

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၁) ကျမ်းစာ

ပါရာဇိကဏ်ဘာသာပြန်

တတိယအုပ်

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပာယ်စုံလင်စွာဖြင့်
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

(တွဲဖက် ပို့ချရန် ပါဠိတော်နိဿယလည်း ပါသည်။)

စတုတ္ထအကြိမ်

သာသနာ ၂၅၄၄

ကောဇာ ၁၃၆၂

စရစ် ၂၀၀၀

နယူးဘားမားစတုတ်ဆက်ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့

ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ(တ)

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်
အမှတ်(၈၂၉/၂၀၀၀) (၁၁)

စာအုပ်စာတန်း စာနယ်ဇင်း မျက်နှာပိုး
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုချက်အမှတ်(၇၀၁/၂၀၀၀) (၁၁)

စုနှစ်	၂၀၀၀ စုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ
အုပ်စု	၂၀၀၀
အကြိမ်	စတုတ္ထအကြိမ်
တန်ဖိုး	()

ထုတ်ဝေသူ - ဦးမောင်မောင် (မြ-၀၃၂၇၁)၊
မဟာဂန္ဓာရုံစာပေ၊ ပိန်းတန်းရပ်၊
အမရပူရမြို့။

ပုံနှိပ်သူ - ဦးမောင်မောင် (မြ-၀၁၈၂၄)၊
နယူးဘားမားအော့ဖ်ဆက်ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်၊
မဟာဂန္ဓာရုံဧရိယာ၊ အမရပူရမြို့။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ဘဝသံသရာပြန်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်လောင်းသူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်းရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁၄)ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၁၈-နှစ်အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပဌမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟ စာမေးပွဲ ‘ခေါ်’ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု၊ ဝါဆိုဦး(၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရမဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော် ငါးပါး မျှသာရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူ ရသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော်စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာ လက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသားခဲ့သည်။
- ၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိဝိသောကေ၊
(ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩသာနသောဓေယျပတ္တပါဌက အဖြစ်
တင်မြှောက်တော်မူခြင်းကို ခံယူရသည်။
- ၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာပိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။
- ၁၄။ ၁၂၉၁-ခု၊ သက်တော် (၃၀)မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံး ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်မူ၍ ၁၃၃၈-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် “နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ” ကျမ်းစာကို ရေးသား ပြီးလျှင် “တစ်ဘဝသံသရာ”အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့ သည်။ ပဉ္စပကရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယ များကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄)နင်္ဂါလနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက် နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ ကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပါထေယျဘာသာဋီကာကိုပင် တစ်ရက်မျှသာ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။
- ၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် (၇၈)နှစ် အရောက် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ညနေ(၄) နာရီ မိနစ် (၃၀)တွင် တစ်ဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

မှတ်ဖွယ်အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

(ဘာသာဒီကာ)

တတိယပါရာဇိက	... (၁၄၈)	စတုတ္ထပါရာဇိက	...(၃၉၆)
ပဌမသံဃာဒိသေသံ	... (၄၉၃)	ဒုတိယသံဃာဒိသေသံ	...(၅၃၁)
တတိယသံဃာဒိသေသံ	... (၅၆၈)	စတုတ္ထသံဃာဒိသေသံ	...(၅၇၆)

ပဉ္စမသံဃာဒိသေသံ...(၅၈၅)

နောက်ဆက်တွဲ-ပါဠိတော်နိဿယ(တတိယပိုင်း)

၂-အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပဒ	၆၁၁
၃-မနုဿဝိဂ္ဂဟသိက္ခာပဒ	၆၂၈
၄-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပဒ	၆၅၀

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

၁-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒ	၆၇၈
၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒ	၆၈၅
၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒ	၆၉၃
၄-အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒ	၆၉၈
၅-သဇ္ဇရိတ္တသိက္ခာပဒ	၇၀၁

မှတ်ဖွယ်အက္ခရာစဉ်မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်

စာမျက်နှာ

အကတဝိညတ္တိ	...	၃၇၂
အကောသလ္လသမ္ဘူတေ	...	၁၈၆
အက္ခုဒ္ဓိ-ဝက်စွယ်	...	၈
အဂ္ဂကာရိကံ	...	၁၆၄
အစ္စန္ဒဝိရာဂ	...	၂၈၄
အဓိရကာလာဓိကာရိကံ	...	၅၉၀
အစောင့်အရှောက်တောင်းနည်း	...	၁၂၆
အစာနမေဝ(မေဝံ)	...	၄၃၆
အဇ္ဈာစာရော	...	၅၃၆
အညံ(အရဟတ္တဖိုလ်)	...	၄၂၁
အန္တရဓာပေတိ	...	၁၈၆
အတ္တုပနာယိကံ	...	၄၂၅
အတ္ထဝသံ၏ အဖွင့်တစ်မျိုး	...	၂၅၆
အဒုဟလ	...	၃၄၆
အဓိမတ္တံ	...	၂၁၇
အဓိမာနေန	...	၄၂၁

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
အဓိမာန မဖြစ်သူနှင့် ဖြစ်သူ	၄၂၂
အနာဂတ်ဝိဘတ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်	၃၉၈
အနာမာသဝတ္ထုများ	၅၅၉
အနိစ္စတာ	၂၈၃
အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ	၄၅၈
အပရမ္ဘိဘာဂံဒေဟိ၌ သုဒိန္နဖြစ်ပုံ	၁၁၅
အပဿေန	၃၄၇
အပ္ပောဟာရိက	၄၂၂(၄၉၆)
အမှန်မပြောလျှင် ကုစား၍မပေးရ	၅၂၁
အယျ(အရည်းကြီး)	၅၆၈
အရည်မနာမ၊ ပေ၊ အရည်၌ ပါဋ်ပျက်တတ်ပုံ	၂၃
အလမရိယညာဏဒဿနံ	၄၂၆
အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ	၄၁၂
အဝေဘင်္ဂီယ	၄၁၃
အသုဘာသုစိပဋိကူလ	၁၅၂
အသေစနကော	၁၈၄
အဟိ၊ သုနဓ၊ မနဿကုဏပ ၃ မျိုးပြပုံ	၁၆၇
အာထဗ္ဗဏိကာ	၃၀၂
အာန (အသာသ)	၁၇၉
အာနာပါနဿတိ	၁၇၇
အာနာပါန၏ဂုဏ်ထူး	၁၉၂
အာနာပါန ဩဠာရိကအတွက်မှတ်ချက်	၂၁၈
အာနာပါန၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး	၂၄၂
အာနာပါနအားထုတ်သူ၏ ပေါ့ပါးပုံ	၂၅၂
အာနာပါနမဖြစ်သူများ	၂၅၅
အာနာပါန၏ ဂရုဏဘာဝနာဖြစ်ပုံ	၂၅၇
အာနာပါန နိမိတ်ထင်ပုံ	၂၆၈
အာပတ်တစ်ပါး၌ နိကာယသဒ္ဓါရူဋ္ဌိ	၅၁၃
အာဘိသမာစာရိက	၂၂၇
အာရာဓနိယော	၄၆၂
အာဝါသစသော ပလိဗောဓ	၂၂၈
အာဝါဟ ဝိဝါဟ	၅၈၆
အာသယတော	၁၅၂
အိပ်မက် မက်ခြင်း၏ အကြောင်း ၄ မျိုး	၅၀၂
ဣစ္ဆာပကတော	၄၃၄

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
ဣတိ၏ ပဒတ္တဝိပလ္လာသ	၅၃၁
ဣန္ဒြိယသမတ္တ	၂၆၈
ဣဒ္ဓိမယ	၃၀၃
ဤတိနှင့် ဥပဒ္ဒဝ	၃၀၂
ဥစ္စာလိင်္ဂပိုး	၅၁၄
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ	၃၉၇
ဥတု ၃ပါး လျှောက်ပတ်သောကျောင်း ၃ မျိုး	၁၉၆
ဥဒဉ္ဇလ	၅၃၀
ဥဒ္ဒတေ	၄၀၈
ဥနုဋ္ဌေ	၄၀၈
ဥပက္ကံ၊ ဩကိရိဏိံ	၄၈၀
ဥပမာ၏ ပုဒ်ပြီးပုံတစ်မျိုး	၂၄၄
ဥပတ္တမ္ဘနီ-လှည်းထောက်	၇
ဥပဟာရ	၅၈၈
ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ	၁၅၈
ဥပ္ပနုကို အဝိက္ခမ္ဘိတဟုဖွင့်	၁၈၅
ဥလ္လပန	၄၅၈
ဥလ္လပတိ	၄၁၅
ဥဿုက္ကဝစန	၂၉၂
ဥပဟတ်	၁၈၇
ဧကတ္ထုပဋ္ဌာန	၁၅၆
ဧဝံ ဝဏ္ဏပဋိဘာဂံ	၂၉၅
ဩကာသအားဖြင့် အသုဘ	၁၅၃
ဩစရက-စုံထောက်	၇၈
ဩတိဇ္ဈော	၅၃၃
ကတဟတ္တာ	၄၈၄
ကတိကာယ	၄၆၅
ကတုပါသနာ	၄၈၄
ကပိမိဒ္ဓပရေတော	၅၀၇
ကဗန္ဓ	၄၈၁
ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများ	၂၃၂
ကမ္မဋ္ဌာန်းယူရာ၌ အဆစ်အပိုင်း ၅ ရပ်	၂၃၃
ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထံ	၃၁၅
ကရမရာနီတကျွန်	၇၀
ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနီယကထာ	၁၅၁

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
ကာယံ ပနိဓာယ	၁၉၈
ကာယသင်္ခါရ၏ သရုပ်	၂၂၁
ကာလံကတော	၂၉၀
ကာသာဝကဏ္ဍ	၄၁၈
ကာယသံသဂ္ဂံ	၅၃၅
ကိဇ္ဇေတ္ထ	၅၀၅
ကိတဝဿ	၄၁၇
ကိဗ္ဗိသ (အကတကိဗ္ဗိသော)	၂၈၉
ကိရ၏ အနက်	၂၂၃
ကုလုပကော	၅၇၆
ကုဟက	၄၀၂
ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ	၁၅၀
ကိကာရပဋိဿာဝီ	၁၅
ကိုယ်ဝန်မတည်ခြင်း၏ အကြောင်း	၃၇၁
ခမနီယံ	၄၀၃
ခယဝိရာဂ	၂၈၄
ဂဏနာ, အနုပန္နနာစသောနည်းများ	၂၃၆-၇
ဂရဘဏ်	၄၁၃
ဂိလာနပစ္စယ	၅၇၈
ဂေဟဿိတပေမ	၅၂၂
ဂေါတြဘုနော	၄၁၈
ယရဏီ	၆၀၀
စတုစက္ကံ	၄၀၂
စတုဿစွဝိဒ္ဓ	၃၉၆
စရိယာနုကူလဖြစ်ပုံ	၁၉၆
စတ္တော, စသည်	၄၅၃
စပလေ	၄၀၈
စိစ္စ	၂၉၂
စိတ္တနိဂ္ဂဟ	၂၆၈
စိတ္တသင်္ခါရ	၂၇၉
ဆနာ	၅၈၆
ဆမ္ဘိတတ္ထံ	၁၇၄
ဆာတဇ္ဈတ္ထံ	၁၂၂
ဆေကာ, အနုလသာ	၅၈၆
ဆေးကုကောင်း-မကုကောင်း	၃၇၂

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
ဆေးတောင်းလာ၍ ပရိယာယ်ပြောကောင်းပုံ	... ၃၇၇
ဇာတိဥဏ္ဏာ	... ၂၉၄
ဇာယတ္တနေ	... ၅၉၁
ဇာရတ္တနေ	... ၅၉၁
ဇီဝိတပရိက္ခာရ	... ၅၇၉
ဇီဝိတိန္ဒြေ ခွင်းပုံ	... ၂၉၆-၇
ဌာနသောအဖွင့်	... ၁၈၆
တခံဏိကာမယား (ပြည့်တန်ဆာ)	... ၅၉၂
တစ်မဟုတ်ချင်းလာကြပုံ (ဘုရားခေါ်တော်မူလျှင်)	... ၁၇၈
တထာဂတပွေဝဒီတံ	... ၄၁၁
တင်ပျင်ခွေထိုင်ခြင်း၏ ခိုင်မြဲပုံ	... ၁၉၇
တရားရသည်ဟု ဝန်ခံသူအား မေးစရာ	... ၄၂၉
တရားဆုံးဖြတ်သူတို့ သတိပြုဖွယ်	... ၁၄၆
တာဝကာလိက	... ၉၆
တူရိယာဟူသမျှ အနာမာသ	... ၅၆၄
တောမီးရှို့မှု	... ၃၉၁
ထေယျာဝဟာရ	... ၁၀၄
ထင်ရှားသော အာနာပါနကိုသာ ရေတွက်ပါ	... ၂၃၈
ဒကသောတံ	... ၅၀၁
ဒီဃံ အဿာသ	... ၂၀၀
ဒုကယုတ္တ-၂ ကောင်ကပ်(တပ်)လှည်း	... ၆
ဒုမ္ဘိက္ခကာလ၌ သံဃိကကျောင်းကို သုံးစွဲနည်း	... ၁၃၂
ဒုဿဒ္ဓါပယာ	... ၄၇၀
ဓာတုအနုက္ခလဖြစ်ပုံ	... ၁၉၆
ဓုတ္တိကာ	... ၅၆၈
ဓုရံနိက္ခိပတိ	... ၁၅
နိကစ္ဆ	... ၄၁၇
နိဗ္ဗေဘောဂိယ	... ၁၈၇
နိမိတ္တကမ္မ(သင်္ကေတနှင့်ထူးပုံ)	... ၈၅
နိမိတ်ဟု ပြောသင့်-မပြောသင့်	... ၂၆၃
နိရမ္ဘိ(မ္ဘိ)တွာ	... ၁၈
နိရုတ္တိပထ	... ၁၀၁
နေအခါအိပ်ချိန်	... ၄၉၅
ပက္ခဇာတ ၃ မျိုး	... ၇၄-၅
ပက္ခန္ဓနပဋိနိသဂ္ဂ	... ၂၈၅

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
ပဉ္စမဟာသုပိန (ဘုရားအလောင်း အိပ်မက်ကြီးများ)	၅၀၃
ပဇ္ဇရ	၃၀၃
ပဋိပဒါ ဝိသုဒ္ဓိ	၁၅၇
ပဋိသန္တာရပြု-မပြုကောင်း	၃၈၂
ပဋိသလ္လာနာ	၁၇၅
ပဏ္ဍိတာ၊ ဗျတ္တာ	၅၈၅
ပဏ္ဍုပလာသ(ရှင်လောင်း)	၃၇၃
ပဏ္ဍာကာရံ	၅၂၅
ပဏံ (ပဏိတကံ)	၅၈၉
ပတိဗန္ဓ	၃၆၃
ပတိသလ္လိယိတုံ	၁၆၂
ပဒဝါရဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဒုတိယပါဒ	၆၄
ပဒသမ္ပန္န	၄၈၃
ပယောဂဆရာ	၃၈၆
ပရမနိပစ္စကာရ	၄၀၇
ပရိကပ္ပာဝဟာရ	၁၀၅
ပရိကန္တာ(တ္တာ)	၄၀၃
ပရိမုခံ သတိ	၁၉၉
ပရိဝေသန	၅၈၇
ပရိစ္စာဂ ပဋိနိသဂ္ဂိ	၂၈၅
ပရိစရိဿသိ	၂၉၁
ပလ္လင်္က	၁၉၇
ပသယာဝဟာရ	၁၀၅
ပဋိယတ္တမ္ဘ	၂၃၉
ပါကတိန္ဒြိယေ	၄၀၈
ပါဏာတိပါတ	၃၀၀
ပါန=ပါဏ (ပဿာသ)	၁၈၀
ပါရိဗန္ဓကတော	၁၅၅
ပါရိဗန္ဓိကာ	၅၅၆
ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌန်း	၂၃၁
ပိဏ္ဍပါတ	၅၇၇
ပိဏိန္ဒြိယာ (ပိဏိန္ဒြိယာ)	၄၀၀
ပိယဝစနံ	၄၉၃
ပုညသမ္ပတာ	၁၇၀
ပုပ္ဖာဝဋ်	၅၃၀

မှတ်ဖွယ်အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

ဆ

အက္ခရာစဉ် ပုဒ်အဖွင့်

စာမျက်နှာ

ပုရိသဝိသေသောနာမ ဉာတဗွေ	...	၆၂
ပေတလောကော	...	၄၈၃
ပေယျာလံ	...	၄၄၄
ပေါတ္တက	...	၃၈၅
ဗဟုလိကတော	...	၁၈၁
ဗိဘန္တံ	...	၄၇၉
ဘတ္တသမ္ပဒဝိနောဒန(ဆွမ်းစားပြီးအိပ်ခြင်း)	...	၂၃၅
ဘာဝိတော	...	၁၈၁
ဘိက္ခာစာရ	...	၄၁၈
ဘိရ (ကတဘိရတ္တာဏော)	...	၂၈၉
ဘေသဇ္ဇ	...	၅၆၅
မဂ္ဂါနန္တရ မလသဒိသာ	...	၃၃၈
မဂ်လီ	...	၄၇၉
မဏ္ဍနကဇာတိကော	...	၄၆၇
မတရား စာအောင်များ သတိထားဖွယ်	...	၁၁၀
မာတုဂါမအလောင်း၌ ပံသုကူကောက်နည်း	...	၁၀၃
မာနိတော	...	၄၀၇
မာရဓေယျံ	...	၁၇၂
မိန်းမအရုပ်ပါသော ဝတ္ထုကို ကိုင်ရာ၌ပြုဖွယ်	...	၅၅၈
မုခရ	...	၄၀၈
မေဇာဝိနီ	...	၅၈၅
ယထာကထံအဖွင့်	...	၂၂၅
ယထာနုသန္တိနာ	...	၁၆၁
ယာပနိယ	...	၁၃၃
ရဇော ဇလ္လံ	...	၁၈၇
ရန္တန (ရန္တာပန)	...	၅၈၇
ရတနသံယုတ္တ သီလာ၏ အနာမာသဖြစ်ပုံ	...	၅၆၁
ရဟန္တာဟု ဝန်ခံလျှင် စဉ်းစားဖွယ်	...	၃၃၂
ရဟန်းအသုံးအဆောင်သည် လူ၌စေတီထိုက်	...	၃၈၁
လက်နက်ဟူသမျှ အနာမာသ	...	၅၆၃
လက်မှတ်မပါဘဲ ရထား သင်္ဘောစီးရာ၌		
လက်မှတ်စစ်က ခွင့်လွှတ်နိုင်မှု	...	၆၈
လာဠုဒါယီ	...	၄၉၄
လေးဆရာ	...	၄၈၈
လောမသ	...	၅၁၄

အက္ခရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
ဝဂ္ဂုမုဒါ	၁၇၀
ဝဠိတ္ထိ	၃၇၁
ဝမုတော	၁၈၁
ဝဏ္ဏဝါ(ဗဟုဝဏ်)	၄၀၀
ဝတ္ထိသီသံ	၄၉၉
ဝတ္ထုဝိပနုပုဂ္ဂိုလ်	၄၈၉
ဝတ္ထုဝိသဒကြိယာ	၂၆၈
ဝနပ္ပတိ	၃၄
ဝယံ	၅
ဝသလံ	၅၈၀
ဝါရေယျံ	၅၈၇
ဝိဇ္ဇာမယ	၃၀၂
ဝိတုဉ္ဇေန္တိ	၄၇၁
ဝိပနုဋ္ဌနာဝါ	၂
ဝိပရိဏတေန	၅၃၄
ဝိသက္ကိယဒူတ	၃၂၇
ဝိဿာသဂ္ဂါဟ	၉၄
ဝုဋ္ဌိတော	၁၇၅
ဝုပသမေတိ	၁၈၆
ပေသာလီအမည်ရပုံ	၁၄၈
သက္ကတော	၄၀၇
သက်ပ္ပ (ဣတိစိတ္တသက်ပ္ပေါ)	၃၁၀
သင်္ကေတ, ဝိသင်္ကေတ	၃၂၁
သင်္ကေတ ကမ္မ	၈၃
သင်္ခမုဏ္ဍက	၃၂၀
သင်္ခေပတ္တကို ဝိဏ္ဏတ္တဟု ယူရသောဌာန	၁၈၉
သင်္ခပင်ဝိသော ရဟန်း၌ မှတ်ဖွယ်	၃၉၀
သဉ္စရိတ္တံ	၅၉၀
သဉ္ဇေတနိကာ	၄၉၇
သန္တိတော	၅၈၉
သညာယဝိရာဂိတမိ	၅၄၈
သတော အဿသတိ	၁၉၉
သတော ကာရီ	၂၀၀
သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ	၄၀၄
သန္တမာနိကာ	၆

အက္ခရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
သနား၍ တန်ခိုးဖြင့်ချီးမြှောက်	၁၄၄-၅
သပ္ပိမဇ္ဈော	၂၉၅
သမ္ပဟံသနာ	၁၅၆
သဗ္ဗတ္ထကမ္မဋ္ဌာန်း	၂၃၁
“သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ” နှင့်စပ်၍ ဝိနည်းစိုရ်များ မှတ်ဖွယ်	၁၇
သမဏကုတ္တကော	၁၆၉
သမင်္ဂီဘူတော	၂၉၁
သမာဓိ နိမိတ္တဿ	၁၅၅
သဟဓမ္မိက	၉၄
သာမိကေဟိ ဒိန္နတ္တာနှင့်စပ်၍ မှတ်သားဖွယ်	၄၉
သာရဏီယဓမ္မပူရက	၃၆၃
သာရဒွေ	၂၁၇
သာသနဇောတက	c
သိက္ခတိ၊ အာသေဝတိ	၂၁၃
သီခါပတ္တ အတ္ထ	၂၉၃
သုကံဃာတ	၆၃
သုခဝေါက်ဏ္ဍ ဒေါမနဿ	၃၅၉
သုတ္တန်နှင့် ဝိနည်းတို့၏ အဿာသ ပဿာသ	၂၀၂
သေထိလော	၄၃၅
သေနာသန	၅၇၇
သေနာသန ပရိဘောဂဖြစ်လျှင် အပ်၏	၅၆၂
သေရိဝိဟာရံ	၅၉၃
သေဝါလ ပဏက ကဒ္ဒမ	၄၈၂
သောဝီရက ဆေး	
(အဖျော်ဆေး-အစာကြေဆေး အကောင်းဆုံးဆို၏)	၃၉၄-၅
သောတ္တနရက၊ ပပါတ၊	၃၁၂
သံဃာဒီသေသော	၅၀၈
သံဃိကကို တာဝကာလိက သုံးခွင့်	၁၄၂-၃
သံဃိကပစ္စည်းဝေဖန်နည်း	၁၁၇
သံဃိကပစ္စည်းကို သုံးရာ၌ အပြစ်အမျိုးမျိုး	၁၂၀
သံဝိဒါဝဟာရပုဒ်ပြီးပုံ	၈၀
သားပြီးဖျားချင်းထိအောင် ပစ်နိုင်သူ	၄၈၈
ဟာရကံ	၃၀၆
ဟံသဝဋ္ဌကစ္ဆန္တ	၁၅၀

နာဝဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၉၉။ နာဝဋ္ဌေ - နာဝဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဌမ-
နာဝဋ္ဌမှ ရှေးဦးစွာ၊ တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ နာဝံ- လှေကို၊ ဒဿေန္တော-
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နာဝါ နာမ ယာယ တရတိတိ- ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ ဝါ- ထိုသို့ ကူးသွားကြောင်းဟူသမျှကို နာဝါဟုဟောတော် မူအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤနာဝဋ္ဌကထာ၌၊ ရဇေနဒေါဏိကာပိ- ဆိုးရည်
ကျင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဏုကလာပကောပိ- ဝါးစည်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊
နာဝါတွေဝ- နာဝါဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ၏၊ ပန- ဆက်၊ သီမာသမ္ပနနေ-
သိမ်သမုတ်ရာ၌၊ အန္တော- သစ်သားအတွင်း၌၊ ခဏိတွာဝါ- ထွင်း၍သော်
လည်းကောင်း၊ [လောင်းလှေကိုဆိုလိုသည်။] ဖလကေဟိ- ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်၊
ဗန္ဓိတွာဝါ-ဖွဲ့စပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ [သမ္ပန်ကိုဆိုသည်။] ကတာ-သော၊
သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံတို့၏အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ တိဏ္ဍ-
သုံးယောက်တို့ကို၊ ဝါဟနိကာဧဝ-ဆောင်နိုင်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊
ဝုနာဝါ- မြဲသောလှေသည်၊ ဝဇ္ဇတိ- အပ်၏။

ပန- ကား၊ ဣဓ- ဤနာဝဋ္ဌကထာ၌၊ ဧကဿပိ- တစ်ယောက်ကို
လည်း၊ ဝါဟနိကာ- ဆောင်နိုင်သောလှေကို၊ နာဝါတွေဝ-ဟူ၍သာ၊ ဝုဇ္ဇတိ၊
ယံကိဉ္စိ- သော၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဝါ- ကာယိန္ဒြေဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်
လည်းကောင်း၊ ဝါ-သက်ရှိဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံဝါ-ကာယိန္ဒြေ
ဖြင့် မဖွဲ့အပ်သောဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ- သက်မဲ့ဘဏ္ဍာသည် လည်း
ကောင်း၊ နာဝါယ နိက္ခိတ္တန္တိ-နာဝါယ နိက္ခိတ္တမည်၏၊ တဿ-ထိုနာဝဋ္ဌဘဏ္ဍာကို၊
အဝဟာရလက္ခဏံ-ကို၊ ပေ၊ စ-ဆက်၊ နာဝံ အဝဟရိဿာမိတိ အာဒိမ္ပိ-
အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒုတိယပရိယေသန ဂမနအာမသနဖန္ဒာ ပနာနိ-
အဖော်ရှာခြင်း၊ သွားခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ လှုပ်စေခြင်းတို့သည်၊ ဝုတ္တနယာနေဝ၊
ပန- ကား၊ ဗန္ဓနံ မောစေတီတိ ဧတ္ထ- ဤပါရှိ၌၊ .ယာ-အကြင် လှေသည်၊

ဗန္ဓနံ မောစေတီတိ။ ။ “ယာ ဗန္ဓနေ မုတ္တ မတ္တေ ဌာနာ (န) စဝတိ” ဟူသော
အဋ္ဌကထာဝယ် တချို့စာ၌ (န) မပါ- “ယာ ဗန္ဓနာ မုတ္တေ န စဝတိတိဣမိနာ”ဟု
တည်၍ “စဏ္ဍာသောတေ ဗဒ္ဓနာဝံ ပဋိက္ခိပတိ” ဟု ဋီကာပါဠိရှိသောကြောင့် (န)
ပါရမည်၊ ရေကငြိမ်နေသောကြောင့် တည်ရာမှ မရွေ့၊ စဏ္ဍာသောတ - ကြမ်းသော
ရေအလျဉ်းဖြစ်လျှင် တည်ရာမှ ရွေ့မည် - ဟူလို၊ တည်ရာက မရွေ့မှ ထုလွှစဉ်းဖြစ်နိုင်၍
ရွေ့လျှင် ပါရာဇိကဖြစ်ရာသောကြောင့်လည်း(န)ပါမှ သင့်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

ဗန္ဓုနေ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်းကြိုးကို၊ မုတ္တမတ္တေ-ဖြေအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဌာနာ-မှ၊ န စဝတိ-မရွေ့၊ တဿာ- ထို လှေ၏၊ ဗန္ဓနံ= သည်၊ ယာဝ- လောက်၊ မုတ္တံ-လွတ်ပြီးသည်၊ ဝါ- ပြေပြီးသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်သေး၊ တာဝ-ထို ကြိုး မပြေသေးသမျှ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ) ပန-ဆက်၊ မုတ္တေ- လွတ်ပြီးလတ်သော်၊ ဝါ-ပြေပြီးလတ်သော်၊ ထုလ္လစ္စယမ္ပိ- သည်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [ပဌမ ဌာနာစာဝန မဖြစ်သေးစေဘဲ ဖြေလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်း၊ ဌာနာစာဝန ဖြစ်စေပြီးမှ ဖြေလျှင် ပါရာဇိက၊] တံ- ထိုထုလ္လစ္စဉ်း၊ ပါရာဇိက ဖြစ်ပုံသည်၊ ပရတော- ဌံ၊ အာဝီ ဘဝိဿတိ၊ [“တိရေ ဗန္ဓိတွာ၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ” ဟု နောက်၌ ဆိုလတ္တံ့၊] သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီး ကား၊ တာဝ- ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဌာ-သော၊) ပါဠိဝဏ္ဏနာ- ပါဠိတော်အဖွင့်တည်း။

ပန-ကား၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤနာဝဋ္ဌကထာ၌၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော- ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ စဏ္ဍာသေတေ-ကြမ်း သော ရေအလျဉ်၌၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ထပိတနာဝါယ- ထားအပ်သော လှေ ၏၊ ဧကံ-သော၊ ဌာနံ-တည်း၊ ဗန္ဓနမေဝ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးပင်တည်း၊ တသ္မိံ-ထို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးသည်၊ မုတ္တမတ္တေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ၊ တတ္ထံ- ထို ပါရာဇိကဖြစ်ရာ၌၊ ယုတ္တိ-အသင့်ယုတ္တိသည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တာဇေဝ-သည်သာ၊ [ပါသေဗဒ္ဓသူကရောဝိယ-သည်ဖြင့် (ဘူမဋ္ဌကထာ-အဖွင့်၌) ဆိုအပ်ပြီ-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဝိပနန္ဒနာဝါ-ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍ တည်သောလှေသည်၊ ယံယံ ဥဒ ကပ္ပဒေသံ-အကြင်အကြင် ရေအရပ်ကို၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ဌိတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုရေအရပ်သည်၊ အဿာ-ထိုလှေ၏၊ ဌာနံ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုလှေကို၊ ဥဒ္ဓံ-သို့၊ ဥစ္စာရေန္တဿ ဝါ- မြှောက်ယူသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ အဓော-သို့၊ ဩပိလာပေန္တဿ ဝါ-နစ်မြုပ်စေသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-ကို၊ အတိက္ကာမေန္တဿ ဝါ- လွန်စေသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော - ၏၊) အတိက္ကန္တမတ္တေ

ဝိပနန္ဒနာဝါ။ ။ဝိပနန္ဒ-ပျက်စီးသည် (ဟုတွာ) + တိဋ္ဌတိတိ ဝိပနန္ဒာ-လေမှန်တိုင်း စသည်ကြောင့် ပျက်စီး၍ ရေ၌ မြုပ်နေသော ရေအောက်က မြေသို့လည်း မရောက်သေး သော လှေပျက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “အဓော ဝါ ဩပိလာပေန္တဿ” စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

ပါရာဇိကံ၊ နိစ္စလေ-မတုန်မလှုပ်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ အဗန္ဓနံ- အဖွဲ့မရှိသော၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဌိတနာဝံ-ကို၊ ပုရတော ဝါ-မှ သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကဗုန္တဿ-ဆွဲငင်သော ရဟန်း၏၊ ဒကေန-သော၊ အန္တေန-သည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-ကို၊ အပရေန-သော၊ ဥဒကေ-၌၊ ပတိဌိတန္တေန-တည်သော အစွန်အားဖြင့်၊ အတိက္ကန္တမတ္ထေ ပါရာဇိကံ၊ ဥဒ္ဓံ- သို့၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံ-မျှ၊ ဥဒကတော- မှ၊ မောစိတေ-လွတ်စေအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ အမော-၌၊ နာဝါတလေန- သည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ- ကို၊ မုခဝဋ္ဋံ- နှုတ်ခမ်းရစ်ကို၊ အတိက္ကန္တမတ္ထေ-လွန်ပြီးကာမျှဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကံ၊ တီရေ-၌၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ နိစ္စလေ- သော၊ ဥဒကေ-၌၊ ထပိတနာဝါယ-၏၊ ဗန္ဓနဉ္စ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်း၊ ကြိုးလည်းကောင်း၊ ဌိတောကာသော စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဒေ ဌာနာနိ (ဟောန္တိ) တံ- ထိုလှေကို၊ ပဌမံ- စွာ၊ ဗန္ဓနာ-မှ၊ မောစေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပစ္ဆာ- ၌၊ ဆန္ဒံ-ကုန်သော၊ အာကာ ရာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-ဖြင့်၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝေတိ-အံ၊ ပါရာဇိကံ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝေတွာ-ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဗန္ဓနံ-ကို၊ မောစနေ ပိ-၌လည်း၊ ဒေသဝနယော-တည်း။ [စာဝေတွာ၌ ထုလ္လစ္စဉ်း၊ မောစနေ၌ ပါရာဇိကကို ညွှန်းသည်။]

ထလေ-ကြည်းကုန်း၌၊ ဥဿာရေတွာ-မြောက်တင်၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိတွာ-လှန်၍၊ ထပိတနာဝါယ- ထားအပ်သော လှေ၏၊ ဝါ-သည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသောဝ-ထိအပ်သော အရပ်သည်သာ၊ ဌာနံ-တည်း၊ တဿာ-ထိုလှေ၏၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ နိက္ကဋ္ဌိတွာ-မှောက်၍၊ ထပိတနာဝါယ-၏၊ မုခဝဋ္ဌိယာ-နှုတ်ခမ်းလုံးသည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသောဝ ဌာနံ၊ တဿာပိ-၏လည်း၊ ပေ ၊ ယတော ကုတောစိ၊ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်မှ၊ (အတိက္ကန္တ-၌စပ်၊) ဖုဋ္ဌောကာသံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံ-မျှ၊ အတိက္ကန္တမတ္ထေ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ ထလေ-၌၊ ဥဿာရေတွာ-၍၊ ဒွိန္ဒံ-ကုန်သော၊ ဒါရုဃဋ္ဌိကာနံ-သစ်သားတုံးငယ်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ထပိတနာဝါယ-၏၊ ဒါရုဃဋ္ဌိကာနံ-တို့၏၊ ဖုဋ္ဌောကာသောယေဝ ဌာနံ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုလှေ၌၊ မဉ္ဇပါဒမတ္ထကေသု ယေဝ၊ ညောင်စောင်း ခြေထိပ်တို့၌သာ၊ [ဝေဖြင့် အလယ်အရပ်ကို ကန့်၊] ပတိဌိတဗဒ္ဓသာဋ္ဌကေ-တည်သော ကစည်ရည်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အဝတ်၌လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ပတိဌိတထဒ္ဓသာဋ္ဌကေ- တည်သော တောင့်မာသော အဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ နာဂဒန္တေသု-၂ချောင်း ၃ချောင်းသော ဆင်စွယ်တို့၌၊ ယပိတဘိဏ္ဍိဝါလေ စ-

ထားအပ်သော ခက်ရင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ ယောတ္တဗဒ္ဓါယ-ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော၊ သဠိသတ္တတိ
ဗျာမပ္ပမာဏံ- အလံခြောက်ဆယ်၊ ခုနစ်ဆယ် ပမာဏရှိသော၊ ယောတ္တံ-
ကြိုးကို၊ အမောစေတွာဝ- မဖြေမူ၍သာ၊ အာကမိတွာ-၍၊ ပထဝိလဂ္ဂံ- မြေ၌
ကပ်ငြိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ယောတ္တေန-နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ထလေ-၌၊
ပထဝိတာယ- သော၊ နာဝါယ-၏၊ ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တမေဝ- သည်သာ၊ ဌာနံ-
သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ- စင်စစ်ကား၊ ယောတ္တကောဠိတော-ကြိုး
အစွန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ နာဝါယ- ၏၊ ပထဝိယံ- ၌၊
ပတိဋ္ဌိတော ကာသဿ-တည်သော အရပ်၏၊ ပစ္ဆိမန္တော- နောက်ဆုံးအစွန်း
သည်၊ (အတ္ထိ၊) တာဝ-ထိုနောက်ဆုံး အစွန်တိုင်အောင်၊ ဒိဃတော- ဖြင့်၊
(ဌာနန္တိ- ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊) တိရိယံ ပန- အနံအားဖြင့်ကား၊ နာဝါယံ စ-
၏ လည်းကောင်း၊ ယောတ္တဿ စ-၏ လည်းကောင်း၊ ပထဝိယံ- ၌၊
ပတိဋ္ဌိတပရိယန္တပမာဏံ-တည်သော အဆုံးစွန် ပမာဏရှိသော အရပ်ကို၊ ဌာနန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တံ-ထိုလျှောက်၊ ဒိဃတော ဝါ-အလျားအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ဝါ-အလျားလိုက်သော်လည်းကောင်း၊ တိရိယတောဝါ-အနံအားဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ဝါ-အနံအလိုက်သော်လည်းကောင်း၊ ကမုန္တဿ-၏၊ ဧကေန-
သော၊ အန္တေန-သည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-ကို၊ အပရေန-သော၊ [ယောဇနာ၌
“အပရန္တေန” ဟု ရှိ၏၊] ပထဝိယံ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတန္တေန-တည်သော အစွန်အားဖြင့်၊
အတိက္ကန္တ မတ္တေ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓံ- သို့၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံ စ-မျှ၊
ယောတ္တေန သဟ၊ ပထဝိတော-မှ၊ မောစိတေ-လွတ်စေအပ်သော်လည်းကောင်း၊
ပါရာဇိကံ၊ [နာဝါယ-ဟု ထည့်ရမည်ဖြစ်၍ အတိက္ကန္တ မတ္တေ၊ မောစိတေတို့ကို
လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသ-ဟု ကြံ၊]

ပန-ကား၊ ယော- ရဟန်းသည်၊ တိတ္ထေ-ဆိတ်ကမ်း၌၊ ဌိတနာဝံ- ကို၊
အာရဟိတွာ-တက်စီး၍၊ ထေယျစိတ္တော (ဟုတွာ)အရိတ္တေန ဝါ- ထိုးဝါးဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ ဖိယေန ဝါ- တက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဇေတိ-
လှော်အံ့၊ ပါရာဇိကံ၊ ပန-ဆက်၊ ဆတ္တံ-ကို၊ ပဏာမေတွာ ဝါ- ညွှတ်စေ၍

ယောတ္တ ဗဒ္ဓါယစသည်။ ။ဤဝါကျ၌ ပန နောင် နာဝါယတစ်ချက်၊ ထပိတာယ
နောင် နာဝါယ တစ်ချက်ဟု ၂ ချက် တွေ့ရ၏။ တစ်ဝါကျတည်း၌ ထိုသို့ မရှိနိုင်ရကား
နောက်“နာဝါယ” သည် “ပိဟန်တူ၏၊ (န) ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တမေဝ” ဟု ရှိရမည်-
တချို့စာအုပ်၌ (န)ကျ၏။

သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ-ကို၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အက္ခမိတွာ-၍၊ ဟတ္ထေဟိ-
 တို့ဖြင့်၊ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ- မြောက်၍သော် လည်းကောင်း၊ လင်္ကာရသဒိသံ-
 ရွက်နှင့် ယူသည်ကို၊ ကတွာ၊ ဝါတံ-ကို၊ ဂဏှာပေတိ-အံ၊ ဗလဝါ-အားရှိ
 သော၊ ဝါတော စ-လေသည်လည်း၊ အာဂမ္မ-၍၊ နာဝံ-ကို၊ ဟရတိ-
 ဆောင်အံ၊ ဝါတေနေဝ-သည်သာ၊ သာ-ထို လှေသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဟဋ္ဌာ-
 ဆောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ အဝဟာရော-သည်၊ နတ္ထိ၊
 ပယောဂေါ-သည်၊ အတ္ထိ၊ [ထီးကို စောင်း၍ ဖွင့်ခြင်း၊ သင်္ကန်း ဖြန့်ခြင်း
 ပယောဂရှိ၏၊] ပန- ထိုသို့ပင် ပယောဂ ရှိပါသော်လည်း၊ သော-ထို
 ပယောဂသည်၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝနပယောဂါ- ရွှေစေကြောင်း ပယောဂသည်၊
 န ဟောတိ-မဟုတ်၊ [ထီးဖွင့်မှု သင်္ကန်းလွှင့်မှု ပယောဂသည် လေ မလာခင်
 ပြုအပ်သော ပယောဂဖြစ်၍ ဌာနာစာဝနပယောဂ မဟုတ်ဟု ဆိုသည်-
 လေလာနေတုန်း ပြုလျှင်ကား ဌာနာစာဝနပယောဂ ပင်တည်း၊] ပန- ဆက်၊
 တံ နာဝံ- ကို ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားနေသည်ကို၊
 (နေတိ-၌စပ်၊) ပကတိဂမနံ- ပကတိ သွားခြင်းကို၊ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ- ဖြတ်တောက်၍၊
 အညံ-သော၊ ဒိသာဘာဂံ-ကို၊ ယဒိ နေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ) ပါရာဇိကံ၊
 သယမေဝ- အလိုလိုသာလျှင် (သွားမြဲသာလျှင်၊) ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဂါမတိတ္ထံ-
 သို့၊ သမ္ပတ္တံ-ရောက်သောလှေကို၊ ဌာနာ-မှ၊ အစာဝေန္တောဝ-မရွေ့စေဘဲ
 သာလျှင်၊ ဝိက္ခိဏိတွာ-ရောင်း၍၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ အဝဟာရော-သည်၊ နေဝ အတ္ထိ၊
 ပန-ထိုသို့ပင် အဝဟာရ မပြုပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဣတိ-ဤကား ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယတည်း၊ နာဝဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-
 ပြီ။

ယာနဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၀။ ယာနဌေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တာဝ-ယာနဌမှ ရှေးဦးစွာ၊
 ယာနံ-ကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတွာ) ယာနံ နာမ ဝယုန္တိအာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-
 ထို ယာနံ နာမ ဝယံ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဥပရိ-၌၊ မဏ္ဍပသဒိသံ-မဏ္ဍပ်နှင့်
 တူစွာ၊ ပဒရစ္ဆန္တံ-ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် မိုးအပ်သောယာဉ်သည်၊ ဝယံ-ဝယုမည်၏၊
 [ဘေးကာမပါဘဲ အပြန့်မိုးထားအပ်သောယာဉ်၊] ဝါ-နည်း၊ သဗ္ဗပလိဂုဏ္ဏိမံ-
 အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဆာဒေတွာ-
 ဖုံးအုပ်၍၊ ကတံ- ပြုအပ်သော ယာဉ်သည်၊ ဝယံ-မည်၏၊ [ရထားအလုံ
 ကဲ့သို့ အထက်၌လည်းကောင်း- ဘေး၌လည်းကောင်း မိုးကာအပ်သောယာဉ်၊]
 ဥဘောသု-ကုန်သော၊ ပသေသု- ဘေးတို့၌၊ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာ- ရွှေငွေ
 အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဂေါပါနသိယော - အခြင် ရနယ်တို့ကို၊

ဒတွာ-ပေး၍၊ တန်း၍၊) ဂရုဠပက္ခကနယေန-ဂဠုန်တောင်နည်းဖြင့်၊ ကတာ-
ပြုအပ်သောယာဉ်သည်၊ သန္တမာနိကာ-သံလျင်းမည်၏၊ ရထော စ-သည်လည်း
ကောင်း၊ သကဠု-လည်းကောင်း၊ ပါကဠမေဝ-ထင်ရှားသည်သာ၊ တေသု-
ထိုယာဉ်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ယာဉ်၌၊
သဝိညာဏကံ ဝါ-အသက်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အဝိညာဏကံ ဝါ-သော၊
ရာသိအာဒိဝသေန-အစု အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ထပိတံ-သော၊
ဘဏ္ဍ-ကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝေန္တဿ-ရွေ့စေသော ရဟန်း၏၊
နာဝဋ္ဌေ စ- နာဝဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌လည်းကောင်း၊ ထလဋ္ဌေ စ- ၌လည်းကောင်း၊
ဝုတ္တနယေနေဝ- ဖြင့်သာ၊ ပါရာဇိကံ- ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

ပန- အထူးကား၊ အယံ- ကား၊ ဝိသေသော- တည်း၊ ယာနဋ္ဌ- သော၊
တဏှာလာဒိဘဏ္ဍံ- ဆန် အစရှိသော ဘဏ္ဍာကို၊ ပိဋကေန- တောင်းဖြင့်၊
ဂဏတော-ယူသောရဟန်း၏၊ ပိဋကေ-ကို၊ အနက္ခိတ္တပိ-မကြွမြှောက်အပ်သေး
ပါသော်လည်း၊ ပိဋကံ-ကို၊ ပဟရိတွာ-ပုတ်၍၊ တဏှာလာဒိနံ-တို့၏၊
ဧကာဗဒ္ဒဘာဝေ-တစ်စပ်တည်း စပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိကောပိတေ-ပျက်စေ
အပ်ပြီးသော်၊ ပါရာဇိကံ၊ [တောင်းထဲရှိ ဆန်နှင့် အောက်၌ရှိ ဆန်ကို အဆက်
ပြတ်အောင် ပြုလျင် ပါရာဇိက-ဟူလို၊] ထလဋ္ဌာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ အယံနယော-
ကို၊ လတ္တတိ-အပ်၏၊ ယာနံ အဝဟရိဿာမိတိ အာဒိမိ-၌၊ ဒုတိယ
ပရိယေသနာဒိနိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ပန-ကား၊
ဌာနာစာဝေတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒုကယုတ္တဿ-နွား
၂ ကောင်ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ယာနဿ-၏၊ [ဒွိန္နံ-၂ ကောင်တို့၏ +
သမူဟော ဒုကံ-ဒုကေန+ယုတ္တံ ဒုကယုတ္တံ၊]ဒွိန္နံ-ကုန်သော၊ ဂေါဏနံ-တို့၏၊
အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ပါဒါ-ခြေတို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ စက္ကာနိ စ-
လည်းဘီးတို့လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဌာနာနိ (ဟောန္တိ၊)
တံ-ထိုယာဉ်ကို၊ ထေယျစိတ္တဿ-ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဓုရေ-လည်းဦး၌၊ နိသီဒိတွာ-
၍၊ ပါဇယတော-မောင်းနှင်သော ရဟန်း၏၊ ဂေါဏနံ-တို့၏၊ ပါဒုဒ္ဓါရေ-
ခြေတို့ကို ကြွမြှောက်ရာ အခါ၌၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပန- ကား၊ စက္ကာနံ- တို့၏၊

သန္တမာနိကာ။ ။ဥပရိ စတုရသမံ ဒါရသဃံတံ အာရောပေတွာ- အထက်ပေါ်၌
၄ ထောင့်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် သစ်သားအပေါင်းကိုတင်၍- တဿ ဝါမဒက္ခိဏပသေသု
ဥဘောသု- ထိုအမိုး၏ ဝဲယာ ၂ ဘက်တို့၌- ဝါတာတပါဒိ ပရိဿယ စိနောဒနတ္ထံ ဂရုဠ
ပက္ခိနော ဥဘောပက္ခာဝိယ ကထာ- လေ နေပူစသော ဘေးရန်ကို ကာကွယ်ခြင်းငှာ
ဂဠုန်တောင်ပမာ ၂ ဘက်ကာ၍ ပြုအပ်သောယာဉ်သည် - သန္တမာနိကာ- ဝိမတိ။

ပထဝီယံ-ဌံ၊ ပတိဋ္ဌိတပ္ပဒေသတော-တည်ရာ အရပ်မှ၊ ကေသဂ္ဂမတ္ထေ-သည်၊ အတိက္ကန္တေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ။

ပန-ဆက်၊ ဂေါဏာ-တို့သည်၊ အယံ-ဤလည်းမောင်းသူသည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ န သာမိကော-အရှင် မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာ-၍၊ ဓုရ်-လည်းထမ်းပိုးကို၊ ဆဇ္ဈတွာ-၍၊ အာကမုန္တာ-ဆွဲကုန်လျက်၊ ဝါ-ရုန်းကန်လျက်၊ တိဋ္ဌန္တိ ဝါ-ရပ်မူလည်း ရပ်ကုန်အံ့၊ ဖန္တန္တိ ဝါ-လှုပ်မူလည်း လှုပ်ကုန်အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ-ပါရာဇိကမှ စောင့်သေး၏၊ ပန-ကား၊ ဂေါဏေ-တို့ကို၊ ဥဇုကံ-ဖြောင့်၊ ပဋိပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဓုရ်-ထမ်းပိုးသို့၊ အာရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ၍၊ ဒဋ္ဌံ-တင်းတင်းကျပ်ကျပ်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ-ကပ်၍၊ ပါဇေနန-နှင်တံဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုး၍၊ ပါဇေန္တဿ-မောင်းနှင်သော ရဟန်း၏၊ ဝုတ္တနယေနဝ- ဖြင့်သာ၊ တေသံ-တို့၏၊ ပါဒုဒ္ဓါရေ-ဌံ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ စက္ကာတိက္ကမေ-လည်းဘီးတို့၏ တည်ရာ အရပ်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ၊ သကဒ္ဓမေ-ညွှန်နှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေ-ဌံ၊ ဧကံ-သော၊ စက္ကံ-သည်၊ ကဒ္ဓမေ-ဌံ၊ လဂ္ဂံ-ငြိသည်၊ သစေပိ ဟောတိ၊ ဒုတိယယံ-သော၊ စက္ကံ-ကို၊ ဂေါဏာ-တို့သည်၊ ပရိဝတ္တေန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင် လိမ့်စေကုန်လျက်၊ ပဝတ္တေန္တိ-လည်စေကုန်အံ့၊ ကေဿ-လည်းတစ်ဘီး၏၊ ဌိတတ္တာ-တန်ရပ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝဟာရော-သည်၊ န တာဝ ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ ပန-ဆက်၊ ဂေါဏေ-တို့ကို၊ ပန-ဖန်၊ ဥဇုကံ၊ ပေ၊ ဌိတစက္ကေ-သည်၊ ကေသဂ္ဂမတ္ထေ-မျှ၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-ကို၊ အတိက္ကန္တေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ၊ ပန-ကား၊ စတုက္ကယုတ္တဿ-နွား ၄ ကောင်ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယာဉ်၍၊ အဋ္ဌာရသ-ကုန်သော၊ ဌာနာနိ- တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) အဋ္ဌကယုတ္တဿ-၏၊ စတုတ္ထိသ-၃၄ ပါးသော၊ ဌာနာနိ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတေနပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ ယုတ္တယာနဿ-၏၊ ဌာနဘေဒေါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန- ဆက်၊ ယံ-အကြင်ယာဉ်ကို၊ အယုတ္တကံ-နွားတို့ဖြင့် မကပ်ယှဉ်အပ်၊ ဓုရေ-ဌံ၊ ကောယ-တစ်ခုသော ထောက်တိုင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ [လည်းဦး၏ အလယ်၌ ထောက်တိုင်တစ်ခုဖြင့် ထောက်ထားခြင်းဖြင့်၊] ပစ္ဆတော-လည်း နောက်မြီး၌၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ ဥပတ္တမ္ဘနီဟိ စ-ထောက်တိုင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘေတွာ-ထောက်၍၊ ထပိတံ- ထားအပ်၏၊ တဿ-ထိုယာဉ်၏၊ တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ ဥပတ္တမ္ဘနီနံ-ထောက်တိုင်တို့၏လည်းကောင်း၊ စက္ကာနဉ္စ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝသေန ပဉ္စ ဌာနာနိ (ဟောန္တိ၊) ဓုရေ-ဌံ၊ ဥပတ္တမ္ဘနီ-သည်၊

ဟေဋ္ဌာဘာဂေ-အောက်အဖို့၌၊ ကပ္ပကတာ-နှစ်ခွပြုအပ်သည်၊ သစေဟောတိ-
[ယထာ ဒွိဟိဘာဂေဟိ ဟေဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဧဝံ ကတာ၊] ဆဋ္ဌာနာနိ
(ဟောန္တိ၊) ပန- ကား၊ ပစ္ဆတော- ၌၊ အနုပတ္ထမ္ဘေတွာ- ဤ၊ ဓုရေ- ၌၊
ဥပထမ္ဘိ တဿေဝ- ထောက်အပ်သော ယာဉ်၏သာလျှင်၊ ဥပတ္ထမ္ဘနိဝသေန-
ဖြင့်၊ တီဏိဝါ-ကုန်သော၊ စတ္တာရိဝါ-ကုန်သော၊ ဌာနာနိ(ဟောန္တိ၊)[လှည်းဦး၌
ထောက်တိုင်၏ အခွမရှိလျှင် ၃, ရှိလျှင် ၄,] ဓုရေန-ဖြင့်၊ ဖလကဿ ဝါ-
ပျဉ်ချပ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဒါရကဿ ဝါ- သစ်တုံးငယ်၏သော်လည်း
ကောင်း၊ ဥပရိ-၌၊ ထပိတဿ-ထားအပ်သော လှည်း၏၊ ပေ၊ ပထဝိယံ-၌၊
ထပိတဿ-၏၊ တထာ-ထို့အတူ ၃ ဌာနတို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) တံ-လှည်းကို၊
ဓုရံ-ကို၊ ကမ္ပိတွာဝါ-ဆွဲငင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ-၍သော်
လည်းကောင်း၊ ပုရေတော စ-မှလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတော စ-မှလည်းကောင်း၊
ပေ၊ စက္ကာနံ-တို့၏၊ ပတိဋ္ဌိတဌာနေ-သည်၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံ-မျှ၊ အတိက္ကန္တ မတ္တေ-
သော်၊ ပါရာဇိကံ။

စက္ကာနိ-လှည်းဘီးတို့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဝါ-ဖြုတ်၍၊ ဒွိဟိ-
၂-ခုကုန်သော၊ အက္ခသီသေဟိ-ဝင်ရိုးအဦးတို့ဖြင့်၊ ဝါ-ဝင်ရိုးအစွန်တို့ဖြင့်၊
ဒါရနံ-သစ်သားတုံးတို့၏၊ ဥပရိ၊ ထပိတဿ-ထားအပ်သောယာဉ်၏၊ ဒွေ
ဌာနာနိ (ဟောန္တိ၊) တံ-ထိုယာဉ်ကို၊ ကမ္ပန္တော ဝါ-ဆွဲငင်လျက်သော်လည်းကောင်း၊
ဥက္ခိပန္တော ဝါ-မြှောက်ပင့်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘူမိယံ၊ ထပိတဿ-
၏၊ ဓုရေန စ-ထမ်းပိုးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ အက္ခဒွိဟိစ-
ဝက်စွယ်တို့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပတိဋ္ဌိတ၏ ဝိသေသန၊) ပတိဋ္ဌိတဝသေန-
တည်ရာအရပ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စဌာနာနိ (ဟောန္တိ၊) တံ-ထိုယာဉ်ကို၊ ဓုရေ-
၌၊ ဂဟေတွာ၊ ကမ္ပတော-၏၊ ဥဒ္ဓိနံ-ဝက်စွယ်တို့၏၊ ပစ္စိမန္တေဟိ-နောက်
အစွန်တို့သည်၊ ပုရိမန္တေ-ရှေ့အစွန်ကို၊ အတိက္ကန္တေ-လွန်အပ်သော်၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ၊) ဥဒ္ဓိသု-တို့၌၊ ဂဟေတွာ၊ ပေ၊ ပဿေ-နံပါး၌၊ ဂဟေတွာ
ကမ္ပတော၊ ဥဒ္ဓိနံယေဝ-တို့၏ပင်၊ တိရိယံ-ဖိလာ၊ ပတိတဌာနဿ-တည်ရာ
အရပ်ကို၊ အတိက္ကမေန- ခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) မဇ္ဈေ- ၌၊

အက္ခဒွိဟိ။ ။အက္ခဒါရနော-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆကာ-ခံတတ်ကုန်သော၊ ဟေဋ္ဌိမဘာဂေ
ကပ္ပကတာ-အောက်အဖို့က နှစ်ခွပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေ ဒါရဓဏ္ဍာ အက္ခဒွိယော နာမ-
တာသံ ကပ္ပကတာနံ ဒွိန္ဒံ-တို့၏၊ ကပ္ပသီသာနိ-အခွတို့၏ အစွန်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ
ဏ္ဍေ အက္ခဒွိယောတိ ပုစ္ဆန္တိ- ဝိမတိ။

ဂဟေတွာ၊ ဥက္ခိပတော-၏၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံ-မျှ၊ (ယာနေ-သည်) ပထဝိတော၊ မုတ္တေ-လွတ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဥဒ္ဓိခါဏုကာ-ဝက်စွယ် ငုတ်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-အံ၊ သမမေဝ-အညီအမျှသာလျှင်၊ ဗာဟံ-ဘောင် ကို၊ ကတွာ မဇ္ဈေ၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထွင်း၍၊ အက္ခသီသာနိ-ဝင်ရိုးအစွန်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဝေသိတာနိ-သွင်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊ တံ-ထိုယာဉ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမတလဿ-အောက်အပြင်၏၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ပထဝီ-ကို၊ ဖုသိတွာ၊ တိဋ္ဌတိ- ၏၊ တတ္ထ-ထိုယာဉ်၌၊ စတုသု-ကုန်သော၊ ဒိသာသု-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓန္ဓ ချလည်းကောင်း၊ ဖုဋ္ဌဌာနာတိက္ကမဝသေန- ထိအပ်သောအရပ်ကို လွန်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဘူမိယံ-၌၊ နာဘိယာ- ပုံတောင်းချက်မဖြင့်၊ ထပိတစက္ကဿ-ထားအပ် သော လှည်းဘီး၏၊ ဧကမေဝဌာနံ (ဟောတိ၊) တဿ- ထိုလှည်းဘီး၏၊ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ ပရိစ္ဆေဒေါ (ဟောတိ၊) [ဘေးလေးဘက်နှင့် အထက် အရပ်ကို ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ-ဟုဆိုလိုသည်၊] နေမိပသေန စ-အကွပ်တံကူ ဘေးဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာဘိယာစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖုသိတွာ-မြေ၌ ထိ၍၊ ဌိတဿ-တည်သော လှည်းဘီး၏ [တစ်ဖက်စောင်းထောင်လျက် တည်သောဘီး ၏၊] ဒွေ ဌာနာနိ(ဟောန္တိ၊) နေမိယာ-၏၊ ဥဌိတဘာဂံ-ထောင်နေသော အဖို့ကို၊ ပါဒေန-ဖြင့်၊ အက္ကမိတွာ-နင်း၍၊ ဘူမိယံ၊ ဖုသာပေတွာ-ထိစေ၍၊ အရေသု ဝါ-အကန်ဒေါက်ဆန်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ နေမိယာ ဝါ-၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ၊ ဥက္ခိပန္တဿ-၏၊ အတ္တနာ ၊ ပေ၊ တသ္မာ တသ္မိ-ထို မိမိပြုအပ်သော အရပ်သည်၊ ဌိတေပိ-တည်နေပါသော်လည်း၊ အဝသေသဌာနေ-ကြွင်းသောအရပ်သည်၊ အတိက္ကန္တ မတ္တေ-လွန်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ [တည်ရာမှ တစ်ဆံဖျားမျှ လွန်လတ်သော်-ဟူလို၊] ပါရာဇိကံ၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ နိဿာယ-၍၊ ထပိတစက္ကဿပိ-ထားအပ်သော လှည်းဘီး၏ လည်း၊ ပေ၊ တတ္ထ- ထိုလှည်းဘီး၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဘိတ္တိတော-မှ၊ မောစေန္တဿ- ၏၊ ထုလ္လစွယံ၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ပထဝိတော-မှ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တုဒ္ဓါရေ-တစ်ဆံဖျားမျှ ကြွမြှောက်ရာ အခါ၌၊ ပါရာဇိကံ၊ ပန-ကား၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဘူမိတော-မှ၊ မောစေန္တဿ-၏၊ ဘိတ္တိယံ-၌၊ ပတိဌိတဌာနံ-တည်သောအရပ်သည်၊ သစေ န ကုပ္ပတိ-အကယ်၍ မပျက်စီးသေးအံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [မြေမှလွတ်စဉ် ထုလ္လစွဦး၊ နံရံမှ တစ်ဆံဖျားမျှလွတ်လျှင် ပါရာဇိက-ဟူလို၊] အထ-သို့မဟုတ်၊ အရေသု-တို့၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဟေဌာ-သို့၊ ကမုန္တဿ- ဆွဲချသော ရဟန်း၏၊ ဘိတ္တိ-ကို၊ ဖုသိတွာ-၍၊ ဌိတောကာသဿ-တည်သော

အရပ်၏။ ဥပရိမော-အထက်၌ ဖြစ်သော၊ အန္တော-အစွန်သည်။ ဟေဋ္ဌိမံ-အောက်၌ ဖြစ်သော အစွန်ကို၊ အတိက္ကမတိ၊ ပါရာဇိကံ။

မဂ္ဂပ္ပဋိပန္န-ခရီးသွားနေသော၊ ယာနေ-၌၊ ယာနဿာမိကော-သည်။ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဩရောဟိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ မဂ္ဂါ-လမ်းမှ၊ ဩက္ကန္တော- သည်၊ ဟောဟိ၊ အထ-ထိုအခါ၊ အညော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဋိပထံ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော ခရီးကို၊ ဝါ-ခရီးရင်ဆိုင်၊ အာဂစ္ဆန္တော- သော်၊ အာရက္ခသုည- အစောင့်အရှောက်မှ ကင်းဆိတ်သော ယာဉ်ကို၊ ပဿိတွာ-၍၊ ယာနံ-ကို၊ အဝဟရိဿာမိ-ခိုးဆောင်အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ အာရောဟတိ-တက်စီးအံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပယောဂံ- ကို၊ ဝိနာယေဝ-၍သာလျှင်၊ ဂေါဏာ-တို့သည်၊ ဂဟေတွာ- ၍၊ ပက္ကန္တော- ဖဲသွားကုန်အံ့၊ အဝဟာရော၊ သည်၊ နတ္ထိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ နာဝါယံ-လှေ၌၊ ဝုတ္တသဒိသံ- ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့်တူ၏၊ ဣတိ- အပြီးတည်း၊ [ယဒိ ပန တံ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တံ ပကတိ ဂမနံ ပစ္ဆိန္နိတွာ-စသည်ကို ညွှန်းသည်၊] ယာနဋ္ဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဘာရဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၁။ ဣတော-ဤယာနဋ္ဌကထာမှ၊ ပရံ-၌၊ (ဒသိတော၌ စပ်၊) ဘာရောယေဝ- ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးသည်ပင်၊ ဘာရဋ္ဌ-ဘာရဋ္ဌ မည်၏၊ [ဘာရော ဟုတွာ တိဋ္ဌတိတိ ဘာရဋ္ဌ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အဖြစ်ဖြင့် တည်သော ဘဏ္ဍာ၊] သော-ထို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို၊ သီသဘာရာဒိဝသေန-သီသဘာရ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုဓာ-အားဖြင့်၊ ဒိသိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို သီသဘာရ အစရှိသည်တို့၌၊ [တတ္ထ နောက်၌ “သီသဘာရာဒိသု” ဟု ရှိသည် ကား တတ္ထ အစွဲကို နောက်မှ ထည့်ထားအပ်သော အပိုပါဌ်သာတည်း၊] အသမ္မောဟတ္ထံ-မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ သီသာဒိနံ-တို့၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တတ္ထ-ထို သီသ အစရှိသည်တို့တွင်၊ တာဝ-ခန္ဓစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဒသိတဿ) သီသဿ-၏၊ ပုရိမဂလေ-ရှေ့ဖြစ်သော လည်းပင်း၌၊ ဝါ-လည်းပင်း၏ရှေ့၌၊ ဂလဝါဋကော-လည်ပင်း၏ တွင်းငယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်ချိုင့်သည်လည်းကောင်း၊ [ဂလ+အာဝါဋက-အဘိဓာန်၌ “အာဝါဋ” ဟု တွင်းဟော ပရိယာယ် ရှိ၏၊ “ဝါဋ” ဟု မရှိ၊] ပိဋ္ဌိဂလေ- နောက်ဖြစ်သော လည်ပင်း၌၊ ဝါ- လည်ပင်း၏နောက်၌၊ ကေသဉ္စိ-အချို့သူတို့၏၊ ကေသန္တေ-ဆံပင်တို့၏အဆုံး၌၊ အာဝတ္တော-ဗွေသည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ ဂလဿေဝ-လည်ပင်း၏ပင်၊ ဥဘောသု - ၂ ဖက်ကုန်သော၊ ပဿေသု - ဘေးတို့၌၊

ကေသဋ္ဌိ-တို့၏၊ ကေသာ- တို့သည်၊ ဩရယု- အောက်သို့ဆင်း၍၊ ဇာယန္တိ-
 ပေါက်ကုန်၏၊ ယေ-ယင်းဆံပင်တို့ကို၊ ကဏ္ဍစူဠိကာတိ-နားပန်းဆံတို့ ဟူ၍၊
 ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေသံ-ထို ဆံပင်တို့၏၊ အဓောဘာဂေါ-အောက်အဖို့လည်းကောင်း၊
 ဣတိ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေါ- အောက်၌ဖြစ်သော
 အပိုင်းအခြားတည်း၊ တတော- ထိုအောက်အပိုင်းအခြားမှ၊ ဥပရိ-အထက်
 သည်၊ သီသံ- သီသမည်၏၊ ဧတ္ထန္တရေ- ဤ အရပ်အတွင်း၌၊ ဌိတဘာရော-
 တည်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးသည်၊ သီသဘာရောနာမ-သီသဘာရမည်၏၊ ဝါ-
 ဦးခေါင်းဝန် မည်၏၊ ဥဘောသု ပဿေသု, ကဏ္ဍစူဠိကာဟိ-တို့မှ၊ ပဌာယ၊
 ဟေဌာ- အောက်အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရေဟိ- တံထောင်ဆစ်တို့မှ၊
 ပဌာယ, ဥပရိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိဂလာဝတ္တတောစ- လည်ပင်း၏နောက်
 ဗွေမှ လည်းကောင်း၊ ဂလာဝါဠကတော စ-လည်ချိုင့်မှ လည်းကောင်း၊
 ပဌာယ, ဟေဌာ-သည်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈာဝတ္တတော စ-ကျောက်ကုန်း
 ၏ အလယ်ဗွေမှ လည်းကောင်း၊ ဥရပရိစ္ဆေဒမဇ္ဈေ-ရင်အပိုင်းအခြား အလယ်၌၊
 ဟဒယအာဝါဠတော စ-နှလုံးတွင်းချိုင့်မှ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရင်ချိုင့်မှလည်း
 ကောင်း၊ ပဌာယ, ဥပရိ-သည်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓော-ခန္ဓာ မည်၏၊ ပေ၊
 ခန္ဓဘာရော နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ပုံးဝန်မည်၏၊

ပန- ကား၊ ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈာဝတ္တတော- ကျောက်ကုန်း၏ အလယ်ဗွေမှလည်း
 ကောင်း၊ ဟဒယအာဝါဠတော စ-မှလည်းကောင်း၊ ပဌာယ, ဟေဌာ-
 အောက်၌၊ ယာဝပါဒ နခ သိခါ- ခြေသည်းဖျား တိုင်အောင်သော အရပ်
 သည်၊ (အတ္ထိ၊) အယံ- ဤခြေသည်းဖျား တိုင်အောင်သော အရပ်သည်၊
 ကဋ္ဌိပရိစ္ဆေဒေါ- ခါးအပိုင်း အခြားတည်း၊ ပေ၊ ကဋ္ဌိဘာရောနာမ- မည်၏၊
 ဝါ- ခါးဝန်မည်၏၊ ပန-ကား၊ ကပ္ပရတော ပဌာယ, ဟေဌာ- ၌၊ ယာဝ
 ဟတ္ထနခသိခါ- လက်သည်းဖျားတိုင်အောင်သော အရပ်သည်၊(အတ္ထိ၊) အယံ-
 ဤ လက်သည်းဖျား တိုင်အောင်သော အရပ်သည်၊ ဩလမ္မကပရိစ္ဆေဒေါ-
 တွဲလဲချရာ အရပ်၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ ပေ၊ ဩလမ္မကော နာမ-မည်၏၊
 ဝါ-တွဲလဲဆွဲအပ်သော ဝန်မည်၏၊ [ဩလမ္မိယတေ-တွဲလဲဆွဲအပ်၏၊ ဣတိ
 ဩလမ္မကော၊ လဗိဓာတ်, ဣပစ္စည်း ကံဟောကြံ၊] ဣဒါနိ-၌၊ သီသေ
 ဘာရန္တိ အာဒိသု-တို့၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗဝိနိစ္ဆယော-
 အစဉ်အတိုင်းသော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ယော ဘိက္ခု, ဣဒံ-ဤ ဘဏ္ဍာကို၊
 ဂဟေတွာ, ဧတ္ထ-ဤ မည်သောအရပ်သို့၊ ယာဟိ-သွားပါလော၊ ဣတိ-သို့၊
 သာမိကေဟိ, အနာဏတ္တော-မစေခိုင်းအပ်ဘဲ၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊

မယ့်-အား၊ ဣဒံ နာမ-ဤမည်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ကြလော၊
အဟံ၊ ဝေါ- တို့၏၊ ဘဏ္ဍံ၊ ဝဟာမိ- ဆောင်သွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊
တေသံ- ထိုဥစ္စာရှင်တို့၏၊ ဘဏ္ဍံ- ကို၊ သီသေန-ဖြင့်၊ အာဒါယ၊ ဂစ္ဆန္တော-
စဉ်၊ ပေ၊ ယထာဂုတ္တ သီသပရိစ္ဆေဒံ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဦးခေါင်း
အပိုင်းအခြားကို၊ အနတိက္ကာမေန္တောဝ-မလွန်စေဘဲသာလျှင်၊ ဣတောစိတော
စ၊ ဗသန္တော-ပွတ်တိုက်လျက်၊ သာရေတိ ပိ- ရွှေမူလည်းလည်းရွှေစေအံ့၊
ပေ၊ ခန္ဓံ- ပခုံးသို့၊ ဩရောပိတမတ္တေ သော၊ သာမိကာနံ- တို့၏၊ ဝဟတု-
ဆောင်သွားပါစေ၊ ဣတိ စိတ္တံ- ဤသို့သော စိတ်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ အတ္ထိ-
အကယ်၍မူလည်း ရှိစေဦးတော့၊ ပန- ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ တေဟိ-
ထို ဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ အနာဏတ္တတ္တာ-မစေ့ခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ခန္ဓံ-သို့၊ အနောရောပေတွာ ပိ- မချမူ၍လည်း၊ ပေ၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ယမကဘာရဿ- အစုံဖြစ်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး၏၊ ဧကော-
တစ်ဘက်သော၊ ဘာရော-သည်၊ သီသေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဧကော(ဘာရော)
ပိဋ္ဌိယံ-ကျောက်ကုန်း၌၊ (ပတိဋ္ဌာတိ၊) တတ္ထ-ထိုယမကဘာရ၌၊ ပေ၊ ပန-
ဆက်၊ သုဒ္ဓသီသဘာရာဒိနံယေဝ-သက်သက်သော သီသဘာရ အစရှိသည်တို့၏
သာလျှင်၊ ဝသေန၊ အယံ ဒေသနာ-ကို၊ အာရဒ္ဓါ- အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊
[ပါဠိတော်၌ ယမကဘာရ မပါဘဲ သီသဘာရ စသည်သာ ပါသည်-ဟူလို၊]
စ-ဆက်၊ ယော အယံ-အကြာင်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ပေ၊ ခန္ဓဘာရာဒိသုပိ၊
အယမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သည်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊
ပန-ကား၊ ဟတ္ထေဘာရံတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ၊ ဩကမ္မကော-
တွဲလဲဆွဲအပ်သော ဝန်ကို၊ ဟတ္ထေဘာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ သော-ထိုတွဲလဲ
ဆွဲအပ်သောဝန်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဌမံယေဝ-လျှင်၊ ဘူမိတော ဝါ-မြေမှ
မူလည်း၊ ဂဟိတော-ယူအပ်သည်၊ ဟောတု-စေ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သော
စိတ်ဖြင့်၊ သီသာဒိဟိ ဝါ-ဦးခေါင်း အစရှိသည်တို့မှမူလည်း၊ (ဂဟိတော
ဟောတု၊) ဟတ္ထေ ဘာရောတွေဝ-ဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊
ထေယျစိတ္တေန၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ (ခိုး၍ဖြစ်လောက်သော-ဟူလို၊)၊

အနာဏတ္တတ္တာ။ ။ဥပနိက္ခိတ္တ ဘဏ္ဍာ မဟုတ်ဟု ပြလို၍ “အနာဏတ္တတ္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ဥစ္စာရှင်က ယူသွားပါလေ- ဟုခိုင်းလျှင် အပ်နှံအပ်သော ဥပနိက္ခိတ္တဘဏ္ဍာ ဖြစ်ရကား ပခုံးပေါ် ချရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက မကျ၊ ဥစ္စာရှင်က ဓုရနိက္ခေပပြုမှ ပါရာဇိက ကျသည်။

ဂဟနဋ္ဌာနံ-တောရုပ် အရပ်ကို၊ ဒိသွာ, ဘူမိယံ ဝါ-ဌ်သော်လည်းကောင်း၊
ဂစ္ဆာဒီသု ဝါ-ချုံ အစရှိသည်တို့ဌ်သော် လည်းကောင်း၊ နိက္ခိပန္တဿ-ချသော
ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ဘူမိတော ဂဏှတိတိဇတ္ထ-ဌ်၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော၊) တေသံ ဘာရာနံ-တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော
ဝန်ကို၊ ပါတရာသာဒီကာရဏာ-နံနက်စာ စားလိုခြင်း အစရှိသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓရန္တဿ-ကြွမြောက်သော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတံ၊)
ဣတိ-တည်း၊ ---ဘာရဋ္ဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အာရာမဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

- ၁၀၂။ အာရာမဋ္ဌေပိ-အာရာမဋ္ဌဘဏ္ဍာဌ်လည်း၊ တာဝ-အာရာမဋ္ဌမှ ရှေးဦးစွာ၊
အာရာမံ-ကို၊ ဒဿန္တော (ဟုတွာ၊) အာရာမောနာမ ပုပ္ဖါရာမော ဖလာ
ရာမောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တေသု-ထိုပန်းခြံ၊ သစ်သီးခြံတို့တွင်၊
ဝဿိတာဒိနံ-မိုးဆွေပန်း အစရှိသည်တို့၏၊ ပုပ္ဖနကော-ပွင့်ရာ အရပ်သည်၊
ပုပ္ဖာရာမော-ပုပ္ဖာရာမမည်၏၊ [ပုပ္ဖန္တိတ္ထောတိ ပုပ္ဖနော၊ ပုပ္ဖနောယေဝ ပုပ္ဖနကော၊
ပုပ္ဖာနံ + အာရာမော ပုပ္ဖာရာမော၊] အမ္မဖလာဒိနံ-သရက်သီး အစရှိသည်
တို့၏၊ ဖလနကော-သီးရာအရပ်သည်၊ ဖလာရာမော-မည်၏၊ အာရာမေ-
အာရာမံဌ်၊ ဝါ- ခြံဌ်၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဌာနေဟိ-ဘူမဋ္ဌစသောဌာနတို့ဖြင့်၊
နိက္ခိတ္တဿ- ထားအပ်သောဘဏ္ဍာ၏၊ ဝိနိစ္ဆယော- သည်၊ ဘူမဋ္ဌာဒီသု-
ဘူမဋ္ဌ အစရှိသော ဘဏ္ဍာတို့ဌ်၊ ဝုတ္တနယောဧဝ၊ ပန- ကား၊ တတ္ထဇာတကေ-
ထိုခြံဌ်ပေါက်သော၊ ဘဏ္ဍေ- ဘဏ္ဍာတွင်၊ မူလန္တိ- ကား၊ ဥသီရဟိရိဝေရာဒိကံ-
ပန်းရင်း၊ ဖာလာ အစရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ- သော၊ မူလံ- အမြစ်တည်း၊ တံ-
ထိုအမြစ်ကို၊ ဥပ္ပာဋေတွာ- နတ်၍၊ ဂဏှန္တဿ ဝါ- ယူသည်မူလည်း
ဖြစ်သော၊ ဥပ္ပာဋိတံ- နတ်ပြီးကို၊ ဂဏှန္တဿ ဝါ- သော၊ (ဘိက္ခုနော- ၏၊)၊
ပေ၊ ကန္ဓောပိ- အဥကိုလည်း၊ မူလနေဝ- ဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတော၊
[ပါဠိတော်ဌ် တိုက်ရိုက်မလာသော ကန္ဓကို မူလဖြင့်သိမ်းယူပါ-ဟူလို၊] စ-
ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအမြစ်ဌ်၊ ဥပ္ပာဋေန္တဿ-နတ်ယူသော ရဟန်း၏၊
အပ္ပမတ္တေကေပိ-အနည်းငယ်လည်းဖြစ်သော အမြစ်သည်၊ အစ္စိန္နေ-မပြတ်
သေးမီ၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ (ဟောတံ၊) တတ္ထ-ထိုသို့ထုလ္လစ္စဌ် အာပတ်သင့်ရာဌ်၊
ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဘိသေ-ကြာစွယ်ဌ်၊ ပေ၊ တစ္ဆိ-ကား၊ ဘောသဇ္ဇတ္ထာယ ဝါ-
ဆေးအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ရဇနတ္ထာယ ဝါ-ဆိုးရည်အကျိုးငှာ
သော်လည်းကောင်း၊ ဥပယောဂ ဂမနုပဂံ-ယှဉ်ကပ်အပ်၊ သုံးစွဲအပ်သည်၏
အဖြစ်သို့ရောက်သော အခေါက်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော၊ [ဥပယုဒ္ဓိတဗ္ဗောတိ
ဥပယောဂေါ၊ ဥပယောဂံ-သုံးစွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်တတ်၏၊

ဣတိ ဥပယောဂဂမနံ၊ ဥပယောဂဂမနံ ဥပဂစ္ဆတီတိ ဥပယောဂဂမနုပဂံ-
သုံးလောက်စွဲလောက်သော-ဟူလို၊] ယံကိဉ္စိ-သော၊ ရက္ခတ္တစံ-သစ်ခေါက်
တည်း၊ တံ-ထိုသစ်ခေါက်ကို၊ [စာအုပ်အများ၌ “တံ” ကျနေသည်၊] ဥပ္ပာဋေတွာ-
ခွာ၍၊ ဂဏန္တဿ ဝါ-သော၊ ဥပ္ပာဋိတံ-ခွာအပ်ပြီးကို၊ ဂဏန္တဿ ဝါ-သော၊
(ဘိက္ခုနော-၏)၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပုပ္ဖန္တိ-ကား၊ ဝဿိက မလ္လိကာဒိကံ-မိုးဆွေပန်း၊ ကြက်ရုန်းပန်း အစ
ရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပုပ္ဖ-ပန်းတည်း၊ တံ-ထိုပန်းကို၊ ဩစိနိတွာ-ဆွတ်၍၊
ဂဏန္တဿ ဝါ-သော၊ ဩစိနိတံ-ဆွတ်အပ်ပြီးကို၊ ဂဏန္တဿ ဝါ-သော၊
(ဘိက္ခုနော) ဥပ္ပလပဒုမေသု-ကြာညီ၊ ပဒုမ္မာကြာတို့၌၊ ပေ၊ ဟိ-မှန်၊ ပုပ္ဖာနံပိ-
ပန်းတို့၏လည်း၊ ဝဏ္ဏံ ဝါ-အညှာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနံ ဝါ-
အညှာဝယ် ပန်းတို့၏ဖွဲ့တည်ရာ အရပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဗန္ဓနန္တိ-
ပုပ္ဖါနံဝဏ္ဏေ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ]၊ အစွိန္တံ-သည်၊ (သမာနံ) ရက္ခတိ၏-၏၊ ပန-
ဆက်၊ ဝဏ္ဏဗန္ဓရေ-အညှာ၏ အတွင်း၌၊ ကေသဉ္စိ-အချို့ပန်းတို့၏၊ သူစိကာ-
အမျှင်သည်၊ ဟောတိ - ရှိတတ်၏၊ သာ - ထိုအမျှင်သည်၊ န ရက္ခတိ၊
ဖလန္တိ-ကား၊ အမ္မဖလတာလဖလာဒိကံ - သရက်သီး၊ ထန်းသီး အစရှိသော၊
ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အသီးတည်း၊ တံ - ထို အသီးကို၊
ပေ၊ လဂ္ဂိတကထာယံ- ချိတ်ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကိုပြဆိုရာ စကားရပ်၌၊
ဝုတ္တော-ပြီ၊ အပနေတွာ-သစ်ပင်မှ ဖယ်၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊
ဘူမဋ္ဌာဒိသင်္ဂဟိတမေဝ-ဘူမဋ္ဌ အစရှိသော ဘဏ္ဍာဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည်သာ။

အာရာမံ အဘိယုဉ္ဇတီတိ-ကား၊ ပရသန္တကံ-သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို၊
အယံ-ဤဥစ္စာသည်၊ မမ-၏၊ သန္တကော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မုသာ-ကို၊
ဘဏိတွာ-ပြော၍၊ အဘိယုဉ္ဇတိ-မိမိရမှု ရှေးရှုအားထုတ်၏၊ [“စောဒေတိ-
စောဒနာ၏၊ အဋ္ဌကရောတိ- တရားစွဲ၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်အနက် ဖွင့်၏၊]
အဒိန္နာဒါနဿ-၏၊ ပယောဂတ္တာ-ပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊)
သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေတီတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယကုသလတာယ-ဆုံးဖြတ်မှု၌
ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗလဝနိဿိတာဒိဘာဝေနဝါ-
အားရှိသူကို မှီရသူ အစရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရာမ
သာမိကဿ-၏၊ သံသယံ-သံသယကို၊ (ယုမ္မားမှုကို)၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေအံ့၊
ကထံ-သနည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တံ-ထိုတရားစွဲသောရဟန်းကို၊ တထာ-ထိုအခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ [ဝိနိစ္ဆယကုသလ၊ ဗလဝနိဿိတဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊]

ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတံ- အဆုံးအဖြတ်၌လေ့ကျက်နေသည်ကို၊ [ဝိနိစ္ဆယေ နိယုတ္တံ (ယှဉ်နေသည်ကို)ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊] ဒိသွာ၊ သာမိကော- အာရာမ်ရှင်သည်၊ စိန္တေတိ၊(ကိံ၊) အဟံဣမံ အာရာမံ၊ အတ္တနော- မိမိ၏ဥစ္စာကို၊ ကာတုံ၊ သက္ခိဿာမိနုခေါ- စွမ်းနိုင်ပါအံ့လော၊ န သက္ခိဿာမိနုခေါ- လော၊ဣတိ- (စိန္တေတိ၊) ဧဝံ- ဤသို့၊ တဿ-ထိုအာရာမ်ရှင်၏၊ ဝိမတိ-တွေးတောယုံမှားခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ- ဖြစ်လတ်သော်၊ တေန- ထိုတရားစွဲသော ရဟန်းသည်၊ ဥပ္ပာဒိတာ-ဖြစ်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ပေ၊ဓုရံ နိက္ခိပတိတိ- ကား၊ ယဒါ ပန-ကား၊ သာမိကော-သည်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ထဒ္ဓေါ- ခက်ထန်၏၊ ကက္ခဠော-ကြမ်းတမ်း၏၊ မေ-၏၊ ဇီဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရယမ္ပိ- အသက်၏ အန္တရာယ်၊ ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်ကိုမူလည်း၊ ကရေယျ- ပြုရာ၏၊ ဒါနိ-၌၊ မေ-အား၊ ဣမိနာ အာရာမေန-ဖြင့်၊ အလံ-တော်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရံ-လုံ့လဝီရိယကို၊ နိက္ခိပတိ-လျှော့ချအံ့၊ အဘိယုဉ္ဇကော- တရားစွဲသော ရဟန်းသည်၊ သယမ္ပိ-ကိုယ်တိုင်ကလည်း၊ ကတဓုရနိက္ခေပေါ- ပြုအပ်ပြီးသော လုံ့လဝီရိယကို လျှော့ချခြင်းရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ သာမိကေန-သည်၊ ဓုရေ-ကို၊ နိက္ခိတ္တေပိ- လျှော့ချအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ အဘိယုဉ္ဇကော-သည်၊ ဓုရံ-ကို၊ အနိက္ခိပိတ္တာဝ- လျှင်၊ ဣမံ-ဤရဟန်းကို၊ သုဠ-စွာ၊ ပီဠေတွာ-နှိပ်စက်ပြီး၍၊ မမ- ၏၊ အာဏာပဝတ္တိ- အာဏာဖြစ်ပုံကို၊ ဝါ-အာဏာစွမ်းကို၊ ဒသေတွာ- ပြုပြီး၍၊

၉ ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိဘာဝေ- ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိ အဖြစ်၌၊ ဝါ- အဘယ်ကို

ပြုရပါမည်နည်းဟု မေးလေ့ရှိသူ၏ အဖြေ၌၊ နံ- ထိုဥစ္စာရှင်ကို၊ (ပိဟန္တုတု၏၊) ဓုရနိက္ခိပတိ။ ။ဥဿာဟံ ထပေတိ- အားထုတ်ခြင်းကို ရပ်ထားလိုက်၏၊ ဓုရံကို ဥဿာဟံဟုဖွင့်၏၊ နိက္ခိပတိအရ “ချထားခြင်း” ဟူသည်လည်း တစ်စုံတစ်ခုကို အောက်၌ ချထားခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ ဆက်၍ အားမထုတ်တော့ဘဲ ဝီရိယကို ရပ်ထားလိုက်ခြင်း တည်း- ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တနော သန္တကကရဏေ(ကိုယ့်ဥစ္စာဖြစ်အောင် ပြုခြင်း၌) နိရုဿာဟော ဟောတိတိ အတ္ထော” ဟု ဋီကာ၌ အဓိပ္ပာယ်ထွေဖွင့်သည်။

ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိဘာဝေ။ ။ကိံ ကာရံ-ပြုအပ်သော အမှုကား အဘယ်ပါနည်း ဟူသောစကားကို + ပဋိဿာဝိ- ကြားစေလေ့ရှိသူ၊ ဝါ- မေးလေ့ရှိသူ၊ “ဘာလုပ် စရာရှိပါသလဲ”ဟု မေး၍ ခိုင်းသမျှကိုပြုလေ့ ရှိသူကို “ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိ” ဟု ခေါ်၏၊ တံဿ ဘာဝေါ ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိဘာဝေါ-ခိုင်းသမျှကို ပြုလုပ်ရခြင်း။

ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဒဿာမိ-ပြန်ပေးအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဒါတဗ္ဗဘာဝေ-ပြန်
ပေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌၊ သဥဿာဟော-အားထုတ် ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။
အထ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊ တာဝရက္ခတိ၊ အဘိ ယုဉ္ဇကော၊ အတ္ထိန္ဒိတွာ-
လုယူပြီး၍၊ ဒါနိ-၌၊ နံ-ထိုအာရာမ်ကို၊ ဣမဿ-ဤ ဥစ္စာရှင်အား၊ န
ဒဿာမိ-မပေးတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရံ၊ အထာပိ နိက္ခိပတိ-အကယ်၍မူလည်း
လျှော့ချအံ့၊ သာမိကော ပန-ကား၊ ဓုရံ၊ န နိက္ခိပတိ-အံ့၊ ပက္ခံ-အသင်း
အပင်းကို၊ ပရိယေသတိ- ရှာနေသေးအံ့၊ ကာလံ-လျောက်ပတ်သော အခါကို၊
(သူကနိုင်လောက်ရာ အခါကို၊) အာဂမေတိ-ဆိုင်းငံ့နေ သေးအံ့၊ လဇ္ဈိပရိသံ-
ကို၊ တာဝ န လဘာမိ-မရသေး၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဇာနိဿာမိ- သိရအံ့၊ ဝါ-
သိရလိမ့်မပေါ့၊ ဣတိ-သို့၊ ပုနဂဟေဏယေဝ-ပြန်၍ ယူခြင်း၌သာလျှင်၊
ပေ၊ ယဒါပန-ကား၊ သောပိ- ထိုတရားစွဲသော ရဟန်းသည်လည်း၊ န
ဒဿာမိ-ပြန်မပေးတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ သာမိကော ပိ၊ န
လစ္ဆာမိ-ရမည် မဟုတ်တော့၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥဘောပိ-၂
ယောက်လုံးသည်လည်း၊ ဓုရံ၊ နိက္ခိပန္တိ-ကုန်အံ့၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ အဘိယုဉ္ဇိတွာ၊
ဝိနိစ္ဆယံ-ကို၊ ကုရမာနော-ပြုနေစဉ်၊ ဝိနိစ္ဆယေ-သည်၊ အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးသေးမီ၊
သာမိကော န ပိ၊ ဓုရနိက္ခေပေ-ကို၊ အကတေ-မီ၊ ပေ၊ တတော-ထိုခြံမှ၊ ကိဉ္ဇိ-
သော၊ ပုပ္ဖဝါ-ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဖလံ ဝါ-ကို သော်လည်းကောင်း၊
ဂဏှာတိ-အံ့၊ ဘဏ္ဍာဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော။

ဓမ္မစရန္တောတိ-ကား၊ ဘိက္ခုသံဃေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇကုလေ
ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကရောန္တော-စဉ်၊ သာမိကံပရာဇေတီတိ-
ကား၊ ဝိနိစ္ဆယိကာနံ-တရားဆုံးဖြတ်မှု၌ ယှဉ်ကုန်သော တရားသူကြီးတို့အား၊
ဥက္ကောဋ္ဌ-တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ကူဋသက္ကိ-ကောက်ကျစ်သော
သက်သေကို၊ ဩတာရေတွာ-သွင်းချ၍၊ အာရာမဿာမိကံ-ကို၊ ဇိနာတိ-
နိုင်အံ့၊ ဣတိအတ္ထော၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ-ကား၊ ကေဝလံ-အခြား
ရဟန်းများနှင့်မဖက် သက်သက်၊ တဿေဝ-ထိုတရားစွဲသော ရဟန်း၏သာ၊
(ပါရာဇိကံ) န (ဟောတိ၊) ဖြစ်သည့် မဟုတ်သေး၊ သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ
စေ့ဆော်၍၊ တဿ-ထို တရားစွဲသော ရဟန်း၏၊ အတ္တသာဓနေ-ကိစ္စကို
ပြီးစေခြင်း၌၊ ပဝတ္တာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ပါဝင်ကုန်သော၊ ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနမ္မိ-
ကောက်ကျစ်သောတရားသူကြီး ဝိနည်းမိုရ်တို့၏လည်းကောင်း၊ [ကူဋဝိနိစ္ဆယေ
နိယုတ္တာနံ ဝိနယဓရာနံ၊] ကူဋသက္ကိနမ္မိ-ကောက်ကျစ်သော သက်သေရဟန်းတို့၏
လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ဧတ္ထ-ဤသို့ တရားစွဲ

ရာ၌၊ သာမိကဿ- ဧ၊ ပေ၊ ဟိ-မှန်၊ အနိက္ခိတ္တဓုရော-မချအပ်သေးသော လုံ့လဝီရိယ ရှိသူသည်၊ အပရာဇိတောဝ-ရှုံးစေအပ်သူ မဟုတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဓမ္မစရန္တော ပရဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်၊ ဝိနယေန-စောဒနာသရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္ထုသာသနေန-မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယဿ-ဧ၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင် [တရားစွဲသော ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊] ပရာဇယံ သစေ ပါပုဏာတိ ဝေဓိ- ဤသို့ရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ပါသော်လည်း၊ မုသာဝါဒေန-ဖြင့်၊ သာမိကာနံ-တို့ကို၊ ပိဋ္ဌာကရဏပစ္စယာ-ညှဉ်းဆဲမှုကို ပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ အာရာမဋ္ဌကထာ-အာရာမဋ္ဌဘဏ္ဍာ ကို ဆိုရာစကားရပ်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိဟာရဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၃။ ဝိဟာရဋ္ဌပိ-ဝိဟာရဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ စတူဟိ၊ ဌာနေဟိ-ဘူမိစသော ဌာနတို့ဖြင့်၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝိဟာရဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ အဘိယောဂေပိ-တရားစွဲခြင်း၌လည်း၊ စာတုဒ္ဓိ သံ-အရပ်လေးမျက်နှာရှိသော၊ ဝါ-အရပ်လေးမျက်နှာ၌ အပိတ်အပင် မရှိ လှည့်လည်သွားလာသော၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒိန္နံ-သော၊ ဝိဟာရံ ဝါ-ကျောင်းတိုက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝေဏံ ဝါ- ကျောင်းတိုက်အတွင်း ပရိဝေဏံကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဝါသံ ဝါ-ပရိဝေဏံ အတွင်း ကျောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဟန္တမ္ပိ-အကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဘိယုဉ္ဇတော-တရားစွဲသော ရဟန်း၏၊ အဘိယောဂေါ-သည်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထ မမြောက်၊ အတ္ထိန္နိတွာ-လှ၍၊ ဂဏှိတုံပိ၊ န သက္ကောတိ-နိုင်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဓုရေနိက္ခေပါဘာဝတော- ဓုရေနိက္ခေပ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ (ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့် ဓုရေနိက္ခေပ မရှိသနည်း၊)

သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ ။ဤနေရာကို သတိထား၍ ဒုတိယ ပါရာဇိကကို လေးစား သော လဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်များသည် တရားသူကြီး ဝိနည်းမှီ၍ လုပ်ရလျှင် လည်းကောင်း- သက်သေပါရလျှင်လည်းကောင်း အဂတိမလိုက်မိအောင် အထူးဆင်ခြင်ရာ၏၊ တရား သူကြီး ဝိနည်းမှီ၍ မလုပ်ရအောင်၊ သက်သေ မလိုက်ရအောင် ရှောင်နိုင်လျှင်ကား သာ၍ အပြစ်ကင်း၏၊ မရှောင်သာ၍ ဝိနည်းမှီ၍လုပ်ရလျှင်ကား သံသယ ဖြစ်လောက် သော အရာဝယ် မိမိက အပြီးအပြတ် မဆုံးဖြတ်လိုက်သေးဘဲ မိမိ ထင်မြင်ချက်ကိုသာ ပြောပြ၍ အခြားဝိနည်းမှီ၍ အဆုံးအဖြတ် ခံပါဦးဟု- ညွှန်ပြပါလေ။

ဟိ-အကြံကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤဝိဟာရ စသည်၌၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ စာတုဒ္ဓိသာ-
ကုန်သော၊ ဝါ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ကို၊ န ကရောန္တိ၊
ဣတိ-ကြောင့်တည်း၊ ပန-ကား၊ ဒီဃဘာဏကောဒိ ဘောဒဿ-ဒီဃဘာဏက
အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဂဏဿ ဝါ-ဂိုဏ်း၏သော်လည်းကောင်း၊
ဧကပုဂ္ဂလဿ ဝါ-တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကံ-ကို၊
အဘိယုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ဂဏုန္တော-ယူသောရဟန်းသည်၊ တေ-ထိုဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊
ဓုရံ၊ နိက္ခိပါပေတုံ-လျော့ချစေခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ-ထို
ဝိဟာရဋ္ဌာဘဏ္ဍာ၌၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း၊--ဝိဟာရဋ္ဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ခေတ္တဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၄။ ခေတ္တဋ္ဌေပိ-ခေတ္တဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ တာဝ-ခေတ္တဋ္ဌမှ ရှေးဦးစွာ၊ ခေတ္တံ-
လယ်ယာကို၊ ဒဿေန္တော (ဟုတွာ)၊ ခေတ္တံနာမ၊ ပေ၊ ဇာယတီတိ-ဟူ၍၊
အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုခေတ္တံ နာမအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏန္တိ-ကား၊ သာလိ
အာဒိနိ-သလေး အစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ကုန်သော၊ ခညာနိ-စပါးတို့တည်း၊
အပရဏ္ဏန္တိ-ကား၊ မုဂ္ဂမာသာဒိနိ- ပဲနောက်ပဲကြီး အစရှိကုန်သော ပဲတို့တည်း၊
ဥစ္ဆုခေတ္တာဒိကမ္မိ-ကြံခင်း အစရှိသည်ကိုလည်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤ ခေတ္တ၌ပင်၊
သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣဓာပိ-ဤ ခေတ္တဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ ပေ၊ ပန-
ဆက်၊ တတ္ထဇာတကေ-ထိုလယ်ယာ၌ပေါက်သော ဘဏ္ဍာတွင်၊ သာလိသိသာဒိနိ-
သလေးနဲ့ အစရှိသည်တို့ကို၊ နိရမ္မိတွာ ဝါ-မဖြတ်မှု၍သော်လည်းကောင်း၊ ဧက-
မေကံ-တစ်နဲ့စီ တစ်နဲ့စီကို၊ ဟတ္ထေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ [ဧဝံဖြင့် တံစဉ်ကိုကန်၊]
ဆိန္နိ တွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အသိတေန-တံစဉ်ဖြင့်၊ လာယိတွာ ဝါ-
ရိတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနိ- များစွာသော ပဲပင်တို့ကို၊ ဧကတော-တစ်
ပေါင်းတည်း၊ ဥပ္ပာဋေတွာဝါ- နုတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏုန္တဿ- ၏၊

နိရမ္မိတွာဝါ။ ပေ။ ဂဏုန္တဿ။ ။ဝါ ပါသော ကြိယာဝိသေသနပုဒ်များကို
ဂဏုန္တဿ၌စပ်၊ နိရမ္မိတွာဂဟဏ- ဟူသည် ကောက်ပင်အနှံကို မဖြတ်ဘဲ ကောက်သီး
ကလေးများကို ခြွေ၍ယူခြင်းတည်း၊ [အဗ္ဗဓာတ်သာ ဟိသာ အနက်ရှိသောကြောင့်
“နိရမ္မိတွာ”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်၊ ရုဘိဓာတ်ကြံ၍ “နိရမ္မိတွာ” ဟု ပြင်ကြ
၏၊ ရှေ့က ပတိသေဓ နိ အက္ခရာရှိ၍ နောက်၌ သရရှိလျှင် (ရ်) လာရိုးတည်း၊
မလာနိုင်လျှင် “နိ”ဟု ဒီဃ ရှိရိုးတည်း၊ ထို ရုဘိဓာတ်ယံ မှန်လျှင် “နိ” မရှိနိုင်၊]
ဧကမေကံတိ-ဧကမေကံ ဝိဟိသိသံ- ဥပ္ပာဋေတွာဝါတိ မုဂ္ဂမာသာဒိနိ ဥဒ္ဒရိတွာဝါ၊
[ရှေ့ဝါ ၄ ချက်နှင့် ယသ္မိဗီဇေဝါ- စသည်၌ ဝါ ၄ ချက်ကို အစဉ်အတိုင်း
အဓိပ္ပာယ်စပ်ပါ။]

ယသ္မိံဗီဇေ ဝါ-အကြင် အစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ (ယသ္မိံ) သီသေ ဝါ-
အကြင် အနံ၌သော်လည်းကောင်း၊ (ယသံ) မုဋ္ဌိယံ ဝါ-အကြင် လက်ဆုပ်
၌သော်လည်းကောင်း၊ (ယသ္မိံ) မုဂ္ဂမာသာဒိဖလေ ဝါ-အကြင် ပဲနောက်
ပဲကြီးအစရှိသော အသီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထု-ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်၊
ပူရတိ- ပြည့်၏၊ တသ္မိံ (ဗီဇေ ဝါ)-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တသ္မိံ သီသေ-
ဝါ, တသံမုဋ္ဌိယံ ဝါ, တသ္မိံ မုဂ္ဂမာသာဒိဖလေ ဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊)
ဗန္ဓနာ-အဖွဲ့အညှာမှ၊ မောစိတမတ္တေ-လွတ်စေအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ အတ္ထိန္ဒမာနော-မပြတ်သေးသော၊ ဒဏ္ဍကော
ဝါ-ရိုးတံသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါကော ဝါ-လျော်မျှင်သည် သော်လည်း
ကောင်း၊ တစော ဝါ-အခေါက်အခွံသည် သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကော
ဝါ-အနည်းငယ်သည်လည်း၊ ရက္ခတိ၊ ဝိဟိနာဋ္ဌ-ကောက်ရိုးသည်၊ ဒိဃမ္ပိ-
အရှည်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ရှိ၏၊ ယာဝ- လောက်၊ အန္တောနာဋ္ဌတော-
ကောက်ရိုးအတွင်းမှ၊ ဝိဟိသီသဒဏ္ဍကော- ကောက်နှံတံ သည်၊ န နိက္ခမတိ-
သေး၊ တာဝ- လောက်၊ ရက္ခတိ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ၊ နာဋ္ဌတော - ကောက်ရိုးမှ၊
ဒဏ္ဍကဿ - ရိုးတံ၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ- သည်၊ နိက္ခန္တေ - သော်၊ ဘဏ္ဍုလေန
ကာရေတဗ္ဗော၊ ပန - ကား၊ အသိတေန လာယိတွာ၊ ဂဏှတော - ၏၊
မုဋ္ဌိဂတေသု - လက်ဆုပ်၌ ရောက်ကုန်သော ကောက်ပင်တို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-
၌၊ ဆိန္နသုပိ - ပြတ်ပြီးပါကုန် သော်လည်း၊ သီသာနိ - အနှံတို့သည်၊
ဇေတိတာနိ-ရှုပ်ထွေးနေကုန်သည်၊ [ပြတ်ပြီးနှင့်မပြတ်သေးတို့ ရှုပ်ထွေးနေကြသည်၊]
သစေ (ဟောန္တိ၊) (ဧဝံသတိ၊) တာဝ ရက္ခန္တိ ပန-ကား၊ ဝိဇေဋေတွာ-
ဖြေရှင်းပြီး၍၊ ကေသဂ္ဂမတ္တပိ၊ ဥက္ခိပတော-၏၊ ဝတ္ထု သစေ ပူရတိ၊
(ဧဝံသတိ၊) ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ပန- ဆက်၊ သာမိကေဟိ လာယိတွာ၊
ထပိတံ- ထားအပ်သောကောက်ကို၊ သဘုသံဝါ-ဖွဲ့နှင့်တကွကို သော်လည်း
ကောင်း၊ အဘုသံ ဝါ-ဖွဲ့မရှိသည်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ ဂဏှတော-
၏၊ ယေန- အကြင် ကောက်ဖြင့်၊ ဝတ္ထု ပူရတိ၊ တသ္မိံ-ထို ကောက်ကို၊
ဂဟိတေ- ယူအပ်ပြီးသော်၊ ပါရာဇိကံ၊ သစေ ပရိကပ္ပေတိ- အကယ်၍
ကြံအံ့၊ (ကိံ၊) ဣဒံ-ဤကောက်ကို၊ မဒ္ဒိတွာ-နယ်၍၊ ပပ္ဖောဋေတွာ- ခါ၍
(လှေ့၍၊) သာရမေဝ-အနှစ်ကိုသာ၊ ဂဏှိဿာမိ၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ
ပရိကပ္ပေတိ၊) (ဧဝံသတိ၊) တာဝ ရက္ခတိ၊ ပေ၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဘာဇနဂတေ-
တောင်း၌ ရောက်သည်ကို၊ ကတမတ္တေ - ပြုအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊

ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ပန- ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဓတ္တဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ အဘိယောဂေါ- သည်၊ ဝုတ္တနယော ဧဝံ။

ခိလသင်္ကာမနာဒိသု- ငုတ်တိုင်ကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပထဝီ နာမ-မြေမည်သည်၊ အနဂ္ဂါ-မပိုင်းဖြတ် အပ်သော အဖိုးရှိ၏၊ ဝါ- အဖိုးတန်၏၊ တသ္မာ, ဧကေနော-တစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ခိလေန- ငုတ်တိုင်ဖြင့်၊ ဣတော- ဤဘက်မှ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ- ဖြစ်သော၊ ပထဝိပ္ပဒေသံ- မြေအရပ်ကို၊ သာမိကာနံ- တို့၏၊ ပဿန္တာနံဝါ- မြင်ကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အပဿန္တာနံ ဝါ- လည်းကောင်း၊ အတ္တနော- ၏၊ သန္တကံ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) တသ္မိံ ခိလေ- ကို၊ နာမံ- ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ- ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ- ထွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ အဆိန္ဒိတွာ ဝါ- မဖြတ်မူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ- မထွင်းမူ၍သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကာမိတမတ္တေ- ပြောင်းရွှေ့စေအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ တဿ စ-ထိုပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ယေ-အကြင် ရဟန်း တို့သည်၊ အဿ-ထိုပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်း၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဧကန္တန္တာ- တူသောဆန္ဒ ရှိကုန်၏၊ (တေသံ) စ-ထိုရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ- တို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ပန- ဆက်၊ ဒွိဟိ- ကုန်သော၊ ခိလေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ- ယူထိုက်သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဌမေ ခိလေ- ကို၊ (သင်္ကာမိတေ- သော်၊) ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ၊) ဒုတိယေ- သော၊ ခိလေ- ကို၊ (သင်္ကာမိတေ) ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) တိဟိ- ၃ ခု သော ငုတ်တိုင်တို့ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဌမေ- ပထမငုတ်တိုင်ကို၊ (သင်္ကာမိတေ-သော်၊) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ၊) ဒုတိယေ-ကို၊ (သင်္ကာမိတေ) ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ၊) တတိယေ - ကို၊ (သင်္ကာမိတေ) ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ဧဝံ - ဤသို့လျှင်၊ ဗဟုကေသုပိ - များစွာသော ငုတ်တိုင်တို့တွင်လည်း၊ အဝသာနေ- အဆုံး၌၊ ဒွေ- ၂ ခုသော ငုတ်တိုင်တို့ ကို၊ ထပေတွာ- ချန်ထား၍၊ ပုရိမေဟိ- ရှေ့ဖြစ်သောငုတ်တိုင်တို့ကြောင့်၊ ဝါ- ရှေ့ဖြစ်သောငုတ်တိုင်တို့ကို ပြောင်းရွှေ့စေခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်- ကို လည်းကောင်း၊ အဝသာနေ- ၌၊ ဒွိန္ဒ- ၂ ခုတို့တွင်၊ ဧကေန- တစ်ခုသော ငုတ်တိုင်ကြောင့်၊ ဝါ- ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတရေန- အခြားသော နောက်ဆုံး ငုတ်တိုင်ကြောင့်၊ ဝါ - အခြားသော နောက်ဆုံး ငုတ်တိုင်ကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

တဉ္စ- ထို ပါရာဇိကကိုလည်း၊ သာမိကာနံ- တို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေန- ကြောင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊) သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ကြိုးရွေ့စေခြင်း စသည် တို့၌၊ ဧဝံ- ဤအတူတည်း။

ရန္တုဝါတိ- ကား၊ ဣဒံ- ဤအရပ်သည်၊ မမ- ၏၊ သန္တကံ- တည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဉာပေတုကာမော- သိစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊) ရန္တု ဝါ- ကြိုး ကိုသော်လည်း၊ ပသာရေတိ- ဆန့်တန်းအံ့၊ ယဋ္ဌိံ ဝါ- တာဝါးကိုသော် လည်း၊ ပါတေတိ- ကျစေအံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ၊) ဣဒါနိ- ၌၊ ဒွိဟိ- ကုန် သော၊ ပယောဂေဟိ- ပယောဂတို့ဖြင့်၊ အတ္တနော သန္တကံ၊ ကရိယာမိ၊ အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ဆိုက်ထိုက်ရာအခါ၌၊ တေသံ- ထို ၂ခုသော ပယောဂတို့တွင်၊ ပဌမေ- ပထမပယောဂကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ယောတိ၊) ဒုတိယေ- ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊) ဝတိံ ဝါတိ- ကား၊ ပရဿ- ၏၊ ခေတ္တံ- ကို၊ (ကာတုကာမောဉ္စစပ်၊ ပရိက္ခေပဝသေနဉ္စ မစပ်နှင့်၊) ပရိက္ခေပဝသေန- ကာ ရံခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတ္တနော- မိမိ၏ ဥစ္စာကို၊ ကာတုကာမော (ဟုတွာ၊) ဒါရူနိ- သစ်သားတို့ကို၊ နိဇဏတိ- တူးစိုက်အံ့၊ ပေ၊ ဧကသ္မိံ- တစ်ခုသောနောက်ဆုံးပယောဂသည်၊ အနာဂတေ- မရောက်သေးမီ၊ ထုလ္လစ္စယံ- (ဟောတိ၊) ပေ၊ တတ္ထကေန- ထိုမျှလောက်အတိုင်းအတာအရှည်ရှိသော တိုင်စိုက် ရံဖြင့်၊ အသက္ကောန္တော- မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်အောင် မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ- ဤ၊) သာခါပရိဝါရေနေဝ- သစ်ခက်အကာအရံဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္တနော- မိမိ၏ ဥစ္စာကို၊ ကာတုံ၊ သစေ သက္ကောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) သာခါပါတနေပိ- သစ် ခက်တို့ကို ကျစေခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဧဝံ- လျှင်၊ ယေန ယေန- အကြင်အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတွာ- ဤ၊ အတ္တေနော- မိမိဥစ္စာကို၊ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုဝတ္ထု၌၊ ပဌမပယောဂေဟိ- ရှေးပယောဂ တို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ- ကိုလည်းကောင်း၊ အဝသာနေ- ၌၊ ဒွိန္နံ- ၂ ခုသော ပယောဂတို့တွင်၊ ဧကေန- ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတရေန- အခြားသော နောက်ဆုံး ပယောဂကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မရိယာဒံ ဝါတိ- ကား၊ ပရဿ- ၏၊ ခေတ္တံ- ကို၊ ဣဒံ- ဤအရပ်သည်၊ မမ- ငါ့ ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဉာပေတုကာမော (ဟုတွာ၊) အတ္တနော- ၏၊ ခေတ္တမရိယာဒံ- လယ်ယာအပိုင်းအခြားကို၊ ကေဒါရပါဠိ- လယ်ကန်သင်း ကို၊ [ခေတ္တမရိယာဒံကိုပင် ကေဒါရပါဠိ- ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြောင်းရွှေ့စေလတ်သော်၊ ပရဿ- ၏၊ ခေတ္တံ- ကို၊ အတိက္ကမတိ- လွှမ်းမိုး၏၊ ဧဝံ- ဤ လွှမ်းမိုးနိုင်လောက်

အောင်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သင်္ကာမေတိ- အံ၊ ပံသုမတ္တိကာဒီဟိ ဝါ-
 မြေမှုန့် မြေညက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ဝဗေတွာ- တိုးပွားစေ၍၊
 ဝိတ္ထတံ- ကျယ်ပြန့်သော ကန်သင်းကို၊ ကရောတိ- အံ၊ အကတံ ဝါ- မပြု
 အပ်သေးသော ကန်သင်းကိုမူလည်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေအံ၊ ပေ၊ ဣတိ-
 တည်း။ ။ဓတ္ထဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝတ္ထုဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၅။ ဝတ္ထုဋ္ဌေပိ- ဝတ္ထုဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ တာဝ- ဝတ္ထုဋ္ဌမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝတ္ထု-
 ဝတ္ထုကို၊ ဒသေန္နော (ဟုတွာ)၊ ဝတ္ထု နာမ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုတိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊
 တတ္ထ-ထိုဝတ္ထုနာမ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဗိဇံ ဝါ-မျိုးစေ့ကို သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဥပရောပကေ ဝါ-အနီး၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော အပင်ငယ်တို့ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ- ပျိုးပင်တို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ အရောပေတွာဝ-
 မစိုက်သေးမူ၍သာလျှင်၊ ကေဝလံ- (မျိုးစေ့၊ ပျိုးပင်မဖက်) သက်သက်၊
 ဘူမိ-ကို၊ သောဓေတွာ၊ တိဏ္ဍံ-၃ မျိုးကုန်သော၊ ပါကာရာနံ-တံတိုင်းတို့တွင်၊
 [အုတ်၊ ကျောက်၊ သစ်သား၊] ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော
 တံတိုင်းဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါ- ကာရံ၍သော် လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိပိတွာ
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖာရာမာဒီနံ- ပန်းခြံ အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ၊
 ထပိတော-သော၊ ဘူမိဘာဂေါ-မြေအဖို့သည်၊ အာရာမဝတ္ထု နာမ- မည်၏၊
 ဝါ-ခြံရာ မည်၏၊ ဧတေနော နယေန-ဖြင့်ပင်၊ ဧကဝိဟာရပရိဝေဏ
 အာဝါသာနံ- တစ်ခုသော ကျောင်း တိုက်၊ တစ်ခုသော ပရိဝုဏ်၊ တစ်ခုသော
 ကျောင်းတို့၏၊ အတ္ထာယ၊ ပေ၊ ယောပိ-အကြင် အရပ်သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-
 ၌၊ အာရာမော စ-သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရော စ-သည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဟုတွာ၊ ပစ္ဆာ- ၌၊ ဝိနဿိတွာ-ပျက်စီး၍၊ ဘူမိမတ္ထေ-မြေမျှသည်၊
 ဌိတေ-သော်၊ အာရာမ ဝိဟာရကိစ္စံ-အာရာမကိစ္စ၊ ကျောင်းကိစ္စကို၊ န
 ကရောတိ-မပြုနိုင်၊ သောပိ-ထိုအရပ်ကိုလည်း၊ [ခြံ နေရာဟောင်း၊ ကျောင်း
 နေရာဟောင်းကိုလည်း၊] အာရာမဝိဟာရဝတ္ထုသင်္ဂဟေနော-အာရာမဝတ္ထု၊
 ဝိဟာရဝတ္ထု၌ သွင်းယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတော-အပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
 ဧတ္ထ-ဤ ဝတ္ထုဋ္ဌကထာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။--
 ဝတ္ထုဋ္ဌကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၆။ ဂါမဋ္ဌေ- ဂါမဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ ယံ- အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ တံ- ကို၊
 ဂုတ္တမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [“ဂါမောနာမ”စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။]

အရညဋ္ဌဘဏ္ဍာ အခန်း

၁၀၇။ အရညဋ္ဌ-အရညဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ တာဝ-အရညဋ္ဌမှ ရှေးဦးစွာ၊ အရည်-
 တောကို၊ ဒဿေန္တော (ဟုတွာ)၊ အရည် နာမ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ
 ဟောတိ အရညန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုအရည်နာမ အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်၌၊ ယသ္မာ၊ အရည် နာမ-တောမည်သည်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝါ-
 တို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ-သိမ်းပိုက်အပ်သော တော်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ [လူတို့၏
 ဂရန် ခံထားအပ်သော သစ်တော စသည်ကိုဆိုသည်။] အပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ-
 မသိမ်းပိုက်အပ်သော တောသည်လည်း၊ (အတ္ထိ)။ ဣပန-ဤ ဒုတိယ
 ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ ယံ-အကြင်တောသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-လူတို့သိမ်းပိုက်
 အပ်သည်၊ သာရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ။)
 ယတော-အကြင် တောမှ၊ မူလေန-အဖိုးနှင့်၊ ဝိနာ၊ ကဋ္ဌလတာဒီနိ-ထင်း၊
 န္ဓယံ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတု-ငှာ၊ ဝါ-ယူခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘတိ၊ တံ-ထို
 ပိုင်ရှင်ရှိသော တောကို၊ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ၊ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ
 ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ပုန၊ အရညန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေန-ထိုစကားရပ်ဖြင့်၊ ဣမမတ္ထံ-ကို၊ ဒဿေတိ၊
 (ကိ-အဘယ်အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတိ-သနည်း၊) ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝေါ-
 သည်၊ အရညဿ-တော၏၊ န လက္ခဏံ-လက္ခဏာမဟုတ်၊ ပန-အနွယ်ကား၊
 ယံ-အကြင် အရပ်သည်၊ အတ္ထနော-၏၊ အရညလက္ခဏေန-တော၏
 လက္ခဏာဖြင့်၊ [“အရည် နာမ ထပေတွာ ဂါမဉ္ဇ ဂါမူပစာရဉ္ဇ အဝသေသံ
 အရည်နာမ”ဟူသော တော်၏ လက္ခဏာဖြင့် ဟူလို၊] အရည်-အရညမည်၏၊
 မနုဿာနဉ္ဇ-တို့သည်လည်း၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ တံ-ထိုအရညလည်း
 မည်၊ လူတို့လည်း သိမ်းပိုက်အပ်သော အရပ်သည်၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤ
 သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ အရည်-အရညမည်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်
 ကို၊ (ဒဿေတိ၊) တတ္ထ-ထိုအရညဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ အာရာမဋ္ဌာဒီသု၊

ပုန အရည်တိ ဝုတ္တံ။ ။ “အရည် နာမ၊ ပေ၊ ဟောတိ-တံ အညရန္တိ” ဟု
 စာအများ ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ “တံ” ဟု မပါသင့်၊ “တသ္မာ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ
 ဟောတိတိ ဝတွာ ပုန အရညန္တိဝုတ္တံ” နှင့် နောက်အဓိပ္ပာယ်ပြ ဝါကျကို ထောက်ပါ၊
 ပါဠိတော်၌ကား-“ယံ- အကြင်အရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ မနုဿာနံ-တို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-
 သည်၊ အရည်-တော၏ လက္ခဏာရှိသော တောသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တံ-ထိုအရပ်သည်။)
 အရည် နာမ-မည်၏” ဟု တ ဟူသော နိယမကို အပိုထည့်၍ ပေးရသည်၊ ရှေ့
 ဘူမဋ္ဌစသော ကထာများ၌လည်း ဤသို့ချည်း တ သဒ္ဒါထည့်၍ ပေးရသည်။

ဝုတ္တသဒိသော-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူ၏။ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအရည် ဌကထာ၌၊ တတ္ထဇာတကေသု-ထိုတော၌ပေါက်သော သစ်ပင်တို့တွင်၊ ဧကသ္မိံပိ-တစ်ပင်လည်းဖြစ်သော၊ မဟာဥရက္ခေ-များသောအဖိုးရှိသော သစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒမတ္ထေ-ဖြတ်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ။)

စ-ဆက်၊ လတံဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝေတ္တာ ပိ-ကြိမ်သည်လည်းကောင်း၊ လတာပိ-နွယ်သည်လည်းကောင်း၊ လတာဇေ-လတာမည်သည်သာ၊ တတ္ထ-ထိုကြိမ်၊ နွယ်တို့တွင်၊ ယော ဝေတ္တာ ဝါ-အကြင် ကြိမ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ယာ) လတာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒီဃာ-ရှည်သည်၊ ဟောတိ၊ မဟာရက္ခေ စ-သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆေ စ-ချုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဝါ-ထိုးဖောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ [သစ်ကိုင်းတို့၏အကြား၌ ထိုးဝင်၍သွားသည်။] ဝေဠုတွာ ဝါ-ရစ်ပတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂတာ-သွားသည်၊ (ဟောတိ။) သာ-ထိုနွယ်သည်၊ မူလေ-အရင်း၌၊ ဆိန္ဒာ-ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ၊ အဝဟာရံ-ကို၊ န ဇနေတိ-မဖြစ်စေနိုင်၊ အဂ္ဂေ-အဖျား၌၊ ဆိန္ဒာ (သမာနာ)ပိ (အဝဟာရံ န ဇနေတိ)၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ၊ အဂ္ဂေပိ-၌လည်းကောင်း၊ မူလေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒာ-ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝေဠုတွာ-သစ်ပင်၊ ချုံတို့ကို ရစ်ပတ်၍၊ ဌိတာ-သည်၊ သစေ န ဟောတိ-အံ၊ တဒါ အဝဟာရံ ဇနေတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝေဠုတွာ၊ ဌိတာ-တည်သောနွယ်သည်၊ ရက္ခတော-ရစ်ပတ်ရာသစ်ပင်မှ၊ မောစိတမတ္တာ-လွတ်စေအပ်ပြီးကာမျှသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်မှ၊) အဝဟာရံ ဇနေတိ၊ တိဏံ ဝါ တိဧတ္ထ-၌၊ တိဏံ ဝါ-သက်ငယ်မြက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ပဏ္ဏံ ဝါ-သစ်ရွက်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု။) [ပဏ္ဏံဝါတိ တာလပဏ္ဏာဒိပဏ္ဏံ ဝါ၊] သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော မြက်၊ သစ်ရွက်ကို၊ တိဏဂ္ဂဟဏေနေဝ-တိဏသဒ္ဓါဖြင့်ပင်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုမြက်၊ ထမ်းရွက် အစရှိသည်ကို၊ ဂေဟတ္ထာဒနာဒိနံ- အိမ်မိုးခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊ ဆိန္ဒာ-ဖြတ်အပ်ပြီးသောမြက်၊ ထန်းရွက် စသည်ကို၊ ဂဏ္ဍန္တော ဝါ-ယူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဂဏ္ဍန္တော ဝါ-ယူသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု-ကို) ဘဏ္ဍုဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ကာရေတံဗျော။

စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-လျော်မျှင်စသည်မဖက် သက်သက်၊ တိဏပဏ္ဏမေဝ-
 သည်သာ၊ န-မဟုတ်သေး၊ အညမ္ဘိ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝါကဆလ္လိ အာဒိ-
 လျော်မျှင်၊ သစ်ခေါက် အစရှိသည်ကို၊ ယတ္ထ-အကြင် လျော်မျှင်၊ သစ်ခေါက်
 စသည်၌၊ သာမိကာ-တို့သည်၊ သာလယာ-တွယ်တာခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊
 တံ-ထိုလျော်မျှင်၊ သစ်ခေါက် အစရှိသည်ကို၊ [ဝါကဆလ္လိအာဒိပုဒ်ကိုပင်
 “ယတ္ထ သာမိကာ သာလယာ တံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဂဏုန္နော-ကို၊ ဘဏ္ဍ
 ဂ္ဍေန ကာရေတဗ္ဗော၊ တစ္ဆေတွာ-ရွေ၍၊ ထပိတော-သော၊ အဒ္ဓဂတော ပိ-
 ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ [စိရကာလံ တတ္ထေဝ ဌိတော
 ပိ၊] ရုက္ခော-ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သစ်ပင်သည်၊
 အဂ္ဂေစ-၌လည်းကောင်း၊ မူလေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဆိန္နော-ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊
 ဟောတိ၊ အဿ-ထိုသစ်ပင်၏၊ သာခါ ပိ-တို့သည်လည်း၊ ပူတိကာ-ပုပ်
 ဆွေးကုန်သည်၊ ဇာတာ-ကုန်ပြီ၊ ဆလ္လိယောပိ- အခေါက်တို့သည်လည်း၊
 ဂဠိတာ-လျှောကျကုန်ပြီ၊ အယံ-ဤသစ်ပင်ကို၊ သာမိကေဟိ၊ ဆဉ္စိတော-
 စွန့်ပစ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပံသုကူလသညာယ
 ဂဟဏံ ဝုတ္တံ၊] လက္ခဏန္တိန္နဿာပိ-ထွင်းအပ်သော အမှတ်တံဆိပ်ရှိသော
 သစ်ပင်၏လည်း၊ ယဒါ၊ လက္ခဏံ-အမှတ်တံဆိပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆလ္လိယာ-
 ဖြင့်၊ ပရိယောနဒ္ဓံ-မြေးယုက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဣမိနာ သာမိကာနံ
 နိရပေက္ခတံ ဒဿေတိ။] တဒါ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေဟာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ၊ ရုက္ခေ-တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်ပြီး၍၊
 ယဒါ၊ တာနိ-ထိုအိမ်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ပြီးကုန်
 သည်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈာဝုတ္တာနိ စ-နေအပ်ပြီးကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ဟောန္တိ၊ [ကတာနိ-ပရိနိဠိတာနိ မနုဿေဟိ စ အဇ္ဈာဝုတ္တာနိ၊] (တဒါ)၊
 ဒါရူနိ-သစ်သားတို့သည်၊ [ဂေဟာဒိနံ ကတတ္တာ တတော အဝသိဋ္ဌ ဒါရူနိ၊]
 အရညေ-၌၊ ဝဿေန စ-မိုးကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာတပေန စ-နေပူကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဝိနဿန္တိ-ပျက်စီးကုန်၏၊ ဤဒိသာနိ ပိ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်
 သော သစ်သားတို့ကိုလည်း၊ ဒိသ္မာ-၍၊ (ဂဟေတုံ၌စပ်၊) ဆဉ္စိတာနိ၊ စွန့်ပစ်
 အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟေတုံ-ပံသုကူလသညာဖြင့် ယူခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ၊ အရညဿာမိကာ-သစ်တောပိုင်ရှင်တို့သည်၊
 ဧတေသံ-ဤသစ်သားတို့၏၊ အနိဿရာ-အစိုးရသူ မဟုတ်ကုန်၊ ယေဟိ-
 အကြင်သူတို့သည်၊ အရညဿာမိကာနံ-တို့အား၊ ဒေယျဓမ္မံ-ပေးထိုက်သော

သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒတ္တာ-ပြီး၍၊ ဆိန္နာနိ-ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေ
ဇေ-ထိုဝယ်သူတို့သည်သာ၊ ဣဿရာ-ကုန်၏၊ တေဟိ စ-ထိုဝယ်သူတို့သည်
လည်း၊ တာနိ-ထိုသစ်သားတို့ကို၊ ဆဉ္စိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသစ်သားတို့
၌၊ နိရာလယာ-တွယ်တာခြင်းမရှိကုန်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ထို့
ကြောင့်တည်း။

ယော ပိ ဘိက္ခု၊ ပဌမံယေဝ-အစကပင်၊ အရညပါလာနံ-သစ်တော
စောင့်တို့အား၊ ဒေယျဓမ္မံ ဒတ္တာ၊ အရညံ-သစ်တောသို့၊ ပဝိသိတွာ၊ ယထာ
ရစိတေ-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ ရက္ခေ-တို့ကို၊ ဂါဟာပေတိ-
ထုတ်ယူစေ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တေသံ-ထိုသစ်တောစောင့်တို့၏၊
အာရက္ခဌာနံ-စောင့်ရှောက်ရာ အရပ်သို့၊ အဂန္နာပိ-မသွားမူ၍လည်း၊ ယထာ
ရစိတေန-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော၊ မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂန္တု-ထွက်သွားခြင်း
ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပဝိသန္တော-စဉ်၊ အဒတ္တာ-မပေးခဲ့သေးမူ၍၊ နိက္ခန္တော-
ထွက်လတ်သော်၊ ဝါ-ထွက်ခါမှ၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ရက္ခေ-
တို့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ပြီး၍၊ နိက္ခန္တော-သော်၊ တေသံ-ထိုသစ်တောစောင့်တို့
အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊
ဝဋ္ဋတိဇေ-ဧကန်အပ်သည်သာ၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ အထာ
ပိ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြု၍သွားသနည်း၊) ဒေဟိ-
ပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ (အာဘောဂံ ကတွာ၊ အထာပိ ဂစ္ဆတိ၊) ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ-
သော်၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးရာသည်သာ၊ ဝါ-ပေးရမည်သာ၊ ကောစိ-တစ်
စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ အတ္တနော ဓနံဒတ္တာ၊ ဘိက္ခုဿ-အား၊
ဝါ-၏၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝါ-သွားခွင့်ကို၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ သစေ
ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ လဒ္ဓကပ္ပမေဝ-ရအပ်သောအပ်ခြင်း၏ အကြောင်းရှိသည်သာ၊
(ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ)။ [ဤ “ဂန္တုဝဋ္ဋတိ” ပိုဟန်တူ၏။]

ပန-ဆက်၊ ကောစိ-သော၊ ဣဿရဇာတိကော-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဟူ
သော သဘောရှိသူသည်၊ ဓနံ အဒတ္တာဝ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဘာဂံ-ကို၊ မာ
ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝါရေတိ-အကယ်၍တားမြစ်အံ့၊ အရညပါလာစ-
တို့သည်ကား၊ မယံ-ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ တာပဿာ
နဉ္စ- တို့၏လည်းကောင်း၊ ဘာဂံ၊ အဂဏှန္တာ-မယူကုန်လတ်သော်၊ ကုတော-
မှ၊ လစ္ဆာမ-ရကုန်တော့အံ့နည်း၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဒေထ၊ ဣတိ သစေ ဝဒန္တိ။

(ဧဝံသတိ)၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အရညပါလေသု-
တို့သည်၊ နိဒ္ဒါယန္တေသု ဝါ-အိပ်ပျော်နေကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ကိဋ္ဌာ
ပသုတေသု ဝါ-ပျော်ပါးကစားခြင်း၌ လေ့ကျက်နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊
ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ပက္ကန္တေသု ဝါ-ဖဲသွားကုန်သော်လည်း
ကောင်း၊ အာဂန္တာ၊ အရညပါလာ-တို့သည်၊ ကုဟိ၊ နည်း၊ ဣတိ-သို့၊
ပက္ခောသိတွာ ပိ-လှမ်းခေါ်၍လည်း၊ အဒိသွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊
(တဿ-ထိုရဟန်း၏) ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊
အာရက္ခဌာနံ ပတွာ၊ ကမ္မဌာနာဒီနိ-တို့ကို၊ မနသိ ကရောန္တော ဝါ-နှလုံး
သွင်းလျက်သော်လည်းကောင်း၊ အညဝိဟိတော-တစ်ပါးသောအာရုံ၌ ထားအပ်
သော စိတ်ရှိသည်၊(ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အသတိယာ-သတိကင်း
သဖြင့်၊ ဝါ-အမှတ်တမဲ့၊ အတိက္ကမတိ-လွန်သွား၏၊ တဿာပိ-၏လည်း၊
ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ (ဟောတိ)၊ ယဿာပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ တံ
ဌာနံ-ထိုစောင့်ရှောက်ရာအရပ်သို့၊ ပတ္တဿ-ရောက်စဉ်၊ စောရော ဝါ-စားပြသော်
လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိ ဝါ၊ ဝါဠမိဂေါ ဝါ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲ
သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာမေဃော ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုဠဟတိ-
ထလာအံ့၊ ဝါ-တက်လာအံ့၊ သော စ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ တမှာ ဥပဒ္ဒဝါ-
ထိုဘေးရန်မှ၊ မုစ္ဆိတုကမျတာယ-လွတ်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဟဿ
တံဌာနံ၊ အတိက္ကမတိ-အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် စောင့်ပါသော်လည်း၊
ဘဏ္ဍာဒေယျံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အရညေ-၌၊ ဣဒံ အာရက္ခဌာနံ
နာမ-မည်သည်၊ သုကံဃာတတောပိ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်ထက်လည်း၊
ဂရုကတရံ-သာ၍လေး၏၊ ဟိ-မှန်၊ သုကံဃာတဿ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒံ-သို့၊
အနောက္ကမိတွာ-မသက်ရောက်မှု၍၊ ဒုရတောဝ-မှပင်၊ ပရိဟရန္တော-ရှောင်
သွားသော ရဟန်းသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ ပန-ဤစောင့်ရှောက်
ရာအရပ်ကိုကား၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ပရိဟရန္တဿ-ရှောင်လွှဲသော ရဟန်း၏၊
အာကာသေန၊ ဂစ္ဆတောပိ-တန်ခိုးဖြင့်သွားသော ရဟန်း၏လည်း၊ ပါရာဇိက
မေဝ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ဧတ္ထ-ဤစောင့်ရှောက်ရာအရပ်၌၊ အပ္ပမိတ္တေနဝ-

ဣဒံ၊ ဟေ၊ ပါရာဇိကမေဝ။ ။ဤစကားကို ထောက်၍ ရထား၊ သင်္ဘော၊ ရုံပွဲများ
၌ လက်မှတ်မယူဘဲလက်မှတ်စစ်ရာဌာန၊ လက်မှတ်သိမ်းရာဌာနကို ရှောင်လွှဲ၍သွားသော
ရဟန်းတို့မှာ ပါရာဇိကတည်း-ဟုမှတ်၊ အတင်းသွားသူ အတင်းဝင်သူမှာ ပါရာဇိကဟု
အထူးဆိုဖွယ်မလို။

မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ သည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣတိ-တည်း၊ အရညဋ္ဌ
ကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌတာ။

ဥဒကကထာ အခန်း

၁၀၈။ ပန-ကား၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘာဇနဂတန္တိ-
ကား၊ ဥဒကဒုလ္လဘကာလေ - ရေ၏ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာ အခါ၌၊
ဥဒကမဏိကာဒိသု-ရေအိုးစရည်း အစရှိကုန်သော၊ [မဟာကုစ္ဆိကာ ဥဒကစာဋီ-
ဝမ်းဗိုက်ကျယ်သော ရေအိုးစရည်းသည်၊ ဥဒကမဏိကော၊ သမေခလာ
(ခါးစည်းကြိုး ပါသော) စာဋီဥဒကမဏိကောတိပိ ဝဒန္တိ၊] ဘာဇနေသု-အိုး
တို့၌၊ သင်္ဂေါပေတွာ-လုံခြုံစေ၍၊ ထပိတံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုရေသည်၊ ဝါ-
ကို၊ ယသ္မိံ ဘာဇနေ-၌၊ ထပိတံ ဟောတိ၊ တံ ဘာဇနံ-ကို၊ အာဝိဋ္ဌိတွာ ဝါ-
စောင်းငဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ ဆိဒ္ဓ္ဓ-အပေါက်ကို၊ ကတွာ ဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုအိုးစရည်း စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏိတဠာကေသု
စ-လေးထောင့်ကန်၊ တဘက်ဆည်ကန်တို့၌ လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊
ဘာဇနံ-အိုးခွက်ကို၊ ပဝေသေတွာ ဝါ-သွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍန္တဿ-
ယူသောရဟန်း၏၊ သပ္ပိတေလေသု-ထောပတ်၊ ဆီတို့၌၊ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆ
ယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ မရိယာဒစ္ဆေဒနေ-ကန်ပေါင် ကန်ရိုးကို
ဖြတ်ချိုးခြင်း၌၊ တတ္ထဇာတကဘူတဂါမေန-ထိုကန်ရိုး၌ပေါက်သော ဘူတဂါမ်
သစ်ပင်နှင့်၊ သဒ္ဓိမ္မိ၊ မရိယာဒံ-ကန်ရိုးကို၊ ဆိန္ဒန္တဿ-ဖြတ်ချိုးသော ရဟန်း၏၊
အဒိန္နာဒါနဿ-၏၊ ပယောဂတ္တာ-သဟပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်
(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ တဉ္စ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ ပဟာရေ
ပဟာရေ-ပုတ်ခတ်တိုင်း ပုတ်ခတ်တိုင်း၌၊ ဟောတိ၊ အန္တော-ကန် ၏အတွင်း၌၊
ဌတွာ-တည်၍၊ ဗဟိမုခေါ-ကန်၏ပြင်ဘက်သို့ ရှေ့ရှုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဆိန္ဒန္တော-
ဖြတ်ချိုးသောရဟန်းကို၊ ဗဟိအန္တေန-ကန်၏ပြင်ဘက် အစွန်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော၊
ပေ၊ အန္တော စ-ကန်၏အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-၌လည်းကောင်း၊
ဆိန္ဒိတွာ-ပြီး၍၊ မဇ္ဈေ-အလယ်ကောင်၌၊ ထပေတွာ- တန့်ရပ်ထား၍၊ တံ-
ထိုအလယ်အရပ်ကို၊ ဆိန္ဒန္တော-ချိုးဖြတ်သော ရဟန်းကို၊ မဇ္ဈေန ကာရေတဗ္ဗော၊
မရိယာဒံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-ကို၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ ဂါဝေါ-နွားမတို့ကို၊ ပက္ကောသတိ-
ကိုယ်တိုင်ခေါ်အံ့၊ ဂါမဒါရကေဟိ ဝါ-ရွာသားကလေးတို့သည်မူလည်း၊ ဝါ-
တို့ကိုမူလည်း၊ ပက္ကောသာပေတိ-ခေါ်စေအံ့၊ ဝါ-အခေါ်ခိုင်းအံ့၊ တာ-ထို
နွားမတို့သည်၊ အာဂန္တာ၊ ခုရေဟိ-ခွာတို့ဖြင့်၊ မရိယာဒံ၊ ဆိန္ဒန္တိ၊ နင်းချိုးကုန်အံ့၊

တေနေဝ-ထိုရဟန်းသည်သာ၊ [ကန်ရိုးကို အားနည်းအောင် ပြုထားသော ရဟန်းသည်သာ။]-ဆိန္ဒာ-ချိုးဖြတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ။

မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံကတွာ၊ ဂါဝေါ-တို့ကို၊ ဥဒကေ-၌၊ ပဝေသေတိ-ဝင် စေအံ့၊ ဝါ-သွင်းအံ့၊ ဂါမဒါရကေဟိ ဝါ-တို့သည်သော်လည်း၊ ဝါ-တို့ကို သော်လည်း၊ ပဝေသာပေတိ-ဝင်ပစေဟု စေခိုင်းအံ့၊ ဝါ-အသွင်းခိုင်းအံ့၊ တာဟိ-ထိုနွားမတို့သည်၊ ဥဋ္ဌာပိတဝီစိယော-ထစေအပ်သော လှိုင်းတို့သည်၊ မရိယာဒံ၊ ဘိန္ဒုတွာ-ဖျက်ခွဲ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဂါမဒါရကေ ဝါ-တို့ကိုမူလည်း၊ ဥဒကေ-၌၊ ကီဠထ-ကစားကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ကီဠန္တေ ဝါ၊ ကစားနေသော ကလေးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥတြာသေတိ-လန့်ပြေးစေ အံ့၊ တေဟိ-ထိုရွာသားကလေးတို့သည်၊ ပေ၊ အန္တောဥဒကေ-ရေ၏အတွင်း ၌၊ ဇာတရက္ခံ-ပေါက်သောသစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒတိ-ကိုယ်တိုင်ဖြတ်အံ့၊ အညေနဝါ- အခြားသူသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဆိန္ဒောပေတိ-ဖြတ်စေအံ့၊ ပတန္တေန- လဲသော၊ တေနပိ-ထိုသစ်ပင်သည်လည်း၊ ပေ၊ တဠာကရက္ခဏတ္တာယ- တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ တဠာကတော-မှ၊ နိဗ္ဗဟန ဥဒကံ ဝါ-ထုတ်ပစ်အပ်သော ရေကိုသော်လည်းကောင်း၊ [“ရေများစွာပြန့်၍ ကန်ရိုးကိုမချိုးပါစေလင့်” ဟု ကြံ၍ ကန်ရိုးကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ကန်ရိုး၏ ဘေးတစ်ဖက်ဖြင့် လွှတ်ပစ်အပ်သောရေ၊] နိဒ္ဒမနတုမ္ပံ ဝါ-ရေကိုထုတ်ကြောင်း ပြန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်အံ့၊ အညတော-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ ဥဒကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းလတ်သော်၊ ဧတ္ထ-ဤတစ်ဖက်ဆည်ကန်သို့၊ ပဝိသတိ- ၏၊ ဧဝံ-ဤဝင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပါဠိံ ဝါ-ကန်သင်းကိုသော် လည်း၊ ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့စည်းအံ့၊ မာတိကံ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဥဇုကံ-အောင်၊ ကရောတိ-အံ့၊ တဿ-ထိုသူတစ်ပါးတစ်ဘက်ဆည်ကန်၏၊ ဥပရိဘာဂေ-၌၊ ဌိတံ-သော၊ အတ္တနော-၏၊ တဠာကံဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဘိန္ဒတိ-ဖောက်ချလိုက် အံ့၊ ဥဿန္တံ-များသော၊ ဥဒကံ-သည်၊ မရိယာဒံ-သူတစ်ပါး၏ ကန်ပေါင်ကန်ရိုး ကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ပေ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဖြတ်ချိုးခြင်းတို့၌၊

မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ။ ။ဧကန် ကျိုးပြတ်ခြင်းသဘောရှိကြောင်း ပြခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ၏ အရာကိုပြခြင်းငှာ လည်းကောင်း “မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ- ကတွာ” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့အားနည်းအောင် မပြုဘဲလည်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သမျှ ပယောဂကိုပြုလျှင် ကန်ရိုးကိုချိုး၍ ထွက်သွားသောရေ၏ တန်ဖိုးအလိုက် ခိုးခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်သာ။

နိက္ခန္တဥဒကဏ္ဍါနုရူပေန-ထွက်သွားသော ရေ၏ တန်ဖိုးအားလျောက်ပတ်သော၊
အဝဟာရေန-ဖြင့်၊ ကာရေတံဗ္ဗော၊ နိဒ္ဒမနပနာဋ္ဌိ-ရေထုတ်ကြောင်း ပြန်ကို၊
ဥဏ္ဍါဋေတွာ-ဖွင့်၍၊ နိဟရန္တဿပိ-၏လည်း၊ ဧသေဝနယော။

ပန-ဆက်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ မရိယာဒါယ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလာယ-ကို၊
ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အတ္တနော-၏၊ (နွားမဟူသော မိမိတို့၏၊) ဓမ္မတာယ-
ဖြင့်၊ အာဂန္တာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တေဟိ-မစေခိုင်းအပ် ကုန်သော၊
ဂါမဒါရကေဟိ-ရွာသားကလေးတို့သည်၊ အာရောပိတာ-ကန်တွင်း
သို့တက်စေအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-လည်းကောင်း၊) ဂါဝိယော-တို့သည်၊
ခုရေဟိ-ခွာတို့ဖြင့်၊ မရိယာဒံ-ကို၊ ဆိန္ဒန္တိ-ချိုးဖြတ်ကုန်အံ့၊ အတ္တနောယေဝ-
၏သာလျှင်၊ ဓမ္မတာယ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တေဟိ-ကုန်သော၊
ဂါမဒါရကေဟိ-တို့သည်၊ ဥဒကေ-၌၊ ပဝေသိတာ-သွင်းအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ
ဝါ-လည်းကောင်း၊) ဂါဝိယော-တို့သည်၊ ဝီစိယော-လှိုင်းတို့ကို၊ ဥဠာပေန္တိ-
ထစေကုန်အံ့၊ ဂါမဒါရကာဝါ-တို့သည်မူလည်း၊ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်
သာလျှင်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ကိဠန္တာ-ကုန်လျက်၊ (ဝီစိယော-တို့ကို၊) ဥဠာပေန္တိ-
ကုန်အံ့၊ အန္တော ဥဒကေဝါ-ရေ၏အတွင်း၌သော်လည်း၊ ရက္ခော-သည်၊ ဝါ-
ကို၊ အညေန-သည်၊ ဆိဇ္ဇမာနော-ဖြတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပတိတွာ-လဲ၍၊
(ဝီစိယော) ဥဠာပေတိ၊ ဥဠာပိတာ-ကုန်သော၊ ဝီစိယော-တို့သည်၊ မရိယာဒံ-
ကို၊ ဘိန္ဒန္တိ-ဖျက်ခွဲကုန်အံ့၊ မရိယာဒံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သုက္ခတဠာကဿ-
ခြောက်သော တစ်ဖက်ဆည်ကန်၏၊ ဥဒက နိဗ္ဗဟနဋ္ဌာနံ-ဝါ၊ ရေထုတ်ရာအရပ်
ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကနိဒ္ဒမနတုမ္မံ ဝါ-ရေထုတ်ကြောင်းပြန်ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်အံ့၊ အညတော-အခြားအရပ်သို့၊ ဂမနမဂ္ဂေဝါ-
သွားကြောင်းလမ်း၌သော်လည်း၊ ပါဠိ-ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓတိ-အံ့၊ သုက္ခမာတိကံ၊
ဝါ-ကိုလည်း၊ ဥဇုကံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ကရောတိ-အံ့၊ ပေ၊ မရိယာဒံ-ကို၊
ဘိန္ဒတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ နိဒါယေ-နေ့အခါ၌၊
သုက္ခဝါပိယာ-ခြောက်သောရေကန်၏၊ မရိယာဒံ-ကို၊ ယာဝ တလံ-အောက်
အပြင် တိုင်အောင်၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဘိန္ဒတိ-ဖောက်ထားအံ့၊ ပစ္ဆာ-
၌၊ ဒေဝေ-သည်၊ ဝုဠေ-ရွာလတ်သော်၊ အာဂတာဂတံ-လာတိုင်းလာတိုင်းသော၊
ဥဒကံ-သည်၊ ပလာယတိ-ထွက်ပြေးအံ့၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ (ဟောတိ)၊ တပုစ္စယာ-
ထို ထွက်ပြေးသော ရေဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ

အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ သဿံ-ကောက်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တတော-
 ထို ကောက်မှ၊ ပါဒမတ္တဉ္စနကမ္ပိ-တစ်မတ်မျှတန်သည်လည်းဖြစ်သောကောက်ကို၊
 အဒေန္တော-အစားမပေးလတ်သော်၊ ပေ၊ အဿမဏော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊
 ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗသာဓာရဏံ-အလုံးစုံသော လူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ ယံ
 တဠာကံ-သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဠာကေ-၌၊ ဥဒကဿ-ရေ၏၊ သဗ္ဗေပိ-
 ကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဣဿရာ-အစိုးရတို့တည်း၊ ပန-ဆက်၊
 အဿ-ထိုတစ်ဘက်ဆည်ကန်၏၊ ဟေဋ္ဌတော-၌၊ သဿာနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တိ-
 ပြလုပ်ကုန်၏၊ သဿပါယနတ္ထံ-ကောက်တို့ကို ရေသောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊
 တဠာကတော-မှ၊ မဟာဓာတိကာ-အများဆိုင်မြောင်းကြီးသည်၊ နိက္ခမိတွာ၊
 ခေတ္တမဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ ယာတိ-အံ့၊ သာပိ-ထိုအများဆိုင် မြောင်းကြီးသည်လည်း၊
 သဒါ-သိမ်း၊ သန္ဓနကာလေ-စီးရာအခါ၌၊ သဗ္ဗသာဓာရဏာ-၏၊ ပန-ကား၊
 တတော-ထိုအများဆိုင် မြောင်းကြီးမှ၊ ခုဒ္ဒကဓာတိကာယော-တို့ကို၊ နိဟ
 ရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဝါ-သွယ်၍၊ အတ္တနောအတ္တနော-၏၊ ကေဒါရေသု-
 လယ်တို့၌၊ ဥဒကံ၊ ပဝေသေန္တိ-ဝင်စေကုန်၏၊ ဝါ-သွင်းကုန်၏၊ တံ-ထိုရေ
 ကို၊ အညေသံ-တို့အား၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ယူခွင့်ကို၊ န ဒေန္တိ။

နိဒါဃသမယေဝ-၌ပင်၊ ဥဒကေ-သည်၊ မန္တိဘူတေ-နည်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်
 လတ်သော်၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဥဒကံ ဒေန္တိ၊ ယော-အကြင်လယ်ရှင်
 သည်၊ ဥဒကဝါရေ-ရေယူလှည့်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-သော်၊ န လဘတိ၊ တဿ-
 ထိုလယ်ရှင်၏၊ သဿာနိ-တို့သည်၊ မိလာယန္တိ-ညှိုးနွမ်းကုန်၏၊ တသ္မာ၊
 အညေသံ၊ အခြားသူတို့၏၊ ဝါရေ-အလှည့်၌၊ အညော ဂဟေတုံ န လဘတိ၊
 တတ္ထ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ ယော ဘိက္ခု ပရေသံ၊ ခုဒ္ဒကဓာတိကာတောဝါ-မှသော်
 လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဝေသေတိ-အံ့၊ အနုဝိမုခံ ဝါ-တောအုပ်သို့ ရှေးရှုသော်လည်း၊
 ဝါဟေတိ-ဆောင်စေအံ့၊ ဝါ-မျှောအံ့၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အဝဟာရောဝ
 ဟောတိ၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊ မေ-၏၊
 ဥဒကဝါရော-ရေသွင်းလှည့်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒဉ္စသဿံ-သည် လည်း၊
 မိလာယတိ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရေသံ-တို့၏၊ ကေဒါရေ-၌၊ ပဝိသန္တဿ-
 ဝင်သော၊ ဥဒကဿ-၏၊ ပဝိသနမဂ္ဂံ-ဝင်ကြောင်းလမ်းကို၊ ပိဒဟိတွာ၊
 အတ္တနော-၏၊ ကေဒါရံ၊ ပဝေသေတိ-အံ့၊ (အဿ-ထိုရဟန်း ၏၊)
 အဝဟာရောဝ-ပင်တည်း။

ပန-ဆက်၊ တဠာကတော-မှ၊ ဥဒကေ-သည်၊ အနိဂ္ဂတေ(ဝါ)-မထွက်
 သေးမိသော်လည်းကောင်း၊ ပရေသံ၊ ဓာတိကာမုခံ-မြောင်းငယ်သို့ရှေးရှု၊

အံသမ္ပတ္တေဝါ-မရောက်သေးမိသော်လည်းကောင်း၊ [တဠာကတော နိက္ခမိတွာ၊ မဟာမာတိကာယ ဧဝ ဌိတံ။] သုက္ခမာတိကံယေဝ-ကိုသာ၊ [တတ္ထ တတ္ထ ဗန္ဓတိ၌ စပ်။] ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖွဲ့လတ်သော်၊ အာဂစ္ဆန္တံ-လာသော၊ ဥဒကံ-သည်၊ အညေသံ-တို့၏၊ ကေဒါရေ-တို့သို့၊ အပ္ပဝိသိတွာ-မဝင်မူ၍၊ အတ္တနောယေဝ ကေဒါရံ၊ ပဝိသတိ-၏၊ ဧဝ- ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ သစေ ဗန္ဓတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနိက္ခန္ဓေ - ရေမထွက်သေးမီ၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ-သော်။) သုဗဒ္ဓါ- ကောင်းစွာဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏။) နိက္ခန္ဓေ-ရေထွက် လတ်သော်၊ ဝါ-ရေထွက်မှ၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်။ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့။) ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ တဠာကံ-သို့၊ ပေ၊ အဝဟာရော နတ္ထိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ တဠာကံ-ကို၊ နိဿာယ၊ ခေတ္တဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-တည်း။ ပန- ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိအာဒိသု-တို့၌၊ အဝဟာရော-တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ- ထိုစကားသည်၊ ဝတ္တံ၊ ကာလဉ္စ ဒေသဉ္စာတိ-ဟူသော၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန-နှင့်၊ န သမေတိ၊ [ကန်၌ တည်သော ရေ၏ သဗ္ဗသ္မာဓာရဏဖြစ်ရကား ထိုရေ၏ အပရိဂ္ဂဟိတ (သူမည်မျှ မသိမ်းပိုက်အပ်သော) ဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကို “ဝတ္ထုဟူ သော ထိုလက္ခဏာနှင့် မညီခြင်း” ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ၊ ပေ၊ ယုတ္တံ-အသင့် တည်း၊ ဣတိ-တည်း၊ ဥဒကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဒန္တပေါနကထာ အခန်း

၁၀၉။ ဒန္တပေါနံ-ဒန်ပူကို၊ အာရာမဋ္ဌက ဝိနိစ္ဆယေန-အာရာမ၌တည်သော ဘဏ္ဍာကို ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နည်းဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆိတံဗ္ဗံ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ ဝေတနဘဠော-အခဖြင့် မွေးမြူအပ်သူသည်၊ ဝါ-အခစားသည်၊ ဟုတွာ၊ ဒေဝသိကံ ဝါ-နေ့တိုင်းသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခမာသဝါရေန ဝါ-တစ်ပက္ခ တစ်ကြိမ်၊ တစ်လတစ်ကြိမ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌံ-ဒန်ပူကို၊ အာဟာရတိ-ပို့ဆောင်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ တံ-ထိုဒန်ပူကို၊ အာဟာရိတွာ- ပြီး၍၊ ဆိန္ဒိတွာ ပိ-ဖြတ်ပြီး၍လည်း၊ ယာဝ-လောက်၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ န သမ္ပဋိတ္တာပေတိ-လက်မခံစေရသေး၊ ဝါ-မအပ်နှံရသေး၊ တာဝ-ထိုမအပ်နှံရ သေးသမျှ၊ တဿေဝ-ထိုသူ၏သာလျှင်၊ (သန္တကံ-သည်။) ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ တံ-ထိုဒန်ပူကို၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ဂဏှန္တော-ယူသော ရဟန်းကို၊ ဘဏ္ဍာဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ ဇာတကံ-ထို သံဃိကကျောင်းတိုက်၌ ပေါက်သောဒန်ပူသည်၊ [ခင်ပုပ်နွယ်စသည်ကိုဆိုသည်။] ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ်တည်း၊

သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျခြင်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-
ဖို့၊ ဒန္တကဋ္ဌ-ကို၊ အာဟရန္တာ-တောထဲမှ ဆောင်ကုန်လတ်သော်၊ အာစရိ
ယုပဇ္ဈာနမ္ပိ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ဖို့လည်း၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏။ တံ-
ထိုဒန်ပူသည်၊ (ဟောတိဌစပ်၊) ဝါ-ကို၊ ယာဝ-လောက်၊ ဆိန္ဒိတွာ-ပြီး၍၊
သံဃံ-ကို၊ န ပဋိစ္ဆာပေန္တိ-လက်မခံစေကြကုန်သေး၊ ဝါ-မအပ်နှံကြကုန်သေး၊
တာဝ-ထို မအပ်နှံကြကုန်သေးသမျှ၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဒန်ပူသည်၊ တေသံ
ယေဝ-ထိုသာမဏေတို့၏သာလျှင်၊ (သန္တကံ) ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ တမ္ပိ-ထို
ဒန်ပူကိုလည်း၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ယဒါ၊ တေပိ-ထိုသာမဏေတို့သည်လည်း၊
ဆိန္ဒိတွာ-ပြီး၍၊ သံဃဿ-အား၊ ပဋိစ္ဆာပေတွာ-ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီး၌၊ ယထာသုခံ-
ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ သိက္ခသံဃော-သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇတု-သုံးစွဲပါစေ၊
ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဒန္တကဋ္ဌမာဋ္ဌကေ-ဒန်ပူစင်ပေါ်၌၊ နိက္ခိပန္တိ-ထား
ကုန်၏။ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ အဝဟာရောနတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင်
အဝဟာရမရှိပါသော်လည်း၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဟိ-
ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒေဝသိကံ၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဩသရတိ-သက်
ရောက်၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-၌၊ ဧကမေဝ-တစ်ချောင်း
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော-
အကြင်ရဟန်းကို၊ ဝါ-သည်၊ ဒေဝသိကံ၊ န ဩသရတိ-သံဃာ့အလယ်၌
မသက်ရောက်၊ ပဓာနဃရေ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌၊ ဝသိတွာ၊ ဓမ္မဿဝနေဝါ-

အဝဟာရော နတ္ထိ။ ။အလိုရှိသလို သုံးဖို့ထားခြင်း၊ ဝါ စဉ်အားဖြင့် ဝေဖန်
ရမည့် ဘဏ္ဍာမဟုတ်ခြင်း၊ အစောင့်အရှောက်မရှိခြင်း၊ အားလုံးသံဃာနှင့် ဆက်ဆံခြင်း
ကြောင့် ထေယျစိတ်ဖြင့် ယူစေကာမူ အဝဟာရမဖြစ်။ [ဝတ္ထုတိ ဒန္တကဋ္ဌဂ္ဂဟဏေဝတ္ထု-
ထိုကျင့်ဝတ်ကိုပင် “ယောဟိ” စသည်ဖြင့် ပြသည်။]

တရားနာရာအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဿတိ၊ ဥပေါသထဂ္ဂေ ဝါ-
ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ တေန-
ထိုရဟန်းသည်၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊
စတ္တာရိ-၄ချောင်းသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ-
တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ ထပေတွာ၊ ခါဒိတဗ္ဗာနိ-
ခဲစားနိုင်ကုန်၏၊ တေသု-ထိုဒန်ပူတို့သည်၊ ခိဏေသု-ကုန်ကုန်လတ်သော်၊
ပန ဒန္တကဋ္ဌမာဠကေ-၌၊ ဗဟူနိ-များစွာသော ဒန်ပူတို့သည်၊ သစေပိ
ဟောန္တိယေဝ- အကယ်၍မူလည်း ရှိမြဲရှိကုန်သေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုနပိ
အာဟရိတွာ၊ ခါဒိတဗ္ဗာနိ-နိုင်ကုန်၏၊ [“ဒန်ပူ”ဟူသည် ယခုခေတ် ဒန်ပူများကဲ့သို့
တစ်ဖက်က ချွန်၍ တစ်ဖက်က ဖွာထားသော ဒန်ပူ မဟုတ် ရိုးရိုး (မချွန်
မဖွာဘဲ) ဖြတ်ထားသော ဒန်ပူတည်း၊ ထိုဒန်ပူကို သွားဖြင့် ကိုက်ဝါး၍
အရည်ထွက်စေရ၊ ပွတ်တိုက်ရသောကြောင့် “ခဲစား” ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ကား၊ ပမာဏံ-ကို၊ အသလ္လက္ခေတွာ ယဒိ အာဟရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
တေသု-ထိုဒန်ပူတို့သည်၊ [ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းနေ ရဟန်းယူထားသော ဒန်ပူတို့
သည်၊] အက္ခိဏေသုယေဝ-မကုန်ကုန်သေးမီပင်၊ မာဠကေ-ဒန်ပူစင်၌၊ ခိယန္တိ၊
ကုန်ကုန်အံ့၊ တတော-ထိုသို့ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ ကေစိ-ကုန်သော၊ ထေရာ-
တို့သည်၊ ယေဟိ-အကြင်သူတို့သည်၊ ဂဟိတာနိ-အပိုအမို ယူအပ်ကုန်ပြီ၊
တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ပဋိအာဟာရန္တု-တစ်ဖန်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်လော၊ ဣတိ-
သို့၊ ဝဒေယျု-ကုန်ရာ၏၊ ကေစိ၊ (ထေရာ-တို့သည်၊) [ဝဒေယျု၌ စပ်၊]
ခါဒန္တု-ခဲစားပါစေကုန်၊ ပန သာမဏေရာ၊ အာဟရိဿန္တိ-ဆောင်ပါကုန်
လတ္တံ့၊ ဣတိ (ဝဒေယျု)၊ တသ္မာ၊ ဝိဝါဒပရိဟဏတ္ထံ-ငြင်းခုံမှုကို ရှောင်လွှဲ
ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပမာဏံ သလ္လက္ခေတွာ-ထိုသို့ပင် ပမာဏကို မှတ်သားထိုက်
ပါသော်လည်း၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်းကြောင့်၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊
မဂ္ဂ-ခရီးသို့၊ ဂစ္ဆန္တေနာပိ-သွားသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဧကံဝါ-တစ်ချောင်း
ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒွေဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထဝိကာယ-လွယ်
အိတ်၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားနိုင်၏၊ ဣတိ-တည်း၊ ဒန္တကဋ္ဌကထာ-
သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဝနပ္ပတိကထာ အခန်း

၁၁၀။ ဝနဿ-တော၏၊ ပတိ-အရှင်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝနပ္ပတိ-ဝနပ္ပတိ
မည်၏၊ “ဝနသ္မတိ” ဟု သက္ကတရှိ၏၊ ပျောက်သော(သ်)အစား ဒွေဘော်
လာ၍ “ဝနပ္ပတိ”ဟု ဖြစ်သည်၊] ဧတံ-ဤဝနပ္ပတိဟု သော အမည်သည်၊
ဝနဇေဋ္ဌကရက္ခဿ-တော၌ အကြီးဆုံးသစ်ပင်၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊

ပန-ထိုသို့ပင် အကြီးဆုံးသစ်ပင်၏ အမည်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဗ္ဗလဗုဓပနသာဒိကော-သရက်ပင်၊ တောင်ပိန္နပင်၊ အိမ်ပိန္နပင် အစရှိသော၊ သဗ္ဗော ပိ-သော၊ မနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ပရိဂ္ဂတိရက္ခော-သိမ်းပိုက်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊ အဓိပ္ပေတော၊ [ဝနပွတိကို ဥလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ဆိုသည်၊ ပိုင်ရှင်ရှိသော သစ်ပင်အားလုံးကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ယူပါ၊] ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ ယတ္ထ-အကြင်သစ်ပင်၌၊ မရိစဝလ္လိအာဒိနိ-ငရုတ်နွယ်အစရှိသည်တို့ကို၊ အာရောပေန္တိ-တင်ကြကုန်၏၊ (သောပိ-ထိုငရုတ်နွယ်စသည် တင်ရာ သစ်ပင်ကိုလည်း၊ အဓိပ္ပေတော၊) သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ ဆိန္ဒုမာနော-ဖြတ်အပ်သော်၊ ဧကာယပိ-သော၊ ဆလ္လိယာ ဝါ- အခေါက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါကေန ဝါ-လျှော်မျှင်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သကလိကာယ ဝါ-အပွေးအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖေဂ္ဂုနာ ဝါ-အကာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗန္ဓောဝ၊ ဆက်စပ်နေသည်သာ၊ ဟုတွာ၊ [ထက်ပိုင်း မပြတ်သေးဘဲ စပ်နေသေးသည်ကို ဆိုသည်၊] ဘူမိယံ-၌၊ သစေပတတိ-အကယ်၍ လဲအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တာဝ ရက္ခတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် သစ်ပင်သည်၊ ဆိန္ဒော-ပြတ်ပြီးသည်၊ (သမာနော)ပိ၊ ဝလ္လိဟိ ဝါ-နွယ်တို့ သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သန္ဓာရိတတ္တာ ဌံ စပ်၊) ဝါ-တို့နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗန္ဓော၌စပ်၊) သာမန္တရက္ခသာခါဟိဝါ-အနီး၌ဖြစ်သော သစ်ပင်၏ အခက်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗန္ဓော-ဆက်စပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သန္ဓာရိတတ္တာ-ကောင်းစွာ ဆောင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဇုကမေဝ-မတ်မတ်သာလျှင်၊ တိဋ္ဌတိ၊ ပတန္ဓော ဝါ-လဲပြန်သော်လည်း၊ ဘူမိံ န ပါပုဏာတိ၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ပင်၌၊ ပရိဟာရော-ပါရာဇိကမှ ရှောင်လွှဲခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ အဝဟာရောဧဝ-သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ယောပိ-အကြင်သစ်ပင်သည်လည်း၊ ကကစေန-လွှဖြင့်၊ ဆိန္ဒော-ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနော-လျက်) အစ္ဆိန္ဒောဝိယ-မပြတ်သေး သကဲ့သို့၊ ဟုတွာ တထေဝ-ထိုအတိုင်းသာလျှင်၊ (ဥဇုကမေဝကို ညွှန်းသည်၊) တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ တသ္မိပိ-ထိုသစ်ပင်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပည်တည်း၊ [အဝဟာရပင်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ရက္ခံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-ကို၊ ကတွာ၊ ပတ္တာ-၌၊ စာလေတွာ ဝါ-ကိုယ်တိုင်လှုပ်စေ၍မူလည်း၊ ပါတေတိ-လဲစေအံ့၊

အညေန ဝါ-အခြားသူသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ စာလာပေတိ-လှုပ်ပစေ
ဟု စေခိုင်းအံ့၊ အညံ-အခြားသော၊ အဿ-ထိုလဲလိုအပ်သော သစ်ပင်၏၊
သန္တိကေ-အနီး၌၊ ရုက္ခံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဆိန္ဒိတွာ၊ အဇ္ဈောတ္တရတိ-ကိုယ်တိုင်
လွှမ်းမီအံ့၊ ပရေန ဝါ-သူတစ်ပါးသည်သော်လည်း၊ ဝါ-ကိုယ်သော်လည်း၊
အဇ္ဈောတ္တရာပေတိ-လွှမ်းမီပစေဟု စေခိုင်းအံ့၊ မက္ခဋေဝါ-မျောက်တို့ကိုသော်
လည်း၊ ပရိပါတေတွာ-ထက်ဝန်းကျင်လိုက်၍၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ပင်သို့၊ [မိမိလွဲ
လိုအပ်သော သစ်ပင်ပေါ်သို့။] အာရောပေတိ-တက်စေအံ့၊ ဝါ-တင်ပေးအံ့၊
အညေန ဝါ-အခြားသူသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ အာရောပါပေတိ-
တက်ပစေဟု စေခိုင်းအံ့၊ ဝါ-အတင်ခိုင်းအံ့၊ ဝဂ္ဂုလိယောဝါ-လင်းဆွဲတို့ကို
သော်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ပင်သို့၊ အာရောပေတိ-အံ့၊ ဝါ-အံ့၊ ပရေန ဝါ-
သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရောပါပေတိ၊ တာ-
ထိုမျောက်၊ လင်းဆွဲတို့သည်၊ တံ ရုက္ခံ-ကို၊ ပါတေန္တိ-လဲစေကုန်အံ့၊
တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏သာလျှင်၊ အဝဟာရော (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ရုက္ခေ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလေ-ကို၊ ကတေ-
သော်၊ အညော-သည်၊ အနာဏတ္တော ဝေ-မစေခိုင်းအပ်ဘဲသာလျှင်၊ တံ-
ထိုသစ်ပင်ကို၊ စာလေတွာ ပါတေတိ၊ ရုက္ခေန ဝါ-အခြားသစ်ပင်တစ်ပင်ဖြင့်
မူလည်း၊ အဇ္ဈောတ္တရတိ-အံ့၊ အတ္တနော၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ [ဘယ်
သူကမှ မတင်ဘဲ-ဟူလို၊] မက္ခဋော ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဂ္ဂုလိယော
ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာရောဟန္တိ-တက်ကုန်အံ့၊ ပရော ဝါ-
အခြားသူသည်သော်လည်း၊ အနာဏတ္တော-ပဲ၊ အာရောပေတိ-တက်စေအံ့၊
ဝါ-တင်ပေးအံ့၊ သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဝါတမုခံ-လေလမ်းကို၊
သစေသာစေတိ၊ [လေလာလျှင်လဲသွားအောင် နဂိုက လေလမ်းကိုပိတ်နေသော
သစ်ခက် ချုံနွယ်များကို ရှင်းလင်းသည်-ဟူလို၊ “သယံဝါသစေ”ဟု ပါဠိမှန်
ရှိစေ၊ “သယံဝါ”ဟု ရှိသောကြောင့် ဧသ မလို၊] ဗလဝဝါတော-အားရှိသော
လေသည်၊ အာဂန္ဓာ ရုက္ခံပါတေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊
ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသစ်ပင်ကိုလွဲရာ၌၊ ဝါတမုခ
သောဓနံ-လေလမ်းကို သုတ်သင်ခြင်းသည်၊ ဝါတေ-သည်၊ အသမ္ပတ္တေ-
မရောက်သေးမီ၊ သုက္ခမာတိကာယ-ကို၊ ဥဇုကရဏာဒီဟိ-တို့နှင့်၊ သမေတိ-
ညီမျှ၏၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ နော (သမေတိ)၊ ရုက္ခံ-
ကို၊ အာဝိဉ္ဇိတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ သတ္ထေန ဝါ-ဓားဖြင့်မူလည်း၊ အာကောဋေတိ-
ခေါက်အံ့၊ ဝါ-ပေါက်အံ့၊ [အခေါက် အခွံတွေကိုဓားဖြင့် ပတ်ပတ်လည် ရစ်
ထားခြင်းဆိုသည်၊] အဂ္ဂိ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဒေတိ-အံ့၊ မဏ္ဍုကကဏ္ဍက-

ငါးမန်း၏ ဆူးဖြစ်သော၊ ဝိသံ ဝါ-အဆိပ်ကိုသော်လည်း၊ ဒေတိ-အံ၊ [မဏ္ဍုကာနံ
နဂုံဋ္ဌေ အဂ္ဂကောဋိယံ ဌိတကဏ္ဍကံတိ ဝဒန္တိ၊ ဧကံ ဝိသမဗ္ဗကဏ္ဍကံ (အဆိပ်
ရှိသော ငါး၏ ဆူး) ဣတိပိ ဝဒန္တိ၊] အာကောဋေတိ-စိုက်နှက်အံ၊ ယေန-
ယင်းကဲ့သို့ ဓားဖြင့်ပေါက်ခြင်း၊ မီးတိုက်ခြင်း၊ အဆိပ်စိုက်နှက်ခြင်းကြောင့်၊
သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ မရတိ-သေအံ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊
ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ-ပင်တည်း၊ ဣတိ-တည်း၊ ဝနပ္ပတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဟရဏကထာ အခန်း

၁၁၁။ ဟရဏကော-ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အညဿ ဟရဏကံ၊ ပ၊ အာမသတိတိ-ကား၊ ဟရဏကံတိ-ဟရိယမာနံ-ယုပစ္စည်း ကံဟော-က-သွတ္ထ၊ ပရံ-တစ်ပါးသူကို၊ [ဒိသ္မာ၌ သာမညကံ၊] သိသာဘာရာဒီဟိ-ဦးခေါင်းဝန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တံ-သွားနေသည်ကို၊ [ဝိသေသကံ၊] ဒိသ္မာ၊ ဧတံ-ဤဘဏ္ဍာကို၊ ဟရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ ဂတွာ-လိုက်၍၊ အာမသတိ-အံ၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုံးသပ်ခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ဖန္ဒာပေတိတိ-ကား၊ အာကမုနဝိ ကမုနံ-ရှေးရှု ဆွဲငင်ခြင်း၊ ထိုမှ ဤမှ ဆွဲငင်ခြင်းကို၊ [အဘိမုခံကတွာ ကမုနံ အာကမု-သေသဒိသာကမုနံ ဝိကမုနံ၊] ကရောတိ-အံ၊ သာမိကော၊ န မုဉ္ဇတိ-ဘဏ္ဍာကို မလွှတ်သေးအံ၊ တေန-ထိုသို့ မလွှတ်သေးခြင်းကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။

ဌာနာ စာဝေတီတိ-ကား၊ အာကမိတွာ၊ သာမိကဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-
မှ၊ မောစေတိ-လွတ်စေအံ၊ တေန-ထိုသို့လွတ်စေခြင်းကြောင့်၊ အဿ-၏၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ [ဘဏ္ဍာ လုသွားသော
ရဟန်းကို၊] ဘဏ္ဍဿာမိကော-သည်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၏၊ ပေါထေတွာ-
ပုတ်ခတ်၍၊ ပန တံဘဏ္ဍံ၊ မောစာပေတွာ-လွတ်စေ၍၊ ဂဏှေယျ-ပြန်ယူအံ၊
ဘိက္ခု၊ ပဌမဂ္ဂဟဏေနေဝ-ပဌမ ယူခြင်းကြောင့်ပင်၊ ပါရာဇိကော-သာသနာ
တော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည်၊ (ဟောတိ)၊ သီသတော ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊
ကဏ္ဍတောဝါ-နားမှသော်လည်းကောင်း၊ ဂီဝတော ဝါ- လည်ပင်းမှသော်လည်း
ကောင်း၊ ဟတ္ထတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အလင်္ကာရံ-တန်ဆာကို ဆီနှိတွာ
ဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ မောစေတွာ ဝါ-ဖြုတ်၍သော်လည်းကောင်း၊
ဂဏှန္တဿ-၏၊ သီသာဒိဟိ-တို့မှ၊ မောစိတမတ္ထေ-လွတ်စေအပ်ပြီးကာမှ

ဖြစ်လသော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဝလယံ ဝါ-
 လက်ကောက်ကွင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကဋကံ ဝါ-လက်ကျပ်ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ အနိဟရိတွာ-မထုတ်ဆောင်မှု၍၊ အဂ္ဂဗဟံ-လက်မောင်းဖျားကို၊
 ဃံသန္တောဝ-ပွတ်တိုက်လျက်သာလျှင်၊ အပရာ ပရံ ဝါ-ထိုမှ ဤမှမူလည်း၊
 သာရေတိ-ရွေ့စေအံ့၊ အာကာသဂတံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ တာဝ
 ရက္ခတိ၊ ရက္ခမူလ စီဝရဝံသေသု-သစ်မြစ်၊ သင်္ကန်းတန်းဝါးတို့၌၊ ဝလယမိဝ-
 ကွင်းသည်ကဲ့သို့၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ နဇနေတိ- ကသ္မာ-နည်း၊ သဝိညာဏကတ္တာ-
 တည်ရာက သဝိညာဏက၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ [သစ်မြစ်၊ သင်္ကန်းတန်းဝါး၌
 ကွင်းကိုမြှောက်လိုက်လျှင် ပါရာဇိကကျ သော်လည်း ဤ၌ လက်မောင်းက
 သဝိညာဏကဖြစ်သောကြောင့် ပါရာဇိက မကျ-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ သဝိညာဏက
 ကောဠာသဂတံ-အသက်ရှိသူ၏ သင်္ဂါအစု၌ ရောက်သောတန်ဆာသည်၊ ယာဝ-
 လောက်၊ တတော-ထိုသဝိညာဏ ကောဠာသမှ၊ နနိဟဋံ-မထုတ်ဆောင်
 အပ်သေး၊ တာဝ-လောက်၊ တတ္ထေဝ- ထိုသဝိညာဏက ကောဠာသ၌သာလျှင်၊
 ဟောတိ၊ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကပါဒကဋက ကဠုပဂ ပိဋန္တနေသု-လက်စွပ်၊ ခြေချင်း၊
 ခါးတန်ဆာတို့၌၊ ဧသေဝနယော။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပရဿ-၏၊ နိဝတ္တသာဋက-
 ဝတ်အပ်သောအဝတ်ကို၊ အစ္ဆိန္ဒတိ-လုယူအံ့၊ ပရော-အခြားသော ဥစ္စာရှင်
 သည်၊ လဇ္ဇိတာယ-ရှက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဟဿ၊ န မုဉ္ဇတိ-
 မလွှတ်အံ့၊ ဧကေန-တစ်ဖက်သော၊ အန္တေန-ဖြင့်၊ စောရာ-ခိုးသူရဟန်းသည်၊
 ကမုတိ-အံ့၊ ဧကေန အန္တေန၊ ပရော-သည်၊ (ကမုတိ)။ တာဝရက္ခတိ၊
 ပရဿ-ခိုးသူမှတစ်ပါးသော ဥစ္စာရှင်၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-သော်၊
 ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုအဝတ်ကို၊ ကမုန္တဿ-ဆွဲငင်စဉ်၊ ဆိန္ဒိတွာ-
 ပြတ်၍၊ ဧကဒေသော-တစ်ပိုင်းတစ်စသည်၊ ဟတ္ထဂတော-လက်၌ရောက်သည်၊
 အထာပိ ဟောတိ-အံ့၊ သောစ-ထိုအဝတ်ပိုင်းသည်လည်း၊ ပါဒံ-တစ်မတ်ကို၊
 အဂ္ဂတိ-အံ့၊ ပါရာဇိကမေဝ-သည်သာ၊ သဟဘဏ္ဍဟာရကန္တိ-ကား၊
 သဘဏ္ဍဟာရကံ-ဘဏ္ဍာကို ဆောင်သူနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ နေဿာ
 မိ-အံ့၊ ဣတိ စိန္တေတွာ၊ ဣတော-ဤအရပ်သို့၊ ယာဟိ-သွားလော၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဘဏ္ဍဟာရကံ-ဘဏ္ဍာဆောင်ယူလာသူကို၊ တဇ္ဇေတိ-ခြိမ်းခြောက်အံ့၊
 သော-ထိုဘဏ္ဍာဆောင်လာသူသည်၊ ဘီတော (ဟုတွာ)၊ စောရေန-ခိုးသူ

ရဟန်းသည်၊ အဓိပ္ပေတ ဒိသာမှခေါ်-အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ ရှေးရှုသည်၊
 ဟုတွာ၊ ဧကံ-သော၊ ပါဒံ-ကို၊ သင်္ကာမေတိ-ရွှေ့စေအံ၊ စောရဿ-ခိုးသူ
 ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ) ဒုတိယေ-ဒုတိယခြေလှမ်းကို၊ (သင်္ကာမိတေ-
 သော်၊) ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပါတာပေတိတိ-ကား၊ စောရော-သည်၊
 ဘဏ္ဍဟာရကဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ အာဝုဓံ-ကို၊ ဒိသ္မာ၊ သာသင်္ကော-ရံ့ရှာ
 ခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ပါတာပေတွာ-ကျပစေဟု စေခိုင်း၍၊ ဝါ-အချခိုင်း၍၊
 ဂဟေတုကာမော (ဟုတွာ)၊ ဧကမန္တံ-သို့၊ ပဋိက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ သန္တဇ္ဇေတွာ-၍၊
 ပါတာပေတိ-အံ၊ ပရဿ-၏၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ပါတာပေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ အာဒိ-အစရှိသော
 စကားကို၊ ပရိကပ္ပဝသေန-ကြံဆအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့။ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အဟံ) ဘဏ္ဍံ-ကို၊
 ပါတာပေတွာ-ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ ယံ-အကြင်ဘဏ္ဍာသည်၊ မမ-အား၊ ရုစ္စတိ-
 နှစ်သက်၏၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟေဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိကပ္ပေတွာ၊
 ပါတာပေတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါတာပနေ စ-ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ အာမသနေ စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ(ဟောတိ)၊ ဖန္ဒာပနေ-
 ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ပါဒုဋ္ဌနကဿ-တစ်မတ်တန်သော ဘဏ္ဍာကို၊
 ဌာနာ-မှ၊ စာဝနေ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ပစ္ဆာ-
 ၌၊ ပတိပါတိယမာနဿ-ဘဏ္ဍာယူလာသူက တစ်ဖန်ချစေအပ်သည် ဖြစ်၍၊
 မုဉ္ဇတောပိ-လွတ်ချသောရဟန်း၏လည်း၊ သမဏဘာဝေါ နတ္ထိယေဝ၊ ယောပိ-
 အကြင်ရန်းသည်လည်း၊ ဘဏ္ဍဟာရကံ-ဘဏ္ဍာဆောင်လာသူကို၊ အတိက္ကမန္တံ-
 လွန်သွားသည်ကို၊ ဒိသ္မာ၊ အနုဗန္ဓန္တော-လိုက်လျက်၊ တိဋ္ဌ တိဋ္ဌ-ရပ်လော
 ရပ်လော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ပါတေဟိ-ကျစေလော၊ ဝါ-ချခဲ့လော၊ ဣတိ ဝတွာ၊
 ပါတာပေတိ-အံ၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ တေန-ထိုဘဏ္ဍာ
 ဆောင်လာသူသည်၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-လွတ်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်
 သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တိဋ္ဌ
 တိဋ္ဌ-လော၊ ဣတိ၊ ဝဒတိ-၏၊ ပါတေဟိ-လော၊ ဣတိ န ဝဒတိ၊ ဣတရော
 စ-အခြားသော ဘဏ္ဍာဆောင်လာ သူသည်လည်း၊ တံ-ထိုရဟန်းကို-
 ဩလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ ဧသ-ဤရဟန်းသည်၊ မံ-ကို၊ သစေ ပါပုဏေယျ-
 အကယ်၍ ရောက်အံ၊ ဝါ-အကယ်၍ မီလာအံ၊ မံ-ကို၊ ဃာတေယျာ ပိ-

၀၀၀

သတ်မူလည်း သတ်ရာ၏။ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သာလယောဝ-ဘဏ္ဍာ၌
တွယ်တာခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ၊ တံ ဘဏ္ဍံ၊ ဂဟနဋ္ဌာနေ-ချုံ့ရုပ်အရပ်၌၊
ပက္ခိပိတွာ-ထည့်ထားခဲ့၍၊ ပုန၊ နိ ဝတ္တိတွာ-ပြန်နစ်၍၊ ဂဟေဿာမိ-အံ၊
ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပက္ခမတိ-အံ၊ ပါတနပစ္စယာ-ကျစေခြင်းဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင်ကျစေတုန်းက ပါရာဇိကမရှိပါသော်
လည်း၊ အာဂန္ဓာ ထေယျ စိတ္တေန၊ ဂဏှတော-၏၊ ဥဒ္ဓါရေ-ကြွမြှောက်ရာအခါ၌၊
ပါရာဇိကံ။

ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုခိုးသူရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊ အထ
ဟောတိ-အံ၊ (ကိံ)၊ မယာ-သည်၊ ပါတာပေန္တေနဝ-ကျစေတုန်းကပင်၊
ဝါ-အချခိုင်းတုန်းကပင်၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာကို၊ မမ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကတံ-
ပြီ၊ ဣတိ (ဧဝံ)-ဤအကြံသည်၊ (အထဟောတိ)၊ တတော-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
နံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ သကသညာယ-မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ ဂဏှတိ-
အံ၊ ဂဟဏေ-ယူရာအခါ၌၊ ရက္ခတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပါရာဇိကမှစောင့်သေး
ပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ ဟောတိ၊ ဒေဟိ-ပြန်ပေးလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဝုတ္တေ-သော်၊ အဒေန္တဿ-ပြန်မပေးသော ရဟန်း၏၊ သာမိကာနံ၊ ဓုရနိက္ခေ
ပေ-၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုဥစ္စာရှင်သည်၊ ဣမံ-ဤဘဏ္ဍာကို၊
ဆဇ္ဇေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ ဂတော-ပြီ၊ ဒါနိ၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာသည်၊ အနဇ္ဈာဝုတ္တကံ-
စွဲ၍မနေအပ်၊ ဝါ-မသိမ်းပိုက်အပ်၊ [အပ္ပရိဂ္ဂဟိတကံ၊ အဿာမိကံတိ အတ္ထော။]
ဣတိ-သို့၊ ပံသုကူလသညာယ-ဖြင့်၊ ဂဏှန္တေပိ-ယူသော ရဟန်း၌လည်း၊
ဧသေဝနယော။ [ဘဏ္ဍာဒေယျ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ သာမိကော၊ ပေ၊ ဝုတ္တမတ္တေနဝ-ပြောအပ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်၊
ဩလောကေန္တော-သော်၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊ ဒိတွာ၊ ဣဒါနိ၊ ဣဒံ-ဤ
ဘဏ္ဍာသည်၊ မယံ-ငါ၏ဥစ္စာသည်၊ န-မဟုတ်တော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရနိက္ခေပံ
ကတွာ၊ နိရာလယော-ဘဏ္ဍာ၌တွယ်တာခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဆဇ္ဇေတွာ-
၍၊ အထပလာယတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓါရေ-ကြွ
မြှောက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အာဟရာပေန္တေ-ဥစ္စာရှင်တို့က ဆောင်စေ
လတ်သော်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အဒေန္တဿ-ပြန်မပေးသောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ ကသ္မာ-နည်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပယောဂေန-ကြောင့်၊
ဆဋ္ဌိတတ္တာ-ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဟောအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကာ၊

အညာသု-မဟာအဋ္ဌကထာမှ အခြားသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝိစာရဏာဇေ-
စိစစ်ခြင်းသည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ သကသညာယ ဝါ-
ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလသညာယ ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ဂဏှန္တေပိ-ယူသော ရဟန်း၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကား
သည်ပင်၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း၊ ဣတိ-တည်း၊-
ဟရဏကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပနိဓိကထာ အခန်း

၁၁၂။ ဥပနိဓိမိ-အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊
နာဟံ ဂဏှာမိတိ-ကား၊ သမ္ပဇာန မုသာဝါဒေပိ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်
သိလျက် ချွတ်ယွင်းသောစကားကို ပြောခြင်းကြောင့်လည်း၊ အဒိန္နာဒါနဿ-
၏၊ ပယောဂတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တုမှေ-တို့သည်၊ ကိ-ကို၊
ဘဏထ-ကုန်သနည်း၊ ဣဒံ-ဤအပ်နှံအပ်လျက် မအပ်နှံဟုပြောခြင်းသည်၊
မယံ-အား၊ နေဝ အနုရူပံ-မလျောက်ပတ်၊ (ဣဒံ-ဤမအပ်နှံအပ်ဘဲ အပ်နှံ၏
ဟု ပြောခြင်းသည်)၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ န အနုရူပံ-ပတ်၊ ဣတိ အာဒိနိ-
ဤသို့ အစရှိသာ စကားတို့ကို၊ ဝဒန္တဿာပိ-ပြောသောရဟန်း၏လည်း၊
ဒုက္ကဋ္ဌမေဝံ (ဟောတိ)၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌၊ မဟာ-သည်၊ ဧတဿ-
ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ထပိတံ-အပ်နှံထားအပ်ပြီး၊ အညော-ငါတို့ ၂ဦးမှ
အခြားသော၊ ကောစိ-သည်၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ မေ-အား၊ ဒဿတိ န ခေါ-
ပြန်ပေးဦးလတ္တံ့၊ လော၊ နော ဒဿတိ နခေါ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ သာမိကော-
သည်၊ ဝိမတိ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-အံ့၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊
တဿ-ရဟန်း၏၊ ဖရဿာဒိဘာဝံ-ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သာမိကော-သည်၊ မယံ-အား၊ န ဒဿတိ-တ္တံ၊
ဣတိ-သို့၊ ဓရံ-ကို၊ နိက္ခိပတိ-အံ့၊ တတြ-ထိုသို့လုံ့လကို လျှော့ချရာ၌၊
[ယောဇနာ၌ “တတြာတိ စောရဘဏ္ဍဿာမိကေသု” ဟု နိဒ္ဒါရဏဖွင့်၏၊]
အယံ ဘိက္ခု-အပ်နှံထားရာ ရဟန်းသည်၊ ကိလမေတွာ-ပင်ပန်းစေ၍၊ ဝါ-
နှိပ်စက်ပြီးမှ၊ နံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဒဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဒါနေ-ပေးခြင်း၌၊
သဉ္ဇဿာဟော- အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ ဧဝံသတိ၊
တာဝ ရက္ခတိ-ပါရာဇိကအာပတ်မှ စောင့်သေး၏၊ သော-ထိုအပ်နှံအပ်ရာ
ရဟန်းသည်၊ ဒါနေ-၌၊ နိရဿာဟော-အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၊ သစေပိ ဟောတိ၊
ဧဝံသတိပိ-လည်း၊ ဘဏ္ဍဿာမိကော ပန-သည်ကား၊ ဂဟဏေ-ပြန်ယူခြင်း၌၊

သဉ္ဇဿာဟော သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊ ရက္ခတေဝ-သည်သာ၊ ပန-ကား၊
 သော-ထိုအပ်နံအပ်ရာရဟန်းသည်၊ ဒါနေ-၌၊ နိရုဿာဟော ယဒိ ဟောတိ၊
 ဘဏ္ဍာဿာမိကောပိ-သည်လည်း၊ မယံ-အား၊ န ဒဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊
 ဓရံ-ကို၊ နိက္ခိပတိ-အံ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဥဘိန္ဒ-တို့၏၊ ဓရနိက္ခေပေန-ကြောင့်၊
 ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ မုခေန-နှုတ်ဖြင့်၊ ဒဿာမိ-အံ၊ ယဒိပိ
 ဝဒတိ-အံ၊ စိတ္တေန ပန-ဖြင့်ကား၊ အဒါတုကာမော-မပေးလိုသည်၊ ယဒိ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ ပိ-ဤသို့ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ သာမိကဿ-၏၊ ဓရနိက္ခေပေ-
 ၌၊ ပါရာဇိကံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ တံ ဥပနိဓိ နာမ-ထိုအပ်နံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာမည်သည်၊
 သင်္ဂေါပနတ္တာယ-လုံခြုံစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပရေဟိ-
 တို့သည်၊ ထပိတဘဏ္ဍံ-တည်း၊ (“တသ္မာကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့လုံခြုံအောင်
 အပ်နံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု တသ္မာထည့်၍ပေး။)
 အဂုတ္တဒေသတော-မလုံခြုံသော အရပ်မှ၊ ဌာနာ စာဝေတွာ၊ ဂုတ္တဌာနေ-
 လုံခြုံသော အရပ်၌၊ ထပနတ္တာယ-ထားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟရတော-၏၊
 အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန ပိ-ဖြင့်လည်း၊ ဌာနာ၊ စာဝေန္တဿ-
 ၏၊ အဝဟာရော နတ္ထိ၊ ကဿာ-နည်း၊ အတ္တနော ဟတ္ထေ၊ နိက္ခိတ္တတ္တာ-အပ်နံ
 ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် အဝဟာရ မရှိပါ
 သော်လည်း၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တပိ-
 သုံးစွဲသော ရဟန်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ [ဘဏ္ဍဒေယျပင်-ဟူလို၊]
 တာဝကာလိကဂ္ဂဟဏေပိ-အခိုက်အတန့်မျှ ယူခြင်း၌လည်း၊ တထေဝ-ထို့
 အတူ (ဘဏ္ဍဒေယျ) ပင်တည်း၊ ဓမ္မံ စရန္တောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားသည်၊
 ဂုတ္တနယမေဝ-သည်သာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ပါဠိဝိနိမုတ္တက
 ဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပါဠိဝဏ္ဏနာ-ပါဠိတော်၏ အဖွင့်တည်း။

ပန-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥပနိဓိဘဏ္ဍာ၌၊ ပါဠိဝိနိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-ကို၊
 ပတ္တစတုက္ကာဒိဝသေန-ပတ္တစတုက္က အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဂုတ္တော-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-
 သည်၊ ပရဿ-၏၊ မဟဋ္ဌေ-များသော အဖိုးရှိသော၊ ပတ္တေ-၌၊ လောဘံ-
 ကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ ဟရိတုကာမော-ခိုးဆောင်လိုသည်၊

(ဟုတွာ)၊ အသေ-ထိုသပိတ္တံ၏၊ ထပိတဋ္ဌာနံ-ထားအပ်ရာအရပ်ကို၊ သုဠ-
စွာ၊ သဗ္ဗက္ခေတွာ-ပြီး၍၊ အတ္တနောပိ၊ ပတ္တံ-ကို၊ တဿေဝ-ထိုသပိတ်၏သာ
လျှင်၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ ထပေသိ-ပြီ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပစ္စုသသမယေ-
မိုးသောက်အခါ၌၊ အာဂန္တာ၊ ဓမ္မ-ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို၊ ဝါစာပေတွာ-
ဆိုစေပြီး၍၊ ဝါ-ပို့ချပြီး၍၊ နိဒ္ဒါယမာနံ-အိပ်ပျော်နေသော၊ မဟာထေရံ-ကို၊
အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဝန္ဒာမိ-၏၊ ဣတိ (အာဟ။) ဧသော-ဤသူ
သည်၊ ကော-အဘယ်သူနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဟံ
အာဂန္တုက ဘိက္ခု-တပည့်တော် အာဂန္တုကရဟန်းပါတည်း၊ ကာလဿေဝ-
စောစော၌ပင်၊ ဂန္တုကာမော-ပြန်သွားလိုသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ အသုကသ္မိဉ္စ
ဌာနေ-ထိုမည်သောအရပ်၌လည်း၊ မေ-သည်၊ ဤဒိသေန နာမ-ဤကဲ့သို့ရှု
အပ်သည်မည်သော၊ အံသဗဒ္ဒကေန-ပရုံးလွယ်ကြိုးဖြင့်၊ ဤဒိသာယ-သော၊
ပတ္တတ္ထဝိကာယ-သပိတ်အိတ်ဖြင့်၊ [ဣတ္ထမ္မုတလက္ခဏ၊] ပတ္တော-ကို၊
ထပိတော-ထားအပ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ အဟံ၊ တံ-
ထိုသပိတ်ကို၊ လဘေယျံ-ရလိုပါ၏၊ ဝါ-ရပါရစေ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ့၊
ထေရော ပဝိသိတွာ၊ တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဂဏှိ-အံ့၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-
အခါ၌ပင်၊ စောရဿ- ခိုးသူရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အာဂန္တာ-
လာ၍၊ [သပိတ်ယူရာမှ ထွက်လာ၍၊] တွံ-သင်သည်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊
အသိ-နည်း၊ အဝေလာယ-အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌၊ အာဂတော-လာဘိ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ငေါက်ငန်း ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဘိတော (ဟုတွာ) သစေ
ပလာယတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပါရာဇိကံ-သို့၊ ပတွာဝ-ရောက်ပြီး၍သာလျှင်၊
ပလာယတိ-ပြေးရာရောက်၏၊ ထေရဿ ပန-ကား၊ သုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊
အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)။

ထေရော၊ တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဂဏှိသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့ကြံ၍၊ အညံ-အခြားသပိတ်ကို၊ ဂဏှိ-အံ့၊ ဧသေဝနယော၊ [“ဥဒ္ဓါရေ
ယေဝ စောရဿ ပါရာဇိကံ” ဟူသော နည်းပင်တည်း-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊
အယံ-ဤနည်းသည်၊ အညံ-သော၊ တာဒိသမေဝ-ထိုညွှန်ပြအပ်သော သပိတ်
နှင့် အလားတူ သပိတ်ကိုသာလျှင်၊ ဂဏှန္တေ-ယူပေးသော ထေရ်ကြီး၌၊
ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ [“ပါရာဇိကံ”ဟူသော စကားသည်သင့်၏-ဟူလို။] (ကိသ္မိ
ဝိယံ-အဘယ်ဝတ္ထု၌ ကဲ့သို့တည်း၊) မနုဿဝိဂ္ဂဟေ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပုဒ်၌၊
အာဏတ္တသဒိသဝတ္ထုသ္မိံ ဝိယံ-စေခိုင်းအပ်သူနှင့် တူသူကို သတ်မိသော

ဝတ္ထု၌ကဲ့သို့တည်း၊ [ထိုဝတ္ထု၌လည်း ပါရာဇိက ကျ၏၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ပဒဝါရေန- ခြေလှမ်းအကြိမ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ [မထေရ်ယူပေးအပ်သော သပိတ်ကို ယူသွားသော ခိုးသူရဟန်း ကို ဒုတိယခြေလှမ်းဖြင့် ပါရာဇိက ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏-ဟုလို။] တံ-ထိုစကားသည်၊ အညံ-သော၊ အတာဒိသမေဝ-ထိုကဲ့သို့ မရူအပ်သော သပိတ်ကိုသာလျှင်၊ ဂဏှန္တေ-ယူပေးသောထေရ်၌၊ ယုဇ္ဇတိ-၏၊ တံမညမာနော-ထိုခိုးသူရဟန်း သည် ညွှန်ပြအပ်သော သပိတ်ဟု မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) အတ္တနော- ၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိတွာ-၍၊ အဒါသိ-အံ၊ စောရဿ-ခိုးသူရဟန်းအား၊ သာမိကေန-သည်၊ ဒိန္နတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပါရာဇိ က မရှိပါသော်လည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ ဟောတိ၊ တံမညမာနော-သည်၊ (ဟုတွာ) စောရဿဝ-၏သာလျှင်၊ ပတ္တံ- ကို၊ ဂဏှိတွာ အဒါသိ၊ ဣဓာပိ-ဤသို့ပေးရာ၌လည်း၊ စောရဿ-၏၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တကတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ပန-သော်လည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌပင်တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ယူခြင်းတို့၌၊ ထေရဿ-၏၊ အနာပတ္တိ။

☞ အပရော-အခြာရဟန်းသည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ စောရဿာမိ-ခိုးအံ၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ [စာချပြီး၍ အိပ်ပျော်နေသည်ကို “တထေဝ” ဟု ဆိုသည်။] နိဒ္ဒါယမာနံ-အိပ်ပျော်နေသော၊ ထေရံ ဝန္တိ၊ အယံ- သည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဘန္တေ၊ အဟံ ဂိလာနဘိက္ခု-တပည့်တော် ဂိလာန ရဟန်းပါတည်း၊ မေ-အား၊ ဧကံ- တစ်လုံးသော၊ ပတ္တံ-ကို၊ တာဝဒေထ-ပေးတော်မူပါကုန်ဦး၊ ဂါမဒ္ဓါရံ- ရွာတံခါးသို့၊ [ရဟန်းများနှင့် လျှောက်ပတ်သော စကား အသုံးအနှုန်းဖြင့် “ဂါမဒ္ဓါရံ” ဟု ဆိုသည်၊ “အန္တောဂါမံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်၊] ဂန္တာ ဘေသန္တံ အာဟရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ၊ ထေရော၊ ဣမ-ဤကျောင်း၌၊ ဂိလာနော နတ္ထိ၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ စောရော ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ- သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-ပြီး၍၊ ဣမံ-ဤသပိတ်ကို၊ ဟရတု-ဆောင်ပစေ၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝေရိတိက္ခဿ-ရန်သူရဟန်း၏၊ ပတ္တံ နိဟရိတွာ၊ အဒါသိ-ပြီး၊ ဒိန္နမ္မိ-၂ ပါးလုံးတို့၏လည်း၊ ဥဒ္ဓါရေယဝ-၌ပင်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဝေရိတိက္ခဿ၊ ပတ္တော-တည်း၊ ဣတိ သညာယ-ဤသို့သော အမှတ်သညာဖြင့်၊ အညဿ-၏၊ ပတ္တံ၊ ဥဒ္ဓရန္တေပိ-ထုတ်ဆောင်သော

ရဟန်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ ဝေရိဿ-
ရန်သူရဟန်း၏ သပိတ်တည်း၊ ဣတိ သညာယ၊ စောရဿဝ-၏သာလျှင်၊
ပတ္တံ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ သစေ ဒေတိ (ဧဝံသတိ)၊ ပ၊ အယံ ဤသပိတ်သည်၊
ဝေရိဿ-၏၊ (ပတ္တော-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ အတ္တနော ပတ္တံ၊ အထ ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဘိန္နမိ ဒုက္ကဋ်
(ဟောတိ)၊ ဧကော-သော၊ မဟာထေရာ၊ ဥပဋ္ဌာကံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊
ဒဟရာဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်ကို၊ (အာဟာဋ္ဌစပ်၊) ပတ္တစီဝရံ ဂဏှ၊ ပေ၊ စရိဿာမာတိ၊
စရိဿာမဟူ၍၊ ဝါ-သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူလော့၊ ထိုမည်သော ရွာသို့ သွား၍
ဆွမ်းအလိုငှာ လှည့်လည်ချေကြစို့ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဒဟရော-ရဟန်းငယ်သည်၊
ဂဟေတွာ-သပိတ် သင်္ကန်းကိုယူ၍၊ ထေရဿ-၏၊ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော-မှ၊
ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ၊ သီသေ-၌၊ ဘာရံ-ကို၊ ခန္ဓေ-၌၊
သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ကဿာ-နည်း၊ အာဏတ္ထိယာ-
စေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-တည်း၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ မဂ္ဂတော- သွားမြဲလမ်းမှ၊
ဩက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ အဋ္ဌဝိ-တောအုပ်သို့၊ သစေ ပဝိသတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဒဝါရေန၊
ကာရေတဗ္ဗော၊ [ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါရာဇိကံ-ဟူလို၊] အထ-သို့ မဟုတ်၊
နိဝတ္တိတွာ၊ ဝိဟာရာဘိမုခေါ-ကျောင်းသို့ ရှေးရှုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပလာယိတွာ၊
ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ-ဝင်ပြီး၍၊ ဂစ္ဆတိ-ရှေ့ဆက်လက်သွားအံ့၊ ဥပစာရာ တိက္ကမေ-
ကျောင်းဥပစာကို လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ မဟာ ထေရဿ-
၏၊ နိဝါသနပရိဝတ္တနဋ္ဌာနတော-သင်းပိုင်ကို လဲလှယ်ဝတ်ရာ အရပ်မှ၊
ဂါမာဘိမုခေါ (ဟုတွာ)၊ အထပိ ပလာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂါမူပစာရာ
တိက္ကမေ-၌၊ [ရွာ၏ ဟိုဘက်ဥပစာကို လွန်ရာအခါ၌]၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊
ဥဘောပိ-၂ ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိတွာ-ပြီး၍၊ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝါ-
သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ ဝါ-ဆွမ်းကိုယူ၍သော်လည်းကောင်း၊
ယဒိနိက္ခမန္တိ၊ ထေရော စ ပုနပိ၊ တံ-ထိုရဟန်းငယ်ကို၊ ပတ္တစီဝရံ ဂဏှ၊
ဝိဟာရံ ဂမိဿာမာတိ-ဂမိဿာမဟူ၍၊ ဝဒတိ-အံ့၊ တတြ စ-ထိုသို့ပြောရာ၌
လည်း၊ သော-ထိုရဟန်းငယ်သည်၊ ပုရိမနယေ နေဝ၊ ပေ၊ အဂ္ဂပသန္တေ နေဝ-
မငြိမ်းအေးသေးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ဂစ္ဆတိ-ရှေ့သို့သွား
အံ့၊ ဥပစာရာတိက္ကမေ-ကျောင်း၏ ဟိုဖက်ဥပစာကို လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနာဏတ္တော-သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဂဏှတိ-သပိတ် သင်္ကန်းကိုယူ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သီသေ-
၌၊ ဘာရံ-ကို၊ ခန္ဓေ-၌၊ ကရဏာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊

သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ-ရှေ့အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသုကံနာမ-သော၊ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ စီဝရံ၊ ဓောဝိတွာ-ဖွပ်လျော်ပြီး၊ ဧဟိ-ပြန်ခဲ့လော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရဇိတွာ-ဆိုပြီး၍၊ ဧဟိ-ပြန်ခဲ့လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော (သမာနော-သော်၊) သာဓူတိ-ကောင်းပါပြီ ဟူ၍၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တဿပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ပေ၊ မဂ္ဂါ-သွားမြဲလမ်းမှ၊ ဩက္ကမနေ-ဖဲခြင်း၌၊ ပဒဝါရေန ကာရေ တဗ္ဗော၊ တံ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုကျောင်း၌ပင်၊ ဝသန္တော-လျက်၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးစွဲလျက်၊ ဇီရာပေတိ-ဆွေးမြည်စေအံ့၊ စောရာ ဝါ-တို့သည်မူလည်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ-သင်္ကန်းကို၊ ဟရန္တိ-ကုန်အံ့၊ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ပန-သော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ ဟောတိ၊ တတော-ထိုကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ အာဂစ္ဆတောပိ- ပြန်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝနယော။ [အန္တရာမဂ္ဂေ ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ-စသည်ညွှန်းသည်။]

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနာဏတ္တော-ဘဲ၊ ထေရေန-သည်၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်ကို၊ ကတေဝါ-ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း၊ [ငါ၏သင်္ကန်း နွမ်းနေပြီ-ဘယ်သူများ ဆိုးပေးပါမလဲဟု ဆိုးပေးစေလိုသော အရိပ်နိမိတ် ပြုအပ်သော်၊] သယမေဝ-မိမိ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ကိလိဋ္ဌံ-ညစ်နွမ်းသောသင်္ကန်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ ဝါ-မှတ်သားပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘန္တေ၊ စီဝရံ၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ပါကုန်၊ အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂန္ဓာ၊ ရဇိတွာ-ပြီး၍၊ အာဟရိသာမိ-ပြန်ဆောင်ခဲ့ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ဂဟေတွာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပေ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ အနာဏတ္တိယာ-မစေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-တည်း၊ မဂ္ဂါ - မှ၊ ဩက္ကမတောပိ - ဖဲသွားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊

သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ။သေသန္တိ-မဂ္ဂုက္ကမန (လမ်းမှ ဖဲခြင်း) ဝိဟာရာဘိ မုခဂမနာဒိ သဗ္ဗံ၊ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ-အနာဏတ္တိယာ ဂဟိတေပိ (မခိုင်းဘဲယူအပ်ပါသော်လည်း) သာမိကဿ ကထေတွာ ဂဟိတတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဝိဟာရူပစာရာဒိ သဗ္ဗံ ခေတ္တမေဝါတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။

ပဋိဝတ္ထိတွာ၊ တမေဝ ဝိဟာရံ-သို့ပင်။ အာဂန္တာ၊ ဝိဟာရသီမံ-ကျောင်းအပိုင်း အခြားကို။ အတိက္ကမတောပိ-လွန်သွားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေ နေဝ။ [မစေခိုင်းအပ်ဘဲ ထေရ်နှင့် အတူ သပိတ် သင်္ကန်းယူသွားပုံကို ပြသော “ယော ပန အနာဏတ္ထော” စသော ဝါရကို ညွှန်းသည်။] ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။ တတ္ထ-ထိုရွာသို့၊ ဂန္တာ၊ ရဇိတွာ-ပြီး၍၊ ပစ္စာဂစ္ဆတောပိ-ပြန်လာသော ရဟန်း၏လည်း၊ ထေယျစိတ္တေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဧသေဝ နယော၊ ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း တိုက်၌၊ (ဝသန္တော)ဝါ-နေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဝိဟာရေ- ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်၌၊ (ဝသန္တော) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တမေဝ ဝိဟာရံ-ထိုမူလကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ ပစ္စာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ တဿ-ထိုမူလ ကျောင်းတိုက်၏၊ ဧကပဿေ-တစ်ခုသောဘေး၌၊ [ကျောင်းတိုက်က ကြီးလွန်း၍ မိမိကို မမြင်စေဘဲ ကျောင်းတိုက်အတွင်း တစ်ခုသောကျောင်းတိုက်၌ နေလျက်၊] ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရသီမံကို၊ အနတိက္ကမိတွာ-မလွန်မူ၍၊ ဝသန္တော ဝါ- သော် လည်းကောင်း၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-လျက်၊ ဇီရာပေတိ-အံ၊ စောရာ ဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ- ထိုသင်္ကန်းကို၊ ဟရန္တိ၊ ယထာဝါ တထာဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အကြောင်းကြောင့်မူလည်း၊ [မီးလောင်းခြင်း၊ ခြစားခြင်းစသော အကြောင်း ကြောင့်၊] နဿတိ- ပျက်စီးအံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဥပစာရသီမံ-ကို၊ အတိက္ကမတော-လွန်သွားသော ရဟန်း၏ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ထေရေန-သည်၊ နိမိတ္တေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-သော်၊ ဘန္တေ၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ပါကုန်၊ အဟံ၊ ရဇိတွာ-ပြီး၍၊ အာဟရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြီး၍၊ ဘန္တေ၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂန္တာ၊ ရဇာမိ-ဆိုးရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆတိ-အံ့၊ ထေရာ စ၊ နံ -

ထေယျ၊ ပေ၊ ဇီရာပေတိ။ ။ထေယျစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဌာနာ စာဝနံ အကတွာ နိဝတ္တ ပါရတနိဟာရေနေဝ (ဝတ်မြဲအတိုင်း၊ ယမ်းမြဲအတိုင်းသာလျှင်) ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဇီရာပေတိ၊ ဤသို့ ဌာနာစာဝနမပြုဘဲ ဝတ်ထားသည့်အတိုင်း ဆွေးမြည့်စေမှသာ ဘဏ္ဍာဒေယျ- ဌာနာ စာဝန္တဿ ပန ထေယျစိတ္တေ သတိ ပါရာဇိကမေဝ၊ သိသေ 'ဘာရံ ခန္ဓေ ကရဏာဒိသု ဝိယ။

ထိုရဟန်းကို၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်သို့၊ (ဂန္ဓာ ရဇိတုံ) ဣစ္ဆသိ၊ တတ္ထ-သို့၊
ဂန္ဓာ၊ ရဇာဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဝိသဋ္ဌ
ဒူတောနာမ-စွန့်လွှတ်အပ်သော တမန်မည်၏၊ (တသ္မာ)၊ ထေယျစိတ္တေန၊
ပလာယန္တော ပိ-ပြေးပါသော်လည်း၊ အဝဟာရေန န ကာရေတဗ္ဗော၊ ပန-
ဆက်၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ပလာယတော ပိ-၏လည်း၊ ပရိဘောဂေန ဝါ-
သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အညထာ ဝါ-တစ်ပါးပါးသော
အကြောင်းအား သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်းနည်းဖြင့်သော်လည်း-ဟူလို။)
နာသယတောပိ-ပျက်စီးစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ
ဟောတိ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်။ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းတစ်ပါး၏။ ဟတ္ထေ၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ပဟိဏတိ-ပေးပို့အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ပေးပို့သနည်း၊) အသုကဝိဟာရေ-၌၊ အသုဘိက္ခုဿ-အား၊ ဒေဟိ-ပေးပါလေ၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ပေးပို့အံ့၊ တဿ-ထိုတမန်ရဟန်း၏၊ ထေယျစိတ္တေ-သည် ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု-အလုံးစုံသော အရာတို့၌၊ [သီသေဘာရံ ခန္ဓေကရဏ အစရှိသောအရာတို့၌ ဟူလို၊] အသုကံနာမ၊ ပေ၊ ဧဟိတိဇတ္ထ-ဧဟိဟူ သော ဤစကားရပ်၌၊ ဝုတ္တသဒိသော-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသော။ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)၊ အပရော- တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဟိဏတိတုကာမော-အပို့ခိုင်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကော-သည်၊ ဂဟေတွာ၊ ဂမိဿတိနုခေါ-သွားပါလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နိမိတ္တံ၊ ကရောတိ-၏၊ တတြ-ထိုသို့ပြုရာ၌၊ ဧကော-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဘန္တေ၊ ဒေထ-ကုန်၊ အဟံ-သည်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ စေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တဿ-ရဟန်း၏၊ ထေယျစိတ္တေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု-တို့၌၊ ဒေထ ဘန္တေ စီဝရံ၊ ပေ၊ အာဟရိဿာမိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝုတ္တသဒိသော-သော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)၊ ထေရေန-သည်၊ စီဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်စကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဥပ္ပဋ္ဌာကကုလေ-အလုပ်အကျွေး အိမ်၌၊ ထပိတံ-ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ။ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုထေရ် ၏၊ အန္တေဝါသိကော-အနီးနေ တပည့်သည်၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဟရိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတြ-ထိုအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တံဝတ္ထံ-ကို၊ ဒေထ ကိရ-ပေးလိုက်ပါကုန်တဲ့၊ ဣတိ-သို့၊ ထေရေန-သည်၊ ပေသိတောပိ-စေခိုင်း အပ်သူသည်ကဲ့သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ တဿ-ထိုအန္တေဝါသိကရဟန်း၏ ဝစနံ-ကို၊

သဒ္ဒဟိတ္တာ-၍၊ ဥပါသကေန-သည်၊ ထပိတံ-ထားအပ်သောအဝတ်စကို၊ ဥပါသိကာ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယ-သည်၊ ထပိတံ-ကို၊ ဥပါသကော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညော-သော၊ ကောစိ ဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ နိဟရိတ္တာ-၍၊ ဒေတိ-အံ၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-ဌိသာလျှင်၊ အဿ-ထိုအန္တေဝါသိက ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ထေရဿ-၏၊ ဥပဋ္ဌာကေဟိ-တို့သည်၊ ဣမံ-ဤအဝတ်ကို၊ ထေရဿ-အား၊ ဒဿာမ-လှူကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝတ္ထံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတံ သစေ ဟောတိ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုထေရ်၏၊ အန္တေ ဝါသိကော-သည်၊ [ထိုအကြံကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် သိသောတပည့်၊] တံ-ထိုအဝတ်ကို၊ ဟရိတုကာမော-ဆောင်ယူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတ္ထ-ထိုထေရ်၏အလုပ်အကျွေးအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ (ဝဒတိ-ဌိစပ်)။ ထေရဿ-အား၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဒါတုကာမာ-လှူလိုကုန်သည်၊ အတ္ထကိရ-ဖြစ်ကုန်သတဲ့ဟုကြားရ၏၊ တံ-ထိုအဝတ်ကို၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ တေ စ-ထိုအလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့သည်လည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏စကားကို၊ သဒ္ဒဟိတ္တာ-ယုံကြည်၍၊ [ထေရ်ဖို့တောင်းသည်-ဟု ယုံကြည်၍၊] ဘန္တေ မယံ၊ ဘောဇေတွာ-ဆွမ်းကျွေးပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဒဿာမ-လှူကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ထပယိမှ-ထားပါကုန်ပြီ၊ ဟန္တ-ရော၊ ဂဏှာဟိ-ယူသွားပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒန္တိ-ပေးလိုက်ကုန်အံ၊ သာမိကေဟိ-တို့သည်၊ ဒိန္နတ္တာ-ပေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပါရာဇိက မရှိသော်လည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။

သာမိကေဟိ ဒိန္နတ္တာ။ ။ရဟန်းက လိမ့်၍ တောင်း၏၊ ဥစ္စာရှင်တို့က ထေရ်ဖို့တောင်းသည်ထင်၍ ပေး၏၊ ဥစ္စာရှင်တို့က ပေးသောကြောင့် ပါရာဇိကမရှိ၊ ဤစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် ဥစ္စာရှင်တို့၏ ကိုယ်စားလှယ်က (မင်းမှုထမ်းက) ပေးလျှင်လည်း ပါရာဇိက မရှိဟုပင် စကားကျ၏၊ သို့သော် အသုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် ယူသောကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်နှင့် ဘဏ္ဍာဒေယျဖြစ်သည်၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်သွားဖြင့် အလားတူ ခိုင်းခြင်းများကို စဉ်းစားကြပါလေ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းတစ်ပါးအား၊ ဝတ္တာ-
 မှာ၍၊ ဂါမံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ သွားသနည်း၊) ဣတ္ထန္တံ
 မော-ဤအမည်ရှိသော ဒါယကာသည်၊ မမ-အား၊ ဝဿာဝါသိကံ-မှီးလပတ်
 လုံး၊ နေကုန်သော ရဟန်တို့အား လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ [ဤသင်္ကန်းကို
 “ဝါဆိုသင်္ကန်း” ဟု ခေါ်ကြ၏၊ စင်စစ်ကား ဝါဆိုသင်္ကန်းမဟုတ်၊ ဝါကျွတ်
 သင်္ကန်းတည်း၊] ဒဿတိ-လှူပါလတ္တံ့၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊
 ထပေယျာသိ-ထားလိုက်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ သွားအံ့၊ သော ဘိက္ခု-
 သည်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပါပြီဟု (ဝန်ခံပြီး၍) တေန-ထိုဒါယကာသည်၊
 ဒိန္နံ-လှူအပ်သော၊ မဟဉ္စသာဋကံ-များသောအဖိုးရှိသောအဝတ်ကို၊ အတ္တနော-
 သည်၊ လဒ္ဓေန-ရအပ်သော၊ အပ္ပဉ္စသာဋကေန-နည်းသောအဖိုးရှိသော အဝတ်
 နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ထပေတွာ-၍၊ အာဂတေန-ပြန်လာသော၊ တေန-ထို
 ရဟန်းသည်၊ အတ္တနော-၏၊ မဟဉ္စသာဋကဿ-ကို၊ လဒ္ဓဘာဝံ-ကို၊ ဥတွာ
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဥတွာဝါ-မသိဘဲသော်လည်းကောင်း၊ မေ-၏၊
 ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝုတ္တေ-သော်၊ တဝ-အရှင်ဘုရား၏အတွက်၊ ထူလသာဋကော-ကြမ်းသော
 အဝတ်ကို၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်ပြီ၊ မယံပန-တပည့်တော်၏ကား၊ သာဋကော၊
 မဟဉ္စေါ-၏၊ ဒွေပိ-၂ထည်လုံးတို့ကိုလည်း၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ-
 ထိုမည်သောအရပ်၌၊ တပိတာ-ကုန်ပြီ၊ ပဝိသိတွာ၊ ဂဏှာဟိ-လော၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ပဝိသိတွာ၊ ထူလသာဋကော-ကို၊
 ဂဟိတေ-ပြီးသော်၊ ဣတရဿ-အခြားသောရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ဣတရံ-
 အခြားသောများသော အဖိုးရှိသောအဝတ်ကို၊ ဂဏှတော-ယူလတ်သော်၊ ဥဒ္ဓါရေ-
 ၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သာဋကော-၌၊ အတ္တနော-
 ၏၊ နာမံ-နာမည်ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ သာဋကော၊ တဿ-
 ထိုရဟန်း၏၊ နာမံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ လိခိတွာ-ရေးပြီ၍၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊
 နာမံ-ကို၊ ဝါစေတွာ-မိဘသာ ဆိုစေ၍၊ ဝါ-ဖတ်၍၊ ဂဏှာဟိ-လော၊ ဣတိ၊
 အထာပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြောအံ့၊ တတြာပိ-ထိုသို့ပြောရာ၌လည်း၊
 ဒေသေဝနယော၊ [“ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ” ဟူသော နည်းပင်-ဟူလို့၊] ပန-ဆက်၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အတ္တနာ စ-သည်လည်းကောင်း၊ တေန စ-
 ထိုရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓသာဋကော-တို့ကို၊ ဧကတော- တစ်ပေါင်း
 တည်း၊ ထပေတွာ-ပြီး၍၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ (ကိ)၊

တယာ စ-သည့်လည်းကောင်း၊ မယာ စ-သည့်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓသာဋက-
 တို့ကို၊ ဒွေပိ-၂-ထည်လုံးတို့ကိုလည်း၊ အန္တောဂဗ္ဗေ-အခန်းတွင်း၌၊ ထပိတာ-
 ကုန်ပြီ၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ ယံ-အကြင်အဝတ်ကို၊ (ဂဏှိတုံ) ဣစ္ဆသိ-၏၊ တံ-
 ထိုအဝတ်ကို၊ ဝိစိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဂဏှာဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ)၊
 သောစ-ထိုရဟန်း သည်လည်း၊ လဇ္ဇာယ-ရှက်ခြင်းကြောင့်၊ [အကောင်းကို
 ယူရမှာ ရှက်သောကြောင့်၊] အာဝါသိကေန-ကျောင်းနေရဟန်းသည်၊ လဒ္ဓ-
 သော၊ ထူလသာဋကမေဝ-ကိုသာ၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ တတြ-ထိုသို့ယူရာ၌၊
 အာဝါသိကဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဝိစိနိတွာ-အာဂန္တုရဟန်းက ရွေးချယ်ပြီး၍၊
 ဂဟိတာဝသေသံ-ယူအပ်ပြီးမှ အကြွင်းဖြစ်သော၊ ဣတရံ-အခြားသော (များသော
 အဖိုးရှိသော) သင်္ကန်းကို၊ ဂဏှတော-သော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အဂန္တုကော-အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အာဝါသိကာနံ-တို့
 သည်၊ စီဝရကမ္မံ-သင်္ကန်းချုပ်မှုကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်စဉ်၊ သမိပေ-၌၊
 ပတ္တစီဝရံ၊ ထပေတွာ-ပြီး၍၊ ဧတေ-ဤအာဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊
 သင်္ဂေါပေဿန္တိ-လုံခြုံစေကုန်လတ္တံ့၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-
 သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ) နာယိတုံ ဝါ-ရေချိုးခြင်းငှာသော်
 လည်းကောင်း၊ အညတြဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်သို့သော်
 လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ နံ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ အာဝါသိကာ-တို့သည်၊
 သစေ သင်္ဂေါပေန္တိ၊ ဣစ္ဆေတံ-ဤသို့စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-
 ကောင်း ၏၊ နောစေ (သင်္ဂေါပေန္တိ)၊ နဋ္ဌေ-ပျောက်ပျက်လတ်သော်၊ ဂီဝါ-
 ကြွေးသည်၊ ဝါ-ဘဏှာစားသည်၊ န ဟောတိ၊ သော-ထို အာဂန္တုရဟန်းသည်၊
 ဘန္တေ-တို့၊ ဣဒံ-ဤသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ထပေထ-သိမ်းထားလိုက်ပါ၊ ဣတိ
 ဝတွာ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဣတရေစ-အခြားသော အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်လည်း၊
 သ ကိစ္စပ္ပသု တတ္တာ-မိမိကိစ္စ၌ လေ့ကျက်နေကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န
 ဇာနန္တိ-မသိလိုက်ကုန်အံ့၊ [ထိုသူပြောအပ်သောစကားကို မကြား၍ မသိ
 လိုက်ကြ၊] ဧသေဝ နယော၊ [“နဋ္ဌေ ဂီဝါ န ဟောတိ”ဟူသောနည်းပင်-
 ဟူလို၊] တေ- ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣဒံ-
 ဤသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ထပေထ-သိမ်းထားလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-
 ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ) မယံ၊ ဗျာဝဋ္ဋာ-အလုပ်ကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြ
 စိုက်နေကြရကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အထာပိ ပဋိက္ခိပန္တိ-ကုန်အံ့၊

[စိတ်ဖြင့်ပယ်လျှင်လည်း အပယ်ပင်တည်း၊] ဣတရာ စ-အခြားသော အာဂန္တုက ရဟန်းသည်လည်း၊ အဝဿ-မချွတ်ဧကန်၊ ထပေဿန္တိ-သိမ်းထားကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အနာဒိယိတွာ-ပယ်အပ်သောစကားကို မနာယူ၍၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ဧသေဝနယော၊ [“နဋ္ဌေ ဂီဝါ န ဟောတိ” ဟူသောနည်းပင်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ တေန-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ ယာစိတာ-တောင်းပန်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-လည်းကောင်း၊) အယာစိတာ-မတောင်းပန်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ဝါ-လည်းကောင်း၊) မယံ၊ ထပေဿာမ-သိမ်းထားလိုက်ကုန်အံ့၊ တွံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားလိုရာ သွားလော၊ ဣတိ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)။ တံ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ သင်္ဂေါပိတဗ္ဗ-လုံခြုံစေထိုက်၏၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ထိုက်၏၊ နော စေ သင်္ဂေါပေန္တိ-အကယ်၍ မစောင့်ရှောက်ကုန်အံ့၊ နဋ္ဌေ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ကသ္မာ-နည်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ-လက်ခံထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

☞ ယော ဘိက္ခု၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-ဘဏ္ဍာစိုးသည်၊ ဟုတွာ၊ ပစ္စုသသမယေ ဧဝ-ဌ်ပင်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပတ္တစိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌပါသာဒံ-ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်သို့၊ ဩရောပေတွာ-ချ၍၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ အပိဒဟိတွာ-မပိတ်မူ၍၊ တေသမ္ပိ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းရှင် ရဟန်းတို့အားလည်း၊ အနာရောစေတွာ ဝ-မလျှောက်ခဲ့ဘဲသာ၊ ဒူရေ-ဌ်၊ ဘိက္ခာစာရံ-ဆွမ်းအလိုငှာ လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တာနိ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းတို့ကို၊ စောရာ စေ ဟရန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တသေဝ-ထိုဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၏သာလျှင်၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ပတ္တစိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဩရောပေထ-အောက်သို့ချပါကုန်၊ သလာကဂ္ဂဟဏဿ-စာရေးတံမဲယူခြင်း၏၊ ကာလော-အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (သမာနော) သမာဂတော-အညီအညွတ်ရောက်လာကြကုန်သည်၊ ဝါ-အားလုံးစုံကြကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ကုန်၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ၊ အာမ-မှန်ပါ၊ သမာဂတာ အမှ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပတ္တစိဝရာနိ၊ နိဟရိတွာ-ပြီး၍၊ နိက္ခမိတွာ၊ ဘဏ္ဍာဂါရဒွါရံ-ဘဏ္ဍာတိုက် အထက်ထပ်တံခါးကို၊ ဗန္တိတွာ-ဖွဲ့ပိတ်ပြီး၍၊ တုမေ ပတ္တစိဝရာနိ၊ ဂဟေတွာ-ပြီး၍၊ ဟေဋ္ဌပါသာဒဒွါရံ- ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်တံခါးကို၊ ပဋိဇေဂ္ဂိတွာ-စောင့်ရှောက်ပြီး၍၊ ဂစ္ဆေယျာထ - သွားကြကုန်၊ ဣတိဝတွာ၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ စ-ဆက်၊ တတြ- ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော - သော၊ အလသဇာတိကော-

ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊
ဂတေသု-သွားပြီးကုန်လတ်သော်၊ [ပစ္ဆာ-မှ၊ အက္ခိနိ-မျက်လုံးတို့ကို၊ ပုဉ္ဇန္တော-
သုတ်လျက်၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ဥဒကဋ္ဌာနံ-ရေရှိရာအရပ်သို့၊ မုခဓောဝနတ္ထံ-
မျက်နှာသစ်ခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တံ ခဏံ-ထိုခဏကို၊ ဝါ-ထိုအလစ်ကို၊
ဒိသွာ-၍၊ စောရာ-ချောင်းနေသော ခိုးသူတို့သည်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊
ပတ္တစီဝရံ၊ ဟရန္တိ-ကုန်အံ့၊ သုဟဋ္ဌံ-ကောင်းစွာ ဆောင်အပ်ပြီ၊ [ဆောင်သွားတာ
ကောင်းသည်-ဟူလို၊] ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဂီဝါ န ဟောတိ။

ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ-
ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းအား၊ အနာရောစေတွာဝ-မပြောမူ၍သာ၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ-ဌ်၊
အတ္တနော-၏၊ ပရိက္ခာရံ-ပရိက္ခရာကို၊ သစေ ထပေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တသ္မိမ္မိ-
ထိုပရိက္ခရာသည်လည်း၊ နဋ္ဌေ-သော်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ-၏၊ ဂီဝါ န
ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ တံ-ထိုပရိက္ခရာကို၊ ဒိသွာ၊ အဋ္ဌာနေ-
မသင့်လျော်သော အရပ်၌၊ ထပိတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟေတွာ၊ သစေ
ထပေတိ-အကယ်၍ရွှေ့ထားအံ့၊ နဋ္ဌေ၊ တဿ-ထိုဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်း၏၊ ဂီဝါ
(ဟောတိ)၊ ထပိတဘိက္ခုနာ-ထားအပ်သော ပရိက္ခရာရှိသော ရဟန်းသည်၊
ဝါ-ပရိက္ခရာကို ထားသွားသော ရဟန်းသည်၊ [ဝုတ္တော၌ စပ်၊] ဘန္တေ မယာ၊
ဤဒိသော နာမ-သော၊ ပရိက္ခာရော-ကို၊ ထပိတော-ပြီ၊ ဥပဓာရေယျာထ-
စူးစမ်းလိုက်ပါကုန်၊ ဝါ-သတိထားလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊
(သမာနော)၊ သာဓူတိ-ဟူ၍၊ သစေပိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊) ဒုန္နိက္ခတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်၏ဟု၊ မညမာနော-သည်၊
(ဟုတွာ)၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဌာနေ-ဌ်၊ သစေပိ ထပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ-
သော်လည်းကောင်း၊) တဿေဝ-ထိုဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၏သာ၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊
အဟံ၊ န ဇာနာမိ-နားမလည်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပန္တဿပန-ပယ်မြစ်သော
ရဟန်း၏ကား၊ [စူးစမ်းလိုက်ပါဟု လျှောက်သောအခါ ငါနားမလည်ဟု
ပယ်မြစ်သော ရဟန်း၏ကား၊] ဂီဝါ (နတ္ထိ)၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊
တဿ-ထိုဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းသည်၊ ပဿန္တဿေဝ-မြင်စဉ်ပင်၊ ထပေတိ-အံ့၊
ဘဏ္ဍာဂါရိကဉ္စ-ကိုလည်း၊ န သမ္ပဋိစ္ဆာပေတိ-အံ့၊ ဝါ-မအပ်နဲ့အံ့၊ နဋ္ဌံ-
ပျောက်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ သုနဋ္ဌမေဝ-ကောင်းစွာ ပျောက်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊
[ပျောက်တာကောင်းသည်-ဟူလို၊] တံ-ထိုပရိက္ခရာကို၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-သည်၊

အညတြ-ဌံ၊ သစေထပေတိ-အကယ်၍ရွှေ့ထားအံ့၊ (ဧဝံသတိ) နဋ္ဌေ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ-ဘဏ္ဍာတိုက်သည်၊ သုဂုတ္တံ-ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ ဝါ-လုံခြုံသည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ သံဃဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ စေတိယဿ စ-၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော-သော၊ ပရိက္ခရာရာ-ကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌ပင်၊ သစေ ထပိ ယတိ-အကယ်၍ ထားအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော စ-သည်ကား၊ ဗာလော-နားမလည်သည်၊ အဗျတ္တာမထက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွါရံ၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ ဓမ္မကထံ-ကို၊ သောတုံ ဝါ-နာခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ အညံ-သော၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ ကာတုံ ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ တံ ခဏံ-ထိုအခွင့်ကို၊ ဝါ-ထိုအလစ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ စောရာ-ချောင်းနေသောသူခိုးတို့သည်၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ ဟရန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပရိက္ခရာသည်၊ တဿ-ထို ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၏၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)။

ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ-သည်၊ နိက္ခမိတွာ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ စင်္ကမန္တဿ ဝါ-စင်္ကြံသွားစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ဥတုံ-အအေးငွေ့ကို၊ ဝါ-လေညင်းကို၊ ဂါဟာပေန္တဿဝါ-ယူစေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌ပင်၊ သမဏဓမ္မာနုယောဂေန-ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ နိသိန္နဿဝါ-နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထေဝ-၌ပင်၊ နိသိဒိတွာ၊ ကေနစိ-သော၊ ကမ္မေန-အလုပ်ဖြင့်၊ ဗျာဝဋ္ဌဿ ဝါ-ကြောင့်ကြစိုက်နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရပဿာဝပိဋိတဿာပိ-ကျင်ကြီးကျင်ငယ်သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍လည်း၊ သတော-ဖြစ်စဉ်၊ တတ္ထေဝ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌ပင်၊ ဥပစာရေ-အနီး၌၊ ဝိဇ္ဇမာနေ-ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ရာအရပ်ထင်ရှားရှိပါလျက်၊ [ဘဏ္ဍာဂါရဿ သမိပေ (ဥပစာရအဖွင့်) ဥစ္စာရပဿာဝဋ္ဌာနေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊] ဗဟိ-သို့၊ ဂစ္ဆတောဝါ-သွားစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားသော၊ ကေနစိ-သော၊ အာကာရေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ပမတ္တဿ-မေ့လျော့သည်ဖြစ်၍၊ သတော ဝါ-ဖြစ်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွါရံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာဝါ-ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဌမေဝ-ဖွင့်အပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော တံခါးသို့၊ ပဝိသိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိ- ဘဏ္ဍာတိုက်၏အစပ်ကို၊ ဆိန္နိတွာ ဝါ-ဖောက်ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပရိက္ခရာကို၊ တဿ - ထို ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်း၏၊

ပမာဒပစ္စယာ-မေလျော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ စောရာ၊ ဟရန္တီ-
ကုန်၏၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ပရိက္ခရာသည်၊ တဿေဝ-ထိုဘဏ္ဍာစိုး၏သာလျှင်၊
ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ [ဂီဝါ-ဟု လာသော ဤနေရာများ၌ ပျက်စီးစေလိုသော
စိတ်မပါရကား အစားမပေးနိုင်သော်လည်း အပြစ်ဖြစ်စရာ မရှိ-ဟု ထင်သည်။]

ပန-ဆက်၊ ဥဏှသမယေ-ပူသောအခါ၌၊ ဝါတပါနံ-လေသောက်ပြတင်း
ကို၊ ဝိဝရိတွာ၊ နိပဇ္ဇိတုံ-အိပ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-
ကုန်၏၊ ပန-ကား၊ ဥစ္စာရပီဠိတဿ-ဖြစ်၍၊ တသ္မိ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌၊
ဥပစာရေ-အနီး၌၊ အသတိ-ကျင့်ကြီးစွန့်ရာအရပ်မရှိလတ်သော်၊ အညတ္ထ-
အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ဂိလာနပက္ခေ-၌၊ ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊
အဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ တသ္မာ ဂီဝါ န ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-
ရဟန်းသည်၊ အန္တော-ဘဏ္ဍာတိုက်အတွင်း၌၊ ဥဏှပီဠိတော-အပူသည်နှိပ်စက်
အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒွါရံ-ကို၊ သုဂုတ္တံ-ကို၊ ကတွာ၊ ဗဟိ-သို့၊ နိက္ခမတိ-
အံ့၊ စောရာစ၊ နံ-ထိုဘဏ္ဍာစိုးရဟန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်း၍၊ ဝိဝရ-လော၊
ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ ယာဝ တတိယံ-၃ ကြိမ်တိုင်အောင်၊ န ဝိဝရိတဗ္ဗံ-
မဖွင့်ရာ၊ ပန-ဆက်၊ တေစောရာ-တို့သည်၊ သစေ န ဝိဝရသိ-အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ)၊ တွဉ္ဇ-ကိုယ်တောင့်ကိုလည်း၊ မာရေဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဒွါရဉ္ဇ-ကိုလည်း၊
ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်ဖျက်၍၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဟရိဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
ပြော၍၊ ပရသု အာဒိနိ-တို့ကို၊ ယဒိ ဥက္ခိပန္တိ-အကယ်၍ မြှောက်ကုန်အံ့၊
မယိ-သည်၊ မတေ စ-သေသော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-၏၊ သေနာသနေ-
သည်၊ နဋ္ဌေ စ-ပျက်စီးသော်လည်းကောင်း၊ ဂုဏော-အကျိုးကျေးဇူးသည်၊
နတ္ထိ- မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဝိဝရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဓာပိ-ဤသို့ ဖွင့်ပေးရာ၌
လည်း၊ အဝိသယတ္တာ-ကြောင့်၊ ဂီဝါ နတ္ထိ-ဣတိ ဝဒန္တိ။

ကောစိ-သော၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ ကုဉ္ဇိကံဝါ-
သံကောက်ကိုသော်လည်း၊ ဝါ-သေ့ကိုသော်လည်း၊ သစေ ဒေတိ၊ ဒွါရံ ဝါ-
ကိုသော်လည်း၊ သစေ ဝိဝရတိ-အကယ်၍ ဖွင့်ပေးအံ့၊ [ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်း
ဖမ်းထားသည်ကို မြင်ရသောကြောင့် အာဂန္တုကရဟန်းက သူခိုးတို့အား
သံကောက် (သေ့) ကိုသော်လည်း ပေးအံ့၊ တံခါးကိုသော်လည်း ဖွင့်ပေးအံ့-
ဟူလို၊] (ဧဝံသတိ)၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်သော ဘဏ္ဍာကို၊ စောရာ၊
ဟရန္တီ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗ-သော၊ (တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊) တဿ-ထို အာဂန္တုက
ရဟန်း၏၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ သံဃေန-သည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရဂုတ္တတ္ထာယ-

ဘဏ္ဍာတိုက်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သူစိယန္တကဉ္စ-ကျည်ငယ်ယန္တယား သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ ဌ္ဗစပ်) ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ဒိန္နာဌ္ဗစပ်) ကုဉ္ဇကမုဒ္ဒိကာ စ-သံကောက်၊ မင်းတုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇေတွာ-၍၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ ဃဋ္ဌိကမတ္တံ-ကျည်ငယ်မျှကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ [လျှို၍-ဟူလို၊] နိပဇ္ဇတိ-အိပ်အံ၊ ပေ၊ ဟရန္တိ-ကုန်အံ၊ တဿေဝ-ထို ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်း၏သာ၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သူစိယန္တကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကုဉ္ဇကမုဒ္ဒိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇေတွာ-တပ်၍၊ နိပဇ္ဇ-အိပ်နေသော၊ ဧတံ-ဤဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းကို၊ စောရာ အာဂန္တာ၊ ဝိဝရ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ပြောရာ၌၊ ပုရိမ နယေနေဝ-သာလျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ [ယာဝတတိယံ န ဝိဝရိတဗ္ဗံ- စသောနည်းကို ညွှန်းသည်၊] ဧဝံ-သို့၊ ဂုတ္တံ-စောင့်ရှောက်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ နိပဇ္ဇ-အိပ်လတ်သော်၊ ဝါ-အိပ်ပါလျက်၊ ဘိတ္တိ-ကို၊ (ဘိန္နိတွာ ဝါ-ဖောက်ဖျက်၍သော်လည်းကောင်း၊) ဆဒနံ-ကို၊ ဘိန္နိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥမဂေန-ဥမင်လိုက်ဖြင့်၊ ပဝိသိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟရန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထို ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်း၏၊ ဂီဝါ န (ဟောတိ)။

ဘဏ္ဍာဂါရေ-၌၊ အညေပိ-ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းမှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ထေရာ-တို့သည်၊ သစေ ဝသန္တိ၊ ဒွါရေ-ကို၊ ဝိဝဋ္ဌေ-ဖွင့်အပ်သော်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော-သည်၊ တေသု-ထိုထေရ်တို့သည်၊ ဂတေသု-လတ်သော်၊ ဒွါရံ-ကို၊ သစေ န ဇေတဝိ-အကယ်၍ မစောင့်ရှောက်အံ၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုသို့ မစောင့်ရှောက်ရာ၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဏ္ဍာကို၊ သစေ အဝဟရိယတိ-အကယ်၍ ခိုးအပ်သည်ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ-၏၊ ဣဿရတာယ-အစိုးရ (တာဝန်ခံ)၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿေဝ-သာလျှင်၊ ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းမှာသာ ကြွေးဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ထေရေဟိ-ဘဏ္ဍာတိုက်၌ နေသော ထေရ်တို့သည်၊ သဟာယေဟိ-အဖော်တို့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [အစားပေးသောအခါ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီ၍ ပေးကြပါ ဟူလို၊] အယံ-ဤ အဖော်ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ တတ္ထ-ထို ဘဏ္ဍာ ပျောက်ရာ၌၊ သာမိစိ-လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း၊ [ဘဏ္ဍာဂါရေ ဝသန္တာနံ ဣဒံ ဝတ္ထံ၊] ဘဏ္ဍာဂါရိကော-သည်၊ တုမှေ-တို့သည်၊ ဗဟိ-၌၊ ဌတွာဝ-၍သာလျှင်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊

ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဂဏှာထ-ကုန်လော၊ မာ ပဝိသိတ္ထ-မဝင်ခဲ့ကုန်လင့်၊ ဣတိ-
သို့၊ ယဒိဒတိ-အံ၊ တေသဉ္စ-ထိုရဟန်းတို့တွင်လည်း၊ ဧကော-သော၊
လောလမဟာထေရော-လော်လည်သော မဟာထေရ်သည်၊ [မန္ဒော မောမူဟော၊
ဟသိတကီဋ္ဌိတပ္ပသုတောဝါ မဟာထေရော-နံသော ညံဖျင်းသော၊ တစ်နည်း-
ရယ်မြူးပျော်ရွှင်လေ့ရှိသော မဟာထေရ်၊] သာမဏေရေ ဟိစေဝ-တို့နှင့်လည်း
ကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကေဟိ စ-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့နှင့်လည်းကောင်း၊
သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ-သို့၊ ပဝိသိတ္တာ-ဝင်၍၊ နိသီဒတိ စေဝ-ထိုင်လည်း
ထိုင်အံ၊ နိပဇ္ဇတိ စ-အံ၊ ယတ္ထကံ-သော၊ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ နဿတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-
သော၊ (တံ- ထိုဘဏ္ဍာသည်၊) တဿ-ထို လော်လည်သော မဟာထေရ်၏၊
ဂိဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် လော်လည်သော မဟာထေရ်မှာ ကြွေးမြီ ဖြစ်
ပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကေန-သည်လည်း ကောင်း၊ အဝသေသတ္ထေရေဟိ
စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟာယေဟိ-တို့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-၏၊

အထ-သို့မဟုတ်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကောဝ-သည်ပင်၊ လောလသာမဏေရေစ-
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကေ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊
ဘဏ္ဍာဂါရေ-၌၊ နိသီဒတိစေဝ နိပဇ္ဇတိ-စ၊ ယံ-ဘဏ္ဍာသည်၊ တတ္ထ-
ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ နဿတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ (တံ-သည်၊) တဿေဝ-ထို
ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၏သာ၊ ဂိဝါ (ဟောတိ)၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကေနေဝ-
သည်သာ၊ တတ္ထ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ-၏၊ အဝသေသေဟိ-ကြွင်းကုန်
သော ရဟန်းတို့သည်၊ ရုက္ခမူလေ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ အပ္ပေဝဝသိတဗ္ဗံ-
နေသော်လည်း နေရာ၏၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ စ-၌ကား၊ န ဝသိတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဣတိ-
ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တနော
အတ္တနော-၏၊ ဝသနဂဗ္ဗေသု-နေရာအခန်းတို့၌၊ သဘာဂဘိက္ခုနံ-
သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ထပေန္တိ-ထားတတ်ကြကုန်၏၊
[အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဂဗ္ဗေသု သဘာဂဘိက္ခုနံ ပရိက္ခာရံ ထပေန္တိတိ
ယောဇေတဗ္ဗံ-ဋီကာ၊] ပရိက္ခာရေ-သည်၊ နဋ္ဌေ-သော်၊ ယေဟိ-အကြင်ရဟန်း
တို့သည်၊ ထပိတော-ပြီ၊ တေသံယေဝ-ထို ထားသွားသော ရဟန်းတို့၏သာ၊
ဂိဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် ထားသွားသော ရဟန်းတို့မှာသာ ကြွေးမြီဖြစ်ပါ
သော်လည်း၊ ဣတရေဟိ-အခြားသော ထေရ်တို့သည်၊ [ထိုအခန်း၌ နေကြသော
အခြား ထေရ်များ၊] သဟာယေဟိ-တို့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ဆက်၊ သံဃော-သည်၊ ဘဏ္ဍာ ဝါရိကဿ-အား၊ ဝိဟာရေယေဝ-
 ဌိသာ၊ ယာဂုဘတ္တံ-ယာဂုထမင်းကို၊ 'ယဒိ ဒါပေတိ-စေအံ၊ သော စ-ထို
 ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းသည်လည်း၊ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းအကျိုး
 ငှာ၊ ဂါမံ-သို့၊ (ယဒိ) ဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဋ္ဌ-သည်၊ တဿေဝ-
 ထိုဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၏သာ၊ ဂီဝါ(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခာစာရံ-သို့၊ ပဝိသန္တေဟိ-
 တို့သည်၊ အတိရေကစီဝရ ရက္ခဏတ္ထာယ-အပိုလွန်သင်္ကန်းကို စောင့်ရှောက်
 ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထပိတဝိဟာရ ဝါရိကဿာပိ-ထားအပ်သော ကျောင်းစောင့်
 အလှည့်၌ ယှဉ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ဝါ-ထားအပ်သော ကျောင်းစောင့်
 အလှည့်ကျသော ရဟန်း၏လည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ-ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ နိဝါပံ ဝါ-ရိက္ခာကိုသော်လည်းကောင်း၊ လဘမာနဿေဝ-
 ရလျက်သာလျှင်၊ ဘိက္ခာစာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတော-သွားလတ်သော်၊ ဝါ-သော၊
 (ထပိတဝိဟာရဝါရိကဿာပိ-၏လည်း၊) ယံ-အကြင် အတိရေကသင်္ကန်းသည်၊
 တတ္ထ-ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ နဿတိ-၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ (တံ-ထိုအတိရေက
 သင်္ကန်းသည်၊) ဂီဝါ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-အခြားသော ပရိက္ခရာတို့နှင့်
 မဖက် သက်သက်၊ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အတိရေက
 သင်္ကန်းသည်သာ၊ (ဂီဝါ-သည်၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဘဏ္ဍာဝါရိကဿ ဝိယ-
 ၏ကဲ့သို့၊ [ဂီဝါဌိစပ်၊] ယံ-အကြင် ဘဏ္ဍာသည်၊ တဿ-ထိုကျောင်းစောင့်
 အလှည့်ကျသော ရဟန်း၏၊ ပမာဒပစ္စယာ-ကြောင့်၊ နဿတိ၊ သဗ္ဗံ-သော၊
 (တံ-သည်၊) ဂီဝါ (ဟောတိ)။

ဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ မဟာ-ကျယ်ဝန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊
 အညံ ပဒေသံ-အခြားအရပ်ကို၊ ရက္ခိတံ-ငှာ၊ ဂစ္ဆန္တဿ-စဉ်၊ အညသ္မိံ
 ပဒေသေ-၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ သစေ ဟရန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 အဝိသယတ္တာ-မစွမ်းနိုင်သောအရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂီဝါ န ဟောတိ၊ ပန-
 ဆက်၊ ဤဒိသေ-သော၊ (ကျယ်ဝန်းသော) ဝိဟာရေ-၌၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊
 သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဩသရဏဋ္ဌာနေ-သက်ရောက်ရာအရပ်၌၊
 ပရိက္ခာရေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-စုထား၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ ဝိဟာရ
 ဝါရိကာ ဝါ-ကျောင်းစောင့်အလှည့်၌ ယှဉ်သောရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း၊
 ဝါ-ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျသော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း၊ [ဝိဟာရဝါရေ-
 ကျောင်းစောင့်အလှည့်၌၊ နိယုတ္တော ဝိဟာရဝါရိကော၊] ဒုတ္တယော- ၂ ပါး၊
 ၃ ပါးတို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျသော
 ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပမတ္တာနံ-မမေ့မလျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတောစ-

ဤအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဣတောစ-၌လည်းကောင်း၊ ရက္ခတံယေဝ (ရက္ခန္ဓာနံ
ယေဝ)-စောင့်ရှောက်ကုန်စဉ်ပင်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဏ္ဍာသည်၊ သစေ
နဿတိ-အကယ်၍ပျောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂီဝါ န ဟောတိ၊ ဝိဟာရ
ဝါရိကေ-ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-တုပ်နှောင်၍၊
ဟရိတဘဏ္ဍမ္မိ-ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ စောရာနံ-
တို့၏၊ ပဋိပထံ-သို့၊ ဂတေသု-ကုန်စဉ်၊ [သူခိုးများ လာမှန်းသိသောကြောင့်၊
တင်ကြို၍ အသံပြုမည်ဟု ရှေးရှုရင်ဆိုင်သွားကြစဉ်၊] အညေနမဂ္ဂေန-အခြား
လမ်းဖြင့်၊ ဟရိတဘဏ္ဍမ္မိ-သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုကျောင်းစောင့်အလှည့်
ကျသော ရဟန်းတို့၏၊ ဂီဝါ န ဟောတိ။

ဝိဟာရဝါရိကာနံ-တို့အား၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊ ယာဂုဘတ္တံ
ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဝါပေါ ဝါ-ရိက္ခာသည်လည်းကောင်း၊ သစေ န
ဟောတိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေဟိ-ထိုကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျ
သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပတ္တဗ္ဗလာဘတော-ရောက်ထိုက် ရထိုက်သော လာဘ်
ထက်၊ အတိရေကာ-ကုန်သော၊ ဒုတ္တယော-ကုန်သော၊ ယာဂုသလာကာ-
ယာဂုစာရေးတံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံ-တို့၏၊ ပဟောနက သတ္တသလာကာ
စ-လောက်သော ဆွမ်းစာရေးတံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-
အပ်၏၊ ပန၊ ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ နိဗဒ္ဓံ-အမြဲမပြတ်၊ ကတွာ၊ န
ထပေတဗ္ဗာ-ကုန်၊ [တစ်အိမ်တည်း၌ သလာကဘတ်ကို ကျောင်းစောင့်ကျသော
ကိုယ်တော်များ အတွက်ချည်း မထားပါနှင့်-ဟူလို။]

(ကသ္မာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိဟာရ
ဝါရိကာယေဝ-ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျသော ကိုယ်တော်တို့ချည်းသာ၊ အမှာကံ-
တို့၏၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-စားနေကြကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော-
နှလုံး မသာယာခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ [တသ္မာ-ကြောင့်၊
နိဗဒ္ဓံ ကတွာ န ထပေတဗ္ဗာဟု ပြန်လှည့်၊] တသ္မာ-ထိုသို့ အမြဲမထားထိုက်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိဝတ္တေတွာ-ပြောင်းလွှဲ၍၊ (ကျောင်းစောင့် မဟုတ်
သူတို့ကိုဖြစ်စေ၊ အိမ်ကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလွှဲ၍၊) ထပေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တေသံ-
ထို ကျောင်းစောင့် အလှည့်ကျသော ရဟန်းတို့၏၊ သဘာဂါ-သဘောတူရဟန်း
တို့သည်၊ သလာကဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-ကိုယ်စားဆောင်၍၊ သစေ
ဒေန္တိ၊ ဣစ္စေတံ-ဤသို့ပေးခြင်းသည်၊ ကုသလံ-၏၊ နောစေဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊
ဝါရံ-အလှည့်ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူ စေ၍၊ နိဟရာပေတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူ

စေထိုက်ကုန်၏။ [ကျောင်းစောင့် မဟုတ်သော ရဟန်းတို့က တစ်လှည့်စီ ယူပေးကြပါ-ဟူလို။]

ဝိဟာရ ဝါရိကော-သည်။ ဒုတ္တိသော-ကုန်သော၊ ယာဂုသလာကာ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတုပဉ္စ-၄ ခု ၅ ခုကုန်သော၊ သလာက ဘတ္တာနိ စ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လဘမာနောဝ-ရလျက်သာလျှင်၊ ဘိက္ခာစာရ်-သို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားသေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘဏ္ဍာဂါရိကသဝိယ-၏ ကဲ့သို့၊ သဗ္ဗ-သော၊ နဋ္ဌ-ပျောက်သောဘဏ္ဍာသည်၊ ဂီဝါ ဟောတိ၊ သံဃဿ- ၏၊ ဝါ-သံဃာမှာ၊ ဝိဟာရပါလာနံ-ကျောင်းစောင့်ရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗ- သော၊ ဘတ္တံ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဝါပေါ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝိဟာရဝါရ်-ကျောင်း စောင့်အလှည့်ကို၊ ဂဟေတွာ၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ နိဿိတကေ-တပည့်တို့ကို၊ သစေ ဇေဋ္ဌန္တိ-အကယ်၍ စောင့်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သမ္ပတ္တဝါရ်-ရောက်လာ သောအလှည့်ကို၊ အဂ္ဂဟေတု-မယူခြင်းငှာ၊ (မယူဘဲနေခြင်းငှာ၊) န လဗ္ဘတိ- မရအပ်၊ အညေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကရောန္တိယထာ-သကဲ့သို့၊ တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် သူများနည်းတူ ပြု ရမည် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ (န ပါပေတဗ္ဗော-၌စပ်၊) ယဿ- အကြင် ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ သဘာဂေါ-သော၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ ဒါတာ-ပေးတတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ၊ အသဟာယကဿ-အဖော်မရှိသော၊ အဒုတိယဿ-၂ ယောက်မြောက် မရှိသော၊ (တစ်နည်း၊) အသဟာယကဿဝါ- လုံးဝ အဖော်မရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အတ္တဒုတိယဿ ဝါ - မိမိလျှင်

နိဿိတကေ ဇေဋ္ဌန္တိ။ ။အတ္တနော အတ္တနော နိဿိတကေ ဘိက္ခာစရိယာယ ပေါသေန္တော (မိမိတပည့်များကို ဆွမ်းခံကျွေးလျက်) နိဿိတကေဟိ ဝိဟာရ ဇေဋ္ဌပေန္တိ (မိမိတပည့်တို့ကို ကျောင်းကို စောင့်ရှောက်စေကုန်၏။)

အသဟာယကဿ၊ ပေ၊ န ပါပေတဗ္ဗော။ ။အသဟာယကဿ အဒုတိယဿာ တိ ပါဌော ယုတ္တော၊ ပစ္စိမံပုရိမသေဝ ဝေစနံ-ဤအလိုဝါသဒ္ဓါမပါသင့်၊ အသဟာ ယကဿဝါ အတ္တဒုတိယဿဝါ ဣမသ္မိံ ပန ပါဌေ-ဤသို့ ပါဌ်ရှိရာ၌ကား “အတ္တ ဒုတိယ”ဟူသည် မိမိနှင့်တကွ အဖော်တစ်ပါးရှိသူတည်း၊ ထိုသို့ ၂ ပါးဖြစ်ရာ၌ တစ်ပါး က ကျောင်းစောင့်၍ အဖော်က ဆွမ်းခံယူလာလျှင် တစ်ပါးခံအပ်သော ဝမ်းသည် ၂ ပါး မလောက်၊ ထို့ကြောင့် အတ္တဒုတိယကိုလည်း ကျောင်းစောင့်အလှည့် မချဖို့ရန်တားမြစ် သည်-ဟု သာရတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် ထိုစကားသည်၊ “ယဿ သဘာဂေါ၊ ပေ၊ ဒါတာ နတ္ထိ- ဆွမ်းယူပေးမည့် သဘာဂမရှိ” ဟူသောစကားဖြင့် စဉ်းစားသင့်၏-ဟု မိန့်သည်။

၂။ ယောက်မြောက်ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ ဧဝရူပဿ-သော၊ (တဿ-ထို
ရဟန်း၏အပေါ်၌၊) ဝါရော-ကို၊ န ပါပေတဗ္ဗော-မရောက်စေထိုက်။

ယမ္ဗိ-အကြင်ပစ္စည်းကိုလည်း၊ ပါကဝတ္ထုတ္တာယ-ချက်အပ်သော ဆွမ်း
 ဝတ်အကျိုးငှာ၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ထပေန္တိ-ကုန်၏၊ တံ-ထိုပစ္စည်းကို၊ ဂဟေတွာ-
 ဝေဓုယူ၍၊ ဥပဇီဝန္တေန-မှီ၍ အသက်မွေးသောရဟန်းသည်၊ ဌာတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်
 လှည့်၌တည်ရာ၏၊ ယော-ရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုပစ္စည်းကို၊ န ဥပဇီဝတိ-မှီ၍
 အသက်မမွေး၊ သော-ကို၊ ဝါရံ-အလှည့်ကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗော-မယူစေထိုက်၊
 ဖလာဖလတ္တာယပိ-သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီးကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ
 လည်း၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ထပေန္တိ-ကုန်၏၊ ဇဂ္ဂိတွာ-စောင့်ရှောက်၍၊
 ဂေါပေတွာ-လုံခြုံစေ၍၊ ဖလဝါရေန-သစ်သီးအလှည့်အားဖြင့်၊ ဘာဇေတွာ-
 ဝေဓန၍၊ ခါဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ ယော-ရဟန်းသည်၊ တာနိ-သစ်သီးတို့ကို၊ ခါဒတိ-
 အံ့၊ တေန-ရဟန်းသည်၊ ဌာတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်အလှည့်၌ တည်ရာ၏၊
 အနုပဇီဝန္တော-ကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ သေနာသနမဉ္ဇပိဌပစ္စတ္ထရဏာ
 ရက္ခဏတ္တာယပိ-ကျောင်း၌ထားအပ်သော ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ အခင်းတို့ကို
 စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်း၊ ထပေန္တိ-ကုန်အံ့၊ အာဝါသေ-၌၊ ဝသန္တေန-
 သည်၊ ဌာတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်အလှည့်၌ တည်ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ အဗ္ဘောကာ
 သိကာ(ဝါ)၊ လွင်တီးခေါင်၌ နေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ရက္ခမူလိကာ ဝါ-
 သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌ နေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါရံ-ကို၊)
 န ဂါဟေတဗ္ဗော-ထိုက်။

ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ နဝကော-သီတင်းငယ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် သီတင်းငယ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗဟုသုတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဗဟူနံ-များစွာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဓမ္မ-ပါဠိအဋ္ဌကထာတရားကို၊ ဝါစေတိ-ဆိုစေ၏၊ ဝါ-ပို့ချ၏၊ ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန်မေးမြန်းအပ်သော ပြဿနာ၏ အဖြေကို၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာကို၊ [ပုစ္ဆိတပညာ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဋ္ဌကထံဝါ၊] ဒေတိ-

ဥပဇ္ဈိဝဇ္ဇေ န ဌာတာမ္ပံ။ ။ ဆွမ်းချက်ဖို့ အကျိုးငှာ ထားအပ်သော ဆန်၊ ဆီ၊ စသည်
ကို ဝေစုယူသောအားဖြင့် မှီ၍ အသက်မွေးသော ရဟန်းသည် သပိတ်သင်္ကန်းစောင့်ရှောက်
ဖို့ရာ အလှည့်ကျလာလျှင် ထိုအလှည့်၌ တည်ရမည်။ အဇ္ဈောကာသိက ပုဂ္ဂိုလ်၊
ရက္ခမူလိကပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုအလှည့်ကို မယူဘဲမနေရ-ဟူလို။

ပေး၏။ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝဏ္ဏေတိ-အဋ္ဌကထာဖွင့်သကဲ့သို့ ဖွင့်လှစ်၏။
ဓမ္မကထံ-ကို၊ ကထေတိ-ပြောဟော၏။ သံဃဿ-၏။ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊
နိတ္ထရတိ-ထုတ်ဆောင်၏။ ဝါ-ရွက်ဆောင်၏။ အယံ-ဤသီတင်းငယ် ရဟန်းကို၊
လာဘံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ပိ-သုံးဆောင်သော်လည်းကောင်း၊ အာဝါသေ-
ကျောင်း၌၊ ဝသန္တောပိ-နေသော်လည်းကောင်း၊ ဝါရံ-ကို၊ န ဂါဟာပေတဗ္ဗော၊
ပုရိသဝိသေသောနာမ-ယောက်ျားထူးမည်သည်ကို၊ ဉာတဗ္ဗော-အလိုက်သိ
ထိုက်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆရာတို့ဆိုကြကုန်၏။ ပန-ဆက်၊ ဥပေါသထာ
ဂါရပဋိမာဃရဇဂ္ဂကဿ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၊ ဆင်းတုတော်တိုက်ကို စောင့်
ရှောက်သော ရဟန်းအား၊ ဒိဂုဏံ-နှစ်ဆတက် ဖြစ်သော၊ [ဝါစဉ်အားဖြင့်
ရအပ်သောအဖို့ထက် ၂ ဆတက် အဖို့ဖြစ်သော၊] ယာဂုဘတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊
ဒေဝသိကံ-တိုင်း၊ တဏှာလနာဠိ-တစ်ကွမ်းစားသော ဆန်ကို လည်ကောင်း၊
သံဝစ္ဆရေ-တစ်နှစ်၌၊ တိစီဝရံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသဝိသဂ္ဂနကံ-တစ်ဆယ်၊
နှစ်ဆယ်ထိုက်တန်သော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏။
ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ ဝါ-သည်၊ တံ-ထိုယာဂုဆွမ်း အစရှိသည်ကို၊
လဘမာနဿေဝ-ရလျက်သာလျှင်၊ ပမာဒေန-မေ့လျော့ခြင်း ကြောင့်၊ [အမှုမဲ့
အမှတ်မဲ့နေခြင်းကြောင့်၊] တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော
ဘဏ္ဍာသည်၊ သစေ နဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာသည်၊
ဂီဝါ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဗန္ဓိတွာ-တုပ်နှောင်၍၊ ဗလက္ကာရေန-အားကိုပြုသဖြင့်၊
ဝါ-အနိုင်အထက်၊ အစ္စ္စိန္နံ-လုယူအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂီဝါ န (ဟောတိ)၊
တတ္ထ-ထိုသို့ စောင့်ရှောက်စေရာ၌၊ စေတိယဿ ဝါ- ၏ သော်လည်းကောင်း၊
သံဃဿ ဝါ- ၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တကေန- ဖြင့်၊ စေတိယဿ-၏။

ပုရိသဝိသေသော။ ။ဗဟုသုတ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ သံဃာကို စာချသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
မေးလျှောက်အပ်သောပြဿနာကို ဖြေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာဖွင့်သလို
ဖွင့်သောပုဂ္ဂိုလ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဝါကြီးသူကို မဆိုထားဘိ) ဝါငယ်သူပင်ဖြစ်သော်လည်း
ပုရိသဝိသေသ ဖြစ်၏။ သံဃာအား ကျေးဇူးများသောကြောင့် အများသံဃာကဲ့သို့
တာဝန်ဝတ္တရားကို မပေးပါနှင့်၊ ဗဟုသုတဖြစ်သော်လည်း ကိုယ့်တပည့်တစ်ပါး နှစ်ပါး
စသည်ကိုသာ စာချ၍ အများသံဃာအား ကျေးဇူးမများလျှင်ကား အများထုံးစံအတိုင်း
တာဝန်ပေးရမည်။ ရဟန်းသံဃာများ၏ ဆွမ်းစားကျောင်းတာဝန် စသည်ကို
ယူထားသောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ပုရိသဝိသေသပင်၊ ဓမ္မကထိကလည်း သူ၏ လာဘ်က
အများသံဃာအား ကျေးဇူးများမှ တာဝန်မပေးဘဲ ထားနိုင်သည်။ သူ့လာဘ်ကို သူ့အတွက်နှင့်
သူ့ဆိုင်ရာအတွက်သာ သုံးစွဲလျှင် တိုက်တာ၏ တာဝန်ကို ပေးရမည်သာ။

သန္တကံ၊ ရက္ခာပေတံ-စေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ စေတိယဿ-၏ သန္တကေန-
 ဖြင့်၊ သံဃဿ သန္တကံ ရက္ခာပေတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ စေတိယဿ-
 ၏၊ သန္တကေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဝါ-ရော၍၊ သံဃဿ-၏၊ ယံ သန္တကံ-
 သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတံ၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို ဥစ္စာသည်၊ ဝါ-ကို၊
 စေတိယသန္တကေ-ကို၊ ရက္ခာပိတေ-စောင့်ရှောက်စေအပ် သော်၊ ရက္ခိတမေဝ-
 စောင့်ရှောက်အပ်သည် မည်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံ-
 ဤသို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဤနည်း၌ စေတိတော်၏ ဥစ္စာဖြင့်
 သံဃာဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်သော်လည်း အပ်၏-ဟူလို၊] ပက္ခဝါရေန-
 ၁၅ ရက် တစ်ကြိမ်အားဖြင့်၊ ဥပေါသထာ ဂါရာဒီနိ-တို့ကို၊ ရက္ခတော ပိ-
 စောင့်ရှောက်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ပမာဒဝသေန-ဖြင့်၊ နဋ္ဌ-ပျောက်သော
 ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂီဝါယေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-တည်း၊-ဥပနိဓိကထာ-
 သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သုကံဃာတကထာ အခန်း

၁၁၃။ တတော-ထိုအရပ်မှ၊ (နိဟရန္တာ-ထုတ်ဆောင်သူတို့သည်၊) သုကံ-
 ကင်းခွန်ကို၊ ဟနန္တိ-ဖျက်ဆီးကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ကင်းခွန်ကို ဖျက်ဆီး
 ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုအရပ်သည်၊) သုကံဃာတံ-သုကံဃာတ
 မည်၏၊ ဧတံ-ဤ သုကံဃာတံဟူသောအမည်သည်၊ သင်္ကဋ္ဌာနဿ-ကင်းခွန်
 ကောက်ရာအရပ်၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ တံ-အရပ်ကို၊ (ဝုတ္တံ-
 ဌ်စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တတော-ထိုအရပ်မှ၊ သုကံဃာရဟံ-ကင်းခွန်ပေးထိုက်
 သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဒတွာ-၍၊ နိဟရန္တာ-ထုတ်ဆောင်သူတို့သည်၊ ရညော-
 ၏၊ သုကံ-ကို၊ ဟနန္တိ ဝိနာသေန္တိ-ဖျက်ဆီးကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 သုကံဃာတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

တတြ ပဝိသိတွာတိ-ကား၊ တတြ ပဗ္ဗတခဏ္ဍာဒိသု-ထိုတောင်အပြတ်
 အစရှိသောအရပ်တို့၌၊ ဝါ-ထိုတောင်ကြား အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ [အာဒိဖြင့်

တံ ဟိ ယသ္မာ တတော။ ။စာအုပ်များ၌ “ယသ္မာ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤဝါကျ မျိုး၌
 “ဟိ”သည်ပင် ဒဠိ-ကာရဏ ၂ ချက်လုံးကို ထွန်းပြနိုင်သောကြောင့် “ယသ္မာ”ဟု
 သီးခြားထားလေ့မရှိ၊ တတောကို နိဟရန္တာ၌ စပ်ရသောကြောင့် ဝိဂြိုဟ်တွင်း၌ ပါသော
 တတောကိုလည်း နိဟရန္တာထည့်၍ ဋီကာစပ်သည်၊ ဝိမတိ၌ကား “သုကံ ဟနန္တိ-
 မပေးလျှင် အတင်းညှဉ်းဆဲ၍လည်း ယူကြကုန်၏” ဟု အဓိကရဏသာခံလည်း ဖွင့်၏၊
 [ဟနန္တိ တတောတိ ဃာတံ၊ သုကံဿ ဃာတံ သုကံဃာတံ။]

ပါဠိတော်၌ လာသောနဒီတိတ္ထ၊ ဂါမဒ္ဒါရတို့ကိုယူ၊] ရညာ-သည်၊ ပရိစ္ဆေဒ-
အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပိတေ-သော၊ သုက္ကံဋ္ဌာနေ-၌၊ ပဝိသိတွာ-
၍၊ ရာဇဂ္ဂံ ဘဏ္ဍိတိ-ကား၊ ရာဇာရဟံ-မင်းအားထိုက်သော၊ ဘဏ္ဍိ-ကို၊
[“ရညာ ဂယုတေတိ ရာဇဂ္ဂံ၊ ဂဟဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း၊ မင်းသည် ယူထိုက်
သောဘဏ္ဍာ”ဟု ပြု၊] ယတော-အကြင်ဘဏ္ဍာမှ၊ ရညော-အား၊ ပဉ္စမာသကံ
ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
အဋ္ဌနကံ-ထိုက်တန်သော၊ သုက္ကံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-သည်၊ ဟောတိ-
၏၊ တံ ဘဏ္ဍိ-ကို၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ရာဇကန္တိပိ-ကံဟူ၍လည်း၊
ပါဌော-ပါဌ်ရှိသေး၏၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊
အတ္ထော-ရာဇာရဟံ ဘဏ္ဍိဟူသော အနက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ရာဇကန္တိ
ရာဇာယတ္တံ-(သာရတ္ထ)၊ “ရညော ဣဒံ ရာဇကံ”ဟုပြု၍ ရာဇာရဟံ ဘဏ္ဍိ
ဟူသော အနက်ပင်မှတ်ပါ ဟူလို၊] ထေယျစိတ္တောတိ-ကား၊ ဣတော-ဤ
ဘဏ္ဍာမှ၊ ရညော-အား၊ သုက္ကံ-ကို၊ နဒဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ထေယျစိတ္တံ-
ကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-၍၊ တံ ဘဏ္ဍိ-ကို၊ အာမသတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ်၊ ထပိတဋ္ဌာနတော-
ထားအပ်ရာ အရပ်မှ၊ [မူလက ထည့်၍ယူအပ်ရာ “တောင်း”စသောအရပ်၊]
ဂဟေတွာ-၍၊ ထဝိကာယ ဝါ-အိတ်၌သော်လည်း၊ ပက္ခိပတိ-အံ၊ ပဋိစ္ဆန္တဋ္ဌာနေ
ဝါ-ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်၌သော်လည်း၊ ဦရနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဗန္ဓတိ-
ဖွဲ့ချည်အံ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ သုက္ကံဋ္ဌာနေန-ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္တတ္တာ-ပိုင်းခြားအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဌာနာစာဝနံ-သည်၊ န ဟောတိ၊ သုက္ကံဋ္ဌာန ပရိစ္ဆေဒ-
ကို၊ ဒုတိယံ ပါဒံ-ကို၊ အတိက္ကာမေတိ-အံ၊ ပါရာဇိကံ။

ဗဟိသုက္ကံဃာတံ ပါတေတိတိ-ကား၊ ရာဇပုရိသာနံ-မင်းချင်းယောက်ျား
တို့၏၊ အညဝိဟိတဘာဝံ-တစ်ပါးသော အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်
သည်၏အဖြစ်ကို၊ [အခြားအလုပ်၌ဂရုစိုက်နေကြသည်ကို၊] ပဿိတွာ-မြင်၍၊
အန္တော-ကင်းခွန်ကောက်ရာအရပ်၏ အတွင်း၌၊ ဌိတောဝ-တည်လျက်သာလျှင်၊

ဒုတိယံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ။ ။ပထမခြေကို သုက္ကံဃာတ၏ အပြင်ဘက်၌
ထားပြီး၍ အတွင်းဘက်က ဒုတိယခြေကို မြှောက်လိုက်လျှင်ပင် ပါရာဇိကဟု ဆိုကြ၏၊
ဘာကြောင့်နည်း-မြှောက်အပ်ပြီးခြေသည် အပြင်၌ မတည်သေးသော်လည်း အပြင်ဘက်၌
တည်သည်မည်သောကြောင့် (ဧကန် တည်မည်ဖြစ်သောကြောင့်)တည်း၊ ပဒ ဝါရေဖြင့်
ဆုံးဖြတ်ရသမျှ၌ ဤနည်းချည်းသာဟု ဆိုကြသည်။-သာရတ္ထ။

ဗဟိ-ဌံ၊ ပတနတ္ထာယ-ကျခြင်းအကျိုးငှာ၊ ခိပတိ-ပစ်ချအံ့၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာ
သည်၊ အဝဿံ-မချွတ်၊ ပတနကံ-ကျလတ္တံ့သည်၊ စေ (ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊
ရက္ခေ ဝါ-ဌံသော်လည်းကောင်း၊ ခါဏုမိ ဝါ-ဌံသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဟတံ-
ထိခိုက်သည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊ ဗလဝဝါတ ဝေဂုက္ခိတ္တံ-အားရှိသော လေအဟုန်
သည် တိုက်လွင့်အပ်သည်၊ ဟုတွာဝါ၊ [လေအဟုန်က ပြင်းထန်သောကြောင့်
ပြန်လာအံ့-ဟူလို၊] ပုန၊ အန္တော ယေဝ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်အတွင်း
သို့သာ၊ စေပတတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ရက္ခတိ-၏၊ ပုန၊ ဂဏှိတွာ-၍၊ ခိပတိ-
ပစ်ပြန်အံ့၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ[အဝဿံ ပတနကံ၊ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္ထေကို
ညွှန်းသည်၊] ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဘူမိယံ-ဌံ၊ ပတိတွာ-ကျပြီး၍၊ ဝဇ္ဇန္တံ-
လိမ့်လျက်၊ ပုန၊ အန္တော-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၏အတွင်းသို့၊ ပဝိတိ-
ဝင်လာအံ့၊ [ကျရာအရပ်က ကုန်းမြင့်စသည်ဖြစ်၍ လိမ့်လျက် ပြန်ဝင်လာအံ့-
ဟူလို၊] ပါရာဇိကမေဝ-ပင်တည်း၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တိသင်္ခေပဋ္ဌကထာသု-
တိဌံ၊ ဗဟိ-ဌံ၊ ပတိတံ-ကျပြီးသော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဌတွာ-ရပ်တန့်ပြီး၍၊ ဝါ-
ပြီးမှ၊ ဝဇ္ဇန္တံ-လျက်၊ သစေ ပဝိသတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊
[ဤစကားဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်ခံသည်၊] အတိဋ္ဌမာနံ
ယေဝ-မရပ်တန့်မူ၍သာလျှင်၊ ဝဋ္ဋိတွာ-လိမ့်၍၊ သစေ ပဝိသတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ရက္ခတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ အန္တော-ဌံ၊ ဌတွာ-၍၊ ဟတ္ထေန ဝါ-ဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိယာ ဝါ-
တောင်ဝှေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတိ-ကိုယ်တိုင် လိုမ့်ပို့အံ့၊ အညေန
ဝါ- အခြားသူသည်သော်လည်း၊ ဝဇ္ဇာပေတိ-လိုမ့်ပို့စေအံ့၊ အဋ္ဌတွာ-မတန့်ရပ်မူ၍၊
ဝဋ္ဋမာနံ-လျက်၊ ဂတံ-သွားသည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ အန္တော-ဌံ၊ ဌတွာ-ရပ်တန့်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဗဟိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တံ-
ထွက်သွားသောဘဏ္ဍာသည်၊ ရက္ခတိ၊ [ရဟန်း၏ပယောဂဖြင့် သွားသော
အဟုန်က အတွင်း၌ရပ်တန့်ခိုက်ဝယ် ငြိမ်းသွား၏၊ ထို့ကြောင့် ရပ်ပြီးမှ ဆက်
သွားလျှင် ရက္ခတိ-ဟုဆိုသည်။] ဝဋ္ဋိတွာ-သူ့ဘာသာလိမ့်၍၊ ဂမိဿတိ-
သွားလတ္တံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အညော-သည်၊ နံ-
ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဝဇ္ဇေဿတိ-လိမ့်စေလတ္တံ့၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အန္တော-
ဌံ၊ ထပိတံ-ထားအပ်သောဘဏ္ဍာသည်၊ ပစ္စာ-ဌံ၊ သယံ-အလိုလို၊ ဝဋ္ဋမာနံ ဝါ-
လိမ့်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-သည်၊ ဝဋ္ဋိတံ ဝါ-လိမ့်စေအပ်သည်
သော်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ)၊ ဗဟိ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ရက္ခတိယေဝ၊ ပနဆက်၊

သုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊ (အပြင်သို့ လိမ့်စေလိုသော စိတ်မရှိဘဲ၊) ထပိတေ-
ထားအပ်သောဘဏ္ဍာသည်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ [အလိုလို လိမ့်ခြင်း၊
သူများက လှိမ့်ပို့ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊] ဂစ္ဆန္တေ-သော်၊ ဝတ္တပ္ပမေဝ
နတ္ထိ။

ဒွေ-ကုန်သော၊ ပုဋ္ဌကေ-အထုပ်တို့ကို၊ ဧကာဗဒ္ဓေ-တစ်ခုတည်းဖွဲ့အပ်
သည်တို့ကို၊ [အထုပ် ၂ ထုပ်တွဲချည်ထားသည်ကို ဆိုလိုသည်။] ကတွာ၊
သုက္ကံဋ္ဌာန သီမန္တရေ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ သီမန္တရိတ်၌၊ [အပိုင်းအခြား၏
အကြားအရပ်ကို “သီမန္တရိတ်”ဟု ခေါ်သည်။] ထပေတိ-အံ့၊ [၂ ထုပ်တွဲ
ချည်ထားရာဝယ် တစ်ထုပ်ကို အပိုင်းအခြားတွင်း၌၊ တစ်ထုပ်ကို အပြင်၌ထား
သည်။] ဗဟိ-အပြင်၌၊ ဝါ-အပြင်က၊ ပုဋ္ဌကေ-၌၊ သုက္ကံ-အခွန်သည်၊ ပါဒ-
ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ အဂ္ဂတိ-၏၊ ပန-လည်း၊ တေန-ထိုပြင်ဘက် အထုပ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊
ဧကာဗဒ္ဓတာယ-ကြောင့်၊ အန္တော-၌၊ ဝါ-က၊ ပုဋ္ဌကေ-သည်၊ ရက္ခတိ၊
ပန-ဆက်၊ ပရိဝတ္တိတွာ-ပြောင်းပြန်လှည့်၍၊ အဗ္ဘန္တရိမံ-အတွင်းဘက်အထုပ်ကို၊
ဗဟိ-၌၊ သစေ ထပေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ကာဇေပိ-
၌လည်း၊ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ၊ ထပိတေ-ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာ၌၊ ဧသေဝန
ယော၊ ပန-ဆက်၊ အဗန္ဓိတွာ-မဖွဲ့ချည်မှု၍၊ ကာဇကောဋိယံ-ထမ်းပိုးစွန်၌၊
ထပိတမတ္တမေဝ-ထားအပ်ကာမျှသည်သာလျှင်၊ သစေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ဗဟိ-သို့၊ နိဟရိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားနေသော၊
ယာနေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆန္တေသု-ကုန်သော၊) အဿပိဋ္ဌိ အာဒိသု
ဝါ-မြင်းကျောက်ကုန်း အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေတိ-တင်လိုက်
အံ့၊ နိဟဋ္ဌေပိ-ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးသော်လည်း၊ အဝဟာရော နတ္ထိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမ္ပိ
န ဟောတိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ အတြ-ဤ ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်သို့၊
ပဝိဋ္ဌဿ-ဝင်လာသူ၏၊ သုက္ကံ-ကို၊ ဂဏန္တု-ကုန်သော၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဝုတ္တတ္တာ-(အစိုးရမင်းတို့က)ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣဒဉ္စ-ဤ
ဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သုက္ကံဋ္ဌာနဿ-၏၊ ဗဟိ-၌၊ ဌိတံ-၏၊
[တစ်နည်း၊ ထပိတံ-၏၊] တေန စ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ န နိတံ-
မထုတ်ဆောင်အပ်၊ တသ္မာ နေဝဘဏ္ဍာဒေယျံ န ပါရာဇိကံ၊ ဌိတယာနာဒိသု-

ရပ်တည်နေ သော ယာဉ်အစရှိသည်တို့သည်၊ [ဂတေသုဋ္ဌစပ်၊] ဝါ-တို့၌၊
 ထပိတေ-ထားအပ်သောဘဏ္ဍာ၌၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပယောဂံ-ကို၊ ဝိနာ-
 ၍၊ ဂတေသု-သွားကုန်လတ်သော်၊ ထေယျစိတ္တေ-သည်၊ သတိပိ အဝဟာရော
 နေဝအတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ထပေတွာ-တင်ထားပြီး၍၊ ယာနာဒိနိ-တို့ကို၊ ပါဇေန္တော-
 မောင်းနှင်လျက်၊ ယဒိအတိက္ကာမေတိ-အကယ်၍လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ)၊
 ဟတ္ထိသုတ္တာဒိသု-ဆင်ကျမ်းအတတ်အစရှိသည်တို့၌၊ ကတပရိစယတ္တာ-ပြုအပ်
 ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရတော-၌၊ ဌတွာ-၍၊
 ရေ-အမောင်၊ (ဆင်ကိုခေါ်သည်၊) ဧဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ယဒိ ပက္ခောသတိ၊
 (ဧဝံသတိဝါ၊) သီမာတိက္ကမေ-အပိုင်းအခြားကို လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ
 (ဟောတိ)၊ ဧဠက လောမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဣမသ္မိဌာနေ-ဤကဲ့သို့သော
 အရာဌာန၌၊ အညံ-ကို၊ ဟရောပေတိ-အံ့၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣဓ-ဤ
 သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ တတြ-ထိုဧဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်၌၊
 အညဿ-အခြားသူသည်၊ ဝါ-၏၊ ယာနေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍော
 ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တဿ-စဉ်၊ ပက္ခိပိတွာ တိယောဇနံ၊ အတိက္ကာ
 မေတိ-အံ့၊ (ဧဠကလောမာနိ-တို့သည်၊) နိဿဂ္ဂိယာနိ-စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်ကုန်
 သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣဓ အနာပတ္တိ
 (ဟောတိ)။

သုက္ကံဌာနေ-၌၊ သုက္ကံ-ကင်းခွန်ကို၊ ဒတွာဝ-ပေး၍သာ၊ ဂန္တု-ငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧကော-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ အာဘောဂံ-ကို၊ ကတွာ၊
 ဂစ္ဆတိ-၏၊ (ကံ)၊ သုက္ကံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ (သုက္ကံကာ-

ဗဟိ ဌိတံ။ ။ဂဏ္ဍိပုဒ်များ၌ “ဗဟိ ထပိတံ”ဟုရှိ၏။ သုက္ကံဃာတမရောက်မီ
 အပြင်ဘက်တုန်းက လှည်းစသည်အပေါ်၌ ထားအပ်သောကြောင့် ဘဏ္ဍာဒေယျလည်း
 မထိုက်၊ သူ့ကိုယ်တိုင် မဆောင်အပ်သောကြောင့် ပါရာဇိကလည်း မကျ-ဟုဆိုလို၏။
 အာစရိယဝါဒဋ္ဌိကာ “ဗဟိ ဌိတံ”ဟု ပါ၌ပြင်၍ သုက္ကံဃာတ၏အတွင်းသို့ ရောက်ပြီး
 သော ယာဉ်စသည်အပေါ်၌ ထားသော်လည်း ရဟန်း ပယောဂမပါဘဲ ယာဉ်က သွားသော
 ကြောင့် ဘဏ္ဍာသည် အလိုလို အပြင်၌ တည်ပြီး ဖြစ်ရကား၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ မထိုက်၊
 သူ့ကိုယ်တိုင် မဆောင်သောကြောင့် ပါရာဇိကလည်း မကျ-ဟု ဆိုကြသတတ်။

ကင်းစောင့်တို့သည်။) သစေ ဝက္ခန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊
 နော စေ ဝက္ခန္တိ- ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊
 (အာဘောဂံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ)၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဧကော-သော၊ သုက္ခိကော-
 ကင်းစောင့်သည်၊ [သုကေ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ၌+နိယုတ္တော သုက္ခိကော၊]
 ဧသော ဘိက္ခု-အဲဟို ရဟန်း သည်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ နံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ [“နံတိ ပဒံ
 ဘဏ္ဍန္တိ ပဒဿ ဝိသေသနံ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သောကြောင့် ရှေးက “နံ
 ဘဏ္ဍံ”ဟု ရှိဟန်တူ၏၊] သုကံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူလိုက်ကုန်သော၊ [“နံ-
 ထိုရဟန်းကို၊ ဂဏှထ-ဖမ်းကြကုန်၊ သုကံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်”ဟုလည်း
 ရှေးနိဿယများ ပေးကြ၏၊] ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ အပရော-အခြားသော၊
 (သုက္ခိကော)၊ ပဗ္ဗဇိတဿ-ရသေ့ရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ သုကံ-သည်၊ ကုတော-
 အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း၊ ဂစ္ဆတု-သွားပါစေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ လဒ္ဓကပ္ပံ-
 ရအပ်သော အပ်သော အကြောင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားကောင်း၏၊
 [ကင်းကောင်တို့က သွားခွင့်ပေးသောကြောင့် သွားကောင်း၏-ဟုလို၊ “သို့ဖြစ်လျှင်
 ရထား၊ သင်္ဘော၌လည်း လက်မှတ်စစ်တို့က ခွင့်လွှတ်လျှင် လက်မှတ်မပါ
 သော်လည်း စီးခွင့်ရ၏”ဟု ယူသင့်၏၊] ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ သုကံ အဒတွာ
 ဂန္တံ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ ဂဏှ-ယူပါလော၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝုတ္တေပန-ဆိုအပ်သော်ကား၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သုကံ-ကို၊ ဂဏှန္တေဟိ-ယူကုန်သော
 ကင်းကောက်တို့သည်၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူ ရာသည်၊ ဝါ-ယူရသည်၊
 ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ တေန-ထို သပိတ်သင်္ကန်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုး
 ရှိအံ့နည်း၊ ဂစ္ဆတု-သွားပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ လဒ္ဓကပ္ပ
 မေဝ-သာ၊ သုက္ခိကော-တို့သည်၊ သစေပိ နိဒ္ဒါ ယန္တိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း
 အိပ်ပျော်နေကုန်အံ့၊ ဇူတံ ဝါ-ကြွေအံ့ကိုလည်း၊ (သစေပိ) ကိဋ္ဌန္တိ-အကယ်၍မူ
 လည်း ကစားနေကုန်အံ့၊ ယတ္ထ ကတ္တစိဝါ-သို့မူလည်း၊ ဂတာ-သွားကုန်သည်၊
 (သစေပိ ဟောန္တိ)၊ အယဉ္ဇ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ သုက္ခိ ကော-တို့သည်၊
 ကုဟိ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပက္ခောသိတွာပိ၊ (သစေပိ) နပဿတိ-
 အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လဒ္ဓကပ္ပမေဝ၊ သုကံဋ္ဌာနံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ အညဝိဟိတော-
 သည်၊ [အညဝိဟိတသရုပ်ကို ပြလို၍ “ကိဋ္ဌိ” စသည်မိန့်၊] ကိဋ္ဌိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊
 စိန္တေန္တော-ကြံသည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊ သဇ္ဈယန္တော-သရဇ္ဈာယ်သည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊
 မနသိကာရံ-ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တော-အားထုတ်သည်၊
 (ဟုတွာဝါ)၊ ဖောရဟတ္ထိသီဟဗျူဒ္ဓိဟိ-တို့သည်၊ သဟဿ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊

သမနုဗန္ဓော-အစဉ်လိုက်အပ်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ မဟာမေဃံ-ကို၊ ဥဋ္ဌိတံ-တက်လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ပုရတော-၌၊ သာလံ-သို့၊ ပဝိသိတုကာမော (ဟုတွာ) ဝါ၊ တံ ဌာနံ - ထို ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်ကို၊ သစေပိ အတိက္ကမတိ၊ (ဧသံသတိ)၊ လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။

သုက္ကံ ပရိဟရတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဥပစာရံ-သို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ကိဉ္ဇာပိ ပရိဟရတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှောင်လွှဲအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဝဟာရောယေဝ-ပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရုန္တဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ပရိဟရန္တံ-ရှောင်လွှဲသောရဟန်းကို၊ ရာဇပုရိသာ-တို့တည်း၊ ဝိဟေဋ္ဌန္တိ-ညည်းဆဲတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကေဝလံ-အဝဟာရမဘက် သက်သက်၊ အာဒီနဝံ-ကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ [ဝုတ္တံ၌စပ်၊] ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ၊ ပရိဟရတော-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ အနောက္ကမိတွာ ပရိဟရတော အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ-ဤ မဟာအဋ္ဌကထာစကားသည်၊ ပါဠိယာ-နှင့်၊ သမေတိ-["သိက္ခံ ပရိဟရတိ-အာပတ္တိဒုက္ကဋ်ဿ" ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သည်-ဟူလို၊] ဧတ္ထ-ဤ ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၌၊ ဒွိဟိ၊ လေဇျုပါတေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပစာရော-ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-တည်း၊ ...သုက္ကံဃာတကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဏကထာ အခန်း

၁၁၄။ ဣတော - ဤ သုက္ကံဃာတမှ၊ ပရသ္မိံ - နောက်ဖြစ်သော ပါဏ၌၊ ဧကံသေန-စင်စစ်အားဖြင့်၊ အဝဟာရကပ္ပဟောနကပါဏံ-ခိုးခြင်းငှာ လောက်သော သတ္တဝါကို၊ ဒသေန္တော-မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မနုဿပါဏောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီး၊ [တိရစ္ဆာန်က ပါရာဇိကလောက်ဖို့ မသေချာ၊ ထို့ကြောင့် ဧကန် ပါရာဇိကလောက်သော လူကိုပြသည်၊] တမ္ပိ-ထိုလူသတ္တဝါကိုလည်း၊ ဘုဇိဿံ-ကျွန် မဟုတ်သူကို၊ ဟရန္တဿ-ခိုးဆောင်သောရဟန်း၏၊ အဝဟာရော-သည်၊ နတ္ထိ၊ [ပရပရိဂ္ဂဟိတ မဟုတ်သောကြောင့် အဝဟာရ မဖြစ်၊ ဘုဇိဿန္တိ အဒါသံ၊ "တော်လှန်" ဟု မပေးနှင့်၊ ကျွန်အဖြစ်မှ ထွက်လာသူကိုသာ "တော်မှန်"ဟု ပေးရသည်၊] ယောပိ ဘုဇိဿော-သည်လည်း၊ မာတရာဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိတရာ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာထပိတော-အပ်နှံထားသည်၊ ဟောတိ၊ [ခိုင်းဖို့ရန်ကြွေးရှင်တို့ထံ အပ်နှံထားအပ်သည်၊] အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဥပရိ-၌၊ ကတွာ-၍၊ ပညာသံဝါ-ငါးဆယ်သော အသပြာကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဋ္ဌိ ဝါ-

ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီး၊ တမ္ဗိ-ထိုကျွန်မဟုတ်သူကို လည်း၊
ဟရန္တဿ-၏၊ အာဝဟာရော-သည်၊ နတ္ထိ၊ [မိဘတို့သည် သား၏ဥစ္စာ
ရှင်မဟုတ်ကြ၊ အပ်နှံရာ လူတို့လည်း မပိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဝဟာရ မဖြစ်၊]
ပန-ထိုသို့ပင် အဝဟာရ မရှိပါသော်လည်း၊ ခနံ-သည်၊ ဂတဋ္ဌာနေ-ရောက်
အပ်သော အရပ်၌၊ ဝဗုတိ-တိုးပွား၏၊ [လစဉ် အတိုးတက်၏၊] အန္တောဇာတ
၊ ပေ၊ ဘေဒံ-အန္တောဇာတကျွန်၊ ခနက္ကိတကျွန်၊ ကရမရာနီတကျွန် အပြား
ရှိသော၊ ဒါသံယေဝ-ကိုသာလျှင်၊ ဟရန္တဿ-၏၊ အဝဟာရော-သည်၊
ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တမေဝ-ထိုကျွန်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ ပါဏော နာမ
မနုဿပါဏော ဝုစ္စတိတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-
ပြီး၊

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကျွန်တို့တွင်၊ ဂေဟဒါသိယာ-အိမ်၌နေသောကျွန်မ
၏၊ ကုစ္ဆိမ္မိ-ဝမ်း၌၊ ဒါသဿ-ကျွန်ယောက်ျား၏ အတွက်ကြောင့်၊ ဇာတော-
ပေါက်ဖွားသောကျွန်သည်၊ ဝါ-သားပေါက်သည်၊ အန္တောဇာတကော-အန္တော
ဇာတက ကျွန်မည်၏၊ [အန္တော-အိမ်တွင်း၌၊ ဇာတော-ပေါက်ဖွားသောကျွန်
တည်း၊ ကျွန်မသည် ကျွန်ယောက်ျားနှင့် ညားတုတ်၍ ဒါသဿဟု ဆိုသည်၊
အခြားယောက်ျားကြောင့် ပေါက်ဖွားသူလည်း အန္တောဇာတပင်တည်း၊] ခနေန-
ဥစ္စာဖြင့်၊ ကိတော-ဝယ်အပ်သောကျွန်သည်၊ ခနက္ကိတော-ခနက္ကိတကျွန်မည်၏၊
ဝါ-ငွေဝယ်ကျွန်မည်၏၊ ပရဒေသတော-သူတစ်ပါးတိုင်းနိုင်ငံအရပ်မှ၊ မာရေတွာ-
ညှဉ်းဆဲ၍၊ [ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊] အာနေတွာ-၍၊ ဒါသဗျံ-ကျွန်၏အဖြစ်
သို့၊ ဥပဂါမိတော-ကပ်ရောက်စေအပ်သော ကျွန်ကို၊ ကရနရာနီတောတိ-
ကရမရာနီတကျွန်ဟူ၍၊ ဝါ-သုံးပန်းကျွန် ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပံ-သော၊
ပါဏံ-ကို၊ ဟရိဿာမိ-ခိုးဆောင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာမသတိ-
သုံးသပ်အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ဟတ္ထေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေ ဝါ-
၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဥက္ခိပန္တော-မြှောက်လျက်၊ ဖန္ဒာပေတိ၊
ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောက်၍၊ ဝါ-ထမ်း၍၊ ပလာယိတုကာမော-

ပရဒေသတော ဟရိတွာ။ ။ပရဒေသံ ဝိလုမ္မကေဟိ ရာဇရာမေဟာမတ္တာဒိဟိ
မဟာစောရေဟိ (ခိုးသူ အကြီးစားတို့သည်) ပရဒေသတော ဟရိတွာ၊ ဤ ဟရိတွာ နောင်
“အာနေတွာ” ဟု ရှိနေပြန်၏၊ ပိုဟန်တူသည်၊ “ကရေန-လက်ဖြင့်+မာရေတွာ-ညှဉ်းဆဲ
၍+အာနီတော-ဆောင်ယူအပ်သူတည်း၊ ကရမရာနီတော-သူ” ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုရသောကြောင့်
“မာရေတွာ အာနေတွာ” ဟု သော်လည်း ဖြစ်တန်ရာ၏။

ထွက်ပြေးလိုသည်။ (ဟုတွာ)၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမိ-မျှလည်း၊ ဌိတဋ္ဌာနတော
တည်ရာအရပ်မှ၊ အတိက္ကာမေတိ-အံ၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ကေသေသု ဝါ-
တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေသု ဝါ-တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-
၍၊ ကဗုတိ-ဆွဲငင်အံ၊ ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော၊ ပဒသာ နေဿာမိတိ-ကား၊
တဇ္ဇန္တော ဝါ-ခြိမ်းခြောက်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ပဟရန္တော ဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ ဣတော-ဤဘက်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆာဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊
တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝုတ္တဒိသာဘာဂံ-ပြောအပ်သောအရပ်ဖို့သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-
သွားသော ကျွန်၏၊ ဒုတိယပဒဝါရေ-၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ယေပိ-
အကြင် ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ တေန-ထိုခိုးသူရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဧကစ္ဆန္တာ-
တူသော ဆန္ဒရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ (တေသံ-
ထိုရဟန်းတို့၏)၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌၊ ပါရာဇိကံ-
(ဟောတိ)။

ဘိက္ခု-သည်၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သုခဒုက္ခံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ ဝါ-သော်
လည်းကောင်း၊ အပုစ္ဆိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆ-လော၊ ပလာယိတွာ-
ထွက်ပြေး၍၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ဇီဝ-အသက် မွေးချေလော၊ ဣတိ-သို့၊
ဝဒတိ-အံ၊ သော-ထိုကျွန်သည်၊ စေ ပလာယတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုတိယ
ပဒဝါရေ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုကျွန်ကို၊ အတ္တနော-၏၊ သမိပံ-သို့၊
အာဂတံ-ရောက်လာသည်ကို၊ အညော-အခြားရဟန်းသည်၊ ပလာယ-ပြေး
လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ ဘိက္ခုသတံ-ရဟန်းတစ်ရာသည်၊ ပဋိပါဠိယာ-
အားဖြင့်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ သမိပံ-သို့၊ အာဂတံ-ရောက်လာသော
ကျွန်ကို၊ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊
ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝေဂသာ-အဟုန်ဖြင့်၊ ပလာယန္တယေဝ-
ပြေးလာသည်သာလျှင် ဖြစ်သောကျွန်ကို၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သောအရပ်၌၊
တံ-သင့်ကို၊ သာမိကာ-အရှင်တို့သည်၊ န ဂဏ္ဍန္တိ-မဖမ်းနိုင်ကုန်၊ (တာဝ-
ထိုမျှလောက်သော အရပ်တိုင်အောင်)၊ ပလာယ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ၊
ပေ၊ ပန-ကား၊ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ ဂစ္ဆန္တံ-သွားနေသော ကျွန်ကို၊ သစေ
ဘဏတိ-အံ၊ သော စ-ထိုကျွန်သည်လည်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနေန-
ကြောင့်၊ သိဃံ-စွာ၊ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ၊ ပလာယိတွာ-၍၊
အညံ-သော၊ ဂါမံ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသံ ဝါ-လည်းကောင်း၊

ဂတံ- ရောက်နေသော ကျွန်ကို၊ ဒိသွာ- ဤ၊ တတောပိ- ထို အရပ်မှလည်း၊ ပလာပေန္တဿ - ပြေးစေသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကမေဝ၊ [ပလာယဓာတ် ဖြစ်၍ “ပလာယေသန္တဿ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။]

အဒိန္နာဒါနံ နာမ- အဒိန္နာဒါန ပါရာဇိက မည်သည်၊ ပရိယာယေန- ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ မုစ္ဆတိ-အာပတ်မှလွတ်၏၊ [“ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျ” ဟု ဟောတော်မူရကား ပရိယာယ်စကားသည် အာဒိယနမဟုတ်သောကြောင့် လွတ်သည်။] ဟိ-ချဲ့၊ ယော-ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊(ကိံ)တွံ- သည်၊ ဣမ-ဤအရပ်၌၊ ကိံကရောသိ-ဘာလုပ်နေသနည်း၊ တေ-သည်၊ ပလာယိတုံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိကိံ-မသင့်သလော၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သုခံ-စွာ၊ ဇီဝိတုံ- ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိကိံ-မသင့်သလော၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဒါသ ဒါသိ ယော-ကျွန်ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမတို့သည်၊ ပလာယိတွာ-၍၊ အသုကံနာမ ပဒေသံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သုခံ-စွာ၊ ဇီဝန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ (ဝဒတိ-အံ့)၊ ပေ၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ အသုကံ နာမ ပဒေသံ-သို့၊ ဂစ္ဆာမ-ကုန်အံ့၊ တတြ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂတာ- ရောက်သူတို့ သည်၊ သုခံ ဇီဝန္တိ၊ အမှေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဂစ္ဆန္တာနံ စ- တို့၏လည်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေပိ-လမ်းခရီး အကြား၌လည်း၊ ပါထေယျာဒိဟိ- ရိက္ခာအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကိလမထော ပိ-ပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ သုခံ-စွာ၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ အာဂစ္ဆန္တိ- လိုက်လာသောကျွန်ကို၊ မဂ္ဂဂမနဝသေန-ခရီးသွားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ထေယျစိတ္တေန- ဖြင့်၊ န ဂစ္ဆတိ-သွားသည်မဟုတ်အံ့၊ အဝဟာရော- သည်၊ နေဝအတ္ထိ၊ စ- ဆက်၊ အန္တရာ မဂ္ဂေ-၌၊ စောရေသု-တို့သည်၊ ဥဋ္ဌိတေသု-ထကုန်လတ်သော်၊ အရေ-ဟဲ့ကောင်၊ စောရာ-တို့သည်၊ ဥဋ္ဌိတာ- ကုန်ပြီ၊ ဝေဂေန-ဖြင့်၊ ပလာယ-လော၊ ဧဟိ-လာလော၊ ယာဟိ-သွားလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿာ ပိ-၏ လည်း၊ စောရန္တရာယ မောစနတ္တာယ-ငှာ၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ အဝဟာရံ-ကို၊ နဝဒန္တိ-ကုန်၊ ဣတိ-တည်း၊ . . .ပါဏကထာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

☰

အပဒကထာ အခန်း

အပဒေသု-အခြေမရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်၊ အဟိနာမ-မြွေမည်သည်၊ သဿာမိကော-ပိုင်ရှင်ရှိသော၊ အဟိတုဏ္ဍိကာဒိဟိ-မြွေအလမွှာယ် အစရှိသူ

တို့သည်။ ဂဟိတသပွေ-ဖမ်းယူပြီးသောမြွေတည်း။ ယံ-ယင်းမြွေကို။ ကိဋ္ဌာပေန္တာ-ကစားစေကုန်လတ်သော်။ အမုမ္မိ-တစ်ကျပ် ထက်ဝက် ငါးမူးကို လည်းကောင်း။ ပါဒမ္မိ-တစ်ကျပ်၏ လေးပုံတစ်ပုံ တစ်မတ်ကိုလည်းကောင်း။ ကဟာ ပဏမ္မိ-တစ်ကျပ်ကိုလည်းကောင်း။ လဘန္တိ-ရတတ်ကြကုန်၏။ မုဉ္ဇန္တာပိ-လွတ်ကုန်သော်လည်း။ [သူတစ်ပါးတို့က အလွတ်ခိုင်း၍ လွတ်ရကုန်သော်လည်း။] ဟိရညံ ဝါ-ငွေကိုသော်လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဂဟေတွာဝ-ယူပြီး၍သာလျှင်။ ဝါ-မှသာလျှင်။ [အလွတ်ခိုင်းသူတို့အထံမှ ယူပြီးလျှင်။] မုဉ္ဇန္တိ-လွတ်ကြကုန်၏။ တေ-ထိုမြွေအလမွှာယံ အစရှိသူတို့ သည်။ ကဿစိ-သော။ ဘိက္ခုနော-၏။ နိသိန္နောကာသံ-နေရာအရပ်သို့။ ဂဇိာ-၍။ သပ္ပကရဏ္ဍံ-မြွေပခြပ်ကို။ ထပေတွာ-၍။ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ-အိပ်သော် လည်း အိပ်တတ်ကြကုန်၏။ ကတ္တစိ-သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ဝါ-သွားသော်လည်း သွား တတ်ကြကုန်၏။ တတြ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌။ သော ဘိက္ခု-သည်။ ထေယျစိတ္တေန- ဖြင့်။ တံ ကရဏ္ဍံ-ကို။ သံစေ အာမသတိ။ (ဧဝံသတိ)။ ပေ။ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်။ ကရဏ္ဍကံ-ပခြပ်ကို။ ဥဂ္ဂါဋေတွာ-ဖွင့်၍။ သပ္ပံ-ကို။ ဂိဝါယ- ဌံ။ သစေဂဏှတိ။ (ဧဝံသတိ)။ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)။ ဥဒ္ဓရတိ-ထုတ်ဆောင်အံ့။ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။ ဥဇုကံကတွာ၊ ဥဒ္ဓရန္တဿ-ထုတ်ဆောင်သော ရဟန်း၏။ ကရဏ္ဍတလတော-ပခြပ်အပြင်မှ။ သပ္ပဿ-၏။ နဂုံဋ္ဌေ-အမြီးသည်။ ကေသဂ္ဂ မတ္တံ-မျှ။ မုတ္တေ-သော်။ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။ ဃံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍။ ကမုန္တဿ-၏။ နဂုံဋ္ဌေ-သည်။ မုခဝဋ္ဋိတော-ပခြပ်နှုတ်ခမ်းရစ်မှ။ မုတ္တမတ္တေ- သော်။ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)။ ကရဏ္ဍမုခံ-ပခြပ်အဝကို။ ဤသကံ-စဉ်းငယ်။ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍။ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ [ဝါ-မလိုဟုထင်သည်။] ဒတွာ- ၍။ ရေ - ဟဲ့ကောင်း။ ဧဟိ - လာလော။ ဣတိ - သို့။ နာမေန - နာမည်ဖြင့်။ [မြွေဟူသော နာမည်၊ သို့မဟုတ် သခင်က မှည့်အပ်သော နာမည်ဖြင့်။] ပက္ခောသိတွာ-၍။ နိက္ခာမေတိ-အံ့။ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။ တထေဝ-ထို့အတူ (စဉ်းငယ်)သာလျှင်။ ဝိဝရိတွာ၊ မဏ္ဍုကသဒ္ဓံ ဝါ-ဖားအသံကိုသော်လည်း ကောင်း။ မူသိကသဒ္ဓံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း။ လာဇာဝိကိရဏံ ဝါ- ပေါက်ပေါက်ကြဲဖြန့်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း။ ကတွာ နာမေန၊ ပက္ခောသတိ- အံ့။ အစ္ဆရိကံ ဝါ-လက်ဖျောက်ကိုမူလည်း။ ပဟရတိ-ပုတ်ခတ်အံ့။ ဧဝံ- ဤနည်းဖြင့်။ နိက္ခန္ဓေပိ-ထွက်ပြန်သော်လည်း။ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

မုခံ-ပခြပ်အဝကို၊ အဝိဝရိတွာ ပိ-လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပုတ်ခတ်ခြင်း၊
 ဖားသံပြုခြင်း အစရှိသည်ကို၊ ကတေ-သော်၊ ဆာတော- ဆာသော၊ သပ္ပေါ-
 သည်၊ သီသေန-ဖြင့်၊ ကရဏ္ဏပုဋ္ဌ-ပခြပ်အဖုံးကို၊ အာဟန္တ-တိုးဝှေ့၍၊ ဩကာသံ-
 ထွက်လောက်ရာ အရပ်ကို၊ ကတွာ, ပလာယတိ-အံ့၊ ပါရာဇိက မေဝ-ပင်
 တည်း၊ ပန-ဆက်၊ မုခေ-ကို ဝိဝရိတေ-ဖွင့်အပ်ပြီးသော်၊ သယမေဝ-
 အလိုလိုသာလျှင်၊ သပ္ပေါ-သည်၊ နိက္ခမိတွာ သစေ ပလာယတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဘဏ္ဏဒေယျ(ဟောတိ)၊ မုခံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဝိဝ
 ရိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကေဝလံ-(ဖွင့်-မဖွင့် မဖက်) သက်သက်၊
 မဏ္ဍုကမူသိကသဒ္ဓံ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လာဇာဝိကိရဏမေဝ စ-ကိုသာ
 လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အထာပိကရောတိ-အံ့၊ နာမံ ဂဟေတွာ, (အထာပိ)
 န ပက္ခောသတိ-အံ့၊ အစ္ဆရိကံ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ (အထာပိ) နပဟရတိ-
 အံ့၊ သပ္ပေါ, ဆာတတ္တာ-ကြောင့်၊ မဏ္ဍုကာဒိနိ, ခါဒိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ နိက္ခမိတွာ (အထာပိ) ပလာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဏ္ဏဒေယျ
 မေဝ-ပင်တည်း၊ မစ္ဆော-သည်၊ ကေဝလံ-အခြားသော ဥဒကဋ္ဌဘဏ္ဍာမဘက်
 သက်သက်၊ ဣဓ-ဤအပဒကထာ၌၊ အပဒဂ္ဂဟဏေန-အပဒသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝါ-
 အပဒဟူသော အမည်ဖြင့်၊ အာဂတော-ပါလာပြီ၊ [မစ္ဆသည် ဥဒကဋ္ဌဘဏ္ဍာ၌
 ပါခဲ့ပြီးသော်လည်း အပဒဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ ပါဠိတော်ဝယ် ထပ်၍
 ပါလာပြန်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအပဒဘဏ္ဍာ၌၊ ယံ-အကြင်
 စကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဥဒကဋ္ဌေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ပြီးသည်သာ၊
 ဣတိ-တည်း၊...အပဒကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွိပဒကထာ အခန်း

- ၁၁၅။ ဒွိပဒေသု-အခြေ ၂ ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်၊ ယေ-အကြင်
 သတ္တဝါတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အဝဟရိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-ကုန်၏၊ တေ-
 သတ္တဝါတို့ကို၊ ဒသောန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မနုဿာပက္ခဇာတာတိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-မူပြီ၊ ဒေဝတာ ပန-တို့သည်ကား၊ ဝါ-တို့ကိုကား၊ အဝဟရိတုံ-ငှာ၊
 န သက္ကာ-ကုန်၊ (ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ မပါ-ဟူလို၊) ဇာတာ-ပေါက်ကုန်
 သော၊ ပက္ခာ-အတောင်တို့သည်၊ (သန္တိ-ကုန်၏)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပက္ခဇာတာ-
 တို့မည်၏၊ တေ-ထိုပက္ခဇာတသတ္တဝါတို့သည်၊ လောမပက္ခာ-အမွေးဟူသော
 အတောင်ရှိသော သတ္တဝါတို့လည်းကောင်း၊ စမ္ပပက္ခာ-အရေဟူသော အတောင်
 ရှိသော သတ္တဝါတို့လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိပက္ခာ-အရိုးဟူသော အတောင်ရှိသော
 သတ္တဝါတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓာ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ၃ မျိုး

တို့တွင်၊ မောရကုက္ကုဋ္ဌာဒယော-ဥဒေါင်း၊ ကြက်အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
 လောမပက္ခာ-တို့တည်း၊ ဝဂ္ဂုလိအာဒယော-လင်းနို့အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
 စမ္မပက္ခာ-တို့တည်း၊ ဘမရာဒယော-ပိတုန်းအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
 အဋ္ဌိပက္ခာ-တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊
 တေ မနုဿာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ တေပက္ခဇာတာ စ-ထို ပေါက်သော
 အတောင်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကေဝလံ-အခြား ပါဏမဘက်
 သက်သက်၊ ဣဓ-ဤဒွိပဒဘဏ္ဍာ၌၊ ဒွိပဒဂူဟဏေန-ဖြင့်၊ အာဂတာ-
 ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒွိပဒဘဏ္ဍာ၌၊ ယံ-စကားကို၊ ဝတ္ထုပ္ပံ-၏၊ တံ-
 သည်၊ အာကာသဌေ စ-ဌဘဏ္ဍာ၌လည်းကောင်း၊ ပါဏေ ဝ- ပါဏဘဏ္ဍာ
 ၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနုယမေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း၊...ဒွိပဒကထာ
 နိဋ္ဌိတာ။

စတုပ္ပဒကထာ အခန်း

၁၁၆။ စတုပ္ပဒေသု-စတုပ္ပဒသတ္တဝါတို့တွင်၊ ပသုကာတိ-ကား၊ ပါဠိယံ-၌၊
 အာဂတာဝသေသာ-တိုက်ရိုက်လာသော သတ္တဝါတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊
 [ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ဟတ္ထိ၊ အဿ၊ ဩဌ၊ ဂေါဏ၊ ဂဒြဘ၊
 သတ္တဝါတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊] သဗ္ဗာ-သော၊ စတုပ္ပဒဇာတိ-အခြေလေးချောင်း
 ရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အမျိုးဇာတ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟတ္ထိ
 အာဒယော-တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာယေဝ၊တတ္ထ-ထိုသတ္တဝါတို့တွင်၊ထေယျစိတ္တေန-
 ဖြင့်၊ ဟတ္ထိ-ကို၊ အာမသန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ပ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-
 အကြင်ရဟန်းသည်၊ မဟာဗလော-ကြီးသောအားရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဗလမဒေန-
 ဗလမာန်ဖြင့်၊ တရုဏံ-ငယ်သော၊ ဘိက္ခံပံ-ဆင်ပေါက်ကလေးကို၊ [ဘိက္ခံ
 ဘိက္ခံဟု အသံပြုတတ်သောကြောင့် ဆင်ပေါက်ကလေးကို “ဘိက္ခံပံ” ဟု
 ခေါ်၏၊] နာဘိမူလေ-ချင်း၏အရင်း၌၊ သီသေန-ဖြင့်၊ ဥစ္စာရေတွာ-မြှောက်၍၊
 ဂဏှန္တော-ယူလျက်၊ စတ္တာရော-လေးဘက်ကုန်သော၊ ပါဒေ-တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ သောဏ္ဍဉ္စ-နှာမောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘူမိတော-မှ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-
 မျှလည်း၊ မောစေတိ-အံ့၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထိ-ဆင်သည်၊ ကောစိ-အချို့ဆင်သည်၊ ဝါ-ကို၊
 ဟတ္ထိသာလာယံ-ဆင်တင်းကုပ်၌၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ထပိတော ဟောတိ၊

ကောစိ-အချို့ဆင်သည်။ အန္တောဝတ္ထုမ္ပိ-အိမ်ရာအတွင်း၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ ကောစိ-
 သည်၊ ရာဇင်္ဂဏေ-မင်းရင်ပြင်၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ တတ္ထ-ထိုဆင်တို့တွင်၊ ဟတ္ထိသာလာ
 ယံ-၌၊ ဂီဝါယ-၌၊ ဗန္ဓိတွာ၊ ထပိတဿ-ထားအပ်သောဆင်၏၊ ဂီဝါဗန္ဓနဉ္စ-
 လည်ဖွဲ့ကြိုးလည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပါဒါစ-တို့လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဌာနာနိ ဟောန္တိ၊ ဂီဝါယ စ-၌လည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိ-
 သော၊ ပါဒေ စ-၌လည်းကောင်း၊ အယသင်္ခလိကာယ-သံကြိုးဖြင့်၊ ဗဒ္ဒဿ-
 ဖွဲ့ချည်အပ်သောဆင်၏၊ ဆဌာနာနိ(ဟောန္တိ)၊ ဂီဝါယ စ-၌လည်းကောင်း၊
 ဒ္ဓိသု-ကုန်သော၊ ပါဒေသု စ-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဒဿ-၏၊ သတ္တဌာနာနိ
 (ဟောန္တိ)၊ တေသံ-ထိုဌာနတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဖန္နာပန ဌာနာစဝနာနိ-
 တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အဗဒ္ဒဿ-မဖွဲ့ချည်သောဆင်၏၊ သကလာ-သော၊
 ဟတ္ထိသာလာ-သည်၊ ဌာနံ (ဟောတိ)၊ တတော-ထိုဆင်တင်းကုပ်မှ၊
 အတိက္ကမနေ-လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အန္တောဝတ္ထုမ္ပိ-၌၊
 ဌိတဿ-တည်သောဆင်၏၊ သကလံ-သော၊ အန္တောဝတ္ထုမေဝ-သည်သာ၊
 ဌာနံ-(ဟောတိ)၊ တဿ-ထိုဆင်၏၊ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာတိက္ကမနေ-အိမ်ရာတံခါးကို
 လွန်ရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ရာဇင်္ဂဏေ-၌၊ ဌိတဿ-တည်သော
 ဆင်၏၊ သကလနဂရံ-သည်၊ [မြို့ရိုးအတွင်းကို ဆိုသည်]၊ ပေ၊ တဿ-ထို
 ဆင်၏၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ဗဟိနဂရေ-၌၊ ဌိတဿ-တည်သောဆင်၏၊ ဌိတဌာနမေဝ-သည်သာ၊
 ဌာနံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုဆင်ကို၊ ဟရန္တော-ခိုးဆောင်သောရဟန်းကို၊ ပဒဝါရေန-
 ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ နိပန္နဿ-အိပ်နေသောဆင်၏၊ ဧကမေဝ-သော၊
 ဌာနံ(ဟောတိ)၊ တံ-ထိုဆင်ကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဥဌာပေန္တဿ-
 ထစေသောရဟန်း၏၊ ဥဌိတမတ္တေ-ထပြီးကာမျှဖြစ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ
 (ဟောတိ)၊ အသေပိ-မြင်း၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံး
 အဖြတ်သည်ပင်၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ သော-ထိုမြင်းသည်၊
 စတုသု-ကုန်သော၊ ပါဒေသု-တို့၌၊ ဗဒ္ဒေါ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 အဋ္ဌဌာနာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဩဌေပိ-ကုလားအုတ်၌လည်း၊
 ၉၉ ဒသနယော၊ ဂေါဏော ပိ-သည်လည်း၊ ကောစိ-အချို့နွားသည်၊ (ဟတ္ထိပန
 ကောစိနှင့် အသွားတူသောကြောင့် “ဂေါဏောပိ ကောစိ”ဟု ရှိရမည်၊)
 ဂေဟေ-၌၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ထပိတော ဟောတိ၊ ကောစိ-သည်၊ အဗဒ္ဒေါဝ-
 သည်သာ၊ (ဟုတွာ)၊ တိဋ္ဌတိ၊ ပန-ဆက်၊ ကောစိ-သည်၊ ဝဇေ-နွားခြံ၌၊ ပေ၊

တတ္ထ-နွားတို့တွင်၊ ဂေဟေ-ဌ်၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ထပိတဿ-ထားအပ်သောနွား၏၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပါဒါ-တို့လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနဉ္စ-ဖွဲ့ကြိုးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဌာနာနိ (ဟောန္တိ)၊ အဗဒ္ဓဿ-၏၊ သကလံ-သော၊ ဂေဟံ-သည်၊ (ဌာနံ-တည်း)၊ ဝဇေပိ-ဌ်လည်း၊ ဗဒ္ဓဿ-၏၊ ပဉ္စဌာနာနိ၊ အဗဒ္ဓဿ-၏၊ သကလော-သော၊ ဝဇော-သည်၊ (ဌာနံ-တည်း)၊ တံ-ထိုနွားကို၊ ဝဇ္ဇါရုံ-ခြံတံခါးကို၊ အတိက္ကာမေတိ-ပါရာဇိကံ၊ ဝဇံ-ကို၊ ဘိန္နိတွာ- ဖောက်ဖျက်၍၊ ဟရန္တော-ခိုးဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ ခဏ္ဍဒ္ဓါရုံ-မိမိချိုးဖောက်အပ်သော အပေါက်ကို၊ [အတ္တနာ ခဏ္ဍိတဒ္ဓါရုံ၊] အတိက္ကာမေတိ၊ ပါရာဇိကံ၊ ဒ္ဓါရုံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ ဝါ-ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇံ-ခြံကို၊ ဘိန္နိတွာ ဝါ-ဖောက်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ-ခြံ၏ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတော-လျက်၊ နာမေန-ဖြင့်၊ ပက္ခောသိတွာ-၍၊ နိက္ခမေတိ၊ ပါရာဇိကံ၊ သာခါဘင်္ဂ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ [စိမ်းစို၍ စားဖို့ရန်ကောင်းသော ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုပြု၍၊] ပက္ခောသန္တဿာပိ-၏လည်း၊ ဧဿေ နယော။

ဒ္ဓါရုံ-ကို၊ အဝိဝရိတွာ-၍၊ ဝဇံ-ကို၊ အဘိန္နိတွာ-၍၊ သာခါဘင်္ဂ-ကို၊ စာလေတွာ-၍၊ ပက္ခောသတိ-အံ၊ ဂေါဏော-သည်၊ ဆာတတာယ-ကြောင့်၊ ဝဇံ-ကို၊ လဃေတွာ-ခုန်ကျော်၍၊ နိက္ခမေတိ-အံ၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပင်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဒ္ဓါရေ-ကို၊ ဝိဝရိတေ(ဝါ)-ဖွင့်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ ဝဇေ-ကို၊ ဘိန္နေဝါ-ချိုးဖျက်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ သယမေဝ သစေ နိက္ခမေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ဒ္ဓါရုံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဝိဝရိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇေမိ-ကိုလည်း၊ ဘိန္နိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဘိန္နိတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ သာခါဘင်္ဂ၊ စာလေတိ-လှုပ်ပြအံ၊ န ပက္ခောသတိ-မခေါ်အံ၊ ဂေါဏော ဆာတတာယ၊ ပဒသာဝါ-ခြေဖြင့်သော်လည်း၊ (နိက္ခမေတိ-အံ) လဃေတွာဝါ-သော်လည်း၊ နိက္ခမေတိ-အံ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ မေဝ-ပင်တည်း၊ ဧကော-အချို့နွားသည်၊ မဇ္ဈေဂါမေ-ရွာလယ်၌၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့ချည်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဌိတော-ရပ်နေ၏၊ ဧကော-သည်၊ နိပန္နော-အိပ်နေ၏၊ ဌိတဂေါဏဿ-ရပ်နေသောနွား၏၊ ပဉ္စဌာနာနိ ဟောန္တိ၊ နိပန္နဿ-အိပ်နေသော နွား၏၊ ဒွေ ဌာနာနိ(ဟောန္တိ)၊ တေသံ-ထိုဌာနတို့၏၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နိပန္နံ-အိပ်နေသော နွားကို၊ အနုဌာပေတွာ-မထစေမူ၍၊

တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဃာတေတိ-သတ်အံ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သုပရိက္ခိတ္တေ-ကောင်းစွာကာရံအပ်သော၊ [လုံလုံခြုံခြုံ ကာရံအပ်သော၊] ဒွါရယုတ္တေ-တံခါးနှင့်ယှဉ်သော၊ ဂါမေ-၌၊ ဌိတဂေါဏဿ-၏၊ သကလဂါမော၊ ဌာနံ-တည်း၊ အပရိက္ခိတ္တေ-မကာရံအပ်သော ရွာ၌၊ ဌိတဿ ဝါ-ရပ်နေသောနွား၏လည်းကောင်း၊ စရန္တဿ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အက္ကန္တဌာနမေဝ-နင်းအပ်သောအရပ်သည်သာလျှင်၊ ဌာနံ-တည်း၊ ဂဒြဘပသုကာသုပိ-မြည်း၊ ကြွင်းသော သားကောင်မျိုးတို့၌လည်း၊ [ဇာတိပုဒ်ကို၌ “ပသုကာ” ဟု ဣတ္ထိလိင်ထားသည်၊] အယမေဝ၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဣတိ-တည်း၊-စတုပ္ပဒကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဗဟုပ္ပဒကထာ အခန်း

၁၁၇။ ဗဟုပ္ပဒေသု-များသောအခြေရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်၊ ဧကာယ-သော၊ သတပဒိယာ-ကင်းခြေများဖြင့်၊ ဝတ္ထု-ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်၊ သစေ ပူရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုကင်းခြေများကို၊ ပဒသာ-ခြေဖြင့်၊ (ကင်းခြေများ၏ခြေဖြင့်)၊ နေန္တဿ-ခေါ်ဆောင်သောရဟန်း၏၊ နဝနဝတိ-၉၉ ချက်သော၊ ထုလ္လစ္စယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဧကံ-သော၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ [ရှေ့ခြေ ၉၉ လှမ်း၌ ထုလ္လစ္စဉ်း၊ နောက်ဆုံးခြေလှမ်းတစ်လှမ်း၌ ပါရာဇိက-ဟူလို၊] သေသံ-သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဣတိ-တည်း၊-ဗဟုပ္ပဒကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဩစရက ကထာ အခန်း

၁၁၈။ (ယော-အကြင်စုံထောက်ရဟန်းသည်၊) ဩစရတိ (အဝ+စရတိ)၊ သက်ဝင်လှည့်လည်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-သည်၊) ဩစရကော-မည်၏၊ [ဩစရတိ၌ အဝသဒ္ဓါ၏ အန္တော အနုပဝိသန အနက်ကိုပြလိုသောကြောင့် တတ္ထတတ္ထ စသည်မိန့်၊] တတ္ထတတ္ထ-ထိုထို အရပ်၌၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ အနုပဝိသတိ-အစဉ်အတိုင်း သက်ဝင်တတ်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဩစရိတွာတိ-ကား၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ဥပဓာရေတွာ-စူးစမ်း၍၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ အာစိက္ခတိတိ-ကား၊ ပရကုလေသု ဝါ-သူတစ်ပါးတို့၏ အိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရာဒိသု ဝါ-တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဒုတ္တပိတံ-မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော၊ အသံဝိဟိတာရက္ခံ-မစီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက် ရှိသော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အညဿ-သော၊ စောရကမ္ပံ-ခိုးမှုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလဿ-စွမ်းနိုင်သော ရဟန်းအား၊ အာရောစေတိ - အံ၊ အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကဿာတိ - ကား၊ အဝဿံ-

မချွတ် ဧကန်၊ ဟာရိယေ-ဆောင်အပ်လတ္တံ့သော၊ ဘဏ္ဍာ-၌၊ ဩစရကဿ-
စုံထောက်ရဟန်း၏၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ-စေခိုင်းရာခဏ၌လည်းကောင်း၊
ဣတရဿ-စုံထောက်ရဟန်းမှတစ်ပါးသော ခိုးမည့်ရဟန်း၏၊ ဌာနာ-မှ၊
စာဝနေ-၌လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဥဘိန္ဒ-တို့၏၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊
အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ယော-ရဟန်းသည်၊ [ပရိယာယကထံ ကရောတိ-၌စပ်၊]
ဂေဟေ-၌၊ ပုရိသော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဘဏ္ဍာ-ကို၊ အသုကသ္မိံ နာမ ပဒေသေ-
၌၊ ထပိတံ-၏၊ အသံဝိဟိတာရက္ခံ-ရှိ၏၊ ဒွါရံ-ကို၊ အသံဝုတံ-မစောင့်ရှောက်
အပ်၊ ဝါ-မပိတ်အပ်၊ ဂတမတ္တေနဝ-ရောက်လျှင်ရောက်ချင်းပင်၊ အဝဟရိတုံ-
ငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တံ-ဘဏ္ဍာကို၊ ဟရေယျ-
၏၊ ကောစိ-သော၊ ပုရိသကာရူပဇီဝိ-ယောကျ်ား၏ လုံ့လကိုမှီ၍ အသက်
မွေးလေ့ရှိသော၊ [ပုရိသကာရ-ယောကျ်ားတို့ပြုအပ်သော လုံ့လကို၊ ဥပဇီဝိ-
မှီ၍ အသက်မွေးလေ့ရှိသော၊] (သော-ထိုသူသည်)၊ နတ္ထိနာမ-မရှိလေရောင်
တကား၊ ဝါ-မရှိလေရောသလား၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊
ပရိယာယ ကထံ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ တဉ္စ-ထိုပရိယာယစကားကိုလည်း၊
သုတွာ-၍၊ အညော-အခြားခိုးရမည့်ရဟန်းသည်၊ အဟံ-သည်၊ ဒါနိ-၌၊
ဟရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဟရတိ-အံ၊ တဿ-ထိုခိုးသူရဟန်း၏၊
ဌာနာစာဝနေ ပါရာဇိကံ၊ ပန-ကား၊ ဣတရဿ-အခြားသော ပရိယာယ
စကားပြောသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတရဿ-
၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပရိယာယေန-
ဖြင့်၊ အဒိန္နာဒါနတော-မှ၊ မုစ္ဆတိ-၏၊ (ဣတရဿ အနာပတ္တိ)၊ ဣတိ-
တည်း၊...ဩစရကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

✓ ဩဏိရက္ခကထာ အခန်း

(ယော-အကြင်ရဟန်းသည်)၊ ဩဏိ-ဆောင်ယူအပ်သောဘဏ္ဍာကို၊
ရက္ခတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-သည်)၊ ဩဏိရက္ခော-ကွမည်၏၊
[ဩဏိတံ၊ အာနိတံတိ အတ္ထော၊ (ဋီကာ)-အဝ+နိယတေ-ဆောင်ယူအပ်၏၊
ဣတိ ဩဏိ-ဟုပြု၊] ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပရေန-အခြားသောဘဏ္ဍာရှင်
သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ အာဘတံ-သော၊ ဘဏ္ဍာ-
ကို၊ ဘန္ဓေ-ဘုရား၊ ယာဝ-လောက်၊ အဟံ-ဣဒံ နာမ ကိစ္စံ-ကို၊ ကတွာ-
ပြီး၍၊ အာဂစ္ဆာမိ-ပြန်လာ၏၊ တာဝ-ထိုပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ ဣဒံ-ဤ
ဘဏ္ဍာကို၊ မဟုတ္တံ-တစ်မဟုတ်လောက်၊ ဩလောကေထ-ကြည့်ရှုလိုက်ပါကုန်၊

ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရက္ခတိ-၏၊ ဧတံ-ဤ၊ ဩဏိရက္ခ
 ဟူသော အမည်သည်၊ တဿ-ထိုခေတ္တထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်
 သော ရဟန်း၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ ဩဏိရက္ခောနာမ
 အာဟဋ္ဌံ ဘဏ္ဍံ ဂေါပေန္တောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအပ်နဲ့အပ်သော
 ဘဏ္ဍာ၌၊ ဩဏိရက္ခော-ဆောင်ယူအပ်သောဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်သော
 ရဟန်းသည်၊ ယေဘုယျေန-ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ လဉ္ဇေတွာ-အမှတ်တံဆိပ်ခပ်နှိပ်၍၊
 ထပိတဘဏ္ဍံ-ကို၊ အမောစေတွာဝ-မဖြေမှု၍သာ၊ ဟေဋ္ဌာပသိဗ္ဗကံ ဝါ-
 အိပ်၏ အောက်ဘက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဋ္ဌကံ ဝါ-အထုပ်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖောက်၍၊ ဝါ-ဖြတ်၍၊ ကိဉ္စိမတ္တံ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ
 ကို၊ ဂဟေတွာ-ပြီး၍၊ သိဗ္ဗနာဒိ-ပြန်၍ချုပ်ခြင်းအစရှိသည်ကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
 ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်အတိုင်းဖြစ်သည်ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းဖြင့်၊
 ဂဏှိယာမိ-အံ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အာမသနာဒိနိ-တို့ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊
 အနုရူပါ-တန်ဖိုးအားလျော်ကန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
 ကုန်၏၊ [လုံခြုံအောင်သိမ်းဖို့အပ်ခြင်းမဟုတ်၊ ခေတ္တစောင့်ရှောက်ရုံအပ်ထားခြင်း
 ဖြစ်သောကြောင့် ဌာနစာဝနဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိကကျ၏၊] ဣတိ-တည်း။ . . .
 ဩဏိရက္ခကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဝိဇာဝဟာရကထာ အခန်း

☞ သံဝိဇာယ-သဘောတူစီစဉ်၍၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ အဝဟာရော-သည်၊ သံ
 ဝိဒါဝဟာရော-သံဝိဒါဝဟာရမည်၏၊ အညမညသညတ္တိယာ-အချင်းချင်း
 သိစေခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အချင်းချင်းနားလည်မှုဖြင့်၊ ကတာဝဟာရော-ပြုအပ်သော
 ခိုးခြင်းတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သံဝိဒဟိတွာတိ-ကား၊ ဧကစ္ဆန္တတာယ-
 တူသောဆန္ဒ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကဇ္ဈာသယတာယ-တူသော
 အဇ္ဈာသယရှိကုန်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သမ္ဘန္တယိတွာ-တိုင်ပင်၍၊ ဣတိအတ္ထော၊
 တတြ-ထိုသို့ သဘော တူတိုင်ပင်၍ ခိုးရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊

သံဝိဇာယ၊ ဟေ၊ သံဝိဒါဝဟာရော။ ။သံဝိဇာယ၌ ဝိပုဗ္ဗ၊ ဓာဓာတ်၊ တွာကို ယ
 ပြု၊ “သံဝိဇာယ-သဘောတူ စီစဉ်၍ (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍ (ဝေါဟာရတ္ထ) +
 အဝဟာရော သံဝိဇာဝဟာရော”ဟု ဖြစ်သင့်လျက် ဝိဇာယကို မောဂ္ဂလ္လာန် တဒမိနာဒိနိ
 သုတ်ဖြင့် ဝိဒပြု၊ နောက် အ-ကို ဒီဃပြု၊ တစ်နည်း-“ဝိဒါ” ဟု တစ်ခါတည်းပြု၊
 [သံဝိဇာယ+ အဝဟာရော၊ သျာဒိသျာဒိနေကတ္တံတိ သမာသော၊ ဝိဇာယဿ ဝိဒါဒေသော၊
 သံဝိဒါဝဟာရော၊ (မောဂ္ဂလ္လာန် ပဋိကာ)။]

ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သမ္ပဟုလာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အသုကံ နာမ
 ဂေဟံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဆဒနံ-ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖောက်၍၊ (ဘဏ္ဍ-ကို၊ ဟရိဿာမ-
 ဆောင်ချေကြစို့၊ ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိ-အိမ်၏အစပ်ကို၊
 ဆိန္နိတွာ- ဖြတ်တောက်၍၊ ဘဏ္ဍံ ဟရိဿာမ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 သံဝိဒဟိတွာ- သဘောတူတိုင်ပင်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊
 ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဘဏ္ဍံ၊ အဝဟရတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဓါရေ-
 ဌ၊ သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ စ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေပိ-
 ဌ်လည်း၊ စတုရော ဇနာ သံဝိဇာယ၊ ပေ၊ ကုသလေဟိစိန္တိတာတိ-ဟူသော၊
 ဧတံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [စတုရော-
 ကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ သံဝိဇာယ-၍၊ ဝါ-၍၊ ဂရဘဏ္ဍံ-
 တစ်မတ်၊ တစ်မတ်ထက် လွန်သော ဂရဘဏ်ကို၊ အဝါဟရံ-ခိုးဆောင်ကြကုန်ပြီ၊
 တယော-သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရာဇိက-ပါရာဇိက ကျကုန်၏၊
 ဧကော-တစ်ပါးသည်သာ၊ န ပါရာဇိကော-ပါရာဇိက မကျ၊ ဧသာ ပဉ္စာ-
 ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျမ်းကျင်၊ ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-
 ကြံအပ်ပြီ၊ (ပရိဝါပါဠိတော်၌ “တယော ပါရာဇိကော၊ ဧကော န ပါရာဇိကော”
 ဟုသာ ရှိ၏။)]

အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ တဿ-ထို ဂါထာစကား၏၊ အတ္ထော-
 တည်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ အာစရိယန္တေ ဝါသိကာ-ဆရာ၊ တပည့်ဖြစ်ကုန်
 သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဆမာသကံ-ခြောက်ပဲဖြစ်သော၊ ဂရဘဏ္ဍံ-ကို၊
 အာဟရိတုကာမာ-ကုန်သည်၊ ဇာတာ-ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဆရာတပည့်တို့တွင်၊
 အာစရိယော-သည်၊ ဝါ-ဆရာက၊ (အာဟဋ္ဌိစပ်၊) တွံ-သင်ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊
 ဝါ-က၊ ဧကံ မာသကံ-တစ်ပဲကို၊ ဟရ-လော၊ တွံ-သင် ဓမ္မ ရက္ခိတသည်၊
 ဝါ-က၊ ဧကံ-တစ်ပဲကို၊ (ဟရ-လော၊) တွံ-သင် သံဃရက္ခိတသည်၊ ဝါ-
 က၊ ဧကံ-တစ်ပဲကို၊ (ဟရ-လော၊) အဟံ-ငါဆရာသည်၊ ဝါ-က၊ တယော-
 သုံးပဲတို့ကို၊ ဟရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ အန္တေ ဝါသိ
 ကေသု-တို့တွင်၊ ပဌမော-ပဌမဖြစ်သောဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ တုမေ-
 တို့သည်၊ တယော-သုံးပဲတို့ကို၊ ဟရထ-ကုန်၊ တွံ-သင် ဓမ္မရက္ခိတသည်၊
 ဧကံ-တစ်ပဲကို၊ ဟရ-လော၊ တွံ-သင် သံဃရက္ခိတသည်၊ ဧကံ(ဟရ)၊
 အဟံ-တပည့်တော် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ဧကံ-ကို၊ ဟရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ
 အာဟ၊ ဣတရေပိ-ဗုဒ္ဓရက္ခိတမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-ဓမ္မရက္ခိတ
 သံဃရက္ခိတ ၂ ယောက်တို့သည်၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ အာဟံသု၊

တတ္ထ-ထိုသို့တိုင်ပင်၍ခိုးရာ၌၊ အန္တေဝါသိကောသု-တို့တွင်၊ ဧကမေကဿ-
တစ်ယောက် တစ်ယောက်၏၊ ဧကေကော မာသကော-တစ်ပဲစီ တစ်ပဲစီသည်၊
သာဟတ္ထိကော-မိမိလက်ဖြင့် ခိုးအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုတစ်ပဲကြောင့်၊
ဝါ-ထိုတစ်ပဲကိုခိုးခြင်းကြောင့်၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယော
(ဟောန္တိ)။

ပဉ္စ-ငါးပဲတို့သည်၊ အာဏတ္တိကာ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ခိုးအပ်ကုန်သည်၊
(ဟောန္တိ)၊ တေဟိ-ထို ၅ ပဲတို့ကြောင့်၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-၃ ပါးလုံးတို့၏လည်း၊
ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ အာစရိယဿ ပန-ကား၊ တယော-၃ ပဲတို့သည်၊
သာဟတ္တိကာ (ဟောန္တိ)၊ တေဟိ-ထို ၃ ပဲတို့ကြောင့်၊ အဿ-ထို ဆရာ
ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ တယော အာဏတ္တိကာ (ဟောန္တိ)၊ တေဟိပိ-
ထို ၃ ပဲတို့ကြောင့်လည်း၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ-ပင်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိ
အာဒိန္နာဒါနသိက္ခာပဒေ-၌၊ သာဟတ္တိယံ ဝါ-မိမိလက်ဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော
ခိုးခြင်းသည်လည်း၊ အာဏတ္တိယဿ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ခိုးခြင်း
၏၊ (အင်္ဂံ-အင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ)၊ အာဏတ္တိယံ ဝါ-သည်လည်း၊
သာဟတ္တိယဿ-၏၊ အင်္ဂံ န ဟောတိ၊ [သာဟတ္တိယ၌ ဌာနာစာဝနဖြစ်မှ
ပါရာဇိက၊ အာဏတ္တိယ၌ကား စေခိုင်းရာကာလ၌ ပါရာဇိက၊ ဤသို့ ကာလ
ချင်းမတူသောကြောင့် အချင်းချင်းအင်္ဂါမဖြစ်၊] ပန-အနွယ်ကား၊ သာဟတ္တိ
ယံ-ကို၊ သာဟတ္တိယေနေဝ-ဖြစ်သာ၊ ကာရေတဗ္ဗံ-၏၊ အာဏတ္တိယံ-ကို၊
အာဏတ္တိယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ (ကာရေတဗ္ဗံ)၊ တေန-ကြောင့်၊ စတုရောဇနာ၊
ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ သံဝိဒါဝဟာရေ-၌၊ အသမ္မောဟတ္တံ-ငှာ၊
ဧကဘဏ္ဍံ-တစ်မျိုးတည်းသောဘဏ္ဍာရှိသော၊ ဧကဌာနံ-တစ်ခုသောအရပ်
လည်းကောင်း၊ ဧကဘဏ္ဍံ-သော၊ နာနာဌာနံ-အမျိုးမျိုးသောအရပ်လည်း
ကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒမ္ပိ စတုက္ကံ-ဤစတုက္ကံကိုလည်း၊ အတ္ထတော-
အားဖြင့်၊ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ-မှတ်သားထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထို ၄ မျိုးသော စတုက္ကံ
တို့တွင်၊ ဧကဘဏ္ဍံ ဧကဌာနန္တိ-ဟူသည်ကား၊ ဧကကုလဿ-တစ်ခုသော
အမျိုး၏၊ အာပဏာဖလကေ-ဈေးဆိုင်ပျဉ်ချပ်၌၊ ပဉ္စမာသကံ-ငါးပဲသော၊
ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဒုတ္တပိတံ-မကောင်းသဖြင့်ထားအပ်သည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သမ္ပဟုလာ-
ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကံ-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ အာဏာပေန္တိ၊ (ကိ)၊

ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ ဧတံ-ဤငါးပဲသောဘဏ္ဍာကို၊ အာဟရ-ဆောင်ချေလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဏာပေန္တိ-စေခိုင်းကုန်အံ့၊ တဿ-ထိုခိုင်းစေအပ်သောရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဓါရေ-ကြွမြှောက်ရာ အခါ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပါရာဇိကံ၊ ဧကဘဏ္ဍနာနာဌာနန္တိ-ကား၊ ဧကကုလဿ-၏၊ ပဉ္စသု-ငါးခု ကုန်သော၊ အာပဏာဖလကေသု-တို့၌၊ ဧကေကမာသကံ-တစ်ပဲစီတစ်ပဲစီကို၊ ဒုတ္တပိတံ-ကို၊ ပေ၊ နာနာဘဏ္ဍံ ဧကဌာနန္တိ-ကား၊ ဗဟူနံ-များစွာကုန်သော လူတို့၏၊ သန္တကံ-သော၊ ပဉ္စမာသကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေက ပဉ္စမာသကံ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ-ထိုက်တန်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ ပေ၊ နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဌာနန္တိ-ကား၊ ပဉ္စန္ဒ-ကုန်သော၊ ကုလာနံ-တို့၏၊ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ အာပဏာဖလကေသု-တို့၌၊ ဧကေကမာ သကံ-ကို၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ၊ ဣတိ-သို့၊ (သလ္လက္ခေတဗျံ) ဣတိ-တည်း၊... သံဝိဒါဝဟာရ ကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သင်္ကေတကမ္မကထာ အခန်း

၁၁၉။ သင်္ကေတကမ္မန္တိ-ကား၊ သဉ္ဇာနံနကမ္မံ-သိကြောင်း အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းတည်း၊ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန-အချိန်အခါကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်၊ သညာဏကရဏံ-သိကြောင်းအမှတ်အသားကိုပြုခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထောစ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအမှတ်အသားကိုပြုရာ၌၊ ပုရောဓတ္ထံ-ဆွမ်း၏ ရှေ့အဖို့၌၊ ဝါ-နံနက်အခါ၌၊ အဝဟရ-ခိုးဆောင်ချေလော၊ ဣတိ၊ ပုတ္တေ-သော်၊ အဇ္ဇ ဝါ-၌သော်လည်း၊ ပုရောဓတ္ထံ-နံနက်အခါ၌၊ အဝဟရတု-ခိုး ဆောင်ပစေ၊ သွေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အနာဂတေ-အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ သံဝစ္ဆရေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ပုရောဓတ္ထံ-၌၊ အဝဟရတု-ပစေ) ဝိသင်္ကေ တော-ချွတ်ယွင်းသော အမှတ်အသားသည်၊ နတ္ထိ၊ ဥဘိန္နမ္မိ-အာဏာပက အာဏတ္ထ ရဟန်း ၂-ပါးလုံးတို့၏လည်း၊ ဩစရကေ-ဩစရကကထာ၌၊ ပုတ္တနယေနော၊ [“အဝဿံ ဟာရိယေ ဘဏ္ဍေ” စသည်ဖြင့်၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊] ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဇ္ဇ၊ ပုရောဓတ္ထံ-၌၊ ဟရ-လော၊ ဣတိပုတ္တေ-သော်၊ သွေ သစေ အဝဟရတိ-(ဧဝံသတိ)၊

သညာဏကရဏံ။ ။သင်္ကေတကို သညာဏ၊ ကမ္မကို ကရဏဟု ဖွင့်၏။ သံ ပုဗ္ဗ ကိတဓာတ်သည် သညာဏအနက်ကိုဟော၏။ သံကိတတိ ဧတေနာတိ သံကေတော= သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော (နံနက်ကာလ စသော) အမှတ်အသား၊ သင်္ကေတဿ=ကမ္မ သင်္ကေတကမ္မ။

အဇ္ဇာတိ-အဇ္ဇဟူ၍၊ နိယမိတံ-မှတ်သားအပ်သော၊ တံသင်္ကေတံ-ထိုအမှတ်အသားကို၊ အတိက္ကမ္မ-လွန်၍၊ ပစ္ဆာ-ဦး၊ အဝဟဋ္ဌ-ခိုးဆောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သွေ-ဦး၊ ပုရောဓတ္တံ-ဦး၊ အဝဟရ-လော၊ ဣတိ ပုတ္တေ အဇ္ဇ ပုရောဓတ္တံ သစေ အဝဟရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သွေတိ-သွေဟူ၍၊ နိယမိတံ-သော၊ တံသင်္ကေတံ-သို့၊ အပ္ပတွာ-မရောက်မူ၍၊ ပုရေ-ရှေးဦး၊ အဝဟဋ္ဌ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဝဟရန္တဿ-ခိုးလတ်သော်၊ အဝဟာရကဿေဝ-ခိုးဆောင်သော ရဟန်း၏ သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ မူလဋ္ဌဿ-အရင်း၌တည်သော ခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)၊ သွေ-ဦး၊ ပုရောဓတ္တံ-ဦး၊ (အဝဟရ)၊ ဣတိ ပုတ္တေ၊ တဒဟေဝ ဝါ-ထိုနေ့၌သာလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ သွေ-ဦး၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ-ဦးသော်လည်း ကောင်း၊ ဟရန္တောပိ-ခိုးဆောင်သောရဟန်းကိုလည်း၊ တံ သင်္ကေတံ-၏၊ ပုရေ စ-ဦးသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ စ-ဦးလည်းကောင်း၊ ဟရတိတိ-ခိုးဆောင်သောရဟန်းဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [(တစ်နည်း) တံ သင်္ကေတံ-သို့၊ (အသမ္ပတွာ၊ ပုရေ စ-ဦးသော်လည်းကောင်း၊ တံသင်္ကေတံ-ကို၊ အတိက္ကမ္မ၊) ပစ္ဆာ စ-ဦးသော်လည်းကောင်း၊ ဟရတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊] ပစ္ဆာဘတ္တရတ္တိံ ဒိဝသေသုပိ-ပစ္ဆာဘတ်အခါ၊ ညဉ့်၊ နေ့တို့၌လည်း၊ ဒေသနယော။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ကေတကမ္မကထာ၌၊ ပုရိမယာမ၊ ပေ၊ သံဝစ္ဆရာဒိ ဝသေနာပိ-ပုရိမယာမ်၊ မဇ္ဈိမယာမ်၊ ပစ္ဆိမယာမ်၊ လဆုတ်ပက္ခ၊ လဆန်းပက္ခ၊ လ၊ ဥတု၊ နှစ် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ-သင်္ကေတ၏အဖြစ်၊ ဝိသင်္ကေတ၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပုရောဓတ္တံ-ဦး၊ ဟရ-လော၊ ဣတိ ပုတ္တေ၊ ပုရောဓတ္တမေဝ-ဦးပင်၊ ဟရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝါယမန္တဿ-အားထုတ်နေစဉ်၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-ညချမ်းအခါသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သွားအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ဖြစ်သွားရာ၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့မှတ်ရမည်နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-မဟာပဒုမထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော-သော၊) မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊

တံ သင်္ကေတံ။ ။တံသင်္ကေတန္တိ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဤ အလို “တံ သင်္ကေတံ-၏” ဟု ပေး၊ အထဝါ-တံ သင်္ကေတံ အသမ္ပတွာ ပုရေဝါ၊ တံ သင်္ကေတံ အတိက္ကမ္မ ပစ္ဆာဝါတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤအလို အသမ္ပတွာ အတိက္ကမ္မတို့ကို ထည့်၍ပေး။

သော-ဤပယောဂသည်၊ ပုရောတ္တပယောဂေါ-ပုရောဘတ် အခါ၌ ဖြစ်စေ
အပ်သော ပယောဂပင်တည်း၊ တသ္မာ၊ မူလဋ္ဌော-အရင်း၌တည်သော
စေခိုင်းသောရဟန်းသည်၊ န မုစ္ဆတိ-အာပတ်မှ မလွတ်၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ပန-
ကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊ ကာလပရိစ္ဆေဒ-
ကာလအပိုင်းအခြားကို၊ အတိက္ကန္တတ္တာ-လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသင်္ကေတံ-
အမှတ်အသား၏ ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ မူလဋ္ဌော မုစ္ဆတိ၊
ဣတိ (အာဟ)၊ ဣတိ-တည်း၊... သင်္ကေတ ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိမိတ္တကမ္မကထာ အခန်း

၁၂၀။ နိမိတ္တကမ္မန္တိ-ကား၊ သညုပ္ပာဒနတ္ထံ-အမှတ်အသားကို ဖြစ်စေခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ နိမိတ္တဿ-အရိပ်နိမိတ်ကို၊ ကရဏံ-
ပြုခြင်းတည်း၊ တံ-ထိုအရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်းကို၊ အက္ခိဝါနိဓဏိဿာမိတိ အာဒိနာ-
သော၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော “ဘမုကံဝါ ဥက္ခိပိဿာမိ
(မျက်မှောင်ကိုသော်လည်း မြှောက်အံ့၊ ဝါ-ခေါင်းမော်အံ့)” တို့ကို ယူ၊]
နယေန-ဖြင့်၊ တိဝိဓာ-အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
ဧတ္ထ-ဤနိမိတ္တကမ္မကထာ၌၊ အညမ္ပိ-ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော သုံးပါးမှ
အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဟတ္ထလဃံန၊ ပေ၊ ဥက္ကာသနာဒိ-လက်မြှောက် ခြင်း၊
လက်ခုတ်တီးခြင်း၊ လက်ဖျောက်တီးခြင်း၊ လည်ပင်းမော်ခြင်း၊ ချောင်းဟန့်
ခြင်းအစရှိသော၊ အနေကပ္ပကာရံ-များသောအပြားရှိသော အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း
ကို၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ-သိမ်းယူထိုက်၏၊ ဧတ္ထ-ဤအရိပ်နိမိတ်ကို ပြုရာ၌၊ သေသံ-
သည်၊ သင်္ကေတကမ္မ-သင်္ကေတကမ္မ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဣတိ-တည်း။-
နိမိတ္တကမ္မကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သင်္ကေတနှင့် နိမိတ္တ။ ။သင်္ကေတကမ္မ၌ အချိန်ကာလကို သတ်မှတ်၏၊ ထိုသတ်
မှတ်အပ်သောအချိန်၌ ခိုးမှ သင်္ကေတပြုသူမှာ အာပတ်သင့်၏၊ အချိန်လွန်သွားလျှင်
အာပတ်မသင့်၊ နိမိတ္တကမ္မ၌ကား အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း ကြိယာသာ ရှိ၏၊ ထိုနိမိတ်ပြုသည့်
အတိုင်းခိုးလျှင် အချိန်ကာလလွန်သော်လည်း နိမိတ်ပြုသူမှာ အာပတ်ပင်တည်း၊ [န ဟိ
သင်္ကေတကမ္မဝိယ နိမိတ္တကမ္မံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ဟိ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ ဣဓ (ဤနိမိတ္တ
ကမ္မ၌) နတ္ထိ၊ ကာလဝသေန ဟိ သင်္ကေတကမ္မံ ဝုတ္တံ၊ ကြိယာဝသေန (အရိပ်နိမိတ်
ပြုခြင်း အမူအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်) နိမိတ္တကမ္မန္တိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။]

အာဏတ္တိကထာ အခန်း

၁၂၁။ ဣဒါနိ-ဌိ၊ ဧတေသေဝ သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မေသု-ဤသင်္ကေတ
 ကမ္မ၊ နိမိတ္တကမ္မတို့၌ပင်၊ အသမ္မောဟတ္ထံ-မတွေဝေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခု
 ဘိက္ခု အာဏာပေတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ၊ တတ္ထ-
 ထိုစကား ရပ်၌၊ သော တံ မညမာနော တန္တိ-ကား၊ သော အဝဟာရကော-
 ထို ခိုးတတ်သောရဟန်းသည်၊ ယံ-အကြင် ဘဏ္ဍာကို၊ အာဏာပကေန-
 စေခိုင်းသော ရဟန်း သည်၊ နိမိတ္တသညံ-ယူခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော
 အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ၊ [ဤဒိသံ နာမ ဘဏ္ဍန္တိ-ဤမည်သောဘဏ္ဍာ ဟူ၍၊
 ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ဂဟဏဿ(ယူခြင်း၏) နိမိတ္တဘူတံ (အကြောင်းဖြစ်၍
 ဖြစ်သော) သညာဏံ ကတွာ၊] ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုပြောဆိုအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊
 ဧတံ-ဤဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 [ဤအဖွင့်ကိုထောက်၍ တံနှင့် မညာမာနောကို သမာသ် မဟုတ်၊ ၂ ပုဒ်ဟု
 မှတ်] တမေဝ-ထို ဘဏ္ဍာကိုပင်၊ အဝဟရတိ-အံ့၊ ဥဘိန္ဒူ-အာဏာပက
 အာဏတ္တ ရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ သော တံမညမာနော
 အညန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင် ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရ-လော၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
 တံ-ထိုပြောဆိုအပ်သောဘဏ္ဍာ သည်၊ ဧတံ-ဤဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ မညမာနော
 (ဟုတွာ)၊ အညံ-အခြား သော၊ တသ္မိယေဝဌာနေ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ထပိတံ-
 ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ-အံ့၊ မူလဌဿ-အရင်း၌တည်သော
 အာဏာပကရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ။

အညံ မညမာနော တန္တိ-ကား၊ အာဏာပကေန-သည်၊ နိမိတ္တသညံ-
 ခိုးယူခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝုတ္တဘဏ္ဍံ-
 သည်၊ အပ္ပုဏ္ဏံ-နည်းသောအဖိုးရှိ၏၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာသည်၊ အညံ-ပြောဆိုအပ်
 သော ဘဏ္ဍာမှ အခြားသော၊ တသေဝ-ထိုပြောဆိုအပ်သောဘဏ္ဍာ၏ပင်၊
 သမိပေ၊ ထပိတံ-သော၊ သာရဘဏ္ဍံ-ကောင်းမြတ်သောဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ
 ဧဝံ-သို့၊ အညံ-အခြားဘဏ္ဍာဟူ၍၊ မညမာနော (ဟုတွာ)၊ တမေဝ-ထို
 ပြောဆိုအပ်သောဘဏ္ဍာကိုပင်၊ အဝဟရတိ၊ ဥဘိန္ဒူမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ
 (ဟောတိ)၊ အညံ မညမာနော အညန္တိ-ကား၊ ပုရိမနယေနေဝ-ပင်၊ ဣဒံ-
 ဤဘဏ္ဍာသည်၊ အညံ-ပြောဆိုအပ်သောဘဏ္ဍာမှ အခြားသော၊ တသေဝ-
 ထိုပြောဆိုအပ်သောဘဏ္ဍာ၏ပင်၊ သမိပေ၊ ထပိတံ-သော၊ သာရဘဏ္ဍံ-
 တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မညတိ-၏၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊ အညမေဝ-
 ပြောဆိုအပ်သော ဘဏ္ဍာမှ တခြားသည်ပင်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 တသေဝ-ထိုခိုးသော ရဟန်း၏သာ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒါတိ အာဒိသု-တိ၌၊ ဧကောအာစရိယော-ကို လည်းကောင်း၊ တယော-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ၊ ပေ၊ နာမကာ-အမည်ရှိကုန် သော၊ အန္တေဝါသိကာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တတ္ထ-ထိုဆရာတပည့်တို့ တွင်၊ ဘိက္ခုဘိက္ခု အာဏာပေတိတိ-ကား၊ အာစရိယော-သည်၊ ကိဉ္ဇိ-သော၊ ဘဏ္ဍ-ကို၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်၌၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သားပြီး၍၊ တဿ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဟရဏတ္ထာယ-ငှာ၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတံ-ကို၊ အာဏာပေတိ- နှစ်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒါတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ-တ၊ တံ၊ ဂစ္ဆ-ချေ၊ ဧတမတ္ထံ- ဤအကြောင်းကို၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-အား၊ ပါဝဒ-ပြောချေလော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ ပဝဒတူတိ-ကား၊ [အဇ္ဇတ္တနီ နှောင်းရာ၌ကဲ့သို့ လာသော အ အက္ခရာမရှိသောကြောင့် “ပဝဒတု”ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ် ပါဝစနံကဲ့သို့ အကို ဒီဃပြု၊] ဓမ္မရက္ခိတောပိ-သည်လည်း၊ သံဃရက္ခိတဿ-အား၊ ပဝဒတု- တစ်ဆင့်ပြောစေ၊ ဣတ္ထန္နာမော၊ ပေ၊ အဝဟရတူတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ တယာ- သင် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ အာဏတ္တေန-သော၊ ဓမ္မရက္ခိတေန-သည်၊ အာဏ တ္တော-သော၊ သံဃရက္ခိတော-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဘဏ္ဍ-ကို၊ အဝဟရတု- ခိုးပါစေ၊ ဟိ-ထိုသို့ခိုင်းသင့်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှေသု- ငါတို့ ဆရာတပည့်လေးယောက်တို့တွင်၊ သော-ထို သံဃရက္ခိတ သည်၊ ဝီရဇာတိကော-ရဲရင့်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ ဣမသ္မိကမ္မေ- ဤအလုပ်မျိုး၌၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သံဃရက္ခိတော ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတု။)

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဏာပေန္တဿ-သော၊ အာစရိယဿ-၏၊ တာဝ-ထုလ္လစ္စဉ်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ သာ အာဏတ္တိ-သည်၊ ယထာဓိပ္ပာယံ-အလိုအားလျော်စွာ၊ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ [ဆရာအလိုအတိုင်း ဒုတိယ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ က တတိယ ဓမ္မရက္ခိတအား ပြော၊ တတိယ က စတုတ္ထသံဃရက္ခိတအား ပြောလျှင်- ဟူလို၊] ယံ ထုလ္လစ္စယံ-ကို၊ ပရတော-နောက်၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ- စေခိုင်းရာခဏ၌၊ တဒေဝ-ထို ထုလ္လစ္စဉ်းသည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ဘဏ္ဍာကိုမယူရသေး၊ ခိုင်းသောစကားကို လက်ခံရုံရှိသေး၍ ထုလ္လစ္စဉ်းသာ၊ ဧဝံဖြင့် ဒုက္ကဋ္ဌပါရာဇိကကိုကန့်၊] အထ-သို့မဟုတ်၊ တံ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ အဝဿံ-မချွတ်၊ ဟာရိယံ-ဆောင်ယူလတ္တံ့သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရတော-၌၊ ယံ-အကြင်ပါရာဇိကကို၊ အာပတ္တိသဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကဿာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတော-ထိုစကားကြောင့်၊ ဣမဿ-ဤစေခိုင်းသောဆရာ၏၊

တခံဏေယျေဝ-ထိုစေခိုင်းရာခဏ၌ပင်၊ (တံ) ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ အယံယုတ္တိ-ဤအသင့်ယုတ္တိကို၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဤကဲ့သို့သော အရာတို့၌၊ [ဤဒိသေသု ဌာနေသု၊] ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

သော ဣတရဿ အာရောစေတီတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-အားလည်းကောင်း၊ ဓမ္မရက္ခိတော-သည်၊ သံဃရက္ခိတဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယော-သည်၊ ဧဝံ ဝဒတိ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟရ ကိရ-ခိုးလောတဲ့၊ အမှေသု စ-တို့တွင်လည်း၊ တွံ-သင် သံဃရက္ခိတသည်၊ ဝီရပုရိသော-သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-ဖြစ်သတဲ့၊ ဣတိအာရောစေတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြောလတ်သော်၊ တေသမ္ပိ-ထိုဗုဒ္ဓရက္ခိတဓမ္မရက္ခိတတို့၏လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ [အာရောစနကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌ၊] အဝဟာရကော ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိ-ကား၊ သာဓု-ကောင်းပြီ၊ ဟရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ သံဃရက္ခိတော-သည်၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်ခံအံ၊ မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာတိ-ကား၊ သံဃရက္ခိတေန-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ-လက်ခံ အပ်ခါမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ [လက်ခံခါမှမဟုတ်၊ ရှေ့ ခိုင်းတုန်းကပင် သင့်ခဲ့သည်၊] (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မဟာဇနော-များစွာသော တပည့်အပေါင်းကို၊ တေန-ထိုဆရာသည်၊ ပါပေ-၌၊ နိယောဇိတော-တိုက်တွန်းအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊) သော တံ ဘဏ္ဍန္တိ-ကား၊ သော သံဃရက္ခိတော-သည်၊ တံ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ စေ အဝဟရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ စတုန္နမ္ပိ-ကုန်သော၊ ဇနာနံ-ဆရာ တပည့်ရဟန်း တို့၏၊ ပါရာဇိကံ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ရဟန်းအများမဘက် သက်သက်၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ (ဇနာနံ-တို့၏သာ၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဧတေန ဥပါယေန-ဖြင့်၊ ဝိသင်္ကေတံ-အမှတ်အသား၏ ချွတ်ယွင်းခြင်းကို၊ အကတွာ-၍၊ ပရမ္ပရာယ-အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ အာဏာပေန္တံ-သော၊ သမဏသတံ ဝါ-ရဟန်းတစ်ရာသည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ၊) သမဏသဟဿံ ဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပင်တည်း။

ဒုတိယဝါရေ-၌၊ သော အညံ အာဏာပေတီတိ-ကား၊ အာစရိယေန-သည်၊ အာဏတ္တော-သော၊ သော ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်၊ ဓမ္မရက္ခိတံ-ကို၊ အဒိသ္မာဝါ-မမြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မမြင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊

အဝတ္ထုကာမော-မပြောလိုသည်။ ဟုတွာ ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃရက္ခိတမေဝ-သို့သာ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယော၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊
 ဘဏ္ဍ-ကို၊ အဝဟရ ကိရ-ခိုးလောတဲ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ ဣတိ-သို့၊
 အာဏာပေတိ-အံ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ အာဏတ္တိယာ-ကြောင့်၊
 တာဝ-သံဃရက္ခိတမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ)၊
 ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ သံဃရက္ခိတေန-သည်၊ သမ္ပဋိစ္စိတေ-
 သော်၊ မူလဋ္ဌဿေဝ-အံရင်းမူလအစဉ်တည်သော ဆရာရဟန်း၏သာလျှင်၊
 ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ သော-ထိုသံဃရက္ခိတသည်၊
 တံဘဏ္ဍံ၊ သစေအဝဟရတိ-အကယ်၍ခိုးဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ) အာဏာပကဿ-
 စေခိုင်းသော၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ စ-ဗုဒ္ဓရက္ခိတလည်းကောင်း၊ အဝဟာရကဿ-
 သော၊ သံဃရက္ခိတဿ စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဘိန္နမိ-တို့၏လည်း၊
 ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ မူလဋ္ဌဿ-သော၊ အာစရိယဿ-၏၊
 ဝိသင်္ကေတတ္တာ-အမှတ်အသား၏ ချွတ်ယွင်းခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကေန-
 ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-၏၊ အဇာနနတာယ-ကြောင့်၊
 သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံအကုန်အစင်၊ [ဒုက္ကဋ္ဌ
 ထုလ္လစ္စဉ်းပါရာဇိကအာပတ်အားလုံး-ဟူလို၊] အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-
 ကား၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော၊ ဒွိန္နံ-ဆရာ၊ ဓမ္မရက္ခိတဟူသော ၂ ပါးတို့၏၊ သောတ္ထိ-
 ဘာဝံ-ချမ်းသာကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ [အာပတ်မသင့်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊]
 ကတွာ၊ အတ္တနာ-သည်၊ (ကြိယာဝိသေသန)၊ နဌော-ပျက်စီးရရှာလေပြီ။

ဣတော-ဤဝါရမှ၊ ပရေသု-ကုန်သော၊ စတူသု-ကုန်သော၊ အာဏတ္တိ
 ဝါရေသု-အာဏတ္တိဝါရတို့တွင်၊ [ဤ ဝါရများ၌ ဆရာ တပည့်များသာမဟုတ်၊
 ရဟန်းအားလုံးနှင့်ဆိုင်သည်၊] တာဝ-ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊
 ပဌမေ-ပဌမဝါရ၌၊ သော ဂန္ဓာ ပုနံ ပစ္စာဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍဌာနံ-
 ဘဏ္ဍာထားရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-ပြီး၍၊ အန္ဓော စ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-
 ၌လည်းကောင်း၊ အာရက္ခံဒိသွာ အဝဟရိတုံ အသက္ကောန္တော(ဟုတွာ)၊ အာဂစ္ဆတိ-
 ပြန်လာ၏၊ ယဒါ သက္ကောသိ တဒါတိ-ကား၊ အဇ္ဇေဝ-၌သာ၊ အဝဟဋ္ဌ-ခိုး
 အပ်သည်၊ ဝါ-ခိုးကောင်းသည်၊ ဟောတိ ကိံ-ဖြစ်သလော၊ ဂစ္ဆ-ချေ၊ ယဒါ
 (အဝဟရိတုံ) သက္ကောသိ၊ တဒါ၊ နံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရ၊ ဣတိ-ဤသို့
 စေခိုင်းအံ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပန၊ အာဏတ္တိယာပိ-

ကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ တံ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဝဿံ၊ ဟာရိယံ-ဆောင်ထိုက်သည်၊ ဝါ-ဆောင်အပ်လတ္တံ့သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အတ္ထဿာမိကစေတနာနာမ-ခိုးခြင်းတည်း ဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာမည်သည်၊ မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒ္ဓိ သာ- အခြားမဲ့၌ အကျိုးရှိသော မဂ်စေတနာနှင့် တူ၏၊ တသ္မာ၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ-၌ပင်၊ ပါရာဇိကော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [မဂ်စေတနာသည် ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးကိုချက်ခြင်းပေးသကဲ့သို့ ခိုးခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာသည်လည်း ပါရာဇိက တည်းဟူသော အကျိုးကို ချက်ချင်း ပေး၏-ဟူလို၊] အဝဟာရကော-သည်၊ သဌိဝဿာတိက္ကမေန-အနှစ်ခြောက်ဆယ်လွန်ရာအခါ၌၊ တံ ဘဏ္ဍံ၊ သစေပိ အဝဟရတိ-အကယ်၍ မူလည်း ခိုးစေဦးတော့၊ အာဏာပကော စ-သည်လည်း၊ အန္တရာယေဝ-အနှစ်ခြောက်ဆယ်၏ အကြား၌သာ၊ ကာလံ ဝါ-သေခြင်းကို မူလည်း၊ (သစေပိ) ကရောတိ-ဦးတော့၊ ဟိနာယ ဝါ-ယုတ်ညံ့သော လူ့ အဖြစ် အကျိုးငှာမူလည်း၊ (သစေပိ) အာဝတ္တတိ-အကယ်၍မူလည်း လည်စေ ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း)၊ အဿမဏောဝ-ရဟန်း မဟုတ်တော့သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-၍၊ ကာလံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ကရိဿတိ- တွံ၊ ဟိနာယ ဝါ-ငှာမူလည်း၊ အာဝတ္တိဿတိ-တွံ၊ ပန-ကား၊ အဝဟာရကဿ- ၏၊ အဝဟာရက္ခဏေယေဝ-ခိုးရာခဏ၌သာ၊ ပါရာဇိကံ။

ဒုတိယဝါရေ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို (မာ အဝဟရိ-ဟူသော) စကားကို (သဏိကံ-ဖြေးဖြေး၊) ဝါ-တိုးတိုး (ဘဏန္တော-ပြောသည်၊) ဟုတွာ ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တဿ- ထို စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်း၏၊ ဗမိရတာယ ဝါ-နားထိုင်းသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မာ အဝဟရိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ-ကို၊ န သာဝေတိ-မကြားသိစေနိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မူလဋ္ဌော-သည်၊ န မုတ္တော- ပါရာဇိကမှ မလွတ်၊ ပန-ကား၊ တတိယဝါရေ-၌၊ သာဝိတတ္တာ-ကြားသိ စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မုတ္တော-၏၊ [“ကြားသိစေအပ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ” ဟူသည် ကြားခြင်း၊ ပြောအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် အာပတ်မှ လွတ်သည်။] စတုတ္ထဝါရေ-၌၊ တေန-ထို အာဏာပက ရဟန်းသည်၊ သာဝိတတ္တာစ-ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဣတရေန-အခြားသော

စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းသည်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီ ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ-၍၊
 သြရတတ္တာ စ-ရှောင်ကြဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း ကောင်း၊ ဥဘောပိ-
 အာဏာပက အာဏတ္တရဟန်း ၂ ပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ မုတ္တာ-အာပတ်မှ
 လွတ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-တည်း။...အာဏတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပတ္တိဘေဒ အခန်း

၁၂၂။ ဣဒါနိ-၌၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ဘဏ္ဍာတို့၌၊ [ဘူမဋ္ဌ ထလဋ္ဌာဒီသု၊]
 ဌာနာစာဝနဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တဿ-သော၊ အဒိန္နဒါနဿ-ဒါန၏၊ အင်္ဂ(စ)၊
 အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဘေဒေန-ဖြင့်၊ [အဝဟရိတဗ္ဗဿ ဝတ္ထုဿ
 ဂရုကလဟုက ဘေဒေန၊] အာပတ္တိဘေဒံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသေန္နော
 (ဟုတွာ) ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိတိ အာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-ထို ပဉ္စဟိ
 အာကာရေဟိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊
 ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊
 အင်္ဂေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တတြ-ထို ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ
 အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်းချုပ် အနက်တည်း၊
 အဒိန္န-ကို၊ အာဒိယန္တဿ-၏၊ [ပါရာဇိကော ဟောတိ၌စပ်၊] ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ
 ဟောတိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တေဟိ-ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-
 ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းအင်္ဂါတို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ၊)
 တတော-ထို ၅ ပါးတို့အောက်၊ ဦနေဟိ-ယုတ်လျော့ကုန်သော၊ (အာကာရေဟိ-
 တို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ န ဟောတိ၊) ဣတိ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-
 တည်း။

တတြ-ထို ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဣမေ-ဤ
 ဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ကား၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အာကာရာ-အကြောင်းတို့တည်း၊ ဝါ-
 အင်္ဂါတို့တည်း၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ-လူတည်းဟူသော သူတစ်ပါးသည် သိမ်းပိုက်
 အပ်သော ဘဏ္ဍာလည်းကောင်း၊ [မနုဿဘူတေန ပရေန-ပရိဂ္ဂဟိတံ၊]
 ပရပရိဂ္ဂဟိတံ သညိတာ-သူတစ်ပါးသိမ်းပိုက်အပ်သော ဘဏ္ဍာဟု အမှတ်
 ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရဿ-၏၊ ဂရုဘာဝေါ-လေးသည်၏အဖြစ်
 လည်းကောင်း၊ [တစ်မတ်၊ တစ်မတ်တန်ထက် အလွန်ဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို
 ဆိုသည်၊] ထေယျစိတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝနံ-လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးတို့ကား၊ (ပဉ္စ၊ အာကာရာ-တို့တည်း၊) ပန-ကား၊

ဣတော-ဤဝါရမ၊ ပရေဟိ-ကုန်သော၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ ဝါရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပါဠိတော်၌ လာသော ဝါရ ၂ ပါးတို့ဖြင့်၊] လဟုကေ-လဟုကဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရေ-၌၊ ဝတ္ထုဘေဒန-ဝတ္ထုအပြားအားဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသဝိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ။

၁၂၅။ ပန-ကား၊ ဆဟာကာရေဟိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တဝါရတ္ထယေ-ဟောတော် မူအပ်သော ဝါရသုံးပါး အပေါင်း၌၊ သကသညိတာ-မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟိတာ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ န-မဟုတ်၊ [“န ဝိဿာသဂ္ဂါဟိတာ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းဖြင့် ယူခြင်း ရှိသည် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း”ဟု ပေးလျှင် အဓိပ္ပာယ်ရသော်လည်း သဒ္ဓါနည်းကား မကျ၊] တာဝကာလိကတာ-ထိုသုံးစွဲရာကာလမျှ ယူခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (သဒ္ဓတ္ထ)၊ ဝါ-ခဏမျှ ငှားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)၊ န-မဟုတ်၊ ပရိက္ခာရဿ-၏၊ ဂရုကဘာဝေါ-လည်းကောင်း၊ ထေယျစိတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝနံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဆ-ကုန်သော၊ အာကာရာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ဆက်၊ ဇတ္တာပိ-ဤ သုံးဝါရတို့တွင်လည်း၊ ဝတ္ထုဘေဒန-ဝတ္ထု၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ ပဌမဝါရေ-၌၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဒုတိယ တတိယေသု-တို့၌၊ ထုလ္လစ္စယ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ၊ ပန-ဆက်၊ တတော-ထို ဝါရ ၃ ပါးမှ၊ ပရေသု-ကုန်သော၊ တိသု-ကုန်သော၊ ဝါရေသု-တို့၌၊ ဝတ္ထုဘေဒ-သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေပိ-ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ ဝတ္ထုဿ-၏၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊ အပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-မသိမ်းပိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဝုတ္တံ။

ဆဟာကာရေဟိ။ ။ဤဝါရ၌ “ပရပရိဂ္ဂဟိတ-ပရပရိဂ္ဂဟိတသညာ” တို့သည် ပါဠိတော်၌ မပါ၊ “သို့ဖြစ်လျှင် ထိုအင်္ဂါ ၂ ပါးမရှိပါဘဲ ပါရာဇိကဖြစ်တော့မည်လား” ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-န သကသညိ ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့်ပရပရိဂ္ဂဟိတ ဝတ္ထုကိုပြ၏၊ န ဝိဿာသဂ္ဂါဟိ၊ န တာဝကာလိကံတို့ဖြင့် ပရပရိဂ္ဂဟိတသညာကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် ပရပရိဂ္ဂဟိတဝတ္ထု၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတ သညာတို့သည် အနက်သဘောအားဖြင့် ဤ ဆဋ္ဌဝါရ၌ ပါရှိသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဖြစ်ရသည်-ဟူလို၊ [န သကသညိတိ ဣမိနာ ပန ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ဝတ္ထု ကထိတံ-န စ ဝိဿာသဂ္ဂါဟိ န စ တာဝကာလိကန္တိ ဣမေဟိ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညာ ကထိတာ။]

တကြ-ထို သုံးဝါရအပေါင်း၌၊ ယဒေတံ (ယံ+ဒေတံ)၊ အကြင်ဘဏ္ဍာကို၊
 န စ ပရပရိဂ္ဂဟိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊
 အနန္တာဝုတ္တကံ-စိုးအုပ်၍ မတည်နေစေအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-
 မသိမ်းပိုက်အပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဆဋ္ဌိတံ-ပိုလျှံသဖြင့် စွန့်ပစ်အပ်သည်
 မူလည်းဖြစ်သော၊ ဆိန္နမူလကံ-ရှာမရသဖြင့် ပြတ်သော အာလယဟူသော
 အမြစ်အရင်း ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ [ဤသုံးမျိုးဖြင့် အဿာမိက ဝတ္ထုသရုပ်
 ကို ပြသည်၊] အဿာမိကဝတ္ထု ဝါ-ဥစ္စာရှင် မရှိသော ဝတ္ထုသည်မူလည်း၊
 ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တကံ ဝါ-ဥစ္စာသည်မူလည်း၊ (ဟောတု-
 စေ၊) ဥဘယမ္ပိ-၂ ပါးစုံသည်လည်း၊ [အဿမိကနှင့် အတ္တသန္တက ၂ ပါးစုံ၊]
 န စ ပရပရိဂ္ဂဟိတန္တေ-န စ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-
 ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝါရ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညာ စ-
 သည် လည်း၊ အတ္ထိ၊ ထေယျစိတ္တေန စ-ဖြင့်လည်း၊ ဂဟိတံ-သည်၊
 (ဟောတိ၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ န ဝုတ္တာ-ဟောတော် မမူအပ်၊
 ဣတိ-အာပတ္တိဘောဒ အပြီးတည်း။

အနာပတ္တိဘောဒ အခန်း

၁၃၁။ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုဝသေန စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဝသေန စ-
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊
 အနာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ပေ၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို အနာပတ္တိ သသညိဿ
 အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သသညိဿာတိ-ကား၊ သကသညိဿ-မိမိ၏ဥစ္စာ
 ဟူသော အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ [ပါဠိတော်၌ သသညိဿပုဒ်ဝယ် သ သည်
 သက အနက်ဟောတည်း၊ (သဟ အနက်ဟော မဟုတ်) ဟု သိစေလို၍

အနန္တာဝုတ္တကံ စသည်။ ။ ငါ၏ဥစ္စာဟု မသိမ်းပိုက်အပ်သည်ကို အနန္တာဝုတ္တက
 ဟု ဆိုသည်၊ တော၌ သစ်မြစ်၊ သစ်ရွက် စသည်တည်း၊ ထင်းခွေသမား စသူတို့က
 အလွန်လေးသဖြင့် တောထဲ၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်ခဲ့သော ထင်းစသည်ကို ဆဋ္ဌိတဟု ဆို၏၊
 ပျောက်၍ ရှာသောအခါ မတွေ့သောကြောင့် အာလယပြတ်နေသည်ကို ဆိန္နမူလကဟု
 ဆို၏။

သကသညိဿ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ ။ ။ မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိရုံမျှဖြင့် အာပတ် သင့်-
 မသင့် လျဉ်းပါးဖွယ်မရှိ၊ မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိပြီးလျှင် သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ယူရာအခါ၌သာ
 အာပတ်သင့်လေသလားဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိ၍ “အနာပတ္တိ သသညိဿ” ဟု ဟောတော်မူ
 သည်၊ ထို့ကြောင့် “မယံ သန္တကံ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ ပါဠိတော်
 ၌လည်း “သသညိဿ ပရဘဏ္ဍကမ္ပိ ဂဏ္ဍတော ဂဟဏေ အနာပတ္တိ” ဟု အပိုထည့်၍ပေး
 ရသည်။

သကသညိဿဟု ဖွင့်၏။ ထို သကသညိဿကို ထပ်၍ဖွင့်လိုသောကြောင့် “မယံ သန္တကံ” စသည်ကိုမိန့်၊] ဣဒံ ဘဏ္ဍာ-သည်၊ မယံ-၏။ သန္တကံ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သသညိဿ-ဖြစ်၍၊ ပရဘဏ္ဍကမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဂဏှတော- ယူသောရဟန်း၏၊ ဂဟဏေ-၌၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသော ဘဏ္ဍာကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ သာမိကေဟိ-တို့သည်၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (သမာနော)၊ သစေ န ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ-ထိုဥစ္စာရှင်တို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေ-ရဖို့ရန် အားထုတ်မှု လုံ့လကို လျှော့ချရာအခါ၌၊ ပါရာဇိကံ။

ဝိဿာသဂ္ဂါဟောတိ-ကား၊ ဝိဿာသဂ္ဂဟဏေပိ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ-လက္ခဏံ-ဝိဿာသဂ္ဂါဟ လက္ခဏာကို၊ ဣမိနာသုတ္တေန-ဤ ပါဠိတော်ဖြင့်၊ [ဝိနည်းမဟာဝါ၊ စိဝရက္ခန္ဓကပါဠိတော်ဖြင့်၊] ဇာနိတဗ္ဗံ-၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သန္နိဋ္ဌော စ-ထိုဤအရပ်၊ ပေါင်းဆုံလတ်၍၊ မြင်အပ်ဖူးကာမျှ မိတ်ဆွေသည်လည်း၊ ဟောတိ-အံ၊ သမ္ဘတ္တော စ-ကောင်းစွာ မိမိကို ဆည်းကပ်တတ်သော မိတ်ဆွေရင်းသည်လည်း၊ ဝါ- ကောင်းစွာ မိမိက ဆည်းကပ်အပ်သော မိတ်ဆွေရင်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ အာလပိတော စ-ပြောဆိုအပ်ဖူးသည်လည်း၊ (ဟောတိ) ဇီဝတိ စ-အသက်ရှင်ဆဲလည်း ဖြစ်အံ၊ မေ-သည်၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သော်၊ ဝါ-ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တမနော-မိမိစိတ်ရှိသူသည်၊ ဝါ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ဇာနာတိ-အံ၊ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်များ၌ “ဂဟိတေစ-အတ္တမနော ဟောတိ” ဟု ရှိသော်လည်း ပါဠိတော်ရင်း၌ကာ “ဇာနာတိစ-ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတိ”ဟု ရှိ၏။]

ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ-ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို၊ ဝိဿာသံ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ ဂဟေတံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ တတ္ထ-ထို အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သန္နိဋ္ဌောတိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော-ထိုဤအရပ်၊ ပေါင်းဆုံလတ်၍၊ မြင်အပ်ဖူးကာမျှဖြစ်သော မိတ်ဆွေတည်း၊ သမ္ဘတ္တောတိ-ကား၊ ဒဋ္ဌမိတ္တော-ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေတည်း၊ အာလပိတောတိ-ကား၊ မေ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ (ဂဏှေယျာသိ၌စပ်၊) ယံ-အကြင်ဥစ္စာကို၊ ဣစ္ဆသိ-၏၊ တံ-ထိုဥစ္စာကို၊ ဂဏှေယျာသိ-လော၊ အာပုစ္ဆိတွာ - ပန်ပြော၍၊ ဂဟဏေ - ၌၊ ကာရဏံ - သည်၊ နတ္ထိ။

[“ခွင့်တောင်းနေဖွယ် မလို”ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-ပြောဆို အပ်ဖူးသည်။ (ဟောတိ-အံ၊) ဇီဝတိတိ-ကာ၊ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ-ထခြင်း မရှိသော အိပ်ခြင်းဖြင့်၊ [ယာယ သေယျာယ သယိတော ကာလံ ကရောတိ-သာ အနုဋ္ဌာနသေယျာနာမ၊] သယိတော-အိပ်သည်။ (သမာနော) ပိ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဇီဝတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒံ-ဇီဝတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်းသို့၊ ဝါ-စုတိသို့၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်သေး၊ (တာဝ-ထိုမျှလောက်တိုင်အောင်တည်း။) ဂဟိတေ-အတ္တမနောတိ-ကာ၊ ဂဟိတေ-သော်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ တုဋ္ဌစိတ္တော-နှစ်သက်ဝမ်း မြောက်သော စိတ်ရှိသူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ၊ ဧဝရူပဿ-ဤသို့သဘောရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ [ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူအားလုံးနှင့်ဆိုင်သည်။] သန္တကံ-ကို၊ (ဂဟေတုံဋ္ဌစပ်) မေ-သည်၊ ဂဟိတေ-သော်၊ အတ္တမနော-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနန္တေန-သိသောရဟန်းသည်၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဌတိ။

စ-ဆက်၊ အနဝသေသပရိယာဒါနဝသေန-အကြွင်းအကျန် မရှိသော အင်္ဂါတို့ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဧတာနိ အင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော-ဝိဿာသဂ္ဂါဟသည်၊ သန္နိဋ္ဌော ဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော၊ သန္နိဋ္ဌော၊ ဇီဝတိ၊ ဂဟိတေအတ္တမနော-ဟူသောသုံးပါးတို့လည်းကောင်း၊ သမ္ဘတ္တော ဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော၊ သမ္ဘတ္တော၊ ဇီဝတိ၊ ဂဟိတေ အတ္တမနောဟူသော သုံးပါးတို့လည်းကောင်း၊ အာလပိတော ဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော၊ အာလပိတော၊ ဇီဝတိ၊ ဂဟိတေအတ္တမနောဟူသော သုံးပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ရဟတိ-တက်ရောက်၏၊ ဝါ-အထမြောက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင် ဥစ္စာရှင်သည်၊ ဇီဝတိ-အသက်ရှင်သေး၏၊ စ-ထိုသို့ပင် အသက်ရှင်သေးပါသော်လည်း၊ ဂဟိတေ-သော်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အတ္တမနော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တဿ-ထိုဥစ္စာ ရှင်၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန-ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့်၊ ဂဟိတံ၊ (သမာနံ)ပိ၊ ပန၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ (တစ်နည်း) ပနဒါတဗ္ဗံ-ပြန်ပေးရမည်၊ စ-ဆက်၊ ဒဒမာနေန-ပြန်ပေးသောရဟန်းသည်၊ တာဝ-ဂဟိတေ အနတ္တမန၏ ဥစ္စာမှ ရှေးဦးစွာ၊ မတကဓနံ-သေသူ၏ဥစ္စာကို၊ (ဒါတဗ္ဗံဋ္ဌစပ်) [ဤမတကဓနံဟူသော ပါဠိ၌ မတကအရ ယူနေတုန်း သေသူလည်းပါ၏၊ ယူပြီးမှ သေသူလည်း ပါ၏၊] ဂဟဋ္ဌာ ဝါ-လူဝတ်ကြောင်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ-ရသေ့ ရဟန်းသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တဿ-ထိုသေသူ၏၊ ဓနေ-၌ ဣဿရာ-အစိုးရကုန်၏၊ ဝါ-အမွေခံဖြစ်ကုန်၏၊

တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ-ထိုအမွေခံတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝါ-ပေးရမည်၊ အနတ္တမနဿ-မိမိစိတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တကံ၊ တံသေဝ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဌမယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဝါ-အစကပင်၊ မမ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ဂဏှန္တေန-ယူသော၊ တယာ-သည်၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစီဘေဒေနဝါ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှုတ်မြွက်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန ဝါ-စိတ်ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုမောဒိတွာ-
ဝမ်းမြောက်ပြီး၍၊ ပစ္စာ-၌၊ ကေနစိ-သော၊ ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ကုပိတော-စိတ်ဆိုးသည်၊ (ဟောတိ)၊ (သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပစ္စာဟရာပေတုံ-တစ်ဖန် ဆောင်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပြန်တောင်းခြင်းငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ ယောပိ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အဒါတုကာမော-ပေးခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ အဓိဝါသေတိ-လက်ခံ၏၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ န ဝဒတိ-မပြော၊ [ကန့်ကွက်စကား မပြော - ဟူလို၊] သောပိ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ပနပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မယာ-ငါသည်၊ ဝါ-တပည့်တော်သည်၊ တုမှာတံ-သင်တို့၏၊ ဝါ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီ၊ (ဣတိ) ဝါ-ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုတ္တံ-သုံးစွဲအပ်ပါပြီ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဂဟိတံ ဝါ-ယူအပ်ပြီးသည်သော်လည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ ပရိဘုတ္တံ ဝါ-သော်လည်း၊ (ဟောတု) မယာ ပန-ကား၊ တံ-ထိုဥစ္စာကို၊ ကေနစိဒေဝ-သော၊ ကာရဏိယေန-ကြောင့်၊ ထပိတံ-ပြီ၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်အတိုင်း ဖြစ်သည်ကို၊ ကာတုံ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ [ယူအပ်သမျှ၊ သို့မဟုတ် သုံးစွဲအပ်သမျှကို အစားပေးသင့်သည်-ဟူလို၊] ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိ။

တာဝကာလိကေတိ-ကား၊ ပဋိဒဿာမိ-ပြန်ပေးအံ့၊ ပဋိကရိဿာမိ-အစားပြုအံ့၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဂဏှန္တဿ-၏၊ တာဝကာလိကေ-

ပဋိဒဿာမိ။ ။ယံ ဂဟိတံ တဒေဝဝါ၊ ယူအပ်သောဝတ္ထုကို ဖြစ်စေ၊ အညံဝါ-တာဒိသံ-ယူအပ်သော ဝတ္ထုနှင့် အလားတူကို ဖြစ်စေ၊ ပန ဒဿာမိတိအတ္ထော၊-ဋီကာ။ ဤ ဋီကာဖွင့်၌ “အလားတူဝတ္ထုကို ပြန်ပေးခြင်း” နှင့် ပဋိကရဏ-အစားပြုပေးခြင်း သည်” သဘောတူဖြစ်ရကား ရှေးက “ပဋိကရိဿာမိ” ပါဟန်မတူ။

ထိုသုံးစွဲရာကာလ၌ဖြစ်သော၊ [တာဝကာလံ-ထိုသုံးစွဲရာကာလ၌+ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော ယူခြင်းတည်း၊ တာဝကာလိကံ-ခြင်း၊] ဂဟဏေပိ-ယူခြင်း၌လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသော ဥစ္စာကို၊ (ဒါတဗ္ဗံ၌စပ်၊) ဘဏ္ဍာသာမိကော-သော၊ ပုဂ္ဂလောဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် လည်းကောင်း၊ ဂဏော ဝါ-ဂိုဏ်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤစွာသည်၊ တုယေဝ-သင်၏ ဥစ္စာသည်သာ၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေတော့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ အနုဇာနာတိ-အံ၊ ဣစ္ဆေတံ-ဤသို့ခွင့်ပြုခြင်းသည်၊ ကုသလံ-၏၊ နော စေ အနုဇာနာတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာဟံရာပေန္တေ-ဆောင်စေလတ်သော်၊ ဝါ-ပြန်တောင်းလတ်သော်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ သံဃသန္တကံ-ကို၊ ပဋိဒါတုမေဝ-ပြန်ပေးခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ [သံဃာအားလုံးကို သဘောတူခွင့်ပြုအောင် မတတ်နိုင်ခြင်း၊ သံဃာကလည်း သံဃိကပစ္စည်းတစ်ခုကိုမျှ ခွင့်မပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ဧကန်ပြန်ပေးသင့်သည်။]

ပန-ကား၊ ပေတပရိဂ္ဂဟေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပေတ္တိဝိသယေ-ပြိတ္တာတို့၏ဖြစ်ရာနယ်၌၊ ဥပ္ပန္နာပိ-ဖြစ်သော ပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ [စာအုပ်များ၌ “ဥပ-ပန္နာ” ဟုတွေ့ရ၏၊ အာဓာရနှင့်တွဲရာ၌ “ဥပ္ပန္နာ” ဟုသာ ရှိရိုးတည်း၊ သို့မဟုတ် “ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နာ” ဟု ရှိရမည်၊] ကာလကံတွာ-သေပြီး၍၊ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ-ထိုအတ္တဘော၌ပင်၊ ဝါ-ထိုအလောင်းကောင်၌ပင်၊ နိဗ္ဗတ္တာပိ-ဖြစ်သောပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ [ဝိနိတဝတ္ထ၌လာလတ္တံ့သော အဝတ်ကို စွဲ၍ပြိတ္တာဖြစ်နေသူမျိုးတည်း၊] စာတုမဟာရာဇိကာဒယာ-စာတုမဟာရာဇိက အစရှိကုန်သော၊ ဒေဝါပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပေတာတွေဝ-ပြိတ္တာတို့ဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ-ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပြိတ္တာတို့၏၊ ပရိဂ္ဂဟေ-သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာကို ယူခြင်းကြောင့်၊ [“ပရိဂ္ဂဟဂဟဏေ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဂဟဏပုဒ် အကြေကြံ။] အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်။ ဒေဝရာဇာ၊ သက္ကော-သည်၊ အာပဏံ-အိမ်ဈေးကို၊ ပသာရေတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ နိသိန္နော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ကော-ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရှိသော၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ တံ-ထိုအကြောင်း ကို၊ [သိကြားမင်း ဈေးဆိုင်ခင်း၍ ထိုင်နေကြောင်းကို၊] ဥတွာ၊ အတ္တနော-၏၊ စီဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ သတသဟဿဂ္ဂနကမ္ပိ-တစ်သိန်းတန်သည်လည်းဖြစ် သော၊ သာဋကံ-ကို၊ တဿ-ထိုသိကြားမင်းသည်၊ မာဂဏှမာဂဏှ-မယူ မယူနှင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿာပိ-ပြောစဉ်လည်း၊ ဂဟေတွာ၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-တော့၊ (ဧဝံသတိပိ - ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိ - အပ်၏၊ ပန-

မြောက်ပင့်ဖွယ်ရာ၊ သမ္ဘာဝနာကား၊ ဒေဝတာ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ဗလိကမ္ပ-
ပူဇော်ပသမှုကို၊ ကရောဇ္ဈေ ဟိ-တို့သည်၊ ရုက္ခာဒီသု-တို့၌၊ လဂ္ဂိတသာဠကေ-
ဆွဲချိတ်ထားအပ်သော အဝတ်၌၊ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ-ယူကောင်း၏ဟု ပြောဆိုဖွယ်
သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ [နတ်ကတော် စသူတို့ မစောင့်ရှောက်အပ်သော အဝတ်ကို
ဆိုသည်၊ စောင့်ရှောက်ထားလျှင် မယူသင့်။]

တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟေတိ - ကား၊ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ - တို့၏လည်း၊
ပရိဂ္ဂဟေ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊
နာဂ ရာဇာ ဝါ-နဂါးမင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ သုပဏ္ဏမာဏဝကော ဝါ-
ဂဠုန်လုလင်ငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿရူပေန-လူအသွင် ဖြင့်၊
ဝါ-လူယောင်ဆောင်သဖြင့်၊ အာပဏံ သစေ ပသာရေတိ၊ တတောစ-
ထိုအိမ်ဈေးမှလည်း၊ အဿ-ထိုနဂါးမင်း၏၊ ဝါ-ထိုဂဠုန်လုလင်ငယ်၏၊
သန္တ ကံ၊ ကို၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပုရိမနယေနော ဂဟေတွာ၊
သစေပိ ဂစ္ဆတိ-တော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဝဇ္ဇတိ၊ သိဟော ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း။
ဗျုပ္ပေါ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မိဂမဟိသံသယော-သမင်၊ ကွဲ အစရှိ
သော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဝဇ္ဇိတွာ-သတ်ပြီး၍၊ ခါဒန္တော-ခဲစားနေသည်ကို၊
ဇိဃတ္ထာပိဋ္ဌိတော-ဆာလောင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-
ကြောင့်) အာဒိတောဝ-အစဉ်ပင်၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ (မခြောက်
မမောင်းထိုက်)၊ ဟိ-မှန်၊ အနတ္ထမ္ပိ-အကျိုးမဲ့ကိုလည်း၊ ကရေယျ-ရာ၏၊
ခြင်္သေ့၊ ကျားတို့ ဆာဆာလောင်လောင်နှင့် စားနေတုန်း မတားမြစ်လေနှင့်၊
မိမိကို ရန်မှုမှာ စိုးရိမ်ရသည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ထောကေ-ကို၊ ခါယိတေ-
စားအပ်ပြီးသော်၊ [အဆာပြေအောင် စားပြီးသော်၊] ဝါရေတုံ၊ ယဒိသက္ကောတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဝါရေတွာ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ သေနာဒယောပိ-သိန်းအစရှိသော
ငှက်တို့ကိုလည်း၊ အာမိသံ-အာမိသကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဂစ္ဆန္တေ -သွားနေသည်တို့ကို၊
ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (ကျအောင် ခြောက်လှန့်၍) ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ပံသုကူလသညိဿာတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤဥစ္စာသည်၊ အဿာမိကံ-ပိုင်ရှင်
မရှိ၊ ပံသုကူလံ-ပံသုကူတည်း၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့၊ သညိဿာပိ-အမှတ်ရှိသော
ရဟန်း၏လည်း၊ ဂဟဏေ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တံ-
ထိုဥစ္စာသည်၊ သဿာမိကံ-ပိုင်ရှင်ရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
အာဟရာပေန္တေ-လတ်သော်၊ ဒါတမ္ပံ-ပေးရာ၏၊ ဥမ္မတ္တကဿာတိ-ကား၊
ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ [ပဌမပါရာဇိက၌] ဝုတ္တပ္ပကာရဿ-သော၊ ဥမ္မတ္တကဿာပိ-

၏လည်း၊ (ဂဟဏေ-ကြောင့်၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာဒိကမ္ပိကဿာတိ-
ကား၊ ဣဓ-ဤဒုတိယပါရာဇိက၌၊ ခနိယော-သည်၊ အာဒိကမ္ပိကော-
အစဆုံးခိုးမှု၌ ယှဉ်သူတည်း၊ တဿ-ထို အရှင်ခနိယ၏၊ (ဂဟဏေ) အနာ
ပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဝသေသာနံ-အရှင်ခနိယမှ ကြွင်းကုန်သော၊
ရဇကဘဏ္ဍိကာဒိစောရာနံ-ကဝါသည်တို့၏ ဘဏ္ဍာထုပ် အစရှိသည်ကို ခိုးယူ
ကုန်သော၊ အဗ္ဗဂ္ဂိယာဒိနံ-တို့၏၊ အာပတ္တိယေဝ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-တည်း၊
ပဒဘာနီယဝဏ္ဏနာ-ပဒဘာဇနီယအဖွင့်သည်၊ ဝါ-ပဒဘာဇနီယပုဒ်တို့ကို
ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဍကကထာခန်း

ပန-ကာ၊ သမုဋ္ဌာနဉ္စ ကြိယာ၊ ပေ၊ ကုသလံ ဝေဒနာစာတိ-ဟူသော၊
ဣမသ္မိံ ပကိဏ္ဍကေ-ဤရောပြွမ်းသော စကားရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော၊) [ဤဂါထာ၏အနက်ကို ပဌမပါရာဇိက အဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ၊] ဣဒံ
သိက္ခာပဒံ-သည်၊ တိသမုဋ္ဌာနံ-၃ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ [တိသမုဋ္ဌာနံ
အရကို ပြလိုသောကြောင့် “သာဟတ္ထိကံ” စသည်မိန့်၊] သာဟတ္ထိကံ-သာဟတ္ထိက
ခိုးခြင်းသည်၊ ကာယတော စ-ကိုယ့်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတော စ-
စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ အာဏတ္ထိကံ- အာဏတ္ထိက
ခိုးခြင်းသည်၊ ဝါစတော စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တတော စ-လည်းကောင်း၊
သမုဋ္ဌာတိ၊ သာဟတ္ထိကာ ဏတ္ထိကံ-သာဟတ္ထိက အာဏတ္ထိက ခိုးခြင်းသည်၊
ပေ၊ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကြိယသမုဋ္ဌာနဉ္စ-ကြိယသမုဋ္ဌာန် လည်းဖြစ်၏၊ ဝါ-
မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကရောန္တောယေဝ-
ပြုသူသည်သာ၊ ဧတံ-ဤအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ အကရောန္တော-
သည်၊ (ဧတံ-ဤသို့၊ န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊) အဒိန္နံ-ကို၊ အာဒိယာမိ-
ငါယူ၏၊ ဣတိ သညာယ-ဤသို့သော အမှတ်သညာ၏၊ အဘာဝေန-
မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ - အတွက်၊ မုစ္စနတော - အာပတ်မှလွတ်ခြင်းကြောင့်၊

သာဟတ္ထိကာဏတ္ထိကံ။ ။ “သစ်တုံးကြီးက အလွန်လေး၏၊ သင်က တစ်ဖက်
ငါက တစ်ဖက်မြှောက်ကြစို့” ဟု ပြော၍ ခိုးယူရာ၌ သာဟတ္ထိကအာဏတ္ထိက ၂ မျိုးရဟု
ဆိုသည်၊ ဤသို့ ၂ မျိုးရသော်လည်း အာပတ်ဆုံးဖြတ်သောအခါ သာဟတ္ထိကစေတနာ
ကြောင့် ဌာနာစာဝန ဖြစ်လျှင် သာဟတ္ထိကအင်္ဂါဖြင့်၊ အာဏတ္ထိက စေတနာကြောင့်
ဌာနာစာဝနဖြစ်လျှင် အာဏတ္ထိက စေတနာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည်။

သညာဝိမောက္ခ-သညာဝိမောက္ခတည်း၊ ဝါ-ဝိတိက္ကမသညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သစိတ္တကံ-သစိတ္တက သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ လောကဝဇ္ဇ-လောက၌ အပြစ်ရှိသော သိက္ခာ ပုဒ်တည်း၊ ကာယကမ္မ-ကာယကံရှိ၏၊ ဝစီကမ္မ-၏၊ အကုသလစိတ္တ-၏၊ တုဋ္ဌော-နှစ် သက်သည်၊ (ဟုတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊) ဘီတော-သည်၊ (ဟုတွာဝါ၊) မဇ္ဈတ္တော-အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၊ ဝါ-လျစ်လျူရှုသည်၊ (ဟုတွာဝါ၊) တံ-ထိုအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တိဝေဒနံ- ၃ပါးသော ဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ သမ္ပ- အလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိနိတဝတ္ထုကထာ အဖွင့်

၁၃၂။ ဝိနိတဝတ္ထု ကထာသု-ဝိနိတဝတ္ထု ကထာတို့၌၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု-ကို၊ အနုပညတ္တိယံ-အနုပညတ်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ ဒုတိယဝတ္ထုမှိ-၌၊ စိတ္တံ နာမ-သည်၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ-ပုထုဇဉ်တို့၏ (သန္တာန်၌၊) ရာဂါဒိဝသေန-ဖြင့်၊ ပကတိ-ပင်ကိုယ်သဘောကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ ဓာဝတိ-ပြေးသွား၏၊ သန္တာ ဝတိ-လွန်စွာပြေးသွား၏၊ [သုဋ္ဌ-ဓာဝတိ] ဝိဓာဝတိ-အထူးထူး အပြားပြား ပြေးသွား၏၊ [ဝိဝိဓာ နာနပ္ပကာရေန-ဓာဝတိ၊] ဘဂဝါ-သည်၊ ကာယ ဝစီ ဒွါရဘေဒံ-ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ အထူးအပြားကို၊ ဝိနာပိ-ကြဉ်၍လည်း၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ သစေပညပေယျ- မူအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကော-သည်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ အနာပတ္တိကံ-အာပတ်မရှိ သည်ကို၊ ကာတု-ငှာ။ သက္ကုဏေယျ-စွမ်းနိုင်အံ့နည်း၊ (န သက္ကုဏေယျဧဝ- သည်သာ၊) တေန-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ ဘိက္ခု စိတ္တုပ္ပါဒေတိ-ဟူ၍၊ အာဟ- မူပြီ၊ ထိုသို့ပင် စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့် အာပတ်မသင့်ပါသော်လည်း၊ (ဘိက္ခုနာ နာမ-မည်သည်၊) စိတ္တဝသိကေန-စိတ်အလိုသို့လိုက်သူသည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ- မဖြစ်ရာ၊ ပဋိသင်္ခါနဗလေန-အပြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [တထာ ဝိဓစိတ္တုပ္ပါဒေ-ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်ဖြစ်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏ ဗလေန၊] စိတ္တံ-ကို၊ နိဝါရေတဗ္ဗမေဝ-တားမြစ်ထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ- ဤကား အဆုံးအမတ်ည်း။

၁၃၃, ၁၃၄။ အာမသနဖန္ဒာပနဌာနာစာဝနတ္ထုနိ-အာမသနဝတ္ထု၊ ဖန္ဒာပနဝတ္ထု၊ ဌာနာစာဝနဝတ္ထုတို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-ရှိကုန်သည်သာ၊ တတော- ထိုဝတ္ထုတို့မှ၊ ပရာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ထေယျစိတ္တော ဘူမိတော

အဂ္ဂဟေသီတိ ဝတ္ထုပရိယောသာနာနိစ-ထေယျ စိတ္တော ဘူမိတော အဂ္ဂဟေသီ
ဝတ္ထုအဆုံးရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်လည်း၊ (ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ-ကုန်သည်သာ။)

၁၃၅။ နိရုတ္တိပထဝတ္ထုသို့-နိရုတ္တိပထဝတ္ထု၌၊ အာဒိယီတိ-ကား၊ ဂဏှိ-ယူပြီ၊
တွံ-သည်၊ စောရော-သည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပရာမသိ-သုံးသပ်ပြီ၊
ဝါ-စွပ်စွဲပြီ၊ [အာဒိ-အရ လက်ဖြင့်ယူသည်ဟုထင်မည်စိုးသောကြောင့် “ပရာမသိ-
သူခိုးစွပ်စွဲပြီ” ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ ဣတရော-အခြားသော သင်္ကန်းသိမ်း
ထားသော ရဟန်းသည်၊ [ပဋိညံ အဒါသိ၌စပ်၊] ကေန အဝဟဋ္ဌန္တိ-ဟူ၍၊
ဝုတ္တေ-သင်္ကန်းရှင်က ပြောဆိုအပ်သော်၊ မယာ အဝဟဋ္ဌန္တိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆာသဘာ
ဂေန-အမေးနှင့် သဘောတူသဖြင့်၊ [ပုစ္ဆာနုရူပေန၊] ပဋိညံ-ဝန်ခံခြင်းကို၊
အဒါသိ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣတရေန-အခြားသောသင်္ကန်းရှင်ရဟန်းသည်၊ ကေန
ဂဟိတန္တိ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကေန အပနီတန္တိ-လည်းကောင်း၊ ကေန
ထပိတန္တိ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်သည်၊ ယဒိ အဘဝိဿ-
အံ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ အယမ္ဗိ- ဤရဟန်းသည်လည်း၊ [သင်္ကန်း
သိမ်းထားသောရဟန်းသည်လည်း၊] မယာဂဟိတန္တိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
မယာ အပနီတန္တိဝါ၊ မယာ ထပိတန္တိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒေယျ-ပြန်၍
ပြောရာ၏၊ မုခံ နာမ-ပါးစပ်မည်သည်ကို၊ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ စ-စားခြင်းအကျိုးငှာ
လည်းကောင်း၊ ကထနတ္ထာယစ-စကားပြောခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊
ကတံ-ကံသည်ပြုအပ်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ထေယျစိတ္တံ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊
အဝဟာရော-သည်၊ နတ္ထိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိဘိက္ခု နိရုတ္တိပထေတိ-
ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီ၊ [နိရုတ္တိဇေ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော စကားသည်ပင်-
ပထော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိရခြင်း၏အကြောင်းတည်း၊] ဝေါဟာရဝစန
မတ္တေ-ပြောရိုးဆိုစဉ်စကားမျှ၌၊ အနာပတ္တိ-တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊
တတော-ထိုဝတ္ထုမှ၊ ပရံ-၌၊ ဝေဠုနဝတ္ထု ပရိယောသာနံ-ဝေဠုနဝတ္ထု အဆုံးရှိသော၊
သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၃၇။ အဘိန္နသရီရ ဝတ္ထုသို့-၌၊ အဓိဝတ္ထောတိ-ကား၊ သာဓုကတဏှာယ-
အဝတ်၌တပ်မက်ခြင်းကြောင့်၊ တသ္မိယေဝသရီရေ-ထိုအလောင်းကောင်၌ပင်၊
နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ရပြီ၊ အနာဒိယန္တောတိ-ကား၊ တဿ-ထိုပြိတ္တာ၏၊ ဝစနံ-
စကားကို၊ အဂဏှန္တော-မယူဘဲ၊ ဝါ-နည်း၊ အာဒရံ-လေးစားခြင်းကို၊
အကရောန္တော-မပြုဘဲ၊] (တစ်နည်း) အာဒရံ အကရောန္တော-ဂရုမစိုက်ဘဲ၊

(ဂဏှိ-ယူပြီ၊) တံ သရီရံ ဥဋ္ဌဟိတွာတိ-ကား၊ ပေတော-သည်၊ အတ္တနော-
၏၊ အာနုဘာဝေန-တန်ခိုးဖြင့်၊ တံသရီရံ-ထို အလောင်းကောင်ကို၊ ဥဋ္ဌာပေသိ-
ထစေပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တံ သရီရံ ဥဋ္ဌဟိတွာတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)
ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဒွါရံ ထကေသီတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သုသာနသမိပေယေဝ-
သုသာန်၏ အနီး၌ပင်၊ ဝိဟာရော-သည်၊ (ဟောတိ-ရှိ၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊
ဘိရုကဇာတိကော-ကြောက်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဘိက္ခု-
သည်၊ ခိပ္ပမေဝ-ကပျာကယာသာလျှင်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-
ဝင်ပြီး၍၊ ဒွါရံ-ကို၊ ထကေသိ-ပိတ်လိုက်ပြီ၊ တတ္ထေဝ ပရိပတိတိ-ကား၊
ဒွါရေ-ကို၊ ထကိတေ-ပိတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပေတော-သည်၊ သာဋကေ-အဝတ်၌၊
နိရာလယော-တွယ်တာခြင်း မရှိတော့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ တံ သရီရံ-ထို
အလောင်းကောင်ကို၊ ပဟာယ-၍၊ ယထာကမ္မံ-ကံအားလျော်စွာ၊ ဂတော-
သွားပြီ၊ [ထိုပြီတ္တာလည်း ဘဝပြောင်းသွားပြီ၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ သရီရံ-
သည်၊ တတ္ထေဝ-ထိုတံခါးအနီး၌ပင်၊ ပရိပတိတံ-လဲလေပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။

အဘိဇ္ဇေသရီရေတိ-ကား၊ အဗ္ဘုဏှေ-လောလောလတ်လတ်ဖြစ်သော၊
အလ္လသရီရေ-စိုစိုဖပ်ဖပ် အလောင်းကောင်၌၊ [အဗ္ဘုဏှေကိုပင် အလ္လသရီရေဟု
ထပ်ဖွင့်သည်၊] ပံသုကူလံ-ပံသုကူကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မကောက်ယူထိုက်၊
ဂဏှန္တဿ-ကောက်ယူသော ရဟန်း၏၊ ဧဝရူပါ-ကုန်သော၊ ဥပဒ္ဒဝါ-
ဘေးရန်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌေ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-
၏၊ ပန-အနွယကား၊ ဘိဇ္ဇေ-ပျက်သော အလောင်းကောင်၌ (ပံသုကူလံ-
ကို၊) ဂဟေတံ-ကောက်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ပန-ပရိဟာရပဲက္ခမှတစ်ပါး
စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကိတ္တာဝတာ-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ ဘိန္နံ-
ပျက်သောအလောင်းကောင်သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ကာက ကုလလ သောဏ
သိင်္ဂါလာဒိဟိ-ကျိုး၊ စွန်၊ အိမ်ခွေး၊ တောခွေး အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
မုခတုဏှကေန ဝါ-နှုတ်သီးဖျားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဒါဌာယ ဝါ-
အစွယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤသကံ-စဉ်းငယ်၊ ဖာလိတမတ္တေနာ ပိ-
ဖောက်အပ်ကာမျှဖြင့်လည်း၊ (ဘိန္နံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊) ပန-ဆက်၊ ပတတော-
လဲကျသော၊ ယဿ-အကြင်အလောင်းကောင်၏၊ ဃံသနေန-ပွတ်တိုက်မိခြင်း
ကြောင့်၊ ဆဝိမတ္တံ-အရေပါးမျှသည်၊ ဆိန္နံ-ပြတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ စမ္ပံ-
အရေထူသည်၊ အစ္ဆိန္နံ-မပြတ်သေးသည်၊ (ဟောတိ-အံ့၊) ဧတံ-ဤအလောင်း
ကောင်သည်၊ အဘိဇ္ဇေမေဝ-မပျက်သေးသည်သာ၊ (ဟောတိ၊) ပန-အနွယကား၊
စမ္ပေ-သည်၊ ဆိဇ္ဇေ-သော်၊ ဘိန္နံ-ပျက်သောအလောင်းကောင်သည်၊ (ဟောတိ)။

ယဿာပိ-အကြင်အလောင်းကောင်၏လည်း၊ သဇီဝကာလေယေဝ-
 အသက်ရှင်ရာအခါ၌ပင်၊ ပဘိန္ဒာ-အပြားအားဖြင့်ပျက်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍကုဋ္ဌ
 ပိဋ္ဌကာ ဝါ-မြင်းဖုနာ၊ နူနာ၊ သွေးစုနာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဏော
 ဝါ-အခြားနာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဣဒမ္ဗိ-ဤအလောင်း
 ကောင်သည်လည်း၊ ဘိန္ဒု-ပျက်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊) တတိယဒိဝသ
 တော-သုံးရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘာဝေန-ဖူးဖူးရောင်
 သော အလောင်းကောင် အစရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ကုဏပဘာဝံ-အကောင်ပုပ်၏
 အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတမ္ဗိ-ကပ်ရောက်သော အလောင်းကောင်သည်လည်း၊ ဘိန္ဒုမေဇ-
 ပျက်သောအလောင်းကောင်မည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေန-အလုံး
 စုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ အဘိန္ဒေပိ-မပျက်
 သေးသော အလောင်းကောင်၌လည်း၊ သုသာနဂေါပကေဟိ ဝါ-သုသာန်စောင့်
 တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညေဟိ-ကုန်
 သော၊ မနုဿဟိဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဂါဟာပေတုံ-ယူစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အညံ-အခြားသူကို၊ နော စေ လဘတိ-
 အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတ္ထကေနဝါ-ဓားငယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိ ဝါ-
 တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဏံ-အနာကို၊ ကတွာ၊
 ဂဟေတမ္ဗိ-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူကောင်း၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိသဘာဂသရီရေ-
 သဘောမတူသော မာတုဂါမအလောင်းကောင်း၌၊ သတိ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-
 ဖြစ်စေ၍၊ သမဏသညံ-ငါရဟန်းဟူသော အမှတ်သည်ကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-၍၊
 သိသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒပိဋိယံ ဝါ-လက်ဖမိုး ခြေဖမိုး၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝဏံ ကတွာ၊ (ပံသုကူလံ-ကို)၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
 အပ်၏။

ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုကထာခန်း

၁၃၈။ တဒနန္တရေ-ထိုအဘိန္ဒုသရီရဝတ္ထု၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ- ဝတ္ထု၌၊
 ကုသံ သင်္ကာမေတွာ စိဝရံ အဂ္ဂဟေသီတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အာဒိယေယျာတိ
 ဣမဿ ပဒဿ-၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ နာမမတ္ထေန-နာမည်မျှဖြင့်၊
 ဒသိတေသု-ပြအပ်ပြီးကုန်သော၊ ထေယျဝဟာရ၊ ပေ၊ ကုသာဝဟာရေသု-တို့တွင်၊
 ဤငါးမျိုးကို ရှေး၌ နာမည်မျှသာ ပြခဲ့သေးသည်၊ အကျယ် မဖွင့်ပြခဲ့ရသေး၊]

ကုသာဝဟာရေန-ကုသာဝဟာရဖြင့်၊ အဝဟရိ-ခိုးယူပြီး၊ ဣတိ အတ္ထော၊
ပန-ဆက်၊ ဣမေသံ အဝဟာရာနံ-ဤခိုးခြင်း ငါးမျိုးတို့၏၊ ဧဝံ-ဤဆို
လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ နာနတ္ထံ-ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-ချဲ့၊
ယောကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ သဿာမိကံ-သော၊
ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ-ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဝသုဘာဂေဝါ-
ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ သန္နိစ္စေဒါဒိနိ-အိမ်၏အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်လျှိုးအစရှိ
သည်တို့ကို၊ ကတွာ၊ အဒိဿမာနော-မမြင်အပ်သည်၊ ဝါ-ပုန်းလျှိုး ကွယ်
လျှိုးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဝဟရတိ-၏၊ ကုဋမာန ကုဋကဟာပဏာဒိနိ-
ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ချင့်တောင်း ချင့်ခွက်၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော
အသပြာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေတွာ ဝါ-လှည့်ပတ်၍သော်လည်း၊ ဂဏှာတိ-
၏၊ [အာဒိသဒ္ဓေန တုလာကုဋကံသကုဋ ဝဇ္ဇနာဒိ (ချိန်စဉ်းလဲ၊ ရွှေခွက်စဉ်း
လဲခြင်း၊ အမျိုးမျိုးလိမ်ခြင်း အစရှိသည်ကို) သင်္ဂဏှာတိ၊ ထိုအကျယ်ကို
ဋီကာ၌လည်းကောင်း၊ သီလက္ခန်ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဖွင့်၌သော်လည်းကောင်းယူ
ပါ၊] ဧဝံ-ဤ၊ နည်းဖြင့်၊ ဂဏှတော-သော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အဝဟာရော-
ကို၊ ထေယျာဝဟာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ပုန်းလျှိုး ကွယ်လျှိုး စဉ်းလဲ၍ ခိုးခြင်း
ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-အနွယ်ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပရေ-သူတစ်ပါးတို့ကို၊
ပသယု-လွှမ်းမိုး၍၊ ဗလသာ-မိမိ၏ အားအစွမ်းဖြင့်၊ အဘိဘုယု-လွှမ်းမိုး၍၊
(တေသံ-ထိုသူတစ်ပါးတို့၏၊ သန္တကံ၊ ဂဏှတိ-၏၊) [ဤစကားရပ်ဖြင့် သူ
တစ်ပါးဥစ္စာကို အတင်းလုယူခြင်းကိုပြ၏၊] အထဝါ ပန-ကား၊ သန္တဇ္ဇေတွာ-
ခြိမ်းခြောက်၍၊ ဘယံ-ဘေးကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ တေသံ သန္တကံ ဂဏှတိ၊
[ဤစကားရပ်ဖြင့် ခြောက်လှန့်၍ ယူခြင်းကိုပြ၏၊] (ကေဝိယ-အဘယ်သူတို့
ကဲ့သို့နည်း၊) ပန္တဃာတဂါမဃာတာဒိနိ-လမ်း၌လုယူနှိပ်စက်ခြင်း၊ ဓွာ၌လုယူ

ထေယျာဝဟာရ။ ။ထေနဿ+ဘာဝေါ ထေယျံ၊ ထေယျေန-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော အမှုမျိုးဖြင့်၊ အဝဟာရော-ထေယျာ
ဝဟာရော၊ (ပသယျာဝဟာရကဲ့သို့ ဓားပြတိုက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ) ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး
လုပ်၍ ညဉ့်အခါ သူတစ်ပါး၏ အိမ်အဆက်အစပ်ကို ဖောက်၍ခိုးခြင်း၊ ကုဋကဟာပဏာ-
မမှန်သော ငွေတို့ဖြင့် ရောင်းချ ဝယ်ယူခြင်းများတည်း။

နှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တာ-ကုန်သော၊ ဒါမရိကစောရာဝိယ-
တောပုန်းဓားပြတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [ဒါ-ဖြတ်တောက်၍+မရိက-ညှဉ်းပန်း
နှိပ်စက်သူများ၊] ကောဓဝသေန-ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရဃရဝိလောပံ-
သူတစ်ပါးအိမ်ကို လုယူ ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ ကရောန္တာ-ပြုသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊
အတ္တနော-မိမိအတွက်၊ ပတ္တဗလိတော-ရောက်ထိုက်ရထိုက်သော အခွန်ထက်၊
အဓိကံ-အပိုအလွန်ကို၊ ဗလက္ကာရေန-အားကိုပြုသဖြင့်၊ ဝါ-အနိုင်အထက်၊
ဂဏ္ဍန္တာစ- ယူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယောဝိယ-
မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း၊ ဧဝံ-သို့၊
ဂဏ္ဍတော-သော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အဝဟာရော-ကို၊ ပသယှာ
ဝဟာရေတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-အနိုင်အထက် လွှမ်းမိုး၍ ယူခြင်းဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ ပရိကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ ဂဏ္ဍတော-ယူသောရဟန်း၏၊
အဝဟာရော-ကို၊ ပရိကပ္ပာဝဟာရေတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သော-ထိုပရိ
ကပ္ပာဝဟာရသည်၊ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပဩကာသပရိကပ္ပဝသေန-ဘဏ္ဍာကို
ကြံဆခြင်း၊ အရပ်ကို ကြံဆခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓော-၏၊ တတြ-
ထို နှစ်ပါးတို့တွင်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေ-တည်း၊
ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာဓုကတ္တိကော-အဝတ်ဖြင့်
အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အန္တောဂစ္ဆံ-အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ၊ သာဓုကော-
သည်၊ သစေ ဘဝိဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဏ္ဍိဿာမိ-အံ၊ သုတ္တံ-
ချည်သည်၊ သစေ (ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ န ဂဏ္ဍိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊
ပရိကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ အန္တကာရေ-၌၊ ပသိဗ္ဗကံ-အိတ်ကို၊ ဂဏ္ဍတိ-ယူ၏၊

ပသယှာဝဟာရ။ ။ပပုဗ္ဗ သဟဓာတ်သည် အဘိဘဝနအနက်ကို ဟော၏၊ တွာ
ပစ္စည်း ယပြု၊ ဟနှင့်ယ ရှေ့နောက်ပြန်၊ ပသယှာ-ဥစ္စာရှင်ကို လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်၍၊
အဝဟာရော-ဆောင်ယူခြင်း၊ ပသယှာဝဟာရော-ခြင်း၊ တောပုန်းဓားပြလုပ်၍ ခရီးသွားများကို
လုယက်သော ပန္နဃာတက (လမ်းဖျက်) လူဆိုးတို့၏ ယူခြင်းမျိုး၊ တစ်အိမ်ဖြစ်စေ
ရွာလုံးကျွတ် ဖြစ်စေ ဓားပြတိုက်သော ဂါမဃာတက (ရွာဖျက်) လူဆိုးတို့၏ ယူခြင်းမျိုးနှင့်
ရသင့်သော အခွန်အတုတ်ထက် အပိုအမို ခြိမ်းခြောက်၍ မင်းမှုထမ်းတို့၏ ယူခြင်းမျိုးတည်း၊
[ယခုအခါ ရုပ်ရွာဘုန်းကြီး အချို့သည် “ငါပြောသလို အလှူငွေ မထည့်လျှင် သပိတ်
မှောက်မည်” စသည်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍ အလှူငွေ ထည့်စေကြ၏၊ ထိုအမှုလည်း
(မပေးချင်ဘဲ ပေးရလျှင်) ပသယှာဝဟာရပင်တည်း။]

ပရိကပ္ပာဝဟာရော။ ။ပရိကပ္ပေန-ကြံဆခြင်းအားဖြင့်+အဝဟာရော-ခိုးခြင်း
သည်၊ ပရိကပ္ပာဝဟာရော-မည်၏၊ ဘဏ္ဍဿ+ပရိကပ္ပော ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေ-ဘဏ္ဍာကို
ကြံဆခြင်း၊ ဩကာသဿ+ပရိကပ္ပော ဩကာသပရိကပ္ပေ။

တကြ-ထိုအိတ်၌၊ သာဓုကော စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ သုတ္တံ-သည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ရက္ခတိ-၏၊
ဗဟိ-သို့၊ နိဟရိတွာ-၍၊ မုဉ္ဇိတွာ-ဖြေ၍၊ သုတ္တန္တိ-ချည်ဟူ၍၊ ဥတွာ ပုန
ဟရိတွာ-(ပြန်ပို့၍) ယထာဌာနေ- အကြင် အကြင် တည်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌၊
ဝါ-နဂိုနေရာ၌၊ ထပေတိ-အံ့၊ ရက္ခတိ ယေဝ-သာ၊ သုတ္တန္တိ-၍၊ ဥတွာပိ-
သိပြီး၍လည်း၊ (ဂစ္ဆတိ၌စပ်)၊ ယံ-အကြင် ဝတ္ထုကို၊ လန္ဒ-ပြီ၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊
ဂဟေတဗ္ဗ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ပဒဝါရေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော၊
[မြေပေါ်မချဘဲ တစ်ဆက်တည်း ယူသွားခြင်းကို ဆိုသည်။] ဘူမိယံ-၌၊
ထပေတွာ-ချထားပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဂဏှတိ-ယူသွားအံ့၊ ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ စောရော စောရောတိ- သူခိုး သူခိုးဟူ၍၊ သာမိကေဟိ-တို့သည်၊
ပရိယုဋ္ဌိတော-လိုက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဆဇ္ဇေတွာ၊ ပလာယတိ-အံ့၊ ရက္ခတိ၊
သာမိကာ-တို့သည်၊ တံ-ထိုချထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏှန္တိ-ကုန်အံ့၊
ဣစ္ဆေတံ-ဤသို့ယူသွားခြင်းသည်၊ ကုသလံ-၏၊ အညော-ဥစ္စာရှင်မှ အခြားသော၊
ကောစိ-သည်၊ စေ ဂဏှတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊
အထ-သို့မဟုတ်၊ သာမိကေသု-တို့သည်၊ နိဝတ္တေသု-ပြန်နစ်ကုန်လတ်သော်၊
သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ [ဘဏ္ဍာခိုးသော ရဟန်းကိုယ်တိုင်သာ၊] တံ-
ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဒိသွာ၊ (ဂဏှတိ၌စပ်)၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ ဧတံ-
ဤဘဏ္ဍာကို၊ မယာ၊ နိဟဋ်-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ ဒါနိ-၌၊ မမ-၏၊ သန္တကံ-
တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဏှတိ-ကောက်ယူအံ့၊ ရက္ခတိ၊ ပန-
ထိုသို့ပင်ပါရာဇိကမှ စောင့်သေးပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊
ဂဏှန္တိ သာပိ-ယူသောရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိအာဒိသု-တို့၌၊ သာဓုကတ္ထိကော-သည်၊
(ဟုတွာ)ပိ၊ သာဓုကပသိဗ္ဗကမေဝ-အဝတ်အိတ်ကိုပင်၊ ဂဟေတွာ၊ နိက္ခန္တော-
ထွက်လတ်သော်၊ ဗဟိ-၌၊ ဌတွာ၊ ရပ်၍၊ မုဉ္ဇိတွာ-ဖြေ၍၊ အယံ-ဤဟာသည်၊
သာဓုကော-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိသွာ၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားသောရဟန်းကို၊
ပါဒုဒ္ဓါရေနေဝ-ခြေကိုမြှောက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမဟာ ပစ္စရိအစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ သစေ
သာဓုကော ဘဝိဿတိ ဂဏှိဿာမိတိ-ဂဏှိဿာမိဟူ၍၊ ပရိကပ္ပိတတ္တာ-
ကြံဆအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိကပ္ပော-ကြံဆခြင်းသည်၊ ဒိဿတိ-
ထင်ရှား၏၊ ဒိသွာ-မြင်ပြီး၍၊ ဝါ-မြင်ပြီးမှ၊ ဟဋ္ဌတ္တာ-ဆောင်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိကပ္ပာဝဟာရော-ပရိကပ္ပာဝဟာရသည်၊ န ဒိဿတိ၊ ပန-

ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ယံ-အကြင်ဘဏ္ဍာကို၊ ပရိကပ္ပိတံ-ပြီ
တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ အဒိဋ္ဌံ-မတွေ့မြင်အပ်၊ ပရိကပ္ပိတဘာဝေ-ကြံဆအပ်သည်၏
အဖြစ်၌၊ ဌိတံယေဝ-တည်သော ဘဏ္ဍာကိုသာလျှင်၊ ဥဒ္ဓရန္တဿ-၏၊
အဝဟာရော-ကို၊ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ၊ တတ္ထ-ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊
ပရိကပ္ပာဝဟာရော ဒိဿတိ၊ တံ မညမာနော တံ အဝဟရီတိ ပါဠိယာစ-
ပါဠိတော်နှင့်လည်း၊ သမေတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ တတ္ထ-ထိုပရိကပ္ပ
တို့တွင်၊ သစေ၊ ပေ၊ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဝတ္တော-သော၊ ယွာယံ
ပရိကပ္ပော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤ ကြံဆခြင်းသည်၊ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပော
နာမ-၏။

ပန-ကား၊ ဩကာသပရိကပ္ပော-အရပ်ကို ကြံဆခြင်းကို၊ ဧဝံ-ဤဆို
အပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣဓ-၌၊ ဧကဇ္ဇော-သော၊ လောလတိက္ခ-
လော်လည်းသောရဟန်းသည်၊ ပရပရိဝေဏံ ဝါ-သူတစ်ပါးပရိဝုဏ်သို့သော်
လည်းကောင်း၊ ကုလဃရံ ဝါ-အမျိုးအိမ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အရညေ-၌၊
ကမ္မန္တသာလံ ဝါ-အလုပ်တဲသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတွာ- ဤ၊ တတ္ထ-
ထိုအရပ်၌၊ ကထာသလ္လ္လာပေန-စကားပြောခြင်းဖြင့်၊ နိသိန္နောဝ-ထိုင်လျက်
သာလျှင်၊ [စာအုပ်အများ၌၊ “နိသိန္နောဝါ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ တချို့စာအုပ်
များ၌ကား၊ “နိသိန္နော” ဟုသာ ရှိ၏၊] ကိဉ္စိ-သော၊ လောဘနေယျံ-လိုချင်
ထိုက်သော၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဩလောကေတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဩလောကေန္တော
စ-ကြည့်ပြန်သော်လည်း၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဒွါရပမုခဟေဋ္ဌာပါသာဒ
ပရိဝေဏဒွါရကောဋ္ဌက ရုက္ခမူလာဒိ ဝသေန-တံခါး၊ ဆင်ဝင်စမုခ်၊ ပြာသာဒ်
အောက်ထပ်၊ ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ ပရိဝုဏ်၊ တံခါးမုခ်၊ သစ်ပင်၏
အနီးအောက် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ ကတွာ၊ မံ-ကို၊
ဧတ္ထန္တရေ-ဤအပိုင်းအခြားအတွင်း၌၊ သစေ ပဿိဿန္တိ-အကယ်၍ ဥစ္စာရှင်
တို့ မြင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒဠကာမတာယ-ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဟေတွာ၊ ဝိစာရန္တောဝိယ-လှည့်လည်သကဲ့သို့၊ ဧတေသံယေဝ-
ဤဥစ္စာရှင်တို့အားသာ၊ ဒဿာမိ-ပြန်ပေးအံ့၊ နောစေ ပဿိဿန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဟရိဿာမိ-ဆောင်ယူသွား အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိကပ္ပေတိ-၏၊ တဿ-ထို
ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ တံ-ထိုပရိက္ခရာကို၊ အာဒါယ-၍၊ ပရိကပ္ပိတ
ပရိစ္ဆေဒေ-ကို၊ အတိက္ကန္တမတ္တေ-လွန်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရသီမံ၏ အပိုင်းအခြားကို၊ သစေ ပရိကပ္ပေတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ တဒဘိမုခေါဝ-ထိုဥပစာရသီမံသို့ ရှေးရှုသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ)၊
ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဒိနိ-တို့ကို၊ မနသိကရောန္တော ဝါ-လျက်သော်လည်း

ကောင်း၊ အညဝိဟိတော-တစ်ပါးသော အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊
(ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဝါ-
အမှတ်တမဲ့၊ ဥပစာရသိမ်-ကို၊ အတိက္ကမတိ-လွန်သွားအံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ
(ဟောတိ)၊ အဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ တံ ဌာန-ထိုပစာရ သိမ်အရပ်သို့၊
ပတ္တဿ-ရောက်စဉ်၊ စောရော ဝါ-ဓားပြသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိ
ဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ ဝါဠုမိဂေါဝါ-ခြင်္သေ့ သစ် ကျားစသော ရဲရင့်သော
သားကောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာမေဃော ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
အထာပိ ဥဋ္ဌဟတိ-အကယ်၍မူလည်း ထအံ့၊ သောစ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊
တမှာ ဥပဒ္ဒဝါ-မှ၊ မုစ္ဆိတုကမျတာယ-ကြောင့်၊ သဟသာ-လျှင်၊ တံ ဌာန-
ထိုဥပစာရ သိမ်အရပ်ကို၊ အတိက္ကမတိ-လွန်သွားအံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ-
သာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာ၌၊ ကေစိ-
အချို့ဆရာတို့သည်၊ ယသ္မာ၊ မူလေ-အရင်းမူလအစ၌၊ ထေယျစိတ္တေန၊
ဂဟိတံ-ပြီ၊ တသ္မာ၊ န ရက္ခတိ၊ အဝဟာရောယေဝ-သာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဝဒန္တိ၊ အယံ-ဤဆို အပ်ပြီးကား၊ တာဝ-မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာမှ ရှေးဦးစွာ၊
မဟာအဋ္ဌကထာနယော-တည်း။

ပန-ကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အန္တောပရိစ္ဆေဒ-
ကြိဆအပ်သော အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌၊ ဟတ္ထိ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
အဿံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိရဟိတွာ-တက်စီး၍၊ တံ-ထိုဆင်ကို၊
ဝါ-ထိုမြင်းကို၊ သစေပိ နေဝပါဇေတိ-အကယ်မူလည်း ကိုယ်တိုင် မမောင်း
အံ့၊ သစေပိ န ပါဇာပေတိ-အကယ်မူလည်း သူတစ်ပါးကို မမောင်းစေအံ့၊
(ဧဝံ သတိ)၊ ပရိစ္ဆေဒ-ကို၊ အတိက္ကန္တပိ-လွန်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကံ
နတ္ထိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ-သာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ တတြ-ထိုသို့ကြိဆရာ၌၊
ဝါ-ထိုကြိဆခြင်း ၂ မျိုးတို့တွင်၊ သစေ မံ၊ ပေ၊ ဒဿာမိတိ-ဟူ၍၊ ပဝတ္တော-
သော၊ ယွာယံ ပရိကပ္ပော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤကြိဆခြင်းသည်၊
ဩကာသ ပရိကပ္ပောနာမ-မည်၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဒွိန္ဒုပိ-ကုန်သော၊ ဣမေသံ
ပရိကပ္ပာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ ပရိကပ္ပေတွာ၊ ဂဏှတော-ယူသော
ရဟန်း၏၊ အဝဟာရော-ကို၊ ပရိကပ္ပာဝဟာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ အဝဟရဏံ-သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာ
ရော-မည်၏၊ သော-ထိုပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊

ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ယောဘိက္ခု-သည်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဥယျာနာဒိသု-တို့၌၊ ကိဋ္ဌန္တာနံ ဝါ-ကစားကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသန္တာနံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဩမုဉ္ဇိတွာ-ချွတ်၍၊ ထပိတံ-သော၊ အလင်္ကာရ ဘဏ္ဍံ၊ တန်ဆာ ဘဏ္ဍာကို၊ [အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ ဒိ အလင်္ကာရဘဏ္ဍံ၊] ဒိသွာ-၍၊ (ပဋိစ္ဆာဒေတိ-၌စပ်၊) ဩနမိတွာ-အောက်သို့ညွတ်၍၊ ဝါ-ကုန်း၍၊ သစေဂဟေဿာမိ-အံ၊ (စဝံသတိ၊) သမဏော-သည်၊ ကိံ အဘယ်ကို၊ ဂဏှာတိ-သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြည့်၍၊ မံ-ကို၊ ဇာနိတွာ-၍၊ ဝိဟေဌေယျ-ညဉ်းဆဲကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြည့်၍၊ ပံသုနာ ဝါ-ဖုံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေန ဝါ-သစ်ရွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဖုံးအုပ်အံ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ကြည့်၍ ဖုံးအုပ်သနည်း၊) ပစ္ဆာ-၌၊ ဂဏှိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြည့်၍ဖုံးအုပ်အံ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းရှည်ရှိသော ဖုံးအုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဒါရော-ကြွမြှောက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိသေး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝဟာရော-သည်၊ န တာဝ ဟောတိ-သေး၊ ပန-ကား၊ ယဒါ-၌၊ တေ မနုဿာ-တို့သည်၊ အန္တောဂါမံ-သို့၊ ပဝိသိတုကာမာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) တံဘဏ္ဍကံ-ထို ဘဏ္ဍာငယ်ကို၊ ဝိစိနန္တာပိ-စူးစမ်း ရှာဖွေကုန်သော်လည်း၊ အပဿိတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အန္တကာရော-မှောင်ပြီ၊ သွေ-၌၊ ဇာနိဿာမ-ကုန်အံ၊ ဣတိ-သို့၊ သာလယာ ဧဝံ-တွယ်တာခြင်းရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟုတွာ) ဂတာ-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ ဥဒ္ဓရတော-ထုတ်ဆောင်လသော်၊ ဥဒ္ဓါရေ-၌၊ ပါရာဇိကံ။

ပဋိစ္ဆန္တကာလေယေဝ-ဖုံးအုပ်အပ်ရာအခါ၌ပင်၊ တံ-ဘဏ္ဍာသည်၊ မမ-၏၊ သန္တကံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သကသညာယ ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါနိ-၌၊ တေ-ထိုဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ ဂတာ-ပြန်သွားကုန်ပြီ၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာသည်၊ ဆဉ္စိတဘဏ္ဍံ-စွန့်ပစ်အပ်သော ဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပံသုကူလသညာယ ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏှန္တဿ ပန-ယူသော ရဟန်း၏ကား၊ ဘဏ္ဍဒေယျ၊ တေသု-ထိုဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ အာဂန္ဓာ-၍၊ ဝိစိနိတွာ-ရှာ၍၊ အဒိသွာ-၍၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂတေသုပိ-ပြန်သွားကုန်သော်လည်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်သောဘဏ္ဍာသည်၊ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ-ပင်တည်း၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပယောဂေန-

ကြောင့်၊ တေဟိ-ထိုဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ န ဒိဋ္ဌိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (တသ္မာ-
ကြောင့်တည်း)၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပ-
ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဘဏ္ဍ-ကို၊ ဒိတွာ-၍၊ ယထာဌာနေ- တည်မြဲတိုင်းသော
အရပ်၌၊ ဌိတံယေဝ-တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ အပ္ပဋိစ္စာဒေတွာ-
၍၊ ထေယျစိတ္တော-ထေယျစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပါဒေန-ဖြင့်၊ အက္ကမိတွာ-
ဖိနင်း၍၊ ကဒ္ဒမေဝါ-ညွှန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါလိကာယဝါ-သဲ၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ပဝေသေတိ-အံ၊ တဿ-ရဟန်း၏၊ ပဝေသိတမတ္တေယေဝ-သွင်းအပ်
ပြီးကာမျှ ဖြစ်သော်သာ၊ ပါရာဇိကံ။ [ဌာနာစာဝန ဖြစ်သောကြောင့် ပါရာဇိက
ကျသည်-ဟုလို။]

ပန-ကား၊ ကုသံ-ကမ္မည်း (ကဗျည်း)ကို၊ ဝါ-မဲကို၊ သင်္ကာမေတွာ-
ပြောင်းရွှေ့၍၊ အဝဟရဏံ-ကို၊ ကုသာဝဟာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သောပိ-
ထိုကုသာဝဟာရကိုလည်း၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊
ကုသံ-ကမ္မည်း (ကဗျည်း)ကို၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (တစ်နည်း) ကုသံ
ပါတေတွာ-မဲချ၍၊ [ဝိလိဝမယံဝါ-နီးဖြင့်ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊
တာလပဏ္ဏမယံ ဝါ၊ ကတသညာဏံ-ပြုအပ်သော အမှတ်အသား (အက္ခရာစာလုံး
စသည်ရှိသော) ကုသံ ပါတေတွာ] စိဝရေ-ကို၊ ဘာဇိယမာနေ-ဝေဖန်အပ်သော်၊
အတ္တနော-၏၊ ကောဌာသဿ-၏၊ သမိပေ-၌၊ ဌိတံ-သော၊ သမဋ္ဌတရံ ဝါ-
နည်းသောအဖိုးရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ [သမဋ္ဌတရန္တိ အပ္ပဋ္ဌတရံ] မဟဋ္ဌတရံ
ဝါ-များသောအဖိုးရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂေန-အဖိုးအားဖြင့်၊ သမသမံ
ဝါ-ထပ်တူထပ်မျှမူလည်း ဖြစ်သော၊ ပရဿ-၏၊ ကောဌာသံ-အဖို့ကို၊
ဟရိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော-၏၊ ကောဌာသေ-၌၊ ပတိတံ-
သော၊ ကုသဒဏ္ဍကံ-ကဗျည်းတံကို၊ ပရဿ၊ ကောဌာသေ ပါတေတုမော
(ဟုတွာ)၊ ဥဒ္ဓရတိ-ကြွမြှောက်အံ၊ တာဝရက္ခတိ-၏၊ ပရဿ-၏၊ ကောဌာသေ-
၌၊ ပါတေတိ-အံ၊ ရက္ခတေဝ၊ ပန-ကား၊ ယဒါ-၌၊ တသ္မိ-ထိုကဗျည်းတံသည်၊

တဿ၊ ပေ၊ နဒိဋ္ဌိ။ ။ သူ၏ ဖုံးထားမှု ကာယပယောဂကြောင့် ရှာဖွေသူများ
မတွေ့ဘဲ ရှိရကား ထိုရဟန်းမှာ ဘဏ္ဍာဒေယျထိုက်သည်-ဟုလို၊ သို့ဖြစ်လျှင် စာမေးပွဲကို
မတရားဖြေ၍ အောင်သော အခါ မိမိ၏ မတရားပြုမှုပယောဂကြောင့် မိမိကို အမှန်ထင်၍
လာပေးသည်ကို ယူထားလျှင်လည်း ဘဏ္ဍာဒေယျပင် ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်။

ပတိတေ-ကျပြီးလတ်သော်၊ ပရဿ-၏၊ ကောဋ္ဌာသတော-မှ၊ ပရဿ၊ ကုသဒဏ္ဍကံ-ကို၊ ဥဒ္ဓရတိ-အံ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌမတ္ထေ-ကြွမြောက်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်၊ ပါရာဇိကော ဟောတ၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ ပရကောဋ္ဌာသတော-မှ၊ ကုသဒဏ္ဍကံ-ကို၊ အတ္တနော၊ ကောဋ္ဌာသေ၊ ပါတေတုကာမတာယ-ကြောင့်၊ သစေဥဒ္ဓရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒ္ဓါရေ-၌၊ ရက္ခတိ၊ ပါတနေ-ကျစေရာအခါ၌၊ ရက္ခတိ၊ ပန-ကား၊ အတ္တနော၊ ကောဋ္ဌာသတော-မှ၊ အတ္တနော ကုသဒဏ္ဍကံ၊ ဥဒ္ဓရတိ-အံ၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-၌သာလျှင်၊ ရက္ခတိ၊ တံ-ထိုကဗျည်းတံကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ ပရကောဋ္ဌာသေ၊ ပါတေန္တဿ-ကျစေသောရဟန်း၏၊ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္ထေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ဒွိသုပိ-ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေသု-တို့၌၊ ပတိတဒဏ္ဍကေ-ကျပြီးသော ကဗျည်းတံတို့ကို၊ အဒဿနံ-မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ သစေဂမေတိ-အကယ်၍ ရောက်စေအံ့၊ ဝါ-ဖယ်ပစ်အံ့၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ အဝဿသတိက္ခာသု-(မိမိတို့ ၂ ယောက်မှ) ကြွင်းသောရဟန်းတို့သည်၊ ဂတေသု-ယူသွားကုန်လတ်သော်၊ ဣတရော-အခြားရဟန်းသည်၊ ဘန္တေ-ရာ၊ မယုံ-၏၊ ဒဏ္ဍကော-ကဗျည်းတံသည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှားပါတကား၊ ဝါ-မတွေ့ပါတကား၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောအံ့၊ အာရုသော၊ မယုမ္မိ-၏လည်း၊ (ဒဏ္ဍကော) န ပညာယတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောအံ့၊ ဘန္တေ မယုံ၊ ဘာဂေါ-အဖို့သည်၊ ကတမော ပန-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးလတ်သော်၊ အယံ-ဤအဖို့သည်၊ တုယံ၊ ဘာဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ အတ္တနောဘာဂံ၊ ဒဿတိ-အံ၊ တသ္မိ-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝိဝဒိတွာ ဝါ-ငြင်းခုံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဝိဝဒိတွာ ဝါ-မငြင်းခုံဘဲသော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုအဖို့ကို၊ ဂဏှိတွာ၊ ဂတေ-သော်၊ ဣတရော-အခြားရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုယူသွားသော ရဟန်း၏၊ ဘာဂံ-ကို၊ ဥဒ္ဓရတိ-အံ၊ ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ အဟံ-သည်၊ မမ-၏၊ ဘာဂံ-ကို၊ တုယံ-အား၊ နဒေမိ-မပေး၊ တံပန-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာဂံ-ကို၊ ဥတွာ၊ ဂဏှ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ အယံ-ဤအဖို့သည်၊ မမ-ငါ၏အဖို့သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနန္တောပိ-သိလျက်လည်း၊ တဿဝေ-ထိုရဟန်း၏သာလျှင်၊ ဘာဂံ-ကို၊ သစေပိ ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ ဣတရော-သည်၊ အယံ-ဤအဖို့သည်၊ တုယံဘာဂေါ-
သင့်အဖို့တည်း၊ အယံ-ဤအဖို့သည်၊ မယံဘာဂေါ-ငါ့အဖို့တည်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ဣမိနာ ဝိဝါဒေန-ဤငြင်းခုံနေခြင်းဖြင့်၊ ကိ-ဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊
ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ၊ မယံ-၏၊ ပတ္တောဝါ-ရောက်ထိုက်သော အဖို့သည်မူ
လည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ (ပတ္တောဝါ-သည် မူလည်း၊
ဟောတု)၊ ယော-အကြင်အဖို့သည်၊ ဝရဘာဂေါ-ကောင်းမြတ်သော အဖို့တည်း၊
တံ-ထိုကောင်းမြတ်သော အဖို့ကို၊ တုမှေ ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ သံစေ ဝဒတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဒိန္နကံနာမ-ပေးအပ်သော ဥစ္စာမည်သည်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ယူကောင်း
သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ-ဤပေးအပ်သော ဥစ္စာကို ယူရာ၌၊ အဝဟာရော နတ္ထိ။
ဝိဝါဒဘီရကော-ငြင်းခုံရခြင်းမှ ကြောက်သော၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ “ယံ-
အကြင် အဖို့သည်၊ တုယံ-အား၊ ရစ္စတိ-၏၊ တံ-ထိုအဖို့ကို၊ ဂဏှ-လော၊”
ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တံ-ရောက်တိုက်ရထိုက်သော၊
ဝရဘာဂံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထားခဲ့၍၊ လာမကံယေဝ-ညံ့သောအဖို့ကိုသာလျှင်၊
ဂဟေတွာ၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တတော-ထိုသို့ သွားခြင်းကြောင့်၊ ဣတရဿ-
အခြားရဟန်း၏၊ ဝိစိနိတာဝသေသံ-ရွေးချယ်အပ်ပြီးသောအဖို့မှ ကြွင်းကျန်
သောအဖို့ကို၊ ဂဏှန္တဿာပိ-ယူပြန်သော်လည်း၊ ဝါ-ယူသည်လည်းဖြစ် သာ၊
(ဣတရဿ-၏၊) အဝဟာရော၊ နတ္ထေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊....
ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃၉။ ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) ဣမသ္မိံဌာနေ-
ဤနေရာ၌၊ ကုသသင်္ကာမနဝသေန-ကမ္မည်းတံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ စိဝရဘာဇနီယမေဝ-သင်္ကန်းကို ဝေဖန်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧကံ-
တစ်မျိုးသည်၊ အာဂတံ-လာ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် စိဝရဘာဇနီယတစ်မျိုးသာ
လာပါသော်လည်း၊ စတုန္နမ္ပိ-ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ-ပစ္စည်းတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိံ-စ-
ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဇနီယဉ္စ-ဝေဖန်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ နိဟရိတွာ၊
ဒသေတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝတွာ-ဆိုပြီး၍၊
စိဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဏှတု၊ ပေ၊ အနုဇာနာတူတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ ဇီဝက
ဝတ္ထု-ဤဇီဝကဝတ္ထုကို၊ အာဒိကတွာ၊ ဥပ္ပန္န စိဝရကထာ-ဖြစ်သော စိဝရကထာ
ကိုလည်းကောင်း၊ (ကထိထာ၌စပ်၊) သေနာသနက္ခန္ဓကေ-၌၊ တေန ခေါပန
သမယေန၊ ပေ၊ ကာတုန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ သုတ္တံ-ဤပါဠိကို၊ အာဒိကတွာ၊
ပိဏ္ဍပါတကထာ-ပိဏ္ဍပါတကထာကိုလည်းကောင်း၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေယေဝ-

၁၃၉။ ဣတော - ဤ ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုမှ၊ ပရံ - နောက်ဖြစ်သော၊
ဇ္ဇောဃရဝတ္ထု-ဇ္ဇောဃရဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ။

၁၄၀။ ပဉ္စသု-ကုန်သော၊ ဝိဃာသုဝတ္ထုသု-ဝိဃာသဝတ္ထုတို့၌၊ တေဘိက္ခု-
တို့ သည်၊ [ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်းလာကြသော ရဟန်းတို့သည်၊] အနုပသမ္ပန္န
ဟိ-လူသာမဏေတို့သည်၊ (ကာရိတ်ကတ္တား၊) ဝါ-တို့ကို၊ (ဓာတ်ကံ၊) ကပ္ပိယံ-
အပ်သည်ကို၊ ကာရောပေတွာ-ပြုစေ၍၊ (တစ်နည်း) ကပ္ပိယံ ကာရောပေတွာ-
ကပ္ပိခိုင်း၍၊ [ချက်စေခြင်းကို ဆိုသည်၊] ပရိဘုဉ္ဇိသု-ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
ဝိဃာသံ-စာကြွင်းကို၊ [ဃသိတဗ္ဗော ဘက္ခိတဗ္ဗောတိ ဃာသော၊ ဝိရူပေါ+
ဃာသော ဝိဃာသော-ဖောက်ပြန်သော+အစာ၊ ခါဒိတာဝသေသံ- (စားအပ်ပြီးမှ
အကျန်) ဥစ္ဆိဋ္ဌံဝါ-စွန့်ပစ်အပ်သော အစာ၊] ဂဏှန္တေန-ယူသောရန်းသည်၊
ခါဒိတာဝသေသံ-စားအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သော၊ ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော
အစာကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူနိုင်၏၊ ဝါ-ယူကောင်း၏၊ ခါဒန္တေ-စားနေသော
သတ္တဝါတို့ကို၊ ဆဋ္ဌာပေတွာ-၍၊ ဂဏှိတံ-ယူခြင်းငှာ၊ ယဒိ သက္ကောတိ၊ (ဧဝံ
သတိ)၊ ဧတမ္မိ-ဤစားအပ်ဆဲအစာကိုလည်း၊ (ဂဏှိတံ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-
ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အတ္တဂုတ္တတ္ထာယ-မိမိကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုး
ငှာလည်းကောင်း၊ ပရာနုဒယတာယစ-တစ်ပါးသော ခြင်္သေ့စသော သတ္တဝါ၌

အတ္တ၊ ပေ၊ နုဒယတာယစ ။ ။ ခြင်္သေ့ စသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ စားနေစဉ် လုယူသူကို ရန်မူတတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ရန်မူလျှင် မလုံခြုံသောကြောင့် မိမိကို လုံခြုံစေခြင်းငှာ၊ [တံ နိမိတ္တဥပဒ္ဒဝတော-ထိုယူခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဘေးဥပါဒ်မှ၊ အတ္တာနံ ရက္ခဏတ္တာယ၊] ထို ခြင်္သေ့စသော တိရစ္ဆာန်တို့၌ သနားခြင်းကို “ပရာနုဒယ” ဟု ဆိုသည်။ သူတို့ ဆာလောင်၍ စားနေသည်ကို ထွက်ပြေးအောင် လုပ်၍ ယူခြင်းသည် သူတို့ကို မသနားရာ ရောက်၏။ [ပရမိ+အနုဒယာ ယဿာတိ ပရာနုဒယော။]။

သနားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ န ဂဟေတဗ္ဗ-မယူထိုက်။
ဝါ-မယူသင့်။

၁၄၁။ ဩဒန၊ ပေ၊ ဝတ္ထုသု-ဆွမ်းကိုဝေဖန်ရာ ဝတ္ထု၊ ခဲဖွယ်ကို ဝေဖန်ရာ
ဝတ္ထု၊ မုန့်ကို ဝေဖန်ရာဝတ္ထု၊ ကြံကိုဝေဖန်ရာဝတ္ထု၊ တည်သီးကို ဝေဖန်ရာဝတ္ထု
တို့၌၊ အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီတိ-ဟူ၍၊ အသန္တ-ထင်ရှားမရှိသော၊ ပုဂ္ဂလံ-
ကို၊ အာဟ၊ (အပရဿဟု ပြောပြီ-ဟူလို၊) အမူလကံ အဂ္ဂဟေသီတိ-ကား၊
သာမိကေသု-အလှူရှင်တို့သည်၊ ဒေန္တေသု-ပေးနေကုန်စဉ်၊ ဧဝံ-ဤသို့အခြေ
အမြစ်မရှိသော ဥစ္စာကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ အနာပတ္တိံ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿာ
တိ-ကား၊ သာမိကေဟိ-တို့သည်၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်သောဝတ္ထုကို၊ အဂ္ဂဟေသိ၊
တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်
မူအပ်ပြီ။ အာပတ္တိံ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿာတိ-ကား၊ အနေန-
ဤရဟန်းသည်၊ ယော သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ-အကြင်သမ္ပဇာနသာဝါဒကို၊
ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မိံပန-ထို သမ္ပဇာနမုသာဝါဒကြောင့်ကား၊ ပရတော-
၌၊ တေကဠုလယာဂုဝတ္ထုသ္မိံဝိယ-တေကဠုလယာဂုဝတ္ထု၌ကဲ့သို့ [ထိုဝတ္ထု၌
မုသားပြော၍ ယာဂုကို တောင်းခြင်းကြောင့် မုသာဝါဒချင်းတူသည်၊] ပါစိတ္တိ
ယံ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်း၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-
တည်း၊ သံဃဿ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ (သာမညကံ)၊ သမ္ပတေနဝါ-သံဃာသည်
သမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သမ္ပတိရသောရဟန်း
သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တေဟိ-သမ္ပတရဟန်းသည် စေခိုင်းအပ်ကုန်
သော၊ [သမ္ပတေန အာဏတ္တေဟိ၊] အာရာမိကာဒိဟိဝါ-အာရာမစောင့်အစရှိ
သူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိယျမာနံ-ပေးအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊
(ဝိသေသကံ)၊ ဂိဟီနံ-လူဝတ်ကြောင့်တို့၏၊ သန္တကံ-ကို၊ (သာမညကံ)၊
သာမိကေနဝါ-ဥစ္စာရှင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တေနဝါ-ဥစ္စာရှင်သည်
စေခိုင်းအပ်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိယျမာနံစ-ကိုလည်းကောင်း၊
(ဝိသေသကံ)၊ အပရဿဘာဂံ ဒေဟီတိ-ဟိဟူ၍၊ ဝါ-အခြားတစ်ယောက်၏
အဖို့ကို ပေးပါဦးဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ ဂဏှတော-ယူသောရဟန်း၏၊
ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ အညေန-ဆိုအပ်ပြီးသော ၄ မျိုးမှ အခြားသူသည်၊
[ဆိုအပ်ခဲ့သော သမ္ပတ၊ အာဏတ္တ၊ သာမိက၊ အာဏတ္တ ၄ မျိုးမှ တစ်ပါးသူ

သည်။] ဒီယုမာနံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တော-ယူသောရဟန်းကို၊ ဘဏ္ဍာဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗော၊
[အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟိတိ-အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတွာ-မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
(မည်သူအတွက်ဟု ညွှန်ပြ၍၊) ဂဟိတတ္တာ ဘဏ္ဍာဒေယန္တိ ဝုတ္တံ။]

အသမ္မတေနဝါ-မသမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊
အနာဏတ္တေနဝါ-မစေခိုင်းအပ်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဿုမာနေ-ပေး
အပ်သော်၊ ဝါ-ပေးအပ်စဉ်၊ [ဂဏှန္တော စပ်ဖို့ရန် “ဒိဿုမာနံ” ရှိလျှင်သာ၍
ကောင်း၏၊] အပရမ္မိ ဘဂံဒေဟိတိ-ဟိဟူ၍၊ ဝါ-နောက်တစ်ဖို့ကိုလည်း
ပေးပါဦးဟူ၍၊ ဝတ္တာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကုဋဝဿာနိ-ကောက်ကျစ်သော
ဝါတို့ကို၊ ဂဏေတ္တာ ဝါ-ရေတွက်၍သော်လည်းကောင်း၊ [၁၀ ဝါ မရဘဲ “၁၀
ဝါရပြီ” စသည်ဖြင့်ရေတွက်၍၊] ဂဏှန္တော-ယူသောရဟန်းကို၊ ပတ္တ စတုက္ကေဝိယ-
ပတ္တစတုက္ကဉ်ကဲ့သို့၊ တဿ-ထိုပေးသူ၏၊ ဥဒ္ဓါယေဝ-ကြွမြှောက်ရာ အခါ၌
ပင်၊ ဘဏ္ဍုနကာရေတဗ္ဗော၊ [အပရံပိ ဘာဂံ ဒေဟိပိ ဝုတ္တေတိ-“နောက်တစ်ဖို့ကို
ပေးပါဦး” ဟု ပြောအပ်သော်လည်း၊ သံဃသန္တကတ္တာ အမူလကမေဝ
(အံခြေအမြစ်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိသော အဖို့ကိုပင်) ဂဟိတံတိ ဥဒ္ဓါရေယေဝ ဘဏ္ဍုန
ကာရေတဗ္ဗော၊] ဣတရေဟိ-အခြားသူတို့သည်၊ [အသမ္မတ၊ အနာဏတ္တတို့မှ
တစ်ပါးသော သမ္မတ၊ အာဏတ္တတို့သည်၊] ဒိဿုမာနံ-ပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို၊
ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂဏှတော-ယူသောရဟန်း၏၊ [အပရံပိ ဘာဂံဒေဟိဟု ဆို၍
ဖြစ်စေ၊ ကုဋဝဿစသည်ကို ရေတွက်၍ ဖြစ်စေ ယူခြင်း ကို “ဧဝံ” ဟု
ဆိုသည်၊] ဘဏ္ဍုဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သာမိကေန-ဥစ္စာရှင်သည်၊
ဝါ-က၊ ဣမဿ-ဤရဟန်းအား၊ ဒေဟိ-အပိုပေးလိုက်ပါလော့၊ ဣတိ-
ဤသို့ပြော၍၊ ဒါပိတံ ဝါ-ပေးစေအပ်သော ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊
သယံ-ဥစ္စာရှင်ကိုယ်တိုင်၊ ဒိန္နံ ဝါ-ပေးအပ်သော ဥစ္စာကိုသော်လည်းကောင်း၊
သုဒိန္နံ-ကောင်းစွာပေးအပ်ပြီ၊ ဣတိအယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအပရဿ

သုဒ္ဓိန္နံ။ ။ “အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟိ-အခြားတစ်ယောက်ဖို့ ပေးပါဦး” ဟု ဆို၍ တောင်းရာ၌ “အခြားတစ်ယောက် မရှိသောကြောင့် ဥစ္စာရှင်၏ ဘဏ္ဍာကိုပင်ညာ၍တောင်း ရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် အောက်၌ ဘဏ္ဍာဒေယျဟုဆိုခဲ့သည်။ ဤနေရာ၌ကား “အပရံပိ ဘာဂံ ဒေဟိ-အခြားတစ်ဖို့ပေးပါ” ဟု တောင်းသောကြောင့် ဥစ္စာကိုပင် ထပ်တောင်းရာ ရောက်သောကြောင့် ဥစ္စာရှင်က ပေးရာ၊ အပေးခိုင်းရာ၌ ဘဏ္ဍာဒေယျမထိုက်၊ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓိန္နံဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အညာတကဝိညတ္တိကား ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဘာဂံဒေဟိ စသောစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယတော-အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၏ အဆုံးအဖြတ်မှ၊ သာရော-ကောင်းမြတ်သော အဆုံး အဖြတ်တည်း။

၁၄၂-၃။ သြဒနိယဃရာဒိဝတ္ထုသု-သြဒနိယဃရ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ သြဒနိယဃရံ နာမ-သြဒနိယဃရ မည်သည်၊ ဝိက္ကယိကဘတ္တပစနဃရ- ရောင်းသူတို့ ၏ ထမင်းချက်ရာအိမ်တည်း၊ ဝါ-ထမင်းချက်ရုံတည်း၊ [အဘိဓာန်၌ ရောင်းသူကို “ဝိက္ကယိက” ဟု ရှိ၏၊ ဝိက္ကယံ-ရောင်းခြင်းကို-ကရောတိတိ ဝိက္ကယိကော၊] သူနဃရံနာမ-မည်သည်၊ ဝိက္ကယိကမံသပစနဃရ-ရောင်းသူတို့၏ အသားချက်ရာအိမ်တည်း၊ ဝါ-အသားချက်ရုံတည်း၊ ပူပဃရံနာမ-မည်သည်၊ ဝိက္ကယိကဓန္ဓကပစနဃရ-ရောင်းသူတို့၏ ခဲဖွယ်ချက်ရာအိမ်တည်း၊ [ပေါင်မုန့်ဖို စသည်မျိုးကိုဆိုသည်၊] ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုတို့၌လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရဝတ္ထုသု စ-ပရိက္ခာရ ဝတ္ထုတို့၌လည်းကောင်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ-သာ၊ [ပင်ကိုယ်အတိုင်း ထားအပ်သော လက်ဝတ်တန်ဆာ မလုပ်ရသေးသော ဝတ္ထုကို “ဘဏ္ဍာ” ဟု ခေါ်၏၊ အသုံးအဆောင် တန်ဆာ စသည်လုပ်ပြီးသော ဝတ္ထုကို “ပရိက္ခရာ” ဟု ခေါ်သည်။]

၁၄၄။ ပိဌဝတ္ထုသ္မိ-ပိဌဝတ္ထု၌၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ [ထိုဝတ္ထု၌ လာသော ရဟန်းသည်၊] ပရိကပ္ပေတွာ-ကြံဆ၍၊ ဧတံ ဌာနံ-ဤအရပ်သို့၊ သမ္ပတ္တံ- ရောက်ပြီးသော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏှိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သင်္ကာမေသိ- ပြောင်းရွှေ့ပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သင်္ကာမနေ- ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၌၊ အဝဟာရော၊ နတ္ထိ- မရှိသေး၊ ပန- ဆက်၊ သင်္ကာမေတွာ- ပြီး၍၊ ပရိကပ္ပိတောကာသတော-ကြံဆအပ်သော အရပ်မှ၊ ဂဟဏေ-၌၊ ပါရာဇိကံ၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဟရန္တော- ဆောင်သောရဟန်း ကို၊ (ကာရေတဗ္ဗောဉ္စပ်၊) ပိဌကေ-အင်းပျဉ်၌၊ ထေယျစိတ္တံ- သည်၊ ယဒိ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထဝိကံ-သပိတ်အိတ်စသည်ကို၊ အဏ္ဏပေတွာ- အဖိုးဖြတ်စေ၍၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပိဌကေပိ-၌လည်း၊ (ထေယျစိတ္တံ) ယဒိ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဘော-၂ မျိုးလုံးတို့ကို၊ အဏ္ဏပေတွာ၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ဘိသိအာဒိနိ-ဘိသိအစရှိကုန်သော၊ တီဏိဝတ္ထုနိ ပါကဋာနေဝ။

၁၄၆။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟာဒိသု-ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အစရှိကုန်သော၊ တီသု ဝတ္ထုသု၊ [ဝိဿာသဂ္ဂါနှင့် သကသညီ ၂ ဝတ္ထု၊] ဂဟဏေ-ယူခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊

(ဟောတိ)။ အာဟရာပေန္တေသု-ဥစ္စာရှင်တို့က ဆောင်စေကုန်လတ်သော်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)။ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိဋ္ဌဿ-ဝင်သော ရဟန်း၏၊ ပဋိဝီသော- အဖို့သည်၊ ဝါ-ကို၊ အန္တော ဥပစာရသီမာယံ-ဥပစာရသီမံ၏ အတွင်း၌၊ [ကျောင်းတိုက် ဥပစာအတွင်းကို ဆိုသည်၊] ဌိတဿေဝ-တည်သော ရဟန်း၏ (အတွက်သာ)၊ ဂဟေတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒါကကာ-အလှူရှင်တို့သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဗဟိဥပစာရဋ္ဌာနမ္ပိ-ဥပစာသီမံ၏ ပြင်ဘက်၌ တည်သော ရဟန်းတို့၏ အတွက်လည်း၊ ဘာဂံ-ကို၊ ဂဏှထ၊ အာဂဇ္ဇာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ-သုံးစွဲကြပါကုန်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ယဒိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်လတ်သော်၊ အန္တောဂါမဋ္ဌာနမ္ပိ-ဈာတွင်း၌ တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ဘာဂံ) ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ။

၁၄၈-၉။ သတ္တသု-ကုန်သော၊ အမ္မစောရကာဒိဝတ္ထုသု-အမ္မစောရကာ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ ပံသုကူလသညာယ-ပံသကူဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ ဂဟဏေ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ တတြ-ထိုသို့ သုံးစွဲရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ သာမိကာ ပိ-တို့သည်လည်း၊ သာလယာ-တွယ်တာခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့) စောရာပိသာလယာ (ဟောန္တိ)၊ ပံသုကူလ သညာယ-ဖြင့်၊ ခါဒန္တဿ-ခဲစားသော ရဟန်း၏၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှတော-ယူသော ရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-၌ပင်၊ အဝဟာရော (ဟောတိ)၊ ပေ၊ သာမိကာနိရာလယာ-တွယ်တာခြင်း မရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ စောရာသာလယာ (ယောန္တိ)၊ ပုန ဂဏှိဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-သော၊ ဂဟနဋ္ဌာနေ-ရှုပ်ထွေးသော အရပ်၌၊ ခိပိတွာ-ပစ်ချ၍၊ ဂတာ-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့) [စောရာသာလယာကိုပင် “ပုန၊ ပေ၊ ဂတာ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဧသေဝနယော၊ ဥဘောပိ-သာမိက၊ စောရ ၂ ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ နိရာလယာ(ဟောန္တိ)၊ ပေ၊ ထေယျ စိတ္တေန (ခါဒတော) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)။

ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌဿ။ ။ဝိဿာသဂ္ဂါဟဝတ္ထု၌ ဆွမ်းခံဝင်သော ရဟန်း၏အဖို့ကို ယူထားသောကြောင့် ဤစကားများကို ဆိုသည်။ သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေဖန်သောအခါ ဥပစာရသီမံတွင်းရှိ သံဃာသာ ဝေကောင်း၏၊ ဒါယကာက အထူးမလျှောက်လျှင် ဥပစာရသီမံအပြင်ဘက်၌ ရောက်နေသူများအတွက် မဝေကောင်းကြောင်း သတိပြုပါ။

ပန-ကား၊ [ဂိဟိသန္တကမှ တစ်ပါး သံဃသန္တက၌ကား၊] သံဃဿ-
 ၏၊ အမ္မာဒီသု-အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သံဃာရာ
 မေ-၌၊ ဇာတံ ဝါ-ဖြစ်သည်မူလည်း၊ ဟောဟု-စေ၊ အာနေတွာ-၍၊ ဒိန္နဝါ-
 လှူအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ပဉ္စမာသကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 အတိရေက ပဉ္စမာသကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနကံ-ထိုက်တန်သော
 သရက်သီးစသည်ကို၊ အဝဟရန္တဿ-၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပစ္စန္တေ-
 တိုင်းပြည်၏အစွန်အဖျား၌၊ စောရပဒ္ဒဝေန-ခိုးသူဘေးကြောင့်၊ ဂါမေသု-
 ရွာတို့သည်၊ ဝုဠဟန္တေသု-ထွက်ပြေးကုန်လတ်သော်၊ [ဂါမဖြင့် ဂါမိကကို
 (အဘေဒေါပစာရ၊ ဌာနပစာရအားဖြင့်) ယူ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘေးကြောင့်
 ထွက်ပြေးရခြင်း ကို “ဝုဠဟန္တေသု” ဟု ဆိုသည်၊] ဘိက္ခုပိ-တို့သည်လည်း၊
 ဝိဟာရေ- တို့ကို၊ ဆဇ္ဇေတွာ၊ (ဂစ္ဆန္တိ၌ စပ်၊) ပုန၊ ဇေနပဒေ-ဇေနပုဒ်သည်၊
 အာဝသန္တေ-ပြန်လာ၍ နေလတ်သော်၊ [ဇေနပဒဖြင့် ဇာနပဒိကကိုယူ၊ ဇာနပဒိ
 ကေသု ပုန အာဂန္တာ ဝသေန္တေသု၊] အာဂမိဿာမ-ငါတို့လည်းပြန်လာကုန်
 အံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သ ဥဿာဟာဝ-ပြန်လာဖို့ရန် အားထုတ်ခြင်း ရှိကုန်
 သည်သာ၊ (ဟုတွာ)၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ၊ ဘိက္ခု-အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊
 တာဒိသံ-သော၊ (သံဃာမရှိသော)၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ အမ္မပက္ကာဒိနိ-
 သံရက်သီးမှည့် အစရှိသည်တို့ကို၊ [ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-၌စပ်၊] ဆဉ္စိတကာနီတိ-
 စွန့်ပစ်အပ်ကုန်ပြီဟူ၍၊ ပံသုကူလသညာယ-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-ကုန်အံ၊ အနာပတ္တိ-
 တည်း၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-၏၊ အဝဟာရော-သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဘဏ္ဍံ-ကို အဋ္ဌိပေတွာ-စေ၍၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊
 မဟာပစ္စရိယံ-၌လည်းကောင်း၊ သဇ္ဇေပဋ္ဌကထာယဉ္ဇ-၌လည်းကောင်း၊ အဝိ
 သေသေန-သာမည အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဆဉ္စိတဝိဟာရေ ပန၊ ပေ၊

အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။ ။ပြန်လာမည်ဟု သဥဿာဟ၊ နိရုဿာဟ ဟု မခွဲခြားဘဲ
 သာမညစကားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ၊ ထိုစကားသင့်၏၊ သံဃိကပစ္စည်း၌ ၂ ပါး ၃ ပါးက
 နိရုဿာဟ ဖြစ်ရုံဖြင့် အသံဃိက မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သ ဥဿာဟ နိရုဿာဟဟု
 အထူးဆိုဖွယ် မလို၊ ထို့ကြောင့် သာမညအားဖြင့် ဆိုသည်။

သန္တကတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဆဋ္ဌိတဝိဟာရေ ပန-ဌ်ကား၊ ဖလာဖလံ-
သစ်သီးငယ် သစ်သစ်ကြီးကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-၏၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ကဿာ-နည်း၊ အာဂတာနာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်
ပြီး၊ မရောက်လာကုန်သေးသော ရဟန်းတို့၏၊ သန္တကတ္တာ-ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။]

ပန-ကား၊ [သံဃိကအဖို့မှ တစ်ပါးကား၊] ဂဏသန္တကေ-ဂိုဏ်း၏ဥစ္စာ
ဖြစ်သော ကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ [သုတ္တန္တိက စသော ဂိုဏ်းကိုဆိုလိုသည်။]
ပုဂ္ဂလိကေစ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ သဥဿာဟ
မတ္တမေဝ-ပြန်လာဦးမည်ဟု အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ-
ပမာဏတည်း၊ [ဥစ္စာရှင်ကို ဂဏ-ပုဂ္ဂလဟု ပိုင်းခြားပြီးဖြစ်၍ ထိုသူတို့က
ပြန်လာမည်ဟု ဥဿာဟ ရှိသေးလျှင် ပါရာဇိက၊ ဥဿာဟ မရှိလျှင်
ပါရာဇိက မဟုတ်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ တတော-ထိုဂိုဏ်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော
ပစ္စည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပစ္စည်းမှ၊ အဗ္ဗပက္ကာဒိ-ကို၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ-
အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သစေဒေတိ၊ (စေသတိ)၊ ကုလဒူသက
ဒုက္ကဋ်-ကုလဒူသကဒုက္ကဋ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ဒေန္တော-
ပေးသော ရဟန်းကို၊ အဇ္ဈေန ကာရေတဗ္ဗော၊ သံဃိကေပိ-သံဃိကဥစ္စာ၌လည်း၊
ဧသေဝ နယော- သေနာသနတ္ထာယ-ကျောင်းအကျိုးငှာ၊ နိယမိတံ-မှတ်သား
အပ်သောပစ္စည်းကို-["ကျောင်းပြုပြင်ဖို့" စသည်ဖြင့်ကျောင်းကိုမှတ်၍ လှူအပ်သော
ပစ္စည်း-ဟူလို၊ ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့် သေနာသနကို မှတ်၍ပြ၏၊ ပစ္စည်းလေးပါး
ကို သတ်မှတ်၍ လှူရာ၌လည်း နည်းတူ၊] ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ၊ ဒေတော-၏၊

ဆဋ္ဌိတ၊ပေ၊ ပါရာဇိက ။ ။ဤစကားသည် မဟာပစ္စရိ သင်္ခေပဋ္ဌကုထာတို့ စကား
တည်း၊ "ဆဋ္ဌိတဝိဟာရေပန"ဟု "ပန" ပါသည်ကား ထိုအဋ္ဌကထာများ၏ ကျမ်းရင်း
၌ပင် ပါသောကြောင့်တည်း၊ "န ပါရာဇိကံ" ဟု န-ပါသည်ကား မသင့်၊ "အာဂတာ၊
ပေ၊ သန္တကတ္တာ" ဟူသော ဟိတ်ကို ထောက်ပါ၊ ဆဋ္ဌိတဝိဟာရဟူသည် တစ်စုံတစ်ခု
သော ဘေးကြောင့် သံဃာမနေဘဲ စွန့်အပ်သော (ပြခံသော) ကျောင်းတည်း၊ ရှေ့၌
ထိုကဲ့သို့ ဆဋ္ဌိတ ကျောင်းရှိ အဗ္ဗပက္က စသည်ကို ထေယျစိတ်ဖြင့်သုံးလျှင် အဝဟာရ
ဟူသော စကားနှင့် အလားတူပင်၊ နောက်၌လည်း "တတော၊ ပေ၊ ထေယျစိတ္တေန
ဒေန္တော အဇ္ဈေန ကာရေတဗ္ဗော၊ သံဃိကေပိ ဧသေဝနယော"ဟု ဆိုလတ္တံ့၊ တချို့က
"အာဂတာနာဂတာနံ သန္တကတ္တာ"ကို ကြည့်၍ ထိုအာဂန္တုကများလည်း ဆိုင်သောကြောင့်
"န ပါရာဇိကံ" ဟု (န) ပါသော ပါဠိကို နှစ်သက်ကြပေလိမ့်မည်၊ သို့သော် သူတို့ချည်း
မပိုင်၊ အများသံဃာပိုင် ဖြစ်သောကြောင့် (ဘုံပစ္စည်းကို ကိုယ့်အတွက် သုံးစွဲရာ၌
ခိုးရာရောက်သကဲ့သို့၊ ဤ၌လည်း) ခိုးရာရောက်သည်၊ ထို့ကြောင့် န-မပါသင့်။

ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒဒတော) ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန (ဒဒတော) ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ နောစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ ပါရာဇိကမလောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗော၊ [တန်ဖိုးအလိုက် ဒုက္ကဋ်၊ ထုလ္လစ္စဉ်းဆုံး ဖြတ်ပါ-ဟူလို]၊ ဥပစာရသီမာယ-၏၊ ဗဟိ-၌၊ နိသီဒိတွာ-နေ၍၊ ဣဿရဝတာယ-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-၏၊ ဂီဝါ-သည်၊ (ဟောတိ)။

ဃဏ္ဍိ-ခေါင်းလောင်းကို၊ ပဟရိတွာ-ခေါက်၍၊ [ဃဏ္ဍိသဒ္ဒါသည် ခေါင်းလောင်း၊ ကြေးစည်၊ တုံး၊ စည်၊ သန်ချောင်းများကိုလည်း ဟောနိုင် ၏]၊ ကာလံ-အချိန်အခါကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ မယံ-ငါ၏အတွက်၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခါဒိတံ-ခဲစားအပ်သော သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီးကို၊ သုခါဒိတံ-ကောင်းစွာ ခဲစားအပ်ပြီ၊ ဃဏ္ဍိ၊ အပ္ပဟရိတွာ-၍၊ ကာလမေဝ၊ ယောသေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ [မယံ ပါပုဏ္ဏာတိ-စသည်ဆက်]၊ ဃဏ္ဍိမေဝ-ကိုသာ၊ ပဟရိတွာ-၍၊ ကာလံ၊ အယောသေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ဃဏ္ဍိမိ၊ အပ္ပဟရိတွာ-မူ၍၊ ကာလမိ၊ အယောသေတွာ-မူ၍၊ အညေသံ-အခြားရဟန်းတို့၏၊ နတ္ထိဘာဝံ၊ ဥတွာ-သိ၍လည်းကောင်း၊ မယံ ပါပုဏ္ဏာတိတိ-ငါ့အတွက် ရောက်၏ဟူ၍၊ ခါဒိတမ္ပိ-ခဲစားအပ်သော ဖလာဖလကိုလည်း၊ သုခါဒိတမေဝ၊ ပုပ္ဖာရာမဝတ္ထုဒ္ဓယံ-ပုပ္ဖာရာမဝတ္ထု ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ။

ဣဿရဝတာယ။ ။ “သူတစ်ပါးကို ခွင့်ပန်နေဖွယ် မလို၊ ဤနေရာမှာ ငါသာ လိုရင်း”ဟု အစိုးတရ အနေအားဖြင့် ပေးလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သင့်၏၊ ယခုအခါ အချို့ ဘုန်းကြီးများသည် (သရက်သီး၊ ငှက်ပျောသီးစသော) သံဃာပိုင် ပစ္စည်းများကို အစိုးတရ လုပ်၍ ပေးမိတတ်ကြ၏၊ သံဃာက မကျေနပ်၍ အစားတောင်းလျှင် ဘဏ္ဍာစား ပေးရမည်၊ [ဣဿရောယေဝ ဣဿရဝါ၊ သုတ္တံ၌ ဝန္တုသက်။]

သုခါဒိတံ။ ။ (ဝေဘင်္ဂီယ ဘဏ္ဍာဖြစ်လျှင်) ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ ဖြစ်စေ၊ ပြင် ဘက်၌ ဖြစ်စေ တည်ရှိသော သံဃိကပစ္စည်းကို ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ တည်နေသော ရဟန်းတို့သည် ဝေခြင်းငှာ မအပ်၊ ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိ ရဟန်းတို့သည်သာ အများသ် အောင် ပြုပြီးမှ ဝေဖန်ကောင်း၏၊ “ဃဏ္ဍိ ပဟရိတွာ၊ ပေ၊ သုခါဒိတံ” ဟူသော စကား သည် ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာနေ၍ ခေါင်းလောင်းထိုးမှု စသည်ဖြင့် အများကြား၊ အောင် ပြုပြီးမှ မိမိအတွက်ကျ-ရအောင် လုပ်ပြီး၍ စားအပ်သောကြောင့် “သုခါဒိတံ” ဆိုသည်-ဟု ဋီကာများ ဖွင့်ကြ၏။

၁၅၀။ ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထုတ္တယေ-ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထု ၃ ပါးအပေါင်း၌၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမီတိ-ကာ၊ တယာ-သည်၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ တဝ-၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) တဝ ဝစနေန-သင့်အပြောဖြင့်၊ ဝဒါမိ-ပြောလိုက်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [တယာ ဝုတ္တောဟုတွာကိုပင် “တဝ ဝစနေန” ဟု အဖြောင့်ဖွင့်သည်၊] အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿာတိ-ကား၊ သာမိကေဟိ-တို့သည်၊ ဒိန္နတ္တာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ န စ ဘိက္ခုဝေ၊ ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗောတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ တယာ-သည်၊ ဝုတ္တော ဟုတွာ၊ တဝ ဝစနေန-ဖြင့်၊ ဝဒါမိ-ပြောလိုက်အံ့၊ ဣတိဇေ-သို့၊ အညော-အခြားသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အညေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊ [“မည်ရွေ့ မည်မျှတန်သော ပစ္စည်း” ဟု တန်ဖိုးပမာဏ အပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း၊ သင်္ကန်း- သို့မဟုတ် ဆွမ်းစသည်ဖြင့် ပစ္စည်းဝတ္ထု အပိုင်းအခြား ကိုလည်းကောင်း “ပရိစ္ဆေဒ” ဟု ဆိုသည်၊] ဣတ္ထန္နာမံ-ဤအမည်ရှိသော ပစ္စည်းကို၊ တဝ ဝစနေန၊ ဖြင့်၊ ဂဏိဿာမိ-ယူလိုက်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တု-ဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေဟိတိ-ကား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊ ဝုတ္တော ဟုတွာ၊ မမ ဝစနေန-ဖြင့်၊ ဝဒေဟိ-ပြောပါလေလော့၊ ဣတိအတ္ထော၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ စ-ဆက်၊ ဒွိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ ဣမေသုပိ ဝတ္ထုသု-တို့၌လည်း၊ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ၊ (မည်သည့် ပစ္စည်းကို မည်မျှလောက် ပြောပါမည်ဟု အပိုင်းအခြား ပြု၍) ဝတ္တု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အပိုင်းအခြားကို ပြု၍ ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ဥပါရ မ္ဘာ-စွပ်စွဲခြင်းမှ၊ [ကိုယ်တော်တွေနယ် အလိုက်မသိ လိုက်တာ၊ ပစ္စည်းကို အပိုင်းအခြား မရှိဘဲ ပြောကြတယ်-ဟု အပြစ်တင်ခြင်း မှ၊] မုတ္တော-လွတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၁၅၁ - ၂။ မဏိဝတ္ထုတ္တယဿ-မဏိဝတ္ထု ၃ ပါးအပေါင်း၏၊ မဇ္ဈိမေ-အလယ်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ နာဟံ အကလ္လကောတိ-ကား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသူသည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသံ-ကြွင်း သောပုဒ် အပေါင်းသည်၊ ပါကဋမေဝ။

ဝုတ္တဝါဒက ဝတ္ထုတ္တယေ။ ။ “ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမိ” ဟု လာသော ဝတ္ထုများကို “ဝုတ္တ ဝါဒကဝတ္ထု” ဟု ခေါ်သည်။ ဒုတိယဝတ္ထု၌ ယုဂသာဋကကို “သာဋကယုဂံ” ဟု လည်းကောင်း၊ တတိယဝတ္ထု၌ တုလံကို “ပလသသတံ-ပိုလ်အချိန် တစ်ရာ” ဟု လည်းကောင်း၊ ဒေါဏံကို “သောဠသနာဠိမတ္တံ-၁၆ ကွမ်းစားမျှ” ဟုလည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်သည်။

သုကရဝတ္ထုဒ္ဒယေ-သုကရဝတ္ထု ၂ ပါး အပေါင်း၌၊ ပဌမဿ-ရှေးဦးစွာ
 သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဆာတဇ္ဈတ္တံ-ဆာလောင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော
 စိတ်ရှိသည်ကို၊ ဒိသွာ၊ ကာရညေန-သနားခြင်းကြောင့်၊ မောစိတတ္တာ-
 လွတ်အပ်သည် ။ ၎င်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)၊ ပန-
 ထိုသို့ပင် အနာပတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သာမိကေသု-ဥစ္စာရှင်တို့သည်၊
 အသမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္နေသု-လက်မခံ ကုန်လတ်သော်၊ [လွတ်လိုက်သည်ကို မကျေနပ်လျှင်-
 ဟူလို၊] ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ တာဝမဟန္တော-ထိုဝက်လောက်ကြီးသော၊
 မတသုကရောဝါ-သေပြီးသော ဝက်ကိုသော်လည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊
 ဒါတဗ္ဗော-၏၊ တဒဋ္ဌနကံ-ထိုဝက်၏တန်ဖိုးရှိသော၊ ဘဏ္ဍဝါ-သော်လည်း
 ကောင်း၊ (ဒါတဗ္ဗံ-၏) ပါသဿာမိကေ-ကျော့ကွင်းရှင်တို့ကို၊ ကုဟိဉ္ဇိပိ-
 တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌လည်း၊ သစေ .နပဿတိ-အကယ်၍မမြင်အံ့၊
 (ဧဝံသတိ) ပါသဿာမန္တာ- ကျော့ကွင်း၏အနီး၌၊ တဒဋ္ဌနကံ-ထိုဝက်၏အဖိုး
 ကို ထိုက်တန်သော၊ သာဠကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာသာဝံဝါ-
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထာလကံဝါ-ခွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယထာ-
 အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ထားလတ်သော်၊ တေ-ထိုဥစ္စာရှင်တို့သည်၊
 အာဂတာ-ရောက်လာကုန်သည်၊ (သမာနာ) ပဿန္တိ-မြင်နိုင်ကုန်၏၊ ဤဒိသေ၊
 ဌာနေ-အရပ်၌၊ ထပေတွာဝ-ထား၍သာလျှင်၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပန-ကား၊
 ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ မောစေန္တဿ-လွတ်ပစ်သော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-
 သာတည်း။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝက်တို့တွင်၊ ကောစိ-အချို့သော၊ သုကရော-
 သည်၊ စဏ္ဍသောတဗဒ္ဒနာဝါဝိယ-ကြမ်းသော ရေအယဉ်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော
 လှေသည်ကဲ့သို့၊ [ကြမ်းသောရေပြင်မှာ တည်နေသည့်အတွက်ချည်ထားကြောင်း

ဆာတဇ္ဈတ္တံ ။ ။ဇိယန္တာဒုက္ခေန-ဆာလောင်ခြင်းသည်၊ ပိဋိတအတ္တသန္တာနံ-နှိပ်
 စက်အပ်သော စိတ်အစဉ်ရှိသည်ကို” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ “ဆာတ+အမိ+အတ္တ”ဟု ခွဲ၍
 ဆာတကို ဇိယန္တာ၊ အမိကို ပိဋိတ၊ အတ္တကို အတ္တသန္တာနံ”ဟု သာရတ္ထဖွင့်သည်၊ ဝိမတိ
 ၌ကား “ဆာတေန ဇိယန္တာယ ဥဒရဂ္ဂိနာ ဗျတ္တံ ဒမံ-ပိဋိတံတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်၊
 “ဆာတ+ဗျတ္တံ” ဟု ခွဲ၍ “ဆာတ” အရ ဆာခြင်းဟူသော ဇိယန္တာကို လည်းကောင်း၊
 ဗျတ္တံ၌ ဈေးဓာတ်၏ ဒဟန အနက်ကိုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ “ဆာခြင်းကြောင့်
 ဝမ်းမီးသည်လောင်အပ်သည်ကို”ဟု ပေး၊ [မြန်မာကလည်း “ဆာ-လောင်” ဟု ခေါ်သည်။]

ဘာသာဦးကာ

၁၂၃

ကြီးကို ဖြုတ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နေရာမှရွေ့သွားမည့်လှေကဲ့သို့၊
 ပါသံ-ကျော့ကွင်းကို၊ ပါဒေန-ခြေဖြင့်၊ ကမိုတွာ-ဆွဲငင်၍၊ (တစ်နည်း)
 ပါဒေနကမိုတွာ-ရုန်းကန်၍၊ ပါသေ-သည်၊ ဆိန္ဒမတ္ထေ-ပြတ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်
 သော်၊ ဌာနာစာဝနဓမ္မေန-ဌာနစာဝနသဘောရှိသော၊ ဌာနေန-တည်ခြင်း
 ဖြင့်၊ ဌိတော-တည်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ကောစိ (သူကရော) အတ္တနော-၏၊
 ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ဌိတော (ဟောတိ)၊ [ရိုးရိုးရပ်နေသော ဝက်ကို
 ဆိုသည်၊] ကောစိ (သူကရော) နိပန္နော-အိပ်နေသည်၊ (ဟောတိ)၊ ကောစိ
 (သူကရော) ကုဋပါသေန-ကောက်ကျစ်သော ကျော့ကွင်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဒေါ ဟောတိ၊
 ယဿ-အကြင်ကျော့ကွင်း၏၊ အန္တေ-အဆုံး၌၊ ဓနုကံဝါ-လေးငယ်သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကုံသကောဝါ-ချွန်းချိတ်
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညော-သော၊ ကောစိ-
 သော၊ ဒဏ္ဍကောဝါ-တုတ်ငယ်သည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဒေါ၊ ဟောတိ-၏၊ ယော-ယင်းလေးငယ်၊ သို့မဟုတ် ချွန်း
 ချိတ်၊ သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ခုသော တုတ်ငယ်သည်၊ တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထိုအရပ်၌၊ ရက္ခာဒီသု၊ လဂ္ဂိတွာ=ချိတ်၍၊ သူကရဿ-၏၊ ဂမနံ-ကို၊
 နိဝါရေတိ-တား မြစ်နိုင်၏၊ (သော-ထိုကျော့ကွင်းသည်၊) [လေးငယ်၊ သို့မဟုတ်
 ချွန်းချိတ်၊ သို့မဟုတ် တုတ်ငယ်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်ရာ ကျော့ကွင်းသည်၊]
 ကုဋပါသော နာမ-ကောက်ကျစ်သော ကျော့ကွင်းမည်၏။

တတြ-ထိုဝက်တို့တွင်၊ ပါသံ-ကို၊ ကမ္ပိတွာ-ဆွဲငင်၍၊ ဝါ-ရုန်းကန်၍၊
ဌိတဿ-တည်သောဝက်၏၊ ပါသဗန္ဓနံ-ကျော့ကွင်းကို ချည်ကြောင်းကြိုးဟူ
သော၊ ဧကမေဝ-သော၊ ဌာနံ-ဌာနတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုဝက်သည်၊
ပါသေ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ မုတ္တမတ္ထေဝါ-ပြေပြီးကာမျှဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊
ဝါ-ဖြေအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္နမတ္ထေဝါ-ပြတ်ပြီးကာမျှ
ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြတ်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊
ပလာယတိ-ပြေးနိုင်၏၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-အားဖြင့်၊ ဌိတဿ-တည်သော
ဝက်၏၊ ဗန္ဓနဉ္စ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်းကြိုးလည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-လေးဖက်ကုန်
သော၊ ပါဒါ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ ဌာနာနိ (ဟောန္တိ)၊ နိပန္နဿ-

အိပ်နေသောဝက်၏၊ ဗန္ဓနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ သယနဉ္စ-အိပ်ရာလည်းကောင်း၊
ဣတိ ဒွေ ဌာနာနိ (ဟောန္တိ)၊ ကုဋုပါသဗဒ္ဓဿ-ကောက်ကျစ်သော ကျော့
ကွင်းဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောဝက်၏၊ ယတ္ထယတ္ထ-အကြင်အကြင်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-
ရောက်၏၊ တံ တဒေဝ-ထိုထိုရောက်ရာအရပ်သည်ပင်၊ ဌာနံ-ဌာနတည်း၊
တသ္မာ၊ တံ-ထိုဝက်ကို၊ တတော တတော-ထိုထိုအရပ်မှ၊ မောစေန္ဒာ-ဖြေ၍
လွှတ်ကုန်သော၊ ဒသပိ-တစ်ကျိပ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသတိပိ-ဖြစ်သော၊
ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တံတ္ထ တတ္ထ-သို့၊ အာဂတံ-
ရောက်လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ဧကမေဝ-သော၊ ဒါသံ-ကို၊ ပလာပေန္တဝိယ-
ပြေးစေ သော ရဟန်းတို့ကဲ့သို့တည်း၊ ပန- ဆက်၊ ပုရိမာနံ-ကုန်သော၊
တိဏ္ဍံ- ၃ မျိုးသော ဝက်တို့၏၊ [ပါသံ ပါဒေန ကမိတွာ-စသော ဝက် ၃
မျိုး ကိုဆိုသည်၊] စတုပ္ပဒကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေန၊ ဖန္နာပနဌာနာစာဝနာနိ-
တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သုနခဒဋ္ဌံ-ခွေးသည်ကိုက်ယူအပ်သော၊ [သာမိကေဟိ
ဝိသဇ္ဇိတသုနခေန ဂဟိတံ၊] သူကရံ-ကို၊ ဝိသဇ္ဇာပေန္တဿာပိ-လွတ်စေအပ်သော
ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ကာရညာဓိပ္ပာယေန-သနားခြင်း၌ဖြစ်သော အလို
ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ထေယျစိတ္တေန-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ။

ပန-ကား၊ ပါသဌာနံဝါ-ကျော့ကွင်းရှိရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊
သုနခသမိပံဝါ-ခွေး၏အနီးသို့သော်လည်းကောင်း၊ အသမ္ပတ္တံ-မရောက်လာသေး
သော ဝက်ကို၊ ပဋိပထံ-ခရီးရင်ဆိုင်၊ ဂန္ဓာ-သွားနှင့်ဟူ၍၊ ပဌမမေဝ-လျှင်၊
ပလာပေန္တဿ-ပြေးစေသောရဟန်း၏၊ အဝဟာရော နတ္ထိ၊ ယောပိ-အကြင်
ရဟန်းသည်လည်း၊ ဗဒ္ဓသူကရဿ-ဖွဲ့မိနေသောဝက်အား၊ ဃာသဉ္စ-အစာကို၊
လည်းကောင်း၊ ပါနိယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ဗလံ-ကို၊
ဂါဟာပေတွာ-ပြီး၍၊ ဥတြဇ္ဈော-ထိတ်လန့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပလာယိဿတိ-
လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိ-ကြွေးကြော်ခြင်းကို၊ (ခြောက်လှန့်
ခြင်းကို)၊ ကရောတိ-အံ့၊ သော-ထိုဝက်သည်၊ စေပလာယတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပါသံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊
[ကျော့ကွင်းကို ပြတ်လွယ်အောင်ပြု၍၊] ဥက္ကဋ္ဌိသဒ္ဓေန-ကြွေးကြော်သံဖြင့်၊
ပလာပေန္တဿာပိ-၏လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ယော-ရဟန်းသည်၊

ဗလံ-အားကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပလာယိဿတိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊
 ဃာသဉ္စ-အစာကိုလည်းကောင်း၊ ပါနီယဉ္စ-သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဒတွာ-
 ၍၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ သော-ဝက်သည်၊ စေ ပလာယတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊
 ပါသံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂစ္ဆန္တိဿာပိ-၏လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊
 (ပါသေ-ကို) ဆိန္နေဝါ-ဖြတ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဗျေဝါ-မီးလောင်
 အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပလာယိဿတိ-တံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊
 ပါသဿန္တိကေ-ကျော့ကွင်း၏အနီး၌၊ သတ္တံဝါ-ဓားကိုသော်လည်းကောင်း၊
 အဂ္ဂိဝါ-မီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတိ-အံ၊ သူကရော-သည်၊ ပါသံ-
 ကို၊ စာလေန္တော-လှုပ်စေလျက်၊ (ပါသေ-ကို) ဆိန္နေဝါ-ဖြတ်အပ်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဒဗျေဝါ- မီးလောင်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပလာယတိ-အံ၊
 ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ၊ ပါသံ-ကို၊ ယဋ္ဌိယာ-လုံတံဝါးနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ပါတေတိ-
 ကျစေအံ၊ [ကျော့ ကွင်းထောင်ကြောင်း တုတ်နှင့်တကွ အောက်၌ ဖြုတ်ချ
 ထားအံ၊] ပစ္ဆာ-၌၊ သူကရော-သည်၊ တံ-ထိုကျော့ကွင်းကို၊ မဒ္ဒန္တော-
 နင်းလျက်၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ [ကျော့ကွင်းတစ်ခုလျှင် တစ်ကောင်သာ
 မိနိုင်ရကား တစ်ကောင်အတွက် ဘဏ္ဍာစားပေးပါ။]

သူကရော-သည်၊ အဒုဟလပါသာဏေဟိ-တတ်တလော သေစေ
 တတ်သောဖိကျောက်တို့ဖြင့်၊ အက္ကန္တော-ဖိအပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ တံ-
 ထိုဝက်ကို၊ ပလာပေတုကာမဿ-ပြေးစေလိုသည်ဖြစ်၍၊ အဒုဟလံ-ဖိ
 ကျောက်ကို၊ ကာရုညေန-သနားခြင်းကြောင့်၊ ဥက္ခိပတော-ကြွမြှောက်သော
 ရဟန်း၏၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ (ဥက္ခိပတော) ပါရာဇိကံ၊ ဥက္ခိတ္တ
 မတ္တေ-ကြွမြှောက်အပ်ပြီးကာမျှ၌၊ အဂန္တာ-မသွားသေးမူ၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဂစ္ဆတိ-
 အံ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ-ဘဏ္ဍာဒေယျသာတည်း၊ [ဧဝံဖြင့် ပါရာဇိက မကျသေးဟု
 ကန့်၊] ဥက္ခိပိတွာ-၍၊ ထပိတံ-သော၊ အဒုဟလံ-ကို၊ ပါတေတိ-အံ၊ ပစ္ဆာ-
 ၌၊ သူကရော-သည်၊ တံ-ထိုဖိကျောက်ကို၊ မဒ္ဒန္တော-လျက်၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊
 ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ ဩပါတေ-တွင်း၌၊ ပတိတသူကရမ္ပိ-ကျနေသောဝက်ကိုလည်း၊
 ကာရုညေန-ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓရတော-ထုတ်ဆယ်သော ရဟန်း၏၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊
 ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ (ဥဒ္ဓရတော) ပါရာဇိကံ၊ ဩပိတံ-ကို၊ ပူရေပွာ-

ပြည့်စေ၍၊ နာသေတိ-ဖျက်ဆီးအံ့၊ [တွင်းကို ဖို့ထားအံ့၊] ပစ္စာ-၌၊ သူကရော-
သည်၊ တံ-ထိုတွင်းကို၊ မဒ္ဒန္တော-လျက်၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ သူလေ-
တံကျင်၌၊ ဝိဒ္ဓံ-ထိုးဖောက်အပ်သောဝက်ကို၊ ကာရုညေန-ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓရတိ-
အံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ (ဥဒ္ဓရတိ)၊ ပါရာဇိကံ၊ သူလံ-ကို၊
ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆယ်၍၊ ဆဇ္ဈတိ-အံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ [ကျသောသားကောင်များ
မတက်နိုင်အောင် တွင်းတူးခြင်း၊ ထိုတွင်း၌ကျသော သားကောင်များကို
စူးစေလို၍ တုတ်တံအချွန်ကို ထောင်ထားခြင်းကို ပြုတတ်ကြသည်။]

ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရဘူမိယံ-ကျောင်းတိုက်၏နယ်မြေ၌၊ [ဝိဟာရသာ
မန္တာ အညပဒေသေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကျောင်းအနီးရှိ တောချုံအရပ်ကို
“ဝိဟာရဘူမိ” ဟုမှတ်၊] ပါသေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဒုဟလံဝါ-
မိကျောက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဩဇ္ဈန္တာ-ထောင်ထားသူတို့ကို၊ ဝါရေတဗ္ဗာ-
တားမြစ်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ-ကုန်သနည်း)၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ မိဂရူပါနံ-
သားကောင်အပေါင်းတို့၏၊ ပဋိဿရဏဌာနံ-ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာအရပ်
ပါတည်း၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ ကရောထ-မပြုကြပါကုန်လင့်၊
ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ တားမြစ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဟရာပေတ-
ဆောင်စေကြပါကုန်လော့၊ ဝါ-ဖယ်ရှားစေကြပါကုန်လော့၊ ဣတိ၊ သစေ ဝဒန္တိ-
ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟရာပေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ သယံ-
မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ [ထောင်ထားသော မုဆိုးများကိုယ်တိုင်၊] (သစေ) ဟရန္တိ-
အကယ်၍ ဆောင်ယူသွားကုန်အံ့၊ ဝါ-အကယ်၍ ဖယ်ရှားကုန်အံ့၊ သုန္တရမေဝ-
ကောင်းသည်သာ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ (သစေ) နေဝ ဟရန္တိ-အကယ်၍မူလည်း
ကိုယ်တိုင် မဖယ်ရှားကုန်အံ့၊ ဟရိတုံ-ငှာ၊ (သစေ) န ဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
သန္တေ သု-ဤသို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) ရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ယာစိတွာ-
၍၊ ဟရာပေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သဿရကဏကာလေ-

ရက္ခံ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။မင်း၊ အမတ်စသော ဆိုင်ရာအစိုးရထံသွား၍ “ကျောင်း
အနီး၌ သားကောင်များကို မထောင်ကြဖို့ရန် တားမြစ်ပေးပါ” ဟု အစောင့်အရှောက်
တောင်းခြင်းဟူသည် “ထောင်ထားသည်ကို အဖယ်ခိုင်းခြင်း၊ မထောင်ဖို့ရန် တားမြစ်စေခြင်း”
တည်း၊ ထိုသို့တောင်းရာ၌ “မည်သူဟာ ကျောင်းအနီးမှာ ထောင်ထားသည်” ဟု
နာမည်ကိုကား မညွှန်ပြရ၊ နာမညညွှန်ပြလျှင် ထိုသူ့ကိုဖမ်း၍ ဒဏ်တပ်သော် ဘဏ္ဍာဒေယျ
ထိုက်လိမ့်မည်၊ ဒဏ်မတပ်လျှင်ကား အပြစ်မရှိပါ။

ကောက်ကို စောင့်ရှောက်ရာ အခါ၌၊ ခေတ္တေသု-လယ်တို့၌၊ ပါသေစ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဒုဟလပါသာဏာဒီနိ စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ ပြုကြကုန်သနည်း၊) မံသံ-အသားကို၊ ခါဒန္တာ-ခဲစားကြကုန်လျက်၊ ဝါ-ခဲစားကြရင်း၊ သဿာနိ-ကောက်တို့ကို၊ ရက္ခိဿာမ-စောင့်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ကရောန္တိ) သဿကာလေ-ကောက်ကို စောင့်ရာ အချိန်သည်၊ ဝိတိဝတ္ထေ-ကုန်လွန်လတ်သော်၊ တေသု-ထို လယ်တောစောင့်သူတို့သည်၊ အနာလယေသု-အာလယ မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ [ထောင်ထားသော ကျော့ကွင်းတို့၌၊ တွယ်တာခြင်း မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊] ပက္ကန္တေ သု-ဖဲသွားကုန်လတ်သော်၊ တတ္ထ-ထိုကျော့ကွင်း စသည်တို့၌၊ ဗဒ္ဓံ ဝါ-ဖွဲ့မိနေသော သတ္တဝါကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတိတံ ဝါ-ကျနေသော သတ္တဝါကိုသော်လည်းကောင်း၊ မောစေတုံ-လွတ်စေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

မိဂဝတ္ထုဒ္ဒယေပိ-မိဂဝတ္ထု ၂ ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ သူကရဝတ္ထုသု-သူကရဝတ္ထုတို့၌၊ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူ သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)၊ မစ္ဆဝတ္ထုဒ္ဒယေပိ-၌လည်း၊ ဒေသဝနယော၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ကုမိန မုခံ-မြူးဝကို၊ ဝါ-မြူးအပေါက်ကို၊ ဝိဝရိတွာ ဝါ-ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာပုဋကံ-မြူးနောက်ပိတ်ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ ဝါ-ဖြေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဿေန-နံပါး၌၊ ဆိဒ္ဓံ-အပေါက်ကို၊ ကတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဆိဒ္ဓံ ကတွာ ဝါ-အပေါက်ဖောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကုမိနတော-မှ၊ မစ္ဆေ-တို့ကို၊ ပေါထေတွာ-ရိုက်ပုတ်၍၊ ပလာပေန္တဿ-ထွက်ပြေးစေသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဘတ္တသိတ္တာနိ-ထမင်းလုံးတို့ကို၊ ဒေသေတွာ-ပြု၍၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ [ကုမိနမုခံ ဝိဝရိတွာ ဝါ စသောနည်းဖြင့်၊] ပလာပေန္တဿာပိ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ကုမိနေန-နှင့်၊ သဟ၊ ဥဒ္ဓရတောပိ-ထုတ်ဆယ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ကေဝလံ- (ပုတ်ခတ်ခြင်း၊ ထမင်းလုံးပြခြင်းမဘက်) သက်သက်၊ ကုမိနမုခံ-မြူးဝကိုမူ လည်း၊ [နောက်မှ ဝါကိုလိုက်စေ၊] ဝိဝရတိ-အံ့၊ ပစ္ဆာပုဋကံ-နောက်ပိတ်ကို မူလည်း၊ မုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ဆိဒ္ဓံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ မစ္ဆာပန-ကား၊

အတ္တနော၊ ဓမ္မတာယ-အားဖြင့်၊ ပလာယန္တိ-ထွက်သွားကုန်အံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ (ဟောတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ [မြူးပေါက်ဖွင့်ခြင်း စသည်ကို၊] ကတွာ ဘတ္တသိတ္တာနိ၊ ဒဿေတိ-ပြအံ့၊ မစ္ဆာ၊ ဂေါစရတ္တာယ-စားကျက် အကျိုးငှာ၊ နိက္ခမိတွာ၊ ပလာယန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ-ပင်တည်း။

မှခံ-မြူးပေါက်ကို၊ အဝိဝရိတွာ-မူ၍လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာပုဋကံ၊ အမှဉ် တွာ-လည်းကောင်း၊ ပဿေန ဆိဒ္ဓံ၊ အကတွာ-လည်းကောင်း၊ ကေဝလံ- (ဖွင့်ခြင်းစသည်မဘက်) သက်သက်၊ ဘတ္တသိတ္တာနိ၊ ဒဿေတိ-အံ့၊ မစ္ဆာ ပန-ကား၊ ဆာတဇ္ဈတ္တာ-ဆာလောင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိကုန် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သီသေန-ဖြင့်၊ ပဟရိတွာ-တိုးဝှေ့၍၊ ဩကာသံ-ထွက်ခွင့်ကို၊ ကတွာ၊ ပေ၊ တုစ္ဆကုမိနဿ-အချည်းနှီးသော မြူး၏၊ မှခံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ဝိဝရတိ-ဖွင့်ထားနှင့်အံ့၊ ပစ္ဆာပုဋကံ ဝါ-လည်း၊ မုဉ္ဇတိ-ဖြေထားနှင့်အံ့၊ ဆိဒ္ဓံ ဝါ-လည်း၊ ကရောတိ-ပြုထားနှင့်အံ့၊ အာဂတာဂတာ-လာကုန်လာကုန်သော၊ မစ္ဆာ-တို့သည်၊ ဒွါရပ္ပတ္တာ-အပေါက်သို့ရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပုဋက ဆိဒ္ဓေဟိ-နောက်ပိတ် အပေါက်တို့ဖြင့်၊ ပလာန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ- ပင်တည်း၊ တုစ္ဆကုမိနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂုဗ္ဗေ-ချုံ့၍၊ ခိပတိ-ပစ်ချအံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ၊ [ထိုမြူး၌ ဝင်နိုင်သော ငါးများ၏ တန်ဖိုးဖြင့် ဘဏ္ဍာစား ပေးရမည်၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ယာနေ-ယာဉ်၌၊ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ ပီဌေ-၌၊ ထဝိကာယ-နှင့်၊ သဒိသံ- ၏၊ [ပီဌဝတ္ထုသို့-စချီသော ဝတ္ထု၌ထဝိကာကို ခိုးပုံနှင့်တူ၏၊] မံသပေသိ ဝတ္ထုမိ- မံသပေသိဝတ္ထု၌၊ အာကာသေ-၌၊ သစေ ဂဏှတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟိတဌာန မေဝ-ယူအပ်ရာ အရပ်သည်ပင်၊ ဌာနံ-တည်း၊ တံ-ထိုဌာနကို၊ ဆဟိအာကာရေဟိ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ဌာနာ စာဝနံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧတ္ထ-ဤမံ သပေသိဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊ ဒါရ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုသုစ-ဒါရဝတ္ထု၊ ဂေါပါလက ဝတ္ထု၊ ရဇကဝတ္ထု၊ သာဋကဝတ္ထု တို့၌လည်းကောင်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစိအရင်ကို၊ အဓမ္မစောရကာဒိ ဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ။

၁၅၅။ ကုမ္ဘိဝတ္ထုသို့-ကုမ္ဘိဝတ္ထု၌၊ ယော-ရဟန်းသည်၊ သပ္ပိတေလာနိ-ထောပတ် ဆီအစရှိကုန်သော၊ အပါဒဉ္ဇနကာနိ-ဝတ်စုံမတ်မတန်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဂဟေတွာ- ၍၊ ပုန-ဖန်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သံဝရေ-

စောင့်စည်းမှု၌၊ ဌတွာ-ပြီး၍၊ ဒုတိယဒိဝသာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ပုန၊ စိတ္တေ-ယူကြောင်းစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သော်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ တံ-ထိုထောပတ်ဆီစသည်ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-အံ၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နေဝ အတ္တိ၊ ဒုက္ကဋ် ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ထုလ္လစ္စယံဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊ [တစ်ပဲတန်အောက်ဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ တစ်ပဲတန်အထက် တစ်မတ်တန်အောက်ဖြစ်လျှင် ထုလ္လစ္စဉ်းဟူလို၊] ပန-ထိုသို့ပင် ပါရာဇိက မကျပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျဟောတိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခု-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတိုင်းသာ၊ အကာသိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ ဘိက္ခုပါရာဇိကဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဓုရနိက္ခေပံ-ကို၊ အကတွာ-၍၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-၌၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ထောကံထောကမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-၏၊ ယသ္မိံ ဒိဝသေ-၌၊ ပါဒဋ္ဌနကံ-တစ်မတ်တန်သည်၊ ပူရတိ-၏၊ တသ္မိံ-ထိုနေ့၌၊ ပါရာဇိကံ၊ သံဝိဒါဝဟာရဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့ကို၊ သံဝိဒါဝဟာရေ-ရ၌လည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌိဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဩဒနိယ ဃရာဒိဝတ္ထု သု-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဝိဃာသဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ အမ္မစောရ ကာဒိဝတ္ထု သု-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယနယေန-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ တိဏဝတ္ထုနိ- တိဏဝတ္ထုတို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-သည်သာ။

၁၅၆။ အမ္မဘာဇာပနာဒိဝတ္ထု သု-အမ္မဘာဇာပန အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ တေဘိက္ခု-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ “ဤဝတ္ထုများ၌လာသော ရဟန်းများ၊] ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ရဟန်းရှိသော၊ [ဝိသတိံသာ ဒိဝသေန ပရိစ္ဆိန္နာ ဘိက္ခု ဧတ္တာတိ ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ၊] ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဂါမကာဝါသံ-ရွာငယ်ကျောင်းတိုက်သို့၊ အဂမံသု-ရောက်သွားကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊

ဓုရ၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ။ ။ထောပတ်စသည်ကို ဇွန်းဖြင့် တစ်ခါခပ်၍ သောက်ရာ၌ တစ်မတ် မတန်သော်လည်း နေ့စဉ်သောက်မည်ဟု ကြံ၍ အနည်းငယ်စီ ခပ်သောက်ရာ၌ တစ်မတ်တန် ပြည့်သောအခါ ပါရာဇိက ကျ၏။ ဤစကားကို ထောက်၍ မီးရထားစသည်ကို တစ်ပဲလမ်း၌ ပိုက်ဆံ မပေးဘဲ (ဆိုင်ရာကလည်း ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ) နေ့စဉ် စီးလျှင် တစ်မတ်တန် ပြည့်သောအခါ ပါရာဇိကကျ၏-ဟုမှတ်။

ဘိက္ခု-အာဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊ ဖလာဖလံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇမာနာ ပိ-
သုံးဆောင်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ တေသု-ထို အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊
အာဂတေသု-ရောက်လာကုန်လတ်သော်၊ ထေရာနံ-အာဂန္တုကထေရ်တို့အား၊
ဖလာနိ-တို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကပ္ပိယကာရဏေ-ကပ္ပိယကာရကတို့ကို၊
န အဝေါစုံ-မပြောကြကုန်၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ထိုသို့ မပြောခြင်းကြောင့်၊
တေဘိက္ခု-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ သံဃိကံ-သံဃိက သစ်သီးသည်၊
အမှာကံ-ငါတို့အတွက်၊ န ပါပုဏာတိ ကံ-မရောက်သတဲ့လော၊ ဣတိ-
ဤသို့ပြော၍၊ ဃဏ္ဍိ-ကို၊ ပဟရိတွာ-တီး၍၊ ဘာဇေပေတွာ-ဝေဖန်စေ၍၊
တေသံပိ-ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါစဉ်ဖြင့်၊ ဘာဂံ-
အဖို့ကို၊ ဒေတွာ-၍၊ အတ္တနာပိ-မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိသု-ပြီ၊
တေန-ထို့ကြောင့်၊ နေသံ-ထိုအာဂန္တုက ရဟန်းတို့အား၊ ဘဂဝါ-သည်၊
အနာပတ္တိ ဘိက္ခဝေ ပရိဘောဂတ္တာယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ပြီ၊ [ပရိဘောဂတ္တာ
ယာတိ- “သံဃိကပရိဘောဂဝသေန ဂဟဏေတိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”
ဤ ပါဌကြွင်းကိုထည့်၍ ပါဌိတော်၌အနက်ပေးပါ-ဟူလို၊] တသ္မာ၊ ဣဒါနိပိ-
ယခုခေတ်၌လည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ အာဝါသိကာ-တို့သည်၊
အာဂန္တုကာနံ-တို့အား၊ နဒေန္တိ-ကုန်၊ ဖလဝါရေ စ-သစ်သီးဝေရာအလှည့်
အကြိမ်သည်လည်း၊ သမ္ပတ္တေ-သော်၊ အညေသံ-အခြားသော အာဂန္တုကရဟန်း
တို့၏၊ အတ္ထိဘာဝံ-ကို၊ ဒိတွာ-မြင်လျက်၊ စောရိကာယ-ခိုးသူ၏ အမူအရာ
ဖြင့်၊ ဝါ-ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်၊ အတ္တနာဝ-မိမိတို့ချည်းသာ၊ ခါဒန္တိ-ကုန်၏၊
တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ အာဂန္တုကေဟိ-တို့သည်၊ ဃဏ္ဍိပဟရိတွာ၊ ဘာဇေ
တွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ [ဤစကားဖြင့် ကထိန်ခေတ်ဝယ် သင်္ကန်းများမှ
တစ်ပါး အခြားသော သံဃိကပစ္စည်းများကို ဝေချိန်၌ အာဂန္တုရှိလျှင် အာဂန္တု
ကိုလည်း ပေးရမည်-ဟု သတိပြုပါလေ။]

ပန-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ အာဝါသိကာ-တို့သည်၊
ရက္ခေ-တို့ကို၊ ရက္ခိတွာ၊ ဖလဝါရေ-သစ်သီးဝေလှည့်သည်၊ သမ္ပတ္တေ-သော်၊
ဘာဇေတွာ ခါဒန္တိ၊ [ရောက်လာကြသော အာဂန္တုကရဟန်းတို့အားလည်း
ဝေဖန်၍ စားကြသည်ကို “ဘာဇေတွာ ခါဒန္တိ”ဟု ဆိုသည်၊] စတုသု-
ကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-ပစ္စည်းတို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ ဥပနေန္တိ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏၊

၁၃၁

တေသံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ။ ။ ဘာဇေတွာ န ခါဒိတဗ္ဗန္တိဝါ (ဝေဖန်၍
မစားကြရ-ဟူ၍လည်းကောင်း) ဧတ္ထကေသု ရုက္ခေသု ဖလာနိဂဏှိဿာမာတိဝါ (ဤမျှ
လောက်ကုန်သော သစ်ပင်တို့က အသီးတို့ကို ဆွတ်ယူကြစို့ဟူ၍လည်းကောင်း) ဧတ္ထကာနိ
ဖလာနိ ဂဏှိဿာမာတိဝါ (ဤမျှလောက်ကုန်သော အသီးတို့ကို ယူကြစို့ဟူ၍လည်းကောင်း)
ဧတ္ထကာနံ ဒိဝသာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဂဏှိဿာမာတိဝါ (ဤနေ့ရက်အတွင်း၌ ယူကြစို့
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ကိဉ္စိ ဂဏှိဿာမာတိဝါ-အနည်းငယ် တစ်လုံးတလေကိုမျှ မယူ
ကြကုန်အံ့ဟူ၍လည်းကောင်း) ဧဝံ ကတာယ အဝါသိကာနံ ကတိကာယ အာဂန္တုကေဟိ
ဌာတဗ္ဗံ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ စတုန္န-ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ-တို့
 မှီ၊ နိယမေတွာ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော သစ်သီးကို၊ ထေယျစိတ္တေန၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-
 ကို၊ ဘဏ္ဍာအဋ္ဌါပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပရိဘောဂဝသေန-ဖြင့်၊ တမေဝ-ထို
 သစ်သီးကိုပင်၊ ဘာဇေတွာ၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသစ်သီးတို့တွင်၊ ယံ-
 အကြင်သစ်သီးကို၊ သေနာသနတ္ထာယ-ငှာ၊ နိယမိတံ-ပြီ၊ တံ-ထိုသစ်သီးကို၊
 ပရိဘောဂဝသေနေဝ-လျှင်၊ ဘာဇေတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ ထုလ္လစ္စယဉ္စ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

ဩဒိဿ-ရည်စူး၍၊ စိဝရတ္ထာယ၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သောသစ်သီးကို၊ စိဝရေ
 ယေဝ-၌သာ၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဒုဗ္ဗိက္ခံ-ထမင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊
 ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
 ပိဏ္ဏပါတေန-ဖြင့်၊ သစေ ကိလမန္တိ-အကယ်၍ ပင်ပန်းကုန်အံ့၊ [ဒုဗ္ဗိက္ခံ
 ဟောတိကိုပင် ပိဏ္ဏပါတေန ကိလမန္တိ-ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] စိဝရံပန-သည်
 ကား၊ ဝါ-ကိုကား၊ သုလဘံ-လွယ်ကူစွာရအပ်သည်၊ ဝါ-ရလွယ်သည်၊
 (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃသုဠုယာဝါ-သံဃာ၏ ကောင်းပါသည်ဟု
 ဝန်ခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အပလောကနကမ္မံ-အပလောကနကံကို၊
 ကတွာ၊ ပိဏ္ဏပါတေပိ-၌လည်း၊ ဥပနေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ [သင်္ကန်းကပေါများ၍
 ဆွမ်းကရှားပါးနေလျှင် သံဃာအများက “သင်္ကန်းအစား ဆွမ်းရလျှင်
 ကောင်းသားပဲ” ဟု ဝန်ခံနိုင်ဖို့ရာ အပလောကနကံပြုပြီးလျှင် ဆွမ်းဖြစ်အောင်
 စီမံ၍ စားကောင်း၏-ဟုလို၊] သေနာသနေန (ဝါ)-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ဂိလာနပစ္စယေန ဝါ-ဂိလာနပစ္စည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိလမန္တေသု-
 ကုန်လတ်သော်၊ ပေါ၊ တဒတ္ထာယပိ-ထို ကျောင်း၊ ဆေး အကျိုးငှာလည်း၊
 ဥပနေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဩဒိဿ၊ ပိဏ္ဏပါတတ္ထာယ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဂိလာနပစ္စ
 ယတ္ထာယ စ-ငှာလည်း၊ ဒိန္နေပိ-လှူအပ်သော သစ်သီး၌လည်း၊ ဧသေဝ
 နယော။

စတုန္နံ ပစ္စယာနံ။ ။ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ “အနိဿရာ” ဟူသောစကားဖြင့်
 ပြအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် မဟာပစ္စရိ၌ “စတုန္နံ ပစ္စယာနံ” စသည်ဖြင့်
 အကျယ်ပြသည်။ ဘဏ္ဍာဒေယျဉ္စာတိ-တိုင်အောင် မဟာပစ္စရိစကားတည်း။
 “ပရိဘောဂဝသေနေဝ တံ”၌ ဧဝံကို “တမေဝ” ဟု တံ၌ ရွှေ့၊ စတုပစ္စယအတွက်
 သတ်မှတ်၍ လှူထားသော ထိုသစ်သီး စသည်ကိုပင် သုံးဆောင်စားသောက်ခြင်းအားဖြင့်
 ဝေစားလျှင် ဘဏ္ဍာဒေယျ-ဟုလို။

ပန-ကား၊ ဩဒိဿ-ရည်စူး၍၊ သေနာသနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူ
အပ်သောဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊
ရက္ခိတွာ ဝါ ဂေါပေတွာ ဝါ၊ တဒတ္ထမေဝ- ထိုကျောင်း အကျိုးငှာသာလျှင်၊
ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍပါတေန၊ (သစေ) န ယာပေန္တိ-အကယ်၍
မမျှတကုန်အံ့၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်း၌၊ ဝါ-ဤနိုင်ငံ၌၊ [ဧတ္တာတိ-ဧတသ္မိံ ဝိဟာရေ၊
ရဋ္ဌေဝါ၊] ရာဇရောဂစောရဘယာဒိဟိ-မင်းဘေး၊ ရောဂါဘေး၊ သူပုန်ဘေး အစ
ရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-ကုန်လတ်သော်၊ ဝိဟာရာ-
တို့သည်၊ ပလုဇ္ဇန္တိ-ပျက်စီးတတ်ကုန်၏၊ တာလနာဠိကေရာဒိကေ-ထန်းသီး၊
အုန်းသီးအစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိနာသေန္တိ- ဖျက်ဆီးကြကုန်၏၊ သေနာသနပစ္စယံ
ပန-ကျောင်း၊ ကျောင်းအတွက် သတ်မှတ်ထားသော ပစ္စည်းကိုကား၊ [“ကျောင်း
ကိုလည်းကောင်း၊ ကျောင်းအတွက် သတ်မှတ်ထားအပ်သော ပစ္စည်းကိုလည်း
ကောင်း” ဟုဖွင့်၏၊ သေနာသန တစ်ပုဒ်ကြော့၊] နိဿာယ ယာပေတုံ သက္ကာ
ဟောတိ၊ ဧဝရူပေ-သေ၊ ကာလေ-၌၊ သေနာသနံ-ဂရုဘဏ်ဖြစ်သော ကျောင်းကို၊
ဝိသဇ္ဇေတွာပိ-စွန့်လွှတ်၍လည်း၊ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထာယ-ကျောင်းကို စောင့်
ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပရိဘောဂေါ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုညာတော-
ပြီ၊ တသ္မာ၊ ဧကံဝါ-တစ်ကျောင်း သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ-ကုန်သော၊
ဝရသေနာသနာနိ- ကောင်းသော ကျောင်းတို့ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊
ဣတရာနိ-အခြားသော ကျောင်းတို့ကို၊ လာမကကောဋိယာ-ညံ့သော ကျောင်း
အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဝါ-ညံ့သော ကျောင်းမှ စ၍၊ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဝိသဇ္ဇေတုံ
ဝဋ္ဋတိ၊ ပန- ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ မူလဝတ္ထုဇ္ဈေဒံ- အရင်းမူလ
ဝတ္ထုပြတ်သွားသည်ကို၊ ကတွာန ဥပနေတဗ္ဗံ။

လာမကကောဋိယာ။ ။ လာမကံ အာဒိ ကတွာ- လာမကတော ပဋ္ဌာယာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ- ထိုသို့ အညံ့ဆုံး ကျောင်းမှ စ၍ တစ်ကျောင်းစီ စွန့်ရာ၌လည်း
တစ်ကျောင်း တစ်ကျောင်းတွင် အညံ့ဆုံး ဖြစ်သော အမိုးမြက် (သင်္ကဏ်) မှ စ၍ စွန့်ပါ၊
ထိုကို စွန့်၍ ဆွမ်းမလောက်သေးလျှင် တစ်စ တစ်စ ကောင်းတာကို စွန့်ပါ၊ ကျောင်း
အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာကို စွန့်ရာ၌လည်း အညံ့ကစ၍ စွန့်ပါ-ဟူလို။

မူလဝတ္ထုဇ္ဈေဒံ ကတွာ။ ။ ကျောင်းတွေ အားလုံးကုန်အောင်တော့ မစွန့်ပါနှင့်ဟု
ဂဏ္ဍိပုဒ် ၃ စောင်၌ အဓိပ္ပာယ်ဆို၏၊ “ကျောင်းမြေများကိုတော့ မစွန့်ပါနှင့်” ဟု
သာရတ္ထဋီကာ ဆရာက ဆိုချင်သည်။

ပန-ကား၊ ယော အာရာမော- အကြင်ခြံကို၊ စတုပ္ပစ္စယတ္ထာယ-
ပစ္စည်း ၄ ပါး အကျိုးငှာ၊ နိယမေတွာ- သတ်မှတ်၍၊ ဒိန္နော- လူအပ်ပြီ
တတ္ထ- ထိုခြံ၌၊ အပလောကနကမ္မံ၊ နကာတဗ္ဗံ- မပြုအပ်၊ ဝါ- ပြုဖွယ်မလို၊
ပန- အန္တယကား၊ ယေန ပစ္စယေန-အကြင်ပစ္စည်းဖြင့်၊ ဦနံ- ယုတ်လျော့၏၊
ဝါ- လိုနေ၏၊ တဒတ္ထံ- ထိုလိုနေသော ပစ္စည်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနေတုံ-
ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ အာရာမော-ကို၊ ဧဂ္ဂိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊
ဝေတနံ- လစာရိက္ခာကို၊ ဒတွာပိ- ပေး၍လည်း၊ ဧဂ္ဂါပေတုံ- အငှားစောင့်ရှောက်
စေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန- ကား၊ ယေ- အကြင်လူတို့သည်၊ ဝေတနံ လဘိတွာ၊
အာရာမေယေဝ- ခြံ၌သာ၊ ဂေဟံကတွာ၊ ဝသန္တာ- နေကုန်လျက်၊ ရက္ခန္တိ-
ကုန်၏၊ တေ- ထိုလူတို့သည်၊ အာဂတာနံ- ကြွလာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-
တို့အား၊ နာဠိကေရံ ဝါ- အုန်းသီးကိုသော် လည်းကောင်း၊ တာလပက္ကံ
ဝါ- ထန်းသီးမှည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စေ၊ ဒေန္တိ- အကယ်၍ ပေးလှူကုန်
အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ပေးလှူကုန်လသော်၊) ယံ-အကြင်သစ်သီးကို၊ တေသံ-
ထိုခြံစောင့်တို့အား၊ သံဃေန-သံဃာသည်၊ အနုညာတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-
အဘယ်သို့ပြော၍ခွင့်ပြုအပ်သနည်း၊) ဒိဝသေ ဒိဝသေ- နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊
ဧတ္တကံ နာမ-ဤမျှလောက် မည်သော အသီးကို၊ ခါဒထ- ခဲစားကြကုန်တော့၊
ဣတိ- ဤသို့ပြော၍၊ (အနုညာတံ ဟောတိ)၊ [တစ်နေ့၌ သင့်အတွက်
အသီးမည်မျှ စားနိုင်၏-ဟု ခွင့်ပြုထားအံ့-ဟုလို၊] တဒေဝ- ထိုမျှလောက်
ခွင့်ပြုအပ်သော အသီးကိုသာ၊ တေ- ထိုခြံစောင့်တို့သည်၊ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှာ၊
ဝါ- ပေးခွင့်ကို၊ လဘန္တိ- ကုန်၏၊ တတော- ထို ခွင့်ပြုအပ်သော
အသီးထက်၊ ဥတ္တရိ- အလွန်၊ တေသံ- ထိုခြံစောင့်တို့သည်၊ ဒဒန္တာနံပိ-
ပေးပါကုန်သော်လည်း၊ ဂဟေတုံ န ဝဇ္ဇတိ။

☞ ပန-ကား၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ အာရာမံ-ကို၊ ကေဏိယာ-
ဝယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ [ခြံရှိသစ်သီးအားလုံးကိုဝယ်ယူပြီး၍၊]
သံဃဿ-၏၊ စတုပ္ပစ္စယတ္ထာယ- ငှာ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာမေဝ- အပ်သော ဘဏ္ဍာ
ကိုသာ၊ ဒေတိ- ၏၊ အယံ- ဤသူသည်၊ [ခြံရှိသစ်သီးအားလုံး၊ ဝယ်ယူ-
ထားသူသည်- ဟုလို၊] ဗဟုကမ္မိ- များသောအသီးကိုလည်း၊ ဒါတုံ လဘတိ၊
စေတိယဿ- အား၊ ပဒီပတ္တာယ ဝါ- ဆီမီးအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊
ခဏ္ဍုလ္လပဋိသင်္ခရဏတ္တာယ ဝါ-ကျိုးပေါက်ပဲ့ရွဲသော အရပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း

အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နော-သော၊ အာရာမော-ကို၊ ပဋိဇေတဗ္ဗော-
 ၏၊ ဝေတနံ-ကို၊ ဒတွာပိ၊ ဇေဂ္ဂါပေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤခြံ၌၊
 ဝေတနဉ္စ-ကိုလည်း၊ စေတိယသန္တကမ္မိ-စေတီ၏ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊
 သံဃသန္တကမ္မိ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဤစကားနှင့် စပ်၍
 ဓမ္မသန္တကဖြင့် ဗုဒ္ဓပူဇာကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသန္တကဖြင့် ဓမ္မပူဇာကိုလည်းကောင်း
 ပြုကောင်း- မပြုကောင်း ပြဿနာထုတ်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်မှာ “ဓမ္မကာယ”
 ဟုလည်း အမည်တော် ရှိသောကြောင့် အပ်၏-ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်၊]
 ဧတမ္မိအာရာမံ-ဤစေတီအားလှူအပ်သော ခြံကိုလည်း၊ ဝေတနေန-ဖြင့်၊
 တတ္ထေဝ-ထိုခြံ၌ပင်၊ ဝသိတွာ-၍၊ ရက္ခန္ဓာနဉ္စ-စောင့်ရှောက်ကုန်သော
 ခြံစောင့်တို့၏လည်းကောင်း၊ ကေဏိယာ-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ၊ ကပ္ပိယ
 ဘဏ္ဍာဒါယကာနဉ္စ- အပ်သောဘဏ္ဍာကို ပေးလှူသူတို့၏ လည်းကောင်း၊
 တတ္ထဇာတကဖလဒါနံ- ထိုခြံ၌ဖြစ်သောအသီးကို ပေးခြင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဗ္ဗပါလကာဒိဝတ္ထုသု- အဗ္ဗပါလက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ အနာပတ္တိ၊
 ပေ၊ ဒါနေတိဧတ္ထ-ဤပါ၌၌၊ ကတရံ-အဘယ်မျှလောက်သော၊ ဂေါပကဒါနံ-
 ဂေါပက၏ပေးခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း၊ ကတရံ-သော၊ (ဂေါပကဒါနံ)
 နဝဋ္ဋတိ- နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ- မဟာပဒုမထေရ်မှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဧတ္တကံ-
 ဤမျှလောက်သော အသီးကို၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-၌၊ ဂဏှ- ယူတော့၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍၊ ယံ-အကြင်သစ်သီးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂေါပကဿ-အား၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ
 ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တဒေဝ- ထိုပိုင်းဖြတ်၍ ပေးအပ်သော သစ်သီး သည်သာ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ တကော- ထိုသစ်သီးထက်၊ ဥတ္တရိနဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ(အာဟ)၊ ပန-
 ကား၊ မဟာပဒုမထေရော အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဂေါပကာနံ- တို့အား၊ ပဏ္ဏံ-
 စာရွက်သို့၊ အာရောပေတွာ (ဝါ)- တင်၍သော်လည်းကောင်း၊ [ဧတ္ထ ကေဟိ
 ရက္ခေဟိ ဧတ္ထကမေဝ ဂဟေတဗ္ဗတိ- ဤမျှလောက်သော သစ်ပင်တို့မှ
 ဤမျှလောက်သာယူရမည်ဟု စာရေး၍၊] နိမိတ္တသညံ-အမှတ်သည်ကို၊ ကတွာ
 ဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ [သင်္ကေတံ ကတွာ- “မည်မျှလောက်ပေးနိုင်၏”ဟု
 အမှတ်အသား ပြု၍၊] ဒိန္နံ-ပေးအပ်သော သစ်သီးသည်၊ အတ္ထိကံ-ရှိသလော၊
 ဧတေသံ- ဤခြံစောင့်တို့၏၊ ဟတ္ထေ- ၌၊ ဝိသဋ္ဌကဿ- စွန့်လွှတ်အပ်သော
 သစ်သီး၏၊ ဝါ- ကို၊ ဧတေ- ဤခြံစောင့်တို့သည်၊ ဣဿရာ- အစိုးရတို့တည်း။

တသ္မာ၊ ယံ- အကြင်သစ်သီးကို၊ တေ- ထိုခြံစောင့်တို့သည်၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊
 တံ- ထိုသစ်သီးသည်၊ ဗဟုကမ္ပိ- အများသည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ (အာဟ)၊
 ပန- ဝါဒန္တရကား၊ ကုရုန္တဋ္ဌကထာယံ- ဤ၊ ဝုတ္တံ၊ (ကိ)၊ မနုဿာနံ- တို့၏၊
 အာရာမံဝါ- ကိုလည်းကောင်း၊ အညံ- သော၊ ဖလာဖလံဝါ- ကိုလည်းကောင်း၊
 ဒါရကာ-သူငယ်တို့သည်၊ [တေသံ ပုတ္တနုတ္တာဒယော ဒါရကာ၊ အညေပိ
 ယေကေစိ ဂေါပကာ ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဝုတ္တာ၊] ရက္ခန္တိ-စောင့်ရှောက်တတ်
 ကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုအစောင့်တို့သည်၊ ဒိန္နံ- ပေးအပ်သော သစ်သီးသည်၊
 ဝဇ္ဇတိ- အာဟရာပေတွာပန- ဆောင်စေ၍ကား၊ ဝါ- အယူခိုင်း၍ကား၊ န
 ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ သံဃိကေ-သံဃာဥစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ စေတိယန္တကေစ-
 ၌လည်းကောင်း၊ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ၊ ရက္ခန္တိ သေဝ-စောင့်ရှောက်သော
 ဒါယကာ၏သာ၊ ဒါနံ-သည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဝေတနေန-ဖြင့်၊ ရက္ခန္တိ သေဝ-စောင့်
 ရှောက်သော ဒါယကာ၏ကား၊ အတ္တနော- ၏၊ ဘာဂမတ္ထံ- ကို၊ (ဒါနံ)ဝဇ္ဇတိ၊
 ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ) ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ယံ-အကြင်သစ်သီး
 ကို၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ အာရာမရက္ခကာ-ခြံစောင့်တို့သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒေန္တိ-
 ကုန်၏၊ ဧတံ-ဤသစ်သီးသည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊
 အာရာမဂေါပကာ-ခြံစောင့်တို့သည်၊ ယံ-အကြင်သစ်သီးကို၊ အတ္တနော-၏၊
 ဘတိ ယာ-အခဖြင့်၊ ခဏ္ဍေတွာ- ပိုင်းဖြတ်၍၊ ဒေန္တိ- ကုန်၏၊ ဧတံ-
 ဤသစ်သီးသည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ [သု၊ အဓထေမှ လူလျှင် အပ်၏၊] ယောပိ-
 အကြင်လူသည်လည်း၊ ဥပနာရာမံ ဝါ- ထက်ဝက်သောခြံကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ကေစိဒေဝ- အချို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ရက္ခေဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဘတိ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ရက္ခတိ၊ တဿာပိ-လူ၏လည်း၊ အတ္တနော-၏၊
 ပတ္တရက္ခတော ယေဝ-ရောက်အပ် ရအပ်သော သစ်ပင်မှသာလျှင်၊ ဒါတုံ-ငှာ၊
 ဝဇ္ဇတိ၊ ကေဏိယာ-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ရက္ခန္တိ သေ ပန-စောင့်ရှောက်သူ၏
 ကား၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံကိုလည်း၊ (ဒါတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-
 ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံသော စကားသည်၊ [အဋ္ဌကထာ ၂
 စောင်လုံး၏ စကားသည်၊] ဗုဒ္ဓနတော-သဒ္ဓါအားဖြင့်၊ နာနံ-ထူး၏၊ အတ္တတော-
 အားဖြင့်၊ ဧကမေဝ-တစ်မျိုးတည်းသာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဓိပ္ပာယ်-
 ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏။

ဒါရဝတ္ထုမိ- ဌ၊ တာဝကာလိကော အဟံ ဘဂဝါတိ- ဘဂဝါဟူသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံဌစပ်၊) တာဝကာလိက စိတ္တော အဟံ ဘဂဝါတိ- ဘဂဝါ ဟူ၍၊ ဝတ္ထုကာမေန- လျှောက်လိုသည်၊ (ဟုတွာ- ဤ၊ ဝါ- လျက်၊) ဝုတ္တံ- လျှောက်အပ်ပြီ၊ [“တာဝကာလိကော- တာဝကာလိကစိတ်ရှိပါ၏” ဟု ပါဠိ တော်၌ပေး၊ စိတ္တပုဒ်ကြေသည်- ဟူလို၊] တာဝကာလိကစိတ္တောတိ- စိတ္တော ဟူသောပါဌ်၌၊ [ဝုတ္တံ ဟောတိဌစပ်၊] ပုန၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်၍၊ ဒဿာ မိ- ပေးအံ့၊ (တစ်နည်း) ပုနာဟရိတွာ ဒဿာမိ- ပြန်ပေးအံ့၊ အဟံ- တပည့် တော်သည်၊ ဣတိဧဝံ စိတ္တော- ဤသို့သောစိတ်ရှိပါ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တာဝကာလိကော အနာပတ္တိတိ- ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဒါရဝတ္ထု၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိ တော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ သံဃော- သည်၊ ဥပေါသထာ ဂါရံဝါ- ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဘောဇနသာလံဝါ- ဆွမ်းစားကျောင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ သံဃိကံ- သော၊ ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊ သစေ ကာရေတိ- အကယ်၍ပြုစေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတော-ထိုသစ်အဆောက် အအုံမှ၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ တာဝကာလိကံ- ထိုသုံးစွဲရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဝါ-အခိုက်အတန့်မျှ၊ ဟရိတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူနိုင်၏၊ [ယထာဝုတ္တ ဥပေါသထာဂါရာဒိ ကရဏတ္တာယ ထပိတဒါရသမ္ဘာရတော၊ အာပုစ္ဆိတွာတိ ကာရကသံဃံ အာပုစ္ဆိတွာ၊] ပန-ဆက်၊ သံဃိကော၊ ယော ဒဗ္ဗသမ္ဘာရော-အကြင် သစ်သားအဆောက်အအုံသည်၊ အဂုတ္တော-မလုံခြုံစေ အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿန္တေ-ရွာလတ်သော်၊ တေမေတိ- စိုစွတ်၏၊ အာတပေန-နေပူကြောင့်၊ သုက္ခတိ-ခြောက်၏၊ တံ သဗ္ဗမ္မိ- ထိုအလုံးစုံသော သစ်သားအဆောက်အအုံကိုလည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ [အနာပုစ္ဆိတွာပိ တာဝကာလိကံ အာဟရိတွာ-သံဃာကို မပန်ဘဲလည်း အခိုက်အတန့်မျှ ဆောင်ယူ၍၊] အတ္တနော၊ အာဝါသေ-ကျောင်း၌၊ ကာတုံ- ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သံဃော-ကို၊ ဝါ-သည်၊ အာဟရာပေန္တော-ပြန်၍ ဆောင်စေ လတ်သော်၊ အညေန- သုံးအပ်ပြီးသောသစ်သားမှအခြားသော၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန ဝါ-သစ်သားအဆောက်အအုံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မူလေနဝါ-တန်ရာတန်ဖိုး ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သညာပေတဗ္ဗော-နားလည်စေထိုက်၏၊ ဝါ-အစား ပြန်ပေးထိုက်၏၊ [အစားပေးခြင်းကိုပင် “သညာ ပန”ဟု ဆို၏၊ သံဃာက မဆောင်စေသော်လည်း အစား ပေးရမည်သာ၊ အာဟရာပေန္တောတိ ဧတ္ထ အနာဟရာပေန္တောပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ၊] သညာပေတုံ- သိစေခြင်းငှာ၊ ဝါ- အစားပေးခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-စွမ်းနိုင်သည်၊ စေ န ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)

ဘန္တေ-တို့၊ သံဃိကေန- သံဃာဥစ္စာဖြင့်၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီးသောကျောင်းကို၊ သံဃိက ပရိဘောဂေန- သံဃာ့ပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဋေထ- သုံးစွဲကြ ပါကုန်၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ- လျှောက်ရာ၏၊ သေနာသနဿပန- ကျောင်း ၏ကား၊ ဝါ- ကိုကား၊ အယမေဝဘိက္ခု- ဤရဟန်းသည်သာ၊ ဣဿရော- အစိုးရသူတည်း၊ [သူ့ကို အခြားရဟန်းများကဲ့သို့ တစ်နေရာစာ ပေးထားရ မည်၊ သီတင်းငယ်ဖြစ်သော်လည်း သူ့ကို ထိုကျောင်းမှ ထွက်သွားစေဖွယ်မလို- ဟူလို၊] ပါသာဏတ္ထဇ္ဈော ဝါ- ကျောက်တိုင်သည်သော် လည်းကောင်း၊ ရုက္ခတ္ထဇ္ဈော ဝါ- သစ်သားတိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဝါဠဝါ- တံခါး ရွက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတပါနံ ဝါ- လေသောက်ပြတင်းသည်သော် လည်းကောင်း၊ သစေ နပ္ပဟောတိ- အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ [ကျောင်း ဆောက်ရာ၌ မလောက်အံ့၊] (ဧဝံသတိ)၊ သံဃိကံ- သံဃာဥစ္စာကို၊ တာဝ ကာလိကံ- အခိုက်အတန့်မျှ၊ အာဟာရိတွာ- ပြီး၍၊ ပဋိပါကတိကံ- ပင်ကိုယ် သဘောအတိုင်းဖြစ်သည်ကို၊ ကာတုံ၊ [အစားပြန်ပေးမှုကိုပြုခြင်းငှာ- ဟူလို၊] ဝဋ္ဋတိ၊ အညေသုပိ- ကုန်သော၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု-တို့၌၊ ဧသ နယော၊ ဣတိ- ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယော- တည်း။)

ဥဒကဝတ္ထုသ္မိံ- ဥဒကဝတ္ထု၌၊ ယဒါ၊ ဥဒကံ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဒုလ္လဘံ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယောဇနတောပိ- တစ်ယူဇနာမှ လည်း ကောင်း၊ အနုယောဇနတောပိ- ယူဇနာဝက်မှလည်းကောင်း၊ အာဟာရိယတိ- ဆောင်ယူအပ်၏၊ [ဒုလ္လဘံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဧဝရူပေ- သော၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ- ဥဒကေ- သိမ်းဆည်းအပ်သောရေရှိရာအခါ၌၊ အဝဟာရော (ဟောတိ)၊ အာဟာရိယတောဝါ- အဝေးမှ ဆောင်ယူအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပေါက္ခရ ဏိအာဒိသု- ရေကန် အစရှိသည်တို့၌၊ ဌိတတောဝါ- တည်သည် မူလည်းဖြစ် သော၊ ယတောပိ- အကြင်ရေမှလည်း၊ ကေဝလံ- မဟာပရိဘောဂမဘက် သက်သက်၊ ယာဂုဘတ္တံ- ယာဂုထမင်းကို၊ သမ္မာဒေန္တိ-ပြီးစေကြကုန်၏၊ ဝါ-

ယတောပိ၊ ပေါ သမ္မာဒေန္တိ။ ။ ယောဇနာ၌ “ယတောပိ (ဥဒကတော) သမ္မာဒေန္တိ”ဟု လည်းကောင်း၊ အာဟာရိယတော ဝါ ဌိတတော ဝါတိ ပဒဒ္ဒယံ ယတောတိ ပဒဿ ဝိသေသနံ” ဟု လည်းကောင်း ရှိသောကြောင့် ထိုအတိုင်း အနက်ပေးသည်၊ “အာ+ဟရ-ဏျ” ဖြစ်၍ “အာဟာရိယတော”ဟု ဟာ၌ ဝုဒ္ဓိရှိရမည်၊ “အာဟာရေန-ဆောင်ယူခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်စေအပ်သော ရေတည်း၊ အာဟာရိမံ-ရေ” ဟု ကြံ၍ “အာဟာရိ မတော”ဟု ရှိသော ပါဠိ၌လည်း အာ၌ ဝုဒ္ဓိပင်၊ “ဆောင်အပ်” ဟူသည် ယူဇနာဝက် စသည်ဝေးသောခရီးမှ ခဲယဉ်းစွာ ဆောင်ယူအပ်ခဲ့သော ရေတည်း။

୩୨୯

ချက်ကြကုန်၏။ ပါနီယပရိဘောဂဉ္စ-သောကံရေ သုံးရေကိုလည်း၊ ကရောန္တိ-
ကုန်၏။ အည-သော၊ မဟာပရိဘောဂ-များများစားစား သုံးစွဲခြင်းကို၊
န (ကရောန္တိ)၊ [ရေချိုးခြင်းစသည်ကို မပြုကြ-ဟူလို၊] တမ္ဗိ-ထိုသံဃိကရေ
ကိုလည်း၊ ထေယျ စိတ္တေန ဂဏှတော အဝဟာရော (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊
ယတော-အကြင် ရေကန်မှ၊ ဧကံ (ယဋ္ဌံ) ဝါ-ရေတစ်အိုးစာကို သော်လည်း
ကောင်း၊ ဒွေ ယဋ္ဌေဝါ-ရေ ၂ အိုးစာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ၊
အာသနံ-ကို၊ ဓောဝိတုံ-ဆေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ စိဝရံ-ကို၊ ဓောဝိတုံ-
ဖွပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဗောဓိရုက္ခေ-တို့ကို၊ သိဉ္စိတုံ-လောင်းခြင်းငှာလည်း
ကောင်း၊ ဥဒကပူဇ-ရေဖြင့် ပူဇော်မှုကို၊ ကာတုံ-လည်းကောင်း၊ [စေတီယ
ဌာနေသု- စေတီတော်ရှိရာအရပ်တို့၌၊ ဥဒကသိဉ္စနံ- ရေသပ္ပာယ်ခြင်း၊] ရဇနံ-
ဆိုးရည်ကို၊ ပစိတုံ- လည်းကောင်း၊ လတ္တတိ၊ တတ္ထ- ထိုရေကန်စသည်တို့၌၊
သံဃဿ-၏၊ ကတိကဝသေနေဝ-ကတိကဝတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊
ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ပြုကျင့်ရာ၏၊ အတိရေကံ-ကို၊ ဂဏှန္တော-ယူသောရဟန်းကိုလည်း
ကောင်း၊ မတ္တိကာဒိနိ-တို့ကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ [ပျက်စီးစေလိုသောစိတ်ဖြင့်၊]
ပက္ခိပန္နောဝါ-ထည့်သောရဟန်းကို လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍံ အဏ္ဍိပေတွာ
ကာရေတဗ္ဗာ၊ အာဝါသိကာ၊ ကတိကဝတ္တံ- ကို၊ ဒဋ္ဌံ- တင်းကျပ်စွာ၊
သစေ ကရောန္တိ၊ အညေသံ- အခြားရဟန်းတို့အား၊ ဘဏ္ဍကံ- ဘဏ္ဍာကလေး
ကို၊ ဓောဝိတုံဝါ- လည်းကောင်း၊ ရဇိတုံ ဝါ- လည်းကောင်း၊ (သစေ)
နဒေန္တိ၊ အတ္တနာ ပန-မိမိတို့ကား၊ အညေသံ-အခြားသော အာဂန္တုက
ရဟန်းတို့သည်၊ အပဿန္တဝံနံ- ကုန်စဉ်၊ ဂဟေတွာ၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော
ဖွပ်မှု ဆိုးမှုစသည်ကို၊ (သစေ) ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ- ထိုအာဝါသိက
ရဟန်းတို့၏၊ ကတိကာယ- ၌၊ န ဌာတဗ္ဗံ- မတည်ရာ၊ ဝါ- တည်ဖွယ်မလို၊
ယတ္တကံ-အကြင်မျှလောက်သော ပစ္စည်းကို၊ တေ-ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့
သည်၊ ဓောဝန္တိ-ဆေးလျှော်ကြကုန်၏၊ တတ္တကံ-ထိုမျှလောက်သောပစ္စည်းကို၊
ဓောဝိတဗ္ဗံ-နိုင်၏၊ သံဃဿ-၏၊ ဒုတ္တိသော-ကုန်သော၊ ပေါက္ခရဏီယော ဝါ-
တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကသောဏ္ဍိယော ဝါ-ရေအိုင်တို့သည်သော်
လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧတ္ထ- ဤရေကန်၌၊ ဝါ- ဤရေအိုင်၌၊
နာယိတဗ္ဗံ- ရေချိုးရာ၏၊ ဣတော- ဤရေကန်မှ၊ ပါနီယံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣဓ-
ဤရေကန်၌၊ သဗ္ဗပရိဘောဂေါ- အလုံးစုံ သုံးစွဲခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ ဣတိ-
သို့၊ ကတိကာ စ-ကိုလည်း၊ ကတာ-သည်၊ (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊
ကတိကဝတ္တေနေဝ၊ သဗ္ဗံ- ကို၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုရာ၏၊ ဝါ- ပြုရမည်၊ ယတ္ထ-
အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ ကတိကာ နတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်၌၊

သဗ္ဗပရိဘောဂေါ- အလုံးစုံသော သုံးစွဲခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ- ဤ၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

မတ္တိကာဝတ္ထုသ္မိ- မတ္တိကာဝတ္ထု၌၊ ယတ္ထ- အကြင်အရပ်၌၊ မတ္တိကာ- မြေညက်သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဒုလ္လဘာ- သည်၊ ဟောတိ၊ နာနပ္ပကာရာ- အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဝဏ္ဏမတ္တိကာ ဝါ- အဆင်းရှိသော မြေညက်တို့ကို မူလည်း၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ ထပိတာ- ထားအပ် ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ထောကာပိ- အနည်းငယ်လည်းဖြစ်သော မြေညက်သည်၊ [ပိသဒ္ဓါ ဂရဟာဇောတက၊] ပဉ္စမာသကံ- ၅ ပဲကို၊ အဋ္ဌတိ- ထိုက်တန်၏၊ တသ္မာ၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ရဟန်း၏- ဟူလို၊] ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ သံဃိကေ- သံဃာဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ကမ္မေ- အလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ စေတိယကမ္မေစ- စေတီ၏ အလုပ်သည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိတေ- သော်၊ သံဃံ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝါ- ပန်ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ တာဝကာလိကံ ဝါ- အခိုက်အတန့်သော် လည်းကောင်း၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သုဓာယပိ- အကံတေ၌လည်းကောင်း၊ စိတ္တကမ္မဝဏ္ဏေသုပိ- ဆန်းကြယ်စွာ ပြုကြောင်းဖြစ်သော အဆင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝနယော၊ တိဏဝတ္ထုသု- တိဏဝတ္ထုတို့၌၊ ဈာပိတ တိဏေ- မီးလောင်စေအပ်သော မြက်၌၊ ဝါ- မီးရှိအပ်သော မြက်၌၊ ဌာနာစာဝနဿ- ဌာနာစာဝန၏၊ အဘာဝါ- မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ပန- ထိုသို့ပင်ဒုက္ကဋ္ဌံ အာပတ်သာ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ ဟောတိ၊ သံဃော- သည်၊ တိဏဝတ္ထု- မြက်ခင်းကို၊ [သက်ကယ်မြက်ပေါက်ရာ မြက်ခင်းကို ဆိုလိုသည်၊] ဇဂ္ဂိတွာ- စောင့်ရှောက်၍၊ သံဃိကံ-သော၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ဆာဒေတိ- မိုး၏၊ ပန- တစ်ဖန်၊ ဝါ- နောက်ထပ်၊ ကဒါစိ- တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ဇဂ္ဂိတုံ၊ နသက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်အံ့၊ [အခွင့်အခါ မသင့်၍ မစောင့်ရှောက်နိုင်အံ့- ဟူလို၊] အထ-ထိုအခါ၌၊ အညော ဧကော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝတ္ထုသီသေန-ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဇဂ္ဂတိ- အံ့၊ [ကေဝလံ သဒ္ဓါယ၊ န ဝေတနာဒိ အတ္ထာယ- သဒ္ဓါတရားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှုကို “ဝတ္ထုသီသ” ဟု ဆိုလိုသည်၊] ဧတံ- ဤမြက်ခင်းသည်၊ သံဃာသေဝ-သံဃာ၏ဥစ္စာသာတည်း၊ (ဝတ္ထုသီသေန-ဖြင့်၊) နော စေ ဇဂ္ဂတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃေန-သည်၊ ဧကော ဘိက္ခု၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော- ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ဇဂ္ဂိတွာ-၍၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ [တစ်စုံတစ်ခုပေးခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ဒေဟိ” ဟု ဆိုသည် မဟုတ်၊ အစောင့်ခိုင်းခြင်းကိုပင် “ဇဂ္ဂိတွာ ဒေဟိ” ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ (ဝတ္ထုဗ္ဗော)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊

ဘာဂံ- မိမိ၏ အဖို့ကို၊ စေ ဣစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘာဂံ- ကို၊ ဒတွာပိ၊
 ဇေဂ္ဂါပေတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်စေထိုက်၏၊ ဘာဂံ-ကို၊ သစေ ဝ ဖေတိ-အကယ်၍
 တိုးစေအံ့၊ (တိုး၍ တောင်းအံ့၊) ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးရမည်သာ၊ ဝဖေတိယေဝ-
 ထပ်၍ပင် တိုးတောင်းပြန်အံ့၊ [ရမှန်းသိ၍ ထပ်ပြီး တိုးတောင်းလျှင်-ဟုလို၊]
 ဂစ္ဆ- သွားပါလော၊ [နှင်ထုတ်သည် မဟုတ်၊ “သွား၍စောင့်ရှောက်ပါ” ဟု
 ဆိုလိုသည်၊] ဇေဂ္ဂိတွာ၊ သဗ္ဗံ- ကို၊ ဂဟေတွာ၊ အတ္တနော- ၏၊ သန္တကံ- သော၊
 သေနာသနံ- ကို၊ ဆာဒေဟိ- မိုးပါလော၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ကသ္မာ-
 နည်း၊ နဋ္ဌေ- (အစောင့်မရှိ၍) ပျက်စီးလတ်သော်၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊
 နတ္ထိ၊ (တသ္မာ- တည်း၊) ပန- ဆက်၊ ဒဒန္တေဟိ- ပေးသော ရဟန်းတို့သည်၊
 သဝတ္ထုကံ- တည်ရာ မြေနှင့်တကွ၊ [သဟဘူမိယာ၊] န၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ (ဝတ္ထု-
 တည်ရာ မြေသည်၊) ဂရဘဏ္ဍံ- ဂရဘဏ်သည်၊ ဟောတိ၊ တိဏမတ္တံပန-
 မြက်မျှကိုကား၊ ဒါတဗ္ဗံ- နိုင်၏၊ [သက်ကယ်မြက်သည် စောင့်ရှောက်ထားလျှင်
 ဂရဘဏ်တည်း၊ ဤ နေရာ၌ကားစောင့်ရှောက်သူမရှိ၍ ဂရဘဏ် မဟုတ်သော
 ကြောင့် ပေးကောင်းသည်၊] တသ္မိ- ထိုရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဆာဒေန္တေ - သော်၊
 ပန သံဃော ဇေဂ္ဂိတုံ၊ စေ ပံဟောတိ- အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တုံ
 မာဇေဂ္ဂိ- မစောင့်ရှောက်လင့်တော့၊ သံဃော ဇေဂ္ဂိဿတိ၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊
 ဣတိ- တည်း။

မဇ္ဈာဒီနိ- မဇ္ဈအစရှိကုန်သော၊ သုတ္တ ဝတ္ထုနိ- တို့သည်၊ ပါကဋာနေဝ၊
 ပန- ဆက်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အနာဂတမ္ဘိ-မလာသည်လည်း ဖြစ်သော၊
 ပါသာဏတ္ထမ္ဘဝါ- ကို သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခတ္ထမ္ဘ ဝါ- ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ အညံ- သော၊ ကိဉ္စိ- သော၊ ပါဒုဋ္ဌနကံဝါ- တစ်မတ်တန်ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ဟရန္တဿ-၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-သာတည်း၊ ပဓာနဃရာဒီသု-ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကျောင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဆဋ္ဌိတပတိတာနံ-စွန့်ပစ်အပ်ကုန်၊ ပြိုကျကုန်သော၊ ပရိ
 ဝေဏာဒီနံ- ပရိဝုဏ် အစရှိသည်တို့၏၊ ကုဋ္ဌမ္ဘိ- ကျောင်း၏ နံရံကိုလည်း
 ကောင်း၊ ပါကာရမ္ဘိ-အကာအရံ တံတိုင်းကို လည်းကောင်း၊ [ကုဋ္ဌံ တိဂေဟဘိတ္တိ
 ပါကာရံ၊] ဘိန္နိတွာ-ဖျက်၍၊ ဣဋ္ဌကာဒီနိ- အုတ် အစရှိသည်တို့ကို၊
 အဝဟရန္တဿာပိ-ဆောင်ယူသော ရဟန်း၏လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ကသ္မာ-
 နည်း၊ သံဃိကံ နာမ-သည်၊ ကဒါစိ-၌၊ အဇ္ဈာဝသန္တိ- စိုးအုပ်၍နေကြကုန်၏၊
 ကဒါစိ- ၌၊ နအဇ္ဈာဝသန္တိ-စိုးအုပ်၍ မနေကြကုန်၊ တသ္မာ-တည်း၊ ပစ္စန္တေ -
 တိုင်းပြည်၏အစွန်အဖျား၌၊ စောရဘယေန- သူပုန်ဘေးကြောင့်၊ ဇနပဒေ-
 ဇနပုဒ်သည်၊ ဝုဋ္ဌဟန္တေ-ထွက်သွားလတ်သော်၊ ဆဋ္ဌိတပိဟာရာဒီသု-တို့၌၊

ကိဉ္စိ-သော၊ ပရိက္ခာရ-ကို၊ ဟရန္တဿာပိ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-
အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ တတော-ထိုစွန့်ပစ်အပ်သောကျောင်းမှ၊ တာဝကာလိကံ-
မျှ၊ ဟရန္တိ-ကုန်၏၊ ပုန, အာဝါသိကေသုစ-တို့သည်လည်း၊ ဝိဟရန္တေသု-
ပြန်နေလတ်ကုန်သော်၊ ဘိက္ခု- အာဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊ အာဟရာပေန္တိ-
ပြန်ဆောင်စေကုန်အံ့၊ ဒါတဗ္ဗ- ပြန်ပေးရာ၏၊ တတော- ထို စွန့်ပစ်အပ်သော
ကျောင်းမှ၊ အာဟရိတွာ, သေနာသနံ- ကို၊ ကတံ- ပြီးသည်၊ သစေပိဟောတိ-
အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ [သာမန္တ ဂါမဝါသီဟိဘိက္ခုဟိ-အနီးရွာနေ
ရဟန်းတို့သည်၊ ဆဋ္ဌိတဝိဟာရတော ဒါရဒါရသမ္ဘာရာဒိ အာဟရိတွာ၊ ပေ၊
ဟောတိ] (ဧဝံသတိပိ)၊ တံဝါ-ထိုယူထားအပ်သော ပစ္စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊
တဒဉ္ဇနကံ ဝါ-ထိုယူထားအပ်သောပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊
ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပြန်ပေးရမည်သာ၊ ပုန, အာဂမိဿာမ- ပြန်လာကုန်အံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ အာလယံ-ကို၊ အစ္စန္နိတွာ- မဖြတ်မူ၍၊ ဇနပဒေသု- ဇနပုဒ်တို့သည်၊
ဝုဋ္ဌိတေသု- ကုန်လတ်သော်၊ ဂဏသန္တကံ ဝါ- ဂိုဏ်း၏ဥစ္စာသည် သော်လည်း
ကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ- ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟိတံ-
ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တေ-ထိုဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ စေ အနုဇာနန္တိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ပဋိကမ္မေန-အစားပြုခြင်းဖြင့်၊ ကိစ္စ-ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ [ခွင့်ပြုလျှင်
အစားပေးဖွယ် မလို-ဟူလို၊ ခွင့်မပြုလျှင်ကား အစား ပေးရပေလိမ့်မည်၊]
သံဃိကံပန- သံဃာ့ဥစ္စာသည်ကား၊ ဂရုဘဏ္ဍံ- တည်း၊ တသ္မာ, ပဋိ ကမ္မံ-
ကို၊ ကတ္တဗ္ဗမေဝ- ကေနပြုရမည်သာ။

၁၅၇။ ဝိဟာရပရိဘောဂဝတ္ထု-ဝိဟာရပရိဘောဂဝတ္ထုသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။
အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တာဝကာလိကံ ဟရိတုန္တိ ဧတ္ထ-ဟရိတုံ ဟူသော
ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယောဘိက္ခု- သည်၊ သံဃိကံ,
မဉ္ဇဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋံ ဝါ-လည်းကောင်း၊ တာဝကာလိကံ-
အခိုက်အတန့်၊ ဟရိတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဖာသုကုဋ္ဌာနေ-ချမ်းသာရာ အရပ်၌၊
ဧကမ္ပိ(မာသံ)- တစ်လပတ်လုံး သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေပိမာသေ- ၂ လတို့
ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ သံဃိကပရိဘောဂေန- သံဃာ့ပစ္စည်းကို သုံး
ဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-သုံးဆောင်၏၊ အာဂတာဂတာနံ-လာကုန်လာကုန်
သော၊ ဝုဗ္ဗတရာနံ-သီတင်းကြီး ရဟန်းတို့အား၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ နပ္ပဋိဗာဟတိ-
မတားမြစ်၊ [“သံဃိကပရိဘောဂေန ဘုဉ္ဇတိ”ကို အာဂတာဂတာနံ စသည်ဖြင့်
ထပ်ဖွင့်သည်၊] တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တသ္မိ-ကိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ်သည်၊

နံဌေပိ- ပျက်စီးသော်လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏေပိ- ဆွေးမြည်သော်လည်း ကောင်း၊
 စောရာဝဟဋေပိ- ခိုးသူတို့ ခိုးဆောင်အပ် သော်လည်းကောင်း၊ ဂီဝါ- သည်၊
 န ဟောတိ၊ ပန- ဆက်၊ ဝသိတွာ- နေပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တေန- သွားသော
 ရဟန်းသည်၊ ယထာဌာနေ- တည်မြဲတိုင်းသော အရပ်၌၊ ထပေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊
 ပန- ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန- ပုဂ္ဂိုလ်၏
 ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ- ၏၊ အာဂတာ ဂတာနံ၊
 ဝုဗ္ဗတရာနံ- သိတင်းကြီး ရဟန်းတို့အား၊ နဒေတိ- မပေး၊ တသ္မိ-
 ထိုညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်၊ နဋ္ဌေ- ပျောက်ပျက်လတ်သော်၊ တဿ-ထို
 ရဟန်း၏၊ ဂီဝါ ဟောတိ၊ ပန- ဆက်၊ အညံ- အခြားသော၊ အာဝါသံ-
 ကျောင်းသို့၊ ဟရိတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန- သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-
 ထိုအခြားကျောင်း၌၊ ဝုဗ္ဗတရာ- သိတင်းကြီး ရဟန်းသည်၊ အာဂန္တာ- ၍၊
 သစေ ဝုဌာပေတိ- အကယ်၍ ထစေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မယာ- တပည့်တော်
 သည်၊ ဣဒံ-ဤ ညောင်စောင်းကို၊ ဝါ-ဤအင်းပျဉ်ကို၊ အသုကာဝါသတော-
 ထိုမည်သောကျောင်းမှ၊ အာဟဋံ- ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ဂစ္ဆာမိ- သွားပါအံ့၊
 [သူက အသွားခိုင်း၍ “သွားပါတော့အံ့”ဟု ဆိုသည်၊] နံ- ထိုညောင်စောင်း
 ကို၊ ဝါ- ထိုအင်းပျဉ်ကို၊ ပါကတိကံ- ပကတိ သဘောရှိအောင်၊ ကရောမိ-
 ပြုပါဦးအံ့၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ [ကရောဟိ-ဟု အချို့စာ၌ရှိ၏၊ “အဟံ ပါကတိကံ
 ကရိဿာမိ”ဟူသော နောက်စကားကိုထောက်၍ ကရောမိပါဌ်က ကောင်းဟန်
 တူသည်၊] သောဘိက္ခု- ထိုသိတင်းကြီး ရဟန်းသည်၊ အဟံ- ငါသည်၊
 ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင်၊ ကရိဿာမိ-ပြုလိုက်အံ့၊ ဣတိ၊ သစေ
 ဝဒတိ- အကယ်၍ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ- ထို သိတင်းကြီးရဟန်း၏၊
 ဘာရံ- တာဝန်ကို၊ ကတွာပိ- ပြု၍လည်း၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဇူတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊
 သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

စမ္မာဝတ္ထုမ္ပိ- စမ္မာဝတ္ထု၌၊ တေကဋ္ဌလယာဂူတိ- ဂှား၊ တိလဏ္ဍုလ
 မုဂ္ဂေဟိဝါ- နှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲနောက်တို့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ တိလ
 တဏ္ဍုလ မာသေဟိ ဝါ- နှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲကြီးတို့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊
 တိလတဏ္ဍုလကုလတ္တေဟိဝါ- နှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲပိစပ်တို့ဖြင့် သော်လည်း
 ကောင်း၊ တိလတဏ္ဍုလ လေဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ယံကိဉ္စိ- သော၊ ဧကံ-
 တစ်မျိုးသော၊ အပရဏ္ဏံ- ပဲကို၊ ပက္ခိပိတွာ- ထည့်ခတ်၍၊ တိဟိ- ၃ မျိုး
 တို့ဖြင့်၊ ကတာ- ပြုအပ်သော ယာဂုတည်း၊ [“တိဟိ+ကတာ တိကတာ-
 တိကတာယေဝ တေကဋ္ဌလာ”၊ ဣလပစ္စည်းသက်- တကို ၄ ပြု-ဟုကြံ၊]

ဧတံ- ဤယာဂုကို၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ- ဤနှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲတို့ဖြင့်၊
 (ကရောန္တိ၌ ကရိုဏ်းစပ်၊) စတုဘာဂဥဒကသမ္ဘိန္ဒေ- လေးဖို့တစ်ဖို့ ရောစပ်အပ်
 သော၊ [စတုတ္ထဘာဂေန ဥဒကေန သမ္ဘိန္ဒေ၊] ခီရေ-နီရည်၌၊ သပ္ပိမဓုသက္က
 ရာဒိဟိ- ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ သကြား အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-
 ရောစပ်၍၊ ကရောန္တိကိရ- ပြုကြကုန်သတတ်၊ ရာဂေဟဝတ္ထုမိ- ရာဂေဟဝတ္ထု
 ၌၊ အတိရသကပူဝေါ- အတိရသကမုန့်ကို၊ [“အလွန် အရသာရှိသောမုန့်
 ဟုလည်း ပေးကြ၏၊] မဓုဂေါဠကောတိ- မဓုဂေါဠကောဟူ၍၊ (ချိုသော
 အရသာရှိသော မုန့်ဆုပ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ မဓုသိသကန္တိပိ- ပျားလဘို့ဟူ၍လည်း၊
 ဝဒန္တိ၊ ဧတ္ထဝတ္ထုဒ္ဓယေပိ- ဤဝတ္ထု ၂ ပါ အပေါင်း၌လည်း၊ သေသံ- ကို၊
 ဩဒနဘာဇနီယဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ [ပါဠိတော်၌ “အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟိ” ဟု
 လာသောဝတ္ထုကို ဆိုသည်၊] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၅၈။ အဇ္ဈကဝတ္ထုသ္မိ-အဇ္ဈကဝတ္ထု၌၊ ဧတဒဝေါဇာတိ-ကား၊ ဂိလာနော-
 မကျန်းမာသည်၊ ဟုတွာ၊ အဝေါစ၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ၊ ပေ၊ ပက္ခောတိ-ကား၊
 အဂတိဂမနဝသေန-အဂတိလိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပက္ခော-ဘက်သားသည်၊
 န-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ အနာပတ္တိသည်တာယ-အနာပတ်
 ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇီနုဂ္ဂဟေန-လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်ကို
 ချီးမြှောက်လိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟေန-ဝိနည်းတရားတော်ကို
 ချီးမြှောက်လိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထေရော-သည်၊ ပက္ခော (ဟောတိ)၊
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ။

၁၅၉။ ဗာရာဏသီဝတ္ထုသ္မိ-ဗာရာဏသီဝတ္ထု၌၊ စောရေဟိ ဥပဒ္ဒုတန္တိ-ကား၊
 စောရေဟိ-သူပုန်တို့သည်၊ ဝိလုတ္တံ-လုယူအပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဒ္ဓိယာ၊
 ပေ၊ ထပေသိတိ-ကား၊ ထေရော-အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်သည်၊ တံ ကုလံ-
 ထို အမျိုးကို၊ သောကသလ္လသမပ္ပိတံ- သောက တည်းဟူသော ငြောင့်သည်
 သက်ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ (သောကငြောင့် စူးသံကဲ့သို့ဖြစ်၍)၊ အာဝဇ္ဇန္တိ-
 ရှေးရှုလူးလိမ့်နေသည်ကို၊ ဝိဝဇ္ဇန္တိ- ထိုထိုဤဤ လူးလိမ့်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ၊
 တဿ ကုလဿ- ထိုအမျိုး၏ အပေါ်၌၊ အနုကမ္မာယ- လျော်စွာ တုန်လှုပ်
 တတ်သော ကရုဏာကြောင့်၊ ပဿာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ- ကြည်ညိုခြင်းကို
 စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ [အရှင်မြတ်တို့သည် မိမိတို့ တတ်နိုင်တာကိုမှ
 မပြုကြ၊ “အတိဝိယဗဒ္ဓါ-အလွန်နေနိုင်ကြ၏”ဟု ကြံ၍ အကြည်ညိုပျက်-
 အမျက်ထွက်မည်မှ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို “ပဿာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ”ဟု ဆိုသည်၊]

ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန- တရားတော်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ [တန်ခိုး ပြခြင်းဖြင့် “တရားတော်သည် ဤကဲ့သို့ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်” ဟု တရားတော်ကို ချီးမြှောက်ရာ ရောက်သည်။] အတ္တနော-၏၊ ဣဒ္ဓိယာ-ဖြင့်၊ ပါသာဒံ- ကို၊ တေသံယေဝ ဒါရကာနံ-တို့၏ပင်၊ သမိပေ-၌၊ ဟောတု-ဖြစ်စေသတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဓိဋ္ဌာသိ-အဓိဋ္ဌာန်ပြီ၊ ဒါရကာ-တို့သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ပါသာဒေါ-တည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သဉ္ဇာနိတွာ- မှတ်မိ၍၊ အဘိရဟိံသု- တက်ကြကုန်ပြီ၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ထေရော၊ ဣဒ္ဓိ- ကို၊ ပဋိသံဟရိ- ရုပ်သိမ်းပြီး၊ ပါသာဒေါပိ-သည်လည်း၊ သကဋ္ဌာနေယေဝ- မိမိ၏နေရာ၌သာ၊ အဋ္ဌာသိ၊ ပန- ဆက်၊ ဝေါဟာရဝသေန- ပြောဆိုရိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တေ ဒါရကေ၊ ပေ၊ ထပေသိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣဒ္ဓိဝိသယေတိ-ကား၊ ဤဒိသာယ- သော၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ- အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုး၏၊ (ဝိသယေ-အရာ၌၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဝိကုဗ္ဗနဒ္ဓိ ပန- ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိသည်ကား၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ [ပကတိကိုယ်ကို စွန့်၍ ဆင်သဏ္ဌာန်၊ မြင်းသဏ္ဌာန် စသည်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခြင်းကို “ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ” ဟု ဆိုသည်၊ ဝိ-အထူးထူးအပြားပြား (ဆင် မြင်း စသည်) ဖြစ်အောင်+ကုဗ္ဗန-ပြုကြောင်း + ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုး၊] အဝသာနေ- ၌၊ ဝတ္ထုဒ္ဒယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ...သမန္တပါသာဒိကာယ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ-ဒုတိယပါရာဇိက အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

☞ တတြ-ထိုဒုတိယပါရာဇိက၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုသာသနီ- သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒတည်း၊ ... အဒုတိယေန- အတူကင်းပျောက်၊ နှစ်ဆူ မြှောက်ရှိတော်မမူသော၊ ပရာဇိတကိလေသေန- ရှုံးစေအပ်ပြီးသော ကိလေ သာ ရှိတော်မူသော၊ ဝါ-ကိလေသာဟူသမျှတို့ကိုအောင်နိုင်တော်မူပြီးသော၊ ဇိနေန-ငါးမာရ်အောင်မြင်၊ ဘုရားရှင်သည်၊ ဒုတိယံ-နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကမည်သော၊ ယံ ဣဒံ (သိက္ခာပဒံ)၊ အကြင်သို့သော ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ တေန-ထို ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သမံ-တူသော၊ အညံ- အခြားသော၊ အနေကနယဝေါကိဏ္ဏံ-တစ်ပါးမက များစွာသောနည်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ ဂမ္ဘီရတ္ထဝိနိစ္ဆယံ-နက်နဲသော အနက်၊ နက်နဲသော အဆုံးအဖြတ် ရှိသော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ရာသော၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်သည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဝတ္ထုမိ-စောဒနာဝတ္ထုသည်၊ ဝါ-မိမိအပြစ်ကို သံသယရှိ၍

မေးမြန်းခြင်းဟူသော အကြောင်းသည်၊ ဩတိဇ္ဈေ-သံဃာ့ ဘောင်၌သက်ရောက်
လတ်သော်၊ ဝိနယညနာ-ဝိနည်းတတ်သိပညာရှိဖြစ်သော၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟေန-
လိုသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဧတ္ထ-ဤသက်ရောက်လာသော ဝတ္ထု၌၊ ဝိနိစ္ဆယံ-
အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလိုလတ်သော်၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အဋ္ဌကထဉ္စေ-အဋ္ဌကထာကိုလည်းကောင်း၊ သာဓိပ္ပာယံ-
အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ၊ အသေသတော-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဩဂါယု-
ညဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍၊ အပ္ပမတ္တေန-မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆသည် (ဟုတွာ)၊
ဝိနိစ္ဆယော- အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ကရဏီယော-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ-ပြုရမည်။

အာပတ္တိဒဿနဿာဟော-အာပတ်ကိုရှုခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းကို၊ ကုဒါ
စနံ-တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ၊ န ကတ္တဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ [အစိုးရရှေ့နေများကဲ့သို့ အပြစ်
ရမည့်ဘက်ကို မရှုရ-ဟူလို၊] အနာပတ္တိ- အနာပတ်ကို၊ ပဿိဿာမိ- ရှုအံ့၊
ဝါ-တွေ့အောင်ပြုအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ မာနသံ-စိတ်ကို၊ ကယိရာထ-ပြုထားရာ၏၊
[တရားခံဘက်က ရှေ့နေကဲ့သို့ အပြစ်မရနိုင်သော နည်းလမ်းကို ရှာကြံရမည်-
ဟူလို၊] စ-ဆက်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ပဿိတွာ ပိ-တွေ့ရ၍လည်း၊ ဝါ-တွေ့ရပြန်
သော်လည်း၊ အဝတွာ- အာပတ် ဟု မပြောသေးမူ၍သာလျှင်၊ ပုနပွန်-
အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ဝိမံသိတွာ စ- စူးစမ်း ဆင်ခြင်ပြီး၍ လည်း
ကောင်း၊ ဝိညူဟိ- အခြားသော ဝိနည်းဓိုရ်ပညာရှိတို့နှင့်၊ သံသန္နိတွာ စ- နှီး
နှောပြီး၍လည်းကောင်း၊ တံ- ထိုအာပတ်ကို၊ ဝဒေ- ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ရာ၏။

စ- ဆက်၊ ကပ္ပိယေ- အပ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိပိ- ဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊
[အဝတွာ ဂဏှိတုံ ကပ္ပိယေ မာတာပိတုသန္တကေပိ ဝတ္ထုသ္မိ- မပြောဆိုဘဲ
ယူခြင်းငှာ အပ်သော မိဘ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဝတ္ထု၌ သော်မှလည်း၊]
လဟုဝတ္တိနော- လျင်မြန်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ စိတ္တဿ- စိတ်၏၊ ဝသေန-
အစွမ်းကြောင့်၊ ဣဓ- ဤ သာသနာတော်၌၊ ပုထုဇ္ဇနာ- ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့သည်၊
သာမညဂုဏာ-သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဂုဏ်မှ၊ စဝန္တိ-ရွေ့လျောတတ်ကြ
ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိစက္ခဏော- စူးစမ်းမြော်မြင် ပညာရှင် ရဟန်းသည်၊

ပါရာဇိက

ဘာသာဋီကာ

၁၄၇

ပရပရိက္ခာရံ-သူတစ်ပါး၏ ပရိက္ခရာကို၊ အာသီဝိသံ-လျင်သော အဆိပ်ရှိသော၊
 ဥရုဏ္ဏဝ-မြွေကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိဝိယစ-မီးကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 သမ္ပဿံ (သမ္ပဿန္တော)၊ ကောင်းစွာရှုမြင်လျက်၊ နာမဿယျ၊ (န+အာမဿယျ)၊
 မသုံးသပ် မကိုင်မိစေရာ၊ ဝါ-မသုံးသပ် မကိုင်မိစေရ၊ ဣတိ-ဤကား
 အနုသာသနီတည်း၊ ... ဣတိ-ဒုတိယပါရာဇိကအပြီးတည်း။

ဒုတိယပါရာဇိကဘာသာဋီကာ

ပြီးပြီ။

တတိယပါရာဇိကဘာသာသီကာ

☞ တိဟိ- ကာယဝစီ မနောချီလျက် ၃ လီသောဒွါရတို့ဖြင့်၊ [သုဒ္ဓေန- ဌိ ဝိသေသန၊] သုဒ္ဓေန- ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော် မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တတိယံ- ၃ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-အကြင်ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝိဘာဝိတံ-ထင်စွာပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တဿ-ထို တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏၊ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော- ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ အစဉ်သည်၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ဒါနိ- ဒုတိယပါရာဇိကကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပတ္တော- ဆိုက်ရောက်လာပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တတိယပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ အစဉ်၏ ဆိုက်ရောက်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယံ(ပဒံ)-ကို၊ သုဝိညေယျံ- လွယ်ကူစွာသိအပ်၏၊ ဝါ-သိလွယ်၏၊ ယံ စ (ပဒံ)-ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြအပ်ပြီ၊ တံ-ထို သိလွယ်သောပုဒ်၊ ရှေး၌ ပြအပ်ပြီးသော ပုဒ်ကို၊ ဝဇ္ဇယိတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ အဿာပိ-ဤ တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ၏လည်း၊ [ပိ-ဖြင့် ပထမ ဒုတိယကိုပေါင်း၊] အယံ သံဝဏ္ဏနာ-ဤဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့။

၁၆၂။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယန္တိ၊ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဝေသာလိယန္တိ- ကား၊ ဧဝံ နာမကေ- ဤသို့ ဝေသာလိ အမည်ရှိသော၊ ဣတ္ထိ လိင်္ဂဝသေန- ဣတ္ထိလိင်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တ ဝေါဟာရေ- ဖြစ်သော အခေါ် အဝေါ် ရှိသော၊ နဂရေ- ၌၊ ဟိ-မှန်၏၊ တံနဂရံ- ကို၊ တိက္ခတ္တံ- ၃ ကြိမ်၊ [ဝိသာလီဘူတတ္တာ-၌ စပ်၊] ပါကာရပရိက္ခေပဝဗုဒ္ဓေန - မြို့ရိုးအကာအရံဖြင့်

ပါကာရ...ဝဗုဒ္ဓေန။ ။တိက္ခတ္တံ ပါကာရပရိက္ခေပေန နဂရဘူမိယံ ဝဗုဒ္ဓေန- ပထမတစ်ကြိမ် မြို့ရိုးအကာဖြင့် ယူနောတစ်ရာကျယ်သောမြို့ကို တည်၍ လူဦးရေ များလာသောအခါ ဒုတိယ မြို့ရိုးအကာလုပ်၍ မြို့ရာမြေကို တစ်ဂါဝုတ်မျှ တိုးချဲ့ရခြင်း၊ လူဦးရေ ထူထပ်၍ များလာသောအခါ တတိယမြို့ရိုး အကာလုပ်၍ တစ်ဂါဝုတ်မျှ မြို့ရာမြေကို တိုးချဲ့ရခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိသာလီဘူတာ-ကျယ်ပြန့်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ [ဝိသာလာ ဟုတွာ ဘူတာ ဝိသာလီဘူတာ၊ ဝိသာလီ၌ (ဤ) သည် တပျာကဋိကရဏ ပုဒ်၌ကဲ့သို့ အနက်ထူး မရ၊] ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ “ဝိသာလာ (၂ကြိမ် ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည်) ဧတိသံ အတ္ထိ”ဟု အဿတ္ထိအနက်၌ ဏပစ္စည်းသက်၍ ဣတ္ထိဇောတက (ဤ) ပစ္စည်း ထပ်လျက် “ဝေသာလီ”ပုဒ်ပြီးပုံကို သိပါ။

မြို့ရာမြေကို တိုးရဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိသာလီဘူတတ္တာ-ကျယ်ပြန့်သည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေသာလီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ စ-ဆက်၊ ဣဒမ္မိ
 နဂရံ-ကိုလည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ [စ-သည် ဝါကျာရမ္မဇောတက၊ ပိ-ကား၊
 ရာဇဂြိုဟ် သာဝတ္ထိ စသော မြို့များကိုပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဏနတည်း။] သမ္မာ
 သမ္ပုဒ္ဓေ-သည်၊ သဗ္ဗညုတပုတ္တေယေဝ-သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်သော်သာ၊
 ဝါ-ရောက်မှသာ၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 [သဗ္ဗာကာရတော-ဟုလည်းရှိ၏။] ဝေပုလ္လံ-ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တံ-
 ရောက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [“ဝိပုလဿ+ဘာဝေါ ဝေပုလ္လံ”ဟု
 ဘာဝအနက်ရပြီးဖြစ်၍“ဝေပုလ္လတံ”ဟု ဘာဝတ္ထ တာပစ္စည်းဖြင့်တချို့ စာရှိသည်
 ကား မကောင်း၊ တာပစ္စည်းကို သွတ္တ ဟုသော်လည်းကြံ။]

ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဂေါစရဂါမံ-ဂေါစရဂါမ်ကို၊ ဝါ-
 ဆွမ်းခံရွာကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ နိဝါသနဌာနံ-သီတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်ကို၊
 မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယန္တိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရော) အာဟ-မိန့်တော်မူပြီး
 တတ္ထ-ထို မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံဟူသော ပါဠိ၌၊ မဟာဝနံ နာမ-
 မဟာဝနမည်သည်၊ သယံဇာတံ-အလိုလိုဖြစ်သော၊ အရောပိမံ-ပေါက်ရောက်
 စေခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်သော၊ ဝါ-မစိုက်မပျိုးအပ်သော၊ [ရောပေန+
 နိဗ္ဗတ္တံရောပိမံ၊] သပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ [ကပိလဝတ်ပြည်
 အနီးက တောကြီးကဲ့သို့ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိမဟုတ်၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား
 ရှိသော၊] မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဝနံ-တောတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ကပိလဝတ္ထု
 သာမန္တံ-ကပိလဝတ်ပြည်အနီးဖြစ်သော၊ မဟာဝနံ-မဟာဝန်တောသည်၊
 ဟိမဝန္တေန-ဟိမဝန္တာနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်တည်း စပ်သည်၊ ဝါ-
 တစ်စပ်တည်း စပ်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမန္တဝိသေသန၊) အပရိစ္ဆေဒံ-
 အပိုင်းအခြားမရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ မဟာသမုဒ္ဓံ-မဟာသမုဒ္ဓရာကို၊ အာဟစ္စ-
 ထိရောက်၍၊ ဌိတံ-တည်၏၊ [တစ်ဘက်က ဟိမဝန္တာနှင့် စပ်၍၊ တစ်ဘက်က
 သမုဒ္ဓရာနှင့် စပ်နေသောကြောင့် အပိုင်းအခြားမရှိ-ဟူလို၊] ဣဒံ-ဤဝေသာလီ
 မြို့အနီး မဟာဝန်တောကြီးသည်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သည်၊ ဝါ-ထိုကဲ့သို့
 အပိုင်းအခြား မရှိသည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ သပရိစ္ဆေဒံ-သော၊ မဟန္တံ-
 သော၊ ဝနံ-တည်း၊ ဣဟိ-ကြောင့်၊ မဟာဝနံ-မည်၏။

ပန-ကား၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ-ကုဋ္ဌာဂါရသာလာကို၊ [ဂန္ဓကုဋ္ဌိ
 ၀ေဒိတဗ္ဗာဉ်စပ်၊] မဟာဝန-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ကတေ-ပြုအပ်သော၊ အာရာမေ-
 အာရာမ၌၊ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရ-စုလစ်မွန်ချွန် အထွတ်ရှိသော
 ကျောင်းတော်ကို၊ အန္တောကတွာ-အတွင်းပြု၍၊ ဝါ-အလယ်၌ထား၍၊ ဟံသ
 ဝဇ္ဇကစ္ဆန္နေန-ဟင်္သာတောင်ချသကဲ့သို့၊ ပတ်ပတ်လည်မိုးခြင်းဖြင့်၊ ကတာ-
 ပြုအပ်သော၊ သဗ္ဗကာရသမ္ပန္နာ-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊
 ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝတော-၏၊
 ဂန္ဓကုဋ္ဌိ-ဂန္ဓကုဋ္ဌိဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ အနေကပရိယာယေန၊ ပေ၊ ကထေတိတိ-
 ကား၊ အနေကေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊
 အသုဘာကာရသန္တဿနပ္ပဝတ္တံ-မတင့်တယ်သော အခြင်းအရာကိုပြခြင်းအားဖြင့်

ကုဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ဆန္နေန။ ။ကုဋ္ဌ ဧတ္တာတိ ကုဋ္ဌ (အဂါရ်)-အထွတ်ရှိသော ကျောင်း
 (အထွတ်တပ်ထားသောကျောင်း၊) ကုဋ္ဌာဂါရမေဝ+သာလာ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ၊ ဝဇ္ဇတိ
 အာဝဇ္ဇတိ-လည်တတ်၏၊ ဣတိ ဝဇ္ဇကံ၊ ဟံသဿ+ဝဇ္ဇကံ ဟံသဝဇ္ဇကံ-ဟင်္သာ၏
 လည်နေသော အတောင်ဝန်း၊ ဟံသဝဇ္ဇကံ ဝိယာတိ ဟံသဝဇ္ဇကံ-ဟင်္သာတောင်
 ကဲ့သို့အလယ်ဆောင်မ၏ ၄ ဖက်၌ အမိုးနှင့်တကွ အဖီစကြိုဆောင် ပါရှိသော ကျောင်း၊
 ထိုကျောင်းတော်ကြီးဖြင့်မှတ်သား၍ ကျောင်းတိုက် တစ်ရပ်လွှဲးကိုလည်း ကုဋ္ဌာဂါရသာလာဟု
 ခေါ်ရသည်၊ ဥပလက္ခဏနည်း၊ ဧကဒေသုပစ္စာတည်း၊...တံ ဥပါဒါယ သကလောပိ
 သံဃာရာမော ကုဋ္ဌာဂါရသာလာတိ ပညာယိတ္ထ။]

အနေကပရိယာယေန၊ ပေ၊ ကထေတိ။ ။ပရိယာယ သဒ္ဓါသည် ကာရဏ အနက်
 ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်
 အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်ဖြစ် သေမှဖြစ်ဖြစ် ဤနည်းအားဖြင့်လည်း အသုဘ၊ ဤနည်းအားဖြင့်
 လည်း အသုဘ” ဟု များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဟောတော်မူသည်-ဟူလို၊ ထိုသို့
 ဟောတော်မူရာ၌လည်း အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနံ့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခဲ့ရာအကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အထက်အောက်အရပ်အား
 ဖြင့်လည်းကောင်း မတင့်တယ်သော အခြင်းအရာကို ပြသောကြောင့် “အသုဘာကာရ
 သန္တဿနပ္ပဝတ္တံ”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဖြစ်သော၊ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထံ-ခန္ဓာကိုယ်၌ ဆန္ဒရာဂဖြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေ
တတ်သော တရားစကားကို၊ ကထေတိ-ဟောတော်မူ၏။

သေယျထိဒံ-အဘယ် ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထာကို၊ (ကထေတိ-နည်း၊)
အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ၊ ပေ၊ မုတ္တန္တိ-ဟူသော၊ (ဣမံ-
ဤကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထာကို၊ ကထေတိ) ကိ-အဘယ်အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊
ပုတ္တံ၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဗျာမမတ္တေ-တစ်လံအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊
ဣမသ္မိံ ကဋ္ဌေဝရေ-ဤကိုယ်ကောင်၌၊ သဗ္ဗာကာရေနပိ-လည်း၊ ဝိစိနန္တော-
စူးစမ်းရှာဖွေလတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ ကောစိ-သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊
မုတ္တံဝါ-ပုလဲမူလည်းဖြစ်သော၊ မဏိံဝါ-ပတ္တမြားမူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝေဠုရိယံ
ဝါ-ကြောင်မျက်ရွဲ မူလည်းဖြစ်သော၊ အဂရံ ဝါ-အကျော်မူလည်းဖြစ်သော၊
စန္ဒနံဝါ-စန္ဒကူးမူလည်းဖြစ်သော၊ ကုက္ကံမံ ဝါ-မလာကျိကျူမူလည်းဖြစ်သော၊
ဝါ-ဂုံဂမံမူလည်းဖြစ်သော၊ ကပ္ပုရံဝါ-ပရတ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါသစုဏ္ဏာဒီနိဝါ-
အထုံနံသာမူန့်အစရှိသည်တို့မူလည်းဖြစ်သော၊ [ဝါသစုဏ္ဏာဒီနံ-ဟုလည်းရှိ၏၊
(မကောင်း)၊ ဝိသေသနအားလုံးကို 'သုစိဘာဝံ'၌စပ်၊] အဏုမုတ္တမ္မိ-အဏုမြူမျှ
လည်းဖြစ်သော၊ သုစိဘာဝံ-စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ န ပဿတိ-မတွေ့ရ၊

ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထံ။ ။အတ္တနော စ ပရဿ စ ကရဇကာယေ ဝိစ္ဆိန္ဒနုပ္ပာဒနံ
ကထံ၊ (ဋီကာ)၊ ဝိစ္ဆိန္ဒနံ-ဆန္ဒရာဂ ဖြတ်ခြင်းကို+ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝိစ္ဆိန္ဒနိတာ၊ (ဥပ္ပါဒန
အနက်၌ ဣယပစ္စည်း၊) ကာယေ+ဝိစ္ဆိန္ဒနိယာ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယာ၊ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယာစ
သာကထာ စာတိ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထာ၊ [ယောနော၌ “ဝိဂတော+ဆန္ဒော ဝိစ္ဆန္တော၊
ကာယေ+ဝိစ္ဆန္တော ကာယဝိစ္ဆန္တော၊ ကာယဝိစ္ဆန္တံ-ကိုယ်၌ကင်းသောဆန္ဒကို၊ ဥပ္ပါဒေတိတိ
ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယာ”ဟု ပြု၏၊ ဆန္ဒန၌ (န) အက္ခရာ ဘယ်လိုရမည်နည်း၊ ထို့ပြင်-
ကာယနိဗ္ဗိန္ဒနိယကထံဟုလည်း 'မူကွဲပြသေး၏။]

န ကောစိ၊ပေ၊ပဿတိ။ ။ဤဝါကျဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်၏ နှစ်သက်ဖွယ် မဟုတ်သည်၏
အဖြစ်ကို ဗျတိရေကအားဖြင့် ပြ၏၊ ထိုတွင် မုတ္တံ မဏိံ ဝေဠုရိယံ ဟူသော အစ ၃
မျိုးဖြင့် အဒဿနိယတာယ-အမြင်မကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသာရက
တာယ-အနှစ်သာရမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မနုညာဘာဝံအဿဒဿေတိ-
ဤခန္ဓာကိုယ်၏ နှစ်သက်ဖွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြ၏၊ အဂရံ စန္ဒနံ ကုက္ကံမံ ကပ္ပုရံ
ဟူသော အလယ် ၄ မျိုးဖြင့် ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ-မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
မနုညာဘာဝမဿ ဒဿေတိ၊ ဝါသစုဏ္ဏာဒီနိ ဟူသော အဆုံးတစ်ပုဒ်ဖြင့် အနည်းငယ်မျှလည်း၊
မနုညာဘာဝမဿ ဒဿေတိ၊ အထခေါစသော အနွယ်ပါ၌ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိပုံကို
သရုပ်အားဖြင့် ပြသည်။

အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓ-အလွန်မကောင်းသော အနံ့ရှိသော၊ ဇေဂုစ္ဆ-
စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ရှိသော၊ အသိရိကဒဿနံ-အသရေမရှိသော မြင်ရခြင်း
ရှိသော၊ ကေသာလောမာဒိ နာနပ္ပကာရံ-ဆံပင် မွေးညင်း အစရှိသော
အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ အသုစိယေဝ-မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်ကိုသာ၊
ပဿတိ-တွေ့ရ၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဆန္ဒော ဝါ-
အနည်းငယ် နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရာဂေါ ဝါ-အားကြီးသော
တပ်မက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ န ကရဏီယော-မပြုထိုက်။

ဟိ-ချဲ့၊ ဥတ္တမဂေ-မြတ်သောကိုယ်အင်္ဂါဟူ သော၊ သိရသ္မိ-၌၊ ဇာတာ-
ပေါက်ကုန်သော၊ ယေပိ ကေသာ နာမ-အကြင် ဆံပင်တို့ မည်သည်လည်း၊
(အတ္ထိ-ကုန်၏၊) တေပိ-ထိုမြတ်သော ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ပေါက်သော ဆံပင်တို့မှ
သော်လည်း၊ အသုဘာ စေဝ-မတင့်တယ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ အသုစိနော
စ-မစင်ကြယ် ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိကူလာ စ-စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်
တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ နေသံ-ထိုဆံပင်တို့၏၊ သော အသုဘာသုစိ
ပဋိကူလာဘာဝေါ စ-ထိုမတင့်တယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ မစင်ကြယ်ကုန်သည်
၏အဖြစ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်တို့၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝဏ္ဏတောပိ-အဆင်းအား
ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာနတောပိ-ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓတော
ပိ-အနံ့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာသယတောပိ-ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းအား
ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩကာသတောပိ - ဖြစ်ရာ အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊

အသုဘာသုစိပဋိကူလ။ ။အာဂန္တုဇောန-အာဂန္တုကဖြစ်သော (ခေတ္တခဏဖြစ်သော)၊
သုဘာကာရေန-တင့်တယ်သောအခြင်းအရာမှ၊ ဝိရဟိတတ္တာ-ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ အသုဘာ-မတင့်တယ်ကုန်၊ အတ္တနော သဘာဝေနော အသုစိနော-ပင်ကိုယ်သဘော
အတိုင်းဖြင့်ပင် မစင်ကြယ်ကုန်၊ နာဂရိကဿ အသုစိဌာနံ-မြို့သူမြို့သားများက မစင်ကြယ်
သော အရပ်ကို ရွံသကဲ့သို့၊ ဇိဂုစ္ဆနီယတ္တာ-ရွံစရာကောင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ပဋိကူလာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းကုန်၏။

အာသယတော။ ။အာသယောတိနိဿယော၊ ပစ္စယောတိ အတ္ထော၊ အာပုဗ္ဗ၊
သီဇာတ်၊ အပစ္စည်း-အာသည် မရိယာဒ (ပိုင်းခြား) အနက်ဟော၊ အာသယတိ (ဧကန္တံ
ပဝတ္တမာနောပိ-ခန္ဓာကိုယ်မှာ တပေါင်းတည်းတည်းဖြစ်ရသော်လည်း၊ ကမ္မဗလဝဝတ္ထိတော
ဟုတ္တာ-ကံ၏အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍) မရိယာဒဝသေန အညမည်
အသက်ရတော (အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့် အချင်းချင်း မရောယှက်ဘဲ) သယတိ
တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိတိ အာသယော-သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည် စသည်တည်း၊ ကံက

ဣတိ၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
 လောမာဒိနံ-မွေးညင်းအစရှိသည်တို့၏၊ (သော-အသုဘာသုစိပဋိကူလဘာဝေါ-
 ကို၊) ဧဝံ-ဤအတူ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣတိအယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-
 သမန္တပါဒိကာမည်သော ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊
 ဝိတ္ထာရောပန-ကိုကား၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂေ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌၊ ဝုတ္တနယေနဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ၊ ဧကမေကသ္မိ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ကောဋ္ဌာသေ-
 အဖို့အစ၌၊ ပဉ္စပဉ္စဘေဒေန-၅ ပါး ၅ ပါး အပြားရှိသော၊ [ဝဏ္ဏ၊ သဏ္ဌာန၊
 ဂန္ဓ၊ အာသယ၊ သြကာသ အားဖြင့် စက်ဆုပ်ဖွယ်အခြင်းအရာ ၅ မျိုးစီ
 ပါသော၊] အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊
 အသုဘကထံ-အသုဘနှင့် စပ်သော တရားစကားကို၊ ကထေတိ-
 ဟောတော်မူ၏။

အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိ ဝသေန-
 ဥဒ္ဓုမာတက အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ အသုဘမာတိကံ-အသုဘမာတိကာကို၊
 နိက္ခိပိတ္တာ-ချထားပြီး၍၊ [ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနိလကံ ဝိပုဗ္ဗကံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်
 အသုဘမာတိကာကို ထားပြီး၍၊] ပဒဘာဇနီယေန-ပဒဘာဇနီဖြင့်၊ တံ-ထို

အချင်းချင်း မတူအောင် ပိုင်းခြားသဖြင့် အချင်းချင်း မရောဘဲ ဖြစ်သောကြောင့် အာသယ
 ဟုခေါ်ရသည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီကာ၊ အသုဘအခန်း)၊ ရွာသူရွာသားတို့ မစင်စွန့်ရာ
 အရပ်၌ မစင်၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ပေါက်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို မြို့သားတို့က
 ရွံကြ သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့ကို
 အကြောင်းခံ၍ ထို သလိပ် စသည်တို့၏ အကျိုးဆက်အဖြစ်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသော
 ဆံပင် စသည်တို့လည်း စက်ဆုပ်ဖွယ် ရွံရှာဖွယ် ကောင်းကြသည်။

သြကာသ။ ။ဆံပင်စသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို “သြကာသ”ဟု ခေါ်၏။
 ဆံပင်သည် ဦးခေါင်း အရေပေါ်၌ ပေါက်၏ စသည်တည်း၊ သုသာန်အရပ်၊ အမှိုက်
 စွန့်ရာအရပ်၌ ပေါက်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်ကို မြို့သူမြို့သားတို့ ရွံကြသကဲ့သို့၊
 ဖြစ်ရာအရပ်၏ ရွံစရာကောင်းခြင်းကြောင့်လည်း ဆံပင်စသည်ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု
 ဆိုရသည်။

အသုဘမာတိကာကို၊ ဝိဘဇန္တော-ဝေဖန်တော်မူလျက်၊ ဝဇ္ဇေန္တော သံဝဇ္ဇေန္တော-ဖွင့်ပြတော်မူလျက်၊ အသုဘာယ-အသုဘမာတိကာ၏၊ ဝဇ္ဇာ-အကျယ် ဖွင့်ကြောင်း ပဒဘာဇနီကို၊ ဘာသတိ-၏၊ [ဝဇ္ဇာ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်လိုက် အောင် “ဝဇ္ဇေန္တော” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုဝဇ္ဇေန္တောကိုပင် ချီးမွမ်းခြင်းအနက် ကို ယူမည်စိုး၍ “သံဝဇ္ဇေန္တော” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်၌ “အသုဘာယ-အသုဘမာတိကာ၏၊ ဝဇ္ဇာ-အကျယ်ဖွင့်ကြောင်း ပဒဘာဇနီကို” ဟု ပေး၊] အသုဘဘာဝနာယ ဝဇ္ဇာ၊ ဘာသတိတိ-ကား၊ ကေသာဒီသုဝါ-ဆံပင်အစရှိသည်တို့မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသုဝါ-ဥဒ္ဓုမာတက အစရှိသည်တို့မူလည်းဖြစ်သော၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဝတ္ထုသု-ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ဝတ္ထုတို့၌၊ အသုဘကာရံ- အသုဘ အခြင်းအရာကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (အာရုံပြု၍၊) ပဝတ္တဿ-သော၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဝါ-စိတ်ကို၊ ယာ အယံ ဘာဝနာ ဝနနာ-အကြင်တိုးပွားစေခြင်း သည်၊ (ယံ ဣဒံ) ဖာတိကမ္မိ-အကြင်တိုးပွားအောင် အားထုတ်မှုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿာ အသုဘဘာဝနာယ-ထိုအသုဘဘာဝနာ၏၊ ဝါ-ထိုအသုဘ လျှင် အာရုံရှိသော စိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်း၏၊ ဝါ-စိတ်ကို တိုးပွားကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်၏၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလျက်၊ ဝဇ္ဇာ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘာသတိ-ဟောတော်မူ၏၊ ဂုဏံ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ပရိကိတ္တေတိ-ထုတ်ဖော်ဟောမြှောက်တော်မူ၏၊ [ဝဇ္ဇာ ဘာသတိကိုပင် ဂုဏံ ပရိကိတ္တေတိ-ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ “အသုဘဘာဝနာယ-အသုဘလျှင် အာရုံရှိသော စိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်း (တိုးပွားစေကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်) ၏၊ ဝဇ္ဇာ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

သေယျထိဒံ-အဘယ် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ (ဘာသတိ-သနည်း၊) ဘိက္ခဝေ အသုဘဘာဝနာဘိယုတ္တော-အသုဘ ဘာဝနာ၌ လွန်စွာ အားထုတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကေသာဒီသုဝါ-ဆံပင် အစရှိသည်တို့မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသုဝါ-ဥဒ္ဓုမာတက အစရှိသည်တို့မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု-အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဝတ္ထုတို့၌၊ ပဉ္စဂိုဏ်း-ပယ်အပ်သော နိဝရဏ ငါးပါးဟူသော အင်္ဂါရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏ ငါးပါးဟူသော အင်္ဂါကို ပယ်နိုင်သော၊

ပဉ္စင်သမန္နာဂတံ-ငါးပါးသော ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော၊
 တိဝိဓကလျာဏံ-အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော
 ကောင်းသော ဂုဏ်ရှိသော၊ ဒသလက္ခဏာသမ္ပန္နံ-ဆယ်ပါးသောလက္ခဏာနှင့်
 ပြည့်စုံသော၊ ပဌမဈာန်-ပဌမဈာန်ကို၊ ပဋိလဘာတိ-ရနိုင်၏၊ သော-ထို
 ရဟန်းသည်၊ ပဌမဇ္ဈာန်သင်္ခါတံ-ပထမဈာန်ဟုဆိုအပ်သော၊ တံ စိတ္တမဇ္ဈိသံ-
 ထိုစိတ်တည်းဟူသော ပူတာတံတင်းကို၊ ဝါ-ထိုစိတ်တည်းဟူသောသေတ္တာကို၊
 နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝါ-အခြေခံ ပြု၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဝဗေတွာ-
 တိုးပွားစေ၍၊ ဥတ္တမတ္တံ-မြတ်သောအကျိုးဟူသော၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊
 ပါပုဏာတိ-ရောက်နိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဘာသတိ-၏၊) [ကိလေသစောရေဟိ
 အနဘိဘဝနီယတ္တာ-ကိလေသာသူခိုးတို့ မလွှမ်းမိုး မခိုးယူနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဈာန် စိတ္တမဇ္ဈိသာတိ ဝုတ္တံ။]

[လက္ခဏာဆယ်ပါးကို ထင်ရှားပြလိုက်လျှင် တိဝိဓကလျာဏကိုလည်း
 ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် လက္ခဏာဆယ်ပါးကို ပြလိုရကား “တတြိမာနိ”
 စသည်ကိုမိန့်၊ “တတြာတိ တိဝိဓကလျာဏ ဒသလက္ခဏေသု”-ယောဇနာ၊]
 တတြ-ထို တိဝိဓကလျာဏ၊ ဒသလက္ခဏာတို့တွင်၊ ဣမာနိ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့၊
 တို့ကား၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-ပဌမဈာန်၏၊ ဒသ-ကုန်သော၊ လက္ခဏာနိ-
 လက္ခဏာတို့တည်း၊ ပါရိဗန္ဓကတော-စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ်သော
 နီဝရဏတို့မှ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ-ဈာန်စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဿ-
 လိနဥဒ္ဓစ္စသို့ မကပ်ဘဲ အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ သမာဓိနိမိတ္တဿ-သုခ
 ဝိသေသတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိသို့၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိပတ္တိ-ရောက်
 ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရခြင်းလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထို သမာဓိနိမိတ်၌၊
 စိတ္တပက္ခန္ဓနံ-စိတ်၏ ပြေးဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓဿ-နီဝရဏတို့မှ

ပဉ္စင် ။ပ။ ပဋိလဘာတိ။ ။ပဉ္စင်-ဝိပွဟိနံ ယဿာတိ ပဉ္စင်ဝိပွဟိနံ-ပယ်အပ်သော
 ကာမတ္တန္တစသော နီဝရဏ ၅ ပါးရှိသော (နီဝရဏ ၅ ပါးတို့ကို ပယ်နိုင်သော) ဈာန်၊
 ပဉ္စင်န၊ ဝိတက်စသော ၅ ပါးသော အင်္ဂါနှင့်၊ သမန္နာဂတံ၊ တိဝိဓံ-အာဒိ၊ မဇ္ဈ၊
 ပရိယောသာန အားဖြင့် ၃ ပါးအပြားရှိသော၊ ကလျာဏံ ယဿာတိ တိဝိဓ ကလျာဏံ၊
 ဒသ (အကျယ်၌ ပြလတ္တံ့အတိုင်း) ဆယ်ပါးကုန်သော၊ လက္ခဏာနိ ယဿာတိ
 ဒသလက္ခဏံ။... (ယောဇနာဝိဂြိုဟ်)

စင်ကြယ်ပြီးသော၊ စိတ္တဿ-ဈာန်စိတ်ကို၊ အဇ္ဈပေက္ခနံ-ဗျာပါရမပြု လျစ်လျူ ရှုခြင်းလည်းကောင်း၊ သမထပဋိပန္နဿ-သမထသို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဝါ-သမာဓိရပြီးသော၊ (စိတ္တဿ) အဇ္ဈပေက္ခနံ၊ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာ နဿ-ကိလေသာတို့နှင့် မရောယှက်သည့်အတွက် တစ်ပါးတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်တည်သော၊ (စိတ္တဿ) အဇ္ဈပေက္ခနံ၊ တတ္ထ-ထိုဈာန်စိတ်၌၊ ဇာတာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-သမာဓိ ပညာဟုဆိုအပ်သော ယုဂနဒ္ဒတရားတို့၏၊ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန-တစ်ပါးတစ်ပါး ကို မလွန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရွှင်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖြူစင်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယာနံ-သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့၏၊ ဧကရသဋ္ဌေန-ဝိမုတ္တိရသဟူသော တစ်ခု တည်းသော အရသာရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောအားဖြင့်၊ (သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊) [ယာနိစ သဒ္ဓါဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ နာနာကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတတ္တာ ဝိမုတ္တိရသေန-ဧကရသာနိ ဟုတွာ ပဝတ္တာနိ။] တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန-ထို ဧကရသသဘောရှိသော ဣန္ဒြေတို့အားလျော်သော ဝီရိယကို ဆောင်ရွက် တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောအားဖြင့်၊ (သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊)

ပါရိဗန္ဓကတော စသည်။ ။ပရိဗန္ဓန္တိ-စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပရိဗန္ဓကာနိ၊ ပရိဗန္ဓကာနိယေဝ ပါရိဗန္ဓကာနိ၊ [သုတ္တ၌ ဣပစ္စည်း၊] သမာဓိယေဝ နိမိတ္တံ သုခဝိသေသာနံ ကာရဏဘာဝတော-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် သုခဝိသေသတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် နိမိတ်မည်၏၊ ပဋိပတ္တိကို ယောနော၌ “ပဋိလဘနံ”ဟု ဖွင့်၏၊ ရောက်ခြင်းကို “ရခြင်း”ဟု ဆိုလိုသည်၊ [မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ နာမ သမပ္ပဝတ္တော အပ္ပနာသမာဓိယေဝ လိနုဒ္ဓစ္စသင်္ခါတာနံ ဥဘိန္တံ အန္တာနံ အနုပဂမနေန သဝိသေသံ (အထူးနှင့်တကွ) ပစ္စနိကဓမ္မာနံ ဝူပသမနတော သမထော၊ ယောဂီနော သုခဝိသေသာနံ ကာရဏဘာဝတော နိမိတ္တန္တိကတွာ။]

ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ။ ။သမထပဋိပန္နဘာဝတောစေသံ ကိလေသသံသဂ္ဂံ ပဟာယ ဧကတ္ထေန (ကိလေသာတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် တစ်ပါးတည်း၏ အဖြစ် ဖြင့်) ဥပဋ္ဌိတဿ-တည်သော၊ အဿ-ထိုစိတ်၏၊ ပုန ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနေ ဗျာပါရံ အကရောန္တော (နောက်ထပ် ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနဖြစ်ဖို့ရန် ဗျာပါရ မပြုသူသည်) ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈပေက္ခတိနာမ။

တတ္ထိ၊ ပေ၊ သမ္ပဟံသနာ။ ။တသ္မိံ ဈာနစိတ္တေ ဇာတာ သမာဓိပညာ သင်္ခါတာ ယုဂနဒ္ဓဓမ္မာ အညမညံ အနတိဝတ္တမာနာ ဟုတွာ ပဝတ္တာ၊ သမ္ပဟံသနာတိ တတ္ထဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနာဒိသာကေဿ ဉာဏဿ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန ပရိယောဒါပနာ။

[ယဉ္ဇေတံ တဒုပဂံ=တေသံ အနတိ ဝတ္တနတော ဧကရသ သဘာဝါနံ အနုစ္စ
 ဝိကံ ဝီရိယံ ဝါယမတိ၊ တဒုပဂံကို “တေသံ+အနုစ္စဝိကံ”ဟု ဖွင့်သည်။
 ယောဇနာ၌ “တဒနုရူပဂ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။] အာသေဝနဋ္ဌေန-
 ဈာန်စိတ်၌ဖြစ်သော သမာဓိ ပညာစသော တရားတို့ကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ
 တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

တတြ-ထို ၁၀ ပါးသောလက္ခဏာကို ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း၌၊ [တသ္မိံ
 ဒသ လက္ခဏာ ဝိဘာဝနေ။] အယံ-ကား၊ ပါဠိ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်တည်း၊
 ပဌမဿဈာနဿ-၏၊ ကော-အဘယ်သည်၊ အာဒိ-အစဖြစ်သနည်း၊ ကိ-
 သည်၊ မဇ္ဈေ-နည်း၊ ကိ၊ ပရိယောသာနံ-နည်း၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-၏၊ ပဋိ
 ပဒါ ဝိသုဒ္ဓိ-ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိသည်၊ ဝါ-ဈာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော
 ဘာဝနာအစဉ်၏ နိဝရဏတို့မှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ အာဒိ-အစဖြစ်၏၊
 ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ-တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏ တိုးပွားခြင်းသည်၊ မဇ္ဈေ-အလယ်
 ဖြစ်၏၊ သမ္ပဟံသနာ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေခြင်းသည်၊ ဝါ-
 ဖြူစင်စေခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-အဆုံးဖြစ်၏၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-၏၊

ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ။ ။ပဋိပဇ္ဇတိ ဈာနံ ဒတာယာတိပဋိပဒါ-ဈာန်သို့ ရောက်ကြောင်း
 အကျင့်၊ ပထမအားထုတ်သည်မှစ၍ဂေါတြဘုအဆုံးရှိသော (ဈာန်မရောက်မီ) ရှေ့အဖို့၌
 ဖြစ်သော ဘာဝနာအစဉ်သည် ပဋိပဒါမည်၏၊ ပရိဗန္ဓတော-စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သော
 နိဝရဏတို့မှ+ဝိသုဇ္ဈနံ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဒါယ+ဝိသုဒ္ဓိ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ ထို ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ
 ဈာန်၏ဥပါဒ်ခဏ၌ ရအပ်သောကြောင့် “အာဒိ” ဟု ဆိုသည်။

ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ။ ။ဝိသောဓေတဗ္ဗတာဒိနံ-သုတ်သင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်
 အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝတော-ကြောင့်၊ ဈာနပရိယာပန္နာယ-ဈာန်၌ပါဝင်သော၊ တတြ
 မဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ-ကို၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ-ဈာန်အလုပ်ကိစ္စ ပြီးစီးခြင်းအားဖြင့်၊ အနုဗြူဟနာ-
 တိုးပွားစေခြင်း၊ ထို တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ တိုးပွားစေမှုကို ဈာန်၏ ဌိခဏ၌ (အထူးအားဖြင့်)
 ရအပ်သောကြောင့် “မဇ္ဈေ” ဟု ဆိုသည်။

သမ္ပဟံသနာ။ ။တုတ္ထ-ထိုဈာန်၌၊ ဓမ္မာနံ-သမာဓိပညာစသော ယုဂနဒ္ဒတရား
 တို့၏၊ အနတိဝတ္တနာဒိသာဓကဿ-တစ်ပါးက တစ်ပါးကို မလွန်ခြင်း အစရှိသော
 ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော၊ ဉာဏဿ-၏၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန-ဖြင့်၊ ပရိယောဒါပနာ-
 ဖြူစင်စေခြင်း၊ ထိုဖြူစင်ခြင်းသည် ဈာန်၏အဆုံး ဘင်ခဏ၌ ထင်ရှားသောကြောင့်
 “ပရိယောသာနံ” ဟု ဆိုသည်။

ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အာဒိ-၏၊ အာဒိဿ-၏၊ ကတိ-အဘယ်မျှတို့
သည်၊ လက္ခဏာနိ-အမှတ်အသားတို့နည်း၊ အာဒိဿ-အစ၏၊ တိဏိ-
သုံးပါးတို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-အမှတ်အသားတို့တည်း၊ တဿ-ထိုပဌမဈာန်၏၊
ယောပရိဗန္ဓော-အကြင်စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် နှောင်ဖွဲ့တတ်သော နီဝရဏ
သည်၊ (အတ္တိ)၊ တတော-ထိုနီဝရဏမှ၊ စိတ္တံ-ဈာန်စိတ်သည်၊ ဝိသုဇ္ဈတိ-
စင်ကြယ်၏၊ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ-နီဝရဏမှ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တံ-
သည်၊ မဇ္ဈိမံ-လီန ဥဒ္ဓစ္စသို့မကပ်ဘဲ အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ သမာဓိ
နိမိတ္တံ-သုခဝိသေသတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိသို့၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ-
ရောက်၏၊ ဝါ-ရ၏၊ ပဋိပန္နတ္တာ-သမာဓိနိမိတ်ကို ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
တတ္ထ-ထိုသမာဓိနိမိတ်၌၊ [ယောဇနာ၌ “တသ္မိံ အပ္ပနာဂေါစရေ” ဟု ဖွင့်၏၊
ထိုအလို “တတ္ထ-ထိုဈာန်၏အာရုံ၌”ဟု ပေး၊] စိတ္တံ-သည်၊ ပက္ခန္ဓတိ-
ပြေးဝင်၏၊ ပရိဗန္ဓတော-စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်နှောင်ဖွဲ့တတ်သော နီဝရဏ
မှ၊ စိတ္တံ-သည်၊ ယံ ဝိသုဇ္ဈတိ-အကြင်စင်ကြယ်၏၊ (တံစ-ထိုစင်ကြယ်ခြင်း
လည်းကောင်း၊) ဝိသုဒ္ဓတ္တာ-နီဝရဏမှ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တံ-
သည်၊ မဇ္ဈိမံ-သော၊ သမာဓိနိမိတ္တံ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ ယံ ပဋိပဇ္ဇတိ-အကြင်
ရောက်၏၊ ဝါ-ရ၏၊ (တံစ-ထို ရခြင်းလည်းကောင်း၊) ပဋိပန္နတ္တာ-သမာဓိ
နိမိတ်ကိုရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုသမာဓိနိမိတ်၌၊ စိတ္တံ-သည်၊ ယံ
ပက္ခန္ဓတိ-အကြင် ပြေးဝင်၏၊ (တံစ-ထိုပြေးဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊) ပဌမဿ ဈာနဿ-၏၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အာဒိ-အစ
ဖြစ်၏၊ အာဒိဿ-အစ၏၊ ဣမာနိတိဏိ-ဤ ၃ ပါးတို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-
အမှတ်အသားတို့တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ပဌမံဈာန်-သည်၊ အာဒိကလျာ
ဏဉ္စေတိ-အစ၌ကောင်းသည်လည်းကောင်း၊ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ-သည်လည်း
ကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ (ဣတိ-သို့၊) ဝုစ္စတိ-၏။

ပဌမဿ ဈာနဿ-၏၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ-တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ တိုး
ပွားစေခြင်းသည်၊ မဇ္ဈေ-တည်း၊ မဇ္ဈဿ-၏၊ ကတိ-တို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-

တိဏိလက္ခဏာနိ။ ။ပရိဗန္ဓနီဝရဏတို့မှ စိတ်၏စင်ကြယ်ခြင်း၊ အလယ်ဖြစ်သော
သမာဓိနိမိတ်သို့ စိတ်၏ရောက်ခြင်း ထိုသမာဓိနိမိတ်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း ဤ ၃ ပါးတို့ သည်
ဈာန်၏အစ ဥပါဒ်ခဏ၌ အပ္ပနာရောက်ခြင်း၏ အမှတ်လက္ခဏာတို့ ဖြစ်ကြသည်။

တို့နည်း၊ မဇ္ဈဿ၊ တိဏိ-တို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-တို့တည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိ-နိဝရဏ
 တို့မှ စင်ကြယ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ-ကို၊ အဇ္ဈပေက္ခတိ-စင်ကြယ်ဖို့ရန် ဗျာပါရ
 မပြု လျစ်လျူရှု၏၊ သမထပဋိပန္နံ-သမထသို့ရောက်ပြီးသော၊ ဝါ-သမာဓိ
 ရပြီးသော၊ (စိတ္တံ-ကို) အဇ္ဈပေက္ခတိ-သမာဓိရဖို့ရန် ဗျာပါရမပြု လျစ်လျူ
 ရှု၏၊ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ-ကိလေသာတို့နှင့် မရောယှက်သည့်အတွက်
 တစ်ပါးတည်း၏အဖြစ်ဖြင့် တည်သော၊ (စိတ္တံ) အဇ္ဈပေက္ခတိ-ဧကတ္ထုပဋ္ဌာန
 ဖြစ်ဖို့ရန် ဗျာပါရမပြု လျစ်လျူရှု၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ-သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ အဇ္ဈပေက္ခတိ-
 အကြင်စင်ကြယ်ဖို့ရန် ဗျာပါရမပြု လျစ်လျူရှု၏၊ (တံစ-ထိုလျစ်လျူရှုခြင်း
 လည်းကောင်း၊) သမထပဋိပန္နံ-သော၊ (စိတ္တံ) ယံ အဇ္ဈပေက္ခတိ-၏၊ (တံစ-
 လည်းကောင်း၊) ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ-သော၊ (စိတ္တံ) ယံ အဇ္ဈပေက္ခတိ-၏၊ (တံစ-
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊) ပထမဿ ဈာနဿ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ၊ မဇ္ဈေ-
 တည်း၊ မဇ္ဈဿ-၏၊ ဣမာနိတိဏိ-တို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-တို့တည်း၊ တေန-
 ကြောင့်၊ ပဌမံဈာနံ-သည်၊ မဇ္ဈေကလျာဏဉ္စေတိ-အလယ်၌ ကောင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ တိလက္ခဏသမ္ပန္နန္တ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ (ဣတိ-
 သို့၊) ဝုစ္စတိ-၏။

ပဌမဿဈာနဿ-၏၊ သမ္ပဟံသနာ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်း
 စေခြင်းသည်၊ ဝါ-ဖြူစေခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ ပရိယောသာနဿ-
 ၏၊ ကတိ-တို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-တို့နည်း၊ ပရိယောသာနဿ၊ စတ္တာရိ-
 တို့သည်၊ လက္ခဏာနိ-တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထိုစာနိပါတ်၌၊ ဇာတာနံ-ကုန်သော၊
 ဓမ္မာနံ-သမာဓိ ပညာဟူသော ယုဂနဒ္ဒ တရားတို့၏၊ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန-
 တစ်ပါးတစ်ပါးကို မလွန်ခြင်းဟူသော သဘောအားဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ-လည်း
 ကောင်း၊ ဣန္ဒြိယာနံ-သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ ဧကရသဋ္ဌေန-ဝိမုတ္တိရသ
 ဟူသော တစ်ခုတည်းသော အရသာရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၊
 သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊ တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန-ထိုဧကရသသဘော
 ရှိသော ဣန္ဒြေတို့အားလျော်သော ဝီရိယကို ဆောင်နိုင်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၊
 သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊ အာသေဝနဋ္ဌေန-သမာဓိပညာစသော တရားတို့ကို
 အဖန်ဖန်ဖြစ်စေခြင်းသဘောအားဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊)

ပဌမဿ ဈာနဿ-၏၊ ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တိဝိဓတ္တဂတံ (တစ်နည်း) တိဓတ္တဂတံ-၃ ပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ တိဝိဓကလျာဏံ- ၃ ပါးအပြားရှိသော ကောင်းသောဂုဏ်ရှိသော၊ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ-ဆယ်ပါး သော လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ စိတ္တံ-ဈာန်စိတ်သည်၊ ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေ- ဝိတက်နှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ ဝိစာရသမ္ပန္နဉ္စ ပီတိသမ္ပန္နဉ္စ သုခသမ္ပန္နဉ္စ၊ စိတ္တဿ-၏၊ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နဉ္စ-ထိုထိုအာရုံ၌ မပြတ်မလပ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-စွဲမြဲစွာတည်သော သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပညာသမ္ပန္နဉ္စ-လည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ပါဠိ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိဘော်တည်း။)

အာဒိဿ၊ ပေ၊ ဘာသတိတိ-ကား၊ (အသုဘသမာပတ္တိ-အသုဘသမာ ပတ်သည်၊) ဧဝမိ-ဤသို့လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတ္ထမိ-ဤ အခြင်းအရာအား ဖြင့်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်၊ ဝဝတ္တာနံ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း ကို၊ ကတွာ-ပြုတော်မူ၏၊ အာဒိသန္တော-ညွှန်ပြတော်မူလျက်၊ အသုဘသမာ ပတ္တိယာ-၏၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘာသတိ-၏၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ကထေတိ-၏၊ ဂုဏံ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ပရိကိတ္တေတိ-ထုတ်ဖော်ဟောမြွက်တော် မူ၏၊ [ပုနပ္ပုနံ အာဒိသန္တော ကြည့်၍ အာဒိဿ အာဒိဿ-၌၊ အာဒိသံ အာဒိသံ-ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊] သေယျထိဒံ-အဘယ်ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊

တိဝိဓတ္တဂတံ။ ။တိဝိဓတ္တ၊ ပေ၊ ဟောတိတိုင်အောင်သော စကားသည် ဈာန်ကို ထောမနာကြောင်း စကားတည်း၊ [ဧဝံ တိဝိဓတ္တဂတံ စိတ္တန္တိအာဒိနိ တဿေဝ စိတ္တဿ ထောမနဝစနာနိ၊ တတ္ထ ဧဝံတိဝိဓတ္တဂတန္တိ ဧဝံ ယထာဂုတ္တေန ဝိဓိနာ ပဋိပဒါ ဝိသုဒ္ဓိ ပက္ခန္ဓန ဥပေက္ခာနုဗြူဟနဉာဏသမ္ပဟံသနာဝသေနာတိ တိဝိဘောဝံ ဂတံ၊] ရှေ့၌ (၁) ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ၊ (၂) တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာနုဗြူဟနာ (၃) ဉာဏ ဤ ၃ ပါးကို တိဝိဓ ဟုဆိုသည်။ ဈာန်အင်္ဂါ ၅ ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅ ပါးကိုပြသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္န၊ သမာဓိသမ္ပန္နဟု ၂ ထပ်ပါရသည်၊ ဈာန်စိတ်၏ ထိုထိုအာရုံ၌ မပြတ်မလပ် ဖြစ်ခြင်းကို “အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္န” ဟု ယူပါ။

(ဘာသတိ-နည်း၊) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အသုဘသညာပရိစိတေန-အသုဘသညာသည် အဖန်ဖန်စီအပ်သော၊ ဝါ-အသုဘသညာသည် ထုံမွမ်းအပ်သော၊ စေတသာ-စိတ်ဖြင့်၊ ဗဟုလံ-အချိန်များစွာ၊ ဝါ-မပြတ်မလပ်၊ ဝိဟရတော-နေသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ မေထုနဓမ္မ သမာပတ္တိယာ-မေထုန်အကျင့်သို့ရောက်ခြင်းမှ၊ ပဋိလိယတိ-တစ်ခုသောနံပါး၌ ပုန်းအောင်းသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ပဋိကုဋ္ဌတိ-တွန့်ဆုတ်၏၊ ပဋိဝတ္တတိ-ပြန်နစ်၏၊ န သမ္မသာရယတိ-မပျံ့နှံ့၊ (တစ်နည်း) ပဋိလိယတိ-တွန့်ဆုတ်၏၊ ပဋိကုဋ္ဌတိ-ဖဲခွာ၏၊ ပဋိဝတ္တတိ-နောက်ဆုတ်၏၊ န သမ္မသာရယတိ-မပျံ့နှံ့၊ ဥပေက္ခာဝါ-လျစ်လျူရှုခြင်းသဘောသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဠိကုလျတာဝါ-စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာတိ-ကောင်းစွာတည်၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သေယျထာပိ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ကုက္ကဋ္ဌပတ္တံဝါ-ကြက်တောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ နှာရဒဒ္ဓုလံဝါ-အကြောပိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြော၏ ခြစ်ပစ်အပ်သော အဖတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ [နှာရဒဏ္ဍံ၊ နှာရဝိလိခနံဝါ (အကြောကို) ခြစ်ပစ်ထားအပ်သော အဖတ်၊] အဂ္ဂိမ္မိ-မီး၌၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ပဋိလိယတိ (သေယျထာပိ)- တွန့်ဆုတ် သကဲ့သို့၊ ပဋိကုဋ္ဌတိ (သေယျထာပိ)၊ ဖဲခွာသကဲ့သို့၊ ပဋိဝဋ္ဌတိ (သေယျထာပိ)- ပြန်နစ်သကဲ့သို့၊ န သမ္မသာရယတိ (သေယျထာပိ)၊ မပျံ့နှံ့ သကဲ့သို့၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ အသုဘသညာပရိစိတေန န-သော၊ ဝါ-သော၊ စေတသာ-ဖြင့်၊ ပေ၊ န သမ္မသာရယတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဘာသတိ-၏။)

အသုဘသညာ ပရိစိတေန။ ။သကလံ ကာယံ အသုဘန္တိ ပဝတ္တာယ သညာယ သဟဂတတ္တာ ဈာနံ အသုဘသညာ-အသုဘဟုဖြစ်သောသညာနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် ဈာန်ကို “အသုဘသညာ”ဟု ခေါ်သည်၊ သဟစရဏနည်းတည်း၊ ဌာနီသညာ၏ အမည်ကို ဌာနဈာန်၌တင်စားသော ဌာနနုပဇာလည်း ဟုတ်၏၊ “ကုန္တာပစရန္တိ” ကဲ့သို့တည်း၊ အသုဘသညာယ ပရိစိတေန ပရိဘာဝိတေန-အဖန်ဖန်စီအပ်ထုံမွမ်းအပ်သော (စေတသာ၌စပ်)၊ ဗဟုလန္တိ အဘိဏ္ဍံ။

မေထုနဓမ္မ၊ ပေ၊နှာရဒဒ္ဓုလံ။ ။မေထုန်ကျင့်ခြင်းကိုပင် “မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိ”ဟု မိန့်သည်၊ [မေထုနဓမ္မသမိဘာဝတော-ဋီကာ၊] ပဋိလိယတိ-ဧကပဿေန နိလိယတိ နိလိနိဝိယ ဟောတိ-တစ်ခုသောနံပါး၌ ပုန်းနေသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ပဋိကုဋ္ဌတိ-သင်္ကုစတိ၊ ပဋိဝတ္တတိ-နိဝတ္တတိ။

ဣစ္ဆာမဟံ၊ပေ၊ ပဋိသန္ဓိယိတုံန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ အဒ္ဓမာသံ-လဝကံပတ်လုံး၊ ပဋိသန္ဓိယိတုံ-နေ့စဉ်နေ့စဉ် သမာပတ်၌ စိတ်ကိုငြိကပ်စေခြင်းငှာ၊ နိလိယိတုံ-ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှာ၊ (ဧကောဝ ဝိဟရိတုံ-ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၏၊) ဣစ္ဆာမိ-အလိုတော်ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နမိ ကေနစိ၊ ပေ၊ ပိဏ္ဏပါတနိဟာရကေနာတိ-ကား၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ပယုတ္တဝါစံ-ပစ္စည်းနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သဒ္ဓေသု-သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ ပတိယတ္ထံ-အားထုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဝါ-စီရင်အပ်ပြီးသော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ နိဟရိတွာ-၍၊ မယံ-အား၊ ဥပနာမေတိ-ဆက်ကပ်၏၊ ပိဏ္ဏပါတနိဟာရကံ-ဆွမ်းကို ပို့ဆောင်တတ်သော၊ တံ ဘိက္ခံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညေန-အခြားသော၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခုနာ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်၊ န အမှိ-ဖြစ်တော်မမူလို့၊ ဣတိ (အတ္ထော)။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး၊ စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကဿာ ဧဝံ၊ အာဟ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ ကိရ-ချဲ့ဦးအံ့၊ အတိတေ၊ ပဉ္စသတာ-ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ မိဂလုဒ္ဓကာ-သားမုဆိုးတို့သည်၊ မဟတိဟိ-များစွာကုန်သော၊ ဒဏ္ဍိပါဂုရာဟိ-လှံတံတပ်အပ်သော ပိုက်ကွန်တို့ဖြင့်၊ အရညံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ကာရံ၍၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊

အထဝါ။ ။ပဋိလိယတိ-သင်္ကတိ၊ တတ္ထ ပဋိကူလတာယ သဏ္ဌိတတ္တာ (ထိုမေထုန်အကျင့်၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အဖြစ်ဖြင့် (စိတ်မှာ) စွဲမြဲတည်နေသည့်အတွက် တွန့်ဆုတ်၏၊) ပဋိကုဋ္ဌတိ-အပသက္ကတိ (ဖဲခွာ၏)၊ န ဥပသက္ကတိ-မချဉ်းကပ်တော့၊ ပဋိဝတ္တတိတိ-နိဝတ္တတိ၊ တတောဧဝ န သမ္ပသာရယတိ။

ပဋိသန္ဓိယိတုံ။ ။ပဋိ ပဋိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သမာပတ္တိယံ (သမာပတ်၌) ဓမ္မစိန္တာယ (တရားသဘောကို စဉ်းစားတော်မူခြင်းအားဖြင့်) စိတ္တံ နိလိယိတုံ-စိတ်ကို ငြိကပ်စေခြင်းငှာ၊ ဤသို့ငြိကပ်စေခြင်းကိုပင် “ကိန်းအောင်းနေခြင်း”ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်၊ [ဤနေရာ၌ ဋီကာဆရာ ဤသို့ဖွင့်ထားသော်လည်း “ပဋိသန္ဓာနာ ဝုဋ္ဌိတော” ဟူသော နောက်နား၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်ထားသည်ကို တွေ့ရလတ္တံ့။]

ပယုတ္တဝါစံ။ ။ဘုရားရှင်သည် ဤရက်များ၌ ဆွမ်းခံကြွတော်မူမည် မဟုတ်၊ ဤအခါမျိုး၌ လူအပ်သောအလူသည် အကျိုးကြီး၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့် စပ်၍ ပြောအပ်သောစကားကို “ပယုတ္တဝါစာ” ဟု ဆိုသည်၊ [ပယုတ္တ-ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော၊ ဝါစာ-စကား၊ လူချင်အောင် ပြောအပ်သော စကား။]

(ဟုတွာ)၊ ဧကတောယေဝ-တစ်ပေါင်းတည်းသာလျှင်၊ ယာဝဇီဝ-အသက်
 ထက်ဆုံး၊ မိဂပက္ခိဃာတကမ္မေန-သားကောင်ငှက်တို့ကို သက်ဖြတ်မှုဖြင့်၊
 ဇီဝိတံ-အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေတွာ-၍၊ နိရယေ-၌၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်ကြရကုန်ပြီ၊
 [ဥပပန္နာ-ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ နိရယံ-ဥပပန္နာ-ဟုသော်လည်းရှိစေ၊]
 တေ-ထိုသားမှဆိုးတို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုင်ရဲ၌၊ ပစ္စိတွာ-ကျက်ပြီး၍၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊
 ကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊
 ကုသလကမ္မေန-ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ မနုဿေသု-လူတို့၌၊ ဥပ္ပန္နာ-
 ဖြစ်ကြရကုန်သည်၊ (သမာနာ)၊ ကလျာဏုပနိဿယဝသေန-ရဟန်းဖြစ်ဖို့
 အကြောင်းကောင်းသော ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပနိဿယ
 ဝသေန၊] သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံတို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေ-
 ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 လဘိသု-ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုသူတို့၏၊ တတော မူလာကုသလကမ္မတော
 (မူလ+အကုသလ)၊ ထိုအရင်းခံဖြစ်သော သားငှက်သတ်မှု အကုသိုလ်ကံမှ၊
 အဝိပက္ခဝိပါကာ-မရင့်ကျက်သေးသော အကျိုးရှိသော (အကျိုးမပေးရသေး
 သော)၊ အပရာပရိယစေတနာ-အပရာပရိယစေတနာသည်၊ တသ္မိ-
 အဒ္ဓမာသဗ္ဗန္တရေ-ထိုလဝက်အတွင်း၌၊ အတ္တုမက္ကမေနစ-မိမိ၏ လုံ့လဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ပရူပက္ကမေနစ-သူတစ်ပါး၏ လုံ့လဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတုပဇ္ဈဒါယ-
 အသက်ကိုဖြတ်ခြင်းငှာ၊ ဩကာသံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တံ-ထိုအကြောင်း
 ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အဒ္ဓသ-မြင်တော်မူပြီ၊ ကမ္မဝိပါကောနာမ-ကံ၏ အကျိုး
 မည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကေနစိ-ဘယ်သူ တစ်ယောက်မျှ၊ ပဋိဗာဟိတုံ-
 တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်။

စ-ဆက်၊ တေသု ဘိက္ခုသု-တို့တွင်၊ ပုထုဇ္ဇနာပိ-ပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့သည်
 လည်း၊ အတ္ထိ-ပါဝင်ကုန်၏၊ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိဇိဏာသဝါပိ-
 သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊ အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ-
 ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ဇိဏာသဝါ-တို့သည်၊ အပ္ပဋ္ဌိသန္နိကာ-
 ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းမရှိကုန်၊ ဣတရေ-ရဟန္တာမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ အရိယ
 သာဝကာ-တို့သည်၊ နိယတဂတိကာ-မြဲသောဂတိရှိကုန်၏၊ သုဂတိပရာယဏာ-
 သုဂတိဟူသော လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏၊ [နိယတဂတိကာကို ထပ်ဖွင့်၊] ပန-
 ကား၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ-တို့၏၊ ဂတိ-ဂတိသည်၊ အနိယတာ-မမြဲ၊ အထ-ထို
 အခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ စိန္တေသိ-ကြံတော်မူပြီ၊ (ဂံ)၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊

အတ္တဘာဝေ-ဌ၊ ဆန္ဒရာဂေန-ဆန္ဒရာဂကြောင့်၊ မရဏ ဘယဘိတာ-သေဘေးမှ
 ကြောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂတိ-ကို၊ ဝိသောဓေတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊
 နသက္ခိယသန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဟန္တ-ယခု၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊
 ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနာယ-ငှာ၊ အသုဘကထံ၊ ကထေမိ-ဟောတော်မူအံ့၊ တံ-
 ထိုအသုဘကထာကို၊ သုတွာ-နာရ၍၊ အတ္တဘာဝေ-ဌ၊ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာယ-
 ကင်းသော ဆန္ဒရာဂ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂတိဝိသောဓနံ-ဂတိကို
 သုတ်သင်ခြင်းကို၊ ကတွာ သဂ္ဂေ-ဌ၊ ပဋိသန္တိ-ကို၊ ဂဏိယသန္တိ-ယူနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊
 ဧဝံ-ဤသို့၊ ယူနိုင်ကုန်လတ်သော်၊ နေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ မမ-၏၊
 သန္တိကေ-ဌ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သည်၊ သာတ္ထိကာ-အကျိုးရှိသည်၊
 ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ၊ (စိန္တေသိ)။

တတော-ထိုသို့ကြံတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-
 တို့ကို၊ အနုဂ္ဂဟာယ-ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းငှာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 အဦးပြုသဖြင့်၊ အသုဘကထံ ကထေသိ၊ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာမိပ္ပါယေန-
 သေခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုဖြင့်၊ (သေခြင်း၏
 ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းလိုသဖြင့်)၊ နော (ကထေသိ)-ဟောတော်မူသည်
 မဟုတ်၊ စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ကထေတွာ-၍၊ အဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊
 ဧတံ-ဤအကြံတော်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ (ကိံ)၊ မံ-ကို၊ ဣမံ
 အဒ္ဓမာသံ-ဤလခွဲပတ်လုံး၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေ ပဿိယသန္တိ-အကယ်၍
 ဖူးတွေ့ရကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊
 မတော-သေရှာပါပြီ၊ အဇ္ဇ၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်၊ 'မတော-
 ကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ အဇ္ဇ၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မတော-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ၊
 အာဂန္တာ-၍၊ အာရောစေသန္တိ-ကုန်လတ္တံ့၊ အယဉ္ဇကမ္မဝိပါကော-သည်လည်း၊
 ဝါ- ကိုလည်း၊ မယာဝါ-ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ အညေနဝါ-အခြားသူ
 သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဗာဟိတုံ-တားဆီးခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်နိုင်၊
 သွာဟံ-ထိုငါဘုရားသည်၊ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ သုတွာပိ-ကြားရ၍လည်း၊
 ကိံကရိယာမိ-အအာယ်ကိုပြုနိုင်လတ္တံ့နည်း၊ မေ-ငါဘုရားအား၊ သုတေန-
 ကြားအပ်သော၊ အနတ္ထကေန-အကျိုးမရှိသော၊ အနယဗျ သနေန-စီးပွားမဲ့
 ပျက်စီးခြင်းဖြင့်၊ ကိံ-နည်း၊ ဟန္တ-ယခု၊ အဟံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အဒဿနံ-
 မမြင်ကွယ်ရာသို့၊ ဥပဂစ္ဆာမိ-ကပ်ရောက်တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤအကြံတော်သည်၊
 (အဟောသိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကြံတော်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) ဣစ္ဆာမဟံ
 ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ပိဏ္ဏပါတနိဟာရကေနာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ကား၊ အပရေ-တစ်ပါးကုန်သော ဆရာတို့သည်၊ အာဟု၊ (ကိံ)၊ ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ-သူတစ်ပါးတို့၏ စွပ်စွဲခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်တော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ပဋိသလ္လိနော-တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟု)၊ [ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတ္ထံကို ချဲ့ပြ လိုသောကြောင့်၊ “ပရေကိရ”စသည်ကိုမိန့်။] ပရေ-သာသနာမှတစ်ပါးသော အယူရှိသူတို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥပဝဒိဿန္တိကိရ-စွပ်စွဲကုန်လတ္တံ့တဲ့၊ (ကိံ)။ အယံ-ဤအရှင်ဂေါတမသည်၊ အဟံ-သည်၊ သဗ္ဗညု-အလုံးစုံကိုသိ၏၊ သဒ္ဓမ္မဝရ စက္ကဝတ္တိ-သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော မြတ်သော စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိဇာနဓာနော-ဝန်ခံနေပါလျက်၊ အတ္တနောပိ-မိမိ၏လည်း၊ သာဝကေ-တို့ကို၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဃာတေန္တေ-သတ်နေသည်တို့ကို၊ နိဝါရေတံ-ငှာ၊ နသက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ အညံ-အခြား သောအရာကို၊ ကိံသက္ခိဿတိ-အဘယ်မှာ စွမ်းနိုင်ပါလတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥပဝဒိဿန္တိကိရ)၊ တတ္ထ-ထိုသို့စွပ်စွဲရာ၌၊ ပဏ္ဍိတာ၊ ဝက္ခန္တိ-ဆိုကုန် လတ္တံ့၊ (ကိံ)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋိသလ္လာနံ-တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းတော် မူခြင်းကို၊ အနုယုတ္တော-အားထုတ်တော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမံ ပဝတ္တိ- ဤအဖြစ်ကို၊ န ဇာနာတိ-သိတော်မမူ၊ အဿ-ထို မြတ်စွာဘုရားအား၊ ကောစိ-သော၊ အာရောစယိတာပိ-လျှောက်သူသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ (ဘဂဝါ- သည်၊) သစေဇာနေယျ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ကေန်၊ နိဝါရေယျ- တားမြစ်တော်မူရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝက္ခန္တိ)၊ (ဣတိ-သို့၊ အပရေ အာဟု)၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဆိုပါကုန်သော်လည်း၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ ဣစ္ဆာမတ္တံ- အပရေဆရာတို့၏ အလိုမျှသာတည်း၊ [“သိတော်မူပါမူ တားမြစ်စရာရှိခြင်း” ဟူသောစကားသည် ထိုဆရာတို့အလိုမျှသာဖြစ်၏၊] ဧတ္ထ-ဤတစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာ၌၊ ပဌမမေဝ-ပထမစကားသည်သာ၊ [ကထေတွာ စ ပနဿ-စသော စကားသည်သာ၊] ကာရဏံ-မှန်ကန်သော အကြောင်းတည်း။

နာဿုဓာတိဧတ္ထ-၌၊ အဿုဓာတိ-အဿုစ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ပဒပူရဏ မတ္တေ-ပုဒ်တို့၏ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊ (ပဝတ္တော) နိပါတော၊ [ဤအလို အဿုဓပုဒ် အနက်မရှိ၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ အဝဓာရဏတ္ထေ-၌၊ (ပဝတ္တော) နိပါတော၊ ကောစိ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-သို့၊ နေဝ ဥပသင်္ကမတိ-မချဉ်းကပ်သည်သာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤအလို “ကောစိ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ၊ နာဿုဓ ပပသင်္ကမတိ-မချဉ်း ကပ်သည်သာ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊] အဿ-ဤ ဘာဝနာနုယောဂ၏၊ အနေကေဟိ-ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဟိ-အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်အစရှိကုန်သော၊

[အာဒိဖြင့် ဂန္ဓ၊ အာသယ၊ ဩကာသတို့ကို ယူ၊] ကာရဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝေါကာရော-ရောပြွမ်းခြင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို ဘာဝနာနုယောဂသည်၊) အနေကာကာရဝေါကာရော-မည်၏၊ အနေကာကာရ ဝေါကိဏ္ဏော-တစ်ပါးမက များပြားစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ အနေကာကာရဏသမ္ပိသော-တစ်ပါးမက များပြားစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ရောသော၊ (ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ၊) [ကာရဏဟူသည် ကိုယ်၏ အသုစိ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓ ဇေဂုစ္ဆ ပဋိကူလအဖြစ်ပင်တည်း၊] သော-ထိုဘာဝနာနုယောဂသည်၊ ကော- နည်း၊ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ-အသုဘဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း တည်း၊ ဝါ-အဖန်ဖန်အားထုတ်အပ်သော အသုဘဘာဝနာတည်း၊ အနေကာကာရ ဝေါကာရ-တစ်ပါးမက များစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းရှိသော၊ တံ အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ-ထို အသုဘ ဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ် ခြင်းကို၊ ဝါ-ကို၊ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိတိ-ကား၊ ယုတ္တာပယုတ္တာ-အားထုတ်ကုန်၊ လွန်စွာ အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရန္တိ။

အဋ္ဌိယန္တိတိ-ကား၊ သကေန ကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ (ဒုက္ခိတာ- ဌ်စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (အဇ္ဈာဌ်စပ်၊) အဇ္ဈာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဒုက္ခိတာ- လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၍ ဒုက္ခိတာဟုပြီးသည်၊ တစ်နည်း “ဒုက္ခံ+ဣတာ” ဟု ပြု၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်-ပေး၊ အဇ္ဈဓာတ်သည်၊ ဝေ (ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက် ခြင်း) အနက်ဟောတည်း၊ ယပစ္စည်း၊ ဤအာဂုံ-ပထမပါရာဇိက သိက္ခာချခန်း ၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်၍ နာမဓာတ်ကြံရသည်၊] ဟရာယန္တိတိ-ကား၊ လန္တိ- ရှက်ကုန်၏ ဇိဂုစ္ဆတိ-ကား၊ သဉ္ဇာတဇိဂုစ္ဆာ-လွန်စွာဖြစ်သော စက်ဆုပ်ခြင်းရှိကုန် သည်၊ ဟောန္တိ၊ (အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊) ဒဟရောဟိ-ကား၊ တရဏော-ငယ်သော၊ ယုဝါတိ- ကား၊ ယောဗ္ဗနေန- နုပျိုသူ၏ အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော- သော၊

ဒဟရော၊ ပေ၊ ဇာတိကော။ ။တချို့လူသည် ငယ်သော်လည်း နုပျိုသည်မဟုတ်၊ အရွယ်ကျသဖြင့် လူအိုကဲ့သို့ဖြစ်နေ၏၊ တချို့ကား နုပျိုသော်လည်း ဥပသန္တ (သူတော် ကောင်း) သဘောရှိသောကြောင့် သို့မဟုတ် ပျင်းသောကြောင့် သို့မဟုတ် ဉာတိဗျသန စသည်နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် တန်ဆာဆင်လေ့မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဒဟရ၊ ယုဝ၊ မဏ္ဍနက ဇာတိကဟု ဝိသေသန ၃ မျိုးပြသည်၊ [၁၅ နှစ်မှ ၃၂ နှစ်အတွင်းကို၊ တစ်နည်း-၁၆ နှစ်မှ ၃၃ နှစ်အတွင်းကို “တရဏ”ဟု ခေါ်၏။]

[ယုဝနဿ+ဘာဝေါ ယောဗ္ဗနံ] မဏ္ဍနကဇာတိကောတိ-ကား၊ မဏ္ဍနက ပကတိကော-တန်ဆာဆင်တတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော ပင်ကိုယ်သဘောရှိသော၊ သီသံနာတောတိ-ကား၊ သီသေန-ဦးခေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ နာတော-ဆေးလျှော် ရေချိုးပြီးသော၊ [“သီသေန+သဟ+နာတော သီသံနာတော” ဝါစာသိလိဋ္ဌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊] စ-ဆက်၊ ဒဟရောယုဝါတိဇတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ဒဟရဝစနေန- ဒဟရသဒ္ဓါဖြင့်၊ ပဌမယောဗ္ဗနဘာဝံ-ပထမနုပျိုသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ပထမ အရွယ်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ ပထမယောဗ္ဗနေ-၌၊ သတ္တာ- တို့သည်၊ ဝိသေသေန-အားဖြင့်၊ မဏ္ဍနကဇာတိကော-တန်ဆာဆင်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ သီသံ နာတောတိ ဣမိနာ- ပါဌ်ဖြင့်၊ မဏ္ဍနာနုယောဂကာလံ-တန်ဆာဆင်မှုကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ရာ အခါကို၊ (ဒဿေတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ယုဝါ-လုလင်ပျိုသည်၊ (သမာနောပိ)၊ ကိဉ္စိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကတွာ- ပြုပြီး၍၊ သံကိလိဋ္ဌသရီရော- ညစ်ပေသော ကိုယ်ရှိသည်၊ (သမာနော-သော်၊) မဏ္ဍနာနုယုတ္တော-တန်ဆာဆင် ခြင်းကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ ပန-အနွယ်ကား၊ သီသံနာတော-ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ဆေးလျှော်ရေချိုးပြီးသော၊ သော-ထိုလုလင် ပျိုသည်၊ မဏ္ဍနမေဝ-တန်ဆာဆင်မှုကိုသာ၊ အနုယုဉ္ဇတိ-အဖန်ဖန်အားထုတ်၏၊ အဟိကုဏပါဒီနိ-မြေသေကောင်ပုပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဠမ္မိ-ကြည့်ခြင်းငှာ လည်း၊ န ဣစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ သော-ထို တန်ဆာဆင်ပြီးသော လုလင်ပျိုသည်၊ တသ္မိံခဏေ-၌၊ အဟိကုဏပေန ဝါ-မြေသေကောင်ပုပ် မူလည်းဖြစ်သော၊ ကုက္ကုရကုဏပေန ဝါ-ခွေးသေကောင်ပုပ်မူလည်းဖြစ်သော၊ မနုဿကုဏပေန ဝါ-လူသေကောင်ပုပ် မူလည်းဖြစ်သော၊ ကဏ္ဏေ-လည်ပင်း၌၊ အာသတ္တေန-

မဏ္ဍနကဇာတိကော။ ။“မဏ္ဍနက ပကတိကော”၌ ဇာတိကို “ပကတိ” ဟု လဲသည်၊ ဋီကာ၌ “အလင်္ကာရက သဘာဝေါ”ဟု ဖွင့်၏၊ မဏ္ဍနကကို “အလင်္ကာ ရက”ဟုဖွင့်သောကြောင့် “မဏ္ဍယတိ သီလေနာတိ မဏ္ဍနော”ဟု ကတ္တုသာဓ်ပြုစေ လိုကြောင်း သိသာ၏၊ “မဏ္ဍနောယေဝ မဏ္ဍနကော”ဟု ပြု၍ ဘာဝပ္ပဓာနကြံပြီးလျှင် “မဏ္ဍနကော+ဇာတိ (ပကတိ-သဘာဝေါ) ယဿာတိ မဏ္ဍနကဇာတိကော” ဟု ဆက်ပါ။

အဟိကုဏပေန။ ။အဟိဿ+ကုဏပံ (မတကဋ္ဌေဝရံ) အဟိကုဏပံ- မြေသည်၊ ဒေါသပြင်းထန်သောကြောင့် ပုပ်၏၊ လူ၊ ခွေးတို့သည် ထမင်း၊ ဆန်၊ မုန့်စသည်တို့ကို စားသောက်သောကြောင့် ပုပ်၏-ဟု ဆိုကြသည်၊ ထိုသို့ပုပ်သောကြောင့်ပင် အလွန် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိသည်၊ ယုန်စသော သတ္တဝါတို့ကား ထိုမျှလောက် ရွံရှာဖွယ်မကောင်း၊ ထို့ကြောင့် အဟိကုဏပစသော ၃ မျိုးကိုသာ ထုတ်ပြသည်။

ငြိကပ်စေအပ်သော၊ ဝါ-ဆွဲချိတ်အပ်သော၊ [အာပုဗ္ဗ သန္ဓေဓာတ် ကာရိတ်ကြေ၊
ဗဒ္ဓေန ပဋိမုက္ကေန-ကား အာသတ္တေန၏ အဖွင့်။

ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ယောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပစ္စတ္တိကေန-ရန်သူ
သည်၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ကဏ္ဏေ-၌၊ ဗဒ္ဓေန-ဖွဲ့ချည်အပ်သော၊
ပဋိမုက္ကေန-စွပ်အပ်သောအကောင်ပုပ်ကို၊ (ဇီဂုစ္ဆေယျ၌စပ်၊) ဝါ-ဖြင့်၊
(ဟရာယေယျ၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (အဋ္ဌိယေယျ၌စပ်၊) အဋ္ဌိယေယျ ယထာ-
နှိပ်စက်အပ်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟရာယေယျ (ယထာ)-ရှက်ရာသကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ဇီဂုစ္ဆေယျ (ယထာ)-စက်ဆုပ်ရာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
ဧဝမေဝ တေ ဘိက္ခု၊ သကေန ကာယေန-ကို၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ဝါ-သည်၊
အဋ္ဌိယန္တာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟရာယန္တာ၊ ဇီဂုစ္ဆန္တာ (ဟုတွာ)، သော
ပုရိသော-ထိုတန်ဆာဆင်ပြီးသော ယောက်ျားသည်၊ တံ ကုဏပံ-ကို၊
(ပရိစ္ဆဇိတုကာမော) ဝိယ-စွန့်ပစ်လိုသကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ ဝိဂတစ္ဆန္တရာဂတာယ-
ကင်းသော ဆန္ဒရာဂရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော ကာယံ၊
ပရိစ္ဆဇိတုကာမာ-ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ သတ္တံ-လက်နက်ကို၊ အာဒါယ၊ အတ္တနာပိ-
ကိုယ်တိုင်လည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေန္တိ၊ တံ-သည်၊ မံ၊
ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေဟိ-ခွင်းပါလော့၊ အဟံ၊ တံ-သင့်ကို၊ (ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေမိ)၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့ပြော၍၊ အညမညမ္ပိ-အချင်းချင်းကိုလည်း၊
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။

မိဂလဏ္ဍိကမ္ပိ သမဏကုတ္တကန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကောတိ-
ဟူသော အမည်သည်၊ တဿ-ထိုရဟန်းတု ရဟန်းယောင်၏၊ နာမံ-တည်း၊
သမဏ ကုတ္တကောတိ-ကား၊ သမဏဝေသဓာရကော-ရဟန်းတို့၏အသွင်ကို
ဆောင်သူတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထို မိဂလဏ္ဍိကသည်၊ သိခါမတ္တံ-ဦးစွန်း
ဖုတ်မျှကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သီသံ-ကြွင်းသောဦးခေါင်းကို၊ မုဏ္ဍေတွာ-
ဦးပြည်း၍၊ ဝါ-ခေါင်းတုံးရိတ်၍၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ ကာသာဝံ-ကို၊
နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ ဧကံ (ကာသာဝံ-သင်္ကန်းကို၊) အံသေ-ပခုံး၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊
ဝါ-ထား၍၊ (တစ်နည်း) အံသေကတွာ-လက်ကန်တော့တင်၍၊ ဝိဟာရံယေဝ-
ကိုသာ၊ ဥပနိဿာယ-၍၊ ဝိဃာသာဒဘာဝေန-စားကြွင်းစားသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊

ဇီဝတိ-အသက်မွေး၏။ [ဃသိတဗ္ဗော ဘက္ခိတဗ္ဗောတိ ဃာသော-
ဝိရူပေါ+ဃာသော ဝိဃာသော-ဝိဃာသံ+အဒတိဘက္ခတိတိ ဝိဃာသာဒေါ။]
သမဏကုတ္တကံ-ရဟန်းတို့၏အမှုအရာကိုပြုသော၊ ဝါ-ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်
ဖြစ်သော၊ တံ မိဂလဏ္ဍိကမ္ပိ-ထို မိဂလဏ္ဍိကကိုလည်း၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊
ဧဝံ ဝဒန္တိ၊ သာဓူတိ-သာဓုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အာယာစနတ္ထေ-တောင်းပန်
ခြင်းအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော)၊ နိပါတော-တည်း၊ နောတိ-နောဟူသော သဒ္ဒါ
သည်၊ ဥပယောဂ ဗဟုဝစနံ-ဒုတိယာဗဟုဝစ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊
အာဝုသော၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ အမေ-တို့ကို၊ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေဟိ-
လော့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤရဟန်းတို့တွင်၊ အရိယာ-
တို့သည်၊ ပါဏာတိပါတံ-ကို၊ နေဝ ကရိသု-ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုကြကုန်၊
န သမာဒါပေသုံ-သူတစ်ပါးကိုလည်း မဆောက်တည်စေကြကုန်၊ သမနညာ-
သဘောတူကုန်သည်၊ န အဟောသုံ-မဖြစ်ကုန်၊ ပုထုဇ္ဇနာပန-တို့သည်ကား၊
သဗ္ဗ-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုခိုင်းခြင်း၊ သဘောတူခြင်းဟူသော အလုံး
စုံကို၊ အကံသု၊ လောဟိတကန္တိ (လောဟိတဂတန္တိ)-ကား၊ လောဟိတ
မက္ခိတံ-သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော၊ ဝါ-သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊
(အသိ-သန်လျက်ကို)၊ [“လောဟိတံ ယဿ အတ္ထိတိ လောဟိတကံ” ဟု
ပြု၊ “လောဟိတဂတံ”ဟုလည်း ရွတ်ဆိုကြသတတ်၊ “ဖြစ်သော သွေးရှိသော”
ဟုပေး၊ လောဟိတမက္ခိတံကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။]

ယေန ဝဂ္ဂုမုဒါနဒီတိ-ကား၊ ဝဂ္ဂုမတာ-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကြောင်းဟု
သမုတ်အပ်သော၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ပုညသမ္ပတာ-
စင်ကြယ်ကြောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ ဝါ-ကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်သော၊
နဒီ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ကိရ-ချဲ့၊ သောပိ-ထို မိဂလဏ္ဍိကသည်လည်း၊ တံပါပံ-
ကို၊ တတ္ထ-ထိုဖြစ်၌၊ ပဝါဟေဿာမိ-မျှောအံ့၊ ဣတိ သညာယ-ဤသို့သော
အမှတ်ဖြင့်၊ ဂတော-ပြီ၊ [ပဝါဟေဿာမိတိ ဂမယိဿာမိ-(ကင်းစေအံ့၊)
ဝိသောဓေဿာမိ-သုတ်သင်အံ့၊ ဣတိအတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက်၊] နဒီယာ-မြစ်၏၊

သမဏကုတ္တကော။ ။ရဟန်း အစစ်မဟုတ်ဘဲ သင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်း၊ ဆွမ်းခံ
စားခြင်းစသည်ဖြင့် ရဟန်းတို့ကိစ္စ ပြုနေသူ (ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်)၊ ကရိယတေတိ
ကုတ္တံ-ပြုအပ်သောကိစ္စ၊ [ကရ+တ၊ ကရကို သုတ်ကြီးဖြင့် ကုပြု၊ တံ တစ်လုံးလာ၊]
သမဏာနံ+ကုတ္တံ-ပြုအပ်သောကိစ္စတည်း၊ သမဏကုတ္တံ+ကရောတိတိ သမဏကုတ္တကော
ဟုပြု၊ “သမတ္ထဝေသဓာရကော” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊ [သမဏကုတ္တကောတိ သမဏကိစ္စကော၊
ကာသာဝနိဝါသနာဒိဝသေန သမဏကိစ္စကာရိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

အာနုဘာဝေန-အာနုဘော်ဖြင့်၊ အပ္ပမတ္တကမ္မိ-အနည်းငယ်လည်း ဖြစ်သော၊ ပါပ-မကောင်းမှုသည်၊ ပဟိနံ နာမ-ပယ်အပ်သည်မည်သည်၊ နတ္ထိ- [သူတို့၏ အယူမျှသာဖြစ်သည်-ဟူလို။]

၁၆၃။ အဟုဒေဝ ကုက္ကစ္ဆန္တိ-ကား၊ တေသု ဘိက္ခုသု-ထိုအသတ်ခံရသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ကေနစိ ပိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောရဟန်းသည်လည်း၊ ကာယ ဝိကာရောဝါ-ကိုယ်၏ထူးခြားသောအမှုအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဝိကာ ရောဝါ- နှုတ်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကိုလည်းကောင်း၊ န ကတော ကိရ-မပြုအပ် သတတ်၊ [ကြောက်လန့်သော အမှုအရာ၊ ကြောက်လန့်သော အသံကို မပြုကြ-ဟူလို၊] သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ သတာ-သတိရှိ ကုန်သည်၊ သမ္မဇာနာ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒက္ခိဏေနပဿေန-ဖြင့်၊ နိပဇ္ဇိသု(ကိရ)-လျောင်းကြကုန်သတတ်၊ [လက်ယာ နံပါးဖြင့် လဲလျောင်း၍ လည်ပင်းစင်းခံကြသည်ဟူလို၊] တံ-ထိုအခြင်းအရာ ကို၊ အနုဿရတော-အမှတ်ရသော၊ တဿ-ထို မိဂလဏ္ဍိက၏၊ ကုက္ကစ္ဆ- သည်၊ အဟောသိယေဝ-သည်သာ၊ အဟုဝိပ္ပဋိသာရောတိ ဧတံ-စကားကို၊ တဿေဝ ကုက္ကစ္ဆဿ-ထို ကုက္ကစ္ဆ၏ပင်၊ သဘာဝနိယမနတ္ထံ- သဘောကို

ဝဂ္ဂုမုဒါ။ ။ဝဂ္ဂုမုဒါတိ ဧတ္ထ ဝဂ္ဂုမတာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ လောကီကာ (လောကီ သဒ္ဓါ ဆရာတို့သည်) မုဒါတိ ဝေါဟရ်သုတိ ဒဿေန္တော အာဟ၊ ဝဂ္ဂုမတာတိ၊ သုဒ္ဓသမ္မတာတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ ပုညသမ္မတာတိ-ဝိမတိ၊ ဤအဖွင့် အလိုအားဖြင့် မုဒါနှင့် မတာသည် ပရိယာယ်တည်း၊ သုဒ္ဓသမ္မတာကို ကြည့်၍ ဝဂ္ဂုသည် သုဒ္ဓအနက်ဟော၊ မတာသည် သမ္မတအနက်ဟောဟု မှတ်၊ “တေနာဟ ပုညသမ္မတာ”ဖြင့် သုဒ္ဓနှင့် ပုညလည်း အနက်တူဟုသိစေသည်၊ မှန်၏၊ ပုညသဒ္ဓါသည် သက္ကတဉ္စ “ပုဏျ”မှ ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း၊ ထိုပုဏျသဒ္ဓါကား “ပူသောဓေ”ဟူသော ဓာတ်နောင် “ဥဏျ” ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောသဒ္ဓါတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝဂ္ဂုမုဒါ (ပုညသမ္မတာ)-မကောင်းမှု၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်သော မြစ်”ဟု ပေး။

တစ်နည်း။ ။သတ္တာနံ ဝါ ပုဏနေန သောဓနေန-သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို စင်ကြယ် အောင် သုတ်သင်တတ်သောကြောင့်၊ သာ-ထိုမြစ်ကို၊ ပုညသမ္မတာ-ကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်၏၊ ဤနည်း၌ ဝဂ္ဂုနှင့်ပုညကို ပရိယာယ်ဟုဆိုလို၏၊ ထိုမြစ်၏ရေဖြင့် ဆေးကြော သုတ်သင်လိုက်ရလျှင် မကောင်းမှုများ စင်ကြယ်သွား၏-ဟု ယူဆ၍ ထို မြစ်ကို ပုညမြစ် (ကောင်းမှုမြစ်)ဟု သမုတ်ထားကြသည် ဟူလို၊ [သာရတ္ထံ၌ “ပုဇ္ဇဘဝဗလ နိဗ္ဗတ္တနေန-ပူဇော်ထိုက်သော သုဂတိဘဝအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်၊ သတ္တာနံ ပုဏနေန ဝိသောဓနေန (သတ္တဝါတို့ကို သုတ်သင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) သမ္မတာ” ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအဖွင့်လည်း ဝိမတိ ဒုတိယနည်းနှင့် သဘောတူပင်။]

မုတ်သားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရကုက္ကစ္စံ- နှလုံးမသာယာခြင်း ဟူသော ကုက္ကစ္စသည်၊ အဟောသိ၊ ဝိနယကုက္ကစ္စံ-ဝိနည်း၌လာသော သံသယ ကုက္ကစ္စသည်၊ န (အဟောသိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤကား အဓိပ္ပာယ် တည်း၊ [ကုက္ကစ္စံ-အရ ဝိနယကုက္ကစ္စ မဟုတ်သောကြောင့်၊ နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းသဘောရှိသော ကုက္ကစ္စစေတသိက်သာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဝိပုဋ္ဌိသာရော ပုဒ်က မုတ်သား၍ ပြသည်-ဟူလို။]

အလောဘာဝတ မေတိအာဒိ-အလောဘာဝတ မေ အစရှိသော စကားကို၊ ကုက္ကစ္စဿ-၏၊ ပဝတ္ထိအာကာရဒဿနတ္ထံ-ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုအလောဘာဝတ မေ-အစ ရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အလောဘာဝတ မေတိ-ကား၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌လည်း ကောင်း၊ ဒါနိ-၌လည်းကောင်း၊ မမ-၏၊ ဟိတသုခလောဘာနာမ-စီးပွားချမ်းသာ ကို ရခြင်းတို့မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိလေကုန်စွတကား၊ ဣတိ-သို့၊ အနတ္ထုနာတိ- ညည်းတွာ၏၊ ပန-ကား၊ န ဝတ မေ လောဘာတိ ဣမိနာ-ဤပါဠိဖြင့်၊ တမေဝတ္ထံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုပင်၊ ဒဠ္ဇ-ခိုင်မြဲအောင်၊ ကရောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ န ဝတ မေ လောဘာ ဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယာ-မိဂလဏ္ဍိက၏ အလိုတည်း၊ ကောစိ-တစ်စုံ တစ်ယောက်သည်၊ ဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်က၊ လောဘာ တေတိ-လောဘာ တေဟူ၍၊ သဗေပိ ဝဒေယျ-အကယ်မူလည်းပြောစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ မိစ္ဆာ-အမှားတည်း၊ မေ-၏၊ ဝတ-စင်စစ်၊ လောဘာ- စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်းတို့သည်၊ န (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ဤကား၊ (အဓိပ္ပာယော- တည်း၊) [တချို့စာများ၌ ဣတိ ကျနေသည်၊] ဒုလ္လန္တံ ဝတ မေတိ-ကား၊ ကုသလာနုဘာဝေန-ကုသိုလ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ လန္တံ-သည်၊ (သမာနံ)ပိ၊ မေ-သည်၊ ဣဒံ မနုဿတ္ထံ- ဤလူ့အဖြစ်ကို၊ ဒုလ္လန္တံ ဝတ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွ၊ ဝါ-အရမတော်လေစွ၊ ပန-ကား၊ န ဝတ မေ သုလန္တံ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ တမေဝတ္ထံ ဒဠ္ဇကရောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ န ဝတ မေ သုလန္တံဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊ ကောစိ၊ သုလန္တံ တေတိ-ဟူ၍၊ သဗေပိ ဝဒေယျ၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ တံ-သည်၊ မိစ္ဆာ- တည်း၊ မေ-သည်၊ န သုလန္တံဝတ-ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွ၊ ဝါ-အရ မတော်လေစွ၊ ဣတိ-ကား၊ (အဓိပ္ပာယော-တည်း။)

အပုညံ ပသုတန္တိ-ကား၊ အပုညံ-ကို၊ ဥပစိတံ-တိုးပွားစေအပ်ပြီ၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဇနိတံ-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဣတိစေ-ဤသို့ မေးအံ့၊

ယော အဟံ-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသိ-ခွင်းမိပြီ၊ ဣတိ-
 ထို့ကြောင့်တည်း၊ တဿ-ထို ယောဟံ ဘိက္ခု-အစရှိသော ဝါကျ၏၊
 အတ္ထော-ကား၊ ယော အဟံ-သည်၊ သီလဝန္တေ-သီလရှိကုန်သော၊ တာယဒေဝ
 သီလဝန္တတာယ-ထိုသီလရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ကလျာဏဓမ္မေ-
 ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကုန်သော၊ ဥတ္တမဓမ္မေ-သေဋ္ဌဓမ္မ-
 မြတ်သောတရား ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ-
 ခွင်းမိပြီ၊ ဣတိ-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း၊) အညတရာ မာရကာယိကာတိ-
 ကား၊ နာမဝသေန-ဖြင့်၊ အပါကဋ္ဌာ-မထင်ရှားသော၊ [အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊] ဧကာ-
 တစ်ယောက်သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ-မိစ္ဆာအယူရှိသော၊ [“သေတဲ့သူများသည်
 သံသရာမှ လွတ်သွားကြ၏”ဟု အယူရှိသော၊] မာရပက္ခိယာ-မာရ်နတ်၏
 ဘက်၌ဖြစ်သော၊ မာရဿ-၏၊ အနုဝတ္တိကာ-နောက်လိုက်ဖြစ်သော၊
 ဘုမ္မဒေဝတာ-ဘုမ္မစိုးနတ်သည်၊ ဒဝံ-ဤသို့အားပေးလိုက်ရလျှင်၊ အယံ-ဤ
 မိဂလဏ္ဍိကသည်၊ မာရဓေယျံ-မာရ်၏ တည်ရာဖြစ်သော၊ မာရဝိသယံ-
 မာရ်၏ နယ်မြေကို၊ နာတိက္ကမိဿတိ-မလွန်နိုင်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ၊
 သဗ္ဗဘရဏာဝိဘူသိတာ-အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊
 ဟုတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝံ၊ ဒဿမာနာ-ပြလျက်၊ အဘိဇ္ဇမာနေ-

မာရဓေယျံ။ ။မာရဓေယျံ ဝုစ္စတိ တောဘူမကဓမ္မာ-တောဘူမကတရားတို့ကို မာရ
 ဓေယျဟုခေါ်အပ်၏၊ မာရဿ-ကိလေသာမာရ်၏+ဓေယျံ-တည်နေရာ၊ ကျက်စားရာ
 အာရုံတည်း၊ မာရဓေယျံ၊ [ဓေယျန္တိ-ဌာနံ၊ ဝတ္ထု၊ နိဝါသော၊ ဂေါစရော- ဤအလို
 “ဓေယျသဒ္ဓါသည် တည်နေရာ အနက်ဟော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိက”ဟု ကြံ၊] (တစ်နည်း)
 ဇီယတိ (တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ) ဧတ္တာတိ ဓေယျံ-ဓာဓာတ်၊ ဣကို ဓာတွန် အာနုသုတကွ
 ဧယုပြု၊ မာရဿ-၏+ဓေယျံ-ဖြစ်တည်ရာ တောဘူမကတရားတည်း၊ မာရဓေယျံ၊ မာရောတိ
 စေတ္ထ ကိလေသမာရော အဓိပ္ပေတော၊ ကိလေသမာရဝသေနေဝစ ဒေဝပုတ္တ မာရဿ
 ကာမဘဝေ အာဓိပစ္စံ-သတ္တဝါတို့ ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသမာရ် အခံရှိသောကြောင့်ပင်
 ဒေဝပုတ္တမာရ်နတ်က ကာမဘုံ၌ အုပ်စိုးနိုင်ခြင်းဖြစ်၏၊ ကိလေသာမာရ် အတွင်းခံ
 မရှိသူမှာ မအုပ်စိုးနိုင်ပါ-ဟူလို။

နာတိက္ကမိဿတိ။ ။သံဝေဂ အရင်းခံ၍ ရဟန်းပြုသွားခြင်းကို မာရဓေယျံ-လွန်
 ခြင်းဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုနတ်သည် သေလျှင် သံသရာမှလွတ်၏၊ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ
 မနေရတော့-ဟု ဥစ္ဆေဒအယူ ရှိသူတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၍ လွန်သွားခြင်းကို
 “မာရဓေယျံ အတိက္ကမ”ဟု မဆိုလို-ဟု မှတ်၊-(ဝိမတိ)။

မကွဲသော၊ ဥဒကေ-၌၊ ပထဝီတလေ-မြေအပြင်၌၊ စင်္ဂမမာနာ ဝိယ-
လျှောက်သွားသကဲ့သို့၊ အာဂန္တု၊ သမဏကုတ္တကံ-သော၊ မိဂလဏ္ဍိကံ-ကို၊
ဧတံ-ကို၊ အဝေါစ-ပြီ၊ သာဓုသာဓုတိ-သဒ္ဓါသည်၊ သမ္ပဟံသနတ္ထေ-ရွှင်လန်း
ဝမ်းမြောက်စေခြင်းအနက်၌၊ (ပဝတ္ထော) နိပါတော၊ တသ္မာ ဧဝ-ပင်၊
ဒွိဝစနံ-၂ ကြိမ်ဖြစ်သော အာမေဋ္ဌိတ်စကားကို၊ ကတံ-ပြီ၊ [ဘယေကောဓေ-
ဂါထာ၌ ဟာသအနက်ကိုပင် သမ္ပဟံသန ဟု ဆို၏။]

အတိဇ္ဈေ တာရေသိတိ-ကား၊ သံသာရတော-မှ၊ အတိဇ္ဈေ-မလွန်
မြောက်သေးသူတို့ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဣမိနာ ဝေါရောပနေန-ဤခွင်ခြင်းဖြင့်၊
တာရေသိ-လွန်မြောက်စေပြီ၊ ပရိမောစေသိ-လွတ်မြောက်စေပြီ၊ ဣတိ
(အတ္ထော)-ဤကား တာရေသိ၏ အနက်တည်း၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊
ဗာလာယ-မိုက်သော၊ ဒုမ္မေဓာယ-ပညာမရှိသော၊ ဧတိဿာ ဒေဝတာယ-
ဤနတ်၏၊ လဒ္ဓိကိရ-အယူဖြစ်သတတ်၊ (ကိံ)၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ န
မတာ-မသေကုန်၊ တေ-တို့သည်၊ သံသာရတော-မှ၊ န မုတ္တာ-မလွတ်
ကုန်သေး၊ ယေ-တို့သည်၊ မတာ-ကုန်၏၊ တေ-ထိုသေသူတို့သည်၊ (သံသာရ
တော)၊ မုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (လဒ္ဓိ ကိရ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သံသာရ
မောစက မိလက္ခာဝိယ-သံသရာမှ လွတ်စေသော တောင်သူလူရိုင်းတို့ကဲ့သို့၊
[[မြစ်ချောင်းကမ်းနား၌နေသော လူရိုင်းတို့သည် သေလျှင် သံသရာမှလွတ်၏ဟု
အယူရှိသောကြောင့် ခရ အရှင်ကလေးများကို ပြုတ်စားကြကုန်သတတ်၊]
ဧဝံလဒ္ဓိကာ-ဤသို့သေလျှင် သံသရာမှလွတ်၏ဟူသော အယူရှိသည်၊ ဟုတွာ၊
တမ္ပိ-ထိုမိဂလဏ္ဍိကကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်းတို့ကိုသတ်မှု၌၊ နိယောဇေန္တိ-
တိုက်တွန်းလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ၊ [အတိဇ္ဈေတာရေသိ-ဟု

နိယောဇေန္တိ ဧဝမာဟ။ ။အယံ အန္တဗာလာ ဒေဝတာ-ကန်းမိုက်သော ဤနတ်သည်၊
ဧဝံ ဥပ္ပန္နသံဝေဂမူလကံ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အယံ မာရဝိသယံ အတိက္ကမေယျာမိတိ
စိန္တေတွာ-ရှေးဦးစွာ ကြံခဲ့ပြီးနောက်၊ အတ္တနော အညာဏတာယ-မိမိစဉ်းစားဉာဏ်
မရှိသည့် အတွက်၊ မတာ သံသာရတော မုစ္ဆန္တိတိ ဧဝံ လဒ္ဓိကာပိ သမာနာ-သေသူ
တွေဟာ သံသရာမှလွတ်ကြ၏ဟု အယူရှိသူမှန်ပါလျက်၊ အတ္တနောလဒ္ဓိဝသေန
(မိမိအလိုအားဖြင့်) မတာ ဘိက္ခု သံသာရတော မုစ္ဆန္တိတိ ဣမမတ္ထံ အနုပပရိက္ခိတွာ-
သေကြသော ရဟန်းတွေ သံသရာမှလွတ်ကြ၏ဟူသော ဤအကြောင်းအရာကို မစဉ်းစား
မိဘဲ၊ တံ တတ္ထ နိယောဇေသိ-ထို မိဂလဏ္ဍိကကို ထို သတ်မှု၌ တိုက်တွန်းမိလေသည်၊
[“သူ၏ တိုက်တွန်းခြင်းဟာ ရဟန်းများကို သံသရာမှ လွတ်အောင် အသတ်ခိုင်းရာ
ကျသောကြောင့် မူလက မာရ်၏နယ်ကို လွန်မှာ စိုးခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေသည်”-
ဟုလို။]

ပြောပြီ-ဟူလို၊] အထခေါ-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကော-မည်သော၊ သမဏကုတ္တကော-
 ရဟန်းတို့၏ကိစ္စကို ပြုတတ်သော ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်သည်၊ တာဝ-
 ဘုသံ-ထိုမျှလောက်ပြင်းထန်စွာ၊ ဥပ္ပန္နဝိပ္ပဋိသာရော-ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာ
 ခြင်းရှိသည်၊ (သမာနော)ပိ၊ ဒေဝတာယ-၏၊ တံ အာနုဘာဝံ-ထို တန်ခိုး
 အာနုဘော်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ အယံ ဒေဝတာ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတိဏ္ဏော
 တာရေသိ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ ဣမိနာ အတ္ထေန-
 ဤသူတစ်ပါး၏အသက်ကို သတ်ခြင်းဟူသော ကိစ္စသည်၊ ဧဝမေဝ-ဤနတ်ပြော
 သည့်အတိုင်းသာ၊ ဝါ-ဤသံသရာမှလွတ်မြောက်စေခြင်းသဘောရှိသည်သာ၊
 ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ နိဋ္ဌံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂန္တု-ရောက်၍၊
 လာဘာ ကိရ မေတိ အာဒိနိ-အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ပရိကိက္ကယန္တော-
 ကြွေးကြော်လျက်၊ ဝိဟာရေန၊ ပေ၊ ဝဒေတိတိ-ကား၊ တံတံဝိဟာရဉ္စ-ထိုထို
 ကျောင်းတိုက်သို့လည်းကောင်း၊ (တံတံ) ပရိဝေဏဉ္စ-ထိုထိုပရိဝုဏ်သို့လည်း
 ကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ။ အန္တော-သို့၊ ပဝိသိတွာ၊
 ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ (ကိ)၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အတိဏ္ဏော-
 သံသရာမှ မလွတ်မြောက်သေးသနည်း၊ တံ-ကို၊ တာရေမိ-သံသရာမှ
 လွတ်မြောက်စေရမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ)။

☞ ဟောတိယေဝ ဘယန္တိ-ကား၊ မရဏံ-ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ စိတ္တုတြာသော-
 စိတ်၏ထိတ်လန့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ-ကား၊ ဟဒယ
 မံသံ-နှလုံးသားကို၊ အာဒိ ကုတွာ-၍၊ သရီရစလနံ-ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၊
 ဟောတိ၊ အတိဘယေန-အလွန်ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထဒ္ဓသရီရတ္တံ-တောင့်
 မာသောကိုယ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဧကေ-
 အချို့ဆရာ တို့သည်၊ (ဝဒန္တိ)၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊
 ထမ္ဘိတတ္တံ-လွန်စွာဖြစ်သော တောင့်မာခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဆမ္ဘိတတ္တ-
 ဆမ္ဘိတတ္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ လောမဟံသောတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌိတလောမတာ-
 အထက်၌တည်သောအမွှေးရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ထောင်သော အမွှေးရှိသူ၏

ဣမိနာ။ပ။ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။ဣမိနာ ပရေသံ ဒီဝိတာ ဝေါရောပနတ္ထေန-ဤသူအသက်
 ကိုသတ်ခြင်းကိစ္စသည်၊ ဧဝမေဝ သံသာရမောစနသဘာဝေနဝ-သံသရာမှ လွတ်စေခြင်း
 သဘောရှိသည်သာလျှင်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ။... (ဝိမတိ)။

ဆမ္ဘိတတ္တံ။ ။ပဌမနည်း၌ “ဆမ္ဘိတဿ-ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသူ၏+ဘာဝေါ ဆမ္ဘိ
 တတ္တံ” ဟုပြု၊ ဒုတိယနည်း၌ “ထမ္ဘနံ-တောင့်မာခြင်း၊ ထမ္ဘော-ခြင်း၊ သဉ္ဇာတော ထမ္ဘော
 ယဿာတိ ထမ္ဘိတော၊ ထမ္ဘိတဿ+ဘာဝေါ ထမ္ဘိတတ္တံ” ဟု ပြုပြီးလျှင် (ထ)ကို (ဆ)
 ပြု၍ “ဆမ္ဘိတတ္တံ” ဟု ဖြစ်၏။

အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)၊ [အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သတည်း။ “လောမာနံ-တို့၏+ဟံသော-
 ရွှင်ခြင်းတည်း။ လောမဟံသော-အမွေးတို့၏ ရွှင်ခြင်း၊ ဝါ-ကြက်သီးထခြင်း”
 ဟု ပြု၊] ပန-ဆက်၊ ခိဏာသဝါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သတ္တသုညဘာယ-
 သတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၏၊ ဝါ-ကို၊ သုဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ-ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီး၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ မရဏကသတ္တမေဝ-သေသောသတ္တဝါကိုပင်၊ နပဿန္တိ-မမြင်
 ကြကုန်၊ တသ္မာ၊ တေသံ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဧတံသဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသော
 ဘာယ၊ ဆမ္ဘိတတ္ထ၊ လောမဟံသသည်၊ နာဟောသိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်ပြောသည်၊
 အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌လည်း၊ ဘာယ-ဆမ္ဘိတတ္ထစသည် မဖြစ်ပါ။]

ဧကမ္ပိ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသီတိ- ကား၊ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-
 ပါဠိတော်၌ လာသော ဤနည်းဖြင့်၊ ဂဏနဝသေန-အရေအတွက်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ သဗ္ဗာနိပိ-ကုန်သော၊ တာနိ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ-ထိုငါးရာသော
 ရဟန်းတို့ကို၊ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေသိ-ပြီ။

သဗ္ဗာနိပိ၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသိ။ ။ရဟန်းငါးရာတွင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်သတ်
 သူ့၊ အချင်းချင်းသတ်သူတွေလည်း ပါရှိရကား “ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိဇီဝိတာဝေါရောပေသိ”
 ဟူသောစကားကို သတ်အပ်သောရဟန်းတွေက များသောကြောင့် ယေဘုယျနည်းအားဖြင့်
 ဆိုသတတ်၊ ငါးရာက အနည်းငယ်လျော့သော်လည်း ဂဏန်းမဖွဲ့လောက်တော့၊ [သဗ္ဗာနိပိ၊
 ပေ၊ ဝေါရောပေသီတိ ဣဒံ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ၊ အပ္ပကံ ဟိ ဦနံဝါ အဓိကံဝါ
 ဂဏနူပဂံ န ဟောတီတိ ပဉ္စသတာနိတိ ဝုတ္တံ။]

ပဋိသလ္လာနာပုဋ္ဌိတော။ ။ပဋိသလ္လာနန္တိ တေဟိ တေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ
 ပဋိနိဝတ္တိတွာ အပသက္ကိတွာ (ဖိခွာ၍) သလ္လာနံ နိလိယနံ ဝိဝေစနံ (ကင်းဆိတ်ခြင်း)
 ထိုထိုသတ္တဝါတို့မှလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဆုတ်ခွာ၍
 တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်တော်မူခြင်း၊ [ကာယစိတ္တေဟိ တတော(ထိုသတ္တဝါ သင်္ခါရတို့မှ)
 ဝိဝိတ္တတာ၊ ဧကိဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

ပုဋ္ဌိတော။ ။ထိုဝိဝေက ၂ မျိုးတွင် ဈာန်စိတ်အစဉ် ဖြစ်နေခြင်းကို ဈာန်ဝင်စား
 ခြင်းဟု ခေါ်၏၊ ထိုဈာန်ဝင်စားခြင်းသည် စိတ္တဝိဝေကတည်း၊ ဈာန်ဝင်စားပြီးနောက်
 ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပြီး၍ ရူပါရုံစသော သင်္ခါရအာရုံတို့နှင့် တွေ့ရခြင်းသည် စိတ္တဝိဝေကမှ
 ထခြင်းတည်း၊ ရဟန်းရှင်လူဟူသော သတ္တဝါတို့ကို အတွေ့ခံတော်မမူခြင်းသည် ကာယ
 ဝိဝေကတည်း၊ အတွေ့ခံတော်မူခြင်းကား ကာယဝိဝေကမှ ထတော်မူခြင်းတည်း၊ ထို ၂
 မျိုးသော ဝိဝေကမှ ထတော်မူခြင်းကို “ပုဋ္ဌိတ”ဟု ဆိုလိုသည်၊ [တတော ဒုဝိဓ
 ဝိဝေကတော ဘဝဂံပ္ပတ္တိယာ ရူပါရမ္မဏာဒိသင်္ခါရ သမာယောဂေန ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာဒိ
 သတ္တသမာယောဂေန စ ဥပေတော။]

၁၆၄။ ပဋိသလ္လာနာပုဋ္ဌိတောတိ-ကား၊ တေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ-တို့၏၊
 ဇီဝိတက္ခယပုတ္တဘာဝံ-အသက်ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊
 ဥတွာ-သိတော်မူပြီး၍၊ တတော ဧကိဘာဝတော-ထိုတစ်ပါးတည်း၏ အဖြစ်မှ၊
 ပုဋ္ဌိတော - ထတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဇာနန္တောပိ - သိပါသော်လည်း၊
 အဇာနန္တောဝိယ-သိတော်မမူသကဲ့သို့၊ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ-စကားကိုဖြစ်စေ
 ခြင်းငှာ၊ ဝါ-စကားလက်စ ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ-ကို၊
 အာမန္တေသိ-အမိန့်ရှိတော်မူပြီ၊ ဝါ-မေးတော် မူပြီ၊ ကိံ နုခေါ အာနန္ဒ၊ ပေ၊
 ဘိက္ခုသံဃောတိ-ကား၊ အာနန္ဒ-နွာ၊ ဣတော-ဤအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊
 ဗဟူ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ဆည်းကပ်ရာ
 အရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒ္ဓေသံ-သင်ယူအပ်သောပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-
 အဖန်ဖန်မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏန္တိ-ယူကြကုန်၏၊
 [မိမိဆရာ၏ အထံ၌ ယူကြသည်၊] သဇ္ဈယန္တိ-သရဇ္ဈာယ်ကြကုန်၏၊
 ဧကပဇ္ဇောတောဝိယ-တစ်ခဲနက် တောက်ပသကဲ့သို့၊ အန္တော အာရာမော-
 ကျောင်းတိုက် အတွင်းကို၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဣဒါနိ ပန-ယခုအခါ၌
 ကား၊ အဒ္ဓမာသမတ္တဿ-တစ်လဝှက်မျှ၏၊ အစ္စယေန-လွန်ရာအခါ၌၊
 ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ တနဘူတော ဝိယ-နည်းပါးသည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တနကော မန္တော အပ္ပကော(ဝိယ)-နည်းပါးသကဲ့သို့၊ ဝိရဠဝိရဠော
 ဝိယ-ကျိုးတိုးကျဲတဲကဲ့သို့၊ ဇာတော-ဖြစ်နေပါတကား၊ ကာရဏံ-အကြောင်း
 ကား၊ ကိံ နု ခေါ-အဘယ်နည်း၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဒိသာသု-အရပ်မျက်နှာတို့၌၊
 ပက္ကန္တာ ကိံ-ဖဲသွားကြကုန်သလော၊ ဣတိ (အာမန္တေသိ)။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ အာနန္တော-သည်၊ ကမ္မဝိပါကေန-ကံ၏
 အကျိုးကြောင့်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဇီဝိတက္ခယပုတ္တိ-အသက်ကုန်ခြင်း
 သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ အသလ္လက္ခေန္တော-မမှတ်သားနိုင်ဘဲ၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနာနု
 ယောဂပစ္စယာ ပန-အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်ကား၊ (ဇီဝိတက္ခယပုတ္တိ-ကို) သလ္လက္ခေန္တော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 တထာဟိ၊ ပေ၊ ဘဂဝါတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊
 ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အရဟတ္တပုတ္တိယာ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းငှာ၊ အညံ-
 အခြားသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ယာစန္တော-တောင်းပန်လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သာဓု
 ဘန္တေ ဘဂဝါတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ တဿ-ထို သာဓု ဘန္တေ
 ဘဂဝါအစရှိသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-ကား၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်
 ပါ၏၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယေန(ကာရဏေန)-အကြင် ဒေသနာတော်တည်းဟူသော

အကြောင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံဃော၊ အရဟတ္တေ-၌၊ ပတိဋ္ဌဟေယျ-တည်ရာပါ၏။ အည-အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးသော၊ (တံ) ကာရဏံ-ကို၊ အာစိက္ခတု-ဟောတော်မူပါ။ ဟိ-မှန်၊ မဟာသမုဒ္ဒံ-မဟာသမုဒ္ဒရာသို့၊ ဩရောဟဏ တိတ္ထာနိဝိယ-သက်ဆင်းကြောင်း ဆိပ်ကမ်းတို့ကဲ့သို့၊ အညာနိပိ-အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဿနဿတိဒဿကသိဏစတုဓာတု ဝဝတ္ထာနဗြဟ္မဝိဟာရာနာပါနဿတိပွဘောဒါနိ-၁၀ ပါးသော အနဿတိ၊ ၁၀ ပါးသော ကသိုဏ်း၊ ၄ ပါးသော ဓာတုဝဝတ္ထာန်၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ၊ အာနာပါနဿတိ အပြားရှိကုန်သော၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ နိဗ္ဗာနောရောဟဏကမ္မဋ္ဌာနာနိ-နိဗ္ဗာန် သို့ သက်ဆင်းကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိပါကုန်၏။ တေသု-ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သမဿာသေတွာ-သက်သာ စေတော်မူ၍၊ အညတရံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အာစိက္ခတု-ဟောတော်မူပါ။ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အရှင်အာနန္ဒာ၏ အလိုတည်း၊ [ရှေ့၌ “တဿတ္ထော”ဟု ပါခဲ့သောကြောင့် ဣတိနောင် “အဓိပ္ပာယော”မပါလျှင် စာသွား ထုံးစံကျမည်၊ သို့မဟုတ် “ပတိဋ္ဌဟေယျာတိ” ဟု ရှေ့၌ ဣတိ ပါစေ၍ ထို ဣတိမှ “တဿတ္ထော” ဟု ပြန်လှည့်သင့်၏။ မဟာသမုဒ္ဒံ စသည်တို့ကား အဓိပ္ပာယတ္ထဟု ယူသင့်သည်။]

အထ-လျှောက်ထားရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တထာ-ထိုလျှောက် ထားသည့်အတိုင်း၊ ကာတုကာမော-ပြုတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ထေရံ- အရှင် အာနန္ဒာထေရ်ကို၊ ဥယျောဇေန္တော-တိုက်တွန်းတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေနဟာနန္ဒာတိအာဒိ-တေနဟာနန္ဒ အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော် မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုတေနဟာနန္ဒ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယာ တိ-ကား၊ ဝေသာလိံ-ဝေသာလီမြို့ကို၊ ဥပနိဿာယ-ဂေါစရဂါမ်မှီ၍၊ [ဝေသာလီ နဂရံ ဂေါစရဂါမ် ကတွာ၊] သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဂါဝုတေပိ-တစ်ဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌လည်းကောင်း၊ အမုယောဇနေပိ-ယူဇနာဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှ အတိုင်း အရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ဝိဟရန္တိ- ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ တေ-

☞

အာနာပါနဿတိ။ ။ဒဿနဿတိ၌ အာနာပါနဿတိ ပါပြီးဖြစ်သော်လည်း စည်းဝေးမည့် ထိုရဟန်းတို့တွင် အများအား လျှောက်ပတ်သောကြောင့် အာနာပါနဿတိကို ထပ်၍ ယူပြန်သည်။ အာဟာရေပဋိကူလသညာကို အသုဘသဘောရှိသောကြောင့် အသုဘ၌ သွင်းယူ၏။ အာရပ္ပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုကား အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် မယူ။

ထိုရဟန်းတို့ကို၊ သန္နိပါတေဟိ-စည်းဝေးစေလော၊ ဣတိအတ္ထော၊ တေ သဗ္ဗေ၊
 ပေ၊ သန္နိပါတေတွာတိ-ကံး၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂန္ထု-ငှာ၊ ယုတ္တဋ္ဌာနံ-
 သင့်လျော်သော အရပ်သို့၊ သယံ၊ ဂန္ထာ-၍၊ အညတ္ထ-အခြားသော အရပ်သို့၊
 (ကိုယ်တိုင်သွားခြင်းငှာ မသင့်လျော်သောအရပ်သို့၊) ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်
 တို့ကို၊ ပဟိဏိတွာ-စေလွှတ်၍၊ မုဟုတ္တေနဝ-တစ်မုဟုတ်ချင်း ဖြင့်သာလျှင်၊
 အနဝသေသေ-အကြွင်းမရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ-
 ဆည်းကပ်ရာတရားသဘင်၌၊ [ဓမ္မသဘာယံ၊] သမူဟံ-အပေါင်းကို၊ ကတွာ-
 ၍၊ ယဿ၊ ပေ၊ မညတိတိဇတ္ထ-ဤပါဌ်၌၊ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-
 အရှင်အာနန္ဒာ၏ အလိုတည်း၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဘိက္ခုသံဃော-
 ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သန္နိပတိတော-စည်းဝေးပြီးပါပြီ၊ [“သန္နိပတိတော-
 စည်းဝေးစေအပ်ပါပြီ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ “သန္နိပါတေဟိ၊ သန္နိပါတေတွာ”
 ဟူသောရှေ့စကားတို့ကို ထောက်လျှင် ကာရိတ်ပစ္စည်းပါသော ဤမူကွဲက
 သာ၍ကောင်းသည်၊] ဒေသ-ဤအချိန်သည်ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဓမ္မကထံ-
 တရားစကားကို၊ ကာတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အနုသာသနီ-အဆုံးအမတော်ကို၊
 ဒါတုံ-ပေးတော်မူခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ကာလော-အချိန်ပါတည်း၊ ဣဒါနိ-
 ၌၊ တုမေ-ရှင်တော်ဘုရားတို့သည်၊ ယဿ-အကြင် တရားဟောတော်မူခြင်း၊
 အနုသာသနီ ပေးတော်မူခြင်း၏၊ ကာလံ-ကို၊ ဇာနာထ-သိတော်မူကုန်၏၊
 တံ-ထိုတရားဟောတော်မူခြင်း အနုသာသနီ ပေးတော်မူခြင်းကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-
 ပြုထိုက်ပါ၏၊ ဣတိ-ကား၊ (အဓိပ္ပာယော)၊ [ဤနေရာ၌ ယောဇနာဖွင့်ပုံရှုပ်၏။]

အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာအဖွင့်

၁၆၅။ အထခေါ-ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အယမ္ဗိခေါ
 ဘိက္ခဝေတိ-ဟူ၍၊ အာမန္တေသိ-ပြီ၊ စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ အာမန္တောတွာ-
 မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့
 ရောက်ခြင်းငှာ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အာစိက္ခိတအသုဘကမ္မဋ္ဌာနတော-ဟောတော်မူအပ်
 ပြီးသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှ၊ အညံ-အခြားသော၊ ပရိယာယံ-ဒေသနာတော်
 တည်းဟူသော အကြောင်းကို၊ အစိက္ခန္တော-ဟောတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 အာနာပါနဿတိသမာဓိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ-

မုဟုတ္တေနဝ။ ။ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရဟန်းတော်တို့သည် ဘုရားအထံမှ
 သတင်းစကားကို နားထောင်လျက် နေကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၌လည်းကောင်း၊
 တရားတော်၌လည်းကောင်း လေးစားသောအားဖြင့် လာကြဖို့ရန် ခေါ်သောစကား၏
 အခြားမဲ့၌ပင် ထ၍လာကြသည်ကို “တစ်မုဟုတ်ချင်း” ဟု ဆိုသည်။

ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ သန္တပဏီတကမ္မဋ္ဌာနဒဿနတ္ထ
 မေဝ-ငြိမ်သက်မွန်မြတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်၊
 အယံပါဠိ-ဤပါဠိတော်ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 (ထိုသို့ရဟန်းတို့အား သန္တပဏီတ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာသာ
 ဤပါဠိတော်၏ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊
 အပရိဟာပေတွာ-မယုတ်လျောစေမူ၍၊ အတ္ထယောဇနာက္ကမံ-အနက်၊ ယောဇနာပုံ
 အစဉ်ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏနံ- အဖွင့်ကို၊ ကရိဿာမိ- ပြုပေအံ့၊ [အတ္ထဉ္စ +
 ယောဇနက္ကမဉ္စ-ဋီကာ။]

တတြ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ ဝါ-ထိုပုဒ်တို့တွင်၊ တာဝ-အတ္ထမှ ရှေးဦးစွာ၊
 အယမ္ပိ ခေါ် ဘိက္ခဝေတိ ဣမဿ ပဒဿ-အယမ္ပိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဟူသော
 ဤပုဒ်၏၊ အယံ-ကား၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ [အတ္ထ၊
 ယောဇနာ ၂ မျိုးတွင် ယောဇနာသံဝဏ္ဏနာ-ဟူလို။] ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ကေဝလံ-
 အာနာပါနဏဿတိ သမာဓိမတက် သက်သက်၊ အသုဘဘာဝနာယေဝ-
 အသုဘဘာဝနာသည်သာ၊ ကိလေသပ္ပဟာနာယ-ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းငှာ၊
 သံဝတ္ထတိ-ဖြစ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ [ဤဝါကျဖြင့် အယမ္ပိ၌ ပီ၏
 ပေါင်းအပ်သောအနက်ကိုပြ၏၊] အပိစ-အဟုတ်ကား၊ အယမ္ပိ ခေါ်
 အာနာပါနဏဿတိ သမာဓိ-ဤ အာနာပါနဏဿတိ သမာဓိသည်လည်း၊
 ပ၊ဂူပသမေတိ-ငြိမ်းစေနိုင်၏၊ ဣတိ (ယောဇနာ)၊ [အပိုဝါကျ ပါဌသေသထည့်၍
 ယှဉ်စေခြင်းဟူသော သမ္ပန္နယောဇနာ-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊
 အယံ-ကား၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-အနက်အဖွင့်တည်း၊ အာနာပါနဏဿတိတိ-ကား၊
 အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်
 သော၊ သတိ-သတိတည်း၊ [ဒီဃ၊ ရဿစသော အထူးတို့နှင့်တကွ ထွက်သက်
 နှင့် ဝင်သက်ကိုခွဲခြား၍ အာရုံပြုသော သတိ၊ “အဿာသပဿာသေသု+
 သတိ’ အဿာသပဿာသသတိ” ဟု လည်းကောင်း “အာနာပါနေသု+သတိ
 အာနပါနဿတိ” ဟုလည်းကောင်းပြု။]

ဟိ-သာဓကကား၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌၊ အာနန္တိ
 အဿာသော၊ ပေ၊ တသုပဋ္ဌာတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤ စကားရပ်ကို၊
 (ဓမ္မသေနာပတိနာ)၊ ဝုတ္တံ၊ [အာနန္တိ-ကား၊ အဿာသော-ရှေးဦးစွာ အသက်

အာနန္တိ အဿာသော။ ။အာနံ၌ အာပုဗ္ဗ အန (ဇီဝနေ)ဟူသောဓာတ်, “ကရဏေ
 ကိဝံ(ကိ)”ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ အာနတိ အနေနာတိ အာနံ၊ အနေန-ဤလေဖြင့်၊
 အာနတိ=အာ (ပဌမံ)+ အနတိ-ရှေးဦးစွာ အသက်ရှင်ရ၏၊ ဝါ-ရှိက်ရ၏၊ ဣတိအာနံ-

ရှင်ကြောင်း လေတည်း၊ ဝါ-ရှိက်လေတည်း၊ ဝါ-ထွက်သက်တည်း၊ ပဿာ
သော-နောက်မှ အသက်ရှင်လေသည်၊ ဝါ-ရှုလေသည်၊ ဝါ-ဝင်သက်သည်၊
နော-မဟုတ်၊ အပါနန္တိ-ကား၊ ပဿာသော-နောက်မှ အသက်ရှင်ကြောင်း
လေတည်း၊ ဝါ-ရှုလေတည်း၊ ဝါ-ဝင်သက်တည်း၊ အဿာသော-ရှေးဦးစွာ
အသက်ရှင်ကြောင်း လေသည်၊ ဝါ-ရှိက်လေသည်၊ ဝါ-ထွက်သက်သည်၊
နော-မဟုတ်၊ အဿာသဝသေန-ထွက်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာနံ-
ကပ်၍တည်ခြင်း သဘောတရားသည်၊ သတိ-သတိတည်း၊ [အဿာသကို
အာရုံပြုသောသတိ-ဟူလို။] ပဿာသဝသေန-ဝင်သက်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
ဥပဋ္ဌာနံ-ကပ်၍တည်ခြင်းသဘောတရားသည်၊ သတိ-တည်း၊ [ပဿာသကို
အာရုံပြုသောသတိ-ဟူလို။] ယော-အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဿသတိ-
ရှိက်၏၊ ဝါ-ထွက်သက်ကိုပြု၏၊ တဿ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌၊ ဝါ-ထို
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ကပ်၍တည်၏၊ ဝါ-ထင်လာ၏၊ ယော-သည်၊
ပဿသတိ-ရှု၏၊ ဝါ-ဝင်သက်ကိုပြု၏၊ တဿ-၏စိတ်၌၊ ဝါ-အား၊
ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝါ-၏။

သမာဓိတိ-ကား၊ အာနာပါန ပရိဂ္ဂဟိကာယ-ထွက်သက်ဝင်သက်ကို
ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော၊ တာယသတိယာ-ထိုသတိနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပ္ပန္နာ-
ဖြစ်သော၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ-စိတ္တေကဂ္ဂတာတည်း၊ ဝါ-စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း

ရှေးဦးစွာ အသက်ရှင်ကြောင်းလေ၊ ဝါ-ရှိက်လေ၊ ထွက်သက်၊ အဿသော၌ အာပုဗ္ဗ+
သသဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း အဿသတိ အနေနာတိ အဿာသော၊ အဿသတိ=အာ ပဌမံ+
သသတိ-ရှေးဦးစွာ အသက်ရှင်၏၊ ဝါ-ရှိက်၏ဟုပေး။ ဤနည်းအားဖြင့် အာနနှင့်
အဿာသသည် အနက်တူသောကြောင့် “အာနန္တိအဿာသော”ဟုဖွင့်သည်၊ ဤကား-
“အဿာသောတိ ဗဟိနိက္ခမနဝါတော” ဟု ဖွင့်လတ္တံ့အတိုင်းတည်း။

ပါဏန္တိ ပဿာသော။ ။ပ + အန၊ ပ (ပြ) ဥပသာရကြောင့် န ကို ဏ ပြု၊
(ထောမနိဓိ)၊ ပသည် ပစ္စာအနက်ဟော၊ ပစ္စာ-နောက်မှ+အာနံ-အသက်ရှင်ကြောင်း
လေတည်း၊ ပါဏံ-နောက်မှဖြစ်သောလေ၊ ဝါ-ရှုလေ၊ ဝင်သက်၊ ပစ္စာ+သာသော
ပဿာသော၊ ဤကား-“ပဿာသောတိ အန္တောပဝိသနဝါတော”ဟု ဖွင့်လတ္တံ့ အတိုင်း
တည်း၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြောင်းပြန်ဖွင့်ရကား ထိုအလိုအားဖြင့် “အာ-အဘိမုခံ-
အတွင်း သို့ ရှေးရှု-အာနံ-အသက်ရှင်ကြောင်းလေတည်း” ဟုလည်းကောင်း “အာ(အဘိမုခံ)+
သာသော အဿာသော” ဟုလည်းကောင်းဆို၍ ရှုလေဝင်သက်ကို အာနအဿာသ၊
ရှိက်လေ ထွက်သက်ကို ပါဏပဿာသဟု ဆိုပါ၊ [ပါဏံနေရာဝယ် “အပါနံ”လည်း
အဘိဓာန် ရှိ၏။ “အပ-အာန” ဟုခွဲ၊ ထိုအလို “ပါန”ဟု ရှိစေ။]

တည်း၊ စ-ဆက်၊ အယံ ဒေသနာ-ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိ ဒေသနာသည်၊ သမာဓိသီသေန-သမာဓိဟူသော ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ဝါ-သမာဓိကို ပဓာနပြုသဖြင့်၊ (ပဝတ္တာ-ဖြစ်၏၊) သတိသီသေန-သတိဟူသော ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ဝါ-သတိကို ပဓာနပြုသဖြင့်၊ န (ပဝတ္တာ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာနာပါနဿတိယာ-ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သောသတိနှင့်၊ ယုတ္တော-ယှဉ်သော၊ သမာဓိ-တည်း၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-သမာဓိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အာနာပါနဿတိယံ-ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိကြောင့်၊ (ဥပ္ပန္နော-သော၊) သမာဓိ-တည်း၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-သမာဓိ၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘာဝိတောတိ-ကား၊ ဥပ္ပာဒိတော- အစစွာ ဖြစ်စေအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝဗ္ဗိတောစ-တိုးတက်ပွားများစေအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုလိကံတောတိ-ကား၊ ပုနပျုနံ-ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ကတော-သည်၊ [“သမာနော-

တသ္မာ၊ ဟေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပဌမနည်း၌ “ယုတ္တော” ဟု အလယ်ပုဒ်ကြေသောကြောင့် သတိနှင့်တကွဖြစ်သော (သတိက သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်သော) သမာဓိကိုယူ၊ ဒုတိယနည်း၌ သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်သော တကွဖြစ်ဘက် သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ ဥပစာရ အခိုက်အတန့်၌ သတိက ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်သော အပ္ပနာသမာဓိကိုလည်းကောင်းယူ၊ [ဒုတိယသို့ ပန ဥပနိဿယဘာဝေါပိ။]

ဥပ္ပာဒိတော။ ။ပဌမရအပ်သော ဈာန်သမာဓိကို ရည်ရွယ်၍ ဘာဝိတောကို “ဥပ္ပာဒိတော”ဟုဖွင့်၏၊ ဘာဝံ (ဝိဇ္ဇမာနတံ-ထင်ရှားပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်သို့) ဣတော (ဂတော-ရောက်သော သမာဓိတည်း၊) ဣတိ ဘာဝိတော-ဥပ္ပာဒိတော-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ပဋိလဒ္ဓမတ္ထော-ရအပ်ပြီးကာမျှဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ “ဘာဝံ+ဣတော” ဟု ဤ၌ ဝိဂ္ဂဟပြုသော်လည်း “ဘာဝေတိတိ ဥပ္ပာဒေတိ ဝဗ္ဗေတိ” ဟု ဖွင့်လေ့ရှိသော အခြားနေရာ၌ ဤသို့ “ဘာဝ+ဣတ”ဟု မခွဲနိုင်ရကား “ဘာဝိယတေ ဥပ္ပာဒိယတေတိ ဘာဝိတော”ဟုလည်း ဝိဂ္ဂဟ ပြုနိုင်သည်ဟုမှတ်။

ဝဗ္ဗိတော။ ။ပဌမရအပ်ပြီးနောက် ထိုဈာန်ကိုပင် အထပ်ထပ် ဝင်စားသောအားဖြင့် အထုံရအောင် ပြုအပ်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဝဗ္ဗိတော”ဟု တစ်ဆင့်ဖွင့်သည်၊ ဥပ္ပန္နော ပန လဒ္ဓါသေဝနော (ရအပ်သော အထုံအာသေဝနရှိသော သမာဓိသည်)၊ ဘာဝိတော-ပဂုဏဘာဝံ (အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်၏အဖြစ်သို့) အာပါဒိတော ဝဗ္ဗိတောတိ အတ္ထော၊ ဤနည်း၌ ဘူဇာတ်သည် ဝဗ္ဗန အနက်ဟောတည်း။ “ဘာဝိယတေ ဝဗ္ဗိယတေတိ ဘာဝိတော” ဟု ပြု။

ပုနပျုနံကတော။ ။ဗဟုလံကို ပုနပျုနံဟု ဖွင့်သည်၊ “ဗဟုလံ+ကတော ဗဟုလိကတော”ဟုပြု၊ သွတ္တံ၌(ဤ) ပစ္စည်းသက်၊ တစ်နည်း(အ)ကို (ဤ)ပြု၊ [ဗဟုလံ ပဝတ္တိ

သော်”ဟု ဆက်၊] သန္တောစေဝ ပဏီတောစာတိ-ကား၊ သန္တောစေဝ-
 ငြိမ်သက်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပဏီတောစေဝ-မွန်မြတ်သည်သာလျှင်
 လည်းကောင်း၊ ပဏီတောစေဝ-မွန်မြတ်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ)၊
 [ဝူပသမေတိဉ္စစပ်၊] ဥဘယတ္ထ-သန္တော ပဏီတောဟူသော ၂ ပုဒ်လုံး၌၊
 ဧဝသဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ နိယမော-အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
 ၏၊ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဟိ-ဧဝသဒ္ဓါဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ရခြင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်
 ကို ဆိုဦးအံ့၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ-အသုဘလျှင် အာရုံရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊
 ဝါ-အသုဘဈာန်သည်၊ ကေဝလံ-အသုဘအာရုံမဘက် သက်သက်၊ ပဋိဝေဓ
 ဝသေန-ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော ဈာန်အင်္ဂါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သန္တု-ငြိမ်သက်
 သည်လည်းကောင်း၊ ပဏီတဉ္စ-မွန်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ယထာ-
 လည်းကောင်း၊ ပန-ဗျုတ်ရိတ်ကား၊ ဩဠာရိကာရမဏတ္တာ-ရန်ရင်းသော

တော၊ တေန အာဝဇ္ဇနာဒိဝသိဘာဝပုတ္တိ အာဟ-ထိုဗဟုလီကတောဖြင့် အာဝဇ္ဇနစသော
 ဝသိဘာသို့ရောက်ခြင်းကို မိန့်တော်မူ၏၊] တချို့နေရာ၌ကား “အဗဟုလောပိ ဗဟုလောပိယ
 ကတော ဗဟုလီကတော”ဟု ဖွင့်၏၊ သမာဓိတစ်မျိုးတည်း ဖြစ်၍ မများသော်လည်း
 အထပ်ထပ်ဝင်စားသေအားဖြင့် များသကဲ့သို့ပြုအပ်သည်-ဟူလို။

ပဏီတောစေဝ။ ။ပါဠိတော်၌ “ပဏီတောစ”ဟု ဧဝမပါသော်လည်း သန္တော
 စေဝမှ ဧဝကို လိုက်စေ၍ “ပဏီတောစေဝ”ဟု အနက်မှတ်ပါ-ဟူလို၊ ဥပမာ-“ဣဓေ
 ဘိက္ခဝေ ပဌမော သမဏော-ဣဓ ဒုတိယော” ပါဠိ၌ “ဣဓေ ဒုတိယော” ဟု ဧဝကို
 လိုက်စေရသကဲ့သို့တည်း။

အယံဟိ။ ။၂ ပုဒ်လုံး၌ ဧဝသဒ္ဓါဖြင့် ခိုင်မြဲအောင် ဆိုရခြင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို
 ပြလိုသောကြောင့် “အယံ ဟိ”စသည်မိန့်ဟု ငြိကာကျမ်းတက်၏၊ အခြားနေရာ၌ “ကိံ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ”နောင် ဤ ဟိမျိုးကို ဝိတ္တာရဇောတကဟု ချည်းဖွင့်လေ့ရှိ၏၊ သို့ဖြစ်၍
 ငြိကာဖွင့်အလို “ကိံဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန်မတူ၊ [ဥဘယနိယမေန လဒ္ဓဂုဏံ
 ဒသေတုံ အယဉ္စိတိအာဒိ ဝုတ္တံ။]

အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။အသုဘကို အာရုံပြုသော ဈာန်ကို “အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ”ဟု
 ဆိုသည်၊ အာရုံကမ္မဋ္ဌာန်းအာရမဏိက ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂ မျိုးတွင် အာရမဏိကကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 ဆိုလိုသည်၊ အသုဘေသု-အသုဘအာရုံတို့၌+ကမ္မ-အားထုတ်မှုတည်း၊ အသုဘကမ္မ-မူ၊
 ထိုအားထုတ်မှုသည်ပင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခအထူးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်
 ဌာနလည်းမည်၏၊ ဣတိ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ- (ငြိကာ)။

ပဋိဝေဓဝသေန။ ။ဈာန်ပဋိဝေဓဝသေန-ဈာန်ဟိ ဘာဝနာဝိသေသေန ဣဇ္ဈန္တံ
 (ပြည့်စုံလတ်သော်) အတ္တနော ဝိသယံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တမေဝ ဝတ္တတိ၊ [ဤအလို “ပဋိဝိဇ္ဈတိ-
 မိမိအာရုံကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဣတိ ပဋိဝေဓော”ဟု ကတ္တုသာမပြု၊ ဈာန်ကို
 အရကောက်ပါ၊] ယထာသဘာဝတော ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ စာတိ။ [ဤအလို “ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ-
 သဘောအမှန်အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကဖြစ်စေ ထိုးထွင်း၍
 သိအပ်၏၊ “ဣတိ ပဋိဝေဓော”ဟု ကမ္မသာမပြု၍ ဈာန်ကိုပင် အရကောက်ပါ။]

အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိကူလာရမဏတ္တာစ-စက်ဆုပ်
ဖွယ် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏဝသေန-ဖြင့်၊
နေဝသန္တ-မငြိမ်းသက်သည်လည်းကောင်း၊ န ပဏီတံ-မမွန်မြတ်သည်လည်း
ကောင်း၊ (ဟောတိ) ယထာ-လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ အယံ-ဤအာနာပါန
သတိ သမာဓိသည်။ [အယံ ဟိမှ အယံကို ဤနေရာ၌ယူပေးသည်။] ကေနစိ
ပရိယာယေန-တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-မည်သည့် အမြွက်
ကြောင့်မျှ၊ အသန္တောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏီတောဝါ-သည်လည်း
ကောင်း၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ အပိစခေါ-စင်စစ်ကား၊ အာရမဏသန္တတာယပိ-
ထွက်သက်ဝင်သက်အာရုံ၏ ငြိမ်သက် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ သန္တော
ဂူပသန္တော-ငြိမ်သက်၏၊ နိဗ္ဗုတော- အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေး၏၊ ပဋိဝေဓသင်္ခါတ
အင်္ဂသန္တတာယပိ-ပဋိဝေဓဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်အင်္ဂါ၏ငြိမ်သက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ (သန္တော ဂူပသန္တော နိဗ္ဗုတော-၏၊ အာရမဏပ္ပဏီတ
တာယပိ-ထွက်သက် ဝင်သက် အာရုံ၏ မွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊
ပဏီတော-မွန်မြတ်၏၊ အတိတ္တိကရော-တင်းတိမ်မှုကိုမပြုတတ်၊ [အာနာပါနကို
အာရုံပြု၍ ဖြစ်စေ အပ်သော 'သမာဓိက တင်းတိမ်အားရအောင်မပြုတတ်၊
ထပ်ကာထပ်ကာ ဝင်စားချင်စရာ ကောင်းသည်-ဟူလို၊] အင်္ဂပဏီတ တာယပိ-
ဈာန်အင်္ဂါ၏ မွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ (ပဏီတော အတိတ္တိကရော)၊
ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ တေန-ကြောင့်၊ (အာရမဏ-
ပဋိဝေဓအားဖြင့် သန္တ၊ အာရမဏ၊ အင်္ဂအားဖြင့်၊ ပဏီတ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊) သန္တောစေ ပဏီတော စာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဩဋ္ဌာရိကာရမဏတ္တာစသည်။ ။ဗိဘန္တာရမဏတ္တာ “ရွံရှာဖွယ် အာရုံရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိကူလာရမဏတ္တာ-ဇိဂုတ္တာရမဏတ္တာ၊ ပရိယာယေနာတိ
ကာရဏေန၊ လေသန္တရေနဝါ (အမြွက်တစ်မျိုးအားဖြင့်)။

အာရမဏသန္တတာယ။ ။အနုက္ကမေန ဝိဝေဓေတဗ္ဗတံ-အစဉ်အားဖြင့် တရွေ့ရွေ့
ကင်းဆိတ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာရမဏဿ-ရောက်သော အာနာပါနအာရုံ၏၊
ပရမသုခုမတံ သန္တာယ အာဟ-ထိုသန္တ အာရုံကို အာရုံပြုသော သတိသမာဓိတရား လည်း
ငြိမ်သက်စွာတည်နေတော့၏၊ ထို့ကြောင့် “သန္တောကို ဂူပသန္တော-ဂူပသန္တောကို နိဗ္ဗုတော”ဟု
ဖွင့်သည်၊ [အာရုံငြိမ်သက်၍ အာရမဏိက ငြိမ်သက်ပုံကား လောကုတ္တရာ တရားများကို
အာရုံပြုသော ပစ္စဝေက္ခဏာဇောဝီထိ၏ ငြိမ်သက်ပုံဖြင့် ထင်ရှားသည်။]

အသေစနကောစ၊ ပေ၊ ဝိဟာရောတိ ဧတ္ထ- ပါဌ်ဉ္စ၊ (ဂုဋ္ဌတ္ထံ) ပန (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)၊ အဿ-ထိ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ၏၊ သေစန- သွန်းလောင်းထည့်ခတ်ရခြင်းသည်၊ န-မရိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသေစနကော၊ အနာသိတ္တကော-သွန်းလောင်း ထည့်ခတ်အပ်သော တစ်စုံတစ်ခုမရိ၊ (အနာ သိတ္တကတ္တာ-ကြောင့်)၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဏော-အခြားတရားတို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်းမရိ၊ (အဗ္ဗော ကိဏ္ဏတ္တာ-ကြောင့်)၊ ပါဋ္ဌေက္ခော-အသီးအခြားတစ်ပါးတည်းသည်၊ [“ပဋိ+ဧကော ယေဝ ပါဋ္ဌေက္ခော”ဟု ပြု၊ သုတ္တဉ္စ ဣပစ္စည်း၊] အာဝေဏိကော- မကင်းမူ၍ဖြစ်သည်၊ ဝါ-အခြားတရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤ အာနာပါနဿတိ သမာဓိဉ္စ၊ ပရိကမ္မဝါ-သန္တဖြစ်ဖို့ရန် ပရိကမ်သည် လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဥပစာရေနဝါ-ဥပစာရသမာဓိကြောင့်လည်း၊ သန္တတာ- ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (နတ္ထိ)၊ [ပါဌ်ရိအတိုင်း “ဧတ္ထ-ဉ္စ၊ ပရိကမ္မေန ဝါ-ဖြင့်၊ လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နတ္ထိ”ဟုသော်လည်းပေးပါ၊] အာဒိမနသိကာရတော-

အသေစနကော။ ။သန္တ-ပဏိတဖြစ်ဖို့ရန် တစ်စုံတစ်ခုကို သွန်းလောင်းရခြင်း ထည့်ခတ်ရခြင်းမရိ၊ လက်သုပ်ဟင်းလျာလုပ်ရာ၌ ကောင်းမွန်အောင် ပုစွန်ခြောက်ထည့်ရ၊ ဆီလောင်းရသကဲ့သို့ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိဉ္စ သန္တဖြစ်အောင် ပဏိတဖြစ်အောင် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ထည့်ရ၊ ခတ်ရခြင်း မရိ၊ အားထုတ်သည်မှစ၍ ပင်ကိုအတိုင်းပင် သန္တပဏိတဖြစ်နေပြီ-ဟုလို၊ နတ္ထိ+သေစန ယဿာတိ အသေစနော၊ သမာသန္တ- ကပစ္စည်းသက်၍ “အသေစနကော”ဟု ဖြစ်၏။

ဋီကာ။ ။နာဿ သန္တပဏိတဘာဝါဝဟံ ကိဉ္စိ သေစနန္တိ အသေစနကော၊ [သိဉ္စိ ယတေ သေစနံ (လောင်းထည့်ရခြင်း)]၊ အသေစနကတ္တာ အနာသိတ္တကော-လောင်းထည့် အပ်သော တစ်စုံတစ်ခုမရိ၊ အနာသိတ္တကတ္တာ ဧဝ အဗ္ဗောကိဏ္ဏော အသမ္ဘိဿော ပရိကမ္မာဒိနာ-ပရိကမ်ဥပစာတို့နှင့် ရောခြင်းမရိ၊ [ပရိကမ်ဥပစာကြောင့် သန္တပဏိတ ဖြစ်ရသည်မဟုတ်-ဟုလို၊] တတောယေဝါ ပါဋ္ဌိယေက္ခော (ဝိသု ဧကော-သီးခြားတစ်ပါး တည်းသော) အာဝေဏိကော အဿာဓာရဏော၊ သဗ္ဗမေတံ-ဤစကားအားလုံးကို၊ သရသတော ဧဝ-ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်ပင်၊ သန္တဘာဝံ ဒသေတုံ ဂုတ္တံ။

နတ္ထိ၊ ပေ၊ သန္တတာ။ ။ဋီကာ၌ “ပရိကမ္မဝါ သန္တဘာဝနိမိတ္တံ၊ ပေ၊ တာဒိသံ ဣဓ နိတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဥပစာရေနဝါ နတ္ထိ ဧတ္ထ သန္တတာ” ဟုလည်း ကောင်းရှိသောကြောင့် ရှေးစာများ၌ “နတ္ထေတ္ထ ပရိကမ္မ-ဥပစာရေနဝါသန္တတာ”ဟု ရှိဟန်တူ၏၊ ယခုစာအုပ်များ၌ ‘နတ္ထေတ္ထ ပရိကမ္မေန ဝါ ဥပစာရေန ဝါ သန္တတာ’ တွေ့ရသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-“အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းများ၌ ပရိကမ်ဥပစာသမာဓိကြောင့် သန္တ ဖြစ်ရသကဲ့သို့ ဤကမ္မဋ္ဌာန်၌ သန္တဖြစ်ဖို့ရန် ပရိကမ်ဥပစာကို ထည့်ခတ်ဖွယ်မလို၊ နဂိုကပင် သန္တပဏိတ ဖြစ်နေပြီ”ဟု ဆိုလိုသည်။

အစစွာ နှလုံးသွင်းရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝေနော-
သဘောအားဖြင့်ပင်၊ သန္တောစ-ငြိမ်သက်သည်လည်းကောင်း၊ ပဏီတောစ-
မွန်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်တ္ထ
တည်း။

ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ ကေစိ-အချို့သော ဥတ္တရဝိဟာရဝါသီထေရ်တို့သည်၊
အသေစနကောတိ-ကား၊ အနာသိတ္တကော-သွန်းလောင်းထည့်ခတ်အပ်သော
တစ်စုံတစ်ခုမရှိ၊ ဩဇေန္တော-ဩဇာရှိသော အာဟာရနှင့်တူ၏၊ [ဩဇေန္တ
သဒိသော၊] သဘာနေနေဝ-သဘောအားဖြင့်ပင်၊ မခုရော-ချို့မြိန်ကောင်းမြတ်၏၊
ဣတိ၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အယံ-ဤအာနာပါနဿတိ မည်သည်၊
အသေစနကောစ-သန္တပဏီတ ဖြစ်ဖို့ရန်သွန်းလောင်း ထည့်ခတ် ရခြင်းမရှိသည်
လည်းကောင်း၊ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ-ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာ ခဏ၌၊
ဝါ-ခဏကြောင့်၊ ကာယိကစေတသိကသုခပ္ပဋိလာဘာယ-ကာယိကသုခ
စေတသိကသုခကိုရခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တနကော-ဖြစ်စေတတ်သော၊ သုခေါ-
ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝိဟာရောစ-နေကြောင်းသမာပတ်သည်လည်း
ကောင်း၊ (ဟုတွာ) [ဝုပသမေတိဌစပ်၊] ဣတိဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေတိ-ကား၊ အဝိက္ခမ္ဘိတေ အဝိက္ခမ္ဘိတေ-မခွာအပ်ကုန် မခွာ
အပ်ကုန်သေးသော၊ ပါပကေတိ- ကား၊ လာမကေ- ယုတ်မာကုန်သော၊

ကာယိက စေတသိကသုခ။ ။အောက်ဈာန်များ၌ သုခနှင့်ယှဉ်ရကား အောက်ဈာန်
များကို ဝင်စားခိုက်၌ စေတသိကသုခကိုဖြစ်စေနိုင်၏၊ ပဉ္စမဈာန်ကို ဝင်စားခိုက်၌လည်း
ဥပေက္ခာသည် သန္တသဘောရှိရကား သုခနှင့်အလားတူ၏၊ ဈာန်ဝင်စားပြီးသောအခါ
ပဏီတစိတ္တဇရုပ်တို့၏ တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် ကာယိကသုခကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်
၏။ ကာယိကသုခနှင့် စပ်ခိုက် “အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ-ဝင်စားအပ်ရာ ဝင်စားအပ်ရာ
ခဏကြောင့်”ဟု ဟိတ်အနက်၌ သတ္တမိသက်၊ [သုခပ္ပဋိလာဘာယ-(ငှာ) သံဝတ္တနကော
ကို ထောက်၍ “သုခေါ-ချမ်းသာကြောင်း”ဟု ပေးသည်၊ ပါဠိတော်၌ကား-“သုခေါ
ကိုယ်စိတ် ၂ ဖြာချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော”ဟု ပေး။]

အဝိက္ခမ္ဘိတေ။ ။ဥပ္ပန္န၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုဖွင့်သော သံဝဏ္ဏနာတည်း၊ ဥပ္ပန္နသဒ္ဒါသည်
အတိတ (လွန်လေပြီးဖြစ်ပြီးအနက်)، ပဋိလဒ္ဓ (ရအပ်သည်ကိုပင် “ဖြစ်ပြီး” ဟု
ဆိုရသောအနက်) စသောအနက်များစွာကို အဋ္ဌသာလိနီ “ဥပ္ပန္န ဟောတိ”အဖွင့်၌ ပြထား
၏၊ ထိုအနက်များတွင် မဟဂ္ဂုတ်ဈာန် (ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်)ဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ မနှင်ထုတ် အပ်
မပယ်အပ်သေးသော အကုသိုလ်မူလ ၃ ဥပ္ပန္န ခေါ်သည်ဟုပြလို၍ “အဝိက္ခမ္ဘိတေ”
ဟုဖွင့်သည်၊ ဥပါဒ် ဌာတင်အားဖြင့် ငြိမ်နေခိုက် မဟုတ်သော်လည်း မပယ်ခွာရသေးလျှင်
ဥပ္ပန္နဟု ခေါ်ရသည်-ဟုလို၊ [အဝိက္ခမ္ဘိတေ-ဈာနေန သကသန္တာနတော အနိဟတေ
အပ္ပဟိနေ။]

အကုသလေ ဓမ္မေတိ-ကား၊ အကောသလ္လသမ္ဘုတေ-ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တို့ကို၊ ဌာနတော အန္တရဓာပေတိတိ-ကား၊ ခဏနေဝ-မိမိဖြစ်ရာ ခဏချင်းဖြင့်ပင်၊ အန္တရဓာပေတိ-အခြားမဲ့၌ တည်စေ၏၊ ဝါ-ကွယ်ပျောက်စေ၏၊ ဝိက္ခမ္ဘေတိ-ပယ်ခွာနိုင်၏၊ ဝုပသမေတိတိ-ကား၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဥပသမေတိ-ငြိမ်သက်စေနိုင်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ နိဗ္ဗေတောဂိယတ္တာ-ကိလေသာအတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့၌ ဖြစ်သည်၏

အကောသလ္လသမ္ဘုတေ။ ။အကုသိုလ်၏ သဘောကို ဖွင့်သော သံဝဏ္ဏနာတည်း၊ အကောသလ္လ-ဟူသည် ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်-အဝိဇ္ဇာတည်း၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကိုလည်း အဝိဇ္ဇာပဓာနရှိ၏၊ အဝိဇ္ဇာ(မောဟ) မယှဉ်သော အကုသိုလ်မည်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် အကုသလေကို “အကောသလ္လသမ္ဘုတေ”ဟု အကုသိုလ်ဟူသမျှ၏ သဘောကို ဖွင့်သည်၊ [အကောသလ္လံ ဝုစ္ဆတိ အဝိဇ္ဇာ-တတော+သမ္ဘုတေ-အဝိဇ္ဇာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟိ သဗ္ဗေ ပါပဓမ္မာ။]

ခဏနေဝ။ ။“ဌာနမိဿရိယောကာသ” စသော အနက်တို့တွင် ဩကာသ အနက် (တည်ရာကာလခဏ) ဟူသော အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဌာနသောကို “ခဏနေဝ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ခဏနေဝ-အတ္တနော ပဝတ္တိက္ခဏေနော။]

အန္တရဓာပေတိ။ ။အန္တရသဒ္ဓုပပဒ ဓာဓာတ်၊ ဏာပေ၊ (အခြားမဲ့၌ တည်စေ” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊ “အခြားမဲ့၌ တည်စေ” ဟူသည် မမြင်ကွယ်ရာသို့ ရောက်အောင် ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “အန္တရဓာပနံ ဝိနာသနံ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ထို ဖျက်ဆီးခြင်းဟူသည်လည်း ဈာန်တရား၏ ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာနသတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့၏ ထကြွမှုကိုပယ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိက္ခမ္ဘေတိ” ဟု သဘာဝတ္ထဖွင့်သည်၊ [တံ ပန ဈာနကတ္ထုကဿ (ဈာန်ဟူသော ကတ္တာ၏)ဣဓ အဓိပ္ပေတတ္တာ ပရိယုဋ္ဌာန ပဟာနံ ဟောတီတိ-အန္တရဓာပေတိ ကြိယာ၏ ကတ္တာက ဈာန်သမာဓိ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနု ပဟာနံဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ ပယ်ခြင်းကိုယူရ၏၊ မဂ်တည်းဟူသော သမုစ္ဆေဒပဟာနံ ဖြစ်မှုအနုသယ ပယ်ခြင်းကို ယူရလိမ့်မည်ဖြစ်၍ “သမုစ္ဆန္တတိ”ဟု ဖွင့်ရလိမ့်မည်-ဟူလို။]

ဝုပသမေတိ။ ။“ဝိသေသေန+ဥပသမေတိ”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊ “အထူးငြိမ်းစေ ခြင်း” ဟူသည်လည်း ကိလေသာတွေ မထကြွအောင် ကောင်းကောင်း ငြိမ်းစေခြင်းပင် ဖြစ်၍ “သဋ္ဌ+ဥပသမေတိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထဖွင့်သည်၊ [ဝိသေသေန ဥပသမနံ ပန သမ္မဒေဝ ဥပသမနံ ဟောတီတိ အာဟ-သုဋ္ဌ ဥပသမေတိတိ၊] မှန်၏-အခြားဈာန်များ လည်း ဝိက္ခမ္ဘနုသတ္တိရှိကြသည့်အားလျော်စွာ ထိုသို့ ကောင်းစွာ ငြိမ်းစေကြသည်ချည်း ဖြစ်၏၊ သို့သော် ဤဈာန်ကား ဈာန်မရမီ ရှေ့အဖို့မှစ၍ ဝိတက်အမျိုးမျိုးကို ငြိမ်းစေ နိုင်သောကြောင့် ဤအာနာပါနဈာန်ကိုသာ “ဝုပသမေတိ”ဟု အထူးချီးမွမ်းတော်မူသည်၊ [ဋီကာ၌ အခြားနည်းများကိုလည်း ပြသေး၏။]

အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ အရိယမဂ္ဂဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ-အရိယာ မဂ်တည်း ဟူသော ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမုစ္ဆန္တတိ-အကြွင်းမဲ့ဖြတ် နိုင်၏၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိ-တစ်ဖန်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏၊ ဣတိပိ-ဤသည်လည်း၊ အတ္ထော-ရူပသမေတိပုဒ်၏ အနက်တည်း၊ [ဤနည်း၌ အန္တရောပေတိဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနသတ္တိရှိသော ဈာန်ကိုပြ၏၊ ရူပသမေတိဖြင့် သမုစ္ဆေဒပဟာနသတ္တိ ရှိသော မဂ်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ပဟာနသတ္တိရှိသော ဖိုလ်ကို ပြ၏။]

သေယျတာပီတိ ဧတံ-သဒ္ဓါသည်၊ ဩပမ္ပနိဒဿနံ-ဥပမာကို ညွှန်ပြ ကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ [ဥပမာယေဝ ဩပမ္ပံ-သွတ္တံ၌ ဣသက်၊] ဂိမ္မာနံ ပစ္စိမေ မာသေတိ-ကား၊ အာသဋ္ဌမာသေ-ဝါဆိုလ၌၊ [နယုန် လပြည့်ကျော် ၁ ရက်မှ ဝါဆိုလပြည့်အထိ တစ်လကို “အာသာဋ္ဌိမာသ”ဟု ခေါ်၏၊] ဥိဟတံ ရဇောဇလ္လန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌမာသေ-ရှစ်လပတ်လုံး၊ [မဟာဝဂ္ဂအာနာပါန သံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ နွေဆောင်းကိုရည်ရွယ်၍ “အဋ္ဌမာသေ”ဟု ရှိ၏၊] ဝါတာတပ သုက္ခာယ-လေ နေပူတို့ဖြင့် ခြောက်ကပ်သော၊ ဂေါမဟိံသာဒိ ပါဒပဟာရ သမ္ပိန္နာယ-နွား ကျွဲ အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ပျက်သော၊ ပထဝီယာ-မြေ၏၊ ဥဒ္ဓံ-၌၊ ဟတံ-လွင့်တက်သော၊ ဥိဟတံ- အထက်၌ လွင့်တက်သော၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ သမုဋ္ဌိတံ-ထသော၊ ရဇ္ဇေ-မြူနု(မြူဖြူ)ကိုလည်းကောင်း၊ ရေဏုဉ္ဇ-မြူကြမ်း(မြူညစ်)ကိုလည်းကောင်း၊

နိဗ္ဗေဘောဂိယတ္တာ။ ။[နိဗ္ဗေဘောဂေ+ဘဝေါ နိဗ္ဗေဘောဂိယော၊] ဈာန်ရပြီး နောက် လောဘတုံး လောဘအခဲစသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်၏ အခြေခံဖြစ်သော ဈာန်ကို “နိဗ္ဗေဘောဂိယ”ဟုခေါ်၏၊ သာသနာတွင်း၌ အားထုတ်အပ် သော ဈာန်ဟူသမျှ နိဗ္ဗေဘောဂိယချည်းဖြစ်သောကြောင့် “နိဗ္ဗေဘောဂိယတ္တာဝါ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်၊ ဤနည်းအလို ဈာန်ဖြင့် ငြိမ်းစေပြီးနောက် မဂ်ဖြင့်ပယ်ခြင်း၊ ဖိုလ်ဖြင့် ထပ်၍ငြိမ်းစေခြင်းကို “ရူပသမန”ဟု ဆိုလိုသည်။

ရဇော ဇလ္လံ။ ။“ဇေဿ+ဟိတံ ဇလ္လံ”ဟုပြု၊ ရေဖြင့် ဆေးကြော၍ ရကောင်း သော အညစ်အကြေးကို အခြားနေရာ၌ “ဇလ္လံ”ဟု ခေါ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ကား မည်းညစ်နေသော မြူတစ်မျိုးကို “ဇလ္လံ”ဟုဆိုမှ ရဇြေ၊ ရေဏုမြူနှစ်မျိုးကွဲမည်၊ [ပါဠိ တော်၌ “ဥိဟတံ ရဇောဇလ္လံ၊ တမေနံ”ဟုရှိ၏၊ “တမေနံ” ပုဒ်သည် တစ်ဝါကျပြောင်း ပြီးမှ ရှေးဝါကျ၏ လိုရင်းပုဒ်ကိုပြန်ညွှန်သော ပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥိဟတံ ရဇောဇလ္လံ” တွင် တစ်ဝါကျ ဖြစ်သင့်ရကား “ရဇောဇလ္လံ”ကို ပဌမန္တဟုယူ၍ “ရဇောစ ရေဏုစ”ဟု ပဌမန္တပင် ဖွင့်သင့်မည်ထင်သည်၊ [ပါဠိတော်အနက်ပေးရာ၌ “အဿ- ဖြစ်ရာ၏”ဟု ထည့်၍စပ်၊ [ဥပုဗ္ဗ ဟန+တ- ဟနဓာတ်သည် ဂတိ အနက်ဟော၊ သက္ကတ၌ (ဥရိ) ဟု ရှိသော်ကြောင့် ရ်အစား ဥကို ဥိဒိဃပြု၍ “ဥိဟတံ”ဟု ဖြစ်၏။]

မဟာအကာလမေဃောတိ-ကား၊ သဗ္ဗံ-သော၊ နဘံ-ကောင်းကင်ကို၊ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဥဋ္ဌိတော-တက်လာသော၊ အာသဋ္ဌိဇုဏှပုဏ္ဏေ-ဝါဆိုလဆန်းပက္ခ၌၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ အဒ္ဓမာသံ-လဝက်ပတ်လုံး၊ ဝဿနကမေဃော-ရွာသောမိုးသည်၊ [အန္တရဓာပေတိဉ္စပံ၊] ဟိ-ဆက်၊ သော၊ ထိုမိုးကို၊ ဝဿကာလေ-မိုးအခါသည်၊ အသမ္ပတ္တေ-မရောက်သေးမီ၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ အကာလမေဃောတိ-ဟူ၍၊ ဣဓ-ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိ၏ ဥပမာကိုပြရာ၌၊ အဓိပ္ပေတော-၏၊ [ရှေးနိဿယများ၌ “ဣဓ-ဤမဟာ အကာလမေဃောဟူသော ပါဠိ၌”ဟုလည်း ပေးကြ၏၊] ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဂူပသမေတိတိ-ကား၊ ခဏေနဝ-တစ်ခဏချင်း ဖြင့်သာလျှင်၊ အဒဿနံ-မမြင်အပ်ရာအရပ်သို့၊ နေတိ-ဆောင်၏၊ [အန္တရဓာပေတိ၏အဖွင့်၊] ပထဝိယံ-မြေ၌၊ သန္နိသီဒါပေတိ-ငြိမ်သက်စွာတည်နေစေ၏၊ [ဂူပသမေတိ၏အဖွင့်၊] ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတံ-သဒ္ဓါသည်၊ သြပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ-ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့် နှီးနှောကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ တတော-ထို ဧဝမေဝ ခေါဟူသောပုဒ်မှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ [အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ပေ၊ ဂူပသမေတိ-ဟူသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊] ဝုတ္တနယမေဝ-သာ။

၀၀၀

ဣဒါနိ-၌၊ [ဤပုဒ်၏ အစပ်မရှိ၊ ဝိတ္တာရေတုကမျတာ၌သော်လည်း စပ်၊] ကထံ ဘာဝိတော၊ ပေ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိတိဇတ္ထ-ဤပါဠိ၌၊ ကထန္တိ-ကထံဟူသော ပုစ္ဆာသည်၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ-အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာကို၊ နာနပ္ပကာရတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိတ္တာရေတု ကမျတာပုစ္ဆာ-ချဲ့ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်အဖြစ်ကြောင့် မေးအပ်သောပုစ္ဆာတည်း၊ ဘာဝိတောစ၊ ပေ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိတိ-ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ နာနပ္ပကာရတော-ဖြင့်၊ ဝိတ္တာရေတုကမျတာယ-ချဲ့ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုဋ္ဌဓမ္မနိဒဿနံ-မေးအပ်သောတရားကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ ဒုတိယပဒေပိ-ကထံ ဗဟုလီကတော ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဧသ-ဤအစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ပန-ဆက်၊

ဧသနယော။ ။ “ကထန္တံ ဗဟုလီကတော”ကို ဒုတိယပဒဟု ဆိုသည်၊ ထိုပုဒ်၌လည်း “အာနာပါနဿတိ သမာဓိ”ပုဒ်ကိုလိုက်စေ၍ “ကထန္တိ-အာနာပါနဿတိ သမာဓိ ဗဟုလီကာရံ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္တာရေတုကမျတာပုစ္ဆာ၊ ‘ဗဟုလီကတော အာနာပါနဿတိသမာဓိတိ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္တာရေတုကမျတာယ ပုဋ္ဌဓမ္မနိဒဿနံ” ဟူသော အဖွင့်ကို “ဧသ နယော”ဟု ပြန်၍ညွှန်းသည်။

ဧတ္ထ-ဤကထံဘာဝိတော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပတ္ထော-
 အကျဉ်းချုပ် ပိဏ္ဏတ္ထအနက်တည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဂေဓပကာရေန-အဘယ်
 အပြားအားဖြင့်၊ ဂေဓကာရေန-အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဂေဓဝိဓိနာ-
 အဘယ်အစီအရင်ဖြင့်၊ ဘာဝိတော-ဖြစ်စေအပ်သော၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-
 သည်၊ ဂေဓ ပကာရေန-ဖြင့်၊ ဗဟုလီကတော-အကြိမ်များစွာ အလေ့အလာ
 ပြုအပ်သော၊ (အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-သည်၊) သန္တောစေတ-ငြိမ်သက်သည်
 သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ (ဟုတွာ)၊ ဂူပသမေတိ-အထူးအားဖြင့် ငြိမ်သက်စေ
 နိုင်သနည်း၊ ဣတိ-ကား၊ (သင်္ခေပတ္ထော-တည်း)။

ဣဒါနိ-၌၊ တမတ္ထံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခေပအနက်ကို၊ [“တံ (ကထံ
 ဘာဝိတောတိ အာဒိနာ ပုစ္ဆာဝသေန သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ) အတ္ထံ။] ဝိတ္တာ
 ရေန္တော-ချဲ့တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေအာဒိ-ပါဠိရပ်ကို၊
 အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တတ္ထံ-ထို ဣဓဘိက္ခဝေအစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဣဓ
 ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣမသ္မိံ သာသနေ-ဤသာသနာ
 တော်၌သာလျှင်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ၊ ဣဓ
 ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ ဣဓသဒ္ဒေါ-ဤ ဣဓသဒ္ဒါသည်၊
 သဗ္ဗပ္ပကာရ အာနာပါနဿတိ သမာဓိနိဗ္ဗတ္တကဿ-အလုံးစုံသော အပြား
 ရှိသော အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊
 သန္တိဿယဘူတ သာသနပရိဒီပနော-မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓသာသနာတော်
 ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ အညသာသနဿ-ဗုဒ္ဓသာသနာ
 မှ တစ်ပါးသော သာသနာ၏၊ တထာဘာဝပဋိသေခနောစ-ထို သဗ္ဗပ္ပကာရ
 အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ မှီရာ၏အဖြစ်ကို

သင်္ခေပတ္ထော။ ။အောက်၌ အကျယ်ဖွင့်အပ်သောအနက်စုကို ဉာဏ်ဖြင့် လွယ်ကူစွာ
 ယူနိုင်ဖို့ရာ သိမ်းကျုံး၍ ပိဏ္ဏတ္ထပြလိုသောကြောင့် “အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော” ဟု
 ဆိုသည်၊ ဤနေရာ၌ ပိဏ္ဏတ္ထနှင့် သင်္ခေပတ္ထသည် သဘောတူ၏၊ [ပိဏ္ဏတ္ထောတိ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ၊] ကထံကို “ဂေဓ ပကာရေန”ဟုဖွင့်၏၊ ပကာရအနက်၌ ထံ ပစ္စည်းသက်ဟု
 သိစေ၏၊ ထိုကိုပင် “ဂေဓကာရေန ဂေဓဝိဓိနာ” ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။

အယံဟိ၊ ပေ၊ ပဋိသေခနောစ။ ။တံမေဝအတ္ထံ ပါကဋ္ဌံ ကတွာ ဒဿေတုံ အယံ
 ဟိတိ အာဒိမာဟ၊ ဤအလို တပွါကဋ္ဌိကရဏဇောတကဟုမှတ်၊ အခြားနေရာ၌ ဒဋ္ဌိ
 ဇောတက သုံးလေ့ရှိ၏၊ ဤပါဠိတော်၌လာလတ္တံ့သော ၁၆ ပါးအပြားကို “သဗ္ဗပ္ပကာရ”
 ဟု ဆိုသည်၊ သာသနာပပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်စပ်၍ အစ ၄ ပါး ကိုသာ
 သိနိုင်ကြသည်၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏မှီရာအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို “တထာ ဘာဝ
 ပဋိသေခန”ဟုဆိုသည်၊ အခြားသာသနာသည် ၁၆ ပါးအပြားရှိသော အာနာပါနဿတိ

တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-သာဓကကား၊
 ဣဒေဝိက္ခဝေသမဏောပေ၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောဟိ အညေဟိ-ဟူသော၊
 ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
 စသည်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ-ဟူလို၊] တေန-ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံသာသနာ
 ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဇေဝ-ဤသာသနာ
 တော်၌သာလျှင်၊ (ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊) သမဏော-သောတာပန်ရဟန်း
 သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (ဣဇေဝ-လျှင်၊ ဒုတိယော-နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ သမဏော-
 သကဒါဂါမ် ရဟန်းသည်၊ အတ္ထိ)၊ ပေ၊ အညေ-ဤသာသနာတော်မှ တစ်ပါး
 ကုန်သော၊ ပရပ္ပဝါဒါ-တစ်ပါးသော တိတ္ထိတို့၏ အမျိုးမျိုးပြောဆိုကြောင်း
 သာသနာတို့သည်၊ သမဏောဟိ-သောတာပန်စသော ရဟန်းအစစ်တို့မှ၊ သုညာ-
 ကင်းဆိတ်ကုန်၏။]

အရညဂတောဝါ၊ ပေ၊ သုညာဂါရဂတောဝါတိ ဣဒံ-ပုဒ်အပေါင်းသည်၊
 အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာနာပါန၊ ပေ၊ ပရိဒီပနံ-အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာ
 အား လျှောက်ပတ်သော ကျောင်းကို သိမ်းယူခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း
 ပုဒ်အပေါင်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣမဿဘိက္ခုနော-ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိ
 ဘာဝနာကို အားထုတ်သော ရဟန်း၏၊ [စိတ္တံ၌စပ်၊] ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော
 ည၌ပတ်လုံး၊ ရူပါဒီသု-ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ အာရမဏေသု-တို့၌၊ အနုဝိသဋ္ဌံ-
 အစဉ်ပျံ့နှံ့ခဲ့သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ အာရမဏံ-ကို၊
 အဘိရဟိတံ-တက်ရောက်ခြင်းငှာ၊ န ဣစ္ဆတိ-အလိုမရှိ၊ ကုဋ္ဌဂေါဏယုတ္တရ
 ထော-ကောက်ကျစ်သောနွားဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သောရထားသည်၊ ဥပ္ပထမေဝ-
 မမှန်သောလမ်းကိုသာ၊ ဓာဝတိဝိယ-ပြေးသွားသကဲ့သို့တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 သေယျထာပိနာမ-ကား၊ ဂေါပေါ-နွားကျောင်းသားသည်၊ ကုဋ္ဌဓေနယာ-

သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ မှီရာမဟုတ်-ဟူလို၊ ဤ ပဋိသေဝစနောပါဌ်ဖြင့်
 ဣသေဒ္ဓါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္တံကို ပြသောကြောင့် ဣဓံ၌ ဧဝမပါသော်လည်း “သဗ္ဗပဒံ
 သာဝဓာရဏံ” နှင့်အညီ ဧဝသဒ္ဓါကို ထည့်၍ပေးရသည်။

သုညာ၊ ပေ၊ အညေတိ။ ။ပရပ္ပဝါဒါတိ-ပရေသံ အညတိတ္ထိယာနံ+နာနပ္ပကာရ
 ဝါဒါ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ဤတစ်ပုဒ်သာ ဋီကာဖွင့်၏၊ ယခုစာများ၌ “အညေဟိ”ဟု
 ရှိသော်လည်း အထူးမဖွင့်ကြသဖြင့် မူလပုဒ်ရင်း ဟုတ်မှဟုတ်ပါလေ၏လားဟု တွေး
 တောကာ “အညေ”ဟုပြင်၍ ပရပ္ပဝါဒါ၏ ဝိသေသနကြံကြသည်၊ [အညေဟိကို အတည်
 ပြုလိုလျှင်] “အညေဟိ(အာ+ညေဟိ)-အလွန်တတ်ကုန်သော၊ သမဏောဟိတို့မှ” ဟု
 ပေးလေ။

ကောက်ကျစ်သောနွားမ၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ခီရံ-နို့ရည်ကို၊ ပိဝိတွာ-သောက်၍၊
 ဝဗိတံ-ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်သော၊ ကုဋ္ဌဝစ္ဆံ-ကောက်ကျစ်သောနွားငယ်ကို၊
 ဒမေတုကာမော-ဆုံးမလိုသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ခေနတော-နွားမမှ၊
 အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ ဧကမန္တေ-တစ်ခုသောအရပ်စွန့်၍၊ ဝါ-သင့်တော်လျောက်
 ပတ်သောအရပ်၌၊ မဟန္တံ-သော၊ ထမ္ဘံ-ကို၊ နိဇဏိတွာ-တူးမြှုပ်၍၊ တတ္ထ-
 ထိုတိုင်၌၊ ယောတ္တေန-ကြိုးဖြင့်၊ ဗန္ဓေယျ(သေယျထာပိ)-ဖွဲ့ချည်ရာသကဲ့သို့၊
 အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုနွားကျောင်းသား၏၊ သောဝတ္ထော-ထိုနွားကလေး
 သည်၊ ဣတောစိတောစ-ဤမှဤမှလည်း၊ ဝိပ္ပန္နိတွာ-လှုပ်ရှား၍၊ ပလာယိတုံ-
 ပြေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တံ-မစွမ်းနိုင်လတ်သော်၊ တမေဝထမ္ဘံ-ကိုပင်၊
 ဥပနိသီဒေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ-ကပ်၍သော်လည်း တည်နေရသကဲ့သို့၊
 ဥပနိပဇ္ဇေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ-ကပ်၍သော်လည်း အိပ်နေရသကဲ့သို့၊
 ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ-သည်လည်း၊ ဒီဃရတ္တံ-ပတ်လုံး၊
 ရူပါရမဏာဒိရသပါနဝဗိတံ-ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၏ အရသာကို-သောက်
 ခြင်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်သော၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ-ပျက်သောစိတ်ကို၊ ဒမေတုကာ
 မေန-ဆုံးမခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ (သမာနေန-သော်၊) ရူပါဒိအာရမဏတော-
 မှ၊ အပနေတွာ-၍၊ အရညံဝါ-တောသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခမူလံဝါ-
 သစ်ပင်၏အနီးအောက်သို့ သော်လည်းကောင်း၊ သုညာဂါရံဝါ-ဆိတ်ငြိမ်ရာ
 အရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဝေသေတွာ-သွင်းပြီး၍၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊
 အဿာသပဿာသထမ္မေ-အဿာသပဿာသတည်းဟူသောတိုင်၌၊ သတိယော
 တ္တေန-သတိတည်းဟူသောကြိုးဖြင့်၊ ဗန္ဓိတမ္ဘံ-ဖွဲ့ချည်ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သတိ
 တည်းဟူသောကြိုးဖြင့် ချည်ထားလတ်သော်၊ အဿ-ထိုယောဂီ၏၊ တံ
 စိတ္တံ-ထိုစိတ်ရိုင်းသည်၊ ဣတောစိတောစ-လည်း၊ ဝိပ္ပန္နိတွာပိ-လှုပ်ရှား၍လည်း၊
 ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အာစိဏ္ဏာရမဏံ-လေ့ကျက်အပ်သော ကာမဂုဏ်အာရုံကို၊
 အလဘမာနံ-မရသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ သတိယောတ္တံ-ကို၊ ဆိန္နိတွာ-၍၊
 ပလာယိတုံ-ပြေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တံ-မစွမ်းနိုင်လတ်သော်၊ တမေဝါရမဏံ-

ဒုဒ္ဒမောစသည်။ ။ဒုဒ္ဒမော (အဆုံးအမခက်သော) ဒမတံ အနုပဂတောဂေါဏော
 ကုဋ္ဌဂေါဏော-ယထာ ထနေဟိ သဗ္ဗသော ခီရံ န ပဋ္ဌရတိ၊ ဧဝံ ဒေါဟပဋိဗန္ဓိနိကုဋ္ဌ
 ခေန-နို့မထွက်ဖို့ရန် ညှစ်ခြင်းကို နှောင့်ရှက်သော နွားမသည် ကုဋ္ဌခေနမည်၏၊ ရူပ
 သဒ္ဓါဒိကေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကအဿာဒေါ ရူပါရမဏာဒိသော၊ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမဏန္တိ
 ပဗ္ဗဇိတတော ပုဗ္ဗေ အနာဒိမတိ သံသာရေ ပရိစိတာရမဏံ။

ထိုထွက်သက်ဝင်သက်အာရုံကိုပင်၊ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန-ဥပစာရဘာဝနာ အပ္ပနာ
ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပနိသိဒတိစေတ-ကပ်၍လည်း ထိုင်ရတော့၏။
[ဥပစာရဘာဝနာဖြင့် ကပ်၍လည်း ထိုင်ရတော့၏-ဟူလို၊] ဥပနိပဇ္ဇတိစ-
ကပ်၍လည်း အိပ်ရတော့၏။ [အပ္ပနာဘာဝနာဖြင့် ကပ်၍အိပ်ရတော့၏-
ဟူလို၊] တေန-ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-တို့သည်၊ ယထာထမ္ဘေ၊ ပေ၊ ဒဠန္တိ-
ဟူ၍၊ အာဟု၊ [ဝစ္ဆ- ရိုင်းသောနွားငယ်ကို၊ ဒမံ (ဒမန္တော)-ဆုံးမလိုသော၊
နရော-နွားကျောင်းသား၊ ယောက်ျားသည်၊ ထမ္ဘေ-တိုင်၌၊ နိဗ္ဗန္တတိယျထာ-
ဖွဲ့ချည်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ သကံ စိတ္တံ-
မိမိစိတ်ကို၊ သတိယာ-သတိတည်းဟူ သောကြိုးဖြင့်၊ အာရမဏေ-
ထွက်သက်ဝင်သက်အာရုံဟူသော ချည်တိုင်၌၊ ဒဠ-ခိုင်မြဲစွာ၊ ဗန္ဓေယျ-
ဖွဲ့ချည်ရာ၏။] ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧတံ သေနာသနံ-
ထိုအရည်စသော ကျောင်းသည်၊ ဘာဝနာနုရူပံ-ဘာဝနာအားလျောက်ပတ်သည်၊
ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဣဒမဿ၊ ပေ၊ ပရိဒီပနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပဘောဒေ-
ကမ္မဋ္ဌာန်းအထူးအပြား၌၊ ဝါ-တွင်၊ မုဒ္ဒဘူတံ-ဦးထိပ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊
ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ [သန္တ ပဏီတစသော ဂုဏ်ထူးရှိသည့်အတွက် ဘုရား
စသော အရိယာတို့ မှီဝဲအပ်သောကြောင့် မုဒ္ဒသဒိသံ-ဥတ္တမံတိအတ္ထော၊]
သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ-အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၊
အချို့သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အချို့သော ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏၊ ဝိသေသာဓိဂမ
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ-တရားထူးကိုရခြင်း၊ မျက်မှောက် ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ
နေရခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်သော၊ ဣဒံ အာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာနံ-
ကို၊ (နသုကရံ၌စပ်၊) ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဓသမာ ကုလံ-မိန်းမသံ၊
ယောက်ျားသံ၊ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်း သော၊ ဂါမန္တံ-
ရွာကို၊ [အန္တသဒ္ဓါအနက်မဲ့၊] ဝါ-ရွာနီးကျောင်းကို၊ [အန္တသဒ္ဓါ အနက်ရှိ၊]
အပရိစ္ဆဇိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ သမ္မာဒေတုံ-ပြီးစေခြင်းငှာ၊ န သုကရံ-လွယ်ကူစွာ
မပြုအပ်၊ ဝါ-မလွယ်ကူ၊ (ကသ္မာ)၊ ဈာနဿ-၏၊ သဒ္ဓကဏှ ကတ္တာ-
အသံဟူသော ဆူးပြောင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဝိသေသ၊ ပေ၊ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ။ ။သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဧကစွာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓ
သာဝကာနဉ္စ ဝိသေသာဓိဂမဿစ (တရားထူးရခြင်း၏လည်းကောင်း) အညကမ္မဋ္ဌာနေန
အဓိဂတဝိသေသာနံ (အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ဖြင့် တရားထူးရပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏) ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ
ဝိဟာရဿ (ယခုဘဝမှာပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း၏လည်းကောင်း) ပဒဋ္ဌာနဘူတံ။

ပန-အန္ဓယကား၊ အဂါမကေ-ရွာမရှိသော၊ အရညေ-၌၊ ယောဂါဝစရေန-
အားထုတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ လှည့်လည်ကျက်စားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-
သိမ်းဆည်း၍၊ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ-အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-
ဖြစ်စေ၍၊ တဒေဝစ-ထိုအာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကိုပင်လျှင်လည်း၊ ပါကဒံ-
အခြေခံကို၊ ကတွာ၊ သင်္ခါရေ-သင်္ခါရတရားတို့ကို၊ သမ္မသိတွာ-သုံးသပ်၍၊
အဂ္ဂဖလံ-မြတ်သော ဖိုလ်ဟူသော၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ သမ္မာပုဏိတုံ-ကောင်းစွာ
ရောက်စေခြင်းငှာ၊ သုကရံ-လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်၏၊ ဝါ- လွယ်ကူ၏၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-အား၊ အနုရူပသေနာသနံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-
ပြတော်မူလိုသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အရညဂတောဝါတိ အာဒိ-ပါဠိရပ်ကို၊
အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ဟိ-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ-မြေကြန်အတတ်ကို
တတ်သော ဆရာနှင့် တူတော်မူ၏၊ [မြေ၏ကြန်အင်လက္ခဏာ (မြေကောင်း
မကောင်း) ကို သိသူကို “မြေကြန်အတတ်ကို သိသူ”ဟု ခေါ်သည်၊ ယောဂီ
တို့အား လျောက်ပတ်သော နေရာဌာနကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းကြောင့် ဘုရား
ရှင်သည် ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဆရာနှင့် တူတော်မူသည်-ဟူလို၊] ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော-
မြေကြန်အတတ်ကို တတ်သော ဆရာသည်၊ နဂရဘူမိ-မြို့ရာမြေကို၊ ပဿိတွာ-
တွေ့မြင်၍၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-စူးစမ်းပြီး၍၊ ဧတ္ထ-ဤနေရာ၌၊
နဂရံ-ကို၊ မာပေထ-ဖန်ဆင်းကြကုန်၊ ဣတိ၊ ဥပဒိသတိယထာ-ညွှန်ပြသကဲ့
သို့ လည်းကောင်း၊ သောတ္ထိနာ-ချမ်းသာသဖြင့်၊ နဂရေ-သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-
ပြီးဆုံးလတ်သော်၊ ရာဇကုလတော-မင်းမျိုးမှ၊ မဟာသက္ကာရံ-ကြီးစွာသော
ပူဇော်သက္ကာရကို၊ လဘတိ (ယထာ) စ-ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ-
တူပင်၊ သော-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ [“သော ယထာ”မှ “သော”ကို ဤနေ
ရာ၌ ယူပေး၊ “ဥပဒိသတိ၊ လဘတိ”တို့၌စပ်၊] ယောဂါဝစရဿ-အား၊ အနု
ရူပသေနာသနံ-သင့်လျော်သော ကျောင်းကို၊ ဥပပရိက္ခိတွာ-စူးစမ်းတော်မူပြီး
၍၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်း၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-အားထုတ်ထိုက်၏၊
ဝါ-အားထုတ်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပဒိသတိ-ညွှန်ပြတော်မူ၏၊ တတော-ထို
သို့ ညွှန်ပြတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အနု
ယုတ္တေန-အဖန်ဖန် အားထုတ်သော၊ ယောဂီနာ-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမေန-
အစဉ်အားဖြင့်၊ အရဟတ္တေ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တေ-ရောက်အပ်ပြီးသော်၊
“သောဘဂဝါ-သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါဝတ-မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုတိုင် သိ
မြင်တော်မူနိုင်ပါပေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ သက္ကာရံ-

ကောင်းစွာပြုခြင်းရှိသေခြင်းကို၊ လဘတိ-၏၊ အယံ ပန ဘိက္ခု-ကိုကား၊ ဒီပိသဒိသောတိ-သစ်မင်းနှင့် တူ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [တောထဲ၌ တစ်ပါး တည်းနေ၍ တရားထူးကို ယူစေနိုင်ခြင်းကြောင့် ယောဂီရဟန်းသည် သစ်မင်းနှင့် တူ၏-ဟူလို။]

ဟိ-ချဲ့၊ မဟာဒီပိရာဇာ-ကြီးမားသော ကျားသစ်မင်းသည်၊ အရညေ-
၌၊ တိဏဂဟနံဝါ-ရှုပ်ထွေးသောမြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝနဂဟနံဝါ-
ရှုပ် ထွေးသော တောကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတ ဂဟနံဝါ-ရှုပ်ထွေးသော
တောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ နိလိယိတွာ-ပုန်းအောင်း၍၊
ဝနမဟိံသ ဂေါကဏ္ဍသူကရာဒယော-တောကွဲ၊ စိုင်း၊ သမင်၊ ဝက် အစရှိ
ကုန်သော၊ မိဂေ-သားကောင်တို့ကို၊ ဂဏှာတိယထာ-ဖမ်းယူသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-
ပင်၊ အရညာဒီသု-တော အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အနုယုဉ္ဇာန္တော-
အဖန်ဖန်အားထုတ်သော၊ အယံဘိက္ခု-သည်၊ ယထာက္ကမေန-အကြင် အကြင်
အစဉ်အားဖြင့်၊ သောတာပတ္တိ၊ ပေ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေစေဝ-သောတာပတ္တိမဂ်၊
သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အရိယဖလဉ္စ-
အရိယာဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
တေန-ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-တို့သည်၊ ယထာပိ၊ ပေ၊ ဖလမုတ္တမန္တိ-ဟူ၍၊
အာဟ၊ [ဒီပိကော နာမ-သစ်မင်းမည်သည်၊ နိလိယိတွာ- တောထဲဝယ်
ပုန်းအောင်း၍၊ မိဂေ-သားကောင်တို့ကို၊ ဂဏှတေယထာ-ဖမ်း ယူသကဲ့သို့၊
တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ဗုဒ္ဓပုတ္တော-ဘုရားသားတော်ဖြစ်သော၊ ယုတ္တ ယောဂေါ-
အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ယောဂရှိသော၊ ဝိပဿကော-
အထူးထူးအပြားပြား ရှုတတ်သော၊ အယံ(ဘိက္ခု)-သည်၊ အရညံ-တောသို့၊
ပဝိသိတွာန-ဝင်ပြီး၍၊ ဥတ္တမံ ဖလံ-မြတ်သောဖိုလ် ၄-ပါးကို၊ ဂဏှာတိ-
ယူနိုင်၏၊] [ဖလမုတ္တမန္တိ သာမညဖလံ (သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖိုလ် ၄-ပါး
ကို) အာဟ၊] တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပရက္ကမဇေယောဂ္ဂဘူမိံ-
လုံ့လဝီရိယ အဟုန်အား လျောက်ပတ်သော မြေအရပ်ဖြစ်သော၊ [ဘာဝနဿာဟ
ဇေယျာ-(သစ်မင်း၏ အဟုန်သကဲ့သို့) ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း အဟုန်အား၊
ယောဂ္ဂကရဏဘူမိဘူတံ-လျောက်ပတ်အောင် ပြုတတ်သော မြေဖြစ်၍ဖြစ်သော၊]
အရညသေနာသနံ-တောကျောင်းကို၊ ဒဿေန္တော- သော၊ ဘဂဝါ-သည်၊
အရညဂတောဝါတိအာဒိ-ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုအရညဂတောဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အရညဂတောတိ-
 ကား၊ ဣန္ဒြိယ-တံခါးခုံမှ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ပြီး၍၊ (ယံ
 ဌာနံ အတ္ထိ၊ တံဌာနံ-သည်၊) အရညန္တိ-အရညမည်၏၊ [ယခုစာအုပ်များ၌
 “အရညံနာမ”ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်ရင်း၌ကား “အရညန္တိ”ဟု ရှိသည်၊] သဗ္ဗ-
 သော၊ ဧတံ-ဤတံခါးမှ ပြင်ဘက်ကျသောအရပ်သည်၊ အရညံ-မည်၏၊
 ဣတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ဣတိစ” ကျသည်၊] ပဉ္စဓနသတိ
 ကံ-လေးအပြန် ငါးရာရှိသော၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော ကျောင်းသည်၊
 ဝါ-အနီးဆုံးကျောင်းသည်၊ အာရညကံနာမ သေနာသနံ-တော၌ဖြစ်သော
 ကျောင်း (တောရကျောင်း) မည်၏၊ ဣတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊
 ဝုတ္တလက္ခဏေသု-ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရှိကုန်သော၊ [ရှေ့နည်းသည်
 အဘိဓမ္မဈာန ဝိဘင်း၌လာသော ပါဠိ၊ နောက်နည်းကား ဝိနည်းသာသကံ
 သိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီပါဠိ-ထို ၂ နည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာ
 ရှိကုန်သော၊ ဋီကာ၌ နောက်နည်းကို သုတ္တန်နည်းဟုဆို၏၊] အရညေသု-တို့
 တွင်၊ အနုရူပံ-လျောက်ပတ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော
 ပဝိဝေကသုခံ-ကင်းဆိတ်ခြင်း၌ ချမ်းသာသော၊ အရညံ-သို့၊ ဂတော-ရောက်
 သည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊ ရုက္ခမူလဂတောတိ-ကား၊ ရုက္ခသမိပံ-သစ်ပင်၏အနီး
 အောက်သို့၊ ဂတော-သည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊ [ရုက္ခမူလ၌ မူလသဒ္ဓါအနီး အနက်
 ဟော၊] သုညာဂါရဂတောတိ-ကား၊ သုညံဝိဝိတ္တောကာသံ-လူတို့မှ ကင်းဆိတ်
 သော အရပ်သို့၊ ဂတော (ဟုတွာဝါ)၊ [နိသီဒတိ၌ပစ်။]

အမှာ။ ။ “တတ္ထ အရညဂတောဝါတိ”-ကား၊ အရညန္တိ၊ ပေ၊ သဗ္ဗ
 မေတံ၊ အရညန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာရညကံ နာမ၊
 ပေ၊ ပစ္ဆိမံတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊
 ဝုတ္တလက္ခဏေသု”ဟုလည်း အနက်ပေး၍ နောက်မှ
 သာဓကပါဠိကို အနက်ပေးသော နည်းလည်းရှိ၏၊ ဤ၌
 ကား လွယ်ကူအောင် တစ်ခါတည်း ပေးလိုက်သည်။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသုညာဂါရဂတော ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အရညဉ္စ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဝသေသ
သတ္တဝိဓသေနာ သနဂတောပိ-ကြွင်းသော ခုနစ်ပါးအပြားရှိသာကျောင်းသို့
ရောက်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သုညာဂါရဂတောတိ-ဟူ၍၊
ဝတ္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ [ပဗ္ဗတ၊ ကန္တရ၊ ဂိရိဂူဟာ၊ သုသာန၊ ဝနပတ္တ၊
အဗ္ဘောကာသ၊ ပလာဠပုဉ္ဇကို သတ္တဝိဓသေနာသနဟု ဆိုသည်၊] ဧဝံ-လျှင်၊
အဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ ဝါ-အား၊ ဥတုတ္တယာနုကူလံ-ဥတုသုံးပါးလုံး
အား လျောက်ပတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဓာတုစရိယာနုကူလဉ္စ-သလိပ်စသော
ဓာတ် ၃ ပါး၊ မောဟစသော စရိုက်သုံးပါးအား လျောက်ပတ်သည်လည်း
ဖြစ်သော၊ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာနုရူပံ-အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာအား

ဥတုတ္တယာနုကူလံ။ ။သစ်ပင်ရိပ်တို့ဖြင့် အေးမြသော အရညသည် နွေဥတုအား
လည်းကောင်း၊ ဆီးနှင်းကိုကာကွယ်နိုင်သော ရုက္ခမူလသည် ဆောင်းဥတုအားလည်းကောင်း၊
မိုးကိုကာကွယ်နိုင်သော သုညာဂါရသည် မိုးဥတုအားလည်းကောင်း၊ လျောက်ပတ်၏။

ဓာတုအနုကူလံ။ ။သလိပ်အားကြီး၍ သလိပ်ဓာတ်ရှိသူမှာ ခရီးဝေးစွာ ဆွမ်းခံသွား
ရသော တောကျောင်းအားလျော်၏၊ ခရီးရှည်သွားရလျှင် သလိပ်ငြိမ်သတဲ့၊ သည်းခြေများသူမှာ
လေကောင်းလေသန့် အတွေ့ကိုရသော သစ်ပင်အောက်သည် လျောက်ပတ်၏၊ လေဓာတ်
အားကြီးသူမှာ လေကိုကာကွယ်ထားသော သုညာဂါရကျောင်းသည် လျောက်ပတ်၏။

စရိယာနုကူလံ။ ။မောဟစရိုက်ရှိသူမှာ တောသည် လျောက်ပတ်၏၊ တော၌
လွင်ပြင် ရှုမြင်ကွင်းကို မြင်ရလျှင် မောဟကင်း၏၊ ဒေါသစရိုက်ရှိသူမှာ သန့်ရှင်းကြည်
လင်သော သစ်ပင်အောက်သည် လျောက်ပတ်၏၊ ရာဂစရိုက်ရှိသူမှာ ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း
သည် လျောက်ပတ်၏၊ ထိုကျောင်းမျိုး၌ ဓာတုဂါမများ မလာလိုသောကြောင့်ပင်တည်း။

အလီနာနုဗ္ဗစူပက္ခိကံ။ ။အိပ်ခြင်းဣရိယာပုတ်သည် ပျင်းရိတွန့်ဆုတ်ခြင်းဘက်၌
ပါဝင်၏၊ ရပ်ခြင်း သွားခြင်းတို့ကား စိတ်ပျံ့လွင်ခြင်းဘက်တွင် ပါဝင်၏၊ ထိုင်ခြင်း ဣရိ
ယာပုတ်မှာ ထို ၂ မျိုး၌ မပါဝင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုတ်ကို သန္တဣရိယာပုတ်ဟု
ဆိုသည်။

လျောက်ပတ်သော၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသုံးမျိုးကို၊ ဥပဒိသိတွာ-ညွှန်ပြတော်မူပြီး၍၊ အလီနာနုဒ္ဒစ္စပက္ခိကံ-မတွန့်ဆုတ်ခြင်းအဖို့ မပျံ့လွင့်ခြင်းအဖို့၌ ဖြစ်သော၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်သော၊ ဣရိယာပထံ-ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုတ်ကို၊ ဥပဒိသန္တော-ညွှန်ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသီဒတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ ဝါ-အား၊ နိသဇ္ဇာယ-ထိုင်ခြင်း၏၊ ဒဠဘာဝံ-ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဿာသ ပဿာသာနံ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏၊ ပဝတ္တနသုခတံ-ဖြစ်ခြင်း၏ လွယ်ကူသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ အာရမဏ ပရိဂ္ဂဟူပါယဉ္စ-အာရုံကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏ နည်းလမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿန္တော-လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာတိအာဒိ-ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပလ္လင်္ကံန္တိ-ကား၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ-ပေါင်တို့ကိုဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ထိုင်ခြင်းကို၊ ဝါ-တင်ပျဉ်ခွေခြင်းကို၊ အာဘုဇိတွာတိ-ကား၊ အာဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဝါ-ခွေ၍၊ [ဘုဇ ဓာတ်သည် ကောက်ကွေးခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ တင်ပျဉ်ခွေ

အထဿ၊ ပေ၊ ဒဿန္တော။ ။နိသဇ္ဇာယ ဒဠဘာဝံဖြင့် ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ကိုရည်ရွယ်သည်၊ တင်ပျဉ်ခွေ၍ ထိုင်ခြင်းသည် ခိုင်မြဲသော ထိုင်ခြင်းဖြစ်သည်-ဟူလို၊ အဿာသ၊ ပေ၊ သုခတံဖြင့်ဥဇုံကာယံပဏိဓာယကိုရည်ရွယ်သည်၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို ဖြောင့်စွာထားခြင်းသည် ရှုရာရှိက်ရာ၌သက်သာခြင်းအကျိုးရှိသည်-ဟူလို၊ အာရမဏပရိဂ္ဂဟူ ပါယံဖြင့် ပရိမုခံသတိ ဥပဋ္ဌပေတွာကိုရည်ရွယ်သည်၊ နာသီးဖျား၊ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား၌ သတိထား၍ ထွက်သက်ဝင်သက် အာရုံကို ယူရမည်-ဟူလို။

ပလ္လင်္ကံ။ ။“ပရိ+အင်္ကံ” ဟု ခွဲ၊ ဣကိုယ၊ ရကိုလ၊ လျကိုလ၊ ဒွေဘော်လာ၍ “ပလ္လင်္ကံ” ဟု ပြီး၏၊ [ပရိယင်္ကံပုဒ်နှင့်တူ၏၊] ပရိသုဒ္ဓါ သမန္တတော အနက်ဟော၊ အင်္ကံဓာတ်သည် ဂတိ-လက္ခဏ ၂ နက်ကိုဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဂတိ-ဖြစ်ခြင်း အနက်ကိုဟော၏၊ ပရိ(သမန္တတော)-(လက်ဝဲလက်ယာပေါင် ၂ ဖက်တို့ကို အညီအမျှထား၍ ခြေ ၂ဖက်ကို အချင်းချင်းဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်)ပတ်ဝန်းကျင်+အင်္ကံနံ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ပလ္လင်္ကံ-ခြင်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥရုဗဒ္ဓါသနံ”ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဟု မှတ်၊ “ဥရုနံ-တို့ကို-ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့ခြင်းတည်း၊ ဥရုဗဒ္ဓေါ-ခြင်း၊ဥရုဗဒ္ဓေန+အာသနံ-ထိုင်ခြင်းတည်း၊ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ-ခြင်း၊ ထိုထိုင်ခြင်းကိုပင် “အာဘုဇိတွာ”၏ အနက်နှင့် တွဲ၍ “တင်ပလ္လင်ခွေခြင်း” ဟု ခေါ်ရသည်၊.....ပလ္လင်္ကံန္တိ ဧတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ သမန္တတောတိ ဧတဿ အတ္ထေ၊ တသ္မာ ဝါမောရုံစ ဒက္ခိဏောရုံစ သမံ ထပေတွာ ဥဘောပါဒေ အညမညံ သမ္ပန္နိတွာ နိသဇ္ဇာ ပလ္လင်္ကံန္တိအာဟ-သမန္တတောဥရုဗဒ္ဓါသနန္တိ၊-သာမညဖလသုတ်၊ သီလက္ခန်ဋီကာ ဟောင်း။]

ခြင်းလည်း ပေါင်တို့၏ ကွေးခြင်းပင်တည်း။] ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာတိ-
 ကား၊ ဥပရိမံ-အထက်ပိုင်းဖြစ်သော၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ [အချို့စာအုပ်များ၌
 “ဥပရိသရီရံ” ဟု ရှိ၏၊ “ဟေဋ္ဌိမကာယော ဥပရိမကာယော” တို့ကို ထောက်
 ၍ “ဥပရိမံ သရီရံ” ဟု ရှိမှ သာ၍ကောင်းသည်။] ဥဇုကံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊
 ထပေတွာ-၍၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ချောင်းကုန်သော၊ ပိဋိကုဏုကေ-
 ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို၊ ကောဋိယာ-အစွန်တစ်ခုဖြင့်၊ ကောဋိ-အစွန်တစ်ခုကို၊
 ပဋိပါဒေတွာ-ထိစေ၍၊ ဝါ-ထိအောင်ထား၍၊ ဟိ-အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့၊ ဧဝံ-
 ဤသို့ထား၍၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စမ္မမံသန္တာရုနိ-
 အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့သည်၊ န ပဏမန္တိ-မကိုင်ညွတ်ကုန်၊ အထ-
 ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧတသံ-ထိုအရေအသားအကြောတို့၏၊
 ပဏမနပ္ပစ္စယာ-ကိုင်ညွတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ခဏေ ခဏေ-
 ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌၊ ယံ ဝေဒနာ-အကြင် ခါးညောင်းခြင်းစသော
 ဝေဒနာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တာ-ထိုဝေဒနာတို့သည်၊ န
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တာသု-ထိုဝေဒနာတို့သည်၊ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု-
 မဖြစ်ကုန်လသော်၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဧကဂ္ဂံ-တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-
 တည်ကြည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ န ပရိပတတိ-မပြိုမကျ၊
 ဝါ-ကင်း၍မသွား၊ ဝုဗ္ဗိ-ကြီးပွားခြင်းသို့၊ ဖာတိ-စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-
 ကပ်ရောက်၏။

ကာယံ ပဏိဓာယ။ ။ အောက်ပိုင်းကိုယ်ကို ဖွဲ့ခွဲထားခြင်းကြောင့် ဖြောင့်၍
 မဖြစ်နိုင်ရကား ကာယံအရ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကိုသာ (ဧကဒေယျူပစာရအားဖြင့်) ယူရတော့
 ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥပရိမံ သရီရံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပ၊ နိပုဗ္ဗ ဓာဓာတ်သည် ထပနအနက်
 ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥဇုကံ ထပေတွာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ထားရာ၌ ထားပုံသရုပ်ကို
 ဖော်လို၍ “အဋ္ဌာရသ၊ ပေ၊ ပဋိပါဒေတွာ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင်၊ ထိုသို့ထားရခြင်း၏
 အကျိုးကိုပြလို၍ “ဧဝံ” စသည်ကိုမိန့်သည်။ [တံ ပန ဥဇုကတ္ထပနံ သရူပတော ပယော
 ဇနတောစ ဒသေတုံ အဋ္ဌာရသာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊-သိ၊ ဋီ။]

န ပရိပတတိ၊ ပေ၊ ဥပဂစ္ဆတိ။ ။ န ပရိပတတိတိ=န ဝိဂ်စ္ဆတိ-မကင်း၊ ဝိထိ-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစဉ်ကို၊ န ဥလ္လဃံတိ-မခုန်ကျော်၊ တတော ဧဝ ပုဗ္ဗေနာပရံ-ရှေ့နောက်
 ဆက်လျက်၊ ဝိသေသုပ္ပတ္တိယာ-ထူးခြားခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုဗ္ဗိ ဖာတိ-တိုးပွား
 စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ။

ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ-ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု၊ သတိံ-ကို၊ ထပယိတွာ-ထားပြီး၍၊ အထဝါ-ကား၊ ပရိတိ-ပရိဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော-သိမ်းဆည်းခြင်း အနက်ရှိ၏၊ မုခန္တိ-မုခံဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ နိယျာနဋ္ဌော-ထွက်မြောက်ခြင်း အနက်ရှိ၏၊ သတိတိ-သတိဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော-အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်းအနက်ရှိ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနပိ-ဖြင့်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပရိမုခံသတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာဟူသောပါဌ်၌၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တတြ-ထိုပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာဟူသောပါဌ်၌၊ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ် ပိဏ္ဏတ္ထတည်း၊ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ-သိမ်းဆည်းအပ်သော အသမ္မောသ ရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်တတ်သော၊ သတိံ-သတိကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣတိ (သင်္ခေပေါ)။

သော သတောဝ အဿသတိတိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု၊ ဧဝံ-ဤသို့တင် ပလ္လင်ခွေလျက်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်ပြီး၍၊ [ပလ္လင် အာဘုဇိတွာကို “ဧဝံ” ဖြင့် ညွှန်ပြသည်၊] ဧဝဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု၊ သတိံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ထားပြီး၍၊ [ပရိမုခံသတိကို “ဧဝံ” ဖြင့် ညွှန်ပြသည်။] တံသတိ-ကို၊ အဝိဇောန္တော- မစွန့်ဘဲ၊ သတော-သတိရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဧဝ-လျှင်၊ အဿသတိ-ရှေးဦး စွာ အသက်ရှင်၏၊ ဝါ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-

ပရိမုခံ သတိံ။ ။ ပဋ္ဌမနည်း၌ ပရိကို အဘိနှင့်အနက်တူဖွင့်၍ ပရိမုခံကို “အဘိမုခံ”ဟု ဖွင့်၏၊ ဥပတ္ထပေတွာ၌ ဥပအနက်မရှိဟု ပြလို၍ “ထပယိတွာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “အပြင်ပရိ အာရုံတွေမှ တားမြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခုသို့သာ ရှေးရှုဖြစ်အောင်ထား၍”ဟုလို၊ အထဝါတက်သော ဒုတိယနည်းကား ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်ကိုမှီသော နည်းတည်း၊ ထိုနည်း၌ “ပရိ (ပရိဂ္ဂဟိတ)-သိမ်းပိုက်အပ်သော အသမ္မောသရှိသော+မုခံ(နိယျာနံ)-သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်သော”ဟု အနက်မှတ်၊ [သမ္မောသ-ဟူသည် သတိ၏ ပျောက်ကင်းခြင်းတည်း၊ အသမ္မောသ-ဟူသည် မပျောက်ကင်းသော သတိတည်း၊ “တဿ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနန္တိ-သဗ္ဗတာ ပရိဂ္ဂဟိတာသမ္မောသံ ပရိစ္စတ္တသမ္မောသံ” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊ သတိကတွာ-ပရမံ သတိနေပက္ကံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ အတ္ထော၊] သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ၌ အခြားတစ်နည်း ဖွင့်သေး၏။

သတောဝ၊ ပေ၊ ပဿသတိ။ ။ “သတိယသံသအတ္ထိတိသတော” ဟုပြု၊ “သတိယာ သမန္နာဂတော”ဟု ဋီကာတို့ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ အဿသတိ (အာ-ပဌမံ+သသတိ)၊ ရှေးဦးစွာ အသက်ရှင်၏(သဒ္ဓတ္ထ)၊ ဝါ၊ ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ (အဓိပ္ပာယ်တ္ထ)၊ ဝါ-ရှိုက်၏၊ (ဝေါဟာရတ္ထ)၊ သတောပဿသတိ၌လည်း “သတောဝ”ဟု ဧဝလိုက်စေ၊ ပဿသတိ (ပတိ+သသတိ)၊ တစ်ဖန်အသက်ရှင်၏၊ ဝါ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရှု၏၊ [ရှိုက်သောအခါ၌ ထွက်သက်ဖြစ်၍၊ ရှုသောအခါ၌ ဝင်သက်ဖြစ်၏။]

ရှိက်၏။ သတော (ဟုတွာ-ဧဝ) ပဿသတိ-တစ်ဖန် အသက်ရှင်၏။ ဝါ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ ၏။ ဝါ-ရှု၏။ သတော (ဟုတွာဧဝ), ကာရီ-ရှိက်မှု ရှုမှုကိုပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ-ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ-ဌ။ ယေဟိအာကာရေဟိ-အကြင်အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သတော- (ဟုတွာ) ကာရီ ဟောတိ တေ-ထိုအခြင်းအရာတို့ကို။ ဒဿေန္တော-သည်။ (ဟုတွာ), ဒိဃံဝါအဿန္တောတိအာဒိ-ပါဠိရပ်ကို။ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ-သာဓကကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌။ ဧတံ သုတ္တံ (ဓမ္မသေနာပတိနာ), ဝုတ္တံ-ပြီ။ (ကိ)။ သော သတောဝ အဿသတိ သတော ပဿသတိတိ ဧတဿေဝ-သော။ ပေ။ ပဿသတိဟူသော ဤပါဠိရပ်၏ပင်။ ဝိဘင်္ဂေ-အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌။ ဗာတ္ထိံသာယ-သော။ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်။ [ပါဠိတော်ဝယ် စတုက္က ၄ ပါး၌ ဒိဃရဿစသော ၁၆-ပါးရှိ၏။ ထိုကို အဿာသ ပဿာသ ၂ ပါးဖြင့် ဝေဖန်၍ ၃၂-ပါးဖြစ်သည်။] သတော (ဟုတွာ), ကာရီ-ရှိက်မှု ရှုမှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဒိဃံအဿာသဝ သေန-ရှည်စွာထွက်သက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (တစ်နည်း) ဒိဃံ အဿာသဝသေန-ဒိဃံဟု ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော အဿာသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ-၏။ ဧကဂ္ဂတံ-တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပံ - ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သမာဓိကို။ ပဇာနတော-

သတောကာရီ။ ။သတော ဧဝ ဟုတွာ (သတိယာဧဝ) ကာတဗ္ဗဿ ကတ္တာ, ကရဏသီလော ဝါ။ ဋီကာ။ သတိယာဧဝဖြင့် သတောဧဝ ဟုတွာ၏ ဆိုလိုရင်း ဥဒုကတ္တကိုပြ၏။ “ကာတဗ္ဗဿ”ကား ကာရီ၏ကံကို အပိုထည့်ခြင်းတည်း။ ကတ္တာဖြင့် “ကာရိဌ္ဋံ ဣပစ္စည်းသည် တဿီလ အနက်မပါသော ကတ္တားဟောတည်း”ဟု သိစေ၏။ ကရဏသီလောဝါဖြင့် တဿီလအနက်ကို တစ်နည်းပြ၏။ “ကာရီ- ပြုထိုက်သော ရှိက်မှု ရှုမှုကို ပြုတတ်(ပြုလေ့ရှိ) သည်”ဟု ပေး။

ဒိဃံအဿာသဝသေန။ ။ဒိဃံနှင့် အဿာသကို အံဝိဘတ်မကြေသော အလုတ္တသမာသံ ဟု မှတ်။ တစ်နည်း-“ဒိဃံဟု ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း “ဒိဃံ” ဟု ဆိုသည်။ “ဒိဃံတိ ဝုတ္တော အဿာသော ဒိဃံ အဿာသော”ဟု သမာသံတွဲ။ ဣတိဝုတ္တပုဒ်တို့ကိုချေ။ [ဒိဃံအဿာသဝသေန၊ ဝိဘတ္ထိအလောပံ ကတွာ နိဒ္ဒေသော၊ ဒိဃံတိဝါ ဘဂဝတာ ဝုတ္တ အဿာသဝသေန၊-ဋီကာ။] ဒိဃံပဿာသဝသေန၌ လည်းနည်းတူ။

ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ။ ။အဝိက္ခေပနှင့် ဧကဂ္ဂတာသည် သမာဓိကိုချည်း ဟောသော ပရိယာပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိက္ခေပဿ ပဋိပက္ခဘာဝတော-ပျံ့လွင့်တတ်သော ဥဒ္ဒစ္စ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိက္ခေပေါတိလဒ္ဒနာမံ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂဘာဝံ ပ...တော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

အပြားအားဖြင့်သိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သတိ-သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ-အဿာသ
 အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ။ တာယသတိယာ-ထိုသတိဖြင့်။ တေန
 ဉာဏေန-ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ သတော-သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာရီ-ရှိုက်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။
 ဟောတိ။ ဒီဃံပဿာသဝသေန-ရှည်စွာဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 (တစ်နည်း) ဒီဃံပဿာသဝသေန-ဒီဃံဟု ဘုရားဟောတော် မူအပ်သော
 ပဿာသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပေ။ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ-ပဋိနိသဂ္ဂကို အဖန်ဖန်
 ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ အဿာသဝသေန-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ-ရှိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (တစ်နည်း) ပဋိနိသဂ္ဂနုပဿီ
 အဿာသဝသေန-ပဋိနိသဂ္ဂကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အဿာ
 သတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပေ။ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ-သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဿာသဝသေန-
 ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (တစ်နည်း) ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီပဿာသ
 ဝသေန-ပဋိနိသဂ္ဂကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဿာသတို့၏
 အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ-၏။ ဧကဂ္ဂတံ-သော။ အဝိက္ခေပံ-ကို။ ပဇာနတော-၏။
 သတိ-သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ-ပဿာသအာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ-
 တာယသတိယာ တေနဉာဏေန သတော (ဟုတွာ)ကာရီ-ရှုမှုကို ပြုလေ့ရှိ
 သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (ဝုတ္တံ)။

တတ္ထ-ထိုဒီဃံဝါ အဿသန္ဓော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒီဃံဝါ အဿ
 သန္ဓောတိ - ကား၊ ဒီဃံဝါ-ရှည်စွာမူလည်း၊ အဿာသံ - ထွက်သက်ကို၊

တာယ၊ ပေ။ သတောကာရီ။ ။“တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန”နှင့် လိုက်
 လျောအောင် “သတော သမ္မဇာနော ကာရီ”ဟု ဆိုသင့်လျက် “သတောကာရီ”ဟု ဆို
 ခြင်း၌ လိုရင်းကား- ဒီဃအဿာသအာရုံ၌ မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသော (ထိုအာရုံကို
 အာရုံပြုသော အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ထိုအခိုက်မှာ အာရုံမပြုသဖြင့် အာရုံအနေအားဖြင့် မသိ
 သော်လည်း အသမ္မောဟ-မတွေဝေသောအားဖြင့် ဖြစ်စေ သိနေသော ယောဂီမှာ ထို
 အာရုံ၌ သတိစွဲကပ်တည်နေ၏။ ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်စေ မတွေဝေသောအာဖြင့်ဖြစ်
 စေ သိနေသော ယောဂီမှာသမ္မဇေလည်းဖြစ်၏။ သတိသည် ထိုသမ္မဇေနှင့်စပ်၏။
 ထို့ကြောင့် ယောဂီကို “သတောသမ္မဇာနော ကာရီ” ဟု မဆိုဘဲ” သတောကာရီ”ဟု
 သမ္မဇာန မပါဘဲဆိုရသည်။ သတိကို ပဇာနထား၍ဟောတော်မူသောကြောင့် သမ္မဇာန
 မပါဘဲရှိရသည်-ဟူလို၊ [ဋီကာ၌ ပါ၌ပျက်ဟန်တူသည်။]

ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ အဿာသဝသေန။ ။[ပဋိနိသဂ္ဂ၏ အနက်ကို နောက်၌
 ဖွင့်လတ္တံ့၊] ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ (ဟုတွာ) အဿသနဿ ဝသေန၊ ဤအလို သမာသ်မဟုတ်၊
 ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီအဿာသဝသေနာတိ ဝါ ပါဌော၊ ဤအလိုသမာသ်၊ တဿ ပဋိနိသဂ္ဂါ
 နုပဿီနော+အဿာသာပဋိသဂ္ဂါနုပဿီအဿာသာ၊ တေသံဝသေနာတိ အတ္ထော၊ [နိဿယ၌
 ဤအတိုင်း ၂ နည်းပေးသည်။]

ပဝတ္ထေန္တော-ဖြစ်စေလသော်၊ (ပဇာနာတိဉ္စစပ်၊) အဿာသောတိ-ကား၊ ဗဟိ-
ပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခမနဝါတော-ထွက်သောလေတည်း၊ ဝါ-ရှိက်လေတည်း၊
ပဿာသောတိ-ကား၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသနဝါတော-ဝင်သောလေတည်း၊
ဝါ-ရှုလေတည်း၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ သုတ္တန္တ ဌကထာသု-တို့၌၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ-
ဤအဖွင့်၏ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ အာဂတံ-
လာ၏၊ တတ္ထ-ထိုအဿာသ ပဿာသတို့တွင်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-ကုန်သော၊
ဂဗ္ဘသေယျကာနံ-အမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ မာတုကုစ္ဆိတော-
အမိဝမ်းမှ၊ နိက္ခမနကာလေ-ထွက်ရာအခါ၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ အဗ္ဘန္တရဝါတော-
ကိုယ်တွင်း၌ဖြစ်သော လေသည်၊ ဗဟိ-သို့၊ နိက္ခမတိ-တွက်၏၊ ပစ္စာ-
နောက်၌၊ ဗဟိရဝါတော-အပြင်၌ဖြစ်သောလေသည်၊ သုခုမံ-သိမ်မွေ့သော၊
ရဇံ-မြူမှုန်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဗ္ဘန္တရံ-ကိုယ်တွင်းသို့၊ ပဝိသန္တော-ဝင်လသော်၊
တာလုံ-အာစောက်ကို၊ အာဟစ္စ-ထိခိုက်၍၊ နိဗ္ဗာယတိ-ငြိမ်း၏၊ ဝါ-ကင်းသွား
၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ တာဝ-ဒီဃ ရသစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အဿာပဿာသာ-
တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

သုတ္တံ၊ ပေ၊ အာဂတံ။ ။သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ “ဗဟိ ဥပ္ပဟိတွာပိ အန္တော
ပဝိသနဝါတော အဿာသော၊ အန္တော ဥပ္ပဟိတွာပိ ဗဟိ နိက္ခမနဝါတော ပဿာသော”
တိ ကတွာ ဥပ္ပဋိပါတိယာ ဝုတ္တံ၊ အတွင်းဝင်သော ရှုလေကို အဿာသ၊ အပြင်ထွက်သော
ရှိက်လေကို ပဿာသ”ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာအဆိုမှပြောင်းပြန် ဆိုအပ်သည်-ဟူလို၊
ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် အဿာသ-ပဿာသ၌ အာ-ပတို့၏အနက်ကို ရှေ့၌
ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ သုတ္တန်အလိုအားဖြင့် “အာ (အန္တော) သသနံ အဿာသော-အတွင်းကိုသို့
ရှုလေ၊ ဝါ-ဝင်သက်၊ ပ (ပတိ) သသနံ ပဿာသော-အပြင်သို့ တစ်ဖန်ရှိက်လေ၊ ဝါ
ထွက်သက်” ဟု အနက်မှတ်။

ရည်ရွယ်ပုံ။ ။ဝိနည်းအဋ္ဌကထာသည် အဿာသ ပဿာသတို့၏ တစ်ဘဝ၌
ပဌမဖြစ်စ (ဥပ္ပတ္တိက္ကမ) ကို ရည်ရွယ်၍ ထွက်သက်ကို အဿာသ၊ ဝင်သက်ကို
ပဿာသဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေသံ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ” စသည်ဖြင့် ဝိနည်းအဋ္ဌ
ကထာ အလိုအတိုင်းပြသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဖွားခါစကလေးတို့သည် ထွက်သက်ဖြစ်
ပြီး၍ ဝင်သက် ဝင်လာသောအခါ မြူမှုန်ပါလာသဖြင့် (ဟပ်ချိုး)ဟု ချေကြသတတ်၊
သုတ္တန်အဋ္ဌကထာကား ဘာဝနာအားထုတ်ရာ၌ဖြစ်ပုံအစဉ် (ပဝတ္ထိက္ကမ) ကို ရည်ရွယ်သည်၊
မှန်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူမှာ ရှေးဦးစွာ ဝင်သက် (ရှုသက်) ကို အာရုံပြု၍၊ နောက်မှ
ထွက်သက် (ရှိက်သက်)ကို အာရုံပြုသည်။

သုတ္တန်နည်းက ပါဠိတော်နှင့်ညီ ။ ။“အဿာသကို ဝင်သက်”ဟု ဆိုခြင်းသည်
အဿာသာဒိမဇ္ဈ ပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပဂတေန
စိတ္တေန= အဿာသ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို အစဉ်လိုက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
အတွင်း၌ ပျံ့လွင့်သော စိတ်ဖြင့်”ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် အဿာသ၏ အဆုံး+အတွင်းဟူသော

ပန-ကား၊ တေသံ-ထိုအဿာသ ပဿာသတို့၏၊ ယာဒီဃ ရဿတာ-
အကြင်ဒီဃ ရဿတို့၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုဒီဃရဿတို့၏အဖြစ်
ကို၊ အဒ္ဓါနဝသေန-ကာလဟူသော အခွန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ဩကာသဒ္ဓါနံ-အရပ်ဟူသော အခွန်ကို၊
ဖရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ဌိတံ-သော၊ ဥဒကံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဝါလိကာဝါ-သဲကို
သော်လည်းကောင်း-ဒီဃံ ဥဒကံ (တိ)-ရှည်သောရေဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒီဃော
ဝါလိကာ (တိ)-ရှည်သော သဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဿံဥဒကံ (တိ)-
တိုသောရေ ဟု ၍လည်းကောင်း၊ ရဿာ ဝါလိကာတိ တိုသောသဲဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဝုစ္ဆတိ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ [ဩကာသဌာန၏ ဒီဃရဿအမည်
ကို ဌာနီ ရေ-သဲတို့၌တင်စားသော ဌာနပစာ-ဟူလို့၊] ဧဝံ-တူ၊ စုဏ္ဏ ဝိစုဏ္ဏာ
ပိ-ရုပ်ကလာပ်အားဖြင့် မှန်မွှားမွှားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဿာသ ပဿာသ-
တို့ကို၊ (ဝုစ္ဆန္တိ၌စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ (နိက္ခမန္တိ၌စပ်၊) ဟတ္ထိသရီရေ-ဆင်၏
ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အဟိ သရီရေစ-မြွေ၏ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ တေသံ-
ထိုဆင် မြွေတို့၏၊ အတ္တဘာဝ သင်္ခါတံ-အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒီဃံ-
ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဓါနံ-အခွန်ကို၊ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်းပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊
သဏိကမေဝ-လျှင်၊ နိက္ခမန္တိ-ထွက်ကုန်၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဒီဃာတိ-တို့
ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ သုနဓသသာဒီနံ-ခွေး၊ ယုန် အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊
အတ္တဘာဝ သင်္ခါတံ-သော၊ ရဿံ-တိုသော၊ အဒ္ဓါနံ-ကို၊ သီဃံ-လျင်စွာ၊
ပူရေတွာ-၍၊ သီဃမေဝ-သာလျှင်၊ နိက္ခမန္တိ-နံ၏၊ တဿာ, ရဿာတိ-
တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ။

စကားနှင့်ညီ၏၊ “ပဿာသကို ထွက်သက်”ဟု ဆိုခြင်းလည်း “ပဿသာဒိ၊ ပေ၊ ဝိက္ခေပ
ဂနေ စိတ္တနံ” ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်ညီ၏-ဟုဋီကာတို့ မှတ်ချက်ပြကြသည်။

အဒ္ဓါနဝသေန။ ။ကာလဒ္ဓါနဝသေန-ကာလဟူသော အခွန်၏ အစွမ်းဖြင့်...
အယံ ဟိ အဒ္ဓါနသဒ္ဓေါ ကာလဿစ ဒေသဿစ ဝါစကော၊ တတ္ထ ဒေသဒ္ဓါနံ ဥဒါဟ
ရဏဘာဝေန (ဥပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်) ဒေသေတွာ ကာလဒ္ဓါနဿ ဝသေန အဿာသပဿာသ
သာနံ ဒီဃရဿတံ ဝိဘာဝေတုံ ယထာဟိတိအာဒိ ဝုတ္တံ, ဥပမာပြုရာ၌အရပ်ဒေသကို
ပြ၍, ဒီဃံ ဝါ အဿာသန္တော စသည်ဖြင့် ဒီဃရဿကို ပြရာ၌ ကာလအခွန်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ပြသည်။ [ဩကာသနှင့် ဒေသသည် သဘောတူတည်း။]

ဧဝံစုဏ္ဏ၊ ပေ၊ နိက္ခမန္တိ။ ။ထွက်သက် ဝင်သက်-ဟူသည် စိတ္တဇ ရုပ်ကလာပ်
အမှုန့်ကလေးတွေ စုပေါင်းသော ရုပ်ကလာပ်အစုတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကလာပ်မှုန့်ကလေး
တွေကို ရည်ရွယ်၍ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဟု ဆိုသည်၊ အဿာသပဿာသ တို့သည် (ထိုရုပ်ကလာပ်
အမှုန့်အပေါင်း ဖြစ်သောကြောင့် မူလရုပ်ကလာပ်အတိုင်းမှာ အရှည်အတို မကွဲပြားလည်း၊)

ပန-ကား၊ မနုဿေသု-သမပ္ပမာဏရှိသော လူတို့တွင်၊ ကေစိ-အချို့သော လူတို့သည်၊ ဟတ္ထိ အဟိအာဒယောဝိယ-ဆင် မြွေ အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့၊ ကာလဒ္ဓါနဝသေန-ကာလဟူသော အဓွန့်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒီဃံ-ရှည်စွာ၊ အဿသန္တိစ-ထွက်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-ရှိုက်လည်း ရှိုက်ကြကုန်၏၊ ပဿသန္တိစ-ဝင်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-ရှုလည်း ရှုကြကုန်၏၊ ကေစိ၊ သုနခသသာဒယောဝိယ- ခွေး၊ ယုန် အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့၊ ရဿံ-စွာ၊ (အဿသန္တိစ ပဿသန္တိစ)၊ တသ္မာ၊ တေသံ-ထိုလူတို့၏၊ ကာလဝသေန-ကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒီဃံ-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလပတ်လုံး၊ နိက္ခမန္တာစ-ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝိသန္တာစ-ဝင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထို အဿာသ ပဿာသတို့ကို၊ ဒီဃာ (တိ)၊ ဒီဃတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတ္တရံ-တို့သော၊ အဒ္ဓါနံ နိက္ခမန္တာစ ပဝိသန္တာစ (တေ-တို့ကို)၊ ရဿာတိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊

ဆင်၏ကိုယ်က (ရှည်လျားသောကြောင့်) ဖြည်းဖြည်းမှပြည့်၍၊ ဖြည်းဖြည်းမှ ထွက်ကုန်၏၊ သဏိကံ ပူရေတွာဖြင့် ဒေသအဓွန့်ရှည်၍ ဒီဃခေါ်ရပုံ၊ သဏိကံ နိက္ခမန္တိဖြင့် ကာလအဓွန့်ရှည်၍ ဒီဃခေါ်ရပုံကိုပြ၏။

ဤစကားဖြင့် ဌာန-ကာလတို့၏ ဒီဃအမည်ကို ဌာနီ အဿာသပဿာသ၌ တင်စားသော ဌာနပစာအားဖြင့် အဿာသပဿာသကို “ဒီဃ”ဟု ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ သုနခ၏ ကိုယ်၌ အဿာသပဿာသကို၏ ရဿခေါ်ရပုံ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းသိပါ။ [ဟတ္ထိအာဒိသရီရေ သုနခသရီရေစ အဿာသပဿာသာနံ ဒေသဒ္ဓါနံ ဝိသိဋ္ဌေန ကာလဒ္ဓါနဝသေနော ဒီဃရဿတာ ဂုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကိုယ်က ရှည်သောကြောင့် ၄။ ရှိုက်ရာကာလလည်း ရှည်သော၊ ကိုယ်ကတိုလျှင် ရှုရှိုက်ရာကာလလည်း တိုသောအားဖြင့် ဒီဃရဿအဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။]

မနုဿေသု၊ ပေ၊ ပဿသန္တိစ။ ။သမပ္ပမာဏေသုပိ မနုဿသရီရေသု-အရှည်အတိုမျှသော ပမာဏရှိသော လူ့ကိုယ်တို့တွင်လည်း၊ ဒီဃံအဿသန္တိတိ-ဒီဃံအဿာသပဗန္ဓံ (ရုပ်ကလာပ်ချင်း ဆက်စပ်နေသော အဿာသ အစဉ်ကို) ပဝတ္တေန္တိတိ အတ္တော၊ ပဿသန္တိ တိတ္တောပိ ဒေသဝနယော၊ သုနခသသာဒယော ဝိယ ရဿံ (အဿသန္တိ ပဿသန္တိစာတိ) ယောဇနာ၊ ဣဒံ ပန ဒီဃံ ရဿဉ္စ အဿသနံ ပဿသနံစ တေသံ သတ္တာနံ (ထိုဟတ္ထိ သုနခစသော သတ္တဝါတို့၏) သရီရသဘာဝေါ-ခန္ဓာကိုယ်၏ သဘောပင်တည်း၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တကြ-ထိုအသာသ ပသာသတို့၌၊ [ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊] အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ နဝဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဒီဃံ၊ အဿသန္တောစ-သော်လည်းကောင်း၊ ပဿသန္တောစ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿသာမိ-၏၊ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဇာနတော-သော၊ အဿ-ထို ယောဂီရဟန်း၏၊ ဧကေန-သော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်၊ ကာယာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာနဘာဝနာ-သော၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာသည်၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-ပြည့်စုံ၏၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။

[ပြခဲ့သော နဝအာကာရကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဝနာအစီအစဉ်ကိုလည်းကောင်း ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကို သာကေပြု၍ ပြလိုသောကြောင့် “ယထာဟ” စသည်ကိုမိန့်၊] ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-၌၊ ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကထံ-အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့်၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿသန္တော-ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေလသော်၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿသာမိ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရှိက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိသနည်း၊ ဒီဃံ၊ ပဿသန္တော-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေလသော်၊ ဒီဃံ၊ ပဿသာမိ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ-နည်း၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿာသံ-ထွက်သက်ကို၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ-အခွန်ဟုဆိုအပ်သော ရှည်သောကာလ၌၊ (တစ်နည်း)-အဒ္ဓါ နသင်္ခါတေ-ရှည်သောအရပ်အဖို့၌၊ အဿသတိ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရှိက်၏၊ [“အဿာသံ အဿသတိ”၌ ကံနှင့် ကြိယာ အရမပြားသောကြောင့် အဘောဒဘောဒူပစာဟု ကြံ၊] ဒီဃံ-စွာ၊ ပဿာသံ-ဝင်သက်ကို၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ-၌၊ (တစ်နည်း) အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ-၌

နဝဟာကာရေဟိ။ ။ဒီဃံ-ရသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃ ပါး၊ ဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃ ပါး၊ ပါမောဇ္ဇ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃ ပါး၊ ဤဇပါးတည်း၊ ၃ ပါးစီပြားရခြင်းမှာလည်း အဿာသကိုသာ ကောင်းစွာ မှတ်နိုင်သူ၊ ပဿာသကိုသာ ကောင်းစွာ မှတ်နိုင်သူ၊ ၂ ပါးလုံးကို ကောင်းစွာမှတ်နိုင်သူ၊ ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုး ပြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဧကေနာကာရေန ။ ။ဒီဃံအဿာသ၊ ရသံအဿာသ၊ ဒီဃံပဿာသ၊ ရသံပဿာသ ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တစ်နည်း-ပြခဲ့သော အကျဉ်း ၃ ပါး အကျယ် ၉ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။

ပဿသတိ-ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။ ဝါ-ရှု၏။ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿာသပဿာသံ-
 အဿသ ပဿာသကို၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါ တေ၊ အဿသတိပိ-ထွက်သက်ကိုလည်း
 ဖြစ်စေ၏။ ဝါ-ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။ ပဿသတိပိ-ဝင်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။
 ဝါ-ရှုလည်းရှု၏။ [သုတ္တန် အဋ္ဌ ကထာအလို “အဿသတိပိ-ဝင်သက်ကိုလည်း
 ဖြစ်စေ၏။ ဝါ-ရှုလည်းရှု၏။ ပဿသတိပိ-ထွက်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။
 ဝါ-ရှိုက်လည်းရှိုက်၏။” ဟု ပေး၊] ဒီဃံ၊ ပေ၊ အဿသတောပိ-ထွက်သက်ကို
 ဖြစ်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ လည်းကောင်း၊ ပဿသတောပိ-
 ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒော-
 တိုး၍အားထုတ်လိုသော ကုသလစ္ဆန္ဒသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
 ဆန္ဒဝသေန-ဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော အဿာသ
 ထက်၊ သုခုမတရံ-သာ၍သိမ်မွေ့သော၊ ဒီဃံ-စွာသော၊ အဿာသံ-ကို၊
 အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတိ၊ ဆန္ဒဝသေန၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ် သိမ်မွေ့သော
 ပဿာသထက်၊ ပေ၊ ပဿသတိ-ဆန္ဒဝသေန၊ တတော-ထိုပင်ကို သိမ်မွေ့သော
 အဿာသပဿာသထက်၊ ပေ၊ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။

ဆန္ဒဝသေန-ဖြင့်၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော အဿာသ
 ပဿာသထက်၊ သုခုမတရံ-သာ၍ သိမ်မွေ့သော၊ ပေ၊ အဿသတောပိ-
 ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဿသတောပိ-သော၊ (ဘိက္ခု

အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ။ ။အဒ္ဓါနန္တိ သင်္ခဂတေ ဒီဃကာလေ၊ ဒီဃံခဏန္တိ အတ္ထော၊
 ကောဋ္ဌာသပရိယာယော ဝါ သင်္ခါတသဒ္ဓေါ၊ ထေယျသင်္ခါတန္တိ အာဒိသုဝိယ၊ တသ္မာ
 အဒ္ဓါနသင်္ခါတေတိ အဒ္ဓါနကောဋ္ဌာသေ၊ ဒေသဘာဂေတိ အတ္ထော၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း
 နိဿယ၌ ၂ နည်းပေးထားသည်။

ဆန္ဒောဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ဘာဝနာက ရှေ့ကာလထက် နောက်ကာလကို အထူးဆောင်
 နိုင်ရကား သာယာဖွယ် အရသာကို ရခြင်းကြောင့် ထိုဘာဝနာ၌ အလွန်ပြုလိုခြင်း
 လက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ်ဆန္ဒသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဆန္ဒဝသေန သုခုမတရံ။ ။ထိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့် ထူးခြားသော ဘာဝနာကို
 အားထုတ်လျက် တိုးတက်စည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်လသော် ရှေးကထက်သာ၍ သိမ်မွေ့သော
 အဿာသကို ဖြစ်စေသည်။ မှန်၏။ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ
 ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးရကား ရှေ့ကထက်သာ၍ ငြိမ်သက်သော အဿာသပဿာသတို့
 ဖြစ်ကြသည်။

နော-၏၊) ပါမောဇ္ဇ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ပါမောဇ္ဇဝသေန-
 ဖြင့်၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော အဿာသထက်၊ သုခုမတရံ၊ ပေ၊
 အဿသတိ-၏၊ ပါမောဇ္ဇဝသေန-ဖြင့်၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော
 ပဿာသထက်၊ သုခုမတရံ၊ ပေ၊ ပဿသတိ-ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ တတော-
 ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော အဿာသ ပဿာသထက်၊ ပေ၊ အဿသတိပိ
 ပဿသတိပိ ပါမောဇ္ဇဝသေန၊ တတော-ထိုပင်ကိုယ်သိမ်မွေ့သော အဿာသ
 ပဿာသထက်၊ ပေ၊ အဿသတောပိ-သော၊ ပဿသတောပိ-သော၊
 (ဘိက္ခုနော)၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿာသပဿာသာ-ရှိက်ခြင်းရှုခြင်းဟူသော
 ပကတိအာရုံမှ၊ (တစ်နည်း)၊ ဒီဃံ အဿာသပဿာသာ-ဒီဃံဟု ဟောတော်
 မူအပ်သော အဿာသ ပဿာသအာရုံမှ၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိဝတ္တတိ-ဆုတ်နုတ်၏၊
 ဥပေက္ခာ-တကြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာသည်၊ သဏ္ဌာတိ-ကောင်းစွာတည်၏။

နဝဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ [အနုပဿတိ၌
 လှမ်းစပ်၊] ဒီဃံအဿာသပဿာသာ-ရှည်သော ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်၊
 ကာယော-ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းဖြစ်၍ ကာယမည်၏၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ကာယ၌ ကပ်၍

ပါမောဇ္ဇ။ ။အဿာသ ပဿာသတို့၏ သာ၍ငြိမ်သက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းစိတ်အစဉ်၏ လမ်းမှန်သို့ သွားနေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာစိတ်နှင့်
 ယှဉ်လျက် ပါမောဇ္ဇခေါ်သော ပီတိဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုပီတိကား ခုဒ္ဒိကာစသော ပီတိငါးမျိုး
 တွင် တစ်မျိုးမျိုးတည်း။

စိတ္တံ၊ ပေ၊ သဏ္ဌာတိ။ ။ဘာဝနာအစွမ်းကြောင့် အဿာသ ပဿာသတို့
 အလွန်ငြိမ်သက်ကုန်လတ်သော် ပဋိဘာဂ နိမိတ်ဖြစ်ပေါ်လာရကား နဂိုရ် အဿာသ
 ပဿာသမှ စိတ်သည် ဆုတ်နုတ်၍ ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုအာရုံပြုနေ၏၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်၌
 ဥပစာရသမာဓိနှင့် ဈာန်ဟူသော အပ္ပနာ သမာဓိဖြစ်လသော် နောက်ထပ်ဈာန်ဥပါဒ်ဖို့ရန်
 ဗျာပါရမပြုဘဲလျစ်လျူရှုတတ်သော တကြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ ဖြစ်၏။

ဒီဃံ၊ ပေ၊ ကာယော။ ။ဒီဃာကာရာ-ရှည်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သော
 (ဒီဃံအဖွင့်)၊ အဿာသ ပဿာသာ-တို့သည်၊ စုဏ္ဏ ဝိ စုဏ္ဏာပိ-ကာယမဟုတ်ရုပ်ကလာပ်
 အမှုန်အမွှားတွေ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သမူဟဋ္ဌေန-အပေါင်းအနက်အားဖြင့်၊ ကာယော-
 မည်၏။ [အဿာသ ပဿာသကို “ကာယ”ဟု ခေါ်ရာ၌ ကာယသဒ္ဒါသည် အပေါင်း
 အနက်ဟော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ် ဖြစ်သည်-ဟုလို၊] အဿာသပဿာသေ-တို့ကို၊
 နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တပွဲ-ဖြစ်သော ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုလည်း၊ ဧတ္ထ အဿာသ
 ပဿာသသာမညေန ဝုတ္တံ=ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုလည်း သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းဖြင့် ဤနေရာ၌
 ကာယခေါ်သည်၊ ဤသို့ ပဋိဘာဂနိမိတ်တိုင်အောင် “ကာယ” အရ ယူမှ ဥပစာရဘာဝနာ
 အပ္ပနာ ဘာဝနာတို့ကို “ကာယာနုပဿနာ” ဟု ခေါ်နိုင်မည်။

တည်တတ်သော သဘောတရားသည်၊ သတိ-သတိမည်၏။ အနုပဿနာ-
ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော သမထပညာ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
ဟု အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာပညာသည်။ ဉာဏ်-ဉာဏ်မည်၏။
ကာယော-ထွက်သက်ဝင်သက်အပေါင်းသည်။ ဥပဋ္ဌာန-ကပ်၍တည်ရာ၏
အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနသာမည်။ နောသတိ-သတိကားမမည်။ သတိ-သတိသည်။
ဥပဋ္ဌာနဇ္ဈေဝ-ကပ်၍တည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနလည်း မည်၏။
သတိစ-အမှတ်ရတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သတိလည်းမည်၏။ တာယ
သတိယာ-ဖြင့်၊ တေနဉာဏေန-ဖြင့်၊ တံ ကာယံ-ထိုထွက်သက်ဝင်သက်
အပေါင်းကို၊ အနုပဿတိ-သမထပညာ ဝိပဿနာပညာဖြင့် အဖန်ဖန်ရှု၏။

အနုပဿနာဉာဏ်။ ။သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းအနေအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော
ဉာဏ်၊ ဝိပဿနာအနေအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဉာဏ် ဤဉာဏ် ၂ မျိုးကို “အနု
ပဿနာ”ဟု ခေါ်၏။ သမထအနေအားဖြင့် အသာသ ပဿာသအာရုံကို ရှု၏။
ဝိပဿနာအနေအားဖြင့်ကား ဝင်သက်ထွက်သက် (လေ) ကို လည်းကောင်း၊ ထို၏မှီရာ
(ကရဇကာယ-ဟူသော) ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ “ရုပ်” ဟု ပိုင်းခြားပြီးလျှင် ထွက်သက်
ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်စေတသိက်ကို နာမ်ဟု ပိုင်းခြား၍ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်
ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ထိုရုပ် ထိုနာမ်ကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုသော(သမ္မသန)ဉာဏ်
ဖြစ်သည်။

ကာယောဥပဋ္ဌာနံ၊ နောသတိ။ ။(ပြခဲ့သည့်အတိုင်း) ထွက်သက် ဝင်သက်ကို
လည်းကောင်း၊ ထို၏အလားတူ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း “ကာယ”ဟု ခေါ်၍
ထိုကာယကို “ဥပဋ္ဌာန”ဟု ခေါ်ရာ၌ “ဥပဂန္တာ တိဋ္ဌတိ ဧတ္တာတိဥပဋ္ဌာနံ” ဟု
အဓိကရဏသာဓ်ပြုရသည်။ “သတိ၏ ကပ်၍တည်ရာ အာရုံ” ဟုလို့၊ ဤကာယအရ၌
ကရဇကာယ (ခန္ဓာကိုယ်)ကိုလည်း ယူနိုင်သေး၏။ [ဘာကြောင့်နည်း-သမ္မသနဉာဏ်၏
အာရုံပြုသောအားဖြင့် တည်ရာဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း၊] ဧတ္ထ စ ကာယော ဥပဋ္ဌာနန္တိဣမိ
နာ ဣတရကာယဿာပိ (အသာသ ပဿာသ ကာယမှတစ်ပါးသော ကရဇကာယကိုလည်း)
သင်္ဂဟော ဟောတိ၊ ယထာဂုတ္တ သမ္မသနစာရဿပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော သမ္မသနဉာဏ်
ဖြစ်ခြင်း၏လည်း၊ ဣမ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊] ထိုပြခဲ့သော ကာယသည် ဥပဋ္ဌာနသာမည်၏။
သတိကားမမည်။

သတိဥပဋ္ဌာနဉ္စ သတိစ။ ။“ဥပဂန္တာ တိဋ္ဌတိတိ ဥပဋ္ဌာနံ”ဟု ကတ္တုသာဓ်ပြု၍
အာရုံ၌ကပ်၍တည်နေတတ်၊ အမှတ်လည်း ပြုတတ်သောကြောင့် သတိသည်
ဥပဋ္ဌာနလည်းမည်၊ သတိလည်းမည်သည်။

တံ ကာ ယံ အနုပဿတိ။ ။တံ အသာသ ပဿာသ ကာယဇ္ဈေဝ တံ နိဿယ
ရူပကာယဉ္စ (ထိုအသာသပဿာသ၏မှီရာ ခန္ဓာကိုယ် ရူပကာယကိုလည်းကောင်း)
ဈာနသမ္ပယုတ္တ ဉာဏေနစေဝ ဝိပဿနာ ဉာဏေနစ အနုအနုပဿတိတိ။ [အနုပဿနာ

တေန-ထိုသို့ အဖန်ဖန်ရှုခြင်းကြောင့်၊ ကာယော၊ ပေ၊ ဘာဝနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ရဿပဒေဝိ-ရဿပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင် သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ- ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤကထံ ဒီဃံ အဿသန္ဓော အစရှိသည် ဖြင့် လာသော ပါဠိတော်နည်း၌၊ ဒီဃံ၊ ပေ၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓ-ဤရဿပုဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်လာသော ပါဠိတော် နည်း၌၊ ရဿံ၊ ပေ၊ အဿသတိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂံ ပါဠိတော်၌ လာပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုရဿပုဒ်၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ယာဝ- လောက်၊ တေန၊ ပေ၊ ဘာဝနာတိ-ဟူသော၊ (ပါဌော-ပါဠိတော်ပါ၌သည်၊ အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုပါဠိရုပ်တိုင်အောင်၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေရာ၏၊ [ဒီဃပုဒ်ကို ပြရာ ပါဠိတော်၌ “တေနဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ ဘာဝနာတိ” ဟု အဆုံးသတ်လိုက် သလို ရဿပုဒ်၌လည်း ထိုပါဠိတိုင်အောင် ဒီဃံနေရာဝယ် ရဿပုဒ်ကို ယှဉ် စေပါဟူလို၊] ဧဝံ-လျှင်၊ အယံ (ဘိက္ခု)-ကို၊ [ဝေဒိတဗ္ဗောဌ်စပ်၊] အဒ္ဓါနဝသေန- ရှည်သောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထရဝသေနစ-တိုသောကာ လ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣမေဟိ-ဤ ၉ ပါးသော အခြင်းအရာတို့ ဖြင့်၊ အဿာသ ပဿာသေ-တို့ကို၊ ပဇာနန္ဓော-လတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ (အယံဘိက္ခု-ကို၊) ဒီဃံ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ- ရဿံဝါ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဆိုလျှင် သတိမရ၊ ဉာဏ်ကိုရသောကြောင့် “ဈာနသမ္ပယုတ္တဉာဏေန” စသည်ဖြင့် ဖွင့် သည်၊ “ကာယဿေဝ+အနုပဿနာ ကာယာနုပဿနာ”ဟုပြု၊] ဆိုလိုရင်းကား ပြခဲ့ သော ကာယ ၂ မျိုး၌ နိစ္စစသည်ဖြင့် မရှုဘဲ အနိစ္စစသည်ဖြင့်သာရှုခြင်း၊ ငါ-ငါ့ဥစ္စာ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားဟု မရှုဘဲ ကာယမျှကိုသာရှုခြင်းကို “ကာယာနုပဿနာဉာဏ်” ခေါ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သတိသည် သတိပဋ္ဌာန်မည်၏၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန်ကို အားထုတ်ခြင်းကို “သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ” ဟု ခေါ်သည်။

ဧသေဝနယော စသည်။ ။ “နဝဟိ အာကာရေဟိ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ကို “ဧသေဝနယော” ဟု ညွှန်ပြသည်၊ ယထာဧတ္ထံ၌ “ဧတသ္မိယထာ ဒဿိတေ (“ကထံ ဒီဃံ အဿသန္ဓော” တိ အာဒိနာ) အာဂတေပါဠိနယေ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ထိုအတိုင်းအနက်ပေးသည်၊ ဧဝမိဓဉ္စလည်း “ဣမသ္မိရဿပဒေဝသေန အာဂတေ ပါဠိနယေ” အဖွင့်အတိုင်းပေးသည်၊ ထိုသို့ ပါဠိတော်နည်းကို ရအောင် ဖွင့်ခြင်းမှာလည်း “အာဂတံ” ပုဒ်က ပါဠိတော်၌လာကြောင်းကို ပြသောကြောင့်တည်း။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဇာနတော-သော၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ [ဂါထာ၌ ပါသော ဘိက္ခုနောနှင့် တွဲ၍ပေး၊] ဒီဃော-ရှည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ရသောစ-တိုသည်လည်းဖြစ်သော၊ အဿာသော-အဿာသသည်လည်းကောင်း၊ တာဒိသော-ထိုအဿာသကဲ့သို့ ရှုအပ်သော-(ဒီဃရဿသဘောရှိသော၊) ပဿာသော ပိစ-သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏာ-အခြင်းအရာတို့သည်၊ [ရှည်သော ထွက်သက်ဝင်သက်အခြင်းအရာ၊ တိုသောထွက်သက် ဝင်သက် အခြင်းအရာတို့သည်၊] နာသိကဂ္ဂေဝ (ဝါ)- နာခေါင်းဖျား၌သော်လည်းကောင်း၊ (ဥတ္တရောဋ္ဌေဝါ-အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား၌ သော်လည်းကောင်း၊) ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

သဗ္ဗကာယပုဋိသံဝေဒီ၊ ပေ၊ သိက္ခတိတိ-ကား၊ သကလဿ-သော၊ အဿာသကာယဿ-ထွက်သက်အပေါင်း၏၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ-အစ အလယ် အဆုံးကို၊ ဝိဒိတံ-သိအပ်သည်ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ ပါကဋ်-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ အဿသိဿာမိ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သိက္ခတိ - ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ်အားထုတ်၏၊ သကလဿ၊

ဂါထာဖွင့် ။ ။တာဒိသော-ဒီဃရသောစ၊ စတ္တာရော ဝဏ္ဏာတိ စတ္တာရော အာကာရာ၊ တေစ ဒီဃာဒယော ဧဝ၊ [အဘိဓာန်၌ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ အာကာရအနက်မပါ၊] နာသိကဂ္ဂေဝ၌ ဂါထာဖြစ်၍ ဇေယျာရစေခြင်းငှာ (ဝ)ဟု ဆိုသည်၊ “နာသိကဂ္ဂေဝါ”ဟု ဆိုလိုရင်းတည်း၊ နာသိကဂ္ဂေဝါတိ ဝါ သဒ္ဒေါ အနိယမတ္ထော (နာသိကဂ္ဂ၌ အမြဲမဟုတ်ခြင်း အနက်ရှိ၏)၊ တေန (ထိုဝါဖြင့်) ဥတ္တရောဋ္ဌံ သင်္ဂဏှာတိ။

သဗ္ဗကာယပုဋိသံဝေဒီ ။ ။သဗ္ဗဿ ကာယဿ ပဋိ (ပစ္စေကံ)သမ္ပဒေဝ ဝေဒန သီလော ဇာနနသီလော-အလုံးစုံသော ထွက်သက် ဝင်သက်အပေါင်းကို အသီးသီးကောင်း စွာ သာလျှင် သိလေ့ရှိသည်၊ [ဤအလို “ဝိဒိတံ သီလေနာတိ ဝေဒီ၊ ပစ္စေကံ+သမ္ပဒေဝ+ ဝေဒီပဋိသံဝေဒီ”ဟု ပြု၊] တဿံဝါ ပဋိပဋိ (အဿာသတိုင်း) သမ္ပဒေဝ+ ဝေဒေါ ဧတဿ အတ္တိ၊ [ဤအလို “ဝေဒေါ ဧတဿ အတ္တိတိ ဝေဒီ”ဟု အဿတ္တိပြုပြီးမှ ပဋိသံတို့နှင့်တွဲပါ။] တံ ဝါ ပဋိပဋိသမ္ပဒေဝ ဝေဒမာနောတိ အတ္ထော၊ ဤအလို “ဝိဒိတံ ဇာနာတိတိ ဝေဒီ”ဟု ပြု၍ တဿိလတ္တ မပါသော ဣပစ္စည်းသက်။

မှတ်ချက် ။ ။“သဗ္ဗကာယ”ဟု သဗ္ဗသဒ္ဒါပါပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုသဗ္ဗသဒ္ဒါဖြင့် အဿာသကာယဿမညကိုသာ ယူနိုင်၏၊ အစ အလယ် အဆုံးဟူသော အစိတ်အစိတ် ကို မယူနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုကာယ၏ အစ အလယ် အဆုံး အားလုံးကို ယူခြင်းငှာ “ပဋိ-အသီးအသီး၊ ဝါ-အဿာသတိုင်း အဿာသတိုင်း”ဟု ပဋိသဒ္ဒါကို ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ထိုသို့သိရာ၌ သက္ကစ္စ (ကောင်းစွာသိ) ဟု ပြလို၍ သံသဒ္ဒါကိုထည့်၍လည်းကောင်း မိန့်သည်။

ပဿာသကာယဿ-ဝင်သက်အပေါင်း၏၊ ပေ၊ ပဿသိဿာမိ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ သိက္ခတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝိဒိတံ-ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ ပါကဋ်ကရောန္တော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန-ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်၊ အဿသတိစေတ-၏၊ ပဿသတိစ-၏၊ တသ္မာ၊ အဿသိဿာမိ၊ ပေ၊ သိက္ခတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဂုစ္စတိ။

ဟိ-ချဲ့၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စုဏ္ဏ ဝိစုဏ္ဏ ဝိသဋေ-ရုပ်ကလာပ် မှန်မှန်မှားမှား၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြန်နေသော၊ [အနေကကလာ ပတာယ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘာဝေန ဝိသဋေ]အဿာသကာယေဝါ-ထွက်သက် အပေါင်း၌ သော်လည်းကောင်း၊ ပဿာသကာယေဝါ-ဝင်သက် အပေါင်း ခွဲသော်လည်း ကောင်း၊ အာဒိ-အစသည်၊ ပါကဋော-ဉာဏ်အားထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ မဇ္ဈပရိယောသာနံ-အလယ်အဆုံးသည်၊ (ပါကဋ်-သည်)၊ န (ဟောတိ)၊ သော (ဘိက္ခု) အာဒိမေဝ-ကိုသာ၊ ပရိဂ္ဂဟေတု-ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်းခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ မဇ္ဈပရိယောသာနေ-၌၊ ကိလမတိ-ပင်ပန်း၏၊ [“သိမ်း ဆည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်” ဟူလို၊] ဧကဿ-သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏) မဇ္ဈ- သည်၊ ပါကဋ်-သည်၊ ဟောတိ၊ အာဒိပရိယောသာနံ-သည်၊ (ပါကဋ်) န (ဟောတိ)၊ သော (ဘိက္ခု) မဇ္ဈမေဝ-ကိုသာ၊ ပရိဂ္ဂဟေတု သက္ကောတိ၊ အာဒိပရိယော သာနေ ကိလမတိ၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ “သော မဇ္ဈမေဝ၊ ပေ၊ ကိလမတိ” ဟူ သော ဤဝါကျ-ကျနေသည်။] ဧကဿ-သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏) ပရိယော

ကျင့်နည်းဟောရပုံ။ ။ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ” စသည်ဖြင့်လာသော ဤနည်း၌ လည်း အဿာသပဿာသချည်း ဖြစ်၍ ဒီဃံ ရဿံဟု လာသော ရှေ့နည်းနှင့်ထပ်တူဟု ပင် ထင်ရ၏၊ သို့သော် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ပုံအစီအစဉ်၌ “ပဋိ +သံ” အရ အသီးအသီး ကောင်းစွာသိအောင် ကျင့်ရမည်ဟု ပြခြင်းငှာ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ” စသော ဤဒေသနာ ကို အားထုတ်ရပြန်သည်။

ဝိဒိတံ။ ။ အဿာသကို ထင်ရှားအောင်ပြုသည်ကိုပါကဋ်ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ ထင်ရှားစေခြင်းမှာလည်း ထိုအဿာသကို ဖြစ်စေရာဝယ် မတွေ့ဝေသော ဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ် စေခြင်းဟု ပြခြင်းငှာ “ဝိဒိတံ ကရောန္တော”ဟု ဝိသေသန ပြုရသည်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းကို “ဝိဒိတံ ကရောန္တော”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။

အာဒိပါကဋော။ ။ သတိယာစ ဉာဏဿစ ဝသေန ကတပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဿ ပဝတ္တတ္တာ=သိအောင်ပြုမည်ဟု ရှေ့အဖို့က သတိဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို နှိုးဆော် ရသေးသောကြောင့် အဿာသဖြစ်လာသောအခါ အစလောက်သာ ထင်ရှားသိ၏၊ အလယ်အဆုံးမှာ မသိ-ဟူလို။

သာနံ-အဆုံးသည်။ ပါကဋ် ဟောတိ၊ အာဒိမဇ္ဈ-သည်။ (ပါကဋ်) န (ဟောတိ)၊ သော (ဘိက္ခု) ပရိယောသာနံယေဝ-ကိုသာ၊ ပရိဂ္ဂဟေတု သက္ကောတိ၊ အာဒိမဇ္ဈ-၌၊ ကိလမတိ၊ ဧကဿ (ဘိက္ခုနော) သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသည်။ ပါကဋ်ဟောတိ၊ သော (ဘိက္ခု) သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော အစ အလယ် အဆုံးကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတု သက္ကောတိ၊ ကတ္တစိ-အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံးတွင် တစ်စုံတစ်ခု၌ မှ၊ န ကိလမတိ၊ တာဒိသေန-ထိုစတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿန္တော (ဟုတွာ) သဗ္ဗကာယပုဋိသံဝေဒီ၊ ပေ၊ သိက္ခတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုသဗ္ဗကာယပုဋိသံဝေဒီ၊ ပေ၊ သိက္ခတိဟူသောပါဌ်၌၊ သိက္ခတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဃဋတိ-စေ့ဆော်ကြီးကုတ်၏၊ ဝါယမတိ-အားထုတ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တထာဘူတဿ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယောသံဝရော-အကြင်စောင့်စည်းကြောင်း သတိသည်၊ ဝါ-အကြင်စောင့်စည်းကြောင်း သတိဝီရိယသည်၊ (အတ္ထိ၊) အယံ-ဤစောင့်စည်းကြောင်း သတိဝီရိယသည်၊ ဧတ္ထ-ဤအနာပါနကို အားထုတ်ရာ၌၊ အဓိသီလသိက္ခာ-အဓိသီလသိက္ခာတည်း၊ တထာဘူတဿ-၏၊ ယောသမာဓိ-သည်၊ (အတ္ထိ၊) အယံ-ဤသမာဓိသည်၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ-တည်း၊ တထာဘူတဿ-၏၊ ယာပညာ၊ (အတ္ထိ၊) အယံ-ဤပညာသည်၊ အဓိပညာသိက္ခာ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဿော-ကုန်သော၊

တာဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။ “ဧကဿ သဗ္ဗမ္မိပါကဋ်”ဟု ပြုအပ်သော စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ရမည်။ ထိုစတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကား မဇ္ဈိမရှိက်မီ စောစောကပင် သိဖို့ရန်သတိနှင့် ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေ၍ ရှုသောအခါ အစ အလယ် အဆုံး သုံးဌာနလုံး၌ပင် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်-ဟူလို။

ဧဝံ ဃဋတိ ဝါယမတိ။ ။ ဧဝံ (ဝုတ္တပ္ပကာရေန သဗ္ဗကာယပုဋိသံဝေဒနဝသေနဝ) ဃဋတိ-ဥဿဟတိ (အားထုတ်၏)၊ ဝါယမတိ-ဝါယာမံ ကရောတိ မနသိကာရံ ပဝတ္ထေတိ-ထိုအာရုံ၌ နှလုံးသွင်းမှုကို ဖြစ်စေ၏၊ ထိုအာရုံ၌ စိတ်စိုက်မိအောင် အားထုတ်ခြင်းကို “ဝါယမတိ”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ [ဤနည်း၌ “သိက္ခတိ-ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်၏”ဟု ပေး။]

တထာဘူတဿသံဝရော။ ။ အနာပါဏဿတိ ဘာဝေန္တဿ၊ သံဝရောတိ သတိ (စောင့်ရှောက်ကြောင်းဟူသည် သတိတည်း)၊ ဝီရိယမ္ပိ ဝါ-သတိသာမက ဝီရိယလည်း သံဝရမည်သေး၏။

ဣမာ သိက္ခာယော-တို့ကို၊ တသ္မိံ အာရမဏေ-ထိုအဿာသပဿာသအာရုံ၌၊
တာယ သတိယာ-ဖြင့်၊ တေန မနသိကာရေန-ထိုမနသိကာရဖြင့်၊ [ယောသော
တတ္ထ သတိပဗ္ဗင်္ဂမော ဘာဝနာမနသိကာရော-တေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော၊]
သိက္ခတိ-ကျင့်၏၊ အာသေဝတိ-အဖန်တလဲလဲမှီဝဲ၏၊ ဝါ-မိမိသန္တာန်၌ ထုံစေ၏၊
ဘာဝေတိ-တိုးပွားစေ၏၊ ဗဟုလီကရောတိ-ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့ အလာပြု၏၊
ဣတိ ဧဝံပိ-ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခတိဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-ကို၊
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ-ထိုဘာဝနာနည်း ၂ မျိုးတို့တွင်၊ [“ဒီဃဝါ အဿသန္တာ ဒီဃံ
အဿသာမိ” စသော ဘာဝနာနည်း၊ “သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိသာ
မိ” စသော ဘာဝနာနည်း ၂ မျိုးတို့တွင်။] ယသ္မာ၊ ပုရိမနယေ-ရှေ့ဖြစ်သော
ဘာဝနာနည်း၌၊ ကေဝလံ-ဉာဏုပ္ပာဒန စသည်မဘက် သက်သက်၊ အဿ
သိတဗ္ဗမေဝစ-ထွက်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေရုံမျှသာတည်း၊ ပဿသိတဗ္ဗမေဝစ-
ဝင်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေရုံမျှသာတည်း၊ အညံ-ထွက်သက်ဝင်သက်မှ အခြား
သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ (ဉာဏုပ္ပာဒန စသော တစ်စုံတစ်ခုကို) န ကာ
တဗ္ဗံ-ပြုဖွယ်မလိုသေး၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဣတော-ဤဒုတိယဘာဝနာနည်းမှ၊
ပဋ္ဌာယ၊ ဉာဏုပ္ပာဒနာဒိသု-ဉာဏ်ဖြစ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ယောဂေါ-
အားထုတ်ခြင်းကို၊ ကရဏီယော-ပြုထိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤ

သိက္ခတိ အာသေဝတိ။ ။ဤဒုတိယနည်း၌ “ဣမာတိသော သိက္ခာယော” ကို
ကြည့်၍ “သိက္ခတိ-၃ပါးသော သိက္ခာတို့ကိုကျင့်၏” ဟု ပေး၊ အာသေဝတိတိ-
တိသော သိက္ခာယောတိဝုတ္တေ အဓိကုသလဓမ္မေ အာသေဝတိ၊ တဒါသေဝနဓမ္မေ သိက္ခ
နံတိ အဓိပ္ပေတံ-သိက္ခတိကို “အာသေဝတိ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်ရာ၌ သိက္ခာ ၃ ပါးဟူသော
အဓိ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို (မိမိသန္တာန်၌) ထုံမွမ်းခြင်းကိုပင် “ကျင့်ခြင်း”ဟု ဆိုလို
သည်၊ “ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ” အရ ထိုသိက္ခာ ၃ ပါးကို မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေ
ခြင်း၊ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်အောင်ပြုခြင်းကို “အာသေဝတိ” အရအာသေဝနဟု ဆိုရသည်၊
[“ဧဝမေတ္ထံ”ဟု ယခုစာအုပ်များ၌ တွေ့ရ၏၊ “ဧဝမေတ္ထံ”ဟု ရှိသင့်သည်၊ ရှေ့နည်းသာမက
ဤနည်းအတိုင်းလည်း အနက်မှတ်ပါ- ဟူလို။]

ဣတောပဋ္ဌာယ။ ။ရှေ့ဘာဝနာ နည်း၌လည်း “ပဇာနာတိ”ဟု ဟောတော်မူ
သောကြောင့် ဉာဏ်ပါရမည်သာ၊ သို့သော် ထိုဉာဏ်က (အဿာသစသည်ကို သိရုံမျှ
ဖြစ်၍) မခဲယဉ်း၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ စသည်ဖြင့် လာသော ဘာဝနာနည်း၌ကား
အဿာသ စသည်တို့၏ အစ အလယ် အဆုံးကို သိရမည်ဖြစ်၍ ခဲယဉ်း၏၊ ထို့ကြောင့်
“ဣတောပဋ္ဌာယ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊ အာဒိဖြင့် တတိယနည်း၌လာမည့်
ကာယသင်္ခါရ ပဋိပဿမ္မန၊ စတုတ္ထနည်း၌ လာမည့် ပီတိပဋိသံဝေဒနတို့ကိုယူ။

ဒုတိယနည်းမှစ၍ ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေခြင်း စသည်တို့၌ အားထုတ်မှု၏ ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တတ္ထ-ထိုရှေ့နည်း၌၊ အဿသာမိ၊ ပေ၊ ပဇာနာတိစ္ဆေဝ-ပဇာနာတိဟူ၍သာ၊ ဝတ္တမာနကာလဝသေန-ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [သသဓာတ်နောက်က မိဝိဘတ်၏ ဟောနက်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊] ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝတ္ထာ-ဟောတော်မူ၍၊ ဣတော-ဤဒုတိယနည်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ ကတ္တဗ္ဗဿ-ပြုထိုက်သော၊ ဉာဏုပ္ပာဒနာဒိနော-ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအစရှိသော၊ အာကာရဿ-ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိသာမိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အနာဂတဝစနဝသေန-အနာဂတ်ဝိဘတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပါဠိ-ကို၊ အာရောပိတာ-တင်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဿမ္ဘယံ၊ ပေ၊ သိက္ခတိတိ-ကား၊ ဩဠာရိကံ-ကြမ်းသော၊ ကာယသင်္ခါရံ-ကရဇကာယသည် ပြုစီရင်အပ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို၊ ပဿမ္ဘေန္တော

ကာယသင်္ခါရံ။ ။အဿာသပဿာသကို “ကာယသင်္ခါရံ”ဟု ခေါ်၏၊ သောဟိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနောပိ သမာနော-တွက်သက်ဝင်သက်သည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ရသော်လည်း ကာယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ တေန သင်္ခရိယတိတိ ကာယသင်္ခါရောတိ ဝုစ္စတိ=ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ကရဇကာယနှင့် စပ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် (ကရဇကာယရှိမှ ထွက်သက်ဝင်သက် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်) ထိုကာယသည် ပြုစီမံအပ်သည့်အတွက် “ကာယသင်္ခါရံ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ “သင်္ခရိယတေတိ သင်္ခါရော၊ ကာယေန+သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော”ဟု ပြု။ [“ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ”ဟုလာသော “ကာယသင်္ခါရ”၏ အရဋ္ဌိကား စေတနာကို ကောက်ယူရ၏၊ ထိုကို ဤနေရာ၌ မလို။]

ပဿမ္ဘေန္တော၊ပေ၊ဝုပသမေန္တော။ ။နောက်နောက်ပုဒ်သည် ရှေးရှေးပုဒ်၏ အနက်ဖွင့်၊ ပပုဗ္ဗ သမ္ဘ ဓာတ်သည် ပဋိပဿမ္ဘနအနက်ဟောတည်း၊ ထိုပဋိပဿမ္ဘနဟူသည်လည်း (ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာန် ဟူရာ၌ကဲ့သို့) ချုပ်စေခြင်းတည်း၊ ထို ချုပ်စေခြင်းဟူသည်လည်း တစ်ခါတည်း ပျောက် သွားစေခြင်းမဟုတ်၊ သိမ်မွေ့သောအားဖြင့် ငြိမ်သက်စေခြင်းတည်းဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝုပသမေန္တော”သာ လိုရင်းအနက်ဟု မှတ်။

ဋီကာ။ ။ပစ္စိမံ ပစ္စိမံ ပဒံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ အတ္ထဝစနံ၊ တသ္မာ ပဿမ္ဘနံနာမ ဝုပသမနံ၊ တဉ္စ-ထိုငြိမ်းအေးခြင်းကိုလည်း၊ တထာပယောဂေ အသတိ-ထို ဘာဝနာအားထုတ်မှု ပယောဂမရှိလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ ဩဠာရိကဿ ကာယသင်္ခါရဿ-ဖြစ်ထိုက်သော ကြမ်းသော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို၊ ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ-ဘာဝနာအားထုတ်မှု ပယောဂသမ္ပတ္တိကြောင့်၊ အနုပ္ပာဒနံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [နဂိုရ်က ခပ်ကြမ်းကြမ်းဖြစ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်များ မဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်သက်သော ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို “ပဿမ္ဘနံ” ဟု ဆိုလိုသည်။]

ပဋိပဿမ္မန္တော-ငြိမ်းစေလျက်၊ နိရောဓေန္တော-ချုပ်စေလျက်၊ ဝုပဿမေန္တော-
အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်စေလျက်၊ အဿသိဿာမိ-ရှိက်အံ့၊ ပဿသိဿာမိ-
ရှုအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သိက္ခတိ-၏၊ ဝါ-၃ ပါးသော သိက္ခာကို ကျင့်၏၊ တတြ-
ထိုဩဠာရိုက် ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္မန္တော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧဝံ-ဤ
ဆိုအပ်လတံသောနည်းဖြင့်၊ ဩဠာရိုက် သုခုမတာစ-ကြမ်းကုန်သည်၏ အဖြစ်
သိမ်မွေ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿဒ္ဓိစ-ငြိမ်းအေးပုံကိုလည်း
ကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣမဿဘိက္ခုနော-၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အပ္ပရိဂ္ဂ
ဟိတကာလေ-ကိုယ်စိတ်တို့ကို မသိမ်းဆည်းအပ်သေးရာအခါ၌၊ ကာယောစ-
ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ-စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ သဒရထာ-ပူပန်
ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဩဠာရိုကာ-ကြမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကာယ
စိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဩဠာရိုကတ္ထေ-ကြမ်းကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အဝုပဿန္တေ-
မငြိမ်သက်လသော်၊ အဿာသ ပဿာသာပိ-ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်
လည်း၊ ဩဠာရိုကာ-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [နောက်လာမည့် သုခုမအဿာသကို
ထောက်၍ “ဩဠာရိုကာ” ဟု ဆိုသည်၊ ရှုရိုးရှုစဉ်ထက် ထူး၍မကြမ်းပါ၊]
ဗလဝတရာ-သာ၍အားရှိထူထဲကုန်သည်၊ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ၊ နာသိကာ-
နာခေါင်းသည်၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ ဝါ-မဆုံး၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊
အဿသန္တောပိ-ရှိက်လျက် လည်းကောင်း၊ ပဿသန္တောပိ-ရှုလျက် လည်း
ကောင်း၊ တိဋ္ဌတိ-တည်ရ၏၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊
ကာယောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဂ္ဂဟိတာ-
သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ တဒါ၊ တေ-ထိုထွက်သက် ဝင်သက်

အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ။ ။ကမ္မဋ္ဌာနဿ အနာရဒ္ဓကာလေ-အာနာပါကမ္မဋ္ဌာန်းကို
အားမထုတ်ရာကာလ၌၊ တတောဧဝ-ထိုသို့ အားမထုတ်ခြင်းကြောင့်ပင်၊ ကာယစိတ္တာနံ
ပိ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ-ခန္ဓာကိုယ်နှင့် စိတ်တို့ကိုလည်း ဘာဝနာဖြင့် မသိမ်းဆည်းအပ်
ရာကာလ၌၊ မှန်၏၊ “နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံကာယံ ပဏိဓာယ” ပါဠိဖြင့်
ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သောအခါ ခန္ဓာကိုယ်ကို သိမ်းဆည်းထားရကြောင်းပြ၏၊ “ပရိမုခံ
သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ” ပါဠိဖြင့် စိတ်ကို သိမ်းဆည်းထားရကြောင်း ပြသည်။

ကာယော၊ ဟေ၊ ဩဠာရိုကာ။ ။ကာယောတိ-ကရဇ္ဇကာယော (ဤခန္ဓာကိုယ်
ကို “ကရဇ္ဇကာယ” ဟု ခေါ်သည်၊) သဒရထာတိ-သပရိဋ္ဌာဟာ၊ သာစ နေသံ သဒရထ
တာ-ထိုကိုယ်စိတ်၏ ပူလောင်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ရခြင်းသည်လည်း၊ ဂရုဘာဝေနဝိယ-
လေးလံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ကဲ့သို့၊ ဩဠာရိုကတာယ အဝိနာဘာဝိနီ-ကြမ်းတမ်းသည်၏၊
အဖြစ်နှင့် မကင်း၊ ဣတိ အာဟ-ဩဠာရိုကတာတိ၊ ဗလဝတရာတိ- သဗဟလာ၊
ထူလာ။

တို့သည်။ သန္တာ-ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ ဂူပသန္တာ-အထူးသဖြင့် ငြိမ်းအေးကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ တေသု-ထိုထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်။ ဂူပသန္တေ သု-ငြိမ်သက်ကုန်
လသော်၊ အဿာသပဿာသာ-တို့သည်။ သုခုမာ-ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ ပဝတ္တန္တိ၊
အတ္တိနု ခေါ-ရှိကုန်လေသလော၊ နတ္တိနုခေါ-မရှိကုန်လေသလော၊ ဣတိ-သို့၊
ဝိစေတဗ္ဗာ ကာရပ္ပတ္တာ-စိစစ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

သေယျထာပိ-ကား၊ ပုရိသဿ-၏၊ [အဿာသပဿာသာဌ်စပ်၊] ဝါ-
သည်။ [ဌိတဿဌ်စပ်။] ဓာဝိတွာ-ပြေးပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊
ဩရောဟိတွာ-ဆင်းပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ မဟာဘာရ-ကြီးစွာသော ဝန်
ထုပ်ကို၊ သီသတော-မှ၊ ဩရောပေတွာဝါ-ချပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဌိတဿ-
တည်နေစဉ်၊ ဝါ-သော၊ (ပုရိသဿ-၏) ဩဠာရိကာ-ကြမ်းကုန်သော၊
အဿာသ ပဿာသာ၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ နာသိကာ နပ္ပဟောတိ၊ မုခေန အဿ
သန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဌတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ၊ ဒေသ (ဒေသော)-
ဤယောကျ်ားသည်၊ တံ ပရိဿမံ-ထိုပင်ပန်းခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတွာ-
ပယ်ဖျောက်ပြီး၍၊ နတွာစ-ရေချိုးပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပိဝိတွာစ-ရေသောက်
ပြီး၍လည်းကောင်း၊ အလ္လသာဋကံ-စိုစွတ်သောအဝတ်ကို၊ ဟဒယေ-ရင်ဘတ်
ပေါ်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထား၍၊ သီတာယ-အေးမြသော၊ ဆာယာယ-၌၊
နိပဇ္ဇော-လျောင်းနေသည်၊ ဟောတိ၊ အထ-၌၊ အဿ-ထိုယောကျ်ား၏၊
တေ အဿာသပဿာသာ-နဂိုရ်ကကြမ်းသော ထိုထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည်၊
သုခုမာ-သိမ်မွေ့ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အတ္တိနုခေါ-ရှိကုန်လေသလော၊ နတ္တိနု
ခေါ-မရှိကုန်သလော၊ ဣတိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ၊ ဟောန္တိ (သေယျထာပိ)၊
ဧဝမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ၊ ပေ၊ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာဟောန္တိ၊ တံ-
ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ ကိဿ ဟေတု-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ (ယသွာ)၊
အဿ (ဘိက္ခုနော) ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ (အဟံ) ဩဠာရိကာဌာရိကေ-

သန္တာဟောန္တိ။ ။စိတ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို သိမ်းဆည်းထားသောကြောင့်
အပြင်အာရုံသို့ မပျံ့လွင့်ရကား ငြိမ်သက်နေ၏၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်များသည်
ကာလဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် ငြိမ်သက်ကြ၏၊ စိတ္တဇရုပ်
ငြိမ်သက်သည်နှင့်လျော်အောင် ကြွင်းသော တိရုပ်များလည်း ငြိမ်သက်ရကား ခန္ဓာကိုယ်
တစ်ခုလုံးပင် ငြိမ်သက်၍ နေလေသည်၊ ထိုကာယ၌မှီရသော အဿာသ ပဿာသတို့လည်း
ငြိမ်သက်ကုန်ရကား အစဉ်အတိုင်း သိမ်မွေ့ အလွန်သိမ်မွေ့ အလွန်အလွန် သိမ်မွေ့
ကြလေသည်။

ကြမ်းကုန်ကြမ်းကုန်သော၊ ကာယသင်္ခါရေ-တို့ကို၊ ပဿမ္မေဿာမိ-ငြိမ်းစေအံ့၊ ဣတိ၊ အာဘောဂသမန္နာဟာရမနသိကာရ ပစ္စဝေက္ခဏာ-အစစွာနှလုံးသွင်းခြင်း၊ ကောင်းစွာအထပ်ထပ်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ စိတ်၌ထားခြင်း၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ (အာဘောဂသမန္နာဟာရမနသိကာရပစ္စဝေက္ခဏာ) အတ္ထိ-န်၏၊ တထာ (တသွာ)-ကြောင့်၊ (ဣမဿ ဘိက္ခုနောပေ၊ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။)

[နိဂုံးကို ပြလို၍ “တေနဿ” စသည်မိန့်၊] တေန-ကြောင့်၊ အဿ (ဘိက္ခုနော)-၏၊ အပရိဂ္ဂဟိတကာလတော-ထက်၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ-၌၊ ကာယသင်္ခါရော-သည်၊ သုခုမော-သိမ်မွေ့သည်၊ ဟောတိ၊ [သာဓကကိုပြလို၍ “တေနာဟု” စသည်မိန့်၊] တေန ပေါရာဏာ၊ သာရဒ္ဓေ၊ ပေ၊ သမ္ပဝတ္တတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟု-န်ပြီ၊ [ကာယေ-ကရဇကာယသည် လည်းကောင်း၊ စိတ္တေစ-စိတ် သည်လည်းကောင်း၊ သာရဒ္ဓေ-ကိလေသာအပူနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (သတိ)၊ အဓိမတ္တံ (အဓိမတ္တော)-လွန်ကဲသော၊ (ကာယသင်္ခါရော-သည်၊) ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) (ကာယသင်္ခါရော-သည်၊) အဓိမတ္တံ-လွန်လွန်ကဲကဲ၊ ပဝတ္တတိ၊ ကာယမိ-သည်လည်းကောင်း၊ (စိတ္တေစ-သည်လည်းကောင်း၊) အသာ ရဒ္ဓမိ-ကိလေသာအပူနှင့်တကွ မဖြစ်လသော်၊ သုခုမံ (သုခုမော)-သိမ်မွေ့ သော၊ (ကာယသင်္ခါရော-သည်၊) သမ္ပဝတ္တတိ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ကာယသင်္ခါရော၊ သုခုမံ-သိမ်မွေ့စွာ၊ သမ္ပဝတ္တတိ။]

အာဘောဂ၊ ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ ။ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေမည်-ဟု ပဌမဆင်ခြင်မှုသည် အာဘောဂ၊ ကောင်းစွာအဖန်ဖန် စိတ်ကိုဆောင်မှု (အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်မှု) သည် သမန္နာဟာရ၊ ထိုကဲ့သို့ ငြိမ်းစေမည်ဟူသော သဘောကိုပင် စိတ်၌ထားမှု (နှလုံးသွင်းမှု) သည် မနသိကာရ၊ ငြိမ်းစေအံ့ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်မှုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာမည်၏ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

သာရဒ္ဓေ။ ။သံ+အာ ပုဗ္ဗ ရာဇာတ်သည် ဟိံသာ (ညှဉ်းဆဲခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် ပူလောင်ခြင်းကို “အာရဒ္ဓ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “သာရဒ္ဓေတိ-သဒရထေ၊ သပရိဇ္ဇာဟေ”ဟု ဖွင့်သည်။ [“အသာရဒ္ဓမိကာယမိ”၌လည်း စိတ္တေပုဒ်ကို ဆောင်ယူ၍အနက်ပေးပါ။]

အဓိမတ္တံ။ ။ဗလဝံသြဋ္ဌာရိကံ၊ ကာယသင်္ခါရောကိုငဲ့၍ “အဓိမတ္တော”ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း လိင်္ဂဝိပလ္လာသနည်းအားဖြင့် “အဓိမတ္တံ”ဟု နပုလ္လိင်ဆိုသည်၊ တစ်နည်း-အဓိမတ္တံကို ပဝတ္တတိ၏ ကြိယာဝိသေသနဟုကြံ၊ ကြိယာဝိသေသနမှန်လျှင် နပုလ္လိင် ဒုတိယန္တာသာ များ၏၊] သုခုမံလည်း ဤသို့ ၂ နည်းရနိုင်သည်။

ပရိဂ္ဂဟေပိ-ကာယစိတ္တတို့ကို သိမ်းဆည်းအပ်ရာ အခါ၌လည်း (ကာယသင်္ခါရော) သြဋ္ဌာရိကော-ကြမ်းသေး၏။ [“ကာယသင်္ခါရော”ကိုနောက်နောက်ဝါကျများ၌လည်း ထည့်ပေးပါ။] ပဌမဇ္ဈာနပစာရေ-ပဌမဈာန်၏ ဥပစာရဓဏ၌၊ သုခုမော-သိမ်မွေ့၏။ တသ္မိမ္မိ-ထို ပဌမဈာန်၏ ဥပစာရ ဓဏ၌လည်း၊ သြဋ္ဌာရိကော-၏။ ပဌမဇ္ဈာနေ-ပဌမဈာန်၌၊ သုခုမော-၏။ ပဌမဇ္ဈာနေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရေစ-၌လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကော-၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနေ-၌၊ သုခုမော-၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနေ-၌လည်းကောင်း၊ တတိယဇ္ဈာနပစာရေစ-၌လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကော၊ တတိယဇ္ဈာနေ-၌၊ သုခုမော၊ တတိယဇ္ဈာနေစ-၌လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနပစာရေစ-၌လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ-၌၊ အတိသုခုမော-အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ဝါ-သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကိုလွန်သွား၏။ အပ္ပဝတ္တိမေဝ-မဖြစ်ခြင်းသို့သာ၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-

ပရိဂ္ဂဟေပိ သြဋ္ဌာရိကော။ ။ရှေ့၌ “အပရိဂ္ဂဟိတကာလဝယ် ရှိုက်သက်ရှူသက်တို့ သြဋ္ဌာရိကဖြစ်၍၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလဝယ် သုခမဖြစ်ကြ၏”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ဤ၌ “ပရိဂ္ဂဟေပိ သြဋ္ဌာရိကော”ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် “သြဋ္ဌာရိက-သုခုမ” အမည်သည် အချင်းချင်း ထောက်ဆ၍ ရအပ်သော အမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် “သြဋ္ဌာရိက”ဟု ဆိုရာ၌ “အထူးကြမ်းတမ်းသည်”ဟု မမှတ်ရ၊ နောက်နောက်ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရာအခါ ကို ထောက်ဆ၍ ရှေးရှေးအားမထုတ်မီကလည်းကောင်း၊ အားထုတ်စဉ်လည်းကောင်း၊ “သြဋ္ဌာရိကဟု ဆိုသည်”ဟု မှတ်ရမည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်စဉ် အရှူ အရှိုက်ကို နဂိုရှူမြဲ ရှိုက်မြဲအတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။ “တမင်တကာ ကြမ်းတမ်းလာအောင် ပြုပြင်၍မရှူ မရှိုက်ရ”ဟု မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ရှေးပါဠိတော်နိဿယတို့၌ “သြဋ္ဌာရိကံ-အရှူအရှိုက်ပြင်းသဖြင့် ရုန့်ရင်းသော”ဟု အနက်ပေးကြ၏။ ထိုအနက်ပေးပုံသည် သန္တောစေဝ အဖွင့်၌ “အားထုတ်စအခါမှစ၍ သိမ်မွေ့၏”ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်၏။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်စဉ် တမင်လာပြင်းအောင် ရှူရရှိုက်ရမည်”ဟု မမှတ်ရ။

ပဌမ၊ ပေ၊ ပစာရေစ။ ။ပဌမဈာန်အစိုက်၌ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိစိတ်ထက် ဒုတိယဈာနဝီထိသို့ မရောက်မီ ရှေ့ဥပစာရဓဏ၌ ကာမာဝစရသမာဓိ စိတ်သည် ပို၍ မထက်သေး၊ ကိလေသာနိဝရဏတို့မှ ဝေးကွာပုံချင်း တူနေသေး၏။ သို့အတွက် ထိုစိတ် ၂ မျိုးကြောင့်ဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သြဋ္ဌာရိကချင်း ထပ်တူဆိုထားသည်။ နောက် ဈာန်နှင့် ဥပစာရတို့၌လည်း နည်းတူ။

အတိသုခုမော။ ။အညတ္ထ လဗ္ဘမာနော ကာယသင်္ခါရော-ရှေ့ဈာန်၌လည်းကောင်း၊ ရှေ့ဈာန်၏ဥပစာတို့၌လည်းကောင်း ရအပ်သော ကာယသင်္ခါရသည်စတုတ္ထဇ္ဈာနေ-၌၊ အတိက္ကန္တသုခုမော-သုခုမအဖြစ်ကိုပင် လွန်သွား၏။ [အတိကို “အတိက္ကန္တ” ဟု ဖွင့်၏။ သုခုမအဖြစ်ပင် မရှိတော့-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပါပုဏ္ဏာတိ” ဟု မိန့်သည်။]

ရောက်တော့၏။ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-မဇ္ဈိမဘာဏကထေရ်တို့၏ ဝါဒမှ ရှေ့ဦးစွာ၊ ဒီဃ ဘာဏက သံယုတ္တဘာဏကာနံ-ဒီဃနိကာယကို ရွတ်အံကုန်သော ထေရ်၊ သံယုတ္တနိကာယကို ရွတ်အံကုန်သော ထေရ်တို့၏။ မတံ-အလိုတည်း၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာ-မဇ္ဈိမနိကာယကို ရွတ်အံကုန်သော ထေရ်တို့သည်၊ ဝါ-မဇ္ဈိမနိကာယဆောင် ထေရ်တို့သည်၊ ပဌမဇ္ဈာနေ-၌၊ ဩဠာရိကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနုပစာရေ-၌၊ သုခုမော-၏။ ဣတိဇေ-ဤသို့ အစရှိသဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိ မဇ္ဈာနတော- အောက်အောက်စာန်ထက်၊ ဥပရူပရိဇ္ဈာနုပစာရေပိ-အထက်အထက်စာန်၏ ဥပစာရ ခဏ၌လည်း၊ သုခုမတရံ-သာ၍ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဘာဝပ္ပဓာန)၊ ဣစ္ဆန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသံယေဝ-အလုံးစုံသော ထေရ်တို့၏ပင်၊ (ဒီဃ၊ သံယုတ္တ၊ မဇ္ဈိမဘာဏက ထေရ်တို့၏ ပင်၊) မတေန-အလိုအားဖြင့်၊ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ-၌၊ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော-ဖြစ်သောကာယသင်္ခါရသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ-၌၊ ပဋိပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ-၌၊ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော-သည်၊ ပဌမဇ္ဈာနုပစာရေ-၌၊

မဇ္ဈိမ၊ ဟေ၊ ဣစ္ဆန္တိ ။ ။မဇ္ဈိမနိကာယဆောင်ထေရ်တို့သည် “ပဌမဇ္ဈာန်အခိုက်၌ အဿာသ ပဿာသတို့ ဩဠာရိကဖြစ်၍ ဒုတိယဇ္ဈာန်၏ ဥပစာအခိုက်၌ သုခုမဖြစ်၏” ဟုဆိုရာ၌ သမာပတ်ရစ်ပါးလုံး ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ဆက်၍ဆက်၍ ဝင်စားရာကာလကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် သမာပတ်ရစ်ပါးကို ဆက်၍ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ဆိုကြသည်။ ထိုသို့ ဝင်စားရာဝယ် တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် သိမ်မွေ့သွားရကား ရှေ့ဇ္ဈာန်ခဏထက် နောက်ဇ္ဈာန်၏ ဥပစာခဏ၌ သာ၍ သိမ်မွေ့၏။

တစ်နည်း။ ။ “ဒုတိယဇ္ဈာနုပစာရေ” ဟုရာ၌ ဒုတိယဇ္ဈာန်စောနှင့် တစ်ဆက်တည်း နေသော ပရိကမ်၊ ဥပစာ၊ အနုလုံစောတို့ကို ရည်ရွယ်၍ဆိုကြသည်။ ထို ဥပစာအခိုက်၌ ကား ဒုတိယဇ္ဈာန်အခိုက်နှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၍ ပဌမဇ္ဈာန်အခိုက်ထက်ပို၍ သိမ်မွေ့စရာ ရှိပေသည်။ ဤနည်းအတိုင်းယူလျှင် ဒီဃ-သံယုတ္တဘာဏကတို့၏ ဝါဒနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်စရာမရှိ၊ ဘာကြောင့်နည်း-ထိုဘာဏကထေရ်တို့က (ဧကဝဇ္ဇန-မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း တစ်ခုတည်းဖြင့်ပြီးသော) ဈာနဝိသီမှာပါသော ဥပစာကို မရည်ရွယ်ကြ၊ ဈာန်မရမီ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော ဥပစာခဏကို ရည်ရွယ်ကြသောကြောင့်တည်း။ [ဋီကာ။]

သဒိသုပစာ။ ။အပရိဂ္ဂဟိတကာလ၌ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရသည် ထိုကာလ၌ပင် ချုပ်လေပြီ၊ ပရိဂ္ဂဟိတကာလ၌ ကာယသင်္ခါရကား နောက်ထပ်ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရတည်း။ သို့သော် ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် တူနေသောကြောင့် သဒိသုပစာ (ဧကသန္တာနနည်း) အားဖြင့် “အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဋိပဿမ္ဘတိ-အပရိဂ္ဂဟိတ ကာလ၌ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရသည် ပရိဂ္ဂဟိတကာလ၌ ငြိမ်း၏” ဟု ဆိုထားသည်။ [အပရိဂ္ဂဟိတ၊ ဟေ၊ ဣဒံ သဒိသသန္တာနတာယ ဝုတ္တံ။]

ပေ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနပစာရေ-၌၊ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရေ-သည်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ-
၌၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဝိပဿနာမှ ရှေးဦးစွာ၊
(နိဗ္ဗိဋ္ဌေ-သော၊) သမထေ-သမထ၌၊ နယော-သိကြောင်းနည်းတည်း။

ပန-ကား၊ ဝိပဿနာယံ-ဝိပဿနာနည်း၌၊ အပရိဂ္ဂဟေ-မဟာဘုတ်တို့
ကို မသိမ်းဆည်းအပ်သေးရာအခါ၌၊ ပဝတ္တော-သော၊ ကာယသင်္ခါရေ-
သည်၊ ဩဠာရိ ကော-၏၊ မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ-မဟာဘုတ်တို့ကို သိမ်းဆည်း
အပ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော-၏၊ [မဟာဘုတ်ကို စ၍သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
အတွက်ဆိုသည်၊ ဥပါဒါရုပ်ကို စ၍သိမ်းဆည်းလျှင် “ဥပါဒါရူပ ပရိဂ္ဂဟေ
သုခုမော” ဟု ဆိုရမည်၊] သောပိ-ထိုကာယ သင်္ခါရသည်လည်း၊ ဩဠာရိကော-
၏၊ ဥပါ ဒါရူပ ပရိဂ္ဂဟေ-၌ သုခုမော-၏၊ သောပိ-ထိုကာယသင်္ခါရသည်လည်း၊
ဩဠာရိကော-၏၊ သကလရူပ ပရိဂ္ဂဟေ-အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်ရုပ်ဥပါဒါ
ရုပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းအပ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော၊ သောပိ-ထိုကာယသင်္ခါရသည်
လည်း၊ ဩဠာရိကော-၏၊ အရူပ ပရိဂ္ဂဟေ-နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း
အပ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော၊ သောပိ (ကာယသင်္ခါရေ) ဩဠာရိကော၊ ရူပါရူပ
ပရိဂ္ဂဟေ-ရုပ်နာမ်တို့ကို သိမ်းဆည်းအပ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော၊ သောပိ
(ကာယသင်္ခါရေ) ဩဠာရိကော၊ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟေ-ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းအပ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော-သော (ကာယသင်္ခါရေ) ဩဠာရိကော၊
သပ္ပစ္စယနာမရူပ ပရိဂ္ဂဟေ-အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ် ရုပ်တို့ကို
သိမ်းဆည်းအပ်ရာ အရာ၌၊ သုခုမော-သောပိ (ကာယသင်္ခါရေ) ဩဠာရိကော၊
လက္ခဏာရမဏိကဝိပဿနာယ-အနိစ္စတာ စသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော
ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ရာအခါ၌၊ သုခုမော၊ သောပိ (ကာယသင်္ခါရေ) ဒုဗ္ဗလ
ဝိပဿနာယ-အားနည်းသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဩဠာရိကော၊ ဗလဝ
ဝိပဿနာယ-အားရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ရာ အခါ၌၊ သုခုမော၊ တတ္ထ-
ထိုဝိပဿနာနည်း၌၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးသမထနည်း၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော

လက္ခဏာရမဏိကာယ ။ ။ကလာပသမ္ဘုသနနည်း အားဖြင့် တေဘူမတသင်္ခါရ
အပေါင်းကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် အာရုံပြုသော ဝိပဿနာကို “လက္ခဏာရမဏိကာ” ဟု
ဆိုသည်၊ [လက္ခဏာရမဏိကာတိ ကလာပသမ္ဘုသနံအာဟ။]နိဗ္ဗိဒါနူပဿနာမှစ၍ ဗလဝ
ဝိပဿနာ ဖြစ်၏၊ ထိုမရောက်မီ သမ္ဘုသန၊ ဥဒဗ္ဗယ၊ ဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒိနဝါ
နပဿနာကို ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာ-ဟု ဆိုသည်၊ [နိဗ္ဗိဒါနူပဿနာတော ပဋ္ဌာယ ဗလဝဝိပဿ
နာ၊ တတော ဩရံ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာ။]

နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပုရိမဿ ပုရိမဿ-ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော ကာယ သင်္ခါရ၏၊ ပစ္ဆိမေန ပစ္ဆိမေန-နောက်နောက်ဖြစ်သော သိမ်းဆည်းမှုကြောင့်၊ ပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [“တကြောံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟူသော မူလစကားကို နိဂုံးအုပ်လို၍ ဧဝမေတ္ထစသည်မိန့်။] ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤဆို အပ်သော နည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤဩဠာရိုက် ကာယသင်္ခါရ် အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဩဠာရိုက် သုခုမတာစ၊ ပဿဒ္ဓိစ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန-ဆက်-၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-၌၊ အဿ-ထိုဩဠာရိုက် ကာယသင်္ခါရ် အစရှိသော စကားရပ်၏၊ စောဒနာ သောနောဟိ-စောဒနာသောနောတို့နှင့်၊ ဝါ-အမေးအဖြေတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)၊ ဝုတ္ထော-ပြီ၊ (ကိံ)၊ [“ကထံပဿမ္ဘယံမှ သတိ ပဠာန ဘာဝနာတိ” တိုင်အောင် စကားရပ်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်တည်း။] ကထံ-အဘယ်အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရ်-ကို၊ ပဿမ္ဘယံ-ငြိမ်းစေလျက်၊ အဿသိဿာမိ-အံ၊ ပေ၊ ပဿသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ၊ သိက္ခတိ-နည်း၊ ကာယ သင်္ခါရာ-တို့သည်၊ ကတမေ-တို့နည်း၊ ဒီဃံ အဿာ သာ-ဒီဃံဟုဟောတော်မူအပ်သော ထွက်သက်ဟူကုန်သော၊ (တစ်နည်း)၊ ဒီဃံ-ရှည်စွာ၊ အဿာသာ-ရှိက်ခြင်းဟူကုန်သော၊ ကာယိကာ-ရူပကာယ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ [ရူပကာယေ+ဘဝါ၊] ဧတေဓမ္မော-ဤတရားတို့သည်၊ ကာယပ္ပဋိ ဗဒ္ဓါ-ကိုယ်၌စပ်ကုန်သည်၊ [ကာယသန္နိသိတာ၊] (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ကာယသင်္ခါရာ-တို့တည်း၊ [ဤစကားဖြင့် ကာယသင်္ခါရ၏ သရုပ်ကိုပြ၏၊] တေကာယသင်္ခါရေ-တို့ကို၊ ပဿမ္မေန္တော-စေလျက်၊ နိရောစောန္တော-လျက်၊ ဂူပသ မေဓန္တော-အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်စေလျက်၊ သိက္ခတိ-၏၊ ဒီဃံပဿာသာ-ဒီဃံဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဝင်သက်ဟူကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ဒီဃံ-စွာ၊

ပုဗ္ဗေဝုတ္တနပယေန ။ ။အပရိဂ္ဂဟိသကာလေတိ အာဒိနာ သမထနယေ ဝုတ္တနယေန၊-အပရိဂ္ဂဟေ ပဝတ္ထော ကာယသင်္ခါရော မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ ပဋိပဿမ္ဘတီတိ အာဒိနာ ဝိပဿနာယေပိ ပဋိပဿဒ္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံဟောတိ။

ကတမေကာယသင်္ခါရာ ။ ။“ကထံ၊ ပေ၊ သိက္ခတိ” ဝါကျဖြင့် “အဘယ်အပြား အားဖြင့်ကာယသင်္ခါရ ငြိမ်းသနည်း၊ အဘယ်နည်းဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ခြင်း ဖြစ်သနည်း”ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြီးလျှင် ကာယသင်္ခါရတို့ကို သရုပ်သကောင်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဩဠာရိုက်သုခုမအားဖြင့်လည်းကောင်း ဂူပသမာအားဖြင့်လည်းကောင်း (ဣတိကိရစသော) အမေးအဖြေအားဖြင့် လည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ “ကတမေကာယ သင်္ခါရာ” စသည်ကိုမိန့်သည်။

ပဿာသာ-ရှုခြင်းဟူကုန်သော၊ ကာယိကာ-န်သော၊ ဧတေဓမ္မာ-တို့သည်၊
[ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ ပေ၊ သိက္ခတိ-တို့ကိုဖော်၍ ပေးပါ။] ရသံ အဿသံ-ရသံ
ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ထွက်သက်ဟူကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ရသံ-တို့
စွာ၊ အဿသာ-ရှုက်ခြင်းဟူကုန်သော၊ ပေ၊ ရသံပဿာသာ-န်သော၊ (တစ်နည်း)
ရသံ-စွာ၊ ပဿာသာ-န်သော၊ ပေ၊ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒိ အဿာသာ-
အလုံး စုံသော ထွက်သက်အပေါင်း၏ အစ အလယ် အဆုံးကို အသီးသီး
ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ထွက်သက် ဟူကုန်သော၊ ပေ၊
သဗ္ဗကာယပ္ပ ဋိသံ ဝေဒိပဿာသာ-အလုံးစုံသော ဝင်သက် အပေါင်း၏ အစ
အလယ် အဆုံးကို အသီးသီး ကောင်းစွာသိလေ့ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
ဝင်သက်ဟု ကုန်သော၊ ကာယိကာ-ကုန်သော၊ ပေ၊ ဝူပသမေန္တော-လျက်၊
သိက္ခတိ။

ယထာရူပေဟိ-အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ကာယသင်္ခါရေဟိ-
ကြမ်းသော ကာယသင်္ခါရတို့ဖြင့်၊ [သြဋ္ဌာရိကေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ။]
ကာယဿ-ကရကာယ၏၊ ယာအာနမနာ-အကြင်ရှေးရှုညွတ်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြင် ရှေ့သို့ညွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ဝိန
မနာ-အကြင်အသီးသီး ဘေးသို့ညွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) သန္ဓမနာ-
အကြင်ပတ်ပတ်လည် ညွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြင်ကောင်းစွာ
ညွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယာပဏာမနာ-အကြင်နောက်သို့ ညွတ်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ (ယာ) ဣဉ္ဇနာ-အကြင်ရှေ့သို့ လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊

ပဿမ္မေန္တော။ ။သြဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ ပဿမ္မေန္တော၊ သေသပဒဒ္ဒယံ (နိရောဓေန္တော
ဝူပသမေန္တော ၂-ပါး) တဿေဝ ဝေဝစနံ၊ သြဋ္ဌာရိကံ ဟိ ကာယသင်္ခါရံ အဝူပသန္တသဘာဝံ
(ငြိမ်သက်ခြင်း သဘောမပြုရှိသော သြဋ္ဌာရိက ကာယသင်္ခါရကို) သန္နိသီဒါပေန္တော
(ငြိမ်သက်စွာတည်နေစေသော ယောဂီကို) ပဿမ္မေန္တောတိ ဝုစ္စတိ၊ အနုပ္ပာဒနိရောဓံ
ပါပေန္တော (ထိုသြဋ္ဌာရိက ကာယသင်္ခါရကို နောက်တစ်ဖန် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းသို့
ရောက်စေသူကို) နိရောဓေန္တောတိ၊ သုဋ္ဌသန္တသဘာဝံ နယန္တော (ကို) ဝူပသမေန္တောတိ
(ဝုစ္စတိ)။

အာနမနာစသည်။ ။အာနမနာတိ-အဘိဓုခေနေ ကာယဿ နမနာ၊ ဝိနမနာတိ-
ဝိသုဝိသု ပဿတောနမနာ၊ သန္ဓမနာတိ-သမန္တတော သုဋ္ဌဝါ နမနာ၊ ပဏမနာတိ-
ပစ္ဆတော နမနာ၊ ဣဉ္ဇနာဒီနိ အာနမနာဒီနံ ဝေဝစနာနိ၊ အဓိမတ္တာနီဝါ အဘိဓုခ
စလနာဒီနိ အာနမနာဒယော၊ မန္တာနိ ဣဉ္ဇနာဒယော၊ [ပဌမနည်းအလို အာနမနာစသည်နှင့်
ဣဉ္ဇနာ စသည်တို့သည် အနက်တူ၏၊ ဒုတိယနည်းအလို အာနမနာစသည်က နေရာမရွေ့အောင်
လွန်ကဲသော လှုပ်ရှားခြင်း စသည်ဖြစ်၍၊ ဣဉ္ဇနာ စသည်က နေရာမရွေ့ဘဲ သိမ်မွေ့သော
လှုပ်ရှားခြင်း စသည်အားဖြင့် ထူးခြား၏။]

(ယာ) ဖန္ဒနာ-အကြင်ဘေးသို့ လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) စလနာ-
အကြင်ပတ်ပတ်လည် လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ကမ္မနာ-
အကြင်နောက်သို့ လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ (တထာရူပံ-သော၊
တေသံ အာနမနာဒိနံ-ထို အာနမန အစရှိသည်တို့၏၊ ကာရဏဘူတံ-
အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊) ကာယသင်္ခါရံ-ကြမ်းသော ကာယသင်္ခါရကို၊
ပဿမ္ဘယံ-ငြိမ်သက်စေလျက်၊ အဿသိဿာမိ-ရှိုက်အံ့၊ ဣတိ သိက္ခတိ၊
ကာယ သင်္ခါရံ-ကို၊ ပဿမ္ဘယံ၊ ပဿာသိဿာမိ-ရှုအံ့၊ ဣတိ သိက္ခတိ၊
ယထာရူပေဟိ-န်သော၊ ကာယသင်္ခါရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကာယဿ-၏၊ ယာန
အာနမနာ- အကြင်ရှေ့သို့ မညွတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ယာ) န
ဝိနမနာ-အကြင် အသီးသီး ဘေးသို့မညွတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ယာ)
န သန္ဓမနာ-သည် လည်းကောင်း၊ (ယာ) န ပဏမနာ-သည်လည်းကောင်း၊
(ယာ) အနိဉ္ဇနာ- အကြင်ရှေ့သို့ မလှုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (ယာ)
အဖန္ဒနာ-သည်လည်း ကောင်း၊ (ယာ) အစလနာ-သည်လည်းကောင်း၊
(ယာ) အကမ္မနာ-သည် လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ (တထာရူပံ-သော၊ တေသံ
နာနမနာဒိနံ-ထိုနအာနမန အစရှိသည်တို့၏၊ ကာရဏဘူတံ၊) သန္တံ၊ သုခုမံ၊
ကာယသင်္ခါရံ-ကို၊ ပဿမ္ဘယံ-လျက်၊ ပေ၊ သိက္ခတိ။

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရံ-သန္တံသုခုမံ
ဖြစ်သော ကာယသင်္ခါရကို၊ ပဿမ္ဘယံ-ငြိမ်သက်စေလျက်၊ အဿသိ သာမိ-
အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ကိရ သိက္ခတိ-အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘယံ၊

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ။ ။တထာရူပံ အာနမနာဒိနံ ကာရဏဘူတံ ဩဠာ ရိကံ
ကာယသင်္ခါရံ ပဋိပ္ပဿမ္မန္တော၊ [ယထာရူပေဟိ-ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် “တထာရူပံ”ဟု
ထည့်သည်၊ ဧကဝုဇ်ထားခြင်းမှာ ကာယသင်္ခါရချင်း တူသောကြောင့် သာမညနိဒ္ဒေသနည်း
အားဖြင့် ထားခြင်းတည်း။]

သန္တံသုခုမံ။ ။ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ကာယ အပရိဖန္ဒန ဟေတုဟိ
အာနမနာဒယော နဟောန္တိ၊ တထာရူပံ ဒရဏဘာဝတော သန္တံ၊ အနောဠာရိကတာယ
သုခုမံ၊ [ဤ၌လည်း ဧကဝုဇ်ထားခြင်းမှာ သာမညနိဒ္ဒေသနည်းတည်း၊ တစ်နည်း-ရှေးရှေး
သိမ်မွေ့ပြီး ကာယသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေပြီးနောက် အဆုံးသတ်ငြိမ်းစေရမည့် ကာယသင်္ခါရကို
ရည်ရွယ်၍ “ကာယသင်္ခါရံ” ဟု ဧကဝုဇ်ထားသည်။]

ဣတိ ကိရ၊ ပေ၊ ဧဝံသန္တေ။ ။ဣတိတိအာဒိ စောဒကဝုစနံ (ဝုဠဟန္တိပိ-တိုင်
အောင် စောဒက၏စကား)၊ ဣတိတိ ပကာရတ္ထေ နိပါတော၊ ကိရာတိ-အရုစိသံသူစနေ၊
ဧဝံ စေတိ အတ္ထော (ဤဖွင့်အပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့် အလွန်သိမ်မွေ့သော အဿာသ
ပဿာသကိုသော်မှ အကယ်၍ ငြိမ်းစေအံ့ ဟု အနက်မှတ်)၊ ဧဝံသန္တေတိ-ဧဝံသတိ၊
တယာ ဝုတ္တာကာရေ လဗ္ဘမာနေ-အသင် ဆိုအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာကို ရအပ်လျှင်
(အလွန်သိမ်မွေ့သော အဿာသကိုသော်မှ ငြိမ်းစေလျှင်။)

ပဿသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ၊ ကိရ သိက္ခတိ-အံ၊ ဧဝံသန္တေ -ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ဝါတူပလဒ္ဓိယာစ-ထွက်သက် ဝင်သက် လေကိုရခြင်းကိုလည်း၊ [စသဒ္ဓါဖြင့် ထွက်သက်ဝင်သက် လေကို အာရုံပြုသော စိတ်ကို ဆည်းယူသည်၊] ပဘာဝနာ-အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်တော့သည် မဟုတ်လော၊ အဿာသပဿာနဉ္စ-တို့ကိုလည်း၊ ပဘာဝနာ၊ နဟောတိ-လော၊ အနာပါနဿတိယာစ-အနာပါနလျှင် အာရုံရှိသော သတိကိုလည်း၊ ပေ၊ အနာပါန သတိသမာဓိဿစ-အနာပါန သတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုလည်း၊ ပဘာဝနာ၊ နဟောတိ-လော၊ တံ စ သမာပတ္တိ-ထို အနာပါန သတိသမာဓိဟူသော ဈာန်သမာပတ်ကိုလည်း၊ [“န” အနက်မရှိ၊] ပဏ္ဍိတာ-တို့သည်၊ န သမာပဇ္ဇန္တိပိ-ဝင်လည်း မဝင်စားနိုင်ကုန်တော့သည် မဟုတ်လော၊ န ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ-ထို သမာပတ်မှ ထလည်း မထနိုင်ကုန်တော့သည် မဟုတ်ပါလော၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) ဣတိ-ဤ ငါဆိုအပ်တိုင်းသော အပြားအားဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရံ-ကို၊ ပဿမ္ဘယံ-လျက်၊ အဿသိဿာမိ၊ ပေ၊ ပဿသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ၊ ကိရသိက္ခတိ-အံ၊ ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပ လဒ္ဓိယာစ ပဘာဝနာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ အဿာသ ပဿာသာနဉ္စ-တို့ကိုလည်း၊ ပေ၊ တံစသမာပတ္တိ-

ဝါတူပလဒ္ဓိယာစ။ ။ဝါတဿ ဥပလဒ္ဓိယာ၊ စသဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော၊ “ထို အဿာသ ပဿာသတို့ကို ငြိမ်းစေလိုရှိလျှင် အဿာသ ပဿာသကို အာရုံပြုသောစိတ်ကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်”ဟု ဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။

အဿာသ ပဿာသာနဉ္စ စသည်။ ။ဩဠာရိက အဿာသ စသည်ကို ငြိမ်းစေပြီးနောက် သုခုမအဿာသ စသည်ကို ငြိမ်းစေလိုရှိလျှင် အဿာသစသည်ကို ဖြစ်စေခြင်းလည်း မဖြစ်နိုင်တော့၊ သို့ဖြစ်လျှင် အနာပါနကို အာရုံပြုသော သတိကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်တော့၊ ထိုသတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိလည်းမဖြစ်စေနိုင်တော့၊ ထိုအနာပါနဿတိ သမာဓိဟူသော ဈာန်သမာပတ်ကို ပညာရှိတို့ ဝင်လည်း မဝင်စားနိုင်၊ ထိုမှ ထလည်း မထနိုင်တော့၊ ဤသို့ဆိုလျှင် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် အဿာသစသည်တို့ လုံးဝမဖြစ်အောင် ငြိမ်းခြင်းကို “ပဿမ္ဘန”ဟု ယူဆ၍ စောဒနာသည်။

နောက် ဣတိ ကိရ။ ။အဖြေစကားတည်း၊ ကိရာတိ-ယဒိတိဧတဿ အတ္ထေနိပါတော၊ ဣတိ ကိရသိက္ခတိကို “မယာ ဝုတ္တာကာရေန ယဒိသိက္ခတိ-ပရိဟာရ်ဆရာ (ငါ) ဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကယ်၍ကျင့်အံ့ ”ဟု ငိုကာဖွင့်၏။

ဧဝံသန္တေ၊ ပေ၊ ပဘာဝနာ။ ။ဧဝံပဿမ္ဘနေ သတိ၊ ယဒိပိ ဩဠာရိကာ ကာယသင်္ခါရာ ပဋိပဿမ္ဘန္တိ၊ သုခုမာ ပန အတ္ထေဝါတိ၊ အနုက္ကမေန ပရမသုခုမပ္ပတ္တဿ ဝသေန နိမိတ္တပ္ပတ္တိယာ (ကြောင့်) အနာပါဿတိယာ၊ အနာပါနဿတိ သမာဓိဿစ ဘာဝနာ ဣဇ္ဈတေ။

ကိုလည်း၊ ပဏ္ဍိတာ-တို့သည်၊ သမာပဇ္ဇန္တိပိ-ဝင်လည်း ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။
 ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ-ထိုသမာပတ်မှ ထလည်း ထနိုင်ကုန်၏။

ယထာ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်တိုင်းသော အစီအရင်ကို၊ ကထာဝိယ-
 အဘယ်ကဲ့သို့၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်သနည်း၊) သေယျထာပိ-ဥပမာမည်သည်ကား၊
 ကံသေ-ကြေးခွက်ကို၊ အာကောဋိတေ-တီးခေါက်အပ်သော်၊ ပဌမံ-စွာ၊
 ဩဠာရိကာ-ကြမ်းကုန်သော၊ သဒ္ဓါ-အသံတို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ-န်၏၊ ဩဠာရိ
 ကာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ (နိမိတ္တဿ)-အာရုံနိမိတ်၏၊ ဝါ-ကို၊ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ-
 ကောင်းစွာယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုမနသိကတတ္တာ-ကောင်းစွာစိတ်၌
 ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သူပဓာရိတတ္တာ-ကောင်းစွာဆောင်ထား
 မှတ် သားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဩဠာရိကေ-သော၊ သဒ္ဓေ-သည်၊
 နိရုဒ္ဓေပိ-ချုပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ အထပစ္ဆာ-ထိုမှနောက်၌၊ သုခမကာ-
 သိမ္မေ့ကုန်သော၊ သဒ္ဓါ-အသံတို့သည်၊ [ကြေးညည်းသံ၊ ကြေးဟီသံတို့သည်၊]
 ပဝတ္တန္တိ-န်၏၊ သုခမကာနံ-န်သော၊ သဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ (နိမိတ္တဿ)-
 အသံဟူသော အာရုံနိမိတ်၏၊ ဝါ-ကို၊ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သုမနသိ
 ကတတ္တာ-ကြောင့်၊ သူပဓာရိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သုခမကေ-သော၊ သဒ္ဓေ-
 သည်၊ နိရုဒ္ဓေပိ-လည်း၊ အထပစ္ဆာ-၌၊ သုခမသဒ္ဓနိမိတ္တာရမဏတာပိ-
 သိမ္မေ့သော အသံနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ စိတ္တံ-သည်၊
 ပဝတ္တတိ (သေယျထာပိ)-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝံ-ဤအတူ၊ [ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိ
 တော်ရင်း၌ “ဧဝမေဝံ” ဟုရှိ၏၊] ပဌမံ ဩဠာရိကာအဿာသပဿာသာ ပဝတ္တန္တိ-
 န်၏၊ ပေ၊ သုခမအဿာသပဿာသနိမိတ္တာရမဏတာပိ-သိမ္မေ့သောထွက်သက်
 ဝင်သက်နိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိက္ခေပံ-
 ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံသန္ဓေ၊ ပေ၊ သမာပဇ္ဇန္တိပိ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ-န်၏။

ယထာ ကထာ ဝိယာတိ။ ။ယထာဝုတ္တ ဝိဇာနံ တံ ကထာဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-(အကြင်
 အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ရှိသော ထိုဖြစ်စေပုံကို အဘယ်သို့မှတ်ရမည်နည်း၊)
 အတ္ထိ ကိဉ္စိ တဒတ္ထသမ္ပုဋ္ဌါဒနေ ဩပမ္ပတိ အဓိပ္ပာယော=ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြီးစေ
 ခြင်း၌ တစ်စုံတစ်ရာ ဥပမာရှိပါ၏လော-ဟူလို၊ ဣဒါနိ ဩပမ္ပ ဒသေတုံ သေယျထာပိတိ
 အာဒိ ဝုတ္တံ။

ကံသေစသည်။ ။ကံသေ-ကံသဘာဇနေ၊ နိမိတ္တန္တိ-နိမိတ္တဿ၊ [သုဂ္ဂဟိတတ္တာ
 စသည်၌ တွာ၏သမ္ပန်အနက်ကို ဟောရမည်ဖြစ်၍ နိမိတ္တံကို နိမိတ္တဿဟု ဖွင့်သည်၊
 သုဂ္ဂဟိ တတ္တာစသည်ကို စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၌စပ်။] သုခမကာ သဒ္ဓါတိ-ပါဠိဖြင့်၊ အနုရဝေ
 (နောက်ထပ်အသံဖြစ်သော ကြေးညည်းသံတို့ကို) အာဟ၊ ယေ-ယင်းကြေးညည်းသံတို့သည်၊
 အပ္ပကာ-သေးငယ်ကုန်၏၊ အပ္ပတ္တောဟိ အယံ ကသဒ္ဓေါ။

ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊) အဿာသ ပဿာသာ-တို့သည်၊ ကာယော-ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းဖြစ်၍ ကာယ မည်၏၊ ပေ၊ ဥပဋ္ဌာနံမှ သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာတိတိုင်အောင် နိဿယကို ရှေ့၌ရေးခဲ့ပြီ၊] ဣတိ-သို့၊ (“ပဋိသမ္ဘိဒါယံအတ္ထော၊ ဝုတ္တာ-ပြီ” ဟု ပြန်လှည့် ၍စပ်၊ ဣတိတပုဒ်အကြေကြံ၊) [နိဂုံးကိုပြလို၍ “အယံ တာဝေတ္ထ” စသည်မိန့်၊] အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာ၌၊ တာဝ- ဒုတိယစတုက္ကစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ကာယာနုပဿာနာဝသေန-ကာယာနု ပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာဿ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပဌမစတုက္ကဿ- ၏၊ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာ၌၊ ယသ္မာ၊ ဣဒမေဝစတုက္ကံ-ဤ စတုက္ကကိုသာလျှင်၊ အာဒိကမ္မိကဿ-အစဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ယှဉ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန- ကမ္မဋ္ဌာန်း ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဣတရာနိ- ပဌမစတုက္က မှ အခြားကုန်သော၊ တီဏိ-န်သော၊ စတုက္ကနိ-တို့ကို၊ ဧတ္ထ- ဤ ပဌမစတုက္က၌၊ ပတ္တဇ္ဈာနဿ-ရောက်အပ် ရအပ်သော ဈာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-ဈာန်ရပြီး သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝေဒနာစိတ္တ ဓမ္မာနုပဿနာ ဝသေန-ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ တသ္မာ၊ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ အာနာပါနဿတိစတုတ္ထဇ္ဈာနပဒဋ္ဌာနာယ-အာနာပါန သတိနှင့် ယှဉ်သော စတုတ္ထဈာန်သမာဓိလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိသော၊ ဝိပဿနာယ-ဖြင့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ-ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်၊ သဟ၊ [နိဒဿနနည်းတည်း၊ အဘိညာဉ်လည်းရနိုင်၏၊] အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိတုကာမေန-ရောက်လိုသော၊ ဗုဒ္ဓ ပုတ္တေန-သည်၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-၏၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ တာဝ-စွာ၊ ဣဓေ-ဤ ပဌမစတုက္က၌ သာလျှင်၊ အာဒိကမ္မိကဿ-သော၊ ကုလပုတ္တဿ-၏၊ ဝသေန၊ အာဒိတော- မှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ (ကိံ)။

တာဝ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားမထုတ်မီ ရှေးဦးစွာ၊ စတုပ္ပိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိသော၊ သီလံ-ကို၊ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ-သုတ်သင်ရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုသီလံ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝိသောဓနာ-သုတ်သင်ခြင်းတို့သည်၊ အနာပဇ္ဇနံ- အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အာပန္နဝုဋ္ဌာနံ-ရောက်အပ်ပြီးသော အာပတ်မှထခြင်း လည်းကောင်း၊ [ဒေသနာပြောခြင်း၊ ပရိဝါသဆောက်တည်

ခြင်းအားဖြင့် ထခြင်း၊] ကိလေသေဟိ-ကောဓ ဥပနာဟ အစရှိသော ကိလေ
သာတို့သည်၊ အပ္ပဋ္ဌိပိဋနံစ-အနိပ်စက် မခံရခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ)၊
တိဝိဓာ-နံ၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိသုဒ္ဓသီလဿ-စင်ကြယ်သော
သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားစေခြင်းသည်၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-
ပြည့်စုံ၏၊ စေတိယင်္ဂဏဝတ္ထံ-စေတီရင်ပြင်၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်လည်း
ကောင်း၊ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္ထံ-ဗောဓိပင်အပြင်၌ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်လည်း
ကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထံ-ဥပဇ္ဈာယ်၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်လည်းကောင်း၊
အာစရိယဝတ္ထံ-စာချဆရာ၊ ကမ္မဝါစာဆရာ၊ နိဿရည်းဆရာ စသည်တို့၌
ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်လည်းကောင်း၊ ဇန္တာယရဝတ္ထံ-ဇရုံးအိမ်၌ ပြုထိုက်သော
ကျင့်ဝတ်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထာဂါရဝတ္ထံ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ ပြုထိုက်
သော ကျင့်ဝတ်လည်းကောင်း၊ ဒွေ အသီတိ-ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော၊ ခန္ဓက
ဝတ္တာနိ-ခန္ဓကဝတ်တို့လည်းကောင်း၊ စုဒ္ဒသဝိဓံ-သော၊ မဟာဝတ္ထံ-အာဂန္တုက
ဝတ် အစရှိသော ဝတ်ကြီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေယံ-ဤကျင့်ဝတ်
တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ယံ ဣဒံ အဘိသမာ စာရိကသီလံပိ-အကြင်လွန်ကဲ
မြင့်မြတ် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော သီလကိုလည်း၊ ဝုစ္ဆတိ-ဟောတော်မူအပ်၏၊
တမ္ပိ-ထို အဘိသမာစာရိကသီလကိုလည်း၊ သာဓုကံ-ကောင်းစွာ၊ ပရိပူရေ
တမ္ပိ-ဖြည့်ကျင့်ရာ၏၊ ဝါ-ရမည်။

ဟိ-မှန်၊ ယော (ဘိက္ခု) အဟံ၊ သီလံ-ဥဘတောဝိဘင်း၌လာသော
သီလကို၊ ရက္ခာမိ-စောင့်၏၊ (အစောင့်သားပဲ)၊ အဘိသမာစာရိကေန-ဖြင့်၊
[ခန္ဓက၌လာသောသီလဖြင့်၊] ကမ္မံ-ပြုခြင်းသည်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊

ကိလေသေဟိ။ ။ကောဓ ဥပနာဟ၊ မက္ခ ပလာသ၊ ဣဿာ မစ္ဆရိယ၊ မာယာ
သာဠေယျ၊ ထမ္ဘ သာရမ္ဘ၊ မာန အဘိမာန၊ မဒ ပမာဒစသည်ကို ကိလေသာဟု ဆိုသည်။
အရဟံ ဝုဏ်တော်အဖွင့်၌ ထိုကိလေသာတို့၏ အကျယ်ကို သာရတ္ထဋီကာ ပြထားပြီ။

ဒွေ၊ ယေ၊ ဝတ္တာနိ။ ။တဇ္ဇနီယ-စသော ကံတစ်ခုခု အပြစ်ရသောအခါ၌ ကျင့်ရ
သော (စုဠဝါခန္ဓက၌လာသော) ကျင့်ဝတ်တို့ကို “ဒွေအသီတိ ခန္ဓကဝတ်”ဟု ခေါ်၏၊
ဝတ္ထုက္ခန္ဓက၌လာသော အာဂန္တုကဝတ်စသည်ကို “မဟာဝတ်”ဟု ခေါ်၏။

အဘိသမာစာရိကံ။ ။အဘိသမာစာရောတိ ဥတ္တမသာမာစာရော-မြတ်သောအကျင့်၊
အဘိသမာစာရောဝ အဘိသမာစာရိကံ၊ [သုတ္တံ၌ဏိကသက်၊] အဘိသမာ စာရံဝါ
အာရမ္ဘ ပညတ္တံ အဘိသမာစာရိကံ-မြတ်သောအကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍
ပညတ်တော်မူအပ်သော သီလ၊ ပါရာဇိကစသော သီလကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်ရမည့် ဝါရိတ္တ
သီလမဟုတ်ဘဲ၊ ခန္ဓကဝတ်၌လာသော ဖြည့်ကျင့်ရမည့် စာရိတ္တသီလကို “အဘိ
သမာစာရိကသီလ”ဟု ခေါ်သည်။

ဣတိ၊ ဝဒေယျ-အံ၊ တဿ (ဘိက္ခုနော)-၏၊ သီလံ-သည်၊ ပရိပူရေဿတိ-
 ပြည့်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ-ဤအကြောင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊
 အာဘိသမာစာရိကဝတ္ထေ-သည်၊ ပရိပူရေ-ပြည့်လသော်၊ သီလံ-သည်၊
 ပရိပူရတိ-ပြည့်တော့၏၊ သီလေ-သည်၊ ပရိပူရေ-သော်၊ သမာဓိဂုတ္တံ-
 သမာဓိတည်းဟူသော ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊
 သောဝတ၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ ဘဂဝတာ-
 သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ-ချဲ့
 ရာ၏၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ အာဘိသမာစာရိကံ-
 မည်သော၊ ဓမ္မံ-ကျင့်ဝတ်တရားကို၊ အပရိပူရေတွာ-မပြည့်စေမှု၍၊ သီလာနိ-
 တို့ကို၊ ပရိပူရေဿတိ-ပြည့်စေလတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ-သည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ၊]
 တသ္မာ၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ စေတိယဂံဏဝတ္တာဒိ-စေတိယဂံဏဝတ်
 အစရှိသော၊ ယံ ဣဒံ အာဘိသမာစာရိကသီလံပိ-ကိုလည်း၊ ဝုစ္စတိ-ဟော
 တော်မူအပ်၏၊ တမ္ပိ-ကိုလည်း၊ သာဓကံ၊ ပရိပူရေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝါ-ရမည်။

တတော ထိုသီလကို သုတ်သင်ပြီးရာအခါမှ၊ (ပရံ-၌၊) [ယထာဝုတ္တသီလ
 ဝိသောဓနတော ပရံ] အာဝါသောစ-နေရာကျောင်းဟူသော ပလိဗောဓ
 လည်းကောင်း၊ ကုလံ- အလုပ်အကျွေး၊ ဆွေမျိုးဟူသော ပလိဗောဓ လည်း
 ကောင်း၊ လာဘော- ပစ္စည်းလေးရပ်၊ လာဘ်ဟူသော ပလိဗောဓ လည်း
 ကောင်း၊ ဂဏော-ဂိုဏ်းဟူသော ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ ကမ္မေန-နဝကမ္မ
 ဖြင့်၊ ပဉ္စမံ- ၅ ခုမြောက် ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါနံ-ခရီးရှည်သွားဖွယ်
 ဟူသော ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ ဉာတိ-မကျန်းမမာ၊ ဆရာ ဆွေမျိုးစသော

အာဝါသ ပလိဗောဓ။ ။အာဝါသောတိ အာဝါသပလိဗောဓော၊ ကျောင်းအခန်း
 တစ်ခု၊ ပရိဝုဏ်တစ်ခု၊ ကျောင်းတစ်တိုက်လုံးကို “အာဝါသ”ဟု ဆို၏၊ ထိုအာဝါသ၌
 ငဲ့ကွက်တွယ်တာနေလျှင် ထိုအာဝါသသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို တားဆီးပိတ်ပင်တတ်သော
 ကြောင့် ပလိဗောဓဖြစ်၏၊ ပလိဗောဓမဖြစ်၊ [ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနံ ပရိဗုဒ္ဓတိ-တရားအလုပ်ကို
 နှောင့်ယှက်တတ်၏၊ ဣတိ ပလိဗောဓော၊ (ရကိုလပြု)၊ အာဝါသောယေဝ+ပလိဗောဓော
 အာဝါသပလိဗောဓော။]

ကုလ စသည်။ ။ဆွေမျိုး၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအမျိုး ၂ မျိုးလုံးသည်ပင်
 ကုလမည်၏၊ ပစ္စည်း ၄ ပါးသည် လာဘမည်၏၊ မိမိကိုမှီခိုနေသော သုက္ကနံဆောင်ဂိုဏ်း၊
 အဘိဓမ္မာဆောင်ဂိုဏ်း စသော သံဃာအများကို “ဂဏ”ဟု ခေါ်၏၊ ကျောင်းပြင်ခြင်း၊
 ကျောင်းဆောက်ခြင်းစသော အမှုကို “ကမ္မ”ဟုဆို၏၊ “ကမ္မေန ပဉ္စမံ” ဝယ် “ကမ္မဉ္စ
 ပဉ္စမံ”ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ခရီးဝေးသွားဖွယ် ကိစ္စကို “အဒ္ဓါနံ” ဟု ဆို၏၊ ကျောင်း၌ ဆရာ
 ဥပဇ္ဈာယ်တပည့် စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်၌ မိဘဆွေမျိုးကိုလည်းကောင်း “ဉာတိ”ဟု

ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ အာဗာဓော-အနာရောဂါဟူသော ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော-ကျမ်းဂန်ဟူသော ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိ-ပုထုဇဉ်တို့၏တန်းခိုးဟူသော ပလိဗောဓလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေ-ထို ပလိဗောဓတို့သည်၊ ဒသ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-နံ၏၊) ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဒသသု-နံသော၊ ပလိဗောဓေသု-တို့တွင်၊ ယော ပလိဗောဓော-သည်၊ အတ္ထိ၊ သော-ကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော-ဖြတ်တောက်ထိုက်၏။

ဇဝံ-သို့၊ ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန-ဖြတ်အပ်ပြီးသော ပလိဗောဓ ရှိသည်၊ ဝါ- ပလိဗောဓကို ဖြတ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-သင်ယူရာ၏၊ တံ-ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနန္တ- သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း၊ ပါရိဟာရိကကမ္မဋ္ဌာနန္တ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒုဝိဓံဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၂ပါးတို့တွင်၊ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံနာမ-မည်သည်၊ ဘိက္ခုသံဃာဒီသု-ရဟန်းသံဃာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အပေါ်၌၊ မေတ္တာ-မေတ္တာပွား ခြင်းလည်းကောင်း၊ မရဏသတိစ-သေခြင်းကို အောက်မေ့ခြင်း လည်းကောင်းတည်း၊ အသုဘသညာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိပိ-လည်း၊ ဧကေ-တို့သည်၊ (ဝဒန္တိ)၊ [ဤ ၃ ပါး၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိထည့်၍ “စတုရာရက္ခ (ကိုယ်စောင့်)တရား ၄ပါး”ဟု လည်း ခေါ်သည်၊] ဟိ-ချဲ့၊ ကမ္မဋ္ဌာနိကေန- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ တာဝ-အစဉ်အတိုင်း၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ [ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခု-ဤကျောင်းတိုက်ရှိ ရဟန်းအားလုံး” ဟု ပိုင်းခြား၍] သီမဋ္ဌကဘိက္ခုသံဃေ- ဥပစာရသိမ်ဝယ် တည်ရှိသော ရဟန်းသံဃာ၌၊ မေတ္တာ-ကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ သီမဋ္ဌကဒေဝတာသု-ဥပစာ သိမ်ဝယ်ရှိသော နတ်တို့၌၊ (မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ)၊ တတော၊ ဂေါစရဂါမေ-ဆွမ်းခံရွာ၌၊ ဣဿရဇနေ- အစိုးရသူ လူအပေါင်း၌၊ (မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ)၊ တတော၊ တတ္ထ-ထိုဆွမ်းခံရွာ၌၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ သဗ္ဗသတ္တေသု-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌၊ (မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ)။

ဆို၏၊ ထိုသူများ မမာဖြစ်နေ၍ ပြုစုရမည့် တာဝန်ကို “ပလိဗောဓ”ဟု ခေါ်၏၊ ကုလတုန်းကမူ ငဲ့ကွက်တွယ်တာနေသည်ကို “ပလိဗောဓ”ဟု ဆိုသည်၊ မိမိ၏ မကျန်းမာခြင်းကို “အာဗာဓ”ဟု ဆို၏၊ ပရိယတ္တိကျမ်းစာကို ဂန္တဟုခေါ်၏၊ ထိုဂန္တကို ဆောင်နေခြင်း ပို့ချသင်ယူခြင်းကို “ဂန္တပလိဗောဓ”ဟု ဆို၏၊ ပုထုဇဉ်ဘဝ၌ ရရှိသောတန်ခိုးသည် ပျက်ပြယ်လွယ်သောကြောင့် ထိုတန်ခိုးကိုလည်း ဝိပဿနာအလုပ်၏ “ပလိဗောဓ”ဟု ဆိုသည်၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်လိုလျှင် ထို ၁၀ ပါးလုံးကိုဖြတ်၊ သမထ အားထုတ်လိုလျှင် ရှေ့ ၉ ပါးကို ဖြတ်ရမည်။

ဟိ-မေတ္တာပွားရကျိုးကား၊ သော-ထိုကမ္မဋ္ဌာနိကရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုသံဃေ-၌၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာဖြင့်၊ သဟဝါသိနံ-အတူနေသီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ မုဒုစိတ္တတံ-နူးညံ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ မိမိအပေါ်၌ နူးညံ့သောစိတ်ကို ဖြစ်စေ၏ “မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ” ဟူသော မေတ္တာ၏အကျိုးအတိုင်း ရဟန်းများက မိမိကိုချစ်ခင်ကြသည်-ဟူလို၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုကမ္မဋ္ဌာနိကရဟန်း၏၊ သုခသံဝါသတာ-ချမ်းသာစွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံရခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သီမဋ္ဌကဒေဝတာသု-တို့၌၊ မေတ္တာယ-ဖြင့်၊ မုဒုကတစိတ္တာဟိ-နူးညံ့အောင်ပြုအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာဟိ-တို့သည်၊ ဓမ္မိကာယ-တရားနှင့်လျော်သော၊ ရက္ခာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ သုသံဝိဟိတာရက္ခော-ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဂေါစရဂါမေ-၌၊ ဣဿရဇနေ-၌၊ မေတ္တာယ-ဖြင့်၊ မုဒုကတစိတ္တသန္တာနေဟိ-နူးညံ့အောင်ပြုအပ်သော စိတ်အစဉ်ရှိကုန်သော၊ ဣဿရေဟိ -အစိုးရတို့သည်၊ ဓမ္မိကာယ-သော၊ ရက္ခာယ-ဖြင့်၊ သုရက္ခိတပရိက္ခာရော-ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်သော ပရိက္ခရာရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုဆွမ်းခံရွာ၌၊ မနုဿေသု-တို့၌၊ မေတ္တာယ-ဖြင့်၊ ပဿဒိတစိတ္တေဟိ-ကြည်ညိုစေအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော၊ တေဟိ-ထိုလူတို့သည်၊ အပရိဘူတော-မလွမ်းမိုးအပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်ရ၏၊ သဗ္ဗသတ္တေသု-တို့၌၊ မေတ္တာယ-ဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ အပ္ပဋိဟတစာရော-မပိတ်ပင်အပ်သော လှည့်လည်ရခြင်း ရှိသည်။ (အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိဘဲ လှည့်လည်နိုင်သည်။) ဟောတိ။

ပန-ကား၊ [မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကျိုးမှတစ်ပါး မရဏဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကျိုးကား၊] မရဏဿတိယာ-မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်၊ အဝဿံ-မချွတ်ကေန်၊ (မယာ) မရိတဗ္ဗ-သေရာ၏၊ ဝါ-သေရဦးမည်၊ ဣတိ၊ စိန္တေန္တော-ကြံစည်လျက်၊ အနေသနံ-မလျောက်ပတ်သော ရှာမှီးခြင်းကို၊ ပဟာယ- ရှိ၊ ဥပရူပရိ-အဆင့်ဆင့်၊ ဝဗုဗာနသံဝေဂေါ-တိုးပွားသော သံဝေဂရှိသည်၊ အနောလိနံ-ဝုတ္တိကော-သမ္မာပဋိပတ်၌ မလျော့သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [သမ္မာပဋိပတ်၌ ဝီရိယမလျော့-ဟူလို၊] အသုဘသညာယ-အသုဘသညာကြောင့်၊ ဒိဗ္ဗေသုပိ-နတ်၌သော်မှလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမဏေသု-တို့၌၊ ပြီသည် သမ္ဘာဝနာဇောတက၊ လူ့အာရုံတို့၌ ဆိုဖွယ်မရှိ-ဟုဂရဟာကိုဆည်း၊ တဏှာ-တပ်မက်ခြင်းသည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်တော့၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုကမ္မဋ္ဌာနိကရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ဧတံ တယံ-ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသုံးပါး အပေါင်းကို၊

ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဗဟူပကာရတ္တာ-များစွာလျော်သော
 ကျေးဇူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ရဟန်းကိစ္စ၌၊ ဝါ-
 အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌၊ အတ္ထယိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ-အလိုရှိ ထိုက်၏၊
 ဣတိကတွာ-ဤသို့ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤအကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊
 အဓိပ္ပေတဿ-အလိုရှိအပ်သော၊ ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ-အားထုတ်အပ်သော
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဖန်ဖန်အားထုတ်မှု၏၊ ပဒဋ္ဌာနတ္တာစ-ပြီးစီး ခြင်း၏ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနိနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊
 [ယောဂဿ+အနုယောဂေါ ယောဂါနုယောဂေါ။]

ပန-ကား၊ [သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းမှတစ်ပါး ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာန်းကား၊]
 အဋ္ဌတ္တိသာရမဏေသု-၃၈ ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတို့တွင်၊ ယံ-အကြင်အာရုံ
 သည်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ စရိတာနုကူလံ-စရိုက်အားလျော်၏၊ တံ
 (အာရမဏံ)-သည်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ပရိဟာရိ
 တဗ္ဗတ္တာ-ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယထာဝုတ္တေနေဝ-
 အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ နယေန-ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဓ-
 ဤ တတိယပါရာဇိက အရာ၌၊ ဣဒမေဝ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ - ဤ

သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ “သဗ္ဗ+အတ္ထက” ဟု ဖြတ်၊ စုရာဒိ အတ္ထဓာတ်သည်
 လိုလားတောင့်တခြင်း အနက်ကိုဟော၏၊ အတ္ထယိတဗ္ဗံ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ) တိ အတ္ထကံ၊ သဗ္ဗသ္မိံ
 (သမဏကရဏီယေ)- အလုံးစုံသော ရဟန်းကိစ္စ၌၊ ဝါ၊ သဗ္ဗသ္မိံ (ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေ)-
 အလုံးစုံ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌+အတ္ထကံ-အလိုရှိအပ်သည်တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထကံ-သည်၊
 ဤသို့ဝစနတ္ထပြုစေလို၍ “သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထယိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံတိကတွာ” ဟု မိန့်သည်၊
 အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သူများသည် ဤသုံးပါးကို အခြံအရံအဖြစ်ဖြင့် အားထုတ်
 ရမည်၊ “ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ” ကား ကမ္မဋ္ဌာနပုဒ်၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊
 ပဒဋ္ဌာနကို “နိပ္ပတ္တိဟေတု-ပြီးစီးခြင်း၏အကြောင်း”ဟု ဖွင့်၏၊ ပဒ-ပြီးစီးခြင်း၏+ဋ္ဌာန-
 အကြောင်း၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် အခြားနေရာ၌ကဲ့သို့ နီးစွာသော အကြောင်း ဟူသောအနက်
 ကို တားမြစ်သည်၊ “ကမ္မဿ-နောက်နောက်အားထုတ်မှု၏+ဋ္ဌာနံ-ပြီးစီးခြင်း၏အကြောင်း
 တည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကြောင်း” ဟုပြု၍ “သဗ္ဗတ္ထကဉ္စ+တံ+ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စာတိ သဗ္ဗတ္ထက
 ကမ္မဋ္ဌာနံ”ဟု ဆက်။

ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၈ ပါးသာလာ၏၊ အာလောက
 ကသိုဏ်းကိုသြဒါတကသိုဏ်း၌၊ အာကာသကသိုဏ်းကို ကသိဏုဂ္ဂါဒိမာကာသ၌
 သွင်းထား၏၊ ထို ၂-ပါးကို သီးခြားရေတွက်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀ ဖြစ်သည်။

အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်၊ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသမန္တ ပါသာဒိကာမည်သော
ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းချုပ်တည်း၊ ဝိတ္တာရောပန-ကိုကား၊
သီလဝိသောဓနကထံ - သီလဝိသောဓန ကထာကိုလည်းကောင်း၊
ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒကထဉ္စ-ပလိဗောဓဖြတ်ခြင်းကို ဆိုရာဆိုကြောင်း ကထာကို
လည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆန္တေန-အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော-
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓသီလေန-စင်ကြယ်
ပြီးသောသီလရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စ-လည်းကောင်း၊ ဥပစ္ဆိပန္နပလိဗောဓေန-
ဖြတ်အပ်ပြီးသော ပလိဗောဓရှိသည်၊ (ဟုတွာစ-လည်းကောင်း၊) ဣဒံကမ္မဋ္ဌာ
နံ-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗေန-သင်ယူသော ရဟန်းသည်၊
ဣမိနာဝကမ္မဋ္ဌာနေန-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်ပင်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ-
ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-၍၊ ဝိပဿနံ-ကို၊ ဝဇေတွာ-တိုးပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊
ပတ္တဿ-ရောက်ပြီးသော၊ ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ-ဘုရားသားတော်ဖြစ်သော ဆရာရဟန်း
၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-သင်ယူရာ၏၊ တံ-ထိုအာနာပါနဿတိ
ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် တရားပေါက်ပြီးသော ဘုရားသားတော် ရဟန္တာဆရာကို၊ အလ
ဘန္တေန-မရလသော်၊ အနာဂါမိဿ-ဤ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်ပင်
တရားပေါက်ပြီးသော အနာဂါမိဖြစ်သော၊ (ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ)၊
တမ္ဗိ-ထိုဆရာရဟန်းကိုလည်း၊ အလဘန္တေန-သော်၊ သကဒါဂါမိဿ-ဤ
အာနာပါဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်ပင် တရားပေါက်ပြီးသော သကဒါဂါမိဖြစ်သော၊
(ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ)၊ တမ္ဗိ-ထိုဆရာရဟန်းကိုလည်း၊ အလ
ဘန္တေန-သော်၊ သောတာပန္နဿ-ဤ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်ပင်
တရားပေါက်ပြီးသော သောတာပန်ဖြစ်သော၊ (ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေ
တဗ္ဗံ)၊ တမ္ဗိ-ထိုသောတာပန် ဆရာရဟန်းကိုလည်း၊ အလဘန္တေန-သော်၊ အာနာ
ပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိဿ-အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာန်ကိုရပြီးသော၊ (ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ
သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ)၊ တမ္ဗိ-ထိုဆရာရဟန်းကိုလည်း၊ အလဘန္တေန-သော်၊

ထို ၄၀ တွင် မိမိစရိုက်အားလျောက်ပတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်ပါးပါးသည်
အမြဲဆောင်ထားအပ်သောကြောင့် ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန်းမည်၏၊ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာဖြင့်
ပါရိဟာရိယ၏ အနက်ကိုပြသည်၊ ပရိဟရိတဗ္ဗံ-အမြဲမပြတ် ဆောင်ထားအပ်၏၊ ဣတိ
ပါရိဟာရိယံ၊ [ပရိ+ဟရ+ဏျ၊] “ပါရိဟာရိယံယေဝပါရိဟာရိယံ” ဟု သွတ္တ၌ ဣပစ္စည်းထပ်
သက်၊ “ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန” ဖြင့် “ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ” ကို
ညွှန်းသည်။

ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာယစ-အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊
 အသမ္မုဋ္ဌဿ-မတွေဝေသော၊ ဝိနိစ္ဆယာစရိယဿ-ဆုံးဖြတ်တတ်သောဆရာ
 ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ၊ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အရဟန္တာဒယော-ရဟန္တာ
 အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ-ရအပ်သော
 တရား၊ လမ်းကြောင်းကိုသာ၊ အာစိက္ခန္တိ-ပြောဟောနိုင်ကုန်၏၊ အယံ ပန-
 ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ၌ မတွေဝေသော ဤဝိနိစ္ဆယဆရာရဟန်းသည်ကား၊
 ဂဟနပဒေသေ-တောရှုပ်အရပ်၌၊ မဟာဟတ္ထိပထံ-ကျယ်စွာသော ဆင်သွားလမ်း
 ကို၊ နိဟရန္တော ဝိယ-ထုတ်ဆောင်ဖော်ပြသကဲ့သို့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 စကားရပ်၌၊ အသမ္မုဋ္ဌော-မတွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သပ္ပာယာသပ္ပာယံ-
 လျောက်ပတ်သောအရာ မလျောက်ပတ်သောအရာကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား
 သတ်မှတ်၍၊ ကထေတိ-ပြောဟောနိုင်၏။

တတြ-ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းယူရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ-
 အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သောစကားတည်း၊ တေနဘိက္ခုနာ-ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းယူမည့်ရဟန်း
 သည်၊ သလ္လဟုကဝုတ္တိနာ-ပေါ့ပါးသောအသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၊ ဝိနယာစာရ
 သမ္ပန္နေန-ဝိနည်းအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသော၊ အာစရိယံ-ရဟန္တာအစရှိသော ဆရာကို၊ [ဋီကာ၌ “ပိယောဂရ
 ဘာဝနိယော စသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောဆရာကို” ဟုဖွင့်သည်၊] ဥပသင်္က
 မိတွာ-ပြီး၍၊ ဝုတ္တပ္ပဋိပတ္တိယာ-ဝတ်အကျင့်ဖြင့်၊ အရာမိတစိတ္တဿ-နှစ်သက်စေ
 အပ်သောစိတ်ရှိသော ဆရာရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဉ္စသန္တိကံ-ငါးပါးသော
 အဆစ်အပိုင်းရှိသော၊ [ပဉ္စပဗ္ဗံ၊ ပဉ္စဘာဂံတိ အတ္ထော၊] ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဟေ
 တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [သလ္လဟုကဝုတ္တိနာ-စသောပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို သာရတ္ထ၌ရှု၊]
 တတြ-ထို ပဉ္စသန္တိကံကမ္မဋ္ဌာနံအစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဣမေ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့
 တို့ကား၊ ပဉ္စ-၅ပါးကုန်သော၊ သန္ဓယော-အဆစ်အပိုင်းတို့တည်း၊ ဥဂ္ဂဟေ-
 ဥဂ္ဂဟလည်းကောင်း၊ ပရိပူစ္ဆာ-လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနံ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာ-
 လည်းကောင်း၊ လက္ခဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့ကား၊ (ပဉ္စ-
 သန္ဓယော-တို့တည်း၊) တတ္ထ-ထို၅ပါးတို့တွင်၊ ဥဂ္ဂဟောနာမ-ဥဂ္ဂဟမည်သည်ကား၊

မဟာ၊ ဝေ၊ ကထေတိ။ ။ ကမ္မဋ္ဌာနဝီထိ-ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစဉ်ကို၊ မဟာဟတ္ထိပထံ
 ကတွာ-ကျယ်စွာသော ဆင်သွားလမ်းပြု၍၊ ဒေသန္တောဝိယ-ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစဉ်ကို ကျယ်
 ကျယ်ဝန်းဝန်းပြောပြသည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ပြောပြ၍ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းယူသော ရဟန်းအား
 လျောက်ပတ်သောကျောင်း၊ မလျောက်ပတ်သောကျောင်း စသည်ကို စဉ်းစားရှာဖွေပြီး
 လျှင် လျောက်ပတ်သောကျောင်း စသည်ကို ပိုင်းခြား၍ ပြောပြသည်။

ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းစာကို၊ ဥဂ္ဂဏှနံ-သင်ယူခြင်းတည်း၊ ပရိပုစ္ဆာ
နာမ-သည်ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းစာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊
(ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းစာ၌ သံသယကို၊) ပရိပုစ္ဆနာ-အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းတည်း၊
ဥပဋ္ဌာနံ နာမ-ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်၏၊ ဥပဋ္ဌာနံ-ထင်လာပုံ
တည်း၊ အပ္ပနာ နာမ-ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အပ္ပနာဈာန်တည်း၊
လက္ခဏံနာမ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ဋ္ဌာန်း၏၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားတည်း၊ ဣဒံ
ကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဧဝံ လက္ခဏံ-ဤသို့လက္ခဏာရှိ၏၊ ဣတိ-
သို့၊ ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝုပဓာရဏံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသဘောကို မှတ်သားခြင်းတည်း၊
(လက္ခဏံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ဣတိ ဝုတ္တံဟောတိ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဉ္စသန္ဓိကံ-သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဏှန္တော-သင်ယူ
သော ရဟန်းသည်၊ အတ္တနာပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ န ကိလမတိ-မပင်ပန်း၊
အာစရိယမ္ပိ-ကိုလည်း၊ နဝိဟေဋ္ဌတိ-ညည်းဆဲရာမရောက်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
ထောက်-အနည်းငယ်ကို၊ ဥဒ္ဓိသာပေတွာ-ရွတ်ပြစေ၍၊ [စာအုပ်မရှိသောခေတ်၌
စာတတ်သောအခါ ရှေးဦးစွာဆရာက ရွတ်ပြရသည်၊] ဗဟုကာလံ-အချိန်များ
စွာ၊ သဇ္ဈယိတွာ-သရဇ္ဈာယ်၍၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီသောနည်းဖြင့်၊ ပဉ္စသန္ဓိကံ-
သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-ပြီး၍၊ တတ္ထ-ထိုဆရာနေရာကျောင်း၌၊
သပ္ပာယံ-လျှောက်ပတ်သည်၊ သစေဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထေဝ-ထို
ဆရာနေရာ ကျောင်း၌သာ၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုဆရာနေရာကျောင်း
၌၊ သပ္ပာယံ-သည်၊ နောစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံအသတိ)၊ အာစရိယံ-ကို၊ အာ
ပုစ္ဆိတွာ-ခွင့်ပန်၍၊ မန္တပညော-နံ့သောပညာရှိသူသည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ယောဇနပရမံ-တစ်ယူဇနာအလွန်အတိုင်း အရှည်ရှိသောအရပ်သို့၊
ဂန္တာ-၍၊ ဩဏ်နံ့သောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ မရှင်းမလင်းဖြစ်လျှင် ဆရာထံ

ဥဂ္ဂဏှနံစသည်။ ။ ကမ္မဋ္ဌာနဂန္ထဿ ဥဂ္ဂဏှနံ၊ တဒတ္ထပရိပုစ္ဆာ ကမ္မဋ္ဌာနဿ
ပရိပုစ္ဆာ၊ အထဝါ-ဂန္ထတော (ပါဠိအားဖြင့်လည်းကောင်း) အတ္ထတောစ (အဋ္ဌကထာအား
ဖြင့် လည်းကောင်း) ကမ္မဋ္ဌာနဿဥဂ္ဂဟနံ ဥဂ္ဂဟော၊ တတ္ထ (ထိုပါဠိအနက်၌) သံသယ
ပရိပုစ္ဆနာ (ယုံမှားရာအချက်ကို မေးခြင်းသည်) ပရိပုစ္ဆာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပဋ္ဌာနန္တိ-
နိမိတ္တုပဋ္ဌာနံ (ဤသို့ဘာဝနာကို အားထုတ်လျှင် ဤပုံနိမိတ်ထင်လာ၏-ဟု မှတ်သားခြင်း)၊
တထာ-ဤသို့အားထုတ်လျှင် ဈာန် (အပ္ပနာ)ဖြစ်၏-ဟု၊ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏
အပ္ပနာရောက်ပုံ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ လက္ခဏာဟူသည် “အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ဂဏနာ၊
အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အားထုတ်ပြီးလျှင် အပ္ပနာ (ဈာန်)သို့ ရောက်၏”
စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာကမ္မဋ္ဌာန်း၏သဘောကို မှတ်သားခြင်းတည်း။

ပြန်၍ လွယ်အောင် ဝေးဝေးမသွားဘဲ အလွန်ဆုံးတစ်ယူဇနာလောက်သာသွားရမည်-ဟုလို၊] တိက္ခပညော-ထက်သောပညာရှိသူသည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒူရမ္မိ-တစ်ယူဇနာထက်ဝေးသော အရပ်သို့လည်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အဋ္ဌာရသသေနာသနဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်သောကျောင်းအပြစ်တို့သည် ကြည်အပ်သော၊ [“မဟာဝါသံ၊ နဝါဝါသံ” စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လာသောကျောင်းများကို ရှောင်ကြဉ်၍၊] ပဉ္စသေနာသနင်္ဂသမန္နာဂတံ-၅ပါးသော ကျောင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သေနာသနံ-သို့၊ [မဝေးနီးမော၊ မရောလူရှင်၊ မှက် ခြင်္ပါးနည်း၊ ပစ္စည်းမိတ်ဆွေ၊ ရလွယ်လေ၊ ငါးထွေကျောင်းအင်္ဂါ၊] ဥပဂမ္မ-ချဉ်းကပ်၍၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဝသန္တေန-နေလျက်၊ ဥပစ္ဆိန္န ခုဒ္ဒကပလိဗောဓေန-ဖြတ်အပ်ပြီးသော သေးငယ်သော ပလိဗောဓရှိသည်၊ [လက်သည်းလှီးခြင်း၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း စသောကိစ္စများကို ပြီးစေသော အားဖြင့် ပလိဗောဓငယ်တို့ကို ဖြတ်ရမည်၊ ပလိဗောဓကြီးတို့ကိုကား စောစောကပင် ဖြတ်ထားပြီးဖြစ်သည်၊] ကတဘတ္တကိစ္စေန-ပြုအပ်ပြီးသောဆွမ်းကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတ္တသမ္ပဒံ-ဆွမ်းစားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရသောရစ်ခြင်းကို၊ ပဋိဝိနောဒေတွာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ ရတနတ္တယဂုဏာနုဿရဏေန-ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ သမ္မဟံသေတွာ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းအားတက်စေ၍၊ အာစရိယုဂ္ဂဟတော- ဆရာအထံဝယ် သင်ယူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ၊ [ဤ၌ဥဂ္ဂဟဟူသည် ပြခဲ့သော ဥဂ္ဂဟမတ္တသာမက၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်အားလုံးတည်း၊] ဧကပဒမ္မိ - တစ်ပုဒ်သော အစုအဖို့ကိုလည်း၊ [ဧကကောဋ္ဌာသံပီ၊] အဿမ္မုဿန္တေန- မပျောက်ပျက်စေဘဲ၊ ဣဒံ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ မနသိကာတဗ္ဗံ- နှလုံးသွင်းရာ၏၊ ဝါ-ပါလေ၊ အယံ-ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသမန္တပါသာဒိကာ မည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပါ-တည်း၊ ဝိတ္တာရောပန-ကိုကား၊ ဣမံကထာမဂ္ဂံ-ဤစကားအစဉ်ကို၊ ဣစ္ဆန္တေန-သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဘတ္တ၊ ပေ၊ ဝိနောဒေတွာ။ ။ဘောဇနနိမိတ္တံ ပရိဿမံ-အစာစားခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ပင်ပန်းခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတွာ၊ အစာသည် တည်ရာအစာအိမ်သို့ ဝင်ပြီးကာမျှ ကာလ၌ (စားပြီးခါစ၌) အသစ်ဖြစ်နေသောကြောင့် များသောအားဖြင့် ကိုယ်မှာပင်ပန်း၍ (အီလည်လည်) ဖြစ်နေတတ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်နေလျှင် သမာဓိမရသောကြောင့် ထိုပင်ပန်းမှုကို (ခေတ္တအနားယူသောအားဖြင့်) ငြိမ်းစေပါ-ဟုလို။

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ၊ ပေ၊ မနသိကာတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ ယံ(ဝစနံ)-ကို၊ (မယာ)၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ မနသိကာရဝိဓိ- နှလုံးသွင်းပုံ အစီအစဉ်တည်း၊ [ဂဏနာ-ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို ရေတွက်ခြင်း လည်းကောင်း၊ အနုဗန္ဓနာ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍အား ထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဖုသနာ-လေတို့သည် ထိအပ်သော နှာခေါင်းဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားဟူသောအရပ်လည်းကောင်း၊ သလ္လက္ခဏာ-အနိစ္စအစ ရှိသောလက္ခဏာကို ကောင်းစွာမှတ်သားတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်လည်း ကောင်း၊ ဝိဝတ္တနာ-ဝဋ္ဋပဝတ္တ၊ သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ ဆုတ်နစ်တတ်သော မဂ်လည်း ကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနသတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ဖိုလ်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထို မဂ်ဖိုတို့ကို၊ ပဋိပဿနာ စ-တစ်ဖန်ပြန်၍ ရှုတတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ(အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (မနသိကာရဝိဓိ-တည်း၊)] ဂဏနာတိ-ဂဏနာ ဟူသည်ကား၊ ဂဏနာယေဝ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ရေတွက်ခြင်းပင်တည်း။

အနုဗန္ဓနာ စသည်။ ။အဿာသ ပဿာသတို့ကို အစဉ်လိုက်သောအားဖြင့် သတိ ကို အဆက်မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းသည် အနုဗန္ဓနာမည်၏၊ ဂဏနာနည်းဖြင့် အဿာသ ပဿာသ ရေတွက်မှုကို ပြုစဉ်လည်းကောင်း၊ ရေတွက်မှုကို ရုပ်သိမ်း၍ လေကိုအစဉ်လိုက် သော သတိဖြင့် အနုဗန္ဓနာ ပြုစဉ်လည်းကောင်း၊ ဈာန်အပ္ပနာပေါ်လာအောင် စိတ်ကိုထား စဉ်လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းဖျား နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ်သည် ထွက်လေ ဝင်လေတို့ ထိအပ် သော ဖုသနာမည်၏၊ [ဖုသနာနည်းဟု သီးခြားမရှိ၊ ထိအပ်သော အရပ်၌သာလျှင် ဂဏနာ အနုဗန္ဓနာတို့ကို ပြုရမည်ဟု ပြခြင်းငှာ “ဖုသနာတိ-ဖုဋ္ဌဌာနံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ သာရတ္ထ၌ “ဂဏနာ ကာတဗ္ဗာ” နေရာဝယ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ “ဂဏနာဒိ ကာတဗ္ဗံ” ရှိ၏။]

ထပနာ။ ။သမာဓာနံ-စိတ်ကိုကောင်းစွာ (အာရုံ၌) ထားခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း တည်း၊ [တံ (သမာဓာနံ) ဟိ သဗ္ဗဒေဝ အာရမဏေ စိတ္တဿ အာဓာနံ (ထပနံ) ဟောတိ၊] ထိုသမာဓိပြဌာန်းသော အပ္ပနာဈာန်ကို ဤနေရာ၌ “ထပနာ”ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ထပနာတိ-အပ္ပနာ”ဟု ဖွင့်သည်။

သံလက္ခဏာ၊ ဝိဝတ္တနာ၊ ပေ၊ ပဿနာ။ ။အနိစ္စတာဒိနံ သလ္လက္ခဏာတော သလ္လက္ခဏာ ဝိပဿနာ၊ ပဝတ္တတော (အဆက်မပြတ်ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာဟူသော ဝဋ်တရားမှလည်းကောင်း၊) နိမိတ္တတောစ (သင်္ခါရအာရုံနိမိတ်မှလည်းကောင်း၊) ဝိနိဝတ္တနတော ဝိဝတ္တနာမဂ္ဂေါ၊ သကလသံကိလေသပဋိပဿဒ္ဓိဘာဝတော (အလုံးစုံသော သံကိလေသာတို့ ၏ တစ်ဖန် ငြိမ်းအေးကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်) သဗ္ဗသော+သုဒ္ဓိ (စင်ကြယ်ကြောင်းတည်း၊) ဣတိ ပါရိသုဒ္ဓိဖလံ၊ တေသံတိ ဝိဝတ္တနာပါရိသုဒ္ဓိနံ၊ ပဋိပဿနာတိ ပတိပတိဒဿနံ ပေက္ခဏာ-ရှုတတ်သော ပေစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်။

[ဧဝံဖြင့် ဂဏန်းသင်္ချာ အနက်ကိုကန့်၍ ရေတွက်ခြင်းကြိယာကို ခိုင် မြဲစေသည်။] အနုဗန္ဓနာတိ-ကား၊ အနုပဒဟနာ-ထွက်သက်ဝင်သက်သို့ အစဉ်လိုက်၍ အားထုတ်ခြင်းတည်း၊ ဖုသနာတိ-ကား၊ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ-ထိအပ်သော အရပ်တည်း၊ ထပနာတိ-ကား၊ အပ္ပနာ-ဈာန်အပ္ပနာတည်း၊ သလ္လက္ခဏာတိ-ကား၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း၊ ဝိဝဋ္ဌနာတိ-ကား၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်တည်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိတိ-ကား၊ ဖလံ-ဖိုလ်တည်း၊ တေသဉ္စ ပဋိပဿနာတိ-ကား၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း။

တတ္ထ-ထိုဂဏနာအစရှိသည်တို့တွင်၊ ဣမိနာ အာဒိကမ္မိကကုလပုတ္တေန-ဤအစဆုံးကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု၌ယှဉ်သော အမျိုးသားသည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဂဏနာယ-အသာသပဿာသကို ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ ဣဒံကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ မနသိကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ ဂဏေန္တေန-ရေတွက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဉ္စန္ဒံ-၅ ခုတို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ နထပေတဗ္ဗံ-တန့်ရပ်မထားရာ၊ ဒသန္တံ-၁၀ခုတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်သို့၊ န နေတဗ္ဗံ-ပို၍မဆောင်ရာ၊ အန္တရေ-အကြားအကြား၌၊ ခဏ္ဍံ-အပိုင်းအပြတ်ကို၊ နဒေသေတဗ္ဗံ-မပြရာ၊ [“၁, ၃, ၅” စသည်ဖြင့် ဂဏန်းအစဉ်ကို ပြတ်အောင် မပြုရ-ဟူလို၊] ဟိ-အကျိုးအပြစ်ကား၊ ပဉ္စန္ဒံ-တို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ထပေန္တဿ-အရေအတွက်ကို တန့်ရပ်ထားသော ယောဂီ၏၊ သမ္မာဓေ-ကျဉ်းမြောင်းသော၊ ဩကာသေ-ရေတွက်ပုံ အစီအစဉ်ဟူသော အရပ်၌၊ [ဂဏနာဝိမိ-ရေတွက်ပုံအစီအစဉ်ကိုပင် ဩကာသဟု ဆိုသည်၊] စိတ္တုပ္ပါဒေါ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝိပ္ပန္နတိ-လှုပ်ရှား၏၊ (ကောဝိယ)၊ သမ္မာဓေ-သော၊ ဝဇေ-ခြံ၌၊ သန္နိရဒ္ဓ ဂေါဂဏောဝိယ-ပိတ်ဆို့ထားအပ်သော နွားအပေါင်းကဲ့သို့တည်း၊ ဒသန္တံ-တို့၏၊ ဥပရိ-သို့၊ နေန္တဿ-ဆောင်သောယောဂီ၏၊ ဂဏနာနိဿိတောဝ-အရေအတွက်ကို မှီသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ [ဧဝံဖြင့် “ကမ္မဋ္ဌာနနိဿိတော” ကို ကန့်၊] ဝိက္ခိတ္တ စိတ္တုပ္ပါဒေါ-ပျံ့လွင့်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ အန္တရာ-၌၊ ခဏ္ဍံ-ကို၊ ဒေသေန္တဿ-ပြသောယောဂီ၏၊ မေ-၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ သိခါပတ္တံနုခေါ-အပြီးဆုံးသို့ ရောက်လေပြီလော၊

သိခါပတ္တံ နုခေါ။ ။ဣဒံ စိရတရံ ဂဏနာယ မနသိကရောန္တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ-ဤစကားကို အလွန်ကြာမြင့်စွာ ဂဏနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ဆိုအပ်၏၊ သော ဟိ တထာလဒ္ဓံ အဝိက္ခေပမတ္တံ နိဿာယ ဧဝံ မညေယျ-သူသည် ထိုသို့အကြား၌ ကျော်၍ရေတွက်သော်လည်း စိတ်မပျံ့လွင့်ဘဲ သမာဓိရနေပုံကို အကြောင်းပြု၍ “ငါ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အဆုံးသို့ ရောက်နေပြီလော၊ မရောက်လေသေးသလော”ဟု ဤသို့ မှတ်ထင်စရာရှိသည်။

နော (သိခါပတ္တံ နုခေါ)-အပြီးဆုံးသို့ မရောက်သေးလေသလော၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိကမ္ပတိ- အထူးထူး အပြားပြားလှုပ်ရှား၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဧတေ ဒေါသေ-ဤဆိုအပ် ပြီးသောအပြစ်တို့ကို၊ [၅ ခုအောက် ယုတ်လျော့ခြင်း၊ ၁၀ ခုထက် ပိုလွန်ခြင်း၊ အကြားအကြား၌ ပြတ်ခြင်းဟူသော အပြစ်တို့ကို၊] ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ဂဏေတဗ္ဗံ-ရေတွက်ရာ၏၊ ဝါ-ရေတွက်ပါလေ။

စ-ဆက်၊ ဂဏေန္တေန-ရေတွက်သောယောဂီသည်၊ ပဌမံ-ဒန္တဂဏနာယ- နှေးနှေးရေတွက်ခြင်းဟူသော၊ ခညမာယကဂဏနာယ-စပါးချင့်သူတို့၏ ရေတွက်နည်းဖြင့်၊ ဂဏေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [မာဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ခညမာယောကဲ့သို့ အာကို အာယပြု၍ “မာယကော”ဟု ရှိသင့်၏၊] ဟိ-ချဲ့၊ ခညမာယာကော- စပါးချင့်သူသည်၊ နာဠိ-ချင့်တောင်းကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဧကန္တိ-ဧကံဟူ၍၊ ဝါ-တစ်ဟူ၍၊ ဝတွာ-ပြောဆို၍၊ ဩကိရတိ-လောင်းထည့်လိုက် ၏၊ ပုန၊ ပူရေန္တော-ပြည့်အောင်လောင်းစဉ်၊ ကိဉ္ဇိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကစဝရံ- အမှိုက်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တံ-ထိုအမှိုက်ကို၊ ဆဇ္ဈန္တော-စွန့်ပစ်လျက်၊ ဧကံ ဧကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-တစ်ခု၊ တစ်ခုဟူ၍၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ ဒွေဒွေတိ အာဒိသု- ၂ ခု၂ ခုအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသ (ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း၊ ဧဝ မေဝ-လျှင်၊ ဣမိနာပိ-ဤယောဂီသည်လည်း၊ အဿာသ ပဿာသေသု- ထွက်လေ ဝင်လေတို့တွင်၊ ယော-အကြင်လေသည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်ရှား၏၊ တံ-ထိုလေကို၊ ဂဟေတွာ-စိတ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဧကံ ဧကန္တိ-တစ်ခု တစ်ခုဟူ၍၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ ယာဝ ဒသ ဒသ-၁၀ခု၊ ၁၀ ခုတို့တိုင်အောင်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ဆဲသော လေကို၊ ဥပလက္ခေတွာ ဝ-မှတ်သား၍သာလျှင်၊ ဂဏေတဗ္ဗံ-၏၊ [ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံဟူသော ဤ ၂ကြိမ် အာမေဋ္ဌိတ်စကားဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေတို့ကို အဆက်မပြတ် မှတ် သားရမည်ဟု ပြ၏၊] ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ- ဤသို့

ယော ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဟေ၊ ဂဏေတဗ္ဗံ ။ ။ဤစကားကို အစပဌမ၌ တစ်မျိုးသာထင် လာသူအတွက် ဆိုသည်၊ အဿာသ ပဿာသ ၂ မျိုးတွင် တစ်မျိုးသာ အာရုံအဖြစ်ဖြင့် စိတ်မှာထင်ရှားလျှင် တစ်မျိုးကိုသာ (တစ်-နှစ် စသည်ဖြင့်) ရေတွက်ပါ-ဟူလို၊ အကယ်၍ ထွက်သက်ဝင်သက် ၂ မျိုးပင် ထင်လာလျှင်ကား “ရှုလေကို တစ်၊ ဝင်လေကို နှစ်”ဟု ၂ မျိုးလုံးပင် ရေတွက်ရမည်၊ ယဿပန ဥဘောပိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ တေန ဥဘယမ္ပိဂဟေတွာ ဂဏေတဗ္ဗံ၊] “ယော ဥပဋ္ဌာတိ” ဟူသော ဤစကားဖြင့် “နာခေါင်းပေါက် ၂ဖက်မှ ထွက်သောလေတို့တွင် အကြင်ဘက်မှ ထွက်သောလေသည် ထင်ရှား၏၊ ထိုဘက်မှလေကို ရေတွက်ပါ” ဟူသော အနက်ကိုလည်း ပြပြီးဖြစ်တော့၏။

မှတ်သား၍၊ ဂဏယတော-ရေတွက်လသော်၊ ဝါ-ရေတွက်သော၊ တဿ-ထိုယောဂီ၏၊ နိက္ခမန္တာစ-ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဝိသန္တာစ-ဝင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဿာသ ပဿာသာ-တို့သည်၊ ပါကဋာ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

အထ-ထင်ရှားရာ ထိုအခါ၌၊ အနေန-ဤယောဂီသည်၊ ဒန္ဓဂဏနံ-နွေးနွေး ရေတွက်ခြင်းဟူသော၊ တံ ခညမာယကဂဏနံ-ထိုစပါးချင့်သူ၏ ရေတွက်နည်းကို၊ ပဟာယ-၍၊ သိဃဂဏနာယ-အလျင်အမြန် ရေတွက်နည်း ဟူသော၊ ဂေါပါလကဂဏနာယ-နွားကျောင်းသား၏ ရေတွက်နည်းဖြင့်၊ ဂဏေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဆေကော-ကျမ်းကျင်သော၊ ဂေါပါလကော-နွား ကျောင်းသားသည်၊ သက္ခရာယော-ကျောက်စရစ်တို့ကို၊ ဥစ္ဆင်္ဂေန-ခါးပိုက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ပိုက်ယူ၍၊ ရဇ္ဈဒဏ္ဍဟတ္ထော-လက်၌ ကြိုးတုတ်ရှိသည်၊ ဝါ-ကြိုး တုတ်တို့ကို လက်စွဲသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပါတောဝ-၌ပင်၊ ဝဇံ-နွားခြံသို့၊ ဂန္ဓာ၊ ဂါဝေါ-တို့ကို၊ ပိဋ္ဌိယံ-ကျောက်ကုန်း၌၊ ပဟရိတွာ-၍၊ ပလိဃတ္ထမ္ဘမတ္ထကေ-တံခါးရွက်တိုင်ထိပ်၌၊ နိသိန္ဓော-ထိုင်လျက်၊ ဒွါရံ-တံခါးပေါက်သို့၊ ပတ္တံ ပတ္တံယေဝ-ရောက်လာ ရောက်လာသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဂါဝံ-ကို၊ ဧကော ဒွေတိ-တစ်ကောင် နှစ်ကောင်ဟူ၍၊ သက္ခရံ-ကို၊ ခိပိတွာ ခိပိတွာ-ပစ်ချ၍ ပစ်ချ၍၊ ဂဏေတိ-ရေတွက်၏၊ တိယာမရတ္တိ-ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး၊ သမ္မာဓေ-သော၊ ဩကာသေ-နွားခြံအရပ်၌၊ ဒုက္ခဝုတ္တဂေါဂဏော-ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရသော

တဿေဝံ၊ ဖေ၊ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ ။ဧဝံတိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဥပလက္ခေတွာဝါတိ အတ္ထော၊ အစပဌမဉ္စ ထွက်လေ ဝင်လေ ၂ မျိုးတွင် တစ်ခုခုက ထင်ရှားသော်လည်း မှတ်၍ ရေတွက်စဉ်ပင် (အတော်အသားကျလာလျှင်) စိတ်မပျံ့လွင့်တော့ဘဲ ၂ မျိုးလုံး ထင်ရှားလာသည်-ဟူလို၊ “တဿေဝံ၊ ဖေ၊ ပါကဋာ ဟောန္တိ” သည် ရှေ့ဝါကျ၏အကျိုး ကို ပြသော ကာရိယဟေတုဝါကျဖြစ်၏၊ ရှေ့ဝါကျကား ဖလဝါကျတည်း၊ ဤသို့ ရေတွက်ဖန်များလာလျှင် ၂ မျိုးလုံးထင်ရှားခြင်း အကျိုးရှိသောကြောင့် “ဥပလက္ခေတွာ ဂဏေတဗ္ဗ-မှတ်သား၍ ရေတွက်ပါ” ဟူလို။

ပဋိဃတ္တမ္ဘော။ ။ပဋိဃဿ (ပလိဃဿ) ပရိဝတ္တနကံ ယတ္ထ နိက္ခိပန္တိ၊ သော ပဋိဃတ္တမ္ဘော၊ (ဋီကာ)၊ အဘိဓာန်၌ “ပလိဃော”ဟု ပုလ္လိင်ရှိ၏၊ တံခါးကျည်မင်းတုတ်” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ တံခါးရွက်၏ ဟိုဘက်ဒီဘက် လှည့်လည်ကြောင်းဖြစ် သော အဖျားကို တပ်ရာတိုင်ကို “ပဋိဃတ္တမ္ဘ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိဃကို “တံခါး ရွက်” အနက်ဟောဟု ကြံသင့်၏၊ ရှေးကတံခါးရွက်၌ ဘေးအစွန်းမှာ အထက်အောက် အဖျား ၂ခုရှိ၏၊ ထို ၂ ခုတပ်ရာတိုင်ကို “ပဋိဃတ္တမ္ဘ”ဟု ခေါ်ဟန်တူ၏၊ ထိုတိုင်သည် အတော်တုတ်သောကြောင့် “ထိုတိုင်ပေါ်၌ ထိုင်၍” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

နွားအပေါင်းသည်၊ နိက္ခမန္တော-ထွက်လသော်၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ ဝါ-
တစ်ကောင့်တစ်ကောင်၊ ဥပနိဗ္ဗံသန္တော-ပွတ်တိုက်တိုက်ရောလျက်၊ ဝေဂေန
ဝေဂေန-လျင်စွာ လျင်စွာ၊ ပုဉ္ဇော ပုဉ္ဇော-အစု အစုသည်၊ ဟုတွာ နိက္ခမတိ-
ထွက်၏၊ သော-ထိုနွား ကျောင်းသားသည်၊ ဝေဂေန ဝေဂေန-စွာ၊ ဧကော
ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ-တစ်ကောင် နှစ်ကောင် သုံးကောင် လေးကောင်
ငါးကောင်ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပေ၊ ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ သတ္တ
အဋ္ဌ နဝ ဒသ-တစ်ကောင်၊ ပေ၊ ဆယ်ကောင်တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ဂဏေတိယေ-ရေတွက်သည်သာ။

ဧဝံ-ဤအတူ၊ ပုရိမနယေန-ရှေ့ဂေါပါလကဂဏနာနည်းဖြင့်၊ ဂဏယ
တော-သော၊ ဣမဿာပိ-ဤယောဂီ၏လည်း၊ အဿာသ ပဿာသာ ပါကဋာ
ဟုတွာ၊ သီဃံ သီဃံ-လျင်စွာ လျင်စွာ၊ ပုနပ္ပုနံ၊ သဉ္စရန္တိ-လှည့်လည်ကုန်
၏၊ [ထွက်လေဝင်လေတို့ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်နှင့် လှည့်လည်ကြသည်-
ဟုလို၊] တတော-ထိုအဖန်ဖန်လှည့်လည်ခြင်းကြောင့်၊ တေန-ထိုယောဂီသည်၊
ပုနပ္ပုနံ၊ သဉ္စရန္တိ-န်၏၊ ဣတိ၊ ဥတွာ-၍၊ အန္တောစ-ဝမ်းတွင်း၌ လည်းကောင်း၊
ဗဟိစ-ပြင်ဘက်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဟေတွာ-အဿာသ ပဿာသတို့ကို
မယူမူ၍၊ ဝါ-အာရုံမပြုမူ၍၊ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ-နှာခေါင်းပေါက်သို့
ရောက်လာ နှာခေါင်းပေါက်သို့ရောက်လာသော အဿာသ ပဿာသကိုသာ
လျှင်၊ ဂဟေတွာ-အာရုံပြုသော အားဖြင့်ယူ၍၊ ဧကော ဒွေတီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ-
၁,၂,၃,၄,၅ တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧကော ဒွေတီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ
သတ္တ အဋ္ဌ နဝ ဒသ-၁,၂,၃,၄,၅,၆,၇,၈,၉,၁၀ တို့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
ဣတိ သီဃံ သီဃံ၊ ဂဏေတဗ္ဗမေဝံ-ရေတွက်ရာသည်သာ၊ [ထိုသို့
ရေတွက်ရခြင်း၏ အကြောင်းနှင့် ဥပမာကိုပြလို၍ “ဂဏနာပဋိဗဒ္ဓေဟိ”
စသည်မိန့်၊] ဟိ-အကြောင်းနှင့် ဥပမာကား၊ ဂဏနာပဋိဗဒ္ဓေ-ရေတွက်ခြင်းနှင့်
စပ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ-၌၊ ဂဏနာဗလေနေဝံ-ရေတွက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊
စိတ္တံ-သည်၊ ဧကဂ္ဂံ-တည်ကြည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အရိတ္တာပတ္တမ္ဘနဝသေန-
ထိုးဝါးဖြင့် ထောက်ထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စဏ္ဍာသောတေ-ကြမ်းသော
ရေအယဉ်၌၊ နာဝါထပနမိဝံ-လှေကို တန့်ထားနိုင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း၊ ဧဝံ-
ဤသို့လျှင်၊ သီဃံ သီဃံ၊ ဂဏယတော-သော၊ တဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊
ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ နိရန္တရပ္ပဝတ္တံဝိယ-အဆက်မပြတ် ဖြစ် သကဲ့သို့၊ ဟုတွာ-
၍၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်လာ၏၊ [တကယ်အစစ် နိရန္တရပ္ပဝတ္တံမှာ အပ္ပနာရောက်မှ
ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အပ္ပနာမရောက်သေးသောကြောင့် “ပဝတ္တံ ဝိယ”ဟု ဆိုသည်။]

အထ-ထင်လာရာ ထိုအခါ၌၊ နိရန္တရံ-အဆက်မပြတ်၊ ပဝတ္တတိ-
ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဥတွာ-၍၊ အန္တောစ ဂဟိစ၊ ဝါတံ-ကို၊ အပရိဂ္ဂဟေတွာ-
မသိမ်းဆည်းမူ၍၊ ပုရိမနယေနဝ-ရှေ့ဂေါပါလကဂဏနာနည်းဖြင့် သာလျှင်၊
ဝေဂေန ဝေဂေန၊ ဂဏေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ အန္တော-ဝမ်းတွင်းသို့၊
ပဝိသနဝါတေန- ဝင်လာသောလေနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပဝေသယတော-
သွင်းသောယောဂီ၏၊ [ဝမ်းတွင်းသို့ ဝင်သွားသောလေကို လိုက်၍အာရုံပြုသော
ယောဂီ၏၊ အဗ္ဗန္တရံ-ဝမ်းတွင်းအရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝါတဗ္ဗာဟတံ-လေသည်
ထိခိုက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မေဒပူရိတံဝိယ-အဆီဖြင့်ပြည့်နေသကဲ့သို့၊ ဟောတိ-
၏၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ [နာခေါင်းဖျားနှင့် အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားမှ ပြင်ဘက်
အရပ်သို့၊] နိက္ခမနဝါတေန-ထွက်သောလေနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ စိတ္တံ-ကို၊ နိဟရတော-
ထုတ်ဆောင်သော ယောဂီ၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ ပုထုတ္တာရမဏေ-များသော သဘော
ရှိသော အာရုံ၌၊ ဝါ-အမျိုးမျိုးသဘောရှိသော အာရုံ၌၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိက္ခိပတိ-
ပျံ့လွင့်တတ်၏၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဖုဠောကာသေ-ထိအပ်သော နာခေါင်းဖျား
အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်၌၊ သတိံ-သတိကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊
ဘာဝေန္တဿေဝ-ပွားစေသော ယောဂီ၏သာလျှင်၊ ဘာဝနာ-သည်၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-
ပြည့်စုံ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အန္တောစ၊ ပေ၊ ဂဏေတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ (မယာ)
ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧတံ-ဤ
ထွက်လေ ဝင်လေအပေါင်းကို၊ [ဧတန္တိ ဧတံ အဿာသ ပဿာသဇာတံ၊
ဇာတျာပေက္ခနည်းအားဖြင့် အများကိုပင်ဧကဝုစ်ထားသည်၊] ကိဝစိရံ-အဘယ်မျှ
လောက်ကြာအောင်၊ ဂဏေတဗ္ဗံ-ရေတွက်ရမည်နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေး
တည်း၊ ယာဝ-လောက်၊ ဂဏနာယ-ရေတွက်ခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အဿာသ

စိတ္တံ၊ ပေ၊ ဟောတိ။ ။အတွင်းသို့ဝင်သောလေကို အာရုံပြုလျှင် စိတ်ကို အတွင်း
သွင်းရာ ရောက်၏၊ ထိုအတွင်းလေတွေကို အာရုံပြုနေလျှင် လေသည် ဝမ်းတွင်းတစ်ခု
လုံး ထိခိုက်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား ဝမ်းတွင်းတစ်ခုလုံးသည် လေတည်းဟူသော
အဆီဖြင့် ပြည့်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ [တစ်စုံတစ်ခုကို စူးစိုက်၍ အာရုံပြုလျှင် ထိုအာရုံသည်
ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်၍ ထင်လာရကား ကြီးကျယ်များပြားသကဲ့သို့ ထင်တတ်သည်။]

ဗဟိ၊ ပေ၊ ဝိက္ခိပတိ။ ။နာခေါင်းဖျားမှ အပြင်ဘက်ထွက်သွားသော လေကို
စိတ်ဖြင့်လိုက်၍ အာရုံပြုနေလျှင် စိတ်ကို အပြင်သို့ ထုတ်ဆောင်ရာရောက်၏၊ ထိုသို့
ထုတ်ဆောင်လျှင် လေ၏သွားပုံကို စိတ်ဖြင့် ရှာဖွေ၍ နေရသောကြောင့် အပြင်ဘက်များ
စွာသော အာရုံ၌ စိတ်ပျံ့လွင့်၍ နေတတ်သည်။

ပဿာသာရမဏေ-ဌ၊ သတိ-သည်၊ သန္တိဋ္ဌတိ-ကောင်းစွာတည်၏၊ (တာဝ-
ထိုမရေတွက်ဘဲ သတိကောင်းစွာ တည်သည့်တိုင်အောင်၊ ဂဏေတဗ္ဗ-ရမည်၊
ကသ္မာ)၊ ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်၊ ဗဟိ-အဿာသ ပဿာသမှအပဖြစ်သော
အာရုံ၌၊ ဝိဿဋတက္ကဝိစ္ဆေဒံ-ပြန်ကျနေသော ဝိတက်ကိုဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-
ပြု၍၊ အဿာသ ပဿာသရမဏေ-ဌ၊ သတိသဏ္ဌာပနတ္ထံယေဝ-သတိကို
ကောင်းစွာထားခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်၊ ဂဏနာ-ရေတွက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊
ဣတိ-ကြောင့်၊ တာဝ-ထိုမရေတွက်ဘဲ သတိကောင်းစွာ တည်သည့်တိုင်
အောင်၊ ဂဏေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဝါ-ရမည်။

ဧဝံ-သို့၊ ဂဏနာယ-ဂဏနာ နည်းဖြင့်၊ မနသိကတွာ-နှလုံးသွင်းပြီး၍၊
ဝါ-နှလုံးသွင်းပြီးနောက်၊ အနုဗန္ဓနာယ-အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့်၊ [ရှေးဂါထာ၌
ဆိုခဲ့ပြီးသော ‘ဂဏနာနည်း၊ အနုဗန္ဓနာနည်း၊ ဖုသနာနည်း အစရှိသည်တို့တွင်
အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့်-ဟူလို၊] မနသိကာတဗ္ဗ-၏၊ အနုဗန္ဓနာနာမ-အနုဗန္ဓနာ
နည်းမည်သည်၊ ဂဏနံ-အရေအတွက်ကို၊ ပဋိသံဟရိတွာ-ရုပ်သိမ်း၍၊ [၁-
၂-၃-စသည်ဖြင့် မရေတွက်တော့ဘဲ-ဟူလို၊] သတိယာ-ဖြင့်၊ နိရန္တရံ-အဆက်
မပြတ်၊ အဿာသ ပဿာသာနံ-တို့သို့၊ အနုဂမနံ-အဖန်ဖန် လိုက်ခြင်းတည်း၊
ဝါ-အစဉ်လိုက်ခြင်းတည်း၊ တဉ္စ-ထိုအစဉ်လိုက်ခြင်း သည်လည်း၊ အာဒိမဇ္ဈ
ပရိယောသာနာနုဂမနဝသေန-အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်၊ န(ဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ-
ပြင်ဘက်သို့ ထွက်သောလေ၏၊ နာဘိ-ချက်အရပ်သည်၊ အာဒိ-တည်း၊
[လိုချက်အရပ်၌ စ၍ဖြစ်သောကြောင့် “နာဘိ အာဒိ” ဟုဆိုသည်၊] ဟဒယံ-
နှလုံးသား၏ အနီးအပါး အထက်အရပ်သည်၊ မဇ္ဈံ-တည်း၊ နာသိကဂ္ဂံ-
နာခေါင်း ဖျားအရပ်သည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ တဉ္စ-ထိုအစ၊ အလယ်၊

အနုဂမနံ ။ ။ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အဿာသပဿာသတို့ကို အာရုံပြုသော
အားဖြင့် သတိကို အဖန်ဖန်ဖြစ်စေခြင်း၊ အဿာသ ပဿာသအာရုံကို (အာရုံပြု၍) သတိ
အစဉ်လိုက်ခြင်းကို “အနုဂမနံ”ဟု ခေါ်သည်။ [အနုအနု+ဂမနံ ပဝတ္ထနံ အနုဂမနံ။]

ပရိယောသာနံ ။ ။အဿာသ ပဿာသလေသည် ထိုနာသိကဂ္ဂံ၌ ဆုံး၏၊ ထိုမှ
အပြင်ရောက်သွားသော လေကို အဿာသ ပဿာသဟု မခေါ်ရတော့ပြီ၊ အဿာသ
ပဿာသတို့သည် စိတ္တဇရုပ်များတည်း၊ စိတ္တဇရုပ်မှန်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်မှ အပြင်၌ မဖြစ်နိုင်၊
အပြင်ဘက်၌ဆက်၍ဖြစ်သော နာခေါင်းလေတို့ကား စိတ္တပစ္စယ ဥတုလေများသာတည်း၊
အဿာသ ပဿာသ အမည်လည်း မရကြ၊ ဝင်လေ၏အစကို နာသိကဂ္ဂဟု ဆိုရာ၌လည်း
ဤသဘောပင်တည်း။

အဆုံးသို့လည်း၊ အနုဂစ္ဆတော-အစဉ်လိုက်လသော်၊ ဝါ-သော၊ အဿ-ထို
 ယောဂီ၏၊ ဝိက္ခေပဂတံ-ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ သာရဒ္ဒါယ
 စေတ-ကိလေသာ၊ အပူတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဣဉ္ဇနာယ
 စ-တုန်လှုပ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှု၏ မငြိမ်
 မသက် လှုပ်ရှားခြင်းငှာ။] ဟောတိ-၏၊ ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်
 မူသနည်း၊ အဿာသာဒိ မဇ္ဈပရိယောသာနံ-အဿာသာ၏ အစ၊ အလယ်၊
 အဆုံးသို့၊ သတိယာ-ဖြင့်၊ အနုဂစ္ဆတော-အစဉ်လိုက်သော ယောဂီ၏၊ အဇ္ဈတ္တံ-
 အတွင်းသန္တာန်၌၊ ဝိက္ခေပဂတေန-သော၊ စိတ္တေန-ကြောင့်၊ ဝါ-စိတ်ဖြင့်၊
 [ဟေတုမှိ ကရဏဝစနံ၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေဝါ၊] ကာယောပိ-သည်
 လည်းကောင်း၊ စိတ္တမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ သာရဒ္ဒါစ-ကိလေသာဟူ၊ အပူနှင့်
 တကွ ဖြစ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဣဉ္ဇတာစ-လှုပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ဖန္ဒတာစ-တုန်ကုန်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-န့်၏၊ ပဿာသာဒိ မဇ္ဈပရိ
 ယောသာနံ-သို့၊ သတိယာဖြင့်၊ ပေ၊ ဟောန္တိ-န့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-ပြီ။)

တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနုဗန္ဓနာယ-အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့်၊ မနသိကရောန္တေန-
 နှလုံးသွင်းသော ယောဂီသည်၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေန-ဖြင့်၊ န
 မနသိကာတဗ္ဗံ-နှလုံးမသွင်းရာ၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ဖုသနာဝသေနစ-ထိခြင်း၏
 အစွမ်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထပနာဝသေနစ-အပ္ပနာဈာန်ပေါ်လာအောင် ထားခြင်း
 ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနသိကာတဗ္ဗံ-ရမည်၊ ဟိ-ဆက်၊ ဂဏ
 နာနုဗန္ဓနာဝသေန-ဂဏနာနည်း၊ အနုဗန္ဓနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (မနသိကာ
 ရော-သည်၊ အတ္ထိဝိယ-ကဲ့သို့၊) ဖုသနာထနာဝသေန-ထပနာနည်းတို့၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ [တချို့စာ၌ “ဖုသနာဝသေနစ ထပနာဝသေနစ”ဟု လည်းရှိ၏၊]
 ဝိသု-သီးခြား၊ မနသိကာရော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဌာနေ
 ယေဝ-ထိအပ်သော ထိအပ်သော အရပ်၌သာလျှင်၊ ဂဏောန္တော-ရေတွက်သော
 ယောဂီကို၊ ဂဏနာယစ-ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖုသနာယစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 မနသိကာရောတိ (တိ)-နှလုံးသွင်းသူဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ တတ္ထေဝ-ထို ထိအပ်သော
 ထိအပ်သော အရပ်၌ပင်၊ ဂဏနံ-ကို၊ ပဋိသံဟရိတွာ-၍၊ တေ-ထိုအဿာသ
 ပဿာသတို့သို့၊ သတိယာ-ဖြင့်၊ အနုဗန္ဓန္တော-အစဉ်လိုက်သော ယောဂီကို
 လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာဝသေန-အပ္ပနာဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အပ္ပနာဈာန်
 ပေါ်လာအောင်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ထပေန္တောစ-ထားသော ယောဂီကိုလည်းကောင်း၊
 အနုဗန္ဓနာယစ-အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖုသနာယစ-ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ထပနာယစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

သွာယမတ္ထော-ထိုဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို၊ အဋ္ဌကထာယံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌၊
ဝုတ္တပဂုံဠဒေါဝါရိကောပမာဟိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဆွံ့အသူ၊ တံခါးစောင့်သူ
ဥပမာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-၌၊ ဝုတ္တကကစောပမာယစ-
ဟောတော်မူအပ်သော လွှ ဥပမာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

တတြ-ထို ၂ မျိုးသော ဥပမာတို့တွင်၊ အယံ-ကား၊ ပဂုံဠောပမာ-
သူဆွံ့ ဥပမာတည်း၊ ပဂုံဠော-သူဆွံ့သည်၊ [ခြေမသန်၍ မသွားနိုင်သူကို
“ပဂုံဠ” ဟု ခေါ်သည်။] ဒေါလာယ-ပျဉ်ချပ်ပုခက်ဖြင့်၊ ကိဋ္ဌတံ-ကစားနေကုန်
သော၊မာတာပုတ္တာနံ-အမိသားတို့၏ [သူ၏မယားနှင့်သားကိုပင် “မာတာပုတ္တာ
နံ” ဟု ဆိုသည်။] ဒေါလံ-ပုခက်ကို၊ ခိပိတွာ-ပစ်၍၊ ဝါ-လွဲ၍၊ တတ္ထေဝ
ဒေါလတ္ထမ္ဘမူလေ-ထိုပုခက်ဆွဲရာ တိုင်၏အနီး၌ပင်၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊
ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တဿစ-လာသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဂစ္ဆန္တဿစ-
သော၊ ဒေါလာဖလကဿ-ပုခက်ပျဉ်ချပ်၏၊ ဥဘော- ၂ဖက်ကုန်သော၊
ကောဋိယော-ဝဲဘက် ယာဘက်အစွန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈဉ္စ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ ပဿတိ-မြင်ရ၏၊ စ-ထိုသို့ပင်မြင်ရပါသော်လည်း၊ ဥဘောကောဋိ
မဇ္ဈာနံ- ၂ ဘက်သောအစွန်အလယ်အရပ်တို့ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-မြင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
ဝါ-မြင်ဖို့ရာ၊ ဗျာဝဋ္ဌော-ကြောင့်ကြစိုက်သည်၊ နဟောတိ သေယျထာပိ-
သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ အယံဘိက္ခု-သည်၊ သတိဝသေန-သတိ၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘမူလေ-စိတ်ကိုကပ်၍ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း (နှာခေါင်းဖျား
အထက် နှုတ်ခမ်းဖျားဟူသော) တိုင်၏ အနီး၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အဿာသ

သွာယ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။“ဖဋ္ဌဖဋ္ဌဌာန၌သာ ရေတွက်သူဟူသော အနက်
ထို ဖဋ္ဌဖဋ္ဌဌာန၌ပင် ရေတွက်မှုကို မပြုဘဲ ထို အဿာသပဿာသတို့သို့ သတိဖြင့် အစဉ်
လိုက်သူဟူသော ထိုအနက်ကို”ဟု သွာယမတ္ထောအတွက် အဓိပ္ပာယ်မှတ်၊ ဥပမာ ကို
“ဥပ-မာ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ “မိနောတိ-ဆုံးဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိမာ၊ မာယ-ဆုံးဖြတ်တတ်
သော ဥပမေယျအနက်၏+သမိပေ-အနီးဖြစ်သော (မဆုံးဖြတ်တတ်သော) အနက်၌၊
ပဝတ္တတိတိ ဥပမာ”ဟု ဋီကာကြသည်။ [ယာ အစ္စန္တံ န မိနောတိ နဝိနိစ္ဆိနာတိ၊ သာ
“မာနဿ+သမိပေ” တိ ဥပမာ၊ ယထာ-ဂေါဏောဝိယဂဝယော=နွားနှင့်တူသော နွားနောက်။]

ဥပနိဗန္ဓန၊ ပေ၊ ဌတွာ။ ။ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘောဝိယာတိ ဥပနိဗန္ဓတ္ထမ္ဘော၊ နာသိ ကဂ္ဂံ၊
မုခနိမိတ္တံဝါ၊ တဿမူလေသမိပေဌတွာ (ကထံဌတွာ-ဘယ်လိုတည်၍လဲ)၊ သတိယာ
ဝနေ ဌတွာ (သတိထားသောအားဖြင့် တည်၍တည်း)၊ သတိဟိတတ္ထ (နာသိကဂ္ဂမုခနိမိတ္တံ၌)
သူပဋိတကရောန္တာ-ကောင်းစွာတည်သည်ကိုပြုသော၊ ယောဂါဝစရော တတ္ထဋ္ဌိတော
နာမ ဟောတိ (ထိုနာသိကဂ္ဂမုခနိမိတ္တံ၌ တည်သူမည်၏)၊ အဝယဝဓမ္မေန-သတိတည်းဟူသော
အစိတ်အစိတ်တရားဖြင့်၊ သမုဒါယဿ-အပေါင်း တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ အပဒိသိတဗ္ဗတော-

ပဿာသဒေါလံ-အဿာသတည်းဟူသော ပုခက်ကို၊ ခိပိတွာ-ပစ်၍၊ ဝါ-လွဲ၍၊ တတ္ထေဝနိမိတ္ထေ-နာခေါင်းဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား ဟူသော ထိုနိမိတ်၌ ပင်၊ သတိယာ-ဖြင့်၊ နိသီဒန္တော-ထိုင်လျက် [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာတို့၌ “နိသီဒန္တော”ဟု ရှိ၏၊] ကမေန-အားဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ-ကုန်သော၊ ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ-ကုန်သော၊ ဖုဋ္ဌဌာနေ-ထိအပ်သော အရပ်၌၊ (အရပ်က)၊ အဿာသ ပဿာသာနံ-တို့၏၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ-သို့၊ သတိယာအနုဂစ္ဆန္တော-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထို ထိအပ်သောအရပ်၌၊ စိတ္တံ-ကို၊ ထပေန္တောစ-ထားလသော်လည်း၊ ပဿတိ-မြင်ရ၏၊ စ-ထိုသို့မြင်ရပါသော်လည်း၊ တေသံ-ထိုအဿာသ ပဿာသတို့ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ ဗျာဝဇ္ဇော-ကြောင့်ကြစိုက်သည်၊ နဟောတိ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပရံဇ္ဇော ပမာ-တည်း။

ပန-ကား၊ အယံ-ကား၊ ဒေါဝါရိကောပမာ-တံခါးစောင့် ဥပမာတည်း၊ ဒေါဝါရိကော-သည်၊ နဂရဿ-၏၊ အန္တောစ-၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိစ-၌လည်းကောင်း၊ ပုရိသေ-တို့ကို၊ တံ-သည်၊ ကော-အဘယ်သူနည်း၊ (ဣတိဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း) ကုတော-အဘယ်မှ၊ အာဂတော-လာခဲ့သနည်း၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ [ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ-သွားမည်နည်၊ (ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း] တေ-၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ကိ-ဘာဝတ္ထုနည်း၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ နဝိမံသတိ-မစုံစမ်း၊ ဝါ-မမေးမြန်း၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုမြို့၏ အတွင်းအပြင်နေသူ လူတို့သည်၊ တဿ-ထိုတံခါးစောင့်ယောက်ျား၏၊ ဘာရာ-တာဝန်တို့သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဒွါရပုတ္တံ ဒွါရပုတ္တံယေဝ-တံခါးပေါက်သို့ရောက်လာ၊ တံခါးပေါက်သို့ ရောက်လာသူကိုသာလျှင်၊ ဝိမံသတိ-သေယျထာပိ-စုံစမ်းမေးမြန်းသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ဣမဿဘိက္ခုနော-၏၊ အန္တောပဝိဋ္ဌဝါတာစ-အတွင်းသို့ဝင်ပြီးသော လေတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဗဟိနိက္ခန္တဝါတာစ-နာခေါင်းပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားပြီးသော လေတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘာရာ-တို့သည် န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ ဒွါရပုတ္တံ ဒွါရပုတ္တံယေဝ-နာခေါင်းပေါက်သို့ရောက်လာ နာခေါင်းပေါက်သို့ရောက်လာသော

ညွှန်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [အယံ ဘိက္ခု ဥပနိဗန္ဓတ္တမ္မမူလေ ဌတွာ”သည် အစိတ်သတိဖြင့် အပေါင်းတစ်ကိုယ်လုံးကို ညွှန်ပြသော ဧကဒေသုပစာစကားဖြစ်သည်-ဟူလို။]

နိမိတ္တေ သတိယာ နိသီဒန္တော။ ။နိမိတ္တတိ-နာသိကဂ္ဂါဒိနိမိတ္တေ၊ သတိယာ နိသီဒန္တောတိ-သတိယာဝသေန နိသီဒန္တော၊ ဤ၌လည်း “သတိ” ဟိ တတ္ထ သူပဋိတံ ကရောန္တော ယောဂါဝစရော တတ္ထနိသီဒန္တောနာမဟောတိ”ဟု ဆိုပါ။

လေတို့သည်သာ၊ ဘာရာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဒေါဝါရိကောပမာ-တည်း၊ [ပဌမဥပမာဖြင့် “ဝင်လေထွက် လေတို့ကို သိဖို့ရန် ကြောင့်ကြမစိုက်သော်လည်း သိ၏”ဟု ပြ၏၊ ဒုတိယ ဥပမာဖြင့် “ဝင်လေထွက်လေတို့ကို မှတ်နေဖို့ တာဝန်မရှိ၊ နှာခေါင်းပေါက်၌ ရောက်လာသော လေတို့ကိုသာ မှတ်ဖို့ တာဝန်ရှိ၏” ဟု ပြသည်။]

ပန-ကား၊ ကကစောပမာ-လွှ ဥပမာကို၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ဧဝံ-ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ [ပါဠိတော်၌ ဥပမေယျ အနက်ကို စ၍ပြသောကြောင့် ထိုအတိုင်းပင် “အစမှ စ၍ သိပါ”ဟု ဆိုသည်။] ဟိ-ချဲ့၊ နိမိတ္တံ၊ ပေ၊ ဥပလဗ္ဗတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)၊ ဝုတ္တံ-(ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌) မိန့်အပ်ပြီ၊ နိမိတ္တံ-မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော နှာခေါင်းဖျား အထက် နှုတ်ခမ်းဖျား ဟူသော အရပ်သည် လည်းကောင်း၊ အဿာသ ပဿာသ-ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဧကစိတ္တဿ-တစ်ခုတည်းသော ဝီထိစိတ်၏။ အာရမဏံ-သည်၊ န (ဟောန္တိ)-မဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်လော၊ စ-သည်သာမကသေး၊ တယော-နိမိတ္တံ၊ အဿာသ၊ ပဿာသအားဖြင့် ၃ ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို၊ အဇာနတော-မသိလသော်၊ ဝါ-မသိသော ယောဂီရဟန်း၏၊ ဘာဝနာ-အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာကို၊ န ဥပလဗ္ဗတိ-မရအပ်မရနိုင်သည် မဟုတ် လော၊ ဝါ-မပြီးစီးနိုင်သည်မဟုတ်လော၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း။) နိမိတ္တံ-သည်လည်းကောင်း၊ အဿာသပဿာသ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဧကစိတ္တဿ-၏၊ အာရမဏံ-သည်၊ န(ဟောန္တိ)-မဖြစ်နိုင်ကုန်သည်ကားမှန်၏။

နိမိတ္တံ၊ ပေ၊ ဥပလဗ္ဗတိ။ ။ဤပဌမဂါထာသည် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂါထာတည်း၊ နိမိတ္တန္တိ-ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံ (ဤပုဒ်ကို နောက်၌ဖွင့်လတ္တံ့၊) အနာရမဏမေကစိတ္တဿ-ဧက စိတ္တဿ န အာရမဏံ၊ အာရမဏံ န ဟောန္တိတိ အတ္ထော၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ အနာရမဏံကို အယုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ၊ နကို “ဟောန္တိ”ဟု ထည့်ပါ၌ကြိယာနှင့်တွဲပါ၊ ဝီထိစိတ်တစ်ခုတည်းက နိမိတ္တံ၊ အဿာသ၊ ပဿာသ ဤ ၃ မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက်အာရုံပြု၍ မဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လော-ဟူလို။

အဇာနတောစ။ ။အဇာနတောကို “အဝိန္နန္တဿ (မသိရသော)” ဟု ဖွင့်၍ “စသဒ္ဓေါ ဗျတိရေကေ” ဟု ဖွင့်၏၊ ဝါကျခွဲရိုး၌ အသုံးပြုအပ်သော အနွယ်-ဗျတိရေက မျိုးမဟုတ်၊ ထောမနိမိဉ္စ ဝိ+အတိ-ရိစဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော ဗျတိရေက ပုဒ်၏အနက်တို့ကို “ဝိသေသ၊ အတိက္ကမ၊ အဘာဝ၊ ဝိနေတိ အတ္ထ”ဟု ပြ၏၊ ဤနေရာ၌ “စ-သည်သာ မက၊ မေးစရာ အပိုအလွန် ရှိသေး၏”ဟု အတိက္ကမအနက်ကိုသာ ယူသင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် အဖြေ၌ “စ” မပါဘဲ “ဇာနတောဝ”ဟု ဖြေသည်၊ [ထိုအဖြေ၌လည်း “အနာ

တယော-န်သော၊ ဓမ္မေ-တို့ကို၊ ဇာနတောဝ-သိသော်သာလျှင်၊ ဝါ- သိမှသာလျှင်၊
ဘာဝနာ-ကို၊ ဥပလဗ္ဘတိ-ရအပ်ရနိုင်၏၊ ဝါ-ပြီးစီးနိုင်၏၊ ဣတိ-ဤကား
အဖြေတည်း။

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တယော-နိမိတ္တ အသာသ ပသာသအားဖြင့်
သုံပါးကုန်သော၊ ဣမေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဧကစိတ္တဿ-တစ်ခုသော ဝီထိစိတ်၏၊
အာရမဏံ-သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်နိုင်ကုန်သနည်း၊ (ကထံ-လျှင်၊) တယော-
န်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အဝိဒိတာစ-မသိအကုန်သည်လည်း၊ ဝါ-
မထင်ရှားကုန်သည်လည်း၊ န ဟောန္တိ-န်သနည်း၊ (ကထံ-လျှင်၊ စိတ္တံ-သည်၊
ဝိက္ခေပံစ-သို့လည်း၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်သနည်း၊ (ကထံ-လျှင်၊) ပဓာနစ-
ဘာဝနာကို အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယသည်လည်း၊ ပညာတိ-ထင်ရှား
သနည်း၊ (ကထံ-လျှင်) ပယောဂံ-ဘာဝနာကို အားထုတ်မှုပယောဂကိုလည်း၊
သာဓေတိ-ပြီးစေနိုင်သနည်း၊ (ကထံ-လျှင်၊) ဝိသေသံစ-လောကီ လောကုတ္တရာ
တရားထူးကိုလည်း၊ အဓိဂစ္ဆတိ-ရနိုင်သနည်း၊ သေယျထာပိ-ကား၊ ရက္ခော-
သစ်တုံးသည်၊ ဝါ-ကို၊ သမေ-ညီညွတ်သော၊ ဘူမိဘာဂေ-မြေအဖို့၌၊ နိက္ခိ
တ္ထော-ချထားအပ်သည်၊ (အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊) [ပရိကပ္ပစကားဖြစ်၍ “အဿ”
ဟု ထည့်ပေးသည်၊ မြေမညီလျှင် လှုပ်သောကြောင့် ဖြတ်လို့မလွယ်၊ ထိုသို့
မလွယ်လျှင် လွှ၏သွားပုံလည်း မသိသာ မထင်ရှား၊ ထို့ကြောင့် သမဘူမိ၌
ထားရသည်၊] တမေနံ-ထိုသစ်တုံးကို၊ ပုရိသော-သည်၊ ကကစေန-
လွှကလေးဖြင့်၊ [တစ်ယောက်ဆွဲ လွှကလေးဖြင့်၊] ဆိန္ဒေယျ-ဖြတ်ရာ၏၊ ရက္ခေ-
၌၊ ဖုဋ္ဌကကစ ဒန္တာနံ-ထိအပ်သော လွှသွားတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပုရိသဿ-
၏၊ သတိ-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ-ကပ်၍တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အာဂတေဝါ-

ရမဏမေကစိတ္တဿ”ဟုပင် ရှိရမည်၊ “နိမိတ္တ အသာသ ပသာသ ၃ မျိုးလုံးကို
စိတ်တစ်ခုတည်းက တပြိုင်နက်အာရုံမပြုနိုင်သည်မှာ အမှန်ဖြစ်သည်”ဟု ဝန်ခံ၍ဖြေသော
စကားဖြစ်သည်။]

ကထံ၊ ပေ၊ မဓိဂစ္ဆတိ။ ။ကထံသည် ဖြေလို၍ မမိဘာသာမေးသော ကထေတု
ကမျတာပုစ္ဆာတည်း၊ နစိမေ-စသော နောက်ဝါကျများသို့လည်း လိုက်စေ၊ ပဓာနဉ္စ-ဘာ
ဝနာယ နိပ္ပါဒကံ ဝီရိယဉ္စ ကထံ ပညာယတိ၊ နိဝရဏာနံ ဝိက္ခမ္ဘကံ သမ္မဒေဝ
သမာဓာနာဝဟံ-နိဝရဏကို ခွာလျက် ကောင်းစွာသမာဓိကို ဆောင်နိုင်သော၊ ဘာဝနာ
နယောဂသင်္ခါတံ ပယောဂဉ္စယောဂီ ကထံ သာဓေတိ၊ ဥပရူပရိ လောကီ ယ လောကုတ္တရဉ္စ
ဝိသေသံ ကထံ အဓိဂစ္ဆတိ။

မိမိဘက်သို့ လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂတေဝါ-ဟိုဖက်သို့သွားသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကကစဒန္တေ-တို့ကို၊ န မနသိကရောတိ-နှလုံးမသွင်း၊ စ-ထိုသို့ပင် နှလုံးမသွင်းပါသော်လည်း၊ [ဋီကာ၌ “နစ”ဟု (စ) ပါသည်။] အာဂတာဝါ-န်သော၊ ဂတာဝါ-ကုန်သော၊ ကကစဒန္တာ-တို့သည်၊ အဝိဒိတာ-န်သည်၊ ဝါ-န်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ [နှလုံးမသွင်းသော်လည်း သိသာထင်ရှားသည်-ဟူလို၊] ပဓာနဉ္စ-သစ်တုံးဖြတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယသည်လည်း၊ ပညာယတိ-၏၊ ပယောဂဉ္စ-သစ်တုံးဖြတ်မှု ကာယပယောဂကိုလည်း၊ သာဓေတိ၊ (ဝိသေသံ-သစ်သား ၂ ခု၏ ပြတ်ခြင်းဟူသော အကျိုးထူးကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်ရင်း၌ “ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ” မပါ၊ ထည့်၍ အနက်ပေးဖို့ရန် အဋ္ဌကထာက ထည့်ထားသည်။]

သမေ-သော၊ ဘူမိဘာဂေ-၌၊ နိဗ္ဗိတ္တော-သော၊ ရုက္ခော-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ယထာ-သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံ-စိတ်ကို အာရုံ၌ကပ်၍ ဖွဲ့ချည်ကြောင်း သတိ၏ အဿာသ ပဿာသတို့ကို မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်သော နှာခေါင်းဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား ဟူသော အရပ်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ကကစဒန္တာ-တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)ယထာ-ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဿာသပဿာသာ-တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-န်၏) ရုက္ခေ-၌၊ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ သတိ-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ-သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အာဂတာဝါ-န်သော၊ ဂတာဝါန်-သော၊ ကကစဒန္တေ-တို့ကို၊ န မနသိကရောတိ (ယထာ)-လည်းကောင်း၊ စ-ထိုသို့ပင် နှလုံး မသွင်းပါသော်လည်း၊ အာဂတာဝါ-န်သော၊ ဂတာဝါ-န်သော၊ ကကစဒန္တာ-တို့သည်၊ အဝိဒိတာ-န်သည်၊ ဝါ-န်သည်၊ န ဟောန္တိ (ယထာ)-မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဓာနဉ္စ-သည်လည်း၊ ပညာယတိ (ယထာ)-ထင်ရှားသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပယောဂဉ္စ-ကိုလည်း၊ သာဓေတိ (ယထာ)-ပြီးစေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသံ-သစ်သား ၂ ခြမ်း၏ ကွဲခြင်းဟူသော အကျိုးထူးကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ (ယထာ)-ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊) ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နာသိကဂ္ဂေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မုခနိမိတ္တေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သတိ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ၊ အာဂတာဝါ-ဝင်လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂတေဝါ-ထွက်သွားသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဿာသ ပဿာသေ-တို့ကို၊ န မနသိ ကရောတိ၊ စ-ထိုသို့ပင် နှလုံးမသွင်းပါသော်လည်း၊

ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံ။ ။ဥပနိဗန္ဓတိ အာရမဏေ စိတ္တံ ဧတာယာတိ (သတိ) ဥပနိဗန္ဓနာနာမ၊ တဿာ (ထို သတိ၏) အဿာသပဿာသာနံ သလ္လက္ခဏဿ နိမိတ္တန္တိ ဥပနိဗန္ဓနိမိတ္တံ=နာသိကဂ္ဂံ၊ မုခနိမိတ္တံဝါ။

အာဂတာဝါ ဂတာဝါ၊ အဿာသပဿာသာ-တို့သည်။ အဝိဒိတာ-န်သည်။ ဝါ-န်သည်။ န ဟောန္တိ။ ပဓာနဉ္စ-ဘာဝနာကိုအားထုတ်ကြောင်းလုံ့လသည်လည်း၊ ပညာယတိ-၏။ ပယောဂဉ္စ-ဘာဝနာကို အားထုတ်မှုပယောဂကိုလည်း၊ သာဓေတိ၊ ဝိသေသံ-လောကီ လောကုတ္တရာအကျိုးထူးကိုလည်း၊ အဓိဂစ္ဆတိ-ရနိုင်၏။

ပဓာနန္တိ(ဧတ္ထ)-ပဓာနံဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ ကတမံ-အဘယ်သည်။ ပဓာနံ-ပဓာနမည်သနည်း၊ (ယေန-အကြင်ဝီရိယဖြင့်၊) အာရဒ္ဓဝီရိယဿ-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော ယောဂီရဟန်း၏၊ ကာယောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တံပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မနိယံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ခံသည်။ ဟောတိ၊ ဣဒံ-ဤဝီရိယသည်။ ပဓာနံ-ပဓာနမည်၏၊ တကမော-သည်။ ပယောဂေါ-ပယောဂမည်သနည်း၊ (ယေန-အကြင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုဖြင့်၊) အာရဒ္ဓဝီရိယဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဥပက္ကိလေသာ-စိတ်ကိုညစ်နွမ်းစေတတ်သော နီဝရဏတို့ကို၊ ပဟိယန္တိ-ပယ်အပ်ကုန်၏၊ ဝိတက္ကာ-မိစ္ဆာဝိတက်တို့သည်။ ဝါ-ဝိတတ်ဝိစာရ အစရှိသော အောက်အောက်ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်၊ ဝုပသမန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ အယံ-ဤ ဈာန်ကိုရကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုသည်။ ပယောဂေါ-မည်၏၊ ကတမော-သည်။ ဝိသေသော-ဝိသေသမည်သနည်း၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ သညောဇနာ-သံယောဇဉ်တို့ကို၊ ပဟိယန္တိ-

ဣဒံ ပဓာနံ ။ ။ယေန ဝီရိယာရမ္ဘေန အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ယောဂီနော ကာယောပိ စိတ္တံဗ္ဗိ ကမ္မနိယံ ဘာဝနာကမ္မက္ခမံ ဘာဝနာကမ္မယောဂံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဝီရိယံ ပဓာနံ၊ ဤသို့ “ယေန”ဟု ထည့်ပေးမှ ပြည့်စုံသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ယေန ဝီရိယာရမ္ဘေန” ဟု အကြောင်းကိုမပြဘဲ “ကမ္မနိယံ” ဟူသော အကျိုးကိုသာ ပြထားသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ စကားကို “အကျိုးကမ္မနိယဖြင့် အကြောင်းဝီရိယကို ပြသော ဖလူပစာစကား” ဟု မှတ်။

ဥပက္ကိလေသာ၊ ကိလေသာ ။ ။ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် (ဈာန်)ဖြင့် ပယ်ခွာရမည့် နီဝရဏ ကိလေသာတို့ကို “ဥပက္ကိလေသ”ဟု ဆိုသည်။ တတောဇေ (ထိုဥပက္ကိလေသတို့ကို ပယ်ခွာခြင်းကြောင့်ပင်) ကာမဝိတက္ကာဒယော မိစ္ဆာဝိတက္ကာ ဥပသမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တစ်နည်း- နီဝရဏတို့ကို ပယ်ခြင်းဖြင့် ပဌမဈာန်ရပ်ကို ပြ၏၊ ဝိတက္ကဝုပသမဖြင့် ဒုတိယဈာန်ရပ်ကို ပြ၏၊ ဥပလက္ခဏ နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြသော ထိုဝိတက္ကဝုပသမဖြင့် ဝိစာရာဒိ ဝုပသမကိုပါ ယူ၍ ဒုတိယဈာန် စသည်ရခြင်းကိုပြသည်။

အယံပယောဂေါ ။ ။ဥပက္ကိလေသ ပယ်ခြင်းစသည်တို့သည် ပယောဂ၏အကျိုးတို့တည်း၊ ထို အကျိုးဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုကို “အယံ ပယောဂေါ”ဟု ဆိုထားသည်။ ဖလူပစာ စကားပင်တည်း၊ [အယံ ပယောဂေါတိ-အယံ ဈာနာဓိဂမဿ ဟေတုဘူတော ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေါ ပယောဂေါ။]

မဂ်အစဉ်အားဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏၊ အနုသယာ-အနုသယ ၇-ပါးတို့သည်၊ ဗျန္တိဟောန္တိ-ကင်းသောအဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိကုန်၏၊ အယံ-ဤသံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်နိုင်ခြင်း၊ အနုသယတို့၏ ကင်းခြင်းသည်၊ ဝိသေသော-မည်၏၊ [နိဂုံးကို ပြလို၍ “စဝံ” စသည်မိန့်၊] စဝံ-လျှင်၊ တယော-န်သော၊ ပေ၊ ဝိသေသံ- လောကုတ္တရာအကျိုးထူးကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ၊ [ဋီကာ၌ “ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ” ဝယ် ဝိသေသံအရကို လောကီလောကုတ္တရာ ၂ မျိုးလုံး ဖွင့်ခဲ့၏၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား “သညောဇနာ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိဟောန္တိ” ဟု ဝိသေသံအရ လောကုတ္တရာ တစ်မျိုးကိုသာ ပြထားသည်။]

အာနာပါနဿတိ-အာနာပါနဿတိကို၊ ဝါ-သည်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဒေသိတာ-အပ်ပြီ၊ (တထာ-ထိုဘုရားဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ယဿ-အကြင်ယောဂီရဟန်းသည်၊) အနုပုဗ္ဗံ-ဒီဃရဿစသော အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိစိတာ-အဖန်ဖန်လေ့ကျက်အပ်ပြီ၊ သုဘာဝိတာ-ကောင်းစွာဖြစ်ပွားစေအပ်ပြီ၊ ပရိပုဏ္ဏာ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ဝတ္ထုအားဖြင့် အလုံးစုံပြည်စုံပြီ၊ သော-ထိုယောဂီရဟန်းသည်၊ အတ္တာ-တိမ်တိုက်မှ၊ ဝါ-ဆီးနှင်း၊ မြူ၊ တိမ်၊ သူရိန်၊ မီးခိုး၊ ညစ်မျိုးငါးဝမှ၊ မုတ္တော-လွတ်သော၊ စန္ဒိမာဝ-ကြယ်များသနင်း ရွှေလမင်းကဲ့သို့၊ ဣမံလောကံ-ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်အစုဖြစ်သော ဤကိုယ်ဟူသော လောကကို၊ ပဘာသေတိ-

သံယောဇနာ အနုသယာ။ ။သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးတို့ကို မဂ်ပယ်စဉ်အားဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏၊ သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်နိုင်ခြင်းမှာလည်း အရင်းခံ အနုသယကိလေသာတို့က ချုပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ပြီးလျှင်လည်း အနုသယကိလေသာသည် အနည်းအကျဉ်းမျှ မဖြစ်တော့၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြခြင်းငှာ “သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာဗျန္တိ ဟောန္တိ” ဟု မိန့်သည်၊ [ဝိ+အန္တမှ “ဗျန္တိ” ဖြစ်၍ “ဝိဂတော+အန္တော ယေသံတိ ဗျန္တာ”ဟုပြု၍၊ စိပစ္စည်းသက်၍ (တစ်နည်း-ဤပစ္စည်းသက်၍) “ဗျန္တိ” ဟု ဖြစ်ရသည်။]

အယံ ဝိသေသော။ ။ဣမံ သမာဓိံ နိဿာယ အနုက္ကမေန လတ္တမာနော အယံ သံယောဇနပုဟာနာဒိကော ဣမဿ သမာဓိဿ ဝိသေသော။

ဂါထာယောဇနာပုံ။ ။အာနာပါနဿတိ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ၊ တထာယေန ဒီဃရဿပနောဒိဝိဓိနာ အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ သုဋ္ဌဘာဝိတာ၊ တတောဝေ ပရိပုဏ္ဏာ သောဠသန္တံ ဝတ္ထုနံ (ဒီဃရဿမှစ၍ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာတိုင်အောင် ပါဠိတော်လာသည့် အတိုင်း ၁၆-ပါးသော ဝတ္ထုတို့၏) ပါရိပူရိယာသဗ္ဗသော ပုဏ္ဏာ၊ သော ဘိက္ခု ဣမံ အတ္တနော ခန္ဓာဒိလောကံ ပညောဘာသေန ပဘာသေတိ၊ ယထာကိ၊ အတ္တဒိဉ္စပက္ကိလေသ

ပညာအရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းစေနိုင်၏။ ဣတိအယံ-
ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ကကစောပမာ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤကကစောပမာ၌၊
အဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ အာဂတဂတဝသေန-လာသော ဝင်သက်၊ သွား
သော ထွက်သက်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အမနသိကာရမတ္တမေဝ-နှလုံးမသွင်းခြင်းမျှ
သည်သာလျှင်၊ ပယောဇနံ-အကျိုးတည်း၊ တစ်နည်း၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အဿ-
ထိုဥပမာဖြစ်သောလွှကို၊ အာဂတဂတဝသေန-ဖြင့်၊ အမနသိကာရမတ္တမေဝ-
သာလျှင်၊ ပယောဇနံ-ဆောင်ယူခြင်း၏ အကျိုးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ မနသိကရောတော-
နှလုံးသွင်းသော၊ ကဿစိ-အချို့သော ယောဂီရဟန်း၏၊ န စိရေနေဝ-မကြာ
မြင့်မီပင်လျှင်၊ နိမိတ္တဉ္စ-ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ အဝသေ
သဇ္ဈာနဂံပဋိမဏ္ဍိတာ-ကြွင်းသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊
အပ္ပနာသင်္ခါတာ-သော၊ ထပနာစ-ဈာန်သည်လည်း၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-ပြီးစီး၏၊ ပန-
ဆက်၊ ကဿစိ-အချို့သောယောဂီရဟန်း၏၊ ဂဏနာဝသေနေဝ-ဂဏနာနည်း
၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ မနသိကာရကာလတော-နှလုံးသွင်းရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-
၍၊ အနုက္ကမတော-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဩဠာရိကအဿာသပဿာသနိရောဓဝသေန-
ကြမ်းသော အဿာသ ပဿာသတို့၏ ချုပ်ခြင်းအစွမ်းဖြင့်၊ ကာယဒရထေ-

ဝိမုတ္တာ စန္ဒိမာဝိယ၊ “အတ္တာဒိ” ဟု ဆိုလိုလျက် အာဒိကြေသည်၊ ထို အာဒိဖြင့် ဆီးနှင်း၊
မြူ၊ ရာဟု၊ မီးခိုးတို့ကို ယူ၊ [ပဘာသေတိ-ဟု ဒီကာရှိသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌
“သော မံ လောကံ ပဘာသေတိ”ဟု ရှိစေ။]

ဣဓ၊ ပေ၊ ပယောဇနံ။ ။ဣဓာတိ ကကစောပမာယ၊ အဿာတိ ယောဂီနော၊
ဣဓာတိ ဝါ ဣမသ္မိဋ္ဌာနေ၊ အဿာတိဥပမာဘူတဿ ကကဓဿ၊ အဂတ ဂတဝသေန
အမနသိကာရမတ္တမေဝ အာနယနပယောဇနံ။

န စိရေနေဝ နိမိတ္တံ။ ။ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခဲ့ဖူးသူ
အတွက် “မကြာမီ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့အားမထုတ်ခဲ့ဖူးသူမှာကား အတော်ကြာကြာ
ကြိုးစားမှသာ ပဋိဘာဂနိမိတ်လာနိုင်သည်၊ န စိရေနေဝါတိ ဣဒံ ကတာမိကာရံ သန္ဓာယ
ဝုတ္တံ၊ နိမိတ္တန္တိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ။]

အဝသေသဈာနဂံ ပဋိမဏ္ဍိတာ။ ။အပ္ပနာဟူသောအမည်သည် ဝိတက်၏
အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိတက်မှကြွင်းသော ဈာန်အင်္ဂါကို “အဝသေသဈာနဂံ” ဟု
ဆိုသည်၊ တစ်နည်း-ဝိတက်ကို အကြောင်းပြု၍ ဈာန် (စိတ်စေတုသိက်) အားလုံးကို
“အပ္ပနာ”ဟု ခေါ်၏၊ ဈာန်တွင် သမာဓိသည် ပဓာနဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သမာဓိ
(ဧကဂ္ဂတာ) ဈာန်အင်္ဂါမှကြွင်းသော ဈာန်အင်္ဂါများကို “အဝသေသဈာနဂံ”ဟု ဆိုသည်။

ဩနမတိ၊ ပေ၊ ဂဏှာတိ။ ။ ဩနမတိ ပဋိကာဒိနံ ပလမ္မနေန-သားမွေးအခင်း
ဖြူ စသည်တို့၏ လျှော့၍တွဲကျခြင်းအားဖြင့် အောက်သို့ညွတ်၏။ ဝိကူဇေတိ သဒ္ဓံ ကရော
တိ (....) သန္နိဋ္ဌာနေသု-ညောင်စောင်း၏ ကြိမ်နွယ်စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော
အဆက်အစပ်တို့၌ အသံမည်၏။ [သန္နိဋ္ဌာနေသု၏ ရှေ့၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာဝယ်
ပျက်နေသောပါဌ်ရှိသေး၏။ ဂလိံ ဂဏှာတိ တတ္ထ တတ္ထ ဝလိနံဟောတိ-အိပ်ရာခင်း၏
ထိုထိုအရပ်၌ အတွန့်အတွန့်ဖြစ်၏။

ဟောတိ (ယထာ)-သို့လည်းကောင်း၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အသာရဒ္ဓေါ-ကိလေသာအပူတို့နှင့်တကွ မဖြစ်သော၊ ကာယော-သည်၊ လဟုကော-ပေါ့ပါးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တသ္မာ-တည်း၊) [အသာရဒ္ဓကာယ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် “နေဝ မဇ္ဈပိဋံဩနမတိ” စသော အကျိုးများဖြစ် ကြသည်-ဟူလို၊] ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ဂဏနာဝသေန-ဖြင့်၊ ပေ၊ လဃ်နာကာရပ္ပတ္တံ ဝိယ-သို့၊ ဟောတိ-၏။

တဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ ဩဠာရိကေ-သော၊ အသာသ ပဿာ သေ-သည်၊ နိရုဒ္ဓေ-ပြီးလသော်၊ သုခုမအသာသ ပဿာသ နိမိတ္တာရမဏံ- သိမ်မွေ့သော အသာသ ပဿာသနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ပဝတ္တတိ-၏၊ တသ္မိပိ-ထိုသိမ်မွေ့သော အသာသ ပဿာသနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည်လည်း၊ နိရုဒ္ဓေ-သော်၊ အပရာပရံ-အဆင့်ဆင့်၊ တတော- ထိုစိတ်ထက်၊ သုခုမတရသုခုမတရ နိမိတ္တာရမဏံ-သာ၍သိမ်မွေ့ သာ၍သိမ် မွေ့သော နိမိတ်လျှင်အာရုံရှိသော၊ (စိတ္တံ)၊ ပဝတ္တတိယေဝ-ဖြစ်မြဲဖြစ်သည်သာ၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ပုရိသော-သည်၊ မဟတိယာ-ကြီးစွာသော၊ လောဟသလာကာယ-သံချောင်းဖြင့်၊ ကံသတာဠ-ကြေးခွက်ကြီးကို၊ အာကောဇေ ယုယထာ-ခေါက်ရာသကဲ့သို့၊ ဧကပ္ပဟာရေန-တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်၊ မဟာ သဒ္ဓေါ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယုယထာ-သို့၊ တဿ-ထိုယောကျ်ား၏၊ ဩဠာရိက သဒ္ဓါရမဏံ-ကြမ်းသောအသံလျှင် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ပဝတ္တေယု ယထာ၊ ဩဠာရိကေ-သော၊ သဒ္ဓေ-သည်၊ နိရုဒ္ဓေ-သော်၊ အထပစ္ဆာ-ထိုမှ နောက်၌၊ သုခုမသဒ္ဓနိမိတ္တာရမဏံ-သိမ်မွေ့သောသဒ္ဓနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ (စိတ္တံ-သည်၊ ပဝတ္တေယုယထာ၊) တသ္မိမ္မိ-ထိုစိတ်သည်လည်း၊ ပေ၊ ပဝတ္တတေဝ

ယသ္မာ၊ ပေ၊ လဟုကောဟောတိ။ ။ဋီကာတို့၌ “ယသ္မာ သာရဒ္ဓကာယော ဂရ ကော ဟောတိတိ” ဟု ဗျတိရေက (ပြောင်းပြန်) ပါ၌ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိသောကြောင့် “ကာယ ဒရထဂူပသဓေန သဒ္ဓိံ သိဇ္ဈမာနော ဩဠာရိကအသာသပဿာသနိရောဓော ဗျတိရေကမုခေန တဿ သာဓနံဝိယ ဝုတ္တော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-“အသာရဒ္ဓကာယဿ- စသော အန္တယကို ဗျတိရေကအားဖြင့် အကြောင်းပြသည်-ဟူလို၊ ယခုစာအုပ်များ၌ကား “ယသ္မာ အသာရဒ္ဓေါကာယော လဟုကော ဟောတိ” ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေ့အန္တယဖလ ဝါကျကိုပင် အန္တယဟေတု ဝါကျဖြင့် အကြောင်းပြသောကြောင့် ယခုရှိသောပါ၌သည် သာ၍ရှင်း၏။

ဩဠာရိကေ၊ ပေ၊ နိရုဒ္ဓေ။ ။ “ထွက်လေဝင်လေတို့ အလွန်သိမ်မွေ့သွားသော အခါ ပြစ်မှဖြစ်လေသေးရဲ့လားဟု စဉ်းစားရသော အခြင်းအရာသို့ရောက်၏” ဟု အောက်၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထိုစကားအတိုင်း စဉ်းစားရပုံကို ပြလို၍ ဩဠာရိကေ-စသောစကားကို မိန့်သည်။

ယထာ-ဖြစ်မြဲသာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-
၏၊ စ-သာဓကကား၊ ယေယျထာပိ ကံသေ အာကောဋိတေတိ-ဟူသော၊
ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာပိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ဣတိ-ဤသို့
အစရှိသော၊) ဝိတ္တာရော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊) [ဣတိတစ်လုံးအကျေ
ကြံပါ။]

ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ အညာနိ-ကုန်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊
ဥပရူပရိ-အထက်အထက်၌၊ ဝိဘူတာနိ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ယထာ၊
တထာ-ထို့အတူ၊ ဣဒံ-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ (ဥပရူပရိ
ဝိဘူတံ) န (ဟောတိ)၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဣဒံ-ဤအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း
သည်၊ ဥပရူပရိ-၌၊ ဘာဝေန္တဿ ဘာဝေန္တဿ-ပွားစေစဉ် ပွားစေစဉ်၊ သုခု
မတ္တံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ-ထင်ခြင်းသို့လည်း၊ န ဥပဂစ္ဆတိ-မကပ်
ရောက်၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ တသ္မိ-ထိုအာရုံသည်၊ အနုပဋ္ဌဟန္တေ-မထင်လ
သော်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အာသနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-၍၊ စမ္ပခဏ္ဍံ-ကို၊
ပပ္ပောဋေတွာ-ခါ၍၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရပါ
မည်နည်း၊ [ဤ ကိကာတဗ္ဗံဟူသောပါဌ်ဖြင့် ယောဂီရဟန်း၏ “ဘာလုပ်ရပါ
မလဲ”ဟု စဉ်းစားပုံကို ပြသည်၊] အာစရိယံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို၊ ပုစ္ဆိဿာမိ-
အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒါနိ-၌၊ မေ-၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-
သည်၊ နဋ္ဌံ-ပျောက်သွားပြီ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ-နေရာမှ
မထရာ၊ ဟိ-နေရာမှ ထခြင်းအပြစ်ကား၊ တစ်နည်း၊-ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဣရိယာ
ပထံ-ဣရိယာပုတ်ကို၊ ဝိကောပေတွာ-ဖျက်၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောယောဂီ၏၊
ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ နဝ နဝမေဝ-အသစ် အသစ်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [“တသ္မာ-
ကြောင့်၊ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ရာ”ဟု အပိုဝါကျထည့်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့နေရာမှ
ထ၍မသွားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာနိသိန္နေနေဝ-ထိုင်မြဲတိုင်း
ဖြင့်သာလျှင်၊ ဒေသတော-အရပ်အားဖြင့်၊ အာဟရိတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူရာ၏၊
[ရှေ့က မိမိမှာ ထင်လာဖူးသော နှာခေါင်းဖျား၊ သို့မဟုတ် အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား
အရပ်အားဖြင့် ထွက်သက်ဝင်သက်ပေါ်အောင် စိတ်ဖြင့် ဆောင်ယူရမည်-
ဟူလို။]

တတြ-ထိုဒေသတော အာဟရိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊
အာဟရဏူပါယော-ဆောင်ယူခြင်း၏အကြောင်းတည်း၊ ဝါ-ဆောင်ယူပုံနည်း
လမ်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်း
အာရုံ၏၊ အနုပဋ္ဌဟနဘာဝံ-မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ၊ ဣတိ-သို့၊
ပဋိသန္ဓေကိတဗ္ဗံ-စဉ်းစားဆင်ခြင်ရာ၏၊ (ကိ)၊ ဣမေ အဿာသပဿာသာ

နာမ-ဤထွက်သက်ဝင်သက်တို့မည်သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်ဘုံဌာန၌၊ အတ္ထိ-
ရှိကုန်သနည်း၊ ကတ္ထ-၌၊ နတ္ထိ-န်သနည်း၊ ကဿဝါ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌မူလည်း၊ အတ္ထိ၊ ကဿဝါ-မူလည်း၊ နတ္ထိ-န်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊
(ပဋိသန္ဓိကိစ္ဆာတဗ္ဗ-ရာ၏၊) အထ-ထိုအခါ၌၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိသန္ဓိကွတာ-စူးစမ်း
ဆင်ခြင်သောယောဂီရဟန်းသည်၊ [ပဋိစောဒေတဗ္ဗောဋ္ဌစပ်၊] ဣမေ-ဤ
ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်၊ အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ-အမိဝမ်းတွင်း၌၊ နတ္ထိ-
န်၊ ဥဒကေ-၌၊ နိမုဂ္ဂါနံ-နစ်မြုပ်နေသူ ငုပ်နေသူတို့၏ သန္တာန်၌၊ နတ္ထိ၊
တထာ-တူ၊ အသညီဘူတာနံ-သညာမရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သူတို့၏ သန္တာန်
၌လည်းကောင်း၊ (မိန်းမောတွေဝေနေသူတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊) မတာနံ-
သေသူတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပနာနံ-စတုတ္ထဈာန်ကို
ဝင်စားကုန်သူတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ရူပါရူပဘဝသမိဂီနံ-ရူပဘဝ၊ အရူပ
ဘဝနှင့် ပြည့်စုံသူ၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ နိရောဓသမာပနာနံ-နိရောဓ
သမာပတ်ကိုဝင်စားသူတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-န်၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဥတွာ-သိပြီး၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အတ္တာ-မိမိကို၊
ပဋိစောဒေတဗ္ဗော-ပြန်၍စောဒနာထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ပဏှိတ-သုခမိန်၊ တွံ-သည်၊
မာတုကုစ္ဆိဂတော-အမိဝမ်း၌ရောက်နေသူသည်၊ နေဝ(အသိ)နန-မဖြစ်သည်
မဟုတ်လော၊ ဥဒကေ-၌၊ နိမုဂ္ဂေါ-နစ်မြုပ်သူသည်၊ ဝါ-ငုပ်နေသူသည်၊ န
(အသိနန)-လော၊ အသညီဘူတော-သည်၊ န (အသိနန)၊ မတော-သည်၊ န
(အသိနန)၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပနော-သည်၊ န(အသိနန)၊ ရူပါရူပဘဝသမိဂီ-

အန္တော မာတုကုစ္ဆိယံစသည်။ ။ “ကတ္ထနတ္ထိ၊ ကဿနတ္ထိ” ဟု စူးစမ်းအပ်သော
အရပ်ဒေသနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်း၍ပြခြင်းငှာ အန္တော မာတုကုစ္ဆိယံ-စသည်ကိုမိန့်သည်၊
ရေ၌ ငုပ်-မြုပ်-နစ်နေသူတို့မှာ ပတ်ဝန်းကျင်ရေက ပိတ်ဆို့ထားသောကြောင့် ထွက်သက်
ဝင်သက် မဖြစ်၊ အမိဝမ်း၌ အောင်းခိုက်မှာလည်း ထို့အတူပင် သားအိမ်က လေကို
ပိတ်ဆို့ထား၏၊ အဿာ ပဿာသဟူသည် စိတ္တဇရုပ်တည်း၊ သေသူတို့မှာ စိတ်ပင်မရှိ
သောကြောင့် ထွက်သက်ဝင်သက် မဖြစ်။

အသညီဘူတစသည်။ ။ အသညီဘူတဟူသည် ရောဂါဒဏ် သစ်ပင်မှကျခြင်း
စသော ဒဏ်ကြောင့် မိန်းမော တွေဝေနေသူတည်း၊ ထိုအခါ၌ စိတ်ဖြစ်သော်လည်း
အဿာသ ပဿာသကို ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် စိတ်အားမရှိ၊ ထို့ကြောင့် အဿာသ
ပဿာသမဖြစ်၊ [“အသညီသု ဇာတာနံ” ဟု ဋီကာ၌ တစ်နည်းဖွင့်သေး၏၊ သို့သော် အသ
ညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သူသည် “ရူပါရူပဘဝသမိဂီနံ”တွင် ပါဝင်နိုင်သောကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို
စဉ်းစားသင့်သည်၊] နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသူတို့မှာလည်း စိတ်မဖြစ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝင်
စားသူ ရူပါရူပဘဝ၌ ဖြစ်သူတို့မှာ စိတ်ရှိသော်လည်း ထုံးစံဓမ္မတာအားဖြင့် အဿာသ
ပဿာသ မဖြစ်။

သည်။ န(အသိနန)၊ နိရောဓသမာပဇ္ဇော-သည်။ န (အသိနန)၊ တေ-၏။ ဝါ-
မှာ၊ အဿာသပဿာသာ-တို့သည်။ အတ္ထိဝေ-ရှိကုန်သည်သာ၊ [ပြခဲ့သော
ဣဌာန၌ မပါဝင်ရကား ပါရှိသေသနည်းအားဖြင့် အဿာသ ပဿာသရှိရမည်-
ဟူလို၊] ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါကုန်သော်လည်း၊ မန္တပညတာယ-နံ့သောပညာရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတု-ငှာ၊ န သက္ကောသိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-
သို့၊ (ပဋိစောဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၏)။

အထ-စောဒနာပြီးရာထိုအခါ၌၊ အနေန-ဤယောဂီရဟန်းသည်၊ ပကတိ
ဖုဋ္ဌဝသေနဝ-ပင်ကိုယ်ထိအပ်သော အရပ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (နှာခေါင်း
ဖျား၌ဖြစ်စေ၊ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား၌ဖြစ်စေ၊ နဂိုရ်က ထိနေကျအရပ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊) စိတ္တံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ မနသိကာရော-နှလုံးသွင်းမှု
ကို၊ ပဝတ္ထေတဗ္ဗော-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ၊ (ယသ္မာ)
ဣမေ-ဤထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်၊ ဒီဃနာသိကဿ-ရှည်သောနှာခေါင်း
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နာသာပုဋ်-နှာခေါင်းဖုကို၊ (နှာခေါင်းဖျားအရပ်ကို၊) ဃဇ္ဇန္တော-
ထိခိုက်ကုန်လျက်၊ ပဝတ္ထန္တိ-န်၏၊ ရဿနာသိကဿ-တိုသောနှာခေါင်းရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥတ္တရောဋ္ဌံ-အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား အရပ်ကို၊ (ဃဇ္ဇန္တော
ပဝတ္ထန္တိ)၊ တသ္မာ၊ အနေန-ဤယောဂီရဟန်းသည်၊ ဣမံနာမ ဌာနံ-ဤမည်
သော အရပ်ကို၊ ဃဇ္ဇန္တိ-ထိခိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ နိမိတ္တံ-အမှတ်အသား
ကို၊ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမမေဝ-ဤနိမိတ်ထင်စေပုံ အစီ
အစဉ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္တဝသံ-အကျိုးဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အစွမ်းသတ္တိ
ဖြစ်သော အကြောင်းကို၊ (သတိသမ္ပဉေကို)၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဘဂဝတာ-သည်၊
နာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဝဒါမိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊

နိမိတ္တံ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ။ ။ ထိုဌာန၌ သတိ၏ လွယ်ကူစွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
ထိရတရံသညာဏံ-သာ၍ခိုင်မြဲသော အမှတ်သညာကို ဖြစ်စေမည်၊ ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ
ဟိ သတိ-သဟိဟူသမျှ ထိရသညာအရင်းခံ ရှိသည်။

ဣမမေဝ ဟိ အတ္တဝသံ။ ။ ဣမံ ဧဝ အနုပဋ္ဌဟန္တဿ ကာယသင်္ခါရဿ ကဏ္ဍ
ကုဋ္ဌာပန ဉာယေန(မြုပ်နေသော ဆူးကို ထင်ပေါ်စေသော ဆူးထွင်နည်းဖြင့်) ဥပဋ္ဌာ
ပနဝိမိမေဝ၊ အတ္တဝသန္တိ-ဟေတု၊ အတ္ထောတိ-ဖလံ၊ သော ယဿ ဝသေန ပဝတ္ထတိ၊
သော အတ္တဝသောတိ=အတ္တဟူသည် အကျိုးတည်း၊ ထိုအကျိုးသည် အကြင်အကြောင်း၏
အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်၏၊ ထိုအကြောင်းသည် အတ္တဝသမည်၏၊ အတ္တဿ-အကျိုး၏ +ဝသော-
ဖြစ်ကြောင်း အစွမ်းသတ္တိတည်း၊ အတ္တဝသော-အကျိုး၏ဖြစ်ကြောင်းအစွမ်းသတ္တိ။]

အဟံ-သည်၊ မုဋ္ဌဿတိဿ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော၊ အသမ္ပဇာနဿ-
ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အာနာပါနဿတိ
ဘာဝနံ-ကို၊ န ဝဒါမိ-ဟောတော်မမူ။]

ဟိ-ဆက်၊ ကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ သတဿ-
သတိရှိသော၊ သမ္ပဇာနဿဝ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာလျှင်၊ ကိဉ္စာပိ သမ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ကား ပြီးစီးနိုင်ပါ
ပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် သတိသမ္ပဇေညရှိသူမှာသာ ပြီးစီးနိုင်ပါသော်လည်း၊
ဣတော-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ၊ အညံ-အခြားသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
မနသိကရောန္တဿ-နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (စိတ်၌)၊ ပါကဋံ၊ ဟောတိ၊
ပန-ကား၊ ဣဒံ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ ဂရုကံ-ကြီး
လေး၏၊ ဂရုကဘာဝနံ-ကြီးလေးသော ပွားစေရခြင်းရှိ၏၊ [လေးလေးပင်ပင်
ဂရုတစိုက် ပွားစေရသည်-ဟူလို၊] ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ-ဘုရား၊ ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာပုရိသာနမေဝ-မြတ်သောယောက်ျား
တို့၏သာလျှင်၊ မနသိကာရဘူမိဘူတံ-နှလုံးသွင်းရာ နယ်မြေသဖွယ်ဖြစ်၍
ဖြစ်၏၊ နစေဝ ဣတ္ထရံ-သေးသေးသိမ်သိမ်လည်း မဟုတ်၊ နစ ဣတ္ထရ
သတ္တသမာသေဝိတံ-သေးသိမ်သော သတ္တဝါတို့ မှီဝဲအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း
မဟုတ်၊ ယထာယထာ-အကြင်အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မနသိကရိယတိ-
နှလုံးသွင်းအပ်၏၊ တထာ တထာ-ဖြင့်၊ သန္တ ဇ္ဇေဝ-ငြိမ်သက်သည်လည်းကောင်း၊
သုခုမဉ္စ-သိမ်မွေ့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ [နှလုံးသွင်းလေ ငြိမ်သက်
လေဖြစ်၏-ဟူလို။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း
၌၊ ဗလဝတိ-အားရှိပါးရှိဖြစ်သော၊ ဝါ-တကယ်အားကောင်းသော၊ သတိစ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ပညာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ-၏။

မုဋ္ဌ၊ ပေ၊ နဿ။ ။ဝိနဋ္ဌသတိဿ၊ သမ္ပဇေညဝိရဟိတဿ၊...ဘာဝေန္တဿ-ဘာဝ
နာပွားစဉ်၊ အနုက္ကမေန အနုပဋ္ဌဟန္တေ (မထင်ကုန်သော) အဿာသ ပဿာသေ-တို့ကို၊
ဝိမံသိတွာ-၍၊ “ဣမေတေ” တိ ဥပဓာရေတုံ သမ္ပဒေဝ ဇာနိတုဉ္စ-(ထိုအဿာသ
ပဿာသတို့သည် ဤဟာတို့တည်း-ဟု စူးစမ်းခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာသိ
ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) သမတ္တာဟိ-စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ သတိပညာဟိ ဝိရဟိတဿာတိ
အဓိပ္ပာယော။

ဂရုကံ၊ ဂရုဘာဝနံ။ ။ပွားများဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းသောကြောင့် ဂရုကမည်
ကြောင်းကို သိစေလို၍ “ဂရုကဘာဝနံ” ဟု ထပ်၍ဆက်သည်၊ ဘာဝနံ-ဟု နပုလ္လိင်
ရှိသောကြောင့် “ဂရုကာ+ဘာဝနာယဿ (ကမ္မဋ္ဌာနဿ)”ဟု ဗဟုဗွီဟိသမာသ်ကြံ၍
ကမ္မဋ္ဌာနံကို အရကောက်ပါ။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ မဋ္ဌသာဓုကဿ-ပြေပြစ်ညက်
ညောသော အဝတ်ကို၊ တုန္ဒကရဏကာလေ-အပ်ချုပ်မှုပြုရာအခါ၌၊ သုခုမာ-
သိမ်မွေ့သော၊ သူစိပိ-အပ်ကိုလည်း၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗယထာ-အလိုရှိထိုက်သကဲ့
သို့လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုအပ်ထက်၊ သုခုမတရံ-သာ၍ သိမ်မွေ့သော၊
သူစိပါသဝေဓနမ္ပိ-အပ်နဖားထွင်းစူးကိုလည်း၊ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗယထာ-သို့လည်း
ကောင်း၊) ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ မဋ္ဌသာဓုကဿဒိသဿ-ပြေပြစ်ညက်ညောသော
အဝတ်နှင့်တူသော၊ ဣမဿ ကမ္မဋ္ဌာနဿ-ဤအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
ဘာဝနာကာလေ-ပွားများစေရာအခါ၌၊ သူစိပဋိဘာဂါ-အပ်နှင့်အလားတူသော၊
သတိပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သူစိပါသဝေဓနပဋိဘာဂါ-အပ်နဖားထွင်းကြောင်း
စူးနှင့်အလားတူသော၊ တံသမ္ပယုတ္တာ-ထိုသတိနှင့်ယှဉ်သော၊ ပညာပိ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဗလဝတီ-အားရှိပါးရှိဖြစ်သောသတိပညာကိုသာ၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ-၏။

[ယခုအခါ၌ မထင်ရှားသော အဿာသ ပဿာသ ရှာနည်းကို ပြလို
၍ “တာဟိ စ ပန” စသည်မိန့်၊] စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ တာဟိ သတိပညာဟိ-
တို့နှင့်၊ သမန္နဂတေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ တေ အဿာသ ပဿာသ-
တို့ကို၊ ပတိဖုဋ္ဌောကာသာ-ပင်ကိုယ်ထိအပ်သော အရပ်မှ၊ အညတြ-အခြား
အရပ်၌၊ န ပရိယေသိတဗ္ဗာ-မရှာမှီးထိုက်ကုန်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ကဿကော-
လယ်သမားသည်၊ ကသိ-လယ်ကို၊ ကသိတွာ-ထွန်ပြီး၍၊ ဗလိဗဒ္ဒေ-နွားလား
တို့ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်ပြီး၍၊ ဂေါစရမုခေ-စားကျက်သို့ရှေးရှုသည်တို့ကို၊ [“ဂေါ
စရမုခေတိ-ဂေါစရာဘိမုခေ” ဋီကာ၊] ကတွာ ပြုပြီး၍၊ ဆာယာယ-အရိပ်၌၊
နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ဝိဿမေယျ-အပန်းဖြေရာ၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-
ထို လယ်သမား၏၊ တေ ဗလိဗဒ္ဒါ-တို့သည်၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ အဋ္ဌဝိ-
တောအုပ်သို့၊ ပဝိသေယျ-ဝင်ပြေးကုန်ရာ၏၊ ယော-အကြင်ယောက်ျားသည်၊
ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သော၊ ကဿကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုကျွမ်း
ကျင်သော လယ်သမားယောက်ျားသည်၊ ပုန, တေ-ထိုနွားလားတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
ဖမ်း၍၊ ယောဇေတုကာမော-ထွန်၌ယှဉ်စေလိုသည်၊ (သမာနော-သော်၊) တေသံ-
ထိုနွားလားတို့ကို၏၊ အနုပဒံ-ခြေရာအစဉ်သို့၊ ဂန္ဓာ-လိုက်သွား၍၊ အဋ္ဌဝိ-သို့

ယထာဟိ။ ။အထက် အထက်၌ (နောက်နောက်၌) သန္တသုခုမဖြစ်သောကြောင့်
အားရှိသော (အလွန်သန့်ရှင်း၍ အထူးထက်မြက်သော) သတိပညာကို အလိုရှိရမည် ဟု
ဆိုပြီး၍၊ သုခုမဿနာမ အတ္တဿ သာဓနေနာပိ သုခုမေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ-သိမ်မွေ့သော
အကျိုးကို ပြီးစေရမည့်အကြောင်းသည်လည်း သိမ်မွေ့သည်သာ ဖြစ်ရမည်-ဟု ပြခြင်းမှာ
“ယထာဟိ” စသော ဥပမာကို မိန့်သည်။

န အာဟိဏ္ဍတိ-လှည့်လည်သည်မဟုတ်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ရသ္မိဉ္စ-
ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ပတောဒဉ္စ-နှင့်တံကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်ယူ၍၊
ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်စွာသာလျှင်၊ ဝါ-တိုက်ရိုက်သာလျှင်၊ တေသံ-ထိုနွားလားတို့
၏၊ နိပါတတိတ္ထံ-ကျရောက်ရာ ရေဆိပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ နိသီဒတိဝါ-ထိုင်၍
သော်လည်း စောင့်နေ၏၊ နိပဇ္ဇတိဝါ-အိပ်၍သော်လည်း စောင့်နေ၏။

အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ တေ ဂေါဏေ-ထိုနွားတို့ကို၊ ဒိဝသ ဘာဂံ-
တစ်နေ့အဖို့ပတ်လုံး၊ စရိတွာ-လှည့်လည်၍၊ [ဂေါစရံ ဂဟေတွာ-စားကျက်
ကိုယူပြီး၍၊ ဋီကာ၊] နိပါတတိတ္ထံ-သို့၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ နှတွာစ-
ရေကျိုးပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပိဝိတွာစ-ရေသောက်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ ပစ္စုတ္တ
ရိတွာ-ရေမှတက်၍၊ ဌိတေ-တည်သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ရသ္မိယာ-ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-
၍၊ ပတောဒေန-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈန္တော-ထိုးလျက်၊ ဝါ-မောင်းနှင်လျက်၊ အာ
နေတွာ-ဆောင်၍၊ ယောဇေတွာ-ထွန်၌ ကပ်ယှဉ်၍၊ ပုန၊ ကမ္မံ-လယ်ထွန်မှုကို
ကရောတိယထာ-သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ တေန ဘိက္ခနာ-သည်၊ တေ အဿသ
ပဿာသာ-တို့ကို၊ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ-မှ၊ အညံတြ-၌၊ နပရိယေသိတဗ္ဗာ-
န်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ သတိရသ္မိ-သတိကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ပညာပတောဒဉ္စ-
ပညာနှင့်တံကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသေ-၌၊
စိတ္တံ-နွားနှင့်တူသောစိတ်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ မနသိကာရော-နှလုံးသွင်းမှုကို၊
ပဝတ္တေတဗ္ဗော-ဖြစ်စေထိုက်၏။

ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ မနသိကာရောတော-သော၊ အဿ-ထို
ယောဂီရဟန်း၏၊ န စိရဿေဝ-မကြာမြင့်မီပင်လျှင်၊ နိပါတတိတ္ထေ-၌၊ ဂေါဏာ
ဝိယ-တို့ကဲ့သို့၊ တေ-ထိုအဿာသ ပဿာသတို့သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ထင်လာ
ကုန်၏၊ တတော-ထိုသို့ ထင်လာခြင်းကြောင့်၊ တေန-ထိုယောဂီရဟန်းသည်၊
သတိရသ္မိယာ-ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ-ထိုထိအပ်သော
အရပ်၌ပင်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ [ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တ-ဟု အသိအမှတ်ပြု
အပ်သော နှာခေါင်းဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားအရပ်၌ပင် ယှဉ်စေ၍၊] ပညာ

ယောဇေတွာ။ ။မနသိကာရေန ယောဇေတွာ-နှလုံးသွင်းသော အားဖြင့်ယှဉ်စေ၍၊
တစ်နည်း-“သတိရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ”ဟု ဆိုအပ်ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် “တသ္မိယေဝ
ဌာနေ ယောဇေတွာ”ဟု ထပ်၍ဆိုသည်၊ မှန်၏-ဥပမာနဘက်၌ “ဗန္ဓန+ယောဇေန-နွားကို
ဖွဲ့ချည်ခြင်း၊ ထွန်၌တပ်ခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ် ၂ မျိုးရသော်လည်း ဥပမေယျဘက်၌ ၂ မျိုး
မရ၊ သတိဖြင့်ဖွဲ့ခြင်း ဗန္ဓနကိုပင် ထိုနိမိတ္တဌာန၌ ယှဉ်စေခြင်းဟူသော တစ်မျိုးသာ
ရသည်။

ပတောဒေန-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇန္တေန-လျက်၊ ပုန၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-အဖန်
ဖန် အားထုတ်ရာ၏၊ ဝါ-ရမည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အနုယုဉ္ဇတော-အဖန်ဖန်အားထုတ်
သော၊ တဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ နစိရဿေဝ-လျှင်၊ နိမိတ္တံ-ဥဂ္ဂဟနိမိတ်
သည်၊ ဝါ-ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ပန-ဆက်၊ တံဧတံ-ထိုနိမိတ်သည်၊
သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌၊ ဧကသဒိသံ-တစ်မျိုး
တည်းတူသည်၊ န ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အပိစခေါ-အဟုတ်ကား၊
ကဿစိ-အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌၊ သုခသမ္ဘဿံ-ကောင်းသောအတွေ့ကို၊
ဥပ္ပာဒယမာနော-ဖြစ်စေလျက်၊ တူလပိစုဝိယ-လဲအစုသည် ကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊
ကပ္ပာသပိစုဝိယ-ဝါဂွမ်းအစုသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါတဓာရောဝိယ-
လေပြည်လေညင်း အယဉ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ) ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊
ဣတိ-သို့၊ ဧကစ္စေ-တို့သည်၊ အာဟု၊ ထွက်လေ ဝင်လေသည်လည်း၊ ဝါဂွမ်းအစု
လေပြည်လေညင်း အယဉ်တို့ကဲ့သို့ စိတ်မှာထင်၍လာသည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ အယံ-ကာ၊ အဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣဒံ-
ဤနိမိတ်သည်၊ ကဿစိ-အချို့ယောဂီအား၊ ဝါ-အချို့ယောဂီ၏စိတ်၌၊ တာရ-
ကရူပံဝိယ-ကြယ်တာရာ အဆင်းအရောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မုတ္တဂုဠိကာ
ဝိယစ-ပုလဲလုံးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်လာ၏)၊ ကဿစိ-
အား၊ ဝါ-၌၊ ခရသမ္ဘဿံ-ကြမ်းသော အတွေ့ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ကပ္ပာသဠိဝိယ-
ဝါစေ့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သာရဒါရသုစိဝိယစ-အနှစ်ရှိသော သစ်သားဆံထိုး
ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [အနှစ်ရှိသော သစ်သားချောင်းကဲ့သို့-ဟူလို၊] (ဥပဋ္ဌာတိ)၊
ကဿစိ၊ ဒိဃပါမင်္ဂသုတ္တံဝိယ-ရှည်သောဆောက်လုံးချည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
ကုသုမဒါမံဝိယ-ပန်းဆိုင်၊ ပန်းကုံးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဓူမသိခါဝိယစ-
အခိုးအလျှံကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဥပဋ္ဌာတိ)၊ ကဿစိ၊ ဝိတ္တတံ-ပြန့်ကျယ်သော၊
မက္ကဋကသုတ္တံဝိယ-ပင့်ကူချည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝလာဟက ပဋ္ဌလံဝိယ-
မိုးတိမ်လွှာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဒုမပုပ္ဖံဝိယ-ပဒုမ္မာကြာပွင့်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ရထစက္ကံဝိယ-ရထားစက်ဘီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ စန္ဒမဏ္ဍလံဝိယ-လဝန်းကဲ့
သို့လည်းကောင်း၊ သူရိယမဏ္ဍလံဝိယစ-လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏။

နိမိတ္တံ ။ ။ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဝါ၊ ထို ၂ မျိုးလုံးကိုပင် “နိမိတ္တံ”ဟု
တပေါင်းတည်းဆိုထားသည်၊ မှန်၏-တူလပိစုစသော ဥပမာ ၃ ရပ်သည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့်
ဆိုင်၏၊ အဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယ၌လာသော ဥပမာတို့ကား ဥဂ္ဂဟပဋိဘာဂ ၂ မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်၏၊
ထိုတွင် တာရကရူပံဝိယသည် ၂ မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်၏၊ မဏိဂုဠိကာဝိယ စသည်ကား
ပဋိဘာဂနိမိတ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်။

စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ သမ္ပဟုလေသု-န်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည် သုတ္တန္တံ-သုတ္တန်ကို၊ သဇ္ဈာယိတွာ-သရဇ္ဈာယ၍၊ နိသိန္နသု-ထိုင်နေကုန်လသော်၊ ဝါ-ထိုင်နေကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-တို့တွင်၊ ဧကေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝါ-ရဟန်းက၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ဝါ-အရှင်ဘုရားတို့၏စိတ်၌၊ ကိဒိသံ-သည်၊ ဟုတွာ၊ ဣဒံသုတ္တံ-ဤသုတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဝါ-တစ်ပါးက၊ မယံ-အား၊ ဝါ-၌၊ မဟတိ-သော၊ ပဗ္ဗတေယျာ-တောင်မှစီးကျလာသော၊ နဒီဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဟုတွာ၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ အပရော-အခြားရဟန်းသည်၊ ဝါ-က၊ မယံ-အား၊ ဝါ-၌၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဝနရာ ဧဝိ-တောတန်းကဲ့သို့၊ (ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ ဣတိအာဟ)၊ အညော-အခြားတစ်ပါး သည်၊ ဝါ-က၊ မယံ၊ သီတဏ္ဌာယော-အေးမြသောအရိပ်ရှိသော၊ သာခါသမ္ပန္နော-အခက်အလက်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဖလဘာရဘရိတ ရက္ခောဝိယ-အသီးဝန်ဖြင့် ပြည့်နေသော သစ်ပင်ကဲ့သို့၊ (ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊) ဣတိ (အာဟ)၊ ဟိ-ဆက်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-ရဟန်းတို့၏စိတ်၌၊ ဧကမေဝ-တစ်ပါး တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံသုတ္တံ-သည်၊ သညာနာနတာယ-အမှတ်အသား ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နာနတော-ကွဲပြားသောအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာတိယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဧကမေဝ-တစ်မျိုးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံဧတံကမ္မဋ္ဌာနံ-ထိုအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သညာနာနတာယ-ကြောင့်၊ နာနတော-ထူးသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၊ သညဇံ-ဘာဝနာသညာကြောင့် ဖြစ်၏၊ သညာနိဒါနံ-ဘာဝနာသညာဟူသော အကြောင်းရှိ၏၊ သညာပ္ပဘဝံ-ဘာဝနာသညာဟူသော အစအမွန်ရှိ၏၊ တသ္မာ-

တဉ္စပနေတံ။ ။ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်မျိုးတည်း ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အမျိုးမျိုး နိမိတ်ထင်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “တဉ္စပနေတံ” စသည်မိန့်၊ ဤပုဒ်ကို (ဥပမာ စကားကို ကျော်၍) “ဧဝံ ဧကမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ” ကျမှတွဲပါ။

မဟတိ၊ ပေ၊ ရက္ခောဝိယ။ ။ကျေပွန်စွာလေ့လာပြီးသောအခါ အဆက်မပြတ် ထင်မြင်နေခြင်း၊ သုတ္တန်က ကျယ်ဝန်းခြင်းကိုမှန်း၍ တောင်ပေါ်က အဟုန်ပြင်းစွာ ဆင်း၍လာသော မြစ်ကြီးနှင့်တူ၏ဟု-ထင်လာ၏၊ အနက်သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံ၍ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသောကြောင့် စိတ်နှလုံးကို နှစ်သက်စေနိုင်ရကား သုတ္တန်သည် တစ်တောလုံးပွင့်နေသော တောအစဉ်အတန်းကဲ့သို့ ထင်လာ၏၊ အနုသန္ဓေ (စကားအဆက်) အမျိုးမျိုးမြှုပ်ထားသော ပေယျာလကို ဖော်စရာ နည်းအမျိုးမျိုး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမျိုးမျိုးပါရှိရကား သုတ္တန်အလိုရှိသူများ ချဉ်းကပ်စဖွယ် (အရိပ်အသီးတို့ဖြင့် ပြည့်ကြွယ်သော သစ်ပင်ကြီးကဲ့သို့) ထင်လာသည်။

ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သညာဇ၏ အဖြစ်ကြောင့်) သညာနာနတာယ-ကြောင့်၊ နာန
တော-အားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-၏၊ [ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသည် ပရမတ္ထသဘောတရား
မဟုတ်၊ ဘာဝနာသညာကြောင့် ဖြစ်သော ပညတ်မျှသာတည်း၊ ထို့ကြောင့်
သညာအားလျော်စွာ အမျိုးမျိုးထင်လာရသည်၊] ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗွံ-၏၊
ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊) [“ဝေဒိတဗွံတိ”
ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။]

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ အဿာသာရမဏ်-
ထွက်သက်လျှင် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တံ-သည်၊ အညမေဝ-ပဿာသာရမဏစိတ်မှ
တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ ပဿာသာရမဏ်-ဝင်သက်လျှင် အာရုံရှိသော (စိတ္တံ)
အညံ (ဧဝ)-အဿာသာရမဏစိတ်မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ နိမိတ္တာရမဏ်-
သော၊ (စိတ္တံ) အညံ (ဧဝ)-အဿာသ ပဿာသာရမဏစိတ်တို့မှ တစ်မျိုး
တခြားသာတည်း၊ ဟိ-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ယောဂီရဟန်း၏ သန္တာန်၌၊
တယော-န်သော၊ ဣမေဓမ္မာ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-န်၊ တဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏
သန္တာန်၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ အပ္ပနံ-အပ္ပနာစွာသို့၊ နေဝပါပုဏ္ဏာတိ-နိုင်၊
ဥပစာရံ-ဥပစာသို့၊ န (ပါပုဏ္ဏာတိ)၊ [“န ဥပစာရန္တိ-ဥပစာရမ္ပိ န ပါပုဏ္ဏာတိ၊
ပဂေဝ အပ္ပနန္တိ အဓိပ္ပာယော” ဟူသောဋီကာစကားကိုထောက်လျှင် ရှေးအဋ္ဌ
ကထာစာအုပ်များ၌ “နေဝ အပ္ပနံ”ဟူသောပါဌ် ပါဟန်မတူ၊] ပန-အနွယ်
ကား၊ ယဿ-အကြင် ယောဂီရဟန်း၏ သန္တာန်၌၊ တယော-န်သော၊ ဣမေ
ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-န်၏၊ တဿေဝ-ထိုယောဂီရဟန်း၏ သန္တာန်၌သာ
လျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်၊ ဥပစာရဉ္စ-သို့လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာဉ္စ-သို့လည်း
ကောင်း၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-ရောက်နိုင်၏၊ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဥပစာရဉ္စ အပ္ပနာဉ္စ-ဟု ရှိ
၏၊ ဥပစာရက အလျင်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစာရှိအတိုင်းသာ ကောင်း၏၊]
ဟိ-သာဓကကား၊ နိမိတ္တံ၊ ပေ၊ ဥပလဗ္ဘတိတိဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကား
ကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဤဂါထာ၏ အနက်ကို ရှေ့ကကစောပမာ
၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ဤဂါထာကို ရှေ့ ကကစောပမာ၌ ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယခု
ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြီးစေခြင်းငှာ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထပ်၍
ဆောင်ယူပြန်သည်။]

≡ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိမိတ္တေ-ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌိတေ-
သော်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အာစရိယသန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာ၊ အာရောစေတဗွံ-
လျှောက်ထားရာ၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ မယံ-အား၊ ဝါ-၌၊ ဧဝရူပနာမ-ဤသို့
သဘောရှိသည်မည်သော အာရုံသည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်လာပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊

(အာရောစေတဗ္ဗံ)၊ ပန-ဆက်၊ အာစရိယေန-သည် ဧတံ-ဤအာရုံသည်၊ နိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်တည်း၊ ဣတိဝါ-သို့လည်းကောင်း၊ (ဧတံ) နနိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်မဟုတ်၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အာဝုသော၊ ဧဝံ ဟောတိ-ဤသို့ဖြစ်လာတတ်၏၊ [ဘာဝနာကို အားထုတ်သူမှာ ဤသို့ ဖြစ်လာတတ်၏။] ဣတိ၊ ဝတ္ထု-ပြီး၍၊ ပုနပ္ပုနံ၊ မနသိကရောဟိ-လော၊ ဣတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ နိမိတ္တန္တိ-ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူ၍၊ ဝုတ္ထေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝေါသာနံ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏၊ န နိမိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထေ-ပြန်သော်၊ နိရာသောဝ-အာသာမရှိတော့သည်သာ၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိသီဒေယျ-ဆုတ်နစ်ရာ၏၊ တသ္မာ၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထို ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ အဝတွာ၊ မနသိကရေယေဝ-ဘာဝနာနှလုံးသွင်းမှု၌သာ၊ ယောဇေတဗ္ဗော-တိုက်တွန်းထိုက်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ တာဝ-မဇ္ဈိမဘာဏကထေရ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ ဒီဃဘာဏကာ-ဒီဃဘာဏကထေရ်တို့သည်၊ (အာဟု)၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာ-တို့သည်၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-ရှင်၊ ဣဒံ-ဤထင်လာသော အာရုံသည်၊ နိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်တည်း၊ သပ္ပုရိသ-သူတော်ကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ပုနပ္ပုနံ၊ မနသိကရောဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ (အာဟု)၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အနေန-ဤ ယောဂီရဟန်းသည်၊ နိမိတ္တေဝ-ပဋိဘာဂနိမိတ်၌သာ၊ စိတ္တံ-ဘာဝနာစိတ်ကို၊ ထပတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် (ပဋိဘာဂနိမိတ်၌ ဘာဝနာစိတ်ကို ထားခြင်းဖြင့်၊) [ဝုတ္ထပ္ပကာရေန ပဋိဘာဂနိမိတေယေဝ ဘာဝနာစိတ္တဿ ထပနေန၊] အဿ-ထို ယောဂီရဟန်း၏၊ အယံ (ဘာဝနာ)- ဤ ဘာဝနာသည်၊ ဣတော- ဤ

ဝေါသာနံ၊ ဝိသီဒေယျ။ ။ “ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်ဖို့ ခဲယဉ်းလှ၏၊ ယခုပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်လာပြီ၊ နောက်မှတရားထူး(ချာန်)ရအောင် အားထုတ်တော့မည်” ဟု ကြံလျက် တရားကို ဆက်၍အားမထုတ်တော့ဘဲ ရပ်ထားခြင်းကို “ဝေါသာနံအာပဇ္ဇေယျ” ဟု ဆို၏၊ “ဤမျှလောက်ကြာအောင် အားထုတ်ပါလျက် နိမိတ်ကလေးမျှ မထင်သေး၊ ငါဟာတရားထူးနှင့် မထိုက်သော အာဗ္ဗုပ္ပုရိသဖြစ်လေရောသလား” ဟု တွေးတောကာ စိတ်ဆုတ်နစ်စရာ ရှိခြင်းကို “ဝိသီဒေယျ” ဟု ဆိုသည်။

မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန။ ။ “ဤအကျင့်ဖြင့် ဇရာမရဏမှ လွတ်ရတော့မည်” ဟု ကြံစည်၍ ကျင့်သူမှာ ယခုထင်လာသော အာရုံဟာ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်တယ်” ဟု ပြောရုံမျှဖြင့် အဘယ်မှာ ဝေါသနသို့ ရောက်စရာရှိမည်လဲ၊ တိုး၍အားထုတ်စရာရှိပါတယ်၊ ထို့ကြောင့် “ခုထင်လာသော အာရုံဟာ ပဋိဘာဂနိမိတ်ပဲ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အထပ်ထပ်ကြိုးစားပေတော့” ဟု ပြောရမည်ဟု မဇ္ဈိမဘာဏကာတို့က မိန့်ဆိုကြသည်။

ထင်လာရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-၍၊ ထပနာဝသေန ဘာဝနာ-ထပေနာ၏အစွမ်းဖြင့် ပွားစေခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ [အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာ၊ ထပနာဟု ၃ မျိုးတွင် ဤပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှစ၍ အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာ နည်းနှင့် မဆိုင်တော့ဘဲ အပ္ပနာဈာန် ပေါ်လာအောင် စိတ်ကို ထားခြင်းဟူသော ထပနာဘာဝနာဖြစ်ပြီ-ဟူလို။]

ဟိ-သာဓကကား၊ ပေါရာဏေဟိ-တို့သည်၊ နိမိတ္တေ၊ ပေ၊ နိဗန္ဓတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤ ဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး နိမိတ္တေ-ပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ စိတ္တံ-ဘာဝနာစိတ်ကို၊ ထပယံ-ထားသော၊ ဓိရော-ပညာရှိသည်၊ အဿာသ ပဿာသေ-၌၊ နာနာကာရံ-ဒီဃ ရဿဟူသော အမျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဘာဝယံ-ကွယ်ပျောက်စေလျက်၊ သကံ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-ဘာဝနာ စိတ်ကို၊ နိဗန္ဓတိ-အပ္ပနာပေါ်လာအောင် ဖွဲ့ထား၏။

နိမိတ္တေ ထပယံ။ ။ဤဂါထာကား ဆိုအပ်ပြီးအဓိပ္ပာယ်ကိုပြသော ရှေးဆရာတို့၏ ဂါထာတည်း။ နိမိတ္တတိ-ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ၊ ထပယံ စိတ္တန္တိ-ဘာဝနာစိတ္တံ ထပေန္တော၊ ထပနာဝသေနမနသိကရောန္တောတိအတ္တော၊ နာနာကာရံ-“စတ္တာရော ဝဏ္ဏာဝတ္တန္တိ” ဟု ဆိုအပ်ခဲ့သော ဒီဃ အဿာသပဿာသ၊ ရဿ အဿာသပဿာသကိုပင် (သာမည နိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့်) “နာနာကာရံ” ဟု ဧကဝုစ်အားဖြင့် ဆိုထားသည်။

ဝိဘာဝယံ။ ။“ဝိဘာဝေန္တော အန္တရဓာပေန္တော” ဟု ဖွင့်၏။ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှစ၍ ထိုဒီဃရဿဖြစ်သော အဿာသ ပဿာသတို့ကို နှလုံးမသွင်းလျှင် ထို ၄ မျိုးကို ကွယ်ပျောက်စေသကဲ့သို့ ဖြစ်တော့၏။ သူ့ဘာသာသူ ရှုရှိုက်နေသော်လည်း နှလုံးမသွင်းသောကြောင့် စိတ်ထဲမှာ ကွယ်ပျောက်နေသည်-ဟူလို။

အဿာသ ပဿာသေ၊ ပေ၊ နိဗန္ဓတိ။ ။အဿာသ ပဿာသေ ယော နာနာ ကာရော၊ တံ ဝိဘာဝယံ၊ (ဤအလိုရှေ့လှည့်၍စပ်၊) အနက်ပေးပုံကို နိဿအတိုင်းသိပါ။ အဿာသ ပဿာသ သမ္ဘုတေ ဝါ နိမိတ္တေ၊ [ဤအလို “အဿာသ ပဿာသေ- အဿာသ ပဿာသကြောင့် ဖြစ်သော၊ နိမိတ္တေ-ပဋိဘာဂနိမိတ်၌” ဟု ပေး၍ “ထပယံ စိတ္တံ၊ ပေ၊ နိဗန္ဓတိ” ဟု ပေးပါ။ သကံစိတ္တံ နိဗန္ဓတိတိ-တာယ ဧဝံ ထပနာယ (ထိုအပ္ပနာပေါ်အောင်ထားခြင်းဖြင့်ပင်) အတ္တနော စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓတိ၊ “အပေတိတိ အတ္တော-အပ္ပနာဖြစ်ပေါ်လာစေ၏” ဟု အနက်မှတ်။

ကေစိဝါဒ။ ။ဝိဘာဝယံကို ဝိဒိတံ ပါကဋ် ကရောန္တော-ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့် သည် ပဋိဘာဂနိမိတ်မပေါ်မီ ရှေ့အဖို့၌ သင့်စရာရှိ၏။ ထိုနည်းကိုလိုက်၍ နိဿယ၌ အနက်ပေးလိုလျှင် “ဓိရော-ပညာရှိယောဂီသည်၊ အဿာသ ပဿာသေ-၌၊ နာနာကာရံ- ဒီဃရဿစသော အမျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဘာဝယံ-ထင်ရှားပြလျက်၊ နိမိတ္တေ- ပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ စိတ္တံ-ကို၊ ထပယံ-လျက်၊ သကံ-သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ နိဗန္ဓတိ-အပ္ပနာ ပေါ်လာသည့်အောင် ဖွဲ့ဆိုထား၏” ဟု ပေးပါ။

ဧဝံ-သို့၊ တဿ-ထိုယောဂီရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော-
ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်လာရာ အခါမှ၊ ပံဘုတိ-၍၊ နီဝရဏာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-
တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ-ပယ်ခွာအပ်ကုန်ပြီးသည်သာ၊ ဟောန္တိ-န့်၏၊ ကိလေ
သာ-နီဝရဏနှင့်ယှဉ်ဖက် ကိလေသာတို့သည်၊ သန္နိသိန္နာဝ-ငြိမ်သက်စွာ
တည်နေကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ သတိ-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတာယေဝ-အာရုံ၌ စွဲ
ကပ်တည်နေသည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ စိတ္တံ-ဘာဝနာစိတ်သည်၊ သမာဟိတ
မေဝ-ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သည်သာ၊ ဝါ-တည်ကြည်သည်သာ၊
(ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဥပစာရဘူမိယံ-ဥပစာရအခိုက်အတန့်၌၊ နီဝရဏပွ
ဟာနေနဝါ-နီဝရဏတို့ကို ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိလာဘ
ဘူမိယံ-ဈာန်ကိုရရာအခိုက်အတန့်၌၊ အင်္ဂပါတုဘာဝေနဝါ-ဈာန်အင်္ဂါတို့၏
ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-၂ပါးကုန်သော၊ အာကာ
ရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဣဒံစိတ္တံ-ဤဘာဝနာစိတ်သည်၊ သမာဟိတနာမ-
ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သည်မည်သည်၊ ဝါ-တည်ကြည်သည် မည်သည်၊
ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဥပစာရဘူမိတိ-ကား၊ ဥပစာရသမာဓိ-

နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတောစသည်။ ။သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့၏ အလွန်သန့်ရှင်း ထက်မြက်
ခြင်းကြောင့် အသဒ္ဓိယ=ကောသဇ္ဇစသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် စိတ်အစဉ်မှ
အလွန်ဝေးကွာကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါဗိုလ်စသော ဗိုလ် ၅ ပါးတို့သည် ထောက်ပံ့
ကူညီထားအပ်သော ဝိတက်စသော ကာမာဝစရဈာန်အင်္ဂါတို့သည် ထင်ရှားပေါ်လာရကား
ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့လည်း (ယှဉ်ဘက်ကိလေသာတို့နှင့်အတူ) ဝေးကွာ၍နေကြ
ကုန်၏၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကာမာဝစရဥပစာရသမာဓိဈာန်ပေါ်လာ
၏၊ ထို့ကြောင့် “နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော၊ ပေ၊ သမာဟိတမေဝ” ဟု မိန့်သည်၊ ထိုပါဌ်တို့၌
ဧဝသဒ္ဓါထည့်ခြင်းကား “ထိုကဲ့သို့ အကျိုးရဖို့ရန် အားထုတ်ထိုက်သည်” ဟု ပြလို၍
ထည့်ထားခြင်းတည်း။

ဒွိဟိ အာကာရေဟိ။ ။ဈာန်ဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခဒူရိဘာဝေါ-ဈာန်တရားတို့၏
ဆန့်ကျင် ဘက် နီဝရဏတို့မှ ဝေးကွာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်း၊ ထိရဘာဝပ္ပတ္တိစ-
ခိုင် မြဲသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်း၊ ဣတိ ဣမေဟိ ဒွိဟိ
ကာရဏေဟိ၊ ထိုတွင် ပဌမအကြောင်းသည် “နီဝရဏပွဟာနေန”နှင့် သဘောတူ၏၊
ဒုတိယအကြောင်းကား “အင်္ဂပါတုဘာဝေန”နှင့် အဆိုချင်းမတူသော်လည်း သဘောချင်းတူ၏၊
ဘာကြောင့်နည်း၊ ခိုင်မြဲခြင်းနှင့် ဈာန်အင်္ဂါ ထင်ရှားခြင်းသည် သဘောတူသောကြောင့်တည်း။

ဥပစာရဘူမိ။ ။[ဤနေရာ၌ အဝတ္ထာဘုံကို “ဘူမိ” ဟုဆိုသည်၊] ဥပစာရ
အခိုက်အတန့်၌ သမာဓိသည် အားမရှိသေး၊ အားမရှိသောကြောင့် (မတ်တတ်ရပ်ဖို့ရန်
သင်နေဆဲကလေးသည် ထူပေးရင်း လဲရင်းဖြစ်သကဲ့သို့) ဥပစာရသမာဓိဇော-ဟူသော
ကုသိုလ်ဇောဝီထိလည်း ဖြစ်ပေါ်လာရင်း ဘဝင်ကျရင်း ဖြစ်နေသည်။

ဥပစာရသမာဓိတည်း၊ ပဋိလာဘဘူမိတိ-ကား၊ အပ္ပနာသမာဓိ-တည်း၊ တေသံ-
ထိုဥပစာရသမာဓိအပ္ပနာသမာဓိတို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုတတ်သော
အထူးကား၊ ကိ-နည်း၊ ဥပစာရသမာဓိ-ဈာန်၏အနီး၊ ဥပစာအခိုက်၌ဖြစ်သော
သမာဓိသည်၊ ကုသလဝီထိယံ-ကုသိုလ်ဇောအစဉ်၌၊ ဇဝိတွာ-အဟုန်ဖြင့် ဖြစ်
၍၊ ဝါ-စောပြီး၍၊ ဘဝံ-သို့၊ ဩတရတိ-သက်ရောက်၏၊ အပ္ပနာသမာဓိ-
အပ္ပနာသမာဓိသည်၊ ဒိဝသဘာဂေ-နေ့အဖို့၌၊ အပ္ပေတွာ-ဈာန်သို့ရောက်၍၊
နိသိန္နဿ-ထိုင်နေလသော်၊ ဒိဝသဘာဂမ္ပိ-နေ့အဖို့ပတ်လုံးလည်း၊ ကုသလဝီ
ထိယံ-၌၊ ဇဝတိ-အဟုန်ဖြင့်ဖြစ်၏၊ ဝါ-စော၏၊ ဘဝံ-သို့၊ န ဩတရတိ၊
ဒွိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ ဣမေသုသမာဓိသု-တို့တွင်၊ နိမိတ္တပါတဘာဝေန-
ပဋိဘာဂနိမိတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပစာရသမာဓိနာ-ဖြင့်၊ သမာဟိတံ-
ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သော၊ ဝါ-သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ။

အထ-ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်လာရာ ထိုအခါ၌၊ အနေန-ဤယောဂီရဟန်း
သည်၊ တံ နိမိတ္တံ-ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၊ ဝဏ္ဏတော-အဆင်းအားဖြင့်၊ [ပိစု
ပိဏ္ဏ တာရကရူပါဒီသုဝိယ-ဖြူသော အဆင်းရှိသော လဲအစု၊ ကြယ်ရောင်
အပေါင်း အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌိတဝဏ္ဏတော-ထင်လာသော ဖြူသော
အဆင်းအားဖြင့်၊] နေဝ မနသိကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ လက္ခဏတော-အမှတ်လက္ခဏာ
အားဖြင့်၊ [ခရဘာဝါဒိ သဘာဝတော-ဝါစေ့စသည်တို့၏ ကြမ်းသည်၏အဖြစ်
ဟူသော သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် အနိစ္စာဒိသဘာဝတောဝါ၊] န ပစ္စဝေက္ခိ
တဗ္ဗံ-ထိုက်၊ အပိစခေါ-စင်စစ်ကား၊ ခတ္တိယမဟေသိယာ-ခတ္တိယဇာတ်ရှိသော
မိဖုရားသည်၊ စက္ကဝတ္တိဂဗ္ဘော-စကြာမင်းလောင်း ကိုယ်ဝန်ကို၊ (ရက္ခိတော)
ဝိယ-စောင့်ရှောက်အပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကဿကေန-သည်၊ သာလိ
ဂဂဗ္ဘော-သလေးမုယော၏ မှည့်ခါနီးဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဝါ-ဖုံးတုန်းလုံး
ဟုန်းဖြစ်သော သလေးမုယောကို၊ (ရက္ခိတော)ဝိယ-လည်းကောင်း၊ (တထာ)
အပ္ပမတ္တေန-မမေ့မလျော့သည့်၊ (ဟုတွာ) ရက္ခိတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ ဝါ-
ရမည်၊ (ကဿာ၊ ရက္ခိတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်ရာသနည်း) ဟိ (ယဿာ) အဿ-

ပဋိလာဘဘူမိ။ ။ဈာန်ရသောအခိုက်အတန့်ကို “ပဋိလာဘဘူမိ” ဟု ခေါ်၏၊
ထိုအခိုက်၌ကား သမာဓိအားကောင်းသောကြောင့် (အားကောင်းသောယောက်ျားသည်
နေရာမှ ထပြီးနောက်တစ်နေ့လုံးမထိုင်ဘဲနေလိုက နေနိုင်သကဲ့သို့) တစ်နေ့လုံး တစ်ည၌
လုံး ကုသိုလ်ဇောဝီထိ (ဈာန်ဝီထိ) ဖြစ်စေကာ ဘဝင်မကျစေဘဲနေလိုက ဘဝင်မကျစေဘဲ
နေနိုင်သည်။

ထိုယောဂီရဟန်းအား၊ ဝါ-သည်၊ ရက္ခိတံ-စောင့်ရှောက်အပ်သော ပဋိဘာဂ
နိမိတ်သည်၊ ဖလဒံ-အပ္ပနာဟူသော အကျိုးကို ပေးနိုင်သည်၊ ဟောတိ-
တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့စောင့်ရှောက်လျှင် အကျိုးကိုပေးနိုင်သောကြောင့်၊
ရက္ခိတံ-ရာ၏၊) [အကျိုးပေးပုံကိုပြလို၍ ဂါထာကို မိန့်...နိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိ
မိတ်ကို၊ ရက္ခတော-စောင့်ရှောက်အပ်သော ယောဂီရဟန်း၏၊ လဒ္ဓပရိဟာနိ-
ရအပ်ပြီးသော ဥပစာရဈာန်၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ အာရက္ခမိ-
ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ အသန္တမိ-မရှိလသော်၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-
ရအပ် ရအပ်ပြီးသော ဥပစာရဈာန်သည်၊ ဝိနဿတိ-ပျောက်၍ ပျောက်၍သွား
၏၊ ဣတိ-ဤကား စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ အကျိုးတည်း။]

တတြ-ထို စောင့်ရှောက်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ရက္ခဏူပါယော-စောင့်ရှောက်
ခြင်း၏ နည်းလမ်းတည်း၊ တေနဘိက္ခုနာ-သည်၊ အာဝါသော-နေရာကျောင်း
လည်းကောင်း၊ ဂေါစရော-ဆွမ်းခံရာရွာလည်းကောင်း၊ ဘဿံ-ပြောဆိုအပ်သော
စကားလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနံ-ဘောဇဉ်လည်း
ကောင်း၊ ဥတု-ဥတုလည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထော-ဣရိယာပုထ်လည်း ကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ သတ္တံ-ဤ ၇ ပါးတို့ကို၊ အသပ္ပာယာနိ-
မလျောက်ပတ်သည်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-၍၊ တာနေဝသတ္တံ-ထို ၇ ပါးတို့ကိုပင်၊
သပ္ပာယာနိ-လျောက်ပတ်သည်တို့ကို၊ သေဝေန္တေန-မှီဝဲလျက်၊ ပုနပ္ပုနံ၊ တံ
နိမိတ္တံ-ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၊ မနသိကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊
သပ္ပာယ သေဝနေန-လျောက်ပတ်သော အရာတို့ကို မှီဝဲခြင်းအားဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-
ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို၊ ထိရံ-ခိုင်မြဲသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝုဗ္ဗိ-ကြီးပွားခြင်းသို့၊
ဝိရုဇ္ဈိ-စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဂမယိတွာ-ရောက်စေပြီး၍။

လဒ္ဓပရိဟာနိ။ ။လဒ္ဓဥပစာရဈာနပရိဟာနိ၊ နိမိတ်ပျောက်မသွားလျှင် ထိုနိမိတ်ကို
အာရုံပြုသော ဥပစာရဈာန်လည်း မပျောက်နိုင်၊ နိမိတ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်း မရှိ၍
ပျောက် သွားလျှင်ကား ထိုနိမိတ်နှင့် စပ်နေသော ဥပစာရဈာန်လည်း ပျောက်ရမည်သာ၊
ထို့ကြောင့် “အာရက္ခမိ၊ အသန္တမိ” စသည်ကိုမိန့်သည်။

သပ္ပာယံ၊ အသပ္ပာယ။ ။မိမိနှင့် သင့်သောဆွမ်းကိုရဖို့လွယ်ကူရာ ရွာသည်
သပ္ပာယ ဂေါစရမည်၏၊ ထိုသို့မလွယ်ကူရာ ရွာ(အရပ်)သည် အသပ္ပာယဂေါစရမည်၏၊
အပ္ပိစ္ဆကထာ-စသော (ဒေသဂုံတ္တရ၊ ၁-ပဏ္ဏာသ၊ မဟာဝဂ်၌ လာသော) ကထာ
၁၀ ပါးသည်သပ္ပာယဘဿ မည်၏၊ ရာဇကထာ-စသော ၃၂ ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာသည်
အသပ္ပာယဘဿမည်၏၊ ကျန်၅ ပါးတွင်ကား အကြင်အကြင် အာဝါသစသည်၌နေသူမှာ
သမာဓိမရသေးသောစိတ်သည် သမာဓိရ၏၊ ထိုထို အာဝါသ စသည်သည် သပ္ပာယမည်၏၊
ထိုသို့သမာဓိရဖို့ရန်မဟုတ်သော အာဝါသစသည်သည် အသပ္ပာယမည်၏။

ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ-အဇ္ဈဗာဟိ, ၂ လီဝတ္ထု, သန့်ရှင်းမှုကို, ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယသမတ္တ ပရိပါဒနတာ-သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တကုသလတာ-နိမိတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ယသ္မိံသမယေ-အကြင်အခါ၌၊ စိတ္တံ-တက်ကြွသောစိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-နှိပ်ထိုက်၏၊ တသ္မိံသမယေ-နှိပ်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ စိတ္တနိဂ္ဂဏှနာ-တက်ကြွသော စိတ်ကို နှိပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယသ္မိံသမယေ-၌၊ စိတ္တံ-ဆုတ်နစ်သောစိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ချိုးမြှောက်ထိုက်၏၊ တသ္မိံသမယေ-ချိုးမြှောက်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ စိတ္တပဂ္ဂဏှနာ-ဆုတ် နစ်သောစိတ်ကို ချိုးမြှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ [“ဋီကာအဖွင့်များ၌ “နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ” ဝါကျအလျင်ရှိသောကြောင့် ထိုဝါကျကို ရှေ့ကနေစေရမည်၊ ယခု အဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ ရှေ့နောက်ပြန်နေ၏၊] ယသ္မိံသမယေ-၌၊ စိတ္တံ-မသာမယာ ဖြစ်နေသောစိတ်ကို၊ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ-ရွှင်လန်းစေထိုက်၏၊ တသ္မိံသမယေ-ရွှင်လန်းစေထိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ စိတ္တသမ္ပဟံသနာ-မသာယာသော

ဝတ္ထုဝိသဒ ကြိယာ။ ။ဤသို့အသပ္ပာယကို ရှောင်၍ သပ္ပာယကိုမှီဝဲလျှင်မကြာခင် အပ္ပနာဈာန်ပေါ်လာ၏၊ ထိုသို့ပြုပါလျက် အပ္ပနာဈာန်မပေါ်လာနိုင်သော ယောဂီသည် ၁၀ ပါးသော အပ္ပနာ ကောသလ္လဉာဏ်ကို (အပ္ပနာပေါ်လာအောင် ကြိုးစားမှု၌ကျွမ်းကျင်သောဉာဏ်ကို) ပြီးစီးစေရမည်-ဟု ပြလို၍ ဝတ္ထုဝိသဒ ကြိယာစသည်ကိုမိန့်၊ ရှည်သောဆံကို ရိတ်ခြင်း၊ ရှည်သော လက်သည်း ခြေသည်းကို ဖြတ်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း စသည်ဖြင့် အဇ္ဈတ္တဝတ္ထုကိုသန့်ရှင်းအောင်ပြုခြင်း၊ဟောင်းနွမ်းစုတ်နေသော အဝတ်သင်္ကန်းကိုချုပ်ခြင်း၊ အနံ့မကောင်းသောအဝတ်ကိုဖွပ်ခြင်း၊ အမှိုက်ရှုပ်နေသော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာကို ရှင်းလင်းခြင်းသည် ပြင်ပဝတ္ထုကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုခြင်းမည်၏၊ ဤသို့သန့်ရှင်းအောင်ပြုမှသာ ဉာဏ်လည်း သန့်ရှင်းသဖြင့် ကိစ္စကို ပြီးစီးအောင် ပြုနိုင်သည်၊ [ဝတ္ထုနံ-တို့ကို+ဝိသဒကြိယာ၊ ဝတ္ထုဝိသဒ ကြိယာ။]

ဣန္ဒြိယသမတ္တ၊ ပေ၊ကုသလတာ။ ။သဒ္ဓါနှင့်ပညာ၊ သမာဓိနှင့် ဝီရိယဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း(ညီမျှအောင်ပြုခြင်း) သည် ဣန္ဒြိယသမတ္တ ပဋိပါဒနမည်၏၊ ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ပြုအပ်ပြီးသောကသိုဏ်း နိမိတ်ဝယ် ဘာဝနာပွားခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ရအပ်ပြီးသောပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်းသည် နိမိတ္တကုသလတာ မည်၏။

စိတ္တနိဂ္ဂဟ စသည်။ ။ဝီရိယလွန်ခြင်း စသည်ကြောင့် စိတ်ပျံ့လွင့်နေလျှင် ပဿဒ္ဓိစသောဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းအားဖြင့်နှိမ်ပေးရ၏၊ စိတ်သည် တွန့်ဆုတ်နေလျှင် ဓမ္မဝိစယစသော ဗောဇ္ဈင် ၃ ပါးကို ပွားစေခြင်းအားဖြင့် မြှောက်ပေးရ၏၊ ပညာ-လုံ့လတို့၏ နံ့ခြင်း၊ ငြိမ်သက်မှု သုခမရခြင်းတို့ကြောင့် စိတ်သည် နိရဿာဒ (မသာယာမှု) ဖြစ်နေလျှင် သံဝေဂဝတ္ထု ၈ ပါးကိုဆင်ခြင်သောအားဖြင့် သံဝေဂဖြစ်စေရ၏၊ သို့မဟုတ် ဘုရား၊တရား၊သံဃာ ရတနာ ၃ ပါး၏ဂုဏ်တော်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် စိတ်ကိုကြည်လင်

စိတ်ကို ရွှင်လန်းစေခြင်းလည်းကောင်း၊ ယသ္မိံသမယေ၊ စိတ္တံ-အညီအမျှဖြစ်
 နေသော စိတ်ကို၊ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ-ဗျာပါရမပြု၊ လျစ်လျူရှုထိုက်၏။ တသ္မိံ
 သမယေ-လျစ်လျူရှုထိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ စိတ္တအဇ္ဈုပေက္ခာနာ-ညီမျှသောစိတ်ကို
 လျစ်လျူရှုခြင်း လည်းကောင်း၊ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ-ကောင်းစွာ
 အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-
 သမာဓိမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုရှောင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနာ-
 ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ ဝါ-သမာဓိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းလည်းကောင်း၊ တဒေမုတ္တတာ-
 ထိုသမာဓိ၌ ကိုင်းညွတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ-န်သော၊
 ဣမာနိ အပ္ပနာကောသလ္လာနိ-ဤအပ္ပနာစာန် ပေါ်လာခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတို့ကို၊ အဝိဇ္ဇေဟန္တေန-မစွန့်ဘဲ၊ ယောဂေါ-အားထုတ်ခြင်းကို၊
 ကရဏိယော-ပြုထိုက်၏။

တဿ-ထို ယောဂီရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
 ဖြင့်၊ အနုယုတ္တဿ-အဖန်ဖန်အားထုတ်လျက်၊ ဝိဟရတော-နေလသော်၊ ဣဒါ
 နိ-၌၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာစာန်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့ဆိုထိုက်ရာခဏ၌၊ ဘဝံ-ဘဝင်ကို၊ ဝိစ္စိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ နိမိတ္တာရမဏံ-
 ပဋိဘာဂနိတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ [ဤ
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ကား အပ္ပနာဝိထိ၌ အစဆုံးစိတ်တည်း၊ ထို့နောက်၌
 ဥပစာရ သမာဓိဇောများဖြစ်ပုံကို သင်္ကြိုဟ် အပ္ပနာဇောဝါရ၏ ဆိုင်ရာအဖွင့်
 များကို ကြည့်ကြပါလေ၊] စ-ဆက်၊ တသ္မိံ-ထို မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်၊
 နိရုဒ္ဓေ-သော်၊ တဒေဝါရမဏံ-ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကိုပင်၊ ဂဟေတွာ-၍၊
 စတ္တာရိဝါ-လေးကြိမ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊]
 ပဉ္စ ဝါ-ငါးကြိမ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [မန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊]

ရွှင်ပျစေရမည်။ [ဇာတိဘေး၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏဘေး၊ အပါယ်ဘေး၊ အတိတ်ကဝဋ်ဒုက္ခ၊
 အနာဂတ်ဝဋ်ဒုက္ခ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အာဟာရကိုရှာရမှု ဒုက္ခ၊ ဤ ပါးကို သံဝေဟဝတ္ထု
 (ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကြောင်း) ဟု ခေါ်၏၊] စိတ်သည် မပျံ့လွင့်၊ မတွန့်ဆုတ်၊
 မသာမယာ မဟုတ်ဖြစ်၍ အာရုံ၌ အညီအမျှဖြစ်နေလျှင် ထိုစိတ်ကို ဆုတ်အောင် တိုး
 အောင် ဗျာပါရမပြုဘဲ လျစ်လျူရှုရာ၏။

အသမာဟိတ၊ ပေ၊ မုတ္တတာ။ ။ကာမမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းအကျင့်ကို
 မကျင့်ဘဲ ကိစ္စများ၍ ပျံ့လွင့်သော စိတ်ထားရှိသူကို ရှောင်ခြင်း၊ ထိုအကျင့်ကိုကျင့်၍
 သမာဓိရှိသူကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း၊ သမာဓိရဖို့ရန် စိတ်၏ညွတ်ကိုင်းနေခြင်းသည်
 အသမာဟိတ ပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနာစသည် မည်၏။

ဇေနာနိ-ဇောတို့သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)၊ ယေသံ-ယင်းစိတ်တို့တွင်၊ ပဌမံ-ပဌမဇော
 ကို၊ ပရိကမ္မန္တိ-ပရိကမ်ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ဒုတိယံ-ကို၊ ဥပစာရန္တိ-ဥပစာဟူ၍၊
 (ဝုစ္စတိ)၊ တတိယံ-ကို၊ အနုလောမန္တိ-အနုလုံဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ စတုတ္ထံ-ကို၊
 ဂေါတြဘူတံ-ဂေါတြဘူဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ပဉ္စမံ-ကို၊ အပ္ပနာစိတ္တန္တိ-အပ္ပနာဇော
 စိတ်ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပဌမံ-ကို၊ ပရိကမ္မန္တိဇေဝ-ပရိကမ်ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဥပစာရန္တိစ-လည်းကောင်း၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ပေ၊ ဟိ-ဆက်၊
 စတုတ္ထမေဝ-လေးကြိမ်မြောက်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ [ဧဝဖြင့် ၃ ကြိမ်ကို
 ကန့်။] ပဉ္စမံဧဝဝါ-ငါးကြိမ်မြောက်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ [ဧဝဖြင့် ၆
 ကြိမ်ကိုကန့်။] အပ္ပေတိ-အပ္ပနာဇောဖြစ်၏၊ ဆဋ္ဌဝါ-ခြောက်ကြိမ်မြောက်သော်
 လည်းကောင်း၊ သတ္တမံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ န (အပ္ပေတိ)-အပ္ပနာဇော
 မဖြစ်၊ (ကသ္မာ)၊ အာသန္နဘဝဂံပါတတ္တာ-နီးသောဘဝင်ကျခြင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝါ-ဘဝင်ကျခါနီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော-အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တ
 ထေရ်သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊ အာသေဝနပစ္စယေန-အာသေဝနပစ္စည်းကြောင့်၊
 ဝါ-အာသေဝနပစ္စည်းကိုရမှ၊ ကုသလာဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော-န်သည်၊
 ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ဆဋ္ဌဝါ-၆ ကြိမ်မြောက်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမံဝါ-
 ၇ကြိမ်မြောက်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပေတိ-အပ္ပနာဇော ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ
 (အာဟ)၊ တံ-စကားကို၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်
 မြစ်အပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစိတ်တို့တွင်၊ ပုပ္ဖဘာဂစိတ္တာနိ-ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော
 စိတ်တို့သည်၊ ကာမာဝစရာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ အပ္ပနာစိတ္တံပန-အပ္ပနာ
 စိတ်သည်ကား၊ ရူပါဝစရံ-ရူပါဝစရတည်း၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ အနေန-ဤယောဂီ
 ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပဌမဇ္ဈာနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်ပြီးသည်၊
 ဟောတိ၊ [“ပဉ္စဂံဝိပ္ပဟိနံ” စသောပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးခဲ့ပြီ၊]
 သော-ထိုယောဂီရဟန်းသည်၊ တသ္မိံယေဝါရမဏေ-ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်
 အာရုံ၌ပင်၊ ဝိတက္ကာဒယော-ဝိတက် အစရှိသော ရန်ရန်းသော ဈာန်အင်္ဂါ
 တို့ကို၊ ဝုပသမေတွာ-ငြိမ်းစေ၍၊ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ-ဒုတိယဈာန်
 တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန်တို့သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ စ-နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့၊
 ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဈာန် ၄ ပါးကို ရခြင်းဖြင့်၊
 ထပနာဝသေန-အပ္ပနာဈာန် ပေါ်လာအောင် စိတ်ကိုထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
 ဘာဝနာယ-အာနာပါနဿတိဘာဝနာ၏၊ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ-အပြီး အဆုံးသို့
 ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ပြီးကာ၊ ဧတ္ထ-သမန္တပါသာဒိကာ မည်သော
 ဤ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ သင်္ခေပကထာ-အကျဉ်းချုပ် စကားတည်း၊

ဝိတ္တာရောပန-ကိုကား၊ ဣစ္ဆန္တေန- အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော-
မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ၌၊ [အာနာပါဿတိ
ဘာဝနာကိုပင် ဆိုအပ်သည်။] ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊
ပတ္တစတုတ္ထဇ္ဈာနော-ရောက်အပ်ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထဈာန်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-
သည်၊ သလ္လက္ခဏာဝိဝတ္တနာဝသေန-အနိစ္စ စသည်ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား
တတ်သော ဝိပဿနာ၊ ပဝတ္တသင်္ခါရတို့ကို ဆုတ်နစ်စေတတ်သော မဂ်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝဗျေတွာ-တိုးပွားစေ၍၊ ပါရိသုဒ္ဓိ-ထက်ဝန်းကျင်စင်
ကြယ်သောဖိုလ်ကို၊ ပတ္တုကာမော-ရလိုသည်၊ ဝါ-ဝင်စားလိုသည်၊ (သမာနော-
သော်၊) တဒေဝဈာနံ-ထိုစတုတ္ထဈာန်ကိုပင်၊ အာဝဇ္ဇနအဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏ
သင်္ခါတေဟိ-အာဝဇ္ဇနဝသိဘော်၊ သမာပဇ္ဇန ဝသိဘော်၊ အဓိဋ္ဌာန ဝသိဘော်၊
ဝုဋ္ဌာန ဝသိဘော်၊ ပစ္စဝေက္ခဏ ဝသိဘော်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-
နိသော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝသိပုတ္တံ-ဝသိဘော်သို့ ရောက်
သည်ကို၊ ဝါ-စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ကို၊ ပဂုဏံ-အဝါးစွာ
လေ့လာအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ [ဝသိဘော် ၅ တန်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို
သင်္ဂြိုဟ် ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ရေးထားပြီ၊] အရူပဗ္ဗင်္ဂမံ-နာမ်တရားလျှင်
ရှေ့သွားရှိသော၊ ရူပဝါ-ရုပ်တရား ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပဗ္ဗင်္ဂမံ-ရုပ်တရားလျှင်
ရှေ့သွားရှိသော၊ ရူပဝါ-နာမ်တရားကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
ရူပါရူပံ-ရုပ်နာမ်တရားကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-သိမ်းဆည်း၍၊ ဝိပဿနံ-ကို၊
ပဋ္ဌပေတိ-၏။

[“အရူပဗ္ဗင်္ဂမံဝါ၊ ပေ၊ ပဋ္ဌပေတိ” ကို ချဲ့လို၍ “ကထံ”စသည်မိန့်၊]
ကထံ-အဘယ်သို့ ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေသနည်း ဟိ-ချဲ့၊ သော-ထိုယောဂီရဟန်း
သည်၊ (ဈာနာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထပြီး၍၊ ဈာနင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-

ပါရိသုဒ္ဓိပတ္တုကာမော။ ။[သလ္လက္ခဏာဟူသည် ဝိပဿနာတည်း၊ ဝိဝတ္တနာဟူ
သည်မဂ်တည်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဟူသည် ဖိုလ်တည်း-ဟုရှေ့၌ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊] ဖလံ အဓိဂန္တုကာမော၊
သမာပဋ္ဌိတုကာမောစ၊ (ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ၌စပ်၊) တတ္ထ သလ္လက္ခဏာဝိဝတ္တနာဝသေန
ပဋ္ဌမံ မဂ္ဂါနန္တရဖလံ အဓိဂန္တုကာမော၊ [ပတ္တုကာမောကို “အဓိဂန္တုကာမော” ဟု ဖွင့်ရာ၌
သလ္လက္ခဏာဝိဝတ္တနာ ၂ မျိုးလုံးနှင့် တွဲပါ၊ ဖိုလ်ကိုရအောင် ကြိုးစားသောအခါ ဝိပဿနာရော
မဂ်ရောပါရသည်၊] တတော ပရံ သလ္လက္ခဏာဝသေန ဖလသမာပတ္တိံ သမာဋ္ဌိတုကာမော၊
ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားသောအခါ မဂ်မပါရတော့၊ ဝိပဿနာကို ရှု၍ ဖိုလ်ဝင်စားရသည်။...
(ဝိမတိ)။

တောသံ နိဿယံ၊ ဟေ၊ ပဿတိ။ ။အိမ်တွင်း၌ဝင်လာသောမြွေကိုမြင်၍ လိုက်
ဖမ်းသူသည် ထိုမြွေ၏ နေရာကိုပါမြင်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ နာမ်တရားကို ဘာဝနာဉာဏ်ဖြင့်
လိုက်သော ယောဂီသည် နာမ်တရား၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုမှစ၍ ကရဏောယတိုင်အောင်
မြင်သိရလေသည်။

သည်။ ကရဇကောယောစ-သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ ပဿတိ၊ ဟိ-ဥပမာဆောင်၊ ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ကမ္မာ
 ရဝဂ္ဂရိယာ-ပန်းဘဲသမားတို့၏ ဖားဖိုသည်၊ မေမာနာယ-မေမေဟု အသံပြု
 လသော်၊ ဝါ-ရှူးရှူးဟု မည်လသော်၊ [ဓမ္မာယန္တိယာ-မေဟု အသံပြုလျက်၊
 ဝါတံ ဂါဟာပေန္တိယာ-လေကိုယူစေလသော်၊ မှတ်လသော်။] ဘဒ္ဒဉ္စ-
 သားရေဖားဖို ကိုလည်းကောင်း၊ ပုရိသဿ-၏၊ တဇ္ဇ-ထိုလေထွက်ခြင်း
 အားလျောက်ပတ်သော၊ ဝါယာမံစ-လုံ့လကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝါတော-
 သည်၊ သဉ္စရတိ ယထာ-လှည့်လည်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ကာယဉ္စ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ၊ အဿာသပဿာသာ-
 တို့သည်၊ (သဉ္စရန္တိ)၊ ဣတိ (ပဿတိ)၊ တတော-၌၊ အဿာသပဿာသေစ-
 တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကာယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပံတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 စိတ္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ-ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်ဖက်
 စေတသိက်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ အရူပန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထပေတိ၊
 ဧဝံ-လျှင်၊ နာမရူပံ-ကို၊ ဝဝတ္ထပေတွာ-ပြီး၍၊ တဿ-ထိုနာမ်ရုပ်၏၊ ပစ္စယံ-
 အကြောင်းကို၊ ပရိယေသတိ-ရှာ၏၊ [ပစ္စပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ဆိုသည်၊]
 ပရိယေန္တောစ-ရှာပြန်သော်လည်း၊ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဒိသ္မာ၊ တီသုပိ-
 နံသော၊ အဒ္ဓါသု-အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကာလတို့၌၊ နာမရူပဿ-၏၊
 ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ကံခံ-ယုံမှားခြင်းကို၊ ဝိတရတိ-
 လွန်မြောက်၏၊ [ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကို ပြသည်၊ အဟောသိ နုခေါ် အဟံ
 အတိတမဒ္ဓါနံ စသော ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်သည်-ဟူလို။]

ဝိတိဏ္ဏခေါ်-လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ကလာပသမ္ပသနဝသေန-ကလာပသမ္ပသနနည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ တိလက္ခဏံ-
 လက္ခဏာသုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ [ကလာပသမ္ပသနဉာဏ်ကို ပြ၏၊
 ထိုဉာဏ်နှင့်တကွ နောက်နောက် ဉာဏ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း အဖွင့်
 မှာရှု၊] ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ-ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-
 ရှေ့အဖို့၌၊ [ဥဒယဗ္ဗဉာဏ်ကို ရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်း ၂ မျိုးခွဲပြီးလျှင် ရှေ့ပိုင်း၌-
 ဟူလို၊] ဥပ္ပန္န-န်သော၊ ဩဘာသာဒယော-ဩဘာသ အစရှိကုန်သော၊
 ဒသ-န်သော၊ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ-ဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော
 ဘေးရန်တို့ကို၊ ပဟာယ-၍၊ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ-ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်မြောက်
 သော၊ ပဋိပဒါနာဏံ-ပဋိပဒါဉာဏ်ကို၊ မဂ္ဂေါတိ-လမ်းမှန်ဟူ၍၊ ဝဝတ္ထပေတွာ-
 ၍၊ ဥဒယံ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပဟာယ-မရှုဘဲ ပယ်စွန့်၍၊ ဘင်္ဂါနုပဿနံ-ဘင်္ဂါနု
 ပဿနာဉာဏ်သို့၊ ပတွာ- ၍၊ နိရန္တရံ-အဆက်မပြတ်၊ ဘင်္ဂါနုပဿနေန-

ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဘယတော-ဘေးအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌိတေသု-ထင်လာကုန်သော၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု-တို့၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော-ငြီးငွေ့လျက်၊ ဝိရဇ္ဇန္တော-မတပ်မက်သည်၊ ဝိမုစ္စန္တော-လွတ်မြောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ယထာက္ကမံ၊ စတ္တရော-န်သော၊ အရိယမဂ္ဂေ-တို့သို့၊ ပါပုဏိတွာ-၍၊ အရဟတ္တဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာယ-၍၊ ဧကေနဝိသတိဘောဒဿ-တစ်ခုယုတ် ၂၀ အပြားရှိသော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏဿ-၏၊ [ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တစ်ခုယုတ် ၂၀ ကို သင်္ဂြိုဟ် “မဂ္ဂဖလဉ္စ နိဗ္ဗာန်” စသော ဂါထာ-အဖွင့်မှာရှု၊] ပရိယန္တပုတ္တော-အပြီးဆုံးသို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သဒေဝကဿ-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကဿ-သတ္တဝါအပေါင်း၏၊ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော-မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူကို ခံထိုက်သည်၊ ဝါ-အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဟောတိ၊ စ-နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အဿ-ထိုအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ယောဂီရဟန်း၏၊ [အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်ကဿ၊] ဂဏနံ-ဂဏနာနည်းကို၊ အာဒိံကတွာ-၍၊ ဝိပဿနာ ပရိယောသနာ- ဝိပဿနာအဆုံးရှိသော၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာ-သည်၊ သမတ္တာနာမ-ပြည့်စုံလုံလောက်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊ ဣတိ-ဤကား အပြီးတည်း၊... အယံ-ပြီးကား၊ သဗ္ဗကာရတော-အားဖြင့်၊ ပဌမစတုက္ကဝဏ္ဏနာ-ပဌမစတုက္က၏ အဖွင့်တည်း။

ပန-ကား၊ ဣတရေသု-ပဌမစတုက္ကမှ အခြားကုန်သော၊ တီသု-၃ပါး ကုန်သော၊ စတုက္ကေသု-စတုက္ကတို့၌၊ [ဝေဒိတဗ္ဗောဋ္ဌစပ်၊] ယသ္မာ၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ကမ္မဋ္ဌာန ဘာဝနာနယောနာမ-ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားစေနည်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ [ပဌမစတုက္ကဖြင့် ဈာန်ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မာနုပဿနာကို ဆက် လက်၍ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် ရှေ့အဖို့မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသီးခြား မရှိ-ဟူလို၊] တသ္မာ၊ အနုပဒဝဏ္ဏနာနယေနေဝ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နေသံ-ထို စတုက္ကတို့၏၊ အတ္ထော-ကို၊

ဥဒယံ ပဟာယ၊ ပေ၊ ဝိရဇ္ဇန္တော။ ။ဥဒယဗ္ဗာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတို့၏ အဖြစ်ကို (အာရုံမပြုတော့ဘဲ) စွန့်၍၊ ဘင်္ဂီနုပဿနံ ပတွာ-ထို သင်္ခါရတို့၏ အပျက်ကိုရှုတတ်သော ဘင်္ဂီနုပဿနာဉာဏ်သို့ ရောက်၍၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော- (ဘယဉာဏ် အာဒိနဝဉာဏ်ဆက်၍တိုးတက်လာသော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့်) ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌ ငြီးငွေ့လျက်၊ (မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမတိုင်အောင် တက်ပြီးလျှင်၊ ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်) ဝိရဇ္ဇန္တော-သင်္ခါရတို့၌ မတပ်မက်သည်၊ ဝိမုစ္စန္တော-သင်္ခါရတို့မှ လွတ်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရောက်သည်။ [မဂ္ဂက္ခန္ဓေဟိ အရိယော ဝိရဇ္ဇတိ ဝိမုစ္စတိတိစ ဝုစ္စတိ။]

ဝေဒိတဗျော-၏၊ ပီတိပွဋိသံဝေဒိတိ-ကား၊ ပီတိ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတံ-အသီးအသီး
ကောင်းစွာသိအပ်သည်ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ ပါကဋ်-ဉာဏ်အားထင်ရှား
သည်ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ အဿသိဿာမိ-အံ၊ ပဿသိဿာမိ-အံ၊
ဣတိ၊ သိက္ခတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ပီတိပွဋိသံဝေဒိဟူသောပါဌ်၌၊ အာရမဏ
တောစ-အာရုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟတောစ-မတွေဝေခြင်းအား
ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ပီတိ-
သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-အသီးအသီး ကောင်းစွာသိအပ်သည်၊ ဟောတိ-
၏၊ ကထံ-သို့၊ အာရမဏတော-အားဖြင့်၊ ပီတိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-
သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ သပ္ပိတိကေ-ပီတိနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ-န်သော၊
ဈာနေ-ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့ကို၊ သမာပဇ္ဇတိ-အံ၊ တဿ-တိုဈာန်ဝင်စား
သော ယောဂီရဟန်း၏၊ သမာပတ္တိက္ခဏေ-ဈာန်ဝင်စားရာခဏ၌၊ ဈာနပဋိ
လာဘေန-ဈာန်ကိုရခြင်းကြောင့်၊ အာရမဏတော-အားဖြင့်၊ ပီတိ-သည်၊
ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ကဿာ-နည်း၊) အာရမဏဿ-၏၊
ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ-အသီးသီး ကောင်းစွာသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။

ကထံ-လျှင်၊ အသံမောဟတော-အားဖြင့်၊ (ပီတိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊
ပဋိသံဝိဒိတာ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊) သပ္ပိတိကေ-ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊
ဒွေ-န်သော၊ ဈာနေ-ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်တို့ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္တာ-ဝင်စားပြီး၍၊

ပီတိပွဋိသံဝေဒိ ။ ။ပီတိယာ-ကို၊ ပဋိ ပဋိ-အသီး အသီး (ပီတိဖြစ်တိုင်း ပီတိဖြစ်
တိုင်း)၊ သမ္မဒေဝ ဝေဒနသီလော၊ [တဿီလအနက်၌ ဣပစ္စည်း၊] ပီတိယာ ဝါ ပဋိ ပဋိ
သမ္မဒေဝ ဝေဒေါတေဿ အတ္ထိတိ ပီတိပွဋိသံဝေဒိ၊ [အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်၊ ဣ၊] ပီတိ ဝါ ပဋိ
ပဋိ သမ္မဒေဝ ဝေဒယမာနောတိ ပီတိပွဋိသံဝေဒိ၊ [တဿီလအနက်မပါသော ကတ္တားဟော
သက်သက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၊] သံဝေဒနဆိုလျှင် ကောင်းစွာ သိခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်
သော်လည်း သိပုံအခြင်းအရာက တစ်မျိုးတည်းမဟုတ်၊ ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် “ပဋိ” ဟု
ထည့်ရသည်။

ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ ။ ။ဈာန်ဝင်စားဆဲခဏ၌ ပီတိကို အာရုံမပြုပါဘဲ၊ အဘယ်ကြောင့်
“သမာပတ္တိခဏေ...အာရမဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ”ဟု ဆိုအပ်သနည်းဟု မေးဖွယ်
ရှိ၍ “အာရမဏဿ ပဋိသံဝေဒိတတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။ ဈာန်၏အာရုံကိုသိလျှင်
အာရမဏိကဖြစ်သောဈာန်၊ ထို ဈာန်တွင်ပါဝင်သော ပီတိကိုလည်း သိပြီးသားဖြစ်တော့သည်-
ဟူလို၊ ဥပမာ-မြွေရှာသော ယောက်ျားသည် ထိုမြွေ၏ နေရာကို တွေ့လျှင် ထိုမြွေကိုမမြင်ရ
သေးသော်လည်း ဆေးဝါး မနွှားဖြင့် ထိုမြွေကိုဖမ်းယူဖို့ လွယ်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ထိုမြွေ
ကိုလည်း တွေ့ပြီးဖြစ်တော့သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ပီတိ၏တည်ရာအာရုံကို သိထားလျှင် ပီတိ
ကိုလည်း သိပြီးဖြစ်တော့သည်။

ဝုဠာယ-ဈာန်မှ ထ၍၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိ-ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ပီတိကို၊ ခယတော-ကုန်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၊ ဝယတော-ပျက်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၊ သမ္ပသတိ-သုံးသပ်အံ့၊ တဿ-ထိုယောဂီရဟန်းသည်၊ ဝိပဿနာက္ခဏေ-ဝိပဿနာရှုဆဲ ခဏ၌၊ လက္ခဏပဋိဝေဓေန-ပီတိ၏သဘောလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ကြောင့်၊ အသမ္မောဟတော-အားဖြင့်၊ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာဟောတိ၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ-၌၊ ဒီဃံအဿာသဝသေန၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ၊ [“ဒီဃံ၊ ပေ၊ တေနဉာဏေန” ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို “သော သတောဝ အဿသတိ” ပုဒ်အဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဒီဃံ၊ ပဿာသဝသေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ [“စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ” စသည်ကိုလိုက်၍ပေး၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊] ပေ၊ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒိ အဿာသ၊ ပေ၊ ပဿာသဝသေန-အလုံးစုံသော ဝင်သက်အပေါင်း၏ အစ အလယ် အဆုံးကို အသီးအသီးကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဿာသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ [အဿာသနှင့် ပဿာသကို တစ်ပြိုင်နက်မသိ၊ ထို့ကြောင့် “အဿာသ၊ ပေ၊ ပဿာသဝသေနဟု ပေယျာလရှိစေ၊] ပေ၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသ၊ ပေ၊ ပဿာသဝသေန-ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ဟု ဟော်တော်မူအပ်သော ပဿာသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပေ၊ အာဝဇ္ဇတော-ဈာန်ကိုဆင်ခြင်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊ သာ ပီတိ-ဈာန်၌ပါဝင်သော ထိုပီတိသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-(အာရုံကိုအကြောင်းပြု၍)အသီးအသီး ကောင်းစွာသိအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇာနတော-ဈာန်ဝင်စားစဉ် ဉာဏ်ပညာဖြင့်သိသော ယောဂီရဟန်းသည်၊ [“သာပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာဟောတိ” ပုဒ်တို့ကို လိုက်၍ပေး၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ပေ၊ ပဿတော-

လက္ခဏ ပဋိဝေဓေန ။ ။ပီတိယာ-၏၊ သလက္ခဏဿ-မိမိတစ်ပါးတည်း၏ အမှတ်အသားကိုလည်းကောင်း၊ သာမညလက္ခဏဿစ-အများနှင့်ဆက်ဆံသော နမနလက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဝိဇ္ဈနေန။

ဒီဃံအဿာသဝသေန ။ ။ဒီဃဿ အဿာသဿ အာရမဏဘူတဿ-အာရုံဖြစ်သော ဒီဃအဿာသ၏၊ ဝသေန ပဇာနတော သာပိ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ၊ [စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ-စသောပုဒ်တို့၏ အနက်တို့ကို ရှေး၌ပြခဲ့ပြီ။]

အာဝဇ္ဇတော စသည် ။ ။အာဝဇ္ဇတောတိ-ဈာနံ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ (အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်ကိုပြသည်)၊ သာပီတိတိ-သာဈာနပရိပန္နာ ပိကိ၊ ဇာနတောတိ-သမာပနက္ခဏေ (သမာပတ်ဝင်စားဆဲခဏ၌) အာရမဏမုခေန (အာရုံကိုပဇာနပြု၍) ဇာနတော၊ (သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်ကိုပြသည်)၊ ပဿတောတိ-ဒဿနဘူတေန ဉာဏေနဈာနတော ဝုဠာယ ပဿန္တဿ၊ (ဝုဠာနဝသီဘော်ကိုပြသည်)။

ဈာန်မှထစဉ် ဉာဏ်ပညာဖြင့်မြင်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခတော-
ဈာန်ကိုဆင်ခြင်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ စိတ္တံ-ဈာန်စိတ်ကို၊ အဓိဋ္ဌဟ
တော-စွဲမြဲစွာထားသော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ အဓိမုစ္စ
တော-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ဝါ-
ယုံကြည်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဝီရိယံ-ကို၊ ပဂ္ဂဏှတော-ချီးမြှောက်သော
ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ သတိံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌာပယတော-ကပ်၍တည်စေသော
ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ စိတ္တံ-ကို၊ သမာဒဟတော-ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားသော
ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ ပဇာနတော-အပြားအားဖြင့် သိသော
ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ အဘိညေယျံ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သော
သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ အဘိဇာနတော-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိသော ယောဂီ
ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပရိညေယျံ-ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သောဒုက္ခသစ္စာကို၊
ပရိဇာနတော-ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိသော ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ပဟာတဗ္ဗံ-
ပယ်ထိုက်သော သမုဒယသစ္စာကို၊ ပဇဟတော-ပယ်သော ယောဂီရဟန်းသည်၊
ပေ၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ-ဖြစ်စေထိုက်သော မဂ္ဂသစ္စာကို၊ ဘာဝယတော-ဖြစ်စေသော
ယောဂီရဟန်းသည်၊ ပေ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗံ-မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိရောဓသစ္စာကို၊
သစ္စိကာရောတော-မျက်မှောက်ပြုသော ယောဂီရဟန်းသည်၊ သာ ပီတိံ-သည်၊
ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သာ ပီတိံ-
သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-သည်၊ ဟောတိ။

ဧတေနော နယေန-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဝသေသ
ပဒါနိပိ-ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း၊ အတ္ထတော -ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏၊

ပစ္စဝေက္ခဏှတော စသည်။ ။ပစ္စဝေက္ခတောတိ-ဈာန် ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊
(ပစ္စဝေက္ခဏဝသီဘောကိုပြသည်)၊ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟတောတိ-ဧတ္တကံ ဝေလံ ဈာနသမင်္ဂိဘဝိဿာ
မိတံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ (အဓိဋ္ဌာနဝသီဘောကို ပြသည်)၊ သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော-
စသည်ဖြင့်ကား ဈာန်ဝိပဿနာမဂ်တို့၌ပါသော သဒ္ဓါန္တေ၊ ဝီရိယံန္တေ၊ သတိန္တေ၊ သမာဓိန္တေ၊
ပညိန္တေတို့ကိုပြသည်။

ဧတေနော၊ ပေ၊ တဗ္ဗာနိ။ ။သုခပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီပုဒ်တို့ကို
“အဝသေသပဒဟု ဆိုသည်၊ “ဒွိဟာကာရေဟိ သုခပဋိသံဝေဒိတာ ဟောတိ၊ စိတ္တသင်္ခါရ
ပဋိသံဝေဒိတာ ဟောတိ” စသည်ဖြင့် ပီတိနေရာဝယ် သုခပုဒ်-စိတ္တသင်္ခါရပုဒ်တို့ကို
ထည့်သွင်း၍ အနက်ကိုသိနိုင်ပြီ-ယူလို့၊ [ရှေ့ပုဒ်နှင့်သမာသ်တွဲရာ၌ “ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧတ္ထ-ဤကြွင်းသောပုဒ်တို့၌၊ ဝိသေသ
မတ္တံ-အထူးမျှတည်း၊ တိဏ္ဍံ-၃ ပါးကုန်သော၊ ဈာနာနံ-အောက်ဈာန်တို့၏၊
ဝသေန-ဖြင့်၊ သုခပဋိသံဝေဒိတာ-သုခကို အသီးသီးကောင်းစွာသိလေ့ရှိသူ၏
အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုန္နမ္မိ (ဈာနာနံ)-၄ ပါးလုံးသောဈာန်တို့၏လည်း၊
ဝသေန-ဖြင့်၊ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိတာ-စိတ္တသင်္ခါရကို အသီးအသီးကောင်း
စွာသိလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ [စတုက္ကနည်း
အားဖြင့် ဈာန် ၄ ပါးစုံပြီဖြစ်သောကြောင့် အပေါင်းနောက်ထိုင်သော ပိသဒ္ဓါ
ဖြင့်ဆိုသည်၊] စိတ္တသင်္ခါရောတိ-ကား၊ [စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိ၌ “စိတ္တသင်္ခါရ”
ဟူသည်ကား-ဟူလို၊] ဝေဒနာဒယော-ဝေဒနာ အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့်
သညာကိုယူ၊] ဒွေ-န်သော၊ ခန္ဓာတို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပုဒ်တို့တွင်၊
သုခပဋိသံဝေဒိပဒေ-ပုဒ်၌၊ ဝိပဿနာဘူမိ ဒဿနတ္ထံ-ဝိပဿနာဉာဏ်၏
ဖြစ်ရာအာရုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သုခန္တိ၊ ပေ၊ စေတသိကဉ္စာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိ
သမ္ဘိဒါယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊] သုခန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (လဗ္ဘမာနာနိ-န်သော၊) သုခါနိ-
တို့သည်၊ ကာယိကဉ္စသုခံ-လည်းကောင်း၊ စေတသိကဉ္စသုခံ-လည်းကောင်း၊
(ဣတိ) ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း၊ဈာန်သင်္ခါရချည်းမကဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ်၏
ဖြစ်ရာ ရောရောပြွမ်းပြွမ်းဖြစ်သော ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရကို ပြလိုသောကြောင့်
ကာယိက သုခကိုပါ ထည့်၍ဟောတော်မူသည်။]

ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရန္တိ-ကား၊ ဩဠာရိကံ ဩဠာရိကံ-သော၊ စိတ္တ
သင်္ခါရံ-ကို၊ ဝါ-စိတ်သည်ပြုစီရင်အပ်သော ဝေဒနာသညာကို၊ ပဿမ္ဘန္တော-
ငြိမ်းစေလျက်၊ နိရောဓေန္တော-ချုပ်စေလျက်၊ (အဿသိဿာမိ-အံ၊) ဣတိ
အတ္ထော၊ သော-ထိုပဿမ္ဘန၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောနိရောဓကို၊ ဝိတ္တာရတော-
အားဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနော-လျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊]
[ဣမဿဟိဘိက္ခုနော အပရိဂ္ဂ ဟိတကာလေ စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း
ပဿမ္ဘန နိရောဓ ဖြစ်ပုံကိုသိပါ၊ နိရောဓဟူသည်လည်း တကယ်ချုပ်ပျောက်
ခြင်းမဟုတ်၊ ပဿမ္ဘန၏ ပရိယာယ်နိရောဓတည်း၊] အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်း
ငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤပီတိပဒေ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ပီတိပဒေ-
ပီတိပဋိသံဝေဒိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော တရား အစ၌၊
[ပီတိပဋိသံဝေဒိတိအာဒိနာ ဒေသိတကောဋ္ဌာသေ၊ ပဒသဒ္ဓါသည် ကောဋ္ဌာသ

သုခပဋိသံဝေဒိ၊စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိ”ဟု ဣပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ “သုခပဋိသံဝေဒိတာ”
စသည်ဖြင့် တာပစ္စည်းကြောင့် ဣဒံ ဤကိုရသာပြု၍ လည်းကောင်း ရှိရသည်၊ ရှေ့ပုဒ်
နှင့် သမာသ်မတွဲလျှင် “သာပီတိ ပဋိသံဝေဒိတာ”ဟု တပစ္စည်း ဣအာဂုံဖြင့် ရှိရသည်။]

၂၇၉

အနက်ဟော၊] ပီတိသီသေန-ပီတိဟူသော ဥးခေါင်းဖြင့်၊ ဝါ-ပီတိကို ဥးခေါင်း
တပ်သဖြင့်၊ ဝေဒနာ-ယှဉ်ဖက်ဝေဒနာကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ သုခပဒေ-သုခပဋိသံဝေဒီ
အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော တရားအစဉ်၊ သရူပေနေဝ-သရုပ်သကောင်
အားဖြင့်ပင်၊ ဝေဒနာ-ကို၊ (ဝုတ္တာ)၊ ဒွိသု-န်သော၊ စိတ္တသင်္ခါရပဒေသု-
စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီပုဒ်၊ ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရ်ပုဒ်တို့၌ [ဝိမတိ၌ “ကောဠာ
သေသု” ဟုဖွင့်၏၊ ထိုအလို “စိတ္တသင်္ခါရ၊ ပေ၊ ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရ်ဟု
လာသော တရားအစုတို့၌”ဟုပေး၊] သညာစ၊ ပေ၊ စိတ္တင်္ခါရာတိ-ဟူ၍၊
ဝစနတော-ကြောင့်၊ သညာသမ္ပယုတ္တာ-သော၊ ဝေဒနာ-ကို၊ (ဝုတ္တာ)၊ ဣတိ-
ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [သညာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာစ-သည်လည်းကောင်း၊
စေတသိကာ-စိတ်၌မီကုန်၏၊ ဧတေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ-
စိတ်နှင့်စပ်ကုန်၏၊ စိတ္တသင်္ခါရာ-စိတ်သည် ပြုစီရင်အပ်ကုန်၏၊] ဧဝံ-လျှင်၊
ဝေဒနာနုပဿာနယေန-ဝေဒနာနုပဿနာဘာဝနာနည်းဖြင့်၊ ဣဒံ စတုက္ကံ-
ဤဒုတိယစတုက္ကံကို၊ ဘာသိတံ-ပြီ၊ ဣတိဝေဒိတမ္ပံ။

တတိယစတုက္ကေပိ-၌လည်း၊ စတုန္နံ၊ ဈာနာနံ၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ စိတ္တ
ပဋိသံဝေဒိတာ-စိတ်ကို အသီးသီး ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိ
တဗ္ဗာ-၏၊ [ယခုစာအုပ်များ၌ “စတုန္န မိ” ဟု ပိ-ပါသော်လည်း ဋီကာ၌မပါ၊]

ပီတိသီသေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ပီတိသီသေန ဝေဒနာဝုတ္တာတိ-ပီတိအပဒေသေန
(ပီတိကို ညွှန်ပြသဖြင့်) တံ သမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊ န ပီတိတိ အဓိပ္ပာယော [ပီတိကို
ဟောလိုရင်းမဟုတ်၊ ဝေဒနာကိုသာ ဟောလိုရင်းဖြစ်သည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာကို
တိုက်ရိုက် ဟောပါတော့လား၊ ဘာကြောင့် ပီတိကို ခေါင်းတပ်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ
၏၊ အဖြေကား-ပီတိက (ဩဠာရိက) ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောကြောင့် သုခကိုညာဏ်ဖြင့်
လွယ်ကူစွာယူနိုင်ခြင်းငှာ ပီတိကို ခေါင်းတပ်၍ သုခဝေဒနာကိုပင် ဟောတော်မူသည်၊
အပိစ-ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနံ ဒသေန္တော ဘဂဝါ ပီတိယာ ဩဠာရိကတ္တာ တံသမ္ပယုတ္တသုခံ
သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပီတိသီသေန ဒသေတိ။]

စိတ္တသင်္ခါရ။ ။“စိတ္တေန-သည်၊ သင်္ခရိယန္တေ-ပြုစီမံအပ်ကုန်၏” ဟူသော
ဝစနတ္ထ နှင့် အညီ ဝေဒနာသညာစသော စေတသိက်အားလုံးသည် စိတ္တသင်္ခါရမည်၏၊
သို့သော် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် သညာနှင့် ဝေဒနာကိုသာ စိတ္တသင်္ခါရအမည်ဖြင့်
ပြလိုသော ကြောင့် “သညာစ ဝေဒနာစ”ဟု ဟောတော်မူသည်၊ [ကားမံ ဝိတ္တေန
သင်္ခရိယန္တိတိ စိတ္တသင်္ခါရာ သညာဝေဒနာဒယော၊ ဣပေန ဥပလက္ခဏမတ္ထံ၊ သညာဝေဒနာဝ
အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ-သညာသမ္ပယုတ္တဝေဒနာတိ၊ ဧဝံသော နိဂုံး၌ “ဣဒံ စတုက္ကံ”
အရ ၄ ပါးကား ပီတိပဋိသံဝေဒန၊ သုခပဋိသံဝေဒန၊ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒန၊
ပဿမ္ဘနကာယသင်္ခါရတည်း၊ ပါဠိတော်မှာကြည့်ပါ။]

အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တန္တိ-ကား၊ စိတ္တံ-ကို၊ မောဒေန္တော-ဝမ်းမြောက်စေလျက်၊ ပမောဒေန္တော-အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်စေလျက်၊ ဟာသေန္တော-ရွှင်လန်းစေလျက်၊ ပဟာသေန္တော-လျက်၊ ပေ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ဝမ်းမြောက်စေရာ၌၊ သမာဓိဝသေန-သမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဝသေန-လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဘိပ္ပမောဒေါ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကထံ-လျှင်၊ သမာဓိဝသေန (အဘိပ္ပမောဒေါ၊ ဟောတိ-နည်း၊) သပ္ပိတိကေ၊ ပေ၊ သော-ထို ယောဂီရဟန်းသည်၊ သမာပတ္တိက္ခဏေ-ဈာန်သမာပတ်ခဏ၌၊ သမ္ပယုတ္တာယ-သော၊ ပီတိယာ-ဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ အာမောဒေတိ-လွန်စွာဝမ်းမြောက်စေ၏၊ ပမောဒေတိ-၏၊ ကထံ-လျှင်၊ ဝိပဿနာဝသေန (အဘိပ္ပမောဒေါ ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိပဿနာက္ခဏေ-ဝိပဿနာခဏ၌၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိ-ကို၊ အာရမဏံ-ကို၊ ကတွာ၊ စိတ္တံ-ဝိပဿနာစိတ်ကို၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပန္နော-ကျင့်သော ယောဂီရဟန်းကို၊ အဘိပ္ပမောဒယံ၊ ပေ သိက္ခတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သမာဒဟံ စိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန-ဖြင့်၊ အာရမဏေ-၌၊ စိတ္တံ-ကို၊ သမာဒဟန္တော (သမံ+အာဒဟန္တော)-အညီအမျှထားလျက်၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ထပေန္တော-ထားလျက်၊

တတိယစတုက္ကေပိ။ ။ဒုတိယစတုက္ကဝယ် စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒိတာ၌ ဈာန် ၄ ပါး၏ အစွမ်းဖြင့် သိရသကဲ့သို့ ဤတတိယစတုက္က၌လည်း စိတ္တပဋိသံဝေဒိတာကို ဈာန် ၄ ပါး၏ အစွမ်းဖြင့် သိရသောကြောင့် (ဈာန် ၄ ပါးဖြင့် သိရခြင်းတူရကား) သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထပိသဒ္ဓါဖြင့် “စတုက္ကေပိ” ဟု မိန့်သည်။ ဈာန် ၄ ပါး၏ အစွမ်းဖြင့် သိရပုံကိုလည်း “ဒွိဟာကာရေဟိ စိတ္တပဋိသံဝေဒိတာ ဟောတိ အာရမဏတော အသမ္မောဟတောစ” စသည်ဖြင့် ပီတိပဋိသံဝေဒိတုန်းက စာသွားအတိုင်း သိလေ။ “စတ္တာရိ ဈာနာနိ” ဟု ဈာန် ၄ ပါးထည့်ရုံသာ ထူးသည်။

စိတ္တမောဒေန္တော။ ။ဈာန်ဝင်စားခိုက်၌ ဈာနသမ္ပယုတ်စိတ်ကို ယှဉ်ဖက်ပီတိဖြင့် ဝမ်းမြောက်စေလျက်၊ တစ်နည်း-ထိုပီတိကို အာရုံပြုသော ဝိပဿနာစိတ်ကို အာရုံဖြစ်သော ထိုပီတိဖြင့် ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ [ပမောဒေန္တောစသည်တို့ကား ဝေဝုဓ်ပရိယာယ် စကားတို့တည်း။]

သမံ ထပေန္တော။ ။သံကို သမံဟုလည်းကောင်း၊ အာပုဗ္ဗ ဓာဓာတ်ကို ထပန အနက်ဟောဟု လည်းကောင်း ဖွင့်၏။ ယထာ (အကြင်နည်းဖြင့် ထားလသော်) ဤ သကမ္ပိလီနပက္ခံ (တွန့်ဆုတ်ဘက်ကိုလည်းကောင်း) ဥဒ္ဓစ္စပက္ခဉ္စ အနုပဂမ္မအနောနတံ (အောက်လည်းမပွတ်ဘဲ)၊ အနုနုတံ (အထက်လည်း မမြောက်ဘဲ)၊ [သမ္ပဒေဝ ဌိကံ ဟောတိ-၌ လှမ်းစပ်၊] ယထာဣန္ဒြိယာနံ (သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏)၊ သမတ္တပဋိပတ္တိယာ (ညီမျှသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်) သမ္ပဒေဝ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အပ္ပနာဝသေန ထပေန္တော။

၂၈၁

ဝိမောစယံ စိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဌမဇ္ဈာနေန-ဖြင့်၊ နိဝရဏေဟိ-တို့မှ၊ စိတ္တံ-
ကို၊ မောစေန္တော-လွတ်မြောက်စေလျက်၊ [ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့်
နိဝရဏစသည်တို့မှ ကင်းဆိတ်စေလျက်၊ နိဝရဏစသည်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက်၊]
ဝိမောစေန္တော-အထူးအားဖြင့် လွတ်မြောက်စေလျက်၊ [အဿသိဿာမိ-အံ၊
ပဿသိဿာမိ-အံ၊ (ထည့်)၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ။] ဒုတိယေန-ဒုတိယ
ဈာန်ဖြင့်၊ ဝိတက္က ဝိစာရေဟိ-တို့မှ၊ ပေ၊ တတိယေန-ဖြင့်၊ ပီတိယာ-မှ၊ ပေ၊
စတုတ္ထေန-ဖြင့်၊ သုခဒုက္ခေဟိ-တို့မှ၊ [“သုခဿစ ပဟာနာ၊ ဒုက္ခဿစ
ပဟာနာ”ဟု စတုတ္ထဈာန်ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဒုက္ခမှလည်း
လွတ်စေသည်။]၊ ပေ၊ ဝါပန-သည်သာမကသေး၊ တာနိဈာနာနိ-တို့ကို၊ ပေ၊
သမ္မသတိ-၏၊ သော-ထိုယောဂီရဟန်းသည်၊ [အဿသတိစေတ ပဿသတိစ
တို့၌စပ်၊] ဝိပဿနာက္ခဏေ-ဘင်ကိုရှုသော ဝိပဿနာဇာဏ၌၊ အနိစ္စာနုပဿ
နာယ-အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ နိစ္စသညာတော-
နိစ္စဟု ဖြစ်သောအမှတ်သညာမှ၊ စိတ္တံ-ကို၊ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော-လျက်၊

ဝိပဿနာကုဏေ။ ။ ဘင်္ဂါနုပဿနကုဏေ၊ ဘင်္ဂေါ ဟိ နာမ အနိစ္စတာယ ပရမာ
ကောဋိ=ပျက်ခြင်းမည်သည် အနိစ္စလက္ခဏာ၏ အလွန်ဆုံးအစွန်းတည်း၊ တဿတာယ
(ထိုအနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်) ဘင်္ဂါနုပဿကော ယောဂါဝစရော သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ အနိစ္စတော
ပဿတိ၊ နောနိစ္စတော၊ အနိစ္စဿ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခဿစ အနတ္တတာ တဒေဝ (ထို သင်္ခါရ
အားလုံးကိုပင်) ဒုက္ခတော အနုပဿတိ၊ နော သုခတော၊ အနတ္တတော အနုပဿတိ၊ နော
အတ္တတော။

(အဿသတိစေတ-စေ၏၊ ပဿသတိစ-စေ၏၊) ဒုက္ခာနုပဿနာယ-ဒုက္ခဟု အဖန်ဖန် ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ သုခသညာတော-သုခဟု ဖြစ်သော၊ အမှတ်သညာမှ၊ ပေ၊ အနတ္တာနုပဿနာယ-အနတ္တဟု အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ အတ္တသညာတော-အတ္တဟုဖြစ်သော အမှတ်သညာမှ၊ပေ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ-သင်္ခါရတို့၌ ငြီးငွေ့ခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်သော အနုပဿနာဉာဏ် ဖြင့်၊ နန္ဒိတော-သင်္ခါရတို့၌နှစ်သက်တတ်သော သပ္ပိတိကတဏှာမှ၊ ပေ၊ ဝိရာဂါနုပဿနာယ-သင်္ခါရတို့၌ စက်ဆုပ်ခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်သော အနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ ရာဂတော-သင်္ခါရတို့၌ တပ်မက်တတ်သော ရာဂမှ၊ ပေ၊ နိရောဓာနုပဿနာယ-သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ သမုဒယတော-သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းမှ၊ (တစ်နည်း) နိရောဓာနု ပဿနာယ-သင်္ခါရတို့၏ နောက်ဘဝ၌ အသစ်မဖြစ်လောက်အောင်ချုပ်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ သမုဒယော-အသစ်ဖြစ်ခြင်းမှ၊ ပေ၊ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿနာယ-သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ အာဒါနတော-နိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ယူ ခြင်းမှ၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ယူခြင်းမှ၊ ပေ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဝိမောစယံ၊ ပေ၊ သိက္ခတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန- စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဣဒံ စတုက္ကံ-ဤတတိယစတုက္က ကို၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ စသည်။ ။သင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒနာကာရေန ပဝတ္တာယ အနုပဿ နာယ၊ [နိဗ္ဗိဒါယ-ငြီးငွေ့ခြင်းအားဖြင့်+ပဝတ္တာ+အနုပဿနာ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ-ဟု ပြု၊] နန္ဒိတောတိ သပ္ပိတိကတဏှာတော၊ ဝိရာဂါနုပဿနာယာတိ-တတ္ထ (ထို သင်္ခါရတို့၌) ဝိရဇ္ဇနာကာရေန ပတ္တာယ အနုပဿနာယ၊ [ဝိရာဂတော စက်ဆုပ်ခြင်းအားဖြင့်+ပဝတ္တာ အနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာ။]

နိရောဓာနုပဿနာယာတိ-သင်္ခါရာနံ နိရောဓေသ အနုပဿနာယ၊ [တစ်နည်း- အကြင်နည်းဖြင့်ရှုလျှင် သင်္ခါရတို့ချုပ်၍ နောက်ထပ် ဘဝအဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်ကုန်၊ ဤသို့ ရှုခြင်းကို နိရောဓာနုပဿနာ ဟု ခေါ်သည်၊ မှန်၏၊ နိရောဓာနုပဿနာဟု ခေါ်အပ်သော ဤအနုပဿနာသည် အားအစွမ်းသို့ရောက်သော မုစ္ဆိတုကမျတာဉာဏ်တည်း။]

ပဋိနိသန္ဓနာကာရေန၊ ပဝတ္တာအနုပဿနာ ပဋိနိသဂ္ဂါ နုပဿနာ၊ [ပဋိနိသန္ဓနံ- စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ ပဋိနိသဂ္ဂေါ-ခြင်း၊ ပဋိနိသဂ္ဂတော-ဖြင့်၊ ပဝတ္တာ အနုပဿနာ ပဋိနိသဂ္ဂါ နုပဿနာ၊] အာဒါန ဟောတိ-အနိစ္စာဒိဝသေန ဂဟဏတော၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ဝါ။

ပန-ကား၊ စတုတ္ထ စတုက္ကေ-၌၊ အနိစ္စာနုပဿိတိ ဧတ္ထ-အနိစ္စာနုပဿိ
ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ တာဝ-အစဉ်အတိုင်း၊ အနိစ္စံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အနိစ္စတာ-
အနိစ္စ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-အနိစ္စဟု
အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စာနုပဿိ-အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်
ရှုလေ့ရှိသူကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ တတ္ထ-ထို အနိစ္စံဝေဒိတဗ္ဗံ အစရှိသောစကား
ရပ်၌၊ အနိစ္စန္တိ-ကား၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တည်း၊ ကဿာ-နည်း၊
ဥပ္ပာဒ ဝယညထတ္တဘာဝါ-ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ ဥပါဒ်မှ တစ်ပါးသော ရင့်
ခြင်းဟူသော အပြား၏ အဖြစ်၏ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ အနိစ္စတာတိ-
ကား၊ တေသညေဝ-ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏ပင်၊ ဥပ္ပာဒ ဝယညထတ္တံ-ဖြစ်ခြင်း၊
ပျက်ခြင်း၊ ဥပါဒ်မှတစ်ပါးသော ရင့်ခြင်းဟူသော အပြား၏အဖြစ်တည်း၊
ဝါ-တစ်နည်း၊ ဟုတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းတည်း၊ နိဗ္ဗတ္တာနံ-
ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏၊ တေနောကာရေန-ထိုဖြစ်တိုင်းသော
အခြင်း အရာအားဖြင့်ပင်၊ အဋ္ဌတွာ-မတည်မူ၍၊ ခဏဘဏံန-ခဏဘင်အားဖြင့်၊
ဘေဒေါ-ပျက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား ဟုတွာ အဘာဝေါ၏
အနက်တည်း၊ အနိစ္စာနုပဿနာတိ-ကား၊ တဿာ အနိစ္စတာယ-ထိုမမြဲကုန်

ဥပ္ပာဒ၊ ပေ၊ ဘာဝါ။ ။ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဥပ္ပာဒေါ-ဥပါဒ်ခြင်း၊ “ကံ စသော အကြောင်း
တို့ကြောင့် သင်္ခတအကျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း” ဟူရာ၌ ဥပါဒ် ဌိဘင် အားလုံးကိုပင် “ဥပ္ပါဒ”
ဟု ခေါ်ရသော်လည်း ဤ ဥပ္ပာဒါယဝ စသည်၌ “ဥပ္ပာဒ” ခေါ်သော ဖြစ်ခြင်းကား ထို
ဖြစ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ သဘာဝအထည်ကို တစ်ခုကို စ၍ရခြင်း၊ ဥပါဒ်ခြင်းတည်း။
ဝိ+အယနံ ဝယော-ပျက်ခြင်း၊ ဧရာယ-ရင့်ရော်ခြင်းအားဖြင့် ဝေါ-အညထာဘာဝေါ-
ဖြစ်စမှ တစ်ပါးသော အပြား၏ အဖြစ်တည်း၊ အညထတ္တံ-ဖြစ်၊ ဝါ-ရင့်ခြင်း၊ (ဌိအဖြစ်
ဖြင့် တည်ခြင်း)၊ ဥပ္ပာဒဝယညထတ္တာနံ-တို့၏+ဘာဝေါ (သဗ္ဘာဝေါ)-ထင်ရှားရှိခြင်းတည်း၊
ဥပ္ပာဒဝယညထတ္တဘာဝေါ-ခြင်း။

အနိစ္စတာ။ ။အနိစ္စာနံ-မမြဲကုန်သော ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့၏+ဘာဝေါ အနိစ္စတာ၊
အနိစ္စဟူသော နာမည်၏ ဖြစ်ကြောင်းကား ပြခဲ့သော ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း
လက္ခဏာ ၃ ပါးတည်း၊ ထို့ကြောင့် “တေသညေဝ ဥပ္ပာဒဝယညထတ္တံ”ဟု မိန့်ပြီးလျှင်၊
ထို၃ပါးတွင် ပျက်ခြင်းသည် အနိစ္စ အမည်ရခြင်း၏ ထူးခြားသော ပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်
သောကြောင့် “ဟုတွာ အဘာဝေါဝါ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်၊ ဤ၌ “ဟုတွာ”ဟု ထည့်ရ
ခြင်းမှာ လိုရင်းမဟုတ်၊ “အဘာဝ-အပျက်”ဟူသမျှ၌ အဖြစ်က ရှေ့သွားရှိသောကြောင့်
ဟုတွာဟု အပိုထည့်ရခြင်းတည်း၊ [အဘာဝေါကိုပင် “နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ပေ၊ ဘေဒေါ”ဟု
အဓိပ္ပါယ်ထွေဖွင့်သည်၊ တေနောကာရေနာတိ-နိဗ္ဗတ္တနာကာရေန၊ ခဏဘဏံနာတိ-
ခဏိကနိရောဓေန-ခဏ၌ဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့်။]

သည်၏ အဖြစ်၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ရူပါဒီသု-ရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌၊ အနိစ္စန္တိ-ဟူ၍၊ အနုပဿနာ-အဖန်ဖန် ရှုတတ်သောဉာဏ်တည်း၊ အနိစ္စာနုပဿီ တိ-ကား၊ တာယ အနုပဿနာယ-ထို အနုပဿနာဉာဏ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံဘူတော-ဤသို့၊ အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်ရှုတတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဿသန္ဓောစ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေသူကိုလည်းကောင်း၊ ပဿသန္ဓောစ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေသူကိုလည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤ စတုတ္ထ စတုက္က၌၊ အနိစ္စာနုပဿီ၊ ပေ၊ သိက္ခတီတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-ကား၊ ဝိရာဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝိရာဂါ-တို့သည်၊ ခယဝိရာဂေါစ-ခယဝိရာဂလည်းကောင်း၊ အစ္စန္တဝိရာဂေါစ-အစ္စန္တဝိရာဂလည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ခယဝိရာဂေါတိ-ကား၊ သင်္ခါရာနံ-တို့၏၊ ခဏဘင်္ဂါ-ခဏဘင်တည်း၊ ဝါ-ဘင်ခဏ၌ ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ အစ္စန္တဝိရာဂေါတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်တည်း၊ ဝိရာဂါနုပဿနာတိ-ကား၊ တဒုဘယ ဒဿနဝသေန-ထို ၂ ပါးစုံသော ခယဝိရာဂ အစ္စန္တဝိရာဂကို ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာစ-လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂေါစ-မဂ်လည်းကောင်းတည်း၊ ဒုဝိဇာယပိ- ၂ ပါးအပြားရှိလည်းဖြစ်သော၊ တာယအနုပဿနာယ-ထိုအနုပဿနာဉာဏ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟုတွာ၊ အဿသန္ဓောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿသန္ဓောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိရာဂါနုပဿီ၊ ပေ၊ သိက္ခတီတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“ဝိရာဂါနုပဿီ-သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ဟူ သော ခယဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အစ္စန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်၊ (တစ်နည်း)ဝိရာဂါနုပဿီ-အာရုံပြုသော

ခယ၊ အစ္စန္တဝိရာဂ။ ။ဝိရဇ္ဇနံ ဝိလုဇ္ဇနံ-ပျက်ခြင်း၊ ဝိရာဂေါ-ခြင်း၊ ရာဂါ၌ ရန္တဓာတ်သည် ဝိညပသာရကြောင့် ဝိလုဇ္ဇနအနက်ကိုဟော၏၊ ခယောဧဝ-ပျက်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိရာဂေါ-ဝိရာဂတည်း၊ ခယဝိရာဂေါ-ဂ၊ ပြခဲ့သော ခဏိကနိရောဓပင်တည်း၊ ဝိရဇ္ဇန္တိ-နိရုဇ္ဈန္တိ သင်္ခါရာ ဧတ္တာတိ ဝိရာဂေါ၊ အစ္စန္တံ+ဝိရာဂေါ အစ္စန္တဝိရာဂေါ၊ [ဤ ဝိရာဂသဒ္ဓါသည် ပျက်ခြင်း ချုပ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။]

တဒုဘယ ဒဿနဝသေန။ ။ဝိပဿနာဖြင့် ခယဝိရာဂကို မြင်ခြင်း၊ မဂ်ဖြင့် အစ္စန္တဝိရာဂကို မြင်ခြင်းဟု ခွဲပါ၊ တစ်နည်း-ဝိပဿနာသည် သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ဟူသော ခယဝိရာဂကို အာရုံပြုသော အားဖြင့် မြင်၏၊ ထိုသို့ ဘင်ကို အာရုံပြုခိုက် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ညွတ်လျက် ရှိရကား နိဗ္ဗာန်ဟူသော အစ္စန္တဝိရာဂကိုလည်း နိန္ဒ (ညွတ်ခြင်း) အားဖြင့် မြင်၏၊ မဂ်ကား ခယဝိရာဂကို အသမ္မောဟ (မတွေဝေသော) အားဖြင့် မြင်၏၊ အစ္စန္တဝိရာဂကိုကား အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြင်သည်။

အားဖြင့် ခယဝိရာဂကို၊ ညွတ်သောအားဖြင့် အစ္စန္တဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟအားဖြင့် ခယဝိရာဂကို၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်
အစ္စန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်” ဟု ပါဠိ
တော်၌ အနက်ပေးပါ။] နိရောဓာနုပဿိပဒေပိ-ဿိပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝံနယော-
တည်း၊ [“ဒွေ နိရောဓာ ခယနိရောဓော အစ္စန္တနိရောဓော စ” စသည်ဖြင့်
ဝိရာဂပုဒ်နေရာဝယ် နိရောဓပုဒ်သွင်း၍ ဤနည်းအတိုင်း သိပါ။]

ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီတိ ဧတ္ထာပိ-ဌ်လည်း၊ [ဝိရာဂါနုပဿီနှင့် ၂ ပါး
အပြားချင်း တူသောကြောင့် “သမ္ပိဏ္ဏန ပိသဒ္ဓါ” ကို ဆိုသည်၊] ပဋိနိသဂ္ဂါ-
ပဋိနိသဂ္ဂတို့သည်၊ ပရိစ္ဆာဂပဋိနိသဂ္ဂေါစ-ပရိစ္ဆာဂပဋိနိသဂ္ဂလည်းကောင်း၊ ပက္ခန္ဓန
ပဋိနိသဂ္ဂေါစ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွေ-တို့တည်း၊ ပဋိနိသဂ္ဂေါယေဝ-
စွန့်လွှတ်ခြင်းသည်ပင်၊ အနုပဿနာ-ရှေးရှေးဉာဏ်၏ နောက်၌ ရှုခြင်းတည်း၊
ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿနာ-ခြင်း၊ ဧတံ-ဤ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿနာဟူသော အမည်သည်၊
ဝိပဿနာမဂ္ဂါနံ-ဝိပဿနာမဂ်တို့၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဝိပဿနာ-
ကို၊ (ဝုစ္စတိဌ်စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ပရိစ္စဇေတိဌ်စပ်၊) တဒင်္ဂဝသေန-တဒင်္ဂပဟာန်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ - ခန္ဓမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊

ပရိစ္ဆာဂပဋိနိသဂ္ဂေါ။ ။ပရိစ္စဇနံ ပရိစ္စာဂေါ၊ ပဋိနိသဇ္ဇနံ ပဋိနိသဂ္ဂေါ၊ ၂ပုဒ်
လုံးပင် စွန့်လွှတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ပရိစ္စာဂေါယေဝ ပဋိနိသဂ္ဂေါ ပရိစ္ဆာဂပဋိနိ
သဂ္ဂေါ၊ ပဟာတဗ္ဗဿ-ပယ်ထိုက်သော တရားကို၊ တဒင်္ဂဝသေနဝါ-ဝိပဿနာ
အခိုက်၌ တဒင်္ဂပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမုဇ္ဈေဒဝသေနဝါ- မဂ်အခိုက်
၌ သမုဇ္ဈေဒပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္စဇနံ-စွန့်ခြင်းသည်၊ ပရိစ္ဆာဂ
ပဋိနိသဂ္ဂေါ-မည်၏။

ပက္ခန္ဓနု ပဋိနိသဂ္ဂေါ။ ။ ပက္ခန္ဓတိတိ ပက္ခန္ဓနံ-ပြေးဝင်တတ်သော ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ထို ၂ပါးလုံးကိုပင် “သဗ္ဗုပဓိနံ-အလုံးစုံသော (ဓန္ဓုပဓိ ကိလေသုပဓိ စသော) ဥပဓိတို့၏၊ ပဋိနိသဂ္ဂဘူတေ-စွန့်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိသင်္ခါရေ-သင်္ခါရတို့၏ ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ၌၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်ကို၊ နိသဇ္ဇနံ-စွန့်ခြင်း သဘောသည်၊ (တန္တိန္ဒတာယဝါ-ဝိပဿနာအခိုက်၌ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏတာယဝါ-မဂ်အခိုက်၌ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည် ၏အဖြစ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုနိဗ္ဗာန်၌၊ ပက္ခန္ဓနံ-ပြေးဝင်ခြင်း သဘောသည်၊) ပက္ခန္ဓနုပဋိနိသဂ္ဂေါ-မည်၏၊ ဤစကားအရ “ပက္ခန္ဓနုမေဝ-နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရုံ ပြုသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြေးဝင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်သည်ပင်+ပဋိနိသဂ္ဂေါ- မိမိဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်မဂ်ဉာဏ်ကို စွန့်လွှတ်တတ်သည်တည်း၊ ပက္ခန္ဓနုပဋိနိသဂ္ဂေါ-သည်” ဟု ပြု။

ကိလေသေ-ကိလေသာတို့ကို၊ ပရိစ္ဆတေ-စွန့်၏။ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန-
သင်္ခတတရား၏ အပြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်၊ တဗ္ဗပရိတေ-ထိုသင်္ခတတရား၏
ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေစ-ဌ်လည်း၊ တန္နန္တတာယ-ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ညွှတ်ကိုင်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပက္ခန္ဓတိ-ပြေးဝင်သကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့် ပရိစ္စာဂ
ပဋိနိသဂ္ဂေါ (တိ) စေဝ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိသဂ္ဂေါတိစ-ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ၊ မဂ္ဂေါ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ သမုဇ္ဈေဒဝသေန-သမုဇ္ဈေဒ
ပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပေ၊ အာရမဏကရဏေနစ-အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်လည်း၊
နိဗ္ဗာနေ-ဌ်၊ ပက္ခန္ဓတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရိစ္စာဂပဋိနိသဂ္ဂေါ (တိ) စေဝ-
လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်ပါးစုံသော ဝိပဿနာဉာဏ်
မဂ်ဉာဏ်ကိုလည်း၊ ပုရိမပုရိမဉာဏာနံ-ရှေးရှေးဉာဏ်တို့၏၊ အနုအနု-နောက်
နောက်၌၊ ပဿနတော-ရှုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုပဿနာတိ-
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဒုဝိဇာယ-သော၊ တာယ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿနာယ-နှင့်၊
သမန္နာဂတောဟုတွာ၊ အဿသန္ဓော-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
၏၊ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ-ခန္ဓမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့်
တကွ ကိလေသာတို့ကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်စွန့်တတ်၊ ကိုင်းညွှတ်သော
အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
ခန္ဓမာရ်အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို သမုဇ္ဈေဒပဟာန်ဖြင့်

သဒ္ဓိံ၊ ပေ၊ ကိလေသေ။ ။အနိစ္စာနုပဿနာသည် နိစ္စသညာကို စွန့်သော အခါ
နိစ္စဟု မှတ်ယူတတ်သော ကိလေသာတို့လည်းကောင်း၊ ထိုကိလေသာလျှင် အရင်းခံရှိသော
ကံ သင်္ခါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသင်္ခါရ အရင်းခံရှိသော ဝိပါကခန္ဓာတို့ကို လည်းကောင်း
နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်အောင် ပယ်စွန့်နိုင်သည်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ စသည်တို့က သုခသညာ
စသည်တို့ကို စွန့်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။

သင်္ခတ၊ ပေ၊ ပက္ခန္ဓတိ။ ။သင်္ခတေ တေဘူမကသင်္ခါရဂတေ-သင်္ခတမည်သော
တေဘူမကသင်္ခါရအပေါင်း၌၊ အနိစ္စတာဒိဒေါသဒဿနေန-မြင်ခြင်းကြောင့်၊ နိစ္စာဒိဘာဝေန
တဗ္ဗိပရိတေ-နိစ္စ စသောအားဖြင့် ထိုအနိစ္စစသည်မှ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော (နိဗ္ဗာနေ)၊
တန္နန္တတာယာတိ-တဒဓိမုတ္တတာယ (ထိုနိဗ္ဗာန်၌ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်)၊ ပက္ခန္ဓတိတိ အနုပဝိသတိ၊ အနုပဝိသန္တံ ဝိယ ဟောတိ-တကယ်ပြေး၍မဝင်
သော်လည်း ပြေးဝင်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ဥဘယမ္ပိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ဝိပဿနာဉာဏ်သည် သမ္ပသနစသော ရှေးရှေးဉာဏ်၏
နောက်၌ (ဥဒယဗ္ဗယစသောအမည်ဖြင့်) ရှုတတ်သောကြောင့် အနုပဿနာမည်၏၊
မဂ်ဉာဏ် ကား ဂေါတြဘူဉာဏ်၏နောက်၌ နိဗ္ဗာန်မြင်တတ်သောကြောင့် အနုပဿနာမည်၏၊
[အနုသဒ္ဓါသည် ပစ္စာအနက်ဟောတည်း၊] ဤစတုတ္ထ စတုက္ကကိုလည်း အနိစ္စာနုပဿီ
စသည်ဖြင့် သမထမပါဘဲ ဝိပဿနာသက်သက်အားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ပယ်စွန့်တတ်၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးဉာဏ်၏ နောက်နောက်၌ ရှုလေ့ရှိသည်” ဟု ပါဠိ တော်၌ ပေးပါ။] ဧဝံ ဘာဝိတောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ သောဠသဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဘာဝိတော-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ-တိုးပွားစေအပ်သော၊ (အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-သည်၊) သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဂုတ္တနယမေဝ။...အာနာပါနဿတိ သမာဓိကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။ [ဤ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာ၏ အကျိုးများကို ၁-ဝိတက်ကိုငြိမ်းစေနိုင်၏၊ ၂- သတိပဋ္ဌာန် ၄ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇ပါးကို ပြည့်စေလျက် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရစေနိုင်၏၊ ၃-ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးဆဲဆဲ၌ နောက်ဆုံး ထွက်သက်ကိုပင် ထင်ထင်ရှားရှား သိနိုင်၏၊ ဤသို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြထားသည်။]

ပန-ဆက်၊ [အာနာပါနကထာ၏ ရှေ့ကပြတ်ပြီးကို ပြန်၍ဆက်သည်၊] အထခေါ ဘဂဝါတိ အာဒိမိ-၌၊ အယံ-ကား၊ သင်္ခေပတ္တော-အကျဉ်းချုပ် အနက်တည်း၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာယ- ဖြင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သမဿာသေတွာ-သက်သာရာရစေတော်မူပြီး၍၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အညမညံ-ချင်း၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပနံ- ခွင်းခြင်းဟူသော၊ တတိယပါရာဇိကပညတ္တိယာ-တတိယပါရာဇိက သိက္ခာ ပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏၊ ယံ တံ နိဒါနဉ္စေဝ-အကြင်အကြောင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ယံတံ ပကရဏဉ္စေဝ-အကြင်အရာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီး၊ ဧတသ္မိနိဒါနေ-(မိမိအကျိုးကို အပ်နှင်းတတ်သော) ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိ ပကရဏေ-(မိမိအကျိုးကို ပြုစီရင်တတ်သော) ဤအရာကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ သန္တိပါတာပေတွာ-စည်းဝေးစေတော်မူပြီး၍၊ ပဋိပုစ္ဆိတွာ- တစ်ဖန်မေးတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝိဂရဟိတွာစ-ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီး၍လည်း ကောင်း၊ (ပညပေန္တော အာဟဉ္စစပ်၊) ယသ္မာ၊ တတ္ထ-ထိုအကြောင်းအရာ၌၊ ဝါ-တွင်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပနံ- သည်လည်းကောင်း၊ မိဂလဏ္ဍိကေန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝေါရောပါပနံစ-ခွင်း စေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်၊ န ဟောတိ- မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်ခြင်း၊ မိဂလဏ္ဍိကကို အသတ်ခိုင်းခြင်း၏ ပါရာဇိကဝတ္ထုမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တံ-ထို ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်ခြင်း၊ မိဂလဏ္ဍိကကိုအသတ်ခိုင်းခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပါရာဇိကဿ-၏၊ ဝတ္ထုဘူတံ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အညမညံ-ချင်း၊

ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပနမေဝ-ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-ယူတော်မူပါ၍၊ ပါရာဇိကံ-
 ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေန္တော-လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယော ပန၊ ပေ၊
 မနဿဝိဂ္ဂဟန္တိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီး၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသေကြ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ရောနေ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မောဃပုရိသာတိ-ဟူ၍၊ အဝတွာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊
 တေဘိက္ခူတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဧဝံ-လျှင်၊ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ် အရင်းပြတ်
 ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ [ဆိဇ္ဇနံ ဆေဇ္ဇံ၊ (ဆိဒ-ဏျပစ္စည်း၊) မူလဿ+ဆေဇ္ဇံမူလ
 ဧတ္ထံ။] ဒဠ-မြဲမြဲစွာ၊ ကတွာ၊ တတိယပါရာဇိကေ-ကို၊ ပညတ္ထေ-ပြီးသော်၊
 အပရမ္ပိ-သော၊ အနုပညတ္တတ္တာ-နောက်ထပ်ပညတ်ဖို့ အကျိုးငှာ၊ မရဏဝဏ္ဏ
 သံဝဏ္ဏနဝတ္ထု-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ တဿ-ထိုဝတ္ထု၏၊ ဥပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ-ဖြစ်ပုံ
 ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧဝံဉံ ဘဂဝတာတိ အာဒိ-ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအနုပညတ်၏ ဝတ္ထု၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာတိ-ကား၊ ဆန္ဒရာဂေ
 န-ဖြင့်၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ-စပ်ဖွဲ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-စွဲငြိသောစိတ်ရှိကုန်
 သည်၊ သာရတ္တာ-လွန်စွာတပ်မက်ကုန်သည်၊ အပေက္ခဝန္တော-ရှင်းခြင်းရှိကြကုန်
 သည်၊ ဣတိအတ္ထော။ [ပဋိဗဇ္ဈတီတိ ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ပဋိဗဒ္ဓံ+စိတ္တံ ယေသံတိ ပဋိဗဒ္ဓ
 စိတ္တာ၊ မိန်းမ၏အပေါ်၌ ဖွဲ့မိသော စိတ်ဟူသည် ဆန္ဒရာဂဖြင့် တပ်မက်ချစ်
 ကြိုက်သောစိတ်၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ငဲ့ကွက်နေသောစိတ်တည်း၊] မရဏဝဏ္ဏံ သံ
 ဝဏ္ဏမာတိ-ကား၊ ဇီဝိတေ-အသက်ရှင်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဒသေတွာ-
 ၍၊ မရဏဿ-၏၊ ဂုဏံ-ကို၊ ဝဏ္ဏေမ-ချီးမွမ်းကြကုန်စို့၊ အာနိသံသံ-
 အကျိုး ကို၊ ဒသေမ-ပြကြကုန်စို့၊ ဣတိ (အတ္ထော)။

အရိယပုဂ္ဂလ မိဿကတ္တာ ။ ။အရိယာဖြစ်ပြီးသူတို့သည် ကိုယ်ကလည်း သူ့ကို
 မသတ်၊ မိမိကို သတ်ဖို့ရန်လည်း မခိုင်း၊ သတ်နေသည်ကိုလည်း သဘောမတူကြပါ။ သို့
 သော် ထို ၃မျိုးကြောင့် သေသူတို့တွင် အရိယာများလည်း ရောနှောပါဝင်နေသောကြောင့်
 “အရိယပုဂ္ဂလ မိဿကတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။ တစ်နည်း-ပုထုဇဉ်ဘဝတုန်းက မိမိကို
 အသတ်ခိုင်းပြီးနောက် မသေမီ အရိယာဖြစ်သူတို့ကို ရည်ရွယ်၍ “အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ”
 ဟု မိန့်သည်။

မရဏ၊ ပေ၊ သံဝဏ္ဏေမ ။ ။ရှေးဦးစွာ အသက်ရှင်ရခြင်း၏ အပြစ်ကိုပြမှ သေရ
 ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး ထင်ရှားသောကြောင့် “မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေမ”ကို ဖွင့်ရာ၌
 “ဇီဝိတေ အာဒိနဝံ ဒသေတွာ” ဟု အပိုထည့်၍ဖွင့်သည်။ “ကိတုယှိမိနာ ပါပကေန
 ဒုဇ္ဇိဝိတေန” သည် အသက်ရှင်ခြင်း၌ အပြစ်ပြတည်း၊ မတံ တေ ဇီဝိတာသေယျော”
 စသည်ကား သေးခြင်း၏အကျိုးပြတည်း၊ ဝဏ္ဏံကို “ဂုဏံ”ဟု ဖွင့်သည်။

ကတကလျာဏောတိ အာဒိသု-ပုဒ်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ ပဒတ္ထော-တည်း၊ တယာ-သည်၊ ကလျာဏံ-ကောင်းသော၊ သုစိကမ္မံ-ကိလေသာတို့မှ စင် ကြယ်သောအမှုကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကောင်းသော ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောအမှုကို ပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သော) တံ-သည်၊ ကတ ကလျာဏော-ကတကလျာဏမည်သည်၊ အသိ-၏၊ [ကလျာဏံကို “သုစိကမ္မံ” ဟုဖွင့်၊ “ကတံ+ကလျာဏံ ယေန တယာတိ ကတကလျာဏော”ဟု ပြုစေလို၏၊] တထာ-တူ၊ တယာ၊ ကုသလံ အနဝဇ္ဇံ-အပြစ်မရှိသော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အပြစ်မရှိသောကံကို ပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သော တံ)၊ ကတကုသလော၊ အသိ၊ [တထာဖြင့် “တံခေါ် အသိ”ကိုညွှန်းသည်၊ ကုသလံကို အနဝဇ္ဇံဟု ဖွင့်သည်၊] မရဏကာလေ-သေခါ နီးအခါသည်၊ သမ္ပတ္တေ-သော်၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဘယသင်္ခါတာ-ကြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ယာ ဘီရ-အကြင် ကြောက်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နတိ-၏၊ တယာ၊ တတော-ထိုကြောက်ခြင်းမှ၊ တာယနံ ရက္ခဏံ-စောင့်ရှောက်တတ်သော၊ [တာဓာတ်၏ရက္ခဏအနက်ကိုဖွင့်၊] ကမ္မံ-ကုသိုလ်ကံကို၊ ကတံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကြောက်ခြင်းမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော ကုသိုလ်ကံကို ပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သော တံ)၊ ကတဘီရတ္တာဏော၊ အသိ၊ တယာ၊ ပါပံ လာမကံ-ယုတ်ညံ့သော၊ ကမ္မံ-အကုသိုလ်ကံကို၊ အကတံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်ကံကို မပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သောတံ) အကတပါပေါ၊ အသိ၊ တယာ၊ လုဒ္ဓဒါရဏံ-ကြမ်းတမ်းသော၊ ဒုဿီလျကမ္မံ-သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်ကံကို အကတံ၊ ဣတိ (ထိုသို့ကြမ်းသော ဒုဿီလျအမှုကို မပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သောတံ) အကတလုဒ္ဓေါ အသိ၊ တယာ၊ လောဘာဒိကိလေသုဿဒံ-လောဘ အစရှိသော များသောကိလေသာရှိသော၊ ကိဗ္ဗိသံ သာဟသိကကမ္မံ- အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သော အမှုကို၊ ဝါ-

ကတဘီရတ္တာဏော ။ ။ဘီဓာတ် ကြံပစ္စည်းဖြစ်ပြီးသော ဘီရသဒ္ဓါသည် အချို့အရာ၌ ကြောက်လေ့ရှိသူကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ကြောက်ခြင်းကို ဟော၏ဟု သိစေလို၍ “ဘယသင်္ခါတာ” ဟု ထည့်သည်၊ တြာယနံ-တာဏံ၊ (တြာ-ဟု သက္ကတ၌ ရှိသောကြောင့် အနမှ နကို ဏပြု၊) ဘီတော+တာဏံ ဘီရတ္တာဏံ၊ (ရ်ကြေသောကြောင့် ဒွေဘော်လာ၊) ကတံ+ဘီရတ္တာဏံ ယေန တယာတိ ကတဘီရတ္တာဏော။

အကတ ကိဗ္ဗိသော ။ ။ကိလဟူသော အဗျယနောင် ငိုသစ်ပစ္စည်း၊ ဝုစ်လာ၍ သက္ကတ၌ “ကိဗ္ဗိသ”ဟု ရှိ၏၊ ပါပ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဤ၌ကား သာမန်မကောင်းသော အမှုကို မဟော၊ လောဘဒေါသအားကြီး၍ အဆောတလျင် (မုဒိမ်းမှု လူသတ်မှုစသော)

အကြမ်းပတမ်း အရမ်းအမှုကို၊ အကတံ၊ ဣတိကြောင့်၊ (အဆောတလျင်ဖြစ်သော အကြမ်းပတမ်းအရမ်း အမှုကို မပြုခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (သောတွံ) အကတကိဗ္ဗိသော၊ အသိ၊ ကသ္မာ၊ ဣဒံ-ဤ ကတကလျာဏော အစရှိသော စကားကို၊ ဝုစ္စတိ-ငါတို့ ဆိုအပ်သနည်း၊ [ဤစကားသည် ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့၏ စကားတည်း၊ ဘာကြောင့် ဤသို့ ဆိုနိုင်သလဲ” ဟု သင်ကမေးလျှင်-ဟူလို၊] ယသ္မာ၊ တယာ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ဘိ- အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကလျာဏံ-ကောင်းမှုကို၊ ကတံ-ပြီ၊ တယာ၊ ပါပံ-ကို၊ အကတံ-အပ်၊ တေန-ကြောင့်၊ တံ-ထို ကတကလျာဏော အစရှိသောစကားကို၊ ဝဒါမ-ငါတို့ဆိုကုန်၏၊

တုယံ-အား၊ ရောဂါဘိဘူတတ္တာ-ရောဂါနှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ လာမကေန-ယုတ်ညံ့သော၊ ဒုက္ခဗဟုလတ္တာ-များသောဒုက္ခရှိသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲသော၊ ဣမိနာဇီဝိတေန-ဤအသက်ရှင်နေ ရခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ [တချို့စာ၌ “ဒုဇ္ဈိဝိတေန” ဟု ရှိ၏။] မတံတေ၊ ပေ၊ သေယျောတိ-ကား၊ တံ-၏၊ မရဏံ-သည်၊ [မတံ၌ တပစ္စည်း ကိုကို ဘောဟောဟု သိစေလို၍ “မရဏံ” ဟုဖွင့်သည်၊] ဇီဝိတာ-ထက်၊ သုန္ဓရတရံ-သာ၍ကောင်းပါသေး၏၊ ကသ္မာ၊ ယသ္မာ၊ တံ-သည်၊ ဣတော-ဤဘဝမှ၊ ကာလကံတော ကတကာလော-ပြုအပ်ပြီးသော သေရာ ကာလရှိသည်၊ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ ဝါ-သေ ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ မရိတွာ-သေပြီး၍၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကား ဥဇုကတ္ထတည်း၊ ကာယဿ-ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘောဒါ-ပျက်ခြင်းဟူသော၊ ပေ၊ ဥပပဇ္ဇိဿသိ-လတုံ၊ ဧဝံသို့ဥပပန္နော-ဖြစ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)စ-လည်း၊ တတ္ထ ထိုနတ်ပြည်၌၊ ဒိဗ္ဗေဟိ-နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော

မကောင်းမှုကို ဟော၏၊ သဟသာ-အဆောတလျင်+နိဗ္ဗတ္တံ (ဖြစ်စေအပ်သော အမှုတည်း၊) သာဟသိကံ၊ [လောဘာဒိန္နံ အတိဝိယ ဥဿန္နတ္တာ အနုပပရိက္ခိတွာ (မစူးစမ်းဘဲ) ကတံ သာဟသိကကမ္မံ ကိဗ္ဗိသန္တိ ဝုစ္စတိ။]

ကာလံကတော။ ။ “ကတကာလော” ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် “ကတဟူသော ဝိသေသနပုဒ် နောက်ကျသည်-ဟု ပြ၏၊ ကတကာလော၌ ကာလသဒ္ဒါသည် “ကာလော သမယမစ္စုသု” ဟူသော အဘိဓာန်တွင် သမယအနက်ကို ယူ၍ “ကတမရဏကာလော” ဟုလည်းကောင်း၊ မစ္စုအနက်ကို ယူ၍ “ကတမရဏော” ဟုလည်းကောင်း ငိုကာ၌ ၂နည်း ဖွင့်သည်၊ ကတော+ကာလော ယေနတယာတိ “ကာလကတော” ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နိဂ္ဂဟိတံ လာ၍ “ကာလံကတော” ဟု ပြီးသည်၊ ဟုတွာ-ဟု ပါဌသေသလည်း ထည့်ပါ၊ ထိုသို့ထည့်၍ “ကာလံကတွာ” ဟု ကြိယာဝိသေသနအနက်နှင့် ညီမျှပါစေ၊ ကာလံကတွာ၌ လည်း “မရိတွာ” ဟု ဥဇုကတ္ထမှတ်ပါ-ဟု သိစေလို၍ အဆင့်ဆင့်ဖွင့်ပြသည်။

[ဒိဝေ+ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ၊]ဒေဝလောကေ-၌၊ ဥပ္ပန္နေဟိ-နံသော၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမ အစုတို့နှင့်၊ ဝါ-တို့သည်၊ မနာပိယရူပါဒိကေဟိ-စိတ်၏မြတ်နိုးဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သာ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-နံသော၊ ဝတ္ထုကာမကောဋ္ဌာသေဟိ-ဝတ္ထုကာမ အစုတို့နှင့်၊ ဝါ-သို့သည်၊ [ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိကို “မနာပိယရူပါဒိကေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုကာမကောဋ္ဌာသေဟိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ကာမဂုဏေဟိ၌ “ဂုဏ” သဒ္ဒါသည် “ကောဋ္ဌာသ” အနက်ဟော-ဟူလို၊] သမပ္ပိတော(သံ+အံဂီဘူတော)-ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၊ သမံဂီဘူတော(သံ+အံဂီဘူတော)-ကောင်းစွာ ကိုယ်အင်္ဂါကဲ့သို့ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတွာ)[ဋီကာ၌ “သမ္မဒေဝ ဧကိဘာဝံ ဂတော=ကာမဂုဏ်တွေနှင့် ခန္ဓာကိုယ်သည် တစ်ခုတည်း တစ်ပေါင်းတည်း အဖြစ်သို့ရောက်သည်”ဟု ဖွင့်၏၊] ပရိစရိဿသိ-ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ရလတ်၊ ဝါ-မွေ့လျော်ရလတ်၊ သမ္ပယုတ္တော-ယှဉ်သည်၊ သမောဓာနဂတော-ပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဣတောစ-ဤအာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတောစ-လည်းကောင်း၊ စရိဿသိ ဝိစရိဿသိ-လတ်၊ ဝါ-နည်း၊ အဘိရမိဿသိ-လတ်၊ ဣတိအတ္ထော(တသ္မာ၊ သုန္ဒရတရံ-၏၊-ဟုပြန်လှည့်စပ်၊) [ပါဠိတော် စာအုပ်များ၌ “ပရိစာရေဿသိ”ဟု ကာရိတ်ပါနေသည်မှာဤအဖွင့်နှင့် မညီ။]

အသပ္ပာယာနိတိ-ကား၊ ယာနိ-အကြင်ဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့သည်၊ ခိပ္ပမေဝ-လျင်စွာသာလျှင်၊ ဇီဝိတက္ခယံ-အသက်ကုန်ခြင်းသို့၊ ပါပေန္တိ-ရောက်စေနိုင်ကုန်၏၊ အဟိတာနိ-စီးပွားမဟုတ်ကုန်သော၊ အဝုဗ္ဗိကရာနိ- ကြီးပွားခြင်းကို မပြုတတ်သော၊ (တာနိ-ထိုဘောဇဉ်အစရှိသည်တို့ကို၊ “ဘုဉ္ဇိ-စားပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ ထည့်၍စပ်၊) သဉ္စိစ္စာတိ-သဉ္စိစ္စဟူသော၊ အယံ-ဤသဒ္ဒါသည်၊

ပရိစရိဿသိ၊ ဝေ၊ အဘိရမိဿသိ။ ။သမ္ပယုတ္တော သမောဓာနဂတောတို့သည် သမပ္ပိတော သမံဂီဘူတောတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊ “ဟုတွာ” ကား ပရိစရိဿသိပုဒ်၏ ကြိယာဝိသေသနထည့်ပါ၌တည်း၊ ဣတောစိတောစကား ပရိ၏အဖွင့်၊ ဝိစရိဿသိကား စရိဿသိ၏ အနက်ဖွင့်၊ “ကျင့်ရလတ်”ဟု ပေးမည်စိုး၍ “ဝိစရိဿသိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ “လှည့်လည်ရလတ်”ဟု အနက်ပေးပါ-ဟူလို၊ ပရိစရိဿသိကို “အဘိရမိဿသိ-မွေ့လျော်ရလတ်”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အဟိတာနိ။ ။“ဟိတ-စီးပွား”ဟူသည် အကျိုးမဟုတ်၊ ကြီးပွားခြင်း၏အကြောင်းတည်း၊ “ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ဟိတံ”ဟု ပြု၊ ထို့ကြောင့် ဟိတနှင့် ဝုဗ္ဗိကရသည် ပရိယာယ်တည်း၊ [ဟိတ-အကျိုးတရား၏ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝုဗ္ဗိကရ-ကြီးပွားမှုကို ပြုတတ်သောအကြောင်း၊] ထို့ကြောင့် အဟိတာနိကို “အဝုဗ္ဗိကရာနိ”ဟု ပရိယာယ်ပြုသည်။

သဉ္စိစ္စမနုဿဝိဂ္ဂဟန္တိ-ဟူ၍၊ မာတိကာယ-မာတိကာပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တဿ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ သဉ္စိစ္စပဒဿ-သဉ္စိစ္စပုဒ်၏၊ ဥဒ္ဓါရော-အတ္ထုဒ္ဓါရတည်း၊ ဝါ-အနက်ကို ထုတ်ပြကြောင်း၊ သဒ္ဓါတည်း၊ တတ္ထ-ထိုသဉ္စိစ္စဟူသောပုဒ်၌၊ သန္တိ-သံဟူသောပုဒ်သည်၊ ဥပသဂ္ဂေါ-ဥပသာရပုဒ်တည်း၊ တေန-ထို သံဥပသာရနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ စိစ္စာတိ-စိစ္စဟူသော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဥဿုက္ကဝစနံ-ဥဿုက္ကအနက်ကိုဟောသော သဒ္ဓါတည်း၊ တဿ-ထိုသံဥပသာရနှင့် တကွ ဖြစ်သော စိစ္စသဒ္ဓါ၏၊ ဝါ-ထို သဉ္စိစ္စသဒ္ဓါ၏၊ သဇ္ဈတေတွာ၊ သုဋ္ဌုစေတေတွာ-ကောင်းစွာစေ့ဆော်၍၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သဉ္စိစ္စ-သတွာဟု သိသော သညာနှင့်တကွစေ့ဆော်၍၊ ဝေါရောပေတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဇာနန္တော-သတွာ-ဟုသိသည်၊ သညာနန္တော-ဇီဝိတိန္ဒြေမှခွင်းနေ၏ဟု ကောင်းစွာသိသည်၊ ဟောတိ၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ တဉ္စ ဝေါရောပနံ-သည်လည်း၊ စေစ္စ-စေ့ဆော်၍၊ အဘိဝိတရိတွာ-ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ၊ ဗျဉ္စနေ-သဒ္ဓါ၌၊ အာဒရံ-အလေးဂရုကို၊ အကတွာ-ပြုတော်မမူဘဲ၊ အတ္ထမေဝ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဇာနန္တော၊ ပေါ၊ ဝိတိက္ကမောတိ-ဟူ၍၊ အဿ-ထိုသဉ္စိစ္စဟူသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ပဒဘာဇနီကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တေန၊ ပေါ၊ စိစ္စာတိ။ ။စိစ္စ၌ စိတိဓာတ်၊ တွာ ပစ္စည်းတည်း၊ “တေန သဒ္ဓိ-ထို သံဥပသာရနှင့်အတူ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “စိစ္စာတိ”ဟုသာ ရှိသင့်သည်၊ ယခုစာအုပ်များ၌ “သဉ္စိစ္စာတိ”ဟု ရှိသည်၊ “ဥဿုက္ကဝစနံ” ဟူသည် ဝေါရောပေယျဟူသော နောက်ကြိယာ၌ စပ်ဖို့ရန် ဗျာပါရရှိနေသော ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသနတည်း၊ မှန်၏-ရှေ့ နောက်ကြိယာ ၂ ပါးရှိရာတွင် နောက်ကြိယာ၌ စပ်ဖို့ရန် ဗျာပါရရှိနေသော ရှေ့ကြိယာ ကို “ဥဿုက္ကဝစနံ”ဟု အခေါ်အဝေါ်ပြုကြသည်၊ ထို့ကြောင့် “သဇ္ဈတေတွာ”ဟု ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသန ဖွင့်သည်၊ သုဋ္ဌုကား သံ၏အနက်ဖွင့်တည်း၊ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌ ကား “သဉ္စိစ္စာတိ သံစေတေတွာ သဒ္ဓိ စေတေတွာ၊ ပါဏောတိသညာယ သဒ္ဓိယေဝ ဝဓာမိ နံတိ ဝဓကစေတနာယ စေတေတွာ”ဟု သံအတွက် သဟအနက်ကို ဖွင့်သည်။

ယသ္မာပမ၊ ပေါ၊ ဝုတ္တံ။ ။“သဇ္ဈတေတွာ”ဟု ပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသနအနက် ဖြစ်သင့်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ပဒဘာဇနီ ပါဠိတော်၌ ဇာနိတွာစသည် မဖွင့်ဘဲ “ဇာနန္တော” စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော နာမဝါစကပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ယသ္မာ ပန” စသည်မိန့်၊ ပါဠိတော်၌ သဒ္ဓါနည်းကို အလေးဂရုမပြုဘဲ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင်သာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီ၌၊ ဇာနန္တောတိ-ကား၊ ပါဏောတိ-သတ္တဝါဟူ၍၊ ဇာနန္တော-လျက်၊ သဉ္ဇာနန္တောတိ-ကား၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရာပေမိ-ခွင်းနေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သဉ္ဇာနန္တော-လျက်၊ တေနော ပါဏဇာနကာကာရေန-ထို သတ္တဝါဟု သိပုံအခြင်းအရာနှင့်ပင်၊ သဒ္ဓိံ, ဇာနန္တော,-လျက်၊ ဣတိအတ္ထော၊ [ဤ “တေနော၊ ပေ၊ ဇာနန္တော”ကိုကြည့်၍ သဒ္ဓိံစွ၌ သံ ဥပသရကို “သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ”ဟု ပေးရသည်၊] စေတောတိ-ကား၊ ဝဓကစေတနာ ဝသေန-သတ်ကြောင်း၊ စေတနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ စေတောတွာ-စေ့ဆော်၍၊ ပကပ္ပေတွာ-သတ်အံ့ဟု စိတ်ဖြင့်ပိုင်းဖြတ်၍၊ [ဝဓာမိနံတိ-ဒီအကောင်ကို သတ်အံ့ဟု၊ ဧဝံ စိတ္တေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ကပ္ပဓာတ်၏ ဆေဒနအနက်ကို ဖွင့်သောဋီကာ၊] အဘိဝိတရိတွာတိ-ကား၊ ဥပက္ကမဝသေန-အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [သဟတထိကာဒိဥပက္ကမဝသေန၊] မဒ္ဒန္တော-နှိမ်နင်းလျက်၊ နိရာသင်္ဂံ စိတ္တံ-ရုံ့ရှာခြင်းကင်း, ရဲတင်းသောစိတ်ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ [အဘိဝိတရိတွာတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ၊ တေနောဝါဟ-နိရာသင်္ဂံစိတ္တံ ပေသေတွာတိ၊] ဝိတိက္ကမောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တဿ-ဖြစ်သော ရဟန်း၏၊ ယော ဝိတိက္ကမော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ သဒ္ဓိံစွသဒ္ဓဿ-သဒ္ဓိံသဒ္ဓါ၏၊ သိခါပတ္တော-အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ အတ္တော-တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ-(သဒ္ဓိံစွပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီကို ပြတော်မူပြီးရာ) ယခုအခါ၌၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတော ဝေါရာပေယျာတိ ဧတ္ထ-ဤပါ၌၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ် ပြီးသော၊ မနုဿတ္တဘာဝံ-လူ၏ အတ္တဘောကို၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟောနာမာတိအာဒိ-မနုဿဝိဂ္ဂဟောနာမ အံစရိ သော ပဒဘာဇနီကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီ၌၊ ဂဗ္ဘသေယျ ကာနံ-ဂဗ္ဘသေယျကသတွာတို့၏၊ ဝါ-အမိဝမ်းဟူသော ကိန်းရာရှိကုန်သော သတွာတို့၏၊ ဝသေန၊ [သယန္တိဧတ္တာတိ သေယျာ၊ ဂဗ္ဘော+သေယျာ ဧတေသန္တိ ဂဗ္ဘသေယျကာ၊ အဉ္ဈလည်းကောင်း၊ သားအိမ်၌လည်းကောင်းဖြစ်သော သတွာ များ၊] သဗ္ဗသုရမအတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ-အလုံးစုံ အတ္တဘောတို့အောက် သိမ်မွေ့ သေးငယ်သောအတ္တဘောကို ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံတိ-ဟူ၍၊

သိခါပတ္တော အတ္တော။ ။ “သဒ္ဓိံစွ”ကို ဝေါရာပေယျနှင့်စပ်၍ “သတ်လိုသောဝဓက ဖြင့် စိတ်တည်း၌ လှုံ့ဆော်နေမှုသာမက၊ ထိုစေတနာဖြင့် ကိုယ်မှုနုတ်မှုဖြစ်သော လွန် ကျူးမှုတိုင်အောင် ယူပါ”ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ဝိတိက္ကမော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိတိက္ကမောကို သဒ္ဓိံစွ၏ အဆုံးရောက်အနက်ဟု မှတ်ပါ-ဟူလို။

ဝုတ္တံ၊ ပဌမံစိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ-ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နန္တိ-ကား၊ ဇာတံ-ဖြစ်ပြီ၊ ပဌမံဝိညာဏံပါတုဘူတံတိ ဣဒံ-ပဌမံဝိညာဏံ ပါတုဘူတံဟူသော ဤစကားသည်၊ တဿေဝ-ထိုပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံဟူသောစကား၏ပင်၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝစံပရိယာယ်စကားလှယ်တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ-အစရှိသောစကားရပ်၌၊ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ- ပဌမံစိတ္တန္တိဝစနေန-စကားဖြင့်၊ သကလာပိ-သော၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓိ-ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒသသိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ တဉ္စ ပဌမစိတ္တံ-ထိုရှေးဦးစွာဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်လည်းကောင်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ- ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ တယော-န်သော၊ အရူပက္ခန္ဓာစ-နာမ်ခန္ဓာတို့လည်းကောင်း၊ တေန-ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်၊ သဟ၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ကလလရူပံစ-ကလလရုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-အယံ-ဤသည်ကား၊ သဗ္ဗပဌမော-အလုံးစုံသော လူ့ကိုယ်၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟော-တည်း။

တတ္ထ-ထိုလူ့ကိုယ်၌၊ ကလလရူပန္တိ-ကား၊ ဣတ္ထိပုရိသာနံ-တို့၏၊
ကောယဝတ္ထုဘာဝဒသကဝသေန-ကောယဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဘာဝဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမတိသ-အတိအကျ ၃၀ သော၊ ရူပါနိ-ရုပ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ နပုံသကာနံ-နပုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ကောယဝတ္ထုဒသကဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိသတိ (ရူပါနိ) (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထိုလူ့ကိုယ်၌၊ ဣတ္ထိပုရိသာနံ-တို့၏၊ ကလလရူပံ-သည်၊ ဇာတိဥဏ္ဏာယ-မွေးကာစ သိုးကလေးအမွေး၏၊ ဧကေန-

သကလာပိ။ ။ပဌမံ စိတ္တံဟု စိတ်ကိုသာပြသော်လည်း ထိုစိတ်နှင့် မကင်းကောင်းသော စေတသိက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုထောက်ပံ့တတ်သော ရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း အဝိနာဘာဝနည်းဖြင့် ယူရ၏၊ (စေတသိက်ကို ယူရာ၌ ပဓာနနည်းလည်းရ၏၊) ဤသို့ယူ၍ ခန္ဓာ ၅ပါးစုံသောကြောင့် “သကလာပိ”ဟု မိန့်သည်။

ဇာတိဥဏ္ဏာယ။ ။တဒဟုဇာတဿ ဧဠကဿ လောမံ ဇာတိဥဏ္ဏာတိကေစိ-ထို့နေ့၌မွေးသော သိုးကလေး၏အမွေးကို ဇာတိဥဏ္ဏာခေါ်သည်ဟု ကေစိတို့ဆိုကြ၏၊ ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဇာတိမန္တဧဠကလောမံ ဇာတိဥဏ္ဏာတိ အပရေ ဟိမဝန္တာ၌ ဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံသော သိုး၏အမွေးကို ဇာတိဥဏ္ဏာ ခေါ်သည်ဟု အပရေဆရာတို့ ဆိုကြ၏၊ ဂမ္ဘာလေတွာ ဂတိတဧဠကလောမံ ဇာတိဥဏ္ဏာတိ အညေ-ကိုယ်ဝန်ကိုခွဲထုတ်၍ ယူအပ်သော သိုးကလေး၏ အမွေးကို ဇာတိဥဏ္ဏာခေါ်သည်ဟု အညေဆရာတို့ဆိုကြ၏၊ ထိုဆရာအားလုံးပင် ဥဏ္ဏာသဒ္ဒါ၏ “သိုးမွေး” ဟူသော အနက်ကိုဟောကြောင်းကား သဘောတူလျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဧကေန အံသုနာ” နှင့် သမ္ပန်+သမ္ပန္နိက္ခံအောင် “ဇာတိဥဏ္ဏာယ” ၌ သိုးမွေးအပေါင်းကိုယူ၍ “ဧကေန အံသုနာ”၌ ထိုအပေါင်းမှ တစ်ချောင်းကိုယူပါ၊ တစ်နည်း-အဘောဒဘောဒူပစာကြံပါ။

တစ်ချောင်းသော၊ အံသုနာ-အမွေးဖြင့်၊ ဥဒ္ဓုတေလဗိန္နမတ္တံ-ထုတ်ဆောင်အပ်
သော ဆီပေါက်မျှရှိသည်။ အစ္ဆံ-ကြည်လင်သည်။ ဝိပ္ပသန္နံ-အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သည်။ ဟောတိ၊ ဟိ-သာကေကား၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ (သမ္မောဟ
ဝိနောဒနီ ခန္ဓဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌၊) တိလတေလဿ၊ ပေ၊ ပဝုစ္စတိတိ-
ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ [တိလတေလဿ-နှမ်းဆီ၏၊
ဗိန္န-အပေါက်သည်၊ (ဟောတိ) ယထာ- ရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အနာဝိလော-
မနောက်ကျသော၊ သပ္ပိမဇ္ဈော-ထောပတ်ကြည်သည်၊ (ဟောတိ) ယထာ-
လည်းကောင်း၊ ဧဝံဝဏ္ဏပုဋိဘာဂံ-ဤသို့သောအဆင်း၊ ဤသို့သောပုံသဏ္ဌာန်
ရှိသော ရုပ်အပေါင်းကို၊ ကလလန္တိ- ကလလရုပ်ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ-၏၊] ဧဝံ-
သို့၊ ပရိတ္တကံ-သေးငယ်သော၊ ဝတ္ထု-ကလလရုပ်ဟူသော ဝတ္ထုကို၊ အာဒိကတွာ၊
ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ဝိသဝဿသတာယုကဿ-အသက် ၁၂၀ ရှည်သော၊
သတ္တဿ-၏၊ ယာဝ-လောက်၊ မရဏကာလော-သေရာအခါသည်၊ (အတ္ထိ)၊
ဧတ္ထန္တရေ-ဤကလလ ရုပ်မှစ၍ သေရာကာလ အတွင်း၌၊ အနုပုဗ္ဗေန-
အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝုမ္မိပ္ပတ္တော-ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်သော၊ အတ္တဘာဝေါ-
အတ္တဘောသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) ဧသော-ဤအတ္တဘောသည်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟော
နာမ-မနုဿဝိဂ္ဂဟမည်၏၊ [ဝိသ ဝဿသတာယုကံသာတိ-နိဒဿနမတ္တံ၊
("အသက် ၁၂၀ ရှိသူ" ဟူသော စကားသည် နိဒဿနနည်းမျှသာ ဖြစ်၏၊
ဘာကြောင့်နည်း?)၊ တတော ဥုနာဓိကမနုဿာနမ္မိ သဗ္ဘာဝတော။]

သပ္ပိမဇ္ဈော။ ။ပသန္နသပ္ပိ၊ ရှေ့ပုဒ်မှ ယထာကိုလည်း ဤပုဒ်၌လိုက်စေ၊ ထို
သပ္ပိမဇ္ဈာကိုလည်း ပမာဏအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တေလဗိန္န ပမာဏရှိသော သပ္ပိမဇ္ဈာကို
ပင် ယူရသည်။

ဧဝံဝဏ္ဏပတိဘာဂံ။ ။ဧဝံ ဝဏ္ဏံ ဧဝံ သဏ္ဌာနဉ္စ၊ ဤအလို ပဋိဘာဂသဒ္ဓါသည်
တူသော ပုံသဏ္ဌာန် အနက်ကိုဟော၏ဟု ယူ၊ "ဤသို့သောအဆင်း၊ ဤသို့သော
ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ရုပ်အပေါင်း"ဟု ပေး၊ ကလလရေကြည်သည် အဆင်းအားဖြင့် ဆီ-
ထောပတ်အဆင်းရှိ၍ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်း ဆီပေါက် ထောပတ်ပေါက် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်-
ဟူလို၊ ပဋိဘဇနံ ဝါ ပဋိဘာဂေါ၊ သဒိသတာဘဇနံ သဒိသတာပတ္တိ၊ ["ပတိ-တူ၏
အဖြစ်သို့+ဘာဂေါ-ကပ်ရောက် ခြင်း၊ ပတိဘာဂေါ-ခြင်း" ဟု ရှေးဦးစွာပြု၍၊ ထို့နောက်မှ
"ဧဝံ ဝိဓော+ဝဏ္ဏပတိဘာဂေါ ဧတဿာတိ ဧဝံ ဝဏ္ဏပတိဘာဂံ" ဟုပြု၊ ဝဏ္ဏသဒ္ဓါလည်း
အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း ၂ နက်ဟော၊ "ဝဏ္ဏောစ ဝဏ္ဏောစ
ဝဏ္ဏာ"ဟု ဧကသေသ်ပြု၊ "ဤသို့သော အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းရှိသော"ဟု ပေး၊ နိဿယ၌ ပဌမနည်းကိုသာ ပေးထားသည်။]

ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ-ကား၊ ကလလကာလေပိ-ကလလရေကြည် အခါ၌လည်း၊ တာပနမဒ္ဒနေဟိဝါ-ပူစေခြင်း၊ နှိပ်ခြင်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [သန္ဓေပျက်အောင် မိုက်ကို ကျက်ထုပ်ထိုးခြင်း၊ လက်ဖြင့်နှိပ်ခြင်း ဟူလို၊] ဘောသဇ္ဇသမ္ပဒါနေနဝါ-ကိုယ်ဝန်ကျဆေးပေးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထို ကလလရေကြည်အခါမှ၊ ဥဒ္ဓမ္မိ-အထက်ဖြစ်သောအဗ္ဗုဒ္ဓ စသည် ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း၊ တဒနရူပေန-ထိုအဗ္ဗုဒ္ဓစသော ရုပ်အားလျော်သော၊ ဥပက္ကမေနဝါ-လုံ့လဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝိယောဇေယျ-ခွင်းအံ့၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပန နာမ-ခွင်းခြင်းမည်သည်၊ အတ္ထတော-သဘာဝတ္ထအားဖြင့်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယုပစ္ဆေဒန မေဝ-ဇီဝိန္ဒြေကိုဖြတ်ခြင်းသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ဧတဿ-ဤဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ပေ၊ ဝိကောပေတိတိ- ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဇီဝိန္ဒြေယံ ဥပစ္ဆိန္နတိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဇီဝိတိန္ဒြေယဿ-၏၊ ပဝေဏီဃဋ္ဌနံ-အစဉ်အဆက်အားဖြင့် ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ဥပစ္ဆိန္နန္တောစ-ချက်ချင်းဖြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပရောဓေန္တောစ-တဖြေ ဖြေ ချုပ်စေသည်လည်းဖြစ်သော (ဘိက္ခု-ကို) ဇီဝိတိန္ဒြေယံ ဥပစ္ဆိန္နတိ ဥပရောဓေတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သ္မာယတ္ထော-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကို၊ (ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်အဆက်ဖြတ်သူချုပ်စေသူကို ဇီဝိတိန္ဒြေဖြတ်သူဟု ဆိုအပ်၏” ဟူသော ထိုအနက်ကို၊) သန္တတိ ဝိကောပေတိတိ ပဒေန-ဖြင့်၊ ဒဿိတော- ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိကောပေတိတိ-ကား၊ ဝိယောဇေတိ-ခွင်း၏။

ကလလ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓံ။ ။“ပဌမံ ကလလံ ဟောတိ၊ ကလလာ ဟောတိ အဗ္ဗုဒ္ဓံ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သတ္တာဟံ ကလလံ ဟောတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒက သံယုတ် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပဌမ ၇ ရက်ကို “ကလလကာလ” ဟု လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် အဗ္ဗုဒ္ဓ စသည်ဖြစ်ရာ ဒုတိယ ၇ ရက်စသည်ကို “တတော ဝါ ဥဒ္ဓံ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

ပဝေဏီ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။အစဉ်အဆက်ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်ကလာပ်တို့တွင် ပါဝင်သော ဖြစ်တည်ဆဲဇီဝိတိန္ဒြေသည် မိမိချုပ်သွားသောအခါ နောက်နောက်၌ အလား တူ ကမ္မဇရုပ်ကလာပ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြု၏၊ [ဇီဝိတိန္ဒြေ အဖွင့်ကိုကြည့်ပါ၊] ထိုသို့ကျေး ဇူးပြုလျက် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်နေရာဝယ် တည်ဆဲမဟာဘုတ်တို့ကို ဓားဖြင့်ခုတ်လိုက်သော အခါ ထိုမဟာဘုတ်တို့နှင့်တကွ မဟာဘုတ်ကိုမိသော ဇီဝိတရုပ်လည်း ဘူချက် ရုပ်သက်စေ၍ ထုံးစံအတိုင်း ချုပ်ရိုးချုပ်၏၊ သို့သော် နောက်နောက် မဟာဘုတ်နှင့် ဇီဝိတရုပ်များ အလားတူ အကြာကြီးဖြစ်အောင်ကား ကျေးဇူးမပြုနိုင်တော့၊ ထို့ကြောင့် ထုံးစံအတိုင်း ကြာအောင် မဖြစ်တော့ဘဲ ဒဏ်ရာလိုက်၍ အနွေးနှင့်အမြန် အဆက်ပြတ်ရတော့သည်။

တတ္ထ-ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္စန္ဓတိအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (လဗ္ဗမာန-
သော၊)ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-သည်၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ လည်းကောင်း၊
အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ-နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေလည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒုဝိခံ-၏၊ တေသု-
ထို ၂ပါး တို့တွင်၊ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေ-၌၊ ဥပက္ကမော-ဖြတ်ဖို့ရန် လုံ့လပြုနိုင်
ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ တံ-ထိုနာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါရောပေတုံ-ခွင်းခြင်းငှာ၊
နသက္ကာ၊ ပန-ကား၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေ-၌၊ (ဥပက္ကမော) အတ္ထိ၊ တံ-ထိုရုပ်
ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါ ရောပေတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ
ကို၊ ဝေါရောပေန္တော-လသော်၊ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံမိ-နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလည်း၊
ဝေါရောပေတိ-ခွင်းသည်မည်၏၊ ဝါ-ခွင်းရာရောက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ တေနေဝ-
ထို ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်ပင်၊ သဒ္ဓိံ၊ တံ-ထိုနာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ-
ချုပ်ရ၏၊ (ကသ္မာ)၊ တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတော-ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် စပ်သောဖြစ်
ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်ကို ဖြတ်လိုက်လျှင်
ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် တကွ ဟဒယဝတ္ထုပါပြတ်သဖြင့် ထိုဟဒယ ဝတ္ထုကိုမှီသော
နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေလည်း ပြတ်ရတော့သည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါရောပေန္တော-ခွင်းသောရဟန်း
သည်၊ အတိတံ-အတိတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါရောပေတိ ကိ-ခွင်းသလော၊
အနာဂတံ-အနာဂတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ (ဝေါရောပေတိကိ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ-ပစ္စုပ္ပန်
ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ (ဝေါရောပေတိကိ)၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ အတိတံ-
ကို၊ နေဝ (ဝေါရောပေတိ)- မခွင်းနိုင်၊ အနာဂတံ-ကိုလည်း၊ န (ဝေါရောပေ
တိ)-နိုင်၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေသု-ထို ၂ မျိုးတို့တွင်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော အတိတ်
ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ နိရုဇ္ဈ-ချုပ်ပြီ၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော အနာဂတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ
သည်၊ အနုပ္ပန္နံ-မဖြစ်သေး၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဥဘယမိ-၂ ပါးစုံသော
အတိတ် အနာဂတ် ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်လည်း၊ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိ၊ အသန္တတ္တာ-
ထင်ရှားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပက္ကမော-သတ်ဖို့ရန် လုံ့လပြုခြင်းသည်၊
နတ္ထိ-နိုင်၊ ဥပက္ကမဿ-၏၊ နတ္ထိတာယ-ကြောင့်၊ ဧကမိ-တစ်ခုသော ရုပ်ဇီဝိ
တိန္ဒြေကိုလည်း၊ ဝေါရောပေတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ-ကောင်း၊ စ-သာဓကကား၊
အတိတေ စိတ္တက္ခဏေ၊ ပေ၊ န ဇီဝိဿတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံပိ-ဤစကားကိုလည်း၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အတိတေ-သော၊ စိတ္တက္ခဏေ-၌၊ ဇီဝိတ္ထ-အသက်
ရှင်ပြီ၊ န ဇီဝိတိ-အသက်ရှင်ဆဲမဟုတ်၊ န ဇီဝိဿတိ-အသက်ရှင်လတ်မဟုတ်၊
အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ၊ ဇီဝိဿတိ-လတ်၊ န ဇီဝိတ္ထ-အသက်ရှင်ပြီး
မဟုတ်၊ နဇီဝိတိ-မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ စိတ္တက္ခဏေ-၌၊ ဇီဝိတိ-အသက်ရှင်ဆဲ၊

န ဇီဝိတ္ထ-မဟုတ်၊ န ဇီဝိဿတိ-အသက်ရှင်လတဲ့ မဟုတ်၊ (ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၊ ဂုဟံဋ္ဌကသုတ်။)] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (အတိတ် အနာဂတ် ဇီဝိတိန္ဒြေ နှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးကိုမျှ မခွင်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယတ္ထ-အကြင်ပစ္စုပ္ပန်စိတ္တက္ခဏ၌၊ ဇီဝတိ-ဆဲ၊ တတ္ထ-ထိုပစ္စုပ္ပန်စိတ္တက္ခဏ၌၊ ဥပက္ကမော-လုံ့လပြုခြင်းသည်၊ ယုတ္တော-သင့်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန္တံ-ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါရောပေတိ-ခွင်းသည်မည်၏။

စ-ဆက်၊ ဧတံ ပစ္စုပ္ပန္တံ-သည်၊ ခဏပစ္စုပ္ပန္တံ-ခဏပစ္စုပ္ပန်လည်းကောင်း၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္တံ-လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္တံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ တိဝိမံ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ ခဏပစ္စုပ္ပန္တံနာမ-သည်၊ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမင်္ဂိ-ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်နှင့်ပြည့်စုံသော ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း၊ [နပုလ္လင်ဖြစ်၍ “သမင်္ဂိ” ဟု ရဿဖြင့် ရှိစေ၊] တံ-ထိုခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝေါရောပေတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ၊ ကသ္မာ၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ နိရုဇ္ဈနတော-ချုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္တံနာမ-သည်၊ သတ္တဋ္ဌ ဇေနဝါရမတ္တံ-၇ ကြိမ်စကြိမ်သော ဇောဝါရမျှ၊ သဘာဂသန္တတိဝသေန-သဘောတူသော နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိတွာ-ပြီး၍၊ နိရုဇ္ဈနကံ-ချုပ်လတ်သော နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း၊ [ဤစကားသည် အရသန္တတိကို ပြသောစကားတည်း၊ သတ္တဋ္ဌဇေနဝါရမတ္တံကို ခုဒ္ဒကဘာဏကထေရ်တို့ အလိုအားဖြင့်ဆိုသည်၊ သံယုတ္တဘာဏက၊ မဇ္ဈိမဘာဏကထေရ်တို့၏ အလိုမှာ တစ်မျိုးရှိ၏၊ ဋီကာ၌ ရှုပါ။]

ယာဝတာ-အကြင်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ ဥဏှတော-နေပူမှ၊ အာဂန္တာ-၍၊ သြဝရကံ-အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အန္တကာရံ-အမှိုက်မှောင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သေး၏၊ [အပြင်ဘက် အလင်းရောင်မှ အခန်းတွင်းသို့ဝင်သောအခါ ရုတ်တရက် မမြင်ရသေးဘဲ မှောင်မှိုက်နေသည်-ဟူလို၊] သီတတောဝါ-စသောပြင်ဘက်အရပ်မှမူလည်း၊ အာဂန္တာ၊ သြဝရကေ၊ နိသိန္နဿ-၏၊ ယာဝ-လောက်၊ ဝိသဘာဂ ဥတုပါတုဘာဝေန-သဘောမတူသော အပူငွေ့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ပုရိမကော-ရှေ့၌ဖြစ်သော၊ ဥတု-အငွေ့သည်၊ နပုဋိပ္ပဿန္တတိ-မငြိမ်းအေးသေး၊ ဝါ-မပျောက်သေး၊ ဧတ္ထန္တ ရေ-ဤအတွင်း၌၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္တံ-သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍၊ ဝါ-အစဉ်အတန်း ပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ယာဝတာဥဏှတော အာဂန္တာတိ-အာဒိနာ ပန ရူပသန္တတိ (ရုပ်၏သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကို) ဒဿေတိ၊ စာအုပ်များ၌ “ယာဝဝါ” ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း။]

ပန-ကား၊ ပဋိသန္ဓိတော-မှ၊ ယာဝ-လောက်၊ စုတိ-စုတိသည်၊ (အတ္တိ)၊
ဧတံ-ဤ ပဋိသန္ဓေမှ စုတိစိတ်တိုင်အောင် ကာလသည်၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်နာမ-
မည်၏၊ ဝါ-ကာလပစ္စုပ္ပန်မည်၏၊ [သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည် အဋ္ဌကထာတို့၌လာ
၏၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကား ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၌လာသည်။] တဒယမ္မိ-ထို ၂ ပါးစုံ
သော သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလည်း၊ ဝေါရောပေတုံ-ငှာ၊
သက္ကာ-၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ခွင်းနိုင်သနည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ တသ္မိ-
ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၌၊ ဥပက္ကမေ-သတ်ဖြတ်မှုလုံ့လကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သော်၊
ဝါ-ပြုလိုက်လျှင်၊ လဒ္ဓုပက္ကမံ-ရအပ်သောလုံ့လရှိသော၊ [သတ်ဖြတ်မှုလုံ့လကို
အပြုခံရသော၊] ဇီဝိတနဝကံ-ဇီဝိတနဝကကလာပ်သည်၊ နိရုဇ္ဈမာနံ-သော၊
ဒုဗ္ဗလဿ-အားမရှိသော၊ ပရိဟိနဝေဂဿ-ယုတ်လျော့သောအဟုန်ရှိသော၊
သန္တာနဿ-ရပ်အစဉ်အား၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုရသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-
ထို့ကြောင့်၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဝါ-သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည်သော်လည်းကောင်း၊
အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဝါ-အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ယထာပရိစ္ဆန္တကာလံ-
အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလသို့၊ (တစ်ဘဝ၌ သူ့အတွက်
အရည်ဆုံးသောကာလသို့၊) အပတွာ-မရောက်မူ၍၊ အန္တရာဝ-အကြား၌သာ
လျှင်၊ နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်ရတော့၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းဖြင့်၊ တဒယယမ္မိ-ထို ၂ ပါးစုံ
သော သန္တတိပစ္စုပ္ပန် အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလည်း၊ ဝေါရောပေတုံ-ငှာ၊
သက္ကာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဒေဝ-ထို ၂ ပါးသော ဇီဝိတိန္ဒြေကိုပင်၊ သန္တာယ-
၍၊ သန္တတိ ဝိကောပေတီတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ ပဒဘာဇနီ စကားကို၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္တဿ-ဤ သဗ္ဗိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေယျဟူသော ပါဌ်၏အနက်ကို၊ အာဝိဘာဝတ္ထံ-ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ပါဏော-ပါဏကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတော-ပါဏာတိ
ပါတကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတီ-ပါဏာတိပါတီကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
ပါဏာတိပါတဿ-ပါဏာတိပါတ၏၊ ပယောဂေါ-ပယောဂကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊

ပစ္စယော ဟောတိ။ ။ဇီဝိတိန္ဒြေကို “ပဝတ္တသန္တတိအဓိပတေယျ-အဆက်မပြတ်
ဖြစ်နေသော ခန္ဓာအစဉ်၏ အကြီးအကဲအအုပ်အချုပ်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိရှိ၏” ဟု
အဋ္ဌကထာတို့၌ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် “ရှေးရှေး ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ဥပါဒ် ဌီဘင်စေ၍ ချုပ်သော
အခါ အလားတူ နောက်နောက် ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်တကွ ရုပ်ကလာပ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြု
သွားလေ့ရှိ၏” ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ [အချို့ဆရာတို့သည် ကာမဘုံ၌ “ဇီဝိတနဝကကလာပ် မရ
ထိုက်”ဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုအဆိုကို “လဒ္ဓုပက္ကမံ ဇီဝိတနဝကံ” ထောက်၍ စဉ်းစားပါ။

တတ္ထ-ထိုပါဏ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ပါဏောတိ-ကား၊ ဝေါဟာရတော-
ခေါ်ဝေါ်အပ်သောပညတ်အားဖြင့်၊ သတ္တော-သတ္တဝါတည်း၊ ဝါ-အကောင်တည်း၊
[ခန္ဓာအစဉ်ကို “သတ္တဝါ” ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ကြသည်၊] ပရမတ္ထတော-
ပရမတ္ထအား ဖြင့်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း၊ ဟိ-မှန်၊
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-ကို၊ အတိပါတေန္တော-လျင်မြန်စွာကျစေသူကို၊ ဝါ-ဓားစသော
လက်နက်တို့ဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ကျစေသူကို၊ ပါဏံအတိပါတေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊
တံ-ထို ဇီဝိတိန္ဒြေကို ကျစေပုံအစီအစဉ်သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
အပြားရှိသည်သာ၊ ပါဏာတိပါတောတိ-ကား၊ ယာယ စေတနာယ-အကြင်
ဝကေစေတနာဖြင့်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကံ-ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဖြတ်တတ်သော၊ ပယောဂံ-
ပယောဂကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ သာဝကေစေတနာ-ကို၊ ပါဏာတိပါတော
တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဝုတ္တစေတနာသမိဂီ-ဆိုအပ်ပြီးသော စေတနာနှင့် ပြည့်စုံသော၊
ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပါဏာတိပါတိတိ-ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတဿ
ပယောဂေါတိ-ကား၊ ပါဏာတိပါတဿ-၏၊ ပယောဂါ-တို့သည်၊ သာဟတ္ထိ
ကော-သာဟတ္ထိကပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝါ-မိမိလက်ဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော
ပယောဂလည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိယော-အာဏတ္တိယပယောဂလည်းကောင်း၊
ဝါ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောပယောဂလည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယော-
နိသဂ္ဂိယပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပစ်လွှတ်ခြင်းဟူသောပယောဂလည်းကောင်း၊

ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ။ရူပါ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂ မျိုးကို ကျစေပုံ အစီအစဉ်
ကို “တံ ပန ဝေါရောပေန္တော အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံပိ ဝေါရောပေတိ” စသည်ဖြင့်
ပစ္စုပ္ပန်ဇီဝိတိန္ဒြေကို ခွင်းပုံတိုင်အောင် ဆိုခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် “တံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ” ဟု
ဆိုသည်။ [တံ ဇီဝိတိန္ဒြိယာတိပါတနိဓာနံ။]

ပါဏာတိပါတ။ ။သရသေနေဝ-မိမိသဘောအားဖြင့်ပင်၊ ပတနသဘာဝဿ-
ကျခြင်းသဘောရှိသော ပါဏကို၊ အန္တရာဇဝ-အကြား၌သာလျှင်၊ အတိဝ-လျင်စွာသာ
လျှင်၊ ပါတနံ-ကျစေခြင်း (ကျအောင်လုလွ်ပြုကြောင်း စေတနာ)သည်၊ အတိပါတော-
မည်၏၊ [အတိသဒ္ဓါသည် သီဃအနက်ကို ဟော၏၊] ဇီဝိတိန္ဒြေသည် သူ့သဘောအတိုင်း
တည်ရလျှင် အသက်တစ်ရာနေရမည်-ဟု ဆိုကြစို့၊ သို့သော် အသက်တစ်ရာမပြည့်မီ
အကြား၌ ဓားစုတ်မှု ပယောဂကြောင့်) အသက် ၅၀ လောက်မှာ ဇီဝိတိန္ဒြေပြတ်စဲရခြင်းကို
(အနှစ် ၅၀ ခန့် လျင်မြန်စွာပြတ်သောကြောင့်) “လျင်မြန်စွာ ကျစေခြင်း” ဟု ခေါ်ရသည်၊
တစ်နည်း-အတိသဒ္ဓါသည် အတိက္ကမ္မအနက်ကို ဟော၏၊ အတိက္ကမ္မ-ဓားစသည်ဖြင့်
လွှမ်း မိုး၍+ပါတနံ အတိပါတော၊ ပါဏဿ-ကို+အတိပါတော ပါဏာတိပါတော၊
ပုဂ္ဂိုလ် ရအောင်ကား “ပါဏာတိပါတော ယဿ အတ္တိတိ ပါဏာတိပါတိ” ဟု ပြု။

[နိသဇ္ဇနံ နိသဂ္ဂေါ၊ နိသဂ္ဂေါဇေ နိသဂ္ဂိယော၊] ထာဝရော-ထာဝရပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝါ-ခိုင်မြဲသော ပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာမယော-ဝိဇ္ဇာမယပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝါ-အတတ်ပညာ ဂါထာမန္တာန်ကို စီရင်ခြင်းဟူသော ပယောဂလည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိမယော-ဣဒ္ဓိမယပယောဂလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကမ္မဒိဒ္ဓိကို အသုံးပြုခြင်းဟူသော ပယောဂလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-တည်း။

တတ္ထ-ထို ဖိပါးတို့တွင်၊ သာဟတ္ထိကောတိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ မာရေန္တဿ-သေစေသူ၏၊ ဝါ-သတ်သူ၏၊ ကာယေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော လက်နက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဟရဏံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းတည်း၊ အာဏတ္တိယောတိ-ကား၊ အညံ-အခြားသူကို၊ အာဏာပေန္တဿ-စေခိုင်းသူ၏၊ ဇဝံ-သို့၊ ဝါ-သည်ပုံသည်နည်း၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုးဖောက် ပစ်ခတ်၍၊ မာရေဟိ-သတ်လော၊ ဣတိဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ မာရေဟိ-လော၊ ဣဝါ-လည်းကောင်း၊ အာဏာပနံ-စေခိုင်းခြင်းတည်း၊ နိသဂ္ဂိယောတိ-ကား၊ ဒုရေ-၌၊ ဌိတံ-တည်သူကို၊ မာရေတုကာမဿ-သေစေလိုသူ၏၊ ဝါ-သတ်လိုသူ၏၊ ကာယေနဝါ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေနဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥသုသတ္တိ ယန္တပါသာဏာဒိနံ-မြား၊ လှံ၊ ယန္တရား ကျောက်တုံး အစရှိသည်တို့ကို၊ နိသဇ္ဇနံ-ပစ်လွှတ်ခြင်းတည်း၊ ထာဝရောတိ-ကား၊ အသဉ္ဇာရိမေန-လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်သော၊ ဝါ-ပြောင်းရွှေ့၍ မရစကောင်းသော၊ [သဉ္ဇာရေန+နိဗ္ဗတ္တံ သဉ္ဇာရိမံ၊ န+သဉ္ဇာရိမံ အသဉ္ဇာရိမံ၊] ဥပကရဏေန-အဆောက်အဦဖြင့်၊ မာရေတုကာမဿ-၏၊ ဩပါတံအပဿေန ဥပနိက္ခိပနံ-တွင်းတူးခြင်း၊ တံကဲမိ ယျဉ်ချပ်ကို စီရင်ခြင်း၊ လက်နက်ကို အနီး၌ ချထားခြင်းလည်းကောင်း၊ [ဥပနိက္ခိပနန္တိ-အသိအာဒိနံ တဿ (ထိုသူ၏) ဥပနိက္ခိပနံ၊] ဘောသဇ္ဇသံဝိဓာနံ-သေဆေးကို စီရင်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ စတ္တာရောပိ-၄ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုပယောဂတို့သည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ ပါဠိဝဏ္ဏနာယမေဝ-ပါဠိတော်အဖွင့်၌ပင်၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်လတ်။

ပဟရဏံ, အာဏာပနံ။ ။ ကာယဝိညတ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဝဏေတေနာဖြင့် (အလိုရှိအပ်သော သတ်ဖြတ်မှုအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော) ပုတ်ခတ်မှု ထိုးခုတ်မှုကို “ပဟရဏ” ဟု ခေါ်၏။ ဝစီဝိညတ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဝဏေတေနာဖြင့် အလိုရှိအပ်သော သတ်ဖြတ်မှု အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော စေခိုင်းမှုကို “အာဏာ ပန” ဟု ခေါ်၏။ [သာဟတ္ထိကစသည်တို့၏ ဝစနတ္ထကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပန-ကား၊ ဝိဇ္ဇာမယဣဒ္ဓိမယာ-ဝိဇ္ဇာမယပယောဂ ဣဒ္ဓိမယပယောဂ
တို့သည်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အနာဂတာ-မလာကုန်၊ တေ-ထိုပယောဂတို့
ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နိဇ်၊ ဟိ-ရဲ့၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ မာရဏတ္ထံ-
သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဇ္ဇာပရိဇေပ္ပနံ-အတတ်ပညာ ဂါထာမန္တဝန်ကို စုတ်ခြင်း
သည်၊ [မန္တပရိဇေပ္ပနံ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသည် မန္တဝန်အတတ်တည်း၊ ထိုမန္တဝန်စုတ်ခြင်း
ကို “ဝိဇ္ဇာပရိဇေပ္ပန” ဟု ခေါ်၏၊] ဝိဇ္ဇာမယော-ဝိဇ္ဇာမယမည်သော၊ ပယော
ဂေါ-ပယောဂတည်း၊ ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ (ဝုတ္တာနိဋ္ဌ
စပ်၊) ကတမော၊ ပေ၊ ကရောန္တီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဇ္ဇာမယံ-ဝိဇ္ဇာမယမည်
သော၊ ပယောဂံ-ကို၊ ဒသေတွာ-ပြီး၍၊ အာထဗ္ဗဏိကေဟိစ-အာထဗ္ဗနဝေဒကို
တတ်သိသော ဆရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာဓရေဟိစ-ဂါထာမန္တဝန်ကို
ဆောင်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မာရိတာနံ-သတ်အပ်သော
သတ္တာတို့၏၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-နိဋ္ဌိ၊ [ဝိဇ္ဇာမယော-
မည်သော၊ ပယောဂေါ-ပယောဂဟူသည်၊ ကတမော-နည်း၊ အာထဗ္ဗဏိကာ-
အာထဗ္ဗဏဝေဒကို တတ်သိကုန်သော ဆရာတို့သည်၊ အာထဗ္ဗဏံ-အာထဗ္ဗဏ
မန္တဝန်ကို၊ ပယောဇေန္တိ-ယှဉ်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-အသုံးပြုကြကုန်၏၊ (အသုံးပြုပုံ
ကိုပြလို၍ “နဂရေ” စသည်မိန့်၊) နဂရေ-ကို၊ ရုဒ္ဓေဝါ-တစ်ဖက် စစ်တပ်က
ပိတ်ဆို့အပ်သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂါမေ-စစ်ပွဲသည်၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတေဝါ-
ရင်ဆိုင်တည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဿနာယ-တစ်ဖက် စစ်တပ်၌၊ ပစ္စတ္ထိကေ
သု-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိကုန်သော၊ ပစ္စာမိတ္တေသု-ရန်သူတို့၌၊ ဤတိ-
အနည်းငယ်သော ဘေးရန်ကို၊ ဥပ္ပာဒေန္တိ-ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ ဥပဒ္ဒဝံ-ကပ်၍
နှိပ်စက်တတ်သော ကြီးကျယ်သော ဘေးရန်ကို၊ ဥပ္ပာဒေန္တိ၊ ရောက်-အနာရောဂါ
ကို၊ ဥပ္ပာဒေန္တိ၊ ပဇ္ဇရကံ-အပြင်းအထန် ဖျားခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေန္တိ၊ သူစိကံ-

အာထဗ္ဗဏိကာ။ ။ဝေဒ (ဗေဒ) ၄ ပုံတွင် အာထဗ္ဗဏဝေဒပါ၏၊ ထိုဝေဒကို
တတ်သူကို “အာထဗ္ဗဏိက” ဟု ခေါ်၏၊ အာထဗ္ဗဏံ ဝိဒန္တိဇာနန္တီတိ အာထဗ္ဗဏိကာ၊
ထိုဆရာတို့သည် ၇ ရက်တိတိ ဆားမပါသော ထမင်းကို စား၍ နေစာမြက်ခင်းထားအပ်
သော မြေပေါ်၌ အိပ်လျက်အကျင့်ကို ကျင့်ကြရ၏၊ ၇ ရက်မြောက်၌ သုသာန်မြေကို
ပြင်ဆင်၍ ၇ လှမ်းလောက်ကရပ်ပြီးလျှင် လက်ကို ဝင့်ကာဝင့်ကာ အာထဗ္ဗဏကျမ်းလာ
မန္တဝန်ကို မန်းမှုတ် စုတ်ကြလေသည်၊ ထိုအခါ သူတို့၏ အလုပ်သည် ထမြောက်အောင်
မြင်သတတ်။

ဤတိ ဥပ္ပာဒေန္တိစသည်။ ။ကိုက်၍သေအောင် ကင်းခြေများစသော သတ္တာကို
လွှတ်၍ သေးငယ်သော နှိပ်စက်မှုကို “ဤတိ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုထက်ကြီးကျယ်သော
နှိပ်စက်မှုကို “ဥပဒ္ဒဝံ” ဟု ခေါ်၏၊ [ယခုခေတ်စစ်ပွဲများ၌-ရောဂါပိုးများကို လေယာဉ်ဖြင့်

အပ်ဖြင့် ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်သော လေတံကျင်ရောဂါကို၊ ကရောန္တိ-နံ၏၊ ဝိသုစိကံ-ကိုက်ခဲခြင်းရှိသော အစာမကျေ ဝမ်းရောဂါကို၊ ကရောန္တိ၊ ပက္ခန္ဓိယံ-သွေးပါသော ဝမ်းရောဂါကို၊ ကရောန္တိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇာရော-ဂါထာ မန္တာန်ကို ဆောင်ကုန်သော ဆရာတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇ-ဂါထာမန္တာန်ကို၊ ပရိဝတ္ထေတွာ-နှုတ်ထဲ၌ အဖန်ဖန် လည်စေ၍၊ ဝါ-မန်းမှုတ်၍၊ ပေ၊ ကရောန္တိ၊] တေဟိ-ထိုများစွာသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဟိ-အချုပ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝိဇ္ဇာမယပယောဂ၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ လက္ခဏံ-အမှတ် အသားတည်း၊ မာရဏာယ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဇ္ဇာပရိဇ္ဇေပနံ-သည်၊ ဝိဇ္ဇာ မယော-သော၊ ပယောဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (လက္ခဏံ-တည်း)။

ကမ္မဝိပါကဇာယ-ကံ၏ အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဣဒ္ဓိယာ-ကို၊ ပယော ဇနံ-ယှဉ်စေခြင်းသည်၊ ဣဒ္ဓိမယော-သော၊ ပယောဂေါ-မည်၏၊ စ-ဆက်၊ သော ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနာမ-ဤကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိမည်သည်၊ နာဂါနံ-မြွေနဂါးတို့၏၊ နာဂိဒ္ဓိ-နဂါးတို့၏ တန်ခိုးလည်းကောင်း၊ သုပဏ္ဏာနံ-ဂဠုန်တို့၏၊ သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ-ဂဠုန်တို့၏ တန်ခိုးလည်းကောင်း၊ ယက္ခာနံ-တို့၏၊ ယက္ခိဒ္ဓိ-လည်းကောင်း၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ ဒေဝိဒ္ဓိ-လည်းကောင်း၊ ရာဇုနံ-လူမင်းတို့၏၊ ရာဇိဒ္ဓိ-မင်းတို့ ၏ တန်ခိုးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဗဟုဝိဇာ-များသောအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုတန်ခိုးတို့တွင်၊ ဒိဋ္ဌ ဒဋ္ဌ ဖုဋ္ဌဝိသာနံ-ကြည့်အပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်သော အဆိပ်ရှိကုန်၊ ကိုက်အပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်သော အဆိပ်ရှိကုန်၊ ထိအပ်သည် ရှိသော် ဖြစ်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော၊ နာဂါနံ-မြွေနဂါးတို့၏၊ ဒိသွာ-ကြည့် ၍လည်းကောင်း၊ ခုံသိတွာ-ကိုက်၍လည်းကောင်း၊ ဖုသိတွာစ-ထိ၍လည်း ကောင်း၊ (အစဉ်အတိုင်း ဒိသွာစသည်ကိုပြသည်၊) ပရူပဃာတကရဏေ-သူ တစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်မှုကို ပြုခြင်း၌၊ နာဂိဒ္ဓိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သုပဏ္ဏာနံ-

သွန်ချခြင်းမျိုးတည်း၊] ပဇ္ဇရံ၌ ပသည် အပြင်းအထန် အနက်ဟော၊ အပြင်းဖျားသော (ပလိပ်ရောဂါမျိုးကို) “ပဇ္ဇရ”ဟု ခေါ်၏၊ [ပဇ္ဇရန္တိ-ဝိသပဇ္ဇရံ=အဆိပ်ရှိသော အဖျား၊] ကိုယ်လက်တို့ကို ထိုးဆွသကဲ့သို့ ကိုက်ခဲသော လေတံကျင်ရောဂါကို “သုစိက” ဟု ခေါ်၏၊ [သုစိကန္တိ-သုစိဟိဝိယ ဝိဇ္ဇမာနံ သူလံမ၊ (ဝိမတိ)၊] ကိုက်ခဲ၍ အစာမကျေသော ဝမ်းရောဂါကို “ဝိသုစိက” ဟု ခေါ်၏၊ [သသူလံ အာမာတိသာရံ၊] သွေးပါသော ဝမ်းရောဂါကို “ပက္ခန္ဓိယ”ဟု ခေါ်သည်။ [ရတ္တာတိသာရံ။]

ဝိဇ္ဇ ပရိဝတ္ထေတွာ ။ ။ဂန္ဓာရဝိဇ္ဇာဒိကံ အတ္တနော ဝိဇ္ဇ ကတုပစာရံ (ပြုအပ်ပြီးသော ပြင်ဆင်မှုရှိသည်ဖြစ်၍) မန္တပဋ္ဌနက္ကမေန ပရိဇ္ဇေတွာ (မန္တာန်ရွတ်စဉ်အားဖြင့် မန်းမှုတ်စုတ် ပြီး၍။)

တို့၏။ မဟာသမုဒ္ဒတော-မှ၊ ဒွတ္တိဗျာမသတပွမာဏနာဂုဒ္ဓရဏေ-အလံနှစ်ရာ
 သုံးရာပမာဏရှိသော နဂါးတို့ကို ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌၊ [မဟာကာယေ နိမ္မိနိတွာ
 ဌိတာနံ မဟာနာဂါနံ ဥဒ္ဓရဏေ-အလံ ၂ ရာ ၃ ရာ ဖန်ဆင်း၍နေသော
 နဂါးတို့ကို ထုတ်ယူခြင်း၌။] သုပဏ္ဍိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ကား၊ ယက္ခာ-တို့
 ကို၊ အာဂစ္ဆန္တာ-လာနေသည်တို့ကို၊ နေဝ ဒိဿန္တိ-မမြင်အပ်ကုန်၊ ပဟရန္တာ-
 ပုတ်ခတ်လိုက်သည်တို့ကို၊ န ဒိဿန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မမြင်အပ်ပါကုန်သော်
 လည်း၊ တေဟိ-ထိုဘီလူးတို့သည်၊ ပဟဋ္ဌသတ္တာ-ပုတ်ခတ်အပ်သော
 သတ္တဝါတို့သည်၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ-ဌိသာလျှင်၊ မရန္တိ-န့်၏၊ တတြ-ထိုသို့
 ဖြစ်ရာ၌၊ နေသံ-ထိုဘီလူးတို့၏၊ ယက္ခိဒ္ဓိ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏။

ဝေဿဝဏ္ဏဿ-ဝေဿဝဏ် နတ်မင်း၏၊ သောတာပနကာလတော-
 သောတာပန်ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ နယနာဂုဓေန-မျက်လုံးတည်းဟူသော
 လက်နက်ဖြင့်၊ ဩလောကီတ ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ-ကြည့်အပ်သော ကုမ္ဘဏ်တို့၏၊
 [ကုမ္ဘ-အိုးပမာဏရှိသော၊ အဏ္ဏံ-ဝှေးစေ့သည်၊ ယေသံတိ ကုမ္ဘဏ္ဍာ၊] မရဏေ-
 ၌လည်းကောင်း၊ အညေသံ-ကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ ယထာသကံ
 ဣဒ္ဓါနုဘာဝေစ-အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုး၏ အာနုဘော်၌
 လည်းကောင်း၊ ဒေဝိဒ္ဓိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ယာယာ+သကာ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော
 တန်ခိုးတည်း၊ ယထာသကံ၊ ယထာသကံစ+တံ+ဣဒ္ဓိစာတိ ယထာသကံဣဒ္ဓိ၊
 သကံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။] စက္ကဝတ္တိဿ-စကြာရတနာကိုလည်စေနိုင်သော၊
 သပရိသဿ-ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရညော-၏၊ အာကာသဂမနာဒိသု-
 ကောင်းကင်၌ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ အသောကဿ-
 အသောကမင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိစ-၌ လည်းကောင်း၊
 ယောဇနေ-တစ်ယူဇနာ၌၊ အာဏာပဝတ္တနာဒိသု-အာဏာကိုဖြစ်စေခြင်း အစရှိ
 သည်တို့၌လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့်ရှေ့၌ပြခဲ့သော အသောကမင်း၏ တန်ခိုး
 များကိုယူ၊] သိဟဋ္ဌနရိန္ဒဿ-သိဟိုဠ်မင်းဖြစ်သော၊ ပိတုရညော-ပိတုမင်း
 ၏၊ ဒါဌာကောဋ္ဌနေန-အစွယ်ကို ခေါက်ခြင်းဖြင့်၊ စူဠသုမနကုဋ္ဌမ္ဗိယဿ-
 စူဠသုမန သူကြွယ်၏၊ မရဏေစ-သေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ရာဇဒ္ဓိ-ကို၊
 ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ [“ဗဟုဝိဓာ-၏” ဟု ပြန်လှည့်။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-တို့သည်၊ [ကေစိတိ မဟာသံဃိကာ၊] ဘိက္ခဝေ၊
 ပုနစ-လည်း၊ ပရံ-တစ်မျိုးကား၊ ဣဒ္ဓိမာ-တန်ခိုးရှိသော၊ စေတောဝသိပ္ပတ္တော-
 စိတ်၏ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ [“စေတောဝသိဘာဝ
 ပတ္တော” ဟု ဆိုလိုလျက် “ဘာဝ” အကြေကြံ၊] သမဏောဝါ-သည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဗြဟ္မာဏောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ အညိဿာ-အခြား မိန်းမ၏၊

ကုစ္ဆိဂတံ-ဝမ်းဌ်ရောက်သော၊ ဂဗ္ဘံ-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ပါပကေန-သော၊ မနသာ-
 ဖြင့်၊ အနုပေက္ခိတာ-စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ
 ၍ ကြည့်သနည်း၊) ကုစ္ဆိဂတံ-သော၊ ယံ တံဂဗ္ဘံ-သည်၊ (အတ္ထိ၊ တံ-ထိုကိုယ်
 ဝန်သည်၊) သောတ္ထိနာ-ချမ်းသာသဖြင့်၊ န အဘိနိက္ခမေယျ-မထွက်နိုင်ပါမူကား၊
 အဟောဝတ-သြော် ကောင်းလေစွ၊ (တစ်နည်း) အယံ-ဤမိန်းမသည်၊
 ကုစ္ဆိဂတံ-သော၊ တံ ဂဗ္ဘံ-ကို၊ သောတ္ထိနာ-ဖြင့်၊ န အဘိနိက္ခမေယျ-
 မထွက်စေနိုင်ပါမူကား၊ ဝါ-မဖွားနိုင်ပါမူကား၊ အဟောဝတ-စွ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ (အနုပေက္ခိတာ ဟောတိ၊) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝံပိ-ဤနည်း
 အားဖြင့်လည်း၊ ကုဠုမ္မဿ-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဝါ-အမျိုးကို၊ ဥပဃာတော-
 သတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိအာဒိကာနိ-န်သော၊ သုတ္တာနိ-တို့ကို၊
 ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာပိ-ဘာဝနာမယိဒ္ဓိဖြင့်လည်း၊
 ပရူပဃာတကမ္မံ-သူတစ်ပါးကို သတ်မှုကို၊ ဝဒန္တိ-န်၏။

စ-ဆက်၊ ပရူပဃာတကရဏေန-သူတစ်ပါးကိုသတ်မှုကို ပြုခြင်းနှင့်၊
 သဟ-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာဒိတ္တဃရူပရိ-မီးလောင်အပ်သော အိမ်၏အပေါ်၌၊
 ခိတ္တဿ-ပစ်ချအပ်သော၊ ဥဒကဃဋဿ-၏၊ ဘေဒနမိဝ-ကွဲခြင်းကိုကဲ့သို့၊
 ဣဒ္ဓိဝိနာသဉ္စ-တန်ခိုး၏ပျက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဣစ္ဆန္တိ-န်၏၊ [ရေအိုးကွဲခြင်းနှင့်
 တန်ခိုးပျက်ခြင်း မီးငြိမ်းမှုကိစ္စ ထမြောက်ခြင်းနှင့် သူတစ်ပါးသတ်မှုကိစ္စ
 ထမြောက်ခြင်းသည် တူ၏၊] တံ-ထိုအယူသည်၊ တေသံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏၊
 ဣစ္ဆာမတ္တမေဝ-အယူမျှသာတည်း၊ [သူတို့အယူမျှသာဖြစ်သည်၊ “ထိုဘာဝနာ
 မယိဒ္ဓိဖြင့် မသတ်နိုင်” ဟုလို၊] ကသ္မာ၊ ယသ္မာ၊ ကုသလဝေဒနာဝိတက္က
 ပရိတ္တတ္တိကေဟိ-ကုသလတိက်၊ ပေ၊ ပရိတ္တတိက်တို့နှင့်၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊
 (တသ္မာ-တည်း) ကထံ-အဘယ်သို့ မညီညွတ်သနည်း၊ ဟိ-ချဲ့ဦးအံ့၊ အယံ
 ဘာဝနာမယိဒ္ဓိနာမ-သည်၊ ကုသလတ္တိကေ-ကုသလတိက်၌၊ ကုသလာစေဝ-
 သည်လည်းကောင်း၊ အဗျာကတာစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ [“ဣဒ္ဓိပုဒ်ကို
 ငဲ့၍ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ကုသလာ အဗျာကတာ” ဟုထားသည်၊] ပါဏာတိပါတော-

အဟောဝတာယံ တံ။ ။ “ကုစ္ဆိဂတံ ယံတံဂဗ္ဘံ” ဟု တွဲ၊ “ဤနည်းကောင်းသည်”
 ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ သို့သော် ဂဗ္ဘပုဒ်ကပုလ္လိင် ဖြစ်၍ စဉ်းစားသင့်၏၊ ဤနည်း၌ ဂဗ္ဘသည်
 ကတ္တာဖြစ်သောကြောင့် “အဘိ နိက္ခမေယျ” ဟု ရှိစေ၊ “အဟောဝတာယံ တံ” ဟု ရှိလျှင်
 “အယံဣတ္ထိ” ဟု ခွဲ၍ “တံဂဗ္ဘံ-ကို” ဟု ကံထား၍ “န အဘိနိက္ခမေယျ” ဟု ကာရိတ်
 ပါရမည်။ [ကုလုမ္မဿာတိ ဂဗ္ဘဿ၊ ကုလဿေဝ ဝါ၊ ကုဠုမ္မဿာတိ ဝုတ္တံဟောတိ၊
 ကုလဿဟုရာ၌ “ဥစ္စာ” ကိုပင် ကုလဟု ဆိုလိုသည်-ဟုလို။]

သည်။ အကုသလော-ဟည်း၊ ပေဒနာတ္တိကေ-ဌ်၊ အဒုက္ခမသုခသမ္ပယုတ္တာ-
 အဒုက္ခမသုခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်၏။ ပါဏာတိပါတော-သည်။ ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာ-
 ၏။ ဝိတက္ကတ္တိကေ-ဌ်၊ အဝိတက္ကဝိစာရာ-အဝိတက္ကဝိစာရတည်း။ ပါဏာတိ
 ပါတော၊ သဝိတက္ကသင်စာရော-ဟည်း။ ပရိတ္တတ္တိကေ-ဟိက်ဌ်၊ မဟဂ္ဂတာ-
 မဟဂ္ဂုတ်တည်း။ ပါဏာတိပါတော၊ ပရိတ္တော-ပရိတ္တတရားတည်း။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ (န သမေတိ)၊ [ဤသို့ ကုသလတိက် စသည်သို့သွင်းကြည့်သောအခါ
 ဘာဝနာမပိဒ္ဓိသည် အဘိညာဉ်ကိစ္စတပ်သော ရူပပဉ္စမဈာန်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်-
 ကြိယာ၊ အဒုက္ခမသုခသမ္ပယုတ္တ စသည်ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတကား အကုသိုလ်၊
 ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တ စသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့ သဘောချင်း မညီမျှသောကြောင့်
 သူတို့အယူမျှသာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

သတ္တဟာရကံဝါဿ ပရိယေသေယျာတိ ဧတ္ထ-ဌ်၊ (ဝစနတ္ထော-ကို၊
 ဧဝံ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဇ္ဈော၊) ဟရတိ-ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဟာရကံ-
 မည်၏။ ကိ-ကို၊ ဟရတိ-သနည်း။ ဧဝိတံ-အသက်ကို၊ (ဟရတိ-၏၊) အထ
 ဝါ-ကား၊ ဟရိတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူချထားထိုက်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဟာရကံ-
 မည်၏။ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ-အနီး၌ချထားထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ သတ္တဉ္စ-
 လက်နက်လည်းဟုတ်၏။ တံ-ထိုလက်နက်ဟူသည်။ ဟာရကဉ္စ-အသက်ကို
 ဆောင်တတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဝါ-ဆောင်ယူ၍ အနီး၌ချထားထိုက်သည်
 လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ သတ္တဟာရကံ-မည်၏။ အဿာတိ-ကား၊
 မနုဿဝိဂ္ဂဟဿ-လူကိုယ်၏အနီး၌၊ ပရိယေသေယျာတိ-ကား၊ ယထာ-
 အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ လဗ္ဘတိ-အလွယ်တကူ ရအပ်
 ရနိုင်၏။ (ဋီကာ၌ “လဗ္ဘတိ”ဟု ရှိ၏။) တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 ကရေယျ-အံ၊ ဥပနိက္ခိပေယျ-အနီး၌ ချထားအံ၊ ဣတိအတ္ထော၊ [ဤအတိုင်း
 ကင်္ခါ၌လည်း ဖွင့်၏။ သို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရကံ။ ။ဤနည်း၌ ဟရဇာတ်၊ ဣပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကင်္ခါ
 ဋီကာ ကြံ၏။ သာရတ္ထိန္ဒကား “ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရံ”ဟု ဣပစ္စည်းသက်ပြီးမှ သတ္တဉ္စ
 ကပစ္စည်းသက်၍ “ဟာရမေဝ ဟာရကံ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ [ထို့နောက် သတ္တနှင့်
 သမာသ်တွဲ၊ “ဟာရကသတ္တံ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဂိသေသန နောက်ချ၍ “သတ္တဟာရကံ”
 ဟု ဖြစ်ရသည်။]

ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ။နောက်၌ ပရိယေသေယျကို ဥပနိက္ခိပေယျဟု ဖွင့်လတ်ဖြစ်၍
 ဤဟာရကံ၌လည်း “ဆောင်ယူ” ဟူသော အနက်မျှတင်ပရပ်ကံ “ဆောင်ယူ၍ သေစေ
 လိုအပ်သူ၏ အနီး၌ ချထား” တိုင်အောင် ယူပါဟု သိစေလို၍ “ဥပနိက္ခိတဗ္ဗံ” ဟု
 သိခါပတ္တ (အဆုံးရောက်) အနက်ဖွင့်သည်။

ဧတေန-ဤပရိယေသေယျ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ထာဝရပယောဂံ-ထာဝရပယောဂကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ ဟိ-လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရထာ-ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ ပရိယိဋ္ဌမတ္တေနော-ရှာမှီးအပ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်၊ ပါရာဇိကော-သည်၊ ဘဝေယျ၊ ဧတံစ-ဤရှာမှီးအပ်ကာမျှဖြင့် ပါရာဇိကကျခြင်းသည်လည်း၊ နယုတ္တံ-မသင့်၊ ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ အနာဒိယိတွာ-မယူမူ၍၊ ဝါ-ဂရမစိုက်မူ၍၊ [သတ္တဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျ၏ အနက်ကို သဒ္ဒါအားလျော်စွာ ပဒဘာဇနီ၌ အပြည့်အစုံမဟောသောကြောင့် “ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ”ဟု ဆိုသည်၊] ဧတ္ထ-ဤသတ္တဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျဟူသော ပါဌ်၌၊ ထာဝရပယောဂသင်္ဂဟိတံ-ထာဝရပယောဂ၌ သွင်းယူအပ်သော၊ ယံ သတ္တံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဒေဝ-ထိုလက်နက်ကိုသာ၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ အသိံဝါ၊ ပေ၊ ရဇ္ဇံဝါတိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ပဒဘာဇနီ၌၊ ဝုတ္တာဝသေသံ-တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော လက်နက်တို့မှ ကြွင်းသော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ သမုခံ-အဦးအသွားနှင့်တကွသော လက်နက်ကို၊ သတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ စ-ဆက်၊ လဂုလပါသာဏဝိသရဇ္ဈနံ-လက်ရိုက်ဒုတ်၊ ကျောက်၊ အဆိပ်၊ ကြိုးတို့ကို၊ ဇီဝိတ ဝိနာသနဘာဝတော-အသက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တသင်္ဂဟော-သတ္တ၌ သွင်းယူခြင်းကို၊ [“သတ္တဟာရကံဝါဿ ပရိယေသေယျ” ဟူသော မာတိကာ၏ သတ္တ၌သွင်းယူခြင်းကို၊] ဝေဒိတဗ္ဗော။

မရဏဝဏ္ဏံဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ၊ ယောတွံ-သည်၊ ပ...တာနိပိ-န်သော၊ ဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇိတံ-စားခြင်းငှာ၊ ဝါ-စားခွင့်ကို၊ န လဘသိ၊ (တဿ) တုယံ-အား၊ ဝါ-၏၊ ပါပကေန-ယုတ်ညံ့သော၊ ဣမိနာ ဒုဇ္ဈိဝိတေန-ဤဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်နေရခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဇီဝိတော-အသက်ရှင်ရခြင်း၌၊ အာဒိနဝံ-ကို၊ ဒဿေန္တောပိ-ပြသူသည်လည်းကောင်း၊ [သံဝဏ္ဏေတိဉ္စိစပ်၊] ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ တွံ-သည်၊ ကတကလျာဏော-သည်၊ အသိ-၏၊ ပေ၊ [ပါဠိတော်ကို မြှုပ်ထားသည်၊] တယာ-သည်၊ ပါပံ-ကို၊ အကတံ၊ တေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ဇီဝိတာ-ထက်၊ မတံ-သည်၊ သေယျော-၏၊ တွံ-သည်၊ ဣတော-ဤလူ့ဘဝမှ၊

ဣတရထာ ဟိ။ ။ဥပနိက္ခိပေယျ အနက်တိုင်အောင် မယူလျှင် ရထိုက်သော အပြစ်ဒေါသကို ပြလို၍ “ဣတရထာ ဟိ” စသည်မိန့်၊ ပရိယေသေယျအတွက် ဥပနိက္ခိပေယျတိုင်အောင် အနက်ကိုမယူလျှင် ရှာမှီးကာမျှဖြင့် ပါရာဇိကကျရခြင်းဟူသော အယုတ္တိဒေါသ သင့်ရာ၏....ဟူလို။

ကာလကံတော-ပြုအပ်ပြီးသော သေချိန်ကာလရှိသည်။ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိသည်။(သမာနော-သော်) ပရိစရိဿသိ-ထက်ဝန်းကျင်လှည့်လည်ရ လတံ၊ ဝါ-မွေ့လျော်ရလတံ၊ [“ပရိစရိဿသိ” ကိုပင် ဖွင့်ပြလို၍ “အတ္ထရာ ပရိဂုတော” စသည်မိန့်၊] အတ္ထရာပရိဂုတော-နတ်သမီးအပေါင်း ခြံရံအပ် သည်၊ (ဟုတွာ) နန္ဒနဝနေ-နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌၊ သုဗ္ဗေဏ္ဍော-ချမ်းသာသို့ ရောက် သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိရိဿသိ-နေရလတံ၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန- ဖြင့်၊ မရဏော-သေခြင်း၌၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဟဏန္တောပိ-ပြောဆိုသူသည် လည်းကောင်း၊ မရဏပဏ္ဏမေဝ-သေခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာ၊ သံဝဏ္ဏေတိ- ချီးမွမ်းသည် မည်၏၊ တသ္မာ၊ ခွိဓာ-၂ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဘိန္ဒိတွာ-ခွဲ၍၊ ဇီဝိတော၊ ပေ၊ ဘဏတိကိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနိ-ကို၊ (ဘဂဝဓာ) ဂုဏ္ဏံ-ပြီ။

မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျာဘိ-ကား၊ မရဏတ္ထာယ-သေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပါယံ-နည်းလမ်းကို၊ ဂါဟာပေယျ-ယူစေအံ့၊ စ-ဆက်၊ သတ္တံဝါအာဟရာတိ အာဒိသု-တို့၌၊ သောဗ္ဗေဝါ နရဏေဝါ ပပါတေဝါ ပပါတာတိအာဒိ-သောဗ္ဗေ ဝါ နရဏေဝါ ပပါတေဝါပပတ အစရှိသော၊ ယမ္ဗိ-အကြင် စကားကိုလည်း၊ နဂုဏ္ဏံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ ကံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသောစကားကို၊ ပရဏော- နောက်နိဂုံး၌၊ ဂုဏ္ဏနယတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဂုဏ္ဏမေဝ-ဟောတော်မူအပ်သည်သာ၊ ဣတိ- သို့၊ ဝေဝိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဂာဓ်နည်း-ဟိ(သွာ)-ကြောင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော

မရဏတ္ထာယ၊ ပေ၊ ပေယျ။ ။မရဏာယ၌ အာယကို တဒတ္ထသမ္ပဒါနံ အနက်ဟောဟု ပြလို၍ “မရဏတ္ထာယ” ဟု ဖွင့်၏၊ သမာဒါပေယျ၌ သံ+အာ+ဒါ+ကာပေကို “ဂါဟာပေယျ”ဟု ဖွင့်၍ ကံမပါသောကြောင့် “ဥပါယံ” ဟု ကံထည့်၍ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ “နည်းလမ်းကိုယူစေခြင်း”ဟူသည် “သတ္တံဝါအာဟရ-သက်နက်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ် သေပါလား” စသည်ဖြင့် သေဖို့ရန် နည်းပေးခြင်းတည်း။

သတ္တံဝါ အာဟရာတိ အာဒိသု။ ။ပါဠိတော်၌ “မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ” ဟူသော ဤရှေ့ပိုင်းမာတိကာ၏ ပဒဘာဇနိ၌ “သောဗ္ဗေဝါ နရဏေဝါ ပပါတေဝါ ပပတ” ဟု မပါ၊ နောက်ပိုင်းနိဂုံးမာတိကာ၏ အဖွင့်၌သာ ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်လာမည့် “မရဏာယဝါ သမာဒါပေယျ” ၏ ပဒဘာဇနိကို ရည်ရွယ်၍ “ပရဏော ဂုဏ္ဏနယတ္တာ” ဟု ဆိုသည်၊ [ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ၊] ထိုနောက်၌ပြသော ပဒဘာဇနိက ဤရှေ့၌လည်း အနက်ကိုပြစွမ်းနိုင်ခြင်းကို “အတ္ထတော” ဟု ဆိုသည်၊ နည်းအားဖြင့်ကား (ဤရှေ့ ပိုင်း၌ တစ်စိတ်တစ်ချို့ကိုသာ ဖွင့်ပြသဖြင့်) နိဒဿနနည်းတည်း-[အတ္ထတော ဂုဏ္ဏမေဝါတိ မရဏုပါယဿ ဗဟုဝိဇ္ဇော နိဒဿနတ္ထံ တတော ဧကဒေသေ ဒဿိဗော သဗ္ဗံ ဂုဏ္ဏမေဝ ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော။]

သေကြောင်းနည်းလမ်းကို၊ သရူပေနေဝ-သရုပ်အားဖြင့်သာ၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ (တသွာ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။)

☞ ဣတိစိတ္တမနောတိ-ကား၊ ဣတိစိတ္တော-ဤသို့စိတ်ရှိသည်၊ ဣတိမနော-ဤသို့မနရှိသည်၊ မတန္တေ ဇီဝိတာသေယျောတိဇတ္ထ-၌၊ ဝုတ္တမရဏစိတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သေခြင်း၌စိတ်ရှိသည်၊ မရဏမနော-သေခြင်း၌ မနရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣတိ အတ္တော၊ [ဣတိသဒ္ဓါသည် မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော၌ ဆိုအပ်ပြီးသော သေခြင်းကို ညွှန်ပြသော နိဒဿန အနက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝုတ္တမရဏ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပန-ဆက်၊ ယသွာ၊ ဇတ္ထ-ဤ စိတ္တ မနောဟူသော ပါဠိ၌၊ မနော-မနသဒ္ဓါကို၊ စိတ္တသဒ္ဓဿ-စိတ္တသဒ္ဓါ၏၊ အတ္ထ ဒီပနတ္ထံ-အနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [စိတ္တသဒ္ဓါက ဝိစိတ္တစသော အနက်ကိုလည်းဟောသောကြောင့် ဤနေရာ၌ “စိတ်” ဟူသော အနက်ကိုသာ ယူစေလို၍ “မန” ဟု (ဝိသေသနပြု၍) ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် မန သဒ္ဓါကို အပိုဆိုခြင်းကြောင့် “ပနရတ္ထိဒေါသ” မရောက်ပါဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ-ဤနှစ်ပါးစုံသော စိတ္တ မနသဒ္ဓါသည်လည်း၊ ဧကမေဝ-တစ်မျိုးတည်းသာလျှင်၊ (ဟောတိ)၊ တသွာ၊ တဿ-ထိုစိတ္တ မန သဒ္ဓါ၏၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ အဘေဒံ-မကွဲပြားပုံကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ယံ စိတ္တံ၊ ပေ၊ စိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ဣတိသဒ္ဓံ-ဣတိသဒ္ဓါကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာပိ-ထုတ်ပြ၍လည်း၊ အတ္တော-ဣတိသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို၊ န တာဝ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သေး၊ [နောက် “စိတ္တသင်္ကပ္ပော” ပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ ကျမှ ဟောတော်မူလိမ့်မည်- ဟူလို၊] စိတ္တသင်္ကပ္ပောတိ ဣမသ္မိ ပဒေ- ခွဲ၊

မှတ်ချက်။ ။ ယခုစာအုပ်များ၌ “နရကေဝါ ပပါတေဝါ ပပတာတိ အာဒိ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ဋီကာ၌ကား “နရကေဝါ ပပတာတိဇတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန ပပါတေဝါ ပပတာတိ ပရတော ဝုတ္တံ (ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော) အဝုတ္တံစ ရုက္ခတောဝါ ပပတာဒိ (သစ်ပင် ပေါ်မှ ခုန်ချပါလား-အစရှိသော တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော) သဗ္ဗ မရဏပါယံ သင်္ကဏှာတိ” ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ပပါတေဝါ” သည် နောက်မှထည့်ပါ၍သာ ဖြစ် ဟန်တူ၏။

ဣတိသဒ္ဓံ ပန၊ ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။ ပဒဘာဇနီ၌ “ဣတိစိတ္တ မနောတိ” ဟု ဣတိ သဒ္ဓါကို (တည်ပါ၍) ထုတ်ပြထား၏၊ သို့သော် အနက်ဖွင့်ရာ၌ကား ဣတိအတွက် အနက်မဖွင့်ဘဲ “ယံ စိတ္တံ၊ တံ မနော” စသည်ဖြင့် စိတ္တနှင့် မနတို့၏ အနက် တူကြောင်း ကိုသာ ဖွင့်သွားသည်၊ န တာဝဝုတ္တော၌ တာဝသဒ္ဓါဖြင့် “ဤနေရာ၌သာ မဖွင့်ဘဲထား သည်၊ စိတ္တသင်္ကပ္ပော၏ ပဒဘာဇနီ၌ကား ဣတိကိုလိုက်စေ၍ ထိုဣတိအတွက် “မရဏသညီ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပါလိမ့်မည်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားစေသည်။

အဓိကာရဝသေန-အဓိကာရနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိ သဒ္ဓေါ-ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-ဆောင်ယူထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤ ဣတိသဒ္ဓါသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣတိ စိတ္တသင်္ကပ္ပောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဝုတ္တံ-တိုက်ရိုက် ဟောတော်မမူအပ်သည်၊ (သမာနံ) ပိ၊ အဓိကာရတော-အားဖြင့်၊ ဝုတ္တမေဝ-သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ အဿ-ထို ဣတိသဒ္ဓါ၏၊ တဗ္ဗေဝ အတ္တံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မရဏအနက်ကိုပင်၊ ဒဿန္တော (ဟုတွာ)، မရဏသညီတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

စ-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဧတ္ထ-ဤမရဏသညီအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သင်္ကပ္ပောတိ ဣဒံ-သင်္ကပ္ပောဟူသောဤအမည်သည်၊ ဝိတက္ကဿ-ဝိတတ်တစ်ခုတည်း၏ သာလျှင်၊ န နာမံ-အမည်မဟုတ်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဧတံ-ဤသင်္ကပ္ပောဟူသောအမည်သည်၊ သံဝိဒဟနမတ္တဿ-သံဝိဒဟနသာမည၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ တဉ္စ သံဝိဒဟနံ-ထို သံဝိဒဟနသည်လည်း၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤစိတ္တသင်္ကပ္ပောဟူသော ပုဒ်၏အနက်၌၊ သညာစေတနာဓိပ္ပာယေဟိ-သညာ၊ စေတနာ၊ အဓိပ္ပာယတို့ဖြင့်၊ သင်္ကဟံ-သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ စိတ္တော-ထူးဆန်းသော၊ နာနပ္ပကာရကော-အထူးအထူးသော အပြားရှိသော၊ သင်္ကပ္ပော-အကြံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ၊ (သော) စိတ္တသင်္ကပ္ပော-မည်၏၊ ဣတိဧဝံ၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ အဿ-ထို စိတ္တသင်္ကပ္ပောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနမ္ပိ- ကိုလည်း၊ သညာစေတနာဓိပ္ပာယဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသညာစေတနာ အဓိပ္ပာယတို့တွင်၊ ဝိတက္ကော-ကို၊ အဓိပ္ပာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သင်္ကပ္ပောတိ၊ ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။အခြားနေရာ၌ သင်္ကပ္ပဟူသော အမည်သည် ဝိတက်၏ အမည်သာဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ ဝိတက်၏အမည်သာ မဟုတ်၊ ဝိတက်လည်း ပါဝင်သော သံဝိဒဟန၏ အမည်ဖြစ်သည်၊ သံဝိဒဟန-ဟူသည်လည်း (အခြားနေရာ၌ ဟောရိုးဖြစ်သော) စီမံခြင်းအနက်မဟုတ်၊ သညာ စေတနာ အဓိပ္ပာယ ၃ နက်ကို ဟောသောပုဒ်တည်း၊ ထို ၃ နက်နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် “သံဝိဒဟန မတ္တဿ”ဟု သာမညတ္ထ မတ္တသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သည်၊ စိတ္တသင်္ကပ္ပော၌ စိတ္တသဒ္ဓါလည်း ဝိစိတ္တအနက် ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် စိတ္တောကို “နာနပ္ပကာရကော” ဟု ဖွင့်သည်။

အဓိပ္ပာယောတိ ဝိတက္ကော။ ။အဓိပ္ပာယသဒ္ဓါသည် “အလို” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ အလိုဟူသည်လည်း (အခြားနေရာ၌ကဲ့သို့ အဇ္ဈာသယဆန္ဒ မဟုတ်၊) သတ်လိုသောအကြံတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိတက္ကော ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားဖြင့် “စိတ္တသင်္ကပ္ပော၌ သင်္ကပ္ပအရတွင် ဝိတက်လည်း ပါဝင်၏” ဟု မှတ်။

ဥစ္စာဝစေဟိ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ မဟန္တာမဟန္တေဟိ-မြတ်ကုန်ယုတ်ကုန်သော၊ ဝါ-ထင်ရှားကုန် မထင်ရှားကုန်သော၊ ဥပါယေဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ တတ္ထ-ထို ဥစ္စ အဝစတို့တွင်၊ တာဝ-စွာ၊ မရဏဝဏ္ဏ သံဝဏ္ဏနေ-မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏန၌၊ ဇီဝိတေ-အသက်ရှင်နေရခြင်း၌၊ အာဒိနဝဒဿနဝသေန-ဖြင့်၊ အဝစာကာရတာ-ယုတ်ညံ့သော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ မရဏေ-၌၊ ဝဏ္ဏဘဏနဝသေန-ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥစ္စာကာရတာ-မြင့်မြတ်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-ကား၊ သမာဒါပနေ-သေဖို့ရာနည်းလမ်းကို ယူစေခြင်း၌၊ မုဋ္ဌိဇာဏုနိပေါတ္ထနာဒိဟိ-လက်သီးဖြင့် ထိုးခြင်း၊ ဒူးဖြင့်တိုက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မရဏသမာဒါပနဝသေန-သေဖို့ရာနည်းလမ်းကို ယူစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥစ္စာကာရတာ-ထင်ရှားသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားစဉ်၊ နခေဝိသံပက္ခိပိတွာ မရဏာ ဒိသမာဒါပနဝသေန-လက်သည်း၌ အဆိပ်ကိုထည့်၍ သေခြင်း အစရှိသည်၏နည်းလမ်းကို ယူစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝစာကာရတာ-မထင်ရှားသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သောဗ္ဗေဝါ နရကေ ဝါ ပပါတေ ဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဆိန္ဒုတဋ္ဌော-ပြတ်သောနှုတ်ခမ်းရှိသော၊ ဂမ္ဘီရော-သော၊ အာဝါဋ္ဌော-တွင်းသည်၊ သောဗ္ဗောနာမ-၏၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ ဖလန္တိယာ-ကွဲသော၊ ဘူမိယာ-၌၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်သော၊ မဟာဒရိ-ကြီးစွာသောချောက်သည်၊ နရကောနာမ-နရက်ချောက်မည်၏၊ [ကြီးပုံကိုပြလို၍

ဥစ္စာဝစေဟိ။ ။အခြားနေရာ၌ ဥစ္စကို “အမြတ်” အဝစကို “အယုတ်အညံ့” ဟု ဆိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုသို့မဟုတ် “မဟန္တ+အမဟန္တ” ဟု အနက်မှတ်ပါဟု ပြလို၍ “မဟန္တာ မဟန္တေဟိ”ဟု ဖွင့်သည်။ မဟန္တဟူသည် ပါကဋ (ကြီးမားထင်ရှားခြင်း) သြဋ္ဌာရိက (ကြမ်းတမ်းခြင်း) တည်း၊ အမဟန္တဟူသည် အပါကဋအနောဋ္ဌာရိကတည်း၊ [အပါကဋတ္တာ အနောဋ္ဌာရိကတ္တာစ အဝစာကာရတာ။]

နခေ၊ ပေ၊ သမာဒါပန ဝသေန။ ။မရဏာဒိ၌ အာဒိသည် ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ၏ အာဒိတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဒ်တို့ကို တပေါင်းတည်း အနက်ပေးလိုက်သည်၊ ထမင်းအတူစားနေစဉ် လက်သည်း၌ အဆိပ်ထည့်၍ ထိုသူမသိအောင် ထမင်းထဲ ဟင်းထဲ၌ အဆိပ်ခတ်လိုက်ခြင်းကို “အဝစာကာရ မရဏသမာဒါပန=မထင်ရှားသော သေနည်းကို ပေးခြင်း” ဟု ဆိုသည်။ [မဟဝါ-စဏ္ဍပဇ္ဇောတဝတ္ထ၌ ဇီဝကသည် လက်သည်းထဲ၌ ဝမ်းလျှောဆေးကိုထည့်၍ သျှိုသျှားသီး၌ တို့လိုက်ပြီးမှ လိုက်လာသော ကျွန်အား သျှိုသျှားသီးကိုကျွေး၏၊ ဤနည်းမျိုးတည်း။]

“ယတ္ထ” စသည်မိန့်၊] ယတ္ထ-ယင်းနရက်ချောက်၌၊ ဟတ္ထိပိ-ဆင်တို့သော်မှလည်း၊ ပတန္တိ-ကျနိုင်ကုန်၏၊ စောရံပိ-တို့သည်လည်း၊ နိလိနာ-ပုန်းအောင်းကုန်လျက်၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်နိုင်ကုန်၏၊ (ယော-အကြင် ကမ်းပါးပြတ်သည်၊) ပဗ္ဗတန္တ ရေဝါ-တောင်၏ အကြား၌သော်လည်းကောင်း၊ ထလန္တ ရေဝါ-ကုန်း၏အကြား၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ ဝါ-တစ်ဖက်က၊ ဆိန္နော-ပြတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သော-ထိုကမ်းပါးပြတ်သည်) ပပါတောတိ-ပပါတမည်၏၊ ပုရိမေ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ မေထုနံ ဓမ္မ-ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ-လည်းကောင်း၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို၊ အာဒိယိတွာစ-ယူ၍လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နေ-န်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-ထောက်စာ၍၊ (အယမ္ပိတိ-အယမ္ပိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ပိသဒ္ဓါနှင့်တကွ မိန့်တော်မူအပ်၏၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာစ-လည်းကောင်း၊ ပါကဋမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

☸ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ-သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပဒါနုက္ကမေန-ပုဒ်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ (ယသ္မာပုဒ် ပြင်ဖက်က ဣဒါနိကို တသ္မာပုဒ် ပြင်ဖက်က ဒသေန္တော အာဟ၌ စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဒသိတံ၊ ထပိတာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ဟောတိတို့၌ စပ်၊) ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပဒဘာဇနီယမိ-၌၊ သင်္ခေပေနေဝ-သာလျှင်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ-မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကကို၊ ဒသိတံ-ပြီ၊ ဝိတ္တာရေန-အားဖြင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာရောပေတွာ-၍၊ တန္တိ-ပါဠိတော်ကို၊ န ထပိတာ-ထားတော်မူအပ်သေး၊ စ-ဆက်၊ အတ္ထေ-ကို၊ သင်္ခေပဒသိတေ-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြအပ်သော်၊ သဗ္ဗကာရေနေဝ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နယံ-နည်းကို၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ အနာဂတေစ-နောင်အခါ၌လည်း၊ ပါပပုဂ္ဂလာနံပိ-တို့၏လည်း၊ ဩကာသော-ကျူးလွန်ခွင့်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ တသ္မာ၊ ဘိက္ခုတိ-တို့၏၊

သောဗ္ဗ၊ နရက ပပါတ။ ။သွကြဓာတ်၊ ဆိဒ္ဒကရဏ-အပေါက်ပြုခြင်း အနက်ဟောရှိ၏၊ ယာဉ်ပစ္စည်း၊ ပါဠိ၌ သောဗ္ဗဓာတ် အပစ္စည်းဟုကြံ၊ ဤနေရာ၌ ပတ်ဝန်းကျင် တွင်း၏ဘေးနှုတ်ခမ်း ပျက်နေသောတွင်းကို (ကျင်းကို) သောဗ္ဗဟုခေါ်၊ နရဓာတ် အကပစ္စည်းကြံ၊ နိရန္တိ ပါပုဏန္တိ သတ္တာ ဧတ္တာတိ နရကော-သတ္တဝါ တို့ကျရောက်ရာချောက်၊ ဤနေရာ၌ မြေကြီး၏ အက်ကွဲနေရာ အရပ်ကို “နရက”ဟု ခေါ်။ ပပတန္တိ ဧတ္တာတိ ပပါ တော-သတ္တဝါတို့ကျရာ ချောက်၊ [ပပုဗ္ဗ ပတဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း။] ဤနေရာ၌ တောင်၊ ကုန်းတို့၏အကြားကို “ပပါတ” ဟု ခေါ်သည်။

သဗ္ဗကာရေန-ဖြင့်၊ နယဂ္ဂဟဏတ္ထံစ-နည်းယူခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အနာဂတေ၊ ပါပပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏၊ ဩကာသပဋိဗာဟနတ္ထံစ-ကျူးလွန်ခွင့်ကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပုန၊ သာမံ အဓိဋ္ဌာယာတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ မာတိကံ-ခေါင်းစဉ်ကို၊ ထပေတွာ-ထားတော်မူပြီး၍၊ ဝိတ္တာရတော၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ-ကို၊ ဒဿန္တော (ဟုတွာ)၊ သာမန္တိ သယံ ဟနတိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ တတြ-ထိုသာမန္တိ သယံ ဟနတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာယ-မပေါ်လွင်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ-တည်း။

ကာယေနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနဝါ၊ မုဋ္ဌိနာဝါ-လက်သီးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဇာဏုနာဝါ-ဒူးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန-ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဖြင့်၊ (ဟနတိ-သတ်အံ့၊) [ကာယအရ တစ်ကိုယ်လုံးရသော်လည်း၊ ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်စသည်ကို ဧကဒေသျူပစာရအားဖြင့် “ကာယ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်၊] ကာယပဋိဗဒ္ဓေနာတိ-ကား၊ ကာယတော-မှ၊ အမောစိတေန-မလွတ်စေအပ်သော၊ အသိအာဒိနာ-သန်လျက်အစရှိသော၊ ပဟရဏေန-ပုတ်ခတ်ကြောင်းလက်နက်ဖြင့်၊ [ပဟရတိ ဧတေနာတိ ပဟရဏံ၊ ကာယေန-ကိုယ်နှင့်+ပဋိဗဒ္ဓံ-စပ်နေသော(မလွတ်ဘဲဆက်၍နေသော)လက်နက်တည်း၊] နိသဂ္ဂိယေနာတိ-ကား၊ ကာယတောစ-မှသော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓတောစ-ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုမှသော်လည်းကောင်း၊ မောစိတေန-လွတ်စေအပ်သော၊ ဥသုသတ္တိအာဒိနာ-မြား၊ လုံ အစရှိသောလက်နက်ဖြင့်၊ (ဟနတိ-အံ့၊) [မြားကိုပစ်ရာ၌ ကိုယ်နှင့်စပ်သော လေးမှလွတ်ရသည်၊ လုံကို လွတ်ရာ၌ကား ကိုယ်မှလွတ်ရသည်၊] ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာယေန အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ သာဟတ္ထိယောစ-သာဟတ္ထိယပယောဂလည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယောစ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ ဒွေ-နံသော၊ ပယောဂါ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ-ထို ၂ ပါးသော ပယောဂတို့တွင်၊ ဧကမေကော-တစ်ပါးတစ်ပါးသော ပယောဂသည်၊ ဥဒ္ဓေသာနုဒ္ဓေသဘောဒတော-ရည်ရွယ်ခြင်း မရည်ရွယ်ခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်၊ တစ်နည်း-ဥဒ္ဓိဿနုဒ္ဓိဿဘောဒတော-ရည်ရွယ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ပယောဂ၊ မရည်ရွယ်ဘဲဖြစ်ခြင်းရှိသော ပယောဂ၏ အပြား

ဥဒ္ဓိဿာနုဒ္ဓိဿ။ ။နောက်၌ “ဥဒ္ဓေသိကေ”ဟုရှိသောကြောင့် “ဥဒ္ဓေသာနုဒ္ဓေသရည်ရွယ်ခြင်း၊ မရည်ရွယ်ခြင်း”ဟု ရှိသင့်၏၊ ကင်္ခါဋီကာ၌ကား “ဥဒ္ဓိဿာနုဒ္ဓိဿ”ဟုပင် တွာပစ္စယန္တပါဌ်ကို ယူ၍ ဖွင့်သွားသည်။

အားဖြင့်၊ ဒုဝိဓော၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဥဒ္ဓေသိကေ-ရည်ရွယ်ခြင်း ရှိသော ပယောဂ၌၊ ယံ-အကြင်သူကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်ရွယ်၍၊ ပဟရတိ-၏၊ တဿေဝ-ထိုသူ၏သာလျှင်၊ မရဏေန-ကြောင့်၊ ကမ္မုနာ-ပါဏာတိပါတကံ သည်၊ ဗန္ဓုတိ-ဖွဲ့အပ်၏၊ [ပါဏာတိပါတကံ အထမြောက်သည်-ဟူလို၊] ယောကောစိ-သည်၊ မရတု-သေပစေ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အနုဒ္ဓေသိကေ-ရည်ရွယ် ခြင်းမရှိသော ပယောဂ၌၊ ပဟာရပ္ပစ္စယာ-ပုတ်ခတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်၊ ယဿ ကဿစိ-၏၊ မရဏေန ကမ္မုနာ ဗန္ဓုတိ၊ စ-ဆက်၊ ဥဘယထာပိ-ဥဒ္ဓေသ အနုဒ္ဓေသ ၂ ပါးစုံ အပြားအားဖြင့်လည်း၊ [ဥဘယထာပိတိ- ဥဒ္ဓေသာနုဒ္ဓေသာနံ စသည်၊] ပဟရိတမတ္ထေဝါ-ပုတ်ခတ်အပ်ကာမျှ၌မူလည်း၊ မရတု-သေပစေ၊ ပစ္ဆာဝါ-နောက်၌မူလည်း၊ တေနေဝ ရောဂေန-ထိုရောဂါ ကြောင့်ပင်၊ (မရတု)၊ ပဟရိတမတ္ထေယေဝ-ပုတ်ခတ်အပ်ပြီးကာမျှ၌သာလျှင်၊ ကမ္မုနာ ဗန္ဓုတိ။

စ-ဆက်၊ မရဏာဓိပ္ပါယေန-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုဖြင့်၊ ဝါ- သေစေလိုသဖြင့်၊ ပဟာရ-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ တေန-ထိုပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ အမတဿ-မသေသူအား၊ ပုန၊ အညစ်စိတ္တေန-မရဏာဓိပ္ပါယမ္ပ တစ်ပါးသော စိတ်ဖြင့်၊ [စိတ်ဆိုး၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းစသည်ကို ဆိုလိုသည်၊] ပဟာရေ-ကို၊ ဒိန္နေ-သော်၊ ပစ္ဆာပိ-လည်း၊ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ-ပဌမပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်၊ ယဒိမရတိ-အကယ်၍သေအံ့၊ တဒါဧဝ-ထို ပဌမပုတ်ခတ်ရာအခါ ၌သာ၊ ကမ္မုနာ-သည်၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့အပ်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဒုတိယပ္ပဟာရေန- ကြောင့်၊ (ယဒိ) မရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ နတ္ထိ၊ [ဒုတိယ ပဟာရ၌ မရဏာဓိပ္ပါယ မရှိသောကြောင့်တည်း၊] ဥဘယေဟိ-၂ ပါးစုံသော ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ မတေပိ-သေသော်လည်း၊ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ-ကြောင့် သာလျှင်၊ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ၊ ဥဘယေဟိ-၂ ပါးသော ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ အမတေ-မသေလသော်၊ ပါဏာတိပါတော-သည်၊ နေဝတ္ထိ-မရှိသည်သာ၊ ဗဟူဟိပိ-များစွာသောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဧကဿပိ-တစ်ယောက်သော သူအားလည်း၊ ပဟာရေ-ကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်သော်၊ ဧသနယော-တည်း၊ (ကဿာ-ကြောင့်၊ ဧသနယော-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ(ယဿာ)-ကြောင့်၊

ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ။ ။“ပယောဂေါ၊ တေန စ မရဏံ-လုံ့လပြုခြင်း၊ ထိုလုံ့လ ကြောင့်ပင် သေခြင်း” ဟူသော အင်္ဂါနှင့် ညီသောကြောင့် ပဌမပ္ပဟာရ အတွက်သာ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်၊ ဒုတိယပ္ပဟာရကား ပဌမကံ အားရှိအောင် အကူအညီ သာဖြစ်၍ ဒုတိယပ္ပဟာရကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်။

တတြာပိ-ထိုသို့ အများဝိုင်း၍ ပုတ်ခတ်ကြရာ၌လည်း၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်း၏၊ ပဟာရေန-ကြောင့်၊ မရတိ-၏၊ တဿေဝ-ထို သေအောင် ပုတ်ခတ်သော ရဟန်း၏ အပေါ်၌သာလျှင်၊ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဧသ နယော၊ ဟောတိ-၏)၊ [အများဝိုင်း၍ သတ်ရာ၌ (၁) တရားခံ မျိုးတည်း။]

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကိုယ်တိုင်သတ်ရာ၌၊ ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထိ-အာနန္တရိယစသော ကံအပြား၊ ပါရာဇိကစသော အာပတ်အပြား၏ ထင်ရှားဖြစ် ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧဠကစတုက္ကံပိ-ဧဠကစတုက္ကံကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ -ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧဠကံ-သိုးကို၊ ဧကသ္မိဌာနေ-၌၊ နိပန္နံ-အိပ်နေ သည်ကို၊ ဥပဓာရေတိ-မှတ်ထား၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ မှတ်ထားသနည်း၊) ရတ္တိ-၌၊ အာဂန္တော၊ ဝဓိဿာမိ-သတ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ဥပဓာရေတိ- ၏၊) စ-ဆက်၊ ဧဠကဿ-၏၊ နိပန္နောကာသေ-အိပ်ရာအရပ်၌၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ မာတာဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဏ္ဍုကာသာဝံ-ဖျော့တော့ သောသင်္ကန်းကို၊ [သိုးမွေးအဆင်းနှင့်တူသော သင်္ကန်းကို-ဟူလို၊] ပါရပိတွာ- ခြံ၍၊ နိပန္နော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ရတ္တိဘာဂေ-၌၊ အာဂန္တော [မာရေတိဌစပ်၊] ဧဠကံ၊ မာရေမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မာတရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မာရေတိ-သတ်မိအံ့၊ ဣမံဝတ္ထု-ဤအိပ်နေ သောဝတ္ထုကို၊ မာရေမိ-အံ့၊ ဣတိ စေတနာယ-ဤသို့သော စေတနာ၏၊ အတ္တိဘာဝတော-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဃာတကောစ-သတ်တတ် သူသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ အာနန္တရိယကမ္မဉ္စ-အာနန္တရိယကံသို့လည်း၊ ဖုသတိ-ထိရောက်၏၊ ပါရာဇိကဉ္စ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ အညော- သော၊ ကောစိ-သော၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ နိပန္နော ဟောတိ၊ ဧဠကံ၊ မာရေမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ တံ-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းကို၊ မာရေတိ-အံ့၊ ပေ၊ ယက္ခောဝါ-ဘီလူးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေတောဝါ-ပြိတ္တာသည် သော်လည်းကောင်း၊ နိပန္နော၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဠကံ၊ မာရေမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊

☰

ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထိ။ ။အာနန္တရိယစသောကံ အပြား၊ ပါရာဇိက စသော အာပတ်အပြားကို “ကမ္မာပတ္တိ”ဟု ဆိုသည်၊ ဗျတ္တိဘာဝကား ဝိဘာဝနနှင့် အနက်တူတည်း၊ [ကမ္မဉ္စ+အာပတ္တိစ ကမ္မာပတ္တိ၊ တဿာ+ဗျတ္တိဘာဝေါ ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိ ဘာဝေါ။]

ဣမံ၊ ပေ၊ အတ္တိဘာဝတော။ ။“သိုးကိုသတ်အံ့”ဟု ကြံသော စေတနာသည် ပုဗ္ဗစေတနာဖြစ်၏၊ “ဤဝတ္ထုကိုသတ်၏”ဟူသော ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစေတနာသည်သာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ဤစေတနာအတွက် မိဘရဟန္တာကိုသတ်မိလျှင် အာနန္တရိယကံ ထိုက်၍၊ အခြားသူကို သတ်မိလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် ပါရာဇိကစသည် ဖြစ်၏။

တေ-ထို ဘီလူး ပြိတ္တာတို့ကို၊ မာရေတိ-အံ၊ ဃာတကောဝ-သတ်တတ်သူ သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယံစ-သို့လည်း၊ န ဖုသတိ၊ ပါရာဇိကံစ- သို့လည်း၊ နအာပဇ္ဇတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ အညော- သော၊ ကောစိ-သော၊ နိပန္နော-သည်၊ နတ္ထိ-အံ၊ ဧဋ္ဌကောဝ-သိုးသည်သာ၊ ဟောတိ-ရှိအံ၊ တံ-ထိုသိုးကို၊ မာရေတိ-အံ၊ ဃာတကော စ ဟောတိ၊ ပါစိတ္တိယဉ္စ အာပဇ္ဇတိ၊ မာတာပိတု အရဟန္တာနံ-တို့တွင်၊ အညတရံ- တစ်ယောက်ယောက်ကို၊ မာရေမိ-သတ်အံ၊ ဣတိ-၍၊ တေသံယေဝ-ထိုမိဘ ရဟန္တာတို့တွင်ပင်၊ အညတရံ-ကို၊ မာရေတိ-၏၊ ပေ၊ တေသံ-ထို မိဘ ရဟန္တာတို့တွင်၊ အညတရံ-ကို၊ မာရေဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-၍၊ အညံ-သော၊ အာဂန္တုကံ-ကို၊ မာရေတိ-အံ၊ ယက္ခံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧဋ္ဌကံဝါ- ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မာရေတိ-အံ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပါရာဇိက၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ပါစိတ်များသင့်ကြသည်- ဟူလို၊] ပန-ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ရဟန္တာကို သတ်မည်ဟုကြံ၍ အာဂန္တုကစသူကို သတ်မိရာ၌၊ စေတနာ-သည်၊ ဒါရဏာ- ကြမ်းတမ်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏”ဟု ဧဋ္ဌကစတုက္ကမ္မိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ ပြန်စပ်။)

ဧတ္ထ-ဤ ကိုယ်တိုင်သတ်ရာ၌၊ အညာနိပိ-ဧဋ္ဌစတုက္ကမ္မမှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပလာလပုဉ္ဇာဒိဝတ္ထုနိ-ပလာလပုဉ္ဇ အစရှိသောဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ လောဟိတကံ-သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော၊ [လောဟိတမက္ခိတံ၊] အသိဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တိဝါ-လုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဉ္ဇိဿာမိ-သုတ်အံ၊ ဣတိ-၍၊ ပလာလ ပုဉ္ဇေ-ကောက်ရိုးပုံ၌၊ ပဝေသေန္တော-သွင်းလသော်၊ [သွေးပြောင်အောင် ကောက်ရိုး ပုံထဲ၌ သွင်းလသော်၊] တတ္ထ-ထိုကောက်ရိုးပုံထဲ၌၊ နိပန္နံ-သော၊ မာတရံ-ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပ၊ မာရေတိ-သေစေအံ၊ ဝေါဟာရဝသေန-ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုရိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဃာတကောတိ-သတ်သူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန- ထိုသို့ပင်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝကေစေတနာယ-သတ်ကြောင်း စေတနာ၏၊

စေတနာ ဒါရဏာ။ ။မိဘ ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးပါးကိုသတ်အံ့ဟု ကြံသောကြောင့် ကြမ်းတမ်းသော ပုဗ္ဗစေတနာခြံရံလျက် ပါရကား သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ လည်း (မိဘ ရဟန္တာကိုသတ်နေ၏-ဟူသော အမှတ်ဖြင့် သတ်သည့်အတွက်) ကြမ်းတမ်း၏-ဟူလို၊ ဤစကားဖြင့် “သိုးကိုသတ်အံ့”ဟု ကြံပြီးလျှင် အမိစသူကို သတ်မိရာ၌ စေတနာ၏ သိပ်မကြမ်းတမ်းပုံကိုလည်း ပြ၏။

၃၁၇

ယထာဓိပ္ပာယ် ဂတော။ ။ “မူလ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း စစ်သားကိုဖောက်ပြီးမှ အဖထံရောက်၍ အဖကိုဖောက်ထွင်းလျှင်” ဟူလို၊ မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အဖဆီကို တည့်တည့်ရောက်သွားလျှင်လည်း (အထိမ်းအမှတ် လွဲရာမရောက်သောကြောင့်) အာနန္တရိယ ပါရာဇိကပင်ဟု ဆိုကြ၏။

၂

အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ-ကား၊ သမိပေ-ဌ၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အာဏာပေတိတိ-
ကား၊ ဥဒ္ဓိဿဝါ-ညွှန်ပြ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနုဒ္ဓိဿဝါ-မညွှန်ပြဘဲ
သော်လည်းကောင်း၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းအံ့၊ တတ္ထ-ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌၊
ပရသေနာယ-တစ်ဖက်စစ်တပ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်တာယ-ရင်ဆိုင်တည်စေသော်၊
အနုဒ္ဓိဿဝ-မည်သူမည်ဝါဟု မညွှန်ပြမူ၍သာလျှင်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-သည်၊
သည်နည်း၊ ဝိဇ္ဇ-ပစ်ဖောက်လော၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-နည်း၊ ပဟရ-ပုတ်ခတ်လော၊
ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-နည်း၊ ဃာတေဟိ-သတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏတ္တော-စေ
ခိုင်းအပ်သူသည်၊ ယတ္ထကေ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသူတို့ကို၊ [အာဏတ္တော-
မလို၊] ဃာတေတိ-၏၊ ဥဘိန္ဒ-အာဏာပက အာဏတ္တ ၂ ဦးလုံးတို့၏၊ တတ္ထကာ-
ထိုသတ်အပ်သူတို့၏အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ထိုသတ်အပ်သူလောက်များ
ကုန်သော၊ ပါဏာတိပါတာ-ပါဏာတိပါတတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [လူ ၁၀
ယောက် သတ်မိလျှင် ပါဏာတိပါတလည်း ၁၀ ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] တတ္ထ-
ထို သတ်အပ်သူတို့တွင်၊ အာဏာပကဿ-၏၊ မာတာ ပိတရော-တို့သည်၊
သစေ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ (အကယ်၍ ပါဝင်ကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ပေ၊ ဥဘောပိ-
အာဏာပက အာဏတ္တ ၂ ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ အာနန္တရိယံ ဖုသန္တိ၊
အာဏတ္တဿေဝ-စေခိုင်းအပ်သောရဟန်း၏သာလျှင်၊ မာတာပိတရော စေ
(ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ သောဝ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းသည်သာ၊ အာနန္တရိယံ၊
ဖုသတိ။

ပန-ကား၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-(မည်သူမည်ဝါဟု) ညွှန်ပြ၍၊ ဒီဃံ-အရပ်ရှည်
သော၊ ဧတံ-အဲဒီအကောင်ကို၊ -(ဃာတေဟိ)၊ ရဿံ-အရပ်ပုသော၊ (ဧတံ-
ကို၊ ဃာတေဟိ)၊ ရတ္တကဉ္စုကံ-နီသောစစ်ဝတ်တန်ဆာရှိသော၊ (ဧတံ ဃာတေဟိ)၊
[ကဉ္စကသဒ္ဓါသည် စစ်ဝတ်တန်ဆာကိုလည်းဟော၏၊] နီလကဉ္စုကံ-ညိုသော
စစ်ဝတ်တန်ဆာရှိသော၊ (ဧတံ ဃာတေဟိ)၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ-ဆင်၏ကျောက်ကုန်း
ထက်၌၊ နိသိန္ဒ-ထိုင်နေသော၊ (ဧတံ ဃာတေဟိ)၊ မဇ္ဈေ-ဆင်၏ကျောက်ကုန်း
အလယ်၌၊ နိသိန္ဒ-သော၊ (ဧတံ-ကို)၊ ဝိဇ္ဇ-ထိုးဖောက်လော၊ ပဟရ-
ပုတ်ခတ်လော၊ ဃာတေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊
[သော-မလို၊]တမေဝ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူကိုသာလျှင်၊ သစေ ဃာတေတိ၊(ဧဝံသတိ)၊
ဥဘိန္ဒပိ-တို့၏လည်း၊ ပါဏာတိပါတော (ဟောတိ)၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုမ္ပိ-ကို၊

ဧဝံ ဝိဇ္ဇစသည်။ ။ဧဝံ ခန့် ကဗေတွာ ဝိဇ္ဇ-လေးကို ဤပုံ ဤနည်းဆွဲ၍ (ဆွဲပုံ
ကိုပြသည်) ပစ်ဖောက်လော၊ ဧဝံ ဒဠ္ဇ အသိ ဂဟေတွာ ပဟရ-သန်လျက်ကို မြဲမြဲ ဤပုံ
ဤနည်းကိုင်၍ (ကိုင်ပုံကို ပြသည်) ပုတ်ခတ်လော၊ ဧဝံ ကမ္မကာရဏံ ကတွာ မာရေ ဟိ-
သည်ပုံ သတ်နည်း ညဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုကိုပြ၍ (နှိပ်စက်ပုံကို လုပ်ပြသည်) သတ်လော။

(ဃာတိတေ-သတ်အပ်သော်၊) အာနန္တယံစ(ဖုသတိ)၊ အည-ညွန်ပြအပ်သူမှ တစ်ပါးသူကို၊ သစေ မာရေတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အာဏာပကဿ-စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်း၏၊ ပါဏာတိ ပါတော နတ္ထိ၊ ဧတေန-ဤအဓိဋ္ဌဟိတွာ အာဏာပေတိ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ အာဏတ္တိကော-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော၊ ပယောဂေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုအာဏတ္တိကပယောဂ၌၊ [တတ္ထာတိ အာဏတ္တိကပယောဂေ။] ဝိစက္ခဏော-ဝိနည်းဆုံးဖြတ်မှု၌ အထူးသိမြင်ပညာ ရှင်သည်၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ကာလဉ္စ-အခါကိုလည်းကောင်း၊ ဩကာသံ-အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဝုဓံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထံ-ဣရိယာပုထံကိုလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့)၊ ပဉ္စဌာနာနိ-ငါးဌာနတို့ကို၊ တုလယိတွာ-နှိုင်းချိန်၍၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဓာရေယျ-ဆောင်ရွက်မှတ်သားရာ၏၊ အပရော-ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်ပါးသော၊ နယော-ဆရာ အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်အပ်သောနည်းကို၊ [ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊] ဝတ္ထု-ဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကြိယာဝိသေသော-အမူအရာအထူးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေ ဆ-ဤခြောက်ပါးတို့သည်၊ အာဏတ္တိနိယာမကာ-အာဏတ္တိကပယောဂကို မြဲစေတတ်သော အကြောင်းတို့တည်း။

တတ္ထ-ထို ၆ ပါးတို့တွင်၊ ဝတ္ထုတိ-ကား၊ မာရေတဗ္ဗော-သတ်ထိုက်သော၊ သတ္တော-တည်း၊ ကာလောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗဏှသာယနာဒိကာလောစ-နံနက်အခါ ညနေချမ်းအခါ အစရှိသောအခါသည်လည်းကောင်း၊ ယောဗ္ဗနထာမဝိရိယာဒိကာလောစ-နပျိုသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာအခါ၊ အားစွမ်းသတ္တိ လုံ့လဝိရိယ ရှိရာအခါ အစရှိသော အခါသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဩကာသောတိ-ကား၊ ဂါမောဝါ-ရွာသော်လည်းကောင်း၊ ဝနံဝါ-တောသော်လည်းကောင်း၊ ဂေဟဒ္ဓါရံဝါ-အိမ်၏ တံခါးပေါက်သော်လည်းကောင်း၊ ဂေဟမဇ္ဈံဝါ-အိမ်၏ အလယ်သော် လည်းကောင်း၊ ရထိကာဝါ-ရထားလမ်းသော် လည်းကောင်း၊

အပရောနယော။ ။ပဌမဂါထာ၌ ပြအပ်သောနည်းသည် ရှေးအဋ္ဌကထာ၌လာသောနည်းတည်း၊ ထိုနည်း၌ ကြိယာဝိသေသ မပါ၊ ပါဠိတော်၌ကား “ဧဝံဝိဇ္ဇ၊ ဧဝံ ပဟရ၊ ဧဝံ ဃာတေဟိ”ဟု သတ်ပုံ အမူအရာဖြစ်သော ကြိယာဝိသေသ ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဆရာအဆက်ဆက် ထည့်စွက်အပ်သော ကြိယာဝိသေသကို ထည့်၍ တစ်နည်းပြလိုသောကြောင့် “အပရောနယော” စသည် မိန့်။

ယောဗ္ဗန၊ ပေ၊ ကာလောစ။ ။နပျိုသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (နပျိုသော) အသက် ၃၀ တွင် အခါကို ယောဗ္ဗနကာလဟုခေါ်၏၊ အားကောင်းချိန်ဖြစ်သော ၃၀ ကျော် ၄၀ အရွယ်ကို ထာမဝိရိယကာလဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ထာမဝိရိယာဒိ”ဟု ရှိသော မူကွဲပါဌ်ကကောင်း၏၊ လယ်ပိုင်ရှိသူကို “ထာဝရိယ”ခေါ်ရကား ဤနေရာနှင့် မလျော်၊ ထို့ကြောင့် ထာဝရိယဟု ရှိသောပါဌ်သည် မကောင်း။

သိဃိန္ဒကဝါ-လမ်းဆုံလမ်းခွဲသော်လည်း၊ ဣတိဇဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော-
အရပ်တည်း၊ အာဝုဓိတိ-ကား၊ အသိဝါ-သန်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ဥသုဝါ-
မြားသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တိဝါ-လုံသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝမာဒိ-
ဤသို့အစရှိသောလက်နက်တည်း၊ ဣရိယာပထောတိ-ကား၊ မာရေတဗ္ဗဿ-
သတ်ထိုက်သောသတ္တု၏၊ ဂမနံဝါ-သွားခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇာဝါ-
ထိုင်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော ဣရိယာပုထ်
တည်း၊ ကိရိယာဝိသေသောတိ-ကား၊ ဝိဇ္ဇနံဝါ-ပစ်ဖောက်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊
ဆေဒနံဝါ-ဖြတ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ ဘေဒနံဝါ-ဖောက်ခွဲခြင်း သော်လည်း
ကောင်း၊ သင်္ခမုဏ္ဍကံဝါ-ခရသင်းကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူအောင် ခေါင်းတုံးမှုကိုပြုခြင်း
သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝမာဒိ-ဤသို့ အစရှိသော အမူအရာအထူးတည်း။

ဟိ-ချဲ့၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝိသံဝါဒေတွာ-ချွတ်ယွင်းစေ၍၊ [“တတော အညံ
မာရေတိ”၌စပ်၊] ယံ-အကြင်သူကို၊ မာရေဟိ-သတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊
အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ တတော-ထို ညွှန်ပြအပ်သူမှ၊ အညံ-
အခြားသူကို၊ ယဒိ မာရေတိ-အံ၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဝါ-က၊ ပဟရိတွာ-၍၊
မာရေဟိ-လော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်း၊ အာဏတ္တော-သည်၊ ပစ္ဆတောဝါ-
နောက်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကသော်လည်းကောင်း၊ ပဿတောဝါ-ဘေး၌သော်
လည်းကောင်း၊ အညသ္မိ-သော၊ ပဒေသေဝါ-အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊
ပဟရိတွာ-၍၊ ယဒိမာရေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) အာဏာပကဿ-၏၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ-
ပါဏာတိပါတကံဖြင့် ဖွဲ့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ အာဏတ္တဿေဝ ကမ္မဗဒ္ဓေါ
(ဟောတိ)၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဝတ္ထု-ကို၊ အဝိသံဝါဒေတွာ-၍၊ ယထာဏတ္တိယာ-
အကြင်အကြင် စေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-စေခိုင်းအပ်သည့်အတိုင်း၊ မာရေတိ-
သတ်အံ၊ အာဏာပကဿ-၏၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ-စေခိုင်းခြင်း၏ ခဏ၌လည်း
ကောင်း၊ အာဏတ္တဿ-၏၊ မာရဏ္ဍဏေစ-သေစေခြင်း၏ ခဏ၌လည်း

ဝိဇ္ဇနံ၊ ပေ၊ သင်္ခမုဏ္ဍကံ။ ။ ဆေဒနန္တိ-ဟတ္တာဒိ ဆေဒနံ၊ ဘေဒနန္တိ-ကုစ္ဆိအာဒိဖာလံနံ၊
အထဝါ-ဥသုနာ ဝိဇ္ဇနံ၊ အသိနာ ဆေဒနံ၊ မဂ္ဂရာဒိဟိ သိသာဒိဘေဒနံ သင်္ခမုဏ္ဍကမ္မ
ကာရဏံ-ခရသင်းကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူအောင် ခေါင်းတုံးမှုဟူသော၊ နိပ်စက်မှု (ကံကြမ္မာ)၊
ထိုနိပ်စက်မှုကိုပြုသူသည် အထက်နှုတ်ခမ်း၊ နားပန်းစွန်း ၂ ဘက်၊ လည်မျို၊ ဤ ၃ ဌာန
ကို ပိုင်းခြား၍ အရေကို ဖြတ်သည်၊ ဆံပင်တစ်အုံလုံးကို ထုံး၍ တုတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်လျက်
အထက်သို့ဆွဲမြှောက်သည်၊ ထိုအခါ ဆံပင်နှင့်တကွ အရေတွေ ကျွတ်လာပါသည်။
ဦးခေါင်းတစ်ခုလုံးမှာ ပွတ်ခါစခရသင်းကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူနေတော့သည်၊ ဤသို့ပြုမှုကို
“သင်္ခမုဏ္ဍကံ” ဟု ခေါ်၏၊ အာဒိဖြင့်ယူဖို့ရာ ဒုကအင်္ဂုတ္တိရ်(၁) ဝဂ်၌လာသော နိပ်စက်မှု
များကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။

ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတယေသမ္ပိ-အာဏာပက၊ အာဏတ္ထ ၂ ဦးလုံးတို့၏ လည်း၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစေခိုင်းရာ၌၊ ဝတ္ထု ဝိသေသေန-သတ်အပ်သော ဝတ္ထုအထူးအားဖြင့်၊ ကမ္မဝိသေသောစ- အာနန္တရိယစသော ကံအထူးသည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဝိသေသောစ- ပါရာဇိက စသော အာပတ်အထူးသည်လည်းကောင်း (ဟောတိ၊) [မာတုအာဒိဝတ္ထု ဝိသေသေန၊ အနန္တရိယာဒိ ကမ္မဝိသေသော၊ ပါရာဇိကာဒိ အာပတ္တိဝိသေသော] ဣတိဇဝံ-သို့၊ တာဝ-ကာလစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝတ္ထုမှိ-၌၊ သင်္ကေတ ဝိသင်္ကေတတာ-အမှတ်အသားအတိုင်း၏ အဖြစ်၊ အမှတ်အသားအတိုင်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

☞ ပန-ကား၊ ကာလေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဇဝံဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော- အကြင်သူကို၊ အဇ္ဇသွေတိ-ယနေ၊ နက်ဖြန်ဟူ၍၊ အနိယမေတွာ-မသတ်မှတ် မူ၍၊ ပုဗ္ဗဇ္ဈော မာရေဟိဟိ-နံနက်၌သတ်လော ဟူ၍၊ အာဏတ္ထော-စေခိုင်း အပ်ပြီ၊ (သော-ထိုသူသည်၊) ယဒါကဒါစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ရက်၌၊ ပုဗ္ဗဇ္ဈော-၌၊ မာရေတိ-အံ၊ ဝိသင်္ကေတော-အမှတ်အသား၏ မမှန် သည်၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-သည်၊ အဇ္ဇပုဗ္ဗဇ္ဈော-ယနေနံနက် ၌၊ (မာရေဟိ) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဇ္ဈနေဝါ-၌ သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မာရေတိ-အံ၊ (တဿ-ထိုသူ၏၊) ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗဇ္ဈော-၌၊ မာရေတုံ-ငှာ၊ ဝါယမန္တဿ-စဉ်၊ မဇ္ဈနေ-သည်၊ ဇာတေပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ရာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော ဧတေန နယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗကာလပ္ပဘောဒေသု-အလုံးစုံသော ကာလအထူးအပြားတို့၌၊ သင်္ကေတ ဝိသင်္ကေတတာ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ဩကာသေပိ-၌လည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော-အကြင် ရဟန်းကို၊ ဂါမေ-၌၊ ဌိတံ-တည်သော၊ ဧတံ-အဲဒီသူကို၊ မာရေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ အနိယမေတွာ-ဩကာသကို မသတ်မှတ်မူ၍၊ အာဏတ္ထော-

သင်္ကေတ ဝိသင်္ကေတ။ ။သံပုဗ္ဗကိတဓာတ်သည် သဗ္ဗာနန အနက်ကို ဟော၏၊ သင်္ကေတတိ ဧတေနာတိ သင်္ကေတော-စေခိုင်းအပ်သူ၏ သိမှတ်ကြောင်း အမှတ် အသား၊ ထိုအမှတ်အသားအတိုင်း မှန်သည်ကို “သင်္ကေတတာ” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုအတိုင်း မမှန်သည်ကို “ဝိသင်္ကေတတာ”ဟုလည်းကောင်းဆိုသည်၊ ဝိသဒ္ဓါသည် အဘာဝအနက်ဟော။

ဧတံ ဂါမေ ဌိတံ မာရေဟိ။ ။“ဧတံ မာရေဟိ” သာလိရင်းတည်း၊ “ဂါမေ ဌိတံ” ကား ဧတံအရ (ထိုအချိန်မှာ ရွာ၌ တည်ခိုက်ဖြစ်သော) သတ်အပ်သူကိုပြသော ဝိသေသန တည်း၊ ဩကာသကို သတ်မှတ်ပြသောစကားမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ဩကာသေပိ၊ ပေ၊ အနိယမေတွာ” ဟု မိန့်သည်။

အပ်ပြီ၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်) တံ-ထိုသူကို၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား
တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ မာရေတိ-အံ၊ ဝိသင်္ကေတော-ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊
နတ္ထိ၊ ပန-ကား၊ ယော-ကို၊ ဂါမေယေဝ-၌သာလျှင်၊ (မာရေဟိ)၊ ဣတိ
နိယမေတွာ၊ အာဏတ္တော-အပ်ပြီ၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်) ဝနေ-၌၊ မာရေတိ-
အံ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝနေ (ယေဝ)-သာလျှင်၊ (မာရေဟိ)၊ ဣတိ
အာဏတ္တော၊ (သော) ဂါမေ မာရေတိ၊ အန္တောဂေဟဒ္ဒါရေ (ယေဝ)-အိမ်
တံခါးအတွင်း၌သာလျှင်၊ (မာရေဟိ)၊ ဣတိ အာဏတ္တော၊ (သော) ဂေဟမဇ္ဈေ၊
မာရေတိ-အံ၊ (တဿ) ဝိသင်္ကေတော(ဟောတိ)၊ ပေ၊ အာဝုဓေပိ-၌လည်း၊
(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော-ကို၊ အသိနာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
ဥသုနာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (မာရေဟိ) ဣတိ အနိယမေတွာ၊ အာဝုဓေန-
ဖြင့်၊ မာရေဟိ၊ ဣတိ အာဏတ္တော၊ (သော-သည်) ယေနကေနစိ-သော၊
အာဝုဓေန-ဖြင့်၊ မာရေတိ-အံ၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ယော-ကို၊ အသိနာ(မာရေဟိ)၊
ပေ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဣမိနာ အသိနာ-ဖြင့်၊ (မာရေဟိ) ဣတိဝုတ္တော၊ (သော)
အညေန-သော၊ အသိနာ၊ မာရေတိ-အံ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတဿေဝအသိဿ-
၏ပင်၊ ဣမာယဓာရာယ-ဤဘက်အသွားဖြင့်၊ မာရေဟိ၊ ဣတိ ဝုတ္တော၊
(သော) ဣတရာယ-သော၊ ဓာရာယဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တလေနဝါ-
သန်လျက်အပြင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တုဏ္ဏေနဝါ-သန်လျက်ဦးဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ထရနာဝါ-သန်လျက်ရိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မာရေတိ-
အံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ ဣရိယာပထေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော-
သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားနေသူကို၊ ဧတံ-အဲဒီသူကို၊ မာရေဟိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-
ပြောဆိုစေခိုင်း၏၊ (တေန-ထိုရဟန်းသည်) အာဏတ္တောစ-စေခိုင်းအပ်သူ
သည်လည်း၊ နံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူကို၊ အဂစ္ဆန္တိ-သွားဆဲမဟုတ်ဘဲ၊ သဗေပိ
မာရေတိ-အကယ်၍မူလည်း သတ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဝိသင်္ကေတော

ဧတံ ဂစ္ဆန္တိ ၊ပေ၊ ဝိသင်္ကေတော။ ။ဧတံ ဂစ္ဆန္တိ၌ ဂစ္ဆန္တိသည် သွားခြင်းဣရိယာပုထံ
ကို သတ်မှတ်လိုသော ဝိသေသနမဟုတ်၊ “သွားနေတဲ့ အဲဒီလူ”ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသတ်မှတ်
သော ဝိသေသနတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုသတ်လျှင် သွားနေတုန်း မဟုတ်သော်
လည်း ဝိသင်္ကေတမရှိ၊ အမှတ်အသားမလွဲ-ဟူလို။ [ဧတံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဂမနေန ပုဂ္ဂလောဝ
နိယမိတော၊ န ဣရိယာပထော၊ တေနာဟ-နတ္ထိဝိသင်္ကေတောတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ယခုစာအုပ်များ၌ “သဗေပိ ဂစ္ဆန္တိ”ဟုရှိ၏၊ ဂစ္ဆန္တိသည် ပါဠိမှန်
ဖြစ်လျှင် “သဗေပိ” ဟု ဂရဟာပိမလို၊ “နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော”ဟုလည်း အထူးပြောဖွယ်
မရှိ၊ နဂိုရ်စေခိုင်းသည်အတိုင်း ဂစ္ဆန္တိမဟုတ်သောကြောင့်သာ ဝိသဒ္ဓါကိုလည်းကောင်း၊

အာဏာပကော-သည်၊ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ဣတရော-အခြား
သော စေခိုင်းအပ်သောရဟန်းသည်၊ အညံ-စေခိုင်းသူမှတစ်ပါးသော၊ တာဒိသံ-
ကို၊ မာရေတိ၊ အာဏာပကော-သည်၊ မုစ္ဆတိ-ပါရာဇိက အာပတ်မှ လွတ်၏၊
ဝဓကဿဝ-၏သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ကဿော၊ ဩကာသဿ-
အရပ်၏၊ ဝါ-ကို၊ အနိယမိတ္တာ-မသတ်မှတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊

နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတောဟုလည်းကောင်း ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် “အဂစ္ဆန္တံ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ ဤစာသွားမျိုးကို ဩကာသတုန်းကလည်း “ဧတံ ဂါမေ ဌိတံ၊ပေ၊ ယတ္ထကတ္ထစိမာရေတိ၊ နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော”ဟု တွေ့ခဲ့ပြီ။ ထို၌ “ယတ္ထကတ္ထစိ”နှင့် ဤ၌ “အဂစ္ဆန္တံ”သည် သဘောတူ၏။ “သစေ ဂစ္ဆန္တံ”ပါဠိလည်း “နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော”ဟု အထူးဆိုထားပုံကို ထောက်လျှင် မကောင်းပင်။

ဒီဃံ မာရေဟိ။ ။အရပ်ရှည်သူတွေ အများရှိသောကြောင့် “ဒီဃံ မာရေဟိ” ဟု နှိုင်းခြင်းကို “အနိယမေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အရပ်ရှည်သူတစ်ယောက်ယောက် ကို သတ်လျှင် ဝိသင်္ကေတ မဖြစ်။

ပန-ကား၊ အတ္တာနံ သန္ဓာယ၊ အာဏာပေန္တောပိ-စေခိုင်းပါသော်လည်း၊
ဩကာသံ၊ သစေနိယမေတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှတ်သနည်း၊) အသုကသ္မိနာမ
ရတ္တိဋ္ဌာနေ-ထိုမည်သော ညဉ့်နေရာအရပ်၌၊ နိသိန္နံ-သော၊ ဧဝရူပနာမ-
ဤသို့သဘောရှိသည် မည်သူကို၊ မာရေဟိ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
အသုကသ္မိနာမ ဒိဝါဋ္ဌာနေ-ထိုမည်သော နေ့နေရာအရပ်၌၊ (နိသိန္နံ ဧဝရူပ
နာမ မာရေဟိ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဟု ပေး၊ နောက်၌လည်း
နည်းတူ) အသုကသ္မိနာမ ထေရာသနေ-ထိုမည်သော ထေရ်၏နေရာအရပ်၌
၊ပေ၊ အသုကသ္မိနာမ နဝါသနေ-ထိုမည်သောသီတင်းငယ်၏ နေရာအရပ်၌၊
ပေ၊ အသုကသ္မိနာမ မဇ္ဈိမာသနေ-ထိုမည်သော သီတင်းလတ်၏ နေရာအရပ်၌၊
နိသိန္နံ-သော၊ ဧဝ ရူပနာမ-ကို၊ မာရေဟိ-လော၊ ဣတိဝါ-သို့သော်လည်း
ကောင်း၊ (နိယမေတိ-အံ၊) တတ္ထစ-ထိုအရပ်၌လည်း၊ အညော-ညွှန်ပြအပ်သူမှ
တစ်ပါး အခြားသူသည်၊ နိသိန္နော-သည်၊ ဟောတိ၊ အာဏတ္တော-သည်၊ တံ-
ထိုညွှန်ပြအပ်သူမှတစ်ပါးသော အခြားထိုင်နေသူကို၊ သစေ မာရေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဝဓကော-သည်၊ နေဝ မုစ္စတိ-ပါရာဇိကအာပတ်မှ မလွတ်၊ အာဏာပကော-
သည်၊ န (မုစ္စတိ)၊ ကသ္မာ၊ ဩကာသဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ နိယမိတတ္တာ၊ ပန-
ကား၊ နိယမိတော ကာသတော-သတ်မှတ်အပ်သော အရပ်မှ၊ အညတြ-
အခြားအရပ်၌၊ သစေ မာရေတိ၊ (ဧဝံသတိ) အာဏာပကော မုစ္စတိ၊ ဣတိ
အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဒဠ္ဇ-
ခိုင်မြဲသည်ကို၊ ကတွာ၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ ဧတ္ထ-ဤနည်း၌၊
အနာဒရိယံ-လေးစားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မလေးမစား၊ နကာတဗ္ဗံ-
မပြုရာ၊ ဣတိ-ဤကား သတိပေးခြင်းတည်း။ . . . အဓိဋ္ဌာယာတိ မာတိကာ
ဝသေန-အဓိဋ္ဌာယဟူသော မာတိကာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာဏတ္တိကပယောဂကထာ၊
နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဣဒါနိ-၌၊ ဒုတေနာတိ ဣမဿမာတိကာပဒဿ-၏၊ နိဒ္ဒေသဒဿနတ္ထံ-
အကျယ်ကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုအာဏာပေတိတိ အာဒ
ယော-န်သော၊ စတ္တာရော-န်သော၊ ယေဝါရာ-အကြင် ဝါရတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-
န်ပြီ၊ တေသု- ထို ဝါရတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သော တံ

အနာဒရိယံ န ကာတဗ္ဗံ။ ။ဤကဲ့သို့ အသတ်ခိုင်းရာဌာန၌ စိတ်၏ဖြစ်ပုံကိုလိုက်၍
အာပတ္တိကို ဆုံးဖြတ်ရသည်၊ ထိုစိတ်ဖြစ်ပုံမှာ ဘုရားရှင်၏ အရာတော်သာဖြစ်၏၊ ဘုရား
ရှင်တို့၏ အလိုကိုလည်း ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သာ သိတော်မူကြ၏၊ ထို့ကြောင့်
ဤနေရာ၌ မဟာအဋ္ဌကထာ ဆိုတိုင်းသာ လေးလေးစားစား မှတ်ကြပါ-ဟူလို။

မညမာနောတိ-ကား၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သော၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊
(ဝေါရောပေတိဋ္ဌိစပ်၊) ယော-အကြင်သူကို၊ အာဏာပကေန-သည်၊ ဣတ္ထန္နာ
မောတိ-ဤအမည်ရှိသူဟူ၍၊ အက္ခာတော-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို ပြောဆို
အပ်သူဟူ၍၊ [ဣတိ အကြေကြံ၊] မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
တမေဝ-ထိုသူကိုပင်၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတိ-အံ့၊ ဥဘိန္နပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ တံ မညမာနော အညန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်သူကို၊ ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေဟိ၊ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုညွှန်ပြအပ်ပြီ၊တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူဟူ၍၊
မညမာနော(ဟုတွာ)၊ အညံ-ညွှန်ပြအပ်သူမှ အခြားသော၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့
ရှုအပ်သူကို၊ [ညွှန်ပြအပ်သူနှင့် တူသူကို၊] ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေတိ-အံ့၊
မူလဋ္ဌဿ-အရင်း၌တည်သော စေခိုင်းသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊
အညံ မညမာနော တန္တိ-ကား၊ ယော-အကြင်သူကို၊ အာဏာပကေန-သည်၊
ဝုတ္တော-ပြောဆိုညွှန်ပြအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူ၏၊ သမိပေ-၌၊ ဌိတံ-
တည်နေသော၊ ဗလဝသဟာယံ-အားရှိသောအဖော်ကို၊ ဒိသွာ၊ ဣမဿ-
ဤအဖော်၏၊ ဗလေန-အားအစွမ်းကြောင့်၊ အယံ-ဤအကောင်သည်၊ ဂဇ္ဇတိ-
ကြိုးဝါးနေ၏၊ (ကြွားနေ၏၊) တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဣမံ-ဤအဖော်ကို၊ ဇီဝိတာ၊
ဝေါရောပေမိ-ခွင်းဦးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဟရန္တော-သော်၊ ဣတရမေဝ-
အခြားသူသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (အဖော်မှ တစ်ပါးမူလညွှန်ပြအပ်သူသာလျှင်
ဖြစ်သော၊) ပရိဝတ္တိတွာ-လည်၍၊ တသ္မိံဌာနေ-ထိုအဖော်၏နေရာ၌၊ ဌိတံ-
တည်နေသူကို၊ သဟာယောတိ-ဟူ၍၊ ပေ၊ အညံ မညမာနောအညန္တိ-ကား၊
ပုရိမနယေနေဝ-ပင်၊ [“ဒီအဖော်ကြောင့် ဒီအကောင်ကြိုးဝါးနေ၏”ဟု ကြံခြင်း
ဟူသော ရှေးနည်းဖြင့်၊] တာဝ-စွာ၊ အဿ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူ၏၊ ဣမံသဟာယံ-
ကို၊ ဇီဝိတာ၊ ဝေါပေမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပေ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)။

ဒူတပရမ္ပရာပဒဿ-ဒူတပရမ္ပရာပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော
ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒါတိအာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဧကော-
သော၊ အာစရိယော-ကိုလည်းကောင်း၊ တယော-န်သော၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ဓမ္မရက္ခိတ
သံဃရက္ခိတနာမကာ-န်သော၊ အန္တောဝါသိကာ-အနီးနေတပည့်တို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-မှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ဘိက္ခုဘိက္ခု
အာဏာပေတိတိ-ကား၊ အာစရိယော၊ ကဉ္စိ-သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ မာရေတုကာ
မော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ အာစိက္ခိတွာ-ပြောပြ၍၊
ဗုဒ္ဓရက္ခိတံ၊ အာဏာပေတိ-၏၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒါတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ-
တ၊ တွံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားချေ၊ ဧတမတ္ထံ-ကို၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-အား၊ ပါဝဒ-

ပြောချေလော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒတူတိ-ကား၊ ဓမ္မရက္ခိတော ပိ-သညလည်း၊ သံဃရက္ခိတဿ၊ ပါဝဒတု-တစ်ဆင့် ပြောပစေလော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတူတိ-ကား၊ ဧဝံ ဤအစီအစဉ် ဖြင့်၊ တယာ-သင် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ပေ၊ ဝေါရောပေတု-ခွင်းပစေလော၊ (ကဿာ-အဘယ်ကြောင့် သံဃရက္ခိတကို ခိုင်းရမည်နည်း)၊ ဟိ (ယဿ)၊ သော-ထို သံဃရက္ခိတသည်၊ အမှေသု-ငါတို့တွင်၊ ဝီရဇာတိကော-ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၊ (ဟူတွာ)၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မေ-ဤသတ်ဖြတ်မှု၌၊ ပတိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဏာပေန္တဿ-သော၊ အာစရိယဿ-၏၊ တာဝ-တပည့်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ သော ဣတရဿ အာရောစေတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-အားလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ (ကိ-သနည်း)၊ ဣတ္ထန္နာမံ-ကို၊ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေဟိကိရ-ခွင်းလောတံ၊ တံ-သည်၊ အမှေသု-တို့တွင်၊ ဝီရပုရိသော-ရဲရင့်သောယောက်ျားသည်၊ (အသိ) ကိရ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ)၊ (ဣတိ-သို့)၊ အာရောစေတိ-အံ၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြောလသော်၊ တေသံပိ-ထိုတပည့် တို့၏လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ ဝဇကော-ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ သာဓု-ကောင်း ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သံဃရက္ခိတော၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်ခံအံ၊ မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာတိ-ကား၊ သံဃရက္ခိတေန-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ-လက်ခံအပ်ပြီးကာမျှ၌၊ အာစရိယဿ-၏၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ (ကဿာ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ)၊ (ယဿ)၊ မဟာဇနော-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းကို၊ တေန-ထိုဆရာသည်၊ ပါပေ-၌၊ နိယောဇိတော-တိုက်တွန်းအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ)၊ [ဆရာက အရင်းခံဖြစ်၍ တပည့်တို့၏ ဒုက္ကဋ္ဌထက်ကြီးသော ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်သင့်ရသည်-ဟူလို။] သော တန္တိ-ကား၊ သော သံဃရက္ခိတော တံပုဂ္ဂလံ ဇီဝိတာ စေဝေါရောပေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ စတုန္နမ္ပိ-န်သော၊ ဇနာနံ-ဆရာတပည့် ရဟန်းတို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-အခြားရဟန်းများမဖက် သက်သက်၊

တာဝဒုက္ကဋ္ဌ။ ။စေခိုင်းသည့်အတိုင်းမဖြစ်ဘဲ တစ်မျိုးတစ်မည်ဖြစ်သွားမှသာဒုက္ကဋ္ဌ သင့်သည်၊ စေခိုင်းသည့်အတိုင်းဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ္ဌမသင့်ဘဲ၊ ထုလ္လစ္စည်း သင့်လိမ့်မည်၊ ထုလ္လစ္စည်း လည်း မသတ်ဖြစ်မှ သင့်သည်၊ သတ်ဖြစ်လျှင်ကား ထုလ္လစ္စည်းလည်း မသင့်တော့ဘဲ မူလစေခိုင်းသော ဆရာကြီးမှာ တစ်ခါတည်း ပါရာဇိကကျမည်၊ “ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ဒုတိယပါရာဇိကတုန်းကဖွင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ခွဲခြား၍မပြတော့” ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

ဝိသက္ကိယဒူတပဒနိဒ္ဒေသေ-ဝိသက္ကိယဒူတပဒနိဒ္ဒေသဉ္စိ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သော အညံ အာဏာပေတိတိ-ကား၊ အာစရိယေန-သညံ၊
အာဏတ္တော-သော၊ သော ဗုဒ္ဓရက္ခိတော၊ ဓမ္မရက္ခိတံ-ကို၊ အဒိသ္မာဝါ-
မတွေ့၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မတွေ့ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊
အဝတ္ထုကာမော-မပြောလိုသည်၊ ဟုတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်
သော်လည်းကောင်း၊ သံဃရက္ခိတမေဝ-သို့သာ၊ ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊
(ကံ)၊ ဣတ္ထန္နာမံ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေဟိကိရ-ခွင်းလောတုံ၊ ဣတိ(အာဟ)၊
(ဣတိ-သို့)၊ ဝိသင်္ကေတံ၊ ကရောဇ္ဈော-လျက်၊ အာဏာပေတိ-အံ၊ ဟိ-မှန်၊
ဝိသင်္ကေတကရဏေန-ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ဧသ-
ဤတမန်ကို၊ ဝိသက္ကိယဒူတောတိ-ဝိသက္ကိယဒူတဟူ၍၊ ဝါ-ပြောသည့်အတိုင်း
စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသော တမန်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊
အာဏတ္တိယာ-ကြောင့်၊ တာဝ-သံဃရက္ခိတမှရှေးဦးစွာ၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဒုက္ကဋ္ဌ
(ဟောတိ)၊ [သက္ကနံ-သက္ကိယံ-စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ နတ္ထိ+သက္ကိယံ ယဿာတိ
ဝိသက္ကိယော-ခိုင်းသည့်အတိုင်း ပြောဖို့ရန် စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသော တမန်။]

ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ သံဃရက္ခိတေန-သညံ၊ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိတေ-လက်ခံအပ်သော်၊ မူလဋ္ဌသေဝ-အရင်း၌တည်သော ဆရာရဟန်း၏ သာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံသန္တေ-ဤသို့၊ မဟာအဋ္ဌ ကထာဆိုတိုင်းဖြစ်လှသော်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-သတ်ဖို့ရန် စေခိုင်းမှုကို လက်ခံခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်ပင်၊ န သိယာ-မဖြစ်တော့ရာ၊ စ-စင်စစ်ကား၊ သဗ္ဗရိတ္တပဋိဂ္ဂဟဏာ မရဏာဘိနန္ဒနေသုပိ-သဗ္ဗရိတ္တကို လက်ခံခြင်း၊ သေခြင်းကို နှစ်သက်ခြင်းတို့၌သော်မှလည်း၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်တုံးသေး၏၊ မရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ- သတ်မှုကို

မူလဋ္ဌသေဝ ဝုတ္တံ။ ။ ဤစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာလာသည်အတိုင်း ဆိုအပ်သောစကားတည်း။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ၏ အလိုမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မိမိအလိုကို ပြလို၍ “ဧဝံ သန္တေ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “ဧဝံ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တနယေန အတ္ထေသတိ” ဟု ဧဝံ သန္တေအတွက် အနက်ဆို။

လက်ခံခြင်း၌၊ (အာပတ္တိ-သည်) ကထံ နသိယာ-အဘယ်မှာမဖြစ်ဘဲ ရှိတုံ အံနည်း၊ တသ္မာ၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿေဝ-၏သာ၊ ဧတံ ဒုက္ကဋ်-ဤ (ပဋိဂ္ဂဏတိ အာပတ္တိဒုက္ကဋ်ဿ၌) ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် (ဟောတိ)၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့် ပင်၊ ဧတ္ထ-ဤပဋိဂ္ဂဏတိ အာပတ္တိဒုက္ကဋ်ဿဟူသော ပါဠိ၌၊ မူလဋ္ဌဿာတိ-မူလဋ္ဌဿဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တံ၊ [ရှေ့ အဝိသက္ကိယဒူတနိဒ္ဒေသ၌ ဤနေရာဝယ် “မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ”ဟု မူလဋ္ဌဿပါသလို ဤနေရာ၌ မပါ-ဟူလို] စ-ဆက်၊ ပုရိမနယေပိ-၌လည်း၊ ဧတံ-ဤ ဒုက္ကဋ် အာပတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-လက်ခံသောရဟန်းအတွက်၊ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ-သာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သိထိုက်ပါသော်လည်း၊ ဩကာသာဘာဝေန-ဟောတော် မူခွင့်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ၊ ယော ယော-☸ အကြင်အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဏတိ-၏၊ တဿတဿ-ထိုထိုရဟန်း၏၊ တပုစ္စယာ-ထိုလက်ခံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိအယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤပဋိဂ္ဂဏတိ အာပတ္တိဒုက္ကဋ်ဿဟူသော ပါဠိ၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ခန္တိ-နှစ်သက်အပ်သော အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဒိန္နာဒါနေပိ-အဒိန္နာဒါနံ သိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ သော-ထိုသံဃရက္ခိတရဟန်းသည်၊ တံ-ထို ညွှန်ပြအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဇီဝိတာ၊ သစေ ဝေါရောပေတိ-အကယ်၍ ခွင်းဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာဏာပကဿ-သော၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿစ-ဗုဒ္ဓရက္ခိတလည်းကောင်း၊ (ဣတိ ဌ်စပ်)၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ မူလဋ္ဌဿ-သော၊ အာစရိယဿ-၏၊ ဝိသင်္ကေတတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မရက္ခိတဿ-၏၊ အဇာနနတာယ-လုံးလုံးမသိလိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော

မရဏာ၊ ပေ၊ ဟောတိ။ ။ “အဟောဝတ ဣတ္ထန္နာမော ဟတောအဿ=ဤမည်သူဟာ အသတ်ခံရလျှင် ကောင်းလေစွ”ဟု သူတစ်ပါးသေခြင်း၌ နှစ်သက်မှုကို မရဏာဘိန္နန ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ (သဗ္ဗရိတ္တ ပြုဖို့ရန် လက်ခံမှုနှင့်) မရဏာဘိန္နန အမှုကလေး၌သော်မှ ဒုက္ကဋ်သင့်သေးလျှင် သတ်မည်ဟု ဝန်ခံရာ၌ အဘယ်မှာ ဒုက္ကဋ်မသင့်ဘဲရှိမှလဲ- ဟူလို။

ပုရိမနယေ၊ ပေ၊ ဩကာသာဘာဝေန။ ။ သမနန္တရာတိတေ အဝိသက္ကိယဒူတနိဒ္ဒေသေ၊ (ပုရိမနယေ အဖွင့်) တတ္ထ-ထိုရှေ့နည်း၌၊ မူလဋ္ဌဿ-၏ (အတွက်)၊ ထုလ္လစ္စယ ဝစနတော-ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ-၏၊ (အတွက်) ဒုက္ကဋ် ဝတ္တံ၊ ဩကာသော နတ္ထိ၊ ဣတိ ဩကာသာဘာဝေန န ဝုတ္တံ။

အပြားအားဖြင့်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံအကုန်အစင်၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ [ဒုက္ကဋ္ဌတောင်
မသင့်-ဟူလို၊] ဗုဒ္ဓရက္ခိတောပန-သည်ကား၊ ဒွိန္ဒ-ဆရာနှင့် ဓမ္မရက္ခိတ ၂
ဦးတို့၏၊ သောတ္ထိဘာဝံ-ချမ်းသာကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကတွာ၊ အတ္တနာ-
မိမိသည်၊ ဝါ-မှာ၊ နဋ္ဌော-ပျက်စီးရရှာလေပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဂတပစ္စာဂတဒူတနိဒ္ဒေသ-ဂတပစ္စာဂတဒူတနိဒ္ဒေသဉ္စ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သော ဂန္ဓာ ပုနပစ္စာဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပေတဗ္ဗဿ-
ခွင်းထိုက်သော၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ သမိပံ-သို့၊ ဂန္ဓာ၊ သုသံ ဝိဟိတာရက္ခတ္တာ-
ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-
ထိုသူကို၊ ဇီဝိတာဝေါရောပေတံ၊ အသက္ကောန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဂစ္ဆတိ-
ပြန်လာအံ့၊ [ပစ္စာဂစ္ဆတိဟုရှိလျှင် သာ၍ ကောင်း၏၊] ယဒါ သက္ကောသိ၊
တဒါတိ-ကား၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေဉ္စသာလျှင်၊ မာရိတော-သတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ
ကံ-ဖြစ်သလော၊ ဂစ္ဆ-ချေ၊ ယဒါ (ဝေါရောပေတံ) သက္ကောသိ၊ တဒါ၊ နံ-
ထိုသူကို၊ ဇီဝိတာဝေါပေဟိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောအံ့၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-
ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုန၊ အာဏတ္တိယာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတိ၊
ပန-ဆက်၊ သော-ထိုညွှန်ပြအပ်သူသည်၊ အဝဿံ-မချွတ်၊ ဇီဝိတာ၊
ဝေါရောပေတဗ္ဗော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အတ္ထသာဓိက
စေတနာ-ပါရာဇိကအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာသည်၊ မဂ္ဂါနန္တရဖလ
သဒိသာ-အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးရှိသော မဂ်နှင့်တူသည်၊
(ဟောတိ)၊ [“မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ-မဂ်၏ အခြား၌ဖြစ်သော ဖိုလ်နှင့်တူ၏”
ဟုလည်းပေးကြ၏၊ သို့သော် အတ္ထသာဓိကစေတနာက ဖိုလ်နှင့်မတူ မဂ်နှင့်
သာတူသောကြောင့် ထိုအနက်ပေးပုံမှာ အဓိပ္ပာယ်မရ၊] တသ္မာ၊ အယံ-ဤ
စေခိုင်းသောရဟန်းသည်၊ ဝပေ၊ ဝဓကော-သတ်တတ်သူသည်၊ သဠိဝဿာတိက္က
မေန-အနှစ် ခြောက်ဆယ်လွန်ရာအခါ၌၊ တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူကို၊ သစေပိ
ဝဓတိ-အကယ်၍မူလည်း သတ်စေဦးတော့၊ အာဏာပကောစ-စေခိုင်းသော
ရဟန်းသည်လည်း၊ အန္တရာဝ-အနှစ်ခြောက်ဆယ်၏အကြား၌သာလျှင်၊ ကာလံ-
သေခြင်းကို၊ သစေပိ ကရောတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့၊ ဟိနာယ-
ယုတ်ညံ့သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ သစေပိ အာဝတ္တတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း
လည်စေဦးတော့၊ (တစ်နည်း) သစေပိ ဟိနာယဝါ အာဝတ္တတိ-အကယ်၍မူလည်း
လူထွက်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ အဿမဏောဝ ဟုတွာ၊ ကာလဉ္စ-
ကိုလည်း၊ ကရိဿတိ၊ ဟိနာယ ဝါ အာဝတ္တိဿတိ။

အာဏာပကော-သည်၊ ဂိဟိကာလေ-လူဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ မာတရံဝါ-ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ အာဏာပေတွာ-၍၊
 [“ယဒါ သက္ကောသိ၊ တဒါ နံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ” ဟု စေခိုင်း၍-ဟူလို၊]
 သစေ ပဗ္ဗဇတိ-အကယ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုအံ့၊ တသ္မိ-ထိုစေခိုင်းတတ်သူသည်၊
 ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်ရဟန်းပြုပြီးသော်၊ ဝါ-မှ၊ အာဏတ္တော-သည်၊ တံ-ထိုအမိစ္ဆာကို၊
 (သစေ) မာရေတိ-အံ့၊ အာဏာပကော-သည်၊ ဂိဟိကာလေ ယေဝ-၌ပင်၊
 မာတုဃာတကောဝါ-အမိကို သတ်တတ်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊
 ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထို စေခိုင်းတတ်သူ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်အဖြစ်သည်၊
 နေဝ (ရဟတိ)-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထ မမြောက်၊ ဥပသမ္ပဒါ-ရဟန်း
 အဖြစ်သည်၊ န ရဟတိ၊ မာရေတဗ္ဗပုဂ္ဂလော-သတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အာဏတ္တိက္ခဏေ-၌၊ ပုထုဇ္ဇနော-သည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)-တော့၊ ပန-
 ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယဒါ၊ နံ-ထိုသူကို၊ အာဏတ္တော-သည်၊
 မာရေတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ အရဟာ-သည်၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ အာဏတ္တတော-
 စေခိုင်းအပ်သူမှ၊ ပဟာရံ-ကို၊ လဘိတွာဝါ-မူလည်း၊ ဒုက္ခမူလိကံ-ဒုက္ခလျှင်
 အကြောင်းရင်းရှိသော၊ သဒ္ဓံ-သဒ္ဓါကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဝိပဿန္တော-ဝိပဿနာ
 ရှုလသော်၊ အရဟတ္တံ ပတွာ၊ တေနဝါဗာဓေန-ထို အနာကြောင့်သာလျှင်၊
 ကာလံ (သစေ) ကရောတိ-အံ့၊ အာဏာပကော၊ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ-
 ၌သာ၊ [ဧဝံဖြင့် ဥပက္ကမကရဏက္ခဏာကို ကန့်၊] အရဟန္တဃာတကော-သည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဝဓကော ပန-ကား၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သတ်မှုတို့၌၊ ဥပက္ကမ
 ကရဏက္ခဏေယေဝ-လုံ့လပြုရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ [ဧဝံဖြင့် အာဏတ္တိက္ခဏာ
 ကိုကန့်၊] ပါရာဇိကော ဟောတိ။

ဣဒါနိ-၌၊ သဗ္ဗေသုယေဝ-နိသော၊ ဒူတဝသေန-တမန်၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဣမေသုဝုတ္တမာတိကာပဒေသု-ဤဟောတော်မူသော မာတိကာပုဒ်တို့၌၊ တာဝ-
 ဒုတိယဝါရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ပဌမဝါရေ-၌၊ ယသ္မာ၊
 တံ-ထိုစေခိုင်းအပ်သူကို၊ [နသာဝေတိ ၌စပ်၊] သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ ဝါ-
 တိုးတိုး၊ ဘဏန္တော-ပြောသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုစေခိုင်းအပ်သူ၏၊ ဗမိရတာယဝါ-
 နားထိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မာဃာတေဟိတိ-မာဃာ
 တေဟိဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ-ကို၊ န သာဝေတိ-မကြားစေနိုင်၊ ဝါ-ကြား
 အောင်မပြောနိုင်၊ တသ္မာ၊ မူလဋ္ဌော-အရင်း၌တည်သော စေခိုင်းသူသည်၊ န
 မုတ္တော-ပါရာဇိကမှမလွတ်၊ ဒုတိယဝါရေ-၌၊ သာဝိတတ္တာ-ကြားစေအပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကြားအောင် ပြောနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မူလဋ္ဌော
မုတ္တော၊ ပန-ကား၊ တတိယဝါရေ-ဉ္စ၊ တေန-ထို စေခိုင်းသောရဟန်းသည်၊
သာဝိတတ္တာစ-လည်းကောင်း၊ ဣတရေန-အခြားသော အာဏတ္တရဟန်းသည်၊
သာဓုတိ-ဟူ၍၊ သမ္ပဋိတ္တိတွာ-၍၊ ဩရတတ္တာစ-ရှောင်ကြဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိမုတ္တာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ . . . ဒုတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၅။ အရဟော ရဟောသည် နိဒ္ဒေသာဒီသု-အရဟော ရဟောသည် နိဒ္ဒေသ
အစရှိသည်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အရဟောတိ-ကား၊ သမ္မုခေ-
မျက်မှောက်၌၊ ရဟောတိ-ကား၊ ပရမ္မုခေ-မျက်ကွယ်၌၊ တတ္ထ-ထိုအရဟော
ရဟောသည် အစရှိသော ရဟန်းတို့တွင်၊ [ရဟန်း ၄ မျိုးတို့တွင်။] ယော-
အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥပဋ္ဌာနကာလေ-မိမိကိုဆည်းကပ်ရာအခါ၌၊ [ပြောသော
ပုဂ္ဂိုလ်က မထေရ်ကြီးဖြစ်၍ “မိမိကို ဆည်းကပ်ရာအခါ၌” ဟုဆိုသည်။
သယံ သံဃတ္ထေရတ္တာ ဥပဋ္ဌာနကာလေတိ ဝုတ္တံ။] ဝေရိဘိက္ခုမ္ပိ-ရန်သူရဟန်း
သည်၊ (နိသိန္ဓေယေဝဉ္စ လက္ခဏဝန္တ ကတ္တာစပ်)၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
အာဂန္တု၊ ပုရတော-မိမိရှေ့၌၊ နိသိန္ဓေယေဝ-ထိုင်နေစဉ်ပင်၊ အန္တကာရ
ဒေါသေန-အမှိုက်မှောင်တည်းဟူသော အပြစ်ကြောင့်၊ တဿ-ထိုရန်သူရဟန်း
၏၊ အာဂတဘာဝံ-ရောက်နေသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ-
၍၊ ဝါ-ကြောင့်)၊ [မှောင်နေသည့်အတွက် ထိုသူရောက်နေမှန်းကို မသိသော
ကြောင့်-ဟုလို။] ဣတ္ထန္နာမော-ဤ အမည်ရှိသူသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဟတော-
သတ်အပ်သည်၊ ဝါ-အသတ်ခံရသည်၊ အဿ-ဖြစ်ပါမူကား၊ အဟောဝတ-
ဪ ကောင်းလေစွ၊ စောရာပိ-ခိုးသူတို့သည်လည်း၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ န
ဟနန္တိနာမ-မသတ်ကုန်သည် မည်တုံသေး၏၊ ဝါ-မသတ်ကုန်ပဲ ရှိရတုံသေး၏၊
သပ္ပောဝါ- မြွေသည်မူလည်း၊ နဒံသတိ(နာမ)-မကိုက်သည် မည်တုံသေး၏၊
ဝါ-မကိုက်ဘဲရှိတုံသေး၏၊ သတ္တံဝါ-လက်နက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသံဝါ-
အဆိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ န အာဟရတိ(နာမ)-မဆောင်သည် မည်တုံ
သေး၏၊ ဝါ-မဆောင်ဘဲရှိတုံသေး၏၊ ဣတိ-သို့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊
မရဏံ-ကို၊ အဘိနန္တန္တော-အလွန်နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဤဒိသာနိ-ဤ
သို့ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဝစနာနိ-စကားတို့ကို၊ ဥလ္လပတိ-သီလ အသက်၊ ကိုယ်မှ
ထွက်အောင်ပြောဆိုအံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အရဟော ရဟောသည်
ဥလ္လပတိနာမ-အရဟော ရဟောသည် ဥလ္လပတိမည်၏၊ သမ္မုခေဝ- မျက်မှောက်
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တသ္မိ-ထိုရဟန်း၌၊ ပရမ္မုခသည်-မျက်ကွယ်ဟု အမှတ်
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ (ဥလ္လပတိ-အံ့) ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ-ဌ်၊ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာယ-မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာ၏။ ဝိဘာဂ
ဒဿနတ္ထံ-ဝေဖန်အပ်သော အပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂုတ္တေသု-ဟောတော်
မူအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ကာယေနသံဝဏ္ဏနာဒိမာတိကာ နိဒ္ဒေသေသု-
ကာယေနသံဝဏ္ဏနာ အစရှိသော မာတိကာ၏ နိဒ္ဒေသတို့တွင်၊ [“ကာယေန
သံဝဏ္ဏတိ၊ပေ၊ လေခါယ သံဝဏ္ဏတိ”ဟု ပြခဲ့သော မာတိကာ ၅ မျိုး၏
နိဒ္ဒေသတို့တွင်၊] ကာယေနဝိကာရံ ကရောတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း
အရာအားဖြင့် ပြလသော်၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဇာနာတိ-သိနိုင်လောက်၏၊
(ကိ-အဘယ်သို့သိနိုင်လောက်သနည်း၊) သတ္ထံ-ကို၊ အာဟာရိတွာဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ ဝိသံ-ကို၊ခါဒိတွာဝါ-ခဲစား၍သော်လည်းကောင်း၊ ရဇ္ဇယာ-ကြိုးဖြင့်၊
ဥဗ္ဗန္ဓိတွာဝါ-အထက်၌ ဖွဲ့ချည်၍သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ရဇ္ဇယာ
ဥဗ္ဗန္ဓိတွာဝါ-ကြိုးဆွဲချ၍သော်လည်းကောင်း၊ သောဗ္ဗာဒိသု-ထုံးအိုင်အစရှိသည်
တို့၌၊ ပပတိတွာဝါ- ခုန်ချ၍သော်လည်းကောင်း၊ ယော- အကြင်သူသည်၊

ဝါစာယ၊ ပေ၊ ဒုက္ခန္တံ။ ။ အခြားသူလာ၍ သတ်စေလိုသောဆန္ဒ မပါဘဲ ထို ရဟန်း၏ သေခြင်းကို နှစ်သက်သော (မရဏာဘိနန္ဒန) စိတ်ဖြင့်သာ ပြောသောကြောင့် “စောရာပိ တံ န ဟနန္တိ” စကားတစ်ခွန်း၊ “သပ္ပော နဒံသတိ” စကားတစ်ခွန်း၊ ဤသို့ စသော စကားခွန်းတိုင်း၌ ဒုက္ခန္တံတစ်ချက်စီ သင့်သည်-ဟူလို၊ [“ငါ၏ စကားကိုကြားလျှင် တစ်စုံတစ်ယောက်လာ၍သတ်လိမ့်မည်” ဟူသော အထင်ဖြင့် သတ်စေလိုသော ဆန္ဒအတိုင်း ပြောလျှင်ကား စကားအားလုံးမှ ဒုက္ခန္တံတစ်ချက်သာ သင့်သည်။]

မရတိ-၏၊ သော-သည်၊ ခနံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ လဘတိ ကိရ-ရတတ်သတဲ့၊
ယသံ ဝါ-အကျော်အစောကိုမူလည်း၊ လဘတိ (ကိရ)၊ သဂ္ဂံ ဝါ-နတ်ပြည်သို့မူ
လည်း၊ ဂစ္ဆတိ (ကိရ)-ရောက်တတ်သတဲ့၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်
အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဧတေန-ဤရဟန်းသည်၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ (ဇာနာတိ)၊
တထာ-ထို သိနိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒိဟိ-
လက်ချောင်းချိုးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒဿတိ-ပြအံ့၊ ဝါစာယ ဘဏတိတိ-
ကား၊ တမေဝတ္ထံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်၊ ဝါကျဘောဒံ-
စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ ကတွာ၊ ဘဏတိ-အံ့၊ တတိယဝါရော-
တတိယဝါရကို၊ ဥဘယဝသေန-နှစ်ပါးစုံသော ကာယ ဝါစာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊
ဝုတ္တော-ပြီ။

သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါရတို့၌၊ သံဝဏ္ဏနာယ-ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်၊
ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တဿ-ထိုညွှန်းပြအပ်သူ၏၊
ဒုက္ခပ္ပတ္တိယံ-ဒုက္ခဖြစ်ရာအခါ၌၊ သံဝဏ္ဏကဿ-ချီးမွမ်းသောရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ
(ဟောတိ)၊ ယံ-အကြင်သူကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်မှန်း၍၊ သံဝဏ္ဏနာ-ချီးမွမ်း
ခြင်းကို၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ တသ္မိ-ထို ရည်မှန်းအပ်သူသည်၊ မတေ-သော်၊
သံဝဏ္ဏနက္ခဏေယေဝ-ချီးမွမ်းရာခဏ၌ပင်၊ သံဝဏ္ဏကဿ-၏၊ ပါရာဇိကံ
(ဟောတိ)၊ သော-ထိုရည်မှန်းအပ်သူသည်၊ တံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ န
ဇာနာတိ-မသိ၊ အညော-အခြားသူသည်၊ ဥတွာ-၍၊ (မရတိ၌စပ်)၊ မေ-
သည်၊ သုခုပ္ပတ္တိဥပါယော-သုခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ လဒ္ဓေါဝတ-ရအပ်
ပေပြီတကား၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တာယ သံဝဏ္ဏနာယ-ထိုချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်၊
မရတိ-အံ့၊ အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)၊ ဒွိန္နံ-နှစ်ယောက်တို့ကို၊ ဝါ-နှစ်ယောက်တို့၏
သေခြင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ [ဒွိန္နံ ဥဒ္ဓိဿာတိ ဒွေ ဥဒ္ဓိဿ၊ ဒွိန္နံဝါ မရဏံ ဥဒ္ဓိဿ၊]
သံဝဏ္ဏနာယ-ချီးမွမ်းခြင်းကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်သော်၊ ဧကော-သည်၊ ဥတွာ၊
မရတိ-အံ့၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဒွေပိ-နှစ်ယောက်တို့သည်လည်း၊ မရန္တိ-
န်အံ့၊ ပါရာဇိကဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလရာသိစ-အကုသိုလ်အစုသည်
လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ [သေသူက ၂ ယောက်ဖြစ်သည့်အတွက် အကုသိုလ်
များကို “အကုသလရာသိ”ဟု ဆိုသည်၊] သမ္မဟုလေသု-များစွာသောလူတို့၌၊
ဧသ နယော-တည်း၊ အနောဒိဿ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို မရည်မှန်းမူ၍၊
မရဏံ-ကို၊ သံဝဏ္ဏန္တော-လျက်၊ အာဟိဏ္ဏတိ-လှည့်လည်အံ့၊ ယော ယော-
အကြင်သူသည်၊ တံ သံဝဏ္ဏနံ-ထိုချီးမွမ်းခြင်းကို၊ ဥတွာ-၍၊ မရတိ-၏၊
သဗ္ဗော-အလုံးစုံသောသူသည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ မာရိတော-
သေစေအပ်သည်၊ ဝါ-သတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဒုတေန သံဝဏ္ဏနာယံ-နာဉ္စ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အသုကံနာမ-
 ထိုမည်သော၊ ဂေဟံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-
 ဤပုံဤနည်း၊ [လက်နက်ဖြင့်သတ်ခြင်း၊ ချောက်ဉ်းခုန်ချခြင်းစသည်ဖြင့်၊]
 မရဏဝဏ္ဏံ-သေခြင်း၏ ကျေးဇူးကို၊ ဝါ-သေခြင်းဉ်းကျေးဇူးကို၊ သံဝဏ္ဏေဟိ-
 ချီးမွမ်းချေလော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ အသုကံနာမ-သော
 ဂါမံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ ဧဝံ-သို့၊ မရဏဝဏ္ဏံ-ကို၊ သံဝဏ္ဏေ
 ဟိ-လော၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ [ဤဝါကျမျိုး၌ ဤသို့ချည်းခွဲပေးမှ
 အဓိပ္ပာယ်မှန်ရသည်၊] သာသနေ-နှုတ်မှာစကားကို၊ အာရောစိတမတ္တေ-ပြော
 အပ်ကာမျှဖြစ်လသော်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊
 အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဟိတော-စေလွှတ်အပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူ၏၊
 ဒုက္ခပုတ္တိယာ-ဒုက္ခ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ [ရှေ့၌ “ဒုက္ခပုတ္တိယံ”ဟု ရှိခဲ့သည်၊]
 မူလဋ္ဌဿ-အရင်း၌တည်သော စေခိုင်းသောရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေန-
 ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ၊ ဒုတော-သည်၊ (အာရောစေတိဉ်စပ်)၊ ဒါနိ-၌၊ အယံ
 သဂ္ဂမဂ္ဂေါ-ဤနတ်ပြည်လမ်းကြောင်းကို၊ ဉာတော-သိအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့
 ကြံ၍၊ တဿ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူအား၊ အနာရောစေတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊
 ဉာတိဿဝါ-အားသော်လည်းကောင်း၊ သာလောဟိတဿဝါ-တူသော
 သွေးသားရှိသူအားသော်လည်းကောင်း၊ အာရောစေတိ-အံ့၊ တသ္မိ-ထို ဉာတိ
 သည်၊ ဝါ-ထိုသာလောဟိတသည်၊ မတေ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတော-ချွတ်ယွင်း
 ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌော-သည်၊ မုစ္စတိ-အာပတ်မှလွတ်၏၊ ဒုတော-
 သည်၊ တထေဝ-ထိုအတူသာလျှင်၊ စိန္တေတွာ-၍၊ [“ဉာတော ဒါနိ အယံ
 သဂ္ဂမဂ္ဂေါ”ဟု ကြံ၍-ဟူလို၊] သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ သံဝဏ္ဏနာယ-ချီးမွမ်း
 ကြောင်းစကား၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သောအကြောင်းအရာကို၊ [“သတ္တံ ဝါ အာဟ
 ရိတွာ” စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာကို၊] ကတွာ၊ မရတိ-အံ့၊
 ဝိသင်္ကေတောဝ(ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ အနောဒိဿ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို
 မညွှန်ပြမူ၍၊ သာသနေ-ကို၊ အာရောစိတေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ယတ္ထကာ-
 အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသူတို့သည်၊ ဒုတဿ-၏၊ သံဝဏ္ဏနာယ-ကြောင့်၊
 မရန္တိ-၏၊ တတ္ထကာ-န်သော၊ ပါဏာတိပါတာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ မာတာ
 ပိတရော-တို့သည်၊ သစေ မရန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာနန္တရိယမ္ပိ-သည်
 လည်း၊ ဟောတိ-၏။

၁၇၆။ လေခါယ သံဝဏ္ဏနာယံ-နာဉ္စ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) [ရှေ့၌
 ဒုတေန သံဝဏ္ဏနာယံ-ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် ဤ၌ “လေခါယ”ဟု ရှိသင့်သည်၊]
 လေခံ ဆိန္ဒုတိတိ-ကား၊ ပဏ္ဏေဝါ-ပေရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေါတ္ထကေဝါ-

ပေထုပ် (ဘုတ်အုပ်)၌ သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခရာနိ-တို့ကို၊ လိခတိ-
ရေးအံ၊ (ကိ)၊ ယော-သည်၊ သတ္တံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-သော်လည်းကောင်း၊
ပပါတေ-ချောက်၌၊ ပပတိတွာဝါ-ခုန်ချ၍သော်လည်းကောင်း၊ အညေဟိ-န်
သော၊ အဂ္ဂိပ္ပဝေသနဥဒကပ္ပဝေသနာဒီဟိ-မီးသို့ဝင်ခြင်း၊ ရေသို့ဝင်ခြင်း
အစရှိကုန်သော၊ [မီးပုံတည်း၌ ခုန်ဆင်းခြင်း၊ ရေသို့ဆင်းခြင်း အစရှိကုန်သော]
ဥပါယေဟိဝါ-နည်းလမ်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မရတိ-၏၊ သော-
သည်၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည် ဤမည်သော အကျိုးကိုလည်း၊ လဘတိ-
ရတတ်၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုသေသူ၏၊ ဓမ္မော-
တရားသည်၊ ဝါ-လမ်းမှန်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ (လိခတိ-
၏၊) [ဟောတိတိ ဝါတိ-ဟု ဝါတိ၌ တိပါသည်ကား ပိုသည်၊] ဧတ္တာပိ-
ဤလေခါယသံဝဏ္ဏနာ၌လည်း၊ ဒုက္ကဋထုလ္လစ္စယာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တန ယေနေဝ-
ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ [သဗ္ဗတ္ထသံဝဏ္ဏာယ ပယောဂေ ပယောဂေ
ဒုက္ကဋံ၊ တဿ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယံ သံဝဏ္ဏကဿထုလ္လစ္စယံ-စသည်အတိုင်းသိပါ-
ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဥဒ္ဓိဿ-တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ရည်ညွှန်း၍၊ လိခိတေ-
ရေးသားအပ်သော စာရွက်၌ (ပေစာ၌) ယံ-အကြင်သူကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊
လိခိတံ-ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုရည်မှန်းအပ်သူ၏သာ၊ မရဏေန-သေခြင်းကြောင့်၊
ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဗဟု-များစွာသော လူတို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ၊
လိခိတေ-ရေးသားအပ်သော်၊ ယတ္ထကာ-အကြင်မျှအတိုင်းအရည် ရှိသူတို့သည်၊
မရန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထကာ ပါဏာတိပါတာ (ဟောန္တိ)၊ မာတာပိတုနံ-တို့၏၊
မရဏေန-ကြောင့်၊ အာနန္တရိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနောဒိဿ-တစ်စုံ
တစ်ယောက်ကို မရည်မှန်းမူ၍၊ လိခိတေပိ-၌လည်း၊ ဒေသေဝ နယော-တည်း၊
ဗဟု-များစွာကုန်သော သတ္တာတို့သည်၊ မရန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
ဝိပ္ပဋိသာရေ-နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ တံ ပေါတ္ထကံ-ထို
ဘုတ်အုပ်ကို၊ ဈာပေတွာဝါ-မီးရှို့၍သော်လည်းကောင်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း
အရာအားဖြင့်ပြုလသော်၊ အက္ခရာနိ-တို့သည်၊ န ပညာယန္တိ-မထင်ရှားကုန်၊
တထာ-ထိုမထင်ရှားနိုင်လောက်အောင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတွာဝါ-
ပြုပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ မုစ္စတိ-နောက်ထပ်အပြစ်မှလွတ်၏၊ သော-ထို
ဘုတ်အုပ်သည်၊ ပရဿ-၏၊ ပေါတ္ထကော-သည်၊ သစေဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ
သတိ) ဥဒ္ဓိဿလိခိတောဝါ-မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ အနုဒ္ဓိဿ လိခိတောဝါ
(ဟောတု)၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-ယူအပ်ရာ အရပ်၌၊ ထပေတွာ-ပြန်ထား၍၊ ဝါ-
ပြန် ထားလသော်၊ မုစ္စတိ-အာပတ်မှလွတ်၏၊ [ဩဒိဿ လိခိတဖြစ်စေ၊

အနောဒိဿ လိခိတဖြစ်စေ နဂိုယူအပ်ရာအရပ်၌ ပြန်ထားလျှင် အပြစ်မှ လွတ်သည်။ ယခု စာအုပ်များ၌ “ဩဒိဿ လိခိတောဝါ ဟောတိ” ဟု ရှိ၏။ “ဟောတု” ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်။] (သော-ထိုဘုတ်အုပ်သည်)၊ မူလေန-အဖိုးဖြင့်၊ ကိတော-ဝယ်အပ်သည်။ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) ပေါတ္ထ ကဿာမိကာနံ-ဘုတ်အုပ်ရှင်တို့အား၊ ပေါတ္ထကံ-ကို၊ (ဒတွာ-ပေးပြီး၍လည်း ကောင်း၊) ယေသံ-အကြင် ဉာတိပ္ပဝါရိတတို့၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ မူလံ-အဖိုးကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီး၊ တေသံ-ထို ဉာတိပ္ပဝါရိတတို့အား၊ မူလံ-ကို၊ ဒတွာ-၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-မှလည်းကောင်း၊ မုစ္စတိ-အပြစ်မှလွတ်၏၊ [သူ၏ ပယောဂဖြင့် တောင်းအပ်သော အဖိုးကို နဂို ဥစ္စာရှင်ထံ ပြန်ရောက်အောင် “ယေသံ ဟတ္ထတော” စသော စကားကိုဆိုသည်။ အမှန်အားဖြင့်ကား ပေစာရှင်တို့အား ပေစာကို ပြန်ပေးပြီး ဖြစ်လျှင်ပင် အပြစ်မှ လွတ်နိုင်သည်။]

သမ္မဟုလာ-များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ မရဏဝဏ္ဏံ-ကို၊ လိခိဿာမ-န်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့တိုင်ပင်၍၊ ဧကဇ္ဈာသယာ-တူသောအလိုဆန္ဒ ရှိကြကုန်သည်။ ဟုတွာ-၍၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဝါ-က၊ ရက္ခံ-ပေဝင်သို့၊ အာရောဟိတွာ-တက်ပြီး၍၊ ပဏ္ဏံ-ပေရွက်ကို၊ သစေ ဆိန္ဒတိ-အကယ်၍ ဖြတ်အံ့၊ ဧကော-သည်၊ ဝါ-က၊ သစေ အာဟရတိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူခဲ့အံ့၊ ဧကော၊ ပေါတ္ထကံ-ပေထုပ်ကို၊ ဝါ-ပေထုပ်ဖြစ်အောင်၊ သစေကရောတိ၊ ဧကော သစေ လိခတိ၊ ဧကော၊ [ကဏ္ဍကလေခေါ-ဆူးဖြင့် ရေးရခြင်းရှိသော ပေစာသည်၊ ဝါ-ကညစ်ရေးပေစာသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံ သတိ၊] မသိ-မင်ကို၊ မက္ခေတိ-သုတ်လိမ်းအံ့၊ မသိ-ကို၊ မက္ခေတွာ-ပြီး၍၊ တံ ပေါတ္ထကံ-ကို၊ သဇ္ဇေတွာ-ပြင်ဆင်ပြီး၍၊ (အချောကိုင်ပြီး၍၊) သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ [အဖော်ရဟန်းအားလုံးပင်၊] သဘာယံဝါ-အစည်းအဝေး သဘင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ အာပဏေဝါ-ဈေး၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ လေခါဒဿနကောတူ ဟလကာ-စာကိုကြည့်ရှုခြင်းငှာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကြကုန်သော၊ ဗဟူ-များစွာ သော လူတို့သည်၊ သန္နိပတန္တိ-စုဝေးတတ်ကုန်၏၊ [ယခုခေတ်၌ ရွှေပေလွှာ ကျလျှင် ဝိုင်းကြည့်ကြသူများကဲ့သို့တည်း။] တတ္ထဝါ-ထိုအရပ်၌သော်လည်း ကောင်း၊ ထပေန္တိ-ထားကြကုန်အံ့၊ တံ-ထိုစာကို၊ ဝါစေတွာ-ဖတ်၍၊ ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ သစေပိ မရတိ-အကယ်၍မူလည်းသေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ [သစေပိ၌ ပိသဒ္ဓါသည် ဂရဟာဇောတက တည်း၊ တစ်ယောက်သေတောင်မှ ရဟန်းအားလုံး ပါရာဇိကကျသည်-ဟူလို၊] ဗဟုကာ-များစွာသောသူတို့သည်၊ သစေ မရန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ-

ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းနှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ [“ယတ္ထကာ မရန္တိ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊] နယော-သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရေ-သည်၊ ဥပုဇ္ဈေ-သော်၊ တံပေါတ္ထကံ-ကို၊ မဇ္ဈ-သာယံ-သေတ္တာ၌၊ သစေပိ ဂေါပေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း လုံခြုံစေကုန်ဦးတော့၊ အညောစ-အခြားသူသည်လည်း၊ တံ-ထိုပေစာကို၊ ဒိသွာ နိဟရိတွာ ပုန၊ ဗဟူနံ-တို့အား၊ (သစေပိ) ဒသေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပြအံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) နေဝ မုစ္ဆန္တိ-နံ၊ မဇ္ဈသာ-သည်၊ တိဋ္ဌတု-တည်ပါစေဦးတော့၊ ဝါ-ထားလိုက်ပါဦးတော့၊ တံပေါတ္ထကံ-ကို၊ နဒိယံဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ခိပန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ပစ်ချကုန်ဦးတော့၊ (သစေပိ) ဇောဝန္တိဝါ-အကယ်၍မူလည်း ဆေးကြောကုန်ဦးတော့၊ [သုတ်လိမ်းထားသော မင်များ ပြောင်းသွားအောင် ဆေးကြောကုန်ဦးတော့-ဟူလို၊] ခဏ္ဍာခဏ္ဍဝါ-အပိုင်းငယ် အပိုင်းကြီးကိုမူလည်း၊ (သစေပိ) ဆိန္တန္တိ-ဦးတော့၊ အဂ္ဂိမိဝါ-၌မူလည်း၊ (သစေပိ) ဈာပေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း လောင်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ယာဝ-လောက်၊ သဃံဋ္ဌိတေပိ-ဆက်စပ်အပ် ပြန်သော်လည်း၊ ဒုဒ္ဓေါတေဝါ-မကောင်းသဖြင့် ဆေးကြောအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒုဇ္ဈာပိတေဝါ-မကောင်းသဖြင့် မီးရှို့အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပတ္တေ-ပေရွက်၌၊ အက္ခရာနိ၊ ပညာယန္တိ-နံသေး၏၊ တာဝ-ထိုအက္ခရာထင်ရှားကုန်သေးသမျှ၊ န မုစ္ဆန္တိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ အက္ခရာနိ န ပညာယန္တိ၊ တထေဝ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ ကတေ-သော်၊ ဝါ-မှ၊ မုစ္ဆန္တိ-အာပတ်မှ လွတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဣဒါနိ-လေခါယသံဝဏ္ဏနာ၏ အကျယ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခု အခါ၌၊ ထာဝရပယောဂဿ-ဂ၏၊ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝုတ္တေသု-န်သော၊ သြပါတာဒိမာတိကာနိဒ္ဒေသေသု-သြပါတာအစရှိသော မာတိကာ၏ နိဒ္ဒေသတို့တွင်၊ မနဿံ ဥဒ္ဓိဿ သြပါတံ ခဏတိတိ-ကား၊ ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ ပပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ကိဉ္စိ(ကဉ္စိ)-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မနဿံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်မှန်း၍၊ ခဏတိ-၌စပ်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဧကကော-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်တတ်၏၊ တတ္ထ-၌၊ [အများကျမည်စိုး၍ တစ်ယောက်တည်းလှည့်လည်ရာအရပ်၌တူးသည်၊] အာဝါဠ-တွင်းကို၊ ခဏတိ-ထူးအံ့၊ [သြပါတံကို အာဝါဠ

ဟုဖွင့်သည်။ အဝပတတိ ဧတ္တာတိ ဩပါတော-ဟုပြု။] ခဏန္တဿ-တူးသော ရဟန်း၏၊ တာဝ-ထုလ္လစ္စဉ်း ပါရာဇိကတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဇာတပထဝီ-ဇာတ ပထဝီကို၊ သစေပိ ခဏတိ-အကယ်၍မူလည်း တူးစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ပါဏာတိပါတဿ-၏၊ ပယောဂတ္တာ-ကြောင့်၊ ပယောဂေ ပယောဂေ- တိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ [ပိ-ကား၊ သမ္ဘာဝနာ၊ ဇာတပထဝီကို တူးတာတောင်မှ ပါစိတ် မသင့်၊ ပါဏာတိပါတ၏ ရှေ့သွားပယောဂ ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ကဋ် သာသင့်သည်-ဟူလို၊] ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်မှန်း၍ ခဏတိ-၏၊ တဿ-ထိုရည်မှန်းအပ်သူ၏၊ ပေ၊ အညသ္မိ-ရည်မှန်းအပ်သူမှတစ်ပါး အခြား သူသည်၊ ပပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ မတေ-သော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အနော ဒိဿ-၍၊ ယောကောစိ-သည်၊ မရိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခဏိတော- တူးအပ်သည်၊ သစေဟောတိ၊ ပေ၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုသုစ-အာနန္တရိယကံ၏ တည်ရာ ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ အာနန္တရိယံ (ဟောတိ-၏) ထုလ္လစ္စယ ပါစိတ္တယ ဝတ္ထုသု-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၏ တည်ရာဝတ္ထု၊ ပါစိတ်အာပတ်၏ တည်ရာ ဝတ္ထုတို့၌၊ ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ (ဟောန္တိ)။

တတ္ထ-ထိုသို့ တွင်းတူးရာ၌၊ စေတနာ-စေတနာတို့သည်၊ ဗဟု-န်၏၊ ကတမာယ-အဘယ်စေတနာကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ- ဤကားအမေးတည်း၊ တာဝ-မဟာပစ္စရီ အဋ္ဌကထာ၊ သဇေပအဋ္ဌကထာတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ-သော၊) မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ (ကံ)၊ အာဝါဠ-ကို၊ ဂမ္ဘီရတောစ-အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာယာမဝိတ္တာရ တောစ-အလျားအနံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခဏိတွာ-ပြီး၍၊ ပမာဏေ-မိမိအလို ရှိအပ်သော ပမာဏ၌၊ ထပေတွာ-တန့်ရပ်ထားပြီး၍၊ တစ္ဆေတွာ-ရွေ၍၊ [ဥန္နတပွဒေသံတစ္ဆေတွာ-မောက်သောအရပ်ကိုဖြေ၍၊] ပုဋ္ဌိတွာ-သုတ်၍၊ [လက်စသည် ဖြင့် ချောမွေ့အောင်သုတ်၍၊] ပံသုပစ္ဆိ-နောက်ဆုံးမြေမှုန့်တောင်းကို၊ ဥဒ္ဓရန္တဿ-ထုတ်ဆောင်သောရဟန်း၏၊ သန္နိဋ္ဌာပိကာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်စေ တတ်သော၊ ဝါ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ အတ္ထသာမိကစေတနာ-အကျိုးကို ပြီးစေ တတ်သော စေတနာသည်၊ မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ-အခြားမဲ့၌ အကျိုးရှိသော မဂ်နှင့် တူ၏၊ [အခြားမဲ့၌ အကျိုးရှိသော မဂ်စေတနာကဲ့သို့ ထိုသန္နိဋ္ဌာပိက စေတနာသည်လည်း မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ပါရာဇိကတည်းဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေသည်-ဟူလို၊] ဝဿသတဿ-၏၊ အစ္စယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ ပတိတွာ- ၍၊ အဝဿံ-မချွတ်၊ မရဏကသတ္တော-သေလတ္တံ့သောသတ္တဝါသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) သန္နိဋ္ဌာပိကစေတနာယမေဝ-

အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စေတတ်သော စေတနာကြောင့်ပင်၊ ဝါ-နောက်ဆုံး စေတနာကြောင့်ပင်၊ ပါရာဇိက-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ။)

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ သင်္ခေပဋ္ဌကထာယဉ္ဇ-၌လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိံ အာဝါဠေ၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဧကသ္မိမ္မိ-တစ်ချက်လည်းဖြစ်သော၊ ကုဒါလပ္ပဟာရေ-ပေါက်တူးဖြင့် ပေါက်ခြင်းကို၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ တတ္ထ-ထိုတွင်းငယ်၌၊ ပက္ခလိတော-ချော်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပတိတွာ-လဲ၍၊ သစေ မရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကမေဝ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပါရာဇိကဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ-သုတ္တန်ဆောင် ထေရ်တို့သည်၊ သန္နိဋ္ဌာပိက စေတန-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တိ-န်၏၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဝိနည်း၌ နားမလည်သောထေရ်များ- ဟူလို၊ တစ်နည်း-မဟာအဋ္ဌကထာဆရာကိုပင် ပြက်ရယ်ပြုသောအားဖြင့် “သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ”ဟု ဆိုသည်၊] ဧကော-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဩပါတံ ခနိတွာ၊ အသုကံနာမ-ထိုမည်သူကို၊ အာနေတွာ-ခေါ်ဆောင်၍၊ ဣဓ- ဤတွင်း၌၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ ဝါ-ချ၍၊ မာရေယတိ-သေစေလော့၊ ဝါ- သတ်လော့၊ ဣတိ၊ အည-အခြားရဟန်းကို၊ အာဏာပေတိ၊ သော-ထိုစေခိုင်း အပ်သောရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုညွှန်ပြအပ်သူကို၊ ပါတေတွာ မာရေတိ၊ ဥဘိန္န- အာဏာပက အာဏတ္တ ရဟန်း ၂ ပါးတို့၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အည- ညွှန်ပြအပ်သူမှတစ်ပါး အခြားသူကို၊ ပေ၊ အညော-အခြားသူသည်၊ အတ္တနော၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ပတိတွာမရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သေခြင်း တို့၌၊ ဝိသင်္ကေတော-သည်၊ ဟောတိ၊ မူလဋ္ဌော-အရင်း၌တည်သော အာဏာပက ရဟန်းသည်၊ မုစ္စတိ၊ အသုကော-ထိုမည်သောရဟန်းသည်၊ အသုကံ-ထိုမည် သူကို၊ အာနေတွာ၊ ဣဓ-ဤတွင်း၌၊ မာရေယတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခတေပိ-တူးအပ်သောတွင်း၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ မရိတုကာမာ-သေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဣဓ- ဤတွင်း၌၊ မရိယန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ ခနတိ၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်၏၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဗဟူနံ-များစွာသော သတ္တဝါတို့၏၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ယေနေစိ-အမှတ်မရှိ၊ အလုံးစုံသော အကြင်သူတို့သည်၊ မာရေတု ကာမာ-သေစေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်၏၊ ဝါ-သတ်လိုကုန်၏၊ တေ-တို့သည်၊ ဣဓ-ဤတွင်း၌၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (ချ၍) မာရေယန္တိ-သေစေကုန်လတ္တံ့၊ ဝါ-သတ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခဏတိ-အံ့၊ တတ္ထ-ထိုတွင်း၌၊

ပါတေတွာ-၍၊ မာရေန္တိ-န်အံ၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်သည်၊ မတေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဗဟူသု-များစွာသော သတ္တာတို့သည်၊ (မတေသု-သော်)၊ အကုသလရာသိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာနန္တရိယာဒိဝတ္ထုသု-တို့သည်၊ (မတေသု-သော်)၊ အာနန္တရိယာဒိနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣဓေဝ-ဤယေနေစိ မာရေတု ကာမာအစရှိသော နည်း၌သာ၊ အရဟန္တာပိ-တို့သည်လည်း၊ သင်္ဂဟံ-သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-န်၏။

ပုရိမနယေ ပန-၌ကား၊ [ယေ မရိတုကာမာ အစရှိသော ရှေ့နည်း၌၊] တေသံ-ထိုရဟန္တာတို့၏၊ မရိတုကာမတာယ-ကြောင့်၊ ပတနံ-ခုန်ချခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုရဟန္တာတို့ကို၊ န သင်္ဂယုန္တိ-မယွင်းယူ အပ်ကုန်၊ ဒွိသုပိ-န်သော၊ နယေသု-တို့၌၊ [ယေ မရိတုကာမာ စသည်နှင့် ယေနေစိ မာရေတုကာမာ စသောနည်းတို့၌၊] အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောားဖြင့်၊ ပတိတွာ-၍၊ မတေ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတော (ဟောတိ)၊ ယေနေစိ-တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝေရိကေ-ရန်သူတို့ကို၊ ဧတ္ထ-ဤတွင်း၌၊ ပါတေတွာ-၍၊ မာရေဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ခဏတိ-အံ၊ တတ္ထစ-တွင်း၌လည်း၊ ဝေရိကာ-တို့သည်၊ ဝေရိကေ-တို့ကို၊ ပါတေတွာ-၍၊ မာရေန္တိ-န်အံ၊ ဧကသ္မိ-ကို၊ မာရိတေ-သေစေအပ်သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဗဟူသု-တို့ကို၊ (မာရိတေသု-သော်)၊ အကုသလရာသိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ မာတရိဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိတရိဝါ-လည်းကောင်း၊ (တွင်း တူးသူ၏ မိဘကို ဆိုလိုသည်)၊ အရဟန္တေဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေရိကေဟိ-တို့သည်၊ အာနေတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုတွင်း၌၊ မာရိတေ-အပ်သော်၊ အာနန္တရိယံ (ဟောတိ)၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-ဖြင့်၊ မတေ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတော (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ [အနော ဒိဿေဝ ခဏတိ၌စပ်။] မရိတုကာမာဝါ-သေခြင်းငှာ အလိုရှိသူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အမရိတု ကာမာဝါ-သေခြင်းငှာ အလိုမရှိသူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မာရေတု ကာမာဝါ-သေခြင်းငှာ အလိုရှိသူသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသူသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အမာရေတုကာမာဝါ-သေစေခြင်းငှာ အလို မရှိသူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-သတ်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသူသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေနေစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤ တွင်း၌၊ ပတိတာ-ကျကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ၊ ပါတိတာ-ကျစေအပ် ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ၊ မရိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ၊ သဗ္ဗတာပိ-အလုံးစုံသော

အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ အနောဒိသေဝ-မရည်ညွှန်းမူ၍သာ၊ ခနတိ-
တူးအံ့၊ ယော ယော-အကြင် အကြင်သူသည်၊ မရတိ-၏၊ တဿ တဿ-
ထိုထိုသူ၏၊ မရဏေန-ကြောင့်၊ ယထာနုရူပ-အကြင် အကြင်လျော်သည့်အတိုင်း၊
ကမ္မဉ္စ-ကံသို့လည်း၊ ဖုသတိ-ထိရောက်၏၊ အာပတ္တိဉ္စ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ၊
ဂမ္ဘီနီ-ကိုယ်ဝန်ရှိသောမိန်းမသည်၊ ပတိတွာ၊ သဂဗ္ဘာ-ကိုယ်ဝန်နှင့်တကွဖြစ်သည်
(ဟုတွာ)၊ သစေ မရတိ၊ (ဧဝံ သတိ) ဒွေ၊ ပါဏာတိပါတာ-တို့သည်၊
(ဟောန္တိ)၊ ဂဗ္ဘောယေဝ-ကိုယ်ဝန်သည်သာ၊ (သစေ) ဝိနဿတိ၊ (ဧဝံ သတိ)
ဧကော (ပါဏာတိပါတော ဟောတိ)၊ ဂဗ္ဘော-သည်၊ (သစေ) န ဝိနဿတိ၊
မာတာ-သည်၊ (သစေ) မရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကောယေဝ-တစ်ချက်ပင်ဖြစ်သော၊
(ပါဏာတိပါတော ဟောတိ)၊ စောရေဟိ-တို့သည်၊ အနုဗဒ္ဓေါ-လိုက်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ) ပတိတွာ မရတိ၊ ဩပါတဓဏကသေဝ-တွင်းတူးသောရဟန်း၏သာ၊
ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ စောရာ-တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုတွင်း၌၊ ပါတေတွာ-
ကျစေ၍၊ ဝါ-ချ၍၊ မာရေန္တိ-သေစေ ကုန်အံ့၊ ဝါ-သတ်ကုန်အံ့၊ ပါရာဇိကမေဝ
(ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထိုတွင်း၌၊ ပတိတံ-ကျနေသူကို၊ ဗဟိ-တွင်းပြင်ဘက်သို့၊
နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ မာရေန္တေ၊ ပါရာဇိကမေဝ (ဟောတိ)၊ ကသ္မာ၊
ဩပါတေ-၌၊ ပတိတပ္ပယောဂေန-ကျခြင်းဟူသော ပယောဂကြောင့်၊
ဂဟိတံတ္တာ-ဖမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [“ခိုးသူက လိုက်၍
တွင်း၌ ကျရာဝယ် သူ၏တွင်းအတွက် ဖမ်းမိသောကြောင့် တွင်းတူးသောရဟန်းမှာ
ပါရာဇိက” ဟူလို။]

ဩပါတတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-၍၊ တေနေဝါဗာဓေန-ထိုအနာကြောင့်ပင်၊
မရတိ-အံ့၊ ပါရာဇိကမေဝ (ဟောတိ)၊ ဗဟူနိ-န်သော၊ ဝဿာနိ-တို့ကို၊
အတိက္ကမိတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ ကုပ္ပိတေန-ပျက်စီးသော၊ (ထပ်၍ဖောက်ပြန်လာ
သော)၊ တေနေဝါဗာဓေန-ကြောင့်ပင်၊ မရတိ-အံ့၊ ပါရာဇိကမေဝ-သည်ပင်၊
(ဟောတိ)၊ ဩပါတေ-၌၊ ပတနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နရောဂေန-ဖြစ်သော
ရောဂါဖြင့်၊ ဂိလာနသေဝ-မကျန်းမမာသူ၏ပင်၊ အညော-သော၊ (တွင်း၌
ကျခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါမှ အခြားသော)၊ ရောဂေါ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
အံ့၊ ဩပါတရောဂေါ-တွင်း၌ကျခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါသည်၊ ဗလဝ
တရော-သာ၍အားရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ တေန-ထိုရောဂါကြောင့်၊ မတေပိ-
သေပြန်သော်လည်း၊ ဩပါတဓဏကော-တွင်းတူးသော ရဟန်းသည်၊ န
မုစ္ဆတိ-အပြစ်မှမလွတ်၊ ပစ္ဆာ၊ ဥပ္ပန္နရောဂေါ-သည်၊ ဗလဝါ-အားရှိသည်၊
သစေ ဟောတိ-အံ့၊ တေန-ထိုနောက်မှဖြစ်သောရောဂါကြောင့်၊ မတေ-
သော်၊ မုစ္ဆတိ-၏၊ ဥဘောဟိ-၂ မျိုးသောရောဂါတို့ကြောင့်၊ မတေ-သော်၊

မုစ္ဆတိ၊ ဩပါတေ-ဉ္စ၊ ဩပပါတိကမနုဿော-ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေရှိသောလူသည်၊
နိဗ္ဗတ္တိတွာ-၍၊ [တွင်းထဲ၌ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍၊] ဥတ္တရိတုံ-အထက်သို့
တက်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကောဇ္ဈော-သည်၊ ဟုတွာ၊ မရတိ၊ ပါရာဇိကမေဝ(ဟောတိ)။

မနုဿံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ခတေ-တူးအပ်သောတွင်း၌၊ ယက္ခာဒိသု-
ဘိလူးအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပတိတွာ-၍၊ မတေသု-န်လသော်၊ အနာပတ္တိ-
သည်၊ (ဟောတိ)၊ ယက္ခာဒယော-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ခတေ-တူးအပ်သော
တွင်း၌၊ မနုဿာဒိသု-တို့သည်၊ မရန္တေသုပိ-သေကုန်သော်လည်း၊ ဧသေဝ
နယော၊ ပန-ကား၊ ယက္ခာဒယော-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ခဏန္တဿ-တူးသော
ရဟန်း၏၊ ခဏနေပိ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုဘိလူးအစရှိသော
သတ္တဝါတို့၏၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယမ္ပိ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊
(ဟောတိ)၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဝသေန-ဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယံဝါ-သည်သော်
လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏) [“ဘိလူး
ပြိတ္တာတို့ သေလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်း၊ တိရစ္ဆာန်တို့ သေလျှင် ပါစိတ်”ဟူလို]
အနောဒိဿ၊ ခတေ-သော၊ ဩပါတေ-၌၊ ယက္ခရူပေနဝါ-ဘိလူးပုံသဏ္ဌာန်
ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေတရူပေနဝါ-ပြိတ္တာပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ပကတိ၊ တိရစ္ဆာနရူပေန-တိရစ္ဆာန်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ မရတိ၊ ပတနရူပံ-ကျရာ
အခါ၌ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ ပမာဏံ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ
(ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပတိဿတ္ထေရော (အာဟ)၊ မရဏရူပံ-သေရာ
အခါ၌ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ ပမာဏံ၊ တသ္မာ၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဖုဿ
ဒေဝတ္ထေရော (အာဟ)၊ တိရစ္ဆာနရူပေန ပတိတွာ၊ ယက္ခပေတရူပေန-ဖြင့်၊
မတေပိ-သေသျှလည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

သြပါတခနကော-တွင်းတူးသောရဟန်းသည်၊ သြပါတံ-ကို၊ အညဿ-
 အား၊ ဝိက္ခိဏာတိဝါ-ရောင်းမူလည်း ရောင်းလိုက်အံ့၊ မုဇာဝါ-အချည်းနှီး
 မူလည်း၊ ဝါ-အဖိုးမဲ့မူလည်း၊ ဒေတိ-ပေးလိုက်အံ့၊ ယောယော-အကြင်အကြင်
 သူသည်၊ ပတိတွာ မရတိ၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုထိုသူ၏ သေခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ တဿေဝ-ထိုတွင်းတူးသော ရဟန်းကိုသာ၊ ဝါ-၏သာ၊ အာပတ္တိစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါစ-ကံဖြင့်ဖွဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊
 ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (သြပါတော-တွင်းကို)၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်ပြီ၊ သော-
 ထိုရသောရဟန်းသည်၊ နိဒ္ဓေါသော-အပြစ်မရှိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ သောပိ-ထို
 ရသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြုလသော်၊ ပတိတာ-ကျပြီးသောသတွာ
 တို့သည်၊ ဥတ္တရိတုံ-တွင်းပေါ်သို့ တက်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တာ-န်သည်၊

(ဟုတွာ) နသိသန္တိ-ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့၊ သုဥဒ္ဓရာဝါ-လွယ်ကူစွာထုတ်ဆယ်
 အပ်ကုန်သည်မူလည်း၊ န ဘဝိသန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တံ
 ဩပါတံ-မိမိရအပ်သောထိုတွင်းကို၊ ဂမ္ဘီရတရံဝါ-သာ၍ နက်အောင်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတရံဝါ-သာ၍ တိမ်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ဒီဃ
 တရံဝါ-သာ၍ ရှည်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ရဿတရံဝါ-သာ၍ တိုအောင်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထတတရံဝါ-သာ၍ ကျယ်ပြန့်အောင်သော်လည်းကောင်း၊
 သမ္မာဓတရံဝါ-သာ၍ ကျဉ်းအောင်သော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ ဥဘိန္နံပိ-
 ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း၊ [တွင်းတူးသူ၊ တွင်းရသူ ၂ ယောက်လုံး
 ဟူလို၊] အာပတ္တိစ ကမ္မဗဒ္ဓေါစ (ဟောတိ)။

ဗဟူ-များစွာကုန်သော သတွာတို့သည်၊ မရန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
 ဝိပ္ပဋိသာရေ-နလုံးမသာမယာခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ဩပါတံ-ကို၊ ပံသုနာ-
 မြေမှုန့်ဖြင့်၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေအံ့၊ ဝါ-ဖို့အံ့၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊
 ပံသုမိ-၌၊ ပတိတွာ-၍၊ သစေပိ မရတိ၊ [ဤဝါကျမျိုး၌ ပိသဒ္ဓါ ပါသင့်၏၊
 နောက် အဒုဟလကထာ၌ ပိပါသည်၊] (ဧဝံသတိ) ပူရေတွာပိ-၍လည်း၊
 မူလဋ္ဌော-သည်၊ (တွင်းတူးသော ရဟန်းသည်)၊ န မုစ္ဆတိ၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊
 ဝဿန္တေ-သော်၊ ကဒ္ဒမော-ညွှန်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဖို့အပ်သော တွင်းထဲ၌
 မြေမှုန့်တွေက ညွှန်ဖြစ်နေအံ့၊) တတ္ထ-ထိုညွှန်၌၊ လဂ္ဂိတွာ-ငြိကပ်၍၊ မတေပိ-
 သော်လည်း၊ (မူလဋ္ဌော န မုစ္ဆတိ၊) ပတန္တော-လည်းသော၊ ရက္ခောဝါ-သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတောဝါ-လေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿောဒကံဝါ-
 မိုးရေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပံသု-ကို၊ ဟရတိ-ပို့ဆောင်အံ့၊ ဝါ-ဖို့အံ့၊
 [တွင်းထဲ၌ ဖို့ပြီးသားဖြစ်သွားအံ့၊] ကန္တမူလတ္တံ-သစ်ဥသစ်မြစ်အကျိုးငှာ၊ ပထဝီ-
 ကို၊ ခဏန္တာဝါ-တူးသူတို့သည်သော်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ (မြေပို့နေသော
 တွင်းဟောင်းအရပ်၌၊) အာဝါဠ-ကို၊ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ တတ္ထ-ထိုတွင်း၌၊
 ကောစိ-သည်၊ လဂ္ဂိတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ပတိတွာဝါ-၍သော်လည်း
 ကောင်း၊ သစေ မရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မူလဋ္ဌော-သည်၊ န မုစ္ဆတိ။

ပန-အနွယ်ကား၊ တသ္မိံ ဩကာသေ-ထိုတွင်းအရပ်၌၊ မဟန္တိ-သော၊
 တဋ္ဌာကံ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို၊ ကာရေတွာဝါ-ပြုစေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏံ-လေးထောင့်ကန်ကို၊ ကာရေတွာဝါ၊
 စေတိယံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာဝါ-တည်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မှသော်
 လည်းကောင်း၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်ကို၊ ရောပေတွာဝါ-စိုက်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊

ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ အာဝါသံ-နေရာကျောင်းကို၊ ကာရေတွာ ဝါ၊ သကဋ္ဌမဂ္ဂံ-ကို၊ ကာရေတွာဝါ၊ မုစ္ဆတိ၊ ယဒါပိ-အကြင်အခါ၌လည်း၊ ထိရံ-အောင်၊ ကတွာ၊ ပူရိတေ-ပြည့်စေအပ်သော၊ သြပါတေ-၌၊ ရက္ခာဒိနံ-တို့၏၊ မူလာနိ-အမြစ်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မူလေဟိ-တို့သည်၊ သံ သိဗ္ဗိတာနိ-ချုပ်စပ်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ရောယုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ ဇာတပထဝီ-ဇာတပထဝီသည်၊ ဝါ-မြေကြီးအစစ်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်လေပြီ၊ [ခိုင်မြဲစွာ ဒင်ဆောင့်၍ ဖို့ထားသောကြောင့် သစ်မြစ်များ ရောယုက်နေသည့်အတွက် ဖို့ထားသော မြေမှုန့်တွေ မြေကြီးအစစ်ဖြစ်နေပြီ-ဟူလို၊] တဒါပိ-၌လည်း၊ မုစ္ဆတိ၊ နဒီ-သည်၊ အာဂန္တော-၍၊ သြပါတံ-ကို၊ သစေပိ ဟရတိ-အကယ်၍ မူလည်းဆောင်သွားအံ့။ [မြစ်ရေစား၍ တွင်းပျက်သွားအံ့၊] ဧဝမ္မိ-ဤသို့ဆောင် သွားပြန်သော်လည်း၊ မုစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ပါသကထာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-သော၊) သြပါတကထာ-သြပါတကထာတည်း၊ ဝါ-တွင်းနှင့် စပ်သောစကားတည်း။

ပန-ဆက်၊ သြပါတသေဝ-အားသာလျှင်၊ အနုလောမေသု-လျော်ကန် သော၊ ပါသာဒီသုပိ-ကျော့ကွင်းအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တာဝ-ဖိကျောက်စသည်တို့မှ ရှေးဦး စွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ)၊ ပါသံ-ကို၊ သြဇ္ဇေတိ-ရှေးရှုထားအံ့၊ ဝါ-ထောင်ထားအံ့၊ (ကိ- အဘယ်သို့ကြံ၍ ထောင်ထားသနည်း၊) ဧတ္ထ-ဤကျော့ကွင်း၌၊ ဗဇ္ဈိတွာ-ဖွဲ့မိ၍၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ မရိသန္တိ-တံ၊ ဣတိ-၍၊ သြဇ္ဇေတိ၊ အဝသံ၊ ဗဇ္ဈနကသတ္တာနံ-ဖွဲ့မိလတံသော သတ္တာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဟတ္တာ-မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-လွတ်ပြီးကာမျှဖြစ်လသော်၊ ပါရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိ ယာနိ-ပါရာဇိကအာပတ်၊ အာနန္တရိယကံ၊ ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊ ပါစိတ်အာပတ် တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ [လူမိ၍ သေလျှင် ပါရာဇိက၊ မိဘ ရဟန္တာ မိ၍ သေလျှင် အာနန္တရိယ၊ နတ်နဂါး ဂဠုန်မိ၍ သေလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်း၊ တိရစ္ဆာန် မိ၍ သေလျှင် ပါစိတ်-ဟု သိပါ၊] ဥဒ္ဒိဿ-၍၊ ကတေ-သော်၊ ဝါ-ပြုအပ် သောကျော့ကွင်း၌၊ ယံ-အကြင်သူကို၊ ဥဒ္ဒိဿ-၍၊ သြဇ္ဇိတော-ထောင်အပ်ပြီ၊ တတော-ထိုသူမှ၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ ဗဇ္ဈနေ-ဖွဲ့မိခြင်း၌၊ [ဗန္ဓနေ- ဟုလည်းရှိ၏ မကောင်း၊] အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပါသေ-ကို၊ မူလေန ဝါ-အဖိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မုဇာဝါ-အချည်းနှီးသော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်ပါသော်လည်း၊ မူလဋ္ဌသေဝ-၏သာ၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့စပ်အပ်သော ပါဏာတိပါတကံသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ထောင်ထားသော ကျော့ကွင်းကို

ပေးသည့်အတွက် ရသူ၏ ပယောဂလည်းမပါသေးသောကြောင့် ကျော့ကွင်း ရှင်ရဟန်း၌သာ အပြစ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (ပါသော-ကို) လဒ္ဓေါ-ပြီ၊ သော-သည်၊ ဥဂ္ဂဋ္ဌိတံ-အထက်သို့လျှော့တက်သော၊ ပါသံဝါ-ကိုမူလည်း၊ သစေ သဏ္ဌာ ပေတိ-အကယ်၍ ကောင်းစွာတည်စေအံ့၊ ပဿန-နံဘေးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားသော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဝတံ-စည်းရုံးကို၊ ကတွာ-၍၊ ပါသမုခေ-ကျော့ကွင်း၏ ရှေးရှဉ်း၊ ဝါ-ကျော့ကွင်းလမ်းပေါက်၌၊ သစေ ပဝေသေတိ-အကယ်၍ ဝင်စေအံ့၊ ထဒ္ဓတရံ-သာ၍ သန်မာအောင်၊ ပါသယဋ္ဌိဝါ-ကျော့ကွင်းတံကိုမူလည်း၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ထားအံ့၊ [ကျော့ကွင်းတပ်ထားရာ ဒုတ်တံကို သာ၍သန်မာအောင် အခြားတစ်ချောင်းဖြင့် ပြောင်းလွှဲတပ်ထားအံ့၊] ဒဋ္ဌတရံ-သာ၍ခိုင်မြဲအောင်၊ ပါသရန္တုဝါ-ကျော့ကွင်းကြိုးကို မူလည်း၊ သစေ ဗန္ဓတိ-အံ့၊ [သာ၍ခိုင်မြဲအောင်ပြင်၍ ဖွဲ့ချည်ထားအံ့၊] ထိရတရံ-သာ၍မြဲအောင်၊ ခါဏုကံဝါ-ငုတ်တိုင်ကိုမူလည်း၊ သစေ အာကောဋေတိ-အကယ်၍ရိုက်နှက်အံ့၊ [နဂိုစိုက်ထားသောငုတ်ကို သာ၍ခိုင်မြဲအောင် ထပ်၍ရိုက်နှက်စိုက်အံ့၊] ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ [ပဌမပြုလုပ်သော ရဟန်း၊ နောက်မှပြုပြင်သော ရဟန်း ၂ ပါးတို့သည်၊] န မုစ္ဆန္တိ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ပါသံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဋ္ဌာပေတွာ-လျှော့တက်စေ၍၊ ဝါ-ဖြုတ်၍၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တံ-ထိုကျော့ကွင်းကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ အညေ-အခြားသူတို့သည်၊ သစေပိ သဏ္ဌာပေန္တိ-န်အံ့၊ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့မိကုန်၊ ဖွဲ့မိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ သစေပိ မရန္တိ၊ (စဝံသတိပိ)၊ မူလဋ္ဌော-သည်၊ န မုစ္ဆတိ။

ပန-ဆက်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ပါသယဋ္ဌိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ သယံ-တိုင်၊ အကတာ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (စဝံသတိ)၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-ယူအပ်ရာ အရပ်၌၊ ထပေတွာ-ပြန်ထားပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးသော်၊ မုစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ဇာတကယဋ္ဌိ-ထိုထောင်ရာအရပ်ဖြစ်၌ဖြစ်သော ဒုတ်တံကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးသော်၊ မုစ္ဆတိ၊ ပန-ဗျတိရိုက်ကား၊ သယံ၊ ကတယဋ္ဌိ-ကို၊ ဂေါပေန္တောပိ-လုံခြုံစေ ပါသော်လည်း၊ ဝါ-သိမ်းထားပါသော်လည်း၊ န မုစ္ဆတိ၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တစ်နည်း)၊ ဟိ-ချဲ့၊ [ဂေါပေန္တောပိ န မုစ္ဆတိကို ချဲ့ပြလိုသောကြောင့် “ယဒိ ဟိ” စသည် မိန့်၊] တံ-ထိုကျော့ကွင်းတံကို၊ အညေ-သည်၊ ဂဏိတွာ၊ ပါသံ-ကို၊ ယဒိ သဏ္ဌာပေတိ-အံ့၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုကျော့ကွင်း၌ မိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ မရန္တေသု-န်လသော်၊ မူလဋ္ဌော-သည်၊ [ကျော့ကွင်းတံပြုလုပ်သော ရဟန်းသည်၊] န မုစ္ဆတိ၊ တံ-ထိုကျော့ကွင်းတံကို၊ ဈာပေတွာ-မီးရှို့၍၊ အလာတံ-

မီးစကို၊ ကတွာ၊ သစေ ဆဋ္ဌေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) တေန အလာတေန-ဖြင့်၊ ပဟာရံ-ကို၊ လဒ္ဓါ-ရ၍၊ မရန္တေသုပိ-သေကုန်သော်လည်း၊ န မုစ္စတိ၊ ပန-အနုယကား၊ သဗ္ဗသော-ကြွင်းမဲ့ဥသု၊ အလုံးစုံအားဖြင့်၊ ဈာပေတွာဝါ- မီးရှိ၊ ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊ နာသေတွာဝါ- ဖျက်ဆီးပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊ မုစ္စတိ၊ ပါသရဇ္ဇမ္ပိ-ကိုလည်း၊ အညေဟိ-တို့သည်၊ ဝဋ္ဋိတံစ-ကျစ်အပ်သော ကျော့ကွင်းကြိုးကိုလည်း၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-၌၊ ထပေတွာ မုစ္စတိ၊ ရဇ္ဇကေ-ကြိုးငယ်တို့ကို၊ လဘိတွာ သယံ၊ ဝဋ္ဋိတံ-လုံးစေအပ်သောကြိုးကို၊ ဝါ-ကျစ်အပ်သောကြိုးကို၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌေတွာ-အလွန်းကိုဖြေ၍လည်းကောင်း၊ ဝါကေ-လျှော်တို့ကို၊ လဘိတွာ၊ ဝဋ္ဋိတံ-ကို၊ ဟိရံ ဟိရံ-အမျှင်အမျှင်ကို၊ ကတွာ-ပြီး၍လည်းကောင်း၊ မုစ္စတိ၊ ပန-ဆက်၊ အရညတော-မှ၊ သယံ၊ ဝါကေ-တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဝဋ္ဋိတံ-ကို၊ ဂေါပေန္တောပိ-သော်လည်း၊ န မုစ္စတိ၊ ပန-အနုယကား၊ သဗ္ဗသော၊ ဈာပေတွာ ဝါ နာသေတွာ ဝါ မုစ္စတိ။

အဒုဟလံ-ဖိကို၊ [လာသောသတွာကိုဖိ၍ သေစေတတ်သောကြောင့် “ဖိ=ဘိ” ဟု ခေါ်အပ်သော ညောင်စောင်းကို၊] သဇ္ဇေန္တော-စီစဉ်သောရဟန်းသည်၊ စတုသု-၄ ဘက်ကုန်သော၊ ပါဒေသု-ခြေတို့၌၊ အဒုဟလမဉ္ဇ-ဖိညောင်စောင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပါသာဏေ-တို့ကို၊ အာရောပေတိ-တင်အံ၊ [လေးအောင် ကျောက်ခဲတွေကိုတင်အံ၊] ပယောဂေ ပယောဂေ-တိုင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ သဗ္ဗသန္ဓေ-အလုံးစုံပြင်ဆင်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တ မတ္တေ-သော်၊ အဝဿံ၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗကသတ္တာနံ-လွမ်းဖိထိုက်သော သတွာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဩဒိဿကာနော ဒိဿကာနုရူပေန-ရည်မှန်းအပ်သောသတွာ၊ မရည်မှန်းအပ်သော သတ္တဝါတို့အားလျော်သဖြင့်၊ ပါရာဇိကာဒိနိ-ပါရာဇိက အစရှိသော အပြစ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ အဒုဟလေ-ကို၊ ပေ၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အဒုဟလံ-ကို) လဒ္ဓံ-ပြီ၊ သော-သည်၊ ပတိတံ ဝါ-ကျနေသောဖိကိုမူလည်း၊ သစေ ဥက္ခိပတိ-အကယ်၍ မြှောက်တင်အံ၊ အညေ-မူလကျောက်မှ အခြားကုန်သော၊ ပါသာဏေပိ-တို့ကိုလည်း၊ အာရောပေတွာ-၍၊ ဂရုကတရံဝါ-သာ၍ လေးသည်ကိုမူလည်း၊ သံစေကရောတိ၊ ပဿေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တေ-တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဝတိ-ကို၊ ကတွာဝါ-မူလည်း၊ အဒုဟလေ-၌၊ ဝါ-ဖိကျောက်ရှိရာလမ်း၌၊ သစေ ပဝေသေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဘောပိ-တို့သည်လည်း၊ န မုစ္စန္တိ-နိ၊ ဝိပ္ပဋ္ဌိသာရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊

အဒုဟလံ-ကို၊ ပါတေတွာ-၍၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ တံ-
ထိုမိကို၊ ဒိသွာ-၍၊ အညော-သည်၊ သဏ္ဌာပေတိ-အံ၊ မူလဋ္ဌော န မုစ္ဆတိ၊
ပန-အနွယကား၊ ပါသာဏေ-တို့ကို၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-၌၊ ထပေတွာ-၍၊
အဒုဟလပါဒေစ-တို့ကိုလည်း၊ ပါသယဋ္ဌိယံ-ကျော့ကွင်းတံ၌၊ ဝုတ္တနယေန-
ဖြင့်၊ ဂဟိတဋ္ဌာနေ-၌၊ ထပေတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ ဈာပေတွာဝါ-လည်း
ကောင်း၊ မုစ္ဆတိ။

သုလံ-တံကျင်ကို၊ ရောပေန္တဿာပိ-စိုက်သောရဟန်း၏လည်း၊ သဗ္ဗသန္ဓေ-
အလုံးစုံ ပြင်ဆင်အပ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တမတ္တေ-သော်၊
သုလမုခေ-တံကျင်အဦး၌၊ ဝါ-တံကျင်အဖျား၌၊ ပတိတွာ အဝဿံ၊မရဏက
သတ္တာနံ-တို့၏၊ ပေ၊သော-ထိုတံကျင်ရသောရဟန်းသည်၊ ဧကပ္ပဟာရေနဝ-
တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ မရိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊
တိဓိဏတရံဝါ-သာ၍ထက်အောင်သော်လည်း၊ သစေကရောတိ၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းဆင်း
ရဲရဲ၊ မရိဿန္တိ-ဣတိ၊ ကုဏ္ဍတရံဝါ-သာ၍ တုံးအောင်သော်လည်း၊ သစေ
ကရောတိ၊ ဥစ္စံ-မြင့်နေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ နိစတရံဝါ-
သာ၍ နိမ့်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ နိစံ-နိမ့်နေ၏၊ ဣတိ သလ္လက္ခေတွာ၊
ဥစ္စတရံဝါ-သာ၍မြင့်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ပြင်၍၊
ရောပေတိ-စိုက်အံ၊ ဝကံ-ကောက်သောတံကျင်ကို၊ ဥဇုကံဝါ-ဖြောင့်အောင်
သော်လည်းကောင်း၊ အတိဥဇုကံ-အလွန်ဖြောင့်သောတံကျင်ကို၊ ဤသကံ-
စဉ်းငယ်၊ ပေါဏံဝါ-ကိုင်းအောင်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ကရောတိ၊ ပေ၊
ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌာနေ-မတည်သင့်သောအရပ်၌၊ ဌိတံ-တည်နေ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့ကြံ၍၊ အညသ္မိဋ္ဌာနေ-အခြားအရပ်၌၊ သစေထပေတိ၊ တံ-ထိုတံကျင်သည်၊
ဝါ-ကို၊ မာရဏတ္ထာယ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဒိတော၊ ပဘုတိ-၍၊
ပရိယေသိတွာ-၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ စေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပေ၊ ပန-အနွယ
ကား၊ အပရိယေသိတွာ၊ ကတမေဝ-ပြုအပ်ပြီးသော တံကျင်ကိုသာ၊ လဘိတွာ-
၍၊ ရောပိတေ-သော်၊ မူလဋ္ဌော မုစ္ဆတိ ဝိပ္ပဋ္ဌိသာရေ-သည်၊ ပေ၊ မုစ္ဆတိ။

၁၇၇။ အပဿေန သတ္တံဝါတိ ဧတ္ထ-အပဿေန သတ္တံဝါဟူသော ဤပါဌ၌၊
အပဿေနနာမ-န မည်သည်၊ နိစ္စပရိဘောဂေါ-အမြဲသုံးစွဲအပ်သော၊ မဇ္ဈောဝါ-

အပဿေန။ ။အပ+သိ-ယ၊ အပသိယတေ-ဆွဲမှီအပ်၏၊ ဣတိ အပဿေန=
ညောင်စောင်း၊ အင်ပျဉ်၊ တကဲမှီပျဉ်ချပ်၊ သစ်ပင်၊ တိုင်စသော ဆွဲကိုင်စရာ မှီစရာ နေရာ
အားလုံးတည်း၊ ထိုအားလုံးသည် အမြဲသုံးစွဲအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်မှု အမှတ်တရ ထိုင်မိတတ်
မှီမိတတ်၏၊ ထိုအခါ ထိုးမိ စူးမိမည်ဖြစ်သောကြောင့် “နိစ္စပရိဘောဂ”ဟု ဝိသေသန
ပြုသည်။

သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပီဌဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အပဿေန
 ဖလကံဝါ-မှီအပ်သော ပျဉ်ချပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဝါဌာနေ-နေနေရာ
 အရပ်၌၊ နိသိန္နဿ-နေသောရဟန်း၏၊ ဝါ-နေသောရဟန်းအတွက်၊ အပဿ
 နကထမ္ဘောဝါ-မှီအပ်သောတိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကရက္ခော
 ဝါ-ထိုနေနေရာအရပ်၌ ပေါက်သောသစ်ပင်သည် သော်လည်းကောင်း၊ စင်္ကမေ-
 ၌၊ အပဿာယ-မှီ၍၊ တိဋ္ဌန္တဿ-၏၊ ဝါ-တွက်၊ အာလမ္ပန ရက္ခောဝါ-
 ဆွဲကိုင်အပ်သော သစ်ပင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာလမ္ပနဖလကံဝါ-
 ဆွဲကိုင်အပ်သော ပျဉ်ချပ်သည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံ
 သောဝတ္ထုသည်၊ အပဿယနိယဋ္ဌေန-ဆွဲမှီတည်နေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 အပဿနံနာမ-နမည်၏။

တသ္မိံ အပဿနေ-ထိုဆွဲမှီတည်နေအပ်သော ဝတ္ထု၌၊ ယထာ-အကြင်
 အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ အပဿယန္တံ-ဆွဲမှီတည်နေသော ရဟန်းကို၊
 ဝိဇ္ဈတိဝါ-ထိုးသော်လည်းထိုးမိ၏၊ ဆိန္နတိဝါ-ဖြတ်သော်လည်း ဖြတ်မိ၏၊
 တထာ-ဖြင့်၊ (ထိုးမိ ဖြတ်မိလောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)
 ကတွာ-၍၊ ဝါသိ၊ပေ၊ ကာဒိနံ-ပဲခွပ်၊ ပေါက်ဆိန်၊ လှံ၊ အပ်၊ ဆူးအစရှိသည်
 တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ သတ္ထံ-လက်နက်ကို၊ ထပေတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
 ဟောတိ၊ ဓုဝပရိဘောဂဌာနေ-အမြဲသုံးစွဲအပ်သောအရပ်၌၊ [အမြဲသုံးစွဲအပ်သော
 ညောင်စောင်း စသောအရပ်၌၊] နိရာသကံဿ-ယုံမှားခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍၊
 နိသိဒတောဝါ-ထိုင်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ နိပဇ္ဇတောဝါ-လျောင်းသည်မူလည်း
 ဖြစ်သော၊ အပဿယန္တဿဝါ-မှီသည်မူလည်းဖြစ်သော (ဘိက္ခုနော-၏)၊
 သတ္ထသမ္ပဿပစ္စယာ-လက်နက်၏ တွေ့ထိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ မရဏေန-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ
 ဟောတိ။

တံ-ထိုညောင်စောင်းစသည်ကို၊ အညောပိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊
 တဿ-ထိုရည်မှန်းအပ်သောရဟန်း၏၊ ဝေရိဘိက္ခု-ရန်သူရဟန်းသည်၊ ဝိဟာရ
 စာရိကံ-ကျောင်းဒေသစာရိကို၊ စရန္တော-စဉ်၊ ဒိသွာ-၍၊ ဣမဿ-ဤရဟန်း
 ၏၊ မရဏတ္ထာယ-သေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကို၊ နိက္ခိတ္တံမညေ-
 ထားအပ်၏ဟုထင်၏၊ သာဓု-ပြီ၊ သုဋ္ဌု-စွာ၊ မရတု-သေပစေ၊ ဣတိ-သို့၊
 အဘိနန္ဒန္တော-အလွန်နှစ်သက်လျက်၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊
 သောပိ-ထိုမြင်သောရဟန်းသည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုညောင်စောင်းစသည်၌၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ကတေ-သော်၊ သုကတံ-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊
 ဣတိ-ကြံ၍၊ တိဓိဏဓာရာဒိကရဏေန-ထက်သောအသွားရှိသောလက်နက်

စသည်ကိုပြုခြင်းဖြင့်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကမ္မ-ကို၊ သစေ ကရောတိ၊ (စဝံသတိ)၊
 တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဌာနေ-
 မသင့်သောနေရာ၌၊ ဌိတံ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်နုတ်၍၊
 အညသ္မိ-သော၊ ဌာနေ-၌၊ ထပေတိ-အံ့၊ တဒတ္ထမေဝ-ထိုသေခြင်းအကျိုး
 ရှိသည်ကိုသာလျှင်၊ ကတွာ-၍၊ ထပိတေ-သော်၊ မူလဌော န မုစ္ဆတိ၊ ပါကတိကံ-
 ပကတိ လက်နက်ဟောင်းကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ထပိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊
 (မူလဌော) မုစ္ဆတိ၊ [ထိုလက်နက်သည် မူလဌပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ထားသော လက်နက်
 မဟုတ်၊ နဂိုလက်နက်တည်း၊ ထိုလက်နက်ကို မူလဌပုဂ္ဂိုလ် ထားရာအရပ်မှ
 အခြားနေရာ ရွှေ့ထားလျှင် မူလဌပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မှလွတ်သည်၊] တံ-
 ထိုလက်နက်ကို၊ (မူလဌပုဂ္ဂိုလ်ထားအပ်သော လက်နက်ကို)၊ အပနေတွာ-
 ဖယ်ရှား၍၊ အညံ-သော၊ တိဓိဏတရံ-သာ၍ ထက်သော လက်နက်ကို၊
 ထပေတိ-အံ့၊ မူလဌော-သည်၊ မုစ္ဆတေဝ-သည်သာ။

ဝိသမက္ခနေပိ-အဆိပ်သုတ်လိမ်းခြင်း၌လည်း၊ ယာဝ-လောက်၊ မရဏာ
 ဘိနန္ဒနေ-သေခြင်းကို နှစ်သက်ခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (အတ္တိ)၊ တာဝ-
 ထိုမရဏာဘိနန္ဒန ဒုက္ကဋ်တိုင်အောင်၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊ [သတ္တ၌
 ဆိုအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်းပင်။] ပန-ဆက်၊ ဓာပိ-ထို မြင်သောရဟန်းသည်လည်း၊
 ဝိသမဏ္ဍာလံ-အဆိပ်ဝိုင်းသည်၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်၏၊ [အဆိပ်သုတ်ထားရာ အရပ်က
 သေးငယ်သည်၊] ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ မဟန္တတရံဝါ-သာ၍ကျယ်
 အောင်မူလည်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ မဟန္တံ-ကျယ်သော အဆိပ်ဝိုင်းကို၊ [ခုဒ္ဒကံ
 ကရောတိ၌စပ်၊] အတိရေကံ-ပိုနေသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊
 (သလ္လက္ခေတွာ) ခုဒ္ဒကံဝါ-ငယ်အောင်မူလည်း၊ ကရောတိ၊ တနုကံ-ပါးသော
 အဆိပ်ဝိုင်းကို၊ ဗဟလံဝါ-ထူးအောင်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟလံ-ထူသော
 အဆိပ်ဝိုင်းကို၊ တနုကံဝါ-လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ အဂ္ဂိနာ-ဖြင့်၊
 တာပေတွာ-ပူစေ၍၊ ဟေဋ္ဌာဝါ-အောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ သဉ္ဇာရေတိ-ရွေ့စေအံ့၊ ဝါ-ရွေ့အံ့၊ [အဆိပ်သည် အနာနှင့်ထိမှ ဒုက္ခ
 ပေးနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် အဆိပ်နှင့် အနာ တည့်တည့်ဖြစ်အောင် အထက်၊
 သို့မဟုတ် အောက်သို့ရွှေ့ထားအံ့၊] တဿာပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ ဟောတိ။

ဣဒံ-ဤအဆိပ်ဝိုင်းသည်၊ အဌာနေ-၌၊ ဌိတံ-၏၊ ဣတိ (သလ္လက္ခေတွာ)၊
 သဗ္ဗမေဝ-အလုံးစုံသော အဆိပ်ဝိုင်းကိုပင်၊ တစ္ဆေတွာ-ဓားစသည်ဖြင့်ဖြစ်၍၊
 ဌိတွာ-သုတ်၍၊ အညသ္မိ ဌာနေ-၌၊ ထပေတိ၊ အတ္တနာ-သည်၊ (မူလဌကိုယ်
 တိုင်)၊ ဘေသဇ္ဇာနံ-တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စပ်၍၊ ဝါ-ဖော်၍၊ ကတေ-
 သော်၊ မူလဌော န မုစ္ဆတိ၊ [မိမိကိုယ်တိုင် ဖော်စပ်အပ်သော အဆိပ်ဆေးဖြစ်လျှင်

ငယ်သောအဆိပ်ဝိုင်းကို ကြီးအောင်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသောအဆိပ်ဝိုင်းကို ငယ်အောင် ဖြစ်စေ၊ အခြားရဟန်းက ပြုပြင်ထားရာဝယ် မူလအဆိပ်ဖော်စပ်သော ရဟန်း မှာ အပြစ်မလွတ်၊] အတ္တနာ-သည်၊ အကတေ-သော်၊ (မူလဋ္ဌော) မုစ္စတိ၊ [မိမိကိုယ်တိုင် ဖော်စပ်ထားအပ်သော အဆိပ်ဆေးမဟုတ်လျှင်ကား မူလဋ္ဌ ရဟန်းမှာ အပြစ်မရှိ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ သော-ထိုရန်သူရဟန်းသည်၊ ဣဒံ- ဝိသံ-သည်၊ အတိပရိတ္တံ-အလွန်နည်း၏၊ ဣတိ (လလ္လက္ခေတွာ)၊ အညမ္ဗိ- အခြားအဆိပ်ကိုလည်း၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ သစေပက္ခိပတိ-အကယ်၍ ထည့်အံ့၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဝိသေန-ကြောင့်၊ မရတိ-၏၊ ဘဿ- ထိုရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဥဘိန္ဒမ္ဗိ-၂ ပါးသောရဟန်းတို့၏လည်း၊ သန္တကေန-ဥစ္စာဖြစ်သော အဆိပ်ကြောင့်၊ သစေ မရတိ၊ (ဧဝံ သတိ) ဥဘိန္ဒမ္ဗိ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ဣဒံ ဝိသံ-သည်၊ နိဗ္ဗိသံ-အဆိပ်မဟုတ်၊ ဣတိ (သလ္လက္ခေတွာ)၊ တံ-ထိုမူလအဆိပ်ကို၊ အပနေတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိသမေဝ-အဆိပ်ကိုသာလျှင်၊ ထပေတိ၊ တဿေဝ-ထိုအဆိပ်အစစ်ထားသော ရဟန်း၏သာ၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။

ဒုဗ္ဗလံဝါ ကရောတိတိကား၊ မဉ္ဇူပီဌံ-ကို၊ အဋ္ဌနိယာ-အပေါင်၏၊ (ဘောင်၏)၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ-၌၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဒလေဟိဝါ-ကြိမ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရဇ္ဈကေဟိဝါ-လည်းကောင်း၊ ယေဟိ-အကြင်ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ဝီတံ-ရက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေ-ထို ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ အပ္ပာဝသေသမေဝ-အနည်းငယ် ကြွင်းကျန်သည်ကိုသာ၊ ကတွာ-၍၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အာဝုဓံ-လက်နက်ကို၊ နိက္ခိ ပတိ-ထားအံ့(ကံ)၊ ဧတ္ထ-ဤလက်နက်ပေါ်၌၊ ပတိတွာ-၍၊ မရိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ-၍၊ (နိက္ခိပတိ)၊ အပဿေန ဖလကာဒိနမ္ဗိ-တကဲမှီ ပျဉ်ချပ် အစရှိသည် သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စင်္ကမေ-၌၊ အာလမ္ဗန၊ ပေ၊ သာနာနံပိ-ဆွဲကိုင် အပ်သော သစ်သားပျဉ် အဆုံးရှိသော ဝတ္ထုတို့၏လည်း၊ ပရဘာဂံ-နောက် အဖို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အာဝုဓံ-ကို၊ နိက္ခိပတိ-အံ့၊ သောဗ္ဗာဒီသု- ထုံးအိုင်အစရှိသည်တို့၌၊ မဉ္ဇူဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပီဌဝါ- လည်းကောင်း၊ အပဿေန ဖလကံဝါ-လည်းကောင်း၊ အာနေတွာ-၍၊ ထပေတိ-အံ့၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ တတ္ထ-ထိုညောင်စောင်း စသည်၌၊ နိသိန္နမတ္တော-ထိုင်ကာမျှသည်၊ ဟုတွာ ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ အပဿေနမတ္တော-မှီကာမျှသည်၊ ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ ပတတိ-ကျ၏၊ သောဗ္ဗာဒီသုဝါ-တို့၌မူလည်း၊ သဉ္စရဏသေတု-လှည့်လည်ကြောင်း တံတား သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို တံတားကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-အောင်၊ ကရောတိ-၏၊

ဧဝံ-သို့၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ကရဏေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် ဟောတိ၊
ဣတရဿ-အခြားသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ မရဏေ-
ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ။

ဘိက္ခု-ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ သောဗ္ဗာဒိနံ-တို့၏၊ တဋ္ဌေ-ကမ်းပါးပြတ်၌၊
ထပေတိ၊ (ကံ)၊ ဒိသ္မာ-ချောက်ကမ်းပါးကိုမြင်၍၊ ဘယေန-ကြောက်ခြင်း
ကြောင့်၊ ကမ္မန္တော-တုန်လျက်၊ ပတိတွာ-၍၊ မရိဿတိ၊ ဣတိ (ထပေတိ)၊
ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တထေဝ-ထိုရည်မှန်းသည့်အတိုင်း
ပင်၊ ပတတိ-အံ့၊ [စာအုပ်များ၌ “တတ္ထေဝ”ဟုရှိ၏၊ “ထိုချောက်ကမ်းပါး
ပြတ်၌ပင်”ဟု ပေး၊] ဒုက္ခပ္ပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ မရဏေ-
ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ၊ သယံဝါ၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊ ဝါ-တွန်းချအံ့၊ အညေန
ဝါ-သည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ ပါတာပေတိ-ကျပစေဟု စေခိုင်းအံ့၊
(တွန်းချခိုင်းအံ့)၊ အညော-သည်၊ အဝုတ္တော-မပြောအပ်ဘဲ၊ အတ္တနော
ဓမ္မတာယဝါ ပါတေတိ၊ အမနုဿော-ဘီလူးသည်၊ ပါတေတိ၊ ဝါတပ္ပဟာရေန-
လေတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ ပတတိ-ကျသွားအံ့၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယပတတိ၊
[တွန်းချခြင်းစသည်မပြုဘဲ သူ့အလိုလိုကျအံ့၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကျခြင်း
တို့၌၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ၊ ကဿ၊ တဿ-ထိုမူလရဟန်း၏၊
ပယောဂေန-ကြောင့်၊ [“ဘိက္ခု အာနေတွာ”ဟု ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခေါ်၍
ထားခြင်းဟူသော ပယောဂကြောင့်၊] သောဗ္ဗာဒိ တဋ္ဌေ-ထုံးအိုင် အစရှိသည်
တို့၏ ကမ်းပါး၌၊ ဌိတတ္တာ-တည်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဥပနိက္ခိပနံ နာမ-မည်သည်၊ သမိပေ-၌၊ နိက္ခိပနံ-ချထားခြင်းတည်း၊
တတ္ထ-ထိုအနီးဝယ်ချထားခြင်း၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယော-အကြင်
သူသည်၊ ဣမိနာ အသိနာ-ဖြင့်၊ မတော-သေ၏၊ သော-သည်၊ ဓနံဝါ-
ကိုမူလည်း၊ လဘတိ-ရတတ်၏၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ မရဏ
ဝဏ္ဏံ-သေခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ သံဝဏ္ဏေတွာဝါ-ချီးမွမ်း၍သော်လည်းကောင်း၊
ဣမိနာ-ဤသန်လျက်ဖြင့်၊ မရဏတ္ထိကာ-သေခြင်းကို အလိုရှိသူတို့သည်၊
မရန္တု-သေပါစေကုန်၊ မာရဏတ္ထိကာ-သတ်ခြင်းကို အလိုရှိသူတို့သည်၊ မာရန္တု
သတ်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာဝါ-ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ အသိ-ကို၊
ဥပနိက္ခိပတိ-အနီး၌ ချထားအံ့၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ဥပနိက္ခိပနေ-
ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ မရိတုကာမောဝါ-သေခြင်းငှာ အလိုရှိသူသည်မူလည်း၊
တေန-ထိုသန်လျက်ဖြင့်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ပဟရတု-ပုတ်ခတ်ပစေ၊ မာရေတု
ကာမောဝါ-သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသူသည်မူလည်း၊ အညံ-အခြားသူကို၊ ပဟရတု-
စေ၊ ဥဘယထာပိ- ဖြင့်မူလည်း၊ ပရဿ- ၏၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယာ- ကြောင့်၊

ဥပနိက္ခေပကဿ-အနီး၌ ချထားသောရဟန်း၏၊ ထုလွှစွယ် (ဟောတိ)၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ အနောဒိဿ-၍၊ နိက္ခိတ္တေ-ချထား အပ်သော်၊ ဗဟူနံ-များစွာသော သတ္တာတို့၏၊ မရဏေ-ကြောင့်၊ အကုသလ ရာသိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပါရာဇိကာဒိဝတ္ထုသု-ပါရာဇိက အစရှိသည်တို့၏ ဝတ္ထုတို့၌၊ ပါရာဇိကာဒိနိ-က အစရှိသော အပြစ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဝိပ္ပဋိသာရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ အသိ-ကို၊ ဂဟိတဌာနေ-၌၊ ထပေတွာ-၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ မုစ္စတိ။

ကိဏိတွာ-၍၊ ဂဟိတော-သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ အသိဿာမိကာနံ- သန်လျက်အရှင်တို့အား၊ အသိ-ကို၊ (ဒတွာ-ပြန်ပေးပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-မှလည်းကောင်း)၊ ယေသံ-အကြင်သူတို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မူလံ-ကို၊ ဂဟိတံ-ပြီ၊ တေသံ-တို့အား၊ မူလံ-ကို၊ ဒတွာ-လည်းကောင်း၊ မုစ္စတိ၊ လောဟပိဏ္ဍိဝါ-သံခံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖာလံဝါ-ထယ်သွားကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ကုဒါလံဝါ-ပေါက်တူးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အသိ- သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာရာပိတော-ပြုစေအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ယံဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ကာရိတော-ပြုစေအပ်ပြီ၊ တဒေဝ-ထို ဘဏ္ဍာကိုသာ၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ မုစ္စတိ၊ ကုဒါလံ ဂဟေတွာ၊ ကာရိတံ- ပြုစေအပ်သော သန်လျက်ကို၊ ဝိနာသေတွာ-ဖျက်ဆီး၍၊ ဖာလံ-ကို၊ သစေ ကရေတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဖာလေန-ဖြင့်၊ ပဟာရံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ မရန္တေ သုပိ-သေပြန်ကုန်သော်လည်း၊ ပါဏာတိပါတတော န မုစ္စတိ။

ပန-ဆက်၊ လောဟံ-သံကို၊ သမုဋ္ဌာပေတွာ-ထွက်ပေါ်စေ၍၊ [သံထွက် သော နေရာမှ သံကို တူးဖော်၍၊] ဥက္ခိပနတ္ထမေဝ-အနီး၌ ချထားခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်၊ ကာရိတော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အရေန- တံစဉ်းဖြင့်၊ ဃံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ-မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ကို၊ ကတွာ၊ ဝိပ္ပကိဏ္ဏေ-ဖရိဖရဲ ဖြန့်ကြဲအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-မှ၊ မုစ္စတိ၊ သံဝဏ္ဏနာပေါတ္ထ ကောဝိယ-ချီးမွမ်းစာကို ရေးရာပေးစာကဲ့သို့၊ ဗဟူဟိ-များစွာသောရဟန်းတို့သည်၊ ဧကဇ္ဈာသယေဟိ-တူတော အဇ္ဈာသယရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကတော- သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-မူလည်းဖြစ်အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပေါတ္ထကေ-ပေစာ၌၊ ဝုတ္တန ယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ကမ္မဗဒ္ဓဝိနိစ္ဆယော-ကမ္မဗဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သတ္တိဘိန္နီသု-လုံ၊ ခက်ရင်းတို့၌၊ ဧသနယော-တည်း၊ လဂုဠေ-ဆောက်ပုတ်၌၊ ဝါ-လက်ရိုက်၌၊ ပါသယဋ္ဌိသဒိသော-ကျောကွင်းတံ၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)၊ ပါသာဏေ-၌၊ တထာ-ထိုအတူတည်း၊ သတ္ထေ-

ကြွင်းသောလက်နက်၌၊ အသိသဒိသောဝ-သန်လျက်၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ)၊ ဝိသံဝါတိ-ကား၊ ဝိသံ-ကို၊ ဥပနိက္ခိပန္တဿ-အနီး၌ ချထားသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ ကိဏိတွာ-ဝယ်၍၊ ထပိတေ-ထားအပ်သော အဆိပ်၌၊ ပုရိမနယေန-ဖြင့်၊ [“ယေသံ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟိတံ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊] ပဋိပါကတိကံ-တစ်ဖန် ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကတွာ မုစ္စတိ၊ သယံ၊ ဘေသဇ္ဇေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ယောဇိတေ-ယှဉ်စေအပ်သောအဆိပ်၌၊ အဝိသံ-အဆိပ်မဟုတ်သည်ကို၊ ကတွာ မုစ္စတိ၊ ရဇ္ဈယာ-၌၊ ပါသရဇ္ဈသဒိ သောဝ-ကျော့ကွင်းကြီး၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)။

ဘေသဇ္ဇေ-ဆေး၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယောဘိက္ခု-သည်၊ ဝေရိဘိက္ခုဿ-ရန်သူရဟန်း၏၊ ပဇ္ဇရကေဝါ-ပြင်းထန်သော အဖျားရောဂါ သည်သော်လည်းကောင်း၊ [ရှေးက “ယင်းနာ၊ ပလိပ်ကပ်ရောဂါ” ဟု ပေးကြ သည်၊] ဝိသဘာဂ ရောဂေဝါ-သဘောမတူသော နူနာစသော ရောဂါသည် သော်လည်းကောင်း၊ [ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖောက်ပြန်အောင်ပြုတတ်သောကြောင့် နူနာ စသည်ကို “ဝိသဘာဂရောဂါ”ဟုဆိုသည်၊ သရီရဿ ဝိရူပဘာဝကရဏ တော ကုဋ္ဌာဒိ ဝိသဘာဂရောဂါနာမ၊] ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ အသပ္ပာယာနိပိ-မလျောက်ပတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပိအာဒိနိ-ထောပတ် အစရှိသည် တို့ကို၊ သပ္ပာယာနိတိ-လျောက်ပတ်ကုန်၏ဟူ၍၊ (ဝတွာ-ပြော၍)၊ မရဏာ မိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ အလိုသည်၊ ဝါ-သေစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒေတိ၊ အညံ-ထောပတ်စသည်မှ အခြားသော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကန္တမူလ ဖလံဝါ-သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီးကိုမူလည်း၊ ဒေတိ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘေသဇ္ဇဒါနေ-ဆေးပေးခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ပရဿ-၏၊ ဒုက္ကပ္ပတ္တိယံ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မရဏေစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထုလ္လစ္စယ ပါရာဇိကာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုမ္ပိ-၌၊ အာနန္တရိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

၁၇၈။ ရူပူပဟာရေ-ရူပူပဟာရ၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥပသံဟရတိတိ-ကား၊ ပရံ-မိမိမှတစ်ပါးသော၊ အမနာပရူပံဝါ-စိတ်ကိုမတိုးပွားစေတတ်သော ရူပါရုံကိုသော်လည်း၊ ဝါ-မမြတ်နိုးထိုက်သော ရူပါရုံကိုသော်လည်း၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သမိပေ-၌၊ ထပေတိ-အံ့၊ အတ္တနာဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ယက္ခပေတာဒိဝေသံ-ဘီလူး ပြိတ္တာအစရှိသည်တို့၏ အသွင်ကို၊ ဝါ-ဘီလူး ယောင် ပြိတ္တာယောင်အစရှိသည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝါ-အယောင်ဆောင်၍၊

တိဋ္ဌတိ-အံ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဥပသံဟာရမတ္တေ-အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းမျှ၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ပရဿ-တစ်ပါးသောရဟန်း၏၊ တံ ရူပံ-ထိုအဆင်းကို၊ ဒိသွာ, ဘယုပ္ပတ္တိယံ-ကြောက်ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ တဒေဝ ရူပံ-ထိုအဆင်းသည်ပင်၊ ဧကစ္စဿ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ မနာပံ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်၊ ဝါ-မြတ်နိုးထိုက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ အလာဘကေန-မရခြင်းကြောင့်လည်း၊ သုဿိတွာ-ခြောက်ကပ်၍၊ သစေ မရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဝိသင်္ကေတော (ဟောတိ)၊ မနာပိယေပိ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော ရူပါရုံ၌ လည်း၊ ဝါ-မြတ်နိုးထိုက်သော ရူပါရုံ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုမနာပိယရူပါရုံ၌၊ ဝိသေသေန-အားဖြင့်၊ ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ ပုရိသရူပံ-ယောက်ျားအဆင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဣတ္ထိရူပံ-သည်လည်းကောင်း၊ မနာပံ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုအဆင်းကို၊ အလင်္ကရိတွာ-၍၊ ဥပသံဟာရတိ-အနီးသို့ ဆောင်ပို့အံ၊ ဒိဋ္ဌမတ္တကမေဝ-မြင်အပ်ကာမျှကိုသာ ကရောတိ-အံ၊ အတိစိရံ-စွာ၊ ပဿိတုံပိ-ကြည့်ခြင်းငှာလည်း၊ ဝါ-ကြည့်ခွင့်ကိုလည်း၊ န ဒေတိ၊ [“ပဿိတုမ္ပိ”၌ ပိသဒ္ဓါသည် သမ္ဘာဝနာဇောတကတည်း၊ တွေ့ထိဖို့ကို မဆိုထားနှင့် ကြာကြာ ကြည့်ခွင့်တောင်မှ မပေး-ဟူလို၊] ဣတရော-အခြားသော သေစေလိုအပ်သူသည်၊ ပေ၊ ဥတ္တသိတွာ-လန့်၍၊ သစေ မရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝိသင်္ကေတော (ဟောတိ)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဥတ္တသိတွာ, (မရတု-စေ၊) ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ အလာဘကေန-ကြောင့်၊ (မရတု)၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ အဝိစာရေတွာ-မစိစစ်မှု၍၊ ကေဝလံ, ပဿိတွာ-မြင်၍၊ မရိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အထ ဥပသံဟာရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥတ္တသိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သုဿိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မတေ-သော်၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပင်တည်း၊ ဧတေနေဂူပါယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ သဒ္ဓူပဟာရာဒယောပိ-သဒ္ဓူပဟာရ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤသဒ္ဓူပဟာရအစရှိသည်တို့၌၊ ကေဝလံ-ဥပသံဟာရဏ စသည်မဖက် သက်သက်၊ အမနုဿသဒ္ဓါဒယော-ဘီလူးသံအစရှိသည်တို့သည်၊ ဥတြာသဇနကာ-ထိတ်လန့်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ အမနာပသဒ္ဓါ-မနာပ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အသံတို့တည်း၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဣတ္ထိသဒ္ဓ မရုရက္ခဗ္ဗသဒ္ဓါဒယော-မိန်းမအသံ, သာယာနာပျော်ဖွယ်ကောင်းသော စောင်းသံ အစရှိသည်တို့သည်၊ စိတ္တဿာဒကရာ-စိတ်၏သာယာခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ မနာပသဒ္ဓါ-

မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသော အသံတို့တည်း။ ဟိမဝန္တေ-၌၊ ဝိသရက္ခာနံ-
 အဆိပ်ပင်တို့၏၊ မူလာဒိဂန္ဓာ-အမြစ်အစရှိသည်တို့၏ အနံ့တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ကုဏပဂန္ဓာစ-မြေသေကောင်ပုပ် အစရှိသည်တို့၏ အနံ့တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ အမနာပဂန္ဓာ-မနာပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနံ့တို့တည်း။ ကာဠာ
 နုသာရီမူလဂန္ဓာဒယော-အကျော်နက်ပင် အမြစ်၏အနံ့ အစရှိသည်တို့သည်၊
 မနာပဂန္ဓာ-မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသော အနံ့တို့တည်း၊ ပဋိကူလမူလရသာဒယော-
 စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော အမြစ်တို့၏ အရသာ အစရှိသည်တို့သည်၊
 အမနာပရသာ-တို့တည်း၊ အပဋိကူလမူလ ရသာဒယော-ပဋိကူလ၏ ဆန့်ကျင်
 ဘက် (နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော) အမြစ်တို့၏အရသာ အစရှိသည်တို့သည်၊
 မနာပရသာ-တို့တည်း၊ ဝိသဖဿမဟာကဏ္ဍဖဿာဒယော-အဆိပ်၏အတွေ့၊
 ဝဲကြီးနာ၏အတွေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ အမနာပဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-တို့တည်း၊
 စိနပဋ္ဌဟံသပုပ္ဖတူလိကဖဿာဒယော-စိန့်တိုင်း၌ဖြစ်သော အဝတ်၊ ဟင်္သာပန်း၊
 လဲအဆာရှိသော ဝတ္ထုတို့၏ အတွေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ မနာပဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-
 တို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ [ဟံသာဒီနံ ပက္ခလောမံ သန္ဓာယ
 ဝဒတိ-ဟင်္သာတောင်တို့၏ အမွေးကို ရည်ရွယ်၍ “ဟံသပုပ္ဖ”ဟု ဆိုသည်။]

ဓမ္မုပဟာရေ-ဟာရ၌၊ ဒေသနာမ္မော-ဒေသနာတရားကို၊ ဓမ္မောတိ-
 ဓမ္မဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒေသနာဝသေန-ဟောခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ နိရယေစ-ငရဲ၌လည်းကောင်း၊ သဂ္ဂေစ-နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း၊
 ဝိပတ္တိသမ္ပတ္တိဘေဒံ-ပျက်စီးခြင်း ပြည့်စုံခြင်း အပြားရှိသော၊ ဓမ္မာရမဏမေဝ-
 ဓမ္မာရုံကိုပင်၊ (ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊) [ရူပပဟာရစသည်တို့၌
 ရူပါရုံစသည်တို့ကဲ့သို့ အာရုံချင်းတူသောကြောင့် “ဓမ္မာရမဏမေဝ”ဟု
 သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဝေဖြင့်ပြသည်။] နေရယိကဿာတိ-ကား၊ ဘိန္နသံဝရဿ-
 ပျက်စီးသော စောင့်စည်းခြင်းရှိသော၊ ကတပါပဿ-ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်း
 မှုရှိသော၊ နိရယေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တနာရဟဿ-ဖြစ်ခြင်းကိုထိုက်သော၊ သုတ္တဿ-
 ၏၊ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကာရဏာဒိနိရယကထံ-၅ ပါးအပြားရှိသော နောင်ဖွဲ့ခြင်း
 ဟူသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု အစရှိသော ငရဲနှင့်စပ်သောစကားကို၊ ကထေတိ-
 ဟောအံ့၊ [နေရယိကဉ္စ “နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟဿ” ကို ကြည့်၍ “နိရယေ
 နိဗ္ဗတ္တိတုံ+အရဟတိတိ နေရယိကော”ဟု ပြု၊ (တစ်နည်း) ဒက္ခိဏေယျောကဲ့သို့
 “နိရယံ+အရဟတိတိ နေရယိကော”ဟု ပြု၊] တံ-ထို နိရယကထာကို၊
 သုတ္တာ-၍၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဥတ္တသိတ္တာ-ထိတ်လန့်၍၊ စေ မရတိ-အံ့၊
 (ဧဝံသတိ)၊ ကထိကဿ-ပြောသောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊

ပန-ဆက်၊ သော-သည်၊ သုတွာပိ-၍လည်း၊ ဝါ-ကြားရပါသော်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ သစေ မရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣဒံ (ဣမံ)-ဤ နိရယကထာကို၊ သုတွာ-၍၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ပါပံ-ကို၊ န ကရိဿတိ-လတ္တံ၊ ဩရမိဿတိ-ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ၊ ဝိရမိဿတိ-အထူးရှောင်ကြဉ်လတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိရယကထာ-ငရဲနှင့်စပ်သောစကားကို၊ ကထေတိ-အံ၊ တံ-ကို၊ သုတွာ-၍၊ ဣတရော-ပြောသူမှတစ်ပါးသော နားထောင်သူသည်၊ ဥတ္တသိတွာ-၍၊ သစေ မရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

သဂ္ဂကထန္တိ-ကား၊ ဒေဝနာဠကာဒိနံ-နတ်ကချေသည် အစရှိသည်တို့၏ လည်းကောင်း၊ နန္ဒနဝနာဒိနဉ္စ-နန္ဒနဥယျာဉ် အစရှိသည်တို့၏ လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိကထာ-ပြည့်စုံပုံစကားကို၊ (ကထေတိ-အံ၊) တံ-ထို သမ္ပတ္တိကထာကို၊ သုတွာ၊ ဣတရော-ပြောသူမှတစ်ပါး အခြား နားထောင်သူသည်၊ သဂ္ဂါမိ မုတ္တော-နတ်ပြည်၌ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၊ ဝါ-နတ်ပြည်၌ စွဲလမ်းသည်၊ (ဟုတွာ) သီဃံ၊ တံ သမ္ပတ္တိ-ထိုစည်းစိမ်သို့၊ ပါပုဏိတုကာမော (ဟုတွာ)၊ သတ္တာဟရဏ၊ပေ၊ သန္နိရဒ္ဓနာဒိဟိ-လက်နက်ကိုဆောင်ခြင်း၊ အဆိပ်ကိုစားခြင်း၊ အစာကို ဖြတ်ခြင်း၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ပိတ်ဆို့ချုပ် တည်းခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထို နားထောင်သူသည်၊ သုတွာပိ၊ ယာဝတာယုကံ-အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ သစေမရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနာပတ္တိ၊ ဣမံ-ဤစကားကို၊ပေ၊ အဓိမုတ္တော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာလံ-သေချိန်ကို၊ (သစေ) ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အနာပတ္တိ။

၁၇၉။ အာစိက္ခနာယံ-ပြန်ပြောခြင်း၌၊ ပုဋ္ဌော ဘဏတီတိ-ကား၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ကထာ-အဘယ်သို့၊ (ဘယ်ပုံဘယ်နည်း)၊ မတော-သေသူသည်၊ ဓနံဝါ-ကိုမူလည်း၊ လဘတိ-ရတတ်ပါသနည်း၊ သဂ္ဂေဝါ-၌မူလည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်ပါသနည်း၊ [“သဂ္ဂံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”သော်လည်းရှိစေ၊] ဣတိဧဝံ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ဘဏတိ-ပြန်ပြောအံ့... အနုသာသနိယံ-သွန်သင်ခြင်း၌၊ အပုဋ္ဌောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဘန္တေ ကထာ မတော ဓနံဝါ လဘတိ၊ သဂ္ဂေဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူ၍)၊ အပုစ္ဆိတော-မမေးအပ်ဘဲ၊ သာမဃေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဘဏတိ-အံ့...သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မာနိ-ချိန်ခါ နေရပ် အမှတ်အသားကို ပြုခြင်း၊ အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းတို့ကို၊ အဒိန္နာဒါနကထာယံ-ကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ နာနပ္ပကာရတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ အာပတိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အနာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-(ဟုတွာ)၊ အနာပတ္တိ အသဉ္စိစ္စာတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအနာပတ္တိအသဉ္စိစ္စ အစရှိသောစ ကားရပ်၌၊ အသဉ္စိစ္စာတိ-ကား၊ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန-ဤလုံ့လဖြင့်၊ ဣမံ-ဤသူကို၊ မာရေမိ၊ သေစေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အစေတေတွာ-မစေဆော်မူ၍၊ [သံအနက်မရှိ၊] စ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အစေတေတွာ-မူ၍၊ ကတေန-သော၊ ဥပက္ကမေန-ကြောင့်၊ ပရေ-သူတစ်ပါး သည်၊ မတေပိ-သေပါသော်လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ စ-သာဓကကား၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ အသဉ္စိစ္စာတိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတံ့၊ “အသဉ္စိစ္စ-မစေဆော်မူ၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ-လုံ့လပြုသောရဟန်း၏)၊ အနာပတ္တိ ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊] အဇာနန္တဿာတိ-ကား၊ ဣမိနာ-ဤလုံ့လကြောင့် အံယံ-ဤသူသည်၊ မရိဿတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အဇာနန္တဿ-မသိသောရဟန်း၏၊ ပေ၊ စ-သာဓကကား၊ ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထုသ္မိ-ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထု၌၊ ဝါ-အဆိပ်ပါသော ဆွမ်းကို ပေးမိသော ရဟန်း၏ဝတ္ထု၌၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ အဇာနန္တဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ၊ [“အဇာနန္တဿ-ဤလုံ့လကြောင့်သေလိမ့်မည်ဟု

တတ္ထ အသဉ္စိစ္စာတိ။ ။ အသဉ္စိစ္စ၊ အဇာနန္တ၊ န မရဏာဓိပ္ပာယ ၃ ပါး၏ထူးခြားပုံကို အကျယ်ပြုလို၍ “တတ္ထ” စသည်မိန့်၊ တစ်စုံတစ်ခုပယောဂ (လုံ့လ)ပြုသော်လည်း သူတစ်ပါးသေစေလိုသော စေတနာမပါဘဲ ပြုခြင်းကို “အသဉ္စိစ္စ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသို့ ပြုခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးသေသော်လည်း အနာပတ္တိ၊ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ရွာတွင်းရှိ ဆွမ်းစားဧရိယာ နေရာခင်းသောအခါ (အချင်းချင်းမှီ၍ ထောင်ထားသော) ကျည်ပွေ့ (ဂျဗွေ့) နှစ်ခုတွင် တစ်ခုကို ယူလိုက်လေရာ၊ ကျန်တစ်ခုလည်း၍ (လဲ၍) ကလေးငယ်၏ ဦးခေါင်းပေါ် ကျသဖြင့် ကလေးသေသွားလေ၏၊ သို့သော် ကျည်ပွေ့တစ်ခုကိုယူမှု လုံ့လ ပြုစဉ်က၊ “ငါပြုသောလုံ့လကြောင့် ကလေးသေလိမ့်မည်”ဟု အမှတ်မထားမိသောကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ [အသဉ္စိစ္စာတိ ဣဒံ မရဏ သံဝတ္တနိကဥပက္ကမဿ-ကို၊ အသလ္လက္ခဏံ-သေစေလိမ့်မည်ဟု အမှတ်မထားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]

အဇာနန္တဿ။ ။ “ဤအရာဝတ္ထုသည် သေစေတတ်၏”ဟု မသိခြင်းကို “အဇာနန္တဿ”ဟု ခေါ်၏၊ တစ်စုံတစ်ရာလုံ့လကြောင့် သူတစ်ပါးသေသွားသော်လည်း အနာပတ္တိ၊ ရဟန်းတစ်ပါးသည် အဆိပ်ခတ်ထားသော ဆွမ်းကိုရခဲ့၏၊ အဆိပ်ခတ်ထားမှန်းကား မသိရှာ၊ ဆွမ်းစားကျောင်း ယူလာခဲ့၍ ရဟန်းတို့အား ဦးဦးဖျားဖျားကို လှူလေသည်၊ စားမိသော ရဟန်းအားလုံး သေကြ၏၊ သို့သော် “ဤဆွမ်း၌အဆိပ်ပါကြောင်း” မသိသောကြောင့် လှူသော ရဟန်းမှာ အာပတ် မသင့်၊ [အဇာနန္တဿာတိ ဣဒံ မရဏသံဝတ္တနိကဥပက္ကမဿ-သေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အဆောက်အဦကို၊ အဇာနန္တ-မသိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]

မသိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ) အနာပတ္တိ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊] န မရဏာဓိပ္ပာယဿာတိ-ကား၊ မရဏံ-ကို၊ အနိစ္စန္တဿ-အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ ယေန ဥပက္ကမေန-ကြောင့်၊ ပရော-သည်၊ မရတိ-၏၊ တေန ဥပက္ကမေန-ကြောင့်၊ တသ္မိ-ထိုသူ ကို၊ မာရိတေပိ-သေစေအပ်ပါသော်လည်း၊ န မရဏာဓိပ္ပာယဿ-သေ ခြင်း၌ဖြစ် သော အလိုမရှိသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ စ-ကား၊ အနာပတ္တိ ဘိက္ခု န မရဏာဓိပ္ပာယဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ၊ ဥမ္မတ္တကာဒယော-ဥမ္မတ္တက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ [ပဌမပါရာဇိကအဖွင့်၌၊] ဝုတ္တနယာဇေ- န်သည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤ တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာဒိကမ္မိကာ-အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အညမညံ၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပိတ (ဝေါရောပက) ဘိက္ခု-ခွင်းသောရဟန်းတို့တည်း၊ တေသံ-ထိုအာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ် တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဝသေသာနံ-အချင်းချင်းသတ်သော ရဟန်းတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနကာနံ-သေခြင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်း သော ရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [သိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုကြောင်း၌ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏကဝတ္ထုအပြင် အခြားဝတ္ထုမရှိ၊ ဝိနိတဝတ္ထု များနှင့်လည်း မဆိုင်သောကြောင့် “မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနကာဒိနံ” ဟု အာဒိ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊] ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဍကကထာအဖွင့်

သမုဋ္ဌာနဒီသု-သမုဋ္ဌာနံ အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ တိသမုဋ္ဌာနံ-၃ပါးသော သမုဋ္ဌာနံရှိ၏၊ ကာယစိတ္တတော စ-ကိုယ်စိတ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစိတ္တတောစ-လည်းကောင်း၊ ကာယ ဝါစာစိတ္တတောစ-လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊ ကြိယံ-မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းရှိသောသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သညာဝိမောက္ခံ-ဝိတိက္ကမသညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သစိတ္တကံ- စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ လောကဝဇ္ဇံ-လောက၌ အပြစ်ရှိ၏၊

န မရဏာဓိပ္ပာယဿ။ ။ သူတစ်ပါး၏သေခြင်းကို အလိုမရှိဘဲ လုံ့လပြုမိ၍ သူတစ်ပါးသေသော်လည်း အနာပတ္တိ၊ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ကိုယ်ဝန် မတည်သော မိန်းမ ၏ တောင်းပန်မှုကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ဆေးပေးလေ၏၊ ထိုမိန်းမ သေရှာလေသည်၊ ဤ ဝတ္ထု၌ ရဟန်း၏ပယောဂလည်း ပါ၏၊ ထိုပယောဂပြုခြင်းကိုလည်း သိ၏၊ သို့သော် သေစေလိုသောစိတ် မရှိသောကြောင့် အာပတ်မသင့်၊ န မရဏာဓိပ္ပာယဿာတိ ဣဒံ ဥပက္ကမံ ဇာနန္တဿာပိ မရဏာဓိပ္ပာယဿ အဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]

ကာယကမ္မ-ကာယကံရှိ၏။ ဝစီကမ္မ-ရှိ၏။ အကုသလစိတ္တံ-စိတ်ရှိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနံ-ဒုက္ခဝေဒနာရှိ၏။ ဟိ-မှန်၊ သိရီသယနံ-အသရေရှိသော အိပ်ရာသို့၊ အာရဋ္ဌော-တက်ရောက်လျက်၊ ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိသုခံ-မင်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို၊ အနုဘဝန္တော-ခံစားသော၊ ရာဇာ-သည်၊ (ဘဏ္ဍတိ-ဥစ္စာ)၊ ဒေဝ-အရှင်မင်းမြတ်၊ စောရော-ကို၊ အာနိတော-ဆောင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဂစ္ဆထ-န်လော၊ နံ-ထိုခိုးသူကို၊ မာရေထ-သတ်ကြကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဟံသမာနောဝ-ပြုံးလျက်သာလျှင်၊ သစေပိ ဘဏ္ဍတိ-ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဒေါမနဿစိတ္တေနဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဘဏ္ဍတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဒေါမနဿစိတ်ဖြင့် ပြောပါသော်လည်း၊ သုခဝေါကိဏ္ဍတ္တာ-ဒေါမနဿစိတ်၏ ရှေ့နောက်တို့၌ သုခဝေဒနာဖြင့် ရောပြွမ်းနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-နေသည့်အတွက်၊ အနုပ္ပဗန္ဓာဘာဝါ-ဒေါမနဿစိတ်၏ အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်မှု၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ [စ-မလို၊] ဧတံ-ဤဒေါမနဿစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်းကို၊ ပုထုဇ္ဇနေဟိ-တို့သည်၊ ဒုဇ္ဇာနံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏၊ ဝါ-သိနိုင်ခဲ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၁၈၀။ ဝိနိတဝတ္ထုကထာသု-ဝိနိတဝတ္ထုကထာတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယောနော၌ “ဝိဇ္ဇမာနေ-ထင်ရှားသော” ဟု ထည့်၍ ပဌမဝတ္ထုသို့၌ စပ်၏။

သစေပိဟိ၊ ယေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ “ဒုက္ခဝေဒနံ” ဟူသော စကားကို ခိုင်မြဲစေလို၍ “သစေပိဟိ” စသည်ကိုမိန့်၊ ပြုံးခြင်းကိုဖြစ်စေသော စိတ်သည် သောမနဿစိတ်တည်း၊ သတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသောစိတ်ကား ဒေါမနဿစိတ်တည်း၊ ရှင်ဘုရင်သည် စည်းစိမ်ခံစားရ၍ သောမနဿစိတ်အစဉ်ဖြင့် “သတ်လိုက်”ဟု အမိန့်ချသော စိတ်ဖြစ်၏၊ ထိုစိတ်သည် ဒေါမနဿစိတ်ဖြစ်၍ ဒုက္ခဝေဒနာပါရှိသည်-ဟူလို။

သုခဝေါ၊ ယေ၊ ပုထုဇ္ဇနေဟိ။ ။ ထိုသို့ ဒေါမနဿစိတ်ဖြင့် အမိန့်ချလျှင် အဘယ်ကြောင့် ဒေါမနဿမထင်ရှားသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “သုခဝေါကိဏ္ဍတ္တာ” စသည်မိန့်၊ ဒေါမနဿစိတ်၏ ရှေ့နောက်တို့၌ သုခ (သောမနဿစိတ်) ရောယှက်နေသည့်အတွက် ဒေါမနဿစိတ်က ဆက်ကာဆက်ကာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဒေါမနဿ စိတ်ဖြစ်နေမှန်းကို ပုထုဇ္ဇေများ မသိနိုင်ဘဲရှိရသည်-ဟူလို။ “ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန-ဒေါမနဿစိတ်၏ ရှေ့နောက်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဘောသု ပဿေသု ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခေဟိ အာကိဏ္ဍတ္တာ၊ ဥပ္ပန္နဿစ ဒေါမနဿဿ-ဖြစ်သော ဒေါမနဿ၏လည်း၊ အနုပ္ပဗန္ဓနေန-အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပဝတ္တိယာ အဘာဝတော၊ တဒါ-ထို သတ်မိန့်ပေးရာအခါ၌၊ ဥပ္ပန္နပိ ဒေါမနဿ-သည်၊ န ပကာသတိ-မထင်ရှား၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (ဋီကာ)၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဝေါကိဏ္ဍတ္တာသည် ဟိတ်ကုသာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဘာဝါ စ”ဟု စပါသည်မှာ ပိုဟန်တူသည်၊ ဝိမတိ၌လည်း (စ) မပါ။]

ပဌမဝတ္ထုသမိ-၌၊ ကာရညေနာတိ-ကား၊ တေဘိက္ခု-တို့သည်၊ တဿ-ထို
 ဂိလာနရဟန်း၏၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဂေလညဒုက္ခံ-မကျန်းမာခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ကာရညံ-သနားခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-
 ၍၊ တံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ သီလဝါ-သီလရှိ၏၊ ကတကုသလော- ပြုအပ်ပြီးသော
 ကုသိုလ်ရှိ၏၊ ကသွာ၊ မိယမာနော-သေလတုံသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-
 ကြောင့်၊) ဘာယသိ-ကြောက်ရဘိသနည်း၊ [“မိယမာနော-သေလတုံခြင်းမှ၊
 ဘာယသိ-နည်း”ဟု ရှေးနိဿယများ၌ ပေးသည်၊] သီလဝတော-၏၊
 သဂ္ဂေါနာမ-နတ်ပြည်မည်သည်ကို၊ န ဒုလ္လဘော နန-ခဲယဉ်းသဖြင့် မရအပ်သည်
 မဟုတ်ပါလော၊ ဝါ-မခဲယဉ်းသည် မဟုတ်ပါလော၊ မရဏမတ္တပဋိဗဒ္ဓေါ
 ယေဝ-သေခြင်းမျှနှင့် စပ်သည်သာလျှင်၊ (ဟောတိနန-လော၊ [သေလျှင် သေ
 ချင်း နတ်ပြည်ရောက်ရမည် မဟုတ်ပါလော-ဟုလို၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊
 မရဏတ္ထိကာဝ-သေခြင်းကို အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ပါ
 လျက်၊ မရဏတ္ထိကာဘာဝံ-သေခြင်းကို အလိုရှိသူတို့၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တာ-
 န်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မရဏဝဏ္ဏံ-ကို၊ သံဝဏ္ဏေသု-န်ပြီ၊ သောပိ ဘိက္ခု၊
 တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ သံဝဏ္ဏနာယ-ကြောင့်၊ အာဟာရပစ္စေဒံ-အာဟာရ
 ဖြတ်မှုကို၊ ကတွာ၊ အန္တရာဝ-သေချိန်မရောက်မီအကြား၌သာလျှင်၊ ကာလံ-
 ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တသ္မာ၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နာ-န်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊
 ဝေါဟာရဝသေန-ပြော ရိုးဆိုစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကာရညေန၊ ပေ၊ သံဝဏ္ဏေသုန္တိံ-
 ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ [ပြောရိုးဆိုစဉ်အားဖြင့် “သနားခြင်းကြောင့်”
 ဟု ဆိုသော်လည်း သေစေလိုသော စေတနာ ပါနေသည်-ဟုလို၊] တသ္မာ၊
 ဣဒါနိပိ-လည်း၊ ပဏ္ဍိတေန၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဂိလာနဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-
 ရဟန်း၏အထံ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ မရဏဝဏ္ဏော-ကို၊ န သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗော-ထိုက်၊
 ဟိ-တားဖြစ်သင့်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သံဝဏ္ဏနံ-ချီးမွမ်းကြောင်းစကားကို၊
 သုတွာ၊ အာဟာရပစ္စေဒါဒိနာ-အာဟာရဖြတ်မှု အစရှိသော၊ ဥပက္ကမေန-
 ကြောင့်၊ အာယုသ္မိံ-သည်၊ ဧကဝေနဝါရာဝသေသေ-ဇောတစ်ကြိမ် အကြွင်း
 အကျန် ရှိသေးသည်၊ (သမာနေပိ-သော်လည်း၊) အန္တရာကာလံ သစေ
 ကံရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣမိနာဝ-ဤ ရဟန်းသည်သာ၊ မာရိတော-
 သေစေအပ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ အနုသိဋ္ဌိ-သွန်သင်ခြင်းကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-
 ၏၊ (ကိ)၊ သီလဝတော-၏၊ မဂ္ဂဖလပ္ပတ္တိနာမ-မဂ်ဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်း မည်သည်ကို၊
 အနတ္တရိယာ-မအံ့ဩအပ်ပါ၊ ဝါ-မအံ့ဩလောက်ပါ၊ တသ္မာ ဝိဟာရာဒိသု၊

အာသတ္တိ-ငြိကပ်တွယ် တာမူကို၊ အကတွာ၊ ဗုဒ္ဓဂုတ်-ဘုရား၌ရောက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဘုရားအာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မဂုတ်-တရား၌ရောက်သည် လည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-တရားအာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဃဂုတ်-အရိယာ သံဃာ ၌ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-အရိယာသံဃာအာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ် သော၊ ကာယဂုတ်စ-ဆံအစရှိသော ကောဠာသအပေါင်း၌ရောက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဆံ အစရှိသော ကောဠာသအပေါင်းဟူသော အာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သတိ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ မနသိကာရေ-ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံး သွင်းမှု၌၊ အပ္ပမာဒေါ-မမေ့မလျော့ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်ပါ၏၊ ဣတိ (ဒါတဗ္ဗော)၊ စ-ဆက်၊ မရဏဝဏ္ဏေ-ကို၊ သံဝဏ္ဏိတေပိ-ချီးမွမ်းအပ်ပါသော်လည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တာယ သံဝဏ္ဏနာယ-ကြောင့်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဥပက္ကမံ-ကို၊ အကတွာ အတ္တနော၊ ဓမ္မတာယ (စေ)-သာလျှင်၊ ယထာယုနာ (စေ)-အကြင်အကြင် အသက် အပိုင်းအခြားဖြင့်သာလျှင်၊ ယထာနုသန္နိနာဝ- အကြင် အကြင်အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ မရတိ-၏၊ (တဿ- ထိုရဟန်း၏၊) တပ္ပစ္စယာ--ထိုမိမိသဘောအတိုင်း သေခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်၊ သံဝဏ္ဏနကော-ချီးမွမ်းသော ရဟန်းကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ နကာရေ တဗ္ဗော-မပြုစေထိုက်၊ ဝါ-မဆုံးဖြတ်ထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ န စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဋ္ဌိဝေက္ခိတွာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကိဒိသံ-အဘယ်ကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ပဋ္ဌိဝေက္ခိတဗ္ဗံ-ဆင်ခြင် ထိုက်သနည်း၊ ကိဒိသံ (အာသနံ) န ပဋ္ဌိဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ယံ-အကြင်နေရာသည်၊ သုဒ္ဓံ-သက်သက်သော၊ [အခင်းမပါသော၊] အာသနမေဝ-နေရာထိုင်ခုံချည်း သာ၊ ဟောတိ-၏၊ အပစ္စတ္ထရဏကံ-အခင်းမရှိ၊ [သုဒ္ဓံကိုပင် အပစ္စတ္ထရဏကံ ဟုဖွင့်သည်၊ ဤပါ၌မပါလျှင်လည်းကောင်း၏၊] ယဉ္စ-အကြင်နေရာကိုလည်း၊ အာဂန္တာ၊ ဌိတာနံ-ရပ်နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဿတံယေဝ-မြင်ကုန် စဉ်ပင်၊ အတ္တရိယတိ-ခင်းအပ်၏၊ တံ-ထိုနေရာ ၂ မျိုးကို၊ နပ္ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ-

ယထာယုနာ ယထာနုသန္နိနာဝ။ ။ယထာနုသန္နိနာသည် ယထာယုနာ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ယထာနုသန္နိနာ (တစ်ဘဝအတွက် အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အသက် အပိုင်း အခြားဖြင့်) အထဝါ၊ ယထာနုသန္နိနာတိ ယထာနုပ္ပဗန္ဓေန (အကြင် အကြင် အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းဖြင့်) ယာဝ တသ္မိံ ဘဝေ သန္တာနဿ (ရပ်နာမ်အစဉ်၏) အနုပ္ပဗန္ဓာ (အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်) အဝိစ္ဆိန္နပဝတ္တိ (မပြတ်မစဲ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်း) ဟောတိ၊ တာဝ ဌတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

မဆင်ခြင်ထိုက်၊ ဝါ-ဆင်ခြင်ဖွယ် မလို၊ နိဿိဒိတုံ-မဆင်ခြင်ဘဲ ထိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ယမ္ပိ-အကြင်နေရာကိုလည်း၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ အက္ကမိတွာ-လွမ်းဖီ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣဓ-ဤနေရာ၌၊ နိဿိဒေထ-နံ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကုန်ကြ၏၊ [“အရှင် ဘုရားတို့ ကြွတော်မူကြပါ၊ ဤနေရာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြပါ” ဟု လက်ဖြင့် နေရာကို ဖီ၍ (ပုတ်ပြ၍) ထိုင်ဖို့ရန် နေရာပေးတတ်ကြသည်-ဟူလို၊] တသ္မိပိ-ထိုင်နေရာမျိုး၌လည်း၊ (နိဿိဒိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပဌမမေဝ-မိမိတို့၏ ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဝါ-အလျင်သာလျှင်၊ အာဂန္တော-ရောက်နှင့်၍၊ နိဿိန္နာ-ထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ သည်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ (အာဂတာနံ-လာကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ဩကာသဒါနတ္ထံ-အခွင့်ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊) ဥဒ္ဓံဝါ-အထက်သို့သော်လည်း ကောင်း၊ အဓောဝါ-အောက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ သင်္ကမန္တိ-အကယ်မူ၍လည်း ရွှေ့ပေး ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပစ္စဝေက္ခနကိစ္စံ-ဆင်ခြင်ဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ [ပစ္ဆာပါသော ကြောင့် “အာဂတာနံ ဩကာသဒါနတ္ထံ” ဟု ဋီကာပါဌ်ကို ထည့်ပေးသည်၊ “ပစ္ဆာ” မပါဘဲလည်း အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံပါ၏။]

ယံပိ-အကြင်နေရာကိုလည်း၊ တနုကေန-ပါးလှုပ်သော၊ ဝတ္ထေန-အဝတ်ဖြင့်၊ (ပဋိစ္ဆန္တံ ဟောတိ၌ စပ်၊) ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖုံးထားအပ်သော်၊ တလံ-အောက်အပြင်ကို၊ ဒိဿတိ-မြင်အပ်၏၊ ဧဝံ-ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [“အာသနံ မဉ္ဇူ ပိဌာဒိ” အရ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို “အာသနံ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအာသန၏ အပေါ်၌ အဝတ်ပါးပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဆိုသည်၊] အသ္မိမ္ပိ-ထိုနေ ရာ၌လည်း၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်နေရာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိကစ္ဆေဝ-စောစောကပင်၊ ပါဝါရကောဇဝါဒိဟိ-ခြံထည် ကော်ဇော အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အတ္တတံ-ခင်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုနေရာကို၊ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ၊ သလ္လက္ခေတွာ-(ခြံထည်ကော်ဇောအောက်၌ ကလေးရှိ-မရှိကို) မှတ်သား၍၊ နိဿိဒေတိဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝါ-နိုင်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဃနသာဠကေနာပိ-ထူထဲသော အဝတ်ဖြင့်လည်း၊ အတ္တတေ-သော၊ ယသ္မိ-အကြင်နေရာ၌၊ ဝလိ-အတွန့်သည်၊ နပညာယတိ-မထင်ရှား၊ တံ-ထိုနေရာကို၊ နပုဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ-မဆင်ခြင်ထိုက်၊ ဝါ-ဆင်ခြင်ဖွယ်မလို၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။ [“ဤသို့ နေရာကို ဆင်ခြင်၍ ထိုင်ရမည်” ဟု ပညတ်ရာ၌ လူတို့၏ နေရာကိုသာ ရည်ရွယ်သည်ဟုမှတ်၊ “ပဋိဝေက္ခနဉ္စေဒံ ဂိဟိနံ သန္တကေယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”-ဋီကာ။]

မုသလဝတ္ထုသို့-မုသလဝတ္ထု၌၊ အသဉ္စိစ္စောတိ-ကား၊ အဝဓကစေတနော-
သတ်ကြောင်း စေတနာမရှိပါ။ [“သံစေတနံ-စေ့ဆော်ခြင်း၊ ဝါ-စေ့ဆော်
ကြောင်း စေတနာ၊ သံဉ္စိစ္စ-ခြင်း၊ ဝါ-နာ၊ သံ+စိတ-ဏှပစ္စည်း၊ နတ္ထိ သဉ္စိစ္စ
ယဿာတိ အသဉ္စိစ္စော” ဟု ပြုစေလိုသောကြောင့် “အသဉ္စိစ္စောတိ အဝဓက
စေတနော” ဟု ဖွင့်သည်။] ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝိရဒ္ဓပယောဂေါ-
ချွတ်ယွင်းသော ပယောဂရှိ၏၊ ဝါ-ပြုလုပ်ပုံလွဲ၏၊ [ကျည်ပွေ့ ၂ ချောင်းပူး၍
ထောင်ထားရာဝယ် ၂ ချောင်းစလုံး တစ်ပြိုင်နက် ယူရမည်ဖြစ်ပါလျက်
တစ်ချောင်း ကိုသာ ဆွဲယူခြင်းကြောင့် “ဝိရဒ္ဓပယောဂေါ” ဟု ဆိုသည်၊]
တေန-ကြောင့်၊ အသဉ္စိစ္စော အဟန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ဥဒုက္ခလဝတ္ထု-
သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ ပဌမဝတ္ထုသို့-၌၊ ဘိက္ခု
သံဃဿ-၏၊ ပဋိဗန္ဓ-ဆွမ်းစားခြင်း၏ အနှောင့်အယှက်ကို၊ မာ အကာသိ-
လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ပဏာမေသိ-တွန်းလိုက်ပြီ၊ ဒုတိယဝတ္ထုသို့-၌၊
သံဃမဇ္ဈေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဂဏမဇ္ဈေပိ-၌လည်းကောင်း၊ မဟလ္လကတ္ထေ
ရဿ-သက်ကြီးထေရ်၏၊ ပုတ္တော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆို
အပ်သည်၊ ဝါ-အပြောခံရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေန ဝစနေန-သည်၊ အဋ္ဌိယမာနော-
နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အယံ-ဤအဘ ရဟန်းကြီးသည်၊ မရတု-
သေပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဏာမေသိ၊ တတိယဝတ္ထုသို့-၌၊ တဿ-
ထိုရဟန်း၏၊ ဒုက္ခပ္ပာဒနေန-ဒုက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-(ဟောတိ)။

၁၈၁။ တတော-ထိုဝတ္ထုမှ၊ ပရာနိ-န်သော၊ တီဏိ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊
ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-န်သည်သာ။

ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထုသို့-၌၊ သာရဏီယဓမ္မပူရကော-သာရဏီယ
အကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်သော၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ အဂ္ဂပိဏ္ဍ-ဦးဦးဖျားဖျားဆွမ်းကို၊
သဗြဟ္မစာရိနံ-တို့အား၊ ဒတွာဝ-လှူပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-မှသာလျှင်၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏၊

ပတိဗန္ဓ။ ။ပတိဗန္ဓန္တိ ဘောဇနပတိဗန္ဓ (ဆွမ်းစားခြင်း၏ အနှောင့်အယှက်ကို၊
ဘောဇနန္တ ရာယန္တိဝုတ္တံ ဟောတိ၊-ဋီကာ၊ “ဆွမ်းမစားဘဲစောင့်နေရသော ရဟန်းတို့အား
ဆွမ်းစားခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို မပြုပါနှင့်” ဟူလို၊ “ပတိပုဗ္ဗ ဗန္ဓဓာတ်သည် ကာရိယပတိဃာ
တ-အလုပ်ကိစ္စကို (အကျိုးကို) တားမြစ်နှောင့်ယှက်ခြင်းအနက်ဟော” ဟု ထောမနိမိ
ဖွင့်၏။

သာရဏီယဓမ္မပူရကော။ ။မိမိဆွမ်းခံရသော ဆွမ်းကို သူတစ်ပါးအား မထေရ်
ကြီးမှစ၍ လှူရ၏၊ အားလုံးကုန်သွားလျှင် ထပ်၍ဆွမ်းခံရ၏၊ ပြန်လာလျှင် ထပ်၍လှူရ၏၊
အားလုံးမယူဘဲ ကျန်နေသော ဆွမ်းကိုသာ စားရသည်၊ ဤသို့ ကျင့်သူကို သာရဏီယ
အကျင့်ဖြည့်သူဟု ခေါ်သည်၊ သာရိယတေ-ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်စေအပ်၏၊ ဣတိ

တေန-ကြောင့်၊ အဂ္ဂကာရိကံ အဒါသီတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ အဂ္ဂကာရိကန္တိ-ကား၊ အဂ္ဂကိရိယံ-ဦးဦးဖျားဖျား ပြုခြင်းကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ လဒ္ဓပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ (ဒေတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဂ္ဂဂ္ဂံ-အမွန်အမြတ်ဖြစ်သော၊ ပဏီတပဏီတံ-သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ (ဒေတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဒါနသင်္ခါတာ-ပေးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ယာ အဂ္ဂကိရိယာ-အကြင်ဦးဦးဖျားဖျားပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုဦးဦးဖျားဖျားပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ၊ [ရှေ့နည်း၌အဂ္ဂသဒ္ဓါ ဦးဦးဖျားဖျား အနက်ဟော၊ နောက်နည်း၌ အမွန်အမြတ်ဟောတည်း။] ဟိ-မှန်၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဌာယ အဒါသိ-လှူပြီ၊ တေဘိက္ခူတိ-ကား၊ ထေရာသနတော၊ ပဌာယ-၍၊ ပရိဘုတ္တံ ပိဏ္ဏပါတာ-သုံးဆောင်အပ်ပြီးသော ဆွမ်းရှိကုန်သော၊ ဝါ-ဆွမ်းသုံးဆောင်ပြီး ကုန်သော၊ တေဘိက္ခူ-တို့သည်၊ [ပါဠိတော် “ကာလမကံသု”၌စပ်၊] သဗ္ဗေ ပိ-န်သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ကာလံ-ကို၊ အကံသုကိရ-ပြုကြကုန် သတတ်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အသဒ္ဓေသု-သဒ္ဓါမရှိကုန်သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေသု-မိစ္ဆာအယူ ရှိကုန်သော၊ ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ သက္ကစ္စံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ပဏီတဘောဇနံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ အနုပပရိက္ခိတွာ-မစူးစမ်းမှု၍၊ အတ္တနာ-

သာရဏီယော-ရက်အနည်းငယ်မျှ ကျင့်၍ မပြီး၊ ၁၂ နှစ်ကြာအောင် ကျင့်ရသဖြင့် ရှည် သောကာလသို့ ရောက်စေအပ်သော (နှစ်ရှည် ကျင့်ရသော) အကျင့်တည်း၊ တစ်နည်း- သရိတဗ္ဗောတိ သာရဏီယော-အမြဲမပြတ် အမှတ်ရလျက် မမေ့မလျော့ ကျင့်အပ်သော အကျင့်၊ တစ်ရက်တလေ မကျင့်မိလျှင် အစက ပြန်၍ကျင့်ရသော အကျင့်တည်း။

အဂ္ဂကာရိကံ။ ။ကရဏံ-ပြုခြင်း၊ ကာရိကာ-ခြင်း၊ (ဏျပစ္စည်း ဘောအနက် သက်၊ ယကို ကပြ၊) ဤသို့ ဘာဝသာနေကို ပြလို၍ “အဂ္ဂကိရိယံ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင်၊ ထိုအမှုအရာကြိယာကို ပေးလှူ၍ မဖြစ်၊ ထိုပေးလှူခြင်းကြိယာနှင့် ယှဉ်နေသောဆွမ်းကိုသာ ပေးလှူ၍ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဌာနီ ပေးလှူခြင်းကြိယာကို ဌာနဆွမ်းပေါ် တင်စား၍ ဌာနျူပစာ-အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် ဆွမ်းကိုအရကောက်ပါ၊ [အဂ္ဂဿ-ဦးဦးဖျားဖျား ကို+ကာရိကာ အဂ္ဂကာရိကာ၊ အဂ္ဂကာရိကန္တိ ဧတ္ထ ကာရိကာသဒ္ဓဿ ဘာဝဝစနတ္တာ အဂ္ဂကြိယန္တိ အတ္ထံ ဝတ္တာပိ ယသ္မာ ကြိယံ ဒါတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ဒါနသင်္ခါတာယ အဂ္ဂကြိယာယ ယုတ္တံ ပိဏ္ဏပါတမေဝ ဣဓ ဥပစာရဂုတ္တိယာ အဂ္ဂကိရိယာတိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ ပဌမံ လဒ္ဓပိဏ္ဏပါတန္တိ အာဒိ။-ဋီကာ။]

ကိုယ်တိုင်လည်း၊ နေဝ ပရိဘုဂ္ဂိတဗ္ဗ-မသုံးဆောင်ရာ၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့ အားလည်း၊ န ဒါတဗ္ဗ-မပေးရာ၊ အာဘိဒေါသိကံ-သိုးလေပြီးသော၊ ယမ္မိဘတ္တံဝါ-အကြင်ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယမ္မိ ခဇ္ဇကံဝါ-အကြင် ခဲဖွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမှ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ တမ္မိ-ထိုဘောဇဉ်ခဲဖွယ်ကိုလည်း၊ န ပရိဘုဂ္ဂိတဗ္ဗ-ရာ၊ ဟိ-တားမြစ်သင့်၏၊ အပိဟိတ ဝတ္ထုမ္မိ-မပိတ်အပ်သော ဝတ္ထုလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ပိတ်အပ်သော ဝတ္ထု မရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒိဟိ-မြေ၊ ကင်းမြီးကောက် အစရှိ သော အဆိပ်ရှိသော သတ္တုတို့သည်၊ အဓိသယိတံ-ကိန်းအောင်းအပ်သော၊ ဆဇ္ဇနီယဓမ္မ-စွန့်ပစ်ထိုက်သော သဘောရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ တာနိ ကုလာနိ-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးတို့သည်၊ ဒေန္တိ-န်၏၊ ဂန္ဓဟလိဒ္ဓါဒိမက္ခိတောပိ- နံ၊ သာနန္ဒင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ တတော- ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမှ၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ နဂဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-နည်း)၊ ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ သရီရေ-၌၊ ရောဂဋ္ဌာနာနိ- ရောဂါ ရှိသော အရပ်တို့ကို၊ ပုဉ္ဇိတွာ-သုတ်ပြီး၍၊ ထပိတဘတ္တမ္မိ-ထားအပ်သော ထမင်းကိုလည်း၊ တာနိ-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလူမျိုးတို့သည်၊ ဒါတဗ္ဗ-(ရဟန်းတို့အား) ပေးထိုက်၏ဟူ၍၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (န ဂဟေတဗ္ဗော-ထိုက်)။

ဝိမံသနဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ ဝိမံသမာနော-စူးစမ်းလသော်၊ ဝါ-စူးစမ်းသော ရဟန်းသည်၊ ဒွေ-၂ မျိုးတို့ကို၊ ဝိမံသတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤအဆိပ်သည်၊ မာရေတုံ- သေစေခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိနုခေါ-စွမ်းနိုင်လေသလော၊ နော (သက္ကောတိ နုခေါ)-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိသံဝါ-အဆိပ်ကိုသော်လည်း၊ ဝိမံသတိ-၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဣမံဝိသံ-ကို၊ ခါဒိတွာ-ပြီး၍၊ မရေယျနုခေါ-သေရာ အံ့လော၊ နော (မရေယျနုခေါ)-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဂ္ဂလံဝါ-လည်း ဝိမံသတိ- ၏၊ ဥဘယထာပိ-ဖြင့်လည်း၊ ဝိမံသာဓိပ္ပာယေန-စူးစမ်းခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုဖြင့်၊ ဒိဇ္ဇေ-ပေးအပ်သော်၊ မရတုဝါ-သေမှုလည်း သေပစေ၊ မာ (မရတု) ဝါ-စေ၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဣဒံဝိသံ-သည်၊ ဧတံ-ဤရဟန်းကို၊ မာရေတု-သတ်ပါစေ၊ ဣတိ ဧဝံဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ ဝိသံ- ကို၊ ခါဒိတွာ-၍၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ မရတု-သေပါစေ၊ ဣတိ ဧဝံဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဇ္ဇေ-သော်၊ သစေ မရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကံ၊ နော စေ မရတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထုလ္လစ္စယံ။

၁၈၂-၃။ ဣတော-ဤဝတ္ထုမှ၊ ပရာနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ-န်သော၊ သိလာဝတ္ထုနိ-သိလာဝတ္ထုတို့သည်လည်း ကောင်း၊ တီဏိ-၃ ခုစီကုန်သော၊

ဣဒ္ဓက၊ ပေ၊ ဝတ္ထုနိစ-ဣဒ္ဓကဝတ္ထု၊ ဝါသိဝတ္ထု၊ ဂေါပါနသိဝတ္ထုတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-သာ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရစသည် မဖက် သက်သက်၊ သိလာဒီနိယေဝ-ကျောက်အစရှိသည်တို့၏သာ၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အယံ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ-ဤအာပတ်အနာပတ်အပြားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရနိခါဒနဝေမာဒီနမ္ပိ-ဆောက်ပုတ်၊ ဆောက်၊ လက်ခတ် အစရှိသည်တို့ ၏လည်း၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ (အယံ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ-သည်၊) ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတမ္ပိ-မလာသော ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရ စသည်ကိုလည်း၊ အာဂတနယေနေဝ-လာသော သိလာစသည်တို့၏ နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတမ္ပိ-၏၊ [ဆောက်ကို ပုတ်ခတ်ကြောင်းဖြစ်သော လက်ရိုက်ကို ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရ (ဆောက်ပုတ်)ဟု ခေါ်သည်၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရန္တိနိခါဒနမုဂ္ဂရံ-ဋီကာ၊ “ဒဏ္ဍ-ဒုတ် လှံတံ၊ မုဂ္ဂရ-ဆောက်ပုတ်” ဟု အရာဝတ္ထု ၂ မျိုးခွဲ၍လည်း ဖွင့်ကြသေး၏။]

အဋ္ဌကဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ဝေဟာသမဇ္ဈော-ကောင်းကင်၌ တည်သော ညောင် စောင်းတို့၊ (မြင့်သောအရပ်၌တည်သော ညောင်စောင်း-ဟူလို၊) ဝါ-ငြိမ်းကို၊ အဋ္ဌကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ယံ-ယင်းငြိမ်းကို၊ သေတကမ္မ၊ ပေ၊ ကမ္မာဒိနံ-ဆေးဖြူသုတ်မှု၊ ပန်းပြောက်ပြုမှု၊ နွယ်ကြောင်းပြုမှု အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ဝတ္ထုတို့၌၊ အာဝုသော၊ ပေ၊ ဗန္ဓာဟိတိ-ကား၊ မရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သောအလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယတြ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတော-တည်သောရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ ခါဏုနာဝါ-သစ်ငုတ်သည်သော်လည်း၊ ဘိဇ္ဇေယျ-ဖောက်ခွဲအပ်ရာ၏၊ သောဗ္ဗ ပပါတာဒိသုဝါ-ထုံးအိုင် ကမ်းပါးပြတ် အစရှိသည်တို့၌ သော်လည်း၊ မရေယျ-သေရာ၏၊ ပေ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ပြောရာ၌၊ ကောစိ-အချို့ ရဟန်းသည်၊ ဥပရိ-၌၊ ဌာနံ-အရပ်ကို၊ နိယာမေတိ-မှတ်သား၏၊ (ကိံ) ဣတော-ဤအရပ်မှ၊ ပတိတွာ-၍၊ မရိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (နိယာမေတိ)၊ ကောစိ-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဌာနံ (နိယာမေတိ)၊ (ကိံ)၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ ပတိတွာ မရိဿတိ၊ ဣတိ-သို့၊ (နိယာမေတိ)၊ ကောစိ-သည်၊ ဥဘယမ္ပိ-အထက်အောက် ၂ ရပ်လုံးကိုလည်း၊ (နိယာမေတိ)၊ (ကိံ)၊ ဣတော-မှ၊ ဣဓ-သို့၊ ပတိတွာ မရိဿတိ၊ ဣတိ (နိယာမေတိ)၊ တတြ-ထိုသို့မှတ်သားရာ၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥပရိ-၌၊ နိယာမိတဌာနာ-မှတ်သားအပ်သောအရပ် မှ၊ အပတိတွာ-၍၊ အညတော-အခြားအရပ်မှ၊ ပတတိ-အံ့၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ နိယမိတဌာနေဝါ-မှတ်သားအပ်သောအရပ်၌မူလည်း၊ အပတိတွာ၊ အညတ္ထ-၌၊

ပတတိ-အံ၊ ဥဘယနိယာမေ-၂ ပါးစုံကိုမှတ်သားခြင်း၌၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊
ဧကံဝါ-တစ်ခုမူလည်း၊ ဝိရာဇေတွာ-ချွတ်ယွင်းစေ၍၊ ပတတိ-အံ၊ တသ္မိ-
ထိုရဟန်းသည်၊ မတေ-သေလသော်၊ ဝိသင်္ကေတတ္တာ-အမှတ်အသားလွဲသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ဝိဟာရဏ္ဏာဒနဝတ္ထုသ္မိဝိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-
တည်း။

အနဘိရတိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ (ဂုဇ္ဈိ-လျှို့ဝှက်သော အနက်ကို၊ ကိရ
ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ-ထုတ်၍ပြဦးအံ၊) သော ဘိက္ခု-သည်၊ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ-
ကာမဝိတက် အစရှိသည်တို့၏၊ သမုဒါစာရ်-မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒိသွာ-၍၊
နိဝါရေတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ အသကေက္ကာန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-
ကြောင့်၊) သာသနေ-၌၊ အနဘိရတော-မမွေ့မလျော်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂိဟိ
ဘာဝါဘိမုခေါ-လူ့အဖြစ်သို့ ရှေးရှုသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊
စိန္တေသိ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ယာဝ-လောက်၊ သီလဘေဒံ-သီလပျက်ခြင်းသို့၊ န ပါပု
ဏာမိ-မရောက်သေး၊ တာဝ-ထိုသီလမပျက်သေးမီ၊ မရိဿာမိ-သေတော့အံ၊
ဣတိ-သို့၊ (စိန္တေသိ)၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ တံ ပဗ္ဗတံ-သို့၊ (ပါဠိတော်၌
လာသော ထိုဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သို့၊) အဘိရဟိတွာ-တက်ပြီး၍၊ ပပါတေ-
ချောက် ကမ်းပါး၌၊ ပပတန္တော-ခုန်ချလသော်၊ အညတရ်-အမှတ်မရှိ တစ်
ယောက်သော၊ ဝိလိဝကာရ်-နှီးရွှေသမားကို၊ ဩတ္တရိတွာ-လွမ်းဖိ၍၊ မာရေသိ-
သေစေပြီ၊ ဝိလိဝကာရန္တိ-ကား၊ ဝေဏုကာရ်-ဝါးကို ပြုတတ်သူကို၊ (ဝါးကို
နှီးဖြစ်အောင်ပြုတတ်သူ=နှီးရွှေသမား) န စ ဘိက္ခဝေ အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗန္တိ-
ကား၊ အတ္တာ-မိမိကို၊ န ပါတေတဗ္ဗော-မကျစေထိုက်၊ ဝါ-ခုန်မချထိုက်၊
ပန-ဆက်၊ ဧတံ-ဤ အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗဟူသော စကားကို၊ ဝိဘတ္တိဗျတ္တ
ယေန-ဝိဘတ်၏ ပြောင်းပြန် ပြန်ခြင်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“န အတ္တာ ပါတေတဗ္ဗော”
ဟု ပဌမာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုထိုက်လျက် “န အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ”ဟု နှစ်ပုဒ်လုံး
ဒုတိယဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုထားသည်-ဟူလို၊]

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ ကေဝလံ-အခြားဥပက္ကမ မဖက် သက်သက်၊
န ပါတေတဗ္ဗံ-မကျစေထိုက်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ အညေနပိ-မိမိကိုယ်ကို
ခုန်ချခြင်းမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ယေနကေစိ-သော၊ ဥပက္ကမေန-ဖြင့်၊
အန္တမသော-ဖြင့်၊ အာဟာရပစ္စေဒေနပိ-အာဟာရကိုဖြတ်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ န
မာရေတဗ္ဗော-မသေစေထိုက်၊ ဝါ-သေအောင်မလုပ်ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ယောပိ-
အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဂိလာနော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘောသဇ္ဇေ-သည်၊
ဝိဇ္ဇမာနေစ-ထင်ရှားရှိပါလျက်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကေသု-ပြုစုလုပ်ကျွေးသူ

တို့သည်၊ (ဝိဇ္ဇမာနေသု) စ-န်လျက်လည်းကောင်း၊ မရိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဟာရံ၊ ဥပစ္ဆန္နတိ-၏၊ (တဿ) ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ (ဟောတိ)၊ ပန-အနွယကာ၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ မဟာအာဗာဓော-သည်၊ စိရာနုဗန္ဓော-ကြာမြင့်စွာ အဆက်မပြတ်ဖွဲ့စပ်သည်၊ ဝါ-ကြာမြင့်စွာ လိုက်နေသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တာ-လုပ်ကျွေးကြရကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်၏၊ ဇီရုစ္ဆန္တိ-စက်ဆုပ်ကြကုန်၏၊ ကဒါ-၌၊ ဂိလာနတော-ဂိလာနရဟန်းမှ၊ မုစ္ဆိဿာမနုခေါ-လွတ်မြောက်ရပါကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ-တွေး၍၊ အဇ္ဈိယန္တိ-နှိပ်စက်အပ်သူကဲ့သို့ ပြုကြကုန်၏၊ သော-ထိုဂိလာနရဟန်းသည်၊ အယံ အတ္တဘာဝေါ-ဤအတ္တဘောသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိဇဇိယမာနောပိ-လုပ်ကျွေးမွေးမြူအပ်ပါသော်လည်း၊ န တိဋ္ဌတိ-မတည်တံ့နိုင်၊ ဘိက္ခုစ-လုပ်ကျွေးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းရှာကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ အာဟာရံ-ကို၊ သစေဥပစ္ဆန္နတိ၊ ဘောသန္တံ (သစေ) န သေဝတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အယံရောဂေါ-သည်၊ ခရော-ကြမ်းတမ်း၏၊ အာယုသင်္ခါရာ-ကရဇကာယကို ပြုစီမံတတ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေတို့သည်၊ န တိဋ္ဌန္တိ-မတည်တံ့ကုန်၊ မေ-သည်၊ အယဉ္စ ဝိသေသာဓိဂမော-ဤတရားထူးကိုရခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ဟတ္ထပွတ္တောဝိယ-လက်သို့၊ ရောက်နေသကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (အာဟာရံ) ဥပစ္ဆန္နတိ-အံ့၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ [သမာဓိ၊ ဝိပဿနာတစ်ပါးပါး အလွန်ထင်ရှားသည်အတွက် လက်သို့ရောက်နေသကဲ့သို့ ထင်ရသောအခါ၌ အာဟာရကို စားနေလျှင် ရလက်စ သမာဓိဝိပဿနာများ ပျောက်ပျက်သွားမည်စိုးသဖြင့် မပျောက်ပျက်ရအောင် အာဟာရဖြတ်လျှင်အပ်၏-ဟူလို၊] အဂိလာနဿာပိ-ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဥပ္ပန္နသံဝေဂဿ-ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်ဖြစ်၍၊ အာဟာရ ပရိယေသနံနာမ-အာဟာရကို ရှာရခြင်းမည်သည်၊ ပပဉ္စော-ကိစ္စလုပ်ငန်းကို ချဲ့ထွင်တတ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ-ကိုသာ၊ အနုယုဉ္ဇိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနသိသေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဥပစ္ဆန္နန္တဿ-အာဟာရကို ဖြတ်လသော်၊ ဝါ-သော၊ (အဂိလာနဿာပိ-၏လည်း၊ အာဟာရပစ္စေဒေါ-သည်၊) ဝဇ္ဇတိ၊ ဝိသေသာဓိဂမံ-လောကုတ္တရာတရားထူးကို ရခြင်းကို၊ ဗျာကရိတွာ-ပြောပြပြီး၍၊ ဝါ-ပြောပြပြီးမှ၊ အာဟာရံ ဥပစ္ဆန္နတိ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သဘာဂါနံ-သဘောတူကုန်သော လန္တိဘိက္ခုနံ-လန္တိရဟန်းတို့အား၊ ကထေတုံ-တရားထူးကြောင်းကို ပြောပြခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ [ထို လန္တိတို့က အာဟာရကို တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ဂိလာနကို ပြုစုမည်

ဖြစ်ရကား သံသယမရှိဘဲ စားသင့်သောကြောင့် အာဟာရမဖြစ်ကောင်း-
ဟူလို။]

သိလာဝတ္ထုသို့-ဝတ္ထု၌၊ ဒဝါယာတိ-ကား၊ ဒဝေန-မြူးတူးခြင်းဖြင့်၊
ဟဿေန-ရယ်ရွယ်ခြင်းဖြင့်၊ ခိန္နာယ-ကစားခြင်းဖြင့်၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊
သိလန္တိ-ကား၊ ပါသာဏံ-ကျောက်ခဲကို၊ (ပဝိဇ္ဇိသု-လိုမ့်ချကြကုန်ပြီ)၊ စ-
ဆက်၊ ကေဝလံ-ဒါရုဇဏ္ဍစသည်မဖက် သက်သက်၊ ပါသာဏံ-ကိုသာ၊
(ပဝိဇ္ဇိတုံ-ငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-ကား၊ န-သေး၊) အညမ္ဗိ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဒါရု
ဇဏ္ဍဝါ-သစ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သစ်တုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊
ဣဋ္ဌကဇဏ္ဍဝါ-အုတ်ကျိုးအုတ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေနဝါ-လက်
ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယန္တကေနဝါ-ယန္တရားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိဇ္ဇိတုံ-
ငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ စေတိယာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပါသာဏာဒယော-
တို့ကို၊ ဟသန္တာ ဟသန္တာ-ရယ်မောကုန်ရယ်မောကုန်လျက်၊ ပဝဋ္ဋန္တိပိ-
လိုမ့်လည်းလိုမ့်ပေးကြကုန်၏၊ ခိပန္တိပိ-ပစ်လည်းပစ်ပေးကြကုန်၏၊ ဥက္ခိပန္တိပိ-
မြှောက်လည်းမြှောက်ပေးကြကုန်၏၊ ကမ္မသမယော--အလုပ်လုပ်ရာအခါတည်း၊
ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အညမ္ဗိ-သော၊ ဤဒိသံ-သော၊ နဝကမ္မံ-အမှု
သစ်ကို၊ ကရေန္တာဝါ-ပြုကုန်စင်သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍကံ-သင်္ကန်းစသော
ဘဏ္ဍာကို၊ ဇောဝန္တာဝါ-ဖွပ်လျှော်ကုန်စင်သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခံဝါ-သစ်တုံး
ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (နဝကမ္မံဝါကရေန္တာအတွက်)၊ ဇောဝနဒဏ္ဍကံဝါ-
သင်္ကန်းစသည်ကို ဖွပ်လျှော်ကြောင်း ဒုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဘဏ္ဍကံဝါ
ဇောဝန္တာအတွက်)၊ ဥက္ခိပိတွာ-၍၊ ပဝိဇ္ဇန္တိ-နံ၏၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဘတ္ထဝိသဂ္ဂကာ
လာဒိသု-ဆွမ်းစားရာအခါ အစရှိသည်တို့၌၊ ကာကေဝါ-တို့ကိုသော် လည်း
ကောင်း၊ သေဏေဝါ-ခွေးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပလာပေတိ၌စပ်)၊ ကဋ္ဌဝါ-
သစ်သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကထလံဝါ-အိုးခြမ်းကွဲကိုသော် လည်းကောင်း၊
ခိပိတွာ-၍၊ ပလာပေတိ-ပြေးစေအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ [ပလာယဇာတ်ဖြစ်၍
“ပလာ ယေတိ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်းသည်။]

၁၈၄။ သေဒနာဒိဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ သဗ္ဗာနေဝ-တို့သည်ပင်၊ ဥတ္တာနတ္တာနိ-နံ၏၊
စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုတို့၌၊ အဟံ-သည်၊ ကုက္ကုစ္စကော-ကုက္ကုစ္စကိုပြုတတ်၏၊

သိလန္တိ။ ။ “သိလာတိ ပါသာဏော၊ န ကေဝလဉ္စ ပါသာဏော”ဟု စာအုပ်
များ၌ ပဌမန္တချည်းရှိ၏။ “သိလံ ပဝိဇ္ဇိသု”ဟု ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် “သိလန္တိပါသာ
ဏံ”ဟု ဒုတိယန္တရှိရမည်၊ န ကေဝလဉ္စ ဝါကျ၌လည်း နောက်ဝါကျမှ “ပဝိဇ္ဇိတုံ န
ဝဋ္ဋတိ” ကို ယူ၍ စပ်ရိုးရှိသောကြောင့် “ပါသာဏံ”ဟုပင် ဒုတိယန္တ ရှိရမည်။

ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ-ဂိလာနကို လုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ န
ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ ဟိတကာမတာယ-ဂိလာန၏စီးပွားကို
အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဂိလာနဿ-၏၊ ဗလာဗလဉ္စ-အားရှိ
အားမရှိကိုလည်းကောင်း၊ ရုစိဉ္စ- အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ သပ္ပာယာသပ္ပာယဉ္စ-
လျောက်ပတ်သည် မလျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသလ္လက္ခေတွာ-
မှတ်သား၍၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ [“ငါ့ပယောဂကြောင့် သေသွားလျှင်
ငါ့မှာအပြစ်ရှိလေမလား” စသည်ဖြင့် ကုက္ကုစ္စကို ပြုတတ်သူဖြစ်သည်-ဟု
နှလုံးသွင်း မပြုဘဲမနေရ၊ ဂိလာန၏ ဟိတကို လိုလားသောစိတ်ဖြင့် ဂိလာန၏
အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း လျောက် ပတ်သော အစားအသောက်ကိုလည်းကောင်း
ရအောင်ရှာ၍ပြုစုလုပ်ကျွေးပါ-ဟူလို။]

၁၈၅-၇။ ဇာရဂမ္ဘိနိဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ ပဝုတ္ထပတိကာတိ-ကား၊ ပဝါသံ-ကင်း၍နေရာ
အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂတပတိကာ-သွားသောလင်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ [ပဝါသံ-
ကို ကြည့်၍ ပပုဗ္ဗဝသဇာတ်၊ တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရကား “ပဝုတ္ထ” ဟု ရှိရမည်]
ဂဗ္ဘပါတနန္တိ-ကား၊ ပရိဘုတ္တေန-စားအပ်သော၊ ယေန-အကြင်ဆေးကြောင့်၊
ဂဗ္ဘော-ကိုယ်ဝန်သည်၊ ပတတိ-ကျ၏၊ တာဒိသံ-သော၊ ဘေသန္တံ-ကို၊
(ဇာနာဟိ-သိပါလော)၊ [ပါတနံ-၌ ပတဇာတ်၊ ဧပပစ္စည်းဖြစ်၍ “ကျစေတတ်
သော ဆေးကို” ဟု ပေး၊ “ပြီးစေတတ်က၊ ပြီးကြောင်းရ၏” ကဲ့သို့ကျစေတတ်က၊
ကျကြောင်းအနက်လည်းရသဖြင့် “ကျကြောင်းဆေးကို” ဟုလည်းပေးကြ၏၊]
ဒွေပဇာပတိကာဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-န်သည်သာ၊ ဂဗ္ဘမဒ္ဒနဝတ္ထု
သ္မိံ-၌၊ မဒ္ဒိတွာ-နှိပ်နယ်၍၊ ပါတေဟိ-ကျစေလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-
သော်၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ဝါ-ကို၊ မဒ္ဒါပေတွာ-နှိပ်နယ်စေ၍၊ ပါတေတိ-
အံ၊ ဝိသင်္ကေတံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ မဒ္ဒါပေတွာ-စေ၍၊ ပါတာပေဟိ-ကျပစေဟု
စေခိုင်းလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-ရာ၌လည်း၊ သယံ-တိုင်၊ မဒ္ဒိတွာ-၍၊
ပါတေတိ-အံ၊ ဝိသင်္ကေတမေဝ (ဟောတိ)၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ
(တတိယပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပရိယာယောနာမ-ပရိယာယ်မည်သည်၊
ဝါ-ပရိယာယ်ကြောင့် အာပတ်မှလွတ်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
ဂဗ္ဘာနာမ-မည်သည်၊ မဒ္ဒိတေ-မိုက်ကိုနှိပ်အပ်သော်၊ ပတတိ-ကျ၏၊ ဣတိ-
သို့၊ ဝုတ္တေ-ပရိယာယ်အားဖြင့် ဆိုအပ်သော်၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ သယံဝါ-
ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ မဒ္ဒတု-စေ၊ အညေနဝါ-သည်မူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊
မဒ္ဒါပေတွာ-စေ၍၊ ပါတေတု-စေ၊ ဝိသင်္ကေတော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပါရာဇိကမေဝ-
ပင်တည်း၊ တာပနဝတ္ထုသ္မိံ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း။

ဝဉ္စိတ္တိ ဝတ္ထုသွံ၌၊ ယာ-အကြင်မိန်းမသည်၊ ဂဗ္ဘ-ကို၊ န ဂဏှာတိ-မယူနိုင်၊ (သာ-သည်၊) ဝဉ္စိတ္တိ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-မိန်းမမြို့မည်၏၊ ဂဗ္ဘ-ကို၊ အဂဏှာနကဏ္ဍတ္တိနာမ-မယူနိုင်သော မိန်းမမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ယဿာ-အကြင်မိန်းမ၏၊ ဝါ-သည်၊ ဂဟိတော-ယူအပ်သည်၊ (သမာနော) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂဗ္ဘော-ကိုယ်ဝန်သည်၊ နသဏှာတိ-ကောင်းစွာမတည်၊ တံယေဝ-(ကိုယ်ဝန်မတည်နိုင်ရာ) ထိုမိန်းမကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဧတံ-ဤဝဉ္စိတ္တိ ဟူသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဥတုသမယေ-ဥတုလာရာအခါ၌၊ သဗ္ဗာ-န်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဂဗ္ဘဂဏှန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ယူပါကုန်သော်လည်း၊ ယာ အယံ-အကြင်မိန်းမကို၊ ဝဉ္စာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿာ-၏၊ ကုစ္ဆိယံ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ-ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့၏၊ အကုသလဝိပါကော-သည်၊ သမ္မာပုဏ္ဏာတိ-ကောင်းစွာ ရောက်လာ၏၊ တေ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရိတ္တကုသလဝိပါကေန-အနည်းငယ်သော ကုသိုလ်၏အကျိုးကြောင့်၊ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ-ယူအပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သည်၊ အကုသလဝိပါကေန-သည်၊ အဘိဘူတာ-လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိနဿန္တိ-ပျက်စီးကုန်၏။

ဟိ-မှန်၊ အဘိနဝပဋိသန္ဓိယံယေဝ-အသစ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေအခါ၌ သာလျှင်၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေ တည်စအခါ၌သာလျှင်၊ ကမ္မာနုဘာဝေန-ကံ၏အာနုဘော်ကြောင့်၊ ဝါတေနဝါ-လေကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဏကေဟိဝါ-ပိုးငယ်တို့ကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဂဗ္ဘော-သည်၊ န သဏှာတိ၊ ဝါတော-လေပူသည်၊ သောသေတွာ-ခြောက်စေ၍၊ အန္တရဓာပေတိ-၏၊ ပါဏကာ-တို့သည်၊ ခါဒိတွာ-၍၊ (အန္တရဓာပေန္တိ-ကုန်၏၊) ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ (ကတောဉ်စပ်၊)

ဝဉ္စိတ္တိ။ ။သက္ကတဉ် ဗန္ဓဓာတ်၊ ယက်ပစ္စည်းဖြင့် “ဗန္ဓ”ဟု ရှိ၏၊ “ဗန္ဓယတိ-ချစ်ခြင်းဟူသော အစေးဖြင့်ဖွဲ့တတ်၏၊ ဣတိ ဗန္ဓာ”ဟု ပြု၊ ပါဠိ၌ ဗကို ဝပြု၊ (န်)ကိုဥ၊ ချကိုဈပြု၍ “ဝဉ္စာ”ဟု ဖြစ်၏၊ သားသမီး အဖတ်မတင်သော မိန်းမ(အမြို့မ) ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ အသီးမသီးသော သစ်ပင်(အဖိုပင်)ကိုလည်း ဟောသည်။

ဂဗ္ဘော န သဏှာတိ။ ။“ကမ္မာနုဘာဝေန”ဟု ကံကို အရင်းခံ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် “ဝါတေန၊ ပါဏကေဟိ”ဟု အကြောင်း ၂ ပါးသာလာသည်၊ လေကြောင့် မတည်သည်ဖြစ်စေ၊ ပိုးငယ်တို့ကြောင့် မတည်သည်ဖြစ်စေ အရင်းခံ ကံ၏ မကောင်းခြင်းကား ပါရသည်သာ-ဟူလို၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် (ဝိရုဒ္ဓဂဗ္ဘကရဏပုဒ်၏) အဋ္ဌကထာ၌ကား ကံကို အကြောင်းတစ်ခုသီးခြားပြု၍ အကြောင်း ၃ မျိုးပြသည်။

ဝါတဿဝါ-လေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဏကာနံဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊
ပဋိဃာတာယ-ငှာ၊ ဘောသဇ္ဇေ-ကို၊ ကတေ-အပ်သော်၊ ကဗ္ဘော သဏ္ဌဟေယျ၊
သော ဘိက္ခု၊ တံ-ထိုဆေးကို၊ အကတွာ-၍၊ အညံ-သော၊ ခရဘောသန္ဓေ-
ကြမ်းသောဆေးကို၊ အဒါသိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ ကာလံ
အကာသိ၊ ဘဂဝါ၊ ဘောသဇ္ဇဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် ပညပေသိ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
(ဆေးကုမှုအတွက် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)
အာဂတာဂတဿ-ရောက်လာရောက်လာသော၊ ပရဇနဿ-တစ်ပါးသောလူ၏
အတွက်၊ ဘောသဇ္ဇေ-ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ ဝါ-မကုရ၊ ကရောန္တော-
ပြုသော်ရဟန်းသည်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုဿ-
ရဟန်းယောကျ်ားလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သာမဏေရိယာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ပဉ္စန္ဒ-န်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ဖို့၊ (ဘောသဇ္ဇေ-ကို၊)
ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သမသီလသဒ္ဓါပညာနံ-ညီမျှသော သီလ
သဒ္ဓါ ပညာရှိကုန်သော၊ တီသု-န်သော၊ သိက္ခာသု-တို့၌၊ ယုတ္တာနံ-န်သော၊
ဧတေသံ-ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့အတွက်၊ ဘောသဇ္ဇေ-ကို၊ အကာတုံ-မပြုဘဲ
နေခြင်းငှာ၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ စ-ဆက်၊ ကရောန္တေန-ပြုလသော်၊ တေသံ-
ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ (ဘောသဇ္ဇေ-သည်)၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ-
ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သောဆေးကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊
ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ-ဖော်စပ်၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ (ဘောသဇ္ဇေ) သစေ နတ္ထိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ အတ္တနောပိ-၏၊
လည်း၊ (ဘောသဇ္ဇေ) သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သိက္ခာစာရဝတ္ထေန ဝါ-ဆွမ်းခံ
လှည့်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာန
တောဝါ-ဆွေမျိုးတော်သူ ဖိတ်မံသူတို့၏ အထံမှသော်လည်းကောင်း၊
ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာမှီးထိုက်၏၊ အလဘန္တေန-ရှာ၍မရသော ရဟန်းသည်၊
ဂိလာနဿ-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ အကတဝိညတ္တိယာပိ-ပြုအပ်သော်လည်း
ပြုရာမရောက်သော တောင်းခြင်းဖြင့်လည်း၊ ဝါ-ဖိတ်မံမှုကို မပြုသူတို့၏အထံ၌
တောင်းခြင်းဖြင့်လည်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဝါ-တောင်း၍၊ ကာတဗ္ဗံ။

အကတဝိညတ္တိယာပိ။ ။ဂိလာနအတွက် ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ် သူ့အထံမှလည်း
ဆွမ်း ဆေးတို့ကို (ဆွမ်းရပ်သလို မရပ်ဘဲ) တိုက်ရိုက် တောင်းကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့်
(ကတာပိ-တောင်းမှုကို ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ အကတာဝိယ-မပြုအပ်သကဲ့သို့) ဖြစ်၏၊

၉ အပရေသမ္ပိ-သီတင်းသုံးဖာ် ၅ ဦးမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မာတု-
 အမိလည်းကောင်း၊ (ဣတိဉ္စိပ၊) ပေ၊ တဒုပဋ္ဌာကာနံ-ထိုမိဘကို လုပ်ကျွေး
 သူတို့လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝေယျာဝစ္စကရဿ-ဝေယျာဝစ္စကို ပြုသူ
 လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍုပလာသဿ-ရှင်လောင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
 ပဉ္စနံ-ငါးဦးတို့၏အတွက်၊ (ဘေသန္တံ) ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယော-အကြင်ရှင်
 လောင်းသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော-ရှင်အဖြစ်ကို ရှင့်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝိဟာရေ
 ဝသတိဉ္စိပ၊) ယာဝ-လောက်၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ပဋိယာဒိယတိ-စီစဉ်အပ်၏၊
 [ဆရာသည် စီစဉ်နေ၏-ဟူလို။] တာဝ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းကို စီစဉ်နေသေး
 သမျှ၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသတိ-၏၊ (သော-ထိုရှင်လောင်းသည်၊) ပဏ္ဍုပလာသော
 နာမ-ပဏ္ဍုပလာသမည်၏၊ တေသု-ထိုမိဘ စသူတို့တွင်၊ မာတာပိတရော-
 တို့သည်၊ ဣဿရာ-အစိုးရမင်းတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဘေသန္တံ) သံစေ
 န ပစ္စာသီသန္တိ-အကယ်၍ မတောင့်တကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
 ပန-ဆက်၊ ရဇ္ဇေ-မင်းအဖြစ်၌၊ ဌိတာ-န်သည်၊ (သမာနာ)ပိ၊ (ဘေသန္တံ-
 သားတော်၏ဆေးကို၊) သစေပစ္စာသီသန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊
 ဘေသန္တံ-ကို၊ ပစ္စာသီသန္တာနံ-တောင့်တကုန်သော မိဘတို့အား၊ ဘေသန္တံ-
 ဒါတဗ္ဗံ၊ ယောဇေတုံ-ယှဉ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဖော်စပ်ခြင်းငှာ၊ အဇာနန္တာနံ-မသိ
 ကုန်သော မိဘတို့အား၊ ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော မိဘ
 စသူတို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ သဟမေဓိကေသု-တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနော၊ ပရိယေသိ
 တဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဝါ-ရှာမှီးကောင်း၏။

“အကာတာ+ဝိညတ္တိ အကတဝိညတ္တိ-ပြုအပ်ပါသော်လည်း ပြုရာမရောက်သော
 တောင်းခြင်း”ဟု ပြု၊ တစ်နည်း-အကတေ-မပြုအပ်သော ဖိတ်မှုရှိသော အရပ်၌+ဝိညတ္တိ၊
 အကတဝိညတ္တိ၊ (သာရတ္ထ)၊ ဝိမတိဉ္စိကာ-“အရိယေဟိ အကာတာ+ဝိညတ္တိ အကတဝိညတ္တိ-
 ဝိနည်းသဘောအားဖြင့် အပ်သော်လည်း မသင့်တော်သည့်အတွက် အရိယာတို့ မပြုအပ်
 ဖူးသော ဝိညတ်”ဟု ဖွင့်၏၊ အချုပ်မှာ-“ဂိလာနအတွက် ဖြစ်လျှင် ဉာတိပဝါရိတ
 မဟုတ် သူ့အထံ၌ တောင်းကောင်း၏၊ ထို တောင်းမှုကြောင့် အာပတ်မသင့်” ဟူလို။

ပဏ္ဍုပလာသ။ ။ ဖျော့တော့ဝင်းဝါ၍ ကြွေလုနေသော သစ်ရွက်ကို “ပဏ္ဍုပလာသ”
 ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ လူအဖြစ်မှ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်လုနေသော
 ရှင်လောင်းကိုလည်း “ပဏ္ဍုပလာသ”ဟု ခေါ်ရ၏၊ ယခုခေတ် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း
 သားများသည် ကျောင်း၏ အမှုကိစ္စကို ပြုကြရသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စကရနှင့်လည်း
 လျော်၏၊ ပဏ္ဍုပလာသနှင့်လည်း လျော်၏၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများကို ဆေးကုပေး
 ကောင်းသည်။

ပန-ဆက်၊ မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ ဝိဟာရေ-၌၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ သစေဇဂ္ဂတိ-အကယ်၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ပရိကမ္မံ-အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ အနာမသန္တေန-မသုံးသပ်ဘဲ၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [မိန်းမများသည် အနာမာသဝတ္ထုဖြစ်၍ “အနာမသန္တေန” ဟု ဆိုသည်၊] ခါဒနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဟတ္ထာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးကောင်း၏၊ ပန-ကား၊ ပိတာ-ကို၊ သာမဏေရော-ကို၊ (ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော) ယထာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သဟတ္ထေန၊ နှာပနသမ္မာဟနာဒီနိ-ရေချိုးပေးခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ပေးခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ ကတွာဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ စ-ဆက်၊ ယေ-အကြင်လူတို့သည်၊ မာတာပိတရော-မိမိ၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကို၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ပြုစုကြကုန်၏၊ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ-လုပ်ကျွေးကြကုန်၏၊ တေသမ္ပိ-ထိုလူတို့၏အတွက်လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤမယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသည့်အတိုင်းသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ဝေတနံ-သံဃာ၏ လစာရိက္ခာကို၊ ဂဟေတွာ၊ အရညေ-၌၊ ဒါရူနိဝါ-သစ်သားတို့ကိုသော်လည်း၊ ဆိန္ဒတိ-၏၊ အညံ-သော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကမ္မံဝါ-အလုပ်ကိုသော်လည်း၊ ကရောတိ-၏၊ (သော-ထိုသူသည်၊) ဝေယျာဝစ္စကရောနာမ-ဝေယျာဝစ္စကရမည်၏၊ တဿ-ထိုဝေယျာဝစ္စကရ၏၊ ရောဂေ-သည်၊ ဥပ္ပန္န-သော်၊ ယာဝ-လောက်၊ ဉာတကာ-သူ၏ဆွေမျိုးတို့သည်၊ နံ ပဿန္တိ-မတွေ့မြင်ကုန်သေး၊ တာဝ-ထိုမတွေ့မြင်ကုန်သေးသမျှ၊ ဘေသန္တံ၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဝါ-ကောင်း၏၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ဘိက္ခုနိဿိတကောဝ-ရဟန်းကိုမှီသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ၊ သဗ္ဗကမ္မာနိ-တို့ကို၊ ကရောတိ၊ တဿ-ထိုသူ၏အပေါ်၌၊ ဘေသန္တံ၊ ကာတဗ္ဗမေဝ-ဧကန်ပြုထိုက်တော့သည်သာ၊ ပဏ္ဏာပလာသေပိ-ရှင်လောင်း၌လည်း၊ သာမဏေရေဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ရာ၏။

ဇေဋ္ဌဘာတု-အစ်ကိုကြီး လည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌စပ်၊) ကနိဋ္ဌဘာတု-ညီငယ်လည်းကောင်း၊ ဇေဋ္ဌဘဂိနိယာ-အစ်မကြီးလည်းကောင်း၊ ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ-နှစ်မငယ်လည်းကောင်း၊ စူဠမာတုယာ-ဒေါ်လေးလည်းကောင်း၊ မဟာမာတုယာ-ဒေါ်ကြီး လည်းကောင်း၊ စူဠပိတုနော-ဘထွေးလည်းကောင်း၊ မဟာပိတုနော-ဘကြီးလည်းကောင်း၊ ပိတုတ္ထာယ-အဘ၏ အစ်မ၊ နှမ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အရီး လည်းကောင်း၊ မာတုလဿ-အမိ၏ မောင်ကြီး၊ မောင်လေးလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဦးကြီး၊ ဦးလေးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အပရေသမ္ပိ-န်သော၊ ဒသန္တံ-၁၀ ဦးသော ဆွေမျိုးတို့၏၊ အပေါ်၌၊ (ဘေသန္တံ) ကာတု

ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-နိသော၊ တေသံ-ထိုဆွေမျိုးတို့၏အတွက်၊ ကရောန္တေန-ပြုသောရဟန်းသည်၊ တေသံယေဝ-ထိုသူတို့၏သာလျှင်၊ သန္တကံ-သော၊ ဘေသန္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ၊ ကေဝလံ-မိမိဆေးနှင့် မဖက် သက်သက်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ-ဖော်စပ်၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ (ကာတုံ-ဆေးကိုပြုခြင်းငှာ၊) သစေ နပ္ပဟောန္တိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ (ထိုဆွေမျိုးတို့မှာ ဆေးမပြုလုပ်တတ်ကုန်အံ့၊) ဘန္တေ၊ နော-တို့အား၊ ဒေဝ-နိ၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ပဋိဒဿာမ-အစားပြန်ပေးပါကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သစေ ယာစန္တိစ-အကယ်၍တောင်းလည်းတောင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တာဝကာလိကံ-အခိုက်အတန့်မျှ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးကောင်း၏၊ သစေပိ န ယာစန္တိ၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) အမှာကံ-တို့၏၊ ဘေသန္တံအတ္ထိ၊ တာဝကာလိကံ ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာဝါ-ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ ယဒါ-၌၊ နေသံ-ထိုဆွေမျိုးတို့၏၊ (ဘေသန္တံ) ဘဝိဿတိ၊ တဒါ-၌၊ ဒဿန္တိ- (အစား) ပေးကုန်လှတုံ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာဝါ-ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေ ပဋိဒေန္တိ-အကယ်၍ အစား ပြန်ပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နောစေ ဒေန္တိ-နိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ န စောဒေတဗ္ဗာ-မစောဒနာထိုက်ကုန်၊ ဝါ-မတောင်းထိုက်ကုန်၊ ဒသ-နိသော၊ ဧတေညာတကေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ အညေသံ-အခြားသူတို့၏ အပေါ်၌၊ (ဘေသန္တံ) န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ ဝါ-မကုကောင်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတေသံ-ဤဆွေမျိုး ၁၀ ဦးတို့၏၊ ပုတ္တပရမ္မရာယ-သား သမီးအဆက်ဆက်၏ အပေါ်၌၊ (ဘေသန္တံ ကရောန္တဿ၌စပ်၊) ယာဝ-လောက်၊ သတ္တမော-ခုနစ်ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ကုလပရိဝဇ္ဇော-အဖန်ဖန်လည်သော ဆွေမျိုးသည်၊ ဝါ-ဆွေမျိုးအဆက်ဆက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင်၊ စတ္တာရော-နိသော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ အာဟရာပေန္တဿ-ဆောင်စေသော ရဟန်း၏၊ အကတ ဝိညတ္တိ ဝါ-ပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်ရာ မရောက်သော ဝိညတ်သည်လည်း ကောင်း၊ ဘေသန္တံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဝဇ္ဇကမ္ဘဝါ-ဆေးကု မှုသည် လည်းကောင်း၊ ကုလဒူသကာပတ္တိဝါ-ကုလဒူသက အာပတ်သည်လည်း ကောင်း၊ န ဟောတိ၊ ဘာတု-အကို၊ ညီ၏၊ ဇာယာဝါ-မယားသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခယ်မ၊ မရီးသည်လည်းကောင်း၊ ဘဂိနိဿမိကော ဝါ-အစ်မ၊ နှမ၏ လင်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ယောက်ဖသည်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနာ-နိသည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ဉာတကာစေဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊ နဂိုရ်က ဆွေမျိုး

ဖြစ်နေလျှင်-ဟူလို၊) တေသံ-ထိုခယ်မ မရီး ယောက်ဖတို့အတွက်လည်း (ဘောသန္ဓေ-ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ အညာတကာ စေ (ဟောန္တိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဘာတုစ-အစ်ကို၊ ညီ၏ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂိနိယာစ-အစ်မ နှမ၏ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြော၍ ပေးထိုက် သနည်း၊) တုမှာကံ-တို့၏၊ ဧဂ္ဂနဋ္ဌာနေ-လုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ကြကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (ဒါတဗ္ဗံ)၊ အထဝါ-သို့မဟုတ်၊ တေသံ-ထိုမရီး ခယ်မ ယောက်ဖတို့၏၊ ပုတ္တာနံ-တို့၏၊ (သန္တကံ) ကတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ (ကိ) တုမှာကံ-တို့၏၊ မာတာပိတူနံ-တို့အား၊ ဒေထ-န်လော၊ ဣတိ (ဒါတဗ္ဗံ) ဧတေနပါယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသုပိ-စူဠမာတုယာ အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ [“စူဠမာတု၏ လင်ဖြစ်သူ မမာလျှင်” စသည်ဖြင့် ဤနည်းအတိုင်း သိပါ-ဟူလို။]

စ-ဆက်၊ တေသံ-ထို မိဘစသူတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ (အာဟရာပေန္တေနဉ္စစပ်)၊ အရညာတာ-မှ၊ ဘောသန္ဓေ-ကို၊ အာဟရာပေန္တေန-ဆောင်ယူစေလသော်၊ ဝါ-ဆောင်ယူစေသော ဆရာသည်၊ ဉာတိသာမဏေရေဟိဝါ-ဆွေမျိုး သာမဏေတို့သည် သော်လည်း၊ ဝါ-တို့ကို သော်လည်း၊ အာဟရာပေတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူစေထိုက်၏၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အတ္ထာယဝါ-ငှာသော်လည်း၊ အာဟရာပေတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ [ဆွေမျိုး မတော်သော သာမဏေတို့ကို ခိုင်းလျှင် မိမိအတွက်-ဟု မှန်း၍ ဆရာက ခိုင်းပါ-ဟူလို၊] တေဟိပိ-ဆွေမျိုးမတော်သော သာမဏေတို့သည် လည်း၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ အာဟရာမ-န်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝတ္တသီသေန-ဝတ္တရားကို အဦးပြုသဖြင့်၊ အာဟရိတဗ္ဗံ-ဆောင်ယူရာ၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ မာတာပိ တရော-တို့သည်၊ ဂိလင်္ဂနာ-န်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-အံ၊ ဥပဇ္ဈာယောစ-သည်လည်း၊ ဒိသာပက္ကန္တော-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသည်၊ ဟောတိ-အံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန-အတူနေ တပည့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သန္တကံ-သော၊ ဘောသန္ဓေ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ (ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သန္တကံ-သော၊ ဘောသန္ဓေ-သည်)၊ နောစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အတ္တနော-၏၊ ဘောသန္ဓေ-ကို၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-အား၊ ပရိစ္စဇိတွာ-စွန့်ပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ အတ္တနောပိ-၏လည်း၊ (ဘောသန္ဓေ-သည်)၊ အသန္တေ-မရှိလသော်၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ [ဘိက္ခာစာရဝတ္တနည်း၊ ဉာတိသာမဏေရေဟိဝါ-စသောနည်းဖြင့်၊] ပရိယေသိတွာ-ရှာမှီး၍၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ [သာမဏေများလည်း လူတို့အား ဆေးမပေးကောင်း၊] ဥပဇ္ဈာယေနာပိ-သည်လည်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ-၏၊ မာတာပိတူသု-တို့၌၊

ဝေမေဝ-လျှင်၊ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊ အာစရိယန္တေ ဝါသိကေသုပိ-အာစရိယ၊ အန္တေဝါသိကတို့၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း။

အညော-သော၊ ယော-အကြင်လူသည်၊ အာဂန္တုကော-ဧည့်သည်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စောရော-သူခိုး၊ သူပုန်၊ ဓားမြသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ယုဒ္ဓပရာဇိတော-စစ်ထိုးရာ၌ရှုံးသော၊ ဣဿရော-အစိုးရသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ဉာတကေဟိ-တို့သည်၊ ပရိစ္စတ္တာ-စွန့်အပ်သော၊ ကပဏော-အထီးကျန်မဲ့ လူဆင်းရဲသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ဂမိယမနုဿော-ခရီးသွားလူသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ၊ ဂိလာနော-သည်၊ ဟုတွာ၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်လာအံ့၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော အာဂန္တုကစသူတို့၏ အပေါ်၌၊ အပစ္စာသီသန္တေန-ပစ္စည်းလာဘ်ကိုမတောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘေသန္တံ ကာတဗ္ဗံ၊ သဒ္ဓံ-သဒ္ဓါရှိသော၊ ကုလံ-အမျိုးသည်၊ စတူဟိ-န်သော၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာယကံ-လုပ်ကျွေးတတ်သည်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယံ-မယ်တော် ခမည်းတော်အရာ၌တတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတြ-ထိုအမျိုး၌၊ ကောစိ-သည်၊ ဂိလာနော-သည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထို ဂိလာန၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ဝိဿသေန-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ ဘန္တေ၊ ဘေသန္တံ-ကို၊ ကတွာ (ဖော်စပ်၍) ဒေထ၊ ဣ-သို့၊ ဝဒန္တိ-န်အံ့၊ နေဝ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးလည်း မပေးကောင်း၊ န ကာတဗ္ဗံ-ကုလည်း မကုကောင်း၊ ပန-ကား၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ဥတွာ၊ ဧဝံ-သို့၊ အထပုစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ မေးလျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ၊ အသုကဿနာမ-သော၊ ရောဂဿ-ရောဂါ၏ အတွက်၊ ကိံဘေသန္တံ-ကို၊ ကရောန္တိ-န်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အထ ပုစ္ဆန္တိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည် ဤမည်သောဆေးကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ ကရောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဘန္တေ၊ မယံ-၏၊ မာတာ-သည်၊ ဂိလာနာ-မကျန်းမာနေပါ၏၊ ဘေသန္တံ-ကို၊ တာဝ အာစိက္ခယ-ပြောတော်မူပါကုန်ဦးလော၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပုစ္ဆိတေ-တိုက်ရိုက်မေးအပ်သော်၊ န အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-မပြောကောင်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် မပြောကောင်းပါသော်လည်း၊ အညမညံ-သီတင်းသုံးဖော်အချင်းချင်း၊ ကထာ-စကားကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ (ကိံ) အာဝုဿော၊

အပစ္စာသီသန္တေန ။ ။အာဂန္တု၊ စောရစသူတို့အား မလွဲသာ၍ ဆေးကုပေးရသော်လည်း (“ဤသို့ ဆေးကုပေးလိုက်ရလျှင် နောင်အခါ ငါ့အားလှူလိမ့်မည်”ဟု) လာဘ်ကိုမတောင့်တဘဲကုရမည်၊ လာဘ်ကိုမျှော်လင့်၍ကုပေးလျှင် ဆေးကုမှုဒုက္ခနှင့်၊ ကုလဒုသနဒုက္ခတို့မှ မလွတ်။ [“သူတို့မှာ ကိုးကွယ်ရာမဲ့နေချိန်၌ ငါတို့က ယခုလိုကျေးဇူးပြုပေးလိုက်လျှင် သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုကြလိမ့်မည်၊ သံဃာမှာ ကျေးဇူးများလိမ့်မည်”ဟု ရည်ရွယ်၍ကား ဆေးကုပေးကောင်း၏ဟု ဆိုကြသည်- ဝိမတိ။]

အသုကဿနာမ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဣမသ္မိံရောဂေ-၌၊ ကိံဘေသန္တံ-ကို
ကရိံသု-န်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဘန္တေ၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ကိုလည်း၊
(ကရိံသု)၊ ဣတိ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ (ကထာ ကာတဗ္ဗာ)၊ တံ-ထိုစကား
ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ဣတရော-ရဟန်းမှတစ်ပါး မေးလာသူသည်၊ မာတု-ဖို့၊
ဘေသန္တံ-ကို၊ ကရောတိ-အံ၊ (သူတို့ဘာသာ ဆေးကိုရှာ၍ ကုအံ)ဝဋ္ဋတေဝ။

မဟာပဒမထေရောပိ-သော်မှလည်းကောင်း၊ [ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာဇောတက၊
မဟာပဒမထေရ်တောင်မှ ဤသို့ပြောခဲ့ဖူးသည်-ဟူလို၊] ဝသဘရညော-၏၊
ဒေဝိယာ-၏၊ ရောဂေ-သည်၊ ဥပ္ပန္တေ-သော်၊ ဧကာယ-သော၊ ဣတ္ထိယာ-
သည်၊ အာဂန္တော၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊(ဟုတွာ)၊ န ဇာနာမိတိ-ငါ့မသိဘူး
ဟူ၍၊ အဝတွာ-မပြောမူ၍၊ ဧဝမေဝ-ဤအတိုင်းသာလျှင်၊ [“အာဝုသော
အသုကဿနာမ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသည့် အတိုင်းသာလျှင်၊] ဘိက္ခုဟိ-
တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ သမုလ္လပေသိကိရ-ကောင်းစွာပြောဆိုဖူးသတတ်၊ [“သမုလ္လ
ပေသိတိ အပစ္စာသီသန္တော ဧဝံ အညမညံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ”-ဝိမတိ၊] တံ-
ထိုစကားကို၊ သုတွာ၊ တဿာ-ထိုမိဖုရား၏အတွက်၊ ဘေသန္တံ အကံသု၊ စ-
ဆက်၊ ရောဂေ-သည်၊ ဝုပသန္တေ-ငြိမ်းပျောက်လသော်၊ တိစိဝရေန-နှင့်
လည်းကောင်း၊ တီဟိ ကဟာပဏသတေဟိစ-သုံးရာသော အသပြာတို့နှင့်
လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ ဘေသန္တေကောဋကံ-ဆေးကလာပ်ကို၊ ပူရေတွာ-ပန်း
တို့ဖြင့် ပြည့်စေ၍၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ပုပ္ဖပူဇံ-ပန်းပူဇော်မှုကို၊ ကရောထ-န်၊ ဣတိ-
သို့၊ အာဟံသု-န်ပြီ၊ ထေရော၊ အယံ-ဤအဖို့သည်၊ အာစရိယဘာဂေါ နာမ-
ဆရာ၏အဖို့ မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ကပ္ပိယဝသေန-အပ်သော
အသုံးအနှုန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေ၍၊ ပုပ္ဖပူဇံ အကာသိ၊ ဧဝံ-
လျှင်၊ တာဝ-ပရိတ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘေသန္တေ-၌၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ရာ၏။

အာစရိယဘာဂေါနာမာယံ။ ။ဝိနည်းကို နားမလည်သူမှာ ထိုမေးစဉ်အခါက
ဝိနည်းနှင့်လျော်အောင် မစီစဉ်နိုင်ရကား ဤကဲ့သို့ လာဘ်မျိုး မရနိုင်၊ ယခုသော်ကား
ဝိနည်းနားလည်၍ လျော်အောင် စီစဉ်တတ်သည့် အတွက် ဤလာဘ်ကိုရသည်၊ ယခုရအပ်
သော လာဘ်သည် အပ်စပ်သော လာဘ်ဖြစ်၍ ဆရာ၏အဖို့ (ဆရာသုံးထိုက်သော
လာဘ်) ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ကပ္ပိယဝသေန။ ။“ပန်းပူဇော်ပါဘုရား”ဟု လျှောက်၍ ငွေသုံးရာကို လှူခြင်း
ဖြစ်ရကား မအပ်သော စီမံခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့် “ကပ္ပိယဝသေန”ဟု ဆိုသည်၊
ငွေတွေကို ယူလိုက်ကြဟု မဆိုဘဲ “ပန်းကိုယူထားလိုက်ကြ”ဟု ဆိုခြင်းသည်ပင် ကပ္ပိယ
ဝေါဟာရ ဖြစ်၏၊ သို့သော် ထိုငွေကိုကား ကပ္ပိယကာရကတို့က ယူ၍ မဟာပဒမထေရ်
အား “၃၀၀ တန်အပ်သော ပစ္စည်းကို အလိုရှိသော အခါ တောင်းတော်မူပါ”ဟု လျှောက်
မှသာ အပ်သော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲကောင်းပေလိမ့်မည်။

ပန-ကား၊ ပရိတ္တေ-ပရိတ်၌ (ဧဝံ-သို့၊ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊) ဘန္တေ၊
 ဂိလာနဿ-အတွက်၊ ပရိတ္တံ-ပရိတ်ကို၊ ဝါ-အရံအတားကို၊ ကရောထ-ပြု
 ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ န ကာတဗ္ဗံ၊ [ဆေးအကုခိုင်းသည့်
 သဘောပါနေသောကြောင့် ပြုလုပ်မပေးရ-ဟူလို၊] ပန-အနွယကား၊ (ပရိတ္တံ-
 ပရိတ်ကို၊) ဘဏထ-ရွတ်တော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ကာတဗ္ဗံ၊
 [“ပရိတ္တံ ကရောထ” ဟု လျှောက်တုန်းက ရွတ်ကောင်းပုံကို ပြလို ၍
 “သစေပိဿ” စသည်မိန့်၊] အဿ-ထိုပရိတ်ရွတ်မည့် ရဟန်း၏၊ ဧဝံ-
 ဤအကြံသည်၊ သစေပိ ဟောဟိ-အံ၊ (ကိံ)၊ မနုဿာနာမ-မည်သည်၊ န
 ဇာနန္တိ-(အပ်သော အသုံးအနှုန်းကို) နားမလည်ကြကုန်၊ ဝါ-မလျှောက်တတ်
 ကြကုန်၊ အကယိရမာနေ-(ပရိတ်ရွတ်မှုကို) မပြုအပ်သော်၊ ဝိပ္ပဋိသာရိနော-
 နလုံး မသာယာခြင်း၊ ရှိကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-န်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့သော
 အကြံသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကာတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ ပရိတ္တော-
 ဒကံ-ပရိတ်ရေကို လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တသုတ္တံ-ပရိတ်ချည်ကို လည်းကောင်း၊
 ကတွာ၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေန-လျှောက်အပ်သော ရဟန်းသည်၊
 (အလျှောက်ခံရသော ရဟန်းသည်၊) တေသံယေဝ-ထိုလူတို့၏သာလျှင်၊ ဥဒကံ-
 ကို၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ စာလေတွာ-လှုပ်စေ၍၊ သုတ္တံ-ကို၊ ပရိမဇ္ဇိတွာ-ဆုပ်နယ်၍၊
 ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [ပရိတ်ရွတ်စဉ် ပရိတ်ရေကို လက်ဖြင့်လှုပ်ပေးပါ၊ ချည်ကို
 ဆုပ်နယ်ပေးပါ၊ ဤသို့ပြုပေးလျှင် ပရိတ်၏တန်ခိုးသည် ထိုရေအတွင်း ချည်
 အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်-ဟူလို၊ ဝိမတိ။]

[“တေသံ ယေဝ ဥဒကံ”၌ ဧဝံသဒ္ဒါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကိုပြလို၍
 “သစေပိဟာရတော”ဟု ဆက်သည်၊] ဝိဟာရတော-မှ၊ ဥဒကံ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တကံ-သော၊ သုတ္တံဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ သစေ
 ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ [ဆွေမျိုးမတော်သူတို့အား ပေး
 ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] မနုဿာ-တို့သည်၊ ဥဒကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊
 သုတ္တဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (ထပေတွာ-ရှေ့၌ချထား၍၊
 တချို့စာအုပ်၌ မပါ)၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ ပရိတ္တံ-ကို၊ ဘဏထ-ရွတ်ပေးပါကုန်၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ၊ (ပရိတ္တံ) ကာတဗ္ဗံ-၏၊ နောစေ န ဇာနန္တိ-
 လျှောက်နည်းကို မသိကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောရာ၏၊ နိသိန္နာနံ-
 န်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပါဒေသု-တို့၌၊ ဥဒကံ-ကို၊ အာကိရန္တာ-
 လောင်းကုန်လျက် လည်းကောင်း၊ သုတ္တံ-ကို၊ ထပေန္တာစ-ထားကုန်လျက်
 လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တံ-ကို၊ ကရောထ-ပါကုန်၊ ဘဏထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-
 ဤသို့လျှောက်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားတတ်ကြကုန်၏၊ ပါဒါ-တို့ကို၊ န အပနေတဗ္ဗာ-

မဖဲထိုက်ကုန်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ န အပနေတဗ္ဗာ-နည်း၊) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ မနဿာ-တို့သည်၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော-နလုံးမသာမယာခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါဒါ-တို့ကို၊ န အပနေတဗ္ဗာ-နံ)၊ [“ခြေကို ရေဖြင့်လောင်းစဉ် ဖဲလိုက်လျှင် ထိုပရိတ်ရေသည် မင်္ဂလာ မရှိတော့၊ ရောဂါ မပျောက်စေနိုင်တော့” ဟု အယူရှိသူတို့မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်တတ်ကြသည်-ဟူလို။]

အန္တောဂါမေ-မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌၊ ဂိလာနဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပရိတ္တံ-ကို၊ ဘဏန္တု-ရွတ်တော်မူလှည့်ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပေသန္တိ-အပင့်လွှတ်ကုန်အံ့၊ ဘဏိတဗ္ဗံ-သွား၍ရွတ်ရာ၏၊ အန္တောဂါမေ-၌၊ ရာဇဂေဟာဒီသု-မင်းနန်းတော်အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ရောဂေဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒ္ဒဝေဝါ-ဘီလူး သားရဲစသော ဘေးဥပါဒ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ပက္ကောသာပေတွာ-ပင့်ခေါ်စေ၍၊ ဘဏာပေန္တိ-ရွတ်စေကုန်အံ့၊ အာဠာနာဋိယသုတ္တာဒီနိ-အာဠာနာဋိယသုတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘဏိတဗ္ဗာနိ၊ အာဂစ္ဆာ-ကြွလာ၍၊ ဂိလာနဿ-အား၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဒေန္တု-ပေးတော်မူလှည့်ပါကုန်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ကထေန္တု-နံ၊ ရာဇန္တေပုရေ ဝါ-မင်းနန်းတော်၌သော်လည်းကောင်း၊ အမစ္စဂေဟေဝါ-အမတ်ကြီးအိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤလျှောက်၍၊ ပေသိတေပိ-စေလွှတ်အပ်သော်လည်း၊ ဂန္တော သိက္ခာပဒါနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗော၊ မတာနံ-သေသူတို့၏၊ ပရိဝါရတ္ထံ-အခြံအရံ အကျိုးငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တု-ကြွလာတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ပက္ကောသန္တိ-နံအံ့၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၊ [“အလောင်း၏အခြံအရံလုပ်၍ မလိုက်ရ” ဟူလို၊] သိဝထိက ဒဿနေ-သင်္ချိုင်းကို မြင်ရခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အသုဘဒဿနေစ-အသုဘကို ရှုမြင်ရခြင်း၌လည်းကောင်း၊ မရဏသတိ-ကို၊ ပဋိလတိဿာမိ-ရလိမ့်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့နလုံးသွင်း၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ၊ [ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ “အသုဘရှုကြွတော်မူပါ” ဟု အပ်သောနည်းဖြင့် ပင့်လျှောက်ကြသည်၊ ထိုသို့ပင်လျှင် အလောင်းနှင့်အတူလည်း လိုက်ကောင်းစရာ ရှိပြန်သည်၊ “ပရိဝါရတ္ထာယ အာဂစ္ဆန္တုတိ ဝုတ္တေပိ ဧဝံ သလ္လက္ခေတွာ (ဤသို့ မရဏသတိ ရလိမ့်မည်ဟု မှတ်သား၍) ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ၊] ဧဝံ-လျှင်၊ ပရိတ္တေ-၌၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ရာ၏။

ပန-ကား၊ ပိဏ္ဏပါတေ-၌၊ (ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတံအတိုင်း၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊) အနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတော-မသုံးသပ်အပ်သောဆွမ်းကို၊ ဝါ-ဦးဦးဖျားဖျားဆွမ်းကို၊ [လူများက ပေးလှူပြီးနောက် မိမိနှင့် အခြားရဟန်းတို့ မစားအပ်သေးသော

ဦးဦးဖျားဖျားဆွမ်းကို “အနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတ” ဟု ခေါ်သည်။] ကဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗော-နည်း၊ ကဿ-အား၊ န ဒါတဗ္ဗော-နည်း၊ တာဝ-ဝေယျာ ဝစ္စကရ စသူတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ-နံသော၊) မာတာပိတူနံ-တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗော၊ ဂဟာပဏဋ္ဌနရကော-တစ်ကျပ်တန်ဆွမ်းသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-ဦးတော့၊ [ရှေးခေတ်က တစ်ကျပ်တန်ဆွမ်းဆိုလျှင် တော်တော်ကောင်းသောကြောင့် “သစေပိ”ဟု သမ္ဘာဝနာဇောတက ပိသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။] (ဧဝံသတိပိ)၊ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ-သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို ဖောက်ပြန် ပျက်စီး၍ကျစေခြင်းသည်၊ ဝါ-သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတဒုက္ကဋ်သည်၊ နတ္ထိ၊ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာကာနံ-မိဘ၏ အလုပ်အကျွေးတို့လည်းကောင်း၊ ဝေယျာဝစ္စကရဿ-မိမိ၏ဝေယျာဝစ္စပြုသူလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏာပလာသဿ-လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတေသမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ (အနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတော) ဒါတဗ္ဗော၊ ဝာတ္ထ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ပဏ္ဏာပလာသဿ-အား၊ ထာလကေ-ရဟန်းတို့၏ စားခွက်၌၊ [သပိတ်ကိုလည်း ထာလက၌ သွင်းယူပါ။] ပိက္ခိပိတ္တာပိ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ-ထို ရှင်လောင်းကို၊ ထပေတွာ၊ အညေသံ-ကုန်သော၊ အဂါရိကာနံ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင့်တို့အား၊ မာတာပိတူနမ္ပိ-တို့အားသော် မှလည်း၊ (ထာလကေ ပိက္ခိပိတ္တာ ဒါတုံ) န ဝဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပဗ္ဗဇိတပရိဘောဂေါ-ရဟန်းတော်တို့၏ အသုံးအဆောင်သည်၊ အာဂါရိကာနံ-တို့၏၊ စေတိယဌာနိယော-စေတီအရာ၌ တည်သည်၊ (ဟောတိ)။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ [ဤအနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတကို အမိအဘတို့အား သာ ပေးထိုက်သည် မဟုတ်သေး၊] ဧသ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတောနာမ-ကို၊ သမ္ပတ္တဿ-ရောက်လာသော၊ ဒါမရိကစောရဿာပိ-ဓားပြသူပုန်အားလည်း ကောင်း၊ ဣဿရဿာပိ-အစိုးရအားလည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်သေး၏၊ ကဿ-နည်း၊ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုသူပုန် ဓားပြ အစိုးရတို့သည်၊ အဒိယမာနေပိ-မပေးအပ်သော်လည်း၊ န ဒေန္တိ-ပေးဖော်မရကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကုဇ္ဈန္တိ-အမျက်ထွက်တတ်ကုန်၏၊ အာမသိတွာ-သုံးသပ်ပြီး၍၊ ဝါ-ဦးဦးဖျားဖျား ယူပြီး၍၊ ဒိဃမာနေပိ-သော်လည်း၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ-စားကြွင်းကို၊ ဒေန္တိ-နံ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုဇ္ဈန္တိ-နံ၏၊ ကုဒ္ဓါ-နံသည်၊ (သမာနာ-သော်၊)

ပဗ္ဗဇိတ၊ ပေ၊ ဌာနိယော။ ။ စေတိယဌာနေ-စေတီအရာ၌+တိဌတိ-တည်၏၊ ဣတိ စေတိယဌာနိယော၊ ရဟန်းတို့၏ စားခွက် (သပိတ်) စသော အသုံးအဆောင်သည် လူဝတ်ကြောင့်တို့၏ ရိုသေလေးစားရာဖြစ်၏၊ ယို့ကြောင့် လူဝတ်ကြောင့်များသည် ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်များကို မသုံးကောင်း၊ ရဟန်းတို့ကလည်း သုံးခွင့်မပြုကောင်း။

ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေန္တိ-ခွင်းတတ်ကုန်၏။ သာသနဿာပိ-၏လည်း၊ အန္တရာယံ-ကို၊ ကရောန္တိ-န်၏။ စ-ဆက်၊ ရန္တံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ပတ္တယမာနဿ-
တောင့်တလျက်၊ ဝိစရတော-သော၊ စောရနာဂဿ-သူပုန်ဖြစ်သော နာဂ၏။ ဝတ္ထု-ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ ဦးဦးဖျားဖျား ပေးရာ၌၊ ကထေတဗ္ဗံ-၏။ [မထေရ်က သပိတ်ကို ယူရင်းပင် ဦးဦးဖျားဖျား ဆွမ်းကို မသိမသာ နှိုက်ယူလိုက်ပြီးမှ ကျန်ဆွမ်း အားလုံးကို ပေးလိုက်သည်။] ဧဝံ-လျှင်၊ ပိဏ္ဍပါတေ-၌၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-
၏။

ပန-ကား၊ ပဋိသန္တာရော-အာမိသပဋိသန္တာရကို၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏ အပေါ်၌၊ ကာတဗ္ဗော-နည်း၊ ကဿ-၌၊ န ကာတဗ္ဗော-နည်း၊ ပဋိသန္တာရော နာမ-ကို၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သမ္ပတ္တဿ-သော၊ ယဿကဿစိ-သော၊ အာဂန္တု ကဿဝါ-ဧည့်သည်၏အပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒလိဒ္ဓဿဝါ-ဆင်းရဲသူ၏ အပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ စောရဿဝါ-သူပုန် ဓားပြ၏အပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣဿရဿဝါ-အစိုးရ၏အပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗော ယေဝ-သည်သာ၊ ကထံ-နည်း၊ တာဝ-ဒလိဒ္ဓစသူတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) အာဂန္တုကံ-ဧည့်သည်ကို၊ ခီဏပရိဗ္ဗယံ-ကုန်သောရိက္ခာရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ သမ္ပတ္တံ-ရောက်လာသည်ကို၊ ပါနီယံ-ကို၊ ပိဝ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပါဒမက္ခနတေလံ-ခြေတို့ကို သုတ်လိမ်းကြောင်း ဆီကို၊ ဝါ-ခြေနယ်ဆီကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ အာဂတဿ-ရောက်လာသော ဧည့်သည်အား၊ ယာဂုဘတ္တံ-ယာဂု၊ ထမင်းကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ ဝိကာလေ-၌၊ အာဂတဿ-အား၊ တဏှုလာ-တို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ-န်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဏှုလာ-တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-န်၏၊ အဝေလာယံ-အချန်မဲ့ည၌ အခါ၌၊ သမ္ပတ္တော-ရောက်လာသော ဧည့်သည်ကို၊ ဂစ္ဆာဟိ-ပြန်သွားလော၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗော-ထိုက်၊ သယနဌာနံ-အိပ်ရာအရပ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောအမှုကို၊ အပစ္စာသီသန္တေ နေဝ-မတောင့်တဘဲသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ [ဧဝသဒ္ဓါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထုပြလို၍ “မနုဿာနာမ”စသည် မိန့်၊] မနုဿာနာမ-တို့မည်သည်၊ စတုပစ္စယဒါယကာ-ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူ တတ်ကုန်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ဂဟေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ ပုံနပျုနံ-ထပ်၊ ပသီဒိတွာ-၍၊ ဥပကာရံ-လျော်သော ကျေးဇူးကို၊ ကရိယန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တံ-ကို၊ န ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ-မဖြစ်စေထိုက်၊ ပန-အထူးကား၊ စောရာနံ-တို့ အား၊ သံဃိကမ္မိ-ကိုလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးကောင်း၏၊ စ-ဆက်၊ ပဋိသန္တာရာနိ သံသဒီပနတ္ထံ-ပဋိသန္တာရ၏ အာနိသင်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ စောရနာဂဝတ္ထု- ဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ဘာတရာ-နောင်တော်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊

ဇေယျဒီပဂတဿ-ဇေယျဒီပသို့ရောက်သော၊ မဟာနာဂရညော-မဟာနာဂမင်း၏၊
ဝတ္ထု-လည်းကောင်း၊ ပိတုရာဇဿ-ပိတုမင်း၏၊ ရဇ္ဇေ-မင်းအဖြစ်၌၊ စတုန္ဒ-
နံသော၊ အမဇ္ဈာန်-တို့၏၊ ဝတ္ထု-လည်းကောင်း၊ အဘယစောရဝတ္ထု-
လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝေမာဒီနိ-နံသော၊ ဗဟူနိ-နံသော၊ ဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊
မဟာအဋ္ဌာကထာယံ-၌၊ ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-နံပြီ။

တတြ-ထိုဝတ္ထုတို့တွင်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဧကဝတ္ထုဒီပနာ-
တစ်ခုသော ဝတ္ထုပြခြင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ သီဟဋ္ဌဒီပေ-၌၊ အဘယောနာမ-
အဘယမည်သော၊ စောရော-သူပုန်သည်၊ ပဉ္စသတပရိဝါရော-ငါးရာအခြေ
အရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကသ္မိဋ္ဌာနေ-၌၊ ခန္ဓာဝါရံ-သစ်တုံးခံတပ်ကို၊ [ခန္ဓ-
သစ်တုံးတို့ဖြင့်၊ အာဝါရ-တစ်ဖက်ရန်ကို၊ တားမြစ်ကြောင်းခံတပ်၊] ဗန္ဓိတွာ-
ဖွဲ့၍၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ တိယောဇနံ-၃ ယူဇနာရှိသော အရပ်ကို၊ ဥဗ္ဗာ
သေတွာ (ဥ+ဝါသေတွာ)-မနေနိုင်စေ၍၊ ဝါ-ထွက်သွားစေ၍၊ ဝသတိ-၏၊
[ဥဗ္ဗာသေတွာတိ သမန္တာတော တိယောဇနံ ဝိလုမ္မန္တာ မနုဿေ ပလာပေတွာ
အညေသံ (မိမိတို့မှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏) အဝါသံ (နေရာမဟုတ်သည်ကို)
ကတွာ။] အနုရာဓ ပုရဝါသိနော-အနုရာဓမြို့၌ နေသူတို့သည်၊ ကဋ္ဌမ္မုနဒိ-
ကဋ္ဌမ္မုမြစ်ကို၊ န ဥတ္တရန္တိ-မကူးဝံကြကုန်၊ စေတိယဂိရိမဂ္ဂေ-စေတိယတောင်
ကျောင်းသွားလမ်း၌၊ ဇနသဉ္စာရော-လူအပေါင်း၏ လှည့်လည်သွားလာခြင်း
သည်၊ ဝါ-လူသွားလူလာသည်၊ ဥပစ္ဆိန္နော-ပြတ်စဲပြီ၊ အထ-ထိုမှ နောက်၌၊
ဧကဒီဝသံ-၌၊ စောရော-သူပုန်သည်၊ စေတိယဂိရိ-ကို၊ ဝိလုမ္မိဿာမိ-
လုယက်အံ့၊ ဣတိ-ဣသို့ကြံ၍၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ အာရာမိကာ-အာရာမစောင့်
တို့သည်၊ ဒိသွာ-၍၊ ဒိဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ-ဒိဃနိကာယ်ဆောင်
အဘယထေရ် အား၊ အာရောစေသု-နံပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သပ္ပိဖာဏိတာဒီနိ-
ထောပတ် တင်လဲအစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်သလော၊ ဣတိ-သို့၊
ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ဘန္တေ-ဘုရား၊ အတ္ထိ-နံ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကုန်ပြီ၊ စောရာနံ-
သူပုန်တို့အား၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ကုန်၊ တဏှုလာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-နံသလော၊
ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ သံဃဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ အာဟဋ္ဌာ-
ဆောင်ယူအပ်ကုန်သော၊ တဏှုလာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ကသာကဉ္စ-
ကျက်ပြီးသော ဟင်းရွက်သည်လည်းကောင်း၊ ဂေါရသောစ-နွားမှဖြစ်သော
အရသာသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဘတ္တံ-
ထမင်းကို၊ သမ္မာဒေတွာ-ပြီးစီးစေ၍၊ စောရာနံ-တို့အား၊ ဒေထ-နံ၊ ဣတိ-
ဤသို့ ပြောပြီ၊ အာရာမိကာ-တို့သည်၊ တထာ-ထိုပြောသည့်အတိုင်း၊ ကရိသု-
နံပြီ၊ စောရာ-တို့သည်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-၍၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊

အယံ ပဋိသန္ဓာရော-ဤ အာမိသပဋိသန္ဓာရကို၊ ကတော-ပြုအပ်သနည်း၊
 ဣတိ ပုစ္ဆိသု၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အယျေန အဘယတ္ထေရေန-သည်၊ (ကတော-
 ပြီ၊) ဣတိ-ဤသို့ပြောကုန်ပြီ၊ စောရာ-တို့သည်၊ ပေ၊ (ကိံ) မယံ၊ သံဃဿစ-
 ၏လည်းကောင်း၊ စေတိယဿစ-၏လည်းကောင်း၊ သန္တကံ-ကို၊ အစ္စ္စိန္တိတွာ-
 လုယက် ၍၊ ဂဟေဿာမ-န်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂတာ-မှန်ပြီ၊ ပန-
 ထိုသို့ပင်လာခဲ့ပါကုန်သော်လည်း၊ တုမှာကံ-အရှင် ဆရာတော်တို့၏၊ ဣမိနာ
 ပဋိသန္ဓာရေန-ကြောင့်၊ ပသန္နာ-ကြည်ညိုကုန်သည်၊ အမှ-န်၏၊ အဇ္ဇပဋ္ဌာယ-
 ယနေ့မှစ၍၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဓမ္မိကာ-တရားရှိသော၊ ဝါ-တရားနှင့်လျော်သော၊
 ရက္ခာ-သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ အာယတ္တာ-စပ်ဆိုင်သည်၊ ဟောတု-
 ဖြစ်ပါစေ၊ နာဂရာ-တို့သည်၊ အာဂန္ဓာ ဒါနံ၊ ဒေန္တု-လှူကြပါစေကုန်၊
 စေတိယံ-ကို၊ ဝန္တန္တု-ရှိခိုးကြပါစေကုန်၊ ဣတိ (အာဟံသု)၊ စ-ဆက်၊
 တတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ နာဂရေ-မြို့သူမြို့သားသည်၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒါတုံ၊
 အာဂစ္ဆန္တေ-သော်၊ နဒီတီရေယေဝ-ကဋ္ဌမ္ပမြစ်ကမ်း၌ပင်၊ (မြစ်ကမ်းကပင်၊)
 ပစ္စုပ္ပန္နာ-ခရီးဦး ကြိုဆို၍၊ ရက္ခန္ဓာ-စောင့်ရှောက်ကုန်လျက်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊
 နေန္တိ-ပို့ဆောင်ကြကုန်၏၊ ဝိဟာရေပိ-၌လည်း၊ ဒါနံ၊ ဒေန္တာနံ-ကုန်စဉ်၊
 ရက္ခံ ကတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တေပိ-ထို မြို့သူမြို့သားတို့သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနံ-
 တို့၏၊ ဘုတ္တာဝသေသံ-စားအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊
 စောရာနံ ဒေန္တိ၊ ပစ္စာဂမနကာလေပိ-ပြန်လာရာ အခါ၌လည်း၊ [ရှေ့
 အာဂစ္ဆန္တေကို ထောက်၍ ဤ၌ “ပစ္စာဂမနကာလေပိ” ဟု ရှိသင့်၏၊] တေ
 စောရာ၊ နဒီတီရံ-သို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဝါ-ရောက်အောင်ပို့ပြီး၍၊
 နိဝတ္တန္တိ-ပြန်နစ်ကြ ကုန်၏။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဘိက္ခုသံဃေ-ရဟန်းသံဃာထဲ၌၊
 ခိယနကထာ-ရှုတ်ချကြောင်းစကားသည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ထေရော-သည်၊
 ဣဿရဝတာယ-အစိုးရခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ [“ဣဿရဝတာယ” ဖြင့်
 ဘဏ္ဍာစား ပေးသင့်သည်ဟု ဆိုလိုကြသည်၊] သံဃဿ သန္တကံ စောရာနံ
 အဒါသိ၊ ဣတိ (ဥပ္ပန္နာ)၊ ထေရော-သည်၊ သန္တိပါတံ-သံဃာ့အစည်းအဝေးကို၊
 ကာရာပေတွာ အာဟ၊ (ကိံ)၊ စောရာ-တို့သည်၊ သံဃဿ-၏၊ ပါကဝတ္တဉ္စ-
 ချက်ဖို့ရန်ထားအပ်သော ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ [“သံဃဿတ္တာယ အာဟ
 ဇာတိ ပါကဝတ္တတော (ချက်ဖို့ရန်ထားအပ်သော ပစ္စည်းမှ) တံဒိဝသံဿတ္တာယ
 အာဟဇာ” ဟု ရှေ့၌ ဋီကာဖွင့်ခဲ့ပုံကိုထောက်၍ “ပါကဝတ္တဉ္စ” ဟု ရှိမှ
 ကောင်းမည်၊] စေတိယသန္တကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အစ္စ္စိန္တိတွာ၊ ဂဏှိဿာမ-
 နံအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂမိသု-န်ပြီ၊ အထ-၌၊ တေသံ-ထိုသူပုန်တို့အား၊

မယာ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ အာမိသပဋိသန္တာရကို ပြုလသော်၊ န ဟရိသန္တိ-
မဆောင်ယူကုန်လတံ၊ ဣတိ-၍၊ ဧတ္တကော-ဤမျှလောက်သော၊ ပဋိသန္တာရော
နာမ-ကို၊ ကတော-ပြီ၊ တံ သဗ္ဗမ္မိ-ထိုအလုံးစုံကိုလည်း၊ [မိမိပြုအပ်သော
အာမိသအားလုံးကိုလည်း၊] ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သမ္ဗုဏ္ဏေတွာ-ပေါင်း၍၊
အဋ္ဌါပေထ-တန်ဖိုးဖြတ်စေကြပါကုန်၊ တေန ကာရဏေန-ထိုအာမိသ
ပဋိသန္တာရကို ပြုခြင်းဟူသောကြောင်းကြောင့်၊ အဝိလုတ္တံ-မလုယူအပ်သော၊
ဘဏ္ဍာ-ဘဏ္ဍာကို၊ ပေ၊ တတော-၌၊ သဗ္ဗမ္မိ-သော၊ ထေရေန-သည်၊ ဒိန္နကံ-
ပေးအပ်သော ဥစ္စာသည်၊ စေတိယဃရေ-စေတီတော် ကျောင်းဆောင်၌၊
ဧကံ-သော၊ ဝရပေါတ္တကစိတ္တတ္ထရဏံ-ကောင်းမြတ်သော ဆေးရေးအရပ်တို့
ပါရှိရာ ဆန်းကြယ်စွာသော အခင်းကို၊ ဝါ-လောက်၊ န အဋ္ဌတိ-မထိုက်၊
တတော-ကြောင့်၊ အာဟံသု (ကိ)၊ ထေရေန-သည်၊ ကတ ပဋိသန္တာရော-
ကို၊ သုကတော-ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ၊ စောဒေတုံဝါ-အပြစ်တင်ခြင်းငှာလည်း
ကောင်း၊ သာရေတုံဝါ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န လတ္တာ-
အပ်၊ ဂီဝါဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်လည်းကောင်း၊ အဝဟာရော ဝါ-ခိုးခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ (အာဟံသု၊ ဣတိ-ဤကား၊ ဧကဝတ္ထု ဒီပနာ-
တည်း၊) ဧဝံ-လျှင်၊ ပဋိသန္တာရော-သည်၊ မဟာနိသံသော-ကြီးသော အကျိုး
ရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ပဏ္ဍိတေန-ဝိနည်းအရာ လိမ္မာမြင်သိ
ပညာရှိသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ကတ္တဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။
[ဤအာမိသပဋိသန္တာရကို ဝိနည်းကျမ်းကျင်သော ရဟန်းများသာ ပြုကျင့်သင့်၏၊
ဝိနည်း နားမလည်လျှင် ကုလဒူသန ဖြစ်တတ်သည်-ဟုလို။]

အင်္ဂုလိပတောဒကဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ဥတ္တသန္တောတိ-ကား၊ ကိလမန္တော-
ပင်ပန်းသည်၊ အနဿာသကောတိ-ကား၊ နိရဿာသော-ထွက်သက် ဝင်သက်
မရှိသည်၊ ဝါ-မရှုနိုင် မရှိနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ ကာလမကာသိ)၊ ပန-ဆက်၊
ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ကြောင့်၊ ယာယအာပတ္တိယာ-သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗ-ရာ၏၊
သာ-ထိုအာပတ်ကို၊ ခုဒ္ဒကေသု-ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်ပြီ၊
[“အင်္ဂုလိပတောဒကေ ပါစိတ္တိယံ” ဟု ညွှန်ပြအပ်ပြီ၊] ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣဓ-
ဤတတိယပါရာဇိက၌၊ န ဝုတ္တာ-ဟောတော်မမူအပ်၊ တဒနန္တ ရေ-ထိုဝတ္ထု၏

ဝရပေါတ္တက စိတ္တတ္ထရဏံ။ ။ အနေကပ္ပကာရ ဥတ္တမရူပဝိစိတ္တတ္ထရဏံ-များစွာ
သော ကောင်းမြတ်သော အရပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောအခင်း.... “ပုတ္တဓာတ်-အစ်”
ပစ္စည်းဖြင့် “ပုတ္တ” ပြီး၍ သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းဟု ထောမနိမိဉ်ဆို၏၊ ပါဠိ၌ “ပုတ္တဓာတ်
ဏပစ္စည်း” ကြိ၍ “ပေါတ္တ”-သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းဖြင့် “ပေါတ္တက”ဟု ဖြစ်သင့်၏။

အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုသို့-၌၊ ဩတ္တရိတွာတိ-ကား၊ အတ္တမိတွာ-လွမ်းမိ၍၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော၊ ထို ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ တေဟိ-ထိုသတ္တရသ ဝဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ အာကမိယမာနော-ဆွဲငင်အပ်သော်၊ ပတိတော-လည်းပြီ၊ (လဲသွားပြီ)၊ ဧကော-သတ္တရသဝဂ္ဂိ ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ တဿ-ထို ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း၏၊ ဥဒရံ-ဗိုက်ပေါ်သို့၊ အဘိရဟိတွာ-တက်၍၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ သေသာ- န်သော၊ ပန္နရသ-န်သော၊ ဇနာပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း [၁၇ ယောက်အစုရှိသော ရဟန်းတို့တွင် တစ်ပါးက ရှေ့ဝတ္ထု၌ သေခဲ့၍ တစ်ပါးက ဗိုက်ပေါ် တက်နေသောကြောင့် “ပန္နရသဇနာ” ဟုဆိုသည်၊] ပထဝိယံ-၌၊ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ- လွမ်းမိ၍၊ အဒုဟလပါသံကော-မိကျောက်သည်၊ မိဂံ-ကို၊ (မာရေတိ) ဝိယ-သို့၊ (တထာ-တူ၊) မာရေသုံ-န်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သေစေကြပါကုန် သော်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထို ၁၆ ယောက်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မာဓိပ္ပာယာ-တဇ္ဇနိယစသော ကံ၌ဖြစ်သော အလိုရှိကုန်၏၊ မရဏာဓိပ္ပာယာ- န်သည်၊ န (ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ ပါရာဇိကံ၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ [ကမ္မာဓိပ္ပာယာတိ တဇ္ဇနိယာဒိ ကမ္မကရဏာဓိပ္ပာယာ။]

ဘူတဝေဇ္ဇကဝံတ္ထုသို့-၌၊ ယက္ခံ မာရေသိတိ-ကား၊ ဘူတဝေဇ္ဇကပါဌကာ- ဘူတဝေဇ္ဇကကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်ကုန်သော ဆရာတို့သည်၊ [တစ္ဆေမြေဘုတ်တို့ကို ကုစားတတ်သော ပယောဂဆရာကို “ဘူတဝေဇ္ဇက” ဟု ခေါ်သည်၊] ယက္ခဂ္ဂဟိ တံ-နတ်ဘီလူးသည် ဖမ်းစားအပ်သူကို၊ မောစေတူကာမာ-လွတ်စေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ ဝါ-အစွဲချွတ်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယက္ခံ-ကို၊ အာဝါဟေတွာ-ရှေးရှုဆောင်၍၊ ဝါ-ပူးဝင်စေ၍၊ မုဉ္ဇ-လွတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုတတ်ကြကုန်၏၊ [အာဝါဟေတွာတိ အာဝိသာပေတွာ၊] နောစေ မုဉ္ဇတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပိဋ္ဌေနဝါ-မုန့်မုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရူပံ-အရုပ်ကို၊ ကတွာ ဟတ္ထပါဒါဒိနိ၊ ဆိန္ဒန္တိ- ဖြတ်ကုန်၏၊ တဿ-ထိုအရုပ်၏၊ ယံယံ-အကြင် အကြင် ကိုယ်အင်္ဂါသည်၊ ဆိန္ဒတိ-၏၊ ယက္ခဿ-၏၊ တံ တံ-ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါသည်၊ ဆိန္ဒမေဝ- ပြတ်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သိသေ-အရုပ်၏ဦးခေါင်းကို၊ ဆိန္ဒေ-ဖြတ်အပ် သော်၊ ယက္ခောပိ မရတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သောပိ- ထိုဘူတဝေဇ္ဇက ရဟန်းသည်လည်း၊ မာရေသိ-ပြီ၊ ပေ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ- သိကြားမင်း စသူမဖက် သက်သက်၊ ယက္ခမေဝ-ကိုသာ၊ (မာရေန္တော- သေစေသော ရဟန်းသည်၊ ထုလ္လုစ္စယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဟိ-စင်စစ်ကား၊ [ဟိပါသည်မှာ ထုံးစံမကျ၊] ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊

၀၀၀

ဒေဝရာဇာနံ-သော၊ သက္ကံ-ကို၊ မာရေယျ-အံ၊ သောပိ-ထိုသိကြားမင်းကို၊ သတ်သော ရဟန်းသော်မှလည်း၊ ထုလွှစွယံ အာပဇ္ဇတိ။

ဝါဠုယက္ခဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ ဝါဠုယက္ခဝိဟာရန္တိ-ကား၊ [ဋီကာ၌ “ဝါဠု ဝိဟာရန္တိ” ဟု ယက္ခပုဒ်မပါဘဲရှိသည်၊] ယသ္မိ-ဝိဟာရေ-၌၊ ဝါဠောစဏ္ဍော-ကြမ်း တမ်းသော၊ [ဝါဠောကို “စဏ္ဍော” ဟု ဖွင့်၊] ယက္ခော-နတ်ဘီလူးသည်၊ ဝသတိ-၏၊ တံဝိဟာရံ-ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးနေရာ ထိုကျောင်းသို့၊ (ပါဟေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊) ဟိ-ရဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အဇာနန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကေဝလံ-မရဏာဓိပ္ပာယမဖက် သက်သက်၊ ဝသနတ္ထာယ-ငှာ၊ ပေသေတိ-စေလွှတ်၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ယော-သည်၊ မရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ ဝါ-သေစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ပေသေတိ-၏၊ သော-သည်၊ ဣတရဿ-အခြားသော စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ မရဏေန-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ အမရဏေန-ကြောင့်၊ ထုလွှစွယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ စ-ဆက်၊ ဝါဠုယက္ခဝိဟာရံ-ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးရှိရာကျောင်းသို့၊ (ပေသန္တဿ-စေလွှတ်သောရဟန်း၏၊ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ-အာပတ်အပြား အနာပတ် အပြား ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော ယထာ-ကဲ့သို့၊) ဧဝံ-တူ၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်း၌၊ ဝါဠာ-န်သော၊ [သီဟ၊ ဗျဉ္ဇ၊ အဇဂရ၊ ကဏ္ဍသပ္ပတို့သည် ဝါဠာ၏သရုပ်ပြ၊] သီဟဗျဉ္ဇါဒိမိဂါဝါ-ခြင်္သေ့၊ ကျား အစရှိသော သားကောင်တို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ အဇာဂရကဏ္ဍသပ္ပာဒယော-စပါးကြီးမြွေ၊ မြွေဟောက် အစရှိကုန်သော၊ ဒိဃဇာတိကာဝါ-ရှည်သော အမျိုးဇာတ်ရှိသော သတ္တဝါတို့ သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တိ-န်၏၊ တံဝါဠုဝိဟာရံ-ထိုကြမ်းသော ခြင်္သေ့ ကျား အစရှိသော သတ္တဝါ၊ မြွေ အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နေရာ ကျောင်းသို့၊ ပေသန္တဿာပိ-၏လည်း၊ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ပါဠိမုတ္တကနယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော နည်းတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝါဠုယက္ခဝိဟာရံ-ကြမ်းသော ဘီလူးရှိရာကျောင်းသို့၊ ပေသန္တဿ-၏၊ (အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယထာ ဧဝံ-တူ၊ ဝါဠုယက္ခမ္ပိ-ကြမ်းသော ဘီလူးကိုလည်း၊ ဘိက္ခုသန္တိကံ-သို့၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝါဠုကန္တဝရာဒိဝတ္ထုသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသ နယော၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကန္တာရတို့တွင်၊ ကေဝလံ-

ယက္ခမဖက် သက်သက်၊ ယသ္မိံ ကန္တာရေ-အကြင် ခရီးခဲ၌၊ ဝါဠာ-
ကုန်သော၊ မိဂါဝါ-ခြင်္သေ့ သစ်ကျား စသော သားကောင်တို့သည်သော်လည်း
ကောင်း၊ ဒီဃဇာတိကာဝါ-ရှည်သော အမျိုးဇာတ်ရှိသော မြွေစသော သတ္တဝါတို့
သည် သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊ သော-ထိုကန္တာရသည်၊ ဝါဠကန္တာရော-
ဝါဠကန္တာရမည်၏၊ ယသ္မိံ-အကြင်ကန္တာရ၌၊ စောရာ-တောပုန်းဓားပြတို့သည်၊
အတ္ထိ-န်၏၊ သော-ထိုကန္တာရသည်၊ စောရကန္တာရော-မည်၏၊ ဣတိဇဝံ-
သို့၊ ပဒတ္တမတ္တမေဝ-ပုဒ်နက်မျှသည်သာ၊ နာနံ-ထူး၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ
မနုဿဝိဂ္ဂဟ ပါရာဇိကံနာမ-သည်၊ သဏှံ-သိမ်မွေ့၏၊ ပရိယာယကထာယ-
ကြောင့်၊ န မုစ္ဆတိ၊ တသ္မာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသုကသ္မိံနာမ
ဩကာသေ-ထိုမည်သော အရပ်၌၊ စောရော-သည်၊ နိသိန္နော-နေ၏၊ ယော-
အကြင်သူသည်၊ တဿ-ထိုခိုးသူ၏၊ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ၊ အာဟရတိ-ဆောင်ယူ
နိုင်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ရာဇတော-မှ၊ သက္ကာရဝိသေသံ-ပူဇော်သက္ကာရ
အထူးကို၊ လဘတိ-ရနိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒေယျ-ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောအံ့၊
တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံဝစနံ-ကို၊ သုတွာ-၍၊ ကောစိ-သည်၊ တံ-ထိုအရပ်
သို့၊ ဂန္တာ စေ မာရေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ-ဤ ပရိယာယ်ပြောသော ရဟန်း
သည်၊ ပါရာဇိကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၁၈၈။ တံ မညမာနောတိ အာဒိသု-နော အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဂုဇ္ဈတ္တံ-
ကို၊ ကိရဉ္ဇဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-အံ့၊) သောဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝေရီ-
ရန်သူဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ မာရေတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ စိန္တေသိ-
ပြီ(ကံ)၊ ဣမံ-ဤရဟန်းကို၊ မေ-သည်၊ ဒိဝါ-၌၊ မာရေန္တဿ-သတ်လသော်၊
သောတ္ထိနာ-ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဂန္တု-ထွက်သွားခြင်းငှာ၊ သုကရံ-လွယ်ကူစွာ
ပြုအပ်သည်၊ န ဘဝေယျ-ရာ၊ ရတ္ထိ-၌၊ နံ-ထို ရဟန်းကို၊ မာရေဿာမိ-
အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သလ္လက္ခေတွာ-သွားလမ်းပြန်လမ်းကို မှတ်သား၍၊
ရတ္ထိ-၌၊ အာဂမ္မ-လာ၍၊ ဗဟူနံ-များစွာသော ရဟန်းတို့၏၊ သယံတဋ္ဌာနေ-
အိပ်ရာအရပ်၌၊ တံ-ထိုမှတ်သားအပ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်
သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တမေဝ-ထိုမှတ်သားအပ်သော ရဟန်းကိုပင်၊ ဇီဝိတာ-မှ၊
ဝေါရောပေသိ-ပြီ၊ အပရော-အခြားသော ဒုတိယရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုမှတ်
သားအပ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ မညမာနော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညံ-မှတ်သား
အပ်သော ရဟန်းမှ အခြားရဟန်းကို၊ (ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ)၊ အပရော-
အခြားသော တတိယရဟန်းသည်၊ အညံ-အခြားရဟန်းကို၊ မညမာနော
(ဟုတွာ)၊ တံ-ထိုမှတ်သားအပ်သော ရဟန်းကို၊ (ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ)၊
အပရော-အခြားသော စတုတ္ထ ရဟန်းသည်၊ အညံ-ကို၊ တဿေဝ-ထိုမှတ်သား

အပ်သော ရဟန်း၏ပင်၊ သဟာယံ-ဟူ၍၊ မညမာနော (ဟုတွာ)၊ အညံ-
သော၊ တဿ-ထို မှတ်သားအပ်သော ရဟန်း၏၊ သဟာယမေဝ-ကိုပင်၊
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ပါရာဇိက
မေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)။

အမနုဿဂ္ဂဟိတဝတ္ထုသု-ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ပဌမေ-သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ-၌၊
ယက္ခံ-ပူးဝင်နေသော နတ်ဘီလူးကို၊ ပလာယေသာမိ-ထွက်ပြေးစေအံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့ ကြံ၍၊ ပဟာရံ အဒါသိ၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊
[ပဌမဝတ္ထုလာ ရဟန်းမှတစ်ပါးသော ဒုတိယဝတ္ထုလာ ရဟန်းသည်၊] ဒါနိ-
၌၊ အယံ-ဤပူးဝင်သော ဘီလူးသည်၊ ဝိရဇ္ဈိတုံ-ဆန့်ကျင်ခြင်းငှာ၊ [တချို့စာ၌
“ဝိရဇ္ဈိတုံ-ငါ့ကို ပြစ်မှားခြင်းငှာ” ဟု ရှိ၏၊] န သမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်၊ နံ-
ထိုဘီလူးကို၊ မာရေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ (ပဟာရံ အဒါသိ)၊ စ-ဆက်၊
ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ န မရဏာဓိပ္ပာယဿ-၏၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-
ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဧတ္တကေနေဝ-ဤမျှလောက်
သော အနာပတ်ဟု ဟောခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အမနုဿဂ္ဂဟိတဿ-ဘီလူး
ဖမ်းစားအပ်သော ရဟန်း အား၊ ပဟာရော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော၊ ပန-အနွယ်
ကား၊ တာလပဏ္ဏဝါ-ထန်း ရွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ထန်ရွက်ချည်ထားလျှင်
“တစ္ဆေ သူရဲတို့ ပြေး၏” ဟု အယူရှိကြသတဲ့၊] ပရိတ္တသုတ္တဝါ-ပရိတ်ချည်ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊
ဗန္ဓိတဗ္ဗံ-ဖွဲ့ချည်ပေးရာ၏၊ ရတနသုတ္တာဒိနိ-နံသော၊ ပရိတ္တာနိ-တို့ကို၊
ဘဏိတဗ္ဗာနိ၊ သီလဝန္တံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ မာဝိဟေဌေဟိ-မညဉ်းဆဲပါလင့်၊
ဣတိ-သို့၊ ဓမ္မကထာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ သဂ္ဂကထာဒိနိ-
သဂ္ဂကထာ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနိ-နံ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-
ဤဝတ္ထုတို့၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဝုတ္တမေဝ-
သာ။ [ဓမ္မပဟာရ၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

၁၈၉။ ရက္ခန္ဓေဒနဝတ္ထု-သည်၊ အဋ္ဌဗန္ဓနဝတ္ထု၊ သဒိသံ-အဋ္ဌဗန္ဓနဝတ္ထုနှင့်
တူ၏၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ယော-အကြင်
ရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ရက္ခေန-သည်၊ ဩတ္တတော-လွှမ်းမီအပ်သည်၊ (သမာနော)
ပိ-သော်လည်း၊ န မရတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧကေန ပဿေန-ဘေးတစ်ဖက်ဖြင့်၊
ရက္ခံ-ကို၊ ဆေတွာဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပထဝီ-ကို၊ ဓဏိတွာဝါ-
၍သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခမိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်နိုင်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊
အဿ-ထိုသစ်ပင်ပိနေသော ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေစ-၌လည်း၊ ဝါသိဝါ-

ဓားငယ်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌာရီဝါ-ပေါက်ဆိန်သည် သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိအံ့၊ ဝါ-ပါအံ့၊ တေန-ထိုသစ်ပင်ပိနေသော ရဟန်းသည်၊ ဇီဝိတံ-ကို၊ အပိပရိစ္စဇိတဗ္ဗ-စွန့်သော်လည်း စွန့်ရာ၏၊ စ-စင်စစ်ကား၊ ရုက္ခောဝါ-ကိုသော်လည်း၊ န ဆိန္ဒိတဗ္ဗော-မဖြတ်ကောင်း၊ ပထဝီဝါ-ကိုသော်လည်း၊ န ခဏိတဗ္ဗော-မတူးကောင်း၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောန္တော-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ အာဏံ-အမိန့်အာဏာတော်ကို၊ ဘဉ္ဇတိ-ချိုးဖျက်ရာ ရောက်၏၊ ဇီဝိတပရိယန္တံ-အသက်အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသော၊ သီလံ-ကို၊ န ကရောတိ-ပြုရာမရောက်၊ တသ္မာ၊ ဇီဝိတံ-ကို၊ အပိ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗ-ရာ၏၊ သီလံ-သီလကိုကား၊ န (ပရိစ္စဇိတဗ္ဗ)-မစွန့်ရာ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်း၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ သစ်ပင်ခုတ်မှု မြေတူးမှုကို၊ န ကာတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ အညဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ရက္ခံ-ကို၊ ဆိန္ဒိတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ပထဝီ-ကို၊ ခဏိတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ နိဟရိတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဥဒုက္ခလယန္တကေန-ဆုံငယ်တပ် အပ်သော ယန္တရားဖြင့်၊ [ဆုံဆိုသော်လည်း တုံးတိုကလေးဖြစ်ဟန်တူ၏၊ တုံးတိုပေါ်၌ ကုတ်တင်၍ ကုတ်နှင့်ကော်ဖို့ဖြစ်သည်။] ရက္ခံ-ကို၊ ပဝဇ္ဇေတွာ-လိုမ့်၍၊ နိဟရိတဗ္ဗော-ထုတ်ဆောင်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ ယေဝ ရက္ခံ-ကိုပင်၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဥဒုက္ခလံ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-၏၊ [သစ်ပင်ဖြတ်၍ ဆုံငယ်လုပ်နိုင်၏-ဟူလို။] ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ အညံပိ-အခြားသစ်ပင်ကိုလည်း၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ဂဟေတုံ-(ဆုံငယ်လုပ်ဖို့) ယူခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော (အာဟ)၊ [ဤထေရဝါဒများနှင့်စပ်၍ ငိုကာ၌ စိစစ်ချက်များရှိသေး၏၊ ရှုပါလေတော့၊] သောဗ္ဗာဒီသု-ထုံးအိုင် အစရှိသည်တို့၌၊ ပတိတဿာပိ-ကျသော ရဟန်း၏လည်း၊ နိဿေဏိ-လှေကားကို၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ဥတ္တရဏေ-တက်ခြင်း၌၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [“ဥတ္တာရဏေ”ဟု တချို့ရှိ၏၊ “ပတိတဿာပိ-ကိုလည်း၊ ဥတ္တာရဏေ-

အပိ၊ ပေ၊ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ။ ။သစ်ပင်ပိနေသော ရဟန်းမှာ ဓား၊ သို့မဟုတ် ပေါက်ဆိန် ပါသော်လည်း မိမိထွက်ဖို့ရာ (အမြစ်မပြတ်သေးသော) သစ်ပင်ကိုလည်း မဖြတ်ဘဲ မြေကိုလည်းမတူးဘဲ အသက်ကိုစွန့်တန်လျှင်စွန့်၍ (ဘူတဂါမ-ပထဝီဓဏနသိက္ခာပုဒ်) သီလကို စောင့်ပါ-ဟု တိုက်တွန်းသော စကားတည်း၊ ယခုကာလ၌ကား အသက်သေမည်စိုးသောကြောင့် အာပတ်အသင့်ခံ၍ ဆေးကုကြရ၊ မအပ်သောနည်းဖြင့် ဝယ်ထားသော ဓာတ်စာများကို သုံးစွဲကြရ၏၊ ပြန်တော်မူလျှင်ကား ဘယ်သို့ရောက်ကြရမည်မသိ။

တက်စေခြင်း၌” ဟု ပေး၊] အတ္တနာ-သည်၊ ဘူတဂါမံ-ဘူတဂါမံကို၊ ဆိန္နိတွာ-၍၊ နိဿေဏီ-ကို၊ န ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏ အတွက်၊ ကတွာ-၍၊ ဥဒ္ဓရိတုံ- ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [အတ္တနာ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ-ကား၊ ဒေသဝနယောကို ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း၊ နောက်မှ ထည့်အပ်သော ဝါကျလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။]

၁၉၀။ ဒါယာလိမ္မနဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ဒါယံ အာလိမ္မေသုန္တိ-ကား၊ ဝနေ-၌၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ အဒံသု-ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတောမီးရှို့ရာ၌၊ ဥဒ္ဓေသာ နုဒ္ဓေသဝသေန-ရည်စူးအပ် မရည်စူးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကာ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုနံ-ဝတ္ထုတို့အား၊ အနုရူပတော-လျော်သောအားဖြင့်၊ ပါရာဇိကာဒိနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလရာသိဘာဝေါ-အကုသိုလ် အစု၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ [ရှေ့သြပါတကထာ၌၊] ဝုတ္တနယေ နေဝ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ အလ္လတိဏ ဝနပ္ပဂုမ္မာဒယော-စိုသောမြက်၊ တောချုံ အစရှိသည်တို့ ကို၊ ဥယုန္တု-လောင်အပ်ပစေကုန်၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အာလိမ္မန္တ သမ-မီးလိမ်းကျံ သော ရဟန်း၏လည်း၊ ဝါ-မီးရှို့သော ရဟန်း၏လည်း၊ ပါစိတ္တိယံ(ဟောတိ)၊ ဒဗ္ဗုပကရဏာနိ-သစ်ဝါးအဆောက်အအုံတို့သည်၊ ဝိနဿန္တု-ပျက်စီးပစေကုန်၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အာလိမ္မန္တ သမ-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ခိဉ္စာဓိပ္ပာယေနာပိ-ပျော် မြူးခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုဖြင့်လည်း၊ [လက်ဆော့သဖြင့်၊] (အာလိမ္မန္တ သမ) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အလ္လသုက္ခံ-အစိုအခြောက်သစ်ပစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဏ္ဌန္တိယာနိန္တိယံ-ဇီဝိ တိန္ဒြေနှင့်တကွ ဖြစ်သော သက်ရှိဝတ္ထု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမရှိသော သက်မဲ့ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း၊ ဥယုတု-စေ၊ ဣတိ-၍၊ အာလိမ္မန္တ သမ-၏၊ ဝတ္ထုဝသေန-ဖြင့်၊ ပါရာဇိကာ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ်နိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏။

ပန-ဆက်၊ ပဋိဂ္ဂိဒါနံ-ဆန့်ကျင်ဘက်မီးကို ပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြိုတင်၍ မီးရှို့ထားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ [အဝေးက တောမီးလောင်သည့် အတွက် မိမိကျောင်း အနီးအပါးက သစ်ပင်များကို ကြိုတင်၍ ရှို့ထားခြင်း၊] ပရိတ္တကရဏဉ္စ-အစောင့်အရှောက်ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ [သစ်ပင်ပေါက်သော မြေကို ခြစ်ထားခြင်း၊ တူးထားခြင်း၊] ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြု တော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ အရညေ-၌၊ ဝနကမ္မိကေဟိ-တောအလုပ်၌ ယှဉ်သူတို့သည်၊ (တောအလုပ်သမားတို့သည်) ဒိန္နံ-ပေးအပ်သော၊ ဝါ- ရှို့အပ်သော၊ အဂ္ဂိဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ မြေဆီသြဇာရရန် ရှို့အပ် သော မီး၊] သယံ-အလိုလို၊ ဥဋ္ဌိတံ-ထသော၊ အဂ္ဂိဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊

[သစ်ပင်အချင်းချင်းပွတ်၍ အလိုလိုတောက်သောမီး၊] အာဂစ္ဆန္တံ-အဝေးမှလောင်၍ လာသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တိဏ်ကုဋိယော-မြက်မိုးမြက်ကာ ကျောင်းတို့သည်၊ မာ ဝိနဿန္တု-မပျက်စီးပါစေကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဣသိုကြ၍၊ တဿ အဂ္ဂိနော-ထိုအဝေးမှ လောင်၍လာသော မီး၏၊ ပဋိဂ္ဂိ-ဆန့်ကျင်ဘက်မီးကို၊ ဝါ-ကြိုတင်၍ ရှိအပ်သောမီးကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ယေန-ယင်းဆန့်ကျင်ဘက် မီးနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, အာဂစ္ဆန္တော-အဝေးမှလောင်၍လာသော၊ အဂ္ဂိ-သည်၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဟုတွာ-၍၊ (တစ်နည်း) ဧကတော ဟုတွာ-ပေါင်းမိ၍၊ နိရုပါဒါနော-လောင်စာ မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိဗ္ဗာယတိ-ငြိမ်းသွား၏၊ ပရိတ္တမ္ပိ-အရံအတားကိုလည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ [ပရိတ္တပြုပုံကို ပြလို၍ “တိဏ” စသည်မိန့်၊] ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ခြစ်ထားမှု တူးထားမှုကိုပြုလသော်၊ အာဂတော-လာသော၊ အဂ္ဂိ-သည်၊ ဥပါဒါနံ-လောင်စာကို၊ အလဘိတွာ-၍၊ နိဗ္ဗာယတိ-ငြိမ်းရ၏၊ (တထာ-လောင်စာ မရှိနိုင်လောက်အောင်သော ထိုခြင်းအရာအား ဖြင့်) တိဏကုဋိကာနံ-တို့၏၊ သမန္တော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘူမိတစ္ဆနံ-မြေကို ခြစ်ထားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပရိခါခဏနံဝါ-ကျုံးမြောင်းကို တူးထားခြင်းကို လည်းကောင်း၊ (ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသော မီးကြိုပေးမှု၊ အကာအရံပြုမှုသည်၊ အဂ္ဂိသ္မိံ-မီးသည်၊ ဥဋ္ဌိတေယေဝ-ထလာသော်သာ၊ ဝါ-ထလာမှသာ၊ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အနုဋ္ဌိတေ-မထသေးသော်၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ-လူသာမဏေတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-အပ်စပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ [“ကပ္ပိစမ်း၊ သိလော” စသည်ဖြင့်ဆို၍] ကာရေတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာပေန္တေဟိ-ငြိမ်းစေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပာဏကမေဝ-ပိုးမရှိ သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ-သွန်လောင်းထိုက်၏။

၁၉၁။ အာဃာတနဝတ္ထုသ္မိံ-ဝတ္ထု၌၊ ဧကပ္ပဟာရဝစနေ-တစ်ချက်ဖြင့် ပုတ်ခတ် လောဟု ပြောခြင်း၌၊ (ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ ပဟာရေဟိ-ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ (မာရေဟိ-လော)၊ ဣတိ အာဒိဝစနေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝေဒိဗ္ဗံ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဒွိဟိ- (ပဟာရေဟိ)-၂ ချက်တို့ဖြင့်၊ (မာရေဟိ-လော၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဧကေန-သော၊ ပဟာရေန-ဖြင့်၊ မာရိတေပိ-သေစေအပ်ရာ၌လည်း၊ ခေတ္တမေဝ- ပါရာဇိက ခေတ်သို့သာလျှင်၊ ဩတိဏ္ဏတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ မာရိတေ-သေစေအပ်သော်၊ ဝိသင်္ကေတံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ယထာ ပရိစ္ဆေဒေဝါ-အကြင်အကြင်အပိုင်း အခြား၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဗန္တရေဝါ-အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌

သော်လည်းကောင်း၊ (မာရိတေ-သော်)၊ အဝိသင်္ကေတံ-မချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ [နှစ်ချက်ဖြင့် အသတ်ခိုင်းရာ၌ နှစ်ချက်ဖြင့်သတ်လင် ယထာပရိစ္ဆေဒ၊ တစ်ချက်တည်းဖြင့်သတ်လျှင် ပရိစ္ဆေဒဗ္ဗန္တရ ဟု သိပါ။] ပန-ကား၊ ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမေ-၌၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စေခိုင်းခြင်းတို့၌၊ ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ အာဏာပကော မုစ္ဆတိ၊ ဝကေသေဝ-၏သာ၊ ဒေါသော-အပြစ် တည်း။

စ-ဆက်၊ ပဟာရေသု-တို့၌၊ (ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊) ဧဝံ-တူ၊ ပုရိသေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧကော-သည်၊ မာရေတု-သတ် လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဧကေနဝ-သည်သာလျှင်၊ မာရိတေ- သတ်အပ်သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-တို့သည်၊ မာရိတေ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ ဒွေ-တို့သည်၊ မာရေန္တု-သတ်ကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဧကေနဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိဝါ-တို့ သည်သော်လည်းကောင်း၊ မာရိတေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ၊ တိဟိ-တို့သည်၊ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဧကော-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ သင်္ဂါမေ-စစ်မြေပြင်၌၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ ဓာဝတော-ပြေးလာသော၊ ပုရိ သဿ-၏၊ သီသံ-ကို၊ အသိနာ-ဖြင့်၊ ဆိန္ဒတိ-၏၊ အသိသကံ-ဦးခေါင်းမရှိ သော၊ ကဗန္ဓု-ကဗန္ဓုရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဓာဝတိ-ပြေးလာ၏၊ တံ-ထို ကဗန္ဓုရှိ ကို၊ အညော-အခြားရဟန်းသည်၊ ပဟရိတွာ-၍၊ ပါတေတိ-လဲကျစေအံ့၊ ကဿ-အဘယ်ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဥပမုတ္တေရာ-ထက်ဝက်သော ထေရ်တို့သည်၊ ဂမနပစ္ဆေ ဒကဿ-သွားခြင်းဣရိယာပုထ်ကိုဖြတ်သော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ-တည်း၊ [နောက်ရဟန်း ပါရာဇိကကျသည်-ဟူလို၊] ဣတိ အာဟံသု၊ အဘိဓမ္မိက ဂေါဒတ္တတ္ထေရော-သည်၊ သီသစ္ဆေဒကဿ-ဦးခေါင်းကိုဖြတ်သော ရဟန်း၏၊ (ပါရာဇိကံ-တည်း)၊ ဦးခေါင်းပြတ်လျှင် ဇီဝိတိန္ဒြေပြတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ဆက်၍သွား နေသည်မှာ ဥတုဇရုပ် အရှိန်မပျက်သောကြောင့်သာ ဖြစ်၏၊] ဣတိ (အာဟ)၊ ဟိ-ဆက်၊ ဧဝံပုရိနိ-ဤကဗန္ဓုဝတ္ထုနှင့် တူသောသဘောရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ- တို့ကို၊ ဣမသဝတ္ထုဿ-ဤအာယာတနဝတ္ထု၏၊ အတ္ထဒီပနေ-၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ကဗန္ဓု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန် (၄၀၆)ဂါထာ မှာ ကြည့်ပါ။]

၁၉၂။ တက္ကဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ အနိမေတွာ-မည်သည့်ရက်တက်ရည်ဟု မမှတ်သား မူ၍၊ တက္ကံပါယေထာတိ-ထဟူ၍၊ ဝါ-ရက်တက်ရည်ကို တိုက်လိုက်ကြဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ယံဝါ တံဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော၊ တက္ကံ-ကို၊ ပါယေတွာ-

သောက်စေ၍၊ ဝါ-တိုက်၍၊ မာရိတေ-သေစေအပ်သော်၊ ပါရာဇိကံ(ဟောတိ)၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ နိယမေတွာ-၍၊ (နိယမ၏ သရုပ်ကိုပြလို၍ ဂေါတက္ကံစသည် မိန့်) ဂေါတက္ကံ-နွားနို့မှဖြစ်သော ရက်တက်ရည်ကို (ပါယေထ-နံ)၊ မာဟိ သတက္ကံ-ကွဲနို့မှဖြစ်သော ရက်တက်ရည်ကို၊ (ပါယေထ)၊ အာဇိကာ တက္ကံ-ဆိတ်နို့မှဖြစ်သော ရက်တက်ရည်ကို၊ (ပါယေထ)၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော် လည်းကောင်း၊ သီတံ-အေးသော ရက်တက်ရည်ကို၊ (ပါယေထ)၊ ဥဏှံ-ကို၊ (ပါယေထ)၊ ဓူပိတံ-အခိုးအထုံဖြင့် ထုံအပ်သော ရက်တက်ရည်ကို၊ [အနံ ကောင်းအောင် တစ်စုံတစ်ခုခပ်ထားအပ်သော ရက်တက်ရည်] (ပါယေထ)၊ အဓူပိတံ-ကို၊ (ပါယေထ)၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ယံ-အကြင်ရက်တက်ရည်ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတော-ထိုရက်တက်ရည်မှ၊ အညံ-အခြားရက်တက်ရည်ကို၊ ပါယေတွာ-၍၊ မာရိတေ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတံ(ဟောတိ)။

လောဏသောဝီရကဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ လောဏသောဝီရကံနာမ-ကမည်သည်၊ သဗ္ဗရသာဘိသင်္ခတံ-အလုံးစုံသော အရသာတို့ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ ဘောသဇ္ဇ-ဆေးတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ တံ-ထိုလောဏသောဝီရက ဆေးကို၊ ကရောန္တော-ပြုသူတို့သည်၊ ဟရိတကာမလက ဝိဘီဋကကသာဝေ-ဖန်ခါးသီး သျှိုသျှားသီး၊ သစ်ဆိမ့်သီးဟူကုန်သော အဖန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဓညောနိ-အလုံးစုံသော စပါးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗအပရဏ္ဏာနိ-အလုံးစုံသော ပဲမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သတ္တန္တမ္မိ-နံသော၊ ဓညာနံ-တို့၏၊ ဩဒနံ-ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကဒလိဖလာဒိနိ-ငှက်ပျောသီး အစရှိကုန် သော၊ သဗ္ဗဖလာနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေတ္တကေတကဓဇ္ဈရိကဋ္ဌိရာဒယော-ကြိမ်ညှောင့်၊ ဆပ်သွားညှောင့်၊ သင်ပေါင်းညှောင့်အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗကဋ္ဌိရေ-အလုံးစုံသော အညှောင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မစ္ဆမံသဓဏ္ဏာနိ-ငါးတုံး၊ အမဲတုံးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနေကာနိ-နံသော၊ မဓု၊ ပေ၊ တိ ကဋျကာဒိနိ-ပျားရည်၊ တင်လဲ၊ သိန္ဓောဆား၊ တြိကဋျကံအစရှိကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-ဆေးပေါင်းစုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ငရုတ်၊ ပိတ်ချင်း၊ ဂျင်း၊ ၃မျိုးကို “တြိကဋျကံ” ဟု ခေါ်သည်၊] ပက္ခိပိတွာ-ပြီး၍၊ ကုမ္ဘိမုခံ-အိုးမျက်နှာဝကို၊ လိမ္မိတွာ-နွား ချေး စသည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံပြီး၍၊ ဝါ-အာဏာပိတ်ပြီး၍၊ ဧကံ (သံဝစ္ဆရံဝါ)-အနည်းဆုံး တစ်နှစ်ပတ်လုံး သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ (သံဝစ္ဆရာနိဝါ)-တို့

☞

သောဝီရက။ ။သုဋ္ဌ+ဝီရံ ယတ္ထာတိ သုဝီရံ-လွန်စွာရဲရင့်ရာအရပ်၊ သုဝီရေ+ဘဝံ-ဖြစ်သော စိမ်ရည်တည်း၊ သောဝီရံ၊ သုတ္တံ၌ ကံ ပစ္စည်းသက်၊ ထိုသောဝီရက စိမ်ရည်သည် အနည်းငယ်ငန်သော အရသာရှိဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “လောဏသောဝီရက” ဟု ဆိုသည်။ [တံကိရ-စသည်ဖြင့် ဆေးရည်ဖော်စပ်နည်းကို ပြ၏။]

ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိဝါ-တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊
ထပေန္တိ-ထားရကုန်၏။ တံ-ထိုလောဏသောဝီရက စိမ်ရည်ဆေးသည်။
ပရိပစ္စိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ကျက်၍၊ ဝါ-လသော်၊ ဓမ္မရသ ဝဏ္ဏံ-ဓမ္မသပြေ
ရည်အဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။ ဝါတ၊ ပေ၊ ဒီနံ-လေနာ ရောဂါ၊ ကုတ်ဟီး
(ချောင်းဆိုး) ရောဂါ၊ နူနာရောဂါ၊ အသားအရေဖျော့တော့ ဝင်းဝါသောရောဂါ၊
ဘဂန္တိရိနာ (ဂရင်ဂျီနာ) ရောဂါ စသည်တို့အတွက်လည်းကောင်း၊ သိနိဒ္ဓ
ဘောဇနံ-အဆိဩဇာများစွာပါသော ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုတ္တာနန္ဒ-စားပြီးသူတို့
အတွက်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရပါနံ-ကောင်းမြတ်သောဖျော်ရည်သည်၊ (ဟောတိ)၊
တာဒိသံ-ထိုလောဏသောဝီရကဆေးကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝါ-ထိုလောဏ
သောဝီရကဆေးရည်လောက်ကောင်းသော ဘုတ္တဇီရဏကဘောသန္တံ-အစာကြေ
ဆေးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဆက်၊ တံ ဇတံ-ထိုလောဏသော ဝီရကဆေးသည်၊
ဘိက္ခုနံ-တို့အတွက်၊ ပစ္ဆာဘုတ္တမ္ပိ-နေလွဲအခါ၌လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။
ဂိလာနာနံ-တို့အတွက်၊ ပါကတိကမေဝ-ရေနှင့်မရောစပ်ဘဲ ပင်ကိုယ်အတိုင်း
ပင်လျှင်၊ (ဝဋ္ဋတိ)၊ ပန-ကား၊ အဂိလာနာနံ-ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းတို့
အတွက်၊ ဥဒကသမ္ပိန္နံ-ရေနှင့်ရောစပ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊ ဝါ-ဖြစ်မှ၊)
ပါနပရိဘောဂေန-ဖျော်ရည်ကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ (ဝဋ္ဋတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့
မှတ်အပ်၏၊ (ဣတိ-အပြီးတည်း)။...။ သမန္တပါသာဒီကာယ-သော၊ ဝိနယသံ
ဝဏ္ဏနာယ-၌၊ တတိယ ပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဝါတ၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ဤဝါကျဖြင့် ဆေး၏အကျိုးကိုပြ၏။ လေရောဂါစသည်
အတွက်လည်းကောင်း၊ ထောပတ်ထမင်းစသော အဆိဩဇာများသော အစားအစာကို
စားပြီးသူတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ အလွန်ကောင်းသော ဖျော်ရည်ဖြစ်၏။ ဤဆေးလောက်
ကောင်းသော အစာကြေဆေး မရှိ၊ [ယောဇနာ၌ “ဝါတ၊ ပေ၊ ဒီနံ-တို့၏၊ သိနိဒ္ဓဘောဇနံ
သေဝနဘောဇနီယံ-မှီဝဲထိုက်သော စားဖွယ်”ဟုလည်းကောင်း၊ ဘုတ္တာနံစ ဥတ္တရပါနံ
(ဘောဇနတောပစ္ဆာပါနံ)-စားပြီးနောက်မှ သောက်ရသော အဖျော်သည်လည်းကောင်း”ဟု
လည်းကောင်း ဖွင့်၏။ ဥတ္တရကို ပစ္ဆာဟု ဖွင့်သည်။ “သိနိဒ္ဓကို သေဝန၊ ဘောဇနကို
ဘောဇနီယံ”ဟု ဖွင့်ခြင်းကစ၍ စဉ်းစားသင့်သည်။ ဆေးရည်သာဖြစ်၍ ဘောဇနီယ
မဟုတ်၊...ဤဆေးရည်ကို ယာမကာလိကဟု ကေစိတို့ ဆိုကြသတတ်၊ “ဂိလာနသ ဂုဠ
အဂိလာနသ ဂုဠောဒကံ” ကဲ့သို့ သတ္တာဟကာလိကဟုလည်း ယူကြ၏။ သာ၍ကောင်း
၏-ဟု ထင်သည်။]

တတိယပါရာဇိကဘာသာဒီကာ
ပြီးပြီ။

၄-စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့်

စတုဿစွဝိဒူ-သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူပြီးသော၊ သတ္တာ-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စတုတ္ထ-လေးပါးမြောက်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-အကြင်ပါရာ
 ဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပကာသယိ-ထင်ရှားပြတော်မူပြီ၊ တဿ-ထို လေးပါးမြောက်
 ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏၊ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ
 အစဉ်သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒါနိ-၌၊ ပတ္တော-ဆိုက်ရောက်လာ၏၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ (စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် သံဝဏ္ဏနာက္ကမ၏ ဆိုက်ရောက်လာ
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ သုဝိညေယျံ-လွယ်ကူစွာသိနိုင်၏။
 ဝါ-သိလွယ်၏၊ ယံစ-အကြင်ပုဒ်ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပကာသိတံ-
 ထင်ရှားပြအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုပုဒ်ကို၊ (ထိုသိလွယ်သောပုဒ်၊ ရှေး၌ပြအပ်ပြီးသောပုဒ်
 ကို)၊ ဝဇ္ဇယိတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ အဿာပိ-ဤစတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏
 လည်း ပြိဖြင့် ရှေးသိက္ခာပုဒ်များကို ပေါင်း၊] အယံ သံဝဏ္ဏနာ-ဤဖွင့်ကြောင်း
 ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါ-ဖြစ်တော့လတုံ။

၁၉၃။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ အဓိဋ္ဌမာတိ-ကား၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ခေတ္တေသု
 စေဝ-လယ်ယာတို့၌လည်းကောင်း၊ အာရာမာ ဒီသုစ-သစ်သီးခြံ ပန်းခြံ အစ
 ရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္ဆံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ အဓိဋ္ဌာမ-စီမံပေးကြ
 ကုန်စို့၊ [စီမံပုံကိုပြလို၍ “ဧဝံ” စသည်မိန့်၊] ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-နည်း၊ န ကာတဗ္ဗံ-
 ထိုက်၊ ဝါ-မပြုရ၊ ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခာမစေဝ-လက်တွေ့လည်း ပြောကြကုန်စို့၊
 အနသာသာမစ-ကြိုတင်၍လည်း သွန်သင်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
 ဒူတေယျန္တိ-ကား၊ ဒူတကမ္မံ-တမန်သည်၏ အလုပ်ကို၊ (ဟရာမ-
 ဆောင်ရွက်ကြကုန်စို့၊) [ဒူတဿ+ကမ္မံ-ဒူတေယျံ-စာကိုဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့်
 မှာအပ်သော စကားကို ဖြစ်စေ ယူဆောင်၍ တစ်အိမ်မှတစ်အိမ်၊ တစ်ရွာမှ
 တစ်ရွာသို့ ပို့ပေးခြင်းအလုပ်။]

ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မဿာတိ-ကား၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ဥတ္တိဏ္ဏဓမ္မဿ- လွန်
 မြောက်ကြောင်းတရား၏၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ ဗြဟ္မတ္ထံ
 ဝါ-ဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ (ဈာန်တရားကို ရည်ရွယ်သည်)၊

စတုဿစွဝိဒူ ။ ။အဝေဒီတိ ဝိဒူ၊ စတုဿစွံ+ဝိဒူ စတုဿစွဝိဒူ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ
 အရိယာသာဝကတို့လည်း စတုဿစွဝိဒူ ဖြစ်တော်မူကြပါပေ၏၊ သို့သော် ဘုရားရှင်ကား
 မိမိရှေ့က ညွှန်ပြမည့် ဆရာမရှိဘဲ သိခြင်း၊ ထိုသို့သိရာ၌လည်း (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကဲ့သို့
 တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သိခြင်းမဟုတ်ဘဲ) အလုံးစုံသိခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အတိသယနည်းအား
 ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာ “စတုဿစွဝိဒူ ” ဟု ချီးမွမ်းတော်မူထိုက်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ (မဂ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။) ပါပနက
ဓမ္မဿ-ရောက်စေတတ်သောတရား၏၊ (ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဘာသိဿာမ-နိဗ္ဗိ၊) ဣတိ
အတ္ထော-နက်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥတ္တရိမနုဿာနံ-မြတ်သောလူဖြစ်ကုန်သော၊
ဝါ-လူထူးလူမြတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သေဋ္ဌပုရိသာနံ-မြတ်သောယောက်ျားဖြစ်
ကုန်သော၊ ဈာယိနဉ္စ-ဈာန်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-
ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အရိယာနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ-
၏၊ (ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿာမ)၊ အသုကော ဘိက္ခုတိအာဒိသု-တို့၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော-
၌စပ်၊) အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ မန္တယိတွာ-တိုင်ပင်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-
နောက်၌၊ ဂိဟိနံ-တို့အား၊ ဘာသန္တာ-န်လသော်၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောနာမ-တမည်
သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသူတည်း၊ ဓမ္မ
ရက္ခိတော (နာမ)-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဒုတိယဿဈာနဿ-ကို၊ လာဘီ-
တည်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ နာမဝသေနေဝ-အမည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝဏ္ဏံ-
ကို၊ ဘာသိသု-နိဗ္ဗိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ပါဠိတော်မှာ အသုကော
ဘိက္ခုဟု သာမညလာသော်လည်း တကယ်ပြောသောအခါ “ဗုဒ္ဓရက္ခိတော
ဘိက္ခု”စသည်ဖြင့် နာမည်တပ်၍ ပြောကြသည်-ဟူလို။]

တတ္ထ-ထိုသို့တိုင်ပင်ကြရာ၌၊ (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထိုသို့ တိုင်ပင်ကြောင်း
စကားတွင်၊ ဧသောယေဝခေါ အာဝုသော သေယျောတိ-ကား၊ ကမ္မန္တာမိဋ္ဌာနံ-
အလုပ်ကို စီမံပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒူတေယျဟရဏဉ္စ-တမန်သည်၏
အလုပ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဗဟုသပတ္တံ-များသော ရန်သူ
ရှိ၏၊ မဟာသမာရမ္ဘံ-များစွာသော အားထုတ်ကြောင်း အဆောက်အအုံ ရှိ၏၊

မနုဿေ ဥတ္တိဏ္ဏဓမ္မဿ။ ။ဥတ္တရတိ+ဧတေနာတိ ဥတ္တရိ၊ ဥပုဗ္ဗ တရဇာတ်
ဣပစ္စည်းဟုကြံပါ၊ [ပါပနက-ဟူသောကာရိတ်အဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဥတ္တရိကိုကရဏသာဓိ
ကြံသည်။] “မနုဿေ+ဥတ္တရိ (မနုဿဥတ္တရိ ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေ့နောက်ပြန်၍) ဥတ္တရိ
မနုဿော” ဟုဖြစ်၏၊ “ဥတ္တရိမနုဿောစ+သော+ဓမ္မောဇာတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော” ဟု
ပြု၊ မနုဿကို လွန်ပုံပြလို၍ “မနုဿေ၊ ဝေ၊ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပာယ်တူ ဖွင့်ပြသည်၊
“လူတို့ကို လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားဟုပေး။

ဥတ္တရိမနုဿာနံ၊ ဝေ၊ ဓမ္မဿ။ ။ဥတ္တရိ သဒ္ဓါသည် သေဋ္ဌအနက်ဟောနိပါတ်
ပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရိကို သေဋ္ဌဟု ဖွင့်သည်၊ “မနုဿ” အရ ယောက်ျား မိန်းမ
အားလုံးကို ရသော်လည်း ပဓာနနည်းအားဖြင့် ပုရိသာနံဟု ဖွင့်သည်၊ ဥတ္တရိမနုဿာ
နံကို “ဈာယိနဉ္စ အရိယာနဉ္စ” ဟု သရုပ်ထုတ်ပြသည်၊ “ဥတ္တရိစ+တေ+မနုဿာ ဇာတိ
ဥတ္တရိမနုဿ၊ ဥတ္တရိမနုဿာနံ+ဓမ္မော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော” ဟုပြု၊ “မြတ်သောလူ
ဟူသော ဈာယိ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဈာန် မဂ် ဖိုလ်တရား” ဟုပေး။

န စ သမဏသာရပုံ-သမဏသာရပ္ပလည်း မဖြစ်၊ ဝါ-ရဟန်းတို့အားလည်း မလျော်၊ ပန-ကား၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဂိဟိနံ-တို့အား၊ အညမညဿ-တစ်ပါးတစ်ပါး၏၊ ဝါ-အချင်းချင်း၏၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ-၏၊ ယော ဝဇ္ဇော-အကြင်ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘာတိတော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-တဲ့၊ ဒေသောဇေ-ဤပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်သာ၊ တတော ဥဘယတောပိ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော ကမ္မန္တာမိဋ္ဌာနဒူတေယျ ဟရဏတို့ထက်လည်း၊ သေယျော ပါသံသတရော-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏၊ သုန္ဒရတရော-သာ၍ကောင်း၏၊ [“ပသတ္ထ+ဣယ”မှ “သေယျော”ဟု ဖြစ်၏၊ ထို ပသတ္ထ+ဣယ၌ ပသတ္ထကို ပါသံသ-ဟုလည်းကောင်း၊ ဣယကို တရ-ဟုလည်းကောင်း ထပ်ဖွင့်သည်၊] ကိ-အဘယ်အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣရိယာပထံ-ထိုင်ခြင်းစသော ဣရိယာပုထံကို၊ သဏ္ဌပေတွာ-ငြိမ်သက်စွာထား၍၊ ဝါ-ဣန္ဒြေလုပ်၍၊ နိသိန္နဝါ-သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ စင်္ဂမန္တဝါ-သော၊ (ဘိက္ခု-ရဟန်းအကြောင်းကို) ပုစ္ဆန္တာနံဝါ-မေးသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အပုစ္ဆန္တာနံဝါ-န်သော၊ ဂိဟိနံ-တို့အား၊ အသုကော နာမ-သော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဌမဿ ဈာနဿ-ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသူတည်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ အညေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ အညဿ-၏၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ-၏၊ ယော ဝဇ္ဇော ဘာသိတော ဘဝိဿတိ၊ ဒေသော ဇေ-ဤပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်သာ၊ သေယျော-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ဝါ-အထူးသဖြင့် မြတ်၏၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

၂၃

ပန-ဆက်၊ အနာဂတသမ္ပန္န-ဘဝိဿတိဟူသော အနာဂတ်ကြိယာနှင့် စပ်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊ ဧတေဟိ-ဤ ဝဂ္ဂမုဒါ မြစ်ကမ်းနေ ရဟန်းတို့သည်၊ သော-ထိုဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ တသ္မိံ ခဏေ-တိုင်ပင်ကြရာ ထိုခဏ၌၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်)၊ ဘာသိတောဝ-ပြောအပ်ပြီးသည်ပင်၊ န-မဟုတ်သေး၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တိုင်ပင်ကြရာခဏ၌ ပြောအပ်ပြီး မဟုတ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ (အတ္ထော-အနာဂတ်ကြိယာမပါသော အနက်သည်)၊ န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ဝါ-အတ္ထယုတ္တိမရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့အနာဂတ်ကြိယာ မပါသော အနက်၏ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အနာဂတသမ္ပန္န-ကို၊

အနာဂတသမ္ပန္န ပန။ ။ပါဠိတော်၌ “ဘဝိဿတိ” ဟူသော အနာဂတ်ကြိယာ မပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ဘဝိဿတိ ဟူသော အနာဂတ်ကြိယာနှင့် စပ်မှုကိုပြု၍ (အနာဂတ်ကြိယာနှင့်စပ်ဖို့ရာ ဘဝိဿတိဟုထည့်၍) အနက်မှတ်ရသနည်းဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “အနာဂတ၊ ပေ၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်၊ အနာဂတ်ကြိယာကို

ကတွာ-၍၊ ယော-အကြင် ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (အသုကောနာမ ဘိက္ခု ပဌမဿ စာနဿ လာဘီ-စသောနည်းဖြင့်၊) ဘာသိတော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတံ၊ သော ဧဝံ-ထို ဂုဏ်ကျေးဇူး ကိုသာ၊ ဝါ-သည်သာ၊ သေယျော-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ဝါ-ကောင်း မြတ်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ (ယော အမှောက် ဂိဟိနံ အညမညဿ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ ဝဇ္ဇော ဘာသိတော ဟူသော) ဝါကျ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်းသုတ်ကို၊ သဒ္ဓသတ္ထတော- သဒ္ဓါကျမ်းမှ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာမှီး၍ ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ရှာမှီး၍ယူပါလေ။

မထည့်ဘဲ ပါဠိတော်ရှိတိုင်း ဘာသိတောတွင်သာ အဆုံးသတ်လျှင် ဘာသိတော၌ တပစ္စည်းသည် အတိတ်အနက်ဟော ဖြစ်သောကြောင့် ထို တိုင်ပင်ကြရာခဏ၌ ဂုဏ် ကျေးဇူးကို ပြောပြီးပြီဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ အမှန်ကား ထိုအချိန်၌ ပြောပြီး မဟုတ်သေး၊ ထို့ကြောင့်“ဘဝိဿတိ” ဟူသော ပါဌသေသ မပါလျှင် အနက်အဓိပ္ပာယ် မရှိ (အတ္ထ ယုတ္တိ မရှိ) ရကား “ဘဝိဿတိ” ဟူသော အနာဂတ်ကြိယာကို ထည့်၍ အနက် မှတ်ရသည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ဘဝိဿတိ ထည့်၍စပ်သောအခါ တ ပစ္စည်းလည်း အတိတ်ကို မဟော၊ အနာဂတ်ကိုသာ ဟောရတော့၏၊ ဘာကြောင့်နည်း...အာချာတ်ကြိယာက ကိတ်ကြိယာထက် ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်များ၌“ယသ္မာ နယုဇ္ဇတိ” ဟု တွေ့ရ၏၊ အဓိပ္ပာယ်သွားကို ကြည့်၍လည်းကောင်း，“တသ္မာ ဘာသိတော ဘဝိဿတိတိ ပါဌသေသံ အကတွာ ဂုတ္တတ္ထော န ယုဇ္ဇတိ”ဟူသော ယောဇနာကို ထောက်၍လည်းကောင်း“တသ္မာ နယုဇ္ဇ တိ” ဟု ရှိသင့်၏၊ ဤတသ္မာနှင့် တွဲဖိုရန် ရှေ့ဝါကျ၌ “ယသ္မာ န ဘာသိတောဝ”ဟု ယသ္မာထည့်ခဲ့၏၊ အနာဂတသမ္ပန္နော အသတိ ကိုလည်း န ယုဇ္ဇတိ၌စပ်၊ “တသ္မာ၊ ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဝါကျကား လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျတည်း။

လက္ခဏံ ပန။ ။အနက်တစ်ခုခုကို မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဓါ ကျမ်းလာသုတ်ကိုပင်“လက္ခဏံ”ဟု ခေါ်သည်၊ နဂိုရ်အတိတ်ဟောပစ္စည်းက အနာဂတ် ကြိယာနှင့် စပ်သော အခါ အနာဂတ်ကို လိုက်၍ ဟောရသည်-ဟူသော အနက်ကို ပြသော သုတ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းမှ ထုတ်ယူကြပါလေ-ဟူလို၊ ထိုသုတ်ကား“ဓာတုသမ္ပန္နော ပစ္စယာ” ဟူသော ပါဏိနီ (၃,၄,၁) သုတ်တည်း။ [ဓာတုသမ္ပန္နော-ပဓာနဖြစ်သော ဓာတ်နက်ကြိယာတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ အယထာကာလဝိဟိတာပိ- အကြင်ကြင် မိမိဟောရိုးကာလ၌ မစီရင်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ပစ္စယာ-တို့သည်၊ သာဓဝေါ-ကောင်းကုန်သည်၊ ဝါ-နောက်ကြိယာ၏ ကာလကို ဟောနိုင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ (သုတ်နက်)၊ သာရတ္ထလည်း ဤသုတ်ကိုပြု၍ ဤအတိုင်း ဂုတ္တိဖွင့်၏၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ကစ္စာယနသာရဉ္စလည်း“ကိတာ ဓာတုတ္ထသမ္ပန္နော၊ ဟောန္တိ ကာလန္တရေသ္မပိ” ဟု မိန့်သည်။

၁၉၄။ ဝဏ္ဏဝါ အဟောသုန္တိ-ကား၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ အညောယေဝ-
ပင်ကိုအဆင်းမှ တစ်မျိုးတခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဘိနဝေါ-အသစ်ဖြစ်
သော၊ သရီရဝဏ္ဏော-ကိုယ်ရေ အဆင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ပြီ၊ တေနဝဏ္ဏေန-ထို
အသစ်ဖြစ်သော ကိုယ်အဆင်းဖြင့်၊ (ဝိသေသန)၊ ဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-လှပသော
အဆင်းရှိကုန်သည်၊ အဟောသု-န်ပြီ၊ ပိဏိန္ဒြိယာတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ၊ ပသာဒေဟိ-
ပသာဒတို့သည်၊ အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿ-စွဲမှီတည်နေအပ်သောအရပ်၏၊
ပရိပုဏ္ဏတ္တာ-ပြည့်ဖြိုးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မနစ္ဆန္ဒာနံ-မနိန္ဒြေလျှင် မြောက်ပါး
မြောက်ရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ-စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ အမိလာတ
ဘာဝေန-မညှိုးနွမ်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပိဏိန္ဒြိယာ-ပြည့်ဖြိုးသော

ဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသု။ ။ဝဏ္ဏဝါပုဒ်သည် သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ (ဂုဏဝါကဲ့သို့) ဧက
ဝုဏ်သာ ရှိ၏၊ ဤအဖွင့်ကိုထောက်လျှင် ရံခါ ဗဟုဝုဏ်လည်း ရှိ၏-ဟုသိသာ၏၊ ထိုသို့ဗဟု
ဝုဏ်ရှိရာ၌ ကစွည်းသုတ်ဝယ် အာသိမိ၌ “အာ” ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဝယ် “န္တဿစ ဋ္ဌဝံသေ” သုတ်၌ “န္တဿစ ဋ္ဌဝါ” ဟူသော
ယောဂဝိဘာဂဖြင့်လည်းကောင်း၊ စီရင်ကြသည်၊ [“စက္ခုမာ အနိတာ ဟောန္တိ”-တိက
နိပါတ်မုဒုပါဏိဇာတ်၊ “သီလဝါ ဟောထ”-ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ အနုကဝိဏ္ဏဝဂ်-စသည်၌လည်း
အလားတူရှိသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ဝဏ္ဏဝါကို “ဝဏ္ဏဝဏ္ဏော” ဟု မပြင်သင့်။]

ပိဏိန္ဒြိယာ။ ။သက္ကတ၌ “ပြိဏ-တပ္ပနေ” ဟု ဓာတ်ရှိ၏၊ “တပ္ပန - နှစ်သက်
စေခြင်း” ဟူသည် ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးရှိ၍ သူတစ်ပါးကို နှစ်သက်စေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့်
ပြည့်ဖြိုးခြင်းကိုလည်း “ပိဏ” ဟု ယူသင့်၏၊ ဤနေရာ၌ “ပရိပုဏ္ဏတ္တာ” ကို ထောက်၍
စက္ခုပသာဒ၏တည်ရာ မျက်လုံးအိမ် စသည်တို့၏ ပြည့်ဖြိုးခြင်းကို “ပိဏ” ဟု ဆိုပါ၊
“ပိဏန္တိတိ ပိဏာနိ၊ ပိဏာနိ+ဣန္ဒြိယာနိ+ယေသံတိ ပိဏိန္ဒြိယာ” ဟုပြု၊ ဤနည်းအလို
“ပိ” ဟု ရသေ့ဖြင့်ရှိစေ။

ပိဏိန္ဒြိယာ။ ။သက္ကတ၌ “ပြိ-တပ္ပနေ” ဟု ပင် ဓာတ်ကျမ်းရှိပြန်၏၊ ပြိဓာတ်
နောင် ယုကို အနုပြု၍၊ ရကာရန္တဓာတ်နောင် န ကို ဏပြန်လျှင် “ပိဏ” ဟု ဖြစ်နိုင်
ပြန်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် “ပိ” ဟု ဒီဃဖြင့်လည်း အသင့်ဟု မှတ်သင့်၏၊ သို့သော် ဝိမတိ၌
ယုပစ္စည်းဖြင့် “ပိဏနံ” ဟု ပါဠိရှိရကား “ပိဏ” ဓာတ်က သာ၍ အားရှိ၏။

အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿ။ ။စက္ခုစသော ပသာဒဣန္ဒြေငါးပါးသည် ကမ္မဇရပ်
ဖြစ်သောကြောင့် ထူးခြား၍ မပြည့်ဖြိုးနိုင်၊ မနိန္ဒြေကား သာ၍ပင်မထူးခြား၊ ထိုပသာဒ
၏တည်ရာ မျက်လုံး၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ပြည့်ဖြိုးမှုကိုလည်းကောင်း၊ မန
၏မှီရာဟဒယဝတ္ထုလည်း ကိုယ်ခန္ဓာတွင် ပါဝင်ရကား ဟံဒယဝတ္ထု၏ပြည့်ဖြိုးမှုကိုလည်း
ကောင်း၊ စက္ခုပသာဒစသော ဣန္ဒြေများ၌တင်စား၍ ဌာနျူပစာရအားဖြင့် ဣန္ဒြေများ
ကိုလည်း “ပိဏ” ဟု ခေါ်ထားကြောင်းပြလို၍ “အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ”
ဟုမိန့်၊ [အဘိနိဝိသီယတေ-စွဲမှီတည်နေအပ်၏၊ ဣတိ အဘိနိဝိဋ္ဌော (ဩကာသော)။]

ဣန္ဒြေရှိကုန်သည်။ ပသန္နမုခဝဏ္ဏာတိ-ကား၊ အဝိသေသေန-ကိုယ်ခန္ဓာဟု၊ မျက်နှာဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏဝန္ဓော-ကုန်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ပန-သော်လည်း၊ သရီရဝဏ္ဏ တော-ထက်၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ မုခဝဏ္ဏော-မျက်နှာ အဆင်းသည်၊ အဓိကတရံ-သာ၍လွန်ကဲစွာ၊ ပသန္နော အတ္ထော-ကြည်လင်၏၊ အနာဝိလော-မနောက်ကြ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာတိ-ကား၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ မဟာကဏိကာရပုပ္ဖာဒိ သဒိသေနေဝ-မဟာလှေကားပန်း အစရှိသည်တို့နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ယေန ဝဏ္ဏေန-ဖြင့်၊ ဝဏ္ဏဝန္ဓော-န်သည်၊ (အဟေသံ-န်ပြီ၊) အညေသမ္ပိ-ထို ရဟန်းတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ တာဒိ သော-သော၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ (ဆဝိဝဏ္ဏော-ကိုယ်ရေအဆင်းသည်၊ ဝိပ္ပသန္နော- အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်)၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တေသံ-ထို အခြားလူတို့၏၊ ဆဝိဝဏ္ဏော-သည်၊ ဝိပ္ပသန္နော-သည်၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ တေန-ကြောင့်၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ- မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

ဣတိ-လျှင်၊ [ဟ-ပုဒ် အနက်မရှိ၊] တေဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥဒ္ဓေသံ- ပါဠိသင်ယူခြင်းကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တာ-အဖန်ဖန် အားထုတ်ကုန်လျက်၊ ဣမံ သရီရ သောဘံ-ဤခန္ဓာကိုယ်၏ တင့်တတ်ခြင်းသို့၊ နေဝ ပါပုဏိံသု-ရောက်ကုန်သည် မဟုတ်၊ ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းကို၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာ သင်ခြင်းကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တာ-န်လျက်၊ ဣမံ သရီရသောဘံ-သို့၊ န ပါပုဏိံသု-မဟုတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အနုယုဉ္ဇန္တာ-န်လျက်၊ ဣမံ သရီရသောဘံ-သို့၊ န ပါပုဏိံသု-

ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ။ ။ဝဏ္ဏဝါဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး အဆင်းလှပုံကို ပြပြီးသော်လည်း ထိုတစ်ကိုယ်လုံးတွင် မျက်နှာအဆင်းက ပို၍ ကြည်လင်သောကြောင့် “ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ” ဟု ဆိုရပြန်သည်။

ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ။ ။ဝဏ္ဏဝါဖြင့်ပြခဲ့သော အဆင်းလှပုံမျိုးသည် အခြားသူတို့မှာ လည်း ရှိနိုင်၏၊ သို့သော် ဤဝဂ္ဂုဒါမြစ်ကမ်းမှလာသော ရဟန်းတို့၏ အဆင်းလှပုံမျိုး ကား သူတစ်ပါးလှပုံမျိုးထက် ပို၍ကြည်လင်သည်ဟု ပြလို၍ “ဝိပ္ပသန္န”ဟု အထူးပြုလျက် “ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ”ဟု မိန့်သည်၊ [ဝဏ္ဏဝါတိ ဣမိနာ သကလသရီရာနုဂတဝဏ္ဏဿ မနာပတာ ဝုတ္တာ၊ ပသန္နမုခဝဏ္ဏာတိ ဣမိနာ သကလသရီရဝဏ္ဏတောပိ အဓိကတရံ မုခဝဏ္ဏဿ မနာပတာ ဝုတ္တာ၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာတိဣမိနာ ပန ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ သရီရ ဝဏ္ဏဿ အတိဝိယ ပသန္နတာ ဝုတ္တာ။]

ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာတိ-ကား၊ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရဝါသိနော-ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌
 နေလေ့ရှိကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့သည်)၊ [ဝသတိအနက်၌ ဣယပစ္စည်းသက်၍
 “တီရိယ”ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်၊ ဝဂ္ဂုမုဒါ၏အနက်ကို တတိယပါရာဇိက
 အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနိယန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ကစ္စိ-အသို့
 နည်း၊ တုမ္ဘာကံ-တို့၏၊ စတုစက္ကံ-ဣရိယာပုထံ ၄ ဖြာ၊ စက်ဘီးတပ်လျက်

ကုဟက ပေ၊ ရာမတဉ္စ။ ။ “ကုဟ-ဝိမ္မာပနေ (အံသြဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ကြွားဝါ ဟန်ဆောင်ခြင်း)” ဟု ဓာတ်နက်ရှိ၏။ စုရာဒိတည်း။ ကုဟယန္တိဝိမ္မာ ပယန္တိတိ ကုဟကာ၊ ကုဟကာနံ+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (အထင်ကြီးအောင် ဟန်ဆောင်ခြင်း၊ ကြွားဝါခြင်း) ကုဟကတာ၊ နိဒ္ဒါ+အာရာမော ဧတေသံတိ နိဒ္ဒါရာမာ၊ သင်္ဂဏနံ-ပေါင်း ဆုံခြင်း၊ သင်္ဂဏိကာ-ခြင်း၊ သင်္ဂဏိကာ-အဖော်အပေါင်း ကိလေသာတို့၌ ပေါင်းခြင်း ဟူသော+အာရာမော ယေသံတိ သင်္ဂဏိကာရာမာ။

စတုစက္ကံ။ ။ စတုဣရိယာပထံ ဣဝိယာပထော ဟိ ဣပေဝတ္ထနဋ္ဌေန (အဆက်မပြတ် ဖြစ်တတ် လည်တတ်သည့်အတွက်) စက္ကန္တိ အဓိပ္ပေတော၊ [အိပ်ခြင်း၊ ဣရိယာပုထ်မှ ထိုင်ခြင်းသို့လည်း၊ ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ ထခြင်းသို့လည်း၊ ထခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ

လည်းပါရှိထသော၊ နဝဒွါရ်-ကိုးပေါက်ဒွါရ်၊ အနာဝလည်းရှိထသော၊ ဣဒံ သရီရယန္တံ-ဤ ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ယန္တရားသည်၊ ဝါ-ဤခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ရထားသည်၊ ခမနီယံ-သည်းခံနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ-ခံကြမ်းပါ၏လော၊ ခမိတုံ သဟိတုံ-သည်းခံခြင်းငှာ၊ ပရိဟရိတုံ-ဒုက္ခကို ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-စွမ်း နိုင်ပါ၏လော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဒုက္ခံ-ကို၊ န ဥပ္ပါဒေတိ-မဖြစ်စေဘဲရှိ၏လော၊ ဣတိ-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ ကစ္စိ ယာပနိယန္တိ-ကား၊ ကစ္စိ-နည်း၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု-တို့၌၊ ယာပေတုံ ဂမေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပါဝင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-၏လော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ အန္တရာယံ-ကို၊ န ဒဿေတိ-မပြဘဲရှိ၏လော၊ ဣတိ-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း၊ ကုစ္စိ ပရိကန္ဓောတိ-ကား၊ ပရိကန္ဓိတော- ထက်ဝန်းကျင် ဖြတ်လှီးအပ်သော၊ ကုစ္စိ-သည်၊ ဝရံ-သည်၊ ဘဝေယျ-ရာ၏၊ ပရိကန္ဓောတိ-ပရိကန္ဓောဟူသော၊ ပါဌောပိ-ပါ၌သည်လည်း၊ ယုဇ္ဇတိ- သင့်၏၊ [ပရိပုဗ္ဗ၊ ကတိဓာတ် တပစ္စည်းချင်းတူသောကြောင့် သင့်မြတ်သည်- ဟူလို။]

သွားခြင်းသို့လည်း၊ သွားပြီးလျှင်လည်းရပ်-ထိုင်-လျောင်းဟု လည်ပြန်ရကား စက်ဘီးလည် ပုံနှင့်တူသောကြောင့် ဣရိယာပုထံ ၄ ပါးကို “စက္က”ဟု ခေါ်ထားသည်။ “စရတိ ဧတေနာတိ စက္ကံ၊ စက္ကံဝိယာတိစက္ကံ”ဟု တဒ္ဓိတ်ဆင့်၊ တစ်နည်း-သဒိဿပစာကြံ။

ခမနီယံ။ ။[ခမုဓာတ် အနိယ၊] သက္ကာဖြင့် အနိယပစ္စည်း၏ သက္ကာအနက်ကိုပြ ၏၊ သဟိတုံဖြင့် ခမုဓာတ်၏ (ရောစနအနက်ကို တားမြစ်၍) သဟနအနက်ပြ၏၊ ပရိ ဟရိတုံဖြင့် ညောင်းညာခြင်းစသော ဒုက္ခမဖြစ်အောင် ရှောင်ရှားနိုင်ခြင်း-ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်၏၊ ခမန-သဟန (သည်းခံခြင်း) ဟူရာ၌ ရောက်လာသောဒုက္ခကို အောင်၍ သည်းခံခြင်းကို မဆိုလို၊ ဒုက္ခမဖြစ်အောင် ရှောင်ရှားခြင်းကို ဆိုလိုသည်-ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ [“ခမိယတေ-သည်းခံအပ်၊ သည်းခံနိုင်၏၊ ဣတိ ခမနီယံ”ဟု...ပြ၊ “ယုတ္တ သက္ကာ၊ အရဟာဒိ၊ စရိယုဇ္ဇလတ်၊ ကမ္မသာဓိ ပေ”။]

ယာပနီယံ။ ။[ယာဓာတ်-ဏာပေ၊ အနိယ။] ယာဓာတ်၏ ဂတိအနက်ကို ပြလို၍ “ဂမေတုံ”ဟုဖွင့်သည်၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊ သက်န်းချုပ်ခြင်း စသော ရဟန်းကိစ္စများ၌ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို ရောက်စေနိုင်-ပါဝင်စေနိုင်ရဲ့လား၊ ဤခန္ဓာကိုယ်က မပါဝင်နိုင်အောင် “နေမကောင်းဘူး၊ ညောင်းညာတယ်” စသည်ဖြင့် အန္တရာယ်တစ်ခုခုကို မပြဘဲ ရှိပါရဲ့ လား-ဟူလို။ [“ယာပိယတေ-ထိုထိုကိစ္စ၌ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏၊ ဣတိ ယာပနီယံ” ဟု ပြ။]

ပရိကန္ဓော (ပရိကန္ဓော)။ ။ကတိဓာတ်သည် ဆေဒနအနက်ကို ဟော၏၊ ဣကာရန္တဓာတ်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတံလာ၊ တပစ္စည်းသက်လျှင် “ကန္ဓော”ဟု ဖြစ်၏၊ သလ္လ ကန္ဓော-စသည်၌ကား နိဂ္ဂဟိတံမလာဘဲ တပစ္စည်းသာသက်၍ပြီး၏၊ ထို့ကြောင့် ကံဟော တပစ္စည်းဖြင့် “ပရိကန္ဓော” ပါ၌လည်း သင့်သည်-ဟု ဆိုသည်။

ဧဝံ-လျှင်၊ ဝဂ္ဂမုဒါတိရိယေ-ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဝိဂရဟိတွာ-ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ၊ တေဟိ-ထို ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ ကတကမ္မ-ပြုအပ်သောအမှုသည်၊ စောရကမ္မ-ခိုးသူ ၏အမှုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သော ရဟန်းတို့ ပြုအပ်သောအမှု၏ ခိုးမှု၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အာယတိ-၌၊ အညေသမ္ပိ-အခြားရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဧဝပဿ-သော၊ ကမ္မဿ-ကို၊ အကရဏတ္ထံ-မပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အထခေါ-ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေသိ-သိစေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ခေါ်တော်မူပြီ၊ [ကဲ့ရဲ့တော်မူချိန်၌ ဝဂ္ဂမုဒါမြစ်ကမ်းက ရဟန်းများသာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် (တရားနာဖို့ရန်) အခြားရဟန်းများကို ထပ်၍ ခေါ်တော်မူသည်-ဟူလို။]

၁၉၅။ ပန-ဆက်၊ အာမန္တေ တွာ-ပြီး၍၊ ပဉ္စိမေ၊ ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသောတရားကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ပဉ္စိမေ ဘိက္ခုဝေ အစရှိသော တရားတော်၌၊ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာတိ-ကား၊ အတ္ထိစေဝ-ထင်ရှားလည်းရှိကုန်၏၊ ဥပလဗ္ဘန္တိစ-ပညာဖြင့်ကပ်၍လည်း ရအပ်ကုန်၏၊ ဝါ-သိအပ်ကုန်၏၊ ပေ၊ ဣဓာတိ-ကား၊ ဣမသ္မိသတ္တလောကေ-၌၊ ဧဝံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ဓားပြမှုကို မပြုမိရှေ့အဖို့၌၊ ဣစ္ဆာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ကုဒါဿု နာမဟန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ သုဣတိ-သုဟူသောပုဒ်သည်၊ နိပါတော-တည်း၊ ကုဒါနာမ-အဘယ်မည်သောအခါ၌၊ ဣတိအတ္ထော၊ သောအပရေနသမယေနာတိ-ကား၊

သန္တော။ ။သန္တော၌ “အသ”ဓာတ်ဖြစ်၍ “အတ္ထိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ အတ္ထိ-ဟူသည်လည်း လောက ပြောရိုးအားဖြင့် ထင်ရှားရှိခြင်းတည်း၊ [ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့်မရှိ၊ လောကပြောရိုးအားဖြင့်သာ ရှိသည်-ဟူလို၊] ထိုလောကအရှိကိုလိုက်၍ “သန္တောတိ ဣမိနာ တေသံ ဝိဇ္ဇမာနတံ ဒဿတိ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

သံဝိဇ္ဇမာနာ။ ။သန္တောအရ ထင်ရှားရှိခြင်းအနက်ကို ယူလျှင် “သံဝိဇ္ဇမာနာ” အရ ထင်ရှားရှိခြင်းအနက်ကို မယူနိုင်တော့၊ ထို့ကြောင့် “ဥပလဗ္ဘန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ သံဝိဇ္ဇ၌ ဝိဒဓာတ် (ယ-ပစ္စည်း)သည် ဝိန္ဒတိပုဒ်ကဲ့သို့ ရခြင်းအနက်ဟော-ဟူလို၊ “လဗ္ဘ-ရအပ်” ဟူသည်လည်း အထည်ဝတ္ထုကိုရခြင်းမျိုးမဟုတ်၊ ဉာဏ်ဖြင့် စဉ်းစား၍ ကြည့်သောအခါ “ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များရှိကြ၏-ဟု သိအပ်”ကို ဆိုလိုရင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥပလဗ္ဘန္တိတိ-ဒိဿန္တိ (ထိုစောရတို့ကို လောက၌ တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏၊) ဉာယန္တိ (သိအပ်ကုန်၏)” ဟုဋီကာဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌသာလိနီ မူလဋီကာ၌လည်း “ဥပလဗ္ဘတိတိ-ပညာယ ဥပဂန္တာလဗ္ဘတိ” ဟု သဘောတူပင် ဖွင့်သည်။

သော-ထိုဓားပြသည်၊ ပေ၊ ဝရေန္တော-တိုးပွားစေလျက်၊ ပန္နဒူဟနကမ္မ-ခရီးလမ်းကို
 ဖျက်ဆီးမှုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ခရီးသွား ခရီးလာကို ဖျက်ဆီးမှုလည်းကောင်း၊
 [ပန္နဖြင့် ပန္နိကတိုင်အောင် ယူ၊ ဌာနပစာရတည်း၊] ပစ္စန္တိမဂါမဝိလောပံ-
 အစွန်အဖျား၌ဖြစ်သော ရွာကို လုယက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနိ-
 ဤသို့ အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝေပုလ္လပုတ္တပရိသော-
 ပြန့်ပြောများပြား သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော ပရိသတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊
 ဂါမေပိ-တို့ကိုလည်း၊ အဂါမကေ-ရွာမဟုတ်သည်တို့ကို၊ (ကရောန္တော-
 လျက်လည်းကောင်း၊) ဇနပဒေပိ-ဇနပုဒ် တို့ကိုလည်း၊ ဝါ-နယ်တို့ကိုလည်း၊
 အဇနပဒေ-တို့ကို၊ ကရောန္တော-လျက်လည်းကောင်း၊ ဟနန္တော-ကိုယ်တိုင်
 သတ်လျက်၊ ဃာတေန္တော-နောက်လိုက် တို့ကို အသတ်ခိုင်းလျက်၊ (တစ်နည်း)
 ဟနန္တော-ညှဉ်းဆဲလျက်၊ ဃာတေန္တော-သတ်လျက်၊ ဆိန္ဒန္တော-ကိုယ်တိုင်
 သူတစ်ပါး၏ လက်ခြေ စသည်တို့ကို ဖြတ်လျက်၊ ဆေဒါပေန္တော-ဖြတ်စေလျက်၊
 ပစန္တော-နှိပ်စက်သောအားဖြင့် အပူတိုက်လျက်၊ ပါစာပေန္တော-အပူတိုက်စေ
 လျက်၊ (တစ်နည်း) ပစန္တော-အိမ်စသည်တို့ကို မီးရှို့၍ ဆိတ်၊ သိုးစသည်တို့ကို
 မီးဖုတ်လျက်၊ ပါစာပေန္တော-စေလျက်၊ (အာဟိဏ္ဍိဿာမိ-လှည့်လည်
 ရပါအံ့နည်း။)

ဣတိ-လျှင်၊ ဗာဟိရကမဟာစောရံ-သာသနာတော်မှအပ ဖြစ်သော
 သူပုန်ဓားပြကြီးကို၊ ဒဿေတွာ-ပြီး၍၊ တေန-ထိုသူပုန်ဓားပြကြီးနှင့်၊ သဒိသေ-
 တူကုန်သော၊ သာသနေ-တော်၌၊ ဝါ-သာသနာထဲက၊ ပဉ္စ-နိသော၊ မဟာ
 စောရေ-သူပုန်ကြီးတို့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဧဝမေဝခေါတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-
 မူပိ၊ တတ္ထ-ထို ဧဝမေဝခေါအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပါပဘိက္ခုနောတိ-ကား၊

ဟနန္တော ဃာတေန္တော။ ။ဟနန္တော-မာရေန္တော၊ ဃာတေန္တော-မာရာပေန္တော၊
 (အထ ဝါ) ဟနန္တော-ဗန္ဓန တာဠနာဒိဟိ ဟိသန္တော၊ ဃာတေန္တော-မာရေန္တော၊
 [ဃာတေ-ဝယ် ရှေ့နည်း၌ ကာရိတ်ဏေပစ္စည်း၊ နောက်နည်း၌ စုရာဒိ ဏေပစ္စည်းဟု ခွဲ။]

ဆိန္ဒန္တော ပစန္တော။ ။ဆိန္ဒန္တော-ပရေသံ ဟတ္ထာဒိနိ ဆိန္ဒန္တော၊ ပစန္တော-ဒဏ္ဍေန
 ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော၊ ပစနဉ္စေတ္ထ ဒဟနံ ဝိဗာဓနံ အဓိပ္ပေတံ၊ [ပစန္တော၌ ပစနအရ အပူတိုက်ခြင်း၊
 နှိပ်စက်ခြင်းကို အလိုရှိအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် တုတ်ဖြင့်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပစန္တောဟု ဆိုသည်-
 ဟူလို။] ပစန္တောတိဝါ တဇ္ဇေန္တော တာသေန္တော-ခြိမ်းခြောက်လျက်၊ ထိတ်လန့်စေလျက်၊
 (အထဝါ) ပစန္တောတိ ဂါမေသု အဂ္ဂိပါတနဝသေန (ရွာတို့၌ မီးကျစေခြင်း-မီးရှို့
 ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဂေဟာဒိနိ ဈာပေတွာ တတ္ထ အဇ္ဈေကာဒိနိ ပစန္တော-ထိုအိမ်က
 ဆိတ်၊ သိုး စသည်တို့ကို မီးဖုတ်လျက်။

အညေသု-န်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ မူလစ္ဆိန္ဒော-သာသနာတော် ငယ် ပြတ်ပြီးသော
 အမြစ်အရင်းရှိသော၊ ပါရာဇိကပ္ပတ္တော-ပါရာဇိကသို့ ရောက်ပြီးသောရဟန်းကို၊
 ပါပဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ [မူလစ္ဆိန္ဒောကို ပါရာဇိကပ္ပတ္တောဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊
 မူလံ+ဆိန္ဒံ ယဿာတိ မူလစ္ဆိန္ဒော၊] ဣမ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ ပါရာဇိကံ-
 သို့၊ အနာပန္နော-မရောက်သော၊ ဣတ္ထာစာရေ- ယုတ်မာသော အလို၏ဖြစ်ခြင်း၌၊
 ဝါ-အလိုဆိုး၌၊ [ဣတ္ထာယ-အလို၏+စာရော-ဖြစ်ခြင်း၊ ဟိုဟာ လိုချင်၊ ဒီဟာ
 လိုချင်နှင့် ယုတ်မာသော အလို၏ ဖြစ်ခြင်း၊] ဌိတော-လျက်၊ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ-
 ငယ်ကုန်၊ ထိုအောက်ငယ်ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ မဒ္ဒိတွာ-နှိမ်နင်း၍၊
 ဝါ-ကျူးလွန်၍၊ ဝိစရန္တော-လှည့်လည်သော ရဟန်းကို၊ ပါပဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊
 အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏။

တဿာပိ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ ဗာဟိရကစောရဿ ဝိယ-သာသနာတော်
 မှအပ၌ဖြစ်သော သူပုန် ဓားပြ၏ကဲ့သို့၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊
 ဟောတိ-၏၊ (ကိံ)၊ အဟံ-သည်၊ ကုဒါနာမ-အဘယ်မည်သောအခါ၌၊
 သတေန ဝါ-နောက်လိုက်နောက်ပါ ရဟန်းတစ်ရာသည်သော်လည်းကောင်း၊
 သဟဿေနဝါ-နောက်လိုက်မြားမြောင် ရဟန်းတစ်ထောင်သည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂါမနိဂမရာဇဌာနီသု-ရွာ၊
 နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တို့၌၊ ဂဟဌာနဉ္စေတဝ-လူဝတ်ကြောင်တို့သည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ-ရှင်ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ သက္ကတော-
 ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဂရုကတော-အလေးပြုအပ်သည်၊ မာနိတော-
 မြတ်နိုးအပ်သည်၊ ပူဇိတော-ပူဇော်အပ်သည်၊ အပစိတော-ရိုသေအပ်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ စိဝရပိဏ္ဍပါတ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရာနံ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊
 ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏ အရံအကာ ဆေးတို့ကို၊
 လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စာရိကံ-ကို၊ စရိဿာမိ-နည်း၊ ဣတိ-
 ဤအကြံသည်၊ (ဟောတိ-၏)။

တတ္ထ-ထို ကုဒါသုနာ မာဟံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သက္ကတောတိ-
 ကား၊ သက္ကာရပ္ပတ္တော-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ [ကာရ၌
 ဘာဝပွဲဓာန။] ဂရုကတောတိ-ကား၊ ဂရုကာရပ္ပတ္တော-အလေးပြုအပ်သည်၏
 အဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ မာနိတောတိ-ကား၊ မနသာ-ဖြင့်၊ ပိယာယိတော-
 ချစ်အပ်သူကိုပြုအပ်သည်၊ ပူဇိတောတိ-ကား၊ စတုပစ္စယာဘိဟာရပူဇာယ-
 ပစ္စည်းလေးပါးကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသော ပူဇော်ခြင်းဖြင့်၊ ပူဇိတော-အပ်
 သည်၊ အပစိတောတိ-ကား၊ အပစိတိပ္ပတ္တော-အရိုအသေပြုခြင်းသို့ရောက်သည်၊

(ဟုတွာ, စရိသာမိ-အံနည်း၊) တတ္ထ-ထို ရဟန်းတို့တွင်၊ ယဿ-အကြင် ရဟန်းအား၊ စတ္တာရော ပစ္စယေ, သက္ကရိတွာ-ကောင်းစွာပြု၍၊ သုဠ-စွာ၊ အဘိသင်္ခတေ-ပြုစီမံအပ်သည်တို့ကို၊ ပဏိတပဏိတေ-မွန်မြတ်သည် ထက် မွန်မြတ်သည်တို့ကို၊ ဝါ-အလွန်မွန်မြတ်သည်တို့ကို၊ ကတွာ, [သုဠ၊ ပေ၊ ကတွာသည် သက္ကရိတွာ၏အဖွင့်၊] ဒေန္တိ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သက္ကတော-သက္ကတမည်၏၊ ယသ္မိ-အကြင်ရဟန်း၌၊ ဂရဘာဝံ-အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋ္ဌပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဒေန္တိ၊ သော-သည်၊ ဂရကတော-မည်၏၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ မနဿ-ဖြင့်၊ ပိယာယန္တိ-ချစ်အပ်သည်ကို ပြုကုန်၏၊ သော-သည်၊ မာနိတော-မည်၏၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ဧတံ သဗ္ဗမ္မိ-ဤအလုံးစုံသော သက္ကတ စသည်ကိုလည်း၊ ကရောန္တိ-နံ၏၊ သော-သည်၊ ပူဇိတော-မည်၏၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ အဘိဝါဒန၊ ပေ၊ ကမ္မာဒိဝသေန-ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီမှုကို ပြုခြင်းအစ ရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရမနိပစ္စကာရံ-အလွန်ရိသေပျပ်ဝပ်မှုကို ပြုခြင်းကို၊ ကရောန္တိ၊ သော-သည်၊ အပစိတော-မည်၏၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ သဗ္ဗမ္မိ- သော၊ ဣမံလောကာမိသံ-ဤလောကအာမိသကို၊ ဝါ-ဤတဏှာဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော လောကစည်းစိမ်ကို၊ ပတ္တယမာနဿ-တောင့်တသော၊ ဣမဿ-ဤရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ ဟောတိ-၏။

သော အပရေန သမယေနာတိ-ကား၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌၊ [ကြံစည်အပ်သော သက္ကာရစသည်သို့ မရောက်မီ ရှေးအဖို့၌၊] ဧဝံ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ အနုက္ကမေန-ဖြင့်၊ သိက္ခာယ-၃ ပါးသော သိက္ခာ၌၊ အတိဗ္ဗ

သက္ကတော။ ။သံပုဗ္ဗ+ကရဓာတ်တပစ္စည်း ထို တပစ္စည်းသည် များသောအားဖြင့် အတိတ်အနက်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ အတိတ်ဟောမဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟောတည်း၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်အနက်လည်း “တကယ်ကောင်းစွာ ပြုအပ်သည်ကို ပြလိုရင်းမဟုတ်၊ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်နေခြင်းကို ပြလိုရင်းတည်း” ဟု သိစေလို၍ “သက္ကာရပ္ပတ္တော”ဟု အဓိပ္ပာယ်နက်ဖွင့်သည်၊ “သက္ကရိယတေတိ သက္ကတော”ဟု ပြု၊ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း ဤနည်းပင်။

မာနိတော။ ။မာနဓာတ်၏ အနက်များစွာတွင် ပေမန (မြတ်နိုးခြင်း)အနက်ကို ပြလို၍ “မနဿ ပိယာယိတော”ဟု ဖွင့်သည်၊ “မာနိယတေတိ မာနိတော”ဟု ပြု၊ ပိယနာမ်ပုဒ်နောင် အာစာရအနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်၍ “ပိယာယ”ဟု ဖြစ်၏၊ တပစ္စည်း ဣအာဂံ။

ပရမနိပစ္စကာရံ။ ။နိပတနံ-ပျပ်ဝပ်ခြင်း (ကိုင်းညွတ်၍ ရိသေခြင်း) နိပစ္စံ၊ [နိ+ပတ-ဣ။] ပရမံ+နိပစ္စံ ပရမနိပစ္စံ၊ တဿ+ကာရော ပရမနိပစ္စကာရော။

ဂါရဝေ-ထက်သန်သော ရှိသေလေးစားခြင်းမရှိကုန်သော၊ ဥဒ္ဓတေ-အထက် အထက်သို့ လွင့်တက်ကုန်သော၊ ဝါ-ပျံ့လွင့်ကုန်သော၊ ဥန္နဋ္ဌေ-အထက်သို့ တက်သော ကျူးရိုးအလား အချည်းနှီးတက်ကြွားသော မာန်မာနရှိကုန်သော၊ စပလေ-ချစ်ခင်ဖွယ်ရာအဆင်တန်ဆာကို ယူတတ်ကုန်သော၊ ဝါ-လျှပ်ပေါ် လောင်လီကုန်သော၊ မုခရေ-ကြမ်းတမ်းသော နှုတ်ရှိကုန်သော၊ ဝိကိဏ္ဏဝါစေ- ဖရိုဖရဲပြန်ကြသောစကားရှိကုန်သော၊ ဝါ-စကားဖွာတတ်ကုန်သော၊ မုဋ္ဌဿတိ- ပျောက်ကင်းသော သတိရှိကုန်သော၊ [မုစဓာတ်ထင်၍ “လွတ်သော သတိရှိ ကုန်သော” ဟုပေးတတ်ကြ၏၊ မုသဓာတ် တ ပစ္စည်းတည်း၊ မုသ-နဿနေ၊] အသမ္ပဇာနေ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပညာမရှိကုန်သော၊ ပါကတိန္ဒြိယေ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ ဝါ-ပင်ကိုယ်သဘော၌

အတိဗ္ဗဂါရဝေ။ ။သိက္ခာပုဒ်၌ လေးစားခြင်းမရှိဘဲ အာပတ်ကို များစွာကျူးလွန် သူတို့ကို “အတိဗ္ဗဂါရဝ”ဟု ခေါ်သည်။ တိဗ္ဗ+ဂါရဝံ ယေသံတိ တိဗ္ဗဂါရဝါ၊ န+တိဗ္ဗ ဂါရဝါ အတိဗ္ဗဂါရဝါ။

ဥဒ္ဓတေ။ ။ဥ+ဟန+တ၊ ဟနဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟော၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်အထက်သို့+ ဟရတိ-လွင့်တက်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏၊ လေခတ်အပ်သော တံခွန်ကဲ့သို့ မငြိမ်မသက် လွင့်တက်တတ်သူ=ဥဒ္ဓစ္စများသူ၊ [ဥဒ္ဓတေတိ ဥဒ္ဓစ္စပကတိကေ။]

ဥန္နဋ္ဌေ။ ။အထက်သို့ ထောင်တက်နေသော ကျူးရိုးသည် (အလွန်မြင့်သော်လည်း) အကျိုးမရှိ-အသုံးချ၍မရသကဲ့သို့ မိမိမှာ အထင်ကြီးစရာ တစ်စုံတစ်ခု အနှစ်မရှိပါဘဲ အချည်းနှီးအထင်ကြီးနေသူ(မာနကြီးနေသူ)များကို “ဥန္နဋ္ဌ”ဟု ခေါ်သည်။ ဥဂ္ဂတော+နဋ္ဌော ဥန္နဋ္ဌော၊ ဥန္နဋ္ဌောဝိယာတိ ဥန္နဋ္ဌော-ကျူးရိုးအလား အချည်းနှီးတက်ကြွားသော မာန်မာန၊ ဥန္နဋ္ဌော ယေသံ အတ္ထိတိ ဥန္နဋ္ဌော။ [“ဥန္နဋ္ဌေတိ ဥဂ္ဂတနဋ္ဌသဒိသေန ဥဂ္ဂတတုစ္ဆမာနေန သဟိတေ”-ဝိမတိ။]

စပလေမုခရေ။ ။သပိတ်ကို အလှပြင်ခြင်း၊ သင်္ကန်းကိုအလှပြင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ချစ်ခင်ဖွယ်ရှိအောင် ပြုတတ်သူကို “စပလ”ဟုခေါ်၏၊ စပံ-ချစ်ခင်ဖွယ်ကို+လာတိ- ယူတတ်၏၊ မုခရောဋ္ဌ မုခသဒ္ဓါသည် ပါးစပ်ကို ဟောရင်းဖြစ်သော်လည်း ပါးစပ်ဖြင့် ပြောအပ်သောစကားကို ဌာနူပစာရအားဖြင့်ယူ၍ “မုခံ ယဿာတိ မုခရော”ဟု ပြု၊ ဤနေရာ၌ ကြမ်းတမ်းသော စကားပြောတတ်သူကို “မုခရ” ဟု ခေါ်သည်။

ပါကတိန္ဒြိယေ။ ။သံဝရာဘာဝေန ဂိဟိကာလေဝိယ ဝိဝဋ္ဌဣန္ဒြိယေ-စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းမှုမရှိသည့်အတွက် (ကြည့်ချင်ရာကြည့်၊ နားထောင်ချင်ရာ နားထောင်၊ စသည်ဖြင့်) လူတုန်းကကဲ့သို့ ဖွင့်လှစ်အပ်သော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော (ပေါ်လွင် သော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော)၊ ပါကတာနိ-ဣန္ဒြိယာနိ ယေသံတိ ပါကတိန္ဒြိယာ၊ [“ကြည့်ချင် သော်လည်း မကြည့်ဘဲ စောင့်စည်းလျှင် ပေါ်လွင်သော ဣန္ဒြေရှိသူမဟုတ်၊ ဖုံးထားအပ် သော ဣန္ဒြေရှိသူဖြစ်သည်” ဟု ပြောင်းပြန် ပြန်၍လည်း အဓိပ္ပာယ်သိပါ။]

၌ တည်သော လူ့န္တရိဂုန်သော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ-တို့သည်၊ ပရိစ္ဆတ္တကေ-
 စွန့်လွှတ်အပ်ကုန်သော၊ လာဘဂရကေ-လာဘ၌ အလေးပြုခြင်းရှိကုန်သော၊
 ပါပတိက္ခာ-တို့ကို၊ သင်္ဂဏိတွာ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့၍၊ ဝါ-သိမ်းသွင်း၍၊
 လူရိယာပထသဏ္ဌာပနာဒီနိ-လူရိယာပုထ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းအစရှိကုန်သော၊
 ကုဟကဝတ္တာနိ-အံဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏ ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ သိက္ခာပေတွာ-
 သင်ပေးပြီး၍၊ အယံ တေရော-ဤဆရာတော်ကြီးသည်၊ အသုကသ္မိနာမ
 သေနာသနေ-၌၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဥပဂမ္မ-ချဉ်းကပ်၍၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိ-
 ဝတ်အကျင့်ကို၊ ပူရယမာနော-ဖြည့်ကျင့်လျက်၊ ဝဿံ-လုံး၊ ဝသိတွာ-
 သီတင်းသုံးတော်မူပြီး၍၊ နိဂ္ဂတော-ထွက်တော်မူလာ၏၊ ဣတိ-သို့၊
 လောကသမ္မတသေနာသနသံဝဏ္ဏနာဒီဟိ-လူအပေါင်းတို့သည် အသိအမှတ်
 ပြုအပ်သော ကျောင်းဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ဥပါယေဟိ-နည်းလမ်း
 တို့ဖြင့်၊ [သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏော ဟုတွာ၌စပ်၊ အကျင့်ဘက်၌ နာမည်ကောင်း
 သော ကျောင်းကို “လောကသမ္မတသေနာသန” ဟု ခေါ်သည်၊] လောကံ-
 လူအပေါင်းကို၊ ပရိပါစေတုံ-ရင့်ကျက်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ညွှတ်လာစေခြင်းငှာ၊
 ပဋိဗလေဟိ-စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ဇာတကာဒီသု-ဇာတ်နိပါတ်အစရှိသည်တို့၌၊
 ကတပရိစယေဟိ-ပြုအပ်သော အလေ့အကျက် ရှိကုန်သော၊ သရသမ္ပန္နေဟိ-
 အသံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ (အသံကောင်းကုန်သော)၊ ပါပတိက္ခာဟိ-ယုတ်မာ
 သော ရဟန်းတို့သည်၊ သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏော-ချီးမွမ်းအပ်သော ဂုဏ်ရှိသည်၊
 ဟုတွာ-၍၊ သတေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပရိက္ခရာနံ-တို့ကို၊
 လာဘိ-သည်၊ (ဟုတွာစာရိကံ၊ စရတိ-၏။)

အယံ ဘိက္ခုဝေ ပဌမော မဟာစောရောတိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊
 (ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်၊) သန္နိစ္ဆေဒါဒိစောရကာ ဝိယ-အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်
 ခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့် ခိုးတတ်သူကဲ့သို့၊ ဧကံကုလံ-တစ်မျိုးကို၊ ဝါ-တစ်အိမ်
 ကို၊ (ဝဉ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊) န (ဂဏှာတိ)-ယူသည်မဟုတ်၊ ဒွေ (ကုလာနိ-
 တို့ကို၊ ဝဉ္ဇေတွာ-၍၊) န (ဂဏှာတိ)-မဟုတ်၊ အထခေါ-မဟုတ်ကား၊ မဟာ
 ဇနံ-များစွာသော လူအပေါင်းကို၊ ဝဉ္ဇေတွာ-၍၊ စတုပ္ပစ္စယဂ္ဂဟဏတော-
 ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ခံယူခြင်းကြောင့်၊ ပဌမော-သော၊ မဟာစောရောတိ-

တစ်နည်း။ “ပကတိယံ ဌိတိန္ဒြိယေ” ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ပကတိယံ+
 ဌိတာနိ ပါကတာနိ၊ ပါကတာနိ+ဣန္ဒြိယာနိ ယေသံတိ ပါကတိန္ဒြိယာနိ” ဟု ပြု၊
 ဆရာသမားတို့က မပြုပြင်အပ်သည့်အတွက် လူတုန်းကကဲ့သို့ ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်း
 တည်သော (မပြုမပြင်အပ်သော) စက္ခု စသော လူ့န္တရိဂုန်တို့။

ခိုးသူကြီးဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ သုတ္တန္တိကာဝါ-သုတ္တန်ဆောင်
သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာဘိဓမ္မိကာဝါ-အဘိဓမ္မာဆောင်သော်လည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယဓရာဝါ-ဝိနည်းဆောင်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ
ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘိက္ခာစာရေ-ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်အပ်သော ဆွမ်းခံရွာ
သည်၊ ဝါ-ဆွမ်းခံရွာ၌တည်သော ဆွမ်းသည်၊ အသမ္ပဇ္ဇမာနေ-မပြည့်စုံလသော်၊
ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝါစေန္ဒာ-ဆိုစေကုန်လျက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပို့ချကုန်
လျက်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ-ကို၊ ကထေန္တာ-ပြောကုန်လျက်လည်းကောင်း၊
အနုမောဒနာယ-အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မကထာယ-
တရားစကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထသမ္ပတ္တိယာစ-ဣရိယာပုထ်၏
ပြည့်စုံ ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [သွားပုံလာပုံ နေထိုင်ပုံထိုင်ပုံ စသည်၌
ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့်၊] လောကံ-လူအပေါင်းကို၊
ပသာဒေန္တာ-ကြည်ညိုစေကုန်လျက်လည်းကောင်း၊ သက္ကတာ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်
ကုန်သည်၊ ဂရုကတာ-အလေးပြုအပ်ကုန်သည်၊ မာနိတာ-မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်၊
ပူဇိတာ-ပူဇော်အပ်ကုန်သည်၊ အပစိတာ-ရိုသေအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဇနပဒစာရိကံ-ဇနပုဒ် ဒေသစာရိကို၊ စရန္တိ-န်၏၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့ကို၊
တန္တိပဝေဏိယဋ္ဌနကာ-သာသနာတော်၏ အစဉ်အဆက်ကို ဆက်စပ်တတ်
ကုန်သော၊ သာသနဇောတကာတိ-သာသနာတော်ကို ထွန်းလင်းစေတတ်သော
ရဟန်းတော်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ယေပန၊ပေ၊ ဇောတကာ။ ။လာဘ်ကိုမျှော်၍ မဟုတ်ဘဲ သန့်ရှင်းသော (သာနာတော်
ကို ချီးမြှောက်လိုသော) စိတ်ဖြင့် ကျမ်းစာချမှု တရားဟောမှုကိုပြု၍ ဒေသစာရိလှည့်လည်
ကြသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုသို့လှည့်လည်ရင်း လာဘ်ရသောပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အပြစ်မရှိကြောင်း
ကို ဆက်ပြလို၍ “ယေပန”စသည်မိန့်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အပြစ်မရှိသည်အပြင် “သာသနာ
အစဉ်တည်အောင် သာသနာထွန်းလင်းအောင် ပြုသူများ”ဟု အသိအမှတ် ပြုရမည်-
ဟူလို။

ဘိက္ခာစာရေ။ ။“ဂေါစရဂါမေ-၌၊ ဘိက္ခာယ-ငှာ၊ စရိတွာ လာဘိတဗ္ဗပိဏ္ဏ
ပါတေ”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ “စရိတဗ္ဗောတိ စာရေ-လှည့်လည်အပ်သော ဆွမ်းခံရွာ၊ ထိုရွာ၌
တည်သော ဆွမ်းသည်လည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် ဘိက္ခာစာရမည်၏၊ ဘိက္ခာယ-ငှာ၊
စာရေ ဘိက္ခာစာရေ”ဟုပြု၊ “ဘိက္ခာစာရေ အသမ္ပဇ္ဇမာနေကို ဇနပဒ စာရိကံ စရန္တိ၌စပ်၊
ပါဠိဝါစေန္ဒာ စသည်၌ မစပ်လင့်၊ ပါဠိဝါစေန္ဒာ စသောအလုပ်များကား အမြဲနေရာ၌လည်း
ကောင်း ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း လုပ်ရမည့်အလုပ်များ-ဟု ဝိမတိ ဆိုသည်။]

တန္တိ ပဝေဏိ ယတနကာ။ ။ပါဠိချမှုစသော အလုပ်များကို လာဘ်ရမှုမျှော်၍
လုပ်ခြင်းမဟုတ်၊ တာဝန်ဝတ္တရားအနေအားဖြင့် လုပ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် “သာသနာ
တော် အဆက်မပြတ်အောင် ဆက်စပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ” ဟု ဆိုရသည်။

တထာဂတပ္ပဝေဒိတန္တိ-ကား၊ တထာဂတေန-သည်၊ ပဋိဝိဒ္ဓံ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်သော၊ ပစ္စက္ခကတံ-မျက်မှောက်ပြုတော်မူအပ်သော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဇာနာပိတံ-ဝေနေယျတို့ကို သိစေတော်မူအပ်သော၊ (ဓမ္မဝိနယံ-သုတ်အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို)၊ အတ္တနော ဒဟတီတိ-ကား၊ ပရိသမဇ္ဈေ-၌၊ ပါဠိစ-ပါဠိတော် ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ သံသန္နိတွာ-နှီးနှော တိုက် ဆိုင်၍၊ မရရေန-ချိုသာသော၊ သရေန-အသံဖြင့်၊ ပသာဒနီယံ-ကြည်ညိုအပ် ကြည်ညိုထိုက်သော၊ ဝါ-ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော၊ သုတ္တန္တံ-သုတ္တန်ကို၊ ကထေတွာ-ဟောပြောပြီး၍၊ ဓမ္မကထာဝသာနေ-တရားစကား၏ အဆုံး၌၊ အတ္ထရိယဗျူတဇာတေန-ဖြစ်သော အတ္ထရိယအဗျူတရှိသော၊ ဝိညုဇနေန-တတ်သိ နားလည်သူသည်၊ [ပုစ္ဆိတောဌ်စပ်၊ ပညာရှိလူတစ်ယောက်က မေးအပ်သော်- ဟူလို၊] ဘန္တေ၊ အဟော-ဪ အံဩဖွယ်ကောင်းပါပေစွ၊ ပါဠိစ-သည်လည်း ကောင်း၊ အဋ္ဌကထာစ-သည်လည်းကောင်း၊ သုပရိသုဒ္ဓါ-အလွန်သန့်ရှင်းပါပေစွ၊ ကဿ-အဘယ်ဆရာ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥဂ္ဂဏိတ္ထ-သင်ယူခဲ့ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ကော-အဘယ်သူသည်၊ အမှာဒိသေ-ငါကဲ့သို့ရှိအပ်သူတို့ ကို၊ ဝါ-ငါ့လိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ- သင်ယူစေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပို့ချခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ- သို့၊ အာစရိယံ-ကို၊ အနုဒ္ဓိသိတွာ-မညွှန်ပြမှု၍၊ [ရှိလျက်နဲ့ မညွှန်ပြမှု၍- ဟူလို၊] အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်၊ ပဋိဝိဒ္ဓံ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော၊ သယမ္ပညာဏာဓိဂတံ-အလိုလို ဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့် ရအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယံ- သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းဟူ၍၊ ပဝေဒေတိ-သိစေအပ်၏၊ ဝါ-ပြောပြ၏၊ [“အဘယ် ဆရာထံ၌ သင်ယူခဲ့ပါသနည်း”ဟု မေးလာသူအား ပြောပြသည်- ဟူလို၊] အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ထတာဂတေန-သည်၊ သတသဟဿ ကပ္ပာဓိကာနိ-ကပ္ပာတစ်သိန်း အလွန် ရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ- တို့ပတ်လုံး၊ ပါရမီယော-ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ-

တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ။ ။ပုပ္ဖ ဝိဒဇာတ်သည် သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ပဌမ နည်း၌ ကာရိတ်မပါဘဲ “ကိုယ်တော်တိုင်သိအပ်”ဟု အနက်မှတ်စေလို၍ ပဋိဝိဒ္ဓံ- ပစ္စက္ခကတံ”ဟုဖွင့်၏၊ ဒုတိယနည်း၌ ကာရိတ်ပါသည်ဟုသိစေလို၍ “ဇာနာပိတံ”ဟု ဖွင့်သည်။ [ပဝေဒိယိတ္တာတိ ပဝေဒိတံ၊ တထာဂတေန+ပဝေဒိတံ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ။]

အတ္တနော ဒဟတီ။ ။“အတ္တနော အဒဟန္တောတိ-မမေဒံတိ (ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍) အတ္တနိ အဋ္ဌပန္နော”-သီလက္ခန္ဓာ ဋီကာဟောင်း၊ ဇဝံမေသုတံပုဒ် အဖွင့်။ [ဒဟတိ၌ ဇာဓာတ်သည် ထပနအနက်ဟော။]

ဖြည့်ကျင့်တော်မူပြီး၍၊ ကိစ္ဆေန-ဗြိုဠ်ငြင်သဖြင့်၊ ကသိရေန-ပင်ပန်းသဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မတ္ထေနကော-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရားကို ခိုးတတ်သော၊ ဒုတိယော-သော၊ မဟာစောရော-ခိုးသူကြီးတည်း။

သုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိန္ဒြိ-ကား၊ ခိဏာသဝဘိက္ခု-ရဟန္တာရဟန်းကို၊ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တန္ဒိ-ကား၊ နိရုပက္ကိလေသံ-ဥပက္ကိလေသာမရှိသော၊ သေဋ္ဌစရိယံ-မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တ-ကျင့်နေသည်ကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အညမ္ဗိ-ရဟန္တာမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အနာဂါမိ-ကို၊ အာဒိကတွာ-၍၊ ယာဝသီလဝန္တံ ပုထုဇ္ဇနံ-သီလရှိသော ပုထုဇဉ်တိုင်အောင်၊ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ-နှလုံးသာရွှင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ စရန္တ-ကျင့်နေသည်ကို၊ (အနုဒ္ဓသေတိ-စွပ်စွဲဖျက်ဆီး၏၊) အမူလကေန အဗြဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓသေတိတိ-ကား၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ အဝိဇ္ဇမာနေန-ထင်ရှားမရှိသော၊ အန္တိမဝတ္ထုနာ-အဆုံး၌ဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြင့်၊ အနုဝဒတိ-စွပ်စွဲ၏၊ စောဒေတိ-အပြစ်တင်၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏမက္ခိ-ထင်ရှားရှိသော ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်းရှိသော၊ အရိယဂုဏတ္ထေနကော-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဂုဏ်ကို ခိုးဝှက်ဖျက်ဆီးတတ်သော၊ တတိယော-သော၊ မဟာစောရော-တည်း။ [အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌ ထင်ရှားရှိသောဂုဏ်ကို မိမိက ခိုး၍ မယူနိုင်သော်လည်း ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ထိုဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ခိုးရာရောက်၏။]

ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂရုပရိက္ခာရာနီတိ-ကား၊ အဒိန္နာဒါနေ-အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၌၊- (ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌)၊ စတုရောဇနာ သံဝိဓာယ၊ ဂရုဘဏ္ဍာ အဝါဟရန္တိ ဧတ္ထ-ဤပါ၌ဖြင့်၊ ပဉ္စမာသကပ္ပနကံ-၅ ပဲထိုက်တန်သောဝတ္ထုကို၊ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဣပေန-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ ဧဝံ-

ကိစ္ဆေန။ ။ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ်က မျက်လုံးကို ထုတ်လှူရခြင်း စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်၏ဆင်းရဲမှုကို ရည်ရွယ်၍ “ကိစ္ဆေန”ဟု ဆိုသည်၊ ဘုရားဖြစ်ခါနီး၌ မဂ် ၄ ပါးရပုံမှာ သုခပဋိပဒါဖြစ်၍ မဆင်းရဲပါ၊ ကသိရေနသည် ကိစ္ဆေန၏ ပရိယာယ်တည်း။

အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ။ ။ဗြဟ္မစရိယခေါ်သော သီလသည် ဝိပ္ပဋိသာရ စသည်တို့၏ အကြောင်းဝတ္ထု မဟုတ်၊ အဝိပ္ပဋိသာရ (နှလုံးသာရွှင်ခြင်း) စသည်တို့၏သာ အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သည်၊ အာဒိဖြင့် ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိစသည်ကိုယူ။ [ဟောတာဝိပ္ပဋိသာရာယ၊ သီလံပါမောဇ္ဇဟေတု သော၊ တံ ပီတိဟေတု သာစာယံ၊ ပဿဒ္ဓာဒိပသိဒ္ဓိယာ။]

ဤသို့၊ န ဝုစ္စတိ-အပ်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိသန္ဓိ
ယာနိ၊ ပေ၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊
ဝါ-ဟောတော်မူသည့်အတွက်၊ အဝိသန္ဓိတဗ္ဗတ္တာ-မစွန့်အပ် မစွန့်ထိုက်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-ဂရုဘဏ္ဍာတို့မည်၏၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊
ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမာနိ အဝိသန္ဓိယာနိ-ဤမစွန့်အပ် မစွန့်ထိုက်သော ဝတ္ထုတို့
ကို၊ သံဃေနဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဂဏေနဝါ-လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေနဝါ-
လည်းကောင်း၊ န ဝိသန္ဓေတဗ္ဗာနိ-မစွန့်အပ် မစွန့်ထိုက်ကုန်၊ ဝိသန္ဓိတာနိ-
စွန့်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ-နံသော်လည်း)၊ အဝိသန္ဓိတာနိ-မစွန့်အပ်
ကုန်သည်၊ ဝါ-စွန့်အပ်ရာ မရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ (အစွန့်ခံရသူမှာ
အပိုင်မရ-ဟူလို၊) ပေ၊ ကတမာနိ ပဉ္စ-အဘယ် ၅ ပါးတို့နည်း၊ အာရာမော-
အာရာမလည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထု-အာရာမရာလည်းကောင်း၊ ပေ၊ မတ္တိကာ
ဘဏ္ဍာ-လည်းကောင်းတည်း။]

မဉ္စိမာနိ၊ ပေ၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော၊ အဝေဘင်္ဂီယတ္တာ-
မဝေဖန်အပ် မဝေဖန်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဓာရဏပရိက္ခာရ
ဘာဝေန-သံဃာအများနှင့် ဆက်ဆံသော ပရိက္ခရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရု
ပရိက္ခရာနိ-ပရုပရိက္ခရာတို့မည်၏၊ [“ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမာနိ အဝေ
ဘင်္ဂီယာနိ-ဤမဝေဖန်အပ် မဝေဖန်ထိုက်သော ပရိက္ခရာတို့ကို” စသည်ဖြင့်
ရှေးနည်းမှီ၍ ပါဠိတော်ကို အနက်ပေးပါ၊] အာရာမော အာရာမဝတ္ထုတိ
အာဒိသု-တို့၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-၏၊ တံတဗ္ဗ-ထိုအလုံးစုံသော
စကားကို၊ ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိသန္ဓိယာနိတိ-ဟူ၍၊ ခန္ဓကေ-စုဠဝါ
ခန္ဓကဉ္စ၊ အာဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ-တိုက်ရိုက်လာသော ပါဠိတော်အဖွင့်၌
သာလျှင်၊ ဘဏိဿာမ-နံအံ၊ တေဟိ ဂိဟိသင်္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ တာနိ-ထို
အာရာမစသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ဂိဟိ-လူဝတ်ကြောင့်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-
သိမ်းယူ၏၊ (သိမ်းသွင်း၏)၊ အနုဂ္ဂဏှာတိ-ချီးမြှောက်၏၊ ဥပလာပေတိတိ-
ကား၊ အမှောက်-တို့၏၊ အယျော-အရှင်ဘုရားသည်၊ အဟော-ဪ
အံဩဖွယ်ကောင်းပါပေစွ၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ လပနကေ-ပြောဆိုတတ်သူတို့ကို၊
(အခြားသူတို့ အထင်ကြီးလာအောင် ပြောပေးတတ်သူတို့ကို)၊ အနုဗန္ဓနကေ-

ဂရု၊ ပေ၊ ပရိက္ခရာနိ။ ။ တစ်ပါးပိုင်အဖြစ်ဖြင့် ပေါ့ပေါ့ဆဆ မလုပ်ကောင်း မပေး
ကောင်းသောကြောင့် “ဂရုနိ-အလေးပြုအပ်ကုန်သော+ဘဏ္ဍာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ”-ဟု ပြု၊
အများသဘောတူလည်း ခွဲခြားဝေဖန်၍ မသုံးကောင်းသောကြောင့် “ဂရုနိ+ပရိက္ခရာနိ
ဂရုပရိက္ခရာနိ”ဟု ပြု၊ ထိုသို့မဝေဖန်ဘဲ အများဆိုင် သံဃိက အဖြစ်ဖြင့်သာ သုံးစွဲကောင်း
သောကြောင့် “သာဓာရဏပရိက္ခရာဘာဝေန”ဟု ဆိုသည်။

မိမိသို့ အစဉ်လိုက်သူတို့ကို၊ သိနေဟေ-မိမိက ချစ်ခြင်းရှိသူတို့ကို၊ ကရောတိ-
 ၏၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အဝိသန္ဓိယံ-မစွန့်အပ် မစွန့်ထိုက်သည်လည်း
 ဖြစ်သော၊ အဝေဘင်္ဂီယဉ္စ-သော၊ ဂရုပရိက္ခာရံ-အလေးပြုအပ်သော ပရိက္ခရာကို၊
 တထာဘာဝတော-ထို အဝိသန္ဓိယ အဝေဘင်္ဂီယအဖြစ်မှ၊ ထေနေတွာ-ခိုး၍၊
 ဂိဟိနံ-တို့ကို၊ သင်္ဂဏှနကော-သော၊ စတုတ္ထော-သော၊ မဟာစောရော-
 တည်း၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ သော အယံ-ထိုကဲ့သို့သော ဤရဟန်းသည်၊
 ဣမံဂရဘဏ္ဍံ-ဤဂရဘဏ်ကို၊ ကုလသင်္ဂဏှနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝိသဇ္ဇန္တော-စွန့်လသော်၊
 ဝါ-စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ကုလဒူသကဒုက္ကဋ္ဌံ-ကုလဒူသကဒုက္ကဋ္ဌသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-
 ၏၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မာရဟောစ-ပဗ္ဗာဇနီယ ကံထိုက်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊
 ဘိက္ခုသံဃံ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဣဿရဝတံယ-
 မိမိကအစိုးရသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇန္တော ထုလွှစွယ် အာပဇ္ဇတိ၊ [ထုလွှစွဉ်း
 အာပတ်သာမက၊ ဘဏ္ဍာစားလည်း ထိုက်၏။] ထေယျစိတ္တေန-ထေယျစိတ်
 ဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇန္တော-သော်၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ အဋ္ဌါပေတွာ-အဖိုးဖြတ်စေ၍၊
 ကာရေတဗ္ဗော-၏။

အယံ အဂ္ဂေါမဟာစောရောတိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဣမေသံ
 စောရာနံ-တို့တွင်၊ ဇေဋ္ဌစောရော-အကြီးဆုံးခိုးသူတည်း၊ (အဂ္ဂေါကို ဇေဋ္ဌ
 စောရောဟု ဖွင့်သည်၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဉ္စိန္ဒြိယဂ္ဂဟဏာတိတံ-
 စက္ခုစသော ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ယူနိုင်ခြင်းကိုလွန်သော၊ (မယူနိုင်
 သော-ဟူလို၊) အတိသဏှသုခုမံ-အလွန်သိမ်မွေ့နက်နဲသော၊ လောကုတ္တရ
 ဓမ္မံ-ကို၊ ထေနေတိ-ခိုး၏၊ ဣမိနာ-ဤရဟန်းနှင့်၊ သဒိသော-သော၊ စောရော
 နာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို
 ဆိုဦးအံ့၊ လောကုတ္တရဓမ္မော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ဝိယ-ရွှေငွေ
 အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့၊ ဝဉ္စေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ ထေနေတွာ-ခိုး၍၊ ဂဟေတုံ-
 ငှာ၊ သက္ကာကံ-တတ်ကောင်းသလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
 (လောကုတ္တရဓမ္မော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝဉ္စေတွာ-၍၊ ထေနေတွာ-၍၊ ဂဟေတုံ-
 ငှာ၊) နသက္ကာ-ကောင်း၊ (ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊) တေနဝ-ကြောင့်ပင်၊
 ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိတိ-တိဟူ၍၊ အာဟ-
 ဟောတော်မူပြီ၊ ဟိ-ဆက်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အတ္တနိ-၌၊ အသန္တံ-
 ထင်ရှားမရှိသော၊ (အဘူတံ-မဖြစ်ဖူးသော)၊ တံ ဓမ္မံ-ထို လောကုတ္တရာတရားကို၊
 ကေဝလံ-ဌာနာစာဝန စသည်မဖက် သက်သက်၊ မယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဒေသော-
 ဤလောကုတ္တရာတရားသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥလ္လပတိ-ဝါကြား၍

ပြော၏။ ဝါ-သီလအသက်၊ ကိုယ်မှထွက်အောင်ပြောဆို၏။ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ အတ္တနိ-၌၊ သံဝိဇ္ဇမာန-ထင်ရှားရှိသည်ကို၊ ကာတုံဝါ-လည်းကောင်း၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်။

အထ-ထိုသို့ခိုးယူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါလျက်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ စောရောတိ-ခိုးသူဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း)၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို လောကုတ္တရာတရားကို၊ ဥလ္လပိတွာ-သီလအသက်၊ ကိုယ်မှထွက်အောင်ပြောဆို၍၊ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ-မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်၊ [အတ္တနော၊ အဝိဇ္ဇမာနဂုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ဘာဝနာယ-ကြောင့်၊-ဋီကာ၊] ဥပ္ပန္န-နံသော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဂဏှာတိ-ခံယူ၏။ (ဣတိ-ကြောင့်၊ စောရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီး၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြောဆိုလျက်၊ ဂဏှတာ-ယူသောရဟန်းသည်၊ တေ ပစ္စယာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သုခုမေန-သော၊ ဥပါယေန-နည်းလမ်းတို့ဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေတွာ-၍၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ တံ ကိဿဟေတု ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဇ္ဈော ဘုတ္တောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီ။

ဟိ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ တံ ကိဿဟေတု အစရှိသော ဝါကျ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္တော-တည်း၊ အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရော၊ ယော

≡ အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိတိ-ဟူ သော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊

အသန္တံ၊ ပေ၊ ဥလ္လပတိ။ ။အသန္တံတိ-အဝိဇ္ဇမာနံ၊ အဘူတံတိ- အနုပ္ပန္နံ၊ [“အသန္တံ-ထင်ရှား မရှိသော၊ အဘူတံ- ဖြစ်ပြီးမဟုတ်သော”ဟု ပေးစေလို၏၊] အနုပ္ပန္နတ္တာ ဟိ တဿ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌)တံ အသန္တံ၊ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမံ ကာရဏ ဝစနံ-အဘူတံ ဟူသော နောက်စကားသည် အသန္တံဟူသော ရှေ့စကား၏အကြောင်းပြတည်း၊ မဖြစ်ဖူးသောကြောင့် ထင်ရှားမရှိ-ဟူလို၊ ဤ အဖွင့်ကို ကြည့်၍“အသန္တံ အဘူတံ တံဓမ္မံ”ဟု ရှိသင့်၏၊ ယခုစာအုပ်များ၌“အဘူတံ” မပါ။

ဥလ္လပတိ။ ။ဥဂ္ဂတာယုကော လပတိ-ထွက်သွားသော အသက် ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြောဆို၏၊ ဥ သည် “ဥဂ္ဂတ” အနက်ဟော၊ ရဟန်း၏ အသက်ဟူသည် သီလတည်း၊ ထို သီလသည် ပြောဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကင်းကွာရကား ထွက်သွားသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့်“ဥလ္လပတိ-သီလအသက် ကိုယ်မှ ထွက်အောင် ပြောဆို၏”ဟု ပေးပါ။

ဧဝံ ဟိ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ။ ။အသန္တသမ္ဘာဝနာအားဖြင့် ပစ္စည်း ၄ ပါးကို ခံယူသူသည် ထို ပစ္စည်း ၄ ပါးကို ခိုးယူရာ ရောက်၏၊ ထင်ရှား မရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချီးမွမ်းသောကြောင့် ထိုထင်ရှားမရှိသော လောကုတ္တရာ ဂုဏ်ကိုလည်း ခိုးယူရာရောက်သည်။

အဝေါစုမှ-ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ၊ တံ ကိဿဟေတုတိ-ကား၊ ကေန ကာရဏေန-
 ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစုမှ-ကုန်သနည်း၊ ဣတိစေ-ဤသို့
 မေးအံ့၊ ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တောတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ-
 တို့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ သော ရဋ္ဌပိဏ္ဍော-ထိုတိုင်းသား
 ပြည်သူ၊ ကြည်ဖြူရွှင်လန်း၊ လှဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ထေယျာယ-ခိုးသူ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာစိတ်ဖြင့်၊ ထေယျစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဘုတ္တော-စားသောက်အပ်
 သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တသ္မာ ဧတံ အဝေါစုမှ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)
 ဟိ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤထေယျာယဝေါ အစရှိသော ဝါကျ၌၊ ဝေါ ကာရော-ဝေါ
 အကွရာသည်၊ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အရညဝနပတ္တာနီတိအာဒိသုဝိယ-
 ပတ္တာနီအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ပဒပူရဏမတ္ထေ-ပုဒ်၏ ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊
 (ပဝတ္ထော-သော)၊ နိပါတော-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊
 ဘုတ္တော-စားသောက်အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထို ဝေါအကွရာ၏၊
 အတ္ထော-ကို၊ န ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မမှတ်ထိုက်၊ [“ဝေါ-သင်တို့သည်”ဟု မပေးပါနှင့်-
 ဟူလို၊ ဘာကြောင့်နည်း-ရှေ့မှောက်ရောက်နေသော ရဟန်းများအတွက်သာ
 မိန့်တော်မူသည်မဟုတ်၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို ပြောသူဟူသမျှအတွက် မိန့်
 တော်မူသောကြောင့်တည်း။]

ဣဒါနိ-၌၊ တမေဝတ္ထံ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်၊
 ဂါထာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝိဘူတတရံ-သာ၍ ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော-မူလို
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညထာ သန္တန္တိအာဒိ-ဂါထာစကားကို၊ အာဟ-မူပြီ၊
 တတ္ထ-ထိုအညထာ သန္တိအစရှိသော ဂါထာစကား၌၊ အညထာ သန္တန္တိ-ကား၊
 အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကေန-မစင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်အစရှိသော၊
 [အာဒိဖြင့် ဝစီသမာစာရ၊ စိတ္တသမာစာရတို့ကို ယူ၊] အညေန-စင်ကြယ်သော
 ကိုယ်အကျင့်အစရှိသော အခြင်းအရာမှတစ်ပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာ
 ဖြင့်၊ သန္တိ-ထင်ရှားရှိသော၊ အတ္တာနံ-ကို)၊ အညထာယော ပဝေဒယေတိ-
 ကား၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကေန-သော၊ အညေန-မစင်ကြယ်သော
 ကိုယ်အကျင့်အစရှိသော အခြင်းအရာမှတစ်ပါးသော၊ အာကာရေန-ဖြင့်၊
 ပဝေဒယျ-သိစေအံ့၊ ဝါ-ပြောပြအံ့၊ အဟံ-သည်၊ ပရမပရိသုဒ္ဓေါ-အလွန်
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သူတည်း၊ မေ-၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-ကိုယ်အတွင်း၌၊ လောကုတ္တရ
 ဓမ္မော-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဇာနာပေယျ-သိစေအံ့၊ စပန-
 ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ပဝေဒေတွာ-ပြီး၍၊ တာယ ပဝေဒနာယ-ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-
 သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ အရဟာဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဘုဉ္ဇတိ-၏။

နိကစ္ဆ ကိတဝဿေဝ, ဘုတ္တံ ထေယျန တဿ တန္တိ(ဧတ္ထ)-တံ ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ နိကစ္ဆာတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သန္တံ-ထင်ရှားရှိသော၊ (အတ္တာနံ-ကို၊) အညထာ-ထင်ရှားရှိသည်မှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒဿေတွာ-၍၊ အဂုမ္မ အဂစ္ဆဘူတမေဝ--ပိတ်ပေါင်းမဟုတ် ချုံမဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သာခါပလာသပလ္လဝါဒိစ္ဆာဒနေန-သစ်ခက် သစ်ရွက် ရွက်ညွန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ဂုမ္မမိဝ-ပိတ်ပေါင်းကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆမိဝ-ချုံကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ကိတဝဿေ ဝါတိ-ကား၊ ဝဇ္ဇကဿ-လှည့်ပတ်တတ်သော၊ ကေရာဋ္ဌိကဿ-ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲမှု၌ယှဉ်သော၊ ဂုမ္မဂစ္ဆသညာယ-ပိတ်ပေါင်းအမှတ် ချုံအမှတ်ဖြင့်၊ အရညေ-၌၊ အာဂတာဂတေ-န်သော၊ သကုဏေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ ဇိဝိတကပ္ပကဿ-အသက်မွေးမှုကိုပြုသော၊ သာကုဏိကဿ-ငှက်မုဆိုး၏၊ (သကုဏဂ္ဂဟဏံ) ဣဝ-ငှက်တို့ကို ဖမ်းယူခြင်းကဲ့သို့၊ ဘုတ္တံ ထေယျန တဿ တံတိ-ကား၊ အနရဟန္တဿေဝ-ရဟန္တာ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သတော-ဖြစ်လျက်၊ အရဟန္တဘာဝံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ လဒ္ဓဘောဇနံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇတော-သော၊ တဿာပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ [ဘုတ္တံနာမ ဟောတိ ဌ်စပ်။] ယံတံ-အကြင် ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစားအပ်သော ဘောဇဉ် သည်၊ ဝါ-ကို၊ [ထေယျေန ဘုတ္တံနာမ ဟောတိဌ်စပ်။] သာကုဏိက ကိတဝဿ-

နိကစ္ဆ။ ။နိပုဗ္ဗ, ကရဓာတ်၊ တွာပွည်းက ရစွပြု၊ နိဉ္ဇသာရကြောင့် ကရဓာတ် လည်း “ဝဇ္ဇန” အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဝဇ္ဇေတွာဟုဖွင့်သည်၊ [သက္ကတ၌ “ကြိ” ဓာတ်ဟူရှိ၏၊ ပါဠိ၌ ထိုဓာတ်ကို မတွေ့ရ၍ ကရဓာတ်ကြသည်၊] နိကစ္ဆကို “ဝဇ္ဇေတွာ” ဟု ဖွင့်၍ ထိုဝဇ္ဇေတွာအရ လှည့်ပတ်ပုံကို “အညထာ သန္တံ အညထာဒဿေတွာ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် ထိုအဖွင့်ကိုပင် အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားအောင် “အဂုမ္မ၊ ပေ၊ ဒဿေတွာ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဂုမ္မသဒ္ဓါသည် အပေါင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ပိတ်ပိတ်သဲသဲ ထူထဲသော သစ်ပင်အပေါင်းကို “ပိတ်ပေါင်း”ဟု ခေါ်သည်၊ ရှေးနိဿယ၌ “အရံ”ဟုလည်း ပေး၏။

ကိတဝဿ။ ။သွာဒိ ကိဓာတ်သည် ညဉ့်ဆဲခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ဘော အနက်၌ တ ပစ္စည်းသက်၍ “ကိဏုတေ-ညဉ့်ဆဲခြင်း၊ ကိတံ-ခြင်း၊ ကိတေန-ညဉ့်ဆဲ ခြင်းဖြင့်+ဝါတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ကိတဝေါ”ဟု ကြံ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သောအားဖြင့် သူတစ်ပါးကို ညဉ့်ဆဲတတ်သူ၊ ထို့ကြောင့် “ဝဇ္ဇကဿ ကေရာဋ္ဌိကဿ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကေရာဋ္ဌိကဿကိုလည်း၊ “သဌဿ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ကိရာဇေ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ် မှု၌+နိယုတ္တော ကေရာဋ္ဌိကော” ဟု ပြု။

စဉ်းလဲသော ငှက်မုဆိုး၏၊ နိကစ္ဆဝဉ္စေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ သကုဏဂ္ဂဟဏ် ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပေ၊ ဘောဇနဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဘုတ္တတ္တာ-စားအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေယျန-ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာစိတ်ဖြင့် ဝါ-ခိုးခြင်းဖြင့်၊ ဘုတ္တံနာမ-စားအပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဣမံ-အတ္ထဝသံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ အဇာနန္တာ-န်သော၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (လှည့်ပတ်၍၊) ဘုဉ္ဇန္တိ-န်၏၊ ကာသာဝကဏ္ဍာ-သင်္ကန်းဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော လည်ပင်း ရှိကုန်သော၊ ဝါ-လည်ပင်း၌ သင်္ကန်းဖြင့် ရစ်ပတ်ထားကုန်သော၊ ဗဟဝေါ- များစွာသော၊ ပါပဓမ္မာ-ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိကုန်သော၊ အသညတာ- ကာယဒွါရ အစရှိသည်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းမရှိကုန်သော၊ ပါပါ-ယုတ်မာကုန် သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ပါပေဟိ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ကမ္မေဟိ- အမှုတို့ကြောင့်၊ နိရယံ-၌၊ ဥပပဇ္ဇရေ-ဖြစ်ကြရကုန်၏။

ကာသာဝကဏ္ဍာတိ-ကား၊ ကာသာဝေန-ဖြင့်၊ ဝေဋ္ဌိတကဏ္ဍာ- ရစ်ပတ်အပ်သော၊ ဝါ-လည်ပင်း၌ ရစ်ပတ်ထားကုန်သော၊ [“ကာသာဝေဋ္ဌိတ ကဏ္ဍာ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဝေဋ္ဌိတ အလယ်ပုဒ်ကိုချေဟုပြ၏၊] ယေသံ-အကြင် ရဟန်းတို့၏၊ သာမညံ-သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းသော အကျင့်တရား သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (တေသံ-တို့၏၊) ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အရိယဒ္ဓဇ ဓာရဏမတ္တံ-အရိယာတို့၏ အောင်လံဖြစ်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်း မျှသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတံ-ဤ ကာသာဝကဏ္ဍာ ဟူသောအမည်သည်၊ ဘဝိဿန္တိခေါ၊ပေ၊ ကာသာဝကဏ္ဍာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တဒုဿီလာနံ-ဟောတော်မူအပ်သော ဒုဿီလတို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ [အာနန္ဒ-နွာ၊ အနာဂတံ-သော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလ၌၊ ဂေါတြဘုနော-သမဏ အနွယ်ကိုမျှသာ ခံစားတတ် ဆောင်ထားတတ်ကုန်သော၊ ကာသာဝကဏ္ဍာ-

ဂေါတြဘုနော။ ။ဂေါတ္တံ ဝုစ္ဆတိသာဓာရဏနာမံ-အများနှင့်ဆက်ဆံသော နာမည် တစ်မျိုးကို ဂေါတ္တဟု ဆိုအပ်၏၊ ဥပမာ-“ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ-ပေါထုဇဉ်အနွယ်” ဟူရာ၌ ပုထုဇဉ်ဟူ သောအမည်သည် လူတစ်ယောက်၏အမည်မဟုတ်၊ လူအများနှင့် ဆက်ဆံသော (အများဆိုင်)အမည်ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဂေါတမ-ဟူသောအမည်သည် ထိုအနွယ် ရှိသူ အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော အမည်ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း၊ ဤနေရာ၌လည်း ရဟန်းဟူသမျှနှင့်ဆိုင်သော “သမဏ”ဟူသော အမည်သည် ဂေါတ္တမည်၏၊ ဣကို တြ ပြ၍ “ဂေါတြ”ဟုဖြစ်၏၊ မတ္တပုဒ်အကျေ ကြံ၍ ဂေါတ္တံ (ဂေါတ္တမတ္တံ)+ဘဝန္တိ (အနုဘဝန္တိ)-ခံစားတတ်ကုန်၏၊ ဓာရေန္တိ-န်၏၊ ဣတိ ဂေါတြဘုနော။

တို့သည်၊ ဘဝိသန္တိ-န်လတ္တံ၊ (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်)၊] ပါပ
 ဓမ္မာတိ-ကား၊ လာမကဓမ္မာ-ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိကုန်သော၊ အသညတာတိ-
 ကား၊ ကာယာဒိဟိ-ကာယဒွါရ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အသညတာ-စောင့်စည်းခြင်း
 မရှိကုန်သော၊ ပါပါတိ-ကား၊ လာမကပုဂ္ဂလာ-န်သော၊ (တေ-ထိုရဟန်းတို့
 သည်) ပါပေဟိ ကဓမ္မဟိတိ-ကား၊ ကရဏကာလေ-ပြုရာအခါ၌၊ အာဒိနဝံ-
 ကို၊ အဒိသွာ-၍၊ ကတေဟိ-န်သော၊ ပရဝဇ္ဇနာဒိဟိ-သူတစ်ပါးကိုလှည့်ပတ်ခြင်း
 အစရှိကုန်သော၊ တေဟိ ပါပကဓမ္မဟိ-ထို မကောင်းသောအမှုတို့ကြောင့်၊
 (နိရယံ ဥပ္ပဇ္ဇရေဌ်စပ်)၊ နိရယံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇရေတိ-ကား၊ နိရဿာဒံ-သာယာ
 အပ်သော သုခမရှိသော၊ ဒုဂ္ဂတိ-ဒုက္ခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော
 အပါယ်ဘုံ၌၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ တသ္မာ၊
 သေယျော အယောဂုဋ္ဌောတိ-ဟူသော၊ ဂါထာ-ဂါထာသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊
 [ထိုရဟန်းတို့၏ မတရားသဖြင့် စားခြင်းကြောင့် ငရဲသို့ ကျရောက်ရသည့်
 အတွက် ဤဂါထာ ဖြစ်ပေါ်လာရသည်-ဟူလို။]

တဿာ-ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော-အနက်ကား၊ ဒုဿီလော-သီလမရှိသော၊
 အညတော-သော၊ ဣစ္ဆာစာရေ-၌၊ ဌိတော-သော၊ ကုဟနာယ-အံဩဖွယ်ကို
 ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ကြားဝါခြင်းဖြင့်၊ လောကံ-လူအပေါင်းကို၊ ဝဇ္ဇကော-
 သော၊ အယံပုဂ္ဂလော-သည်၊ တတ္ထံ-လောလောပူသော၊ အဂ္ဂိသိဉ္စပမံ-မီးတောက်
 မီးလျှံဟူသော ဥပမာရှိသော၊ အယောဂုဋ္ဌံ-သံတွေခဲကို၊ သစေ ဘုဉ္ဇေယျ-အံ၊
 သစေ အဇ္ဈောဟရေယျ-အကယ်၍ မျိုအံ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ယံ ဧတံ
 ရဋ္ဌပိဏ္ဏံစ-အကြင်တိုင်းသားပြည်သူ ကြည်ဖြူရွှင်လန်းလှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်း
 ကိုလည်း၊ သစေ ဘုဉ္ဇေယျ-အံ၊ ယံ ဧတံ အယောဂုဋ္ဌံစ-ကိုလည်း၊ (သစေ
 ဘုဉ္ဇေယျ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွိသု-န်သော၊ တေသု-ထိုရဋ္ဌပိဏ္ဏအယောဂုဋ္ဌတို့တွင်၊
 အယောဂုဋ္ဌောဝ-သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဘုတ္တော-စားအပ်သည်၊ (သမာနော)၊
 သေယျော-အထူးသဖြင့် ကောင်းမြတ်သည်၊ သုန္နရတရော-သာ၍ ကောင်းသည်
 လည်းကောင်း၊ ပဏီတတရောစ-သာ၍ မွန်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝေယျ-
 ရာ၏၊ [သေယျောကို “သုန္နရတရော ပဏီတတရောစ”ဟုဖွင့်သည်၊] ဟိ-မှန်၊
 (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယောဂုဋ္ဌဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဘုတ္တတ္တာ-
 ကြောင့်၊ သမ္ပရာယေ-၌၊ သဗ္ဗညုတညာဏေနာပိ-သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်
 ဖြင့်သော်မှလည်း၊ ဒုဇ္ဇာနပရိစ္ဆေဒံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သော အပိုင်းအခြား
 ရှိသော၊ [ဒုက္ခေန+ဇာနိတဗ္ဗောတိ ဒုဇ္ဇာနော၊ ဒုဇ္ဇာနော+ပရိစ္ဆေဒေါ ယဿာတိ

ဒုဇ္ဈာနပရိစ္ဆေဒံ၊] ဒုက္ခံ န အနုဘဝတိ၊ ပန-ကား၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (လှည့်ပတ်၍၊) ပဋိလဒ္ဓဿ-သော၊ တဿရဋ္ဌပိဏ္ဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဘုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ သမ္ပရာယေ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-(သဗ္ဗညုတဉာဏေနာပိ စသည်ဖြင့်)ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဒုက္ခံ-ကို၊ အနုဘောတိ-၏၊ (တဿာ သေယျော သုန္ဒရတရော ပဏိတတရောစ ဘဝေယျ)၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤလှည့်ပတ်၍စားသောက်ခြင်းသည်၊ ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တော-အထွတ်အထိပ် သို့ရောက်သော၊ မိစ္ဆာဇီဝေါ-မှားယွင်းသော အသက်မွေးခြင်းတည်း၊ ဣတိအယံ-ကား၊ (တဿာ-ထိုဂါထာ၏၊ အတ္တော-တည်း။)

ဧဝံ-လျှင်၊ ပါပကြိယာယ-မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏၊ အနာဒိနဝဒဿာဝိနံ-အပြစ်ကိုရှုလေ့မရှိကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြီး၍လည်းကောင်း၊ အထခေါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပေ၊ ဝိဂရဟိတွာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသေယျာထ-ကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာစ-မိန့်တော်မူပြီး၍လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထပါရာဇိကံ-ဇီကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေန္တော-မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယောပနဘိက္ခူ အနဘိဇာနန္တိအာဒိ-အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အာဟ-မူပြီ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ မူလစ္ဆေဒ္ဓဝသေန-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်း ပြတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒဋ္ဌံ-ခိုင်မြဲသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ စတုတ္ထပါရာဇိကေ-ကို၊ ပညတ္တေ-ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ အပရမ္ပိ-ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယဝတ္ထုမှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ အနုပညတ္တတ္တာယ-အနုပညတ်အကျိုးငှာ၊ အဓိမာနဝတ္ထု-သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ တဿ-ထိုအဓိမာနဝတ္ထု၏၊ ဥပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ-ဖြစ်ပုံကိုပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧဝံဋ္ဌိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

၁၉၆။ တတ္ထ-ထို ဧဝံဋ္ဌိဒံ ဘဂဝတာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဝါ-ထိုအဓိမာန ဝတ္ထု၌၊ အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသညိနောတိ-ကား၊ ဉာဏစက္ခုနာ-ပစ္စဝေက္ခိဏာဉာဏ် စက္ခုဖြင့်၊ အဒိဋ္ဌေယေဝ-မမြင်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အရဟတ္တေ-အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ [ဒိဋ္ဌသညိနောဋ္ဌစပ်၊] အမှေဟိ-တို့သည်၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒိဋ္ဌသညိနော-မြင်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အပတ္တာဒိသု-အပတ္တအစရှိသည်တို့၌၊ ဒေသနယော-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ အပတ္တေတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တာနေ-သန္တာန်၌၊ ဝါ-ခန္ဓာအစဉ်၌၊ ဥပ္ပတ္တိဝံသေန-ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပတ္တေ-မရောက်အပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ အနဓိဂတေတိကား၊ မဂ္ဂ ဘာဝနာယ-မဂ်ကို ပွားစေခြင်းအားဖြင့်၊ အနဓိဂတေ-မသိအပ်သေးသော

အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ အပ္ပဋ္ဌိလဒ္ဓေ-မရအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ဣတိပိ
အတ္ထော-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ အသန္တိကတေတိ-ကား၊ အပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓေ-ထိုး
ထွင်း၍ မသိအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဝသေန-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အပ္ပစ္စက္ခကတေ-မျက်မှောက်
မပြုအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌။

အဓိမာနေနာတိ-ကား၊ အဓိဂတမာနေန-ရကုန်ပြီးဟုမှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊
မယံ-တို့သည်၊ အဓိဂတာ-ရကုန်ပြီ၊ ဣတိဇေဝံ-သို့၊ ဥပ္ပန္နေန-သော၊ မာနေန-
မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဓိကမာနေန-လွန်ကဲသော
မာနကြောင့်၊ ထဒ္ဓမာနေန-ခက်ထန်သောမာနကြောင့်၊ ဣတိအတ္ထော၊ အညံ
ဗျာကရိသုတိ-ကား၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ ဗျာကရိသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ အာဝုသော-
ငါ့ရှင်၊ အမှေဟိ၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ်ပြီ၊ ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စ
ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘိက္ခူနံ-အခြားရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေသုံ-
ပြီ၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ မဂ္ဂေန-မဂ်ဖြင့်၊ အပ္ပဟိနကိလေသတ္တာ-မပယ်
အပ်သေးသော ကိလေသာရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကေဝလံ-မဂ်ဖြင့်ပယ်
ခြင်းမဖက် သက်သက်၊ သမထဝိပဿနာဗလေန-ဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာနံ-
ပယ်ခွာပြီးသော ကိလေသာရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဝါ-ပယ်ခွာအပ်ပြီးသော

အဓိမာနေန။ ။အဓိဥပသာရသည် အဓိဂတအနက်ဟောဟု သိစေလို၍ “အဓိ
ဂတမာနေန”ဟု ဖွင့်၊ တစ်နည်း-“အဓိကအနက်ဟော”ဟု သိစေလို၍ “အဓိကမာနေန”
ဟုဖွင့်၊ “အဓိဂတာတိ+ဥပ္ပန္နော+မာနော အဓိမာနော”ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်း၌ “အဓိကော+
မာနော အဓိမာနော”ဟု ပြု၊ “လွန်ကဲသောမာန်”ဟူရာ၌ “လွန်ကဲ”ဟူသည်လည်း
(ရှိပြီး)ဂုဏ်ထက် ပိုလွန်သည်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ “ခက်ထန်ခြင်းကို ဆိုသည်”ဟု
သိစေလို၍ “ထဒ္ဓ”ဟုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အညံ။ ။အာ+ညာဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ အာသည် မရိယာဒါ အနက်ဟော၊
အာ(မရိယာဒံ)-အောက်မဂ်သုံးပါး သိထားအပ်ပြီးသော သစ္စ ၄ ပါး အပိုင်းအခြား
အတိုင်း၊ ဇာနာတိတိ အညာ၊ ဤဝစနတ္ထအရ “အရဟတ္တမဂ်ပညာ”သာ မုချရ၏၊
ထိုအရဟတ္တမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ပညာကိုကား ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ယူရ၏၊
ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ယှဉ်သော သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော တရားများကိုလည်း နာနန္တရိက
နည်းအားဖြင့် “အညာ”အရ၌ ယူရသည်၊ ထို့ကြောင့် အညံကို “အရဟတ္တံ”ဟု
(အရဟတ္တဖိုလ်ရအောင်)ဖွင့်သည်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ(ပညာ) သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော မဂ္ဂင်ရစ်ပါးကို
“အရဟတ္တဖိုလ်”ခေါ်ကြောင်း သတိပြုပါ၊...[ဟောဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိ ဉာတမရိယာဒါ ဧဝဇာနနတော
အညာ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ (မုချအနက်)၊ တဿာ ဖလဘာဝတော အဂ္ဂဖလပညာ ဥပစာနက်)၊
တံ သဟဂတော သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယောစ (နည်းဖြင့် ရအပ်သောအနက်) အညာတိ ဝုတ္တာ။]

ကိလေသာရှိကုန်သော၊ တေသံ-တို့၏၊ အပရေန သမယေန-၌၊ တထာ ရူပပစ္စယသမာယောဂေ-ထိုသို့ သဘောရှိသော (ရာဂစသည် ဖြစ် လောက်သော) အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) ရာဂါယ-ရာဂအကျိုးငှာ၊ စိတ္တံ နမတိ၊ ရာဂတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ နမတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣတရေသု- ရာဂါယပိမှ တစ်ပါးသော ဒေါသာယပိ စိတ္တံ နမတိစသော ပုဒ်တို့၌၊ ဧသ (ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း။

တဉ္စခေါ ဧတံ အဗ္ဗောဟာရိကန္တိ-ကား၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ တံ ဧတံ အညဗျာကရဏံ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ- အာပတ်၏အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်၊ အာပတ္တိပညာပနေ- အာပတ်ကို ပညတ်ခြင်း၌၊ ဝေါဟာရံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ အင်္ဂံ-အကြောင်းအင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါးသော စောဒက ပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ အယံ အဓိမာနော- ဤအဓိမာနသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ ကဿ-၌၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ)၊ အရိယသာဝကဿ-အရိယာသာဝက၏ (သန္တာန်၌) နုပ္ပဇ္ဇတိ-အဓိမာနမဖြစ်၊ ဟိ-ချဲ့၊ သော-ထိုအရိယာသာဝကသည်၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာန၊ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏေန- မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း၊ ပယ်အပ် ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်၊ သဉ္ဇာတသောမနသော-လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက် ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အရိယဂုဏ ပဋိဝေဓေ-အရိယာတို့၏ ဂုဏ်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၌၊ နိက္ကခေါ-ယုံမှားခြင်းမရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊

အဗ္ဗောဟာရိကံ။ ။ဝေါဟာရံ-အာပတ်၏အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့+ ဂစ္ဆတိတိ ဝေါဟာရိကံ-န+ဝေါဟာရိကံ၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ ဤဝစနတ္ထကို ပြလို၍ “အာပတ္တိ ပညာပနေ ဝေါဟာရံ န ဂစ္ဆတိ” ဟုဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-“အဓိမာနကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် ရပြီဟု ပြောခြင်းသည် (လှည့်ပတ်လိုသောစိတ် မရှိ သောကြောင့်) အာပတ်၏အကြောင်းအင်္ဂါ မဖြစ်” ဟူလို၊ မြန်မာလို “မပြောပလောက်” ဟု အနက်ဆိုကြသည်။

အရိယသာဝကဿ။ ။ပဟိနာဓိမာနပစ္စယတ္တာ-အဓိမာန အကြောင်းဖြစ်သော မာန်မာနကိုပယ်အပ်ပြီးသောကြောင့် အဓိမာနမဖြစ်-ဟူလို၊ သောတာပန်သည် အယာထာဝ မာန် (မဟုတ်မမှန်သော အထင်ကြီးမှု)ကို ပယ်နိုင်ပြီ၊ ဟုတ်မှန်သော အထင်ကြီးမှုမာန် ကိုကား မပယ်နိုင်သေး၊ ဤအဓိမာနဟူသည်လည်း အယာထာဝမာန်သာတည်း။

သောတာပန္နာဒိနံ-တို့၏၊ အယံ-သည်၊ သကဒါဂါမီ-တည်း၊ ဣတိ အာဒိ
ဝသေန-ဤသို့အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိမာနော-သည်၊ နုပုဇ္ဇတိ-
မဖြစ်။

ဒုဿီလဿ-၏၊ (သန္တာန်၌)၊ (အဓိမာနော) နုပုဇ္ဇတိ၊ (ကဿာ-ကြောင့်
နည်း)၊ ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ သော-ထို ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရိယဂုဏာ
ဓိဂမေ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ကိုရခြင်း၌၊ နိရာသောဝ-
အာသာမရှိသည်သာ၊ ဝါ-မြှော်လင့်ချက်မရှိသည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ (တဿာ
ဒုဿီလဿ အဓိမာနော နုပုဇ္ဇတိ)၊ သီလဝတောပိ-သီလရှိပါသော်လည်း၊
ပရိစ္ဆတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိဒ္ဒါရာမ
တာဒိ-အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို၊ [အာဒိဖြင့်
ဘာသာရာမစသည်ယူ၊] အနုယုတ္တဿ-အဖန်ဖန် အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌၊ (အဓိမာနော) နုပုဇ္ဇတိ၊ [အကာရကဘာဝတော-အရိယာဖြစ်ဖို့ရန်
အားမထုတ်သောကြောင့်တည်း၊-ဋီကာ၊] ပန-အနွယ်ကား၊ သုပရိသုဒ္ဓသီလဿ-
အလွန်စင်ကြယ်သော သီလရှိသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ-၌၊ အပ္ပမတ္တဿ-မမေ့လျော့
သည်ဖြစ်၍၊ နာမရူပ-နာမ်ရုပ်တရားကို၊ ဝဝတ္ထပေတွာ-၍၊ [နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်
ဖြစ်ပုံကိုပြ၏၊] ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန-နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း
ဖြင့်၊ [ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ပြသည်၊] ဝိတိကက္ခဏံ-သို့၊ အာရောပေတွာ-
၍၊ [ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ကလာပသမ္ပသန (အပေါင်းအစုအားဖြင့် တစ်ခုစီမကွဲဘဲ
သုံးသပ်ကြောင်း) ဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စစသော လက္ခဏာသို့တင်၍။] သင်္ခါရေ-
တေဘူမက သင်္ခါရတို့ကို၊ သမ္မသန္တဿ-သော၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ-အား
ထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ သမ္မသနဉာဏ်ကို
ဖြစ်စေပြီးနောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သန္တာန်၌။] (အဓိမာနော) ဥပုဇ္ဇတိ၊ ဥပုဇ္ဇော-သည်၊ (သမာနော) စ-လည်း၊
သုဒ္ဓသမထလာဘီဝါ-သက်သက်သောသမထကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
သော်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာလာဘီဝါ-လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-အရဟတ္တ
ဖိုလ်၏အကြား၌၊ ထပေတိ-တန့်ထား၏၊ ဟိ-မှန်၊ “အန္တရာ ထပေတိဟူသော
စကားမှန်၏၊] တစ်နည်း-ဟိ-ချေ၊ [အန္တရာထပေတိဟူသောစကားကို ချဲ့ဦးအံ့၊]

သုဒ္ဓသမထ လာဘီ။ ။ဝိပဿနာ အားမထုတ်သော်လည်း မိမိ၌ ကိလေသာ
ဖြစ်သည်ကို မမြင်ရခြင်းကြောင့် (အထူးစဉ်းစားဉာဏ်လည်း မရှိရကား) “ငါ အရိယာ
ဖြစ်ပြီ”ဟုအထင်ကြီးမှု အဓိမာနဖြစ်တတ်သည်။ [ကမ္မ အကတွာပိ ကိလေသသမုဒါဓာရံ
အပဿန္တော ကေဝလံ အညာဏဗလေန “အရိယောဟမသ္မိတိ” မညတိ။]

သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဒသပိ (ဝဿာနိ)-ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိလေသ သမုဒါစရန္တိ-ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ အပဿိတွာ- မမြင်ရ၍၊ အဟံ၊ သောတာပနော-တည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မညတိ-မှတ်ထင်၏၊ [ရဟန္တာ ထိအောင်ကား မမှတ်ထင်၊] ပန-ကား၊ သမထ ဝိပဿနာလာဘီ-သမထ ဝိပဿနာ ၂ ပါးစုံကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တယေဝ-ဌ်သာ၊ ထပေတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမာဓိ ဗလေန-သမာဓိအစွမ်းဖြင့်၊ ကိလေသာ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာ-ပယ်ခွာအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိပဿနာဗလေန၊ သင်္ခါရာ-တို့ကို၊ သုပရိဂ္ဂဟိတာ-ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်း အပ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ၊ သဌိပိဝဿာနိ-တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိလေသာ-တို့သည်၊ န သမုဒါစရန္တိ-မဖြစ်တော့ကုန်၊ ခိဏာသဝဿေဝ-၏ ကဲ့သို့၊ စိတ္တစာရော-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒီဃရတ္တံ-လုံး၊ ကိလေသသမုဒါစရန္တိ-ကို၊ အပဿန္တော (ဟုတွာ)၊ အန္တရာ-ဌ်၊ အဋ္ဌတွာဝ-သာလျှင်၊ အဟံ-သည်၊ အရဟာ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မညတိ-၏၊ [ဤအဖြစ်မျိုးသည် ဥစ္စာဝါလင်္ကဝါသီ မဟာနာဂထေရ်မှာ ဖြစ်ဖူး၏၊ ဝတ္ထုကို သာရတ္ထမှာရှု။]

၁၉၇။ အနဘိဇာနန္တိ-ကား၊ န အဘိဇာနံ-မသိပါဘဲလျက်၊ (သမုဒါစရေယျ- ပြောပြအံ့)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ [ပနာယံ-ဟု အချို့စာအုပ်၌ရှိ၏၊ သွဿဌ သောနှင့် အရတူအောင် ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မကို စွဲရသောကြောင့် အယံဟု မရှိသင့်၊] အနဘိဇာနံ-လျက်၊ သမုဒါစရတိ-၏၊ သော-ထို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ ဝါ-သည်၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ သန္တာနေ-ဌ်၊ အနုပ္ပန္နော-မဖြစ်ဖူးသေး၊ ဉာဏေနစ-ဖြင့်လည်း၊ အသစ္စိကတော-မျက်မှောက်မပြုအပ်သေး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဘူတော-ထင်ရှား မရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထို အနဘိဇာနံဟူသော

ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ “ယသ္မာ သန္တာနေ အနုပ္ပန္နော”သည် အသန္တ အဘူတ တို့၏အကြောင်းပြတည်း၊ မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်ဖူးသောကြောင့် “အသန္တအဘူတ”ဟု ဟောတော်မူသည်-ဟူလို၊ “ဉာဏေန အသစ္စိကတော”သည် အသံဝိဇ္ဇာမာန်၏ အကြောင်းပြ တည်း၊ ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုအပ်သောကြောင့် “အသံဝိဇ္ဇာမာန်”ဟု ဟောတော်မူသည်- ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အသံဝိဇ္ဇာမာန်-ဉာဏ်ဖြင့် မသိအပ်”ဟု ပေး၊ ဤစကားအရ “ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဟောတိ”သည် ကာရဏဝါကျ၊ “တေနဿ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ”သည် ဖလဝါကျ- ဟုခွဲပါ၊ [ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၊ အတ္ထုပနာယိကံ၊ အလမရိယဉာဏဒဿနံတို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံ အဓိပ္ပာယ်ယူပုံကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-ဌ၊ အသန္တံ အဘူတံ အသံဝိဇ္ဇမာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထု-
 မူပြီး၍၊ အဇာနန္တော အပဿန္တောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ ဥတ္တရိမနုဿ
 ဓမ္မန္တိ-ကား၊ ဥတ္တရိမနုဿာနံ-ပကတိ လူတို့ထက်မြတ်သော လူဖြစ်ကုန်သော၊
 ဝါ-လူထူးလူမြတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာယိနဉ္စေဝ-ဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 လည်းကောင်း၊ အရိယာနဉ္စ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မ-ကို
 အတ္ထုပနာယိကန္တိ-ကား၊ အတ္တနိ-ဌ၊ တံ-ထို ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မကို၊ ဥပနေတိ-
 ကပ်ဆောင်၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္ထုပနာယိကော-ကမည်၏၊) ဝါ-နည်း၊
 အတ္တာနံ-ကို၊ တတ္ထ-ထို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၌၊ ဝါ-သို့၊ ဥပနေတိ-၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ အတ္ထုပနာယိကော-မည်၏၊ တံ အတ္ထုပနာယိကံ-ထိုမိမိ၌ ကပ်ဆောင်
 ၍၊ ဝါ-ထိုမိမိကို ကပ်ဆောင်၍၊ [ဤသို့ ပါဠိတော်ရှိရင်းအတိုင်း ဒုတိယန္တ
 ထားခြင်းကို “ဝိဘဉ္စန္တံခံသည်” ဟုခေါ်သည်၊] ဧဝံ-သို့ မိမိ၌ကပ်ဆောင်မှုကို၊
 ဝါ-ဤသို့မိမိကို ကပ်ဆောင်မှုကို၊ ကတွာ-၍၊ သမုဒါစရေယျ-အံ၊ ဣတိ-
 သို့၊ သမ္ပန္တော ဟောတိ၊ [“ဧဝံ ကတွာ”ဖြင့် အတ္ထုပနာယိကံ ပုဒ်၏
 ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်။]

၀၃

ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-ဌ၊ ယသ္မာ-ကြောင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မောနာမ
 ဈာနံ ဝိမောက္ခောပေ၊ အဘိရတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဈာနာဒယော-န်သော၊
 အနေကဓမ္မာ-တစ်ပါးမက များစွာသော တရားတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ တသ္မာ၊
 သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ တေသံ-ထိုတစ်ပါးမက များစွာသော တရားတို့၏၊ ဝသေန-
 ဖြင့်၊ အတ္ထုပနာယိကဘာဝံ-မိမိသို့ကပ်ဆောင်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေသန္တော-
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တေ ဝါ၊ ပေ၊ ဥပနေတိတိ-ဟူ၍၊ ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသံ-
 ဗဟုဝစဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ [သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ “ဥတ္တရိမနုဿ
 ဓမ္မံ”ဟု ကဝုစဖြင့် မိန့်တော်မူသော်လည်း ပဒဘာဇနီဖွင့်သောအခါ ဥတ္တရိမနုဿ
 ဓမ္မတွေက ဈာန-ဝိမောက္ခ စသောအားဖြင့် များသောကြောင့် “တေ ဝါ
 ကုသလေ ဓမ္မေ”ဟုဗဟုဝစဖြင့် ညွှန်ပြတော်မူသည်-ဟူလို၊] တတ္ထ-ထို တေ
 ဝါ ကုသလေ ဓမ္မေအစရှိသော ဝါကျ၌၊ ဧတေဓမ္မာ-တို့သည်၊ မယိ-ဌ၊ ဝါ-
 ငါ့မှာ၊ သန္တိဿန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သမုဒါစရေန္တော-ပြောသော
 ရဟန်းသည်၊ အတ္တနိ-ဌ၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်သည်မည်၏၊ အဟံ၊ ဧတေသု-
 ဤတရားတို့၌၊ သန္တိဿာမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သမုဒါစရေန္တော-သည်၊ အတ္တာနံ-
 ကို၊ တေသု-ထိုတရားတို့၌၊ ဥပနေတိ-မည်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အလမရိယဉာဏဒဿနန္တိဇေတ္ထ-ဌ၊ (ပဒတ္ထသမ္ပန္တော ဝေဒိတဗ္ဗော လှမ်း
 စပ်၊) လောကိယ လောကုတ္တရာ-လောကီ လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ပညာ-
 သည်၊ ဇာနနဋ္ဌေန-သိတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဉာဏံ-

ဉာဏမည်၏။ စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌမိဝ-မြင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဓမ္မ-ဆိုင်ရာအာရုံတရားကို၊ ပစ္စက္ခကရဏတော-မျက်မှောက်ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဒဿနဋ္ဌေန-မြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဒဿန-နမည်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဉာဏဒဿန-နမည်၏။ အရိယံ ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်သော၊ ဥတ္တမ-မြတ်သော၊ ဉာဏဒဿန-ဉာဏ်အမြင်တည်း။ ဣတိ-ကြောင့်၊ အရိယဉာဏဒဿန-နမည်၏။ ဈာနာဒိဘောဒေ-ဈာန်အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဧတ္ထ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-၌၊ အလံပရိယတ္တံ-စွမ်းနိုင်သော၊ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထံ-ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ အရိယဉာဏဒဿန-စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင်သည်။ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသည်။) အလမရိယ ဉာဏဒဿနော-န မည်၏။ ဝါ-နည်း၊ အဿ-ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏။ အလံ-ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းသော၊ အရိယဉာဏဒဿန-သည်။ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသည်။) အလမရိယ ဉာဏဒဿနော-နမည်၏။ အလမရိယ ဉာဏဒဿန-ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော စင်ကြယ်သောဉာဏ်အမြင်ရှိသော၊ တံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို၊ (သမုဒါစရေယျ-အံ၊) ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပဒတ္ထသမ္ပန္နော-ပုဒ်အနက်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

လောကီယ၊ပေ၊ ဉာဏဒဿနံ။ ။ဇာနာတိတိဉာဏံ၊ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊ ဉာဏဉ္စ+တံ+ဒဿနဉ္စာတိ ဉာဏဒဿနံ”ဟု ပြု၊ မြင်ဟူရာ၌ အိပ်မက်မက်သောအခါ မျက်စိဖြင့်မြင်ရသကဲ့သို့ မနောဒွါရဖြင့် ဆိုင်ရာအာရုံကို မြင်နိုင်၏။ ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၌ပါသော ဉာဏ်သည်လည်း ပထဝီကသိုဏ်းစသော အာရုံ၊ သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့မြင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အရိယာဖြစ်သူသည် သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့ သေသေချာချာ မြင်ရသောကြောင့် မိမိ၏ အရိယာအဖြစ်၌ ယုံမှားခြင်းမရှိတော့-ဟုမှတ်။

အလံပရိယတ္တံ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။အလံကို “ပရိယတ္တံ”ဟု ပဌမဖွင့်သည်။ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် အလံသဒ္ဒါ၏ ဘူသန(တန်ဆာဆင်ခြင်း)အနက်၊ နိဝါရဏ(တားမြစ်ခြင်း)အနက်တို့ကို ကန့်သည်။ ထိုပရိယတ္တံအတွက် သင်ယူခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “ကိလေသဝိဒ္ဓံ သနသမတ္ထံ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။ အလံနှင့် အရိယဉာဏဒဿနံကို သတ္တမီဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ တစ်နည်း-ဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိ တွဲရမည်ကို သိစေလို၍ “ဧတ္ထ-အဿ”ဟု ၂ နည်းဖွင့်သည်။ ထိုတွင် သတ္တမီဗဟုဗ္ဗိဟိပြုသော ပဌမနည်း၌ ဉာဏ်နှင့်+ယှဉ်ဘက် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အာဓာရ+အာဓေယံ (ဥပနိဿယပစ္စည်း+ပစ္စယုပ္ပန်) အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်၏။ ဆဋ္ဌိပြုသော နောက်နည်း၌ကား သမ္ပန်+သမ္ပန္နိ၊ သဟဇာတ-အညမညပစ္စည်း+ပစ္စယုပ္ပန် အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်သည်ဟု မှတ်။

တတ္ထ-ထို အလမရိယဉာဏဒဿနံ ဟူသော ပါဠိ၌၊ ယေန ဉာဏ ဒဿနေန-အကြင်ဉာဏ်အမြင်ကြောင့်၊ သော-ထို ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို၊ အလ မရိယဉာဏဒဿေနောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဒေဝ-ထိုဉာဏ်အမြင်ကိုပင်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဉာဏန္တိ တိဿော ဝိဇ္ဇာပေ၊ ဉာဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝိဇ္ဇာသိသေန- ဝိဇ္ဇာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ [ဒဿနန္တိ-ကား၊ ယံ- အကြင် သဘောတရားသည်၊ ဉာဏံ-ဉာဏမည်၏၊ တံ-ထိုသဘောတရားသည်၊ ဒဿနံ-နမည်၏၊ စသည်ပေး၊ “ဝိဇ္ဇာကို အဦးပြုသဖြင့် အဘယ်ကိုသိရပါမည် နည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာပနေတ္ထစသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဉာဏ်ဟူသောပုဒ်၌၊ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာ-တ္တရာဖြစ်သော၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ပညာ-သည်၊ ဉာဏံ-ဉာဏမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ၏။

သမုဒါစရေယျာတိ-ကား၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဧတံ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မ-ကို၊ အတ္ထုပနာယိကံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အာရောစေယျ- ပြောပြအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဣတ္ထိယာဝါတိ အာဒိ-ဣတ္ထိယာဝါ အစရှိသော သဒ္ဓါ သည်၊ အာရောစေတဗ္ဗ ပုဂ္ဂလနိဒဿနံ-ပြောပြထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြ ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတေသံ-ဤမိန်းမအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ (ဥတ္တရိမနဿဓမ္မ-ကို၊) အာရောစိတေ-ပြောအပ်သော်၊ ဝါ-ပြောအပ်မှ၊ အာရော စိတံ-ပြောပြခြင်းမည်သည်၊ ဝါ-ပြောပြရာရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ [အာရောစိတေအရ၌ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မရ၍၊ အာရောစိတံအရ၌ ပြောခြင်းကြိယာ ရ၏၊ ဤသို့ အံရကွဲမှ တစ်ဝါကျတည်း၌ ဝိဘတ်ကွဲ၍ နေနိုင်သည်၊] ဒေဝမာရဗြဟ္မာနံ-နတ်၊ မာရ်နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့အား၊ (အာရောစိတေ-သော်၊ အာရောစိတံ-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊) ပေတယက္ခတိရုတ္တာနဂတာနံပိ- ပြိတ္တာ၊ ဘိလူး၊ တိရုတ္တာန်တို့အားလည်း၊ (အာရောစိတေ အာရောစိတံ န ဟောတိ)၊ ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ သမုဒါစရဏာကာရနိဒဿနံ- ပြောပုံအခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို ဣတိဇာနာမိ ဣတိပဿာမိပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဇာနာမဟံ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ပဿာမဟံ ဧတေ ဓမ္မေတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ- ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဈာနာဒိသု-န်သော၊ ဧတေသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ဇာနနပဿနာနံ- သိခြင်းမြင်ခြင်းတို့၏၊ ပဝတ္တိဒီပနံ-ဖြစ်ပုံကိုပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ အတ္ထိ စ မေ ဧတေ ဓမ္မာတိအာဒိ-အစရှိသော သဒ္ဓါသည်၊ အတ္ထုပနာယိကဘာဝပရိဒီပနံ- မိမိ၌ ကပ်ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။

တတော အပရေန သမယေနာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားသည်၊ အာပတ္တိပဋိဇာနန သမယဒဿနံ-အာပတ်ကို ဝန်ခံရာ အခါကို ပြကြောင်း စကားတည်း။ [“ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော ဧဝံ ဝဒေယျ” နှင့် တွဲထားသောကြောင့် ဤ၌ သမယသဒ္ဓါကို အာပတ် ဝန်ခံရာအခါဟု ဖွင့်သည်။] ပန-ထိုသို့ပင် နောက်မှ အာပတ်ကို ဝန်ခံပါသော်လည်း၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အာရောစိတက္ခဏေ ယေဝ-ပြောပြအပ်ရာ ခဏ၌သာ၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်)၊ ပရေန-သူတစ်ပါးသည်၊ စောဒိတော-စောဒနာအပ်သည်၊ (ဟုတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း)၊ အစောဒိတော-သည်၊ (ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း)၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနောဝါ အသမနုဂ္ဂါ ဟိယမာနောဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို သမနုဂ္ဂါဟိယမာန၊ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနတို့တွင်၊ တာဝ-အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော)၊ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနေ-မာန၌၊ ကိန္တေ အဓိဂတန္တိ-တံဟူ သော ပုစ္ဆာသည်၊ အဓိဂမပုစ္ဆာ-ရအပ်သော တရားကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း၊ ဈာနဝိမောက္ခာ ဒီသု-ဈာန်၊ ဝိမောက္ခတရားတို့တွင်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒီသု-သောတာပတ္တိမဂ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ တယာ-သည်၊ ကိ-အဘယ်တရားကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေး၏၊ [ဤမေးခွန်းသည် သာမညမေးခွန်း တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒီသု ဝါ”သည် ဝိသေသမေးခွန်းဖြစ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ကတမေသံ ဓမ္မာနံ လာဘီ” အမေး၌လာသော “ပဌမမဂ္ဂါဒီသု” နှင့် ထပ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း စဉ်းစားသင့်သည်။]

၁၉၈။ ကိန္တိတေ အဓိဂတန္တိ-ဟူ သော ပုစ္ဆာသည်၊ ဥပါယပုစ္ဆာ-နည်းလမ်းကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ကိန္တိတေ အဓိဂတံဟူသော ပါဠိ၌၊ အဓိပ္ပာယော-မေးသူ၏အလိုတည်း၊ တယာ-သည်၊ အနိစ္စလက္ခဏံ-ဏာကို၊ ဓုရံ-အဦးပဓာနကို၊ ကတွာ-၍၊ (အဓိဂတံ ကိ-လော၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ သမာဓိဝသေန-ဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊ အဓိဂတံ ကိ-လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဝိပဿနာဝသေန-ဖြင့်၊ (အဘိနိဝိသိတွာ အဓိဂတံ ကိ-) တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ရူပေ-ရုပ်တရား၌၊ အဘိနိဝိသိတွာ-၍၊ အဓိဂတံ ကိ-သော၊ ဥဒါဟု၊ အရူပေ-နာမ်တရား၌၊ (အဘိနိဝိသိတွာ အဓိဂတံ ကိ-) ဝါ-တည်း၊ (အဇ္ဈတ္တံ-အဇ္ဈတ္တတရားကို၊ အဘိနိဝိသိတွာ-၍၊ အဓိဂတံ-လော၊) ဥဒါဟု၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓတရားကို၊ (အဘိနိဝိသိတွာ အဓိဂတံ ကိ-) ဣတိ အယံ-သည်ကား၊ (အဓိပ္ပာယော)။

ကဒါ တေ အဓိဂတန္တိ-ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ကာလပုစ္ဆာ-အခါကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ပုဗ္ဗနမဇ္ဈနိကာဒီသု-နံနက်အခါ နေ့လယ်အခါ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကတရသ္မိကာလေ-၌၊ (အဓိဂတံ-ရအပ်သနည်း၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကတ္ထ တေ အဓိဂတန္တိ-ဟူသောပုစ္ဆာသည်။ သြကာသပုစ္ဆာ-အရပ်ကိုမေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ ကတရသ္မိ သြကာသေ-၌၊ (အဓိဂတံ-နည်း၊) ရတ္တိဌာနေ-ညဉ့်နေရာအရပ်၌၊ အဓိဂတံ ကိံ-လော၊ ဒိဝါဌာနေ-၌၊ အဓိဂတံကိံ-လော၊ ရက္ခမူလေ-၌၊ အဓိဂတံ ကိံ-လော၊ မဏ္ဍပေ-၌၊ အဓိဂတံ ကိံ-လော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ကတရသ္မိ ဝိဟာရေ-၌၊ (အဓိဂတံ-နည်း၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟိနာတိ-ဟူသော ပုစ္ဆာ သည်၊ ပဟိနကိလေသပုစ္ဆာ-ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း။ တဝ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ကတရမဂ္ဂဝဇ္ဈာ-အဘယ်မဂ်သည် သတ်အပ် ကုန်သော၊ ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ပယ်အပ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကတမေသံ တံ ဓမ္မာနံ လာဘီတိ-ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မ ပုစ္ဆာ-ရအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ ပဌမမဂ္ဂါဒီသု-တို့တွင်၊ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ တံ-သည်၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသနည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တရားရသည်ဟု ဝန်ခံသူအားမေးစရာ။ ။(၁) ဘယ်တရားထူးကိုရသနည်း၊ ဈာန်ကိုရသလား၊ မဂ်ကိုရသလား၊ ဤသို့ ရအပ်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ (၂) အနိစ္စ စသော လက္ခဏာ ၃ ပါးတွင် ဘယ်လက္ခဏာကို ပဓာနပြု၍ရသနည်း၊ တစ်နည်း-သမထ ဝိပဿနာ ၂ မျိုးတွင် အဘယ်ကို နှလုံးသွင်း၍ရသနည်း၊ ဤသို့ရခြင်း၏အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ (၃) ဘယ်အချိန်မှာရသနည်း၊ ဤသို့အချိန်ကိုလည်းကောင်း၊ (၄) ဘယ် အရပ်မှာရသနည်း၊ ဤသို့အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (၅) ဘယ်ကိလေသာတို့ကို ပယ်ပြီး ဖြစ်သနည်း၊ ဤသို့ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (၆) မဂ်ကိုရလျှင် အဘယ်မဂ်ကိုရသနည်း၊ ဤသို့ ရအပ်သောတရားထူးကိုလည်းကောင်းခွဲခြား၍ မေးရမည်။

ကတမေသံ ဓမ္မာနံ လာဘီ။ ။(၁) မေးခွန်းသည် “ဈာန်ကို ရသလား၊ မဂ်ကို ရသလား”ဟုသာမညမေးခွန်းတည်း။ (၆) နံပါတ်မေးခွန်းကား ဝိသေသမေးခွန်းတည်း။ “ဈာန်ရသည်ဟုဆိုလျှင် ဘယ်ဈာန်ကိုရသနည်း၊ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အာရုံပြု၍ရသနည်း” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ “မဂ်ရသည်”ဟုဆိုလျှင် အဘယ်မဂ်ကိုရသနည်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ခွဲခြား၍မေးခြင်းတည်း။ [ကတမေသံ တံ ဓမ္မာနံ လာဘီတိ ဣဒံ ပန ပုဗ္ဗေ ကိံ တေ အဓိဂတန္တိ အနိဒ္ဓါရိတသောဒါ-တသီးတခြား မခွဲထုတ်အပ်သော အပြားရှိကုန်သော၊ ဈာနာဒိဝိသေသာ-ဈာန၊ ဝိမောက္ခအစရှိသော တရားထူးတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတာ၊ ဣဒါနိ တေသံ နိဒ္ဓါရေတွာ (တသီးတခြားစီ ခွဲခြား၍) ပုစ္ဆနာကာရဒဿနံ။]

တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မေးထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒါနိ-၌၊
ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမံ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို
ရခြင်းကို၊ စေပိဗျာကရေယျ-အကယ်၍မူလည်းပြောဆိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သော-
ထိုရဟန်းကို၊ ဧတ္တာဝတာဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပြောဆိုခြင်းဖြင့်သာ
လျှင်၊ သက္ကရာ-ပူဇော်သက္ကာရကို၊ နကာတဗ္ဗော-ထိုက်သေး၊ ပန-အနွယ်ကား၊
ဆသု-န်သော၊ ဣမေသုဌာနေသု-တို့၌၊ သောဓနတ္ထံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ [ရှင်း
လင်းစေခြင်းငှာ-ဟူလို။] ဝတ္တဗ္ဗော-မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ တေ-
အရှင်ဘုရားသည်၊ ကိံ-အဘယ်တရားကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်ပါသနည်း၊ ဈာနံ-
ကို၊ အဓိဂတံကိံ-ရအပ်ပါသလော၊ ဥဒါဟု၊ ဝိမောက္ခဒီသု-ဝိမောက္ခအစရှိ
သောတရားတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော တရားကို၊ အဓိဂတံ ကိံ-
လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ [ဝိမောက္ခဒီသု၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်လာသော
သမာဓိစသည်ကိုယူ၊] ဟိ-မှန်၊ ယောဓမ္မော-ကို၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
အဓိဂတော-ရအပ်ပြီ၊ သော-ထိုရအပ်ပြီးသော တရားသည်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်
၏စိတ်၌၊ ပါကဋ္ဌော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

မေ-သည်၊ ဣဒံနာမ-ဤမည်သောတရားကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-
သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ တတော-ထိုသို့ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ တေ-သည်၊
ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အဓိဂတံ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ အနိစ္စ
လက္ခဏာဒီသု-အနိစ္စလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကိံ-အဘယ်လက္ခဏာ
ကို၊ ဓရံ-အဦးပဓာနကို၊ ကတွာ-၍၊ (အဓိဂတံ-နည်း၊) ဝါ-နည်း၊ အဋ္ဌတိ
သာယ-သော၊ အာရမဏေသု-တို့တွင်၊ (ကေနမုခေန-အဘယ်အာရုံ ဟူသော
အဦးပဓာနဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊ အဓိဂတံ-နည်း၊) ဝါ-နည်း၊
ရူပါရူပအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒိဘေဒသု-ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ အဇ္ဈတ္တ တရား၊
ဗဟိဒ္ဓတရား အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့တွင်၊ ကေန
မုခေန-အဘယ်တရားဟူသော အဦးပဓာနဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတွာ-၍၊ အဓိဂတံ-
နည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယော အဘိနိဝေသော-အကြင်နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊
(အတ္ထိ)၊ သော-ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (စိတ်၌)၊
ပါကဋ္ဌော-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏။

မေ-၏၊ အယံ နာမ အဘိနိဝေသော-ဤမည်သော နှလုံးသွင်းခြင်း
သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ မယာ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဤပုံဤနည်း နှလုံးသွင်း၍၊)
အဓိဂတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ တတော-ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့်၊

တေ-သည်၊ ကဒါ-၌၊ အဓိဂတံ-နည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗဏှေ-၌၊
 အဓိဂတံ ကိ-လော၊ ဥဒါဟု၊ မဇ္ဈနိကာဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ ကာလေ-
 ၌၊ အဓိဂတံ ကိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(စိတ်၌)၊ အတ္တနာ-သည်၊ အဓိဂတကာလော-ရအပ်ရာအခါသည်၊
 ပါကဋ္ဌော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အသုကသ္မိံနာမကာလေ-၌၊ အဓိဂတံ-ပြီ၊
 ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊ တတော-ကြောင့်၊ တေ-သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်
 အရပ်၌၊ အဓိဂတံ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ ဒိဝါဌာနေ-နေ့နေရာ
 အရပ်၌၊ အဓိဂတံ ကိ-လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ရတ္တိဌာနာဒိသု-ညဉ့်နေရာ
 အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ-သော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ အဓိဂတံ-
 လော၊ (ဣတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 (စိတ်၌)၊ အတ္တနာ-သည်၊ အဓိဂတောကာသော-ရအပ်ရာ အရပ်သည်၊
 ပါကဋ္ဌော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ မေ-သည်၊ အသုသ္မိံနာမ ဩကာသေ-၌၊
 အဓိဂတံ-ပြီ၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ တတော-ကြောင့်၊ တေ-သည်၊ ကတမေ
 ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ပယ်အပ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပဌမ
 မဂ္ဂဝဇ္ဈာ-သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော၊ (ကိလေသာ-တို့ကို၊
 ပဟိနာ ကိ-န်ပြီလော)၊ ဥဒါဟု၊ ဒုတိယာဒိမဂ္ဂဝဇ္ဈာ-ဒုတိယမဂ် အစရှိသော
 မဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော၊ (ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာကိ-လော၊) ဣတိ-
 သို့၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊) ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (စိတ်၌)၊
 အတ္တနာ-သည်၊ အဓိဂတမဂ္ဂေန-သည်၊ ပဟိနကိလေသာ-တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာ-
 န်သည်၊ ဟောန္တိ-၏။

သဗ္ဗေသံ ဟိ၊ပေ၊ဟောန္တိ။ ။ဤစကားကို ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုသည်၊ အချို့မှာ
 မိမိရအပ်သောမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သေး၏၊
 သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးသော မဟာနာမ်သာကိဝင်မင်းသည် ထိုသို့ ယုံမှားသံသယဖြစ်၍
 မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ဖူးသည်မှာ-တပည့်တော်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အဘယ်တရားများ
 ကို မပယ်ရသေးပါသနည်း၊ ယင်းသို့ မပယ်ရသေးသောကြောင့် တစ်ရံတစ်ခါ၌ လောဘ
 ဒေါသ မောဟတရားတို့သည် တပည့်တော်၏စိတ်ကို ကုန်ခန်းစေကြပါသည်၊ ဤသို့
 လျှောက်ဖူးလေသည်၊ ထိုမဟာနာမ်သည် သကဒါဂါမ်မဂ်ဖြင့် လောဘ ဒေါသ မောဟ
 တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ-ဟု အထင်ရှိလေသည်၊ မှန်၏-ဤကိလေသာကို
 မည်သည့်မဂ်ကပယ်သည်-ဟု နာမည်ပညတ် တပ်မှု၌ မကျွမ်းကျင်လျှင် အရိယာဖြစ်ပြီး
 သော်လည်း မဂ်ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့ကို ယုံမှားမှု ဖြစ်တတ်သေးသည်သာ၊
 ဤယုံမှားမှုဟူသည် ဝိစိကိစ္ဆာ မဟုတ်၊ စဉ်းစားတွေးတောသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သာတည်း။

မေ-သည်၊ ဣမေ နာမ ကိလေသာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-န်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊ တတော-ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိပါသနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ-ကို၊ လာဘီ ကိ-လော၊ ဥဒါဟု၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရဿ-တစ်ပါးပါးသောမဂ်ကို၊ (လာဘီ ကိ-လော)၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗေသံ-၌၊ အတ္တနာ-သည်၊ အဓိဂတဓမ္မာ-တို့သည်၊ ပါကဇ္ဇာ ဟောန္တိ၊ အဟံ-သည်၊ ဣမေသံနာမ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ လာဘီ-၏၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ ဧတ္တာဝတာပိ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဖြေစကားဖြင့်လည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနံ-ကို၊ န သဒ္ဓါတဗ္ဗံ-မယုံကြည်ထိုက်သေး၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ၊ ဗဟုသုတာ-များသော သုတရှိကုန်သော၊ ဥဂ္ဂဟ ပရိပုစ္ဆာ ကုသလာ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိ၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းအပ်သော အဋ္ဌကထာ၌ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဆ-န်သော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-တို့ကို၊ သောဓေတု-သုခသင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောန္တိ-န်၏၊ (တသွာ-ကြောင့်၊ န သဒ္ဓါတဗ္ဗံ။)

ပန-ဆက်၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-(ရဟန္တာဟု ဝန်ခံသော) ဤရဟန်း၏၊ အာဂမနပဋိပဒါ-အရိယာမဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို၊ သောဓေတဗ္ဗာ-သုခသင်ထိုက်၏၊ အာဂမန ပဋိပဒါ-သည်၊ ယဒိ နသုဇ္ဈတိ-အကယ်၍ မစင်ကြယ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ (ထိုထိုကိစ္စ၌ မေ့လျော့ကြောင်းအကျင့်ကို ကျင့်နေသည့်အတွက် မစင်ကြယ်လျှင်) ဣမာယ ပဋိပဒါယ-ဖြင့်၊ လောကုတ္တရ ဓမ္မောနာမ-လောကထက်မြတ်သော တရားမည်သည်ကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ် မရနိုင်၊ ဣတိ-ဤသို့ ရဲရဲပြော၍၊ အပနေတဗ္ဗော-ဖယ်ရှားထိုက်၏၊ (ရဟန္တာဟု ဝန်ခံနေခြင်းမှ ဖယ်ရှားထိုက်၏)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာဂမန ပဋိပဒါ-သည်၊ ယဒိသုဇ္ဈတိ-အံ့၊ (စင်ကြယ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြလိုသောကြောင့် ဒီဃရတ္တံ-စသည်မိန့်)၊ ဒီဃရတ္တံ-လုံး၊ တီသု-န်သော၊ သိက္ခာသု-တို့၌၊ အပ္ပမတ္တော-သည်၊ ဇာဂရိယံ-နိုးကြားသူ၏ အဖြစ်ကို၊ အနုယုတ္တော-သည်၊ စတုသု-န်သော၊ ပစ္စယေသု-တို့၌၊ အလဂ္ဂေါ-မကပ်ငြိ

ရဟန္တာဟုဝန်ခံလျှင် စဉ်းစားဖွယ်။ ။အရိယာမဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်သော ရှေ့အဖို့က အကျင့်ကို “ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါ”ဟု ခေါ်၏၊ ပဋိပဇ္ဇတိ ဧတာယာ တိ ပဋိပဒါ-မဂ်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်၊ ပုဗ္ဗဘာဂ-မဂ်သို့မရောက်မီ ရှေ့အဖို့၌၊ ပဝတ္တာ+ပဋိပဒါ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-ရှေ့အဖို့၌ သီလစင်ကြယ်မှု ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုအကျင့်၊ ထိုအကျင့်များရှိ-မရှိ၊ ရှိလျှင်လည်း ရိုးရိုးသားသား (လာဘ်ကို မမျှော်ဘဲ) စင်စင်ကြယ်ကြယ် ကျင့်ခြင်း ဟုတ်-မဟုတ်ကို စဉ်းစားရမည်-ဟူလို။

သည်။ (ဟုတ္တာ)။ အာကာသေ-ဌိ၊ ပါဏိသမေန-သော၊ စေတသာ-ဖြင့်၊
 ဝိဟရတီတိ-နေသူဟူ၍၊ ယဒိပညာယတိ-အံ၊ [အာကာသေ ပါဏိသမေနဖြင့်
 အလဂ္ဂဖြစ်ပုံကိုပြသည်၊ ကောင်းကင်၌ လက်ကိုငဲ့ယမ်းသောအခါ မငြိကပ်
 သလို၊ ပစ္စည်း၌ မငြိကပ်-ဟူလို၊] (ဧဝံသတိ) တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊
 ဗျာကရဏံ-ရဟန္တာဟု ဖြေဆိုခြင်းသည်၊ ပဋိပဒါယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-၍၊ သံသန္ဓတိ-
 နီးနှော၏၊ သေယျထာပိနာမ၊ပေ၊ ပဋိပဒါစာတိ-သေယျထာပိ၊ပေ၊ ပဋိပဒါစဟူ၍၊
 ဝုတ္တသဒိသံ-ပြောဆိုအပ်သေစကားနှင့် တစ်ထပ်တည်းတူသည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ [သေယျထာပိ နာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဂင်္ဂါဒကံ-ဂင်္ဂါရေသည်၊
 ယမုနောဒကေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-၍၊ သံသန္ဓတိ သေယျထာပိ-ရောနှောသကဲ့သို့၊
 သမေတိ သေယျထာပိ-ညီညွတ်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ တေန ဘဂဝတာ-
 သည်၊ သာဝကာနံ-တို့ဖို့၊ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ-နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊
 ပဋိပဒါ-ကို၊ သုပညတ္တာ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်ပါ ပေပြီ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိပဒါစ-သည်လည်းကောင်း၊ သံသန္ဓတိ-ရောနှော
 ၏...[မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်၌ သိကြားပြောအပ်သော စကားတည်း။”

အပိစ-ထိုသို့ပင် ညီညွတ်ပါသော်လည်း၊ [သူ၏ဖြေပုံနှင့် ကျင့်ပုံသည်
 ညီညွတ်ပါသော်လည်း။] ဧတ္တကေနာပိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ညီညွတ်
 ခြင်းဖြင့်လည်း၊ သက္ကာရော-ကို၊ န ကာတဗ္ဗော-သေး၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊
 (နကာတဗ္ဗော-နည်း)၊ ဟိ-(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧကစ္စဿ-အချို့သော ရဟန်း
 ၏၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-သည်၊ သတောပိ-ဖြစ်လျက်လည်း၊ ခိဏာသဝပဋိပတ္တိသဒိသာ-
 ရဟန္တာ၏ အကျင့်နှင့်တူသော၊ ပဋိပဒါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဧတ္တကေနာပိ သက္ကာရော နကာတဗ္ဗော-ပြန်လှည့်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊
 (ညီညွတ်ရုံမျှဖြင့် သက္ကာရကိုမပြုထိုက်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သောဘိက္ခု-
 ကို၊ တေဟိတေဟိ ဥပါယေဟိ-ထိုထိုဥပါယ်တံမျဉ်တို့ဖြင့်၊ ဥတ္တာသေတဗ္ဗော-
 ထိတ်လန့်စေထိုက်၏၊ ခိဏာသဝဿနာမ-ရဟန္တာ၏ မည်သည်၊ အသနိယာ-
 မိုးကြိုးသည်၊ မတ္တကေ-ဦးထိပ်၌၊ ပတမာနာယပိ-ကျပါသော်လည်း၊ ဘယံဝါ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဆမ္ဘိတတ္တံဝါ-ကိုယ်တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း
 ကောင်း၊ လောမဟံသောဝါ-အမွေးတို့၏ ရွှင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ [ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသက်၌ နိက္ခန္တိကို ပယ်ပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ဘယစသည်မဖြစ်
 တော့၊ ဝတ္ထုကြောင်းကို ဋီကာ၌ရှု၊] အဿ-(ရဟန္တာဟုဝန်ခံသော)ထိုရဟန်း
 ၏၊ ဘယံ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊

လောမဟံသောဝါ-သညလည်းကောင်း၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-
 အရှင်သည်၊ န အရဟ-ရဟန္တာမဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-၏၊ [အချို့စာ၌
 “အပနေတဗ္ဗော”ဟုရှိ၏။] ပန-ဆက်၊ အဘိရု-မကြောက်သည်၊ အဆန္တိ-
 ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်၊ အနုတြာသီ-ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ သီဟော ဝိယ-ကဲ့သို့၊ သစေ နိသီဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ ဘိက္ခု-
 သည်၊ သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော-ပြည့်စုံသောဖြေဆိုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 သမန္တာ-၌၊ ရာဇ ရာဇ မဟာမတ္တာဒိဟိ-မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီး အစရှိသူ
 တို့သည်၊ ပေသိတံ-ပို့အပ်သော၊ သက္ကာရံ-ကို၊ အရဟတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။

ပါပိစ္ဆောတိ-ကား၊ ဣဓေကဇ္ဇောပေ၊ ဣစ္ဆတိတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-
 ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ယာသာ ပါပိစ္ဆာ-အကြင်ယုတ်မာသော
 အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာယ-ထိုယုတ်မာသောအလိုနှင့်၊ သမန္တာဂတော-
 သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ [ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကဇ္ဇော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 (ဣစ္ဆတိ-၌စပ်)၊ ဒုဿီလော-သည်၊ သမာနောဝ-လျက်သာ၊ သီလဝါတိ-
 သီလရှိသူဟူ၍၊ မ-ကို၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနာတု-သိပါစေသတည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဣစ္ဆတိ-လိုလားတောင့်တ၏၊ အာဒိဖြင့် “အသဒ္ဓေါ သမာနော
 သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတုတိဣစ္ဆတိ” စသည်ကို ယူပါ၊] ဣစ္ဆာပကတောတိ-
 ကား၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော၊ တာယဣစ္ဆာယ-ထိုအလိုဆိုးသည်၊
 အပကတော-သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းသူကို ပြုအပ်သည်၊ အဘိဘူတော-လွမ်းမိုး
 အပ်သည်၊ ပရာဇိတော-ရှုံးစေအပ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ-
 ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-စင်ကြယ်ကြောင်း လူ
 အဖြစ် အစရှိသည်ကို၊ အပေက္ခမာနော-ရှင်းသည်၊ ဣစ္ဆမာနော-လိုလားသည်၊
 ပတ္ထယမာနော-တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ဟိ-ဆက်၊ အယံ-ဤရဟန်း

ဣစ္ဆာပကတော။ ။ပါပိကာယ ဣစ္ဆာယ-သည်၊ သမ္မာအာဇီဝတော-ကောင်းသော
 အသက်မွေးမှုမှ၊ အပေတော-ကင်းသူကို၊ (ကင်းသူဖြစ်အောင်) ကတော-ပြုအပ်သူတည်း၊
 ဣတိ အပကတော၊ (ဋီကာ)၊ အပကို အပေတောဟု ဖွင့်၏၊ “အပေတော+ကတော
 အပကတော၊ ဣစ္ဆာယ-အပကတော ဣစ္ဆာပကတော”ဟုပြု၍ “ယုတ်မာသော အလိုသည်
 သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းသူဖြစ်အောင် ပြုအပ်သည်”ဟုပေး၊ အဘိဘူတောကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊
 ပရာဇိတောကား “ပါရာဇိကကျအောင် လွမ်းမိုးအပ်”ဟု ထပ်၍ပြောသော အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော။ ။ဝိသုဒ္ဓိအရ ဂိဟိဘာဝစသည်ကို ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိသုဇ္ဈတိ
 ဧတာယာတိ ဝိသုဒ္ဓိ”ဟု ပြု၊ ဝိသုဒ္ဓိ+အပေက္ခော ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော။

သည်၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိက-သို့၊ အာပန္နော-ပြီ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝေ-၌၊ ဌတွာ-၍၊ ဈာနာဒိနိ-တို့ကို၊ အဓိဂန္တု-ရခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်တော့၊ ဟိ-မှန်၊ အဿ-ထို ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်း၏၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ-သည်၊ ဝါ-ရဟန်းယောင်ဆောင်၍ နေခြင်းသည်၊ သဂ္ဂန္တ ရာယောစ-နတ်ပြည်၏ အန္တ ရာယံသည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂန္တ ရာယောစ-မဂ်၏ အန္တ ရာယံသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ [ဘိက္ခုဘာဝေါ-ဟုဆိုသော်လည်း၊ ရဟန်းအစစ်၏ အဖြစ်မဟုတ်၊ ပါရာဇိကကျပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သူက ဝန်ခံနေသော ရဟန်းအဖြစ်တည်း။]

ဟိ-သာဓကကား၊ သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ၊ နိရယာယုပကဗုတိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ-မကောင်းသဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော၊ ဝါ-သီလပျက်ခြင်းစသည်ဖြင့် မကောင်းသုံးသပ်အပ်သော၊ သာမညံ-ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ နိရယာယ-ငရဲအလို့ငှာ၊ ဝါ-ငရဲသို့၊ [ဂတျတ္ထကံ၊] ဥပကဗုတိ-ဆွဲငင်၏၊ ဓမ္မပဒ-နိရယဝဂ်။]သေထိလောဟိ၊ ပေ၊ ရဇန္တိ-ဟူသော၊ အပရမ္ပိအခြားသောတရားတော်ကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [သေထိလော-လျော့သဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပရိဗ္ဗဇော-ရဟန်းအကျင့်သည်၊ ဘိယျော-လွန်စွာ၊ ရံဇံ-ကိလေသာမြူကို၊ အာကိရတေ-လောင်းထည့်၏။] ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ-သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိနာမ-စင်ကြယ်ကြောင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်တော့၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ဂိဟိ-သည်၊ ဟုတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သာမဏေရော-သည်၊ ဟုတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒါန သရဏ သီလသံဝရာဒိဟိ-အလှူပေးခြင်း၊ သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်း၊ သီလစောင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဂ္ဂမဂ္ဂဝါ-နတ်ပြည်လမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဈာနဝိမောက္ခဒိဟိ-ဈာန်၊

သေထိလော၊ ပေ၊ ရံဇံ။ ။ ဩလီယိတွာ ကရဏေန (အောက်သို့ တွဲလျားကျသကဲ့သို့ ပြုခြင်းဟူသော) သိထိလဂါဟေန ကတော (လျော့လျော့ယူခြင်းဖြင့် ပြုအပ်သော)၊ ရဟန်းတို့၏ ဂန္တဓုရ ဝိပဿနာဓုရကို အားကြိုးမာန်တက် ထမ်းဆောင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြင့် ပြုအပ်သော၊ “[သိထိလဂါဟေန ကတော” ကြည့်၍ “သိထိလေန+ကတော သေထိလော”ဟု ပြု၊ ဏပစ္စည်း၊] ပရိဗ္ဗဇောတိ-ဓဏ္ဍာဒိဘာဝပ္ပတ္တော (သီလကျိုးပြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော) သမဏဓမ္မော-သည်၊ ဘိယျော အာကိရတေ ရဇန္တိ-အတွင်း၌ရှိသော ရာဂစသော မြူကို မပယ်နိုင်သည့်ပြင်၊ ထိုသူ၏အပေါ်၌ ထပ်၍ပင် ထိုကိလေသာမြူကို လောင်းထည့်ရာ ရောက်သည်-ဟုလို၊ ဤစကားဖြင့် “ပေါ့ပေါ့ဆဆနေလျှင် ရဟန်းဘဝရောက်မှ ဒေါသမာနနှင့် ရာဂစသောတရားများ ပို၍ကြီးမားတတ်သည်”ဟု ပြသည်။

ဝိမောက္ခအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မောက္ခမဂ္ဂဝါ-နိဗ္ဗာန်လမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရာဇေတုံ-ပြီးစေခြင်းငှာ၊ ဘဗ္ဗော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်း၏၊ ဂိဟိအာဒိဘာဝေါ-သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ-စင်ကြယ်ကြောင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိ- ထိုစင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ်စသည်ကို၊ အပေက္ခနတော-ရှင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဂိဟိဝါ ဟောတုကာမောတိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဧဝံ ဝဒေယျာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘဏေယျ-ပြောဆိုအံ့၊ ကထံ-နည်း၊ အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝဏံဇာနာမိ၊ အပဿံ ပဿာမိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဏေ ယျ-အံ့) ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဧဝံ ဝဒေယျာတိဣဒံ ပဒံ-ကို၊ အနုဒ္ဓ ရိတွာဝ-မထုတ်ပြုမူ၍သာလျှင်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝဒန္တော- ပြောဆိုသူကို၊ အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝဏံ ဇာနာမိ အပဿံ ပဿာမိတိ- ဟူ၍၊ ဝဒတိနာမာတိ-ပြောသည်မည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ အာကာရံ- ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ နာဟံ ဧတေ ဓမ္မေ ဇာနာမိတိအာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ တုစ္ဆံမုသာ ဝိလပိန္နိ-ကား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဝစနတ္ထဝိရဟတော- သဒ္ဓါ၏ဟောနက်မှကင်းခြင်းကြောင့်၊ တုစ္ဆံ-အနက်မမှီးအချည်းနှီးသော စကား ကို၊ (ဝိလပိ-ပြောဆိုမိပါပြီ) [“ပဌမဈာန်ကို ငါဝင်စားပြီ” ဟုဆိုရာ၌ သူ့သန္တာန် မှာ ပဌမဈာန်မရှိခြင်းကို “တုစ္ဆံ-အနက်မမှီး အချည်းနှီးစကား” ဟု ဆိုသည်၊] ဝဉ္စနာမိပ္ပာယတော-လိမ်လည်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုကြောင့်၊ မုသာ-မုသား ကို၊ ဝါ-လိမ်လည်လိုခြင်း ချွတ်ယွင်းသောစကားကို၊ ဝိလပိ-ပြီ၊ အဘဏိံ- ပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [“ဝိလပိ”အတွက် “ပရိဒ္ဓဝ-အထူးထူးပြောဆို ငိုကြွေးခြင်း” အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “အဘဏိံ”ဟု ဥဇုကတ္ထဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို တုစ္ဆံ မုသာဝိလပိ ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အညေန- သော၊ ပဒဗျဉ္စနေန-ပုဒ်ဗျည်းဖြင့်၊ ဝါ-အနက်ကိုထင်ရှားပြတတ်သောပုဒ်ဖြင့်၊

အဇာနမေဝံ, မေဝံ။ ။ပါဌ် ၂ မျိုးရှိကြောင်းကို သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ထိုတွင် “အဇာန မေဝံ”ဟု ပါဌ်ရှိရာ၌ ဧဝံသဒ္ဓါ အဝဓာရဏနိပါတ်တည်း၊ “အဇာနမေဝံ-ဥတ္တရိမနဿ ဓမ္မကို မသိပါဘဲ “ဇာနာမိတိ အဝဏံ-သိ၏ဟု ပြောမိပြီ”ဟု ဆက်၊ (အဇာန မေဝံမှ ဧဝံ ကို လိုက်စေ၍) အပဿမေဝံ-ပါဘဲ “ပဿာမိတိအဝဏံ”ဟု ဆက်၊ “အဇာန မေဝံ”ဟု ပါဌ်ရှိရာ၌ကား “ဧဝံ-ဤသို့”ဟုပေး၍ ဇာနာမိ ပဿာမိတို့၌စပ်။

အတ္ထမတ္တံ-အနက်မျှကို၊ [သဒ္ဓါနည်းမဖက်-ဟူလို၊] ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တုစ္ဆကံ
မယာ ဘဏိတံတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ ပုရိမေဥပါဒါယာတိ-ကား၊
ပုရိမာနိ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ-န်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-ပါရာဇိကတို့သို့၊
အာပန္နေ-န်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-ထောက်စာ
တင်၍၊ (အယမ္ပိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊) [“ရှေး ၃ ပါးသာ ပါရာဇိကကျသည်
မဟုတ်သေး၊ ဤ လိမ်ပြောသော ရဟန်းလည်း ပါရာဇိက ကျ၏” ဟု ရှေ့
၃ ပါးကို ပိသဒ္ဓါဖြင့် ပေါင်းသည်-ဟူလို။] သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း
သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာစ-
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါကဋ္ဌမေဝ-သာ၊ ဣတိ-ပဒဘာဇနီ အပြီးတည်း။

၁၉၉။ ဧဝံ-လျှင်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ-သရုပ်အရ ရွတ်ပြအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊
ပဒါနုက္ကမေန-ပုဒ်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝါ-အောက်ဖြစ်သော၊ ပဒဘာဇနီယမိ-၌၊ ဈာနံ
ဝိမောက္ခောပေ၊ သုညာဂါရေ အဘိရတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ခေပေနေဝ-
အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော-ကို၊ ဒဿိတော-မူအပ်ပြီး၊
ဝိတ္တာရေန-ဖြင့်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာရောပေတွာ-၍၊ တန္တိ-ပါဠိတော်အစဉ်ကို၊
န ထပိတာ-မထားအပ်၊ စ-ဆက်၊ သင်္ခေပဒဿိတေ-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်
ပြအပ်သော၊ အတ္ထေ-၌၊ (တစ်နည်း) အတ္ထေ-ကို၊ သင်္ခေပဒဿိတေ-သော်၊
သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ သဗ္ဗာကာရေန-ဖြင့်၊ နယံ-ကို၊ ဂဟေတုံ-
ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗာကာရေန-ဖြင့်၊
နယဂ္ဂဟဏတ္ထံ-နည်းကိုယူနိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပုန-ဖန်၊ တဒေဝ ပဒဘာဇနံ-
ကိုပင်၊ မာတိကာဌာနေ-၌၊ ထပေတွာ-၍၊ ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ ဥတ္တရိမနုဿ
ဓမ္မံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ အာပတ္တိဘေဒံ-ကို၊ ဒဿေတုကာမော-သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဈာနန္တိ ပဌမံဈာနံ ဒုတိယံ ဈာနန္တိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီး။

တတ္ထ-ထို ဈာနန္တိ ပဌမံဈာနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ-
တို့ဖြင့်၊ မေတ္တာဈာနာဒိနိပိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ကရုဏာ မုဒိတာ
ဥပေက္ခာ ဈာန်တို့ကို ယူ၊] အသုဘဇ္ဈာနာဒိနိပိ-တို့ကို လည်းကောင်း၊
[အာဒိဖြင့် ကာယဂတာသတိဈာန်၊ ကသိဏဈာန်တို့ကိုယူ၊] အာနာပါနဿတိ
သမာဓိဇ္ဈာနမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ လောကီယဇ္ဈာနမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊
လောကုတ္တရဇ္ဈာနမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟိတမေဝ-သိမ်းယူအပ်သည်သာ၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဌမံ ဈာနံ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိ-ဝင်စားပြီး၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း
ကောင်း၊ ပေ၊ စတုတ္ထံဈာနံ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိ-ပြီး၊ ဣတိပိ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊
လောကုတ္တရဇ္ဈာနံ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိ-ပြီး၊ ဣတိပိ-လည်းကောင်း၊ ဘဏန္တော-

ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ပါရာဇိကောဝ-သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည် သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗျော-၏။

သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ မုတ္တော-ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိမောက္ခော-ဝိမောက္ခမည်၏၊) [ဤနည်းအလို ဝိသည် ဝိသေသအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် သုဋ္ဌဟုဖွင့်သည်၊] ဝါ-နည်း၊ ဝိဝိဓေဟိ-အထူးထူးအပြားပြား များကုန်သော၊ ကိလေသေဟိ-တို့မှ၊ မုတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိမောက္ခော-မည်၏၊ [ဤနည်းအလို ဝိသည် ဝိဝိဓအနက်ဟော၊] ပန-ဆက်၊ သော အယံ (ဝိမောက္ခော)-ထို ဝိမောက္ခဖြစ်သော မဂ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်)၊ ရာဂဒေါသ မောဟေဟိ-တို့မှ၊ သုညတ္တာ-ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုညတော (တိ)-သုညတဝိမောက္ခမည်၏ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏)၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ နိမိတ္တေဟိ-ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော ပုံသဏ္ဌာန်တို့ဖြင့်၊ အနိမတ္တတ္တာ-အရိပ်နိမိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနိမတ္တောတိ-အနိမတ္တဝိမောက္ခဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓိနံ-ရှေးရှုထားတတ်သော (တောင့်တတတ် သော) ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပဏီဟိတော-ကွ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [သုညတ-စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း အဖွင့်များ၌ ရှုပါ။]

စိတ္တံ-ကို၊ သမံ-အညီအမျှ၊ အာဒဟတိ(အာရမဏေ ထပေတိ)-အာရုံ၌ ထားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမာဓိ-မည်၏၊ အရိယေဟိ-တို့သည်၊ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော-ရောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာပတ္တိ-မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤသမာဓိသမာပတ္တိတိက်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၃ ပါးသော တိက်တို့တွင်၊ ဝိမောက္ခတ္တိကေန-ဝိမောက္ခတိက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိတ္တိကေန-ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရိယမဂ္ဂေါဝ-ကိုသာ၊ ဝုတ္တော-မူအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ သမာပတ္တိတ္တိကေန-ဖြင့်၊ ဖလသမာပတ္တိ-ကို၊ (ဝုတ္တော-ပြီ) တေသု-ထို သုညတဝိမောက္ခစသော ပုဒ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဧကမ္မိပဒံ-တစ်ပုဒ်ကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဟံ-သည်၊ ဣမဿ-ဤတရားကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ပါရာဇိကောဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

တိသော ဝိဇ္ဇာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ-တိညာဏ်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-က္ခုညာဏ်လည်းကောင်း၊ အာသဝါနံ-တို့၏၊ ခယေ-ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်၌၊ (ပဝတ္တံ) ဉာဏံ-လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) အာသဝါနံ ခယေညာဏံ-အာသဝက္ခယညာဏ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း။

တတ္ထ-ထို ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးတို့တွင်၊ ဧကိဿာပိ-တစ်ပါးသော ဝိဇ္ဇာ၏လည်း၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဟံ-သည်၊ ဣမိဿာဝိဇ္ဇာယ-ဤဝိဇ္ဇာကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏန္တော-သည်၊ ပါရာဇိကော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီး၊ [အချို့စာအုပ်၌ ဣတိမပါ၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊ သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝိဇ္ဇာနံ-တို့ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ တိဿန္တံ-နံသော၊ ဝိဇ္ဇာနံ-တို့ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏန္တောပိ-လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကောဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ မဂ္ဂဘာဝနာ ပဒဘာဇနေ-မဂ္ဂဘာဝနာ ပဒဘာဇနီ၌၊ ဝုတ္တာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော၊ (ပါဠိတော်၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော)၊ သတ္တတံသ-၃၇ ပါးသော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ-တို့ကို၊ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ-နံသော၊ လောကုတ္တရာဝ-တို့ကိုသာ၊ ဣဓ-ဤဥတ္တရိမနဿဓမ္မအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ လောကုတ္တရာနံ-ရာဖြစ်ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာနံ-တို့ကို၊ (လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊) သမ္ပပ္ပဓာနာနံ-တို့ကို၊ (လာဘီမိ ဣတိ)၊ ပေ၊ အရိယဿ-ဖြူစင်သော၊ အဋ္ဌင်္ဂီကဿ-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂဿ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတော-၏၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိအာဒိသု-တို့၌၊ သတိပဋ္ဌာနာနံ-တို့ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဧကေကကောဋ္ဌာသဝသေနာပိ-တစ်ခုတစ်ခုသော တရားအစု၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဿ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထ-ထိုတရား အစုတို့တွင်၊ ဧကေကဓမ္မဝသေနာပိ-တစ်ပါးပါးသောတရား၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝဒတော-ပြောသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တမ္ပိ-ထိုစကားသည်လည်း၊ သမေတိ-ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ မဂ္ဂက္ခဏပုဏ္ဏေယေဝ-မဂ်ဇာတိ၌ ဖြစ်သောတရားတို့ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်တည်း၊ [လောကုတ္တရာမပါဘဲ သတိပဋ္ဌာန်သာမညကို ဆိုသော်လည်း မဂ်ဇာတိ၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ရည်ရွယ်သောကြောင့် ပါရာဇိကကျသည်-ဟုလို၊] ဖလသစ္စိကိရိယာယပိ-ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း၌လည်း၊ ဧကေကဖလဝသေန-တစ်ပါးပါးသော ဖိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ရာဂဿ ပဟာနန္တိအာဒိတ္ထိကေ-နံအစရှိသော တိက်၌၊ ကိလေသပ္ပဟာန မေဝ-ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိုသာ၊ (ဧဝံဖြင့် မဂ်ပါခြင်းကိုကန့်၊) ဝုတ္တံ-ပြီး၊

ပန-ထိုသို့ပင် ကိလေသပ္ပဟာနကိုသာ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တံ-ထို ကိလေသာ
 ကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-
 မှန်၊ တတိယမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ကာမရာဂဒေါသာန-တို့ကို၊ ပဟာနံ-သည်၊
 (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) စတုတ္ထေန-စတုတ္ထမဂ်ဖြင့်၊ မောဟဿ-ကို၊ (ပဟာနံ-
 သည်၊ ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ရာဂေါ မေ ပဟိနောတိ အာဒိနိ-စကားတို့
 ကို၊ ဝဒတောပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ရာဂါစိတ္တံ ဝိနိဝရဏတာတိ
 အာဒိတ္ထိကေ-တာအစရှိသောတိက်၌၊ လောကုတ္တရ စိတ္တမေဝ-ကိုသာ၊ ဝုတ္တံ-
 ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မေ-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ရာဂါ-မှ၊ ဝိနိ ဝရဏံ-ကင်းသော
 နိဝရဏရှိ၏၊ ဣတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ ဝဒတောပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကမေဝ
 (ဝုတ္တံ)၊ ပန-ကား၊ သုညာဂါရပဒဘာဇနေ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဈာနေန-
 နှင့်၊ အဃဋ္ဌေတွာ-မဆက်စပ်မှု၍၊ သုညာဂါရေ အဘိရမာမိတိဝစန မတ္တေန-
 မိဟူသောစကားမျှဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကကို၊ နာမိပ္ပေတံ-အလို မရှိအပ်၊
 [ဈာန်မပါဘဲ “သုညာဂါရေ အဘိရမာမိ”ဟု ပြောမိရုံဖြင့် ပါရာဇိက မကျ၊]
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဌမေနဈာနေန သုညာဂါရေ အဘိရမာတိတိ အာဒိ-ကို၊
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဈာနေန-
 နှင့်၊ ဃဋ္ဌေတွာ-၍၊ ဣမိနာ နာမ ဈာနေန-ဤမည်သောဈာန်ဖြင့်၊ (ဤမည်သော
 ဈာန်ကိုဝင်စား၍-ဟူလို၊) သုညာဂါရေ-၌၊ အဘိရမာမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝဒတိ-၏၊ အယမေဝ-ဤရဟန်းသည်သာ၊ [ဈာန်နှင့်တွဲ၍ “သုညာဂါရေ
 အဘိရမာမိ”ဟု ပြောသောရဟန်းသည်သာ၊] ပါရာဇိကော-သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-ဆက်၊ ဉာဏန္တိဣမဿ-ဉာဏ်ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊
 အမ္မဋ္ဌသုတ္တာဒိသု-အမ္မဋ္ဌသုတ် အစရှိသော သုတ်တို့၌၊ ဝုတ္တာသု-န်သော၊
 အဋ္ဌသု-န်သော၊ ဝိဇ္ဇာသု-တို့တွင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ၊ပေ၊ ဉာဏဘောဒါ-
 ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ စေတောပရိယဉာဏ်
 အပြားရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ယာဝိဇ္ဇာ-အကြင်ဝိဇ္ဇာတို့သည်၊ န အာဂတာ-
 မလာကုန်၊ တာသု-ထိုဝိဇ္ဇာ ၅ ပါးတို့တွင်၊ ဇကာ-သော၊ ဝိပဿနာဝ-သည်
 သာ၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ သေသာ-ဝိပဿနာဉာဏ်မှ

ယာစဉာဏန္တိ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပဒဘာဇနီကို ဖွင့်ပြီး၍ ထိုပဒဘာဇနီ၌ မပါ
 သော ဥတ္တရိမေနဿဓမ္မတို့ကို ပြလိုသောကြောင့် “ယာစ” စသည်မိန့်၊ စသဒ္ဓါသည် ပြတ်
 ပြီးသောစကားကို ပြန်၍ဆက်သော ဝါကျရမ္ဘဇောတက၊ ရှေး၌ပြခဲ့သော ဉာဏ်ပုဒ်၏
 ပဒဘာဇနီတုန်းက ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးသာပါ၍ ဝိပဿနာစသော ဝိဇ္ဇာ ၅ ပါး မပါ၊ ထိုသို့
 မပါသော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်တစ်ပါးသာ ကာမာဝစရဖြစ်၍ ပါရာဇိက ဝတ္ထုမဟုတ်၊
 မနောမယိဒ္ဓိ စသည်တို့ကား မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်များဖြစ်ကြ၍ ပါရာဇိကဖြစ်သည်။

ကြွင်းသော မနော မယိဒ္ဓိစသော ၄ ပါးတို့သည်၊ (ပါရာဇိကဝတ္ထု-သည်၊) ဟောန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိပဿနာယ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိပိ-လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဉာဏဿ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိပိ-လည်းကောင်း၊ ဝေတော-၏၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဖုဿရေဝတ္ထေရော-သည်၊ ဘဏတိ-မိန့်ဆို၏၊ (ကိ)ဣတရာပိ-ဝိပဿနာဉာဏ်မှတစ်ပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတဿော-န်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-မနောမယိဒ္ဓိစသော ဝိဇ္ဇာတို့သည်၊ ဉာဏေန-နှင့်၊ အဃဋ္ဌိတာ-မဆက်စပ်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ဆက်စပ်၍ မပြောအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-န်လသော်၊)ပါရာဇိကဝတ္ထု-သည်၊ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မနောမယဿ-မနောမယိဒ္ဓိကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ (ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း)၊ ပေ၊ စေတောပရိယဿ-စေတောပရိယကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ ဝေတောပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဣတိ-သို့၊ ဖုဿရေဝတ္ထေရော-ထေရ်သည်၊ ဘဏတိ-မိန့်ဆို၏၊] [“မနောမယဉာဏဿ”စသည်ဖြင့် ဉာဏသဒ္ဓါမပါဘဲဆိုသောကြောင့် ပါရာဇိက မကျဟု ယူလိုသတတ်။]

တံ-ထိုအယူကို၊ တဿ-ထိုဖုဿရေဝထေရ်၏၊ အန္တေ ဝါသိကေဟေဝ-အနီးနေတပည့်တို့သည်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်အပ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြော၍ ပယ်မြစ်အပ်သနည်း၊) အာစရိယော-ငါတို့ဆရာသည်၊ န အာဘိဓမ္မိကော-အာဘိဓမ္မာဆောင် မဟုတ်၊ ဘူမန္တရံ-ဘုံအထူးကို၊ န ဇာနာတိ၊ [ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့၌ပါသော တရားအထူးကိုမသိ-ဟူလို၊ ဘူမန္တရအားဖြင့် ခွဲပြလို၍ “အဘိညာနာမ”စသည်မိန့်၊] အဘိညာနာမ-မည်သည်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနပါဒကောဝ-စတုတ္ထဈာန် အခြေခံရှိရသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဟဂ္ဂတဓမ္မော-မဟဂ္ဂုတ်တရားသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) ဈာနေနေဝ-ကြောင့်သာလျှင်၊ ဣဇ္ဈတိ-ပြီး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အသိဉာဏ်မည်သည်၏ စတုတ္ထဈာန် အခြေခံရှိသော မဟဂ္ဂုတ်တရားဖြစ်သည့်အတွက် ဈာန်ကြောင့်သာ ပြီးစီးရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) မနောမယဿ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဤသို့ ဉာဏ်မပါဘဲသော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊) မနောမယဉာဏဿ-ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ [ဤသို့ဉာဏ်နှင့်တွဲ၍သော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊] ယထာဝါ တထာဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝေတု-ပြောပစေ၊ ပါရာဇိကမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ-၏၊) ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ။)

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဥတ္တရိမနဿဓမ္မပဒဘာဇနိ၌၊ နိဗ္ဗာနံ-သည်၊ ပါဠိ
ယာ-၌၊ ကိဉ္စာပိ အနာဂတံ-ပါပေ၊ အထခေါ-သော်လည်း၊ မေ-သည်၊
နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ်ပြီ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိကတံ-
ပြီ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတော-၏၊ ပါရာဇိကမေဝ-သာ၊ (ဟောတိ)၊
ကသ္မာ-နည်း၊ နိဗ္ဗာနဿ-၏၊ နိဗ္ဗတ္တိတ လောကုတ္တရတ္တာ-လောကီတရားတို့
မှ နစ်စေအပ်သော လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝါ-လောကုတ္တရာ
အစစ်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ စတ္တာရိ-န်သော၊
သစ္စာနိ-တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ-ငါထိုးထွင်းသိပြီ၊ မယာ-သည်၊ ပဋိဝိဒ္ဓါနိ-ထိုးထွင်း၍
သိအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတောပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကမေဝ-သည်သာ၊
(ဟောတိ)၊ ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သစ္စပဋိဝေဓောတိ-
ဓောဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ ပရိယာယဝစနံ-ပရိယာယ်ဖြစ်သော
သဒ္ဓါတည်း၊ (တသ္မာ-တည်း၊) ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တိဿော-
န်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့သည်၊ ကာမာဝစရကုသလတော-ကာမာဝစရကုသိုလ်
နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးမှ၊ (တစ်နည်း)၊ ကာမာဝစရကုသလတော-ကာမာဝစရကုသိုလ်
ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုသု-န်သော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု-န်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒေသု-
စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-န်၏၊ ကြိယတော-ကြိယာနာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးမှ၊ ဝါ-
န်သော၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ-သည်၊ ဧတေသုစေဝ-ဤ စ ပါးသော
ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ စတုသု-န်သော၊ မဂ္ဂေသု-တို့၌
လည်းကောင်း၊ ဖလေသုစ-လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဘင်္ဂေ-
ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ-ကို၊
လာဘီ အမှီ၊ ဣတိဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ လောကီယအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ-
ကို၊ လာဘီ အမှီ၊ ဣတိဝါ၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊
ပဋိသမ္ဘိဒါနံ-တို့ကို၊ လာဘီမှီတိ ဝုတ္တေပိ၊ သီသံ-ပါရာဇိကဟူသော အပြီးအဆုံးသို့၊
န တာဝ ဩတရတိ-မသက်ရောက်။

ပန-အနွယ်ကား၊ လောကုတ္တရအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ-ကို၊ လာဘီ အမှီ၊
ဣတိ ဝုတ္တေ၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ သင်္ခေပ
ဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ-သို့၊ ပတ္တော-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိ-သို့၊
အဝိသေသေနာပိ-(လောကုတ္တရာ ဟု) အထူးမ၊မ သာမညအားဖြင့်လည်း၊
ဝဒတော-၏၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကုရန္တိယံပိ-၌လည်း၊ န မုစ္ဆတိ-
ပါရာဇိကမှ မလွတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ ပတ္တော
အမှီ”ဟု သာမညဆိုသော်လည်း ပါရာဇိက-ဟူလို၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊
မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပြောခြင်းဖြင့်၊

☞

ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဧတ္တာဝတာ-ဖြင့်၊ သီသံ-ပါရာဇိကဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့၊ န ဩတရတိ-မသက်ရောက်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိစာရိတတ္တာ-စိစစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညံ-တစ်ပါးသောစကားကို၊ [မဟာအဋ္ဌကထာ စကားမှ တစ်ပါးသော အဋ္ဌကထာစကားကို၊] ပမာဏံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-ကောင်း။

နိရောဓသမာပတ္တိ-ပတ်သို့၊ ဝါ-ကို၊ သမာပဇ္ဇာမိ-ကောင်းစွာ ရောက်၏၊ ဝါ-ဝင်စား၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ-သည်၊ တဿာ-ထို နိရောဓသမာပတ်ကို၊ လာဘီ-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတောပိ-၏လည်း၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ နိရောဓ သမာပတ္တိယာ-၏၊ နေဝ လောကီယတ္တာ-လောကီလည်း မဟုတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ န လောကုတ္တရတ္တာ-လောကုတ္တရာလည်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [နိရောဓသမာ ပတ်ဟူသည်-စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်များ ချုပ်ငြိမ်းနေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုချုပ်ငြိမ်းသည် လောကီလည်း မဟုတ်၊ လောကုတ္တရာလည်းမဟုတ်ဟု ဆိုသည်။] ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို ပြောသောရဟန်း၏၊ ဧဝံ-ဤ အကြံသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ကိံ)၊ နိရောဓံနာမ-နိရောဓမည်သော သမာပတ်သို့၊ ဝါ-ကို၊ အနာဂါမိဝါ-အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ခိဏာသဝေါဝါ- သည်သော်လည်းကောင်း၊ သမာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ တေသံ-ထိုအနာဂါမိ၊ ရဟန္တာတို့တွင်၊ မံ-ကို၊ အညတရောတိ-တစ်ပါးအပါအဝင်ဟူ၍၊ ဇာနိဿတိ- တံ၊ ဣတိ-ဤအကြံသည်၊ (သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံ-ဤသို့ကြံပြီး၍) သစေ ဗျာကရောတိ-အကယ်၍ပြောဆိုအံ့ [“ငါ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်၏၊” ဟု ပြောဆိုအံ့၊] သော-ထိုပြောပြရာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ-ပြောသောရဟန်းကို၊ တထာ- ထိုအကြံဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ [အနာဂါမိဟု၊ သို့မဟုတ် ရဟန္တာဟု] ဇာနာတိ- အံ၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိသဇ္ဇေပဋ္ဌကထာသု- တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဝိမံသိတွာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏။

အတိတဘဝေ-လွန်လေပြီးသောဘဝ၌၊ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ- ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌၊ သောတာပန္နော-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝဒတောပိ-လည်း၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ အတိတက္ခန္ဓာနံ-အတိတ် ခန္ဓာတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရာမဋ္ဌတ္တာ-သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီသံ န ဩတရတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ သဇ္ဇေပဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတိတေ-အတိတ်ဘဝ၌၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ-သည်၊

အမိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတော-၏၊ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ကုပ္ပဓမ္မတ္တာ-လောကီသမာပတ်၏ ပျက်ဆီးခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ [ရပြီးနောက် ပျက်စီးနိုင်သောကြောင့်-ဟူလို၊] ဣမ ပန-အတိတဘဝေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သောတာပန္နောမိဟူသော ဤစကား၌ကား၊ အကုပ္ပဓမ္မတ္တာ-ပျက်စီးခြင်း သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပါရာဇိကံ) အတ္ထိ၊ ဣတိ ကေစိ ဝဒန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုစကားကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထို သင်္ခေပဋ္ဌကထာ၌ပင်၊ အတိတတ္တဘာဝံ-အတိတ် အတ္တဘောကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ကထေန္တဿ-၏၊ ပါရာဇိကံ န ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နတ္တဘာဝံ- ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို၊ သန္ဓာယ၊ ကထေန္တဿေဝ-၏သာ၊ (ပါရာဇိကံ) ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ စိစစ်၍၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်အပ်ပြီ။

၂၀၀။ ဧဝံ-လျှင်၊ ဈာနာဒိနိ-ဈာန်အစရှိကုန်သော၊ ဒသ-န်သော၊ မာတိကာ ပဒါနိ-မာတိကာပုဒ်တို့ကို၊ ဝိတ္တာရေတွာ-မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ဥတ္တရိမနဿ ဓမ္မ-ကို၊ ဥလ္လပန္နော-သီလအသက်ကို ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောသောရဟန်း သည်၊ ယံ သမ္မဇာနဓုသာဝါဒံ-ဝါဒကို၊ ဘဏတိ-၏၊ တဿ-ထို သမ္မဇာနဓုသာ ဝါဒ၏၊ အင်္ဂံ-အင်္ဂါကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ တဿေဝ-ထိုသမ္မဇာနဓုသာဝါဒ၏ ပင်၊ ဝိတ္တာရနယဝသေန-အကျယ်နည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စက္ကပေယျာလံ- စက္ကပေယျာလကို၊ ဗန္ဓန္တော-ဖွဲ့တော်မူလျက်၊ ဥလ္လပနာကာရဉ္စ-လွန်ကျူး၍ ပြောပုံအခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ [ထုလ္လစွဉ်းလည်း သင့်နိုင်သောကြောင့် အနက်တစ်မျိုးပေးသည်၊] အာပတ္တိဘေဒဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တိဟာကာရေဟိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို တိဟာကာရေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သုဒ္ဓိကဝါရော-သုဒ္ဓိကဝါရလည်းကောင်း၊ (ဝတ္ထုကာမ၊ ပစ္စယတို့နှင့် မဘက် သက်သက် သောဝါရ)၊ ဝတ္ထုကာမဝါရော-လည်းကောင်း၊ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-န်သော၊ မဟာဝါရာ-ဝါရကြီးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-န်၏၊) တေသု-ထို ဝါရကြီးတို့တွင်၊ သုဒ္ဓိကဝါရေ-၌၊ ပဌမဇ္ဈာနံ-ကို၊ အာဒိကတွာ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ မောဟစိတ္တံ ဝိနိဝရဏပဒံ-မောဟစိတ္တံ ဝိနိဝရဏပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို မောဟစိတ္တံ ဝိနိဝရဏတိုင်အောင်၊ ဧက မေကသ္မိ-တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒေ-၌၊ သမာပဇ္ဇိ-

ပေယျာလံ။ ။ပိယတေ-စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပေယျံ-ခြင်း၊ [ပါဓာတ်+ကျ၊] ပေယျံ-အကျယ်စကားကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကို+အလံ-စွမ်းနိုင်သော အကျဉ်းစကားတည်း၊ ပေယျာလံ၊ [“ပေယျာလ” ပုဒ်ကိုကြည့်၍ ယခုအခါ၌ အပြည့်အစုံ အကျယ်မသုံးလိုရာ ဝယ် “ပေ” ဟုလည်းကောင်း၊ “လ”ဟုလည်းကောင်း သုံးစွဲကြသည်၊] စက္ကသ-စက်ကို+ပေယျာလံ-အကျဉ်းချုံးကြောင်းစကားတည်း၊ စက္ကပေယျာလံ-ကား။

သမာပဇ္ဇိပုဒ်လည်းကောင်း၊ သမာပဇ္ဇာမိ-မိပုဒ်လည်းကောင်း၊ သမာပဇ္ဇော-
 ပုဒ်လည်းကောင်း၊ လာဘိမိ-လည်းကောင်း၊ ဝသိမိ-လည်းကောင်း၊ သစ္စိကတံ
 မယာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆသု-န်သော၊ ဣမေသု ပဒေသု-တို့တွင်၊
 ဧကမေကံ-သော၊ ပဒံ-ကို၊ တိဟာကာရေဟိ-တိဟာကာရေဟိဟူ သော
 အကြိမ်လည်း ကောင်း၊ ပေ၊ သတ္တဟာကာရေဟိ-ဟူသော အကြိမ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပဉ္စက္ခတ္တံ-၅ ကြိမ်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေတော်မူ၍၊ သုဒ္ဓိကနယော
 နာမ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော-ပြီ။

တတော-ထို သုဒ္ဓိကနည်းမှ၊ (ပရံ-၌) ပဌမဇ္ဈဈာန် ဒုတိယဇ္ဈဈာန်-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဌမဇ္ဈာနေန-ပဌမဈာန်နှင့်၊ ဝါ-မဌမဈာန်ဟူသောပုဒ်နှင့်၊
 သဒ္ဓိံ၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ ဃဒ္ဓေန္တေန-ဆက်စပ်တော်
 မူလျက်၊ သဗ္ဗပဒါနိ-အလုံးစုံသောပုဒ်တို့ကို၊ ဃဒ္ဓေတွာ-၍၊ တေနော ဝိတ္တာ
 ရေန-ထိုအကျယ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ခဏ္ဍစက္ကံနာမ-ခဏ္ဍစက် မည်သည်ကို၊
 ဝါ-အဆက်ပြတ်သောစက်မည်သည်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ [ခဏ္ဍစက္က
 ဟူသော အမည်သည်မှန်၏-ဟူလို၊] တစ်နည်း-ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တံ-
 ထိုစက်ကို၊ ဝါ-ထိုစက်တွင် ပါဝင်သောပုဒ်ကို၊ ပုန အာနေတွာ၊ ပဌမဇ္ဈာနာ
 ဒီဟိ-ပဌမဈာန် အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ပဌမဈာန် အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊
 (တစ်နည်း) ပဌမဇ္ဈာနေန-ဖြင့်၊ န ယောဇိတံ-ယှဉ်စေတော်မူအပ်၊ တသ္မာ၊
 ခဏ္ဍစက္ကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တတော-ထိုခဏ္ဍစက်မှ၊ (ပရံ)၊ ဒုတိယဇ္ဈဈာန်
 တတိယဇ္ဈဈာန်-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒုတိယဇ္ဈာနေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံဧကမေကံ ပဒံ၊
 ပေ၊ သမ္မန္တိတွာ-ဖွဲ့စပ်တော်မူ၍၊ [ဒုတိယဇ္ဈဈာန်၊ပေ၊ သမ္မန္တိတွာဖြင့် ဗဒ္ဓစက္က
 (ဖွဲ့စပ်၍လှည့်ပတ်ပုံ)ကို ပြသည်၊] တေနောဝိတ္တာရေန-အားဖြင့်သာလျှင်၊
 ဗဒ္ဓစက္ကံနာမ-ဗဒ္ဓစက်မည်သည်ကို၊ ဝါ-ဖွဲ့စပ်အပ်သောစက်မည်သည်ကို၊
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတော-ထို ဒုတိယဈာန်မှ၊ (ပရံ)၊ ဒုတိယဇ္ဈာနေန-နှင့်၊
 သဒ္ဓိံ (ဃဒ္ဓိတံ)ယထာ-ဆက်စပ်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ပေ၊ အညာနိပိ-

၂၃

ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ။ ။ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိဟူသော ပါဠိအရာဝယ် “ပဌမဇ္ဈာနေန”ဟု
 ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့၌ဆို၏၊ “ထိုပုဒ်သည် အသင့်”ဟု ဋီကာတို့မိန့်သည်၊ ဘာကြောင့်နည်း-
 “မောဟာ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရဏတာ ပဌမဇ္ဈာန် သမာပဇ္ဇိ”ဟု မူလပဌမဇ္ဈာန်တစ်ပုဒ်နှင့်
 ပြန်၍ဆက်လျက် လှည့်လိုက်လျှင် ခဏ္ဍစက်မဟုတ်တော့၊ ဗဒ္ဓစက်ဖြစ်နေလေပြီ၊ ထို့ကြောင့်
 “ပဌမဇ္ဈာနေန”ဟု (ပဌမဈာန် တစ်ပုဒ်နှင့်သာ ဆက်စပ်ပုံကိုပြသော) ဧကဝုဒ်ပါဠိသာ
 သင့်သည်ဟု ဆိုသည်၊ ယောဇနာဌ်ကား-“မောဟာ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရဏတာ”ကို
 မူတည်ပြီးလျှင် ဒုတိယံ ဈာန် စသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း မူလီသုတ်နိုင်သောကြောင့်
 “ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ” ဟူသော ဗဟုဝုဒ်ပါဠိကိုသာ အသင့်ဟု ဆိုသည်။

နံသော၊ ဧကုနတိသ-သော၊ ဗဒ္ဓစက္ကာနိ-တို့ကို၊ ဝတွာ-၍၊ ဧကမူလကနယော-
ဧကမူလကနည်းကို၊ နိဋ္ဌာပိတော-ပြီးဆုံးစေတော်မူအပ်ပြီ၊ ပါဌော ပန-
ပါဠိတော်ပါဌ်ကိုကား၊ သင်္ခေပေန-အားဖြင့်၊ ဒဿိတော-ပြီ၊ သော-ထို
အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြအပ်သောပါဠိတော်ပါဌ်ကို၊ အသမ္မုယုန္နေန-မတွေဝေ
သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-ဆက်၊ ဧကမူလကော-ဧကမူလကနည်းကို၊ (ဝုတ္တော)ယထာ-ကဲ့သို့၊
ဧဝံ-တူ၊ ဒုမူလကာဒယောပိ-ဒုမူလကအစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗ
မူလကပရိယောသာနာ-သဗ္ဗမူလက အဆုံးရှိကုန်သော၊ စတုန္နံ သတာနံ-၄
ရာတို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ပဉ္စတိသနယာ-၃၅ ပါးသော နည်းတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊
သေယျထိဒံ-ဤနည်းတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဒွိမူလကာ-၂ ပါးသော မူလ
ရှိကုန်သော၊ ဧကုနတိသ-တစ်ခုယုတ်သုံးဆယ်သော၊ (နယာ-နည်းတို့လည်း
ကောင်း၊) တိမူလကာ-န်သော၊ အဋ္ဌဝီသ-သော၊ (နယာ-တို့လည်းကောင်း၊)
စတုမူလကာ-န်သော၊ သတ္တဝီသ-သော၊ (နယာ-တို့လည်းကောင်း၊)၊ ဧဝံ-
တူ၊ ပဉ္စမူလကာဒယောပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဧကေန-တစ်ပါးတစ်ပါးကို၊ ဥနံ-
ယုတ်လျော့သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ယာဝတိ သမူလကာ-တိ သမူလက တိုင်
အောင်၊ (တစ်နည်း) ယာဝ-လောက်၊ တိသမူလကော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊
တာဝ-ထို တိသမူလကတိုင်အောင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပါဌေ-
ပါဠိတော်၌၊ တေသံ-ထိုနည်းတို့၏၊ နာမမ္မိ-အမည်ကိုလည်း၊ သဒ္ဓိပိတွာ-
ချုံး၍၊ ဣဒံ သဗ္ဗမူလကန္တိ-ဣဒံ သဗ္ဗမူလကံဟူ၍၊ ဧကော-သော၊ တိသမူလက
နယော-ကို၊ ဒဿိတော-မူအပ်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သုညာဂါရပဒံ-သုညာဂါရပုဒ်သည်၊ ဝါ-
ကို၊ ဈာနေန-နှင့်၊ အယဋ္ဌိတံ-မဆက်စပ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) သီသံ-
ပါရာဇိကဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့၊ န ဩတရတိ-မသက်ရောက်၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ တံ-ထိုသုညာဂါရပုဒ်ကို၊ အနာမသိတွာ-၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
နည်းတို့၌၊ မောဟာစိတ္တံ ဝိနိဝရဏပဒပရိယောသာနာယေဝ-မောဟာစိတ္တံ
ဝိနိဝရဏ ပုဒ်အဆုံးရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေ
ခြင်းကို၊ ဒဿိတာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊
ဧဝံ-လျှင်၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနိ-ပဌမဈာနံအစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ပဋိပါဠိယာဝါ-
အစဉ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဋိပါဠိယာဝါ-အစဉ်မဟုတ် ခုန်ကျော်
သောအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဟိ-ဒုတိယဈာနံအစရှိသည်တို့
နှင့်၊ ဃဋ္ဌေတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ အယဋ္ဌေတွာဝါ-လည်းကောင်း၊

သမာပဇ္ဇိန္ဒြိယအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဥလ္လပတော-သီလအသက် ကိုယ်မှ ထွက်အောင် ပြောသောရဟန်း၏၊ မောက္ခော-လွတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပါရာဇိက-သို့၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ [မောက္ခော နတ္ထိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဣတိ ဣမဿ အတ္တဿ-ကို၊ ဒဿနဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ တသ္မိ သုဒ္ဓိကမဟာဝါရေ-ထို သုဒ္ဓိကမဟာဝါရ၌၊ အယံ-သည်ကား၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-တည်း၊ တိဟာကာရေဟိတိ-ကား၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါ ဒဿ-၏၊ အင်္ဂဘူတေဟိ-အင်္ဂါဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ-န်သော၊ ကာရဏေ ဟိ-အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ [“တိဟိ-န်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းအင်္ဂါ တို့ဖြင့်”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၊] ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတိတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ-မုသား၊ မပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ပင်လျှင်၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို မုသားပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့သော အသိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ၌ သမ္ပဇာန၏အရာဖြစ်၍ “ဧဝံ-ဤသို့သော အသိသည်” ဟု ပေးသည်၊] (ကိံ)၊ (အဟံ)၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏိဿံ-ပြောအံ့၊ ဣတိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘဏန္တဿ ဟောတိတိ-ကား၊ ဘဏမာနဿ-မုသားပြောဆဲ ရဟန်း၏၊ (ဧဝံ-သည်၊) ဟောတိ-၏။

ဘဏိတဿ ဟောတိတိ-ကား၊ ဘဏိတေ-ပြောအပ်ပြီးသော်၊ အဿ-ထိုမုသားပြောသောရဟန်း၏၊ (ဧဝံ-ဤသို့သော အသိသည်၊) ဟောတိ-၏၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ တသ္မိ-ထိုစကားကို၊ ဝုတ္တေ-ပြောအပ်ပြီးသော်၊ (ဧဝံ-သည်၊) ဟောတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ [ဘဏိတေ-၌ တပစ္စည်း၏ အတိတ်ကံဟော၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ လက္ခဏ အနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေသည်၊] အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ဝုတ္တဝတော - ပြောအပ်ပြီးသော မုသားရှိသော ရဟန်း၏၊

ဧဝံ၊ပေ၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။ ။သုဒ္ဓိကမဟာဝါရ သက်သက်ကိုပြရခြင်းသည် “ပဌမံ ဈာနံ” စသောပုဒ်ကို ဒုတိယံဈာနံ၊ တတိယံဈာနံ၊ စသောပုဒ်နှင့် အစဉ်အတိုင်း တွဲ၍ ဖြစ်စေ၊ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ပဌမံဈာနံကို စတုတ္ထံ ဈာနံစသောပုဒ်နှင့် ခုန်ကျော်ကာ တွဲ၍ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော မူလီနှင့်မျှ မတွဲဘဲ “ပဌမံဈာနံ”ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဒုတိယံ ဈာနံ”ဟုဖြစ်စေ ဆိုပြီးနောက် သမာပဇ္ဇိစသည်နှင့်တွဲ၍ပြောလျှင် ပါရာဇိကမှ မလွတ်-ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓိကဝါရ၌ပါသော တိဟာကာရေဟိ စသော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်လိုက်လျှင် အားလုံးဝါရတို့၌ပါသော ပုဒ်တို့ကိုပါ သိနိုင်ရကား ဤ သုဒ္ဓိက ဝါရ၌ပါဝင်သော ပုဒ်များကို အကျဉ်းချုပ် ဖွင့်ပြမည်-ဟူလို။

အထဝါ ဘဏိတဿ။ ။ဝုတ္တဝတော“ဝုတ္တံယဿ အတ္ထိတိ ဝုတ္တဝါ”ဟု အဿတ္ထိ ဝစနတ္ထပြ၊ ထိုအဿတ္ထိပုဒ်ဖြင့် ဘဏိတဿ၌ တပစ္စည်း၏ ကတ္တာအနက်ကိုပြသည်၊ နိဋ္ဌိတဝစနဿဖြင့် “ဘဏိတ-ဝုတ္တ”တို့၌ တပစ္စည်း၏အတိတ်အနက်ကိုလည်းပြသည်။ [ကတ္တုသာနောပိ ဘဏိတသဒ္ဓေါ ဟောတိတိအာဟ-အထဝါတိ အာဒိ၊-ဋီကာ။]

ဝစနဿ-ပြီး ပြီးသော မုသားစကားရှိသောရဟန်း၏၊ (စဝံ-သည်၊) ဟောတိ-
၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပုဗ္ဗေဝဿ-စသော ရှေ့ဝါကျတို့၏ ပိဏ္ဏတ္ထကို
ပြလို၍ ယော စဝံ-စသည်မိန့်၊] ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ စဝံ-ဤနည်း
အားဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းအားဖြင့်)၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-
မုသားမပြောမီ ရှေ့အဖို့၌လည်း၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ ဘဏန္တောပိ-ပြောဆိုစဉ်
လည်း၊ ဇာနာတိ-၏၊ ပစ္ဆာပိ-ပြောပြီးရာကာလမှ နောက်၌လည်း၊ မယာ-
သည်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏိတံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနာတိ-၏၊
သော-ထိုမပြောမီခဏ၊ ပြောဆဲခဏ၊ ပြောပြီးခဏ၌ သိသောရဟန်းသည်၊
ပဌမံဈာနံ သမာပဇ္ဇန္တိ-ဟူ၍၊ ဘဏန္တော-ပြောလသော်၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊
အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိအယံ အတ္ထော-ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ ပုဗ္ဗေဝဿအစရှိသော
ဝါကျ၌၊ ဒသသိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ [“အင်္ဂါ ၃ ပါးစုံမှ မုသားဖြစ်သည်”ဟု
ပြတော်မူသည်-ဟူလို။]

(အယံအတ္ထော-ကို) ကိဉ္စာပိ ဒသသိတော-ပေပြီ၊ အထခေါ-သော်လည်း၊
အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤပုဗ္ဗေဝဿ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဝိသေ
သော-အထူးတည်း၊ တာဝ-စွာ၊ ပုစ္ဆာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ကိံ)၊ မုသာ-
ကို၊ ဘဏိသံ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-မုသားမပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော
အသိသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ မယာ မုသာ၊ ဘဏိတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ပစ္ဆာဘာဂေါ-
မုသားပြောပြီး နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော အသိသည်၊ နတ္ထိ-မရှိအံ၊ [မပြောမီ
သာသိ၍ ပြောပြီးနောက် မသိအံ-ဟူလို။] ဟိ-မှန်၊ ဝုတ္တမတ္တမေဝ-ပြောအပ်
ပြီးမျှကိုပင်၊ ဝါ-ပြောပြီးလျှင်ပြီးချင်းပင်၊ ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပမုဿတိ-
ပျောက်ပျက်တတ်၏၊ ဝါ-မေ့တတ်၏၊ [မုသ-နဿနေ၊] တဿ-ထိုမပြောမီ
ခဏ၌သာသိ၍ ပြောပြီးနောက်၌ မသိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊
ဟောတိကိံ-လော၊ န ဟောတိကိံ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ (ပုစ္ဆာ-သည်၊
ဟောတိ-၏။)

သော-ထိုပုစ္ဆာကို၊ စဝံ-သို့၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဝိသန္ဓိတာ-ဖြေဆိုအပ်
ပြီ၊ (ကိံ)၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏိသံ-ပြောဆိုအံ၊ ဣတိစ-ဤသို့
လည်းကောင်း၊ ဘဏန္တဿ-မုသားပြောဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏာမိ-
ပြောနေ၏၊ ဣတိစ-လည်းကောင်း၊ ဇာနတော-သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပစ္ဆာဘာဂေ-
၌၊ မယာ မုသာ၊ ဘဏိတံ-အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့သော သိခြင်း သည်၊ န
ဘဝိတံ-မဖြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ [မုသား မပြောခင်ကတည်းက
“ငါ မုသားပြောတော့မည်”လို့ နှလုံးသွင်း၍ ပြောသောကြောင့် “ပြောပြီးနောက်
မသိ”ဟုဆိုသည်မှာ မဖြစ်နိုင်-ဟူလို၊] (ဣတိ-ဤသို့သော သိခြင်းသည်၊)

သစေပိ န ဟောတိ-အကယ်၍ပင် မဖြစ်ဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ ပါရာဇိကမေဝ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ပုရိမမေဝ အင်္ဂဒွယံ-ရှေ့ဖြစ်သော အင်္ဂါနှစ်ပါး အပေါင်းသည်သာ၊ (မပြောမီ သိခြင်း၊ ပြောဆဲ သိခြင်းဟူသော အင်္ဂါနှစ်ပါး အပေါင်းသည်သာ)၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဝါ-လိုရင်းတည်း။

ယဿာပိ-၏လည်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌၊ မယာ မုသာ၊ ဘဏိဿံ-အံ၊ ဣတိ-အဘောဂေါ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဘဏန္တော ပန-ပြောနေသော်ကား၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏာမိ-ပြောနေ၏၊ ဣတိ၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဘဏိတေပိ-ပြောအပ်ပြီးပြန် သော်လည်း၊ မယာ မုသာ ဘဏိတံ၊ ဣတိ၊ ဇာနာတိ-၏၊ သော-ထို (မုသား မပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ မုသားပြောတော့အံ့ဟု နှလုံးသွင်းမရှိသော) ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ န ကာရေတဗ္ဗော၊ [မုသားမပြောမီ ခဏ၌ “ငါ မုသားပြော အံ့”ဟု နှလုံးမသွင်းဘဲ အဆောတလျင်ပြောသူမှာ ပြေဆဲခဏ၌ “ငါ့စကား ဟာ မုသား ဖြစ်နေပါပေါ့လား”ဟု သိသော်လည်း နောက်ပြန်ဆုတ်ဖို့ရာ မတတ်နိုင်သည့်အတွက် အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် အရာမဟုတ်သောကြောင့် မဆုံးဖြတ်ရ၊] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)-ဟိ (ယသ္မာ)၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-ရှေ့အဖို့၌ဖြစ် သော နှလုံးသွင်းသည်၊ [“ပုဗ္ဗဘာဂေါ ပေ၊ အဘောဂေါ”ကို ထောက်၍ “ပုဗ္ဗဘာဂေါ”ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်၊] ပမာဏတရော-သာ၍ လိုရင်း ကျ၏၊ တသ္မိ-ထို ရှေ့အဖို့၌ နှလုံးသွင်းသည်၊ အသတိ-သော်၊ ဒဝါ-အဆောတလျှင်၊ ဘဏိတံဝါ-ပြောဆိုအပ်သော စကားသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ ပြောရသည့်အတွက် “ဒဝါ”ကိုန “သဟသာ”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ အခြားနေရာ၌ကား “ပရိဟာသော ဒဝေါ ခိဉ္စာ”အရ ပြက်ရယ် ပြောင်လှောင်ခြင်းကို “ဒဝါ”ဟုဆိုသည်၊] ရဝါ-ချွတ်ချော်သဖြင့်၊ ဘဏိတံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော)၊ (ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဝိသဇ္ဇိတာ-ပြီ။)

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပုဗ္ဗေဝဿအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ တံညာဏတာစ-ထိုသိသောစိတ်ကို သိနိုင်သူ၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ (ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗာ-ပယ်စွန့်ထိုက် ၏)၊ ဉာဏသမောဓာနဉ္စ-တစ်ခုသောခဏ၌ ဉာဏံ ၃ ခုပေါင်းခြင်းကိုလည်း၊ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗံ-၏၊ တံညာဏတာ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ယေနစိတ္တေန-ဖြင့်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏိဿံ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနာတိ-၏၊ တေနေဝ-ထိုမုသား ပြောအံ့ဟုသိသောစိတ်ဖြင့်ပင်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏာမိ-၏၊ ဣတိစ-သို့လည်း ကောင်း၊ မယာ-သည်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဏိတံ-ပြီ၊ ဣတိစ-လည်းကောင်း၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဧကစိတ္တေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ တီသု-၃ ပါးကုန် သော၊ ခဏေသု-တို့၌၊ ဇာနာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ တံ ဉာဏတာ-

ဤသို့သော တံညဏတာကို၊ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗာ-ပယ်စွန့်ထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ၊ တေနေဝ စိတ္တေန-ဖြင့်ပင်၊ တံ စိတ္တံ-သည်၊ ဝါ- ကို၊ ဇာနိတုံ- ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တေနေဝ အသိနာ-ထိုသန်လျက်ဖြင့်ပင်၊ သော အသိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆိန္နိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာယထာ-ကဲ့သို့ တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံညဏတာ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗာ)။

ပန-အနွယ်ကား၊ ပုရိမံ ပုရိမံ-သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ- သော၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဥပ္ပတ္တိပစ္စယော-ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ [အနန္တရ သတ္တိဖြင့် နောက်နောက်စိတ်ဖြစ်ဖို့ရန် ကျေးဇူးပြုသည်၊] ဟုတွာ-၍၊ နိရုဇ္ဈတိ- ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပမာဏံ၊ ပေ၊ တိဝံဂီကာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာ စကားကို၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ပုဗ္ဗဘာဂေါဝ-မှသားမပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော အသိ သည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ တသ္မိံ-ထိုပုဗ္ဗဘာဂအသိသည်၊ သတိ-သော်၊ သေသဒ္ဓယံ-ကြွင်းသော အလယ်အသိ၊ အဆုံးအသိ ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊ န ဟေသတိ-မဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ-ဤဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါစာ-မှသားစကားသည်၊ တိဝံဂီကာ-၃ ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏၊] ဉာဏသမောဓာနံ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ တီဏိ-န်သော၊ ဧတာနိ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-ဤစိတ်ဖြင့် သိခြင်းတို့သည်၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ခုသော ခဏ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-သို့၊ န ဂဟေတဗ္ဗာနိ-မယူထိုက်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံစိတ္တံနာမ-မည်သည်၊ (ပဌမေ- ပဌမစိတ်သည်၊ ဝါ-ရှေ့စိတ်သည်၊ အနိရုဒ္ဓမ္မိ-မချုပ်သေးလသော်၊ ဝါ- သေးလျှင်၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်၌ဖြစ်သောစိတ်သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်နိုင်၊ နိရုဇ္ဈရပုဇ္ဇနတော- အကြားမရှိအောင် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဧကံဝိယ-တစ်စိတ်တည်းကဲ့သို့၊ ပကာသတိ-ထင်ရှား၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (န ဂဟေတဗ္ဗာနိ-န်)၊ ဣတိ-ဤကား အပြီးတည်း၊ (ပုဗ္ဗေဝဿ- စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့် အပြီးတည်း-ဟူလို၊ ဣတိတစ်လုံး အကျေကြံ။)

တံညဏတာ၊ ပေ၊ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗံ။ ။တံ-ထို သိသောစိတ်ကို၊ ဇာနာတိ-သိတတ် ၏၊ ဣတိ၊ တံညဏံ-မည်၏၊ (တညဏံ-ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် တ နောက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊) တံညဏဿ+ဘာဝေါ တံညဏတာ၊ စိတ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ခဏသုံးပါး၌ဖြစ်သော စိတ်ကို သိခြင်း-ဟူလို၊ ဉာဏာနံ+သမောဓာနံ ဉာဏသမောဓာနံ၊ တစ်ခုတည်းသော ခဏ၌ မဆိုမိသိသောညဏ်၊ ဆိုဆဲသိသောညဏ်၊ ဆိုပြီးသိသောနညဏ်သုံးမျိုးပေါင်းမိခြင်း တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို “တံညဏတာ ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗာတိ”စသော အကျယ်စကားရပ်ဖြင့် ပြသည်၊ “တံညဏတာ”၌ ဉာဏ(သိခြင်း)ဟူသည် ဉာဏ်သိ-မဟုတ်၊ စိတ်သိတည်း၊ “ပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗံ” ဟူရာ၌ “ထိုအဓိပ္ပာယ်မျိုးကို မယူရ”ဟု ဆိုလိုသည်။

ပန-ကား၊ ဣတော-ဤတိဟာကာရေဟိ အစရှိသောစကားရပ်မှ၊ ပရံ-
 ဌ၊ (“အင်္ဂဘောဒံ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ” ဌလှမ်းစပ်၊) ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဌမံ စာနံ သမာပဇ္ဇန္တိ-ဟူ၍၊ သမ္ပဇာနမုသာ-ကောင်းစွာအပြား
 အားဖြင့်သိလျက် မုသားကို၊ ဘဏတိ-၏၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထို
 မုသားပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မေ-ငါ၏ (သန္တာန်၌)၊ ပဌမံ စာနံ-သည်၊
 နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိဇဝံဒိဋ္ဌိကော-ဤသို့ အယူရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊
 တဿ-ထိုမုသားပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အယံလဒ္ဓိ-ငါ့မှာ ပဌစာနံမရှိ ဟူသော
 ဤအယူသည်၊ အတ္ထေဝ-ရှိသည်သာ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ မေ-ငါ၏သန္တာန်
 ၌၊ ပဌမံစာနံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ အဿ-ထိုမုသားပြောသောပုဂ္ဂိုလ်
 အား၊ ခမတိစေဝ-အကြီးအကျယ်လည်း နှစ်သက်၏၊ ရုစ္စတိစ-အနည်းငယ်
 လည်း နှစ်သက်၏၊ စ-ဆက်၊ မေ-၌၊ ပဌမံ စာနံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊
 အဿ-ထိုမုသားပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဇဝံသဘာဝမေဝ-ဤသို့
 သဘောရှိသည်သာ၊ [ဝိနိဓာယဘာဝံ-ပါဠိတော်၏အဖွင့်ဖြစ်၍ “ဇဝံ သဘာဝမေဝ-
 ဤသို့သော အလိုရှိသည်သာ”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်၊] ပန-
 ထိုသို့ပင် ပင်ကိုယ်ရင်းက ဤသို့ ဒိဋ္ဌိ ခန္တိ ရုစိ ဘာဝရှိပါသော်လည်း၊ ယဒါ-
 ၌၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဝတ္ထုကာမော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-မုသားပြောလိုရာ
 ထိုအခါ၌၊ တံ ဒိဋ္ဌိံ ဝါ-ထိုအယူကိုသော်လည်းကောင်း၊ [စတုဟာကာရေဟိ-
 ဟူသော ပါဠိတော်မှ ဒိဋ္ဌိကိုရည်ရွယ်သည်၊] ဒိဋ္ဌိယာ-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ တံ ခန္တိံ
 ဝါ-ထိုနှစ်သက်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ပဉ္စာဟာကာရေဟိ-မှ ဒိဋ္ဌိခန္တိကို
 ရည်ရွယ်သည်၊] ဒိဋ္ဌိခန္တိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ တံ ရုစိံဝါ-ထိုအကြိုက်ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ [ဆဟာကာရေဟိ-မှ ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိတို့ကို ရည်ရွယ်သည်၊]
 ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ (တံ) ဘာဝံဝါ-ထိုအလိုကိုသော်လည်းကောင်း၊
 [သတ္တဟာကာရေဟိ-မှ ဒိဋ္ဌိ ခန္တိ ရုစိ ဘာဝတို့ကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဝိနိဓာယ-
 ချထား၍၊ နိက္ခိပိတွာ-ချထား၍၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးထား၍၊ အဘူတံ-မိမိ၌

ဝိနိဓာယ။ ။ဝိ၊ နိပုဗ္ဗ ဓာဓာတ်သည် နိက္ခိပနအနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “နိက္ခိပိတွာ”ဟု ဖွင့်၏၊ “နိက္ခိပန” ဟူသည်လည်း အောက်သို့ ချထားခြင်း မဟုတ်၊
 မိမိမှာ နဂိုက ရှိနေသော ဒိဋ္ဌိ၊ ခန္တိ၊ ရုစိ၊ ဘာဝကို မုသားပြောသောအခါဝယ် မရှိလေ
 ဟန်ဆောင်၍ ဖုံးကွယ်ထားခြင်းတည်းဟု သိစေလို၍ “ပဋိစ္ဆာဒေတွာ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို
 ပဋိစ္ဆာဒနဟူသည်လည်း တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် ဖုံးထားခြင်းမဟုတ်၊ အမှန်ရှိနေသော ဒိဋ္ဌိစသည်ကို
 အဘူတ-မရှိလေဟန် ပြုခြင်းတည်းဟု ပြလို၍ “အဘူတံ ကတွာ” ဟု အပြီးသတ်
 (သိခါပတ္တ) အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်သည်။

ထင်ရှားမရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဘဏတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသမ္ပိ-
ထို ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိဘာဝတို့၏လည်း၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂဘေဒ-အင်္ဂါးအပြားကို၊
ဒသေတုံ-ငှာ၊ စတူဟာကာရေဟိတိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊ မုသာဝါဒေါ-သည်၊ အဋ္ဌကိကော-
ရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-မိန့်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ-
ထိုပရိဝါပါဠိတော်၌၊ အဓိပ္ပေတာယ-အလိုရှိအပ်သော၊ သညာယ-သညာနှင့်၊
သဒ္ဓိ-ကွ၊ အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဣဓ-ဤမုသာဝါဒအင်္ဂါကို
ပြရာ၌၊ အဋ္ဌဟာကာရေဟိတိ-ဟူသော၊ ဧကော-သော၊ နယော-ကို၊
ယောဇေတဗ္ဗော-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝိနိဓာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော စကားတို့တွင်၊
ဝိနိဓာယဒိဋ္ဌိန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ဗလဝဓမ္မဝိနိဓာနဝသေန-အား
ရှိသော ဒိဋ္ဌိဓမ္မကို ချထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဝိနိဓာယ ခန္တိန္တိအာ
ဒိနိ-တို့ကို၊ တတော-ထို ဒိဋ္ဌိအောက်၊ ဒုဗ္ဗလဒုဗ္ဗာလနံ-အားမရှိကုန်
အားမရှိကုန်သော ခန္တိ ရုစိ ဘာဝတို့ကို၊ ဝါ-အဆင့်ဆင့် အားနည်းကုန်သော
ခန္တိ ရုစိ ဘာဝ တို့ကို၊ ဝိနိဓာနဝသေန-ချထားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ-
နံပြီ) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝိနိဓာယ
သညန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလဓမ္မဝိနိဓာနံ-အလုံးစုံသော
တရားတို့ အောက် အားနည်းသော သညာဓမ္မ ချထားပုံကို ပြကြောင်း
စကားတည်း၊ သညာမတ္တမ္ပိ နာမ-သညာမျှ မည်သည်ကိုလည်း၊ အဝိနိဓာယ-
မချထားမူ၍၊ သမ္ပဇာနမုသာ- ကို၊ ဘာသိဿတိ-တုံ၊ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ-
ဤအကြောင်းသည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ-မရှိနိုင်။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သမာပဇ္ဇိဿာမိတိအာဒိနာ-မိ အစရှိသော၊
[အာဒိဖြင့် သမာပဇ္ဇော ဘဝိဿာမိ-စသည်ကိုယူ၊] အနာဂတဝစနေန-
အနာဂတ် စကားဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
သမာပဇ္ဇိန္တိအာဒိနိ-နံသော၊ [အာဒိဖြင့် သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပဇ္ဇောကိုယူ၊]
အတိတဝတ္ထမာနပဒါနေဝ-အတိတ်၊ ဝတ္ထမာန်ပုဒ်တို့ကိုသာ၊ ပါဠေ-ပါဠိတော်
ပါ၌၌၊ ဝုတ္တာနိ-နံပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နံ၏။

၂၀၇။ ဣတော-ဤသမာပဇ္ဇိ အစရှိသော ပုဒ်မှ၊ ပရံ-၌၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော
ပုဒ်သည်လည်း၊ ဣမသ္မိ သုဒ္ဓိကမဟာဝါရေ-ဤသုဒ္ဓိကမဟာဝါရေ၌၊ ဥတ္တာနတ္ထ
မေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ ကိလေသပ္ပဟာနပဒဿ-ကိလေသပ္ပဟာနပုဒ်၏၊
ပဒဘာဇနေ-၌၊ ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တောတိ အာဒိနံ-နံသော၊ ပဒါနံ-တို့၏၊
အတ္ထံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣမိနာ ဝိနိစ္ဆယေန-
ဖြင့်၊ ဝိညာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊ န ဘဝေယျ-ရာ၊ တံ-ထိုပုဒ်သည်၊ ဧတ္ထ-

ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤရာဂေါ မေ စတ္တာ အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်၊ စတ္တာတိ ဣဒံ-စတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ သကဘာဝပရိစ္ဆနဝသေန-မိမိ၏ဥစ္စာအဖြစ်ကို စွန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝန္တောတိ ဣဒံ-ကို၊ ပုန-ဖန်၊ အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝသေန-ယူခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ)၊ မုတ္တာတိ ဣဒံ-မုတ္တာဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ သန္တတိတော-စိတ်အစဉ်မှ၊ ဝိမောစနဝသေန-လွတ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပဟိနောတိ ဣဒံ-ကို၊ မုတ္တဿာပိ-လွတ်အပ်ပြီးသော ရာဂစသည်၏လည်း၊ ကွစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ အနဝဋ္ဌာနဒဿဝသေန-

ပဟိနော။ ။ “မုတ္တံပိ ကိဉ္စိ-လွတ်ပြီးသော်လည်း အချို့အရာဝတ္ထုသည်၊ မုတ္တ
ဗန္ဓနံဝိယ ဖလံ-အညာမှလွတ်သော အသီးကဲ့သို့၊ ကုဟိဉ္စိ တိဋ္ဌတိ-အခြားတစ်နေရာ၌
တည်ရှိနေတတ်သေး၏၊ နယိဒမိဒန္တိ ဒဿနတ္ထံ-ဤလွတ်အပ်သော ရာဂ စသည်ကား
ထိုသို့ အခြားနေရာ၌ မတည်ရှိတော့”ဟု ပြခြင်းငှာ ပဟိနောကို “မုတဿာပိ ကွစိ
အနဝဋ္ဌာနဒဿနဝသေန” ဟု ဖွင့်သည်။

တည်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပဋိနိဿန္ဓောတိ
 ဣဒံ-ကို၊ ပုဗ္ဗေ-ဦး၊ အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ-ယူအပ်ဖူးသော ရာဂ အစရှိသည်ကို၊
 ပဋိနိသဂ္ဂဒဿန ဝသေန-တစ်ဖန် ပယ်စွန့်ခြင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
 (ဝုတ္တံ)၊ ဥက္ခေဒ္ဓိတောတိ ဣဒံ-ကို၊ အရိယမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဥတ္တာသိတတ္တာ-
 ထိတ်လန့်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုန-ဖန်၊ အနာလိယနဘာဝဒဿန
 ဝသေန-ကပ်ငြိခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ သွာယံ
 အတ္ထော-ထိုခဏဇာတ်၏ ဥတ္တာသအနက်ကို၊ သဒ္ဓသတ္ထတော-သဒ္ဓါကျမ်းမှ၊
 [ဓာတ်ကျမ်းမှ-ဟူလို၊] ပရိယေသိတဗ္ဗော-၏၊ သမုက္ခေဒ္ဓိတောတိ ဣဒံ-ကို၊
 သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဥတ္တာသေတွာ-၍၊ အဏုသဟဂတဿာပိ-အဏုမြူသဖွယ်
 သေးငယ်သော ရာဂစသည်၏လည်း၊ ပုန-ဖန်၊ အနာလိယနဘာဝဒဿနဝသေန-
 ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုစ္စတိ-၏)၊ (ဣတိ-အပြီးတည်း)။...သုဒ္ဓိက
 ဝါရကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိနိသန္ဓော။ ။[ပဋိ-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍+နိသန္ဓ-စွန့်အပ်]ဟုဆိုရာ၌ “ပဌမ
 စွန့်ပုံက နေရာမကျသဖြင့် နောက်ထပ် စွန့်ရသည်”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဤရာဂစသည်
 ကို စွန့်ရာ၌လည်း မဂ်မရမီ ဝိပဿနာဖြင့် စွန့်ခြင်းသည် အပြီးအပြတ် မဟုတ်သေး၊ ဝါ-
 နေရာတကျမရှိသေး၊ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖြင့်ထပ်၍ အပြီးအပြတ် စွန့်အပ်သည်ကို “ပဋိနိသန္ဓ”ဟု
 ခေါ်သည်၊ [ကိစ္ဆိ ဒုန္နိသန္ဓံ ပုန အာဒါယ သမ္မဒေဝ နိသန္ဓံ-ပဌမ မကောင်းသဖြင့်
 စွန့်အပ်သော အချို့ဝတ္ထုကို တစ်ဖန်ယူ၍ ကောင်းစွာ စွန့်အပ်လျှင်၊ ပဋိနိသန္ဓန္တိ ဝုစ္စတိ၊
 ဒေဝံ ဝိပဿနာယ နိသန္ဓံ အာဒိန္နသဒိသံ မဂ္ဂေန ပဟိနံ ပဋိနိသန္ဓံ နာမ ဟောတိ။]

ဥက္ခေဒ္ဓိတော။ ။[ခြောက်လှန့်၍ ထွက်ပြေးစေအပ်သော မကောင်းဆိုဝါးအကောင်
 သည် တစ်ဖန် မကပ်လာဝံ့သကဲ့သို့၊ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ရာဂစသည်၏တစ်ဖန် မငြိ
 ကပ်နိုင်ပုံကိုပြလို၍ ဥက္ခေဒ္ဓိတောကို “အရိယမဂ္ဂေန ဥတ္တာသိတတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်
 သည်၊ ခဏဇာတ်ကို “ဥတ္တာသအနက်ရှိ၏” ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ဆိုသည်ကို ရည်ရွယ်၍
 “သွာယမတ္ထော၊ ပေါ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။

သမုက္ခေဒ္ဓိတော။ ။သံကို သုဋ္ဌ-ဟု ဖွင့်၍ ထိုသုဋ္ဌကိုပင် “အဏုသဟဂတဿာပိ
 ပုနအနာလိယနဘာဝဒဿနဝသေန” ဟုထပ်၍ဖွင့်သည်၊ အဏုမြူလောက်သော ရာဂ
 စသည်၏လည်း နောက်ထပ်မငြိကပ်လောက်အောင် ထိတ်လန့်စေခြင်းကို “သုဋ္ဌ+ဥက္ခေဒ္ဓိတ”
 ခေါ်သည်-ဟူလို၊ [အဏုယေဝ အဏုသဟဂတံ၊ သဟဂတအနက် သီးခြားမရှိ၊ အဏုမြူတမျှ
 အလွန်သေးငယ်သော ရာဂစသည်-ဟူလို၊ တစ်နည်း-[အဏုတ္တေနဝါ ယုတ္တံ တိ အတ္ထော”ဟု
 ဝိမတိ၌ တစ်နည်းဖွင့်၏၊ အဏုကို ဘာဝပ္ပဓာန ကြံ၍ သဟဂတံကို ယုတ္တံဟုဖွင့်သည်၊
 အဏုနာ-အဏုမြူသဖွယ် သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်+သဟဂတံ-တကွဖြစ်သော
 ရာဂစသည်သည်၊ အဏုသဟဂတံ-မည်၏၊ အနာလိယန၌ လိဇာတ်မှ ဤကို
 ဣယပြု၍ “လိယန” ဟု ရှိစေ။]

၂၁၅။ ဝတ္ထုကာမဝါရေပိ-ဝတ္ထုကာမဝါရဉ္စလည်း ၊ တိဟာကာရေဟိတိ အာဒိန-
အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ ၊ အတ္ထော-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါရပေယျလပ္ပဘေဒေါစ-
ပေယျလမြုပ်အပ်သော ဝါရအပြားကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော-ကို၊ ဣဓ-ဤ
သုဒ္ဓိကဝါရဉ္စ၊ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်
အထူးကား၊ (တစ်နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အယံ
(ဝါရော)-ဤဝါရကို၊ (ဝုတ္တောဉ္စစပ်)၊ မယာ-သည်၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ချော်၍၊
အညံ-အခြားသော စကားကို၊ ဝတ္ထုကာမေန-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညံ-အခြား
သော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်ပါပြီ၊ တသ္မာ၊ မယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ အာပတ္တိ
နတ္ထိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဩကာသ ဂဝေသကာနံ-လွတ်လပ်ခွင့်ကို ရှာကုန်သော၊
ပါပပုဂ္ဂလာနံ-တို့၏၊ ဩကာသနိသေနေတ္ထံ-အခွင့်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ ဗုဒ္ဓံပစ္စက္ခာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုကာမော-
ပြောလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိတိအာဒိသု-န်သော၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာန
ပဒေသု-သိက္ခာချကြောင်းပုဒ်တို့တွင်၊ ယံဝါတံဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး
သော ပုဒ်ကို၊ ဝဒန္တောပိ-ဆိုသူသည်လည်း၊ ခေတ္တေ-သိက္ခာချရာ ခေတ်၌၊
ဩတိဏ္ဏတ္တာ-ကျရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊
ပစ္စက္ခာတာဝ-ပယ်စွန့်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ ယထေဝ-သို့သာလျှင်၊ ဧဝံ-
တူ၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု-ပဌမံ 'ဈာနံ အစရှိကုန်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပဒေသု-
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပုဒ်တို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-သော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောပုဒ်ကို၊ ဝတ္ထု
ကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တတော-ထိုဆိုလိုအပ်သော ပုဒ်မှ၊ အညံ-သော၊
ယံဝါတံဝါ-ကို၊ ဝဒန္တောပိ-ပြောသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ခေတ္တေ-ပါရာဇိက
ခေတ်၌၊ ဩတိဏ္ဏတ္တာ-ကြောင့်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝဒတိ-၏၊
သော-ထိုပြောရာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တမတ္ထံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ တဇ္ဇဏညေဝ-

ကေဝလံ ဟိယံ ။ ။ကေဝလံ ဟိ အယံ၊ ဝါရောတိ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗော၊ ဟိယံကို
“ဟိ+အယံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍“ဝါရော” ကို ဆောင်ယူ၍ စပ်ပါ၊ ဤသို့ ဋီကာဖွင့်သော
ကြောင့် အချို့စာအုပ်၌ “ကေဝလံ ဟိ ယဒိဒံ” ဟု ရှိသည်ကို ရှေးပါဌ်မဟုတ်ဟု မှတ်။

တဇ္ဇဏညေဝ ဇာနာတိ ။ ။“ပဌမံ ဈာနံ သမာပဋိ”ဟု ပြောဆိုရာ၌ ပြောဆိုပြီး
လျှင် ပြီးချင်း (သိရိုးသိစဉ်အတိုင်း)သိလျှင် တဇ္ဇဏဇာနနပင် ဖြစ်၏၊ အတော်ကြာကြာ
တွေးပြီးမှ သိလျှင်ကား တဇ္ဇဏဇာနန မဟုတ်၊ “ဤကျောင်းမှရှေးဦးစွာ ထွက်သွားသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပဲ” ဟု ကြွေးကြော်ထားရာ၌ “ငါ့ကို ရဟန္တာဟု သိကြပါစေ”
ဟု ရည်ရွယ်၍ ရှေးဦးစွာ ထွက်သွားလျှင် ထွက်နေတုန်း မသိသော်လည်း ထွက်သွားပြီး
လျှင် ပြီးချင်း သိမှ တဇ္ဇဏဇာနနပင် ဖြစ်သည်။

ထိုပြောပြီးရာ ခဏ၌ပင်၊ သစေ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရာဇိကောဝ-
သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည်သာ၊ ဝါ-ပါရာဇိကကျသူသည်သာ၊
ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတခံဏညောင်ဇာနာတိဟူသော ပါဌ်၌၊
ဇာနနလက္ခဏံ-သိခြင်း၏ အမှတ်အသားကို၊ [ထိုစကား၌ သိခြင်းဆိုတာ
ဤအသိမျိုးတည်းဟူသော အမှတ်အသားကို၊] သိက္ခာပစ္စက္ခာနေ-သိက္ခာချခန်း၌၊
ဝုတ္တနယေနော-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်
လတံကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-လက်
ချောင်းကို တွန့်စေခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-လက်ချောင်းချိုးခြင်းဖြင့်၊ သီသံ-ပါရာဇိက
ဟူသော အထွဋ်အထိပ်သို့၊ န သြတရတိ-မသက်ရောက်၊ ဣဒံ အဘူတာရောစနံ-
ဤမဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယပိ-ဖြင့်လည်း၊ (သီသံ-သို့၊)
သြတရတိ-၏။

ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟတ္ထဝိကာရာဒိဟိပိ-လက်၏
ထူးခြားသော အမူအရာ အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစောပနေဟိ-
အင်္ဂါကြီးငယ်ကို လှုပ်စေခြင်းတို့ဖြင့်၊ အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဥတ္တရိ
မနဿဓမ္မံ-ကို၊ ဝိညတ္တိပထေ-ဝိညတ်၏လမ်း၌၊ ဝါ-ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်
ကို သိနိုင်လောက်ရာအရပ်၌၊ ဌတဿ-သော၊ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ အာရောစေတိ-
အံ့၊ သောစ-ထိုပြောရာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ တမတ္ထံ-ကို၊ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ပါရာဇိကောဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-သို့မဟုတ်၊
ယဿ-အား၊ အာရောစေတိ-၏၊ သော-ထိုပြောရာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အထ နဇာ
နာ တိ-အံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဘဏတိ-ပြောပါလိမ့်မည်
နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သံသယံဝါ-ယုံမှားခြင်းသို့ သော်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊
စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ဝိမံသိတွာဝါ-စဉ်းစားပြီး၍သော်လည်း၊ ဝါ-စဉ်းစားပြီးမှ
သော်လည်း၊ ပစ္ဆာ-၌၊ အထ ဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇာနန္တော
ဣစ္ဆေဝ-မသိသူဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊
ဧဝံ-သို့၊ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇာနန္တဿ-အား၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ၊ ပန-
ဆက်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဈာနာဒိနိ-တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ အဓိဂမ

ဝိညတ္တိပထေ။ ။ကာယဝစီဝိညတ္တိနံ ဂဟနယောဂ္ဂေပဒေသေ-ကိုယ်အမူအရာ
ဖြင့် ပြသူ နှုတ်ဖြင့်ပြောသူတို့၏ ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ကို (မြင်သူကြားသူတို့က) စိတ်
ဖြင့်ယူနိုင် သိနိုင်လောက်ရာအရပ်၌၊ ပကတိစက္ခုနာ ပကတိသောတေနစ ဒဋ္ဌံ၊ သောတုံစ
အရဟဋ္ဌာနေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဤစကားဖြင့် အဝေးကြီး၌ နေသူတို့က ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်
မြင်၍ဖြစ်စေ၊ ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ကြား၍ဖြစ်စေ သိလျှင် ပြောသော ရဟန်းမှာ ပါရာဇိက
မကျ-ဟု မှတ်။

ဝသေနဝါ-ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိဝသေန
 ဝါ-သင်ယူခြင်း အဖန်ဖန်မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ န
 ဇာနာတိ၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဈာနန္တိဝါ-ဈာနံဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊
 ဝိမောက္ခောတိဝါ-သော၊ ဝစနမတ္တမေဝ-စကားမျှသည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ သုတံ-
 ကြားအပ်ဖူးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သောပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ [ဈာနံဝိမောက္ခ
 စသည်တို့၏ သဘောကို ကျကျနနမသိ၊ ကြားရုံသာကြားဖူးသူသည်လည်း။]
 တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဈာနံ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိကိရ-သတတ်၊
 [“ကိရနှင့် တွဲနေသောကြောင့် သမာပဇ္ဇိ”ဟု နာမယောဂသာ ရှိသင့်၏။]
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဈာနံဝင်စားနိုင်ကြောင်းကို၊ ဧသ-ဤရဟန်းသည်၊ ဝဒတိ-၏၊
 ဣတိ-သို့၊ ဧတ္တကမတ္တမ္ပိ-ဤမျှလောက်ကိုလည်း၊ ယဒိ ဇာနတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဇာနာတိစ္စေဝ-သိသူဟူ၍သာ၊ သင်္ချံဂစ္ဆတိ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝုတ္တေ၊
 ပါရာဇိကမေဝ(ဟောတိ)၊ သေသော-သော၊ ဧကဿဝါ-တစ်ယောက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသော်လည်းကောင်း၊ ဒွိန္ဒဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုနံဝါ-
 သော် လည်းကောင်း၊ နိယမိတာနိယမိတဝသေန-မှတ်သားအပ်သူ၊ မမှတ်သား
 အပ်သူတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသေသော-ထူးသော၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံကို၊ သိက္ခာ
 ပစ္စက္ခာန ကထာယံ-သိက္ခာပစ္စက္ခာနကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ဣတိအပြီးတည်း၊...ဝတ္တုကာမဝါရကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၂၂၀။ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရေပိ-ဝါရ၌လည်း၊ [ကျောင်းစသော ပစ္စည်းနှင့်
 စပ်သော ဝါရ၌လည်း၊] သဗ္ဗံ-သော၊ ဝါရပေယျာလဘေဒံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 ပုဗ္ဗေ-၌၊ အာဂတပဒါနံ-တို့၏၊ အတ္ထံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-
 ဖြင့်သာ၊ ဥတ္တာ-ပြီး၍၊ တာဝ-ဝိနိစ္ဆယမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပါဠိက္ကမော-ပါဠိတော်
 အစဉ်ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတံသော နည်းဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊
 ဧတ္တ-ဤပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရ၌၊ ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသိ၊ ပေ၊ ယော တေ
 ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတိ-ပရိဘုဉ္ဇိဟူကုန်သော၊ ပဉ္စ-နံသော၊
 ဣမေ ပစ္စတ္တဝစနဝါရာ-ပဌမာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်ရာ ဤဝါရတို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ [ယော-ဟူသော ပဌမာဝိဘတ်ဆုံးသောပုဒ်ကို ဆိုရာဝါရ၊] ယေန
 တေ ဝိဟာရော ပရိဘုတ္တောတိ အာဒယော-နံသော၊ ပဉ္စ-နံသော၊ (ဣမေ)
 ကရဏဝစနဝါရာ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်ရာ ဤဝါရတို့ကို လည်းကောင်း၊
 [ယေန-ပုဒ်ကိုဆိုသည်၊] ယံ တွံ အာဂမ္မ ဝိဟာရံ အဒါသိတိအာဒယော-နံ
 သော၊ ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမေ ဥပယောဂဝစနဝါရာ-ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်ရာ
 ဤဝါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ယံကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဝုတ္တာ-နံပြီ၊ တေသံ-ထို
 ဝါရတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဣဓ-ဤဝါရ၌၊ ဝုတ္တေန-သော၊ သုညာဂါရပဒေန-နှင့်၊

သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပုဗ္ဗေ-ရေ၊ ဝါရ၌၊ ဝုတ္တေသု-သော၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု-သော၊ သဗ္ဗဒေသု-
တို့၌၊ ဝါရပေယျလဘောဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော တေ
ဝိဟာရေ၊ ယေန တေ ဝိဟာရော၊ ယံ တံ အာဂမ္မ ဝိဟာရန္တိ- ဟူ၍၊ ဧဝံ-
သို့၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ပြောအပ်သည် ၏
အဖြစ်ကြောင်းလည်းကောင်း၊ [“အကြင်ဘုန်းကြီးသည် သင်၏ကျောင်း၌
နေ၏၊ ထိုဘုန်းကြီးသည် ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားနိုင်၏”ဟု ပရိယာယ်ဖြင့် ပြော
သောကြောင့်-ဟူလို၊] အဟံတိ-ငါဟူ၍၊ အဝုတ္တတ္တာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊
[“ငါသည် သင်၏ ကျောင်း၌ နေ၏” စသည်ဖြင့် တိုက်ရိုက်မပြောအပ်သော
ကြောင့် လည်းကောင်း၊] ပဋိဝိဇာနန္တဿ-နားလည်သူအား၊ ဝုတ္တေပိ-သော်
လည်း၊ ဣဓ-ဤပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရ၌၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊
အပ္ပဋိဝိဇာနန္တဿ-နားမလည်သူအား၊ (ဝုတ္တေ) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိ
အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝါရ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

၂၂၂။ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝိတ္တာရဝသေန-ဖြင့်၊ အာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-
မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အနာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊
အနာ ပတ္တိ အဓိမာနေနာတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီး၊ [တတိပါရာဇိက၌ “ဧဝံ
နာနာပ္ပကာရတော၊ ပေ၊ အနာပတ္တိဘောဒံ”ဟု ဘောဒသဒ္ဓါ ပါခဲ့သည်၊ ဤ၌လည်း
“အဓိမာန အနာပတ်, အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယ အနာပတ်” စသည်ဖြင့် အနာပတ်
အမျိုးမျိုးပြားသောကြောင့် “အနာပတ္တိဘောဒံ”ဟု ရှိသင့်သည်၊] တတ္ထ-ထို
အနာပတ္တိ အဓိမာနေန အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဓိမာနေနာတိ-ကား၊
အဓိဂတမာနေန-ရပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ သမုဒါစရန္တဿ-ပြောသော
ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿာတိ-ကား၊ ကောဟညေ-
အံဩဗ္ဗယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော၊ ဝါ-ပလ္လားဝါကြွားခြင်း
ဟူသော၊ ဣတ္ထာစာရေ-ယုတ်မာသော အလို၏ ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ-အလိုဆိုး၌၊
အဋ္ဌတွာ-၍၊ အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ-ကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုမရှိသည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ-ကြွားလိုစိတ် မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ အညံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊
ဗျာကရောန္တဿ အနာပတ္တိ၊

အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ။ ။“အတိက္ကမိတွာ အဝတ္တုကာမဿ-မိမိမှာ ရှိသော
ဂုဏ်ထက် ပိုလွန်၍ပြောလိုသူ မဟုတ်သူ”ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဥလ္လပန၌ ဥကို “အတိက္က
မိတွာ” ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ထိုသို့ကြွားလိုသော စိတ် မရှိသော်လည်း ပြောအပ်သော
စကားမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောသလိုဖြစ်နေသောကြောင့် လောကအသုံးအတိုင်း “အညံ
ဗျာက ရောန္တဿ”ဟု ဆိုသည်၊ ကြွားလိုစိတ် မရှိလျှင် မရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ရပြီဟုပြောမည်မဟုတ်ပါ-ဟူလို။

ဥမ္မတ္တကာဒယော-တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ ပုတ္တနယာဇေ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-
ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အာဒိကမ္မိကာ-အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ-
ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့တည်း၊ တေသံ-တို့၏၊ အနာပတ္တိ၊
ဣတိ-အပြီးတည်း။...ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဠာနာဒိသု-တို့တိုင်၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ တိသမုဠာနံ-၏၊
ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-ဖြင့်၊ ဝါ-လက်ပြခြင်းဖြင့်၊ အာရောစေန္တဿ-၏၊ ကာယစိတ္တ
တော-ကြောင့်၊ (သမုဠာတိ)၊ ဝစီဘေဒန-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းဖြင့်၊
ဝါ- နှုတ်မြွက်သဖြင့်၊ အာရောစေန္တဿ-၏၊ ဝါစာစိတ္တတော-ကြောင့်၊
(သမုဠာတိ)၊ ဥဘယံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ကာယဝါစာစိတ္တတော-ကြောင့်၊
သမုဠာ တိ-၏၊ ကိရိယံ-တည်း၊ သညာဝိမောက္ခံ-တည်း၊ သစိတ္တကံ-တည်း၊
လောက ဝဇ္ဇံ-တည်း၊ ပေ၊ တိဝေဒနံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ [တိဝေဒနံဟူသော
စကားသည် မှန်၏-ဟူလို] ဟသန္တောပိ-ပြီးရယ်လျက်လည်း၊ သောမနဿိကော-
သောမနဿဝေဒနာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥလ္လပတိ-၏၊ ဘာယန္တောပိ-စိုးရိမ်
ကြောက်ရွံ့လျက်လည်း၊ ဥလ္လပတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့် ဒေါမနဿ
ဝေဒနာရှိကြောင်းကို ပြသည်၊] မဇ္ဈတ္တာ-သောမနဿ ဒေါမနဿတို့၏
အလယ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၊ (ဟုတွာပိ)၊ ဥလ္လပတိ-၏၊ [ဤစကားဖြင့်
ဥပေက္ခာဝေဒနာ ရှိကြောင်းကို ပြသည်၊] ဣတိ-အပြီးတည်း။

၂၂၃။ ဝိနိတဝတ္ထုသု-ဝတ္ထုတို့တွင်၊ အဓိမာနဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ အနုပညတ္တိယံ-
၌၊ ပုတ္တနယမေဝ၊ ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ပဏိဓာယာတိ-ကား၊ ပတ္တနံ-တောင့်
တ မှုကို၊ ကတွာ-၍၊ [ပ+မိ+ဓာဓာတ်၊ တွာပစ္စည်း၊ ရှေးရှုထား၍ (သဒ္ဒတ္ထ)၊
“ပတ္တနံကတွာ” ကား (အဓိပ္ပာယ်တ္ထ)၊] ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတိတိ-
ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အရညေ-၌၊ ဝသန္တံ-နေသော၊ ဒံ-ကို၊ ဇနော-သည်၊
အရဟတ္တဝါ- အရဟတ္တဖိုလ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သေက္ခဘူမိဝါ-သေက္ခဖြစ်ရာ
အနိက်အတန်၌ သော်လည်းကောင်း၊ [ဣမိနာ ဈာနဘူမိပိ (ဈာန်၏ဖြစ်ရာ
အနိက်အတန်ကိုလည်း၊) သင်္ဂဏှာတိ၊] သမ္ဘာဝေဿတိ-ချီးမွမ်းလတ်၊ တတော-
ထိုသို့ ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်၊ လောကဿ- လူအပေါင်းသည်၊ သက္ကတော -

ဘာယန္တောပိ။ ။ဣမဿ မယိ နတ္ထိဘာဝံ အညေပိ ဇာနန္တာ အတ္ထိနုခေါတိ
ဘာယန္တောပိ-ငါ့မှာ ဤဥတ္တရိမနဿဓမ္မ မရှိကြောင်းကို သိကြသော အခြားသူများ ရှိကြ
လေသလော” ဟု မိမိလိမ်ကြောင်းကို အခြားသူများသိမည်စိုးရွံ့လျက်လည်း ပြောတတ်၏။

ကောင်းစွာပြုအပ်သည်။ ဂရုကတော-အလေးပြုအပ်သည်။ မာနိတော-မြတ်နိုးအပ်သည်။ ပူဇိတော-ပူဇော်အပ်သည်။ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်လိမ့်အံ့။ ဣတိ-ဤကား ထိုရဟန်း၏ အလိုတည်း။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဏိဓာယ-စိတ်ကို ရှေးရှုထား၍၊ ဝါ-တောင့်တ၍၊ (ဂစ္ဆန္တဿဌ စပ်၊) အရညေ-ဌ၊ ဝဿိဿမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ-ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်းဌ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ အရညေ-ဌ၊ ကုဋိကရဏစက်မန၊ ပေ၊ ပါပုရဏာဒိသု-ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်ခြင်း၊ စင်္ကြံသွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ဝတ်ခြင်း၊ ယမ်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု-တို့ဌ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-တိုင်းဌ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်၊ အရညေ-ဌ၊ န ဝဿိတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်၊ ဝသန္တော-နေသော ရဟန်းသည်၊ သမ္ဘာဝနံ-ချီးမွမ်းခြင်းကို၊ လဘတုဝါ-ရမူလည်း ရပစေ၊ မာလဘတုဝါ-စေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သမာဒိန္နဓုတဂေါ-ဆောက်တည် အပ်သော ဓုတင်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဓုတင်-ကို၊ ရက္ခိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမန္တေ-ရွာအနီးကျောင်းဌ၊ ဝသတော-သော၊ မေ-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိက္ခိပတိ-ပျံ့လွင့်၏၊ အရညံ-သည်၊ သပ္ပာယံ-၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ [ဤဌ စိန္တေတွာ-ဟု ပါသည်ကား ပိုသည်၊] အဒ္ဓါ-ကန်၊ အရညေ-ဌ၊ တိဏ္ဍံ-န်သော၊ ဝိဝေကာနံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော ဝိဝေကသို့၊ ပါပုဏိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အရညံ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-ပြီး၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ အပါပုဏိတွာ-မရောက်သေးမူ၍၊ ဝါ-မရောက်မချင်း၊ န နိက္ခမိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိဝါ- ဤသို့ကြံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အရညဝါသောနာမ-တောဌ်နေခြင်း မည်သည်ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပသတ္ထော-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏၊ မယိစ-ငါသည်လည်း၊ (ငါကဲ့သို့ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း)၊ အရညေ-ဌ၊ ဝသန္တေ-သော်၊ ဗဟူ-န်သော၊ သဗြဟ္မစာရိနော-တို့သည်၊ ဂါမန္တံ-ကို၊ ဟိတွာ-၍၊ အရညကာ-တောဌ်နေလေ့ရှိကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-န်လတံ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အနဝဇ္ဇဝါသံ-အပြစ်မရှိသောနေခြင်းကို၊ ဝသိတုကာမော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝသိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဝါ-နေသင့်၏၊ [ဝါသံနှင့် ဝသိတုကာမောဝယ် ဝသိတံသည် နေခြင်းကြိယာချည်း ရသောကြောင့် အရမပြားရကား “အဘောဒဘောဒုပစာရ”ဟု ကြံပါ။

တတိယဝတ္ထုသို့မို့-၌လည်း၊ အဘိက္ကန္တာဒိနိ-သွားခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ သဏ္ဌာပေတွာ-ကောင်းစွာတည်စေ၍၊ ဝါ-ငြိမ်သက်စွာထား၍၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိဝါသန ပါရပနကိစ္စတော-သင်းပိုင်ဝတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းရုံခြင်း ကိစ္စမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ဘောဇန ပရိယောသာန-ဆွမ်းစားခြင်း၏ အပြီးအဆုံးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ခန္ဓကဝတ္ထုသေခိယဝတ္ထုပရိပူရဏတ္ထံ-ခန္ဓကဝတ် သေခိယဝတ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သဗြဟ္မစာရီနံ-တို့၏၊ ဒိဋ္ဌာနဂတိအာပဇ္ဇနတ္ထံဝါ-ဒိဋ္ဌာနဂတိသို့ ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြင်အပ်သောအမှုကို အတုလိုက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာသော် လည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကေဟိ-န်သော၊ အဘိက္ကမပဋိက္ကမာဒိဟိ-သွားခြင်း ပြန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပိဏ္ဍာယ၊ ပဝိသန္ဓေ-ဝင်သော ရဟန်းကို၊ ဝိညူနံ-အဘိဇ္ဈာကင်း၊ ဣဿာရှင်း၍၊ ဝမ်းတွင်းစိတ်ကောင်း၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည်၊ အနုပဝဇ္ဇော-မကဲ့ရဲ့အပ်၊ ဣတိ-ဤကား အနုသာသနီတည်း။

စတုတ္ထပဉ္စမဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသီတိ ဧတ္ထ-ဤစကားရပ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ [ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရ ပဒဘာဇနီ ဝယံ ဆိုအပ်ခဲ့သောစကားရပ်၌ “ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ အဟန္တိစ အဝုတ္တတ္တာ” ဟု ဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်၊] အဟန္တိ-ဟူ၍၊ အဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ အတ္ထုပနာယိကမေဝ-မိမိသို့ ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မကို ကပ်ဆောင်သည်ကိုသာ၊ (ကတွာ)၊ သမုဒါစရန္တဿ-ပြောသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပဏိဓာယ စကံမိတိအာဒိနိ-မိအစရှိသော စကားရပ်တို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တနယာနေဝ-န်သည်သာ၊ [ပဏိဓာယာတိ ပတ္ထနံကတွာ-ဟုလည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းခံလို၍သွားသူမှာ ဒုက္ကဋ်ဟု လည်းကောင်း၊ ခန္ဓကဝတ် စသည်တို့၌ လာသည့်အတိုင်း စိတ်ရိုးဖြင့်သွားလာသူကိုပညာရှိတို့ မကဲ့ရဲ့အပ်-

အဘိက္ကန္တာဒိနိ၊ ပေ၊ ဝိညူနံ ။ ။သင်းပိုင်ကို ညီညီညာညာဝတ်ခြင်း၊ ကေသီကို ကောင်းစွာရမ်းခြင်း၊ ရုံခြင်း၊ ငြိမ်သက်စွာသွားခြင်း စသည်ကို ပြုရာ၌ အထင်ကြီးအောင် ချီးမွမ်းခံရအောင် ပစ္စည်းလာဘ် လှူသူများအောင် ရည်ရွယ်၍ ပြုသူမှာ သင်္ကန်းညီညီညာညာ ဝတ်မှုစသော ပယောဂတိုင်း၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ခန္ဓကဝတ် သေခိယဝတ်တို့ကို ရိုသေ လေးစားသောအားဖြင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဝတ်ရုံ သွားသူတို့ကား နောင်လာနောက်သားတို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်နိုင်ခြင်း အကျိုးကိုပင် ရနိုင်သောကြောင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မကဲ့ရဲ့ကြပါ။ [ရှေးက ရွာအတွင်း၌လည်း ဆွမ်းစားခဲ့ကြ၊ ကျောင်းရောက်မှစားလျှင်လည်း ဆွမ်းခံပြန်လျှင် ပြန်ချင်းစားကြသောကြောင့် စားခြင်းကိစ္စပြီးမှ ဆွမ်းခံကိစ္စဆုံး၏၊ ထို့ကြောင့် “ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာနံ” ဟု ဆိုသည်။]

ဟု လည်းကောင်း၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းရှိသည်-ဟုလို] သံယောဇနဝတ္ထု သို့-
၌၊ သံယောဇနာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝဒတောပိ-
ပြောသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဒသ-န်သော၊ သံယောဇနာ-တို့ကို၊
ပဟိနာ-န်ပြီ၊ ဣတိ၊ (ဝဒတော)ပိ-လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ သံယောဇန-
ကို၊ ပဟိနံ-ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝဒတောပိ-လည်းကောင်း၊ ကိလေသပ္ပဟာနမေဝ-
ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ အာရောစိတံ-ပြောအပ်သည်၊
ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

၂၂၄။ ရဟောဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ရဟော ဥလ္လပတိတိ-ကား၊ ရဟော ဂတော-
ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဟံ-သည်၊ အရဟာ-တည်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ- နှုတ်မြွက်ပြောဆို၏၊ မနသာ-ဖြင့်၊ စိန္တိတမေဝ-
ကြံအပ်ကာမျှကိုသာ၊ န ကရောတိ-ပြုသည်မဟုတ်၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-
ဤဝတ္ထု၌၊ ဒုက္ကဋ်-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-သည်လည်းကောင်း၊
ဥပဋ္ဌာနဝတ္ထုစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရ၌
ဆိုခဲ့ပြီး-ဟုလို။]

၂၂၅။ နဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုသို့-နဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု၌၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ အယံလဒ္ဓိ-
ဤအယူသည်၊ (ဟောတိ-၏၊ ကိံ)၊ အရိယပုဂ္ဂလာဝ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
သာ၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကာ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့သော အယူသည်၊
(ဟောတိ)၊ တေန-ကြောင့်၊ ယေ ခေါ် တေ၊ ပေ၊ ဝဒေယျန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
ပြောပြီ၊ စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အယမဓိပ္ပာယော-
ဤအလိုသည်၊ (ဟောတိ-၏၊ ကိံ-နည်း၊) သီလဝတာ-သီလရှိသော၊
အာရဒ္ဓဝိပဿကေန-အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသူသည်၊ အညံ-
အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကာတုံ-ငှာ၊ န ဒုက္ကဋ်ရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် မပြုအပ်၊ ဝါ-
မခဲယဉ်း၊ သော-ထို သီလဝန္တ အာရဒ္ဓဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ
ပဋိဗလော၊ ဣတိ (အယံ)-ဤသို့သော၊ (အဓိပ္ပာယော ဟောတိ)၊ တသ္မာ၊
အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယော အဟန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ဝိရိယဝတ္ထုသို့-
ဝတ္ထု၌၊ အာရာဇနိယောတိ-ကား၊ အာရာဇေတုံ သမ္မာဒေတုံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ-
ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသံ ဝုတ္တနယ
မေဝ၊ မစ္စုဝတ္ထုသို့-၌၊ သော ဘိက္ခု၊ ယဿ-အကြင်သူ၏၊ ဝိပုဋိသာရော-

၂၂၅

အာရာဇနိယော။ ။အာရာဇနိယော၌ အနိယပစ္စည်းသည် သက္ကာအနက်ဟောဟု
သိစေလို၍ “သက္ကာ အာရာဇေတုံ”ဟု ဖွင့်၏၊ အာပုဗ္ဗ ရာဇ ဓာတ်သည် တောသနနိပ္ပာဒန
သံသိဒ္ဓိအနက်များကို ဟောရကား တောသန သံသိဒ္ဓိအနက်များကို ယူမည်စိုး၍ “သမ္မာဒေတုံ”
ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် ပြည့်စုံစေခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “နိဗ္ဗတ္တေတုံ” ဟု ဆင့်၍ ဖွင့်သည်၊
နိပ္ပာဒန (ဖြစ်စေခြင်း) အနက်ယူပါ-ဟုလို။

နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။ သော-ထိုဝိပ္ပဋိသာရဖြစ်သူသည်။ ဘာယေယျ-ရာ၏။ မယံ ပန-၏ကား။ အဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုကာနိ-နှလုံးမသာယာခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်ကုန်သော၊ ပရိသုဒ္ဓါနိ-န်သော၊ သီလာနိ-တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ သွာဟံ- သည်။ မရဏဿ-သေခြင်းမှ၊ ကိံဘာယိဿာမိ-အဘယ်ကြောင့် ကြောက်ရ အံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ အတ္ထဝသံ-ဤအကျိုးနှင့် စပ်သောအကြောင်းကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ နာဟံ အာရုံသော မစ္စုနော ဘာယာမိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေန၊ အဿ-၏။ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုသို့ပိ-ဌ်လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ တတော-ထိုဝတ္ထုမှ၊ ပရာနိ-န်သော၊ တိဏိ-န်သော၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်။ ဝီရိယဝတ္ထုသဒိသာနေဝ-န်သည်သာ။

ဝေဒနာဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ တာဝ-ဒုတိယဝတ္ထုမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ပဌမသ္မိ-ပဌမဝတ္ထု၌၊ သောဘိက္ခု-သည်။ ပဋိသင်္ခါနဗလေန-ဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိဝါသနဓန္တိယံ-မိမိအပေါ်တွင် သက်ဝင်တည်နေစေတတ်သော ဓန္တိ၌၊ ဌတွာ-၍၊ နာရုံသော သက္ကာ၊ ပေ၊ တုန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-သည်။ (ဟောတိ)၊ [အာရုံသော-ငါ့ရှင်၊ ယေနဝါ တေနဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်)၊ အဓိဝါသေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊] ပန-ကား၊ ဒုတိယေ-၌၊ အတ္ထုပနာယိကံ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မိမိသို့ကပ်ဆောင်သည်ကို၊ အကတွာ-၍၊ နာရုံသော သက္ကာ ပုထုဇ္ဇနေနာတိ-ဟူ၍၊ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။

၂၂၆။ ဗြာဟ္မဏဝတ္ထုသု-တို့၌၊ သော ဗြာဟ္မဏော-သည်။ ကေဝလံ-(အရဟန္တာနံ အာသနာနိ ပညပေထ စသည်မဖက်)သက်သက်၊ အာယန္တု ဘောဇ္ဇော အရဟန္တာတိ-ဟူ၍၊ န အာဟ-ပြောသည် မဟုတ်သေး၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ အဿ-ထိုပုဏ္ဏား၏၊ ယံယံ ဝစနံ-သည်၊ မုခတော-နှုတ်မှ၊ နိဂ္ဂစ္ဆတိ-ထွက်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောစကားသည်၊ အရဟန္တာနံ-တို့ဖို့၊ အာသနာနိ-တို့ကို၊ ပညပေထ-ခင်းကြကုန်လော၊ ပါဒေါဒကံ-ခြေဆေးရေကို၊ ဒေထ-န်လော၊ အရဟန္တာ-တို့သည်၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဓောဝန္တု-ဆေးတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အရဟန္တာဝါဒပဋိသံယုတ္တံယေဝ-ရဟန္တာဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားနှင့် စပ်ယှဉ်သည်သာ၊(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုပုဏ္ဏား၏၊ တံ ပသာဒဘညံ-

မှတ်ချက် ။ ။ပါဠိတော်၌ “အာရာဇနီယော၊ ပေ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယေန” ဝတ္ထုသည် နှစ်ထပ်ပါနေ၏။ ထိုသို့ပါနေ၍ အဓိပ္ပာယ်ထပ်သော်လည်း ရဟန်း နှစ်ပါး၏ပြောမှု နှစ်မျိုးအတွက် ဘုရားရှင် ဆုံးဖြတ်တော်မူချက်ကို ဝိနိတဝတ္ထု၌ အားလုံးသွင်းထိုက်၏-ဟု ယူဆ၍ သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့ နှစ်မျိုးလုံး ယူထားသည်။-ဋီကာ။

ထိုကြည်ညိုခြင်းကြောင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားသည်၊ သဒ္ဓါစရိတတ္တာ-သဒ္ဓါ
 စရိက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော-၏၊ သဒ္ဓါဗလေန-သဒ္ဓါအစွမ်းသည်၊
 သမုဿာဟိတဿ-ကောင်းစွာတိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝစနံ-ဆိုအပ်သော
 စကားတည်း။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနာပတ္တိံ ဘိက္ခဝေ
 ပဿာဒဘညေတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ရဟန္တာဟူ၍၊
 ဝုစ္စမာနေန-ပြောဆိုအပ်သော၊ ဝါ-အပြောခံရသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဟဋ္ဌ
 တုဋ္ဌေနဝ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) ပစ္စယာ-ပစ္စည်းတို့ကို၊
 န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ-န်၊ အရဟတ္တသမ္မာပိကံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေနိုင်သော၊
 ပဋိပဒံ-အကျင့်ကို၊ ပရိပူရေဿာမိ-ဖြည့်ကျင့်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ ကြံ၍၊
 ယောဂေါ-ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်မှုကို၊ ကရဏီယော-၏၊ ဣတိ-ဤ
 ကား အနုသာသနီတည်း။ အညဗျကရဏဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ သံယောဇန
 ဝတ္ထုသဒိသာနေဝ။

အဂါရဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ဂိဟိဘာဝေ-လူအဖြစ်၌၊
 အနတ္တိကတာယ-အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနပေက္ခတာယ-ငဲ့ကွက်ခြင်း
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘဗ္ဗောခေါ အာဝုသော မာဒိသောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
 ပြီ၊ ဥလ္လပနာမိပ္ပာယေန-ပလွားဝါကြွားခြင်း၌ ဖြစ်သောအလိုကြောင့်၊ နအာဟ-
 ပြောသည်မဟုတ်၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)။

၂၂၇။ အာဝဋ္ဌကာမဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ဝတ္ထုကာမေသုစ-
 ဝတ္ထုကာမ တို့၌လည်းကောင်း၊ ကိလေသကာမေသုစ-တို့၌လည်းကောင်း၊
 လောကီယေနဝ-လောကီသာလျှင် ဖြစ်သော၊ အာဒိနဝ ဒဿနေန-
 အပြစ်ကို မြင်နိုင်သော ဉာဏ်ဖြင့်၊ နိရပေက္ခော-ရှုငဲ့ခြင်းမရှိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊
 အာဝဋ္ဌာမေ အာဝုသော ကာမာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေနကြောင့်၊ အဿ-
 ၏၊ အနာပတ္တိံ (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ အာဝဋ္ဌာတိ-ကား၊
 အာဝါရိတာ နိဝါရိတာ-တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်အပ်ကုန်ပြီ။

ပဿာဒဘညံ။ ။ဘဏီယတေတိ-ဘညံ၊ ဘဏဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ပဿာဒေန+
 ဘညံ ပဿာဒဘညံ၊ “ရဟန္တာအစစ်” ဟု အကြံအစည် (အယူ) မရှိဘဲ သက်သက် သဒ္ဓါ
 ကြောင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားဖြစ်၍ ထိုစကားကို လက်ခံမှု၌ အနာပတ္တိဟု မိန့်တော်မူသည်။
 [ယဒိပန “ဧတေ သဘာဝတော အရဟန္တာယောဝါတိ မညမာနော၊ ပေ၊ ဝဒတိ၊ န သမ္ပဋိစ္စံ
 တဗ္ဗံ=တကယ်ရဟန္တာထင်၍ “ရဟန္တာ” ဟုခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလျှင် ထိုစကားကို လက်မခံရ၊
 ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်အပြောအဆိုအားဖြင့် ဖြစ်စေ လက်ခံလျှင် ပါရာဇိက၊
 ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် လက်မခံလျှင်(ကာယဝါစာ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် အာပတ်ဖြစ်သောကြောင့်)
 ပါရာဇိကမကျ၊ သို့သော် စိတ်ဖြင့် သာယာ၍ သူတို့လူသမျှကို ခံယူလျှင်ကား ကုဟနသဘော
 သက်ဝင်သောကြောင့် မိစ္ဆာဇီဝမှ လွတ်မည်မဟုတ်။

ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အနဘိရတိဝတ္ထသ္မိ-ဌံ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ သာသနေဌံ၊
 အနက္ကဏ္ဍိတဘာဝေန-ပျင်းရိခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊
 ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီသု-ပါဠိသင်ယူခြင်း၊ အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း
 အစရှိသည်တို့၌၊ အဘိရတဘာဝေနစ-အလွန်မွေ့လျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ အဘိရတော အဟံ၊ ပေ၊ အဘိရတိယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊
 ဥလ္လပနာမိပ္ပာယေန-ကြောင့်၊ န အာဟ-မဟုတ်၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-
 ၏၊ အနာပတ္တိ။

ပက္ကမနဝတ္ထသ္မိ-ဝတ္ထ၌၊ ယော ဣမမှာ အာဝါသာ ပဌမံ ပက္ကမိဿတိတိ-
 ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤပါဠိတော်၌လာသောနည်းအားဖြင့်၊ အာဝါသံဝါ-
 ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 သီမံဝါ-ဥပစာရ သိမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဌာနံ-ကို၊
 ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ ကတိကာယ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကတာယ-
 ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-ပြုထားလျှင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ မံ-ကို၊ အရဟာတိ-
 ဟူ၍၊ ဇာနန္တု-သိပါစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တမှာဌာနာ-မှ၊ ပဌမံ-စွာ၊
 ပက္ကမတိ-ဖဲသွား၏၊ (သော-သည်၊) ပါရာဇိကော၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊
 ယော-သည်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ-တို့၏၊ ကိစ္စေနဝါ-ကြောင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ မာတာပိတူနံ-တို့၏၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊
 ကရဏီယေနဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာစာရတ္ထံဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်
 လည်ခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ
 ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ အညေန-သော၊ တာဒိသေန-သော၊ (သွားမှသင့်
 လျော်မည်ဖြစ်သော) ကရဏီယေနဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တံ ဌာနံ-
 ထိုပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (တဿ-၏၊)
 အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဧဝံ-ဤသို့ အာစရိယုပဇ္ဈာယကိစ္စ-စသည်ကြောင့်၊
 ဂတဿ-သွားပြီးသော၊ (အခြားနေရာ၌ရောက်ပြီးသော)၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊
 ပစ္ဆာ-၌၊ ဣစ္ဆာစာရော-ယုတ်မာသော အလို၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သစေပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
 အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ (ကိံ)၊ ဒါနိ-၌၊ အဟံ-သည်၊ တတ္ထ-ထိုပိုင်းခြား
 အပ်သော အရပ်သို့၊ န ဂမိဿာမိ-ပြန်၍မသွားတော့အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြန်မသွား
 လသော်၊ မံ-ကို၊ အရဟာတိ-ဟူ၍၊ သမ္ဘာဝေဿတိ-ချီးမွမ်းလတ်၊ ဣတိ-
 သို့၊ (ဣစ္ဆာစာရောသစေပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိပိ-လည်း၊ အနာပတ္တိယေဝ-

ကတိကာယ။ ။ကရဏံ-ပြုခြင်း၊ ကတံ-ခြင်း၊ ကတေန-(ဘုရားဟော ပါဠိ
 တော်၌ မပါဘဲ) တမင်တကာပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်သော ကျင့်ဝတ်တည်း၊ ကတိ
 ကာ-ဝတ်၊ ဒုတိယပါရာဇိက အစ၌ “ကတိ” ဇာတ်ကြံ၍ တစ်မျိုးဖွင့်ခဲ့သေး၏။]

သည်သာ၊ (ဟောတိ-၏၊) [ပဌမံ ပက္ခမတိ-ဟု သွားဆဲကိုဆိုသောကြောင့် သွားပြီးမှ ရဟန္တာဟု ထင်စေလိုသော ရဟန်းမှာ အနာပတ်သာ။]

ယောပိ-သည်လည်း၊ ကေနစိဒေဝ-သော၊ ကရဏီယေန-ကြောင့်၊ တံ ဌာနံ-ထိုပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်သို့၊ ပတွာ-၍၊ သဇ္ဈယနမနသိကာရာဒိဝသေန- သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၊ တစ်စုံတစ်ခုကို နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အညဝိဟိတော-အခြားအာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-တစ်ပါးသော အာရုံကို နှလုံးသွင်းသည်၊ ဟုတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ [ငါ့ကို ချီးမွမ်းကြလိမ့် မည်ဟူသော အာရုံမှ အခြားအာရုံကို နှလုံးသွင်းသော စိတ်ရှိသည်-ဟူလို၊] စောရာဒိဟိ-တို့သည်၊ အနုဗဒ္ဓေါ-လိုက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ မေဃံ- မိုးကို၊ ဥဋ္ဌိတံ-တက်လာသည်ကို၊ ဒိသွာ, အနောဝဿကံ-မိုးမစုပ်အပ်သော အရပ်သို့၊ ပဝိသိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ တံ ဌာနံ-ထိုပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်ကို၊ အတိက္ကမတိ-လွန်၍ သွားမိအံ့၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)၊ ယာနေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ခြေဖြင့်သွားခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ကတိကဝတ် ပြုထားသောကြောင့် ယာဉ်ဖြင့်သွားလျှင် အနာပတ္တိ၊] ဣဒ္ဓိယာဝါ-ဝိဇ္ဇာမယ တန်ခိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိကို ရည်ရွယ်သည်၊ အဘိညာဉ် တန်ခိုးရှိသူကား ထိုကဲ့သို့ အထင်ကြီးအောင် မလိမ့်၊] ဂစ္ဆန္တောပိ-သွားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပါရာဇိကံ နာပဇ္ဇတိ၊ ပဒဂမနေနေဝ-ခြေဖြင့်သွားခြင်း ကြောင့်သာ၊ (ပါရာဇိကံ) အာပဇ္ဇတိ။

တံပိ-ထိုခြေဖြင့်သွားခြင်းကိုလည်း၊ ယောဟိ-အကြင်ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဟ၊ ကတိကာ-ကို၊ ကတာ-အပ်ပြီ၊ တေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, အပုဗ္ဗံ အစရိမံ-မရှေး မနှောင်း၊ ဝါ-တပြိုင်နက်၊ ဂစ္ဆန္တေ-သည်၊ (ပါရာဇိကံ) နာပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့တစ်ပြိုင်နက်၊ ဂစ္ဆန္တော-န်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ သည်လည်း၊ အညမညံ-ချင်း၊ ရက္ခန္တိ-ပါရာဇိကမှ စောင့်ကုန်၏၊ [“ပဌမဆုံး ဖဲသွားသူကို ရဟန္တာဟု သိကုန်အံ့” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဌမဆုံး မဟုတ် ဘဲ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် ဖဲသွားကြလျှင် အချင်းချင်း (အာပတ်မသင့် အောင်) စောင့်ရှောက်ကြသည်-ဟူလို၊] မဏ္ဍပရက္ခမူလာဒိသု-မဏ္ဍပ်၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက် အစရှိသောအရပ်တို့တွင်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဌာနံ-ကို၊ ပရိစ္ဆန္တိတွာ- ၍၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ နိသီဒတိဝါ-ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့၊ စကံမတိဝါ-အံ့၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ အရဟာတိ-ဟူ၍၊ ဇာနိဿာမ- န်အံ့၊ ပုပ္ဖာနိဝါ-တို့ကိုသော်လည်း၊ ထပေတွာ, ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊

ဣမာနိ-ဤပန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပူဇံ-ကို၊ ကရိဿတိ-အံ၊ တံ-ထို
ပန်းပူဇော်သော ရဟန်းကို၊ အရဟတံ ဇာနိဿာမ၊ ဣတိ အာဒိနာ- သော၊
နယေန-ဖြင့်၊ ကတိကာ ကတာ သစေပိ ဟောတိ၊ တတြာပိ-ထိုသို့ ကတိက
ဝတ်ပြုရာ၌လည်း၊ ဣစ္ဆာစာရဝသေန-ဖြင့်၊ တထာ-ထို ကတိကဝတ် အတိုင်း၊
ကရောန္တဿ-၏၊ ပါရာဇိကမေဝ (ဟောတိ)။

[နောက်နားက အာကာရဝါကျကို ပဌမယူပေးပါ။] ယေ-အကြင်ရဟန်း
တို့သည်၊ အရဟန္တာ-ရဟန္တာတို့တည်း၊ တေ-ထို ရဟန္တာ ရဟန်းတို့သည်၊
ဣမသ္မိံဝိဟာရေ-၌၊ ဝဿန္တု-နေကြပါစေကုန်သတည်း၊ စိဝရာဒိနိစ-တို့ကို
လည်း၊ ဂဏန္တု-ယူပါစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ညွှန်ပြ၍၊ (စာရေးထား၍)၊
ဥပါသကေန-သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဝိဟာရေ-သည်၊
ဝါ-ကို၊ ကတောဝါ-ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း
ဖြစ်အံ့၊ စိဝရာဒိနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ထပိတာနိဝါ-မူလည်း၊ သစေပိ
ဟောန္တိ-န်အံ့၊ တတြာပိ-ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌လည်း၊ ဣစ္ဆာစာရဝသေန-ယုတ်မာ
သော အလို ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝဿန္တုဿဝါ-နေသည်မူလည်း ဖြစ်
သော၊ စိဝရာဒိနိ-တို့ကို၊ ဂဏန္တုဿဝါ-သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏)၊ ပါရာဇိက
မေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧတံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကတိက
ဝတ်သည်၊ အဓမ္မိက ကတိကဝတ္တံ-တရားနှင့်ယှဉ်သော ကတိကဝတ်တည်း၊
[အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကတိကဝတ်အာလုံးကို “ဧတံ” ဟု ဆိုသည်၊]
တသ္မာ-ကြောင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ အညံ-သော၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘော
ရှိသော၊ ဣမသ္မိံ တေမာသဗ္ဗန္တရေ၊ ပေ၊ ဟောန္တုတိ ဧဝမာဒိဝါ-န္တုအစရှိသော
ကတိကဝတ်ကိုလည်း၊ (န ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်) [ဣမသ္မိံတေမာသဗ္ဗန္တရေ-ဤ
ဝါတွင်း သုံးလအတွင်း၌၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊
အာရညကာ-တော၌နေကုန်သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်သတည်း၊ ဝါ- ဖြစ်ကြ
စတမ်း၊ ပိဏ္ဍပါတိ၊ ပေ၊ ရောဝါ-ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂအစရှိသော ကြွင်းသော
ဓုတင်ကို ဆောင်သူတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု-တည်း၊ ဝါ-တမ်း၊) အထဝါ-
သည်သာ မကသေး၊ သဗ္ဗေဝ-ရဟန်းအားလုံးတို့သည်ပင်၊ ခိဏာသဝါ-တို့
သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ကြစေသတည်း၊ ဝါ-ဖြစ်အောင်ကျင့်ကြစတမ်း၊] (ကသ္မာ-
ကြောင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ-နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ နာနာဝေရဇ္ဇကာ- အမျိုးမျိုးသော
မတူကွဲပြားသော တိုင်းပြည်၌ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ [ဝိ-မတူသော+ရဇ္ဇ-
တိုင်းပြည် (ဇနပုဒ်)၌ + ကာ-နေသူတို့၊ “နာနာဇနပဒဝါသိနော”-ဋီကာ၊]
သန္နိပတန္တိ-စုဝေးမိတတ်ကြကုန်၏၊ [ဝါတွင်း၌ စုဝေးမိကြသည်-ဟုလို၊]

တတ္ထ-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ကေစိ-အချို့ရဟန်းတို့သည်၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိကုန်သည်၊ အပ္ပထာမာ-နည်းသော အားရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ [ဒုဗ္ဗလာကို အပ္ပထာမာဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဧဝရူပံ-သော၊ ဝတ္တံ-ကတိကဝတ်ကို၊ အနုပါလေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-နံ၊ တသ္မာ၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ [အချို့စာ၌-(ပိ)ပါ၏။] ဝတ္တံ-ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်။

ဣမံ တေမာသံ-လုံး၊ သဗ္ဗေဟေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ န ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ-ပါဠိမသင်ယူရာ၊ ဝါ-စတမ်း၊ နပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မမေးမြန်းရာ၊ ဝါ-စတမ်း၊ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ-ရှင်မဖြစ်စေရာ၊ ဝါ-ရှင်ပြုမပေးကြစတမ်း၊ [ဝါတွင်း၌ ရန်းဟန်းခံရိုးထုံးစံမရှိသောကြောင့် “န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ” ဟု မဆို။] မူဂဗ္ဗတံ-အ၊ သူတို့၏ အကျင့်ကို၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝါ-တမ်း၊ ဗဟိသီမဋ္ဌဿာပိ-ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ တည်သော ရဟန်းအားလည်း၊ သံဃလာဘော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ဝါ-တမ်း၊ [ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်ယူရသော သံဃလာဘ်ကို ထုံးစံအားဖြင့် တိုက်တွင်းရှိ သံဃာသာ ရထိုက်သည်၊ အပြင် သံဃာအား ပေးလိုလျှင် တိုက်ရှိသံဃာကို ခွင့်ပန်ပြီးမှ ပေးကောင်းသေး၏။] ဣတိ ဧဝမာဒိကံ ပန-ဤသို့ အစရှိသော ကတိကဝတ်ကိုကား၊ န ကာတဗ္ဗံ မေဝ-ဧကန်မပြုထိုက်သည်သာ၊ [ရှေ့က ကတိကဝတ်များကို စောင့်ရှောက်မည် ဆိုလျှင် စောင့်ရှောက်၍အပြစ်မရှိ၊ ဤကတိကဝတ်ကား အပြစ်ရှိသောကြောင့် ဧဝဖြင့် “န ကာတဗ္ဗံမေဝ” ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျ တားမြစ်သည်။]

၂၂၈။ လက္ခဏသံယုတ္တေ-လက္ခဏသံယုတ်၌၊ [လာလတုံ ဝတ္ထုများသည် လက္ခဏသံယုတ် ပါဠိတော်၌ လာသော ဝတ္ထုများတည်း၊ ထို ပါဠိတော်မှ ယူထားသောကြောင့် “လက္ခဏသံယုတ္တေ”ဟု ဆိုသည်။] အာယသ္မာစ လက္ခဏောတိ-ဟူ၍၊ ယွာယံ လက္ခဏတ္ထေရော-ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တော၊ ဧသ-ဤလက္ခဏထေရ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်၊) ဧဒိလသဟဿဿ-ရသေ့ တစ်ထောင်၏၊ [ဥရုဝေဠကဿပစသော ရသေ့တစ်ထောင်၏၊] အဗ္ဘန္တရေ-အတွင်း၌၊ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယ-ဧဟိဘိက္ခုပဉ္စင်းအဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ အာဒိတ္တပရိယာယာဝသာနေ-အာဒိတ္တပရိယာယသုတ်၏ အဆုံး၌၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တော-သော၊ ဧကော-သော၊ မဟာသာဝကောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဧသ-ဤ ထေရ်သည်၊ လက္ခဏသမ္ပန္နော-ယောက်ျားတို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ [ပုရိသလက္ခဏသမ္ပန္နော- ဋီကာ၊] သဗ္ဗကာရပရိပူရေန- အလုံးစုံသော

အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ဗြဟ္မသမေန-ဗြဟ္မာမင်း၏ အတ္တဘောနှင့် တူသော၊ [ဗြဟ္မတ္တဘာဝသမေန၊] အတ္တဘာဝေန-အတ္တဘောနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ၏၊ တသ္မာ၊ လက္ခဏောတိ-ဟူ၍၊ သင်္ချိဂတော၊ [ဤလက္ခဏာ ဟူသော အမည်သည် ဂုဏ်ပစ္စာတည်း၊ သို့မဟုတ် “လက္ခဏံ ယဿ အတ္တိတိ လက္ခဏော” ဟုပြု၊] ပန-ကား၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတ ဒီဝသတော-မှ၊ သတ္တမေဒီဝသေ-၌၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တော-သော၊ ဒုတိယော-အရှင်သာရိပုတ္တရာထောက်၍ နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော အဂ္ဂသာဝကော-တည်း။

သိတံ ပါတွာကာသိတံ-ကား၊ မန္တဟသိတံ-သာသာညင်းညင်းပြုံးခြင်းကို၊ ပါတု-ထင်ရှားစွာ၊ (သူတစ်ပါးမြင်လောက်အောင်)၊ အကာသိ-ပြီ၊ ပကာသယံ-ထင်ရှားစေပြီ၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ ဣတိ ဂုတ္တံဟောတိ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့၊ ကံ-အဘယ်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ထေရော-အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သည်၊ သိတံ-ကို၊ ပါတု-စွာ၊ အကာသိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဥပရိ-၌၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတံ-သော၊ အဋ္ဌိက သင်္ခလိကံ-သံကွင်းဆက်ကဲ့သို့ ဆက်၍နေသော အရိုးစုဖြစ်သော၊ ဧကံ-တစ်ကောင်သော၊ ပေတလောကေ-ပြိတ္တာလောက၌၊ နိဗ္ဗတ္တံ-သော၊ သတ္တံ-ကို၊ ဒိသွာ-ကြောင့်၊ (သိတံ-ကို၊ ပါတု-စွာ၊ အကာသိ-ပြီ) တဉ္စ-ထိုပြိတ္တာကိုလည်း၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ (ဒိသွာ သိတံ ပါတု အကာသိ)၊ ပသာဒ စက္ခုနာ-ဖြင့် (ဒိသွာသိတံပါတု၊ န အကာသိ-ပြုသည်မဟုတ်)၊ ဟိ-ချေ၊ ပသာဒ စက္ခုဿ-၏၊ ဧတေ အတ္တဘာဝါ-ဤပြိတ္တာ၏ အတ္တဘောတို့သည်၊ အာပါတံ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့၊ န အာဂစ္ဆန္တိ-မရောက်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ အတ္တဘာဝံ-ဒုက္ခိတအတ္တဘောကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ကာရညေ-သနားခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗေ-ပြုထိုက်ပါလျက်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သိတံ-ကို၊ ပါတု-စွာ၊ အကာသိ-နည်း၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ [ကရုဏာသည် ဒုက္ခိတ သတ္တဝါကို

သိတံ ပါတွာ ကာသိ။ ။သိတံကို “မန္တဟသိတံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် သိတံ၊ ဟသိတံ-စသော အလင်္ကာကျမ်းလာ ၆ မျိုးတွင် ဟသိတံကိုပင် ဤ၌ “သိတံ” ဟုခေါ်ထားကြောင်း သိရသည်။ ပါတုသဒ္ဒါသည် ထင်ရှားခြင်းအနက်ဟောဖြစ်၍ ပါတု+အကာသိကို “ပကာသယံ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် “ဒဿေသိ” ဟု ဥဒုတ္တဖွင့်သည်။ “ထင်ရှားအောင်ပြု” ဟူသည် ပြုံးသည်ကို အရှင်လက္ခဏမြင်အောင် ပြခြင်းတည်း။

အဋ္ဌိက သင်္ခလိကံ။ ။အဋ္ဌိယေဝ အဋ္ဌိကော၊ အရိုးဖြစ်သောပြိတ္တာ၊ အဋ္ဌိကောစ+သော+သင်္ခလိကောစာတိ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကော=သံကွင်းဆက်ကဲ့သို့ အရိုးချင်းဆက်နေသော အရိုးစု၊ ထိုအရိုးစုသည် “သက်မဲ့မဟုတ်”သက်ရှိ ပြိတ္တာတစ်မျိုး” ဟု သိစေလို၍ “ဧကံ၊ ပေ၊ သတ္တံ” ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။

အာရုံပြုသောကြောင့် ကရုဏာဖြစ်သင့်သည်-ဟူလို၊] အတ္တနောစ-၏ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓညာဏဿ စ-ဘုရားဉာဏ်တော်၏လည်းကောင်း၊ သမ္မတ္တိသမနဿရုဏတော-ပြည့်စုံခြင်းကို အမှတ်ရခြင်းကြောင့်၊ (သိတံ ပါတု အကာသိ)။

ဟိ-ချဲ့၊ တံ-ထိုပြီတ္တာကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ထေရော-သည်၊ အဒိဋ္ဌသစ္စေန နာမ-မမြင်အပ်သော သစ္စာ ၄ ပါး ရှိသူမည်သော၊ ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ ပဋိလဘိတဗ္ဗာ-ရထိုက်သော၊ ဧဝရူပါ-သော၊ အတ္တဘာဝါ-မှ၊ အဟံ-သည်၊ မုတ္တော-လွတ်ရပေပြီ၊ မေ-၏၊ လာဘာ-စွာန်အစရှိသော ဂုဏ်တို့ကို ရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောနိ ဝတ-ဖြစ်ပေကုန်စွ)၊ မေ-သည်၊ ဣဒံသာသနံ-ကို၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ-ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွာတကား၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-၏၊ သမပတ္တိ-ကို၊ အနဿရိတွာစ-အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယော-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကမ္မဝိပါကော ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယျော န စိန္တေတဗ္ဗောဟိ-ဟူ၍၊ ဒေသေသိ-မူပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော၊ (တဿ) ဘဂဝတော-၏၊ ဉာဏသမ္မတ္တိ-ဉာဏ်တော်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ အဟော-သော်...အံဩဖွယ်ကောင်းပါပေစွ၊ ဝတ-စင်စစ်၊ ပစ္စက္ခံ-မျက်မှောက်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဒေသေန္တိ-န်၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့သည်၊ ဓမ္မဓာတု-သဗ္ဗညုတဉာဏ်မြတ် တရားဓာတ်ကို၊ ဝါ-တရားတို့၏သဘောကို၊ [ဓမ္မဓာတုတိ သဗ္ဗညုတညာဏံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ဓမ္မဓာတုတိဝါ ဓမ္မာနံ သဘာဝေါ၊] သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ-ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ ပါပေစွ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဗုဒ္ဓညာဏသမ္မတ္တိ-ဘုရားဉာဏ်တော်၏ ပြည့်စုံပုံကို၊ သရိတွာစ-အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သိတံ-ကို၊ ပါတွာကာသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ခီဏာသဝါနာမ-တို့မည်သည်၊ အကာရဏာ-အကြောင်း မရှိကုန်ဘဲ၊ သိတံ န ပါတုကံရောန္တိ၊ တသ္မာ၊ န-ထိုအရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်ကို၊ လက္ခဏတ္ထေရော-သည်၊ ကောနုခေါ၊ မေ၊ ပါတုကမ္မာယာတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ထေရော ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ ယေဟိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အယံဥပပတ္တိ-ဤဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ဤအတ္တဘောကို၊ သာမံ-တိုင်၊ အဒိဋ္ဌာ- မမြင်အပ်၊ [ဥပပတ္တိတိဇာတိ၊ ဥပပတ္တိ သီသေန ဟိ တထာရူပံ အတ္တဘာဝံ ဝဒတိ၊ (ပဓာနနည်း၊)] တေ-ထိုကိုယ်တိုင်မတွေ့မြင်ရသူတို့သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒုဿဒ္ဓါပယာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ယုံကြည်စေအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ယုံကြည်စေနိုင်ခဲကုန်သည်၊

ဒုဿဒ္ဓါပယာ။ ။သံ+ဓာ+ဏာပယ၊ ဏပစ္စည်း၊ သဒ္ဓါပိယန္တေတိ သဒ္ဓါပယာ၊ ဒုက္ခေန+သဒ္ဓါပယာ ဒုဿဒ္ဓါပယာ၊ ဤစကားသည် အရှင်လက္ခဏကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်သော

☰

ဟောန္တိ-နံ၏။ တသ္မာ၊ ဘဂဝန္တိ-ကို၊ သက္ခိ-သက်သေကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗျာ
ကာတုကာမတာယ-ဖြေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အကာလော
ခေါ အာဝုသောတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီး၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ဘဂဝ
တော သန္တိကေ ပုဋ္ဌော (သမာနော)، ဣဓာဟံ အာဝု သောတိ အာဒိနာ-သော၊
နယေန-ဖြင့်၊ ဗျာကာသိ-ပြီး။

တတ္ထ-ထိုဣဓာဟံ အာဝုသော အစရှိသော ဝါကျ၌၊ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကန္တိ-
ကား၊ သေတံ-ဖြူသော၊ နိမ္မိသလောဟိတံ-အသား အသွေး မရှိသော၊
အဋ္ဌိသဃာတံ-အရိုးအပေါင်းကို၊ (အဒ္ဓသံ-မြင်ရပြီ)၊ ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလ
လာပီတိ-ကား၊ ဧတေပိ-ဤသတ္တဝါတို့ကိုလည်း၊ ယက္ခဂိဇ္ဈာစေတ-လင်းတ
ဘီလူးတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယက္ခကာကာစ-ကျီးဘီလူးတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊
ယက္ခကုလလာစ-သိန်းစွန်ဘီလူးတို့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပစ္စေတဗ္ဗာ-ယုံကြည်
ထိုက်ကုန်၏၊ ဝါ-သိထိုက်ကုန်၏၊ [“လင်းတ” ဆိုသော်လည်း ပြိတ္တာ ဘီလူး
ကောင်တွေ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဧတံ ရူပံ-ဤအရိုးစု ပြိတ္တာစသော ပြိတ္တာ
အဆင်းသည်၊ ပါကတိကာနံ-ပင်ကိုရိုးရာဖြစ်ကုန်သော၊ ဂိဇ္ဈာဒီနံ-တိရစ္ဆာန်
လင်းတ အစရှိသည်တို့၏၊ အာပါတမ္ပိ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့လည်း၊ နာဂစ္ဆတိ-
မရောက်၊ အနုပတိက္ခာ အနုပတိတွာတိ-ကား၊ အနုဗန္ဓိတွာ အနုဗန္ဓိတွာ-
နောက်ကလိုက်၍၊ နောက်ကလိုက်၍၊ ပိတုဇ္ဈေန္တိတိ-ကား၊ ဝိနိဝိဇ္ဈတွာ-ထိုးဖောက်
၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-ပျံသွားကုန်၏၊ ဝိတုဒန္တိတိဝါ-ဝိတုဒန္တိဟူ၍လည်း၊ ပါဋ္ဌော-ပါဌ်သည်။

စကားမဟုတ်၊ ဤအကြောင်းကို တစ်ဆင့်စကား ကြားရသူများကို ရည်ရွယ်၍
ဆိုအပ်သောစကားတည်း၊ အရှင်လက္ခဏမှာ ရဟန္တာဖြစ်၍ ယုံကြည်ပါသည်၊ ရဟန္တာ
ဖြစ်သော်လည်း ထိုအချိန်၌ အဘိညာဉ်ဖြင့် ဂရမစိုက်မိ၍ ထိုပြိတ္တာကို မမြင်ရ။

ဝိတုဇ္ဈေန္တိ ။ ။ “ဝိတု+ဇ္ဈေန္တိ” ဟု-ပုဒ်ခွဲ၊ ဝိပုဗ္ဗ တုဒဓာတ်သည် ထိုးဆွခြင်း
အနက်ကို ဟော၏၊ ဇ္ဈေဓာတ်ကား ပျံသွားခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝိတုဇ္ဈေ+
ဇ္ဈေန္တိ” ဟုဆိုလိုလျက် ဇ္ဈကိုချေ၍ “ဝိတုဇ္ဈေန္တိ” ဖြစ်ပုံကို သိစေလိုသောကြောင့်
“ဝိနိဝိဇ္ဈတွာ+ဂစ္ဆန္တိ” ဟုဖွင့်သည်၊ [ဝိတုဇ္ဈေ တွာပစ္စည်းကို ယပြု၊ ချကို ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊
ဝိတုဇ္ဈေန္တိတိ-ဝိနိဝိဇ္ဈန္တာ ဇ္ဈေန္တိ၊ အသိဓာရူပမေဟိ တိခိဏေဟိ လောဟတုဏ္ဍေဟိ
ဝိနိဝိဇ္ဈတွာ ဝိနိဝိဇ္ဈတွာ၊ ဣတော စိတောစ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ။]
ဤအဖွင့်များကိုထောက်၍ “ဝိတုဇ္ဈေန္တိ၊ ဝိတုဇ္ဈေန္တိ” လည်း မရှိရ။

ဝိတုဒန္တိတိ ပါဋ္ဌော။ ။ “တုဒ-ဗျထနေ (ထိုးဆွခြင်း)” ဟု ရှိသောကြောင့် ဝိတုဒန္တိ
ကို “ဝိဇ္ဈန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ အသိဓာရူပမေဟိ၊ ပေ၊ တုဏ္ဍေဟိ” တို့ကား ထိုးဆွကြောင်း
ကရိုဏ်းကို အပိုထည့်ခြင်းသာတည်း၊ တုဒဓာတ်သည် ဘုဝါဒိဖြစ်၍ “တုဒေန္တိ” ဟု
မရှိစေရ၊ [ပါဠိတော်၌ ဖာသုဠန္တရိကာဟိကို “ဘူမတ္ထ၌ ပဉ္စမိသက်ထားသည်” ဟု ဋီကာ

သည်။ အတ္တိ၊ အသိဓာရူပမေဟိ-သန်လျက်သွားဟူသော ဥပမာရှိကုန်သော၊
တိဓိဏေဟိ-ထက်လှစွာကုန်သော၊ လောဟတုဏ္ဏေဟိ-သံနှုတ်သီးတို့ဖြင့်၊
[လောဟသလာကသဒိသေဟိ၊ ကာဠုလောဟမယေဟေဝ ဝါ တုဏ္ဏကေဟိ၊]
ဝိဇ္ဇန္တိ-ထိုးဖောက်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-ဝိတုဒန္တိ၏
အနက်တည်း။

သာသုဒံ အဋ္ဌဿရံ ကရောတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သုဒန္တိ-ပုဒ်သည်၊ နိပါတော-
တည်း၊ (အနက်မရှိဟူလို၊) သာအဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ-ထို အရိုးစု ပြိတ္တာသည်၊
အဋ္ဌဿရံ-နှိပ်စက်အပ်သူတို့၏ အသံကို၊ [အဋ္ဌိယန္တေတိ အဋ္ဌာ၊ အဋ္ဌာနံ+သရော
အဋ္ဌဿရော။] အာတုရဿရံ-နာကျင်သူတို့၏ အသံကို၊ ကရောတိ-၏၊
ဣတိ အတ္ထော၊ အကုသလ ဝိပါကာနုဘဝနတ္ထံ-အကုသိုလ်၏ အကျိုးကို
ခံစားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယောဇနပ္ပမာဏာပိ-တစ်ယူဇနာ ပမာဏရှိသည်လည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ တဒိသာ-န်သော၊ အတ္တဘာဝါ-တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ကိရ-ဖြစ်ကြရ
ကုန်သတတ်၊ ပဿဒုဿဒါစ-များသောပသာဒရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ [အရိုး
ချည်းဖြစ်သော်လည်း ကာယပသာဒအလွန်များသည်-ဟူလို၊] ပက္ကဂဏ္ဌသဒိသာ-
မှည့်ရင့်သောအနာနှင့်တူကုန်သည်လည်းကောင်း၊ [အရိုးဖြစ်သော်လည်းအလွန်
နူးညံ့သည်ဟုပြသည်၊] ဟောန္တိကိရ-န်သတတ်၊ တသ္မာ၊ သာအဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ-
သည်၊ ဗလဝဝေဒနာတုရာ-အားကြီးသောဝေဒနာသည်နှိပ်စက်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ တဒိသံ-သော၊ သရံ-နာကျင်သံကို၊ အကာသိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်
အပ်၏၊ ပန-ထပ်၍၊ ဆက်ဦးအံ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ ပုန၊
အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော-သည်၊ ဝဋ္ဋဂါမိကသတ္တာနာမ-ဝဋ်၌သွားနေသော
သတ္တဝါတို့မည်သည်၊ ဧဝရူပါ-သော၊ အတ္တဘာဝါ-မှ၊ န မုစ္ဆန္တိ-နိုင်ကုန်၊
ဣတိ-သို့၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ ကာရညံ-သနားခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊
ဓမ္မသံဝေဂံ-တရားသံဝေဂကို၊ ဝါ-ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပညာဏ်ကို၊
ဒဿေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဿမယံ၊ ပေ၊ အစ္ဆရိယံဝတ ဘောတိအာဒိ-
ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ [ဂရဟနစ္ဆရိယံ နာမေတံ-ဤအစ္ဆရိယသည် ကဲ့ရဲ့ကြောင်း
အစ္ဆရိယတည်း၊ ချီးမွမ်းကြောင်းအစ္ဆရိယ မဟုတ်-ဟူလို။]

ဖွင့်ခြင်းသည် “ဝိတုဒန္တိ” ပါဌ်အတွက် ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ နံရိုးအကြားတို့၌ ထိုးဆွကြသည်-
ဟူလို၊ “ဝိတုဇ္ဈန္တိ” ဟူသော ပဌမပါဌ်ရှိ အလိုအားဖြင့်ကား အပါဒါန်အနက်သာတည်း၊
“ဝိတုဒ္ဓ-အပေါက်ဖြစ်အောင် ထိုးဖောက်၍၊ ဖာသုဋ္ဌန္တရိကာဟိ-နံရိုးကြားတို့မှ၊ ဇ္ဈန္တိ-ပျံ
သွားကြကုန်၏”ဟု ပေးပါ။]

ဘိက္ခုဉ္ဇနာယန္တိ-တိ-ကား၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ သာပေတူပ
 ပတ္တိ-ထို ပြိတ္တာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ထိုပြိတ္တာအတ္တဘောသည်၊ အပ္ပစ္စက္ခာ-
 ကုန္တ၏ ရှေးရှုမဟုတ်၊ ဝါ-မျက်မှောက်မဟုတ်၊ တေ-တို့သည်၊ ဉ္ဇနာယန္တိ-
 ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ [အက္ခယ-စက္ခုန္တေ၏+ပရိမုခါပစ္စက္ခာ၊ န+ပစ္စက္ခာ အပစ္စက္ခာ၊]
 ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ထေရဿ-အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်၏၊
 အာနဘာဝံ-ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 စက္ခုဘူတာဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီ၊
 တတ္ထ-ထိုစက္ခုဘူတာဝတ အစရှိသောဝါကျ၌၊ တေသံ-ထိုသာဝကတို့၏၊
 ဘူတံ-ထင်ရှားသော၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဝါ-ရအပ်သော၊
 စက္ခု-ဉာဏ်စက္ခု သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုသာဝကတို့သည်)၊
 စက္ခုဘူတာ-တ တို့မည်၏၊ [သမ္ပတ္တဒိဗ္ဗစက္ခုကာ၊ လောကဿ စက္ခုဘူတာတိ
 ဧဝံဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော] ဘူတစက္ခုကာ-ထင်ရှားသောစက္ခုရှိကုန်သည်၊
 ဥပ္ပန္နစက္ခုကာ-ဖြစ်သောစက္ခုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ စက္ခု-ဉာဏ်စက္ခုကို၊
 ဥပ္ပာဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဝိဟရန္တိ-န့်၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ဒုတိယပဒေပိ-
 ဉာဏဘူတာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ ယတြ ဟိ
 နာမာတိဧတ္ထ-၌၊ ယတြာတိ-ယတြဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ကာရဏဝစနံ-
 အကြောင်းကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ တတြ-ထိုယတြ ဟိနာမ အစရှိသော
 ဝါကျ၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထယောဇနာ-တည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သာဝကောပိ-
 သာဝကသော်မှလည်း၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော ပြိတ္တာ၏အဆင်းကို၊
 ဥဿတိဝါနာမ-သိလည်းသိနိုင်တုံသေး၏၊ ဒက္ခိတိဝါနာမ-မြင်လည်း မြင်နိုင်
 တုံသေး၏၊ သက္ခိ-မျက်မှောက်ကို(မျက်စိအောက်ရောက်နေသလို)၊ ကရိဿတိဝါ
 နာမ-ပြုလည်း ပြုနိုင်တုံသေး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ စက္ခုဘူတာဝတ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊
 ဝိဟရန္တိတိ-ဟူ၍၊ အဝေါစုမှ-မိန့်တော်မူခဲ့ကုန်ပြီ၊ (ဣတိ-ကား၊ အတ္ထယောဇနာ-
 တည်း။)

ပုဗ္ဗေဝ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌောတိ-ကား၊ ဗောဓိမဇ္ဈေ-ဗောဓိမဇ္ဈိုင်အရပ်၌၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏပုဋိဝေဓေန-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်၊ အပ္ပမာဏေသု-
 အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော၊ စက္ခုဝါဠေသု-စကြာဝဠာတို့၌၊ အပ္ပမာဏေ-နံ
 သော၊ သတ္တနိကာယေ-သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို၊ ဘဝဂတိယောနိဋ္ဌိတိနိဝါသေ-

ယတြာတိ ကာရဏဝစနံ ။ ။ယတြာတိ ဟေတုအတ္ထေ နိပါတောတိ အာဟ-
 ယတြာတိ ကာရဏဝစနံတိ၊ တော၊ တြ၊ ထ-စသော ပစ္စည်းတို့ကို သဒ္ဒါကျမ်း၌ “နိပါတ
 ပစ္စယ” ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဟေတုအတ္ထေ နိပါတော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ တြ
 ပစ္စည်းလည်း ဤနေရာ၌ ဟိတ်အနက်ဟောတည်း။

ကာမစသောဘဝ၊ နိရယစသောဂတိ၊ သံသေဒစသော ယောနိ၊ ဝိညာဏဌိတိ၊ သတ္တနိဝါသတို့ကို၊ [သတ္တနိကာယေကို ဘဝယောနိစသည်ဖြင့် အကျယ် ဝေဖန်သောကြောင့် (အရတူသဖြင့်)စသဒ္ဒါလိုမည်မထင်၊] ပစ္စက္ခ-မျက်မှောက်ကို၊ ကရောဇ္ဈေန-သော၊ မယာ-သည်၊ ပုဗ္ဗေဝ-၌ပင်၊ သောသတ္တော-ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-မိန့်တော်မူ၏၊ ဂေါဃာတကောတိ-ကား၊ ဂါဝေါ-တို့ကို၊ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ-၍၊ အဋ္ဌိတော-မှ၊ မံသံ-ကို၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ ဝါ-ခွာ၍၊ ဝိက္ခိဏိတွာ-ရောင်း၍၊ ဇီဝိတကပ္ပနက သတ္တော-အသက်မွေးမှုကိုပြုသော သတ္တဝါသည်၊ (အဟောသိ-ပြီ။)

တဿေဝ ကမ္မဿဝိပါကာဝသေသေနာတိ-ကား၊ နာနာစေတနာ ဟိ-အမျိုးမျိုးသောစေတနာတို့ဖြင့်၊ [ပုဗ္ဗ၊ မုဉ္ဇ၊ ပရစေတနာတို့ဖြင့်။] အာယူဟိ တဿ-အားထုတ်အပ်သော၊ တဿ အပရာပရိယ ကမ္မဿ-ထို အပရာပရိယ ဝေဒနီယကံ၏၊ (ဝိပါကာ ဝသေသေန၌စပ်။) ဟိ-ချဲ့၊ တတြ-ထိုတဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေနဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ယာယ စေတနာယ-သည်၊ နရကေ-ငရဲ၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ဇနိတာ-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ တဿာ-ထိုစေတနာ၏၊ ဝိပါကေ-သည်၊ ပရိက္ခိဏေ-သော်၊ အဝသေသကမ္မဝါ-ကြွင်းသော ကံကို သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ-ကမ္မနိမိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရမဏံ ကတွာ ပုန၊ ပေတာဒိသု-တို့၌၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-၏၊ တသ္မာ၊ သာ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ကမ္မသဘာဂတာယဝါ-ကံချင်းသဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အာရမဏ သဘာဂတာယဝါ-အာရုံချင်း သဘောတူသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသောတိ-

တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါက။ ။ငရဲ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုးပေးသော ကံနှင့်အရိုးစုပြိတ္တာ အကျိုးကို ပေးသောကံသည် စေတနာတစ်ခုတည်း မဟုတ်သော်လည်း နွားသတ်ကြောင်း စေတနာချင်း တူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နွား-နွားရိုးဟူသော ကမ္မနိမိတ်အာရုံချင်း တူသောကြောင့်လည်းကောင်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် “ထိုကံ၏အကျိုး” ဟု ဆိုထားသည်၊ ဥပမာ-မနေ့က စားအပ်ပြီး ဆေးနှင့်တူသော ယနေ့စားဖို့ဆေးကို “မနေ့ကဆေးကလေး ပေးစမ်းပါ”ဟု ဆိုသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တစ်နေ့က ခါနှင့်တူသော ယခုခါကို “ထိုခါ” ဟု ဆိုသကဲ့သို့ လည်းကောင်းတည်း။ [ဘဝတိ ဟိ တံသဒိသေပိ တဗ္ဗောဟာရော၊ ယတာ-သောဇဝ တိတ္ထိရော၊ တာနိယေဝ ဩသဓာနိ၊...အပရာပရိယဝေဒနီယ ကံ၏အကျိုး ပေးပုံကို သင်္ဂြိုဟ်အဖွင့်များမှာ ရှု။]

ကမ္မံ ကမ္မနိမိတ္တံ။ ။ကံနှင့်တူသော အကျိုးကိုပြရာ၌ ကံနှင့်ကမ္မနိမိတ်ကိုသာ ထုတ်ပြလေ့ရှိကြ၏၊ ဂတိနိမိတ်မှာ ကံနှင့်တူသော အကျိုးမဟုတ်သောကြောင့် ဂတိနိမိတ် ကို ထုတ်ပြလေ့မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့် “ကမ္မံဝါ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ”ဟု ဆိုသည်။

ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏။ အယဉ္ဇသတ္တော-ဤအရိုးစုပြိတ္တာ-သတ္တသညလည်း၊
 ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ [ကမ္မသဘာဂတာ အာရမဏ သဘာဂတာ ဟူသော
 နည်းအားဖြင့်။] ဥပပန္နော-ဖြစ်ရပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တဿေဝကမ္မဿ
 ဝိပါကာဝသေသေနာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တဿ-ထိုနွားသတ်
 သမား၏၊ နရကာ-ငဲ့ရဲမှ၊ စဝနကာလ-စုတေခါနီးအခါ၌၊ နိမ္မိသကတာနံ-
 အသားမရှိအောင် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဂုဏ်-တို့၏၊ အဋ္ဌိရာသိဧဝ-အရိုးအစုသည်သာ
 လျှင်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်သည်၊ အဟောသိ ကိရ-သတတ်၊ သော-ထိုနွားသတ်သမား
 သည်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ-ဘဝဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊ (သမာနံပိ-သော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်
 သည်လည်းဖြစ်သော၊) [ဘဝအဆက်ဆက် ခြားကွယ်နေသည်လည်းဖြစ်သော။]
 တံ ကမ္မံ-ထိုနွားသတ်ကြောင်းကံသည်၊ ဝိညုနံ-ပညာရှိတို့၏ စိတ်၌၊ ပါကဋံ-
 ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တောဝိယ-သို့၊ အဋ္ဌိသင်္ခလိကပေတော-အရိုးစုပြိတ္တာ
 သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ရလေပြီ။ [“သောတိ ဂေါဃာတကော” ဟု ဋီကာရှိသော
 ကြောင့် “သော ပဋိစ္ဆန္တမ္ပ” ဟုရှိသင့်သည်။]

၂၂၉။ မံသပေသိဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ ဂေါဃာတကောသိ-ကား၊ ဂေါမံသပေသိ
 ယော-နွားသားအတစ်တို့ကို၊ (နွားသားအတွဲတို့ကို) သုက္ခာပေတွာ-ခြောက်စေ၍၊
 ဝါ-အခြောက်လန်း၍၊ ဝလ္လုရဝိက္ကယေန-အမဲခြောက်ရောင်းခြင်းဖြင့်၊ အနေကာ
 နိ-များစွာကုန်သော၊ ဝဿာနိ-နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဇီဝိတံ-အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေ
 သိ-ပြုပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုနွားသတ်သမား၏၊ နရကာ-မှ၊ စဝနကာ
 လေ-စုတေခါနီးအခါ၌၊ မံသပေသိယေဝ-အသားတစ်သာလျှင်၊ နိမိတ္တံ-ကမ္မ
 နိမိတ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သော-ထိုနွားသတ်သမားသည်၊ (ပဋိစ္ဆန္တံ-ဘဝ
 ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊ သမာနံပိ-သော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊
 တံ ကမ္မံ-ထိုနွားသတ်ကြောင်းကံကို၊ ဝိညုနံ-တို့၏ စိတ်၌၊ ပါကဋံ-ကို၊
 ကရောန္တောဝိယ-ကဲ့သို့) မံသပေသိပေတော-အသားတစ်ပြိတ္တာသည်၊ ဇာတော-
 ပြီ။

မံသပိဏ္ဏဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သော-ထိုပြိတ္တာသည်၊ သာကုဏိကော-ငှက်မုဆိုး
 သည်၊ (ဟတွာ) သကုဏေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်း၍၊ ဝိက္ခိဏနကာလေ-
 ရောင်းရာအခါ၌၊ နိပ္ပက္ခစမ္မေ-အတောင့်အရေမရှိသည်တို့ကို၊ မံသပိဏ္ဏမတ္တေ-
 အသားဆိုင် အသားတုံးမျှင်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝိက္ခိဏန္တော-လျက်၊ ဇီဝိတံ-ကို၊
 ကပ္ပေသိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုငှက်သတ်သမား၏၊ နရကာ-မှ၊ စဝန
 ကာလေ-၌၊ မံသပိဏ္ဏောဝ-အသားဆိုင် အသားတုံးသည်သာ၊ နိမိတ္တံ-သည်၊

အဟောသိ-ပြီ၊ သော-ထိုငှက်မှဆိုးသည်၊ (ပဋိစ္ဆန္တံ သမာနံပိ၊ ပေ၊ ကရောန္တော
ဝိယ-လိုက်ပေး)၊ မံသပိဏ္ဍပေတော-အသားဆိုင် အသားတုံး ပြိတ္တာသည်၊
ဇာတော-ပြီ။

နိစ္ဆဝိဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ဧဋ္ဌကေ-ဆိတ်တို့ကို၊ [ဧဋ္ဌကေတိ အဇေ၊] ဝဓိတွာ-
၍၊ နိစ္စမ္မေ-အရေ မရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ကပ္ပိတဇီဝိတဿ-ပြုအပ်သော
အသက်မွေးမှုရှိသော၊ တဿဩရတ္ထိကဿ-ထိုဆိတ်သတ်သမား၏၊ ပုရိမနယေ
နေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ နိစ္စမ္မ-သော၊ ဧဋ္ဌကသရီရ-ဆိတ်၏ကိုယ်သည်၊ နိမိတ္တံ-
သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သော-ထိုဆိတ်သတ်သမားသည်၊ (ပဋိစ္ဆန္တမ္မိ၊ ပေ၊
ကရောန္တောဝိယ)၊ နိစ္ဆဝိပေတော-အရေမရှိသော ပြိတ္တာသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊
အသိလောမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သော-ထိုပြိတ္တာသည်၊ သူကရိကော-ဝက်သတ်သမား
သည်၊ (ဟုတွာ) နိဝါပပုဋ္ဌေ-အစာဖြင့်မွေးမြူအပ်ကုန်သော၊ သူကရေ-တို့ကို၊
အသိနာ-ဖြင့်၊ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ဒိဃရတ္တံ ဇီဝိတံ ကပ္ပေသိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-
ထိုဝက်သတ်သမား၏၊ ဥက္ခိတ္တာသိကဘာဝေါဝ-မြှောက်အပ်သောသန်လျက်ရှိ
သူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဝါ-သန်လျက်မြှောက်နေပုံသည်သာလျှင်၊ နိမိတ္တံ
အဟောသိ၊ တဿ (သော-ထိုဝက်သတ်သမားသည်၊ ပဋိစ္ဆန္တမ္မိ၊ ပေ၊ ကရောန္တော
ဝိယ)၊ အသိလောမ ပေတော-သန်လျက် အမွေးရှိသော ပြိတ္တာသည်၊
ဇာတော-ပြီ၊ သတ္တိလောမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သော-ထိုပြိတ္တာသည်၊ မာဂဝိကော-
သားမှဆိုး သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧကံ-သော၊ မိဂဉ္စ-တည်သမင်ကိုလည်းကောင်း၊
[ခါတည် သကဲ့သို့ အခြား သမင်များကို တည်၍ (များ၍) ဖမ်းယူရကြောင်း
သမင်ကို “တည်သမင်” ဟု ခေါ်သည်၊ ဧကံ မိဂန္တိဒီပကမိဂံ-ဇိုကာ၊]
သတ္တိဉ္စ-လုံကို လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုး၍၊ မာရေသိ-
ပြီ၊ တဿ-သားသတ်သမား၏ သတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇနကဘာဝေါယေဝ-
ထိုးနေသူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဝါ-ထိုးနေပုံသည်သာလျှင်၊ နိမိတ္တံ အဟောသိ၊
တဿ (သော-ထိုသားသတ်သမားသည်၊ ပဋိစ္ဆန္တမ္မိ၊ ပေ၊ ကရောန္တောဝိယ)၊
သတ္တိလောမပေတော-လုံအမွေးရှိသော ပြိတ္တာသည်၊ ဇာတော-ပြီ။

၂ သုလောမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ကာရဏိကောတိ-ကား၊ ရာဇာ ပရာမိကေ-
မင်းပြစ်ရှိသူတို့ကို၊ ဝါ-မင်းပြစ်သင့်သူတို့ကို၊ အနေကာဟိ-န်သော၊ ကာရဏာ
ဟိ-ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုတို့ဖြင့်၊ ပီဋ္ဌေတွာ-ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ပြီး၍၊ အဝသာနေ-
၌၊ ကဏ္ဍေန-မြားဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုးဖောက်၍၊ မာရဏကပုရိသော-သတ်တတ်
သော ယောက်ျားတည်း၊ သော-ထိုသူသတ်သမား ယောက်ျားသည်၊ အသုကသ္မိ-
ပဒေသေ-၌၊ ဝိဒ္ဓေါ-ထိုးဖောက်အပ်သည်၊ (သမာနော)၊ မရတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊

ဥက္ကာဝ-အသေအချာ သိ၍သာလျှင်၊ ဝိဇ္ဇတိကိရ-ထိုးသတတ်၊ ဧဝံ-သို့၊
 ဇီဝိတံ-အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေတွာ-ပြီး၍၊ နရကေ-၌၊ ဥပ္ပန္နဿ-သော၊
 တဿ-ထိုသူသတ် ယောက်ျား၏၊ တတော-ထိုကံမှ၊ ပက္ကာဝသေသေန-ကျက်
 ပြီးသောအကျိုး၏ အကြွင်းအကျန်ကြောင့်၊ ဣမ-ဤပြိတ္တာဘုံ၌၊ ဥပပတ္တိ
 ကာလေ-၌၊ ဥသုနာ-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇနဘာဝေါယေဝ-ပစ်ဖောက်နေသူ၏ အဖြစ်
 သည်သာလျှင်၊ ဝါ-ပစ်ဖောက်နေပုံသည်သာလျှင်၊ နိမိတ္တံအဟောသိ၊ တသ္မာ
 (သော-ထိုသူသတ်သမား ယောက်ျားသည်၊ ပဋိစ္ဆန္နမ္မိ၊ ပေ၊ ကရောန္တောဝိယ)၊
 ဥသုလောမပေတော-မြားအမွေးရှိသော ပြိတ္တာသည်၊ ဇာတော-ပြီ။

သူစိလောမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သာရထိတိ-ကား၊ အဿဒမကော-မြင်းတို့ကို
 ဆုံးမတတ်သော ဆရာတည်း၊ ဂေါဒမကောတိပိ-နွားတို့ကို ဆုံးမတတ်သော
 ဆရာဟူ၍လည်း၊ ကုရုန္တုကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထိုရထားထိန်း၏၊ ပတောဒ
 သူစိယာ-နှင်တံ သံချွန်ဖြင့်၊ (တုတ်၏ထိပ်၌ တပ်ထားအပ်သော သံချွန်၊)
 ဝိဇ္ဇနဘာဝေါယေဝ-ထိုးနေသူ၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ဝါ-ထိုးနေပုံသည်သာ၊ နိမိတ္တံ
 အဟောသိ-တသ္မာ (သော ပဋိစ္ဆန္နစသည်ကို လိုက်ပေး၊) သူစိလောမပေတော-
 သံချွန်အမွေးရှိသော ပြိတ္တာသည်၊ ဇာတော၊ ဒုတိယသူစိလောမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊
 သူစကောတိ-ကား၊ ပေသုညကာရော-ကုန်းတိုက်မှုကို ပြုတတ်သူတည်း၊
 ကိရ-ရဲ့၊ သော-ထိုကုန်းတိုက်တတ်သူသည်၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ အညမညဉ္စ-
 အချင်းချင်လည်း၊ ဘိန္နိ-ခွဲပြီ၊ ရာဇကုလေစ-မင်းမျိုး၌လည်း၊ ဣမဿ-ဤ
 သူ၏၊ ဣဒံနာမ-ဤမည်သော အမှုသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣမိနာ-သည်၊ ဣဒံနာမ-
 ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သူစေတွာ သူစေတွာ-အပြစ်ကို ထင်စွာပြု၍
 ထင်စွာပြု၍၊ အနယ ဗျသနံ-ကြီးပွားမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေသိ-ရောက်စေပြီ၊
 တသ္မာ၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနေန-ဤကုန်းတိုက်သူသည်၊
 သူစေတွာ-၍၊ မနုဿတို့ကို၊ ဘိန္နာ-ခွဲအပ်ကုန်ပြီ၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ သူစိဟိ-အပ်တို့ဖြင့်၊ ဘေဒနဒုက္ခံ-ထိုးခွဲခြင်ကြောင့် ဖြစ်သော
 ဆင်းရဲကို၊ ပစ္စနဘောတုံ-ခံစားခြင်းငှာ၊ ကမ္မမေဝ-ထိုးကြောင်းကံကိုသာလျှင်၊
 နိမိတ္တံ ကတွာ၊ (သော ပဋိစ္ဆန္နစသည်ကို လိုက်ပေး၊) သူစိလောမပေတော-
 အပ်အမွေးရှိသော ပြိတ္တာ-သည်၊ ဇာတော။

အဏ္ဏဘာရိတဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ဂါမကူဇောတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော-တရား
 ဆုံးဖြတ်မှုကိုပြုသောအမတ်တည်း၊ တဿ-ထိုတရားသူကြီး၏၊ ကမ္မသဘာဂ
 တာယ-ကံနှင့်သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ကုမ္ဘမတ္တာ-အိုးအတိုင်း အရှည်
 ရှိကုန်သော၊ မဟာဃဋ္ဌပ္ပမာဏာ-ရေအိုးကြီးပမာဏရှိကုန်သော၊ အဏ္ဏာ-

လိင်ဥတို့သည်၊ အဟောသုံး-နိပါတ်၊ [“ကုမ္ဘ”အရ “တကုမ္ဘ” အနက်ယူမည်စိုး၍ “မဟာဃဋ” ဟု ဖွင့်ပြီလျှင်၊ မတ္တာကို ပမာဏာဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဟိ-ချေ၊ သော-တရားသူကြီးသည်၊ ယသ္မာ၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်ရာဖြစ်သော၊ ပဋိစ္စန္ဓေ-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ လဉ္စ-တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေန-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော အဆုံးအဖြတ်ဖြင့်၊ ဝါ-မတရားအဆုံးအဖြတ်ဖြင့်၊ ပါကဋ်-ထင်ရှားသော၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ [တံစိုးယူသောအခါဝယ် ပုန်းလျှိုကွယ်လျှိုးယူ၍ တရားဆုံးဖြတ်သော အခါ၌ကား ထင်ထင်ရှားရှား ဆုံးဖြတ်ရသောကြောင့် “ပါကဋ် ဒေါသံ ကရောန္တော”ဟု ဆိုသည်၊] သာမိကေ-ဥစ္စာရှင်တို့ကို၊ အဿာမိကေ-ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သည်တို့ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တသ္မာ-အဿ-ထိုရားသူကြီး ပြိတ္တာ၏၊ ရဟဿင်္ဂ-လျှိုဝှက်အပ်သော အင်္ဂါသည်၊ ဝါ-လိင်ဥသည်၊ ပါကဋ်-စွာ၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ပြီ၊ ယသ္မာ၊ ဒဏ္ဍံ-ဒဏ်ကို၊ ပဋ္ဌပေန္တော-ဖြစ်စေလသော်၊ ဝါ-တပ်လ သော်၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏ အပေါ်၌၊ အသယံ-မထမ်းဆောင်အပ် မထမ်း ဆောင်နိုင်သော၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ အာရောပေသိ-တက်ရောက်စေပြီ၊ ဝါ-တင်ပြီ၊ တသ္မာ၊ အဿ-တရားသူကြီးပြိတ္တာ၏၊ ရဟဿင်္ဂ-သည်၊ အသယုဘာရော-မထမ်းဆောင်အပ် မထမ်းဆောင်နိုင်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးသည်၊ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ယသ္မာ၊ ယသ္မိံဌာနေ-အကြင်တရားဆုံးဖြတ်ရာ အရပ်၌၊ ဝါ-အကြင်တရားရုံး၌၊ ဌိတေန-တည်သောတရားသူကြီးသည်၊ သမေန-ညီမျှသူ သည်၊ ဝါ-သမာသမတ်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မိံ-ထိုတရားရုံး၌၊ ဌတွာ-၍၊ ဝိသမော-မညီမမျှသည်၊ ဝါ-သမာသမတ်မဟုတ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထိုတရားသူကြီး ပြိတ္တာ၏၊ ရဟဿင်္ဂ-၌၊ ဝိသမာ-မညီမမျှသည်၊ (ဟိုလိမ့် ဒီလိမ့်) ဟုတွာ၊ နိသဇ္ဇာ-ထိုင်ရခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ပါရဒါရိကဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ သောသတ္တော-သည်၊ ပရဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ရက္ခိတံ-သော၊ ဂေါပိတံ-လုံခြုံစေအပ်သော၊ သဿာမိကံ-အရှင်ရှိသော၊ ဖဿံ-မေထုန်အတွေ့ကို၊ ဖုသန္တော-ခိုးဝှက်တွေ့ထိလျက်၊ မိဋ္ဌသုခေန-မစင်ချမ်းသာ နှင့်တူသော၊ ကာမသုခေန-ကာမချမ်းသာဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ရမယိတွာ-မွေ့ လျော်စေပြီး၍၊ ဝါ-အပျော်လိုက်ပြီး၍၊ ကမ္မသဘာဂတာယ-ကံနှင့်သဘောတူ သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂူထဖဿံ-မစင်အတွေ့ကို၊ ဖုသန္တော-ထိတွေ့လျက်၊ ဒုက္ခံ အနုဘဝိတံ၊ တတ္ထ-ထိုပြိတ္တာဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏဝတ္ထု-ယုတ်မာ ဆိုးရွားသော ပုဏ္ဏား၏ ဝတ္ထုသည်၊ ပါကဋ်မေဝ-သာ။

၂၃၀။ နိစ္ဆဝိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ ယသ္မာ၊ မာတုဂါမောနာမ-မိန်းမမည်သည်။ အတ္တနော-
 မိမိ၏။ ဖဿေ-အတွေ့၌၊ အနိဿရော-အစိုးမရ၊ ဝါ-မပိုင်၊ သာစ-
 ထိုမိန်းမသည်လည်း၊ သာမိကဿ-လင်၏၊ သန္တကံ-သော၊ တံ ဖဿံ-
 ထိုမေထုန်အတွေ့ကို-ထေ့နတွာ-ခိုး၍၊ ပရေသံ-တစ်ပါးသော လင်ငယ်တို့၏၊
 အဘိရတိ-မွေ့လျော်ခြင်း ကို၊ ဥပ္ပာဒေသိ-ဖြစ်စေပြီး၊ တသ္မာ ကမ္မသဘာဂတာယ၊
 သုခသမ္ပဿာ-ချမ်းသာသော အတွေ့မှ၊ ခံသိတွာ-လျော့ကျ၍၊ ဒုက္ခသမ္ပဿံ-
 ဆင်းရဲသော အတွေ့ကို၊ အနုဘဝိတုံ-ခံစာခြင်းငှာ၊ နိစ္ဆဝိတ္ထိ-အရေမရှိသော
 ပြိတ္တာမသည်၊ ဟုတွာ၊ ဥပပန္နာ-ဖြစ်ရပြီ။

မဂ်္ဂလိတ္ထိ ဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ မဂ်္ဂလိန္တိ-ကား၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သောအဆင်း
 ရှိသော။ ဒုဒ္ဒသိကံ-မကောင်းသဖြင့် မြင်အပ်သော၊ ဝါ-အမြင်မကောင်းသော၊
 ဗိဘန္တံ-စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော၊ (ဣတ္ထိ-ကို၊ အဒ္ဓသံ-ပြီး)၊ ကိရ-ချဲ့၊
 သာ-ထိုပြိတ္တာမသည်၊ ဣက္ခဏိကာကမ္မံ-နတ်ဝင်မ၏အမှုကို၊ ဝါ-နတ်ကတော်
 ၏ အလုပ်ကို၊ ယက္ခဒါသိကမ္မံ-နတ်ကျွန်မ၏အမှုကို၊ [ဣက္ခဏိကာကမ္မံကို
 “ယက္ခဒါသိကမ္မံ”ဟုထပ်ဖွင့်သည်၊] ကရောန္တိ-ပြုလုပ်လျက်၊ ဣမိနာစ ဣမိ
 နာစ-ဤမည် ဤမည်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဗလိကဓမ္မ-ပူဇော်ပသမှု
 ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သော်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ အယံနာမ ဝမိ-ဤမည်သောကြီး
 ပွားခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ-တုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ဟောပြော၍၊ မဟာဇနဿ-
 များစွာသောလူအပေါင်း၏၊ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီနိ-နံသာ၊ ပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်
 တို့ကို၊ ဝဉ္စနာယ-လှည့်ပတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ မဟာဇနံ-ကို၊ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌိံ-
 မကောင်းသောအယူကို၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ-မှားယွင်းသောအယူကို၊ ဂဏှာပေသိ-ပြီး၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာယ ကမ္မသဘာဂတာယ-ထိုကံနှင့် သဘောတူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဒုဂ္ဂန္ဓာဉ္စပံ) ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ထေနိတတ္တာ-
 ခိုးယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓာ-မကောင်းသော ကိုယ်နံ့ရှိသည်။

မဂ်္ဂလိံ ။ ။မဂ်္ဂနဝသေန-ဖောက်ပြန်သော အဆင်း ရှိသည်၏အဖြစ် စက်ဆုပ်
 ရွံရှာဖွယ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်+ဥလတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ မဂ်္ဂလိံ၊ ဝိရူပ ဗိဘန္တဘာဝေန
 ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ-ဝိရူပံ၊ ဒုဒ္ဓသံ၊ ဗိဘန္တတိ၊ [မဂ်္ဂ သဒ္ဓါပပဒ+ဥလ ဓာတ်၊
 အပစ္စည်း၊ ဤပစ္စည်းကြီး၊] ဒုက္ခေန+ပဿိယတေတိ ဒုဒ္ဓသာ၊ ဒုရှေးရှိသော ဒိသဓာတ်၊
 ခပစ္စည်း၊ “ဒုဒ္ဓသာ”ဟု သဉ္စိ ဒွေဘော်မလို။

ဗိဘန္တံ ။ ။နိန္ဒာအနက်ဟော ဗဓဓာတ်၊ ဆပစ္စည်း၊ ဗကို ဘပြု၍၊ ဒွေဘော်လာ၊
 စတုတ္ထက္ခရာဘကို တတိယက္ခရာဗပြု၊ အကိုဤ၊ ဗျည်းကို စပြု၊ အာပစ္စည်းသက်၍
 “ဗိဘန္တံ”ဟုဖြစ်၏။ [မောဂ္ဂလာန်၊ ခါဒိကဏ္ဍ၊ ၃ သုတ်မှာ ကြည့်ပါ။]

သြကိလိနိဝတ္ထုသို့-၌၊ ဥပ္ပက္ကံသြကိလိနိသြကိရိဏိန္ဒြိယံ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဇ္ဈိတံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)၊ သာ-ထိုပြိတ္တာမသည၊ အင်္ဂါရစိတကေ-မီးကျီးအစု၌၊ [အင်္ဂါရစိတကေတိ-အင်္ဂါရသဉ္စယေ၊ စိယတေတိ စိတော၊ စိတောယေဝ စိတကော၊ အင်္ဂါရော+သော+စိတကောစာတိ အင်္ဂါရစိတကော၊] နိပန္နာ-လျောင်းလျက်၊ ဝိပ္ပန္နမာနာ-တုန်တုန်ခိုက်ခိုက်ဖြစ်လျက်၊ ဝိပရိဝတ္တမာနာ-တပြောင်းပြန်ပြန် လူးလှိမ့်လျက်၊ ပစ္စတိ-ကျက်ရ၏၊ တသ္မာ၊ ဥပ္ပက္ကာစေဝ-အထက်၌ ကျက်သော ကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ခရေန-ကြမ်းတမ်းသော၊ အဂ္ဂိနာ-မီးဖြင့်၊ ပက္ကသရီရာ-ကျက်သောကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ [ဥပ္ပက္ကာကိုပင် “ခရေန အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရီရာ” ဟုထပ်ဖွင့်သည်၊] သြကိလိနိကိလိန္ဒသရီရာစ-အောက်၌ စိုသော ကိုယ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အဿ-ထိုပြိတ္တာမ၏၊ သရီရတော-မှ၊ ဗိန္နုဗိန္နုနိ-ချွေးအပေါက် ပေါက်တို့သည်၊ ပဋ္ဌရန္တိ-ယိုစီးကုန်၏၊ သြကိရိဏိ-မီးကျီးတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းရှိသည်လည်း၊ အင်္ဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဏာစ-မီးကျီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရောပြွမ်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ တဿာ-ထိုပြိတ္တာမ၏၊ ဟေဋ္ဌတောပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဥဘယပသေသုပိ-၂ ဖက်သော ဘေးတို့၌လည်းကောင်း၊ ကိသုကပုပ္ဖဝဏ္ဏာ-ပေါက်ပွင့်အဆင်းရှိကုန်သော၊ အင်္ဂါရာ-မီးကျီးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) အာကာသတောပိ-မှလည်း၊ အဿာ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ အင်္ဂါရာ၊ ပတန္တိ-ကျလာကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဥပ္ပက္ကံ သြကိလိနိသြကိရိဏိန္ဒြိယံ-ဟူ၍၊ (အာယသုတာမောဂ္ဂုလ္လာနတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ၊ သာ၊ ပေ၊ သြကိရိတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဇ္ဈိတံ) ကိရ

ဥပက္ကံ၊ ဓေ၊ ဩကိရဏံ။ ။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရိရတာယ ဥပက္ကံ၊ [ပစ္စတိတိ ပက္ကံ-ကျက်သောကိုယ်၊ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ+ပက္ကံ ယဿာတိ ဥပက္ကာ၊] ဟေဋ္ဌတော ပဋ္ဌရဏဝသေန ကိလိန္နသရိရတာယ ဩကိလိနိ၊ [ဩကိုဟေဋ္ဌာ၊ ကိလိနိကို “ကိလိန္နသရိရာ” ဟု ဖွင့်၏၊ [ဩကိလိန္န-ဖြစ်သင့်လျက် (န) တစ်လုံး ချေထားဟန်တူသည်။] ဟေဋ္ဌာ+ကိလိနံ ယဿာတိ ဩကိလိနိ။] ဣတော စိတော စ အင်္ဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဍတာယ ဩကိရိဏံ။ [ဩကိရဏံ- မီးကျိုးတိုဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်း၊ ဩကိရော-ခြင်း၊ ဩကိရော ယဿာ အတ္ထိတိ ဩကိရိဏံ (ဤပစ္စည်းနောင် ဣနိပစ္စည်း)၊] ဩကိရိဏံကို “အင်္ဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဍာ” ဟုဖွင့်သည်။

(ဥဒ္ဓရိတွာဒသေမိ၊) တဿရညော-ထိုကာလိင်္ဂမင်း၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ကာလိင်္ဂမင်းကို “တဿ” ဟု ညွှန်ပြပြီးဖြစ်၍ “တဿ ကိရ ကာလိင်္ဂရညော” ဟု မရှိရ၊ “တဿကိရရညော” ဟုသာ ရှိရမည်၊] ဧကာ-သော၊ နာဠကိနိ-ကချေ သည် မောင်းမသည်၊ အင်္ဂါရကဋ္ဌာဟံ-မီးကျိုးအိုးကင်းကို၊ သမိပေ ထပေတွာ၊ ဂတ္တတော-ရှင်ဘုရင်၏ကိုယ်မှ၊ ဥဒကဉ္စ-ရေကိုလည်း၊ ပုဉ္ဇတိ-သုတ်ပေး၏၊ ပါဏိနာ-လက်ဖြင့်၊ သေဒံစ-အပူငွေ့ကိုလည်း၊ ကရောတိ-ပြုပေး၏၊ ရာဇာပိ- သည်လည်း၊ တာယ-ထိုမောင်းမငယ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ကထဉ္စ-စကားပြောမှုကို လည်း၊ ကရောတိ၊ ပရိတုဋ္ဌာကာရဉ္စ-အဖန်ဖန် နှစ်သက်ပုံအခြင်းအရာကိုလည်း၊ ဒသေတိ၊ အဂ္ဂမဟေသိ-မိဖုရားခေါင်ကြီးသည်၊ တံ-ထိုအပြုအမှုကို၊ အသ ဟမာနာ-သည်းမခံနိုင်သည်၊ ဣဿာပကတာ-ဣဿာသည် ပင်ကိုသဘောမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ဣဿာနှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ ရညော- သည်၊ အစိရပက္ကန္တဿ-ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ၊ တံ အင်္ဂါရကဋ္ဌာဟံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တဿာ-ထိုမောင်းမငယ်၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ အင်္ဂါရေ- တို့ကို၊ ဩကိရိ-သွန်းလောင်းပြီး၊ သာ-ထိုမိဖုရားဟောင်း ပြိတ္တာမသည်၊ တံ ကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ၊ တာဒိသံယေဝ-ထိုကံနှင့် အလားတူသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ပစ္စနဘဝိတုံ-ငှာ၊ ပေတလောကေ-ပြိတ္တာလောက၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ- ပြီ။

စောရဃာတဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ သော-ထိုပြိတ္တာသည်၊ ရညော-၏၊ အာဏာယ- အမိန့်ဖြင့်၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ စောရာနံ-တို့၏၊ သီသာနိ- တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-၍၊ ပေတလောကေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တော-ဖြစ်လသော်၊ အသိသကံ- ဦးခေါင်းမရှိသော၊ ကဗန္ဓ-ကဗန္ဓိရံပြိတ္တာသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ပြီ။

ကဗန္ဓ ။ ။ ကဗန္ဓော နိတ္ထိယံ ဒေဟော-သိရောသုညော သဟကြိယော-ဦးခေါင်း မပါဘဲ ကခြင်းစသော အမှုအရာကို ပြုတတ်သော ကိုယ်ကောင်ကြီးကို ကဗန္ဓ (ကဗန္ဓိ) ဟု ခေါ်၏၊ (အဘိဓာန်-၄၀၆)၊ “ကံ (သုခံ) ဂန္တတေ ဧတသ္မာတိ ကဗန္ဓော-ချမ်းသာကို မလာနိုင်အောင်တားဆီးဖွဲ့ထားအပ်ရာဖြစ်သော ကိုယ်”ဟု ထောမနိဓိ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ [“က+အန္ဓ” ဟုခွဲ၍ “ကံ (သီသံ)+ အန္ဓယဿာတိ ကဗန္ဓော-ကန်းသောဦးခေါင်းရှိသော (ဦးခေါင်းမပါသော) ပြိတ္တာ”ဟု လည်းကောင်း၊ ကေန (သီသေန) အန္ဓော ကဗန္ဓော- ဦးခေါင်းဖြင့် ကန်းသူ (ဦးခေါင်းမပါသူ)” ဟု လည်းကောင်း ကြံကြ၏။]

လာမကဘိက္ခု ။ ။ ဟိနာစာရတာယ လာမကော၊ ဘိက္ခုဝေသတာယ(ရဟန်းအသွင် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း) ဘိက္ခုဟာရေန ဇီဝနတောစ (ဆွမ်းခံ၍ရအပ်သော အာဟာရဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း) ဘိက္ခု၊ တကယ်တော့ရဟန်းအစစ် မဟုတ်၊ ရဟန်းဝတ်၍ ဆွမ်းကိုစားနေသောကြောင့် ဘိက္ခုအမည်ရသည်-ဟူလို။

ဘိက္ခုဝတ္ထုမိ-၌၊ ပါပဘိက္ခုတိ-ကား၊ လာမကဘိက္ခု-ယုတ်မာသော
ရဟန်းသည်၊ (အဟောသိ-ပြီ၊) ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထို ယုတ်မာသော ရဟန်းသည်၊
လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ သဒ္ဓါဒေယျ-သဒ္ဓါဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော၊
ဝါ-ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်၍ ပေးလှူအပ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော-န်
သော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ-သုံးစွဲပြီး၍၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရေဟိ-ကာယ
ဒ္ဓါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရတို့ဖြင့်၊ အသံယတော-စောင့်စည်းခြင်းမရှိသည်၊ ဘိန္နာဇီဝေါ-
ပျက်သောအသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စိတ္တကေဠိ-စိတ်အားလျော်သော
ပျော်မြူးခြင်းကို၊ ကိဋ္ဌန္တော- ပျော်မြူးလျက်၊ ဝိစရိ-ပြီ၊ တတော-ထိုရဟန်း
ဘဝမှနောက်၌၊ ဧကံ-တစ်ခု သော၊ ဗုဒ္ဓန္တရံ-ဘုရား ၂ ဆူတို့၏အကြားပတ်လုံး၊
နိရယေ-၌၊ ပစ္စိတွာ-၍၊ ပေတလောကေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တော-သော်၊ ဘိက္ခု
သဒိသေနော-ရဟန်းနှင့်တူသည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ရဟန်းအသွင်သာလျှင်
ဖြစ်သော၊ အတ္တဘာဝေန-အတ္တဘောဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တိပြီ၊ ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုသုပိ-
ဘိက္ခုနီဝတ္ထု၊ ပေ၊ သာမဏေမ ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤ ဘိက္ခုဝတ္ထု၌
ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသည်ပင်၊ [ဘိက္ခုဝတ္ထုသို့ ဝုတ္တနယောဇဝ၊] ဝိနိစ္ဆယော-
ဆုံးဖြတ်ကြောင်းနည်းတည်း။

၂၃၁။ တပေါဒါဝတ္ထုသို့-၌၊ အတ္ထောဒကောသိ-ကား၊ ပသန္နောဒကော-
ကြည်လင်သောရေရှိ၏၊ သီတောဒကောတိ-ကား၊ သီတလဥဒကော-အေးမြသော
ရေရှိ၏၊ သာတောဒကောတိ-ကား၊ မရုရောဒကော-ချိုမြိန်သော ရေရှိ၏၊
သေတောဒကောသိ-ကား၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်၏၊ နိဿေ
ဝါလပဏကကဒ္ဓမော-မှော်၊ ရေညှိ၊ ညွန်မရှိ၊ သုပတိတ္ထောတိ-ကား၊ သုန္ဒရေ
ဟိ-န်သော၊ တိတ္ထေဟိ-ဆိပ်ကမ်းတို့နှင့်၊ ဥပပန္နော-ပြည့်စုံ၏၊ [“သု+ဥပ” ဟု
ခွဲ၊ သုကို “သုန္ဒရေဟိ” ဥပကို “ဥပပန္နော” ဟုဖွင့်၊ သက်ဆင်း၍လွယ်ကူသော၊
ညွန်မှကင်းသော ဆိပ်ကမ်းကို “သုန္ဒရတိတ္ထ” ဟုဆိုသည်။] ရမဏီယောတိ-
ကား၊ ရတိဇနကော-မွေ့လျော်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်၏၊ [ရမဏီယောကို “ရတိ
ဇနကော” ဟု ကတ္တာအနက်ဖွင့်ပြခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာတည်း၊ ပါဠိတော်
၌ကား “ရမဏီယော-မွေ့လျော်အပ်၏၊ ဝါ-မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်း၏” ဟုကံ
အနက်ပေး၊] စက္ကမတ္တာနိတိ-ကား၊ ရထစက္ကပ္ပမာဏာနိ-ရထားဘီး ပမာဏရှိကုန်
သော၊ (ပဒုမာနိ-တို့သည်၊ ပုပ္ဖန္တိ-န်၏၊) ကုထိတာ သန္တတိတိ-ကား၊ တတ္တာ-

နိဿေဝါလပဏကကဒ္ဓမော။ ။တိလဗီဇကောဒိဘောဒေန သေဝါလေန(နှမ်းစေ့
ပမာဏရှိသော မှော်အစရှိသော အပြားရှိသော မှော်မျိုးမှလည်းကောင်း) နီလမဏ္ဍုကပိဋ္ဌိ
ဝဏ္ဏေန ဥဒကပိဋ္ဌိ ဆာဒေတွာ နိဗ္ဗတ္တပဏကေန (ညိုသောဖား၏ကျောက်ကုန်း အဆင်းရှိသော
ရေအပြင်ကို ဖုံး၍ဖြစ်သော ရေညှိမှလည်းကောင်း) ကဒ္ဓမေနစ ဝိရဟိတော။

ပူသည်။ သန္တတ္တာ-ပြင်းစွာပူသည်။ ဟုတွာ၊ သန္တတိ-စီးလာ၏။ ယတာယံ ဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယတော-အကြင်ရေအိုင်မှ၊ အယံ-ဤတပေါ ဒါမြစ်သည်။ (သန္တတိ)၊ သော ဒဟောတိ-ကား၊ သော ရဟဒေါ-ထိုရေအိုင် သည်။ (အစ္စောဒကော-၏။)

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကုတော-မှ၊ အယံ-ဤတပေါဒါမြစ်သည်၊ သန္တတိ-စီးလာသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေး တည်း၊ ကိရ-အဖြေကား၊ ဝေဘာရပဗ္ဗတဿ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-ဌ်၊ ဘူမဋ္ဌကနာဂါနံ- မြေဌ်တည်သော နဂါးတို့၏၊ ပဉ္စယောဇနသတိကံ-သော၊ နာဂဘဝနံ-သည်၊ ဒေဝလောကသဒိသံ-နတ်ပြည်နှင့်တူသည်၊ မဏိမယေန-ပတ္တမြားဖြင့် ပြုအပ် သော၊ ဝါ-ပတ္တမြားအတိပြီးသော၊ [တချို့စာအုပ်များ၌ “ရမဏီယေန” ဟု ရှိ၏၊] တလေန-မြေအပြင်နှင့်လည်းကောင်း၊ အာရာမုယျာနေဟိစ-အာရာမံ၊ ဥယျာဉ်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထိုနဂါးဘုံ ၌၊ နာဂါနံ-တို့၏၊ ကိဋ္ဌနဋ္ဌာနေ-မြူးပျော်ရာအရပ်၌၊ သောဥဒကဒဟော-ထို ရေအိုင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတော-ထိုရေအိုင်မှ၊ အယံတပေါဒါ-သည်၊ သန္တတိ- ၏၊ [တပံ+ဥဒကံ+အဿာတိ တပေါဒါ၊ တပေါဒကာတိ ဝတ္ထဗ္ဗေကကာရ လောပံ ကုတွာ တပေါဒါတိ ဝုစ္စတိ.... (ဝိမတိ)၊ သဒ္ဓါကျမ်း၌ကား ဥဒကကို ဥဒပြုဟုဆို၏၊] ဒွိန္နံ၊ ပေ၊ အာဂစ္ဆတိတိ ဧတ္ထ-ဌ်၊ (ဂုဇ္ဈတ္ထံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)၊ ရာဇဂဟနဂရံ-ကို၊ အာဝိဇ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ မဟာ-ကြီးစွာသော၊ ပေတလောကော-ပြိတ္တာတို့၏ အပေါင်းသည်၊ ဝါ-ပြိတ္တာတို့၏ နေရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ-ထိုပြိတ္တာလောက၌၊ ဒွိန္နံ-နံသော၊ မဟာလောဟကုမ္ဘိနိရယာနံ- လောဟကုမ္ဘိ ငရဲကြီးတို့၏၊ အန္တရေန-အကြားဖြင့်၊ အယံ တပေါဒါ-သည်၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ တသ္မာ၊ ကုထိတာ-ကြိုက်ကြိုက်ဆူသည်၊ (ဟုတွာ) သန္တတိ-စီးလာ၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။

ယုဒ္ဓဝတ္ထုသ္မိ-ဌ်၊ နန္ဒီစရတိတိ-ကား၊ ဝိဇယဘေရီ-စစ်အောင်ခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်သော စည်သည်၊ အာဟိဏ္ဏတိ-လှည့်လည်၏၊ [ပါဠိတော်၌ “နန္ဒီ- နှစ်သက်ပျော်ရွှင်ကြောင်း စည်သည်၊ စရတိ-လှည့်လည်၏” ဟုပေး၊]

ပေတလောကော။ ။ပကဋ္ဌေန အကုသလကမ္မေန-ကြီးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ သုဂတိတော-မှ၊ ဒုဂ္ဂတိ-သို့၊ ဣတာနံ (ဂတာနံ)-ရောက်သူတို့၏၊ လောကော(သမူဟော)- အပေါင်းတည်း၊ ဝါ၊ နိဝါသဌာနံ-နေရာအရပ်တည်း၊ (ဝိမတိ)၊ “ပကဋ္ဌေန+ဣတာပေတာ- ကြီးမားသော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဒုဂ္ဂတိသို့ ရောက်ရသောပြိတ္တာတို့၊ ပေတာနံ+လောကော ပေတေ လောကော” ဟု ပြု။

ရာဇာအာဝုသော လိစ္ဆဝီဟိတိတ္ထေ-ဌံ၊ (ဂုဇ္ဇတ္ထံ-ကို)၊ ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ+အံ)၊ ထေရော-အရုဏ်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သည်၊ အတ္ထနော-၏၊ ဒိဝါဌာနေ စ-နေ၊ နေရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တိဌာနေ စ-လည်းကောင်း၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ လိစ္ဆဝယော-လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်၊ ကတဟတ္တာ-လေးအတတ်၌ ပြုအပ်ပြီးသော လက်တည့်စမ်းခြင်းရှိကုန်၏၊ ကတုပါသနာ-မင်းပွဲသဘင် စသည်သို့ ကပ်၍ ပြုအပ်(ပြုအပ်)ပြီးသော မြားပစ်ခြင်းအတတ်ရှိကုန်၏၊ ရာဇာစ-ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်လည်း၊ တေဟိ-ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ သမ္ပဟာရံ-ပြင်းစွာ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ ဝါ-စစ်တိုက်ခြင်းကို၊ ဒေတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဝဇ္ဇန္တော-ဆင်ခြင်လသော်၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ ရာဇာနံ-ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကို၊ ပရာဇိတံ-လိစ္ဆဝီမင်းတို့ကရှုံးစေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပလာယမာနံ-ထွက်ပြေးသည်ကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ၊ တတော-ထိုသို့ မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေတွာ-ခေါ်၍၊ အာဝုသော-တို့၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဥပဌာကော-အလုပ်အကျွေး ဒါယကာဖြစ်သော၊ ရာဇာ-ကို၊ လိစ္ဆဝီဟိ-တို့သည်၊ ပဘဂ္ဂေါ-အပြားအားဖြင့် ဖျက်ဆီး အပ်ပြီ၊ ဝါ-ရှုံးစေအပ်ပြီ၊ [ပဘဂ္ဂေါတိ ပရာဇိတော (ဋီကာ)]၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ သစ္စံ ဘိက္ခုဝေ မောဂ္ဂလ္လာနော အာဟာတိ-ကား၊ ပရာဇိတကာလေ-ရှုံးစေအပ်ရာ အခါ၌၊ အာဝဇ္ဇိတွာ-၍၊ ယံ-အကြင်စစ်ရှုံးခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစစ်ရှုံးခြင်းကို၊ ဘဏန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သစ္စံ-မှန်သောစကားကို၊ အာဟ-ပြီ။

၂၃၂။ နာဂေါဂါဟဝတ္ထုသ္မိ-ဌံ၊ သပ္ပိနိကာယာတိ-ကား၊ ဧဝံနာမိကာယ-ဤသို့ သပ္ပိနိကာအမည်ရှိသော၊ (နဒိယာ-၏၊ တီရေ-၌)၊ အာနေဉ္စ သမာဓိန္တိ-ကား၊ အနေဇံအစလံ-တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ ကာယဝါစာ ဝိပ္ပန္နဝိရဟိတံ-ကိုယ်နှုတ်တို့၏တုန်လှုပ်ခြင်းမှကင်းသော စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ-သို့၊ (သမာပန္နော-

ကတဟတ္တာ။ ။ဧနုသိပ္ပေ သုဋ္ဌ၊ သိက္ခိတဟတ္တာ၊ အဝိရဇ္ဈနလက္ခဝေဓာ- (အတတ်သင်ပြီးနောက်) မလွဲစေဘဲ မှတ်တိုင် (ပစ်ခွက်)ကို ပစ်ခွင်းနိုင်အောင် အလေ့အကျင့် ရပြီးသူတို့(ဝိမတိ)၊ “ကတာ+ဟတ္တာ ယေဟိတိ -ကတဟတ္တာ” ဟု ပြု။

ကတုပါသနာ။ ။သိပ္ပဒဿနဝသေန ရာဇဗျူဟာဒီသု ရာဇသမူဟံ ဥပေစ္စ ကတံ အသနံ (သရက္ခေပေါ) ဧတေသံတိ (ဧတေဟိတိ) ကတုပါသနာ၊ မင်းအိမ်စသောအရပ်ဝယ် မင်းအပေါင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပြုအပ်သော မြားပစ်ခြင်းရှိသူတို့၊ သဗ္ဗတ္ထဒဿိတသိပ္ပာတိ အတ္ထော- လေးအတတ်ကို သင်ပြီးနောက် မင်းပွဲစသော အရပ်ရပ်၌ လေးအတတ်ပြုပြီးသူတို့။ ဥပကို ဥပေစ္စ၊ အသနကို “သရက္ခေပ”ဟုဖွင့်သည်၊ အခြားနေရာ၌ အသနသဒ္ဓါသည် မြားကိုသာ ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ မြားပစ်ခြင်းကြိယာတိုင်အောင် ဌာနပစာရအားဖြင့် ယူစေလိုသည်။]

ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊ အသောသိ)၊ နာဂါနန္ဒီ-ကား၊ ဟတ္ထိနံ-ဆင်တို့၏၊
 သြဂါယုဥတ္တရန္တာနန္ဒီ-ကား၊ သြဂါယု သြဂါဟေတွာ-ရေသို့သက်ဆင်းပြီး၍၊
 ပုန၊ ဥတ္တရန္တာနံ-တက်ကုန်လသော်၊ ကိရ-ချဲ့၊ တေ-ထိုဆင်တို့သည်၊ ဂမ္ဘီရံ-
 သော၊ ဥဒကံ-သို့၊ သြတရိတွာ-သက်ဆင်းပြီး၍၊ တတ္ထ-ထိုရေ၌၊ နတွာစ-
 ရေချိုးပြီး၍ လည်းကောင်း၊ ပိဝိတွာ စ-ရေသောက်ပြီး၍ လည်းကောင်း၊
 သောဏ္ဍာယ-နာမောင်းဖြင့်၊ ဥဒကံ ဂဟေတွာ၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊
 အာလောလေန္တာ-ယောက်ယက်ခတ်စေကုန်လျက်၊ ဝါ-ပက်ဖြန်းကုန်လျက်၊
 ဥတ္တရန္တိ-တက်လာကုန်၏၊ တေသံ-ထိုဆင်တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ သြဂါယု-
 ပြီး၍၊ ဥတ္တရန္တာနံ-တက်ကုန်လသော်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကောဉ္စ
 ကရောန္တာနန္ဒီ-ကား၊ နဒီတီရေ-၌၊ (တချို့စာအုပ်များ၌ “တီရေ” ဟု သာရှိ၏၊)
 ဌတွာ-ရပ်၍၊ သောဏ္ဍံ-နာမောင်းကို၊ မုခေ-ပါးစပ်၌၊ ပက္ခိပိတွာ-၍၊ ကောဉ္စနာဒံ-
 ကြိုးကြာသံနှင့်တူသော အသံကို၊ ကရောန္တာနံ-နီလသော်၊ သဒ္ဓံ အသောသိန္တိ-
 ကား၊ တံ၊ ကောဉ္စနာဒသဒ္ဓံ-ကို၊ အသောသိ-ပြီ၊ အတ္ထေသော၊ ပေ၊
 အပရိသုဒ္ဓေါတိ-ကား၊ မောဂ္ဂလ္လာနဿ-၏၊ ဧသော သမာဓိ-သည်၊ အတ္ထိ၏၊
 သော စခေါ-ထိုသမာဓိသည်လည်း၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်သည်၊ န ဟောတိ-
 မဖြစ်၊ ကိရ-ချဲ့၊ ထေရော-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတတော-ရဟန်းဖြစ်ရာနေ့မှ၊ သတ္တမေ

အာနေဉ္စသမာဓိ။ ။ “နဣဉ္စတိတိအနိဉ္စော၊ အနိဉ္စောယေဝ အာနေဉ္စော” နှင့်
 အညီ အခြားနေရာ၌ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော အရူပသမာပတ်ကို “အာနေဉ္စသမာဓိ” ဟု
 ခေါ်၏။ ထိုသမာဓိကား ပဉ္စဝတ္ထု ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်သော (ပဋိဃ) သညာ
 တို့ကို ကောင်းကောင်းကြီးပယ်ပြီး ဖြစ်ရကား ထိုသမာပတ် ဝင်စားသူသည် ဆူညံသော
 အသံကြောင့် သမာပတ်မှ မထရ၊ ဤဝတ္ထု၌ကား “သမာပတ်ဝင်စားပြီး၍ အသံကိုကြားရ
 ၏” ဟု ဆိုသောကြောင့် အရူပသမာပတ်မဟုတ်၊ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသော ရူပစတုတ္ထဈာန်
 သမာပတ်ဟု သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် “အနေဇံ၊ ပေ၊ စတုတ္ထဈာန်သမာပတ္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။
 [အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် သမာပတ်အတွင်း၌ ကြားသည်မဟုတ်၊ သမာပတ်အတွင်း၌
 ကသိုဏ်းစသည်ကိုသာ အာရုံပြုရ၏။ ထို့ကြောင့် အသံအတွက် သမာပတ်မှ ထဲပြီး၍
 ကြားရသည်ကို သမာပတ်အတွင်း၌ ကြားရသည်ဟုထင်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ဘုရားရှင်၏ ပဌမနှစ် (ရာဂြိုဟ်)၌ ရဟန္တာ
 ဖြစ်၏။ ထိုဝတ္ထုလာစကားသည် ရဟန္တာမဖြစ်မီက ပြောအပ်သောစကားဖြစ်၏။ စတုတ္ထ
 ပါရာဇိက ကိုကား ဝါတော် ၂၀ ကျော်မှ ပညတ်တော်မူရ၏။ သို့သော် ထိုစဉ်က ရှင်
 မောဂ္ဂလ္လာန်၏ စကားကိုကြား၍ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြော၏” ဟု ကဲ့ရဲ့ကြသည်။
 ဘုရားရှင်လည်း ထိုအခါတုန်းက ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။ ထိုဝိနိတဝတ္ထုကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ
 ချင်းတူသောကြောင့် သံဂါယနာတင်သောအခါ စတုတ္ထပါရာဇိက၌ သွင်း၍ သံဂါယနာ
 တင်တော်မူကြသည်-ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

ဒိဝသေ-၇ ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ တဒဟု-ထိုနေ့၌၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တော-
ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ) အဋ္ဌသုသမာပတ္တိသု၊ ပဉ္စဟိ-န်
သော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အနာစိဏ္ဍဝသိဘာဝေါ-မလေ့လာအပ်
သေးသော ဝသိဘော်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမာဓိပရိပန္နကေ-သမာဓိကို နှောင့်
ယှက်တတ်သော ဘေးရန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-ဝိတက်စသော တရားတို့ကို၊
သုဋ္ဌု-စွာ၊ နပရိသောဓေတွာ-မသုတ်သင်မူ၍၊ အာဝဇ္ဇန၊ ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာနံ-
အာဝဇ္ဇနဝသိဘော်၊ သမာပဇ္ဇနဝသိဘော်၊ အဓိဋ္ဌာနဝသိဘော်၊ ဝုဋ္ဌာနဝသိဘော်၊
ပေစ္စဝေက္ခဏာဝသိဘော်တို့၏၊ သညာမတ္တကမေဝ-အမည်သညာမျှကိုသာ၊
ကတွာ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ-သို့၊ အပ္ပေတွာ-သက်ရောက်၍၊ ဝါ-ဝင်စား၍၊ နိသိန္ဓော
(သမာ နော)၊ ဈာနဧဟိ-တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ နာဂါနံ-ဆင်တို့၏၊ သဒ္ဓံ
သုတွာ၊ အန္တောသမာပတ္တိယံ-၌၊ အသောသိ-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံသညိ-သည်၊
အဟောသိ- ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အတ္ထေသော၊ ပေ၊ အပရိသုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

သောဘိတဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ အဟံ၊ ပေ၊ အနုဿရာမိတိ-ကား၊ ဧကာဝဇ္ဇနေန-
တစ်ခုတည်းသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်၊ ဝါ-တစ်ဝီထိတည်းဖြင့်၊ အနုဿရာမိ-
အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ၊
ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရထာ-ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ [တစ်ဝီထိတည်းဖြစ် ကမ္ဘာငါးကို
အောက်မေ့နိုင်ခြင်းမဟုတ်လျှင်၊] အရိယသာဝကာနံ-တို့၏၊ ပဋိပါဠိယာ-
အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ-တစ်ကမ္ဘာပြီးတစ်ကမ္ဘာ၊ နာနာဝဇ္ဇနေန-အမျိုးမျိုးသော
အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်၊ ဝါ-အမျိုးမျိုးသော ဝီထိဖြင့်၊ အတီတေ-၌၊ တဿ တဿ
နိဝါသဿ-ထိုထိုနေအပ်ခဲ့ဖူးသော ဘဝကို၊ အနုဿရဏံ-ကို၊ အနုစ္စရိယံ-
မအံ့ဩအပ်၊ ဝါ-မအံ့ဩလောက်၊ ဣတိ-ဤသို့ မအံ့ဩလောက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနုဥဇ္ဈာယေယျု-မကဲ့ရဲ့ကုန်ရာ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ၊
ဧသ-ဤအရှင်သောဘိတသည်၊ ဧကာဝဇ္ဇနေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အနုဿရာမိ-
၏၊ ဣတိ အာဟ၊ တသ္မာ ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယိံသု၊ အတ္ထေသော၊ ပေ၊ ဇာတိတိ-
ကား၊ သောဘိတော-သည်၊ ယံ ဇာတိ-အကြင်ဘဝကို၊ အနုဿရာမိ-ငါ
အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဣတိ--သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ သောဘိတဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊
ဧသဇာတိ-ဤဘဝသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သာစခေါ-ထိုဘဝသည်လည်း၊ ဧကာ
ယေဝ-တစ်ခုတည်းသာဖြစ်သော၊ အနန္တရာ-အခြားမဲ့ဘဝတည်း၊ ဥပ္ပဋိပါဠိယာ-
အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-အစဉ်ကို ခုန်ကျော်ခြင်းအားဖြင့်၊ နအနုဿရိတာ-
အောက်မေ့အပ်သည် မဟုတ်၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယော-ဤကား ဘုရားရှင်၏
အလိုတော်တည်း၊ [သာဝကများသည် ဘဝအစဉ်အတိုင်းသာ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို

အောက်မေ့နိုင်ကြ၏။ အကြားဘဝတွေကို ခုန်ကျော်၍ အလိုရှိရာ ဘဝကို မအောက်မေ့နိုင်။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ-လျှင်၊ အယံ-ဤအရှင်သောဘိတသည်၊ ဧတံ-ဤကမ္ဘာ ငါးရာ ကြာသောတစ်ဘဝကို၊ အနုဿရိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ အယံ-ဤအရှင် သောဘိတသည်၊ ပဉ္စန္ဒ ကပ္ပသတာနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်ဖြစ်သောဘဝ၌၊ တိတ္ထာယတနေ-တိတ္ထိဘောင်၌၊ [ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်သော ကမ္မဝါ ဒီ ရသေ့ဘဝ၌၊] ပဗ္ဗဇိတွာ-ရသေ့ရဟန်းပြုပြီး၍၊ အသညသမာပတ္တိ-အသည သမာပတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-၍၊ အပရိဟိနဇ္ဈာနော-မယုတ်လျော့သော ဈာန်ရှိ သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာလံ ကတွာ၊ အသညဘဝ-အသညသတ်ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအသညသတ်ဘုံ၌၊ ယာဝတာယုကံ-အသက်အပိုင်း အခြား အတိုင်း၊ ဌတွာ-တည်ပြီး၍၊ အဝသာနေ-၌၊ မနုဿလောကေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော (ဟုတွာ) သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ တိဿော-န်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-တို့ကို၊ သစ္စာကာ သိ-ပြီ၊ သော-ထိုအရှင် သောဘိတသည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ရှေး၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုဿရ မာနော(ဟုတွာ) ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ-ဤလူ့အတ္တ ဘော၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ တတော-ထိုပဋိသန္ဓေမှ၊ ပရံ-၌၊ တတိယေ အတ္တဘာဝေ-၌၊ (တိတ္ထိဘဝ၌) စုတိမေဝ-ကိုသာ၊ အဒ္ဓသ-ပြီ၊ [အသညသတ် မရောက်မီဘဝက စုတိကိုမြင်သည်၊ ထိုစုတိသည် ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေအား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ အနန္တရပစ္စည်းခန်း ကြည့်ပါ၊] အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ ဥဘိန္ဒ-စုတိပဋိသန္ဓေ ပါးတို့၏၊ အန္တရာ-၌၊ အစိတ္တကံ-သော၊ အတ္တဘာဝံ-အသညသတ် အတ္တဘောကို၊ အနုဿရိတုံ-ငှာ၊ အသက္ကေန္တော- သည်၊ (ဟုတွာ) နယတော-နည်းအားဖြင့်၊ သလ္လက္ခေသိ-မှတ်သားပြီ၊ (ကိ-နည်း၊)

အသညသမာပတ္တိံ ။ ။ အသညသမာပတ္တိံတိ သညာဝိရာဂဘာဝနာယ ဝါယော ကသိဏေ နိဗ္ဗတ္တိတံ စတုတ္ထဈာန်သမာပတ္တိံဝဒတိ=သညာဝိရာဂဘာဝနာဖြင့် ဝါယော ကသိဏ်းကို အာရုံပြု၍ဖြစ်စေအပ်သော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို အသညသမာပတ်ဟု ဆိုသည်။

နယတော သလ္လက္ခေသိ ။ ။ “ဝဋ်၌ လည်နေသော သတွာမှန်သမျှ ခန္ဓာမရှိရာ ကာလမည်သည် မရှိနိုင်၊ အသညသတ်ဘုံ၌ကား ကမ္ဘာ ငါးရာပတ်လုံး စိတ်မရှိဘဲ ရုပ် ခန္ဓာချည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ယခု ငါမမြင်အပ်သော ကမ္ဘာ ငါးရာဘဝသည် အသညသတ်ဘဝ ဖြစ်စရာရှိသည်” ဟု ဘုရားတရားတော်မှ ရအပ်သောနည်းကို “နယတော”ဟု ဆိုသည်။ [နည်းလေးဆယ်၌ မိဂပဒဝလဉ္စနနည်းနှင့် သဘောသွားတူ၏။]

အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ အဟံ၊ အသညဘဝေ-ဌံ၊ နိဗ္ဗတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ (သလ္လက္ခေသိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သလ္လက္ခေန္တေန-သော၊ အနေန- ဤအရှင်သောဘိတသည်၊ ဒုက္ကရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို၊ ကတံ- ပါပေပြီ၊ သတဓာ-အစိတ်တစ်ရာအားဖြင့်၊ ဘိန္နဿ-ခွဲခြမ်းအပ်ပြီးသော၊ ဝါလဿ-ဆံပင်၏၊ ကောဋိယာ-အဖျားဖြင့်၊ ကောဋိ-ဆံပင်အဖျားကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ- ပစ်ခွင်းအပ်သည်နှင့်တူ၏၊ အာကာသေ-အထက်လွင်ပြင်၌၊ ပဒံ-ခြေရာကို၊ ဒဿိတံ-ပြုအပ်သည်နှင့်တူ၏၊ တဿာ နံ-ထိုအရှင်သောဘိတကို၊ ဘံဂဝါ- သည်၊ ဣမသ္မိယေဝ ဝတ္ထုသ္မိ-ကြောင့်ပင်၊ ဧကဒဂ္ဂံ၊ ပေ၊ သောဘိတောတိ- ဟူ၍၊ ဧတဒဂ္ဂေ-ဌံ၊ ထပေသိ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ၊ ယဒိဒံ (ယော အယံ) သောဘိတော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧတံ (ဧသော)-ဤသောဘိတသည်၊ မမ-၏၊ သာဝကာနံ-န်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ကို၊ အနဿရန္တာနံ-န်သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့တွင်၊ အဂ္ဂံ (အဂ္ဂေါ)-တည်း။]...ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒုက္ကရံ ကတံ။ ။ခန္ဓဝိကလဿ (နာမ်ခန္ဓာချို့တဲ့သော) ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ အနဿ ရဏံ(ကို) ထပေတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ နသက္ကာ အညေဟိ ကာတုတိ (ဘုရားမှတစ်ပါး အခြား သူတို့ မပြုနိုင်သောကြောင့်) နယတော သလ္လက္ခေန္တနာပိ ဒုက္ကရံ ကတံတိ အဓိပ္ပာယော။

ဝါလဿ၊ ပေ၊ ဒဿိတံ။ ။လေးသမားတို့ လက်တည့်စမ်းသောအခါ မြား အဖျား၌ အစိတ်တစ်ရာစိတ်အပ်သော ဆံပင်ဖျားကို ရစ်ပတ်၍ လိက္ခမ္မုတစ်ခုလောက်သာ အဖျားပေါ်နေအောင်ထား၏၊ တစ်ဖန်ထိုကဲ့သို့ ဆံပင်တစ်ခုကို ခရမ်းသီးအလယ်ခေါင်း၌ ရစ်ပတ်၍ သေးငယ်သော အဖျားပေါ် ထွက်နေအောင်ထား၏၊ လေးသမားကျော်သည် တစ်ဥဿဘလောက်ဝေးသော အရပ်ကနေ၍ ထိုမြားဖြင့် သားမြီးအဖျားချင်း ထိအောင် ပစ်နိုင်၏၊ အရှင်သောဘိတ၏ အညသတ်ဘဝ (ကမ္ဘာငါးရာ)ကို မြင်နိုင်ခြင်းလည်း သား မြီးအဖျားချင်း ထိအောင် ပစ်သည်နှင့်တူသောကြောင့် ခြေရာမထင်နိုင်သော ကောင်းကင် ဝယ် ခြေရာကို ထင်ရှားအောင် ပြသည်နှင့်တူသည်-ဟူလို။

သာရတ္ထ။ ။ပဋိဝိဒ္ဓါတိ ပဋိဝိဒ္ဓသဒိသာ၊ ယထာနာမ ကောစိ နေသိပ္ပေ ကတ ဟတ္ထော ဧကံ ကေသသင်္ခါတံ ဝါလံ သတက္ခတ္တံ၊ ဝိဒါလေတွာတတော ဧကအံသုံဂဟေ တွာန ဝါတိဂံဏဖလဿ မဇ္ဈဌာနေ ဗန္ဓိတွာ အပရံ တံအံသုံ ကဏ္ဍဿ အဂ္ဂကောဋိယံ (ယထာ တဿ အံသုဿ ဥကာမတ္တံဝါလိက္ခမတ္တံဝါ ကဏ္ဍဿ အဂ္ဂကောဋိတော အဓိကံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ) ဗန္ဓိတွာ ဥသဘမတ္တေ ဌာနေ ဌိတော ကဏ္ဍဗဒ္ဓါယ ဝါလကောဋိယာ ဝါတိဂံဏဗဒ္ဓံ ဝါလဿ ကောဋိ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ။ [ဝါလကို “သားမြီး”ဟု ပေးလေ့ရှိသော် လည်း “ကေသသင်္ခါတံ ဝါလံ”ကိုထောက်၍ “ဆံပင်”ဟု ပေးရသည်၊...“ဝါလော ကေသေဿာဒိလောမေ”-အဘိဓာန် (၁၀၈၁)။]

နိဂုံးအဖွင့်

၂၃၃။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာခေါ၊ပေ၊ ဓမ္မာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ ဣဓ-ဤဘိက္ခုဝိဘင်းပါဠိတော်၌၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌပါရာဇိကပရိဒီပနမေဝ-သရုပ်သကန်အားဖြင့် ပြအပ်သော ပါရာဇိကတို့ကို ထင်ရှားပြကြောင်း စကားသာတည်း။ ပန-ဆက်၊ သမောဓာနေတွာ-ပါရာဇိကအားလုံးကိုပေါင်း၍၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုဝိသတိ-၂၄ ပါးသော၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နိ၏၊ စတုဝိသတိ-သော၊ (ပါရာဇိကာနိ-တို့ဟူသည်၊) ကတမာနိ-တို့နည်း၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ တာဝ-ဘိက္ခုနီတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ စတ္တာရိ-လေးပါးသော ပါရာဇိကတို့လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနိ-တို့၏၊ အသာဓာရဏာနိ-ဘိက္ခုတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော၊ စတ္တာရိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသောပါရာဇိကတို့လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသ-တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်ကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ-အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ (“ဣတိ ဧကုနဝိသတိ”၌စပ်၊) တေသု-ထိုအဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ပဏ္ဏာက၊ ပေ၊ ဗျဉ္ဇနကာ-ပဏ္ဏာက်၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဥဘတောဗျည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော-သုံးယောက်တို့သည်၊ ဝတ္ထုဝိပနွာ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိကာ-အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ [အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ မဂ်မရထိုက်ကြောင်းကိုပြ၏၊] တေသံ-ထို ပဏ္ဏာက်စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက်၊ သဂ္ဂေါ-နတ်ပြည်ကို၊ အဝါရိတော-မတားမြစ်အပ်၊ မဂ္ဂေါပန-ကိုကား၊ ဝါရိတော-၏ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ထို ပဏ္ဏာက်စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မဂ္ဂပ္ပဋိလာဘာယ-မဂ်ကိုရခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗာ-မထိုက်ကုန်၊ (ကသ္မာ-နည်း)၊ ဝတ္ထုဝိပနွတ္တာ-ပျက်သော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နေသံ-ထိုပဏ္ဏာက်စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ-ကိုလည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိကကျသူနှင့် တူကုန်၏။

ပရိဒီပနမေဝ။ ။ဤဘိက္ခုဝိဘင်း ပါရာဇိက ပါဠိတော်၌ ပါရာဇိက လေးပါးကိုသာ သရုပ်ထုတ်ပြထားသောကြောင့် “စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ”ဟု နိဂုံးအုပ်ထားသည်၊ [ဣဓာတိ-ဣဓသ္မိ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ။] ပါရာဇိကကျပြီးသူသည် ရဟန်းမဖြစ်နိုင်တော့သကဲ့သို့ ရဟန်းမဖြစ်နိုင်ခြင်းတူသောကြောင့် ပါရာဇိကသဘောသက်ရောက်နေသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိသေး၏-ဟူလို၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြလို၍ “သမောဓာနေတွာ ပန” စသည်မိန့်။

ဝတ္ထုဝိပနွာ။ ။ပဗ္ဗပဇ္ဇာသမ္ပဒါယ အဝတ္ထုဘာဝတော ဝတ္ထုဝိပနွာ-ရှင်ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၏ တည်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် ဝတ္ထုဝိပနွ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသည်၊ မှန်၏-“န ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဏာကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော” စသည်ဖြင့် မဟာဝါပဗ္ဗဇ္ဇနန္ဒကဉ္စ “ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှင်ရဟန်းပြု၍

ထေယျသံဝါသကော-ကလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သံဃဘောဒကော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ ဣမေအဋ္ဌ-တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ကိရိယာယ-အမူအရာကြိယာ၏ [ရဟန်းအသွင်ကို ခိုးခြင်း၊ တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းစသော အမူအရာကြိယာ၏၊] ဝိပန္နတ္တာ-ပျက်စီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘဗ္ဗဋ္ဌာန-အဘဗ္ဗအရာသို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာဝ-ပါရာဇိကကျသူနှင့် တူသူတို့ပင်တည်း၊ တေသု-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ထေယျသံဝါသကော-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံတိဏ္ဍိ-ဤ ၃ ယောက်တို့ အတွက်၊ သဂ္ဂေါ-ကို၊ အဝါရိတော-မတားမြစ်အပ်၊ မဂ္ဂေါပန-ကိုကား၊ ဝါရိ တောဝ-သည်သာ၊ ဣတရေသံ-ဤ ၃ ယောက်မှ အခြားကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒ-မာတုဃာတကစသော ၅ ယောက်တို့၏ အတွက်၊ ဥဘယမ္ပိ-သဂ္ဂ၊ မဂ္ဂ ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ ဝါရိတံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုမာတုဃာတကစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနန္တရဘဝေ-အခြားမဲ့လာလတ္တံ့ဘဝ၌၊ နရကေ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာ-ဖြစ်လတ္တံ့သော သတ္တာတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဣမေ ဧကာဒသစ-ဤ တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကုနဝီသတိ-တစ်ယောက်ဖြင့် ယုတ်လျော့သော ၂၀သည်၊ (ဟောတိ)၊ တေ-ထို ၁၉ ယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂိဟိလိဂေ-လူ့အသွင်၌၊ ရုစိ-အလိုဆန္ဒကို၊ ဥပ္ပာဒေ တွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဂိဟိနိဝါသန နိဝတ္ထာယ-လူ့အဝတ်ကိုဝတ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝီသတိ-သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထို လူဝတ်လဲသော ဘိက္ခုနီသည်၊ အဇ္ဈာစာရဝီတိက္ကမံ-လွန်ကျူး၍ကျင့်ခြင်းဟူသော ဝီတိက္ကမကို၊ အကတွာပိ-မပြုမူ၍လည်း၊ ဝါ-မပြုဘဲလည်း၊ ဧတ္တာဝတာဝ-ဤမျှလောက် လူ့ အဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဿမဏီ-ရဟန်းမ မဟုတ်တော့သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဣမာနိ-ဤသည်တို့ကား၊ (တာဝ-လမ္ပိစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ၊) ဝီသတိ-သော၊ ပါရာဇိကာနိ။

မပေးရ”ဟု ပယ်မြစ်တော်မူထားသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် ပါရာဇိကကျထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အလားတူဖြစ်ကြသည်။ [ပါရာဇိကာဝိယာတိ ပါရာဇိကာ။]

သာရတ္ထ။ ။တေ ဘိက္ခုဘာဝါယ အဘဗ္ဗတ္တာ ပါရာဇိကာပန္နသဒိသတာယ ပါရာဇိကာတိ ဝုတ္တာ၊ ဝသတိ ဧတ္တာတိ ဝတ္ထု-ရဟန်းအဖြစ်၏ တည်ရာ (ရဟန်းဖြစ်ထိုက်သော) ဂုဏ်တည်း၊ ထိုဂုဏ်ဟူသည် မဟာဝါပဗ္ဗဇ္ဇနန္ဒကဉ္စလာသော ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်သော အပြစ်အားလုံးမှ ကင်းခြင်းတည်း၊ “ဝတ္ထု+ဝိပန္န ယေသံတိ ဝတ္ထုဝိပန္နာ= (ပဏ္ဍုက် စသည်ဖြစ်နေရကား) ပျက်စီးသော ဝတ္ထု(ဂုဏ်)ရှိသူတို့”ဟု သာရတ္ထ၌ ဗဟုဗ္ဗိဟိပြု၏၊ ဝိမတိ၌ “တေနဝတ္ထုမတ္ထေန+ဝိပန္နာ” ဟုတပျုရိသံပြု၍၊ ဝိပန္နဝတ္ထုကာတိအတ္ထော”ဟု ဥရုကတ္ထုပြသည်။

အပရာနိပိ-နိသော၊(အနုလောမ ပါရာဇိကာနိတိ ဝဒန္တိဌိစပ်။) လမ္ဗိ-
ရှည်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ မုဒုပိဋ္ဌိကော-နူးညံ့သော
ကျောက်ကုန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပရဿ-
၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂဏှာတိ-စုပ်ယူ၏၊ (သော-ထို
ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊) (ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပရဿ-၏၊ အင်္ဂဇာတေ-
ဌိ၊ အဘိနိသိဒတိ-ရှေးရှုတိုင်၏၊ (သော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံ
စတုန္န-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ စတ္တာရိ-နိသော၊ အနုလောမပါရာဇိကာနိ-
အနုလောမ ပါရာဇိကတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-နိ၏၊ ဟိ-မှန်၊
ဇတာနိ-ဤလေးပါးသော ပါရာဇိကတို့ကို၊ (ဝုစ္ဆန္တိဌိစပ်၊) ယသ္မာ၊ ရာဂဝသေ န-
ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဒိသဘာဝပဂတာနံ-တူသည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်
ကုန်သော၊ ဥဘိန္န-မိန်းမ၊ ယောကျ်ား ၂ ဦးသားတို့၏၊ ဓမ္မော-အကျင့်ကို၊
မေထုနဓမ္မောတိ-မေထုနဓမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [မိထုနာနံ-အချင်းချင်းတို့
၏+အယံ-ဥစ္စာတည်း၊ မေထုနော-ဥစ္စာ၊ မေထုနောစ+သော+ဓမ္မောစာတိ
မေထုနဓမ္မော၊] တသ္မာ၊ ဧဟေန ပရိယာဓသန-(မိန်းမ၊ ယောကျ်ား ၂ ဦးသား
တို့၏ ရာဂထကြွခြင်းဟူသော) ဤပရိယာယအားဖြင့်၊ မေထုနဓမ္မ-ကို၊
အပ္ပဋ္ဌိသေဝိတွာယေဝ-မမှီဝဲမှု၍သာလျှင်၊ ငါ-ဘဲသာလျှင်၊ ကောဝလံ-သက်သက်၊
မဂ္ဂေန-မဂ်တစ်ခုဖြင့်၊ မဂ္ဂပ္ပဝေသနပသေန-မဂ်တစ်ခုသို့ သွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ-ရောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာသာ-
မေထုနဓမ္မပါရာဇိကအား၊ အနုလောမေန္တိ-လျော်စွာဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊

ဧတာနိဟိ၊ ပေ၊ ဝုစ္ဆန္တိ။ ။ မေထုနဓမ္မ-ဟူသည်ရာဂအစွမ်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်း
တူကြသူ ၂ယောက်တို့၏ အကျင့်ဖြစ်၏။ လမ္ဗိ မုဒုပိဋ္ဌိကတို့သည် မိမိတစ်ယောက်တည်း၏
မဂ်အချင်းချင်း၌သာ သွင်းကုန်၏။ သူတစ်ပါး၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို စုပ်သူရှေးရှုထိုင်သူတို့မှာ
အစုပ်ခံရ-အထိုင်ခံရသော အခြားတစ်ယောက်၌ ရာဂဖြစ်မည်ဟု အမြဲမဆိုနိုင်ပါ။ ဤသို့
တစ်ယောက်တည်း ရာဂဖြစ်နေပါလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် မေထုနဓမ္မပါရာဇိကအား
လျော်သနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧတာနိဟိ” စသည်မိန့်။

မိန်းမ၊ ယောက်ျား ၂ ဦးသားတို့ ရာဂထကြွခြင်းအားဖြင့် မေထုန်မမှီသော်လည်း
လဗ္ဗီ မုဒုပိဋ္ဌိကတို့သည် တစ်ယောက်တည်း၏ပင် မင်္ဂအချင်းချင်းသို့ သွင်းခြင်း၊
နောက်နှစ်ယောက်ကား သူ့အင်္ဂါဇာတ်ဟူသော မင်္ဂကို မိမိ၏မုခမင်္ဂ ဝစ္စမက်၌ သွင်းခြင်း
အားဖြင့် မေထုန်အကျင့်နှင့် သဘောတူနေသောကြောင့် မေထုန်ဓမ္မပါရာဇိကအားလျော်
သော အနုလောမပါရာဇိကတို့ ဖြစ်ကြရလေသည်။ [ဇတေန ပရိယာယေနာတိ-ဥတိန္နံ
ရာဂ ပရိယုဋ္ဌာန သင်္ခါတေန ပရိယာယေန၊ ဤပုဒ်ကို အဗ္ဗုဋ္ဌိသေပိတွာ၌ စပ်၊
အနုလောမေန္တိ၌ “အနု လောမံ” ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဣပစ္စည်း
သက်ထားသော နာမ်ဇာတ်ဟု ကြံ။]

အနုလောမပါရာဇိကနီတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆန္တိ-နံ၏၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိစ-
ဤလေးပါးသော ပါရာဇိကတို့လည်းကောင်း၊ ပုရိမာနိ-ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊
ဝိသတိစ-နှစ်ဆယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သမောဓာနေတွာ-ပေါင်း၍၊
သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုဝိသတိ-သော၊ ပါရာဇိကာနိ-
ပါရာဇိကတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-သိထိုက်ကုန်၏။

န လဘတိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိ သံဝါသန္တိ-ကား၊ ဥပေါသထ၊ ပေ၊ ဘောဒံ-
ဥပုသ်ပြုခြင်း၊ ပဝါရဏာပြုခြင်း၊ ပါတိမောက်ရွတ်ပြုခြင်းဟူသော သံဃကံ
အပြားရှိသော၊ ဘိက္ခုဟိသဒ္ဓိ၊ သံဝါသံ-အတူတကွ နေထိုင်ရာဖြစ်သော
ကံကို၊ န လဘတိ၊ ယထာပုရေ တထာပတ္တာတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဖြစ်သော၊
ဂိဟိကာလေ-လူဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ အနုပသမ္ပန္နကာလေစ-သာမဏေ
ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ (န လဘတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ပတ္တာ-၌၊ ပါရာဇိကံ-
ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပန္နောပိ-ရေတာကံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ တထေဝ-
သာလျှင်၊ (န လဘတိ)၊ အသံဝါသောတိ-ကား၊ တဿ-ထိုပါရာဇိက
ကျသော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ သံဝါသော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊
တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုတ္တာမိတိ-ကား၊ စတုသု-န်သော၊ တေသု ပါရာဇိကေသု-
တို့၌၊ အာယသ္မန္တေ-တို့ကို၊ ကစ္စိတ္ထပရိသုဒ္ဓါတိ-ဟူ၍၊ ပုတ္တာမိ-၏၊ ကစ္စိတ္တာတိ-
ကား၊ ကစ္စိ-အသို့နည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပါရာဇိကတို့၌၊ (ပရိသုဒ္ဓါ-ထက်ဝန်းကျင်
စင်ကြယ်ပါကုန်၏လော၊ စတုသု-န်သော၊ ဧတေသု ပါရာဇိကေသု-တို့၌၊
ကစ္စိ-နည်း၊ ပရိသုဒ္ဓါ-လော၊ [“ကစ္စိဧတ္ထ”ကိုပင် “ဧတေသု၊ ပေ၊ ပရိသုဒ္ဓါ”
ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဣတိ အတ္ထော၊ အထဝါ-ကား၊ ကစ္စိတ္ထပရိသုဒ္ဓါတိ-ကား၊
ကစ္စိ-နည်း၊ ပရိသုဒ္ဓါ-တို့သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏လော၊ ဘဝထ-လော၊
ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထ
မေဝ-သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [လမ္ဗိ စသုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို
ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊]

သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-ဌ၊ စတုတ္ထပါရာဇိက
ဝဏ္ဏနာ-သည၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြ။

စတုတ္ထပါရာဇိက
ဘာသာဋီကာပြီးပြီ။

၂-သံဃာဒီသေသကဏ္ဍ

၁-သုက္ကဋိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

☞ ပါရာဇိကကဏ္ဍဿ-ပါရာဇိကအခန်း၏၊ ဝါ- ပါရာဇိက အခန်းကို သံဂါယနာတင်ပြီးရာ ကာလ၏၊ သမနန္တရံ- ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ကာလ၌၊ ယံ(တေရသကံ)-အကြင်သိက္ခာပုဒ် ၁၃ ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော အခန်းကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-တို့သည်) သံဂီတံ-ပေါင်းစုရွတ်ကာ သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ၊ (ပါရာဇိကကဏ္ဍဿ-၏၊ သမနန္တရံ-၌၊ သံဂီတဿ-သော၊) တဿ တေရသကဿ-၏၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံကား၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ- ရှေးမဟုတ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်သောပုဒ်တို့၏ အဖွင့် တည်း။ [“တေရသသိက္ခာပဒါနိ ပရိမာဏာနိ အဿ ကဏ္ဍဿာတိ တေရသကံ” သာရတ္ထ။]

၂၃၄။ တေန သမယေန၊ ပေ၊ စရတီတိ ဧတ္ထ-၌၊ (သမဘိနိဝိဋ္ဌံ-ကောင်းစွာ အကျုံး ဝင်သော၊ “ပါဝင်သော”ဟူလို၊) အာယသ္မာတိ- သွာ ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ပိယဝစနံ-ချစ်အပ်သူကို ခေါ်ဆိုကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ [ပိယာယိတဗ္ဗောတိ ပိယော၊ ပိယဿ+ဝစနံ ပိယဝစနံ၊] ဝါ-ချစ်ဖွယ်ကောင်းသောသဒ္ဒါတည်း၊ [ပိယာယိတဗ္ဗန္တိ ပိယံ၊ ပိယံစ+တံ+ဝစနံစာတိ ပိယဝစနံ၊] သေယျသကော တိ-ကောဟူသည်၊ တဿဘိက္ခုနော-၏၊ နာမံ-တည်း၊ အနဘိရတောတိ- ကား၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော-အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သောစိတ် ရှိသည်၊ ဝါ-ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်၊ ကာမရာဂပရိဋ္ဌာဟေန-ကာမရာဂဟူသော ပူလောင်ခြင်းသည်၊ ပရိဉ္စယုမာနော-ထက်ဝန်းကျင်လောင်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊ အနဘိရတော-မဇ္ဈေမလျော်သူတည်း၊) ပန-ဗျတ်ရိက်ကား၊ ဂိဟိဘာဝံ- လူ့ အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယမာနော- တောင့်တသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ အနဘိရတော- သည်၊) န-မဟုတ်၊ [ကာမရာဂကြောင့် အနဘိရတဖြစ်သည်၊ လူထွက်လို သောကြောင့် အနဘိရတဖြစ်သည် မဟုတ်။] သော တေန ကိသော ဟောတိ တိ-ကား၊ သော သေယျသကော-သည်၊ တေန အနဘိရတဘာဝေန- ထို မဇ္ဈေလျော်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသော-ကြုံလို့ပိန်ချိုးသည်၊ ဟောတိ-၏။

အဒ္ဒသာ ခေါ် အာယသ္မာ ဥဒါယိတိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ဥဒါယိတိ-ဟူသည်၊ တဿ ထေရဿ-၏၊ နာမံ-တည်း၊ ဟိ-ဆက်၊ အယံ-ဤ ဥဒါယိသည်၊ သေယျသကဿ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သော၊ လာဠုဒါယိ နာမ-လာဠုဒါယိ မည်သော၊ ဘန္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂေါ-တုန်လှုပ်သော သမင်နှင့်တူသော အဖို့ရှိသော၊

နိဒ္ဒါရာမတာဒိ-အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို၊
 [အာဒိဖြင့် ဘဿာရာမတာစသည်ကိုယူ၊] အနုယုတ္တာနံ- အဖန်ဖန်အားထုတ်
 ကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ အညတရော-တစ်ယောက် အပါအဝင်ဖြစ်သော၊
 လောလဘိက္ခု-လျှပ်ပေါ် လော်လီသော ရဟန်းတည်း၊ [လာဠုဒါယီ၌ “လာဠု”ကို
 “လောလ”ဟု ဖွင့်သည်၊ လာဠော-လျှပ်ပေါ်လော်လီသော+ ဥဒါယိ-
 ဥဒါယိတည်း၊ လာဠုဒါယိ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသော ဥဒါယိ၊ ဖွား ဖက်တော်
 ကာဠုဒါယီနှင့် မရောစေလို၍ “လာဠု”ဟု ဝိသေသနပြုသည်] ကစ္ဆိ နော
 တံတိ-ကား၊ ကစ္ဆိ-နည်း၊ တံ-သည်၊ (စရသိ) န-ကျင့်သလော၊ ယာဝဒတ္ထံ
 ဘုဉ္ဇာတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ အတ္ထော-
 အလိုသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ ယာဝဒတ္ထံ-မည်၏၊ [“ယာဝတာ+အတ္ထော
 ယာဝဒတ္ထံ”ဟု အဗျယိဘောသမာသံ ဝိဂြိုဟ်ပြု၊] ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ တေ-အား၊ ဝါ-၏၊ ယာဝတာ-သော၊ ဘောဇနေန-ဖြင့်၊
 အတ္ထော (အတ္ထိ)၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို၊ တံ
 ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇ-လော၊ ယတ္တကံကာလံ-ပတ်လုံး၊ ရတ္ထိံ ဝါ-၌
 လည်းကောင်း၊ ဒိဝါဝါ-၌လည်းကောင်း၊ သုပိတံ ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ-
 ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ သုပ-အိပ်လော၊ မတ္တိကာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊
 ကာယံ-ကို၊ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာ-ပွတ်၍၊ [မီးဖိုရှိသော ဇရုံးအိမ်ထဲသို့ ဝင်သည့်အခါ
 မီးပူမည်စိုး၍ ကိုယ်ကို မြေညက်စသည်ဖြင့် သုတ်လိမ်း၍၊] စုဏ္ဏာဒိဟိ-
 ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဃံသိတွာ-တိုက်၍၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ နာနံ-ရေချိုးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆသိ၊ တတ္တကံ၊
 နယ-ရေချိုးလော့၊ ဥဒ္ဓေသေနဝါ-ပါဠိသင်ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆာယ
 ဝါ-အဋ္ဌကထာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိ
 ယာဝါ-ဝတ်အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကိုပြုကျင့်ခြင်း
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနေနဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထော-အကျိုးသည်၊
 နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

ယဒါ-ပေါ် ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ ယသ္မိံ ကာလေ-၌၊ တဝ-၏၊ ကာမရာဂ
 ဝသေန-ဖြင့်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတတာ-အထက်၌တည်သော လည်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-
 ပျင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-သည်၊ ရာဂေါ စိတ္တံ
 အနုဒ္ဓိသေတိတိ-ကား၊ ကာမရာဂေါ-သည်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဓံသေတိ ပဓံသေတိ-
 ဖျက်ဆီး၏၊ (“အနုဒ္ဓိသေတိ”၌ “အနု” အနက်မရှိ-ဟူလို၊) (စိတ္တံ-ကို) ဝိက္ခိပတိ
 စေဝ-ထိုထိုအာရုံသို့ ပစ်လည်းပစ်လွှင့်၏၊ မိလာပေတိစ-ညှိုးလည်း ညှိုးနွမ်း
 စေ၏၊ တဒါ-ပေါ် မောစေဟိတိ-ကား၊ တသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊

ဝါယမိတွာ- လုံ့လပြု၍၊ အံသုစိမောစနံ-သုက်ကိုလွှတ်စေခြင်းကို၊ ကရောဟိ၊
ဟိ-အကျိုး ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြုလသော်၊ တေ-၏၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ-စိတ်၏
တစ်ခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းသည်၊
ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဗာလော-လူမိုက်တစ်ယောက်သည်၊ ဗာလံ-
လူမိုက်တစ်ယောက်ကို၊ (အနုသာသတိ)ယထာ-နည်းပေးလမ်းပြသကဲ့သို့ လည်း
ကောင်း၊ မဂေါ-သားကောင်းတစ်ယောက်သည်၊ မဝံ-သားကောင်းတစ်ယောက်
ကို၊ (အနုသာသတိ) ယထာ-လည်းကောင်း၊ (တထာ) တံ-ထိုသေယျသက
ကို၊ ဥပဇ္ဈယော-သည်၊ အနုသာသိ-နည်းပေးလမ်းပြပြီ။

၂၃၅။ တေသံ၊ ပေ၊ ဩက္ကမန္တာနန္တိ-ကား၊ သတိသမ္ပဇေသံ-သတိသမ္ပဇေကို၊
ပဟာယ-၍၊ နိဒ္ဒံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩတရန္တာနံ-သက်ရောက်ကုန်လသော်၊
တတ္ထ-ထို တေသံ မုဋ္ဌဿတိနံ အစရှိသော ဝါကျ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော-ဧဝံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော)၊ နိဒ္ဒံ-သို့၊ ဩက္ကမန္တာနံ-သက်ရောက်သူတို့၏၊ အဗျာကတော-အဗျာ
ကတဖြစ်သော၊ ဘဝဂံဝါရော-ဘဝင်အလှည့်အကြိမ်သည်၊ ကိဉ္စာပိ ပဝတ္တတိ-
အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ သတိသမ္ပဇေဝါရော-သတိသမ္ပဇေ၏ အလှည့်
အကြိမ်သည်၊ ကိဉ္စာပိ ဂဋ္ဌတိ-အကယ်၍ကား လျှောကျပါပေ၏၊ တထာပိ-
ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သယနကာလေ-အိပ်ခါနီးအခါ၌၊ မနသိကာရော-
သတိသမ္ပဇေကို စိတ်၌ထားမှုကို၊ ဝါ-တရားနှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊
[မနသိကာရပြုပုံကိုပြလို၍ “ဒိဝါ သုပန္နေန” စသည်မိန့်၊] ဒိဝါ-၌၊ သုပန္နေန-
အိပ်သောရဟန်းသည်၊ ယာဝ-လောက်၊ နာတဿ-ရေးချိုးပြီးသော၊ ဘိက္ခု
နော-၏၊ ကေသာ-စိုသောဆံတို့သည်၊ န သုက္ခန္တိ-မမြောက်ကုန်သေး၊ တာဝ-
ထိုမမြောက်ကုန်သေးမီ၊ သုပိတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-ထအံ့၊ ဣတိ၊
သဉ္ဇဿာဟေန-အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သုပိတဗ္ဗံ-အိပ်ရာ၏၊ [နေ
လယ်၌ အိပ်သောရဟန်းသည် အိပ်ရေးဝအောင် မအိပ်ရ၊ ရေးချိုးထားသော
ကြောင့် စိုနေသောဆံပင်များ မမြောက်မီအတွင်း၌ ထအံ့ဟု နှလုံးသွင်း၍
အိပ်ရမည်။] ရတ္တိံသုပန္နေန၊ ဧတ္တကံနာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော၊
ရတ္တိံဘာဂံ-ညဉ့်အဖို့ပတ်လုံး၊ သုပိတွာ၊ စန္နေနဝါ-လသည်သော်လည်းကောင်း၊
တာရကာယဝါ-ကြယ်တာရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံနာမ ဌာနံ-သို့၊
ပတ္တကာလေ-ရောက်အပ်ရာအခါ၌၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ သဉ္ဇဿာဟေန
သုပိတဗ္ဗံ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒိသု-န်သော၊ ဒသသု-
န်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနေသု-တို့တွင်၊ ဧကံ-သော၊ (ကမ္မဋ္ဌာနံဝါ-ကိုသော်လည်း
ကောင်း၊) အညံ-အနုဿတိ ၁၀ ပါးမှတစ်ပါးသော၊ စိတ္တရူပိယံ-စိတ်သည်
နှစ်သက်အပ်သော၊ ဝါ-စိတ်ကြိုက်ဖြစ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊

ဂဟေတွာဝ-ယူ၍သာလျှင်၊ ဝါ-နှလုံးသွင်း၍သာလျှင်၊ နိဒ္ဒါ-သို့၊ ဩက္ကမိတဗ္ဗာ-
သက်ရောက်ထိုက်၏။ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဥဿာဟ
ဖြင့်အိပ်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်း၍အိပ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တော-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်
ကို၊ သတော-သတိရှိသည်၊ သမ္မဇာနော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သတိစ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ သမ္မဇေညဉ္စ-သမ္မဇေညကိုလည်းကောင်း၊ အဝိဇဟိတွာဝ-မစွန့်မူ၍သာ
လျှင်၊ နိဒ္ဒါ-သို့၊ ဩက္ကမတိတိ-သက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊
ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [တချို့စာအုပ်များ၌ဣတိ မပါ၊] ပန-ဆက်၊
တေဘိက္ခု- ထိုပါဠိတော်လာ ရဟန်းတို့သည်၊ ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့ သဥဿာဟဖြင့်
အိပ်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်း၍အိပ်ခြင်းကို၊ န အကံသု-န်၊ တေန-ကြောင့်၊
တေသံ၊ ပေ၊ ဩက္ကမန္တာနံတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

အတ္ထိစေတ္ထ စေတနာ လဗ္ဘတိတိ-ကား၊ ဧတ္ထ သုပိနန္တေ -ဤအိပ်မက်၌၊
အဿာဒစေတနာ-သာယာကြောင်းစေတနာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဥပလဗ္ဘတိ-
ညာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်၏၊ [အတ္ထိစေတ္ထ စေတနာ၌ ဧတ္ထကို“သုပိနန္တေ”ဟု
ဖွင့်၍ စေတနာကို“အဿာဒစေတနာ”ဟုဖွင့်သည်၊ ထိုစေတနာကို ညာဏ်ဖြင့်
အာရုံပြု၍ကြည့်လျှင် သိနိုင်ရနိုင်သည်-ဟူလို၊] အတ္ထေသာ၊ ပေ၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ
တိ-ကား၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ဧသာ အဿာဒစေတနာ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သာစ
ခေါ-ထိုစေတနာသည်လည်း၊ အဝိသယေ-စောင့်စည်းခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော
အရာ၌၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ-အာပတ်၏
အကြောင်း အင်္ဂါဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သည် အဖြစ်သို့မရောက်၊ ဝါ-မပြောပလောက်၊
အာပတ္တိယာ-၏၊ အင်္ဂံ-အကြောင်းအင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ။

ဣတိ-လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သုပိနန္တေ-၌၊ စေတနာယ-အဿာဒစေတနာ
၏၊ အဗ္ဗောဟာရိကဘာဝံ-အဗ္ဗောဟာရိက၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ဧဝံ
ပန၊ ပေ၊ သံဃာဒိဿသာတိ-ဟူ၍၊ သာနုပညတ္တိကံ-အနုပညတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊

အဗ္ဗောဟာရိကာ။ ။ “သီလဝိပတ္တိဝေါဟာရံ နာရဟတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ အကု
သလဘာဝေ ပနဿာ အဗ္ဗောဟာရတာ နတ္ထိ”-(ဝိမတိ)၊ သီလဝိပတ္တိဟုခေါ်ဝေါ်
ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်သောကြောင့် “အဗ္ဗောဟာရိကာ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုစေတနာ၏
အကုသိုလ်အဖြစ်၌ကား အဗ္ဗောဟာရ၏အဖြစ် မရှိ၊ အကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်သည်-
ဟူလို၊ [ဝေါဟာရံ (သီလဝိပတ္တိဟူသော ဝေါဟာရကို) ဂစ္ဆတိတိ ဝေါဟာရိကာ၊
န ဝေါဟာရိကာ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ “အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ န ဟောတိ” ဟူသော အဋ္ဌ
ကထာစကားသည် အဗ္ဗောဟာရိကာ၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊] “သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်၏
အင်္ဂါ ၃ ပါးတွင် သုပိနန္တေအဿာဒ စေတနာသည် အာပတ်၏အင်္ဂါမဖြစ်နိုင်” ဟူလို။

[အညတြသုပိနန္တာ-ဟူသောအနုပညတ်နှင့်တကွသော၊] သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညပေသိ-ပြီ။

၂၃၇။ တတ္ထ-ထို ဝေဇ္ဇပန အစရှိသောစကားရပ်၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဿာ-ထိုသုက္ကဝိသဋ္ဌိ၏၊ သံဝိဇ္ဇတိ-ထင်ရှားဖြစ်သော၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ထင်ရှားဖြစ်သော စေတနာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သာ-ထို သုက္ကဝိသဋ္ဌိသည်၊) သဗ္ဗေတနာ-သဗ္ဗေတနာမည်၏၊ သဗ္ဗေတနာဝ-ထင်ရှားဖြစ်သော စေတနာရှိသော သုက္က ဝိသဋ္ဌိသည်ပင်၊ သဗ္ဗေတနိကာ-သဗ္ဗေတနိကာ-မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဿာ-ထိုသုက္ကဝိသဋ္ဌိ ၏၊ သဗ္ဗေတနာ-စေတနာသည်၊ ဝါ-ထင်ရှားသောစေတနာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေတနိကာ-မည်၏၊ [သဗ္ဗေတနိကာပုဒ်၌ ဤသို့ ဝစနတ္ထ ပြုရသည်ရှိသော် အဘယ်အကျိုးငှာ ပဒဘာဇနီ၌ ဇာနန္တောစသည် ဖြင့် ဟောတော်မူရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ ပန” စသည်မိန့်၊ ပဒဘာဇနီ၌ သဒ္ဓါကို အလေးမပြုဘဲ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တောစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ သဗ္ဗေတနိကာ-ထင်ရှားသော စေတနာ ရှိသော၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-သုက်လွတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊

သဗ္ဗေတနိကာ။ ။ “သံသည် သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ဟော”ဟု သိစေလို၍ “သံဝိဇ္ဇတိ” ဟုဖွင့်သည်။ သံ ဥပသာရပုဒ်က ထင်ရှားရှိခြင်းအနက်ကို ဟောပြီးဖြစ်၍ ဣကပစ္စည်း အတွက် အနက်သီးခြားမရှိ၊ သုတ္ထ-ဟု ပြလို၍ “သဗ္ဗေတနာဝ သဗ္ဗေတနိကာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သဗ္ဗေတနိကာတိ ဧတ္ထ သံသဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထတာယ သတ္ထကောတိ ဒဿေန္တော အာဟ-သံဝိဇ္ဇတိ+စေတနာအဿာတိ၊ ပေ၊ ဣမသ္မိံ ဝိကပ္ပေ ဣကသဒ္ဓဿ ဝိသု အတ္ထော နတ္တိတိအာဟ-သဗ္ဗေတနာဝ သဗ္ဗေတနိကာတိ” သာရတ္ထ။ [သံဝိဇ္ဇတိဟု တိဝိဘတုန္တ အာချာတ်ပုဒ် ရှိသည်ကား မကောင်း၊ သံ ဥပသာရပုဒ်သည် အာချာတ် ပုဒ်၏အနက်ကို မဟောနိုင်၊ ဂုဏဝတိ-ဂစ္ဆန္တိ တို့ကဲ့သို့ “သံဝိဇ္ဇတိ”ဟု နာမ်ပုဒ်သာ ရှိသင့်သည်၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့် အနက်ပေးရာ၌ ထုံးစံအတိုင်း “အတ္ထိ” ဟု ထည့်ပေးရသည်။]

ဒုတိယနည်း။ ။ “သံသဒ္ဓါသည်အနက်မရှိ၊ ဣကပစ္စည်းသည်သာ အနက်ရှိ၏”ဟု ပြသည်။ [သံ သဒ္ဓဿ အတ္ထံ အနပေက္ခိတွာ ဣကသဒ္ဓေါဝ အဿတ္ထိအတ္ထံ ပကာသေ တိတိ ဒဿေန္တော သဗ္ဗေတနာဝါ၊ ပေ၊ သဗ္ဗေတနိကာတိ ဒုတိယဝိကပ္ပမာဟ] ကင်္ခါ ဋီကာသစ်၌ကား “သံဝိဇ္ဇမာနာ + စေတနာ သဗ္ဗေတမာ” ဟု ဒုတိယဝိကပ်၌လည်း သံအတွက် အနက်ရှိပင်ကြသည်၊ ဤ၌ “စေတနာ”ဟူသည် သုက်ကို လွှတ်စေဖို့ရန် (မလွှတ်မိရှေ့အဖို့၌) စေ့ဆော်သော စေတနာတည်း။ [စေတနာတိ-ဝိတိက္ကမဝသပ္ပဝတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂစေတနာ။]

ဇာနန္ဒော-(ငါသည် လုံ့လပြုနေ၏ဟု)သိသည်။ သဗ္ဗာနန္ဒော-လုံ့လပြုခြင်းကို သိပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ (ငါသည် သုက်ကိုလွှတ်စေ၏ဟု)သိသည်။ ဟောတိ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သာစသုက္ကဝိသဋ္ဌိ-သည်လည်း၊ စေတု-မောစနဿာဒ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍၊ အဘိဝိတရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ၊ ဗျဉ္စနေ-သဒ္ဓါ၌၊ အာဒရံ-လေးစားခြင်းကို၊ အကတွာ-၍၊ အတ္ထမေဝ- အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သာလျှင်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဇာနန္ဒော၊ ပေ၊ ဝိတိက္ကမောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထိုသဗ္ဗေတနိကာပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“သံဝိဇ္ဇတီ စေတနာ အဿ”ဟု သဒ္ဓါနည်းအတိုင်း ဟောတော်မူခြင်းကို “ဗျဉ္စနေ အာဒရံ အကတွာ”ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ-ထို ဇာနန္ဒော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဇာနန္ဒောတိ-ကား၊ ဥပက္ကမာမိ-ငါသည်လုံ့လပြုနေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနန္ဒော-သိသည်၊ သဗ္ဗာနန္ဒောတိ-ကား၊ သုက္ကံ-သုက်ကို၊ မောစေမိ-လွှတ်စေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗာနန္ဒော-လုံ့လပြုခြင်း ကို သိပုံအခြင်းအရာနှင့် တကွသိသည်၊ တေနေဝ ဥပက္ကမဇာနနာကာရေန-ထိုလုံ့လပြုခြင်းကို သိပုံအခြင်းအရာနှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဇာနန္ဒော-သည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စေတုတိ-ကား၊ မောစနဿာဒစေတနာ ဝသေန-လွှတ်စေခြင်း၌ သာယာတတ်သော စေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စေတေတွာ-စေ့ဆော်၍၊ ပကပ္ပေတွာ-အပြားအားဖြင့်ပြု၍၊ (လုံ့လပြု၍) အဘိဝိတရိတွာတိ-ကား၊ ဥပက္ကမဝသေန-ဖြင့်၊ မဒ္ဓန္တော-နှိမ်နင်းလျက်၊ နိရာသကံစိတ္တံ-ရွံ့ရှားခြင်း မရှိသော စိတ်ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ [ရဟန်းသိက္ခာကို စောင့်သူမှာ ထို လုံ့လပြုမှု၌ ရွံ့၏၊ ထိုသို့ မရွံ့သည်ကို “နိရာသကံ”ဟု ဆိုသည်။] ဝိတိက္ကမောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္ထဿ-ဖြစ်သောရဟန်း၏၊ ယော ဝိတိက္ကမော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ သဗ္ဗေတနိကာသဒ္ဓဿ-သဗ္ဗေတနိကာ သဒ္ဓါ၏၊ သိခါပတ္တော-အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်နက်ကို သိခါပတ္တဟု ခေါ်သည်၊ “သိခါပတ္တော အတ္ထောတိ အဓိပ္ပေတတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” (ဝိမတိ)၊ ဆိုလိုရင်းမှာ “သဗ္ဗေတနိကာ-လွှတ်စေ လိုသော စေတနာနှင့်တကွ လွန်ကျူးခြင်းရှိသော သုက်လွှတ်ခြင်း” ဟုလို။]

☞ ဣဒါနိ-သဗ္ဗေတနိကာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌ သုက္က ဝိသဋ္ဌိတိ ဧတ္ထ-ပါ၌၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗောဋ္ဌစပ်) ယဿ သုက္ကဿ-ကို၊ ဝိသဋ္ဌိ-လွှတ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုသုက်ကို၊ တာဝ-ဝိသဋ္ဌိမှ ရှေးဦးစွာ၊ သင်္ချတော-အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ဒသကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပဏ္ဏဘောဒတောစ-အဆင်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [နီလံစသည်ကို

900

ရည်ရွယ်သည်။] ဒသေတုံ-ငှာ၊ သုက္ကန္တိ ဒသသုက္ကာနီတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ သုက္ကာနံ-တို့၏၊ အာသယဘေဒတော-အာသယ၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ လေတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓာတု နာနတ္ထတောစ-ဓာတ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ [ပထဝီစသော ဓာတ် ၄ ပါး၊ သို့မဟုတ် စက္ခုစသော ဓာတ် ၁၈ပါး၊ သို့မဟုတ် အရည်ဓာတ်၊ သွေးဓာတ်စသော ဓာတ်များကို “ဓာတု”ဟု ခေါ်သည်။] နီလာဒိဝဏ္ဏဘေဒေါ- အညိုအစရှိသော အဆင်းတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ ဝေဒိ တဗ္ဗော-၏၊ ဝိသဠိတိ-ကား၊ ဝိသဂ္ဂေါ-စွန့်လွှတ်ခြင်းတည်း၊ [ဝိပုဗ္ဗ သဇ္ဇဓာတ် ဖြစ်၍ ဌ-ဂ္ဂတို့၌သာ ဒွေဘော်ရှိရသည်၊ သဠိကား ဒွေဘော်မလို၊] ပန-ဆက်၊ အတ္ထတော-လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ဧတံ-ဤသုက်လွှတ်ခြင်းသည်၊ ဌာနာ-တည်ရာမှ၊ စာဝနံ-ရွေ့စေခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဝိသဠိတိ ဌာနတော စာဝနာ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဌာနတောစာဝနာ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝတ္ထိသီသံ-ဆီးအိမ်၏ ထိပ်ဘက်လည်းကောင်း၊ ကဋိ-ခါးလည်းကောင်း၊ ကာယော-တစ်ကိုယ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဓာ-အားဖြင့်၊ သုက္ကဿ-၏၊ ဌာနံ-ကို၊ ပကပ္ပေန္တိ-ကြံဆကြကုန်၏။

ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ အာစရိယော-သည်၊ ဝတ္ထိသိသံ-
သည်၊ သုက္ကဿ-၏၊ ဌာနံ-တည်ရာတည်း၊ ဣတိ-တို့၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧကော-
သော၊ (အာစရိယော)၊ ကဋီ-သည်၊ (သုက္ကဿဌာနံ) ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊
ဧကော (အာစရိယော)၊ သကလော - အလုံးစုံသော၊ ကာယော - သည်၊

အာသယဘောဒတော။ ။[အာသယ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို တတိယပါရာဇိက အသုဘ အခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] အာသယဘောဒတောတိ ပိတ္တာဒိ အာသယဘောဒတော၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေက ဗုဒ္ဓါနံပိ ဟိ ရညောပိ စက္ကဝတ္တိဿ ပိတ္တသေမှဗုဗ္ဗလောဟိတာသယေသု စတူသု အည တရော အာသယော ဟောတိယေဝ၊ မန္တပုညာနံ ပန စက္ကာရောပိ အာသယာ ဟောန္တိ၊ [ပုညာနံနေရာဝယ် “ပညာနံ”ဟုလည်း ရှိ၏၊] ထို အာသယတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့် သုက်အဆင်းလည်း နီလ စသော အားဖြင့် ကွဲပြားရသည်။

ဝတ္ထိသီသံ။ ။ ခြံသွဇော နာဘိယာ ဝတ္ထိ-ဟူသော အဘိဓာန် (၃၈၆) နှင့် အညီ ချက်၏အောက်၌တည်သော ဆီးအိမ်ကို “ဝတ္ထိ”ဟု ခေါ်၏။ ဝသဓာတ်၊ တိပစ္စည်း၊ “ဝသတိ အာဝုဏောတိ မုတ္တံတိ ဝတ္ထိ” ဟု ထောမနိဓိ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ “ကျင်ငယ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဆီးအိမ်”ဟုလို။ [ဝတ္ထိသီသန္တိ - ဝတ္ထိပုဋကဿ - အထုပ် သဖွယ်ဖြစ်သော ဆီးအိမ်၏၊ အဗ္ဘန္တရေ - အတွင်း၌၊ မတ္တကပဿံ - အထက်ဖြစ်သော ဘေးအရပ်၊ - သာရတ္ထ။]

(သုက္ကဿ ဌာနံ) ဣတိ (အာဟ)၊ တေသု-ထို ဆရာတို့တွင်၊ တတိယဿ၊ တတိယဆရာ၏၊ ဝါ-သည်၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားသည်၊ သုဘာသိတံ-ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကေသလောမ နဒန္တာနံ-ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွားတို့၏၊ မံသဝိနိမုတ္တဌာနံ-အသားမှလွတ်နေသော အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရပဿာဝ ခေဋ္ဌ သိဃိနိကာ-ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံထွေး၊ နှပ် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထဒ္ဓသုက္ခမ္မာနိစ-ကြမ်းသောအရေ၊ ခြောက်သောအရေ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ကြည့်၍၊ အဝသေသော- သော၊ ဆဝိမံသလော ဟိတာနုဂတော-အရေအသားအသွေးသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော၊ သဗ္ဗောပိ-သော၊ ကာယော-ကိုယ်သည်၊ ကာယပဿာဒဘာဝဇီဝိတိန္ဒြိယာဗဒ္ဓပိတ္တာနံ-ကာယပဿာဒရုပ်၊ ဘာဝရုပ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ အဗဒ္ဓ သည်းခြေတို့၏လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝဿစ-သုက်၏လည်းကောင်း၊ ဌာနမေဝ (ဟောတိ)၊ [“ဤစကားကို ထောက်၍ ဘောပဿာဒ၊ ဇီဝိတ၊ သုက္က သွေးသည်းခြေ၊ အစိုကာယ၊ ရှိသမျှ၊ မုချအနံ့နေ” ဟု ဆိုကြသည်၊] တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေန-ရာဂထကြွခြင်းသည်၊ အဘိဘူတာနံ-လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-မှန်ယိုကုန်သော၊ ဟတ္ထိနံ-တို့၏၊ ဥဘောဟိ-န်သော၊ ကဏ္ဍစူဠိကာဟိ-နားပန်စွန်းတို့မှ၊ သမ္ဘဝေါ-သုက်သည်၊ နိက္ခမတိ-ထွက်တတ်၏၊ မဟာသေနရာဇာစ-မဟာသေနမင်းသည်လည်း၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော-ရာဂသည် ထိုးကျင် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမ္ဘဝဝေဂံ-သုက်၏ အဟုန်ကို၊ အဓိဝါသေတုံ-အောင့်အီးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတွာ) သတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဗာဟုသီသံ-လက်မောင်းထိပ်ကို၊ ဖာလေတွာ-ဖောက်၍၊ ဝဏမုခေန-အနာဝဖြင့်၊ နိက္ခန္တံ-ထွက်လာသော၊ သမ္ဘဝံ-ကို၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (“တတိယဿ ဘာသိတံ သုဘာသိတံ” ဟု ပြန်လှည့်၍ပေး၊ “တစ်ကိုယ်လုံး၌ သုက်တည်၏” ဟု ပြောသော တတိယဆရာ၏စကားသာ မှန်သည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၃ ဝါဒတို့တွင်၊ ပဌမဿ-ပဌမ ဖြစ်သော၊ အာစရိယဿ-၏၊ ဝါဒေ-အယူ၌၊ မောစနဿာဒေန-လွတ်စေခြင်း၌ သာယာကြောင်းစေတနာဖြင့်၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်၌၊ ဥပက္ကမတော-လုံ့လပြုသောရဟန်း၏၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သုက်ကို၊ ဧကာ-သော၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာ-ယင်ငယ်သည်၊ ဝိဝေယျ-သောက်လောက်ရာ၏၊ တတ္ထကေ-ရှိသော၊ အသုစိမ္ပိ-သုက်သည်၊ ဝတ္ထိသီသတော-ဆီးအိမ်ထိပ်ဘက်မှ၊ မုစ္ဆိတွာ-လွတ်၍၊ ဒကသောတံ-ကျင်ငယ်လမ်းကြောင်းသို့၊ (အင်္ဂါဇာတ်သို့)၊ ဩတိဏ္ဏမတ္ထေ-

သက်ရောက်ကာမျှဖြစ်လသော်၊ ဗဟိ-သို့၊ နိက္ခန္ဓေဝါ-ထွက်သော်လည်းကောင်း၊ အနိက္ခန္ဓေဝါ-လည်းကောင်း၊ သံဃာဒီဓေသော-သံဃာဒီဓေသံ အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယဿ-သော၊ (အာစရိယဿ-၏)၊ ဝါဒေ-၌၊ တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ [မောစနဿာဒေန-စသည်ကို ညွှန်းသည်၊] ကဋိတော-ခါးမှ၊ မုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဒကသောတံ-ကို၊ ဩတိဏ္ဏမတ္ထေ-သော်၊ (ဗဟိ-သို့၊ နိက္ခန္ဓေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အနိက္ခန္ဓေဝါ-လည်းကောင်း၊ သံဃာဒီဓေသော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊) တတိယဿ-သော၊ (အာစရိယဿ)၊ ဝါဒေ-၌၊ တထေဝ-လျှင်၊ သကလကာယံ-တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ (သံ) ခေါဘေတွာ-ချောက်ချားစေ၍၊ တတော-ထိုတစ်ကိုယ်လုံးမှ၊ မုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဒကသောတံ-သို့၊ ဩတိဏ္ဏမတ္ထေ-သော်၊ ဗဟိ-သို့၊ နိက္ခန္ဓေဝါ-လည်း ကောင်း၊ အနိက္ခန္ဓေဝါ-လည်းကောင်း၊ သံဃာဒီဓေသော (ဟောတိ)။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၃ ဝါဒတို့၌၊ ဒကသောတောရောဟဏံ-ကျင်ငယ်လမ်းကြောင်းသို့သက်ရောက်ခြင်းကို၊ အဓိဝါသေတွာ-ချုပ်တီး၍၊ အန္တရာ-၌၊ နိဝါရေတုံ-ငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတာယ-ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း-ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဌာနာ-တည်ရာမှ၊ စုတံ-ရွေ့လျော့ပြီးသော သုက်သည်၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ ဒကသောတံ-သို့၊ ဩတရတိ-သက်ရောက်ရတော့၏၊ တသ္မာ၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ သုက်ကိုလွှတ်စေရာ၌၊ ဌာနာ-မှ၊ စာဝနမတ္ထေ နေဝ-ရွေ့လျော့စေခြင်းမျှသာလျှင်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သာစ-ထိုအာပတ်ကိုလည်း၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်၌၊ ဥပက္ကမန္တေ သေဝ-လုံ့လပြုသော ရဟန်း၏ အတွက်သာ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဟတ္ထပရိကမ္မ၊ ပေ၊ ကရဏေန-လက်ကို အဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်မှုကိုပြုခြင်း၊ ခြေကိုအဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်မှုကိုပြုခြင်း၊ ကိုယ်ကိုအဖန်ဖန် ပွတ်တိုက်မှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ အသုစိ-သည်၊ သစေပိ မုစ္ဆတိ-အကယ် မူလည်း လွှတ်စေဦးတော့ (ဧဝံသတိပိ) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ သဗ္ဗာစရိယသာဓာရဏဝိနိစ္ဆယော-အလုံးစုံ ဆရာသုံးဦးတို့နှင့်

ဒကသောတံ။ ။မုတ္တမဂ္ဂံ - ကျင်ငယ်လမ်းကြောင်း၊ အင်္ဂဇာတပွဒေသံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ “သဝတိ ဧတေနာတိ သောတော၊ ဒကဿ + သောတော ဒကသောတော” ဟု ပြု၊ သမ္ဘဝ(သုက်)သည် မူလတည်ရာ၌ တည်စဉ် ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ဟူသော အကြောင်း လေး ပါးကြောင့်ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌိက ရုပ်ကလာပ်တည်း၊ တည်ရာမှ ရွေ့လာသောအခါ ဥတုရုပ်ကလာပ် အဖြစ်သို့ ပြောင်းသွား၏။ [ဒကသောတာ ရောဟဏတော ပဌာယ၊ ပေ၊ သမ္ဘဝေ ဥတုသမုဋ္ဌာနမေဝ ရူပံ အဝသိဿဘိ၊ - သာရတ္ထ၌ အကျယ်ဆိုလေသေး၏။]

ဆက်ဆံသော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ အညတြ သုပိနန္တောတိ-ကား၊ သုပိနော
 ဒေဝ-သည်ပင်၊ သုပိနန္တော-သုပိနန္တ မည်၏၊ [အန္တအနက်မရှိ၊ တတ္ထာဝရတ္ထိ
 ကမ္မဓာရည်း၊] တံ-ထိုအိပ်မက်၌သက်လွတ်ခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အပနေတွာ-
 ဖယ်ရှား၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ တံ သုပိနံ-ကို၊
 ပဿန္တော-မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓာတုက္ခောဘတော ဝါ-ဓာတ်ချောက်
 ချားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ-ခံစားအပ်ဖူးသော
 အာရုံကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဒေဝတောပသံဟာရတော ဝါ-နတ် တို့၏
 ဆောင်ပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ဝါ-ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အရိပ်နိမိတ်ကြောင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ (ဣမေဟိ) စတူဟိ ကာရဏေဟိ-ဤ လေး မျိုးသော
 အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဿတိ-မြင်မက်၏။

တတ္ထ-ထိုလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့တွင်၊ ပိတ္တာဒိနံ-သည်းခြေအစရှိ
 သည် တို့၏၊ ခေါဘကရဏပစ္စယယောဂေန-ချောက်ချားမှုကို ပြုတတ်သော
 အကြောင်းတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ [“ခေါဘကရဏပစ္စယ”ဟူ
 သည် မကောင်းသော စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့တည်း၊ ဝိမတိ၌ “ဝိသဘာဂ
 ဘေသဇ္ဇ(သဘောမတူသောဆေး-ကာမရာဂထကြွစေတတ်သောဆေး)
 သေနာသနအာဟာရာဒိပစ္စယော”ဟုဖွင့်၏၊ ထိုဆေးစသည်လည်း အာဟာရ-
 ဥတု-စိတ်၏အာရုံတို့ပင်တည်း၊] ခုဘိတဓာတုကော-ချောက်ချားသော ဓာတ်ရှိ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓာတုက္ခောဘတော-ကြောင့်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿတိ၊ စ-
 ဆက်၊ ပဿန္တော-မြင်မက်လေသော်၊ နာနာဝိဓံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊
 သုပိနံ ပဿတိ၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ ပတန္တောဝိသ-ကျသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တောဝိသ-သွားရသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါဠုမိဂဟတ္ထိ
 စောရာဒိဟိ-ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲ၊ ဆင်၊ သူပုန်၊ ဓားပြအစ
 ရှိသူတို့သည်၊ အနုဗန္တော ဝိသ-လိုက်အပ်သူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊
 အနုဘူတပုဗ္ဗတော-ကြောင့်၊ ပဿန္တော-သော်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အနုဘူတပုဗ္ဗ-
 ခံစားအပ်ဖူးသော၊ အာရမဏံ-ကို၊ ပဿတိ-၏။

ဒေဝတောပသံဟာရတော-ကြောင့်၊ ပဿန္တဿ-မြင်မက်သူ၏၊ ဒေဝတာ-
 တို့သည်၊ အတ္ထကာမတာယ ဝါ-အကျိုးကို လိုလားကုန်သည် အဖြစ်ကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္ထကာမတာယ ဝါ-အကျိုးမဲ့ကို လိုလားကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တာယ ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊
 အနတ္တာယ ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ [အတ္ထကာမတာယနှင့် အတ္တာယ၊

အနတ္တကာမတာယနှင့် အနတ္တာယအစဉ်အတိုင်းတွဲ၍ နာနာဝိဇာနိ-နိသော၊ အာရမဏာနိ-တို့ကို၊ ဥပသံဟရန္တိ-ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏။ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တာသံ ဒေဝတာနံ-တို့၏အာနုဘာဝေန-ကြောင့်၊ တာနိအာရမဏာနိ-တို့ကို၊ ပဿတိ-၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော-ကြောင့်၊ ပဿန္တော-သည်၊ ပုညာပုညဝသေန-ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ-ဖြစ်ခြင်းငှာ လိုလားသော၊ အတ္တဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံ-သော၊ သုပိနံ ပဿတိ၊ [“ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ” ဌကောင်းမှု မကောင်းမှုတရားမှာ လိုလားသော သဘောဆန္ဒ မရှိသောကြောင့် တဒ္ဓမ္မပစ္စာကြံ၊ တစ်နည်း-“ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗဿ” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊ “ဖြစ်ထိုက်သော” ဟု ပေး၊] (ကိံဝိယ-နည်း၊) ဗောဓိသတ္တမာတာ-ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော် မာယာဒေဝီမိဖုရားသည်၊ ပုတ္တပဋိလဘာနိမိတ္တံ-သားတော်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အိပ်မက်ကို၊ [ဆင်ဖြူတော်ကလေးဝမ်းတိုက်သို့ဝင်၏-ဟူသော အိပ်မက်ကို၊] ပဿတိဝိယ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဗောဓိသတ္တော-သည်၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ မဟာသုပိနေ-တို့ကို၊ ပဿတိဝိယ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊

ပဉ္စမဟာသုပိန။ ။မဟန္တေဟိ ပုရိသေဟိ ပဿိတဗ္ဗတော(မြင့်မြတ်သောယောက်ျားတို့သည် မြင်မက်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း) မဟန္တာနံစ အတ္တာနံ နိမိတ္တဘာဝတော (ကြီးကျယ်သော အကျိုးတို့၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း) မဟာသုပိနော -ဋီကာ၊ [မဟန္တေဟိ+ပဿိတဗ္ဗာ+သုပိနာ မဟာသုပိနာ၊ မဟန္တာနံဝါ + နိမိတ္တဘူတာ + သုပိနာ မဟာသုပိနာ၊] ဤအိပ်မက်မျိုးကို ဘုရားအလောင်းသာ မက်သတတ်၊ ငါတို့ ဘုရားအလောင်းတော်သည် [နက်ဖြန်ဘုရားဖြစ်တော့မည်”ဟု ဆိုထိုက်ရာ ကဆုန်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ည၌၏ အရုဏ်တက်ခါနီးအခါ၌ အိပ်မက်ကြီး ငါးမျိုးကို မက်တော်မူသည်။

၁။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ကမ္ဘာမြေကြီးဟူသော အိပ်ရာဝယ် ဟိမဝန္တာတောင်ကို ဦးခေါင်းအုံးတော်မူ၍ အရှေ့ သမုဒ္ဒရာ၌ လက်ဝဲလက်တော်ကို လည်းကောင်း၊ အနောက်သမုဒ္ဒရာ၌ လက်ယာလက်တော်ကိုလည်းကောင်း တင်တော်မူပြီးလျှင် တောင်သမုဒြာတွင် ခြေတော် နှစ်ဖက်ကို တင်လျက် စက်တော်ခေါ်ရသည်-ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ [ဤအိပ်မက်ကား သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။]

၂။ ဒုဗ္ဗတိဏသင်္ခါတာ တိဏဇာတိ-နေဇာမြက်ဟု ခေါ်အပ်သော မြက်တစ်မျိုးသည် ထွန်တုံးလောက်ကြီးသော ရိုးတံနီဖြင့် ချက်တော်မှပေါ်ထွက်လာ၏။ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်း တစ်တောင်လောက် တစ်လံလောက်စသည်ဖြင့် ကြီး၍ကြီး၍ တက်သွားလေရာ အထက်ကောင်းကင်ကို ထိလေတော့၏။ ဤသို့ မြင်မက်တော်မူသည်။ [ဤမြင်မက်ခြင်းကား “အရိယအဋ္ဌင်္ဂိက”ဟု ခေါ်အပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို လူနတ် ဗြဟ္မာတို့၌ ထင်ရှားအောင် ဟောတော်မူနိုင်ခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။]

ကောသလရာဇာ-သည်၊ သေဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်ကုန်သော၊ သုပိနေ-
တို့ကို၊ ပဿတိဝိယ-လည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [၁၆ချက်
သော အိပ်မက်များကို သာရတ္ထဋီကာမှာ ရှု။]

တတ္ထ-ထို လေးပါးသောအိပ်မက်တို့တွင်၊ ဝါ-ထို အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်း၏
အကြောင်းတို့တွင်၊ ယံ သုပိနံ-ကို၊ ဓာတုက္ခောဘတော-ကြောင့်လည်းကောင်း၊
အနဘူတပုဗ္ဗတောစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ-မြင်မက်၏၊ တံ-ထို
အိပ်မက်သည်၊ သစ္စံ-အမှန်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ယံ (သုပိနံ)-ကို၊
ဒေဝတောပသံဟာရတော-ကြောင့်၊ ပဿတိ-၏၊ တံ-သည်၊ သစ္စံဝါ-သည်
မူလည်း၊ ဟောတိ၊ အလိကံဝါ-မမှန်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊
ကုဒ္ဒါ-စိတ်ဆိုးကုန်သော၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ ဥပါယေန-ဥပါယ်တံမျဉ်အားဖြင့်၊
ဝိနာသေတုကာမာ-ပျက်စီးစေလိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိပရိတမ္ပိ-ပြောင်းပြန်ကို
လည်း၊ (အမှန်ဖြစ်မည့်အကျိုးမှ ပြောင်းပြန်-ဟူလို၊) ကတွာ-၍၊ ဒေသန္တိ-
ပြတတ်ကြကုန်၏၊ ဝါ-အိပ်မက်ပေးတတ်ကြကုန်၏၊ [ဝတ္ထုကို သာရတ္ထဋီကာမှာ
ရှု၊] ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်အိပ်မက်ကို၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော-ကြောင့်၊ ပဿတိ-၏၊
တံ-ထိုအိပ်မက်သည်၊ ဧကန္တသစ္စမေဝ-ဧကန်မှန်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊

- ၃။ “မည်းနက်သော ဦးခေါင်းရှိသော ပိုးလောက်အဖြူတို့သည် ခြေတော် နှစ်ဖက်မှ
အထက်သို့တက်လာ၍ ခူးပုဆစ်တိုင်အောင် ဖုံးနေကြ၏”ဟု မြင်မက်တော်မူပြန်၏။
[ဤမက်ခြင်းကား ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်ကြသော လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သရဏဂုံ
တည်မည့်အရေး၏ ရှေးပြေးနိမိတ်တည်း။]
- ၄။ “အဆင်း အမျိုးမျိုးဆောင်သော ငှက် လေးကောင်တို့သည် အရပ် လေးမျက်နှာမှ
ပျံလာ၍ ဘုရားအလောင်းခြေတော်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ လေးကောင်လုံးပင်
တစ်ကိုယ်လုံးဖြူသော အဆင်းရှိသော ငှက်တွေဖြစ်ကြလေသည်”ဟု မြင်မက်တော်
မူ၏။ [ဤမက်ခြင်းကား ခတ္တိယ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဝေဿ၊ သုဒ္ဓ၊ ဟူသော အမျိုး လေးပါး
တို့ ရဟန်းပြုကြ၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။]
- ၅။ “မစင်တောင်ကြီးပေါ်ဝယ် (မစင်မလူးဘဲ) စင်ကြယ်တော်မူရသည်”ဟု မြင်မက်
တော်မူ၏။ [ဤမြင်မက်တော်မူခြင်းကား ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်း
လေးပါးကို အကြီးအကျယ်ရခြင်း၊ ထိုပစ္စည်းတို့၌လောဘဖြင့် မငြိမိခြင်း၏
ပုဗ္ဗ နိမိတ်တည်း။]

ဧကန္တသစ္စမေဝ။ ။ပုဗ္ဗနိမိတ် အိမ်မက်ကြောင့် ရမည့်အကျိုး၏ မှန်ကန်ခြင်းကို
အကြောင်းအိမ်မက်ပေါ်တင်စား၍ “တံ ဧကန္တသစ္စမေဝ-ထိုအိပ်မက်သည် ဧကန်မှန်
သည်”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဖလူပစာ စကားတည်း၊ ပင်ကိုအိပ်မက်ရင်းကား မြင်
မက်သည့်အတိုင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဝိပလ္လတ္တ (ဖောက်ပြန်မှားယွင်း)ဖြစ်သည်သာ၊
ဥပမာ - ဘုရားအလောင်းမယ်တော်သည် “ဝမ်းတိုက်သို့ ဆင်ဖြူတော် ဝင်၏”ဟု

စ-ဆက်၊ စတုန္ဒ-န်သော၊ ဧတေသံ မူလကာရဏနံ-ဤမူလ အကြောင်းတို့၏၊ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ-ရောနှောခြင်း၏ အပြားအားဖြင့်လည်း၊ သုပိနဘေဒေါ- အိပ်မက်၏များပြားခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ-သာ၊ [ဓာတုက္ခောဘကိုမူတည်၍ အနုဘူတပုဗ္ဗစသည်ကို မူလီသွတ်၊ ထို့အတူ နှစ်မျိုး သုံးမျိုးမူတည်၍ ကျန်အမျိုး ကို မူလီသွတ်ခြင်းအားဖြင့် အိပ်မက် အမျိုးမျိုးပြားနိုင်သည်-ဟုလို။] စ ပန- ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ-သော၊ တံ ဧတံ သုပိနံ-ကို၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာဝ- သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ၊ ပဿန္တိ-န်၏၊ (ကသ္မာ)၊ အပ္ပဟိနံ ဝိပလ္လာသတ္တာ-မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ အသက္ခာ-တို့သည်၊ န ပဿန္တိ-န်၊ (ကသ္မာ)၊ ပဟိနံဝိပလ္လာသတ္တာ- တည်း၊ [ဤစကားကိုထောက်၍ “အိပ်မက် မက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ သညာဝိပလ္လာသစသော ဝိပလ္လာသကို မပယ်ရသေးခြင်း”ဟုမှတ်။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့၊ ဧတံ-ဤအိပ်မက်ကို၊ ပဿန္တော-မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပဿတိကံ-လော၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးနေသည်၊ (ဟုတွာ ပဿတိကံ)၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နေဝသုတ္တော-အိပ်လည်း မအိပ်ပျော်သည်၊ နပဋိဗုဒ္ဓေါ-နိုးလည်း မနိုးသည်၊ (ဟုတွာ ပဿတိ ကံ)၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤစောဒနာ စကားရပ်၌၊ ကိဉ္စိ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ကို၊ (ဝတ္ထဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သေး၏၊ တေ-သင်၏၊ စောဒနာ-သည်၊ အသမတ္တာ-မပြည့်စုံသေး၊ အဝသိဋ္ဌံ-ကြွင်းကျန်သေးသော စကားကို၊ တာဝ ဗြူဟိ-ဆိုစမ်းဦးလော၊) တာဝ-နိုးသူမှ ရှေးဦးစွာ၊ သုတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယဒိပဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)

မြင်မက်ရာ၌ ထိုမက်သည့်အတိုင်း ဆင်ဖြူတော် မဝင်ခြင်းမျိုးတည်း။ [ဧကန္တသစ္စမေဝ
ဟောတီတိ - ဖလဿ သစ္စဘာဝတော ဂုတ္တံ၊ ဒဿနံ ပန ဝိပလ္လတ္တမေဝ၊ တောနေဝ
ပဟိနဝိပလ္လာသာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံပိ သုဝိနံ န ပဿန္တိ=ထို့ကြောင့်ပင် သညာဝိပလ္လာသ
စသည်ကိုပယ်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အိပ်မက်မမက်ကြ။]

ကိစ္စ။ ။ စောဒကသည် (ငါ့ကို) အပြစ်တင်လို၍ “ကိပ်နေတံ” စသော ပုစ္ဆာကို မေးသည်ဟု သိသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာ (ပရိဟာရက) ပုဂ္ဂိုလ်က စောဒက ကို ပြန်၍ ပြောသော စကားတည်း။ ဤအိပ်မက်မက်ပုံကို မေးရာ၌ အသင်စောဒက သည် အနည်းငယ်ထပ်၍ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဘာကြောင့်နည်း။ အသင်၏စောဒက စကားသည် မပြည့်စုံသေး။ ထို့ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကျန်နေသေးသော စကားကို ဆိုစမ်းပါဦး-ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤစကားကို “စောဒက၏ အာဘော် ပေါ်လာအောင် ပရိဟာရဆရာက စောဒက၏ စိတ်ကို ဆွပေးသောစကား”ဟု မှတ်။ [ဒေါသမေတ္တ ငတ္ထုကာမော စောဒကော ပုစ္ဆပုတိတိ ဥတ္တာ အာစရိယော အာဟ-

အဘိဓမ္မဝိရောဓော - အဘိဓမ္မာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းဟူသော အပြစ်သည်၊
အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ ဟိ-မှန်၊ ဘဝင်စိတ္တေန-ဘဝင်စိတ်ဖြင့်၊ သုပတိ-အိပ်၏၊
တံ- ထို ဘဝင်စိတ်သည်၊ ရူပနိမိတ္တာဒိ အာရမဏံ-ရူပနိမိတ် အစရှိသော
အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-နည်း၊ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ-ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သည်၊
န ဟောတိ-မဖြစ်၊ စ-ဆက်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿန္တဿ-မြင်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊
ဤဒိသာနိ-န်သော၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ [ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြုသော စိတ်၊
ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တ စိတ်တို့သည်၊] ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ [ဘဝင်စိတ်သည် ကံ၊
ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်၊
ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံမပြု၊ ရာဂစသည်လည်း မယှဉ်။] အထ-သို့မဟုတ်၊
ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (ယဒိ) ပဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝိနယဝိရောဓော-သည်၊
အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်အိပ်မက်ကို၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ပဿတိ-၏၊ တံ-ထိုအိပ်မက်ကို၊ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန-အာပတ်၏ အင်္ဂါ
ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည် အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော
စိတ်ဖြင့်၊ ပဿတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန-ဖြင့်၊ [ပကတိစိတ္တေန-
ပင်ကိုယ် ဖြစ်ရိုးဖြစ်သော သရာဂစသောစိတ်ဖြင့်၊] ဝီတိက္ကမေ-ကို၊ ကတေ-
သော်၊ အနာပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿန္တေန-သည်၊
ဝီတိက္ကမေ-ကို၊ ကတေပိ-သော်လည်း၊ ဧကန္တံ-စင်စစ်၊ အနာပတ္တိဧဝံ-သာ၊
(ဟောတိ)၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နေဝ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သူလည်း မဟုတ်သည်၊
န ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (ဟုတွာ) ပဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ကောနာမ-အဘယ်
မည်သူသည်၊ ပဿတိ-နည်း၊ (မည်သူမျှမမက် တော့-ဟူလို။) ဧဝံသတိ-
ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ သုပိနဿ-၏၊ အဘာဝေါဝ-မရှိခြင်းသည်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ-
ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း။

ကိဉ္ဇေတ္တာတိ၊ ဧတ္ထ(ဧကတ္တနာနတ္ထတာယံ) ကိဉ္ဇိ ဝတ္တဗ္ဗံ, “အသမတ္တာ တေ စောဒနာ၊
အဝသိဋ္ဌံ တာဝ ဗြူဟိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ကုသလာဓမ္မာအဖွင့် အဋ္ဌသာလိနိ မူလဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤဋီကာ၌ “ကိဉ္ဇိ+ဧတ္ထ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ”ဟု
စပ်ပုဒ်ကြိယာထည့်ရမည်ကိုလည်းကောင်း ပြ၏။ “အသမတ္တာ တေ၊ ပေ၊ ဗြူဟိ”ကား
ထို ကိဉ္ဇေတ္တ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုဖွင့်ပြသော ဥဇုကတ္တ ဝါကျတည်း။ အနက်ပေးရာ၌ ထည့်၍
ပေးဖွယ်မလို၊ သို့သော် ရှေးနိဿယတို့ ထည့်၍ပေးလေ့ ရှိသဖြင့် ထည့်၍ပေးလိုက်သည်။
ရှေးက ရှိပြီးသော နိယာမ်ကိုလည်း မူလဋီကာအတိုင်းကျအောင် အောက်ပါအတိုင်း ပြပါ။

[ဆောင်] ကိဉ္ဇေတ္တပုဒ်၊ ထုတ်၍ရှိကဲ့၊ ကိဉ္ဇိစပ်ရန်၊ ဝတ္တဗ္ဗံကို၊ ဧကန်မူချ၊ ထည့်ပြီး
မှလျှင်၊ တဝ စောဒနာ၊ အသမတ္တာနှင့်၊ ဆက်ကာအဝ-သိဋ္ဌံပြ၍၊ တာဝ
ဗြူဟိ၊ ဓိပ္ပာယ်ဖြည့်သည်၊ ကျမ်းရှိ မူလ ဋီကာတည်း။

(သုပိနဿ-၏)၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းသည်၊ န အာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-
 နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကပိမိဒ္ဓပိရေတော-မျောက်၏ ငိုက်မျဉ်းခြင်းနှင့်
 တူသောငိုက်မျဉ်းခြင်းသည် လွန်စွာသက်ရောက်အပ်သူသည်၊ (သုပိန-ကို)၊
 ပဿတိ-၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ကပိမိဒ္ဓပရေတော၊ ပေ၊ ပဿတိတိ-ဟူသော၊
 ဧတံ (ဝစနံ)- ကို၊ အာယသ္မတာ နာဂဓေနတ္ထေရေန-သည်၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊
 ကပိမိဒ္ဓပရေတောတိ- ကား၊ မက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒါယ-မျောက်၏အိပ်ခြင်းကဲ့သို့သော
 အိပ်ခြင်းဖြင့်၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်သူတည်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ယုတ္တော”ဟု
 ရှိ၏၊ “နှင့်+ယှဉ်သည်”ဟု ပေး၊] ဟိ-ချဲ့၊ မက္ကဋ္ဌဿ-၏၊ နိဒ္ဒါ-သည်၊ လဟု
 ပရိဝတ္တာ-လျင်မြန်သော အပြောင်းအလဲရှိသည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊
 ဧဝံ-တူ၊ ယာနိဒ္ဒါ-အကြင်အိပ်ပျော်ခြင်းသည်၊ ပုနပျုနံ-ထပ်၊ ကုသလာဒိစိတ္တ
 ဝေါကိဏ္ဏတ္တာ-ကုသိုလ်အစရှိသောစိတ်နှင့် ရောပြွမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 လဟုပရိဝတ္တာ-၏၊ ယဿာ- အကြင် အိပ်ခြင်း၏၊ ပဝတ္တိယံ-ဖြစ်ခြင်း၌၊
 ပုနပျုနံ၊ ဘဝဂံတော-မှ၊ ဥတ္တရဏံ- တက်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊
 (ဝီထိစိတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို)၊ တာယ- ထိုအိပ်ခြင်းဖြင့်၊ သုတ္တော- အိပ်ပျော်
 သူသည်၊ သုပိနံ-ကို၊ ပဿတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ သုပိနော-သည်၊
 ကုသလောပိ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ အကုသလောပိ (ဟောတိ-၏)၊
 အဗျာကတောပိ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်
 အဗျာကတတို့တွင်၊ သုပိနန္တေ-အိပ်မက်၌၊ စေတိယဝန္ဓနဓမ္မဿဝနဒေသနာ
 ဒီနိ-စေတီကိုရှိခိုးရခြင်း၊ တရားနာရခြင်း၊ တရားဟောရခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊
 ကရောန္တဿ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-ပြုရသည်ဟု မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သုပိနော-
 သည်) ကုသလော - သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပါဏာတိပါတာဒီနိ- တို့ကို၊
 ကရောန္တဿ-၏၊ (သုပိနော) အကုသလော (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-န့်သော၊
 အန္တေဟိ-ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် အဖို့တို့မှ၊ မုတ္တော-လွတ်သော၊ အာဝဇ္ဇန
 တဒါရမဏက္ခဏေ-အာဝဇ္ဇန်းဓဏ၊ တဒါရုံဓဏ၌၊ (သုပိနော-ကို)၊
 အဗျာကတောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ကပိမိဒ္ဓရေတော။ ။ကပိနော+မိဒ္ဓေါ ကပိမိဒ္ဓေါ၊ ကပိမိဒ္ဓေါ ဝိယာတိ ကပိ
 မိဒ္ဓေါ၊ ပရံ(လွန်စွာ) + ဣတော-ရောက်အပ်သူတည်း၊ ပရေတော-သူ၊ ကပိမိဒ္ဓေနံ +
 ပရေတော ကပိမိဒ္ဓပရေတော၊ ရှေးက “မျောက်မည်းအိပ်ခြင်း”ဟု ပေးကြ၏။

ဒွိဟိ၊ ပေ၊ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။မနောဒွါရ၌ တဒါရုံကျသော
 ဝီထိကို ရည်ရွယ်၍“အာဝဇ္ဇနတဒါရမဏက္ခဏေ”ဟု ဆိုသည်၊ တဒါရုံမကျဘဲ ဇောအဆုံး
 ရှိသောဝီထိလည်း ရှိသေး၏။ ထိုဝီထိများကို ဝီထိနှင့်သုံးချက်စု ဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။

သွယ် (သုပိနော)- သည်၊ စေတနာယ- နှစ်၊ ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကတ္တာ- အား
နည်းသောမှီရာဝတ္ထုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ အာကခိတုံ-
ငင်ခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေး
နိုင်ပါသော်လည်း၊ ပဝတ္ထေ-ပဝတ္တိအခါ၌၊ အညေဟိ-အိပ်မက်ဝီထိမှ တစ်ပါး
ကုန်သော၊ ကုသလာ ကုသလေဟိ-တို့သည်၊ ဥပတ္တမ္ဘိတော-ထောက်ပံ့အပ်
သည်၊ (သမာနော-သော်၊)ဝိပါကံ-ပဝတ္တိကျိုးကို၊ ဒေတိ-ပေးနိုင်၏၊ ဝိပါကံ-
ကို၊ ကိဉ္စာပိဒေတိ-အကယ်၍ကား ပေးနိုင်ပေ၏၊ အထ-ထိုသို့ပင် ပေးနိုင်
သော်လည်း၊ အဝိသယေ-မစောင့်စည်းနိုင်သောအရာ၌၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ သုပိနန္တစေတနာ-အိပ်မက်၌ဖြစ်သော စေတနာသည်၊ အဗ္ဗော
ဟာရိကာဝ-သည်သာ၊ တေန-ကြောင့်၊ ထပေတွာ သုပိနန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
မိန့်ပြီ၊ သံဃာဒိသေသောတိ-သောဟူသော အမည်သည်၊ ဣမဿ အာပတ္တိ
နိကာယဿ-ဤ အာပတ်အပေါင်း၏၊ နာမံ-တည်း၊ တသ္မာ၊ သုပိနန္တာ-
အိပ်မက်ကို၊ အညတြ-၍၊ သဗ္ဗေတနိကာ-ထင်ရှားသော စေတနာရှိသော၊
ယာ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-အကြင်သုက်လွတ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤ သုက်လွတ်
ခြင်းသည်၊ သံဃာဒိသေသောနာမ-သော၊ အာပတ္တိ နိကာယော-သည်၊
(ဟောတိ)၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ သံဃာဒိသေသော ဟူသော ပါဠိ၌၊
သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“ယာ-အယံကို လည်း
ကောင်း၊ အာပတ္တိ နိကာယောပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထည့်၍ စပ်ရခြင်းဟူသော
ပါဌသေသနှင့် နောက်၌ရှိသော “အညတြ သုပိနန္တာ”ကို ရှေ့ကထား၍
အနက်ပေးရခြင်း ဟူသော ရှေ့နောက်ပြောင်းရခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “သမ္ပန္နော”
ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း)-သမ္ပန္နတ္ထမှတစ်ပါး ဝစနတ္ထကိုဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-
ဤ သံဃာဒိသေသော ဟူသော ပါဠိ၌၊ ဝစနတ္ထော-ဝစနတ္ထကို၊ (ဇဝံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော)၊ အဿ- ဤ အာပတ်အပေါင်း၏၊ အာဒိမှစေ- အစ၌ လည်း
ကောင်း၊ သေသေစ-အစမှ ကြွင်းသော အလယ်အဆုံး၌ လည်းကောင်း၊
သံဃော-ကို၊ ဣတ္ထိတဗ္ဗော-အလိုရှိထိုက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုအာပတ်

သံဃာဒိသေသော။ ။ “သံဃ+အာဒိ+သေသ”ဟု ခွဲ၊ အဋ္ဌကထာ၌ လာသော
ဝစနတ္ထကို ဝိဂြိုဟ်ပြဟု ယူ၍ “အာဒိစ+သေသောစ အာဒိသေသာ၊ သံဃော+အာဒိ
သေသေသု အဿာတိ သံဃာဒိသေသော” ဟု ဝိဂြိုဟ်စစ်ပြု၊ အဿ - ဤ အာပတ်
အပေါင်း၏။ အာဒိသေသေသု-အစ၊ အစမှကြွင်းသော အလယ်အဆုံးတို့၌၊ သံဃော-
သံဃာသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ သံဃာဒိသေသော၊ (အာပတ္တိနိကာယော)၊ [ဣတ္ထိ
တဗ္ဗော”နေရာ၌ ဗဟုဗ္ဗိဟိထုံးစံအတိုင်း “အတ္ထိ”ဟု ထည့်သည်။]

အပေါင်းသည်၊) သံဃာဒီသေသော- သေသမည်၏။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣမံ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပတ္တိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ- ထမြောက်ခြင်းကို အလိုရှိသော ရဟန်း၏။ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ-အကြင် အာပတ်မှ ထခြင်း သည်၊ (အတ္တိ)၊ တဿ-ထို အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏၊ ပရိဝါသဒါနက္ခာယ- ပရိဝါသပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဒိမိ စေဝ-အစဉ်လည်းကောင်း၊ အာဒိတော- မှ၊ သေသေ-ကြွင်းသော၊ (မဇ္ဈေ၊ အဝသာနေ-၌ စပ်)၊ မာနတ္ထဒါနက္ခာယ- မာနတ်ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿသနေန- ငင်ခြင်းနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ မာနတ္ထဒါနက္ခာယ-ငှာ၊ မဇ္ဈေစ-အလယ်၌လည်းကောင်း၊ အဗ္ဘာနက္ခာယ-အဗ္ဘာန်သွင်းခြင်းအကျိုး ငှာ၊ အဝသာနေ-အဆုံး၌လည်းကောင်း၊ သံဃော-ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤကံတို့တွင်၊ [ပရိဝါသဒါနကံ၊ မာနတ္ထဒါနကံ၊ (တစ်နည်း) မူလာယပဋိကဿနနှင့် မာနတ္ထဒါနကံ၊ အဗ္ဘာနကံ တို့တွင်၊] ဧကမ္မိကမ္မ-တစ်ပါးသော ကံသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သံဃောန- နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-ကောင်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဿ- ဤအာပတ်အပေါင်း၏၊ အာဒိမိစေဝ-၌လည်းကောင်း၊ သေသေစ-၌လည်း ကောင်း၊ သံဃော-ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-သည်)၊ သံဃာဒီသေသော-မည်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

ပန-ဤသို့ဝစနတ္ထဖြစ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ဗျဉ္စနံ-ကို၊ အနာဒိယိတွာ- အလေးအမြတ်အားဖြင့်မယူမူ၍၊ ဝါ-ဂရမစိုက်မူ၍၊ အတ္ထမေဝ-ကိုသာ၊ ဒသေတုံ- ငှာ၊ သံဃောဝ၊ ပေ၊ သံဃာဒီသေသောတိ-ဟူ၍၊ အဿ-ဤသံဃာဒီသေသော

ကိံဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ဤဝိဂြိုဟ်အရ အာပတ်အပေါင်းသာရ၏၊ အမှန်အားဖြင့် အာပတ်မှာ သံဃာမလို၊ အာပတ်မှ) ထမြောက်မှုကိစ္စ၌သာ သံဃာလို၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝိဂြိုဟ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ကိံဝုတ္တံ”စသည်မိန့်၊ ဆိုလို ရင်းကား-အာပတ္တိဝုဋ္ဌာန၏ သံဃာဒီသေသအမည်ကို အာပတ်ပေါ်၌တင်စား၍ ဖလူ ပစာရအားဖြင့် အာပတ်ကိုလည်း “သံဃာဒီသေသ”ဟု ခေါ်သည်-ဟူလို၊ [အာပတ် သင့်သောကြောင့် အာပတ်မှ ထမြောက်မှုဖြစ်ရကား “အာပတ်ကိုအကြောင်း၊ အာပတ်မှထမှုကို အကျိုး”ဟု ဆိုသည်။

တဿ အာဒိမိစေဝ၊ ပေ၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏ အစဉ် သံဃာက ပရိဝသ်ပေးရ၏၊ အလယ်၌ မာနတ်ပေးရ၏၊ [မာနတ်ကျင့်နေစဉ် သံဃာဒီ သေသံ ထပ်သင့်ပြန်လျှင် အရင်းအစသို့ပြန်၍ မူလာယ ပဋိကဿနခေါ် “ညဉ့်မဖုံးလျှင် မာနတ်ပြန်၍ပေး၊ ဖုံးလျှင်) ပရိဝသ်နှင့်တကွ မာနတ်ပါပေးရ၏၊ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈေ ကိစ္စ၌ “မူလာယ ပဋိကဿနေနဝါသဟမာနတ္ထဒါနနက္ခာယ”ဟု တစ်နည်းပြပြန်သည်။] အဆုံး၌ သံဃာက အဗ္ဘာန်သွင်းပေးရ၏။

ပုဒ်၏။ ဣဒံ ပဒဘာဇနံ-ဤ ပဒဘာဇနီကိုလည်းကောင်း၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) သံဃာဒိသေသောတိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ ပရိဝါရေ-၌၊ ဝစနကာရဏဉ္စ- သံဃာဒိသေသောဟု ဆိုခြင်း၌ အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ (“သံဃောဝ ဒေတိ ပရိဝါသံ” စသောအကြောင်းကို)၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [သံဃောဝ- သည်သာ၊ တဿာအာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ ဒေတိ-ပေးရ၏၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿတိ-၏၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ အဗ္ဘေတိ-အဗ္ဘာန် သွင်းရ၏၊ သမ္ပဟုလာ- များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ၂ ပါး၊ ၃ ပါး ဟူသောဂိုဏ်းကို ရည်ရွယ်သည်၊] (ပရိဝါသံ-ကို) န (ဒေန္တိ)-မပေးနိုင်ကုန်၊ (မူလာယ န ပဋိကဿန္တိ၊ မာနတ္ထံ န ဒေန္တိ၊ န အဗ္ဘေန္တိ) ဧကပုဂ္ဂလော- တစ်ပါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပရိဝါသံ နဒေတိ၊ ပေ၊ န အဗ္ဘေတိ) တေန-ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ... သံဃာဒိသေသော တိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ယထာတထံ- မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သုဏောဟိ-နားထောင်ပါလော၊ သံဃောဝ- သည်သာ၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ ပေ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧတံ (အာပတ္တိ ဇာတံ)-ဤအာပတ်အပေါင်းကို၊ ဣတိ- ဤသံဃာဒိသေသောဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊] တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီပါဠိတော်၊ ပရိဝါပါဠိတော်တို့၌၊ ပရိဝါသဒါနာဒိနိ- ပရိဝါသဒါန အစရှိသည်တို့သည်၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝိတ္တာရတော အာဂတာနိ၊ တတြေဝ-ထိုသမုစ္စယက္ခန္ဓကဉ်္စသာလျှင်၊ နေသံ-ပရိဝါသဒါန စသည်တို့၏၊ ဝဏ္ဏနံ-ကို၊ ကရိဿာမ-န်အံ။

တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿာတိ-ကား၊ တဿ ဧဝ အာပတ္တိ သမူဟဿ-ထိုအာပတ်အပေါင်း၏သာလျှင်၊ (နာမကမ္မံ-ပြုအပ်သောနာမည် တည်း၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်းဟု ပါဠိတော် လှမ်းစပ်)၊ တတ္ထ-ထိုတဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿဟူသော ပါဠိ၌၊ (စောဒနာ သောဓနာနယော-ကို၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အယံ-ဤ သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်သည်၊ ဧကာဝ-တစ်ချက်သာလျှင်

ဗျဉ္ဇနံ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဤသို့ “သံဃော အာဒိမိစေဝ” စသည်ဖြင့် ဝစနတ္ထ ပြုရမည် ဖြစ်လျှင် ထို ဝစနတ္ထကိုမပြဘဲ အဘယ်အကျိုးငှာ “သံဃောဝ” စသည်ဖြင့် ဤသံဃာဒိ သေသောပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီကိုလည်းကောင်း “သံဃာဒိသေသောတိ ယံ ဝုတ္တံ” စသည် ဖြင့် ပရိဝါပါဠိတော်၌ သံဃာဒိသေသသဒ္ဒါကို ဆိုရခြင်းအကြောင်းကို လည်းကောင်း မိန့်တော်မူအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဗျဉ္ဇနံ ပန” စသည်မိန့်၊ သဒ္ဒါကို ဂရုမစိုက်ဘဲ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ပြခြင်းငှာ ထို ပဒဘာဇနီကိုလည်းကောင်း၊ ထို ဝစနကာရဏလည်းကောင်း၊ မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို၊ [ဝစနကာရဏံတိ-သံဃာဒိသေသောတိ ဧဝံဝစနေ ကာရဏံ။]

ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်တစ်ချက်သာဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ရုဋ္ဌိသဒ္ဓေန-ရုဋ္ဌိသဒ္ဓါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဝယဝေ-အစိတ်ဖြစ်သော အာပတ်၌၊ သမူဟဝေါဟာရေန ဝါ-အပေါင်းအာပတ်၏ အမည်ကို ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိကာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-မူအပ်ပြီး (ကေသုဝိယ-အဘယ်ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း)၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ-နွာ၊ ဧကော-သော၊ ဝိညာက္ခန္ဓေ-နွာ၊ ဣတိ အာဒိသု ဝိယ-ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း။

ရုဋ္ဌိသဒ္ဓေန။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်တစ်ခုတည်း ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် “အာပတ္တိနိကာယဿ” ဟု မိန့်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ၊ ပေ၊ ဝုတ္တော”ဟုမိန့်၊ ရုဋ္ဌိအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧကဒေသျှပစာရအားဖြင့်လည်းကောင်း “အာပတ္တိနိကာယဿ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်-ဟူလို၊ [သမုဒါယေ နိရုဋ္ဌော နိကာယသဒ္ဓေါ-အပေါင်း အနက်၌ ထင်ရှားပြီးသော နိကာယသဒ္ဓါသည်၊ တဒေကဒေသေ ပဝတ္တမာနောပိ-ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်အနက်၌ဖြစ်သော်လည်း၊ တာယဇေ ရုဋ္ဌိယာ (ထိုထင်ရှားပြီးသော အထင်ရုဋ္ဌိအားဖြင့်သာ) ပဝတ္တတိတိ အာဟ - ရုဋ္ဌိသဒ္ဓေနာတိ၊ ရုဋ္ဌိယာ+ယုတ္တော+သဒ္ဓေါ ရုဋ္ဌိသဒ္ဓေါ (ဝိမတိဝိဂ္ဂဟ)။]

အထဝါ။ ။ကိဉ္ဇာနိမိတ္တံ ဂဟေတွာ-တစ်စုံတစ်ခုသော သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ပဝတ္တိနိမိတ်ကိုယူ၍၊ သတိပိ အညသ္မိံ တံ နိမိတ္တယုတ္တေ ကိသ္မိဉ္ဇဒေဝ ဝိသယေ-ထိုပဝတ္တိ နိမိတ်နှင့်ယှဉ်သော အခြားတစ်စုံတစ်ရာအနက်ရှိသော်လည်း၊ သမ္မုတိယာ စိရကာလတာ ဝသေန-သမုတ်အပ်သော အမည်၏ ကြာမြင့်သော ကာလရှိသည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တံ နိမိတ္တဝိရဟေပိ ပဝတ္တိနိရုဋ္ဌော ရုဋ္ဌိနာမ - ထို သဒ္ဓါပဝတ္တိနိမိတ်မှ ကင်းသော အနက်၌လည်းဖြစ်သော တက်ရောက်ပြီးအမည်သည် ရုဋ္ဌိမည်၏။

ဥပမာ-မြေ၌အိပ်ခြင်း ကြိယာကို (သဒ္ဓါပဝတ္တိနိမိတ်) ပြု၍ “မဟိယံ သေတိ-မြေ၌ အိပ်တတ်၏”ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရ “မဟိသ” အမည်ရသောကဲ့သည် မြေ၌အိပ်ခြင်း ကြိယာမှ ကင်းခိုက် (သွားမှု စားမှု စသည်ကိုပြုနေခိုက်)၌လည်း အတွင်ရုဋ္ဌိအားဖြင့် မဟိသ အမည် မပျောက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သံဃာဒီသေသ် အများအပေါင်းကို အကြောင်း(ပဝတ္တိနိမိတ်)ပြု၍ဖြစ်သော နိကာယသဒ္ဓါသည် သံဃာဒီသေသ်တစ်ခုတည်း၌လည်း အတွင်ရုဋ္ဌိအားဖြင့် ဟောနိုင်သည်-ဟူလို။ [သကတ္ထကြောင့်၊ ရသောပညတ်၊ သကတ်ပျောက်လျက်၊ မည်မပျက်၊ သက်သက်အတွင်းရုဋ္ဌိတည်း။] ရှေးနည်း၌ အထင်ရုဋ္ဌိ၊ အထဝါတက်သော ဤနည်း၌ အတွင်ရုဋ္ဌိဟု ခွဲပါ။

အဝယဝေ၊ ပေ၊ ဝေါဟာရေန ဝါ။ ။ဤနည်း၌ သံဃာဒီသေသ်အပေါင်း၏ နိကာယ အမည်ကို အစိတ်၌တင်စားသော “ဧကဒေသျှပစာသဒ္ဓါ”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။ [“ဧကော ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဧကော ဝိညာဏက္ခန္ဓော”ကား ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဉ်တစ်ခုကိုပင် ခန္ဓာ-ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်တည်း၊ ခန္ဓသဒ္ဓါသည် အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ကွဲပြားသော

စဝံ-လျှင်၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ-သရုပ်အရ ရွတ်ပြအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊
 ပဒါနုက္ကမေန-အားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ-ပဒဘာဇနီ ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-
 ဌ၊ ဣ မံ သုက္ကဝိသဋ္ဌိံ- ဤ သုက်လွတ်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇန္တဿ-၏၊ ဥပါယံစ-
 အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာလဉ္စ-အခါကိုလည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပာယဉ္စ-
 အလိုကိုလည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပာယဝတ္ထုစ-အလို၏ တည်ရာကိုလည်းကောင်း၊
 ဒဿတုံ-ငှာ၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီတိ အာဒိံ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊
 ဧတ္ထ-ဤ အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဇ္ဈတ္တရူပါဒိဟိ-
 အဇ္ဈတ္တရူပေအစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ-န်သော၊ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥပါယော-ကို၊
 ဒဿိတော၊ အဇ္ဈတ္တရူပေဝါ-အဇ္ဈတ္တရုပ်၌သော်လည်း၊ မောစေယျ-လွတ်စေရာ
 ၏၊ ဗဟိဒ္ဓရူပေဝါ-၌သော်လည်း၊ (မောစေယျ)၊ ဥဘယတ္ထဝါ-အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ
 ရုပ်နှစ်ပါးစုံ၌သော်လည်း၊ (မောစေယျ)၊ အာကာသေ-၌၊ ကဋိ-ခါးကို၊
 ကမ္မေန္တောဝါ-လှုပ်စေလျက်သော်လည်း၊ (မောစေယျ)၊ ဣတော-ဤ လေးမျိုး
 သော အကြောင်းမှ၊ ပရံ-အလွန်၊ အညော-သော၊ ဥပါယော-သည်၊ နတ္ထိ၊
 တတ္ထ-ထို လေးမျိုးသောအကြောင်းတို့တွင်၊ ရူပေ-၌၊ ဃဇ္ဇေတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊
 မောစေန္တောပိ-လွတ်စေသောရဟန်းကိုလည်းကောင်း၊ ရူပေန-ဖြင့်၊ ဃဇ္ဇေတွာ-
 ၍၊ မောစေန္တောပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပေ မောစေတိစ္ဆေဝ-ရူပေမောစေတိ
 ဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ ရူပေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ သော-ထိုရဟန်း
 သည်၊ မောစေတိ-လွတ်စေနိုင်၏၊ ရူပံ-ကို၊ အလဘိတွာ-မူ၍၊ ဝါ-လသော်၊
 န (မောစေတိ)-နိုင်။

ပန-ကား၊ ရာဂူပထမ္ဘာဒိဟိ-အစရှိသော၊ ပဉ္စဟိ-န်သော၊ (ပဒေဟိ-
 တို့ဖြင့်) ကာလော-အခါကို၊ ဒဿိတော-မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ
 ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရာဂူပထမ္ဘာဒိ ကာလေသု-ရာဂူပထမ္ဘာ အစရှိသောအခါ
 တို့၌၊ အင်္ဂဇာတံ-သည်၊ ကမ္မနိယံ-သုက်ကိုလွတ်မှု၌ခံသည်၊ ဟောတိ-၏၊
 ယဿ-အကြင်အင်္ဂါဇာတ်၏၊ ကမ္မနိယတ္ထေ-သုက်လွတ်စေမှု၌ခံ သည်၏အဖြစ်
 သည်၊ သတိ-သော်၊ မောစေတိ-လွတ်စေ၏၊ ဣတော-ဤ ငါးမျိုးသောအခါမှ၊
 ပရံ-အလွန်၊ အညော-သော၊ ကာလော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ (တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ရာဂူပထမ္ဘာဒိဟိ ပဉ္စဟိ ပဒေဟိ ကာလော ဒဿိတော၊) ဟိ-မှန်၊
 ရာဂူပထမ္ဘာဒိဟိ- ရာဂူပထမ္ဘာ အစရှိသော အခါတို့နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ ပုဗ္ဗဏှာဒယော-

အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓစသောအားဖြင့် ကွဲပြားသောတရားတို့၏အပေါင်းကို ဟော၏၊ ထိုသို့
 သုံးမျိုး၊ နှစ်မျိုးမပြားဘဲ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာတစ်ခုကို ခန္ဓသဒ္ဓါဟောရာ၌ အတွင်ရှုငြိသဒ္ဓါ၊
 ဧကဒေသျှုပစာဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ ဝိညာဉ်တစ်ခုတည်းက ဝိညာဏက္ခန္ဓဟု ဆိုရာ၌လည်း
 နည်းတူ၊ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ခန္ဓာအဖွင့်၌လည်း ပြထားပြီ။]

နံနက်အစရှိကုန်သော၊ ကာလဘောဒါ-ကာလအပြားတို့သည်၊ မောစနေ-ဌ၊
 နိမိတ္တံ-အကြောင်းသည်၊ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ အာရောဂျတ္တာယာတိအာဒိဟိ-
 ယ အစရှိကုန်သော၊ ဒသဟိ-န်သော၊ (ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊) အဓိပ္ပာယော-
 အလိုကို၊ ဒသိတော-မူအပ်ပြီဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပေန-သော၊ အဓိပ္ပာယဘောဒေန-
 အလို၏အပြားအားဖြင့်၊ မောစေတိ-၏၊ အညထာ-အာရောဂျတ္တာယ အစရှိ
 သည်မှတစ်ပါးသော အလိုအားဖြင့်၊ န မောစေတိ-လွတ်စေသည်မဟုတ်၊
 ပန-ကား၊ နိလာဒိဟိ-န်သော၊ ဒသဟိ-န်သော၊ (ပဒေဟိတို့ဖြင့်၊) နဝမဿ-
 ဖြစ်သော၊ အဓိပ္ပာယဿ-ဝိမံသနအလို၏၊ ဝတ္ထု-တည်ရာကို၊ ဒသိတံ-မူအပ်
 ပြီ၊ [အာရောဂျတ္တာယ-မှစ၍ ရေတွက်လျှင် ကိုးခုမြောက်သည် ဝိမံသတ္တာယ
 တည်း၊ ထို စုံစမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ညိုလေသလော၊ ရွှေလေသလော
 စသည်ဖြင့် စုံစမ်းခြင်းကြောင့် နီလစသည်ကို ထို ဝိမံသန၏ တည်ရာဝတ္ထုဟု
 ဆိုသည်၊] ဟိ-မှန်၊ ဝိမံသန္တော-စုံစမ်းလသော်၊ ဝါ-သူသည်၊ နိလာဒိသု-
 တို့တွင်၊ အညတရဿ-တစ်ခုခုသောတည်ရာ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိမံသတိ-၏၊
 တေဟိ-ထို နီလအစရှိသော ဝတ္ထုတို့မှ၊ ဝိမုတ္တံ (ဝိနိမုတ္တံ)-လွတ်သောသုက်၏
 အဆင်းကို၊ န (ဝိမံသတိ)-မဟုတ်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ဥပါယ၊ ကာလ၊
 အဓိပ္ပာယ၊ အဓိပ္ပာယဝတ္ထုတို့၏ အကျဉ်းပြစကား အပြီးတည်း-ဟူလို၊
 (တစ်နည်း) “ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊” ဝိမံသန္တော-သည်၊ ပေ၊ န ဝိမံသတိ-
 မဟုတ်၊ ဣတိ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဒသိတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝိညာယတိ-၏၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်။]

၂၃၈။ ပန-ကား၊ ဣတော-ဤအဇ္ဈတ္တရူပေ အစ သပ္ပိဝဏ္ဏံ မောစေတိ တိုင်
 အောင်သော ပုဒ်တို့မှ၊ ပရံ-ဌ၊ အဇ္ဈတ္တရူပါဒိနံ-အဇ္ဈတ္တရူပေ အစရှိကုန်သော၊
 ဣမေသံယေဝပဒါနံ-တို့ကိုပင်၊ ပကာသနတ္ထံ-ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ [အကျယ်
 ပြခြင်းငှာ-ဟူလို၊] အဇ္ဈတ္တရူပေတိ၊ ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသောပါဠိရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-
 ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအဇ္ဈတ္တရူပေတိ အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္နေ ရူပေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊
 အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္နရူပေတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္တာဒိဘောဒေ-လက် အစ
 ရှိသော အပြားရှိသော၊ ရူပေ-ဌ၊ (မောစေတိ-၏) ဗဟိဒ္ဓါ ဥပါဒိန္နတိ-ကား၊
 ပရဿ-၏၊ တာဒိသေယော-သော၊ (ရူပေ မောစေတိ)၊ အနုပါဒိန္နတိ-ကား၊
 တာဠုန္တိဒိဘောဒေ-သံကောက်ပေါက်အစရှိသောအပြားရှိသော၊ (ရူပေ မောစေတိ)၊
 တဒုဘယေတိ-ကား၊ အတ္တနောစ-၏လည်းကောင်း၊ ပရဿစ-၏လည်း
 ကောင်း၊ ရူပေ(မောစေတိ)၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ဥဘယဃဋ္ဌဝသေန-နှစ်ပါးစုံဖြင့်
 ပုတ်ခတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အတ္တနော-၏၊ ရူပေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊

အနုပါဒိန္နရူပေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဃဋ္ဌနေပိ-
ပုတ်ခတ်ခြင်း၌လည်း၊ လတ္တတိ-၏၊ အာကာသေ ဝါယမန္တဿာတိ-ကား၊
ကေနစိ-သော၊ ရူပေန-ဖြင့်၊ အယဋ္ဌေတွာ-မပုတ်ခတ်မှု၍၊ အာကာသေယေဝ-
၌သာလျှင်၊ ကဋိကမ္ပနပယောဂေန- ခါးကိုလှုပ်စေခြင်း ပယောဂဖြင့်၊ အင်္ဂံ
ဇာတံ-ကို၊ စာလေန္တဿ-လှုပ်စေလသော်၊ (“ကမ္မနိယံ ဟောတိ” ဟု ပါဠိ
တော် ထည့်၍စပ်၊) ရာဂပထမ္ဘေတိ-ကား၊ ရာဂဿ-၏၊ ဗလဝဘာဝေန-
ကြောင့်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ရာဂေန-ကြောင့်၊ အင်္ဂဇာတဿ-၏၊ ဥပတ္ထမ္ဘေ-
တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်းသည်၊ ထဒ္ဒဘာဝေ-တောင့်မာသည်၏ အဖြစ်သည်၊
သဉ္ဇာတေ-ကောင်းစွာဖြစ်လသော်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကမ္မနိယံ ဟောတိ
တိ-ကား၊ မောစနကမ္မက္ခမံ-သုက်ကို လွှတ်စေကြောင်း လုံ့လပြုမှု၌ ခံသည်၊
အဇ္ဈတ္တရူပါဒိသု-တို့၌၊ ဥပက္ကမာရဟံ-လုံ့လပြုခြင်းကိုထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊
[မောစေတိ အနေနာတိ မောစနံ၊ (လွှတ်စေကြောင်း လုံ့လ)၊ မောစနံစ+
တံ+ကမ္မဉ္ဇာတိ မောစနကမ္မံ၊ (လုံ့လပြုမှု)]။

ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌပုတ္တမ္ဘေတိ-ကား၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏဒဋ္ဌေန-ဥစ္စာလိင်္ဂ
ပိုး၏ကိုက်ခြင်းကြောင့်၊ အင်္ဂဇာတေ-သည်၊ ဥပတ္ထမ္ဘေ-တောင့်တင်းလသော်၊
(မောစေတိ)၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာ နာမ-ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကတို့ မည်သော
လောမသပါဏကာ-များသော အမွေးရှိကုန်သော ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊
ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပိုးငယ်တို့၏၊ လောမေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌံ-တွေ့ထိ
အပ်သော၊ အင်္ဂဇာတံ-သည်၊ ကဏ္ဍု-ယားယံခြင်းကို၊ ဂဟေတွာ ထဒ္ဓံ
ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ အမွေးတို့ဖြင့်ထိရာ၌၊ ယသ္မာ၊ တာနိလောမာနိ-
တို့သည်၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ခုံသန္တာနိဝိယ-ကိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝိဇ္ဇန္တိ-ထိုးကုန်၏၊
တသ္မာ၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထတော-

ဥစ္စာလိင်္ဂ၊ လောမသ။ ။ ဥစ္စာလိင်္ဂပိုးကို “လောမသ (အမွေးများသော) ပိုး”
ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ လောမာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ လောမသာ = များသောအမွေး ရှိသော
ပိုးကလေးများ၊ ဗဟုတ္ထ အဿတ္ထိ အနက်၌ သပစ္စည်းသက်၊ ထိုပိုးကို အဘိ ဓာန်
(၆၂၃) ဂါထာ နိဿယသစ်၌ ခူ (တောင့်တဲ) ဟု မိန့်၏။ ဣဒိမောဂ္ဂလ္လာန်
(၃၃) သုတ်၌ ဥပုဗ္ဗစလံဇာတ် ဂက်ပစ္စည်းဖြင့် စလကို စာလိပြု၍ “ဥစ္စာလိင်္ဂေါ” ဟု
ပြီးစေ၏။ “သုက္ကကိဋ္ဌော-သုက်ပိုး”ဟု အနက်ဖွင့်၏၊ ဤအနက်က သာ၍သင့်ဖွယ်ရှိ၏၊
[“ဥစ္စာလတိ-အထက်၌ လှုပ်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ ဥစ္စာလိင်္ဂေါ”ဟု ပြု၊] ထို ပိုးသည်
ပါးစပ်ဖြင့် မကိုက်သော်လည်း အမွေးကလေးများဖြင့် အင်္ဂါဇာတ်ကို ထိသောအခါ
ကိုက်သကဲ့သို့ယားသောကြောင့် “ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌ”ဟု ဒဋ္ဌ သဒ္ဒါကို ဆိုသည်၊
သဒိသုပစာတည်း။

အစစ်အမှန် အနက်အားဖြင့်၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကလောမဂေဓနေန-ဥစ္စာလိင်္ဂ ပိုးငယ်တို့၏ အမွေးတို့ဖြင့် ထိုးခြင်းကြောင့်၊ (ကမ္မနိယံ ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၃၉။ အရောဂေါ ဘဝိဿာမိတိ-ကား၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ၊ သုခံ ဝေဒနံ ဥပ္ပါဒေဿာမိတိ-ကား၊ မောစနေန-လွတ်စေကြောင်း၊ လုံ့လပြုမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ [မောစေတိ ဧတေနာတိမောစနံ-လွတ်စေကြောင်း၊ လုံ့လပြုမှု၊ မောစနတ္ထာယ ဥပက္ကမကရ ဏေန၊] မုစ္ဆနုပ္ပတ္တိယာ-လွတ်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မုတ္တ ပစ္စယာစ-လွတ်ပြီးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုခါ-ချမ်းသာစေတတ်သော၊ ယာ ဒေဝနာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို သုခ ဝေဒနာကို၊ ဥပ္ပါဒေဿာမိ-အံ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဘောသန္တံ ဘဝိဿတိတိ-ကား၊ မေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ မောစိတံ-လွတ်စေအပ်သော၊ ဣဒံ-ဤသက်သည်၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တံစုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘောသန္တံ-သည် ဘဝိဿတိ-လတံ၊ ဒါနံ ဒဿာမိတိ-ကား၊ မောစေတွာ-၍၊ ကိဋ္ဌ ကိပိလ္လိကာဒိနံ-ပိုးငယ်၊ အလွန်သေးငယ်သောပိုး အစရှိသော သတ္တာတို့အား၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ကိဋ္ဌ-ပေါက်ဖတ်၊ ကိပိလ္လိက-ပိုးရွ” ဟု ပေး၏၊] ဒါနံ-အလှူကို၊ ဒဿာမိ-အံ၊ ပုညံ ဘဝိဿတိတိ-ကား၊ မောစေတွာ-၍၊ ကိဋ္ဌာဒိနံ-တို့အား၊ ဒေန္တဿ-ပေးလသော်၊ ဝါ-ပေးသောငါ၏၊ ပုညံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ယညံ ယဇီ သာ မိတိ-ကား၊ မောစေတွာ ကိဋ္ဌာဒိနံ၊ ယညံ-ယစ်ကို၊ ယဇီဿာမိ-ပူဇော်အံ၊ ကိဉ္စ ကိဉ္စိ-သော၊ မန္တပဒံ-မန္တာန်ပုဒ်ကို၊ ဝတွာ-ရွတ်ဆို၍၊ ဒဿာမိ-အံ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ ပူဇော်ပေးသော ဆရာက မန္တာန်ကို ရွတ်ရသေးသည်။]

သဂ္ဂံ ဂမိဿာမိတိ-ကား၊ မောစေတွာ ကိဋ္ဌာဒိနံ၊ ဒါနေနဝါ-ပေးလှူခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [တချို့ စာအုပ်များ၌ “ဒိန္နဒါနေန ဝါ” ဟု ရှိ၏၊ “ပေးလှူအပ်သော အလှူကြောင့် လည်းကောင်း” ဟု ပေး၊] ပုညေနဝါ-ကောင်းမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဂ္ဂံ-သို့၊ ဂမိဿာမိ-အံ၊ ဗီဇံ ဘဝိဿတိတိ-ကား၊ ကုလဝံသကံရဿ-အမျိုးအနွယ်၏ အညွန့်ဖြစ်သော၊ ဒါရကဿ-ကလေး၏၊ ဗီဇံ-မျိုးစေ့သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာဗီဇေန-ကြောင့်၊ ပုတ္တော-သည်၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-ဖြစ်လတံ၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန ဤအလိုကြောင့်၊ မောစေတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ [သုက်ကိုလွတ်စေပြီးလျှင် ထို သုက်ပါသော အဝတ်ကို မာတုဂါမ၏ အင်္ဂါဇာတ်သို့ သွင်းသောအခါ သန္ဓေရတတ်၏၊ ပုရာဏစီဝရဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်၌ ဥဒါယီ၏ ဇနီးဟောင်းမှာ ကိုယ်ဝန်ရခြင်း၌

ဖြစ်ပုံမျိုးတည်း။ ဗီဇံ ဘဝိဿတီတိ စောဠက္ခဟာဏာဒိ ကမ္မံ (အဝတ်ကို အင်္ဂါဇာတ်သို့သွင်း၍ သုက်ကိုယူခြင်း အစရှိသောအမှုကို) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။] ဝိမံသတ္တာယာတိ-ကား၊ ဇာနနတ္တာယ-သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ငါ၏သုက်သည် “ညှိသောအဆင်း ရှိလေသလား” စသည်ဖြင့် သိခြင်းအကျိုးငှာ။] နီလံ ဘဝိဿတီတိ အာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗောဋ္ဌစပ်။) တာဝ ဇာနိဿာမိ-သိအောင်ပြုအံ့၊ မေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ မောစိတံ-လွတ်စေအပ်သောသုက်သည်၊ နီလံ-အညိုသည်၊ ဘဝိဿတီကံ-လော၊ ပီတကာဒိသု-ရွှေသောအဆင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရဝဏ္ဏံ-တစ်မျိုးမျိုးသော အဆင်းရှိသည်၊ (ဘဝိဿတီကံ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ခိဉ္စာခိပ္ပာယောတိ-ကား၊ ခိဉ္စာပသုတော-မြူးထူးပျော်ပါးခြင်း၌ အားထုတ်သည်၊ (ဟုတွာ မောစေတိ)၊ တေန တေန အခိပ္ပာယေန-ထိုထိုအလိုဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တော-မြူးထူးပျော်ပါးလျက်၊ မေစေတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၄၀။ ဣဒါနိ-၌၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီတိ အာဒိ-သော၊ ယဒိဒံ-အကြင် စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ တတ္ထ-ထို စကားရပ်၌၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မောစေန္တော-လွတ်စေသော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဒ္ဒတိ-၏၊ တေသဉ္စ ပဒါနံ-ထို ပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဝသေန၊ ယတ္ထကော-သော၊ အာပတ္တိဘောဒေါ-အာပတ်အပြားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ အပြားကို၊ [အာပတ်သို့ ရောက်ကြောင်း ထိုအခြင်းအရာ၊ ထို အာပတ်အပြားကို၊] ဒသေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ၊ ပေါ သံဃဒိသေသဿာတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီး၊ တတ္ထ-ထို အဇ္ဈတ္တရူပေ စေတေတိ အစရှိသော ဝါကျ၌၊ စေတေတီတိ-ကား၊ မောစနဿာဒ သမ္ပယုတ္တာယ-လွတ်စေကြောင်း လုံ့လပြုမှု၌ သာယာတတ်သော သုခဝေဒနာ နှင့်ယှဉ်သော၊ စေတနာယ-ဖြင့်၊ မုစ္စတု-လွတ်ပုံစေ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စေတေတိ-စေ့ဆော်အံ့၊ ဥပက္ကမတီတိ-ကား၊ တဒနုရူပံ-ထို စေတနာအား လျော်သော၊ ဝါယာမံ-လုံ့လကို၊ ကရောတိ-အံ့၊ မုစ္စတီတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ စေတေန္တဿ-စေ့ဆော်လျက်၊ တဒနုရူပေန-ထို စေတနာအားလျော်သော၊ ဝါယာမေန-ဖြင့်၊ ဝါယမတော-လုံ့လပြုသောရဟန်း၏၊ သုက္ကံ-သည်၊ ဌာနာ-မှ၊ စဝတိ-ရွှေ့အံ့၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာတိ-ကား၊ တီဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ-တို့ကြောင့်၊ အဿပုဂ္ဂလဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသောနာမ-မည်သော၊ အာပတ္တိနိကာယော-အာပတ်အပေါင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပေတိ အာဒိသု-န်သော၊ အဝသေသေသု-န်သော၊ အဋ္ဌဝိသတိယာ-သော၊ ပဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဒေသနယော-တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အဇ္ဈတ္တရူပေ စေတတိအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒွေ
 အာပတ္တိသဟဿာနိ-နှစ်ထောင်သောအာပတ်တို့ကို၊ ဒသေတဗ္ဗာနိ-နိ၏၊ [“ဒွေ
 အာပတ္တိသဟဿာနိ” ဟူသော စကားသည် ခဏ္ဍစက် စသောအပြားကို မသုံး
 သပ်ဘဲ ဆိုအပ်သောစကားတည်း၊] ကထံ-အဘယ်သို့ ပြထိုက်ကုန်သနည်း၊
 တာဝ-ဗဟိဒ္ဓရုပ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒေဋ္ဌေ-သော၊) အဇ္ဈတ္တရူပေ-အဇ္ဈတ္တရုပ်၌၊
 ရာဂုပတ္တမ္ဘေ-ရာဂကြောင့် အင်္ဂါဇာတ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာရာ အခါ၌၊
 အာရောဂျတ္တာယ-အာရောဂျ အကျိုးငှာ၊ နီလံ-ညိုသောသုက်ကို၊ မောစေန္တဿ-
 ၏၊ ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ-လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈတ္တရူပေယေဝ-၌ပင်၊
 ရာဂုပတ္တမ္ဘေ(ဧဝ)-၌ပင်၊ [ဧဝလိုက်စေ] အာရောဂျတ္တာယ(ဧဝ)-ငှာပင်၊ ပီတာဒိနံ-
 အရွှေအစရှိသော သုက်တို့ကို၊ မောစနဝသေန-ဖြင့်၊ အပရာ-နိသော၊ နဝ-
 နိသော၊ (အာပတ္တိယော-တို့လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဒသ-နိသော၊
 (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ)၊ စ-ဆက်၊ အာရောဂျတ္တာယ-ငှာ၊ ဒသ(အာပတ္တိယော
 ဟောန္တိ)ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ သုခါဒိနံ-သုခအစရှိကုန်သော၊ နဝန္တံ-နိသော၊
 ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏၊ (ပုဒ်တို့၏ဟောနက် သုခအစရှိသည်တို့၏၊) အတ္ထာယ-
 ငှာ၊ ဧကေကပဒေ-၌၊ ဒသဒသ-၁၀မျိုး ၁၀မျိုးကုန်သော အာပတ်တို့ကို၊
 ကတွာ- ဤ၊ နဝတိ-သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ)၊ ဣတိ ဣမာစ နဝတိ
 (အာပတ္တိယော)-ဤကိုးဆယ်သော အာပတ်တို့လည်းကောင်း၊ ပုရိမာ-နိသော၊
 ဒသစ (အာပတ္တိယော)-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တာဝ-ဝစ္စုပတ္တမ္ဘမှ
 ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒေဋ္ဌေ)၊ ရာဂုပတ္တမ္ဘေ-၌၊ သတံ-သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ)။

ပန-ဆက်၊ ရာဂုပတ္တမ္ဘေ-၌၊ (သတံ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ) ယထာ၊
 ဧဝံ၊ ဝစ္စုပတ္တမ္ဘာဒိသု-နိသော၊ စတုသုပိ-ငှာသော ဥပတ္တမ္ဘတို့တွင်လည်း၊
 ဧကေကသ္မိံ-သော၊ ဥပတ္တမ္ဘေ-ဥပတ္တမ္ဘဖြစ်ရာအခါ၌၊ သတံ သတံ-တစ်ရာ
 တစ်ရာသော အာပတ်ကို၊ ကတွာ၊ စတ္တာရိ သတာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊
 ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ (သတာနိ)-ဤ ငှာတို့၌လည်းကောင်း၊ ပုရိမံ-
 သော၊ ဧကံ (သတံ) စ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တာဝ-ဗဟိဒ္ဓရုပ် စသည်မှ
 ရှေးဦးစွာ၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ-၌၊ ပဉ္စန္ဒံ-နိသော၊ ဥပတ္တမ္ဘာနံ-ဥပတ္တမ္ဘာတို့၏၊ ဝသေန၊
 ပဉ္စသတာနိ (ဟောန္တိ)၊ စ-ဆက်၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ-၌၊ ပဉ္စ (သဝ နာနိ ဟောန္တိ)
 ယထာ၊ ဧဝံ၊ ဗဟိဒ္ဓရူပေ-၌၊ ပဉ္စ (သတာနိ)-တို့လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ
 ရူပေ-၌၊ ပဉ္စ (သတာနိ)-တို့လည်းကောင်း၊ အာကာသေ-၌၊ ကဋီ-ကို၊
 ကမ္မေန္တဿ-လှုပ်စေသော ရဟန်း၏၊ ပဉ္စ (သတာနိ)-တို့လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗာနိပိ-နိသော၊ စတုန္ဒံ-နိသော၊ ပဉ္စကာနံ-တို့၏၊ ဝသေန၊
 ဒွေ အာပတ္တိ သဟဿာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နိ၏။

ဣဒါနိ-ဌ၊ တာဝ-နီလ အစရှိသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒေဋ္ဌေသု)၊ အာရောဂျတ္တာယာတိ အာဒိသု-နိသော၊ ဒသသု-နိသော၊ ပဒေသု-တို့ဌ၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (ဂဏန္တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊) ဥပ္ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ (ဂဏန္တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊) ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဌ၊ ဝါ-အောက်က၊ ဂဟေတွာစ-ယူ၍၊ ဥပရိ-သို့၊ ဂဏန္တဿဝါ-ယူသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်ဌ၊ ဝါ-က၊ ဂဟေတွာစ-ယူ၍၊ ဟေဋ္ဌာ-ဌ၊ ဝါ-သို့၊ ဂဏန္တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဥဘတော-အောက်အထက်နှစ်ပါးစုံမှ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ မဇ္ဈေ-ဌ၊ ထပေန္တဿ ဝါ-ထားသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ-ဌ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဥဘတော-အစအဆုံးနှစ်ပါးစုံသို့၊ ဟရန္တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗမူလံ-အလုံးစုံသော မူလရှိသည်ကို၊ ကတွာ၊ ဂဏန္တဿ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ စေတနုပက္ကမ မောစနေ-မောစနဿာဒ စေတနာ၊ လုံ့လပြုခြင်း၊ လွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ဝိသင်္ကေတောနာမ-ချွတ်ယွင်းခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အာရောဂျတ္တူ သုခတ္တဉ္စာတိ-ဉ္စ အစရှိသော၊ ခဏ္ဍစက္ကဗဒ္ဓစက္ကာဒိဘေဒဝိစိတ္တံ-ခဏ္ဍစက်၊ ဗဒ္ဓစက်အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ ပါဠိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ။ [ခဏ္ဍစက် ဗဒ္ဓစက်လှည့်ပုံကို ဤအဋ္ဌကထာအဆိုအတိုင်း ပါဠိတော်နှင့် တွဲကြည့်ပါ။]

တတ္ထ-ထိုအာရောဂျတ္တူ သုခတ္တူ အစရှိသောပါဠိရပ်ဌ၊ အာရောဂျတ္တူ၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇတ္တူတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာရောဂျပဒံ-ဂျပုဒ်ကို၊ သဗ္ဗပဒေဟိ-တို့နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဧကံ-သော၊ ခဏ္ဍစက္ကံ-ခဏ္ဍစက်လည်းကောင်း၊ သုခပဒါဒိနိ-သုခပုဒ်အစရှိသည်တို့ကို၊ သဗ္ဗပဒေဟိ-ဘေသဇ္ဇတ္တူအစရှိသော အလုံးစုံသောပုဒ်တို့နှင့်၊ ယောဇေတွာ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ အတိတာနန္တရပဒံ-လွန်ပြီးသော အခြားမဲ့ပုဒ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုလွန်ပြီးသောအခြားမဲ့ ပုဒ်တိုင်အောင်၊ အာနေတွာ-(စက်လှည့်သောအားဖြင့်) ဆောင်၍၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ နဝ-နိသော၊ ဗဒ္ဓစက္ကာနိ-တို့ လည်း ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကေကမူလကာနိ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော မူလရှိကုန်သော၊ ဒသ-နိသော၊ စက္ကာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နိ၏၊ တာနိ-ထိုစက်တို့ကို၊ ဒုမူလကာဒိဟိ-ဒုမူလကအစရှိသော စက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အသမ္မောဟတော-မတွေမဝေသော အားဖြင့်၊ ဝိတ္တာရေတွာ-ချဲ့၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစက်တို့ဌ၊ အတ္ထော-သည်၊ ပါကဇောယေဝ-ထင်ရှားသည်သာ၊ စ-ဆက်၊ အာရောဂျတ္တာယာတိ အာဒိသု-နိသော၊ ဒသသု-နိသော၊ ပဒေသု-တို့ဌ၊

(အသမ္မေဟတော-ဖြင့်၊ ဝိတ္တာရေတွာ-၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ ယထာ-ကဲ့သို့၊) ဧဝံ-
တူ၊ နီလာဒီသုပိ-နီလအစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ နီလဉ္စပိတကဉ္စ စေတေတိ၊
ဥပက္ကမတိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဒသ-န်သော၊ စက္ကာနိ-တို့ကို၊
ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ တာနိပိ-ထိုစက်တို့ကိုလည်း၊ အသမ္မေဟတော-ဖြင့်၊ ပေ၊
ပါကဋ္ဌောယေဝ-သည်သာ၊ ပုန-ဖန်၊ အာရောဂျတ္တဉ္စ၊ ပေ၊ ပိတကဉ္စာတိ-
ဟူ၍၊ ဧကေန-တစ်ပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဧကံ-တစ်ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-၂ပုဒ်တို့နှင့်
တကွ၊ ဒွေ-၂ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒသဟိ-ဆယ်ပုဒ်တို့နှင့်တကွ၊ ဒသ-
ဆယ်ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပုရိမပဒေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
ပစ္ဆိမပဒါနိ-တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-၍၊ ဧကံ-သော၊ မိဿကစက္ကံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-
မူအပ်ပြီ။

ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ၊ နီလံ-ညိုသောသုက်ကို၊ မောစေသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ကြိ၍၊ စေတေတွာ-၍၊ ဥပက္ကမန္တဿ-၏၊ ပိတကာဒီသု-ရွှေသောသုက်
အစရှိသည်တို့သည်၊ မုတ္တေသုပိ-လွတ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ပိတကာဒီ
ဝသေန-ဖြင့်၊ စေတေတွာ ဥပက္ကမန္တဿ၊ ဣတရေသု-အခြားအဆင်းရှိသော
သုက်တို့သည်၊ မုတ္တေသုပိ-န်သော်လည်း၊ ဝိသင်္ကေတော-သည်၊ နေဝ အတ္ထိ၊
တသ္မာ၊ ဧတမ္ဗိနယံ-ကိုလည်း၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ နီလံ၊ ပေ၊ မုစ္စတိတိ အာဒိနာ-
သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ၊ တတော-ထိုစက်တို့မှ၊ ပရံ-၌၊ သဗ္ဗ
ပစ္ဆိမပဒံ-အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောပုဒ်ကို၊ နီလာဒီဟိ-န်သော၊ နဝဟိ
ပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ၊ ကုစ္ဆိစက္ကံနာမ-ကုစ္ဆိစက်မည်သည်ကို၊ (ဝမ်းဘက်
လှည့်သောစက်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတော-ထိုကုစ္ဆိစက်မှ၊ (ပရံ) ပိတကာဒီနိ-န်
သော၊ နဝ-န်သော၊ ပဒါနိ-တို့ကို၊ ဧကေန-သော၊ နီလပဒေနေဝ-နှင့်သာ
လျှင်၊ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ၊ ပိဋ္ဌိစက္ကံနာမ-ပိဋ္ဌိစက်မည်သည်ကို၊ (ကျောဘက်လှည့်
သောစက်) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အစဉ်အတိုင်း ရှေ့သို့စက်လှည့်ခြင်းသည် ကုစ္ဆိစက်၊
နောက်သို့ပြန်၍ စက်လှည့်ခြင်းသည် ပိဋ္ဌိစက်မည်၏၊] တတော-ထိုစက်တို့မှ၊
(ပရံ) လောဟိတကာ ဒီနိ-န်သော၊ နဝပဒါနိ၊ ဧကေန-သော၊ ပိတကပဒေနေဝ-
နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ၊ ဒုတိယံ-သော၊ ပိဋ္ဌိစက္ကံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ-လျှင်၊
လောဟိတကပဒါဒီဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဣတရာနိ-န်သော၊ နဝနဝ-န်သော၊
ပဒါနိ-တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-၍၊ အညာနိပိ-န်သော၊ အဋ္ဌ-န်သော၊ စက္ကာနိ-
တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒသဂတိကံ-၁၀ ပါးသောသွားခြင်းရှိသော၊
ပိဋ္ဌိစက္ကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဧဝံ-သို့၊ ခဏ္ဍစက္ကာဒိနံ-န်သော၊ အနေကေသံ-ကုန်သော၊ စက္ကာနံ-
တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိတ္တာရေတွာ-အားဖြင့်၊ ဂရုကာပတ္တိမေဝ-ဂရုကအာပတ်

ကိုသာ၊ ဒသေတော-မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အင်္ဂဝသေနေဝ-အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဂရုကာပတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ လဟုကာပတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ စေတေတိ ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီး၊ တတ္ထ-ထိုစေတေတိ ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပုရိမနယေန-နည်းဖြင့်၊ အဇ္ဈတ္တရူပါဒိသု-တို့၌၊ ရာဂါဒိဥပတ္တဗ္ဗေ-ရာဂအစရှိသည်ကြောင့် တောင့်တင်းခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ အာရောဂျာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ စေတေန္တဿ-စေ့ဆော်သော ရဟန်း၏၊ ဥပက္ကမိတွာ-လုံ့လပြု၍၊ အသုစိမောစနေ-သုက်ကိုလွတ်စေခြင်းကြောင့်၊ တိဝဂံသမ္ပန္နာ-ခုပါးသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဂရုကာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-မူပြီး၊ ဒုတိယေန နယေန-ဖြင့်၊ [စေတေတိ ဥပက္ကမတိနမုစ္စတိ-ဟူသောဒုတိယနည်းဖြင့်၊] စေတေန္တဿ-စေ့ဆော်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပက္ကမန္တဿစ-လည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏)၊ မောစနေ-သည်၊ အသတိ-သော်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဒုဝဂံသမ္ပန္နာဂတာ-သော်၊ လဟုကာ-သော၊ ထုလ္လစ္စယာပတ္တိ-ကို (ဝုတ္တာ-ပြီး)၊ စေတေတိ န ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိတိ အာဒိဟိ-န်သော၊ ဆဟိ-န်သော၊ နယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-ကို (ဝုတ္တာ-ပြီး)။

ပန-ဆက်၊ အယံ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒေါ-ဤအာပတ်၊ အနာပတ် အပြားသည်၊ သဏှော-သိမ်မွေ့၏၊ သုခုမော-နုည့်၏၊ တဿ သုဠသလ္လက္ခေ တဗ္ဗော၊ သုဠ-စွာ၊ သလ္လက္ခေတွာ-ပြီး၍၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စကို၊ ပုစ္ဆိတေန-မေးအပ်သော ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-အမေးခံရသော ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာပတ္တိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ-ပြောပြထိုက်၏၊ ဝိနယကမ္မံ ဝါ-ဝိနည်းကံကိုသော်လည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုပေးထိုက်၏၊ ဝိနယကမ္မံ ဝါ-ဝိနည်းကံကိုသော်လည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုပေးထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ အသလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ကရောန္တော-ပြုသော ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရောဂနိဒါနံ-ရောဂါ၏အကြောင်းကို၊ အဇာနိတွာ-မူ၍၊ ဝါ-မသိဘဲ၊ ဘောသန္တံ-ကို၊ ကရောန္တော-သော၊ ဝဇ္ဇောဝိယ-ဆေးဆရာကဲ့သို့၊ ဝိဃာတဉ္စ-ပင်ပန်းခြင်းသို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုအာပတ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တိကိစ္ဆိတုံ စ-ကုစားခြင်းငှာလည်း၊ သမတ္ထော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

တတြ-ထိုသုဠသလ္လက္ခေတဗ္ဗောဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သလ္လက္ခေဏဝိမိ-မှတ်သားပုံ အစီအစဉ်တည်း၊ ကုက္ကုစ္စေန-ကုက္ကုစ္စကြောင့်၊ အာဂတော-ရောက်လာသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ယာဝတတိယံ-သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ ကတရေန ပယောဂေန-

အဘယ်ပယောဂဖြင့်၊ ကတရေန ရာဂေန-ဖြင့်၊ အာပန္နော-အာပတ်သို့
 ရောက်သည်၊ အသိ-နည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ပဌမံ-စွာ၊ အညံ-နောက်
 ပြောမည့်စကားမှ အခြားသောစကားကို၊ ဝတ္တာ-ဖြေဆိုပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ အညံ-
 ရှေ့ပြောအပ်ပြီးစကားမှ အခြားသောစကားကို၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ ဧကမဂ္ဂေန-
 တစ်ခုတည်းသောလမ်းဖြင့်၊ ဝါ-တစ်နည်းတည်းဖြင့်၊ သစေ နကထေတိ-အံ၊
 [မိမိအပြစ်ကို ဖြောင့်မှန်အောင် မပြောနိုင်စွမ်း၍ ဝိနည်းမိုရ်က ပြန်မေးသည့်အခါ
 မူလဖြေဆိုအပ်သောအကြောင်းအရာမှ တစ်ပါးသောအကြောင်းအရာကို ဖြေ
 ဆိုအံ၊ ရှေ့စကားနှင့်နောက်စကားမညီအံ-ဟူလို၊] (ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ (ကိ)၊ ဧကမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ န ကထေသိ-ဆို၊ ပရိဟရသိ-ရှောင်
 လွှဲ၏၊ တဝ-သင်၏အတွက်၊ ဝိနယကမ္မံ-ကို၊ ကာတု-ပြုပေးခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-
 မတတ်နိုင်၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ သောတ္ထိ-မိမိ၏ ချမ်းသာခွင့်ကို၊ ဂဝေသ-ရှာမှီး
 ချေတော့၊ ဣတိ(ဝတ္တဗ္ဗော)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ တိက္ခတ္တံပိ-လည်း၊ ဧကမဂ္ဂေနဝ-
 ဖြင့်သာလျှင်၊ သစေ ကထေတိ-အံ၊ ယထာဘူတံ-စွာ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ (သစေ)
 အာဝိကရောတိ-အံ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်လဲသော်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တာ၊
 ပေ၊ ဝိနိစ္ဆယတ္ထံ-အာပတ်၊ အနာပတ်၊ ဂရုကအာပတ်၊ လဟကအာပတ်ဟု ဆုံးဖြတ်
 ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကာဒသန္တံ-နိသော၊ ရာဂါနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဧကာဒသ-
 နိသော၊ ပယောဂါ-တို့ကို၊ သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ-စဉ်းစားဆင်ခြင်ထိုက်ကုန်၏။

တကြ-ထိုဧကာဒသန္တံ ရာဂါနံဝသေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဣမေ-
 ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ကား၊ ဧကာဒသ-ကုန်သော၊ ရာဂါ-ရာဂတို့တည်း၊
 မောစနဿာဒေါ-မောစနဿဒရာဂလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝနံဘင်္ဂီယံ-ဝန
 ဘင်္ဂီယရာဂလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ဘာပါးတို့
 တွင်၊ မောစေတု-ငှာ၊ အဿာဒေါ-သာယာတတ်သောရာဂသည်၊ မောစန
 ဿာဒေါ-ဒမည်၏၊ မုစ္ဆနေ-လွတ်ခြင်း၌၊ အဿာဒေါ-သည်၊ မုစ္ဆနဿာဒေါ-
 မည်၏၊ မုတ္တေ-လွတ်ပြီးရာအခါ၌၊ အဿာဒေါ၊ မုတ္တဿာဒေါ-မည်၏၊
 မေထုနေ-မေထုန်၌၊ အဿာဒေါ၊ မေထုနဿာဒေါ-မည်၏၊ ဖဿေ-အတွေ့၌၊
 အဿာဒေါ၊ ဖဿဿာဒေါ-မည်၏၊ ကဏ္ဍုဝနေ-အယားဖျောက်ခြင်း၌၊
 အဿာဒေါ၊ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေါ-မည်၏၊ ဒဿနေ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်
 ကြည့်နေရခြင်း၌၊ အဿာဒေါ၊ ဒဿနဿာဒေါ-မည်၏၊ နိသဇ္ဇာယ-မာတုဂါမ
 နှင့်အတူတကွ ထိုင်နေရခြင်း၌၊ အဿာဒေါ၊ နိသဇ္ဇဿာဒေါ-မည်၏၊ ဝါစာယ-
 အတူတကွ စကားပြောနေရခြင်း၌၊ အဿာဒေါ၊ ဝါစဿာဒေါ-မည်၏။

ဂေဟသီတံ-အိမ်၌မီသော၊ ဝါ-အိမ်၌တည်သူအမိအဖစသည်၌ မီသော၊ ပေမံ-ချစ်ခြင်းသည်၊ ဂေဟသီတပေမံ-မည်၏၊ ဝနဘင်္ဂိယန္တိ-ကား၊ ဝနတော-တောမှ၊ ဘဉ္စိတွာ-ချိုး၍၊ အာဟဋ္ဌ-ဆောင်အပ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပုပ္ဖလောဒိ-ပန်းသစ်သီးအစရှိသောဝတ္ထုတည်း၊ [ဘဉ္စနံ ဘင်္ဂေါ၊ ဘင်္ဂေန+အာဟဋ္ဌ ဘင်္ဂိယံ၊ ဝနတော+ဘင်္ဂိယံ ဝနဘင်္ဂိယံ၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသပါးသောပုဒ်တို့တွင်၊ နဝဟိ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမ္ပယုတ္တအဿာဒသီသေန-ရာဂနှင့်ယှဉ်သော သာယာတတ်သော သုခဝေဒနာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ရာဂေါ-ရာဂကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ [သမ္ပယုတ္တအဿာဒသီသေနာတိ ရာဂသမ္ပယုတ္တသုခဝေဒနာမုခေန၊] ဧကေန၊ ပဒေန-ဂေဟသီတမေပဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ သရူပေနေဝ-သရုပ်အားဖြင့်ပင်၊ ဝါ-တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ပင်၊ (ဝုတ္တော)၊ ဧကေန၊ ပဒေန-ဝနဘင်္ဂိယဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထုနာ-ပန်း သစ်သီး စသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဝနဘင်္ဂေါ-တောမှ ချိုးဆောင်အပ်သော ပန်း သစ်သီး အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ ရာဂဿ-၏၊ ဝတ္ထု-တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ ရာဂေါယေဝ-ရာဂသည်ပင်၊ န-မဟုတ်။

ပန-ဆက်၊ ဧတေသံ ရာဂါနံ-တို့၏၊ ဝသေန၊ ဧဝံ-သို့၊ ပယောဂါ-တို့ကို၊ သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ-စဉ်းစား ဆင်ခြင်ထိုက်ကုန်၏၊ မောစနဿာဒေ-လွတ်စေကြောင်း လုံ့လပြုမှုဝယ် သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မောစနဿာဒစေတနာယ-ဖြင့်၊ စေတေနောစေဝ-စေ့ဆော်သည်လည်းကောင်း၊ အဿာဒေနောစ-သာယာသည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ) ဥပက္ကမတိ-အံ့၊ မုစ္စတိ-လွတ်အံ့၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ တထေဝ-ထို မောစနဿာဒစေတနာဖြင့်ပင်၊ စေတေနောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အဿာဒေနောစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ) ဥပက္ကမတိ-အံ့၊ န မုစ္စတိ-အံ့၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ သယနကာလေ- အိပ်ခါနီးအခါ၌၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော-ရာဂသည် ထက်ဝန်းကျင် လုယက်အပ်သည်၊ ဝါ-ရာဂထကြွသည်၊ ဟုတွာ၊ ဥရနာဝါ-

ဂေဟသီတပေမံ။ ။ဂေဟသီတပေမန္တိ ဧတ္ထ ဂေဟသဒ္ဓေန ဂေဟေ ဌိတာ မာတုဘင်္ဂိနီအာဒယော အဇ္ဈတ္တိကဉာတကာ ဂဟိတာ၊ (“ဂေဟသီတပေမံ”၌ ဂေဟသဒ္ဓါဖြင့် အိမ်၌တည်သော အမိ အဖ နှမအစရှိသော အတွင်းကျသော ဆွေမျိုးကိုယူ၊ အိမ်တည်းဟူသောဌာန၏ ဂေဟဟူသောအမည်ကို ဌာနိဖြစ်သော မာတုဘင်္ဂိနီစသူတို့၏ အပေါ်၌ တင်စားသော ဌာနပစာတည်း၊) တေသု-ထိုအဇ္ဈတ္တိက ဉာတကတို့၌၊ မာတုပေမာဒိ ဝသေန-အိမ်၌ချစ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နော သိနေဟော ဂေဟသီတပေမံ၊ [အခြားနေရာ၌ “ဂေဟသီတပေမ”ဟုဆိုလျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၌ဖြစ်သော ရာဂရ၏၊ ဤနေရာ၌ အမိစသူ၌ ချစ်ခြင်းရာဂရသည်-ဟုလို။]

ပေါင်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌိနာဝါ-လက်ဆုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဂါဠု-တင်းကျပ်စွာ၊ ပိဋေတွာ-ဖျစ်ညှစ်၍၊ မောစနတ္ထာယ-ငှာ၊ သုဿာဟောဝ-အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) သစေ သုပတိ-အံ၊ သုပန္နဿ စ-အိပ်ပျော်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အဿ-ထို ရဟန်း၏၊ အသုစိ-သည်၊ သစေ မုစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာဒီသေသော (ဟောတိ)၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ-ရာဂ၏ ထကြွခြင်းကို၊ အသုဘမနသိကာရေန-အသုဘကို နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝုပသမေတွာ-၍၊ သုဒ္ဓစိတ္တော-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) သစေ သုပတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သုပန္နဿ-စဉ်၊ မုတ္တေပိ-သော် လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

မုစ္ဆနဿာဒေ-လွတ်ခြင်းဝယ် သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော)၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ မုစ္ဆမာနံ-လွတ်ဆဲကို၊ အဿာဒေတိ-အံ၊ န ဥပက္ကမတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ မုစ္ဆမာနံ-လွတ်ဆဲကို၊ အဿာဒေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) သစေ ဥပက္ကမတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) တေန ဥပက္ကမေန-ကြောင့်၊ မုတ္တေ-သော်၊ သံဃာဒီသေသော (ဟောတိ)၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ,, မုစ္ဆမာနေ-သော်၊ ကသာဝံဝါ-သင်္ကန်းကို သော်လည်းကောင်း၊ သေနာသနံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မာဒုဿိ-မဖျက် ဆီးပါစေလင့်၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဇေနုတ္ထာယ-ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ ဥဒကဌာနံ-ရေ၏ တည်ရာအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ မုတ္တဿာဒေ-လွတ်ပြီးဝယ်သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယောဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ, အသုစိမိ-သုက်သည်၊ မုတ္တေ-လွတ်ပြီးသော်၊ ဌာနာ-မှ၊ စုတေ-ရွေ့ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အဿာဒေန္တဿ-၏၊ ဥပက္ကမေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ မုစ္ဆတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ၊ ပုန, အဿာဒေတွာ-၍၊ မောစနတ္ထာယ-ငှာ၊ နိမိတ္တေ-၌၊ ဥပက္ကမိတွာ သစေ မောစေတိ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာဒီသေသော။

မေထုနဿာဒေ-မေထုန်ကိုသာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော)၊ မေထုနရာဂေန-မေထုန်၌တပ်မက်တတ်သောရာဂဖြင့်၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်အံ၊ တေန ပယောဂေန-ထို ကိုင်ခြင်းပယောဂကြောင့်၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္ဆတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် သံဃာဒီသေသံ အာပတ်မသင့်ပါသော်လည်း၊ မေထုနဓမ္မဿ-၏၊ ပယောဂတ္တာ-ကြောင့်၊ တာဒိသေ-သော၊ ဂဟဏေ-၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ သီသံ-မေထုန်ဟူသော အပြီးအဆုံးသို့၊ ပတ္တေ-သော်၊ ပါရာဇိကံ (ဟောတိ)၊ မေထုနရာဂေန-ဖြင့်၊ ရတ္တော-တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုန-ဖန်၊ အဿာဒေတွာ-၍၊ မောစနတ္ထာယ-

ငှာ၊ နိမိတ္တေ-၌၊ ဥပက္ကမိတွာ-၍၊ သစေ မောစတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃာဒိ
 သေသော (ဟောတိ)၊ ဖဿဿာဒေ-အတွေ့အထိကို သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဖဿော-သည်၊ အဇ္ဈတ္တိကော-အတွင်း၌ဖြစ်သော အတွေ့
 လည်းကောင်း၊ ဗာဟိရေစ-အပြင်၌ဖြစ်သော အတွေ့လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-
 သို့)၊ ဒုဝိဓော-၏၊ တာဝ-ဗာဟိရအတွေ့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊)
 အဇ္ဈတ္တိကေ-အဇ္ဈတ္တိကအတွေ့၌၊ အတ္တနော-၏၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်ကို၊ ထဒ္ဓန္တိ-
 တောင့်မာ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မုဒုကန္တိ-ပျော့ပျောင်း၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဇာနိဿာမိ-သိအောင်ပြုအံ့၊ ဣတိ-ကြံ၍ (ကိဋ္ဌာပယတော)ဝါ-လှုပ်လှုပ်ရှားရှား
 ကစားစေသော ရဟန်း၏လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ကလိသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊
 လောလဘာဝေန-လျှပ်ပေါ်လော်လီသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိဋ္ဌာပယတော ဝါ-
 လည်းကောင်း၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ၊ ကိဋ္ဌာပေန္တော-စဉ်၊
 ဝါ-စဉ်၊ အဿာဒေတွာ၊ပေ၊ပန-ကား၊ ဗာဟိရဖဿေ-၌၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-
 ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ပရာမသတော
 စေတ-သုံးသပ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာလိင်္ဂတောစ-ပွေ့ဖက်သော
 ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ (သုက္ကဝိသဋ္ဌိ
 အတွက်) အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်
 မသင့်ပါသော်လည်း၊ ကာယသံသဂ္ဂသံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ပေ၊
 ဝိသဋ္ဌပစ္စယာပိ-လွတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သံဃာဒိသေသော
 (ဟောတိ)။

ကဏ္ဍဝနဿာဒေ-အယားဖျောက်ခြင်းဝယ် သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကဏ္ဍကဏ္ဍပိဋကပါဏကာဒိနံ-ယားနာ၊ဝဲနာ၊အိုင်းအမာ
 ပိုးကောင်ငယ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရဝသေန-တစ်မျိုးမျိုး၏အစွမ်း
 သည်၊ ခဇ္ဇမာနံ-ခဲအပ်သော၊ (တချို့စာ၌ “ကဏ္ဍဝမာနံ-ယားသော” ဟုရှိ၏၊)
 နိမိတ္တံ-ကို၊ ကဏ္ဍဝနဿာဒေနော-ဖြင့်ပင်၊ ကဏ္ဍဝတော-အယားဖျောက်
 သော ရဟန်း၏၊ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဒဿနဿာဒေ-ကြည့်ခြင်း
 ဝယ် သာယာခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒဿနဿာဒေန-ကြည့်
 ခြင်း၌ သာယာခြင်းဖြင့်၊ (ဥပနိဇ္ဈာနေဉ္စစပ်)၊ ပုနပျုနံ၊ မာတုဂါမဿ-၏၊
 အနောကာသံ-မကြည့်ထိုက်သောအင်္ဂါဇာတ်အရပ်ကို၊ [အနောကာသန္တိ
 အင်္ဂဇာတပုဒေသံ၊] ဥပနိဇ္ဈာယတော-စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်သောရဟန်း၏၊
 အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ် မသင့်ပါသော်လည်း၊
 မာတုဂါမဿ-၏၊ အနောကာသုပနိဇ္ဈာနေ-မကြည့်ထိုက်သော အင်္ဂါဇာတ်အရပ်
 ကို စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ပေ၊ နိသဇ္ဇဿာဒေ-၌၊

၀၀၀

(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မာတုဂါမေနသဒ္ဓိံ၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်သော အရပ်၌၊ နိသဇ္ဇဿာဒရာဂေန-ထိုင်နေခြင်း၌ သာယာသော ရာဂဖြင့်၊ နိသိန္နဿ-၏၊ ပေ၊ ပန-သော်လည်း၊ ရဟော-၌၊ နိသဇ္ဇပစ္စယာ-ထိုင်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နာယ-သင့်ရောက်အပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ပေ၊ ဝါစဿာဒေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝါစဿဒရာဂေန-စကားပြောခြင်း၌ သာယာသော ရာဂဖြင့်၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ မေထုနသန္နိသိတာဟိ-မေထုန်နှင့် စပ်သော၊ ဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဩဘာသန္တဿ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောသော ရဟန်း၏၊ အသုစိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-သော်လည်း၊ ဒုဠုလ္လဝါစာ သံဃာဒီသေသံ-ဒုဠုလ္လဝါစာသံဃာဒီသေသံသို့၊ အာပတ္တတိ၊ ပေ၊ သံဃာဒီသေသော(ဟောတိ)။

ဂေဟသိတပေမေ-အိမ်၌တည်သောအမိ၊ အစ်မစသူကိုမှီသောချစ်ခြင်း၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မာတရံ-ကို၊ မာတုပေမေနနဝါ-အမိ၌ ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘဂိနိ-အစ်မနမကို၊ ဘဂိနိပေမေနဝါ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုနပျုနံ၊ ပရာမသတောစေတ-သုံးသပ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာလိဂံတောဝ-ပွေ့ဖက်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-အံ့၊ အနာပတ္တိ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိအနာပတ်သည် (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအနာပတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂေဟသိတပေမေန-ဖြင့်၊ ဖုသနပစ္စယာ-ထိခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ ဂေဟသိတပေမေန-ဖြင့်၊ ရတ္တော-တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ သံဃာဒီသေသော၊ ဝနဘဂေ-တောမှ ချိုးဆောင်အပ်သော ပန်းစသောဝတ္ထု၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣတ္ထိပုရိသာ-တို့သည်၊ အညမညံ-ခြင်း၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တမ္ဗုလဂန္ထပုပ္ဖဝါသာဒိပ္ပကာရံ-ကွမ်း၊ နံ့သာ၊ ပန်း၊ အထုံအစရှိသော အပြားရှိသော၊ ပဏ္ဏာကာရံ-လက်ဆောင်ကို၊ မိတ္တသန္တဝဘာဝဿ-ချစ်ကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေအဖြစ်၏၊ ဒဠဘာဝတ္ထာယ-ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ပေသေန္တိ-

ပဏ္ဏာကာရံ။ ။[ပဏ္ဏာ+အာကာရ]အာကာရသဒ္ဓါသည်စိတ်၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒကို ထင်ရှားပြတတ်သော အမူအရာအနက်ကိုဟော၏၊ လက်ဆောင်ပေးခြင်းလည်းမိမိစိတ်ဆန္ဒကို ထင်ရှားပြခြင်းတည်း၊ လက်ဆောင်ပစ္စည်း (တံစိုး) ကိုကား အလိုဆန္ဒကိုထင်ရှားပြကြောင်း ပစ္စည်းဟုမှတ်၊ ထို့ကြောင့် “အာကရီယတေ အနေနာတိ အာကာရော၊ ပဏ္ဏေန-စာနှင့်တကွ၊ အာကာရော-မိမိအလိုကိုထင်ရှားပြကြောင်း လက်ဆောင်(တံစိုး)တည်း၊ ပဏ္ဏာကာရော”ဟု ကြံပါ။

ပို့တံတံကြကုန်၏။ အယံ-ဤပို့အပ်သော ဝတ္ထုသည်။ ဝနဘင်္ဂါနာမ-ဂံမည်၏။ တံ-ထိုတောမှ ချိုးဆောင်အပ်သော ပန်းစသောဝတ္ထုကို။ မာတုဂါမော-သည်။ ကဿစိ-သော။ သံသဋ္ဌဝိဟာရိကဿ-ရောရောနှောနှော နေလေ့ရှိသော။ ကုလူပကဘိက္ခုနော-အိမ်သို့ကပ်တတ်သော ရဟန်း၏(အထံသို့) ပေသေတိ-ပို့အံ့။ တဿစ-ထိုရဟန်း၏လည်း။ ဝါ-သည်လည်း။ အသုကာယနာမ-ထိုမည်သူသည်။ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကို။ ပေသိတံ-ပို့အပ်ပြီ။ ဣတိ-သို့။ သာရတ္ထဿ-လွန်စွာတပ်မက်သည်ဖြစ်၍။ ပုနပ္ပနံ၊ ဟတ္ထေဟိ-တို့ဖြင့်။ တံ ဝနဘင်္ဂံ-ထိုတောမှ ချိုးဆောင်အပ်သော ပန်းစသော လက်ဆောင်ကို။ ကိဋ္ဌာပယတော-လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ကစားစေစဉ်။ အသုစိ-သည်။ မုစ္ဆတိ-အံ့။ အနာပတ္တိ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိအနာပတ်သည်(ဟောတိ)။ ဝနဘင်္ဂံ-၌။ သာရတ္ထော-သည်။ ပေ၊ သံဃာဒိသေသော။ ဥပက္ကမန္တေပိ-လုံ့လပြုပါသော်လည်း။ သစေ န မုစ္ဆတိ-အံ့။ (ဧဝံသတိ) ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)။

ဧဝံ-သို့။ ဧကာဒသန္နံ-ကုန်သော။ ဧတေသံရာဂါနံ-တို့၏။ ဝသေန-ဖြင့်။ ဧကာဒသ-န်သော။ ဣမေ ပယောဂေ-တို့ကို။ သမဝေက္ခိတွာ-၍။ အာပတ္တိဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိဝါ-ကိုသော်လည်း။ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ-၏။ [အမေးခံရသောဝိနည်းမှီရ်က မှတ်သားရမည်။] သလ္လက္ခေတွာ-ပြီး၍။ ဂရကာ-သည်။ သစေ ဟောတိ။ (ဧဝံသတိ) ဂရကာတိ-ဟူ၍။ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ-ပြောပြထိုက်၏။ ပေ၊ တဒနုရူပံ-ထိုဂရကလဟုကအာပတ်အားလျော်သော။ ဝိနယကမ္မံစ-ကိုလည်း။ ကာတမ္မံ-ပြုပေးထိုက်၏။ ဟိ-အကျိုးကား။ ဧဝံ-ဤသို့စဉ်းစားနှိုင်းချိန်၍။ ကတံ-ပြုအပ်သောဝိနည်းကံသည်။ သုကတံ-သည်။ ဟောတိ-၏။ ရောဂနိဒါနံ-ကို။ ဥတွာ-၍။ ဝဇ္ဇေန-သည်။ ကတ ဘောသဇ္ဇမိဝ-ပြုအပ်သောဆေးကဲ့သို့။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏။ သောတ္ထိဘာဝါယ စ-ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာလည်း။ သံဝတ္တတိ-၏။

၂၆၂။ စေတေတိ န ဥပက္ကမတိတိအာဒိသု-တို့၌။ မောစနဿာဒစေတနာယ-ဖြင့်။ စေတေတိ-အံ့။ န ဥပက္ကမတိ-အံ့။ မုစ္ဆတိ-အံ့။ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။ [လွတ်စေလိုသောစေတနာဖြစ်ခြင်းကို“စေတေတိ”ဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့်ထိုစေတနာဖြစ်ရုံမျှဖြင့် အာပတ်မသင့်။] မောစနဿာဒပိဋ္ဌိတော-မောစနဿာဒရာဂသည် နိပ်စက်အပ်သည်(ဟုတွာ)မုစ္ဆေယျ-လွတ်ပါမူကား။ အဟောဝတ-စွ။ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍။ စေတေတိ-အံ့။ န ဥပက္ကမတိ-အံ့။ န မုစ္ဆတိ-အံ့။ အနာပတ္တိ။ မောစနဿာဒေန-မောစနဿာဒရာဂဖြင့်။ န စေတေတိ-အံ့။ ဖဿဿာဒေန-

အတွေ့၌ သာယာသော ရာဂဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍဝနဿဒေန ဝါ-
 ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ နစေတေတိ- အံ၊
 ဥပက္ကမတိ-အံ၊ န မုစ္စတိ-အံ၊ အနာပတ္တိ၊ ကာမဝိတက္ကံ-ကာမဝိတက်ကို၊
 ဝိတက္ကန္တော-ကြံစဉ်၊ မောစနတ္တာယ-စေခြင်းငှာ၊ န စေတေတိ-အံ၊ န
 ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရဟန်းသည်၊
 ဝိတက္ကယတောပိ-ကာမဝိတက်ကို ကြံပါသော်လည်း၊ သစေ နမုစ္စတိ-အံ၊
 ဣဒံ-ဤသို့ကြံပါလျက် မလွတ်ခြင်းသည်၊ န စေတေတိ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိတိ-
 ဟူ၍၊ အာဂတမေဝ-ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။

အနာပတ္တိ သုပိနန္တေနာတိ-ကား၊ သုတ္တဿ-အိပ်ပျော်သော၊ ဝါ-အိပ်
 ပျော်သည်ဖြစ်၍၊ သုပိနေ-၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝန္တဿဝိယ-မှီဝဲနေရ
 သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကာယသံသဂ္ဂါဒီနိ-ကာယသံသဂ္ဂ အစရှိသည်တို့သို့၊
 အာပဇ္ဇန္တဿ ဝိယ-ရောက်နေရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သုပိနန္တနေဝ-
 အိပ်မက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏
 အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-၏၊ တဿ အနာပတ္တိ၊ [“သုပိနန္တေန-အိပ်မက်ကြောင့်၊
 ယဿ-၏၊ အသုစိ မုစ္စတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] ပန-
 ထိုသို့အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သုပိနေ-၌၊ အဿဒစေတနာယ-သာယာ
 တတ်သော သုခဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော စေတနာသည်၊ ဥပ္ပန္နာယ-ဖြစ်လသော်၊
 အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝိသယော-စောင့်စည်းနိုင်သောအရာသည်၊ သစေ ဟောတိ၊
 (စဝံသတိ)၊ [နိုးလာ၍ စောင့်စည်းနိုင်သောအရာဖြစ်လျှင်-ဟူလို၊] နိစ္စလေန-
 လှုပ်ရှားခြင်း မရှိသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ န
 ကိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-မကစားစေရာ၊ ပန-ဆက်၊ ကာသာဝပစ္စတ္တရဏရက္ခဏတ္တံ-
 သင်္ကန်းအိပ်ရာခင်း တို့ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟတ္ထပုဋ္ဌေန-လက်ခုပ်ဖြင့်၊
 ဂဟေတွာ-အသာယူ၍၊ ဇေဂ္ဂနတ္တာယ-ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊
 ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္တဝဋ္ဋတိ၊ န မောစနာဓိပ္ပာယဿာတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်
 ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ ဘေသဇ္ဇေန-ဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ အာလိမ္မန္တဿဝါ-လိမ်း
 ကျံစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရာဒီနိ-ကျင်ကြီးအစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တဿ
 ဝါ-စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ နမောစနာဓိပ္ပာယဿ-လွတ်စေခြင်း၌ ဖြစ်သော
 အလိုမရှိပါဘဲ၊ (အသုစိ)မုစ္စတိ-အံ၊ တဿာပိ-၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဒုဝိဓဿာပိ-
 ယက္ခမ္မတ္တက၊ ပိတ္တမ္မတ္တကအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိသည် လည်းဖြစ်သော၊
 ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသည်ဖြစ်၍၊ (အသုစိ မောစန္တဿ) အနာပတ္တိ၊ ဣဓ-ဤ
 သိက္ခာပုဒ်၌၊ သေယျသကော-သည်၊ အာဒိကမ္မိကော-တည်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ
 တဿ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ-တည်း၊ ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ပုဒ်
သည်။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ-ပဌမပါရာဇိက၏ သမုဋ္ဌာန်နှင့်တူသော သမုဋ္ဌာန်
ရှိ၏။ ပေ၊ သုခမဇ္ဈတ္တဒ္ဓယေန-သုခဝေဒနာ၊ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ နှစ်ပါးအပေါင်းအား
ဖြင့်၊ ဒွိဝေဒနံ-နှစ်ပါးသောဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၂၆၃။ ဝိနိတဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ သုပိနဝတ္ထုသည်-သည်။ အနုပညတ္တိယံ-၌၊
ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ ဥစ္စာရပဿာဝ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်။ ဥတ္တာ နတ္တာနေဝ၊
ဝိတက္ကဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ကာမဝိတက္ကန္တိ-ကား၊ ဂေဟသ္မိတကာမဝိတက္ကံ-အိမ်တည်း
ဟူသော ကာမဂုဏ်မှီသော ကာမဝိတက်ကို၊ (ဝိတက္ကန္တဿ အသုစိ မုစ္စိ)၊
[ဂေဟသ္မိတကာမဝိတက္ကန္တိ-ပဉ္စကာမဂုဏသန္နိဿိတံ ကာမဝိတက္ကံ၊] တတ္ထ-
ထို ဝိတက္ကဝတ္ထု၌၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တာ-ပေ၏။ အထခေါ-လည်း၊
ဝိတက္ကဂတိကေန-ဝိတက်သို့လိုက်သည်။ နံ ဘဝိတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဥဏှောဒကဝတ္ထုသု-
တို့တွင်၊ ပဌမံ-ပဌမဝတ္ထုသည်။ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဒုတိယေ-၌၊ သောဘိက္ခု-
သည်။ မောစေတုကာမော-သည်။ (ဟုတွာ) ဥဏှောဒကေန-ဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-ကို၊
ပဟရိတွာ ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍၊ နှာယိ-ရေချိုးပြီး၊ တေန-
ကြောင့်၊ အဿ-၏။ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီး၊ တတိယေ-၌၊ ဥပက္ကမဿ-
လုံ့လ၏။ အတ္ထိတာယ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဝုတ္တံ)၊ ဘောသဇ္ဇကဏ္ဍဝနဝတ္ထုနိ-
တို့သည်။ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-သာ။

၂၆၄။ မဂ္ဂဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ပဌမဿ-သော၊ ထုလ္လဥရုကဿ-ဝသောပေါင်ရှိသည်
ဖြစ်၍၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ သမ္မာဓဋ္ဌာနေ-ကျဉ်းမြောင်း
သော၊ အရပ်၌၊ ဃဋ္ဌနာယ-ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်၊ အသုစိ-သည်။ မုစ္စိ-ပြီး၊
[“မုစ္စတိ” ဟုလည်းရှိ၏၊ တံကာလာပေက္ခဝတ္တမာန်တည်း၊] တဿ-ထို ရဟန်း၏၊
န မောစနာဓိဒိပ္ပာယတ္တာ-လွတ်စေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဒုတိယဿ-ဒုတိယရဟန်း၏၊ တထေဝ-လျှင်၊
မုစ္စိ(မုစ္စတိ)၊ ပန-ထိုအတိုင်းလွတ်ပါသော်လည်း၊ မောစနာဓိပ္ပာယတ္တာ-ကြောင့်၊
သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ) တတိယဿ-ရဟန်း၏၊ န မုစ္စတိ၊ ပန-ထိုသို့
မလွတ်ပါသော်လည်း၊ ဥပက္ကမသမ္ဘာဝတော-လုံ့လ၏ထင်ရှားရှိသည် ၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တဿာ မဂ္ဂံ-ခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော
ရဟန်းသည်။ ပရိဋ္ဌာဟေ-ကိလေသာပူလောင်ခြင်းသည်။ ဥပန္နေ-သော်၊ န
ဂန္တဗ္ဗံ-ဆက်လက်၍ မသွားရာ၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ ဥပစ္စိန္တိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဝါ-
ရပ်၍၊ အသုဘာဒိမနသိကာရေန-အသုဘအစရှိသည်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊
စိတ္တံ-ရာဂနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို၊ ဝုပသမေတွာ-ပြီး၍၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊
ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ အာဒါယ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဌိတော-ရပ်လျက်၊ ဝိနောဒေတုံ-

ရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ သစေ န သက္ကောတိ၊ (ဝေသတိ)، မဂ္ဂါ-မှ၊
ဩက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ နိသီဒိတွာ ဝိနောဒေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာဒါယ သုဒ္ဓစိတ္တေနဝ၊
ဂန္တဗ္ဗံ-ဆက်လက်၍ သွားရာ၏။

ဝတ္ထိဝတ္ထုသု-တို့၌၊ တေဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝတ္ထိ-အင်္ဂါဇာတ်ဖျားဝယ်
ကျင်ငယ်ထွက်ရာအရပ်ကို၊ ဒဗ္ဗံ-တင်းကျပ်စွာ၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ [ဝတ္ထိဒဗ္ဗံ
ဂဟေတွာတိ အင်္ဂဇာတဿ အဂ္ဂေ ပဿဝ နိဂ္ဂမနဋ္ဌာနေ စမ္ပံ ဒဗ္ဗံ ဂဟေတွာ၊
ဝိသဋ္ဌိအဖွင့်တုန်းက ဝတ္ထိသီသနှင့် ဤဝတ္ထိသည် မတူပါ။] ပူရေတွာ ပူရေတွာ
ကျင်ငယ်ကို ပြည့်စေ၍ ပြည့်စေ၍၊ ဝိသဇ္ဇန္တာ-စွန့်ကုန်လျက်၊ ဂါမဒါရကာ
ဝိယ-ရွာသားကလေးတို့ကဲ့သို့၊ ပဿဝံ-ကျင်ငယ်ကို၊ အကံသု-နံပြီ၊ ဇန္တာယရ
ဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ဥဒရံ-ဝမ်းဗိုက်ကို၊ တာပေန္တဿ-ပူစေစဉ်၊ မောစနာဓိပ္ပာယဿာ
ပိ-လွတ်စေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အမောစနာ
ဓိပ္ပာယဿာပိ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ မုတ္တေ-လွတ်လသော်၊ အနာပတ္တိယေဝ-
သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အနာပတ်ပင်တည်း၊ [မောစနာဓိပ္ပာယရှိလျှင် ထုလွှစဉ်း၊] ပရိကမ္မံ-
ကို၊ ကရောန္တဿ-စဉ်၊ နိမိတ္တစာလနဝသေန-နိမိတ်ကိုလှုပ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အသုစိ-သည်၊ မုစ္စိ-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိဋ္ဌာနံ-၌၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။

၂၆၅။ ဥရုဃဋ္ဌာပနဝတ္ထုသု-ပေါင်၌ ထိခိုက်စေခြင်းဝတ္ထုတို့၌၊ ယေသံ-
အကြင် ရဟန်းတို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊
အင်္ဂဇာတမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဖုဿာပေသံ-ထိစေကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
နံ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကုရန္တဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သာမဏေရာဒိဝတ္ထုနိ-
သာမဏေရ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-နံသည်သာ။

၂၆၆။ ကာယထမ္ပနဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ ကာယံထမ္ပန္တဿာတိ-ကား၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊
နိသီဒိတွာ-၍သော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇိတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ နာကမ္မံ-
အသစ်အသစ်အမှုကို၊ ကတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ အာလသိယဝိမောစ နတ္ထံ-
ပျင်းသူ၏အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဇ္ဇေန္တဿ-ကိုယ်လက်ဆန့်တန်း
သော ရဟန်း၏ (အသုစိ မုစ္စိ)။

ဥပနိဇ္ဈာယနဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (ဣတ္ထိ-သည်၊) ပဋသတနိဝတ္တာ-ထပ်၍
ဝတ်အပ်သော အဝတ်တစ်ရာရှိသည်၊ သစေပိဟောတိ-ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)
ပုရတော ဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတောဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊
ဌတွာ-ရပ်၍၊ ဣမသ္မိံ နာမဩကာသေ-ဤမည်သောအရပ်၌၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်ရှိ၏၊
ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ-စူးစိုက်စွာကြည့်သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ
(ဟောတိ)၊ အနိဝတ္တာနံ-အဝတ်မပါကုန်သော၊ ဂါမဒါရိကာနံ-ရွာသူ ကောင်မ
လေးတို့၏၊ နိမိတ္တံ၊ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿပန-၏ကား၊ (အာပတ္တိဘာဝေ-၌၊)

ဝတ္ထုဗွဲ-သည်။ ကိမေဝ-အဘယ်မှာရှိပါတော့အံ့နည်း၊ တိရစ္ဆာန်ဂတာနံပိ-
မတို့၏လည်း၊ နိမိတ္တေ-၌၊ ဒေသဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ဣတောစ-မှလည်း
ကောင်း၊ ဣတောစ-မှလည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာကောတွာ-အမျိုးမျိုးမကြည့် မူ
၍၊ ဒိဝသံပိ-လည်း၊ ဧကပယောဂေန-ဂဖြင့်၊ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ-၏၊ ဧကမေဝ
ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဥမ္မိလနနိမိလနဝသေနပန-မျက်စိဖွင့်ခြင်း၊ မျက်စိမှိတ်
ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား၊ (ပယောဂေ ပယောဂေ) န ကာရေတဗ္ဗော-ထိုက်၊
သဟဿာ-အဆောတလျင်၊ ဥပနိဇ္ဈာယိတွာ-စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်မိ၍၊ ပုန၊
ပဋိသင်္ခါယ-ဆင်ခြင်တတ်သောပညာဖြင့်၊ သံဝရေ-စောင့်စည်းခြင်း၌၊ တိဋ္ဌတော-
တည်သောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံဝရံ-ကို၊ ပဟာယ-၍၊ ပုန၊
ဥပနိဇ္ဈာယတော-၏၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ (ဟောတိ)။

၂၆၇။ တံ တာဠုန္တိဒ္ဓါဒိ ဝတ္ထုနိ-သံကောက်ပေါက်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်၊
ဥတ္တာနတ္တာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ နာနဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ယေ-အကြင် ရဟန်း
တို့သည်၊ ဥဒကသောတံ-ရေအယဉ်ကို၊ နိမိတ္တေန-ဖြင့်၊ ပဟရိသု-ပုတ်ခတ်
ကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-တို့၏၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝုတ္တာ၊ ဥဒဉ္ဇလဝတ္ထုသုပိ-
တို့၌လည်း၊ ဒေသဝ နယော၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထုတို့၌၊ ဥဒကစိက္ခလ္လော-
ရေရှိသောညွန့်ကို၊ ဥဒဉ္ဇလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဖြင့်
သာလျှင်၊ ဣတော-ဤဝတ္ထုမှ၊ ပရာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ-ကုန်သော၊ ဥဒကဓာဝနာဒိ
ဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-
တည်း၊ ပုပ္ဖာဝဋ္ဌိယဝတ္ထုသု-ပုပ္ဖာဝဋ္ဌိယဝတ္ထုတို့၌၊ န မောစနာဓိပ္ပာယဿ-၏၊
အနာပတ္တိ-သည်၊ သစေပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍လည်းဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန-
ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကိဋ္ဌနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ [ဣတိ-ဤကား၊
ဝိသေသောတည်း၊] ဣတိ-အပြီးတည်း... သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊
နိဋ္ဌိတာ။

ပုပ္ဖာဝဋ္ဌိ။ «ပုပ္ဖာဝဋ္ဌိတိ-ကိဋ္ဌာဝိသေသဿာဓိဝစနံ၊ တံ (ထိုပုပ္ဖာဝဋ္ဌိကစားခြင်းကို)
ကိဋ္ဌန္တာ နဒိအာဒိသု ဆိန္ဒတဋ် (ကမ်းပါးပြတ်ကို) ဥဒကေန-ဖြင့်၊ စိက္ခလ္လံ-ရွံ့ညွန့်ဖြစ်
အောင်၊ ကတွာ၊ တတ္ထ-ထိုကမ်းပါးပြတ်ညွန့်ပေါ်၌၊ ဥဘောပါဒေ-ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို၊
ပဿာရေတွာ-ဆန့်တန်း၍၊ နိသိန္ဒာ-ထိုင်ကုန်လျက်၊ ပပတန္တိ-လျှောချကြကုန်၏၊ “ပုပ္ဖာ
ဝဋ္ဌိယ” ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏။

မှတ်ချက်။ «ပါဠိတော်ဝယ် ဝါလိကဝတ္ထု၌ “ဝါလိကံ အင်္ဂဇာတံ” နှစ်ပုဒ်လုံး
ကို “သဲသို့+အင်္ဂါဇာတ်ကို” ဟု နှစ်ပုဒ်လုံး၌ ကံအနက်ပေး၊ (တစ်နည်း) “ဝါလိကံ-၌”
ဟု အာဓာရ ပေး၊ ပဝေသေန္တဿာတိ ဒွိကမ္မကတ္တာ ဝါလုကံ အင်္ဂဇာတန္တိ ဥဘယတ္တာပိ
ဥပယောဂဝစနံ ကတံ၊ ဝါလုကန္တိ-ဝါလုကာယာတိ (ဝါ) အတ္ထော။

၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၆၉။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-တေန၊ ပေ၊ ဘဂဝါဟူသောပုဒ် အပေါင်းသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပဒ်-ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ (တစ်နည်း)၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-တေန၊ ပေ၊ ဘဂဝါအစရှိ သော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပဒ်-တည်း၊ [အာချုတ္တ ဣတိ တစ်လုံးအကြေကြံ] တတြ-ထိုကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်၌၊ အယံ-ဤဆို အပ်လတ်ကား၊ အနုတ္တာန ပဒဝဏ္ဏနာ-မပေါ်လွင်သောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ အရညေ ဝိဟရတီတိ-ကား၊ အာဝေဏိကေ-ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှ သီးခြား ဖြစ်သော၊ အရညေ-တောကျောင်း၌၊ န ဝိဟရတိ-နေသည်မဟုတ်၊ ဇေတဝန ဝိဟာရဿေဝ-၏သာလျှင်၊ ပစ္စန္ဓေ-အစွန်အဖျားဖြစ်သော၊ ဧကပဿေ- တစ်ခုသော ဘေး၌၊ (ဝိဟရတိ-၏)၊ မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘောတိ-ကား၊ တဿစ ဝိဟာ ရဿ-ထိုကျောင်း၏လည်း၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဂဗ္ဘော-အခန်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သမန္တာ ပရိယာဂါရောတိ-ကား၊ အဿ-ထိုကျောင်း၏၊ သမန္တာပန-ပတ် ဝန်းကျင်၌ကား၊ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေါ-တန်ဆောင်းဝင်း အကာအရံသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ (ဘေးပတ်လည်၌ စင်္ကြံအဆောင်ဝိုင်း ရှိသည်-ဟူလို၊) ကိရ- ချဲ့၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ အန္တောယေဝ-၌သာလျှင်၊ အာဝိဇ္ဇန္တေဟိ-လှည့်ပတ်သူတို့သည်၊ ဝိစရိတံ-လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊

တေန၊ ပေ၊ ဘဂဝါတိ။ ။ဤပါဌ်၌ ဣတိသဒ္ဓါသည် ပဒတ္ထဝိလ္လာသနိပါတ် တည်း၊ [ပဒတ္ထ-ပုဒ်နက်ကို+ဝိပလ္လာသ-ဖောက်ပြန်စေကြောင်း နိပါတ်၊] “ထိုအခါ၌ အလုံးစုံကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်” ဟူသောအနက်ကို မပေးရအောင် ပုဒ်၏အနက်ကို ပြောင်းလွဲစေသော နိပါတ်-ဟူလို၊ ထိုနိပါတ်ကြောင့် “တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါ-ဟူသော” ဟု မူလပါဌ်အတိုင်း အနက် ပေးရသည်၊ ထိုသို့ မူလပါဌ်အတိုင်း အနက်ပေးရသောကြောင့် “တေန” စသည်ကိုလည်း (သဒ္ဓါသာလျှင် အနက်ရှိသော) သဒ္ဓပဒတ္ထကပုဒ်ဟု ခေါ်သည်။ [သဒ္ဓေါယေဝ+ပဒတ္ထော ယဿာတိ သဒ္ဓပဒတ္ထကံ (ပဒ်)။]

နည်းဥပစာ။ ။ဆက်ဦးအံ-“တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-တေန၊ ပေ၊ ဘဂဝါ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်သည်-ဟု ပေးရာ၌ ထိုစကားမျှသာ သိက္ခာပုဒ်မဟုတ်၊ နောင် လာလတ် အားလုံးပင် ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “တေန၊ ပေ၊ ဘဂဝါ” သည် အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌တင်စားသော ဧကဒေသျှုပစာတည်း၊ “သမုဒ္ဓေါမယာဒီဇော” ကဲ့သို့ မှတ်၊ နည်းအားဖြင့် နိဒဿနနည်းတည်း၊ တစ်နည်း- ဣတိတစ်လုံးအကြေကြံ၍ ထိုဣတိကို အာဒိအနက်ပေးလျှင်ကား ဥပစာမဟုတ်၊ မုချ သဒ္ဓါပင် ဖြစ်သည်။ [နေရာတိုင်းမှာ ဤနည်းချည်းတည်း။]

ဟောတိ-၏။ (တထာ-ဖြင့်) သော-ယိုကျောင်းကို၊ မဇ္ဈေ-၌၊ စတုရသမ္-
 လေးထောင့်ရှိသော၊ ဂမ္ဘ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဗဟိ-သေး၌၊ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေန-
 ဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ သုပညတ္တန္တိ-ကား၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ထပိတံ-
 ထားအပ်ပြီ၊ ယထာ ယထာ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဩကာသေ
 စ-အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ထပိတံ-သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ပါသာဒိကံ-
 စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ လောကရဉ္စကံ-လူအပေါင်းကို
 နှစ်သက်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တထာ တထာ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 တသ္မိံ တသ္မိံ ဩကာသေ-၌ လည်းကောင်း၊ ထပိတံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-
 ထိုဥဒါယီသည်၊ ဝတ္တသီသေန-ခန္ဓကဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဧကကိစ္စမ္ပိ-ကို
 လည်းကောင်း၊ န ကရောတိ-ပြုသည်မဟုတ်။

ဧကစ္စေ ဝါတပါနေ ဝိဝရန္တောတိ-ကား၊ ယေသု-အကြင်လေသောက်
 ပြတင်းတို့ကို၊ ဝိဝုဋေသု-ဖွင့်အပ်ကုန်သော်၊ အန္ဓကာရော အမိုက်မှောင်သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ တာနိ-လေသောက် ပြတင်းတို့ကို၊ ဝိဝရန္တော-ဖွင့်လျက်၊
 ယေသု-အကြင် လေသောက်ပြတင်းတို့ကို၊ ဝိဝုဋေသု-သော်၊ အာလောကော-
 အလင်းရောင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာနိ-တို့ကို၊ သကန္တော-ပိတ်လျက်၊ ဧဝံ၊
 ပေ၊ ဧတဒဝေါစာတိ-ကား၊ ဧဝံ၊ သို့၊ တေန ဗြာဟ္မဏေန-ထိုပုဏ္ဏားသည်၊
 ပသံသိတွာ-ချီးမွမ်း၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ သာ ဗြာဟ္မဏီ-ထို ပုဏ္ဏားမသည်၊
 ပသန္တော-ကြည်ညိုသော၊ အယံ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမော မညေ-
 ရှင်ရဟန်းပြုလိုလေယောင်တကား၊ ဣဟိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်ထင်၍၊
 နိဂူဟိတဗ္ဗံပိ-လျှို့ဝှက်ထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ အတ္တနော-၏၊ တံ ဝိပွကာရံ-
 ထိုဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုမှုကို၊ ပကာသေန္တိ-ဖော်ပြောလိုသည်၊ ကေဝလံ-
 အပြစ်ပြောလိုခြင်းမဖက် သက်သက်၊ တဿ-ထိုပုဏ္ဏား၏၊ သဒ္ဓါဝိဃာတာ
 ပေက္ခာ-သဒ္ဓါပျက်ခြင်းကို ရှုခဲ့သည်၊ [သဒ္ဓါတရားပျက်စေလိုသည်၊] ဟုတွာ-
 ၍၊ ဧတံ ကုတော တဿ ဥဠာရတ္တတာတိ အာဒိဝစနံ-ဤကုတော၊ ပေ၊
 စကား ကို၊ အဝေါစ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကုတော တဿ ဥဠာရတ္တတာ အစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ အဿ-ထိုဥဒါယီ၏၊ ဥဠာရော-မွန်မြတ်သော၊ အတ္တာ-စိတ်သည်၊
 (အတ္တိံ)، ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထို ဥဒါယီသည်၊) ဥဠာရတ္တာ-ဥဠာရတ္တာ
 မည်၏၊ ဥဠာရတ္တနော-မွန်မြတ်သောစိတ် ရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာတည်း၊ ဥဠာရတ္တတာ-ဖြစ်ရာ၊ [ဥဠာရတ္တတာတိ-ဥဠာရစိတ္တတာ-ဋီကာ၊
 “အတ္တသဒ္ဓါသည် စိတ်ဟော”ဟူလို၊] ကုလိတ္တိဟိတိ အာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊
 ယရသာမိနိယော-အိမ်ရှင်မတို့သည်၊ ကုလိတ္တိယောနာမ-ကုလိတ္တိတို့မည်၏၊

ပုရိသန္တရဂတာ-ယောကျ်ားတစ်ပါး သွားရောက်အပ်ဖူးကုန်သော၊ ကုလဓိတရော-
အမျိုးသမီးတို့သည်၊ ကုလဓိတရော နာမ-ကုလဓိတတို့မည်၏၊ အနိဝိဒ္ဓါ-
ယောကျ်ားတစ်ပါးသည် မဖောက်ထွင်းအပ်သော မိန်းမတို့ကို၊ ကုလ ကုမာရိယော
နာမ-ကုလကုမာရီတို့မည်၏ ဟူ၍၊ ဝါ-အမျိုးသမီး အပျိုစင်တို့ဟူ၍၊ ဂုဗ္ဘန္တိ-
ကုန်၏၊ ပရကုလတော-သူတစ်ပါးအိမ်မှ၊ အာနိတာ-န်သော၊ ကုလဒါရကာနံ-
အမျိုးသားတို့၏၊ ဝဇယော-မိန်းမတို့သည်၊ ဝါ-ချေးမတို့သည်၊ ကုလာသုဏှာ
နာမ-ကုလသုဏှတို့မည်၏။

၂၇၀။ ဩတိဇ္ဈောတိ-ကား၊ ယက္ခာဒိဟိ-ဘီလူး အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
[အာဒိဖြင့် ပူးဝင်တတ်သော နတ်စသည်ကိုယူ၊] သတ္တာ-တို့ကို၊ (ဩတိဇ္ဈော)ဝိယ-
သက်ရောက် ပူးဝင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)၊ အန္တော-၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေန-
သော၊ ရာဂေနဝါ-ရာဂသည်သော်လည်း၊ ဩတိဇ္ဈော-သက်ဝင်အပ်သည်၊
(ဟုတွာ-၍၊ သမာပဇ္ဇေယျ-၌စပ်)၊ ကူပါဒီနိ-တွင်းအစရှိသည်တို့သို့၊ သတ္တာ-
တို့သည်၊ (ဩတိဇ္ဈော)ဝိယ-သက်ဆင်းကျရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ)၊
အသမပေက္ခိတွာ-ကောင်းစွာ မရှုဆင်ခြင်မှု၍၊ [အနိစ္စ ဒုက္ခ အသုဘ အနတ္တဟု
မရှုမှု၍၊] ရဇနီယေ-တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ဌာနေ-အရာ၌၊ ဝါ-အာရုံ၌၊
ရဇ္ဇန္တော-တပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သယံ ဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ရာဂံ-
သို့၊ ဩတိဇ္ဈော-သက်ဆင်းကျရောက်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပန-ဆက်၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘယထာပိ-နှစ်ပါးပြားသော အနက်အားဖြင့်လည်း၊ ဧတံ-
ဤ ဩတိဇ္ဈဟူသော အမည်သည်၊ ရာဂသမ္ပိသေဝ-ရာဂနှင့် ပြည့်စုံသူ၏
သာလျှင်၊ ဝါ-သူကိုသာလျှင်၊ အဓိဝစနံ-အထက်၌ဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း၊
ဝါ-ဟောသောအမည်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဩတိဇ္ဈောနာမ သာရတ္ထော

၁။ ရာဂေန ဩတိဇ္ဈော။ ။ဩတိဇ္ဈောကဲ့သို့သော သံဝဇ္ဈောတဗ္ဗ ကိတ်ပုဒ်
ကို ရာဂေနကဲ့သို့ အဝုတ္တကတ္တာထည့်၍ ဖွင့်ပြလျှင် ကမ္မသာဓနပြုရာ၏၊ ထို့ကြောင့်
“ဩတရိယတေ-ရာဂသည် သက်ရောက်အပ်၏၊ ဣတိ ဩတိဇ္ဈော”ဟု ကမ္မသာဓိပြု၊
ဘီလူး အစိမ်းသူရဲ နတ်စုန်းတို့သည် လူကိုပူးဝင်အပ်သကဲ့သို့ ရာဂဘီလူးသည်လည်း ထို
ရဟန်းကို ပူးဝင်အပ် (အပူးဝင်ခံနေရ)သည်-ဟူလို။ [“သံဝဇ္ဈောကြိတ်၊ ရှိသည့်ပုဒ်ကို၊
အဝုတ်ကတ္တာ၊ ဖွင့်ပြထားမှု၊ ပြုငြားကမ္မ-သာဓနတည်း”-လင်္ကာ။]

၂။ ရာဂံ ဩတိဇ္ဈော။ ။ရာဂကဲ့သို့ အဝုတ္တကထည့်၍ ဖွင့်ရာ၌ကား
ကတ္တုသာဓိပြုရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဩတရိယ-ရာဂတည်းဟူသော တွင်းသို့ သက်ဆင်း
ကျရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ဩတိဇ္ဈော”ဟုပြု၊ “လူသည် ရေတွင်း ရေကန်သို့ ကျရောက်
သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရဟန်းသည် ရာဂတည်းဟူသောတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်”
ဟူလို။ [“ဖွင့်ဒုတိယာ၊ ကံရှိရာဝယ်၊ မှန်စွာကတ္တု ဝိဂြိုဟ်ပြုလော”-လင်္ကာ။]

အပေက္ခ ဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထိုဩတိဇ္ဈောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ [ဩတိဇ္ဈောနာမ-ကား၊ သာရတ္တော-လွန်စွာ တပ်မက်သည်၊ အပေက္ခ ဝါ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ရှုငဲ့ခြင်းရှိသည်၊ ပဋိဗဒ္ဓ စိတ္တော-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စပ်ဖွဲ့သော စိတ်ရှိသည်။]

တတ္ထ-ထိုဩတိဇ္ဈောနာမအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သာရတ္တောတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ သုဋ္ဌ-လွန်စွာ၊ ရတ္တော-တပ်မက်သည်၊ အပေက္ခဝါ တိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂါပေက္ခာယ-ကာယသံသဂ္ဂကို ရှုငဲ့ခြင်းဖြင့်၊ အပေက္ခဝါ- သည်၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တောတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်ပင်၊ ဘသ္မိဝုတ္တသ္မိ- ထိုမာတုဂါမဟူသော ဝုတ္တ၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော-သည်၊ ဝိပရိဏတေနာတိ-ကား၊ ပရိသုဒ္ဓဘဝဂံသန္တတိသင်္ခါတံ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ဘဝင်အစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပကတိ-ပင်ကိုယ်သဘောကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်၍၊ အညထာ- ဘဝင်အစဉ်မှ တစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်၊ ပဝတ္တေန-ဖြစ်သော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊ ပရိဏတေန-ပြောင်းလွဲသော၊ ဝိရူပံ၊ ပရိဝတ္တေန- ပြောင်းလွဲသော၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပရိဝတ္တမာနံ-ပြောင်းလွဲ လသော်၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ဖောက်ပြန်လော့က် အောင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိဝတ္တိတွာ-ပြောင်းလွဲ၍၊ ဌိတေန-တည်သော၊ (စိတ္တေန-ဖြင့်) ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယ်သော-အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။

၂၇၁။ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဧတံ-ဤဖောက် ပြန်သောစိတ်သည်၊ ရာဂါဒိဟိ- တို့နှင့်၊ သမ္ပယောဂံ-ယှဉ်ခြင်းကို၊ နာတိဝုတ္တတိ-မလွန်နိုင်၊ တသ္မာ၊ ဝိပရိဏတန္တိ ရတ္တမ္ပိ စိတ္တံတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အဿ-ထိုဝိပရိဏတပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝတွာ-ပြီး၍၊ [“ဝိပရိဏတန္တိ ရတ္တံပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ၊

ဝိပရိဏတေန။ ။ ဝိကို ဝိဇဟိတွာဟု လည်းကောင်း၊ ပရိဏတေနကို “အညထာပဝတ္တေန” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ပါလာသော ဘဝင်အစဉ် သည် ဝိပါကံစိတ်ဖြစ်၍ လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် သော စိတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပရိသုဒ္ဓဘဝဂံသန္တသင်္ခါတံ” ဟု မိန့်သည်၊ ရာဂစသည်နှင့် ယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်ကား ထို ပရိသုဒ္ဓ ဘဝင်အစဉ်ကို စွန့်ခွာ၍ဖြစ်သော စိတ်တည်း။ [ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ၊ တဉ္စ အာဂန္တုကောဟိ ဥက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ ဧကင်္ဂုတ္တရ၊ ပဏိဟိတအစ္ဆဝဂံ။]

ဝိရူပံဝါ ပရိဏတေန။ ။ ဝိကို “ဝိရူပံ” ပရိဏတေနကို “ပရိဝတ္တေန” ဟု ကစ်နည်းဖွင့်၏၊ ကုသိုလ်စိတ်သည် ဘဝင်အစဉ်မှပြောင်းလွဲ၏၊ သို့သော် ထိုပြောင်းလွဲခြင်း ကား ဖောက်ပြန်သော ပြောင်းလွဲခြင်းမဟုတ်၊ ရာဂစသော ကိလေသာနှင့် ယှဉ်သောစိတ် သာ ကောင်းသောသဘောမှ ဖောက်ပြန်သော ပြောင်းလွဲခြင်းဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဒုဋ္ဌပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ, မူဋ္ဌပိ စိတ္တံ ဝိပရိဏတံ” တိုင်အောင် ဟောတော်မူပြီး၍၊
အန္တေ-အဆုံး၌၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတတ္ထံ-ကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတွာ)
အပိစ၊ ပေ၊ ဝိပရိဏတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

တဒဟု ဇာတာတိ-ကား၊ တံဒိဝသံ-၌၊ ဇာတာ-မွေးဖွားသော ကလေးမ
တည်း၊ [“တဒဟု”ကို တံဒိဝသံ”ဟုဖွင့်သည်။ အဟနောင် သို့ဝိဘက်ကိုဥပြု၍
“အဟု” ဟု ပြီးသည်။ တစ်နည်း-အဟုံသည် နေအနက်ဟော သတ္တမုန္တ
နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊] ဇာတမတ္တာ-မွေးဖွားပြီးကာမျှဖြစ်သော၊ အလ္လမံသပေသိဝဏ္ဏာ-
စိုသော အသားတစ်သဏ္ဌာန်ရှိသော မိန်းကလေးသည်၊ (မာတုဂါမော နာမ)၊
ဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပါယပိ-ဤသို့သဘောရှိသော မိန်းကလေးနှင့်လည်း၊ သဒ္ဓိံ၊
ကာယသံသဂ္ဂေ-ကိုယ်ကို နှီးနှောခြင်းကြောင့်၊ သံဃဒီသေသော-သည်လည်း
ကောင်း၊ မေထုနဝီတိက္ကမေ-ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-သည်လည်းကောင်း၊ ရဟော-
ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌၊ နိသဇ္ဇဿာဒေ-အတူတကွ ထိုင်နေရခြင်း၌ သာယာ
ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပဂေဝါတိ-
ကား၊ ပဌမမေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ [ပဂေနိပါတ်သည် ပဌမအနက်
ဟော။]

ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ ဟတ္ထဂ္ဂဏာဒိ-လက်ကိုဆွဲ
လိုက်ခြင်း အစရှိသော၊ ကာယသမ္ပယောဂံ-ကိုယ်ဖြင့် စပ်ယှက်ခြင်းသို့၊ ကာယ
မိဿိဘာဝံ-ကိုယ်ဖြင့်ရောနှောခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ သမာပဇ္ဇေယျ-ရောက်အံ့၊
[ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌ “ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိ”ဟုရှိ၏၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
ဧတံ-ဤကာယသံသဂ္ဂသို့၊ သမာပဇ္ဇဿ-ရောက်သောရဟန်း၏၊ ယော သော
ကာယသံသဂ္ဂေါနာမ-ဂ္ဂမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-ထို ကာယသံသဂ္ဂသည်၊
အတ္ထတော-လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ အဇ္ဈာစာရော-လွမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းသည်၊
ဝါ-ကျူးလွန်ခြင်းသည်၊ ရာဂဝသေန-ဖြင့်၊ သညမဝေလံ-စောင့်စည်းအပ်သော
သီလတည်းဟူသောအပိုင်းအခြားကို၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ (ကျူးကျော်၍)၊

ကာယသံသဂ္ဂံ။ သံသဂ္ဂံကို “မိဿိဘာဝံ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ထိုဘာဝ
အရ ရောနှောခြင်းကြိယာရ၏၊ ထို့ကြောင့် “သံသဇ္ဇနံ-ရောနှောခြင်း၊ သံသဂ္ဂေါ-ခြင်း”
ဟုပြု၊ ရောနှောသော ဝတ္ထု နှစ်ရပ်သည် အဘယ်အရာအားဖြင့် ရောစပ်ကြသနည်း-ဟု
မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ကာယ” ဟု ဝိသေသန ကူမရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ကာယေန-
ကိုယ်အားဖြင့်+သံသဂ္ဂေါ-ကာယသံသဂ္ဂေါ”ဟု ပြုရသည်။ ကာယအရ တစ်ကိုယ်လုံးရသော်
လည်း လက် စသော ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းကို ဧကဒေသျှပစာရအားဖြင့် “ကာယ” ဟု
ယူပါ။

အာစာရော-ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထို
ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျဟူသောပုဒ်၏၊ သင်္ခေပေန-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊
အတ္ထံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတီတိ-ဟူ၍၊
ပဒဘာဇနံ-ကို၊ အာဟ-မူပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါတိအာဒိ-ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ အစရှိသောပုဒ်အပေါင်း
သည်၊ အဿ-ထိုကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျပုဒ်၏၊ ဝိတ္ထာရေန-အားဖြင့်၊
အတ္ထဒဿနံ-အနက်ကိုပြကြောင်း ပုဒ်အပေါင်းတည်း၊ [“အာဒိဘောဒံ”ဟု
ဘောဒသဒ္ဓါ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌လည်း မပါ၊]
တတ္ထ-ထို ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဟတ္ထာဒိနံ-တို့၏၊ ဝိဘာဂ
ဒဿနတ္ထံ-ဝေဖန်အပ်သောအပြားကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟတ္ထောနာမ
ကပ္ပရံ ဥပါဒါယာတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဟတ္ထောနာမ အစရှိသော
ပါဠိရပ်၌၊ ကပ္ပရံ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ ဒုတိယံ-သော၊ မဟာသန္နိ-
အဆက်အစပ်ကြီးကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ [လက်ကောက်ဝတ်ကို ပထမ မဟာသန္နိ၊
တတောင်ဆစ်ကို ဒုတိယ မဟာသန္နိ-ဟုဆိုသည်။] ပန-ဆက်၊ အညတ္ထ-
အခြားသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ မဏိဗန္ဓတော-လက်ကောက်ဝတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊
ယာဝအဂ္ဂနခါ-လက်သည်းဖျားတိုင်အောင်၊ ဟတ္ထော-ဟတ္ထကို၊ (အဓိပ္ပေတော၊)
ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဂ္ဂဗာဟာယ-လက်မောင်းဖျားနှင့်၊ သိဒ္ဓိ-ကွ၊ ကပ္ပရ
တော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (ဟတ္ထော-ဟတ္ထကို၊) အဓိပ္ပေတော-၏။

သုဒ္ဓကေသာနံ ဝါတိ-ကား၊ သုတ္တာဒိဟိ-ချည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
အမိဿာနံ-ရောနှောခြင်းမရှိကုန်သော၊ သုဒ္ဓါနံ-သက်သက်ကုန်သော၊ ကေသာနံ
ယေဝ-ဆံပင်တို့၏သာလျှင်၊ (ဝေဏီ-အစုသည်၊ ဝေဏီနာမ-ဝေဏီမည်၏။)

အဇ္ဈာစာရော။ “အဓိ+အာစာရော”ဟု ခွဲ၊ အဓိကို [ရာဂဝသေန
အဘိဘဝိတွာ သညမဝေလံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ရဟန်းတို့စောင့်စည်းအပ်သော သီလဟူသော
စည်းကို(ဝါ) ကမ်းကို “သညမဝေလံ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသီလဟူသောစည်းကို လွှမ်းမိုး
ကျော်နင်း၍-ဟူလို၊ “အာစာရော-ပြုကျင့်ခြင်း” ဟူသည် လက်ကိုကိုင်ခြင်း အစရှိသော
အမူအရာကြံယာတည်း။ [သညမဝေလန္တိ-သီလမရိယာဒံ၊ အာစာရောတိ-အာစရဏံ၊
ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိကြံယာ-ဋီကာ။]

သုဒ္ဓကေသာနံ ဝါ။ ။ဤပါဠိအတိုင်း မြန်မာစာမူပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ မတွေ့
ရသော်လည်း သီဟိုဠ် ယိုးဒယားမူများ၌ ပါရှိသတတ်၊ ထိုပါဠိသည် အဋ္ဌကထာဖွင့်ထား
သောကြောင့် ပါဠိမှန်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဝေဏီနာမ သုဒ္ဓကေသာနံဝါ
သုတ္တမိဿာနံဝါ၊ ပေ၊ မဏိမိဿာနံဝါဝေဏီ” ဟု ရှေ့နောက်ညှပ်လျက် ဝေဏီ နှစ်ရပ်

ဝေဏီတိဇတံ-အမည်သည်။ တီဟိ-နိသော၊ ကေသဝဋ္ဋိဟိ-ဆံအစုတို့ဖြင့်၊ ဝိနန္ဒိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ ဝါ-ဖွပ်မြီးထိုး၍၊ ကတကေသကလာပဿ-ပြုအပ်သော ဆံအပေါင်း၏၊ ဝါ-ပြုအပ်သော ဆံအစု၏ (“ဆံထုံး” ဟု မပေးပါနှင့်)၊ နာမံ-တည်း၊ သုတ္တမိဿာတိ-ကား၊ ပဉ္စဝဏ္ဏေန-ငါးမျိုးသော အဆင်းရှိသော၊ သုတ္တေန-ချည်ဖြင့်၊ (အရောင်ဆိုးထားသော သိုးမွေးချည်မျိုး ဖြင့်)၊ ကေသေ-တို့ကို၊ မိဿေတွာ-ရော၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော၊ ဝေဏီ-ဆံအစုတည်း၊) မာလာမိဿာတိ-ကား၊ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီဟိ-မိုးစွေပန်းအစရှိ သည်တို့ဖြင့်၊ (ကေသေ-တို့ကို)၊ မိဿေတွာ-၍၊ တီဟိ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဝါ-သုံးစွဲထားအပ်ကုန်သော၊ ကေသဝဋ္ဋိဟိ-ဆံအစုတို့ဖြင့်၊ ဝိနန္ဒိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ ဝါ-ဖွပ်မြီးထိုး၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော၊ (ဝေဏီ-ဆံအစုတည်း၊) အဝိနဒ္ဓေါဝါ-မဖွဲ့ကြက်အပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဖွပ်မြီး မထိုးအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ကေဝလံ-ဖွပ်မြီးထိုးခြင်းမဖက်သက်သက်၊ ပုပ္ဖမိဿကော-ပန်းတို့ဖြင့် ရောနှောအပ်သော၊ ကေသကလာပေါပိ-ဆံအပေါင်းကိုလည်း၊ ဣဓ-ဤ မာလာမိဿာဟူသော ပါဌ်၌၊ ဝေဏီတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ပန်းကုံးနှင့်

ပါသင့်သည်။ ဥပမာ-“အင်္ဂနာမ၊ ပေ၊ အဝသေသံအင်္ဂ” ဟု ရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ထိုတွင် သုဒ္ဓကေသာနံကို ပဌမဖွင့်ပြီး၍ ထို၏ စပ်ရာဝေဏီကို “ဝေဏီတိ၊ ပေ၊ ကလာပသေတံ နာမံ”ဟု ဆက်၍ဖွင့်သည်။ ဆက်ဦးအံ့၊ သုဒ္ဓကေသာနံ နေရာဝယ် “သုဒ္ဓကေသာ”ဟူသော ပဌမန္တပါဌ်ကို အတည်ပြုလျှင် “သုဒ္ဓါ-ချည် စသည်တို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်ကုန်သော+ကေသာ-ဆံပင်တို့” ဟု အနက်ထွက်သောကြောင့် “သုဒ္ဓကေသ” ပုဒ် သက်သက်ဖြင့် ဝေဏီဟုခေါ်ရသော ဆံအစုမရဘဲ ဆံပင်သက်သက်သာ ရနိုင်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေဏီပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓကေသာနံကိုသာ ပါဌ်မှန်ဟုယူ၍ “ဝေဏီ”၌ စာစပ်စေသင့်သည်။

သုတ္တမိဿာတိ။ ။သို့ဖြစ်လျှင် နောက်၌ “သုတ္တမိဿာတိ” စသည်ဖြင့် ပဌမန္တပုဒ်များကို အဘယ်ကြောင့် တည်ပါဌ်လုပ်ထားသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ ထိုတည်ပါဌ်တို့ကား ဆဋ္ဌန္တမှ ပဌမန္တပြောင်းလွဲ၍ လိုရင်းကိုသာတည်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။ ပါဠိတော်၌မူ ဝေဏီ၌ စပ်ဖို့ရန် “သုတ္တမိဿာနံ” စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌန္တချည်းသာ ရှိသင့်ပါသည်။ မှန်၏-သုဒ္ဓ ကေသာနံနှင့် စာသွားတူသော သုတ္တမိဿာနံ စသည်တို့ကို သဒ္ဓါနည်းအားဖြင့် စဉ်းစားလျှင် “သုတ္တေန-အဆင်းမျိုးစုံရှိသော ချည်ဖြင့်+မိဿာ-ရောအပ်သော ဆံပင်တို့တည်း၊ သုတ္တမိဿာ-တို့”ဟု ဆံပင်သာရ၍ “ဝေဏီ” မရနိုင်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ “သုတ္တမိဿာနံ”ဟု ရှိမှ ဝေဏီ၌စပ်၍ “ချည်ဖြင့် ရောနှောအပ်သော ဆံပင်တို့၏ အပေါင်းအစု” ဟု အနက်မှန်ရနိုင်သည်။ [ဝေဏီပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ၊ ဝိနိန္ဒိတွာ အဝိနန္ဒိတွာတို့နှင့် ကေသကလာပ၊ သုတ္တမိဿ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဆံပင်ကိုရော၍ ဖွတ်မြီးထိုးလျှင် တချို့ပန်းများ ကြေသွားဖွယ် ညှိုးသွားဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဖွတ်မြီးမထိုးဘဲ စုစည်းထားသော ဆံအပေါင်းလည်း မာလာမိဿဝေဏီမည်သည်-ဟူလို။]

ဟိရညမိဿာတိ-ကား၊ ဂဟာပဏမာလာယ-ငွေဖြင့်ပြုအပ်သော ပန်းဖြင့်၊ (ကေသေ) မိဿေတွာ ကတာ(ဝေဏီ-တည်း၊) သုဝဏ္ဏမိဿာတိ-ကား၊ သုဝဏ္ဏစီရကေဟိဝါ-ရွှေအစဉ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရွှေကြိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ [သုဝဏ္ဏစီရကံတိ သုဝဏ္ဏပါဠိ၊ ကင်္ခါဋီကာသင်္ဃ၊] ပါမင်္ဂါဒိဟိ ဝါ-ရွှေဆောက်လုံးချည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ကေသေ) မိဿေတွာကတာ (ဝေဏီ)၊ မုတ္တာမိဿာတိ-ကား၊ မုတ္တာဝဋ္ဋိဟိ-ပုလဲအစဉ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ပုလဲသွယ်တို့ဖြင့်၊ (ကေသေ) မိဿေတွာ ကတာ(ဝေဏီ)၊ မဏိမိဿာတိ-ကား၊ သုတ္တာရူဋ္ဌေဟိ-ချည်သို့တက်ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ-ချည်ဖြင့် သီအပ်ကုန်သော၊ မဏိဟိ-တို့ဖြင့်၊ (ကေသေ) မိဿေတွာ ကတာ (ဝေဏီ)၊ ဟိ-ဆက်၊ ဧတာသု-ဤဝေဏီတို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-သော၊ ဝေဏီ-ဆံအပေါင်းကို၊ ဂဏ္ဍန္တဿ-ဆွဲကိုင်သောရဟန်း၏၊ သံဃာဒိသေသောယေဝ၊ (ဟောတိ)၊ အဟံ-သည်၊ မိဿကဝေဏီ-ရောနှောအပ်သော ဆံအပေါင်းကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ကိုင်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿ-၏၊ မောက္ခော-အာပတ်မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ-ဟူသောပါဌ်၌ ဝေဏီဂ္ဂဟဏေန-ဝေဏီသဒ္ဓါဖြင့်၊ ကေသာပိ-ဆံချည်မျှင်တို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတာဝ-ယူအပ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [ဧကဒေသျူပစာ-ဟူလို၊] တသ္မာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကံပိ-တစ်မျှင်တည်းဖြစ်သော၊ ကေသံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-၏၊ တဿပိ-၏လည်း၊ အာပတ္တိယေဝ (ဟောတိ)။

ဟတ္ထဉ္စ ဝေဏီဉ္စ ထပေတွာတိ-ကား၊ ဣဓ-ဤ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ-ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ (“ကပ္ပရံ ဥပါဒါယ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရှိသော၊) ဟတ္ထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပ္ပကာရံ-အလုံးစုံသော အပြားရှိသော၊ ဝေဏီဉ္စ-ဆံပင် အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ-သော၊ သရီရံ-ကို၊ အင်္ဂတိ-အင်္ဂ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပရိစ္ဆိန္နေသု-ပိုင်းခြားအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဟတ္တာဒိသု-တို့တွင်၊ ဟတ္ထဿံ-လက်ကို၊ ဂဟဏံ-ဆွဲကိုင်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထဂ္ဂါဟော-ဂ္ဂါဟမည်၏၊ ဝေဏီယာ-ဆံအပေါင်းကို၊ ဂဟဏံ-သည်၊ ဝေဏီဂ္ဂါဟော-မည်၏၊ အဝသေသ သရီရဿ-ကို၊ ပရာမသနံ-သည်၊ အညတရဿဝါ၊ ပေ၊ ပရာမသနံ-မည်၏၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တံ

ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ-ထိုလက်ဆွဲကိုင်ခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ (တံ) ဝေဏီဂ္ဂါဟံ
ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ အညတရဿဝါ အညတရဿဝါ-သော၊ အင်္ဂဿ-
အင်္ဂါကို၊ ပရာမသနံ (ဝါ)-သို့သော်လည်းကောင်း၊ သမာပဇ္ဇေယျ-အံ၊ တဿ-
၏၊ သံဃာဒီသေသောနာမ-သော၊ အာပတ္တိနိကာယော-သည်၊ ဟောတိ၊
ဣတိ အယံ-ကား၊ သိက္ခာပဒဿ-၏၊ အတ္ထော-တည်း။

၂၇၂။ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယောစ ဟတ္ထဂ္ဂါဟော-အကြင်လက်ကို
ဆွဲကိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယောစ ဝေဏီဂ္ဂါဟော-အကြင် ဆံအပေါင်း
ကို ဆွဲကိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဝသေသဿ-သော၊ အင်္ဂဿ-ကို၊ ယံ
စ ပရာမသနံ-အကြင်သုံးသပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တံ သဗ္ဗမ္မိ-
ထိုအလုံးစုံသည်လည်း၊ ဘေဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ဒွါဒသဝိမံ-၁၂ ပါး
အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [လက်စသည်ကိုဆွဲကိုင်နည်းသည် ၁၂ ပါးပြား
၏-ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ဘေဒံ-ထို ၁၂ပါးအပြားကို၊ ဒသေတံ-
ငှာ၊ အာမသနာပရာမသနာတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အဿ-ထို
ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါ-အစရှိသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို
ပဒဘာဇနီ၌၊ အာမသနာနာမ အာမဋ္ဌမတ္တာဟိ-ဟူ၍၊ ယံ စ (အာမသနံ)-
အကြင်အာမသနကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဆုပနံနာမ ဖုဋ္ဌမတ္တန္တိ-
ဟူ၍၊ ယံ စ (ဆုပနံ)-နကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ၊ ဣမေသံ-ဤအာမသန ဆုပနတို့၏၊
အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ အာမသနာတိ-ကား၊ အာမဇ္ဇနာ-ပြင်းစွာ
ဆုပ်ကိုင်ခြင်းတည်း၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-ထိအပ်သောအရပ်ကို၊ အနတိက္ကမိတွာပိ-
မလွန်မှု၍လည်း၊ [ပိ-ဖြင့် အနည်းငယ်လွန်သော်လည်း အာမသနာပင်ဟုဆည်း၊]
တတ္ထေဝ-ထိုထိအပ်သော အရပ်၌သာ၊ သဃိဋ္ဌနာ-ပြင်းစွာထိခိုက်ခြင်းတည်း၊
ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤ ထိအပ်သောအရပ်ကို မလွန်ဘဲ ပြင်းစွာထိခတ်ခြင်းကို၊
အာမဋ္ဌမတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [မတ္တာဖြင့် ပရာသမနကဲ့သို့ နေရာရွေ့ခြင်း
ကို ကန့်သည်၊] အသံဃဇ္ဇေတွာ-ပြင်းစွာမထိခိုက်မှု၍၊ ဖုဋ္ဌမတ္တံ-ထိအပ်ကာမျှ
ကို၊ ဆုပနန္တိ-တို့ခြင်းဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ဥမ္မသနာယစ-ဥမ္မသနာ၏ လည်းကောင်း၊
ဥလ္လဃနာယ စ-နာ၏လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဥဒ္ဓံ ဥစ္စာရဏာတိ-ဟူ၍၊
ဧကမေဝ-တစ်မျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော ယမ္မိပဒံ-ကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတြာပိ-
ထိုပုဒ်၌လည်း၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော (ဥမ္မ
သနာ၏ နိဒ္ဒေသဖြစ်သော) ဥဒ္ဓံဥစ္စာရဏာပုဒ်ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ကာယဿ-
လက်စသောကိုယ်ကို၊ (ပေသန၌စပ်)၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယေ-ကိုယ်၌၊
ဥဒ္ဓံ- ထက်သို့၊ ပေသနဝသေန-စေလွှတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
ဒုတိယံ-နှစ်ခုမြောက်သော (ဥလ္လဃနာ၏ နိဒ္ဒေသဖြစ်သော) ဥဒ္ဓံ ဥစ္စာရဏာပုဒ်ကို၊

ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယံ-လက်စသောကိုယ်ကို၊ ဥက္ခိပနဝသေန-အပေါ်သို့ မြှောက်
ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် (ဝုတ္တံ-ပြီ)၊ သေသံ-သည်၊ ပါကဋမေဝ-သည်သာ။

၂၇၃။ ဣဒါနိ-၌၊ ယွာယံ(ယော+အယံဘိက္ခု)-သည်၊ ဩတိဏ္ဏော-ရာဂဘိလူး
ဝင်ပူး သက်ရောက်အပ်သည်၊ ဝါ-ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဝိပရိဏတေန-ဖောက်ပြန်သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-
ကိုယ်ဖြင့်ရောနှောခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဧတေ
သံ ပဒါနံ-ဤအာမသနာ ပရာမသနာ အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊
ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဣတ္ထိ စ ဟောတိ၊ ပေ၊ ကာယန္တိအာဒိ-ကို၊ အာဟ-မူပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဣတ္ထိ
စ ဟောတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန
ကာယန္တိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်၊ သာရတ္ထောစ-လွန်စွာ
တပ်မက်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိသည် စ-မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း
ကောင်း၊ (ဟုတွာ) အတ္တနော-၏၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ နန္တိ-နံဟူသောပုဒ်သည်၊
နိပါတမတ္တံ-အနက်မရ နိပါတ်မျှသာတည်း၊ အထဝါ-ကား၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ-
၏၊ ဟတ္ထဒိဘောဒံ-လက်အစရှိသောအပြားရှိသော၊ ဧတံ ကာယံ-ဤကိုယ်ကို၊
(အာမာသတိ ပရာမသတိ တို့၌ စပ်)၊ [အထဝါ တက်သောနည်းအလို “နံ
ကာယံ-ထိုလက်အစရှိသော ကိုယ်ကို” ဟုပေးပါ။]

အာမသတိ ပရာမသတိတိ-ကား၊ ဧတေသု-ဤ အာမသန အစရှိသည်
တို့တွင်၊ ဧကေနာပိ-သော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်၊ စေ အဇ္ဈာစရတိ-
အကယ်၍ လွမ်းမိုးကျင့်အံ့၊ ဝါ-အကယ်၍ လွန်ကျူးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ တဿ-
ထိုရဟန်း၏)၊ သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊
တတ္ထ-ထိုသို့ အာမသနပြုရာ၌၊ သကိံ-တစ်ကြိမ်၊ အာမသတော-သုံးသပ်
သောရဟန်း၏၊ ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်၊
အာမသတော-၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊
ပရာမသန္တောပိ-ထိုထိုဤဤ ရွေ့၍သုံးသပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ကာယ
တော-မာတုဂါမ၏ ကိုယ်မှ၊ အမောစေတွာဝ-မလွတ်စေမူ၍သာလျှင်၊ ဣတောစ
ဣတောစ-ထိုနေရာ ဤနေရာသို့လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထံဝါ-လက်ကို
သော်လည်းကောင်း၊ ကာယံဝါ-လည်းကောင်း၊ သစေ သဉ္စောပေတိ-အကယ်၍
ဖီလာကန့်လန့် လှုပ်စေအံ့၊ [တိရိယံ ဣတော စိတောစ သဉ္စောပေတိ၊] (ဟတ္ထံ
ဝါ ကာယံဝါ)သစေ ဟရတိ-အကယ်၍ ရောက်ရာအရပ်မှပြန်၍ ဆောင်ယူအံ့၊
သစေ ပေသေတိ-အကယ်၍ လိုရာအရပ်သို့ ပို့အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ ဒိဝသမ္ပိ-
လုံးလည်း၊ ပရာမသတော-ထိုထိုဤဤ ရွေ့၍သုံးသပ်သောရဟန်း၏၊ ဧကာဝ-

သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကာယတော-မှ၊ မောစေတွာ မောစေတွာ-
၍၊ သစေ ပရာမသတိ-အံ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။

ဩမသန္တောပိ-အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊
ကာယတော-မှ၊ အမောစေတွာ-၍သာလျှင်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ မတ္ထကတော-
ဦးထိပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ပါဒပိဋ္ဌိ-ခြေဖမိုးသည်၊ (အတ္ထိ၊
တာဝ-ထိုခြေဖမိုးတိုင်အောင်)၊ [(တစ်နည်း)ယာဝပါဒပိဋ္ဌိ-တိုင်အောင်၊] သစေ
ဩမသတိ-အကယ်၍ အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကာဝ
အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဥဒရာဒီသု-ရင်ဘတ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ တံ
တံ ရွေ့ဌာနံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ မုဉ္ဇိတွာ မုဉ္ဇိတွာ-လွတ်၍လွတ်၍၊ [မုဉ္ဇိတွာဟု
မရှိ စေရ၊] သစေ ဩမသသတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊
အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥမ္မသနာယပိ-အထက်ဘက်သို့ သုံးသပ်ခြင်း၌လည်း၊
ပါဒတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝသီသံ-ဥခေါင်းတိုင်အောင်၊ ဥမ္မသန္တဿ-
အထက်သို့သုံးသပ်သောရဟန်း၏၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ဩလဃံနာယ-
အောက်သို့ဆွဲချခြင်း၌၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ (ရပ်နေသော၊ သို့မဟုတ် အပေါ်အမြင့်၌
နေသော မာတုဂါမကို)၊ ကေသေသု-တို့၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊ နာမေတွာ-မိမိ
ဘက်သို့ ညွတ်စေ၍၊ စုမ္မနာဒီသု-စုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံ အဇ္ဈာစာရံ-
အကြင်လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆတိ-၏၊ တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ မုဉ္ဇတော-လွတ်
သောရဟန်း၏ ဧကာဝ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥဋ္ဌိတံ-ထပြီးသောမိန်းမကို၊
ပုနပ္ပုနံ-ဖန်၊ နာမယတော-မိမိဘက်သို့ညွတ်စေသော ရဟန်း၏၊ ပယောဂေ
ပယောဂေ-၌၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ဥလ္လဃံနာယပိ-အထက်သို့ဆွဲယူခြင်း၌လည်း၊
(ထိုင်နေသူ၊ အောက်မှာနေသူကိုဆွဲယူခြင်း-ဟူလို)၊ ကေသေသုဝါ-တို့၌လည်း
ကောင်း၊ ဟတ္ထေသုဝါ-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဥဋ္ဌာပယတော-
ထစေသော ရဟန်း၏၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

အာကမုနာယ-ဆွဲငင်ခြင်း၌၊ အတ္တနော-၏၊ အဘိမုခံ-ရှေးရှု၊ အာကမုန္တော-
ဆွဲငင်သောရဟန်းသည်၊ ယာဝ-လောက်၊ န မုဉ္ဇတိ-မလွတ်သေး၊ တာဝ- ထို
မလွတ်သေးသမျှ၊ ဧကာဝ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ မုဉ္ဇိတွာ
မုဉ္ဇိတွာ-ပြီး၍၊ အာကမုန္တဿ-ဆွဲငင်သော ရဟန်း၏၊ ပယောဂေ ပယောဂေ၊
အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပတိကမုနာယပိ-နောက်ကတွန်းခြင်း၌လည်း၊ ပရမ္မုခံ-
မျက်ကွယ်၌၊ ဝါ-က၊ ပိဋ္ဌိယံ-၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပဋိပ္ပဏာမယတော-
တွန်းသောရဟန်း၏၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ [မလွတ်ဘဲတွန်းလျှင် အာပတ်
တစ်ချက်၊ လွတ်ပြီးမှ ထပ် ထပ်တွန်းလျှင် ပယောဂတိုင်း အာပတ်-ဟူလို၊]

အဘိနိဂ္ဂဏှာနာယ-တင်းကျပ်စွာ ကိုင်ခြင်း၌၊ ဟတ္ထေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗာဟာယဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌံ-တင်းကျပ်စွာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ယောဇနမ္ပိ-တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်လည်း၊ ဂစ္ဆတော-၏၊ ဧကာဝအာပတ္တိ၊ မုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ပေ၊ အာပတ္တိ၊ အမုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ပုနပ္ပုနံ-ဖန်၊ ဖုသတော စ-ထိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာလိင်္ဂတောစ-ပွေ့ဖက်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပယောဂေ ပယောဂေ-၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ)၊ မူလဂ္ဂဟဏမေဝ-မူလကိုင်ခြင်းသည်သာ၊ (ပဌမကိုင်ခြင်းသည်သာ၊) ပမာဏံ-လိုရင်းတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပဌမကိုင်ခြင်းသည်သာလိုရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ယာဝ-လောက်၊ န မုဉ္ဇတိ-သေး၊ တာဝ-သမျှ၊ ဧကာ ဧဝ အာပတ္တိ (ဟောတိ) ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-ပြီ)၊ [ပဌမလက်တစ်ဖက်ဖြင့် မလွတ်ဘဲ ဆွဲကိုင်ထားခြင်းကို “မူလဂ္ဂဟဏ”ဟု ဆိုသည်၊ ဣဒဉ္စ ဧကေန ဟတ္ထေန ကာယံ ဂဟေတွာ ဣတရေန ဟတ္ထေန ကာယပရာမာသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]

အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနာယ-ဖျစ်ညှစ်ခြင်း၌၊ ဝတ္ထေနဝါ-နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဘာရဏေနဝါ-တန်ဆာနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပိဋ္ဌယတော-ဖျစ်ညှစ်လသော်၊ အင်္ဂ-မာတုမ၏ ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ (အသားကို)၊ အဖုသန္တဿ-မထိသော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဖုသန္တဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဧကပယောဂေန-ဖြင့်၊ (ပိဋ္ဌယတော-၏၊) ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ နာနာပယောဂေန၊ နာနာ-သော၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ)၊ ဂဟဏဆုပနေသု-ကိုင်ခြင်း၊ တို့ခြင်းတို့၌၊ အညံ-သော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဝိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ အကရောန္တောပိ-သော်လည်း၊ ဂဟိတမတ္တဖုဋ္ဌမတ္ထေနာပိ-ကိုင်အပ်ကာမျှ ထိအပ်ကာမျှကြောင့်လည်း၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ဧဝံ-လျှင်၊ ဧတေသု အာမသနာဒိသု-ဤအာမသန အစရှိသောအခြင်း အရာတို့တွင်၊ ဧကေနာပိ-သော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဇ္ဈာ စရတော-လွန်ကျူးသော ရဟန်း၏၊ ဣတ္ထိယာ-၌၊ ဣတ္ထိသည်ဿ-မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ-သော်၊) သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဝေမတိကဿ-ဖြစ်သောယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ (သမာနဿ) ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ပဏ္ဏကပုရိသတိရုတ္တာနဂတသည်ဿာပိ-ပဏ္ဏက်ဟူသော အမှတ်၊ ယောကျ်ားဟူသော အမှတ်၊ တိရုတ္တာနဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း၊ (သမာနဿ-သော်၊) ထုလ္လစ္စယမေဝ၊ ပဏ္ဏကေ-၌၊ ပဏ္ဏကသည်ဿ-

(သမာနဿ)၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဝေမတိကဿ-၍၊ (သမာနဿ)၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ပုရိသ
တိရစ္ဆာနဂတဣတ္ထိသညိဿာပိ-ယောကျာ်းဟူသော အမှတ်၊ ပေ၊ ရှိသည်ဖြစ်
၍လည်း၊ (သမာနဿ)၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ပုရိသေ-၌၊ ပုရိသသညိဿာပိ-ယောကျာ်း
ဟုအမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿာပိ-၍လည်းကောင်း၊
ဣတ္ထိပဏ္ဏကတိရစ္ဆာနဂတသညိဿာပိ-၍လည်းကောင်း၊ (သမာနဿ)၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
မေဝ၊ တိရစ္ဆာနဂတေပိ-၌လည်း၊ သဗ္ဗကာရေသု-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ
တို့၌၊ (ဣတ္ထိ၊ ပဏ္ဏက၊ ပုရိသ၊ တိရစ္ဆာနဂတ တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဟု အမှတ်ရှိ
သည်ဖြစ်၍ လွန်ကျူးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့၌၊) ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊
(ဟောတိ)၊ [“သဗ္ဗကာရေန” ဟု ရှိလျှင်၊ “အလုံးစုံသော ဣတ္ထိပဏ္ဏကပုရိသ
တိရစ္ဆာနဂတဟု အမှတ်ရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် (အဇ္ဈာစရတော-၏)၊
ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ(ဟောတိ)”ဟုပေး။]

၂၇၄။ ဣတိ-သို့၊ ဧကမူလကနယေ-ကနည်း၌၊ ဝုတ္တာ-န်သော၊ ဣမာ
အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ဣမိနာဝ ဥပါယေန-ဖြင့်သာလျှင်၊
ဒွေ ဣတ္ထိယော ဒွိန္ဒ ဣတ္ထိနန္တိအာဒိဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-သော၊ ဒုမူလကနယေပိ-
၌လည်း၊ ဒိဂုဏာ-နှစ်ဆတက်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စ-ဆက်၊ ဒွိသု-န်သော၊ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊ ဒွေ-န်သော၊ သံဃာဒီဇေသမာ-
တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သမ္ပဟုလာသု-န်သော၊
(ဣတ္ထိသု-တို့၌)၊ သမ္ပဟုလာ-န်သော၊ (အာပတ္တိယော-တို့ကို)၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
န်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊
ဌိတာ-န်သော၊ သမ္ပဟုလာ-န်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့ကို၊ ဗာဟာဟိ-တို့ဖြင့်၊
ပရိက္ခိပိတွာ-ကာရံ၍၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ (အာပဇ္ဇတိ-
၌စပ်)၊ ယတ္ထကာ-အကြင်မျှအတိုင်း အရည်ရှိကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့ကို၊
ဖုဋ္ဌာ-ထိအပ်ကုန်၏၊ တာသံ-ထိုထိအပ်သောမိန်းမတို့၏၊ ဂဏနာယ-အရေ
အတွက်အားဖြင့်၊ သံဃာဒီဇေသေ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ မဇ္ဈဂတာနံ-
အလယ်၌ ရောက်ကုန်သော မိန်းမတို့၏၊ ဂဏနာယ-ဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယေ-
တို့သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ-၏)၊ ဟိ-မှန်၊ တာ-ထိုအလယ်၌ ရောက်ကုန်သော မိန်းမ
တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ တေန-ထို ရဟန်းသည်၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်
စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ အာမဋ္ဌာ-သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ -န်၏၊ [ရဟန်း၏
လက်ဖြင့် ထိအပ်သော မာတုဂါမတို့သည် ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြစ်၍ ထိုမာတုဂါမတို့ဖြင့်
တစ်ဆင့် ထိအပ်သော အလယ်ခေါင်က မာတုဂါမတို့သည် ကာယပဋိဗဒ္ဓဖြင့်
သုံးသပ်ရာ ရောက်သောကြောင့် ထုလ္လစ္စဉ်း-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ယော-
အကြင် ရဟန်းသည်၊ သမ္ပဟုလာနံ - များစွာကုန်သော မိန်းမတို့၏၊

အင်္ဂုလိယောဝါ-လက်ချောင်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကေသေဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တည်း၊ ကတွာ-၍၊ ဂဏှာတိ-၏၊ သော-ကို၊ အင်္ဂုလိယော စ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကေသေ စ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဂဏေတွာ- မရေတွက်မူ၍၊ ဣတ္ထိယော- တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-၍၊ သံဃာဒိသေသေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။

စ-ဆက်၊ ယာသံ-ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ အင်္ဂုလိယောဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကေသာဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈဂတာ-နံသည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ တာသံ-တို့၏၊ ဂဏနာယ-ဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယေ-တို့သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ-၏)၊ ဟိ-မှန်၊ တာ-ထိုအလယ်၌ရောက်ကုန်သော မိန်းမတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကယပုဋိဗဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ အာမဋ္ဌာ-နံသည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ [“တာဟိ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ” ဝါကျသည် ပါခဲ့ပြီးဖြစ်၍ သိလောက်ရကား ပိုဟန် တူသည်၊] ပန-ဆက်၊ သမ္မဟုလာ-နံသော၊ ဣတ္ထိယော-တို့ကို၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓေဟိ-ကိုယ်နှင့်စပ်ကုန်သော၊ ရဇ္ဈဝတ္ထဒိဟိ-ကြီး၊ အဝတ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ကာရံရစ်ပတ်၍၊ ဂဏှန္တော-ကိုင်သော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗာသံယေဝ-နံသော၊ အန္တောပရိက္ခေပဂတာနံ-ကြီးဝိုင်းအတွင်း၊ အဝတ်အတွင်း၌ ရောက်ကုန်သော မိန်းမတို့၏၊ ဂဏနာယ-ဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယေ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အဖုဋ္ဌာသု-မထိအပ်သော မိန်းမတို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုကာယပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓဖြင့် သုံးသပ်အပ်ရာ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါဠိယံ၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ အမသနံနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗမ္မိ-သော၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓံ-ကို၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟေတွာ-၍၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံစ-၌လည်းကောင်း၊ ကုရုန္တိယဉ္စ-၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော-သော၊ ပုရိမန ယောယေဝ-ကိုသာလျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤကာယပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓဝတ္ထု၌၊ ယုတ္တတရော-သာ၍သင့်၏ ဟူ၍၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏။

ပုရိမနယောယေဝ ယုတ္တတရော။ ။ ရဟန်းကိုင်ထားသောကြီး၊ သို့မဟုတ် အဝတ်သည် ရဟန်း၏ ကာယနှင့် စပ်နေသော ကာယပုဋိဗဒ္ဓဝတ္ထုတည်း၊ ထိုဝတ္ထုဖြင့် မာတုဂါမတို့ကို ဝိုင်းရံရစ်ပတ်၍ ထိခြင်းသည် ကာယပုဋိဗဒ္ဓဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းတည်း၊ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် မိန်းမတို့၏ အလယ်၌ ရောက်နေသော မိန်းမတို့ကိုကား ကာယပုဋိဗဒ္ဓဖြင့် ထိအပ်သော မိန်းမတို့မှ တစ်ဆင့် ထိအပ်သောကြောင့် ကာယပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓဖြင့် သုံးသပ်အပ်ရာ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာပစ္စရိကဒုက္ကဋ်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာစသည်တို့ကား ပါဠိတော်၌ ကာယပုဋိဗဒ္ဓဟု ပုဋိဗဒ္ဓ နှစ်ဆင့် မလာသောကြောင့် ထိုပုဋိဗဒ္ဓ နှစ်ဆင့် ကို ကာယပုဋိဗဒ္ဓ၌ သွင်း၍ ထုလ္လစ္စည်းဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

ဟိ-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (တစ်နည်း) ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ-လက်ချင်းဆက်၍၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ စိတန်း၍-ဟူလို၊) ဌိတာသု-န်သော၊ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊ သမသာရာဂေါ-အညီအမျှ ကာယသံသဂ္ဂရာဂရှိသည်၊ [သမသာရာဂေါတိ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဧကသဒိသရာဂေါ-ဋီကာ၊] (ဟုတွာ) ဧကံ-တစ်ယောက်သောမိန်းမကို၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဂဏှာတိ-၏၊ သော-သည်၊ ဂဟိတိတ္ထိယာ-ကိုင်အပ်သောမိန်းမ၏၊ ဝသေန၊ ဧကံ-သော၊ သံဃာဒီသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ-ကိုင်အပ်သောမိန်းမမှ အခြားကုန်သော မိန်းမတို့၏၊ ဂဏနာယ-အားဖြင့်၊ ပုရိမနယေနဝ-သာလျှင်၊ [ပုရိမနယနေ ဝါတိ-ရဇ္ဈဝတ္ထာဒိဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဟဏေဝုတ္တနယေန-ဋီကာ၊] ထုလ္လစ္စယေ-တို့သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုပဌမမိန်းမကို၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ-သော၊ ဝတ္ထေဝါ-အဝတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ) သဗ္ဗာသံ-တို့၏၊ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ရဇ္ဈဝတ္ထာဒိဟိ-ကြီး၊ အဝတ် အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပန္နေန-ကာရ်ရစ်ပတ်သော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသော မိန်းမတို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန-ဖြင့်-အာမဋ္ဌာ၊ ဟောန္တိယထေဝ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့သာလျှင်၊ တထာ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤအဝတ်၊ သို့မဟုတ် ပန်းကိုကိုင်ရာ၌လည်း၊ သဗ္ဗာပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

ပန-ဆက်၊ တာဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဝါ-တစ်ယောက်တစ်ယောက်၏၊ ဝတ္ထကောဋိယာ-အဝတ်အစွန်း၌၊ ဂဟေတွာ-ဆွဲကိုင်၍၊ ဌိတာ-န်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတြ-ထိုသို့တည်နေရာ၌၊ ဝါ-ထိုမိန်းမတို့တွင်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနဝ-သာလျှင်၊ [ပုရိမနယေနဝါတိ-သမသာရာဂေါ ဝုတ္တော-ဋီကာ၊] ပဌမံ-ပဌမဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ဟတ္ထေ-၌၊ စေ ဂဏှာတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ ဂဟိတာယ-ကိုင်အပ်သော မိန်းမ၏၊ ဝသေန သံဃာဒီသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ-ကိုင်အပ်သော မိန်းမမှ အခြားသောမိန်းမတို့၏၊ ဂဏနာယ-ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာသံ-န်သော၊ တာသမ-ထို အခြားသော မိန်းမတို့၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေန နေဝ-သာလျှင်၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန-ကိုယ်နှင့်စပ်သော အဝတ်ဖြင့်၊ ကာယပ္ပဋိ ဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော အဝတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာမဋ္ဌံ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သောပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ တံ-ထိုပဌမမိန်းမကို၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေယေဝ-ကိုယ်နှင့်စပ်သောအဝတ်၌သာလျှင်၊ သစေ ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ)တသ္မာ-ထို ပဌမ မိန်းမ၏၊ ဝသေန ထုလ္လစ္စယံ

အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတရာသံ-တို့၏၊ ဂဏနာယ၊ အနန္တရနယေနဝ-အခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ [အနန္တရနယေနဝါတိ-ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓိ အာမသနနယေန-ဋီကာ၊] ဒုက္ခဋ္ဌာနိ-တို့သို့၊ (အာပဇ္ဇတိ)။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဃနဝတ္ထနိဝတ္ထံ-ဝတ်အပ်သော ထူထဲသောအဝတ်ရှိသော၊ ဝါ-ထူထဲသော အဝတ်ကိုဝတ်သော(အမွေးများပြင် ဘက်သို့ ဖောက်မထွက်နိုင်အောင် ထူထဲသော အဝတ်ကို ဝတ်ထားသော)၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ ဝတ္ထေ-အဝတ်၌၊ ဃဇ္ဇေတိ-ထိခိုက် အံ့၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဝိရဠဝတ္ထနိဝတ္ထံ-ဝတ်အပ်သောကျဲသော အဝတ် ရှိသော၊ ဝါ-ကျဲသောအဝတ်ကို ဝတ်သော၊ (ဣတ္ထိ-ကို၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဝတ္ထေ) ဃဇ္ဇေတိ၊ တတြ-ထိုသို့ ထိခိုက်ရာ၌၊ ဝတ္ထန္တရေဟိ-အဝတ်အကြားတို့မှ၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ နိက္ခန္တလောမာနိ-ထွက်သော အမွေးတို့သည်၊ ဘိက္ခုဝါ-ကို သော်လည်း၊ (စေဖုသန္တိ-ကုန်အံ့) ဘိက္ခုနော-၏၊ ပဝိဋ္ဌလောမာနိ-အတွင်းသို့ ဝင်သောအမွေးတို့သည်၊ ဣတ္ထိဝါ-ကိုသော်လည်း၊ စေဖုသန္တိ-န်အံ့၊ ဥဘိန္ဒ- မိန်းမရဟန်းနှစ်ဦးတို့၏၊ လောမာနိယေဝ-အမွေးတို့သည်သာလျှင်၊ လောမာနိဝါ- တို့ကိုသော်လည်း၊ စေဖုသန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဥပါဒိန္နကေန-ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော၊ ကမ္မဇရူပေန-ဖြင့်၊ ဥပါဒိန္နကံဝါ- ဥပါဒိန္နက ကမ္မဇရုပ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နကံဝါ-အနုပါဒိန္နက ဖြစ်သော အမွေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နကေန-ဖြစ်သော၊ ကေနစိ- သော၊ ကေသာဒိနာပိ-ဖြင့်လည်း၊ ဥပါဒိန္နကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖုသန္တောပိ-ထိသောရဟန်းသည်လည်း၊ သံဃာဒိသေသံ၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ-သည်သာ၊ [အသားအတွင်းရောက်နေသော အမွေးသည် ဥပါဒိန္နက ကမ္မဇရုပ်၊ အသား အပြင်ရောက်နေသော အမွေးသည် အနုပါဒိန္နကရုပ်၊ ဝေဏီဂ္ဂဟဏံ၌ ဝေဏီဖြင့် အမွေးကိုလည်း ယူထားသောကြောင့် အမွေးတို့ကိုထိရာ၌ သံဃာဒိသေသံဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ-ထိုသို့ သံဃာဒိသေသံအာပတ်သင့်ရာ၌၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ လောမာနိ- တို့ကို၊ ဂဏေတွာသံဃာဒိသေသော(ဟောတိ) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန- ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်) လောမာနိ ဂဏေတွာ၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ န ကာရေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဝါ-ထိုက်၊ (တသ္မာ) ဧကမေဝ- သော၊ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပန-အမှာစကားချပ် ညှပ်လိုက်ဦးအံ့၊ သံဃိကမဉ္ဇေ-သံဃိကညောင်စောင်း၌၊ အပ္ပစ္စုတ္တရိတွာ-မခင်းမူ၍၊ နိပဇ္ဇော- လျောင်းသော ရဟန်းကို၊ [နိပဇ္ဇောဝ-ရှိလျှင်ကောင်းမည်၊] လောမာနိ ဂဏေတွာ

ကာရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဒေဝ-ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ ဆိုအပ်သော စကားသည်သာ၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ (ကသ္မာ-နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဣတ္ထိဝသေန-ဖြင့်၊ အယံ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ကောဋ္ဌာသဝသေန-ဆံပင် မွေးညင်းစသော ကောဋ္ဌာသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ (တသ္မာ-တည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတ္ထ-ဤအာမသနာ ပရာမသနာစသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ (ဌတွာ-တန့် ရပ်၍၊ ကောစိ-သော၊ စောဒကော-သည်၊) အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော အဝတ်စသည်ကို၊ ဂဏှိဿာမိ-ကိုင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ဂဏှန္တော-ကိုင်လသော်)၊ ကာယံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်မိ၏၊ ကာယံ-ကို၊ ဂဏှိဿာမိ-ကိုင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ဂဏှန္တော-သော်)၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ တာဝ-မဟာပဒုမထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော-သော၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ-အကြင်အကြင် ဝတ္ထုအတိုင်းသာ၊ (အာပဇ္ဇတိ-၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ [ကာယကို ကိုင်မိလျှင် သံဃာဒီသေသံ၊ ကာယ ပဋိဗဒ္ဓံကို ကိုင်မိလျှင် ထုလွှစဉ်းဟု ဝတ္ထုအတိုင်းဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ကိရ-ချဲ့၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အဿ-ထိုမဟာသုမတ္ထေရ်၏၊ လဒ္ဓိ-အယူတည်း၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ သညာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ရာဂေါစ-သည် လည်းကောင်း၊ ဖဿပ္ပဋိဝိဇ္ဇာနနာ-အတွေ့ကို သိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-ရှိ၏၊) တေန-ကြောင့်၊ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ် ၏ အကြင်အကြင် ညွှန်ပြအပ်သော နိဒ္ဒေသ၌၊ ဝါ-နိဒ္ဒေသထဲက၊ ဂရက်-ဂရုကအာပတ်ကို၊ ကာရယေ-ပြုစေရာ၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊ ဣတိ (အယံ)-သည်ကား (အဿ-၏၊ လဒ္ဓိ-တည်း။)

ဧတ္ထ-ဤဂါထာ၌၊ ဝတ္ထုတိ-ကား၊ ဣတ္ထိ-မိန်းမဟူသော ဝတ္ထုတည်း၊ သညာတိ-ကား၊ ဣတ္ထိသညာ-မိန်းမဟုတ်သော သညာတည်း၊ ရာဂေါတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ-တည်း၊ ဖဿပ္ပဋိဝိဇ္ဇာနနာတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂ ဖဿဇာနနာ-ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်း၌ အတွေ့ကို သိခြင်းတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဣတ္ထိယာ-၌၊ ဣတ္ထိသည်-ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သောအဝတ် စသည်ကို၊ ဂဟေဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္ထော-သည်၊ (သမာနောပိ-သော်လည်း၊) ကာယံ-ကို၊ ဖုသတိ-၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်)၊ ဂရက်-သော၊

သံဃာဒိသေသံယေဝ-သာ၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတရောပိ-အခြား ရဟန်းသည်လည်း၊ (ကာယကို ကိုင်မည်ဟုကြံ၍ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်မိသော ရဟန်းသည်လည်း၊) ထုလ္လစ္စယံ (အာပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ-ဤကား အကျယ်တည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမထွေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ)၊ သညာယ-သညာသည်၊ ဝိရာဂိတမ္ပိ-ချွတ်ယွင်းသော်လည်းကောင်း၊ [သညာယနှင့် လိင်ချင်းတူအောင် “ဝိရာဂိတာယ” ဟု ဆိုလိုလျက် လိင်ဝိပလ္လာသအားဖြင့် “ဝိရာဂိတမ္ပိ” ဟုဆိုသည်၊ ဝိရာဂိတမ္ပိတိ ဝိရဒ္ဓါယ၊] ဂဟဏေ-ကိုင်ခြင်းသည်၊ ဝိရာဂိတေစ-ချွတ်ယွင်းသော်လည်းကောင်း၊ (ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း မဖြစ်သော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊) တတ္ထ-ထိုသို့ကိုင်ရာ၌၊ ယထာနိဒ္ဓိဋ္ဌဒ္ဓေသ-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၏ အကြင်အကြင် ညွှန်ပြအပ်သောနိဒ္ဓေသ၌၊ ဝါ-ထဲက၊ ဂရုကံ-ဂရုကအာပတ်ကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မမြင်အပ်၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ အသာပိ-ဤ မဟာပဒုမထေရ်၏လည်း၊ အယံ-ကား၊ လဒ္ဓိ-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣတ္ထိယာ-၌၊ ဣတ္ထိသညိနော-မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသောရဟန်း၏၊ သံဃာဒိသေသော-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣမိနာစ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ [“ယော ကာယပုဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှိဿာမိတိ” စသည်ဖြင့် စောဒကထုတ်ပြအပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊] ဣတ္ထိသညာ-ကို၊ ဝိရာဂိတာ-ချွတ်ယွင်းစေအပ်ပြီ၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓေ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော အဝတ်စသည်၌၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓသညာ-ကို၊ ဥပ္ပါဒိတာ-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုကာယပုဋိဗဒ္ဓဝတ္ထုကို၊ ဂဏန္တဿ-ကိုင်သောရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣမိနာစ-သည်လည်း၊ ဂဟဏမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဝိရာဂိတံ-ပြီ၊ တံ-ထို ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မကိုင်မိမူ၍၊ ဝါ-မိဘဲ၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ဂဟိတာ-ကိုင်အပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ကိုင်ရာ၌၊ ဣတ္ထိသညာယ-၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော-သည်၊ န ဒိဿတိ-မထင်ရှား၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အဂ္ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ န ဒိဿတိ-မထင်ရှား၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌတ္တာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဒိဿတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ ဣမိနာမ ဝတ္ထု-ကို၊ ဖုသတော-ထိသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ ဣတိ-ဤသို့

ဣတ္ထိသညာ၊ ဟေ၊ ဥပ္ပါဒိတာ။ ။ “ကာယပုဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှိဿာမိတိ ကာယဂဏှာတိ” ဟု စောဒက ထုတ်ပြသော ဤရဟန်းသည် ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်အံ့ဟု အကြံရှိ၍ ဣတ္ထိကိုကိုင်အံ့ဟု အကြံမရှိသောကြောင့် ဣတ္ထိသညာ မရှိ၊ မိန်းမကို ကိုင်မိသော်လည်း (မှောနေ၍) ရည်ရွယ်အပ်သော ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်သည်ဟု အမှတ်ရှိနေသည်။

မိန့်တော်မူချက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (လဒ္ဓိ-တည်း။)

စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝတ္ထာ-ဆိုပြီး၍၊ ဣဒံ စတုက္ကံ-ဤစတုက္ကံကို၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ) (ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊) သာရတ္ထံ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်တပ်မက်သော မိန်းမကို၊ [သာရတ္ထန္တိ- ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သာရတ္ထံ၊-ဋီကာ၊] ဂဏှိဿာမိ-ကိုင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သာရတ္ထံ-ကို၊ ဂဏှိ-ကိုင်ပြီး၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) သံဃာဒီသေသော (ဟောတိ)၊ (ယော-သည်၊) ဝိရတ္တံ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် မတပ်မက်အပ်သော အမိစသူကို၊ [ဝိရတ္တန္တိ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဝိရဟိတံ မာတုဘဂိနီအာဒိ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊-ဋီကာ၊] ဂဏှိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ ဝိရတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိ-ပြီး၊ (တဿ- ၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ (ယော-သည်၊) သာရတ္ထံ-ကို၊ ဂဏှိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-၍၊ ဝိရတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိ-ကိုင်မိပြီး၊ (တဿ-၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-ပြီ။)

ဧဝံ-သို့၊ ကိဉ္စာပိ အာဟ-အကယ်၍မူလည်း ဆိုပြီး၊ အထခေါ-သော်လည်း၊ မဟာသုမထေရဝါဒေါ ယေဝ-သည်သာ၊ ဧတ္ထ-အာမသနာ အစရှိသူတို့၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ ဣတ္ထိ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသည်၊ ပေ၊ အာပတ္တိထုလ္လစ္စယဿာတိ- ဟူသော၊ ဣမာယပါဠိယာ-နှင့် လည်းကောင်း၊ ယော ဟိ ဧကတော၊ ပေ၊

တံ ဂဏှန္တဿ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ။ ။ ကာယပုဋိဗဒ္ဓသညာဖြင့် ကာယပုဋိဗဒ္ဓ ကိုင်လျှင် ထုလ္လစ္စည်းဟု ဟောတော်မူသည်၊ ယခုသော်ကား ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို မကိုင်မိ၊ ကာယကို ကိုင်မိသောကြောင့် ဂဟဏ(ကိုင်ခြင်းလည်း)၊ ဝိရာဂိတ-ချွတ်ယွင်းလေသည်၊ ထို့ကြောင့် ထုလ္လစ္စဦးလည်းမဖြစ်သင့်၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်မည်ဟု အကြံရှိ၍ ဣတ္ထိသညာ မရှိ သောကြောင့် သံဃာဒီသေသံလည်း မဖြစ်သင့်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မဟာပဒုမထေရ်က ဒုက္ကဋ္ဌံဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ [ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို နောက်၌ပယ်လတ္တံ့။]

ဣမာယ ပါဠိယာ။ ။ သမေတိ၌ စပ်၊ မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒသာ ပါဠိတော်နှင့် ညီပုံကား-“ဣတ္ထိ၏ ကာယပုဋိဗဒ္ဓဝတ္ထုကို ကိုင်အံ့” ဟု ကြံရာ၌ (မဟာပဒုမထေရ်၏ ဝါဒအတိုင်း) ဣတ္ထိသညာ မရှိလျှင် “ဣတ္ထိ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသည်” ဟု ဟောတော် မမူတန်ရာ၊ ယခုသော်ကား ဣတ္ထိ၏ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်သော်လည်း “ဣတ္ထိစ ဟောတိ ဣတ္ထိသည်၊ ပေ၊ ထုလ္လစ္စယဿ” ဟု ဟောတော်မူလျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဣတ္ထိ၏ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်အံ့” ဟု ကြံရာ၌ ဣတ္ထိသညာရှိသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ကာယပုဋိဗဒ္ဓကိုင်အံ့ဟု ကြံ၍ ကာယကိုကိုင်မိရာ၌ ကာယဟူသော ဝတ္ထုအားလျော်စွာ သံဃာဒီသေသံသင့်၍ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်ရာ၌ ကာယပုဋိဗဒ္ဓဟူသော ဝတ္ထုအားလျော် စွာ ထုလ္လစ္စဦးသင့်သည်ဟူသော မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒသည် ပါဠိတော်နှင့် ညီ၏။

၁၀၀၀ ဂဏနာယထုလ္လစ္စယေတိ အာဒိဟိ-ကုန်သော၊ အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယေဟိ စ-
တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သမေတိ-ညီညွတ်၏၊ [အနက်ကို ရှေ့၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] ဟိ-
မှန်၊ သညာဒိဝိရာဂေန-သညာအစရှိသည်၏ ချွတ်ယွင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝိရာဂိတံနာမ-
ချွတ်ယွင်းစေအပ်သည် မည်သည်၊ ယဒိ ဘဝေယျ-အံ၊ ပဏ္ဏကော စ ဟောတိ
ဣတ္ထိသညိတိ အာဒိသုဝိယ-ရှိသောပါဠိရပ်တို့ကဲ့သို့၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓန္တ ဟောတိ
ကာယသညိစာတိ အာဒိနာ-ရှိသော၊ နယေနပိ-ဖြင့်လည်း၊ ပါဠိယာ-တော်၏၊
ဝိသေသံ-အထူးကို၊ ဝဒေယျ-ဟောတော်မူရာ၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ-
ကြောင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၌၊ ဣတ္ထိသညာယ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဣတ္ထိ-ကို၊
အာမသန္တဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကာယပုဋိဗဒ္ဓံ-ကို၊
အာမသန္တဿ-၏၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယထာဝတ္ထု
ကုမေဝ-အကြင်အကြင် ထိအပ်သော ဝတ္ထုအတိုင်းသာ၊ ယုဇ္ဇတိ-၏။

စ-ဆက်၊ မဟာပစ္စရိယမ္ပိ-၌လည်း၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
(ကိ)၊ နိလံ-ညိုသော အဝတ်ကို၊ ပါရပိတွာ-ခြံ၍၊ သယိတာယ-အိပ်နေသော၊
ကာဠိတ္ထိယာ-မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော မိန်းမ၏၊ [အဝတ်ညိုနှင့် အသား
မည်း ခွဲမရအောင် တူသောကြောင့် “ကာဠိတ္ထိယာ” ဟုဆိုသည်၊] ကာယံ-ကို၊
ဃဇ္ဇေသာမိ-ထိခိုက်အံ့၊ ဣတိ-၍၊ ကာယံ-ကို၊ ဃဇ္ဇေတိ-အံ့၊ သံဃာဒိသေသော
(ဟောတိ)၊ ပေ၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ။)

မေးဖွယ်။ ။ဣတ္ထိ၏ ကာယပုဋိဗဒ္ဓကို ကိုင်ဆဲခဏ၌ ကာယပုဋိဗဒ္ဓဟူသော
သညာသာရှိ၍ ဣတ္ထိဟူသော သညာမရှိရကား “ဣတ္ထိသညိ” ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်
မထပ်မံသည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ ထိုမေးသူကို ပြန်၍ မေးသင့်၏။
ဣတ္ထိ၏အဝတ်ကိုရာဂဖြင့်ကိုင်ရာ၌ ဣတ္ထိသညာမပါလျှင် မိန်းမ၏ဝတ်ဆင်ဆဲအဝတ်ကို
မကိုင်ဘဲ အခြားအဝတ်ကို ကိုင်ပါတော့လား၊ ယခုကား ဣတ္ထိအပေါ်၌သာ ရာဂစိတ်ဖြစ်သော
ကြောင့် ဝတ်ထားဆဲ အဝတ်ကို ကိုင်သည် မဟုတ်လော၊ ထို့ကြောင့် အဝတ်ကို ကိုင်သော်
လည်း ဣတ္ထိသညာရှိတော့သည်သာဖြစ်၍ “ဣတ္ထိ၊ ဣတ္ထိသညာ၊ သာရတ္ထ၊ ဂဟဏ” ဟု
အင်္ဂါ လေးပါးညီညွတ်သောကြောင့် ယထာဝတ္ထုက (ကိုင်အပ်သောဝတ္ထုအားလျော်စွာ)
ဆုံးဖြတ်သော မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒသာ ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သည်-ဟုမှတ်။

အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယေဟိစ။ ။အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယနှင့် ညီညွတ်ပုံကား-မိန်းမ
အများ ကို လက်မောင်းဖြင့် သိမ်းကျုံးပွေ့ဖက်ရာဝယ် အလယ်၌ရောက်နေသော မိန်းမများ
ကို ကာယပုဋိဗဒ္ဓဖြင့် ကိုင်အံ့ဟူသော သညာမရှိ၊ ထိုသို့ သညာယမရှိခြင်းကို “သညာယဝိရာဂိ
တမိ” ဟု မဟာပဒုမထေရ်ဆိုသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ ထုလ္လစ္စဉ်းဟု ဆုံးဖြတ်ထား၏။
ထို့ကြောင့် ကာယပုဋိဗဒ္ဓသညာမရှိသော်လည်း ဣတ္ထိသညာရှိရကား “ကာယံ ဂဏိသာမိတိ
ကာယပုဋိဗဒ္ဓံ ဂဏာတိ” ဖြစ်ရာ၌ ယထာဝတ္ထုကမေဝ (ကာယပုဋိဗဒ္ဓဝတ္ထုအားလျော်စွာ
ထုလ္လစ္စဉ်း)ဟူသော မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒကို အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယနှင့်လည်း ညီညွတ်သည်။

၂၇၅။ ဣတ္ထိ စ ပဏ္ဍကော စာတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယောပါယံ ဝတ္ထုမိဿကနယော-အကြင် ဝတ္ထုနှစ်ခု ရောစပ်ကြောင်း နည်းကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ တသ္မိပိ-ထို ဝတ္ထုမိဿကနည်း၌လည်း၊ ဝတ္ထုသညာ ဝိမတိဝသေန-ဝတ္ထု၊ အမှတ်သညာ၊ ယုံမှားခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ အသမ္ပယုန္နေန-မတွေဝေသည်၊ (ဟုတွာ) ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏။

၂၇၆။ ပန-ဆက်၊ ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဝါရေ-ဝါရ၌၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ ဝါ-၌၊ ဣတ္ထိသညိဿ-မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓ-ကို၊ ဂဏှတော-ကိုင်သော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ သေသေ-ဣတ္ထိသညာမှ ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပဏ္ဍကသညာစသော ဝါရ၌၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနကာယဝါရေပိ-ဝါရ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [ဣတ္ထိ၌ ဣတ္ထိသညာဖြင့်ကိုင်လျှင် ထုလ္လစ္စဉ်း၊ ပဏ္ဍက ပုရိသသညာ ဖြင့် ကိုင်လျှင် ဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဝါရေစ-ဝါရ၌ လည်းကောင်း၊ နိဿဂ္ဂိယေန ကာယဝါရာဒိသုစ-တို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-(ဟောတိ)။

၂၇၇။ ပန-ကား၊ ဣတ္ထိစ ဟောတိ၊ ပေ၊ ကာယန္တိ အာဒိဝါရေ-အစရှိသော ဝါရကို၊ ဘိက္ခုမိ-၌၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ ရာဂဝသေန-ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုဣတ္ထိစ ဟောတိ အစရှိသော ဝါရ၌၊ ဣတ္ထိစ နံ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ကာယန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုမိ-၌၊ သာရတ္တာ-သော၊ ဣတ္ထိ-သည်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ နိဿိန္နောကာသံဝါ-ထိုင်ရာအရပ်သို့ လည်းကောင်း၊ နိပန္နော ကာသံဝါ-အိပ်ရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ တံ ကာယံ-ကို၊ အာမသတိ-အံ၊ ပေ၊ ဆုပတိ-အံ၊ သေဝနာဓိပ္ပာယော၊ ပေ၊ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ တာယ-ထိုမိန်းမသည်၊ အာမဋ္ဌော-သုံးသပ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ဆုပိတော-တို့ ထိအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သေဝနာဓိပ္ပာယော-မှီဝဲခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနတ္ထံ-အတွေ့ကိုသိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဤသကမ္မိ-စဉ်းငယ်လည်း၊ ကာယံ-ကို၊ သစေစာလေတိ-အကယ်၍လှုပ်စေအံ့၊ သစေဖန္ဓတိ-အကယ်၍ တုန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃာဒီသေသံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဒွေဣတ္ထိယောတိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ဒွေ-န်သော၊ သံဃာဒီသေသေ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတ္ထိယာစ-၌လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍကေ စ-၌လည်းကောင်း၊ သံဃာဒီသေသေန-နှင့်၊ သဟဒုက္ကဋ် (အာပဇ္ဇတိ)၊

ဧတေန ဥပါယေန-ဖြင့်၊ ယာဝ-လောက်၊ နိသဂ္ဂိယေန၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ဟူသော၊ (ပါဠိ-ပါဠိတော်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊) တာဝ-ထို ပါဠိတော်တိုင်အောင်၊ ပုရိမနယေနဝ-သာလျှင်၊ အာပတ္တိဘောဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၂၇၈။ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤနိသဂ္ဂိယေန နိသဂ္ဂိယံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကာယေန၊ ပေ၊ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ကား၊ အတ္တနာ-သည်၊ (မိမိဟူသော ရဟန်းက)၊ နိသဋ္ဌ-ပစ်လွှတ်အပ်သော၊ ပုပ္ဖဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ပဟရန္တိ-၌စပ်။) ဣတ္ထိ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ (မိန်းမဟူသော မိမိက)၊ နိသဂ္ဂိယေန-ပစ်လွှတ်အပ်သော၊ ပုပ္ဖေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖလေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဟရန္တိ-ပြန်၍ပုတ်ခတ်သည်ကို-ဒိသ္မာ၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဝိကာရံ-ထူးခြားသော အမူအရာကို၊ ကရောတိ-ပြုလိုက်၏၊ အင်္ဂုလီဝါ-ကိုသော်လည်း၊ စာလေတိ-အံ့၊ ဘမုကံဝါ-မျက်ခုံးကိုသော်လည်း၊ ဥက္ကိပတိ-မြှောက်အံ့၊ (မျက်စပစ်အံ့)၊ အက္ခိဝါ-မျက်စိကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဇဏတိ-မှိတ်လိုက်အံ့၊ အညံ-သော၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဝိကာရံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ကရောတိ-ပြုပြအံ့၊ [လျှာထုတ်ပြခြင်းစသည်ကို “အညံဝါ ဝိကာရံ” ဟုဆိုသည်။] အယံ-ဤရဟန်းကို၊ ကာယေန၊ ပေ၊ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အယံပိ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဝါယမိတတ္တာ-အားထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ အာပဇ္ဇတိ၊ ဒွိသု ဣတ္ထိသု ဒွေ(ဒုက္ကဋ္ဌာနိ အာပဇ္ဇတိ)၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကေသုပိ-မိန်းမ၊ ပဏ္ဍုက်တို့၌လည်း၊ ဒွေ ဧဝ-န်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌေ-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

၂၇၉။ ဧဝံ-လျှင်၊ ဝတ္ထုဝသေန-ထိအပ်သော ဝတ္ထုအစွမ်းဖြင့်၊ ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ အပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ လက္ခဏဝသေန-အမှတ်အသား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [သေဝနာဓိပ္ပာယ ရှိခြင်း-မရှိခြင်း အမှတ်အသား၊

အတ္တနာ နိသဋ္ဌ၊ ပေ၊ ပဟရန္တိ။ ။ရဟန်းသည် မိန်းမကို ပန်းသို့မဟုတ် သစ်သီးဖြင့် ပေါက်၍ ကစား၏၊ ထိုပန်းစသည်ကို “နိသဂ္ဂိယေန” ဟု ဆိုသည်၊ ရဟန်းက ပေါက်လိုက်သော ပန်းစသည်ကို မိန်းမလည်း ပြန်၍ ပန်းစသည်ဖြင့် ပေါက်၏၊ ထိုအခါ ပန်းစသည်ချင်း ထိမိကြသည်ကို “နိသဂ္ဂိယေန နိသဂ္ဂိယံ အာမသတိ” ဟု ဆိုသည်။

ကာယေန ဝိကာရံ။ ။ထိုသို့ ပြန်၍ ပေါက်သဖြင့် ထိမိကြသည်ကို မြင်၍ သဘောကျသော ရဟန်းက လက်ချောင်းလှုပ်ခြင်း စသော ကာယဝိကာရ တစ်ခုခုကို ပြု၏၊ သို့သော် မာတုဂါမ၏ ကာယကိုကား မထိရ၊ ထို့ကြောင့် “ကာယေန ဝိကာရံ ကရောတိ၊ နစ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ” ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ ကိုယ်ကို မထိဘဲ နိသဂ္ဂိယ ချင်းသာ ထိရသောကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သင့်ရသည်။

ကာယေန ဝါယမန ရှိခြင်း-မရှိခြင်း အမှတ်အသား၊ ဖဿဝိဇေနရှိခြင်း-
မရှိခြင်း အမှတ်အသား၏အစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ခေပကော-အားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘောဒဉ္စ-
ကိုလည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိဘောဒဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿန္တော(ဟုတွာ)
သေဝနာဓိပ္ပာယောတိ အာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုသေဝနာဓိပ္ပာယောအစရှိသော
ပါဠိရပ်၌၊ ပုရိမနယေ-ရှေ့နည်း၌၊ ဣတ္ထိယာ-သည်၊ ဝါ-က၊ ဖဋ္ဌော-
ထိအပ်သည်၊ သမာနော-သော်၊ သေဝနာဓိပ္ပာယော-မှီဝဲခြင်း၌ဖြစ်သော အလို
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဝါယမတိ-၏၊ ဖဿံ-ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ-
၏၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝဂ်သမ္ပတ္တိယာ-သုံးပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊
သံဃာဒိဿသော(ဟောတိ)၊ [သေဝနာဓိပ္ပာယ၊ ကာယေန ဝါယမန၊ ဖဿ
ပဋိဝိဇာနနဟူသော အင်္ဂါ သုံးပါး-ဟူလို] ဒုတိယေ-ယနည်း၌၊ နိသဂ္ဂိယေန
နိသဂ္ဂိယာမသနေဝိယ-နိသဂ္ဂိယဖြင့် နိသဂ္ဂိယကို သုံးသပ်ရာ၌ကဲ့သို့လည်း
ကောင်း၊ ဝါယမိတွာ-၍၊ အဆုပနေဝိယစ-မတို့ခြင်း၌ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ဖဿဿ-ကိုယ်၏အတွေ့ကို၊ အပဋိဝိဇာနတော-မသိသော ရဟန်း၏၊ ဒုဝဂ်
သမ္ပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)။

တတိယေ-ယနည်း၌၊ ကာယေန-ဖြင့်၊ အဝါယမတော-အားမထုတ်သော
ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သေဝနာ
ဓိပ္ပာယော-သည်၊ (သမာနောပိ-လည်း)၊ နိစ္စလေန-မတုန်လှုပ်သော၊ ကာယေန-
ဖြင့်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဖဿံ-ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ-၏၊ သာဒယတိ-
သာယာ၏၊ အနုဘောတိ-ခံစား၏၊ [သာဒယတိ အနုဘောတိကာပဋိဝိဇာနာတိ
၏အဖွင့်]၊ တဿ-၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေ-စိတ်ဖြစ်ခြင်းမျှ၌၊ အာပတ္တိယာ-၏၊
အဘာဝတော-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ စတုတ္ထေ-၌၊
နိသဂ္ဂိယေန နိသဂ္ဂိယာ မသနေဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ဖဿပဋိဝိဇာနနာ-သည်လည်း၊
နတ္ထိ၊ ကေဝလံ-သက်၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမေဝ-သာတည်း၊ တဿာ-ကြောင့်၊
အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ မောက္ခာဓိပ္ပာယဿ-မိန်းမမှလွတ်ခြင်း၌ အလိုရှိသော
ရဟန်း၏၊ သဗ္ဗာကာရေသု-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့၌၊ အနာပတ္တိယေဝ
(ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမောက္ခာဓိပ္ပာယ ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော-အကြင်ရဟန်း
သည်၊ ဣတ္ထိယာ-သည်၊ ဝါ-က၊ ဂဟိတော-ဖမ်းယူအပ်သည်၊ (သမာနော)၊
တံ-ထိုမိန်းမကို၊ အတ္တနော-၏၊ သရီရာ-မှ၊ မောစေတုကာမော-သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ပဋိပ္ပဏာမေတိ ဝါ-တွန်းမူလည်း တွန်းအံ့၊ ပဟရတိ-ဝါ-ပုတ်
ခတ်မူလည်း ပုတ်ခတ်အံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ ကာယေနဝါယမတိ၊ ဖဿံ

ပဋိဝိဇာနာတိတိဟူ၍၊ ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်လုံ့လပြုသူ၊ အတွေ့ကိုသိသူ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [နောက်၌ “ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော”ပုဒ်နှင့် တွဲစပ်ပေးပါ။] ယော-သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာသောမိန်းမကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တတော-ထိုမိန်းမမှ၊ မုစ္ဆိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥတ္တာသေတွာ-ကြောက်လန့်စေ၍၊ ပလာပေတိ-ပြေးစေအံ့၊ (ပလာယေတိရှိလျှင် ကောင်း၏)၊ အယံ-ကို၊ ကာယေန ဝါယမတိ၊ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ကိုယ်ဖြင့် လုံ့လပြုသူ၊ အတွေ့ကို သိသူဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ယော-သည်၊ တာဒိသံ-သော၊ ဒီဃဇာတိ-ရှည်သော ဇာတ်ရှိသောမြွေမကို၊ ကာယေ-၌၊ အာရုဋ္ဌံ-တက်လာသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သဏိကံ-ဖြေးဖြေ၊ ဂစ္ဆတု-စေ၊ ဃဋ္ဌိယမာနာ-ပုတ်ခတ်အပ်သော်၊ အနတ္တာယ-ငှာ၊ သံဝတ္ထေယျ-ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နဃဇ္ဇေဟိ- မပုတ်ခတ်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဣတ္ထိမေဝ-လူမိန်းမကိုပင်၊ အင်္ဂ-ကိုယ်အင်္ဂရကို၊ ဖုသမာနံ-ထိသည်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ဒေသာ-ဤမိန်းမသည်၊ [ပက္ကမိဿတိ-၌စပ်။] အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ မယာ-ဖြင့်၊ အနတ္ထိကော-အလိုမရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ ပက္ကမိဿတိ-တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဇာနန္ဓောဝိယ-မသိသူကဲ့သို့၊ (မသိဟန်ဆောင်၍) နိစ္စလော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဗလဝိတ္ထိယာ-အားရှိသောမိန်းမသည်၊ ဂါဠံ-တင်းကျပ်စွာ၊ အာလိင်္ဂေတွာ-လည်ဘက်၍၊ ဂဟိတော-ဖမ်းကိုင်အပ်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းလေးသည်၊ ပလာယိတုကာမော-ထွက်ပြေးလိုသည်၊ (သမာနောပိ)၊ သုဠ-စွာ၊ ဂဟိတတ္တာ-ကိုင်ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နစ္စလော-မလုပ်နိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ကို၊ န စ ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-ကိုယ်ဖြင့်လုံ့လပြုသူ၊ အတွေ့ကိုသိသူဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တာဝ အာဂစ္ဆတု-လာပစေဦး၊ တတော-ထိုရောက်လာရာအခါမှ၊ နံ-ထိုမိန်းမကို၊ ပဟရိတွာ-ကန်ကျောက်၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပဏာမေတွာဝါ-တွန်းထိုး၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ကမိဿာမိ-ဖဲသွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိစ္စလော-မလုပ်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-ကို၊ မောက္ခာမိပ္ပာယော၊ ပေ၊ ပဋိဝိဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-လွတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ဖြင့်လည်း လုံ့လပြုသူ၊ အတွေ့ကိုလည်း မသိသူဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၂၈၀။ အသဉ္စိစ္စာတိ-ကား၊ ဣမိနာ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ (မိမိပြုမည့်နည်းဖြင့်)၊ ဣမံ-ဤမိန်းမကို၊ ဖုသိဿာမိ-ထိအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အစေတေတွာ-မစေ့ဆော်မူ၍၊ (ဖုသန္တဿ-မတော်တဆ ထိမိသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ အစေတေတွာ-၍၊ ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာဒီသု-သပိတ်ကို

အကပ်ခံခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂေ-လက်စသောအင်္ဂါကို၊ ဖုဋ္ဌေပိ-ထိအပ်ပါသော်လည်း၊ (ထိမိသော်လည်း)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အသတိယာတိ-ကား၊ အညဝိဟိတော-တစ်ပါးသော အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-အခြားအာရုံ၌နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ မာတုဂါမ-ကို၊ ဖုဿမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ သတိ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အသတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဝါ-အမှတ်တမဲ့၊ ဟတ္ထပါဒပသာရဏာဒိ ကာလေ-လက်ခြေတို့ကို ဆန့်တန်းရာအစရှိသောအခါ၌၊ ဖုသန္တဿ-မတော် တဆ ထိမိသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဇာနန္တဿာတိ-ကား၊ ဒါရကဝေသေန-ယောကျ်ားကလေး၊ အသွင်ဖြင့်၊ ဌိတံ-သော၊ ဒါရိကံ-မိန်းကလေးကို၊ ဣတ္ထိတိ-၍၊ အဇာနန္တော (ဟုတွာ)၊ ကေနစိဒေဝ-သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဖုသတိ-ထိအံ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဣတ္ထိတိ-၍၊ အဇာနန္တဿ-မသိသည်ဖြစ်၍၊ ဖုသတော-ထိသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အသာဒယန္တဿာတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကို၊ အသာဒယန္တဿ-မသာယာသော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဗာဟာပရမ္မရာယ-လက်မောင်း အဆက်ဆက်ဖြင့်၊ နိတဘိက္ခုဿဝိယ-မိန်းမတို့သည်ဆောင်ယူအပ်သော ရဟန်း ၏ကဲ့သို့၊ [ဤရဟန်း၏အကြောင်းကို ဝိနိတဝတ္ထု၌ပါသည်။] အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥမ္မတ္တကာဒယော-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာဧဝ-န်သည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဥဒါယိတ္ထေရော-သည်၊ အာဒိကမ္မိကော-အစဖြစ်သော လွန် ကျူးမှု၌ ယှဉ်သူတည်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ-သော၊ တဿ-ထိုဥဒါယိ၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ပဌမ ပါရာဇိက သမုဋ္ဌာနံ-ပဌမ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏ သမုဋ္ဌာနံနှင့် တူသောသမုဋ္ဌာနံရှိ၏၊ ကာယစိတ္တတော-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပေ၊ သုခမဇ္ဈတ္တ ဒွယေန-သုခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ စ်ပါးအပေါင်းဖြင့်၊ ဒွိဝေဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၂၈၁။ ဝိနိတဝတ္ထုသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) မာတုယာ မာတု ပေမေနာတိ-ကား၊ မာတုပေမေန-အမိ၌ဖြစ်သောချစ်ခြင်းဖြင့်၊ မာတုယာ-၏၊ ကာယံ-ကို၊ အာမသိ-ပြီ၊ ဓိတုဘဂိနိဝတ္ထုသု-တို့၌၊ ဧသနယော-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသုံးဝတ္ထုတို့၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မာတဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဓိတာဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဣတ္ထိနာမ-မိန်းမည်သည်၊ ဝါ-မိန်းမမှန်လျှင်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံသည်လည်း၊ ဗြဟ္မစရိယဿ-ဗြဟ္မစရိယကို၊ ပါရိဗန္ဓိကာဝ-ထက်ဝန်းကျင်နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်သာတည်း၊ တသ္မာ၊ အယံ-ဤမိန်းမသည်၊ မေ-၏၊ မာတာ-တည်း၊ အယံ-ဤမိန်းကလေးသည်၊ မေ-၏၊

ပန-ဆက်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဣမံ အာဏံ-ဤ အမိန့်တော်ကို၊ အနုဿရန္တေန-အစဉ်မပြတ် အမှတ်ရသော ရဟန်းသည်၊ (နေဝ ပရာမသိတဗ္ဗာ ဌိစပံ၊) နဒီသောတေန-မြစ်ရေအလျဉ်ဖြင့်၊ ဝုယုမာနံ-မျောလာသော၊ မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ သစေပိ ပဿတိ-အကယ်၍မူလည်း မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ) ဟံတ္ထေန-ဖြင့်၊ နေဝ ပရာမသိတဗ္ဗာ-မသုံးသပ် (မကိုင်) ထိုက်သည်သာ၊ ပန-ထိုသို့ မသုံးသပ်ထိုက်ပါသော်လည်း၊ ပဏ္ဍိတေန-ဉာဏ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နာဝါဝါ-လှေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလကံဝါ-ပျဉ်ချပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကဒလိက္ခန္ဓောဝါ-ငှက်ပျောတုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရုက္ခန္ဓောဝါ-သစ်တုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပသံဟရိတဗ္ဗော-အနီးသို့ပို့ဆောင်ထိုက်၏၊ တသ္မိ-ထိုလှေအစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ အသတိ-သော်၊ ကာသာဝမ္ပိ-သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ဥပသံဟရိတွာ-အနီးသို့ပို့ဆောင်၍၊ ပုရတော-၌၊ ထပေတဗ္ဗံ-ရာ၏။

☞ ဧတ္ထ-ဤသင်္ကန်းစဉ်၊ ဂဏှာဟိ-ကိုင်လော၊ ဣတိပန-ဤသို့ကား၊ နဝတ္တဗ္ဗာ၊ (ကာသာဝေ-ကို) ဂဟိတေ-အမိက ကိုင်အပ်ပြီးသော်၊ ပရိက္ခာရ-သင်္ကန်းပရိက္ခရာကို၊ ကဗျာမိ-ဆွဲငင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကဗုန္နေန-ဆွဲငင်လျက်၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ (မာတာ) သစေ ဘာယတိ-အကယ်၍ကြောက်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုရတော ပုရတော-မှ၊ ဂန္ဓာ-၍၊ မာဘာယိ-မကြောက်ပါလင့်၊ ဣတိ-ပြော၍၊ သမဿာသေတဗ္ဗာ-သက်သာရာ ရစေထိုက်၏၊ ဘာယမာနာ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုတ္တဿ-ရှေ့ကသွားသော သား ရဟန်း၏၊ သဟသာ-ကပျာကယာ၊ 'ခန္ဓေဝါ-ပရုံး၌သော်လည်း၊ သစေ အဘိရဟတိ-အကယ်၍ ခုန်တက်အံ့၊ ဟတ္ထေဝါ-၌သော်လည်း၊ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ လှမ်းဆွဲအံ့၊ (ဧဝံသတိ) မဟလ္လိကေ-အမယ်ကြီး၊ အပေဟိ-ဖယ်လော့၊ ဣတိ-ပြော၍၊ န နိဗ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗာ-ခါ မချထိုက်၊ ထလံ-ကြည်းကုန်းသို့၊ ပါပေတဗ္ဗာ-

ပါရိဗန္ဓိကာ။ ။ပရိဗန္ဓတိ-ထက်ဝန်းကျင် နောင်ဖွဲ့တတ်၏။ ဣတိ ပရိဗန္ဓာ။ “ပရိဗန္ဓာယေဝ ပါရိဗန္ဓိကာ” ဟု သွတ္တ၌ ဣကသက်မှ ပါ၌ ဝုဒ္ဓိ ရှိနိုင်သည်။ ဋီကာ၌ “ပါရိဗန္ဓိကာတိ-ဝိလုမ္ဗနိကာ (လုယူတတ်၏)၊ အန္တရာယိကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ “ပါရိဗန္ဓိကာ” ဟုလည်း ပြင်ကြ၏။ ထောမနိဓိ၌ “ပါရိဗန္ဓိက-ပုလ္လိင်” ဟု ရှိသောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်။

ရောက်စေထိုက်၏။ ကဒ္ဒမေ-၌၊ လဂ္ဂါယပိ-ငြိနေသောမယ်တော်၌ လည်းကောင်း၊
ကူပေ-၌၊ ပတိတာယပိ-ကျနေသော မယ်တော်၌လည်းကောင်း၊ ဧသေဝ
နယော၊ ဟိ-မှန်၊ တတြာပိ-ထိုမယ်တော်၌လည်း၊ (ညွှန်၌ငြိနေ၊ တွင်း၌
ကျနေသော မယ်တော်၌လည်း၊) ယောတ္တံ-ဝါ-ကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊
ဝတ္ထံဝါ-အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်ပြီး၍၊ ဟတ္ထေန-
ဖြင့်၊ ဂဟိတဘာဝံ-ကိုင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ကိုင်မိမှန်းကို၊ ဥတွာ-
သိ၍၊ ဥဒ္ဒရိတဗ္ဗာ-ထုတ်ဆယ်ထိုက်၏။ နတွေဝ အာမသိတဗ္ဗာ-ဘယ်နည်း
နှင့်မျှ မသုံးသပ်ထိုက်။

စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-နိဝါသနပါဝုရဏမဖက် သက်သက်၊ မာတုဂါမဿ-
၏။ သရီရမေဝ-ကိုယ်သည်သာ၊ အနာမာသံ-မသုံးသပ်ထိုက်သည်ကား၊ န-
မဟုတ်သေး၊ နိဝါသန ပါဝုရဏမ္ပိ-အဝတ်၊ ခြုံထည်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဘ
ရဏဘဏ္ဍမ္ပိ-တန်ဆာဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ တိဏဏ္ဍုပကံဝါ-မြက်ကရွတ်
ခွေကို လည်းကောင်း၊ [ခေါင်းပေါ်စွပ်ထားအပ်သော ပန်းခွေမျိုး။] တာလပဏ္ဍ
မုဒ္ဒိကံဝါ-ထန်းရွက်လက်စွပ်ကို လည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ အနာမာသ
မေဝ-မသုံးသပ်ထိုက်သည်သာ၊ တဉ္စ-ထို ဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ နိဝါသန ပါရ
ပန ပိဋန္တနတ္ထာယ-ဝတ်ခြင်း၊ ခြုံခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထပိတမေဝ-
ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာသာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ နိဝါသနံဝါ-ကိုယ်ဝတ်ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ပါရပနံဝါ-ခြုံထည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တေတွာ-
လဲလှယ်၍၊ [အတ္တနော နိဝါသနပါရပနဘာဝတော အပနေတွာ-မိမိ၏ ကိုယ်
အဝတ်အဖြစ် အပေါ်ခြုံအဖြစ်မှ ဖယ်၍၊ စိဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ အပနာမေတွာ-
ညွတ်စေ၍-ဋီကာ။] စိဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ပါဒမူလေ-၌၊ သစေ ထပေတိ-အံ၊
(ဧဝံသတိ) အာမသိတုံ ဝဋ္ဋတိ-၏။ [ဤစကားသည် နိဒဿနမျှသာ၊ အခြား
သော အိပ်ရာခင်း မျက်နှာကြက် စသည်တို့အကျိုးငှာ လှူလျှင်လည်း သုံးသပ်
ကောင်းသည်၊] ပန-ကား၊ အာဘရဏဘဏ္ဍေသု-တို့၌၊ သီသပသာဓနက
ဒန္တသူစိအာဒိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ဦးခေါင်းကိုဖုံးလွှမ်းပန်ဆင်ကြောင်း တန်ဆာ၊
ဆင်စွယ်ဆံထိုး အစရှိသော ကိုင်အပ်သောဘဏ္ဍာကို၊ [ရွှေငွေစသည်ကဲ့သို့
အကပ္ပိယဘဏ္ဍာမျိုး မဟုတ်-ဟူလို၊] ဘန္တေ-ရား၊ ဣဒံ-ဤ ဘဏ္ဍာကို၊
တုမ္မာကံ-အရှင်ဘုရားတို့ဘို့၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
ဒိယျမာနံ-ပေးလှူအပ်သော်၊ သိပါဋိကာသူစိအာဒိ ဥပကရဏတ္ထာယ-အိပ်၊
အပ်အစရှိသော အသုံးအဆောင် အကျိုးငှာ၊ ဂဟေတမ္ပံ-ခံယူထိုက်၏။
[သီသပသာဓနကို သိပါဋိက လုပ်ဖို့ရန် လည်းကောင်း၊ ဆင်စွယ်ဆံထိုးကို
အပ်ကလေး လုပ်ဖို့ရန် လည်းကောင်း၊ ခံယူကောင်း၏-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ သုဝဏ္ဏရဇတ မုတ္တာဒိမယံ-ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ အစရှိသည်
တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောဘဏ္ဍာကို၊ အနာမာသမေဝ-မသုံးသပ်ထိုက်သည်သာ၊
ဒိယျမာနံပိ-ပေးလှူအပ်သော်လည်း၊ န ဂဟေတဗ္ဗ-မခံယူထိုက်၊ စ-ဆက်၊
ကေဝလံ-အရပ်စသည်မဖက် သက်သက်၊ ဧတာသံ-ဤမိန်းမတို့၏၊ သရီရူ
ပဂမေဝ (သရီရ+ဥပဂမေဝ)-ကိုယ်သို့ကပ်ရောက်သော ဘဏ္ဍာသည်သာ၊
အနာမာသံ-သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန-မိန်းမပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊
ကတံ-သော၊ ကဋ္ဌရူပံပိ-သစ်သားရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒန္တရူပံပိ- ဆင်စွယ်
ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အယရူပံပိ-သံရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ လောဟရူပံပိ-
ကြေးရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိပုရူပံပိ-သလွဲဖြူရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ပေါတ္ထရူပံပိ-
အဝတ်စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော အရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗရတနာရူပံပိ-
အလုံးစုံသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အန္တမသော-
ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌမယရူပံပိ-မုန့်မုန့်ဖြင့် ပြုအပ်သော အရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာမာ
သမေဝ-သာ၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-အသုံးအဆောင်အကျိုးငှာ၊ ဣဒံ-
ဤအရုပ်သည်၊ တုမှာကံ-ဖို့၊ ဟောတု-စေ၊ ဣတိ-ဤသို့လှူ၍၊ လဘိတွာ-
ရလသော်၊ သဗ္ဗရတနမယံ-ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော
မိန်းမရုပ်ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ ဥပကရဏာရဟံ-အဆောင်အယောင်ပြုလုပ်
ခြင်းငှာထိုက်သောအရုပ်ကို၊ ဥပကရဏေ-အဆောင်အယောင်၌လည်းကောင်း၊
ပရိဘောဂါရဟံ-သုံးစွဲခြင်းငှာထိုက်သော အရုပ်ကို၊ ပရိဘောဂေ-သုံးစွဲစရာ၌
လည်းကောင်း၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန ကတံ။ ။ဧတ္ထ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒတော ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတ
တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိနံပိ အနာမာသဘာဝတော တာဒိသံ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန ကတံ
တိရစ္ဆာနဂတရူပံပိ အနာမာသမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=အောက်ထစ်အဆုံးအားဖြင့် ပါရာဇိကလောက်
သော တိရစ္ဆာန်အမများ၏ အရုပ်သော်မှလည်း မသုံးသပ်ကောင်း၊ မထိကောင်းဟုမှတ်၊
ပေ၊ ဣတ္ထိရူပါနိ ဒသေတွာ ကတံ ဝတ္ထု ပစ္စတ္ထရဏှ ဘိတ္တိ ဣတ္ထိရူပံ အနာမသိတွာ
ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ-မိန်းမအရုပ်ပါနေသော အဝတ်စသည် ကိုင်လိုလျှင် မိန်းမအရုပ်ကို
မထိစေဘဲ ကိုင်ကောင်း၏။

အဝသေသံ ဘိန္ဒိတွာ။ ။[ဘိန္ဒိတွာတိ ဧတ္ထ ဟတ္ထေန အဂ္ဂဟေတွာဝ (လက်ဖြင့်
မကိုင်ဘဲသာ) ကေနစိဒေဝ ဒဏ္ဍာဒိနာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗံ] ဤစကားအရ ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည်
မိန်းမအရုပ်ပါသော စာရေးစက္ကူစသည်ကို ရလျှင် ထိုအရုပ်ကိုဖျက်၍ သုံးစွဲကြ၏၊
ဖျက်သောအခါ၌လည်း အရုပ်ကိုလက်ဖြင့် မထိစေဘဲ ခဲတ်စသည်ဖြင့် ခြစ်ပစ်ကြသည်၊
ဥပမာ-မာတုဂါမ အလောင်း၌ ပံသုကူကောက်သောအခါ မာတုဂါမကို ဓားစသည်ဖြင့်
ဖောက်ဖျက်ပြီးမှ ကိုင်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မြွေမက ဖားကို ဖမ်းရာ၌ ဖားကိုလွှတ်စေ
လိုလျှင် မြွေကိုတုတ်ဖြင့်ဖိ၍ လက်ဖြင့်မကိုင်ဘဲလွှတ်စေရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မှတ်ပါ။

စ-ဆက်၊ ဣတ္ထိရူပကံ-မိန်းမရပ်သည်၊ (အနာမာသံ-သည်၊ ဟောတိ) ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သတ္တဝီဓံ-သော၊ ခေညံပိ-စပါးသည်လည်း၊ အနာမာသံ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ၊ ခေတ္တမဇ္ဈေန-လယ်ခင်း၏အလယ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတာ-သွားသော-ရဟန်းသည်၊ တတ္ထဇာတကမ္မိ-ထိုလယ်ခင်း၌ပေါက်သည်လည်းဖြစ် သော၊ ခေညဖလံ-ကို၊ အာမသန္တေန-လျက်၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၊ ဃရဒ္ဒါရေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာမဂ္ဂေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ခေညံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပသာရိတံ-ဖြန့်လှမ်းအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ပဿေနစ-နံပါးဖြင့်လည်း၊ [ဖြန့်လှမ်းထားသော စပါးဖျာ၏ ဘေးဖြင့်လည်း၊] မဂ္ဂေါ-လမ်းသည်၊ သစေအတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ) မဒ္ဒန္တေန-နှင်းလျက်၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၊ ဂမနမဂ္ဂေ-သွားကြောင်းလမ်းသည်၊ အသတိ-သော်၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဝါ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာယ-အဓိဋ္ဌာန်၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အန္တရဃရေ-ရွာတွင်း၌၊ ခေညဿ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ အာသနံ-ကို၊ ပညပေတွာ-၍၊ သစေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) နိသီဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကေစိ-အချို့ဒါယကာတို့သည်၊ အာသနသာလာယံ-ဆွမ်းစားရေပ်၌၊ (ရွာအတွင်းရှိသော ဆွမ်းစားရေပ်၌) ခေညံ-သို့၊ အာကိရန္တိ-ဖြန့်ထားတတ်ကုန်၏၊ ဟရာပေတုံ-ဖယ်ရှားစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဟရာပေတံ၊ (ဟရာပေတုံ သက္ကာ) နောစေ (ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဧကမန္တံ-သင့်တော်သော အရပ်၌၊ ခေညံ-ကို၊ အမဒ္ဒန္တေန-မနင်းဘဲ၊ ပိဋကံ-အင်းပျဉ်ငယ်ကို၊ ပညပေတွာ၊ နိသီဒိတံ-၏၊ ဩကာသော-လွတ်လပ်သော အရပ်သည်၊ သစေ န ဟောတိ၊ မနုဿာ၊ ခေညမဇ္ဈေယေဝ-၌သာလျှင်၊ အာသနံ ပညပေတွာ သစေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) နိသီဒိတံ၊ တတ္ထ ဇာတကကမ္မိ-ထိုအပင်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မုဂ္ဂမာသာဒိနိ-ပဲနောက်၊ ပဲကြီး အစရှိကုန်သော၊ အပရဏ္ဏာ နိပိ-ပဲမျိုးတို့ကိုသော်မှလည်းကောင်း၊ တာလပနသာဒိနိ-ထန်းသီး၊ ပိန္နသီး အစရှိကုန်သော၊ ဖလာနိဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကီဠန္တေန-လက်ဆော့လျက်၊ န အာမသိတဗ္ဗာနိ-နံ၊ မနုဿဟိ-တို့သည်၊ ရာသိကတေသုပိ-အစုအပုံပြုအပ်သော ပဲအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ အရညေ-၌၊ ရုက္ခတော-မှ၊ ပတိတာနိ-ကြွေကျကုန်သော၊ ဖလာနိ-တို့ကို၊ အနုပသမ္ပန္နာနံ-လူ၊ သာမဏေတို့အား၊ ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဂဏှိတုံ-ကောက်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။

☞ မုတ္တာ-ပုလဲလည်းကောင်း၊ မဏိ-ပတ္တမြားလည်းကောင်း၊ ဝေဠုရိယော-ကြောင်မျက်ရွဲလည်းကောင်း၊ သင်္ခေါ-ခရသင်းလည်းကောင်း၊ သိလာ-ကျောက်သလင်းလည်းကောင်း၊ [သိလာတိ ကာဠသိလာ-ကျောက်သလင်းအနက်၊ ပဏ္ဍုသိလာ-အဝါရောင် ကျောက်သလင်း၊ သေတသိလာ-ကျောက်သလင်းဖြူ၊

အာဒိဘောဒါ သဗ္ဗာပိ သိလာ၊] ပဝါဠ-သန္တာလည်းကောင်း၊ ရဇေတံ-ငွေလည်းကောင်း၊ ဇာတရူပံ-ရွှေလည်းကောင်း၊ လောဟိတကော-ပတ္တမြားနီလည်းကောင်း၊ [လောဟိတောဇဝ မဏိလောဟိတကော၊ လောဟိတကောကို ပါဠိပျက်ဟု အဘိဓာန် နိဿယသစ် မိန့်သည်။] မသာရဂလ္လံ-ပတ္တမြားပြောက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသသု-ကုန်သာ၊ ဣမေသု ရတနေသု-တို့တွင်၊ မုတ္တာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဓောတာ-မဆေးကြောအပ်(မပွတ်တိုက်အပ်)သေးသည်၊ အနိဝိဒ္ဓါ-အပေါက် မဖောက်အပ်သေးသည်၊ (ဟုတွာ) ယထာ ဇာတာဝ-ဖြစ်မြဲတိုင်းသော ပုလဲသည်သာ၊ အာမသိတုံ-သုံးသပ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သေသာ-ကြွင်းသောပုလဲကို၊ အနာမာသာ-မသုံးသပ်အပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ မုတ္တာ-ကို၊ ဓောတာပိ-ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ အဓောတာပိ-သေးသော် လည်းကောင်း၊ အနာမာသာ-အပ်၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယစ-သပိတ်စသော ဘဏ္ဍ၏ အဖိုး အကျိုးငှာလည်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ-လက်ခံခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ [ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယာတိ-ပတ္တစီဝရာဒိမူလတ္ထာယ၊] ပန - အနွယကား၊ ကုဋ္ဌရောဂဿ - နူနာ၏၊ ဘောသဇ္ဇတ္ထယ-ငှာ၊ (သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အန္တ မသော-ဖြင့်၊ ဇာတိဖလိကံ-ဖန်အစစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ သဗ္ဗောပိ-သော၊ နီလပိတာဒိ ဝဏ္ဏဘောဒေါ-အညိုအရွှေ အစရှိသော အဆင်းအပြားရှိသော၊ မဏိ-ကို၊ ဓောတဝိဒ္ဓဝဋ္ဋိတော-ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်၊ ဖောက်ထွင်းအပ်၊ လုံးစေအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနော) အနာမာသော-အပ်၊ ပန-ဆက်၊ ယထာ ဇာတာ-ဖြစ်မြဲတိုင်းသော၊ (မသွေးအပ်သေးသော) အာကရမုတ္တာ-ဖြစ်ရာတွင်းမှ လွတ်ပြီးအတိုင်း ပတ္တမြားသည်၊ ပတ္တာဒိဘဏ္ဍမူလတ္ထံ-သပိတ် အစရှိသော ဘဏ္ဍ၏အဖိုးအကျိုးငှာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တော၊ သောပိ-ထိုပတ္တမြားအကြမ်းကိုလည်း၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ပဋိက္ခိတ္တော-ပြီ၊ ပစိတွာ-ချက်၍၊ ကတော-သော၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ကာစမဏိယေဝ-စဉ်သည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဝေဠုရိယေပိ-၌လည်း၊ မဏိသဒိသောဝ-ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)။

သင်္ခေါ-သည်၊ ဓောတဝိဒ္ဓေါစ-ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်၊ အပေါက်ဖောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ရတနာမိသော-ရတနာတို့ဖြင့် ရောအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဓမနသင်္ခေါဝ-မှုတ်ကြောင်း ခရုသင်းသည်သာ၊ အနာမာသော-အနာမာသတည်း၊ ဓောတာပိ-ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ အဓောတာပိ-သော၊ ပါနီယသင်္ခေါ-သောက်ရေခွက်ခရုသင်းကို၊ အာမာသောဝ-သုံးသပ်အပ်ကောင်းသည်သာ၊ စ-ဆက်၊ သေသံ-ကြွင်းသော ခရုသင်းသည်၊

အဉ္ဇနာဒိဘေသဇ္ဇတ္တာယပိ-မျက်စဉ်းအစရှိသော ဆေးအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာမူလတ္တာယပိ-ဘဏ္ဍာ၏ အဖိုးအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (သပိတ်စသော ဘဏ္ဍာနှင့် လဲဖို့ရာ-ဟူလို၊) သမ္ပဋိစ္စိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သိလာ-ကျောက်သလင်းသည်၊ ဓောတဝိဒ္ဓါ-အပ်သည်၊ ရတနသံယုတ္တာ-ရတနာနှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏာဝ-ပဲနောက် အဆင်းရှိသောကျောက်သလင်း သည်သာ၊ အနာမာသာ-တည်း၊ [မုဂ္ဂဝဏ္ဏံယေဝ ရတနသမ္ပိဿံ ကရောန္တိ၊ န အညံတိအာဟ-မုဂ္ဂဝဏ္ဏာဝါတိ၊] သေသာ-ကြွင်းသော ကျောက်သလင်းသည်၊ သတ္ထကနိသာနာဒိ အတ္ထာယ-ဓားသွေးကျောက် အစရှိသော အကျိုးငှာ၊ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိလာဓောတဝိဒ္ဓါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ရတနသံယုတ္တာတိ-ကား၊ သုဝဏ္ဏေန သဒ္ဓိံ၊ ယောဇေတွာ-တွဲစပ်၍၊ ပစိတွာ-ချက်၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သော ကျောက်သလင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊ ပဝါဠ-သည်၊ ဓောတဝိဒ္ဓိ-သည်၊ (သမာနံ) အနာမာသံ-တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော သန္တာသည်၊ အာမာသံ-တည်း၊ ဘဏ္ဍာမူလတ္ထု- ငှာလည်း၊ သမ္ပဋိစ္စိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဓောတမ္ပိ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော သန္တာသည်၊ အနာမာသံ-တည်း၊ သမ္ပဋိစ္စိတုံ စ-ငှာလည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ။

ကတဘဏ္ဍမ္ပိ-ပြုအပ်ပြီးသောတန်ဆာဘဏ္ဍာအဖြစ်လည်းရှိသော၊ အကတ ဘဏ္ဍမ္ပိ-မပြုအပ်သေးသော တန်ဆာဘဏ္ဍာ အဖြစ်လည်းရှိသော၊ (လက်ဝတ် လက်စား တန်ဆာပြုအပ်ပြီး၊ မပြုအပ်သေးသော) ရဇတံ-ငွေသည်လည်း ကောင်း၊ ဇာတရူပဉ္စ-ရွှေသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ဗီဇတော-မျိုးစေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ [ဓာတုပါသာဏတော ပဋ္ဌာယ-ရွှေ၊ ငွေဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ကျောက်ဓာတ် မှ စ၍၊] အနာမာသဉ္စ-မသုံးသပ်ထိုက်သည်လည်းကောင်း၊ အသမ္ပဋိစ္စိယဉ္စ-မခံယူထိုက်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဥတ္တရရာဇပုတ္တော-ဥတ္တရမင်းသား သည်၊ သုဝဏ္ဏစေတီယံ-ရွှေစေတီကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ မဟာပဒုမတ္ထေ ရဿ-၏အထံသို့၊ ပေသေသိကိရ-သတတ်၊ ထေရော-သည်၊ န ကပ္ပတိ-

ဓာတု၊ ယေ၊ မိဿော။ ။အလင်္ကာရတ္ထံ ကဉ္စနလတာဒိ ဒဿေတွာ ကတော ရတနခစိတော (တန်ဆာဖြစ်အောင် ရွှေနွယ်ကလေးများကွပ်၍ ပြုအပ် ရတနာတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော) ဓောတဝိဒ္ဓေါ အနာမာသော၊ ဤနည်း၌ စသဒ္ဓါအနက်မရှိ၊ ဓောတဝိဒ္ဓေါစ ရတနမိဿောဓာတိ ဝိသုဝါ ပဒံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ဤအလို စသဒ္ဓါအနက်ရှိ၏၊ ဓောတဝိဒ္ဓသင်္ခံ၊ ရတနမိဿသင်္ခံဟု နှစ်မျိုးခွဲ၍ စပ်။

မအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပဋိက္ခိပိ-ပယ်ပြီး၊ [မထေရ်၏အတွက်ပို့သော
ကြောင့် ပယ်သည်၊ “ဓာတ်တော် ဌာပနာဖို့ပါဘုရား”ဟုလျှောက်၍ ပို့လျှင်
ကား မပယ်ထိုက်၊] စေတိယဃရေ-၌၊ သုဝဏ္ဏပဒုမသုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗဋ္ဌကာဒိနိ-
ရွေပဒုမ္မာ၊ ရွေရေပွက်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ ဧတာနိပိ-ဤရွေပဒုမ္မာ၊
ရွေရေပွက်တို့ကိုလည်း၊ အနာမာသာနိ-မသုံးသပ်အပ်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊
စေတိယဃရဂေါပကာ-စေတီကျောင်းဆောင်တော်ကို စောင့်ရှောက်ကုန်သော
ရဟန်းတို့သည်၊ ရူပိယဆဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-ရွှေငွေကို စွန့်တတ်သော ရဟန်း၏
အရာ၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊
ကေဋ္ဌာပယိတုံ-လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ကစားစေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းငှာ၊
ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ [နိသဂ္ဂိယ ရွှေငွေကို စွန့်ပစ်သောအခါ
ရူပိယဆဋ္ဌကသမ္မုတိရသော ရဟန်းသည် ရွှေငွေကို ကိုင်ကောင်းသကဲ့သို့
ဤရဟန်းများသည်လည်း ကိုင်ကောင်းသည်၊] ပန-ကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ တံ-
ထိုပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်အပ်ပြီး၊ သုဝဏ္ဏစေတိယေ-၌၊ ကစဝရမေဝ-
အမှိုက်ကိုသာ၊ ဟရိတုံ-ဖယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ-
ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ အနုညာတံ-ပြီး။

အာရက္ခဋ္ဌလောဟမ္ပိ-ကြေးခတ်ပြားသည်လည်း၊ ဝါ-ကြေးဝါသည်လည်း၊
ဇာတရူပ ဂတိကမေဝ-ရွှေနှင့် အလားတူသည်သာ၊ [အာရက္ခဋ္ဌလောဟံတိ-
ကိတ္တိမလောဟံ (နဂိုကြေးနီကို ပြုပြင်ထားသောကြေးဝါ)]၊ ပန-ဆက်၊
သေနာသနပရိဘောဂေါ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်သည်၊ သဗ္ဗကပ္ပိယော-
အလုံးစုံအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇာတရူပရဇေတမယာ-ရွှေငွေဖြင့်ပြုအပ်ကုန်
သော၊ သဗ္ဗေပိ-န်သော၊ သေနာသန ပရိက္ခာရာ-တို့ကို၊ အာမာသာ-န်၏၊
ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဓမ္မဝိနယဝဏ္ဏနဋ္ဌာနေ-သုတ်အဓမ္မာဝိနည်းကို ဖွင့်ဆိုရာဌာန၌၊
ဖလိကတ္ထမ္ဘေ-ဖန်တိုင်ရှိကုန်သော၊ ရတနဒါပဋိမဏ္ဍိတေ-ရတနာပန်းဆိုင်တို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ ရတနမဏ္ဍပေ-ရတနာမဏ္ဍပ် တို့ကို၊ ကရောန္တိ-
န်၏၊ တတ္ထ-ထို ရတနာမဏ္ဍပ်၌၊ သဗ္ဗုပကရဏာနိ-အလုံးစုံသော အဆောင်
အယောင်တို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊
လောဟိတကမသာရဂလ္လာ-ပတ္တမြားနီ၊ ပတ္တမြားပြောက်တို့သည်၊ ဓောတဝိဒ္ဓါ-
န်သည်၊ (သမာနာ) အနာမာသာ(ဟောန္တိ)၊ ဣတရေ-ဆေးကြောအပ် အပေါက်
ဖောက်အပ်သော (ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက်မှ) အခြားကုန် သော ပတ္တမြားနီ
ပတ္တမြားပြောက်တို့သည်၊ အာမာသာ (ဟောန္တိ)၊ ဘဏ္ဍမူလတ္တာယ (သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ)
ဝဋ္ဋန္တိတိ ဝုတ္တာ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဓောတာပိ-ပွတ်တိုက်
ဆေးကြောအပ်သော ပတ္တမြားနီ၊ ပတ္တမြားပြောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊

သံဃာဒီသေသံ]

ဘာသာဒီကာ

၅၆၃

အဓောတာပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာသော-အားဖြင့်၊ အနာမာသာ (ဟောန္တိ)၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ စ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သဗ္ဗ-သော၊ အာဝုဓာဏ္ဍံ-လက်နက်ဘဏ္ဍာသည်၊ အနာမာသံ (ဟောတိ)၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒီယုမာနမ္ပိ-သော်လည်း၊ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) သတ္တဝါဏိဇ္ဇာနာမ-လက်နက် ကုန်သွယ်ခြင်းမည်သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ-ထိုက်၊) [မိမိရအပ်သော လက်နက်ဖြင့် သပိတ်စသည်ကို လဲလှယ်ခြင်းသည် သတ္တဝါဏိဇ္ဇသဘော သက်ရောက်သောကြောင့် “ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဒီယုမာနမ္ပိ နသမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုသည်၊] သုဒ္ဓဇနု ဒဏ္ဍောပိ-ညှို့နှင့်မဖက် သက်သက်သော လေးကိုင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဇနုဇိယာပိ-လေးညှို့သည် လည်းကောင်း၊ ပတောဒေါပိ-နှင်တံသည်လည်းကောင်း၊ (တပြာသည်လည်းကောင်း၊) အင်္ဂုသောပိ-ချွန်းသည်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော၊ ဝါသိဖရသု အာဒိနိပိ-ဓား ပုဆိန် အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ အာဝုဓသင်္ခေပေန-လက်နက်၌ ထည့်သွင်းအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-လက်နက်အသွင်ဖြင့်၊ ကတုာနိ (သမာနာနိ) အနာမာသာနိ (ဟောန္တိ)၊ [လက်နက်အနေအားဖြင့်သာ မသုံးသပ် မကိုင်းကောင်း၊ ထင်းခွဲဖို့ စသည်ဖြစ်လျှင်ကား သုံးသပ်ကိုင်းကောင်း၏။]

ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သတ္တိဝါ-လုံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ တောမရောဝါ-ခက်ရင်း (ခရင်း)သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပိတော-သည်၊ သစေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝိဟာရံ-ကို၊ ဧဂ္ဂန္တေန-ရှင်းလင်းသုတ်သင်သော ရဟန်းသည်၊ ဟရန္တု-ဆောင်လှည့်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သာမိကာနံ-ဥစ္စာရှင်တို့၏ အထံသို့၊ ပေသေတဗ္ဗံ-၏၊ သစေ န ဟရန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) တံ-ထိုလက်နက်ကို၊ အစာလေန္တေန-စေဘဲ၊ ဝိဟာရော-ကို၊ ပဋိဇေဂ္ဂိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ယုဒ္ဓဘူမိယံ-စစ်မြေပြင်၌၊ ပတိတံ-ကျရစ်သော၊ အသိံ-ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တိဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တောမရံ-ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ပါသာဏေန-ဝါ-ကျောက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အသိံ-သို့၊ ဘိန္နိတွာ-ချိုးဖျက်၍၊ [ရှည်နေသော သန်လျက်ကို တိုအောင် ကျောက်စသည်ဖြင့် ချိုးဖျက်၍၊] သတ္တကတ္ထာယ-ဓားငယ် အကျိုးငှာ၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတရာနိပိ-သန်လျက်မှ အခြားသော လုံခက်ရင်းတို့ကိုလည်း၊ ဝိယောဇေတွာ-အရိုးနှင့်အသွားကို ခွဲခြား၍၊ ကိဉ္စိ-အချို့သော အသွားကို၊ သတ္တကတ္ထာယ-ငှာ၊ ကိဉ္စိ-အချို့သော အရိုးကို၊

ကတ္တရဒဏ္ဍာဒိအတ္ထာယ-တောင်ဌေး အစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ၊ ဂဟေတုံ-
 ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-
 ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိယျမာနံ-ပေးလှူအပ်သော လက်နက်ကို၊ ဝိနာသေတွာ-
 ၍၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ ကရိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗမ္မိ-ကိုလည်း၊
 သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပစ္ဆာဇာလပက္ခိဇာလာဒိနိပိ-ငါးပိုက်ကွန်၊ ငှက်ပိုက်ကွန် အစရှိသည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖလကဇာလိကာဒိနိ-ဇာသဏ္ဌာန် ပြုလုပ်အပ်သော ပျဉ်ချပ်
 အစရှိကုန်သော၊ သရပရိတ္တာဏာနိပိ-မြားကာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [တစ်ဖက်
 မှ ပစ်ခတ်သောမြားကို ကာကွယ်ဖို့ရန် ဇာပေါက်သဏ္ဌာန် ဖောက်ထားအပ်
 သော ပျဉ်ချပ်ကို “ဖလကဇာလိကာဒိနိ သရပရိတ္တာဏာနိ”ဟု ဆိုသည်၊]
 သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော၊ ဇာ-မြားကာတို့ကို၊ အနာမာသာနိ-အပ်ကုန်၊ ပန-
 ဆက်၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ လတ္တမာနေသု-ရအပ်သော ဇာ၊ မြားကာတို့တွင်၊
 တာဝ-မြားကာဇာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-သော၊) ဇာလံ-ပိုက်ကွန်ကို၊ အာသနဿ
 ဝါ-နေရာ၏သော်လည်းကောင်း၊ စေတိယဿဝါ-စေတီ၏သော်လည်းကောင်း၊
 ဥပရိ-၌၊ ဗန္ဓိဿာမိ-ဖွဲ့ကြက်ထားအံ့၊ ဆတ္တဝါ-ထီးကိုသော်လည်း၊ ဝေဠေဿာမိ-
 ရစ်ပတ်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂဟေတုံ-ခံယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သရပရိတ္တာဏံ-
 ကို၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံသော မြားကာကိုလည်း၊ [ဇာပေါက် ဖောက်ထားအပ်၊
 မဖောက်ထားအပ်သော မြားကာကိုလည်း၊]ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
 ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ) တေ-ဤမြားကာသည်၊ ပရူပရောဓ
 နိဝါရဏံ-သူတစ်ပါး၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ဝတ္ထုတည်း၊
 ဥပရောကေရံ-သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်မှုပြုကြောင်းလက်နက်သည်၊ န-မဟုတ်၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ ဖလကံ-ဇာပေါက်မပါသော ပျဉ်ချပ်ကို၊
 ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ-ဒန်ပူခွက်ကို၊ ကရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ ၍၊ ဂဟေတုံ
 ဝဋ္ဋတိ။

စမ္မဝိနဒ္ဓါနိ-သားရေသားဖြင့် ဖွဲ့ကျက်အပ်ကုန်သော၊ ဝိဏာဘေရိအာဒိနိ-
 စောင်း၊ စည်အစရှိသော တူရိယာတို့သည်၊ အနာမာသာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊)
 ပန-ကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဘေရိသဃံာဠောပိ-ဖွဲ့ကျက်အပ်သော သားရေရှိ
 သော စည်ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဏာသဃံာဠောပိ - ဖွဲ့ကျက်အပ်သော

ဘေရိသဃံာ၊ ပေ၊ တုစ္ဆပေါက္ခရံ။ ။ ဘေရိသဃံာတောတိ-သဃံဋီတစမ္မဘေရိ-
 ကောင်းစွာစပ်အပ် (ဖွဲ့ကျက်အပ်)သော သားရေရှိသော စည်ကြီး၊ ဝိဏာသဃံာတောတိ-
 သဃံဋီတစမ္မဝိဏာ၊ စမ္မဝိနဒ္ဓါနံ ဘေရိဝိဏာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ တုစ္ဆပေါက္ခရန္တိ-
 အဝိနဒ္ဓစမ္မံ (သားရေမကျက်အပ်သော) ဘေရိပေါက္ခရံ စမ္မပေါက္ခရန္တံ။

သားရေရှိသော စောင်းသည် လည်းကောင်း၊ တုတ္တပေါက္ခရံပိ-သားရေ မမှီး၊ အချည်းနှီးသော စည်ခွက် စောင်းခွက်သည် လည်းကောင်း၊ မုခဝဋ္ဋိယံ-နခမ်းရစ်၌၊ အာရောပိတစမ္ပမ္ဘိ-တင်အပ်သော သားရေသည် လည်းကောင်း၊ ဝိဏာဒဏ္ဍကောပိ-စောင်းတုတ်တံသည်လည်းကောင်း၊ (စောင်း၏ တုတ်တံ)၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော တူရိယာဘဏ္ဍာသည်၊ အနာမာသံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ ဩနဟိတုံဝါ-ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့ကျက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဩနဟာပေတုံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို ဖွဲ့ကျက်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါဒေတုံဝါ-ကိုယ်တိုင်မြည်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်တီးခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝါဒါပေတုံ ဝါ-သူတစ်ပါးကို တီးစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န လဗ္ဘတိ ယေဝ-မရအပ်သည်သာ။

စေတိယင်္ဂဏေ-စေတီရင်ပြင်၌၊ ပူဇံ-ကို၊ ကတွာ၊ မနုဿေတိ-တို့သည်၊ ဆဒ္ဓိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော စောင်းကို၊ ဝါ-စည်ကို၊ ဒိသ္မာပိ-တွေ့၍လည်း၊ အစာလေတွာဝ-မလှုပ်စေမှု၍သာလျှင်၊ အန္တ ရန္တ ရေ-အကြားအကြား၌၊ သမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗ-တံမြက်လှည်းရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ကစဝရေဝေဒနကာလေ-အမှိုက်စွန့်ရာအခါ၌၊ ကစဝရနိယာမေနေဝ-အမှိုက်ဟူသော အမှတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဟရိတွာ-ဖယ်ရှား ၍၊ ဧကမန္တံ-၌၊ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဇ္ဇိစ္စိတုမ္ဘိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ လဗ္ဘမာနေသု-ရအပ်သော တူရိယာဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ ဝိဏာဒေါဏိကဉ္စ-စောင်းခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘေရိပေါက္ခရဉ္စ-စည်ခွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒန္တ ကဋ္ဌဘာဇနံ-ဒန်ပူထည့်ရာခွက်ကို၊ ကရိဿာမ-န်အံ၊ စမ္ပ-သားရေကို၊ သတ္ထကကောသကံ-ဓားငယ်အိတ်ကို၊ (ကရိဿာမ)၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့၊ ကြံ၍၊ တဿ တဿ ပရိက္ခာရဿ-၏၊ ဥပကရဏတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂဟေတွာ၊ တထာ တထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဒန်ပူခွက်၊ ဓားငယ်အိတ်အခြင်းအရာဖြင့်)၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုရာဏဒုတိယိကာဝတ္ထု-ယိကာဝတ္ထုသည်၊ (ဇနီးဟောင်း၌ ကာယသံသဂ္ဂပြုသောရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်)၊ ဥတ္တာနမေဝ၊ ယက္ခိဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ (ဘီလူးမ၌ ကာယသံသဂ္ဂပြုသော ရဟန်း၏ဝတ္ထု၌)၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝိယာ-ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်မ၌၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-သို့၊ သဗေပိ သမာပဇ္ဇတိ-အကယ်၍မူလည်း

မုခဝဋ္ဋိယံ အာရောပိတစမ္ပ။ ။အာရောပိတစမ္ပတိ - ဘေရိအာဒိနံ (တို့ကို) ဝိနန္တနတ္ထာယ (သားရေဖွဲ့ကျက်ဖို့ရာ) မုခဝဋ္ဋိယံ (၌) အာရောပိတစမ္ပ-တင်ထားအပ်သော သားရေလည်းကောင်း၊ တတော ဥဒ္ဒရိတွာ (ထိုနခမ်းရစ်မှ ထုတ်ယူ၍) ဝိသု တပိတစမ္ပဉ္စ (သီးခြားအပ်သော သားရေလည်းကောင်းတည်း။)

ရောက်စေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပဏ္ဏကဝတ္ထုစ-သည်လည်းကောင်း၊ (ပဏ္ဏုက်၌ ကာယသံသဂ္ဂ ပြုသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊) သုတ္တိတ္ထိ ဝတ္ထုစ-သည်လည်းကောင်း၊ (အိပ်ပျော်နေသော မိန်းမ၌ ကာယသံသဂ္ဂ ပြုသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊) ပါကဋ္ဌမေဝ-သာ၊ မတိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (သေပြီးသော မိန်းမဝယ် ကာယသံသဂ္ဂ ပြုသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌)၊ ပရာဇိကပဟောနကကာလေ-ပါရာဇိက လောက်ရာအခါ၌၊ [“အကုထိတကာလေ-ဆူနေအောင် မပုပ်သေးရာ အခါ၌”-ဋီကာ၊] ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တတော-တို့ ပါရာဇိကလောက်ရာ အခါမှ၊ ပရံ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တိရိစ္ဆာနဂတဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (တိရိစ္ဆာန်မဝယ် ကာယသံသဂ္ဂပြုသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌)၊ နာဂမာဏဝိကာယပိ-နဂါးပျိုမ၌ လည်းကောင်း၊ သုပဏ္ဏမာဏဝိကာယပိ-ဂဠုန်ပျိုမ၌ လည်းကောင်း၊ ကိန္နရိယာပိ-ကိန္နရီမ၌ လည်းကောင်း၊ ဂါဝိယာပိ-နွားမ၌လည်းကောင်း၊ (ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇန္တဿ-၏)၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဒါရုဓိတလိကာဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (သစ်သားရုပ် မိန်းမဝယ် ကာယသံသဂ္ဂပြုသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌)၊ ကေဝလံ-သက်၊ ဒါရုနာဇေ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (ကတေ-ပြုအပ်သော၊ ဣတ္ထိရူပေ-၌၊ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်သေး၊) အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ စိတ္တကမ္မလိခိတေပိ-ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှုဖြင့် ရေးအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိရူပေ-၌၊ (ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇန္တဿ-၏)၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ပင်တည်း။

၂၈၂။ သမ္ပိဋ္ဌနဝတ္ထု-သည်၊ (မိန်းမအများက နှိပ်စက်၍ လက်မောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ခံရသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်)၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ သင်္ကမဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (တံတားပေါ်ဝယ် သွားနေသော မိန်းမကို လှုပ်ချသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌)၊ ဧကပဒိကသင်္ကမော ဝါ-ခြေတစ်လှမ်းစာ လျှောက်သာသော တံတားငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သကဋ္ဌမဂ္ဂသင်္ကမော ဝါ-လှည်းလမ်း တံတားကြီးသည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ)၊ စာလေဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ပယောဂေ ကိ၊ ကတမတ္တေဝ-ပြုအပ်သော်မျှသော်သာ၊ စာလေတုဝါ-ပစေ၊ မာ(စာလေတုဝါ)-ပစေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ [သင်္ကမာဒိ (တံတားစသည်သည်) ဘူမိဂတိကတ္တာ (မြေနှင့် အလားတူသောကြောင့်) န ကာယပုဋိဗဒ္ဓဋ္ဌာနိယံ (ကာယပုဋိဗဒ္ဓအရာ မရောက်) ဣတိ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဝုတ္တံ-ထို့ကြောင့် ထုလ္လစ္စဦး မဟုတ်ဘဲ ဒုက္ကဋ္ဌံဟု ဟော်တော်မူအပ်သည်၊] မဂ္ဂဝတ္ထု-သည်၊ (ခရီးသွားရင်း ပန်းဖြင့် မိန်းမကို တိုက်သော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်)၊ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ ရုက္ခဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (သစ်ပင်တက်သော မိန်းမကို လှုပ်ချသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌)

ရက္ခော-သည်၊ မဟာဓမ္မပ္ပမာဏော-သပြေပင်ကြီး ပမာဏရှိသော၊ မဟန္တောဝါ-
ကြီးသောသစ်ပင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ခုဒ္ဒကောဝါ-ငယ်သောသစ်ပင်သည်
မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ တံ-ထိုသစ်ပင်ကို၊ စာလေတုံ-ငှာ၊ သက္ကောတုဝါ-
စွမ်းနိုင်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ မာ (သက္ကောတု) ဝါ-စေ၊ ပယောဂမတ္ထေန-
ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ နာဝါဝတ္ထုသ္မိံ-ပိ-၌လည်း၊ (လှေစီးသော မိန်းမကို
လှုပ်ချသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု၌လည်း၊) ဒေသေ နယော။

ရဇ္ဇုဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ (မိန်းမသည် ကိုင်အပ်သော ကြိုးကို တပ်မက်သော
စိတ်ဖြင့် ဆွဲသော ရဟန်း၏ဝတ္ထု၌) ယံ ရဇ္ဇု-ကို၊ အာဝိဉ္ဇန္တော-ဆွဲလသော်၊
ဌာနာ-မှ၊ စာလေတုံ-ရွှေ့စေခြင်းငှာ၊ (စာလေတုံဟုရှိ၏၊ စဉ်းစားပါ၊) သက္ကောတိ-
၏၊ တတ္ထ-ထိုကြိုးကိုဆွဲရာ၌၊ ထုလ္လစ္စယံ(ဟောတိ)၊ ယာ-အကြင်ကြိုးသည်၊
မဟာရဇ္ဇု-ကြီးစွာသောကြိုးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဤသကမ္ဘိ ဌာနာ န စဝတိ-
မရွှေ့၊ (န စလတိလည်း ရှိ၏၊) တတ္ထ-ထိုကြိုးကြီးကို ဆွဲရာ၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
(ဟောတိ)၊ ဒဏ္ဍေပိ ဒေသေ နယော၊ ဟိ-မှန်၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပတိတမဟာရက္ခောပိ-
လဲကျနေသောသစ်ပင်ကြီးကိုလည်း၊ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏေနေဝ-ဒဏ္ဍသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊
ဣဓ-ဤဝတ္ထု၌၊ ဂဟိတော-သွင်းယူအပ်၏၊ ပတ္တဝတ္ထု-သည်၊ (သပိတ်ဖြင့်
မိန်းမကိုတွန်းသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထုသည်) ပါကဋ္ဌမေဝ-ဝန္ဓနဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊
(ရှိခိုးစဉ် ခြေကိုမြှောက်လိုက်သော ရဟန်း၏ဝတ္ထု၌) ဣတ္ထိ-သည်၊ ပါဒေ-
တို့ကို၊ သမ္မာဟိတွာ-ဆုပ်နယ်၍၊ ဝန္တိတုကာမာ-သည်၊ (သမာနာ-သော်၊
ဝါ-သော၊ ဣတ္ထိ-ကို) ဝါရေတဗ္ဗာ-တားမြစ်ထိုက်၏၊ ပါဒါဝါ-တို့ကိုသော်
လည်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗာ-ဖုံးထားထိုက်ကုန်၏၊ ဋီကာ၌ “အပနေတဗ္ဗာ”ဟု
ဖွင့်၏၊] နိစ္စလေနဝါ-မလှုပ်သည်သော်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊
နိစ္စလဿ-မလှုပ်ရှားသည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သာဒယတောပိ-၏လည်း၊
အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အဝသာနေ-၌၊ ဂဟဏဝတ္ထု-သည်၊ (မိန်းမကို ကိုင်အံ့
ဟု ကြံ၍ တို့သော်လည်း မထိသောရဟန်း၏ဝတ္ထု-သည်) ပါကဋ္ဌမေဝ၊
ဣတိ-အပြီးတည်း။ . . . ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အာဝိဉ္ဇန္တော။ ။အာဝိဉ္ဇန္တောတိ ဝုတ္တတ္တာ စာလေတုံ ယုတ္တာယ ဧဝ ရဇ္ဇုယာ
(ဌာနာစာဝနဖြစ်အောင် လှုပ်စေခြင်းငှာ ဖြစ်သင့်သောကြိုး၌သာ) ထုလ္လစ္စယံ၊ န ဣတရာယ၊
(ဘာကြောင့်နည်း) ဘိတ္တိထမ္ဘာဒိဂတိကတ္တာ (ထို မလှုပ်ရှားသော အကြီးစားကြိုးက နံရံ-
တိုင် စသည်တို့နှင့် အလားတူသောကြောင့်တည်း)-ဝိမတိ။

၃-ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၈၃။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါတိ-ဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာသိက္ခာပဒ်-ပုဒ်တည်း၊ (တစ်နည်း)တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-ဘဂဝါ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာသိက္ခာပဒ်-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုဒုဋ္ဌလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်၌၊ အာဒိဿာတိ-ကား၊ အပဒိသိတွာ-ရည်ညွှန်း၍၊ ဝဏ္ဏမ္ပိ ဘဏတိတိအာဒိနိ-ပုဒ်တို့သည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ [ပဒဘာဇနီ အဖွင့်ကျမှ] အာဝိ ဘဝိဿန္တိ-နိလတ္တံ၊ ဆိန္နိကာတိ-ကား၊ ဆိန္န ဩတ္တပါ-ပြတ်သောလန့်ခြင်းရှိကုန်၏၊ ဓုတ္တိကာတိ-ကား၊ သဌာ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ကုန်၏၊ အဟိရိကာယောတိ-ကား၊ နိလ္လဇ္ဇာ-အရှက်မရှိကုန်၊ ဥဟသန္တိတိ-ကား၊ သိတံ-ပြီးရယ်ခြင်းကို၊ ကတွာ၊ မန္တဟသိတံ-သာသာညင်းညင်းရယ်ခြင်းကို၊ ဟသန္တိ-ရယ်ကြကုန်၏၊ [“မန္တဟသိတံ ဟသန္တိ”သည် အဘောဒဘောဒူပစာတည်း၊] ဥလ္လပန္တိတိ-ကား၊ အဟောအယျော-အံ့ဖွယ်အရှင်ကြီးပါတကား၊ ဝါ-အံ့ဖွယ်အရည်းကြီးပါတကား၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဥစ္စကာရဏိ-မြှောက်ပင့်ခြင်းကိုပြုတတ်သော၊ နာနာဝိခံသော၊ ပလောဘနကထံ-ဖြားယောင်းကြောင်းစကားကို၊ ကထေန္တိ-နိ၏၊ ဥဇ္ဇပ္ပန္တိတိ-ကား၊ မဟာဟသိတံ-ကျယ်စွာရယ်ခြင်းကို၊ ဟသန္တိ-ရယ်ကုန်၏၊ ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိတိ-ကား၊ အယံ-ဤကိုယ်တော်သည်၊ ပဏ္ဏကော-ပဏ္ဍုက်တည်း၊ အယံ-သည်၊ န ပုရိသော-ယောက်ျားစစ်မဟုတ်၊ ဣတိအာဒိနာ နယေန၊ ပရိဟာသံ-ပြက်ရယ် ပြောင်လှောင်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ-နိ၏။

၂၈၅။ သာရတ္ထောတိ-ကား၊ ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာသိက္ခာဒ ရာဂေန-ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာ၌ သာယာတတ်သော ရာဂဖြင့်၊ သာရတ္ထော-လွန်စွာတပ်မက်သည်၊(ဟုတွာ)၊ အပေက္ခဝါ-

ဆိန္နိကာ ဓုတ္တိကာ။ ။[ဥတ္တရပဒလောပေန ဆိန္နဩတ္တပ္ပာ (ပြတ်သောလန့်ခြင်းရှိသော မိန်းတို့ကို) ဆိန္နိကာတိ ဓုတ္တာတိ အာဟ-ဆိန္နိကာတိ ဆိန္နဩတ္တပ္ပာတိ-ဋီကာ၊] “ဆိန္နံ+ဩတပွံ ဆိန္နဩတ္တပွံ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဩတ္တပ္ပ နောက်ပုဒ်ကိုချေ၊ ထိုနောက် မှ “ဆိန္နံ+ယာသံ အတ္တိတိ ဆိန္နိကာ”ဟု အဿတ္ထိပြု၊ ဓုတ္တသဒ္ဒါသည် မိန်းမကြူးသူ၊ ကြွေအန်ကြူးသူကိုသာမက၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သူကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “သဌာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဓုတ္တာယေဝ ဓုတ္တိကာ” သွတ္တံ၌ ဣကသက်။

အယျ။ ။သက္ကတ၌ “အာရိယျ”သည် ပါဠိ၌ “အယျ”ဟု ဖြစ်၏၊ ထို “အာရိယျ”ကို ယူ၍ ဘုန်းတော်ကြီးများကို “အရည်းကြီး”ဟု ရှေးမြန်မာတို့က ခေါ်ခဲ့ကြသည်၊ မူလက နာမည်ကောင်း ဖြစ်သော်လည်း ပုဂံခေတ်၌ ထိုအရည်းကြီးများ၏ မတော်မတရားပြုမှုကြောင့် “အရည်းကြီး”ဟုဆိုလျှင် မခံချင်စရာ နာမည်ပျက်ဖြစ်လာရသည်။

ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တောတိ-ဟူသော ပုဒ် ၂ ပါးအပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ [ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။] ကေဝလံ-သက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝါစသောဒရာဂေါ-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ၌ သာယာတတ်သောရာဂကို၊ ယောဇေတဗ္ဗော-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လဟိ ဝါစာဟိတိ ဧတ္ထ-ဟိဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ အဓိပ္ပေတံ-သော၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ ဒသေန္နော (ဟုတွာ၊ မာတုဂါမောတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-မာတုဂါမော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိညူပေ၊ အာဇာနိတုန္တိ-ကား၊ ယာ-အကြင်မိန်းမသည်၊ ပဏ္ဍိတာ-အသိဉာဏ်ရှိ၏၊ သာတ္ထကနိရတ္ထကကထံ-အကျိုးရှိသောစကား၊ အကျိုးမရှိသောစကားကိုလည်းကောင်း၊ အသဒ္ဓမ္မသဒ္ဓမ္မ ပဋိသံယုတ္တကထဉ္စ-မသူတော်တို့၏အကျင့်နှင့် စပ်သောစကား၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိတုံ-နားလည်ခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလာ-၏၊ အယံ-ဤမိန်းမကို၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတာ-၏၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ယာ-အကြင်မိန်းမသည်၊ မဟလ္လိကာ-အရွယ်ကြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ၊ ဗာလာ-ဖျင်းအသည်၊ ဇေလမူဂါ-ခံတွင်းမှ ယိုစီးသော တံတွေးဟူသော အပြစ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ အယံ-ဤဖျင်းအသော မိန်းမကို၊ ဣဓ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနဓိပ္ပေတာ-အလိုမရှိအပ်၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒသေတိ-၏။

ဩဘာသေယျာတိ-ကား၊ အဝဘာသေယျ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုအံ့၊ နာနပ္ပကာရံ-အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ အသဒ္ဓမ္မဝစနံ-မသူတော်တို့၏ အကျင့်ကိုပြသော စကားကို၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုအံ့၊ [အဝဘာသေယျ၌ “အဝ” ကို “နာနပ္ပကာရံ အသဒ္ဓမ္မဝစနံ” ဟု ဖွင့်၍ “ဘာသေယျ”ကို “ဝဒေယျ” ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဩဘာသန္တဿ-ယုတ်ယုတ် မာမာပြောဆိုသောရဟန်း၏၊ ယောသော ဩဘာသောနာမ-အကြင် ယုတ်ယုတ် မာမာ ပြောဆိုခြင်းမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-ထိုယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုခြင်း မည်သည်၊ အတ္ထတော-လိုရင်း အနက်အားဖြင့်၊ အဇ္ဈာစာရော-ရဟန်းတရား အပိုင်းအခြားကို လွန်ကျူး၍ကျင့်ခြင်းတည်း၊ ရာဂဝနေ-ဖြင့်၊ သညမဝေလံ-စောင့်စည်းအပ်သော စည်းကမ်းအပိုင်းအခြားကို၊ အဘိဘဝိတွာ-၍၊ အာစာရော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [အဇ္ဈာစာရော၌ “အဓိ”ကို “ရာဂဝသေန အဘိဘဝိတွာ သညမဝေလံ”ဟု ဖွင့်သည်၊] တသ္မာ၊ တမတ္ထံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ [သဒ္ဓါနက် မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်နက်ကို၊] ဒသေန္နော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဩဘာသေယျာတိ အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ယထာတန္တိ ဧတ္ထ-ယထာတံ ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ တန္တိ-တံ ဟူသော ပုဒ်သည်၊ နိပါတမတ္ထံ-မျှတည်း၊

ယုဝါ-လုလင်ပျိုသည်။ ယုဝတိ-မိန်းမပျိုကို၊ (ဩဘာသတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဒွေ မဂ္ဂေ အာဒိဿာတိအာဒိ-အာဒိဿ အစရှိသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ ဌစပ်) ယေနကာရေန-ဖြင့်၊ ဩဘာသတော-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောသောရဟန်း၏၊ သံဃာဒိသေသော၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဒဿတုံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဒွေ မဂ္ဂေ အာဒိဿ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒွေ မဂ္ဂေတိ-ကား၊ ဝစ္စမဂ္ဂဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း (အာဒိဿ-ရည်စူး၍) တာဝ-နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဥဒ္ဒေသေ-ဥဒ္ဒေသ၌၊ (သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၌) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ နိဒ္ဒေသေပန-၌ကား၊ (ပဒဘာဇနီ၌ကား) ထောမေတိတိ-ကား၊ ဣတ္ထိလက္ခဏေန-မိန်းမတို့၏ လက္ခဏာဖြစ်သော၊ သုဘလက္ခဏေန-တင့်တယ်သော လက္ခဏာနှင့်၊ သမန္နာဂတာ-ပြည့်စုံသည်၊ အသိ-ဖြစ်ပါပေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆိုချီးမွမ်းအံ့၊ သီသံ-သံဃာဒိသေသံ ဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့၊ န တာဝ ဧတိ-မရောက်တတ်သေး၊ တဝ-သင်၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂေါစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂေါစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်၏၊ ဤဒိသေန-သော၊ ဣတ္ထိလက္ခဏေန-သော၊ တေနနာမ သုဘလက္ခဏေန-ထိုမည်သော တင့်တယ်သော လက္ခဏာနှင့်၊ သမန္နာဂတာ-သည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ သီသံ-သို့၊ ဧတိ-ရောက်၏၊ သံဃာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဤသံဃာဒိသေသောပါဌ ပိုဟန်တူသည်။] ပန-ဆက်၊ ဝဇ္ဇေတိ ပသံသတိတိ ဣမာနိ-ဤပုဒ်တို့သည်၊ ထောမနပဒဿေဝ-ချီးမွမ်းကြောင်း ထောမေတိ ပုဒ်၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနာနိ-ဝေဝစံပရိယာယ် စကားလှယ်တို့တည်း။

ခုံသေတိတိ-ကား၊ ဝါစာပတောဒေန-နှုတ်တည်းဟူ သော လုံဖြင့်၊ ဃဇ္ဇေတိ-ထိခိုက်၏၊ (ထိုးဆွ၏) ဝဇ္ဇေတိတိ-ကား၊ အပသာဒေတိ-ခြိမ်းခြောက်၏၊ ဝါ-ရှုတ်ချ၏၊ ဂရဟတိတိ-ကား၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ [“ဒေတိ” ရှိသည်ကား မကောင်း၊ သို့သော် ဝိမတိ၌ “ဒေါသံ ဒေတိတိ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာပေတိ” ဟုဖွင့်သောကြောင့် ဒေတိသည်သာ ရှေးပါဌဖြစ်ဟန်တူသည်။] ပန-ဆက်၊ ပရတော-နောက်၌၊ ပါဠိယာ-၌၊ အာဂတေဟိ-လာကုန်သော၊

ယထာ တံ ယုဝါ ယုဝတိ။ ။ဤစကားဖြင့် “ရန်ရင်းသောစကားကို ပြောဆို ရာ၌ ကြောက်ရွံ့တွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိဘဲ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောဆိုကြောင်းကိုပြ၏၊ လူပျိုက အပျိုကို ပြောရာ၌ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောသကဲ့သို့၊ ထိုရဟန်းလည်း မာတုဂါမအား ခုဋ္ဌုလ္လဝါစာကို ပြောရာဝယ် ရဲရင့်စွာ ပြောသည်” ဟုလို။

အနိမိတ္တာသီတိ အာဒိဟိ-နိသော၊ ဧကာဒသဟိ-နိသော၊ ပဒေဟိ-တို့နှင့်၊ အဃဋ္ဌိတေ-မဆက်စပ်အပ်သော်၊ ဝါ-ဆက်စပ်၍ မပြောအပ်သော်၊ (အဝဏ္ဏ ဘဏနံ-အပြစ်ကို ပြောခြင်းသည်။) သီသံ-သို့၊ နဇတိ-မရောက်၊ ဃဋ္ဌိတေပိ-ဆက်စပ်အပ်ပါသော်လည်း၊ တေသု-ထို ၁၁ ပုဒ်တို့တွင်၊ သီခရဏီသိ-သီခရဏီသိ ဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိန္ဒာသိ-ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသိ-ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေဟိ တိဟိ-ဤသုံးပုဒ်တို့နှင့်၊ ဃဋ္ဌိတေယေဝ-ဆက်စပ်အပ်သော်သာ၊ သံဃာဒီဇေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒေဟိ မေတိ-မေဟူ၍၊ ယာစနာယပိ-တောင်းခြင်း၌လည်း၊ ဧတ္တကေနဝ-ဤမျှလောက်သောစကားဖြင့်သာလျှင်၊ သီသံ န ဇတိ၊ မေထုနံဓမ္မံ-မေထုနံ အကျင့်ကို၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ မေထုနဓမ္မေန-မေထုနံအကျင့်နှင့်၊ ဃဋ္ဌိတေဇဝ-သာ၊ သံဃာဒီဇေသော(ဟောတိ)၊ ကဒါ တေ မာတာ ပသီဒိဿတိ တိအာဒိသု-နိသော၊ အာယာစနဝစနေသုပိ-တောင့်တကြောင်း စကားတို့၌လည်း၊ ဧတ္တကေနဝ သီသံ န ဇတိ၊ ပန-ကား၊ ကဒါ-၌၊ တေ-သင်၏၊ မာတာ-သည်၊ ပသီဒိဿတိ-ငါ့ကိုကြည်ညိုလတ္တံ့နည်း၊ ကဒါ၊ တေ-၏၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ လဘိဿာမိ-ရပါအံ့နည်း၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ တဝ-၏၊ မာတရိ-သည်၊ ပသန္နာယ-သော်၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ လဘိဿာမိ-ရလိမ့်အံ့-(ဣတိ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ မေထုနဓမ္မေန-နှင့်၊ ဃဋ္ဌိတေယေဝ-သာ၊ သံဃာဒီဇေသော (ဟောတိ)။

ကထံ တုံ၊ ပေ၊ အာဒိသု-နိသော၊ ပုစ္ဆာဝစနေသုပိ-မေးကြောင်းစကားတို့၌လည်း၊ မေထုနဓမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေယေဝ-ပြောဆိုအပ်သော်သာ၊ (မေထုနဓမ္မံပုဒ်နှင့် တွဲစပ်ပြောဆိုမှသာ)၊ သံဃာဒီဇေသော၊ ဣတရထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မေထုနဓမ္မံပုဒ် မပါသော အခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ (ဝုတ္တေ-သော်၊ သံဃာဒီဇေသော) န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တုံ-သည်၊ ဇဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဒီပုံဒီနည်း၊ သာမိကဿ-အား၊ ဒေသိကိရ-ပေးသည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိပုစ္ဆာဝစနေသုပိ-အဖြေကို ရှေးရှုသော မေးကြောင်းစကားတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ မိမိက ဖြေစေလိုသော အဖြေကို ရအောင် မေးသောစကားကို “ပဋိပုစ္ဆာ”ဟု ဆိုသည်၊] အာစိက္ခဏာယ-ပြောပြခြင်း၌၊ ပုဋ္ဌော ဘဏတိတိ-ကား၊ ကထံ-အဘယ်သို့၊ ဒဒမာနာ-ပေးလသော်၊ သာမိကဿ-သည်၊ ပိယာ-ချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဣတိ ဇဝံ-ဤသို့၊ ပုဋ္ဌော-(မာတုဂါမက)မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာစိက္ခတိ-ပြောပြအံ့၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္တ-ဤသို့ ပြောပြရာ၌၊ ဇဝံ ဒေဟိ-ဤပုံဤနည်းပေးလော၊ ဇဝံ ဒဒမာနာ-ဤပုံဤနည်းပေးလသော်၊ (သာမိကဿ-သည်၊ ပိယာ-သည်၊

ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ သီသံ- သံဃာဒိသေသံ ဟူ သော အထွတ်အထိပ်သို့၊ န ဇတိ-မရောက်သေး၊ မေထုန ဓမ္မ-ကို၊ ဧဝံ-ဒေဟိ-လော၊ ဧဝံ ဥပနေဟိ-ဤပုံဤနည်း ကပ်ဆောင်လော၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-သည်ပုံသည်နည်း၊ မေထုန ဓမ္မ-ကို၊ ဒဒမာနာ-သော်၊ ဥပနယမာနာ-ကပ်ဆောင်လသော်၊ ပိယာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ မေထုန ဓမ္မေန-နှင့်၊ ဃဋ္ဌိတေယေဝ-သော်သာ၊ သံဃာဒိသေသော၊ အနုသာသနီ ဝစနေသုပိ-သွန်သင်(နည်းပေး)ကြောင်း စကားတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

အက္ခောသနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (ပါဠိတော် အက္ခောသတိပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသ၌)၊ အနိမိတ္တာသီတိ-ကား၊ နိမိတ္တရဟိတာ-နိမိတ်မှကင်းသော အကောင်မသည်၊ အသိ-၏၊ [ဆဲရေးသည့် နေရာဖြစ်၍ “အကောင်မ”ဟု ပေးသည်၊] တဝ ဒကသောတံ-နှင့် ကျင်ငယ်ပေါက်သည်၊ ကုဉ္ဇိကပနာလိမတ္တမေဝ-သံကောက်ပေါက်မျှသာတည်း၊ [ကုဉ္ဇိကပနာလိမတ္တန္တိ-ကုဉ္ဇိကဆိဒ္ဓမတ္တံ၊-ဋီကာ၊] ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နိမိတ္တမတ္တာသီတိ-ကား၊ တဝ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-နှင့် မိန်းမနိမိတ်သည်၊ အပရိပုဏ္ဏံ-မပြည့်စုံ၊ သညာမတ္တ မေဝ-အမှတ်အသားမျှသာတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အလောဟိတာတိ-ကား၊ သုက္ခသောတာ-ခြောက်သော ကျင်ငယ်ပေါက်ရှိသည်၊ [ဓုဝလောဟိတာ ပုဒ်အဖွင့်၌ “ကိလိန္နဒကသောတာ”ဟု ရှိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “သုက္ခဒကသောတာ”ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊ ဝိမတိ၌ ကား “သုက္ခသောတာတိ ဒကသောတဿ သုက္ခတာယ လောဟိတဝဏ္ဏ ဝိဂမော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ”ဟုဖွင့်၏၊ “သုက္ခသောတိတာ”ဟု မူကွဲရှိသည်ကား၊ “သောတာ”ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မလျော်၊] ဓုဝလောဟိတာတိ-ကား၊ နိစ္စလောဟိတာ-အမြဲသွေးရှိသည်၊ ကိလိန္နဒက သောတာ-စိုစွတ်သော ကျင်ငယ်ပေါက်ရှိသည်၊ (အသိ-ဖြစ်၏၊) ဓုဝစောဠာတိ-ကား၊ နိစ္စပက္ခိတ္တာဏိစောဠာ-အမြဲထည့်ထားအပ်သော အဝတ်ဆိုရှိသည်၊ (အသိ၊) [ရှေးနိဿယ၌ “အာဏိ-မယ်န”ဟု ဆို၏၊] သဒါ၊ အာဏိစောဠကံ-ပိတ်ဆိုကြောင်းအဝတ်ကို၊ သေဝသိ-မှီဝဲရ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပဏ္ဍရန္တိတိ-ကား၊ သဝန္တိ-ယိုစီးသော မိန်းမသည်၊ (အသိ-၏၊) သဒါ၊ တေ-၏၊ မုတ္တံ-ကျင်ငယ်သည်၊ သဝတိ-ယိုစီး၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သိခရဏိတိ-ကား၊ ဗဟိနိက္ခန္တ အာဏိမံသာ-အပြင်သို့ ထွက်သော အသားဆိုရှိသည်၊ (အသိ၊) အနိမိတ္တာဝ-နိမိတ်မရှိသော မိန်းမကိုပင်၊ ဣတ္ထိပဏ္ဏကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဝေပုရိသိကာတိ-ကား၊ သ၊ မသုဒါဌိကာ-မုတ်ဆိုတ်ကျင်စွယ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပုရိသရူပါ-ယောက်ျား ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ဣတ္ထိ-သည်၊ (အသိ၊) သမ္ဘိန္နာတိ-ကား၊ သမ္ဘိန္နဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂါ-

ဆက်စပ်နေသော ဝစ္စမဂ် ပဿာဝမဂ်ရှိသည်။ (အသိ)၊ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနာတိ-
ကား၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တေန စ-ဣတ္ထိနိမိတ်လည်းကောင်း၊ ပုရိသနိမိတ္တေန စ-
မိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဘောဟိ-၂ မျိုးကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနေဟိ-နိမိတ်
တို့နှင့်၊ သမန္တာဂတာ-သည်။ (အသိ)။

စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဧကာဒသသု-န်သော၊ ဣမေသု ပဒေသု-တို့
တွင်၊ သိခရဏီသိ-သိပုဒ်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိန္ဒာသိ-ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဥဘတော
ဗျဉ္ဇနာသိ-ပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီဏိ-န်သော၊ ဣမာနိယေဝပဒါနိ-
တို့သည်သာလျှင်၊ သုဒ္ဓါနိ-မေထုနဓမ္မနှင့်မဖက် သက်သက်တို့သည်၊ (ဟုတွာ)
သီသံ-သို့၊ ဇန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ တီဏိ-န် သော၊ ဣမာနိစ-ဤ
ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပုရိမာနိ-န်သော၊ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမေထုနဓမ္မပဒါနိ-
ဝစ္စမဂ္ဂပုဒ်၊ ပဿာဝမဂ္ဂပုဒ်၊ မေထုနဓမ္မပုဒ်ဟူကုန်သော၊ တီဏိစ-သုံးပုဒ်တို့လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-န်သော၊ ပဒါနိ-တို့သည်၊ သုဒ္ဓါနိ (ဟုတွာ)
အာပတ္တိကရာနိ-အာပတ်ကိုပြုတတ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သေသာနိ-န်သော၊
အနိမိတ္တာတိ အာဒိနိ-တို့သည်၊ အနိမိတ္တ-နိမိတ်မရှိသော မိန်းမ၊ မေထုနဓမ္မ-
ကို၊ မေ၊ ဒေဟိ-ပေးစမ်းပါလော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တာ-
သည်၊ အသိ-၏၊ မေထုနဓမ္မ မေ ဒေဟိ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
ဣတိအာဒိနာ နယေန၊ မေထုနဓမ္မေန-မေထုန်အကျင့်နှင့်၊ ဃဋ္ဌိတာနေဝ-
ဆက်စပ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-မှ၊) အာပတ္တိကရာနိ ဟောန္တိတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ [မေထုနဓမ္မေနသည် ဥပလက္ခဏ စကားမျှသာတည်း၊ ဝစ္စမဂ္ဂ
ပဿာဝမဂ္ဂနှင့် ဆက်စပ်၍ပြောလျှင်လည်း အာပတ္တိကရဟု ဝိမတိဆိုသည်။]

၂၈၆။ ဣဒါနိ-ဌ၊ ယွာယံ(ယော+အယံ)-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဩတိဇ္ဈော-
သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိပရိဏတေန-သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဩဘာသတိ-
ယုတ်ယုတ်မာမာပြောဆို၏၊ တဿ-၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂ-တို့ကို၊ အာဒိဿ-
၍၊ ဧတေသံ ဝဇ္ဈဘဏနာဒိနံ-ဤဂုဏ်ကိုပြောဆိုခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊
ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိတ္တာရတော-အားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘေဒံ-ကို၊ ဒဿန္တော
(ဟုတွာ)၊ ဣတ္ထိ စဟောတိ၊ ဣတ္ထိသည်အာဒိ-ရှိသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊
အာဟ-ပြီ၊ တေသံ-ထို ဣတ္ထိစ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိသည် အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊
အတ္ထော-ကို၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊
ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ (တစ်နည်း)၊ ပန-အတိဒေသ သံဝဇ္ဈနာမှ
တစ်ပါး ပစ္စက္ခသံဝဇ္ဈနာကို ဆိုဦးအံ့၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊
အဓိက္ခကန္တိ-ကား၊ အက္ခကတော-ညှပ်ရိုးမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အဓော-အောက်ကို
လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘဇာဏု မဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ ဇာဏုမဏ္ဍလတော-ပုဆစ်ဒူးဝန်းမှ၊

ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဥဒ္ဓံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဘက္ခကန္တိ-ကား၊ အက္ခကတော-မှ၊
 ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဥဒ္ဓံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ ဇာဏုမဏ္ဍလ
 တော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အဓော-ကိုလည်းကောင်း၊ (“အာဒိဿဝဏ္ဏမ္ပိ ဘဏတိ” ဌ
 စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ အက္ခကံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဇာဏုမဏ္ဍလဉ္စ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဧတ္ထေဝ ဒုက္ခဋ္ဌက္ခေတ္တေ-ဤဥဗ္ဘက္ခက အဓောဇာဏုမဏ္ဍလ ဟူသော
 ဒုက္ခဋ္ဌဇေတိဌိသာလျှင်၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-န်၏၊
 (ကိသ္မိဝိယ-နည်း၊) ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ကာယသံသဂ္ဂေ ဝိယ-ကာယသံသဂ္ဂ
 သိက္ခာပုဒ်ဌိကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဗုဒ္ဓါ-တို့သည်၊
 ဂရုကာပတ္တိ-ကို၊ သာဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ၊ န ပညပေန္တိ-န်၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဧတ္ထေဝ ဒုက္ခဋ္ဌက္ခေတ္တေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကာယပုဋ္ဌိဗုဒ္ဓန္တိ-
 ကား၊ ဝတ္ထံ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဘရဏံ
 ဝါ-တန်ဆာကိုသော်လည်းကောင်း၊ (ဝတ်ထားအပ်သော အဝတ်စသည်ကို-
 ဟူလို၊ အာဒိဿ-ဌိ စပ်။)

၂၈၇။ အတ္ထပုရေက္ခာရဿာတိ-ကား၊ အနိမိတ္တာတိ အာဒိနံ-န်သော၊ ပဒါနံ-
 တို့၏၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထေန္တဿ-ပြောသောရဟန်း၏လည်း
 ကောင်း၊ အဋ္ဌကထံ-ကို၊ သဇ္ဈာယံ-သရဇ္ဈာယံခြင်းကို၊ ကရောန္တဿဝါ-၏၊
 လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ)၊ ဓမ္မပုရေက္ခာရဿာတိ-ကား၊ ပါဠိ-ကို၊
 ဝါစေန္တဿဝါ-ပို့ချသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ သဇ္ဈာယန္တဿဝါ-၏လည်း
 ကောင်း၊ (အနာပတ္တိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထပ္ပဿ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ဓမ္မပ္ပ-ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုရက္ခတ္တာ-ရှေးရှုပြု၍၊ ဘဏန္တဿ-
 ပြောဆိုသော၊ အတ္ထပုရေက္ခာရဿာစ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း၏
 လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပုရေက္ခာရဿာစ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊
 အနုသာသနိ ပုရေက္ခာရဿာတိ-ကား၊ ဣဒါနိပိ-ယခုဘဝ၌လည်း၊ အနိမိတ္တာ-
 နိမိတ်မရှိသော မိန်းမသည်၊ အသိ-ဖြစ်ရ၏၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ-သည်၊ အသိ-
 ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ အာယတိပိ-နောင်ဘဝ
 ၌လည်း၊ ဧဝံရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော မိန်းမသည်၊ (အနိမိတ္တ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇန
 မိန်းမသည်) န ဟောဟိသိ-လတ္တံ့၊ (တထာ-အားဖြင့်)၊ အပ္ပမာဒံ-ပမာဒ၏
 ဆန့်ကျင်ဘက်သတိကို၊ ဣဒါနိ၊ ကရေယျာသိ-ပြုပါလော၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊
 အနုသိဋ္ဌိ-သွန်သင်ကြောင်းစကားကို၊ ဘဏန္တဿ-သော၊ အနုသာသနိပုရေက္ခာ
 ရဿ-သွန်သင်ခြင်းကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ပန-
 ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ပါဠိ-ကို၊ ဝါစေန္တော-
 စဉ်၊ ပကတိဝါစနာမဂ္ဂံ-ပင်ကိုပို့ချစဉ်ကို၊ ပဟာယ-၍၊ ဟသန္တော ဟသန္တော-

လျက်၊ သီခရုဏီ-ထွက်သောအသားစွန်းရှိသောမိန်းမသည်၊ အသိ-၏၊ သမ္ဘိန္ဒာ-ဆက်စပ်သောဝစ္စမဂ်ပဿာဝမဂ်ရှိသောမိန်းမသည်၊ အသိ-၏၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ-သည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပုနပ္ပုန-ထပ်ကာထပ်ကာ၊ ဘဏတိ-အံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယေဝ(ဟောတိ)၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသည် ဖြစ်၍၊ (ဒုဗ္ဗလ္လဝါစံ ဘဏန္တဿ) အနာပတ္တိ၊ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ . . .ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတံဗော)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ တိသမုဋ္ဌာနံ-ပုဒ်တည်း၊ ကာယစိတ္တတော-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [“ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ (လက်ဖြင့် ဒုဗ္ဗလ္လဝါစာဖြစ်အောင်လုပ်ပြ၍) သြဘာသန္တဿ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ”-ဋီကာ၊] ဝါစာစိတ္တတော-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တတောစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပေ၊ ဒွိဝေဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၂၈၈။ ဝိနိတဝတ္ထုသု-တဝတ္ထုတို့တွင်၊ လောဟိတဝတ္ထုသ္မိ-ဝတ္ထု၌၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ လောဟိတကံ-နီသော အဆင်းရှိသော၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣတရာ-ရဟန်းမှအခြားသော မိန်းမသည်၊ န အညာသိ-မသိ၊ တဿ-ထိုသို့မသိခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကက္ကသလောမန္တိ-ကား၊ ရဿလောမေဟိ-တိုသော အမွေးတို့ဖြင့်၊ ဗဟုလောမံ-များစွာသော အမွေးရှိ၏၊ [တိုသောအမွေးတို့ကြောင့် ကြမ်းရကား ပါဠိတော်၌ “ကက္ကသလောမံ-ကြမ်းသောအမွေး ရှိ၏” ဟု ပေး၊] ခရလောမန္တိ-ကား၊ ထဒ္ဓလောမံ-ခက်မာသော အမွေးရှိ၏၊ ဒိဃလောမန္တိ-ကား၊ အရဿလောမံ-မတိုသော အမွေးရှိ၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားကို၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တမေဝ-ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

၂၈၉။ ဝါပိတံ ခေါ် တေတိ-ဟူသောစကားကို၊ အသဒ္ဓမ္မံ-မသူတော်တို့၏ အကျင့်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-ပြီ၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ အသလ္လက္ခေတွာ-မမှတ်သားနိုင်၍၊ ဝါ-နားမလည်၍၊ နောစခေါ ပဋိဝုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပဋိဝုတ္တံနာမ-ပဋိဝုတ္တမည်သည်၊ (အာသိတ္တံ၊ သမိကတံတို့၌စပ်၊) ဥဒကဝပ္ပေ-ရေရှိသောအရပ်ဝယ် စိုက်ပျိုးရာ၌၊ ဗီဇေဟိ-တို့သည်၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတောကာသေ-မတည်တံ့သေးရာအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (မျိုးစေ့များရေထဲပါသွားခြင်းကြောင့်

အသဒ္ဓမ္မံ သန္ဓာယ။ ။မေထုနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟိ ဝုတ္တသမုပ္ပတ္တိယာ ဗီဇနိက္ခေပ တော ဝပ္ပဝရိယာယံ လဘတိ=ထိုမေထုန်အကျင့်သည် သားသမီးဖြစ်ဖို့ရာ မျိုးစေ့ချခြင်းနှင့် တူသောကြောင့် စိုက်ပျိုးခြင်းဟူသော ပရိယာယ်ကို ရသည်။

မတည်တံ့သေးရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပါဏကေဟိ-တို့သည်၊ ဝိနာသိတဗီဇေ-
ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော မျိုးစေ့ရှိသော၊ ဩကာသေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊
ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ထပ်၍၊ ဗီဇ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-၍၊ ဥဒကေနဖြင့်၊
အာသိတ္တံ-သွန်းလောင်းအပ်သောမျိုးစေ့တည်း၊ ထလဝပွေ-ကုန်းဝယ်စိုက်ပျိုးရာ၌၊
ဝိသမပတိတာနံ-မညီမညွတ်ကျကုန်သော၊ [မျိုးကြံသည့်အခါ ထူသည့်နေရာထူ၊
ပါးသည့်နေရာ ပါးနေကုန်သော-ဟူလို၊ တချို့စာအုပ်များ၌ “ထူလဝပွေ” ဟု
ရှိ၏။ “ဝိသမပတိတာနံ ဝါ” ဟု ဝါ-ပါသည်ကား အပို၊] ဗီဇာနံ-တို့ကို၊
သမကရဏတ္တာယ-ညီမျှအောင်ပြုခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပုန၊ အဋ္ဌဒန္တကေန-
အသွားရှစ်ချောင်းရှိသောထွန်ဖြင့်၊ သမိကတံ-ညီမျှအောင်ပြုအပ်သော မျိုးစေ့
တည်း၊ တေသု-ထို ၂ မျိုးသော မျိုးစေ့တို့တွင်၊ [“တေသုတိ အာသိတ္တသမိ
ကတေသု ဗီဇေသု”-ယောဇနာ၊] အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော မျိုးစေ့ကို၊
သန္တာယ၊ ဧသော (ဤမိန်းမသည်) အာဟ၊ မဂ္ဂဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ မဂ္ဂေါ သံသိဒတိတိ-
ဟူသော စကားကို၊ အင်္ဂဇာတမဂ္ဂ-အင်္ဂါဇာတ်တည်းဟူသော မဂ်ကို၊ သန္တာယာဟ၊
[ပါဠိတော်၌ “သံသိဒတိတိ ဝဟတိ (ဆောင်နိုင်၏လော) မဂ္ဂေါ-ကို၊
သံသရိယတိ-ကောင်းစွာ သွားအပ်ပါ၏လော၊ ဝါ-သွား၍ ကောင်းပါ၏လော”
ဟု ဝိမတိ ဖွင့်၏၊] သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-
ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

၄-အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၉၀။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်၊ အတ္တကာမသိက္ခာပဒံ-
တည်း၊ [ရှေ့အတိုင်း ၂ နည်းပေး၊] တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကုလုပကောတိ-
ကား၊ ကုလပယိရပါသနကော-အမျိုးအိမ်သို့ချဉ်းကပ်တတ်သော ရဟန်းတည်း၊
စတုန္တံ-နံသော၊ ပစ္စယာနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကုလုပသင်္ကမနေ-အမျိုးသို့
ကပ်ခြင်း၌၊ နိစ္စပ္ပယုတ္တော-အမြဲ အားထုတ်သော ရဟန်းတည်း၊ စိဝရ၊ ပေ။

ကုလုပကော။ ။ပယိရပါသကောသည် ကုလုပကော၌ ဥပကော၏ အဖွင့်တည်း၊
“ပရိ+ဥပါသကော”မှ (ယံ)လာ၊ ရ်+ယံကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ “ပယိရပါသကော”ဟု
ဖြစ်၏။ “ကုလ”အရ အမျိုးကိုရသော်လည်း ဌာနျူပစာရအားဖြင့် အမျိုး၏တည်ရာ အိမ်
ကိုယူ၊ ကုလံ-အမျိုးသို့(ဝါ-အိမ်သို့)+ဥပဂစ္ဆတိ (ပယိရပါသတိ)-ချဉ်းကပ်တတ်၏၊ ဣတိ
ကုလုပဂေါ၊ ဂ ကို ကပြ၍ ““ကုလုပကော”ဟု ဖြစ်၏။ “ဥပဂေါ၌လည်း ဥပ+ဂမု-
ကို။]

၁၇၇

သေနာသနံ။ ။ယတ္ထ ဟိ ဝိဟာရာဒိကေ (ကျောင်းအစရှိသော အကြွင်းအရပ်၌) သေတိ နိပဇ္ဇတိ (အိပ်ရ၏)၊ အာသတိ နိသိဒတိ (ထိုင်ရ၏၊ တံ သေနာသနံ၊ သေတိ ဧတ္ထာတိ သေနံ-အိပ်ရာကျောင်း စသော အရပ်၊ အာသတိ ဧတ္ထာတိ အာသနံ-နေထိုင် ရာ ကျောင်းစသောအရပ်၊ ဋီကာ၌ “သယနဉ္စ အာသနဉ္စ”ဟု ဖွင့်၍ ခွန်ဟု ထင်ရသော် လည်း အကျယ်ပြရာ၌ “ယတ္ထ ဝိဟာရာဒိကေ”ဟု ဝိဟာရစသည်ကိုချည်း အရကောက် သောကြောင့် “သေနဉ္စ+တံ+အာသနဉ္စာတိ သေနာသနံ”ဟု အရတူ ကမ္မဓာရည်း၊ ဝိဟာရံ တူသည်။

လျောက်ပတ်သောဆေး၏။ အဓိဝစနံ-တည်း။ ဘိသဂ္ဂဿ-ဆေးဆရာ၏။ ကမ္မံ-အလုပ်တည်း။ (ကဿာ-နည်း)။ တေန-ထိုဆေးဆရာသည်။ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ-ကြောင့်။ ဘောသန္တံ-မည်၏။ ဂိလာနပစ္စယောဝ-ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ပင်။ ဘောသန္တံ-ဆေးဆရာ၏အလုပ်ဖြစ်သော ဆေးတည်း။ ဂိလာနပစ္စယဘောသန္တံ-ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဆေး။ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဂိလာနဿ-အား၊ သပ္ပာယံ-သော၊ ဘိသဂ္ဂကမ္မံ--ဆေးဆရာ၏အလုပ်ဖြစ်သော၊ တေလမဓုဖာဏိတာဒိ-ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသော ဆေးတည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ သတ္တဟိ-နံသော၊ နဂရပရိက္ခာရေဟိ-မြို့၏အကာအရံတို့ဖြင့်၊ သုပရိက္ခိတ္တံ-ကောင်းစွာ ကာရံအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အာဒိသု-ပါဠိ ရပ်တို့၌၊ ပရိဝါရော-အကာအရံကို၊ ပရိက္ခာရောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ရထော-

ဂိလာနပစ္စယ။ ။ဂိလာယတိ-ပင်ပန်း၏။ ဣတိ ဂိလာနော၊ “ဂိလေ-ကိလမေ” ဟူသော ဓာတ်နောင် ယု ပစ္စည်းသက်၊ “ပတိ+ဧတိ ဧတသ္မာတိ ပစ္စယော၊ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခဲ့ရာ ဆေး” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟူသည် ပျောက်အောင် ဆေးကုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပတိကရဏတ္ထေန”ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထ ပြသည်။ [ပတိ ဧတိ ဧတသ္မာတိ ပစ္စယောတိ အာဟ-ပတိကရဏတ္ထေန ပစ္စယောတိ။]

တစ်နည်း။ ။ရောဂဿ+ပတိအယနတ္ထေနဝါ ပစ္စယော၊ ပစ္စနိကဂမနတ္ထေနာတိ အတ္ထော၊ “ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တတ်”ဟု သဒ္ဒတ္ထမှတ်၊ ဂူပသမနတ္ထေနာတိ ဝုတ္တံဟောတိ- “ငြိမ်းစေတတ်”ဟု ဥရုကတ္ထ အဓိပ္ပာယ်တ္ထမှတ်၊ ဤအလို “ပတိအယတိ-ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ပစ္စယော”ဟု ကတ္ထုသာနေပြ၊ ရောဂါဟူသည် ဓာတ် ၄ ပါး၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းတည်း။ ထို ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဆေးသည် ငြိမ်းစေတတ်၏။ ဓာတ် ၄ ပါးကို မဖောက်ပြန်အောင် ညီညွတ်အောင် ညှိပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆေးသည် ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ [ဓာတုက္ခောဘလက္ခဏဿ(ဟိ) တံ ဟေတုကဒုက္ခဝေဒနာလက္ခဏဿဝါ (ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း လက္ခဏာရှိသော၊ တစ်နည်း- ထိုဓာတ် ချောက်ချားခြင်းအကြောင်းခံရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာလက္ခဏာရှိသော) ရောဂဿ ပတိပက္ခဘာဝေါ ပတိအယနတ္ထော။]

ဘောသန္တံ။ ။ဆေးဆရာအနက်ကိုဟောရာ၌ “ဘိသက္က-ဘိသဂ္ဂ”ဟု ပါ၌ ၂ မျိုး တွေ့ရ၏။ ထောမနိဓိ၌ ထိုပုဒ်ကိုမတွေ့ရ၊ ဘိသဓာတ် အဓိကပစ္စည်းဖြင့် ဣက်ကိုချေ၍ “ဘိသဇ်”ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုဘိသဇ်မှ ဇ်ကို ဂွပြု၍ ဘိသဂ္ဂဖြစ်လာဟန်တူ၏။ ဘိသတိ-ဆေးကုတတ်၏။ ဣတိ ဘိသဂ္ဂေါ၊ [ဂ္ဂကို ဣပြုလျှင် “ဘိသက္ကာ”ဟု ဖြစ်၏။] ဘိသဂ္ဂဿ+ကမ္မံ-အလုပ်ဖြစ်သောဆေးတည်း။ ဘောသန္တံ-ဆေး၊ ဣပစ္စည်း၊ ထို့နောက် အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဂိလာနပစ္စယဘောသန္တံဖြစ်အောင် သမာသံတွဲ။

အရိယာမဂ်ရထားသည်။ သေတပရိက္ခာရော-သီလတည်းဟူသော ဖြူစင်သော တန်ဆာရှိ၏။ စွာနက္ခော-စွာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုးရှိ၏။ စက္ကဝီရိယော-ဝီရိယတည်းဟူသော စက်ဘီးရှိ၏။ ဣတိ အာဒိသု-တို့၌၊ အလင်္ကာရော-တန်ဆာကို၊ (ပရိက္ခာရောတိ ဝုစ္စတိ၊ ပဗ္ဗဇီတေန-ရသေ့ရဟန်းသည်။ ယေ ဣမေ ဇီဝိတပရိက္ခာရ-အကြင်အသက်၏ အဆောက်အအုံတို့ကို၊ သမုဒါနေ တဗ္ဗာ-ကောင်းစွာအထက်အထက်၌ ဆောင်ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိအာဒိသု-တို့၌၊ သမ္ဘာရော-အကျိုးကိုကောင်းစွာဆောင်တတ်သော အကြောင်း အဆောက် အဦကို၊ (ပရိက္ခာရောတိ ဝုစ္စတိ)၊ ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတစ်ပါး၊ အတ္ထုဒ္ဓေသ ဝိသေသကိုဆိုဦးအံ့၊ ဣဓ-ဤ ဂိလာန၊ပေ၊ပရိက္ခာရ်ဟူသောပါဌ်၌၊ သမ္ဘာရောပိ- အဆောက်အဦသည်လည်းကောင်း၊ ပရိဝါရောပိ-အကာအရံသည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်၏။ ဟိ-မှန်း၊ တံ ဂိလာနပစ္စယဘောသန္တံ-ထိုဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဆေးသည်၊ ဇီဝိတဿ-၏။ ပရိဝါရောပိ- အကာအရံသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ (တသ္မာ-နည်း။) ဇီဝိတဝိနာသကာဗာဓုပ္ပတ္တိယာ-အသက်ကို

ပရိက္ခာရ။ ။ပရိကရောတိ-မြို့ကို ထက်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်မှုပြုတတ်၏။ ဣတိပရိက္ခာရော၊ နဂရပရိက္ခာရ ၇ ပါးကား-ပရိက္ခေပ(နန်းတော်ဝင်းအကာ၊ ဝါ- အတွင်းမြို့ရိုး)၊ ပရိခါ(ကျုံး)၊ ဥဒ္ဓါပ(မြို့ရိုးအခြေ၌ ခိုင်မြဲအောင် ဖို့ထားအပ်သော မြေခုံတစ်မျိုး)၊ ပါကာရော(အပြင်မြို့ရိုး)၊ ဒေဝိကာ (တံခါးတိုင်=မြို့တံခါးပေါက်၌ ခိုင်မြဲစွာစိုက်ထားအပ်သောတိုင်)၊ ပလိဃ(တံခါးမပွင့်အောင် လျှိုထားအပ်သော တံခါးချင် ဟု ရှေးကခေါ်ဝေါ်အပ်သော မင်းတုပ်) အဋ္ဌ (ပြအိုး=ပစ္စင်=သေနတ်ပစ်ရာစင်)တို့တည်း။ (ဝိမတိ)။

သေတပရိက္ခာရော။ ။ဝိသုဒ္ဓသီလာလင်္ကာရော-စင်ကြယ်သော သီလတည်း ဟူသော တန်ဆာရှိ၏။ အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ ဣဓ ရထောတိ အဓိပ္ပေတော၊ တဿစ သမ္မာ ဝါစာဒယော အလင်္ကာရဏတ္ထေန ပရိက္ခာရောတိ ဝုတ္တာ၊ “ပရိကရောတိ-ပတ်ဝန်းကျင် ပြုတတ် တန်ဆာဆင်တတ်၏။ ဣတိ ပရိက္ခာရော”ဟု ပြု။

ဇီဝိတပရိက္ခာရ။ ။ဇီဝိတဿ ပဝတ္တိကာရဏာနိ၊ သမုဒါနေတဗ္ဗာတိ သမ္မာ+ ဥဒ္ဓံ+အာနေတဗ္ဗာ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာ၊ ပရိဝါရောပိ ဟောတိ၊ အန္တရာယာနံ ပရိတော ဝါရဏတော၊ တေနာဟ-ဇီဝိတ၊ ပေ၊ ရက္ခဏတောတိ၊ တတ္ထ အန္တရန္တိ ဝိဝရံ၊ ဩကာ သောတိ အတ္ထော၊ ရက္ခဏတောတိ ဝေရိကာနံ အန္တရံအဒတွာ အတ္တနော သာမိနံ (အရှင်သခင်ကို) ပရိဝါရေတွာ ဌိတသေဝကောဝိယ ရက္ခဏတော၊ ရသာယနဘူတံ ဟိ ဘောသန္တံ သုစိရံပိ ကာလံ ဇီဝိတံ ပဝတ္ထေတိယေဝ၊ -သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။ သမ္ဘရိယတိ ဧတေနာတိ သမ္ဘာရော-အကျိုးတရားကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သောအကြောင်း (အဆောက်အအုံ)၊ အဝုတ္တကတ္တုသာဓနဖြစ်၍ “ဧတေန” ဟူသော ကတ္တာကို အရကောက်ရသည်။

ဖျက်ဆီးတတ်သော ရောဂါဖြစ်ခြင်းအား၊ အန္တရ်-အကြားကို၊ ဝါ-အခွင့်ကို၊ အဒတွာ-၍၊ ရက္ခဏတော-စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ (ဇီဝိတဿ-၏၊) သမ္ဘာရောပိ (ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်လသော်၊ (ဇီဝိတံ-သည်၊) စိရံ၊ ပဝတ္ထတိ-ဖြစ်တည်၏၊ ဧဝံ-ဤကြာမြင့်စွာ ဖြစ်တည်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ အဿ-ထိုအသက်၏၊ ကာရဏဘာဝတော-အကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ ပရိက္ခာရောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇ-ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဆေးလည်းဟုတ်၏၊ တံ-ထိုဆေးဟူသည်၊ ပရိက္ခာရောစ-အသက်၏ အကာအရံ အဆောက်အဦလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရော-မည်၏၊ တံ ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇ ပရိက္ခာရံ-ထို ဂိလာန၏ ရောဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏ အကာအရံ အဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝသလန္တိ-ကား၊ ဟိနံ-ယုတ်ညံ့၏၊ လာမကံ-ယုတ်မာ၏၊ အထဝါ-ကား၊ ဝသတိ-ယိုချတတ်၏၊ ဣတိ၊ ဝသလော-မည်၏၊ ပဉ္စရတိ-ယိုချတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ တံ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဝသလံ-ယုတ်ညံ့သော၊ ဝါ-ယိုချတတ်သော၊ အသုစိပဉ္စရဏကံ-မစင် မကြယ် ရွံစဖွယ် ယိုချတတ်သော၊ (“ဣမံ-ဤဟာကို၊ အာမသိဿတိ-သုံးသပ်ချင်အံ့နည်း”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နိဋ္ဌဘိတွာတိ-ကား၊ ခေဋ္ဌ-တံတွေးကို၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ ဠုဘဓာတ်သာ တံတွေးထွေးခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “နိဋ္ဌဘိတွာ”ဟု ရှိစေ၊] ကဿာဟံ ကေန ဟာယာမိတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ အညိဿာ-အခြားသော၊ ကဿာ ဣတ္ထိယာ-မှ၊ (ပရိဟာယာမိ၌ စပ်၊) ကေန ဘောဂေနဝါ-အဘယ်စည်းစိမ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကေနအလင်္ကာရေနဝါ-အဘယ်တန်ဆာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကေနရူပေနဝါ-အဘယ်ရုပ်အဆင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဟာယာမိ-ယုတ်လျော့သတဲ့နည်း၊ ကာနာမ-အဘယ် မည်သောမိန်းမသည်၊ မယာ-ငါ့ထက်၊ ဥတ္တရိတရာ-သာလွန်သေးသနည်း၊ ဣတိ-ဤအဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒိပေတိ-ပြ၏။

ဝသလံ။ ။ “ဝသလသဒ္ဓါသည် ဟိန (ယုတ်ညံ့) အနက်ဟောအနိပ္ပန္နပါဠိပဒိက တည်း”ဟုသိစေလို၍ “ဟိနံ၊ လာမကံ”ဟု ပဌမဖွင့်၏၊ ဝသ-သူဒနေ (ယိုချခြင်း) ဟူသော ဓာတ်နက်အရ ဝသဓာတ်-အလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေအပ်သော “နိပ္ပန္နပါဠိပဒိက” ဟု တစ်နည်းပြလို၍ “အထဝါ ဝသတိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

၂၉၁။ သန္တိကေတိ-ကား၊ ဥပစာရေ-၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ သာမန္တာ-အနီး၌၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ [ပြောစကားကို နားလည်လောက်ရာ အရပ်ကို “ဥပစာရ” ဟုခေါ်၊ ဥပစာရေတိ-ယတ္ထ ဌတော (တည်သူသည်) ဝိညာပေတုံ သက္ကောတိ၊ တာဒိသေ ဌာနေ] ပဒဘာဇနေပိ-၌လည်း၊ အယမေဝ အတ္ထော-ဤသာမန္တာ အဝိဒူရေ အနက်ကိုပင်၊ ဒီပိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ အတ္တကာမပါရိယာယာတိ-ကား၊ မေထုနဓမ္မသင်္ခါတေန-မေထုန်အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော၊ ကာမေန-ဝတ္ထု ကာမဖြင့်၊ ပါရိစရိယာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းတည်း၊ ကာမပါရိစရိယာ-ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မူဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ကာမပါရိ စရိယာ-ခြင်းတည်း၊ အတ္တကာမပါရိစရိယာ-မိမိအကျိုးငှာ ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မူဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနာ-သည်၊ ကာမိတာ ဣစ္ဆိတာ-လိုလားအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္တ ကာမာ-မာမည်၏၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ မေထုနရာဂဝသေန-ဖြင့်၊ ပတ္ထိတာ- တောင့်တအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အတ္တကာမာစ-မိမိ သည် လိုလားအပ်သောအရာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ-ထိုမိမိလိုလားအပ်သော အရာဟူသည်၊ ပါရိစရိယာစ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္တကာမပါရိစရိယာ-ယာမည်၏၊ တဿာ အတ္တကာမ ပါရိစရိယာယ-ထို မိမိအကျိုးငှာ ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မူဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ ဝါ-ထိုမိမိ သည် လိုလားအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျာတိ-ကား၊ ဂုဏ်-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ပကာသေယျ-ထင်ရှားပြအံ့။

☞ တတြ-ထို အတ္တကာမပါရိစရိယာယဟူသော ပါဠိ၌၊ ယသ္မာ၊ အတ္တနော- အတ္တာယ၊ပေ၊ ဣမသ္မိံ အတ္တဝိကပ္ပေ-အတ္တနော အတ္တာယ ကာမပါရိစရိယာ ဟူသော ဤပဌမအတ္တဝိကပ်၌၊ ကာမောစ-ဝတ္ထုကာမသည်လည်းကောင်း၊ ဟေတုစ-အကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါရိစရိယာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထော-အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျ သည်၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါမျှသာတည်း၊ (လိုရင်းအနက်မဟုတ်-ဟူလို၊) အတ္တကာမာစ၊ ပေ၊ဣမသ္မိံ အတ္တဝိကပ္ပေ-အတ္တကာမာစ၊ပေ၊ဟူသော ဤဒုတိယအတ္တဝိကပ်၌၊

အတ္ထော၊ သေသံ ဗျဉ္ဇနံ။ ။ပါဠိတော်၌“အတ္တကာမန္တိ-အတ္တနော ကာမံ၊ အတ္တနော ဟေတု၊ အတ္တနော အဓိပ္ပာယံ၊ အတ္တနော ပါရိစရိယံ”ဟု ၄ နက်ဖွင့်ပြ၏၊ ထိုတွင် “အတ္တနော အတ္တာယ ပါရိစရိယာ”ဟူသော ပဌမဝိဂ္ဂဟ၌ ကာမ၊ ဟေတု၊ ပါရိစရိယ၊ ခုပုဒ်သာ ထိုဝိဂြိုဟ်၏အနက်ပြဖြစ်၏၊ ကြွင်းသော “အဓိပ္ပာယံ” တစ်ပုဒ်ကား ပဌမဝိကပ်အတွက် အနက်မရှိသောကြောင့် သဒ္ဒါသက်သက်သာဖြစ်၏၊ “အတ္တကာမာစ+ သာ+ပါရိစရိယာစ”ဟူသော ဒုတိယဝိဂ္ဂဟ၌ကား (ကာမ-အလိုရှိအပ်ဟု ဆိုသောကြောင့်

အဓိပ္ပာယောစ-အလိုဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ ပါရိစရိယာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တော-တည်း၊ သေသံဗျဉ္ဇနံ၊ တသ္မာ၊ ဗျဉ္ဇနေ-ဝိဂြိုဟ်ဝါကျဟူသောသဒ္ဒါ၌၊ အာဒရံ အကတွာ၊ အတ္တမတ္တမေဝ-လိုရင်း အနက်မျှကိုသာ၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အတ္တနောကာမံ၊ ပေ၊ အတ္တနော ပါရိစရိယန္တိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနံ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဟိ-ချဲ့၊ အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော ဟေတု အတ္တနော ပါရိစရိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဝါ-ပဒဘာဇနီဝယ် ဟောတော်မူအပ်ရာ၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ဉာဏ်ရှိသူတို့သည်၊ ဇာနိဿန္တိ-သိကုန်လတ္တံ့၊ (ကိံ) ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အတ္တနောကာမံ အတ္တနောဟေတု အတ္တနောပါရိစရိယံ ဟူသော စကားဖြင့်၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ကာမပါရိစရိယာ-ကာမဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဇာနိဿန္တိ)၊ အတ္တနော

အဓိပ္ပာယနှင့် အနက်တူရကား) အဓိပ္ပာယနှင့် ပါရိစရိယာ : : : : : အနက်ပြုဖြစ်၏၊ ကြွင်းသော “ကာမ၊ ဟေတု” ၂ ပုဒ်ကားအနက်မရှိသော သဒ္ဒါ၊ သက်သက်သာဖြစ်သည်၊ -ဤကား ဂဏ္ဍိပုဒ်များ၏ အဖွင့်တည်း၊ ဤဝါဒကို ကေစိဝါဒ-ဟုဆို၍ သာရတ္ထံ၌ ဒုတိယ တစ်နည်းပြသေး၏။

ဒုတိယတစ်နည်း။ ။ပဌမဝိဂ္ဂဟ၌ ကာမ၊ ဟေတု၊ ပါရိစရိယ ၃ မျိုးသည် အလိုရှိအပ်သောအနက်(အတ္တ)တည်း၊ “မေထုနဓမ္မာ သင်္ခါတေန ကာမေန ပါရိစရိယာ” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျမှာ သဒ္ဒါနည်းအရ ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍ပြအပ်သော သဒ္ဒါသာဖြစ်၏၊ ဒုတိယဝိဂ္ဂဟ ၌ “အဓိပ္ပာယနှင့် ပါရိစရိယ”သည် အလိုရှိအပ်သောအနက် (အတ္တ)တည်း၊ “အတ္တနာ ကာမိတာ ဣန္တိတာ အတ္တကာမာ”စသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျမှာ သဒ္ဒါနည်းအရ ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍ ပြအပ်သော သဒ္ဒါသာဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ဤကား စူဠ၊ မဇ္ဈိမ၊ မဟာဂဏ္ဍိပုဒ်တို့၏ ဝါဒ တည်း၊ “တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ”စသော ဖလဝါကျကိုကြည့်လျှင် ဤနောက်ဝါဒ သာ သင့်သကဲ့သို့ထင်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း-“ဗျဉ္ဇနေအာဒရံ”ဟု လာသမျှ၌ “အဋ္ဌကထာ ပြအပ်သော ဝိဂြိုဟ်သဒ္ဒါနည်းကို ဂရမစိုက်ဘဲ လိုရင်းအနက်ကိုသာ ပါဠိတော်ပြသည်” ဟု ဆိုလိုသည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အတ္တနော၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ဣဒါနိ ဝုတ္တမေဝ အတ္တံ ပဒဘာဇနေန သံသန္တိတွာ ဒဿေတုံ (မိမိဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်ကို “အတ္တကာမန္တိ-အတ္တနော ကာမံ”စသော ပဒဘာဇနီ စကားနှင့် နှိုးနှော၍ပြခြင်းငှာ)အတ္တနော ကာမံ၊ ပေ၊ ပဏ္ဍိတာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ ချဲ့ဦးအံ-“အတ္တနော ဟေတု-မိမိ၏အကြောင်းကြောင့်”ဟူသော ပဒဘာဇနီ စကားသည် “အတ္တနော အတ္တာယ-မိမိအတွက်” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ၏၊ “အတ္တနောကာမံ-မိမိဖို့ ကာမ၊ အတ္တနော ပါရိစရိယာ-မိမိကိုပြုစုခြင်း”ဟူသော ပဒဘာဇနီ စကားသည် “ကာမေန+ပါရိစရိယာ”ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ၏၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ဉာဏ်ရှိသူများ သိနိုင်ကြသည်-ဟူလို။

အဓိပ္ပာယ် အတ္တနော ပါရိစရိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တပိ-ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း၊
ဝါ-၌လည်း၊ ဇာနိဿန္တိ၊ (ကိ)၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော
အတ္တနော အဓိပ္ပာယ် အတ္တနော ပါရိစရိယံ ဟူသော စကားဖြင့်၊ အတ္တနာ-
သည်၊ ဣစ္ဆိတာကာမိတဋ္ဌေန-အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊
အတ္တကာမပါရိစရိယာ-ယာကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဇာနိဿန္တိ)၊ ဣဒါနိ-
၌၊ တဿ အတ္တကာမ ပါရိစရိယာယ-ယာ၏၊ ဝဏ္ဏဘာသနာကာရံ-ဂုဏ်
ကျေးဇူးကို ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿန္တော(ဟုတွာ)၊ ဧတဒဂ္ဂန္တိအာဒိ
အာဟ၊ တံ-ထို ဧတဒဂ္ဂ အစရှိသောစကားသည်၊ ဥဒ္ဓေသတောပိ-မာတိကာ
အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဓေသတောပိ-ပဒဘာဇနီအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဧတဒဂ္ဂ အစရှိသော
စကားရပ်၌၊ ပဒသမ္ပန္တော စ-ပုဒ်တို့၌ စပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ
ဝိနိစ္ဆယောစ-အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဧတဒဂ္ဂ၊
ပေ၊ ပရိစရေယျာတိ-ကား၊ ယာ-အကြင်မိန်းမသည်၊ မာဒိသံ-ငါကဲ့သို့ရှုအပ်
သော၊ သီလဝန္တံ-သီလရှိသော၊ ကလျာဏဓမ္မံ-ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရား
ရှိသော၊ ဗြဟ္မာစာရိ-မေထုနဝိရတိဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့
ရှိသူကို၊ ဧတေန ဓမ္မေန-ဤမေထုန်အကျင့်ဖြင့်၊ ပရိစရေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာ၏၊
ဧဝံ-သို့၊ မာဒိသံ-ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူကို၊ ပရိစရန္တိယာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးသော၊
(တဿာ-ထိုမိန်းမ၏)၊ ယာအယံပါရိစရိယာနာမ-အကြင်ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း
မည်သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဧတံ (ဧသာ)-ဤပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊ ပါရိစရိယာနံ-
တို့တွင်၊ အဂ္ဂံ (အဂ္ဂါ)-အမြတ်ဆုံးတည်း၊ ဣတိ-ဤကား ပဒသမ္ပန္တတည်း။

အတ္တနော အဓိပ္ပာယ်၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ဤဒုတိယဝိကပ်၌ အဓိပ္ပာယ်သဒ္ဒါနှင့် ကာမ
(ကာမိတ)သဒ္ဒါသည် အနက်အားဖြင့်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တနော ကာမံ”ဟူသော
ပဒဘာဇနီသည် “အတ္တနာ+ကာမိတာဣစ္ဆိတာ”နှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ၏၊ ပါရိစရိယာအတွက်ကား
ဝိကပ် ၂ မျိုးလုံး၌အနက်တစ်မျိုးတည်းသာ၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော
ပါရိစရိယံ”ဟူသော ပဒဘာဇနီသည် “အတ္တကာမ-မိမိအလိုရှိအပ်သော+ပါရိစရိယာ-
ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပြ၏”ဟု ဉာဏ်ရှိသူများ သိနိုင်ကြသည်-ဟူလို။

ပဒသမ္ပန္တော အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော။ ။“ယာ၊ ပေ၊ ပါရိစရိယာနံ”တိုင်အောင် သိက္ခာ
ပုဒ်ပါဠိတော်ဝယ် နောက်မှာနေသော “ယာ မာဒိသံ”စသော အနိယမဝါကျကို ရှေ့က
ထား၍ “ဧတဒဂ္ဂံ”ဟူသော နိယာမဝါကျကို နောက်၌ထားပြီးလျှင် ပုဒ်ချင်းဝါကျချင်း
ဆက်သွယ်ပုံ ပဒသမ္ပန္တကိုသာပြ၏၊ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယကို မပြရသေး၊ ထို့ကြောင့် “ပါရိစရိယာ
နန္တိ”ဟု ဣတိမလိုသေး၊ သို့သော် စာအုပ်အားလုံး၌ရှိနေသောကြောင့် “ဣတိ-ဤကား

မေထုနပသံဟိတေန သံဃာဒိသေသောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထကာမ
 ပါရိစရိယာယ-ယာ၏၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဘာသတောစ-ပြောသော်လည်း၊ ဝါ-
 ပြောသည် လည်းဖြစ်သော၊ (တဿဌ်စပ်၊) မေထုနပသံဟိတေန မေထုနဓမ္မပဋိသံ
 ယုတ္တေနဝ-မေထုန်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ ယော-
 အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘာသေယျ-ပြောဆိုရာ၏၊ တဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤကား အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယတည်း။

ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ [ပိသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့ ဒုဠုလ္လဝါစာ သိက္ခာ
 ပုဒ်ကို ပေါင်းသည်၊] ယသ္မာ၊ မေထုနပသံဟိတေနဝ-မေထုန်နှင့် စပ်သော
 စကားဖြင့်သာလျှင်၊ ဘာသန္တဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ အဟမ္မိ-သည်လည်း၊ ခတ္တိယော-ခတ္တိယတည်း၊
 တွမ္မိ-သင် နှမသည်လည်း၊ ခတ္တိယာ-တည်း၊ ခတ္တိယာ-ခတ္တိယမိန်းမသည်၊
 ခတ္တိယဿ-ခတ္တိယ ယောက်ျားအား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ သမဇာတိကတ္တာ-တူမျှသော
 ဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိဟိ-န်
 သော၊ ဝစနေဟိ-မေထုန်မပါသောစကားတို့ဖြင့်၊ ပါရိစရိယာယ-၏၊ ဝဏ္ဏံ-
 ကို၊ ဘာသမာနဿပိ-ပြောပါသော်လည်း၊ သံဃာဒိသေသောနတ္ထိ၊ ပန-
 အနွယကား၊ အဟမ္မိ၊ ခတ္တိယော-တည်း၊ ဣတိအာဒိကေ-န်သော၊ ဗဟူပိ-
 န်သော၊ ပရိယာယေ-ပရိယာယ်စကားတို့ကို၊ ဝတွာ-ပြောပြီး၍၊ တွံ-သင်နှမ
 သည်၊ ဗယံ-အား၊ မေထုနဓမ္မ-ကို၊ ဒါတုံ အရဟသိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ မေထုန
 ပဋိသံယုတ္တေနဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝဏ္ဏံ-ကို)၊ ဘာသမာနဿ-ပြောသော
 ရဟန်း၏၊ သံဃာဒိသေသော(ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ဣတ္ထိစ
 ဟောတိတိ အာဒိ-သည်၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ... အတ္ထကာမပါရိစရိယ
 သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပဒသမ္ပန္နတည်း” ဟု ပေးလိုက်ရသည်။ “ဧဝံ၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသော”ကား အာပတ္တိ
 ဝိနိစ္ဆယတည်း၊ အဆုံးအဖြတ်ပြုပုံ ထင်ရှားအောင် “ပဋိသံယုတ္တေနဝ”ဟု သန္နိဋ္ဌာန
 ဧဝသဒ္ဓါဖြင့်ဆိုသည်၊ မေထုန်နှင့်စပ်၍ ပြောမှသာ သံဃာဒိသေသံသင့်၏၊ မေထုန်နှင့်
 မစပ်ဘဲပြောလျှင် သံဃာဒိသေသံမသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “သံဃာဒိသေသော
 တိ”ဟု ဤနေရာကျမှ ပဒသမ္ပန္နဝိနိစ္ဆယ ၂ မျိုးလုံးပြီးပုံကိုပြသော ဣတိသဒ္ဓါ ပါသင့်
 သည်၊ ထို့ပြင်-“ဘာသန္တောစ”ဟု စာအများရှိ၏၊ အနိယမဝါကျ၏ ပြင်ဘက်က
 ပုဒ်သည် နိယမဝါကျတွင်း၌သာ စာစပ်ရှိရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် တဿဌ် စပ်ဖို့ရန်
 “ဘာသတော စ” ဟုရှိသော ပါဌ်သာ သဘာဝကျသည်။

၅-သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၂၉၆။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်၊ သဉ္စရိတ္တံတည်း၊ [ရှေ့အတိုင်း ၂ နည်းပေး၊] တတ္ထ-ထို သိက္ခာပုဒ်၌၊ ပဏ္ဍိတာတိ-ကား၊ ပဏ္ဍိစ္စေန-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပင်ကိုဉာဏ်ရှိသူ၏အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတာ-ပြည့်စုံ၏၊ ဂတိမန္တာ-ဉာဏဂတိရှိ၏၊ ဗျတ္တာတိ-ကား၊ ဝေယျတ္တိယေန-ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိသူ၏ အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတာ-၏၊ ဥပါယေန-ကပ်၍သိကြောင်း နည်းလမ်းနှင့်၊ သမန္နာဂတာ-၏၊ ဥပါယညျ-နည်းလမ်းကို သိတတ်၏၊ ဝိသာရဒါ-ကင်းသော ရွံရှားခြင်းရှိ၏၊ ဝါ-ထက်မြက်၏၊ မေဓာဝိနီတိ-ကား၊ မေဓာယ-တစ်ခဏချင်း ထိုးထွင်းသောပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတာ-၏၊ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ-တွေ့အပ် မြင်အပ်သောကိစ္စကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်တတ်၏၊ ဒက္ခာတိ-ကား၊

ပဏ္ဍိတာ။ ။ပဏ္ဍိတဿ+ဘာဝေါ ပဏ္ဍိစ္စံ”ဟုပြုသောအခါ ဉာဏ်ပညာရ၏၊ ထိုဉာဏ် ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောမိန်းမကို “သဉ္ဇာတာ ပဏ္ဍာ(ဉာဏ်ပညာ)အဿာတိ”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ “ပဏ္ဍိတာ”ဟုခေါ်၏၊ သဉ္ဇာတာ အဿအနက်၌ ဣတပစ္စည်း၊ [တစ်ပုဒ်တည်းကို သမ္ပန္န-သမန္နာဂတတို့နှင့် ဖွင့်လျှင် အဿတ္ထိ(သဉ္ဇာတာအဿ) တဒ္ဓိတ်ကြိရ၏၊ ၂ ပုဒ်ကို ထိုသို့ဖွင့်လျှင် ဗဟုဗ္ဗိဟိကြရသည်၊] ထိုထိုအာရုံသို့သွားနိုင် ပေါက်ရောက်နိုင်သောပညာကို “ဂစ္ဆတိထိ ဂတိ”ဟုယူ၍ “ဂတိ ယဿ အတ္ထိတိ ဂတိမန္တာ”ဟုပြု၊ ဝန္တု မန္တု(ပစ္စည်းနောက်၌ (ဤ)ပစ္စည်းသက်လေ့ရှိသောကြောင့် “ဂတိမန္တိ”လည်း ရှိနိုင်၏၊ [ဂတိမန္တာတိ ဉာဏ ဂတိယာ သမန္နာဂတာ။]

ဗျတ္တာ။ ။ဝိ+အဉ္ဇုဓာတ်-ထင်စွာပြုခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ “ထိုထို အမှု၌ ထင်ရှားအောင်ပြုတတ်”ဟူသည် ရွံ့တွန့်တွန့်မရှိဘဲ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိသူတည်း၊ “ဗျဉ္ဇယတိ-ထိုထိုကိစ္စကိုထင်စွာပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဗျတ္တာ”ဟုပြု၊ ပဏ္ဍိတာဖြင့် ပင်ကို ဉာဏ်ရှိကြောင်းကို ပြ၏၊ ဗျတ္တာဖြင့် မိန်းမတို့ပြုရမည့်ကိစ္စ၌ ထက်ထက်မြက်မြက် ရှိကြောင်း ကို ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဥပါယညျ (ထိုထိုအလုပ်၏နည်းလမ်းကိုနားလည်သူ) ဝိသာရဒါ”ဟု ဖွင့်သည်။ [ပဏ္ဍိတာတိ ဣမိနာ သဘာဝညာဏေန သမန္နာဂတတာ ဝုတ္တာ၊ ဗျတ္တာတိဣမိနာ ဣတ္ထိကတ္တဗ္ဗေသု ဝိသာရဒပညာယ။]

မေဓာဝိနီ။ ။မေဓတိ(သုခုမံပိ ခိပ္ပံ ဂဏှာတိ)-သိမ်မွေ့သော အကြောင်းအရာကို သော်လည်း လျင်မြန်စွာယူတတ်သိတတ်၏၊ ဣတိမေဓ၊ နဂိုက သင်၍မထားသော် လည်း အကြောင်းအားလျော်စွာပေါ်လာသောကိစ္စ၌ ချက်ချင်းသိတတ်သူကို “မေဓာဝိနီ” ဟုခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ ကရောတိ”ဟုဖွင့်သည်၊ [မေဓာယဿာတိ မေဓာဝိနီ၊ ဌာနပ္ပတ္တိပညာသင်္ခါတာယ-တစ်ခဏချင်းဖြစ်သော ပညာဟု ဆိုအပ်သော၊ တသ္မိတသ္မိ အတ္တကိစ္စေ ဥပဋ္ဌိတေ ဌာနသော (တစ်ဏှာစေ) ဥပ္ပဇ္ဇန ပညာယ သမန္နာဂတာ၊-သာရတ္ထ၊ အသိက္ခိတေသုပိ တံဣတ္ထိကတ္တဗ္ဗေသု (မိန်းမတို့ ပြုရမည့် ထိုအလုပ်တို့၌) ဌာနပ္ပတ္တိယာ ပညာယ၊-ဝိမတိ။]

ဆောကာ-ကျွမ်းကျင်၏။ အနုလသာတိ-ကား၊ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နာ-ထကြွလုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဆန္နာတိ-ကား၊ အနုစ္ဆဝိကာ-လျှောက်ပတ်ပါ၏။

ကိသ္မိဝိယာတိ-ကား၊ ကိစ္ဆဝိယ-ပင်ပန်းသကဲ့သို့၊ ကိလေသောဝိယ-ညစ်နွမ်းသကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏။ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏။ ဝါ-တို့မှာ၊ ဟိရီဝိယ-ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-သမီးရှင်တို့၏အလိုတည်း။ ကုမာရိကာယ ဝတ္တုတိ-ကား၊ ဣမံ-ဤသတို့သမီးကို၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ ဂဏှထ-ယူလှည့်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကုမာရိကာယ-၏။ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ဝတ္တု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ (ကိသ္မိဝိယ ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏။) အာဝါဟာဒီသု-အစရှိသည်တို့တွင်၊ အာဝါဟောတိ-ကား၊ ဒါရကဿ-သတို့သားဖို့၊ ပရကုလတော-သူတစ်ပါးအမျိုးမှ၊ ဒါရိကာယ-သတို့သမီးကို၊ အာဟဏံ-ဆောင်ယူခြင်းတည်း၊ ဝိဝါဟောတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဒါရိကာယ-သတို့သမီးကို၊ ပရကုလပေသနံ-

ဆေကာ၊ အနုလသာ။ ။ဒက္ခာနှင့် ဆေကာသည် အနက်တူပရိယာယ်ပုဒ်တည်း။ [ယာဂုဘတ္တသမ္ပာဒနာဒီသု-ယာဂုထမင်းကို ပြီးစီးစေခြင်း (ပြီးစီးအောင် ချက်ပြုတ်ခြင်း) စသည်တို့၌၊ နိပုဏာ-ကျွမ်းကျင်၏။] ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နာတိ-ကာယိကေနဝီရိယေန သမန္နာဂတာ၊ ပျင်းသောမိန်းမတို့သည် ထိုင်မိထိုင်ရာထိုင်နေ၊ ရပ်မိရပ်ရာရပ်နေတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ “မည်သည့်အလုပ်ကိုလုပ်ပြီးလျှင် မည်သည့်အလုပ်ကို လုပ်မည်”ဟု ကိစ္စအရပ်ရပ်၌ နှံ့စပ်သောစိတ်ဖြင့် ကိစ္စအားလုံးကို ပြီးဆုံးအောင် လုပ်ကိုင်တတ်သည်။]

ဆန္နာ။ ။“တီသု ဆန္နံ ပတိရူပေ”စသော (၈၃၄) အဘိဓာန်နှင့်အညီ ဆန္နသဒ္ဓါသည် ပတိရူပ(လျှောက်ပတ်) အနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အနုစ္ဆဝိကာ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ဆဒိ-ဣစ္ဆာယံ”ဓာတ်နက်ဖြင့် “ဆန္တိယတေ-လိုလားအပ်၏၊ ဣတိ ဆန္နာ”၊ လိုလားအပ်နှစ်သက်အပ်သောကြောင့် လျှောက်ပတ်သည်-ဟူလို။

ကာရဏာ။ ။ဤပုဒ်ကိုထောက်၍ ကုမာရိကာယဝယ် နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမီ၊ တစ်နည်း-ဟိတ်အနက်၌ တတိယာဝိဘက်ဟုမှတ်၊ [နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဟေတုမှိဝါ ကာရဏဝစနံ။]

အာဝါဟ၊ ဝိဝါဟ။ ။အာဝဟနံ-သတို့သမီးကို မိမိအိမ်သို့ ဆောင်ယူခြင်း (သမီးဆောင်ခြင်း)၊ အာဝါဟော-ခြင်း။ [ပရိဂ္ဂဟဘာဝေန-(ခေတ္တခဏခေါ်ဆောင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ) အပိုင်သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒါရိကာယ ဂဟဏံ-တည်း၊ ဂဏှာပနံဟု ရှိသည်ကားမကောင်း၊ ဝိမတိ၌ ဂဟဏံဟုရှိသည်။] ဝိမိနာ-မင်္ဂလာအစီအရင်ဖြင့်၊ ပရကုလေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဝဟနံ-ဆောင်ခြင်း၊ ပေသနံ-ပို့ခြင်းတည်း၊ ဝိဝါဟော-သတို့သမီးပို့ခြင်း၊ ဝိကို “ဝိမိနာ”ဟု ဖွင့်သည်-ဝိမတိ။

သုတစ်ပါးအမျိုးသို့ ပို့ခြင်းတည်း။ ဝါရေယုန္တိ-ကား၊ နော-တို့၏၊ ဒါရကဿ-
ဒါရိကံ-ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစနံ-တောင်းရမ်းခြင်းတည်း။
ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒီဝသနက္ခတ္တမုဟုတ္တပရိစ္ဆေဒကရဏံ-နေ၊ နက္ခတ်၊ မုဟုတ်၊
ပိုင်းခြားမှုကို ပြုခြင်းတည်း။

၂၉၇။ ပုရာဏဂဏကိယာတိ-ကား၊ ဧကဿ-သော၊ ဂဏကဿ-ဂဏန်း
သင်္ချာဆရာ၏၊ ဘရိယာယ-မယား၏၊ သာ-ထိုသင်္ချာ ဆရာကတော်သည်၊
တသ္မိ-ထိုသင်္ချာဆရာသည်၊ ဇီဝမာနေ-အသက်ရှင်စဉ်၊ ဂဏကိတိ-သင်္ချာ
ဆရာကတော်ဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ-ထင်ရှားပြီ၊ မတေ ပန-သေသော်ကား၊
ပုရာဏဂဏကိတိ-သင်္ချာဆရာကတော်ဟောင်းဟူ၍၊ သင်္ခ-သို့၊ ဂတာ-ပြီ၊
တိရောဂါမောတိ-ကား၊ ဗဟိဂါမော-မြို့မှ ပြင်ဘက်ဖြစ်သော ရွာသို့၊
(ပါဠိတော်ဝယ် “ဂန္တဗ္ဗော” ဌ်စပ်၊) အညောဂါမော-တခြားရွာသို့၊ (ဂန္တဗ္ဗော)၊
ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယ်ော-ဆရာကတော်ဟောင်း၏အလိုတည်း၊ မနုဿာတိ-
ကား၊ ဥဒါယိဿ-၏၊ သဉ္စရိတ္တကမ္မေ-အောင်သွယ်မှု၌၊ ဣမံ ယုတ္တပယုတ္တဘာဝံ-
ဤအလွန်အားထုတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနနကမနုဿာ-သိကုန်သော လူတို့
သည်၊ (ပါဠိတော်၌ “အဝေါစုံ” ဌ် စပ်။)

သုဏိသာဘောဂေနာတိ-ကား၊ ရန္တာပနပစာပန ပရိဝေသနာဒိနာ-
ထမင်းကိုချက်စေခြင်း၊ ကြွင်းသော ခဲဖွယ်တစ်စုံတစ်ခုကို ချက်စေခြင်း၊
ထမင်းဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း အစရှိသော၊ ယေန ဘောဂေန-အကြင်သုံးစွဲခြင်း
ဖြင့်၊ သုဏိသာ-ချွေးမသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာ-သုံးစွဲထိုက်သည်၊ ဝါ-
အသုံးပြုထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ထို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဘုဒ္ဓိ-သု-န်ပြီ၊

ဝါရေယု။ ။ဝရဓာတ်သည် ယာစနအနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဒေထ၊
ပေ၊ ယာစနံ” ဟုဖွင့်သည်၊ ဝရဓာတ်၊ စုရာဒိဏေပစ္စည်းဖြင့် “ဝါရေ” ဟုဖြစ်၏၊ ဣပစ္စည်းသက်၊
ဝါရဏံ-တောင်းရမ်းခြင်း၊ ဝါရေယု-ခြင်း၊ (တစ်နည်း) ဝါရသဒ္ဒါသည် သွယောဂျကာလ-
မိမိအား လျှောက်ပတ်သောကာလကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ မင်္ဂလာဆောင် ဖို့
လျှောက်ပတ်သောနေ့ နက္ခတ်ကောင်းသောအချိန်ကို “ဝါရ” ဟုယူ၊ “ဝါရဿ-ကို+
ကရဏံ-သတ်မှတ်မှုကိုပြုခြင်း၊ ဝါရေယု-ခြင်း” ဟု ပြုစေလို၍ “ဒီဝသ၊ပေ၊ ကရဏံဝါ”
ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်၊ “လက်ထပ်ဖို့ရာ နေ့ကောင်းရက်သာ အချိန်အခါ ရွေးခြင်း”
ဟူလို။

ရန္တာပေ၊ဝေသနာဒိနာ။ ။ဘတ္တပါစနံ သန္တာယန္တောပနံ ဝုတ္တံ၊ ရန္တဓာတ်သည် “ပါကံ-
ချက်ချင်း” အနက်ကိုဟော၏၊ ယဿကဿစိ ပါစနံ သန္တာယ ပစာပနံ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊
ပရိဝိသိတ္တာကဲ့သို့ ပရိဝေသနာသဒ္ဒါကား ထမင်းဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း အနက်ကိုဟော၏။

တတော အပရေန ဒါသိဘောဂေနာတိ-ကား၊ မာသာတိက္ကမေ-တစ်လလွန်ရာ အခါ၌၊ ခေတ္တကမ္မကစဝရဆန္ဒနဥဒကာဟရဏာဒိနာ-လယ်ယာကို ပြုလုပ်ရခြင်း၊ အမှိုက်စွန့်ရခြင်း၊ ရေခပ်ရခြင်း အစရှိသော၊ [တချို့စာ၌ “ရန္တာပနာဒိနာ” ဟု ရှိသေး၏၊ ရှေ့၌ပါပြီးဖြစ်၍ “ရန္တာပန”မလို၊] ယေန ဘောဂေန-ဖြင့်၊ ဒါသိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇိသု-န်ပြီ၊ ဒုဂ္ဂတာတိ-ကား၊ ဒါလိဒ္ဓါ-ဆင်းရဲပါ၏၊ [ဒုက္ခံ+ဂတာ ဒုဂ္ဂတာ”ဟု ပြု၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်အမျိုးအိမ်သို့၊ ဂတာ-ရောက် သော မိန်းမသည်၊ ဒုဂ္ဂတာ-ဆင်းရဲသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဒိသံ-သော၊ ကုလံ-သို့၊ ဂတာ-ရောက်နေပါ၏၊ [ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသောအမျိုးသို့၊ ဂတာ ဒုဂ္ဂတာ၊] မာယျော ဣမံ ကုမာရိကန္တိ-ကား၊ အယျော-အမောင်တို့၊ (တုမေ) ဣမံ ကုမာရိကံ-ကို၊ မာ (ဘုဉ္ဇိတ္ထ-အသုံးမပြုကြပါကုန်လင့်။)

အာဟာရူပဟာရောတိ-ကား၊ အာဟာရောစ-ဆောင်ယူခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဥပဟာရောစ-ပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂဟဏဉ္စ-ခေါ်ယူခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဒါနဉ္စ-ပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (“နတ္ထိ-မရှိ”ဟု ပါဠိတော်လှမ်းစပ်၊) အမေဟိ-ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ န အာဟဋ္ဌ-မဆောင်ယူအပ်၊ န ဥပဟဋ္ဌ-မပေးအပ်၊ တယာ-နှင့် သဒ္ဓိ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ကယဝိက္ကယော-ဝယ်ခြင်းရောင်းခြင်းဟူသော၊ ဝေါဟာရော-လဲလှယ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤအဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေန္တိ- (အာဇီဝကသာဝကတို့က) ပြကြကုန်၏၊ သမဏေန၊ ပေ၊ သုသမဏောတိ- ကား၊ သာမဏေနနာမ-ရဟန်းမည်သည်၊ ဤဒီသေသု-န်သော၊ ကမ္မေသု-တို့၌၊ (သားသမီးကိစ္စတို့၌) အဗျာဝဋ္ဌေန-ကြောင့်ကြမစိုက်သူသည်၊ အဗျာ ပါရေန-ဗျာပါရမရှိသူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ ဘဝန္တော-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ဝါ-ဤသို့ဖြစ်မှ၊ သမဏော-သည်၊ သုသ မဏော-ကောင်းသောရဟန်းသည်၊ (ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်သည်၊) အဿ- ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့ပြော၍၊ နံ-ထိုဥဒါယိကို၊ အပသာဒေတွာ-ခြိမ်း ခြောက်မောင်းမဲ၍၊ တွံ-သင်ရဟန်းသည်၊ ဂစ္ဆ-သွားလော၊ မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင်ရဟန်းကို၊ န ဇာနာမ-မသိကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-န်ပြီ။

၂၉၈။ သဇ္ဇိတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗုပကရဏသမ္ပန္နော-အလုံးစုံသောအသုံးအဆောင်

ဥပဟာရော။ ။ဥပဟာရ သဒ္ဓါသည် “အပစိတျစ္စနာပူဇော-ပဟာရော ဗလိမာနနာ” (၄၂၅) အဘိဓာန်နှင့်အညီ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဥပဟာရောကို “ဒါနံ”ဟုဖွင့်သည်၊ နောက်၌လည်း “ဥပ+ဟရ-တ”ဖြင့် “ဥပဟဋ္ဌ”ဟု သာရှိသင့်၏၊ “ဥပါဟဋ္ဌ”ဟု မရှိသင့်။

နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဝါ-တစ်နည်း၊ မဏ္ဍိတပသာမိတော-အပြင်တန်ဆာတို့ဖြင့်လည်း ခြင်ဆင်အပ်၊ အတွင်း၌လည်း ပြင်ဆင်အပ်သည်။ (ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ)။

၃၀၀။ ဓုတ္တာတိ-ကား၊ ဣတ္ထိဓုတ္တာ-မိန်းမတို့၌ လွန်ကြူးသူတို့သည်။ ဝါ-မိန်းမလိုက်စားသူတို့သည်။ [သုရာဓုတ္တ၊ အက္ခဓုတ္တ၊ သဒ္ဓဓုတ္တတို့ကို တားမြစ်သည်။] ပရိစာရေန္တာတိ-ကား၊ မနာပိယေသု-မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ ရူပါဒိသု-ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၌၊ ဣတော စိတောစ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ သမန္တာ-၌၊ ဣန္ဒြိယာနိ-စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို၊ စာရေန္တာ-သုည့်လည်စေကုန်လသော်၊ ကိဠန္တာ-ကစားကုန်လသော်၊ အဘိရမန္တာ-ပျော်ကုန်လသော်၊ (ဒူတံ ပါဟေသု-၌စပ်)၊ ဣတိ ဓုတ္တံ ဟောတိ၊ [သုဒိန္နကဏ္ဍ “ပရိစာရေဟိ” အဖွင့်၌ အဓိပ္ပာယ်ရေးခဲ့ပြီး၊ “မနာပံ+ဇနေန္တိတိ မနာပိယာနိ” ဟု ပြု၊] အဗ္ဗုတမကံသူတိ-ကား၊ ယဒိကရိဿတိ-အကုယ်၍ပြုလတ္တံ့အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-ဤသို့ပြုလတ္တံ့ဖြစ်လသော်)၊ တံ-သည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှလောက်ဥစ္စာကို၊ ခီတော-အောင်ပြီး၊ ဝါ-နိုင်ပြီး၊ ယဒိနကရိဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အဟံ-သည်၊ ဧတ္တကံ-ကို၊ (ခီတော)၊ ဣတိ-သို့၊ ပဏံ(ပဏိတကံ)-အလောင်းအစားကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီး၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ အဗ္ဗုတံ-အလောင်းအစားကို၊ ကာတု-ငှာ၊ နဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အဗ္ဗုတံ)ကရောတိ။

သမ္ဘိတော။ ။စုရာဒိသဇ္ဇဓာတ်သည် ပြုပြင် (ပြင်ဆင်)ခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ “သဗ္ဗုပကရဏသမ္ပန္နော”သည် အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ အပြင်ပ အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် “တန်ဆာဆင်အပ်သူ”ဟု သဒ္ဓတ္ထမှတ်၊ “မဏ္ဍိတ ပသာမိတော”ဟူသော နောက်နည်း၌ကား သဒ္ဓတ္ထသာတည်း၊ ဗာဟိရူပကရဏေန အလင်္ကရဏံ-အဝတ် သင်္ကန်းစသော အပြင်အသုံးအဆောင်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းသည် မဏ္ဍနမည်၏၊ အဇ္ဈတ္တိကာနံ ကေသာဒိနံ ယေဝ သဏ္ဌာပနံ ပသာမနံ။

ပဏံ။ ။ပဏဓာတ်သည် ရောင်းဝယ်ခြင်းစသောအနက်ကိုဟော၏၊ အလောင်းအစားပြုခြင်းလည်းပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ပဏိယတေ-အလောင်းအစားပြုခြင်း၊ ပဏော-ခြင်း”ဟု ဘာဝသာဓိပြု၍ “ဇုတ-ကြွေအန်လောင်းခြင်း၊ ပရာယေ-ရှုံးခြင်း၊ နိယမ (ရှုံးလျှင် ဤမည်သောအရာဝတ္ထုကို ပေးရမည်ဟု) သတ်မှတ်ခြင်း” စသော အနက်များကို ထောမနိဓိ၌ပြ၏။ [ပဏေစေဝါဗျူတော ဘဝေါ-(၁၀၂၃) အဘိဓာန်။] “ပဏိတက”ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ ပဏဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ဣအာဂုဓ်၊ “ပဏိတယေဝ+ပဏိတကံ” ဟု သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်းသက်ရုံသာ။

အဗ္ဗိတံ န ဝဇ္ဇတိ။ ။“န ဝဇ္ဇတိ”ဟူသော ဤစကားဖြင့် “အလောင်းအစားပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်”ဟုပြ၏၊ [ဣမိနာ ဒုက္ကဋ် ဟောတိတိ ဒိပေတိ၊] ဤစကားကို ထောက်၍ ထိထိုးခြင်းစသော အလောင်းအစားမှုကို မပြုကောင်း၊ “ပရာဇိတေန ဒါတမ္ပံ”

ပရာဇိတေန-ရုံးစေအပ်သော၊ ဘိ-ရုံးသော၊ (တေန-ထိုရဟန်းသည်၊) ဒါတဗ္ဗ-
၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ကလံဟိ၊ ပေ၊ တဇ်ဏိကန္တိ ဧတ္ထ-ဌ၊
အစိရကာလော-မကြာမြင့်သောအခါကို၊ တဇ်ဏောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊
တဇ်ဏိကန္တိ-ကား၊ အစိရကာလာမိကာရိကံ-မကြာမြင့်သောကာလ၌ ပြုကျင့်ရ
ခြင်းရှိသော၊ (ပါဠိဟော် “သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ”၌ စပ်။)

၃၀၁။ သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ သဉ္စရဏဘာဝံ-လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသူ၏
အဖြစ်သို့၊ (အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊) သမာပဇ္ဇေယျ-ရောက်အံ့၊ ပန-ဆက်၊
ယသ္မာ၊ တံ-ထိုအောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇန္တေန-ရောက်သောရဟန်းသည်၊
ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဝါ-က၊ ပေသိတေန-စေခိုင်းအပ်သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်သို့၊ ဂန္ထဗ္ဗံ-သွားရာသည်၊ ဟောတိ-
၏၊ ပရဟောစ-၌လည်း၊ ဣတ္ထိယာဝါ ပုရိသမတိတိ အာဒိဝစနတော-မတိ
အစရှိသော စကားကို၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဣဇ-ဤ အောင်သွယ်မှုကို
ပြုရာ၌၊ ဣတ္ထိပုရိသာ-တို့ကို၊ အဓိပ္ပေတာ-န်၏၊ ဟသ္မာ၊ တမတ္ထံ-ထိုအလိုရှိ
အပ်သောအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဣတ္ထိယာဝါ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆတိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-
သို့၊ အဿ-ထိုသမာပဇ္ဇေယျပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ [မိန်းမက ခိုင်း၍
ယောက်ျားထံ သွားခြင်း၊ ယောက်ျားက ခိုင်း၍ မိန်းမထံ သွားခြင်းကို
“သမာပဇ္ဇေယျ”ဟုဆိုသည်-ဟူလို၊] ဣတ္ထိယာဝါ၊ ပေ၊ ဣတ္ထိမတိတိ ဧတ္ထ-ဌ၊

ဟု ဆိုသောကြောင့် ရုံးပါလျက် မပေးလျှင် ပါရာဇိကအထိ ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိ၏။ [ပရာဇိ
တေန ဒါတဗ္ဗတိ အဒေန္တော ဝုရနိက္ခေပေန ကာရေတဗ္ဗော။]

အစိရကာလာမိကာရိကံ။ ။အဓိ-လွန်ကျူး၍+ကာရော-ပြုကျင့်ခြင်း၊ အဓိကာရော-
ခြင်း၊ အစိရကာလော+အဓိကာရော အစိရကာလာမိကာရော၊ ဤသို့ရှေးဦးစွာသမာသံဃေ၍
တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်မှ “အစိရကာလာမိကာရော+ဧတဿာတိ အစိရကာ လာမိကာရိကံ”ဟု
တဒ္ဓိတ်ဆင့်ရသည်၊ “အစိရကာလာစာရိကံ”ဟုလည်း ပါ၌ရှိ၏၊ အစိရကာလော+အာစာရော
(အဇ္ဈာစာရော) အစိရကာလာစာရော၊ သော ဧတဿာတိ အစိရကာလာစာရိကံ (သဉ္စရိတ္တံ)။

သဉ္စရဏဘာဝံ။ ။သဉ္စရဏံ-မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ၂ ဦးသားတို့၏ အလယ်၌
(သွားလိုက် ပြန်လိုက်) လှည့်လည်ခြင်း၊ သဉ္စရော-ခြင်း၊ (ဘောအနက်၌ အပစ္စည်း၊)
သဉ္စရော ဧတဿ အတ္ထိထိ သဉ္စရိ=လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၊ သဉ္စရိနော ဘာဝေါ သဉ္စရိတ္တံ၊
ဤသို့ပြုစေလို၍ “ဣတ္ထိပုရိသာနံ အန္တရေ သဉ္စရဏဘာဝံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “လှည့်လည်
ခြင်းရှိသူ၏+ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ”ဘာဝ၏ အနက်ကား သွားလိုက် ပြန်လိုက်အားဖြင့်
လှည့်လည်ခြင်း ကြိယာတည်း။

အာရောစေယျာတိ-ယုဟူသော၊ ပါဠိသေသော-ပါဠိကြွင်း ကိုး၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ တေနဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ အစရှိသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ပုရိသဿ၊ ပေ၊ အာရောစေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [အာရောစေတိပုဒ်ကိုထည့်၍ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

ဣဒါနိ-၌၊ ယဒတ္ထံ-အကြင်အကျိုးငှာ၊ တေသံ ထိုမိန်းမ၊ ယောကျ်ား တို့၏၊ 'တံမတိ'-ထိုအလိုကို၊ တံအဓိပ္ပာယ်-ထိုအလိုကို၊ တံ အဇ္ဈာသယံ-ထို အဇ္ဈာသယကို၊ တံ ဆန္တံ-ထိုဆန္တံကို၊ တံ ရစံ-ထိုအကြိုက်ကို၊ အာရောစေတိ- ပြော၏၊ တံ-ထိုအကျိုးကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတွာ ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါတိ အာဒိ အာဟ၊ [အဓိပ္ပာယ် စသောပုဒ်သည်၊ မတိ ပုဒ်၏အဖွင့်တည်း၊ နောက်နောက်ပုဒ်သည် ရှေးရှေးပုဒ်၏ အနက်ဖွင့်၊] တတ္ထံ-ထို ဇာယတ္တနေဝါ ဇာရတ္တနေဝါ အစရှိသော ပါဠိ၌၊ ဇာယတ္တနေတိ-ကား၊ ဇာယာဘာဝေ- မယား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မယားဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်၊ [နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မံ၊] ဇာရတ္တနေတိ-ကား၊ ဇာရာဘာဝေ-လင်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-လင်ဖြစ်စေလို ခြင်းကြောင့်၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပုရိသဿ-၏၊ မတိ-အလိုကို၊ ဣတ္ထိယာ-အား၊ အာရောစေန္တော-ပြောလသော်၊ ဝါ-ပြောသော ရဟန်းသည်၊ ဇာယတ္တနေ- မယား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မယားဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်၊ အာရောစေတိ- ၏၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ မတိ-ကို၊ ပုရိသဿ-အား၊ အာရောစေန္တော-သော်၊ ဝါ- သည်၊ ဇာရတ္တနေ-ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အာရောစေတိ-၏။

အပိစ-သည်နည်းသာမကသေး၊ ပုရိသဿေဝ-၏သာလျှင်၊ မတိ-ကို၊ ဣတ္ထိယာ-အား၊ အာရောစေန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ ဇာယတ္တနေဝါ နိဗဒ္ဓ ဘရိယာဘာဝေ-အမြဲမယား၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်း၊ ဝါ-အမြဲမယား ဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်း၊ အာရောစေတိ-၏၊ ဇာရတ္တနေဝါ-ခေတ္တ မယား၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်း၊ မိစ္ဆာစာရဘာဝေ-မိစ္ဆာစာရမယား၏အဖြစ် ကြောင့်သော်လည်း၊ [ဇာရတ္တနေကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] (အာရောစေတိ-၏၊)

ဣတ္ထိယာ မတိ၊ ပေ၊ ဇာရတ္တနေ အာရောစေတိ။ ။ပါဠိတော်ဝယ် “ဇာရတ္တနေ”ကို ဖွင့်ရာ၌ “ဇာရိ-ခေတ္တမယားသည်၊ ဘဝိဿသိ-လော”ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဖွင့်ထားသော်လည်း “ဇာရဿ+ဘာဝေါ ဇာရတ္တနံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် ဇာရသည် ပုံလိင်၊ “ဇာရိယာ+ဘာဝေါ ဇာရတ္တနံ”ဟုပြုလျှင်ကား ဇာရိသည် ဣတ္ထိလိင်၊ ဤသို့ ဇာရတ္တနေပုဒ်က ၂ လိင်ရသည့်အတွက် ရှေးဦးစွာ ပုံလိင်အဖြစ်ဖြင့် အနက်ကိုပြလိုသောကြောင့် “ဣတ္ထိယာ မတိ၊ ပေ၊ ဇာရတ္တနေ အာရောစေတိ”ဟုဖွင့်သည်၊ အပိစတက်သော နောက်ဝါကျ၌ကား ဇာရတ္တနေဝါ၌ ဣတ္ထိ လိင် ဇာရိပုဒ်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ ဇာယာ ဇာရအဖြစ်ကို၊ အာရောစန္တေ ရ-
 ပြောသောရဟန်းသည်၊ တံ-သည်၊ အဿ-ထိုယောက်ျား၏၊ ဇာယာ-မယား
 သည်၊ ဘဝိဿသိကီရ-လောတံ၊ ဣတိအာဒိ-စကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗ
 ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ တံ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရံ-ထိုပြောဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
 အခြင်းအရာကို၊ ဒသောတံ၊ ဇာယတ္တနေ ဝါတိ၊ ပေ၊ ဘဝိဿသိတိ-ဟူ၍၊
 အဿ-ထို ဇာယတ္တနေဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ ဟူသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ၊ ဝုတ္တံ-
 ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧတေနော ဥပါယေန-လျှင်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ မတိ-ကို၊
 ပုရိသဿ-အား၊ အာရောစနေပိ-ရာ၌လည်း၊ ပတိ-လင်သည်၊ ဘဝိဿသိ-
 လော၊ သာမိကော-အမြဲလင်သည်၊ ဘဝိဿသိ-လော၊ (ပတိကိုပင် “သာမိ
 ကော”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊) ဇာရော-သယောက်လင်သည်၊ ဘဝိဿသိ-လော၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်ပါ
 သော “ဇာယာ ဘဝိဿသိ၊ ဇာရီ ဘဝိဿသိ”ကို နိဒဿနနည်းဟု သိ၍
 ယောက်ျားက မိန်းမကိုပြောရာ၌ “ပတိ (သာမိကော) ဘဝိဿသိ၊ ဇာရော
 ဘဝိဿသိ”ဟု ပြောရပုံကို သိပါ-ဟူလို။]

အန္တမသော တခံဏိကာယပီတိ-ကား၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော
 အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ ယာ အယံ-အကြင်
 မိန်းမကို၊ တခံဏေ-ထိုခဏ၌၊ မုဟုတ္တမတ္တေ-တစ်မုဟုတ်မျှ၌၊ ပဋိသံဝသိတဗ္ဗ
 တော-ပေါင်းဖော်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တခံဏိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
 ၏၊ မုဟုတ္တိကာ-တစ်မုဟုတ်မျှ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမသည်၊ ဣတိ
 အတ္တော၊ တဿာပိ-ထိုမိန်းမအားလည်း၊ မုဟုတ္တိကာ-သည်၊ ဘဝိဿသိ-
 လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပုရိသမတိ-ကို၊ အာရောစန္တေဿ-၏၊ သံဃာဒိသေသော၊
 ဧတေနောပုပါယေန-ဖြင့်၊ မုဟုတ္တိကော-မုဟုတ္တိက ယောက်ျားသည်၊ ဘဝိဿသိ-
 လော၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဣတ္ထိမတိ-ကို၊ အာရောစန္တေပိ-ပြောသော ရဟန်းသည်
 လည်း၊ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

တခံဏိကာယ။ ။တခံဏေ-ထိုခဏ၌+သံဝသိတဗ္ဗာ-ပေါင်းဖော်ထိုက်သော
 မယားတည်း၊ တခံဏိကာ-မယား၊ ထို တခံဏိကာမယားဟူသည် “နေက္ကိတာ”စသော
 မယားဆယ်ယောက်တွင် “မုဟုတ္တိကာ”ခေါ်သော ပြည့်တန်ဆာမတည်း၊ ထို့ကြောင့်
 ကင်္ခါဒ္ဓိကာသစ်၌ “မုဟုတ္တိကာတိ ဂဏိကာ”ဟုဖွင့်သည်၊ “တခံဏိကာယပီ”ဟု မိန်းမကို
 ပြခြင်းသည် နိဒဿနနည်းတည်း၊ “မိန်းမ၏ အလိုကို ယောက်ျားထံ ပြောရာ၌လည်း
 ဤနည်းဖြစ်နိုင်၏”ဟုပြလို၍ “ဧတေနောပုပါယေန”စသည်ကို မိန့်သည်။ [အန္တမသော
 တခံဏိကာယပီတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္ထံ။]

၃၀၃။ ဣဒါနိ-၌၊ ဣတ္ထိယာဝါ ပုရိသမတိန္တိဇတ္ထ-၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်
ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့ကို၊ ပဘောဒတော-အပြားအားဖြင့်၊ ဒသေတော-
မူပြီး၍၊ တာသု-ထိုမိန်းမတို့၌၊ သဉ္စရိတ္တဝသေန-အောင်သွယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အာပတ္တိဘောဒံ-ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဒသ ဣတ္ထိယောတိအာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-
ထိုစကားရပ်၌၊ မာတုရက္ခိတာတိ-ကား၊ မာတုယာ-သည်၊ ရက္ခိတာ-စောင့်ရှောက်
အပ်သောမိန်းမတည်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်
သော်၊ ပုရိသေန-နှင့်၊ သံဝါသံ-ပေါင်းဖော်ခြင်းကို၊ န ကပ္ပေတိ-မပြုနိုင်၊
ဧဝံ-ဤ သံဝါသ မပြုနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မာတရာ-
သည်၊ ရက္ခိတာ-စောင့်ရှောက်အပ်သောမိန်းမတည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-
ထိုမာတုရက္ခိတာပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေပိ-၌လည်း၊ မာတာရက္ခတိ၊ ပေ၊ ဝတ္ထေတိတိ-
ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုမာတာရက္ခတိအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊
ရက္ခတိတိ-ကား၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊
ဝါ-သွားခွင့်ကို၊ န ဒေတိ-မပေး၊ ဂေါပေတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်း
အရာအားဖြင့် ထားလသော်၊ အညေ-အခြားယောက်ျားတို့သည်၊ န ပံဿန္တိ-
မမြင်နိုင်ကုန်၊ ဧဝံ-ဤမမြင်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
ဂုတ္တဋ္ဌာနေ-လုံခြုံရာအရပ်၌၊ ထပေတိ-၏၊ [ဣန္ဒြိယ၌ အိမ်တွင်းပုန်း လုပ်ထားလေ့
ရှိ၏၊] ဣဿရိယံ ကာရေတိတိ-ကား၊ အဿာ-ထိုသမီး၏၊ သေရိဝိဟာရံ-
မိမိ၏ ဖြစ်ခြင်းရှိနေသောနေခြင်းကို၊ ဝါ-မိမိနေချင်သလိုနေခြင်းကို၊ နိသေဓေန္တိ-
တားမြစ်လျက်၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဝသံ ဝတ္ထေတိတိ-
ကား၊ ဣဒံ-ဤအမှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣဒံ-ကို၊ မာ အကာသိ-လင့်၊
ဣတိဧဝံ-သို့၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသံ-ကို၊ တဿာ-ထိုသမီး၏၊ ဥပရိ-၌၊
ဝတ္ထေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဧတေနပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ ပိတုရက္ခိတာဒယောပိ-
ပိတုရက္ခိတာ အစရှိသော မိန်းမတို့ကို လည်း၊ ဉာတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

ဂေါတ္တံဝါ-အနွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊
န ရက္ခတိ-နိုင်၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ သဂေါတ္တေဟိ-တူသောအနွယ်ရှိသူတို့သည်

သေရိဝိဟာရံ။ ။သေရိ၌ “သ+ဧရ”ဟုခွဲ၊ ဤရဇာတ်၏ ဂတိအနက်ကိုယူ၍
“ဤရယနံ-ဖြစ်ခြင်း၊ ဧရော-ခြင်း၊ သဿ-မိမိ၏+ဧရော-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ သေရော-
ခြင်း၊ သေရော ယဿ အတ္ထိတိ သေရိ-မိမိဖြစ်ခြင်းရှိသော (မိမိအလိုအတိုင်းဖြစ်သော)၊
သေရိစ+သော+ဝိဟာရောစာတိ သေရိဝိဟာရော၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထဖြစ်သင့်၏၊ “သစ္ဆန္တဇာရံ-
မိမိဆန္ဒအတိုင်း လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်
တည်း။ [သဿ-မိမိ၏+ဆန္တော-အလိုဆန္ဒတည်း၊ သစ္ဆန္တော၊ သစ္ဆန္တေန-မိမိ၏ဆန္ဒဖြင့်၊
ဝါ-မိမိဆန္ဒအတိုင်း၊ စာရော သစ္ဆန္တဇာရော။]

လည်းကောင်း၊ သဟဓမ္မိကေဟိစ-အတူတကွ တရားကျင့်ဖက်ဖြစ်သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော၊ သတ္တာရံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ပဗ္ဗဇိတေဟိ-ရသေ့ရဟန်းပြုသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကဂဏပရိယာပဇ္ဇေဟိစ-တစ်ခုသောဂိုဏ်း၌ အကျုံးဝင်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတာ-စောင့်ရှောက်အပ်သောမိန်းမကို၊ ဂေါတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဿ၊ တေသံ ပဒါနံ-ထို ဂေါတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ ပုဒ်တို့၏၊ သဂေါတ္တာ ရက္ခန္တိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ [သဂေါတ္တာ-တူသောအနွယ်ရှိသူတို့သည်၊ ရက္ခန္တိ-န်၏။]

(ယာ-အကြင်မိန်းမသည်)၊ အာရက္ခေန-စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ (ဝုတ္တတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-သည်)၊ သာရက္ခာ-မည်၏၊ (ယာ-

ဂေါတ္တံ ဝါ ဓမ္မော ဝါ န ရက္ခိတိ။ ။အနွယ်ဟူသည် အကောင်အထည်ထင်ရှား မရှိ၊ ဂေါတမအနွယ်စသည်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော နာမည်ပညတ်သာတည်း၊ တရားဟူသည် လည်း ဆရာတစ်ပါး ဘုရားတစ်ဆူဟောအပ်သောတရား၊ ကုလစာရိတ္တ(အမျိုးတို့၏ကျင့်ဝတ်) တရားတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဂေါတ္တရက္ခိတာ”၌ ထိုအနွယ်သည် မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ “ဓမ္မ ရက္ခိတာ”၌ ထိုတရားသည် မစောင့်ရှောက်နိုင်-ဟုဆိုသည်။ [ဝိဂြိုဟ်ကိုကား “ဂေါတ္တေန+ရက္ခိတာ၊ ဓမ္မေန+ရက္ခိတာ”ဟု ပြု။]

သဂေါတ္တေဟိ၊ပေ၊ဓမ္မိကေဟိ။ ။အနွယ်၏ ဂေါတ္တအမည်ကို အနွယ်ရှိသူလူတို့ အပေါ်၌တင်စား၍ ဌာနပစာရအားဖြင့် အနွယ်ရှိသူလူကို ဂေါတ္တဟု ခေါ်ပါဟုလည်းကောင်း၊ ဌာနိဓမ္မ၏အမည်ကို ဌာနလူပေါ်တင်စား၍ တရားကျင့်သော (တရားကျင့်ဖက်ဖြစ်သော) လူများကို ဓမ္မခေါ်ပါဟုလည်းကောင်း သိစေလို၍ “သဂေါတ္တေ ဟိ ပန သဟဓမ္မိကေဟိစ” ဟု မိန့်သည်။ [ဂေါတ္တံတိ ဂေါတမဂေါတ္တာဒိကံ ဂေါတ္တံ၊ ဓမ္မောတိ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဒိနံ (အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော ဖိုးသူတော် သီလရှင် စသော ပရိဗ္ဗူဇိ စသူတို့၏လည်းကောင်း) တေသံ တေသံ ကုလာနံဝါ (ထိုထိုအမျိုးတို့၏လည်းကောင်း) ဓမ္မော၊ ဂေါတ္တဝဇ္ဇေသု ဂေါတ္တသဒ္ဓေါ ဓမ္မစာရိသုစ ဓမ္မသဒ္ဓေါ ဝုတ္တတိတိ အာဟ သဂေါတ္တေဟိတိ အာဒိ။]

သဟဓမ္မိကေဟိစ။ ။စသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့က သဂေါတ္တေဟိကိုပေါင်း၊ [သဂေါတ္တေဟိတိ သမာနဂေါတ္တေဟိ၊ ဧကဝံသဇာတေဟိ-တူသော အနွယ်၌ ဖြစ်ကြသူတို့သည်၊ ဣတိ အတ္ထော။] ဓမ္မ+စရန္တိတိ ဓမ္မိကာ၊ သဟ-ဓမ္မိကာ သဟဓမ္မိကာ၊ ထိုသဟဓမ္မိကကို သရုပ် ဖော်လို၍ “ဧကံသတ္တာရံ၊ပေ၊ပရိယာပဇ္ဇေဟိစ”ဟုဖွင့်သည်၊ ထိုတွင် “ဧကံ၊ပေ၊ ပဗ္ဗဇိတေဟိတိ ဣမိနာ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဒယော ဝုတ္တာ၊ ဧကဂဏပရိယာပဇ္ဇေဟိတိ မာလာကာရာဒိ ဧကဂဏပရိယာပဇ္ဇေဟိ-ပန်းသည် စသော အပေါင်းအသင်းတစ်ခု၌ အကျုံးဝင်သူတို့သည်၊ (ရက္ခိတာ-စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမတည်း၊) ထိုဂဏ၏ တရားကိုလည်း “ကုလဓမ္မ” ဟုဆိုလိုဟန်တူသည်၊ “ပရိယာပဇ္ဇေဟိစ”၌ စဖြင့် ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတေဟိကို ပေါင်း။

သည်)၊ ပရိဒဏ္ဍေန-ထားအပ်သောဒဏ်နှင့်၊ သဟ(ဝတ္တတိ) ဣတိ (သာ)၊ သပရိဒဏ္ဍာ-မည်၏။ တာသံ-ထို သာရက္ခာ သပရိဒဏ္ဍာတို့၏၊ နိဒ္ဒေသာ-အကျယ် ပဒဘာဇနီတို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာဝ၊ ဒသသု-န်သော၊ ဣမာသု-ဤမိန်းမတို့တွင်၊ ပစ္ဆိမာနံ-န်သော၊ ဒွိန္ဒမေဝ-သာရက္ခာ သပရိဒဏ္ဍာ မိန်းမ ၂ ယောက်တို့၏သာ၊ ဝါ-တို့သည်သာ၊ ပုရိသန္တရံ-ယောက်ျားတစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆန္တိနံ-သွားကုန်လသော်၊ မိစ္ဆာစာရော-ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဤမိန်းမ ၂ ယောက်သည် အစောင့်အရှောက်ထားသူ ဒဏ်ထားသူတို့က ပိုင်သောကြောင့် ကာမပိုင်ရှိရကား ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် သွားလာလျှင် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်၏၊] ဣတရာသံ-အခြားသော မာတုရက္ခိတာစသော မိန်းမ ရှစ်ယောက်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ (ပုရိသန္တရံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိနံ-န်လသော်၊ မိစ္ဆာစာရော-သည်၊ န ဟောတိ)၊ [ဤမိန်းမတို့သည် မိမိတို့၏ အတွေ့ကို ပိုင်သူ ယောက်ျားမရှိ၊ မိမိတို့၏ ကာမအတွေ့ကို မိမိတို့သာပိုင်သောကြောင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ မဖြစ်၊ ထိုမိန်းမတို့၌ သွားလာသော ယောက်ျားတို့မှာကား ကာမေသု မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏၊ ဤမိန်းမ ၁၀ ယောက်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်အကျယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအဖွင့်၌ ရေးထားပြီ။]

ဓနက္ကိတာဒိသု-ဓနက္ကိတာ အစရှိသော မိန်းမတို့တွင်၊ အပ္ပေနဝါ-နည်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟုနာဝါ-သော၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ ကိတာ-ဝယ်အပ်သော မယားသည်၊ ဓနက္ကိတာ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ ကိတမတ္တာဇေဝ-ဝယ်အပ်ကာမျှသည်သာ၊ န-မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ သံဝါသတ္တာယ-ပေါင်းဖော်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဘရိယာ-မယားတည်း၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထို ဓနက္ကိတာပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဓနေန ကိဏိတွာ ဝါသေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဆန္နေန-အလိုဆန္ဒကြောင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ရစိယာ-အကြိုက်ကြောင့်၊ ဝသတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဆန္ဒဝါသိနီ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ အတ္တနော၊ ဆန္ဒမတ္တေနေဝ-ဆန္ဒမျှကြောင့်သာ၊ ဘရိယာ-သည်၊ နဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ပုရိသေန-သည်၊ ဝါ-က၊ သမ္ပဋိစ္စိတတ္တာ-လက်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘရိယာ-သည်၊ ဟောတိ-၏) တသ္မာ၊ အဿ-ထိုဆန္ဒဝါသိနီပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ပိယော ပိယံ ဝါသေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [ပိယော-ချစ်အပ်သောယောက်ျားသည်၊ ဝါ-ချစ်တတ်သောယောက်ျားသည်၊ ပိယံ-ချစ်အပ်သော မိန်းမကို၊ ဝါ-ချစ်တတ်သောမိန်းမကို၊ ဝါသေတိ-နေစေ၏၊] ဘောဂေန-စည်းစိမ်ကြောင့်၊ ဝသတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဘောဂဝါသိနီ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤဘောဂဝါသိနီသဒ္ဒါသည်၊ ဥဒုက္ခလမုသလာဒိဃရူပကရဏံ-

ဆုံငယ်၊ ကျည်ပွေ့ အစရှိသော အိမ်၏ အသုံးအဆောင်ကို၊ လဘိတွာ-၍၊
ဝါ-ကြောင့်၊ ဘရိယာဘာဝံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိယာ-ကပ်ရောက်သော၊ နေပဒိတ္ထိယာ-
နေပုဒ်မိန်းမကို၊ ဝါ-တောသူမကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပဋ္ဌေန-
အဝတ်ကြောင့်၊ ဝသတိတိ ပဋ္ဌဝါသိနီ၊ ဧတံ-ဤပဋ္ဌဝါသိနီ သဒ္ဒါသည်၊
နိဝါသနမတ္တမ္မိ-ကိုယ်ဝတ်မျှကိုလည်းကောင်း၊ ပါဝရဏမတ္တမ္မိ-ခြံထည်မျှကို
လည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဘရိယာဘာဝံ-သို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တိယာ-
သော၊ ဒလိဒ္ဓိတ္ထိယာ-ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော မိန်းမကို၊ အဓိဝစနံ-တည်း။

ဩဒပတ္တကိနီတိ-ကား၊ ဧတံ-ဤ ဩဒပတ္တကိနီဟူသော အမည်သည်၊
ဥဘိန္ဒ-မိန်းမယောက်ျား နှစ်ဦးသားတို့၏၊ ဟတ္ထေ-တို့ကို၊ ဧကိဿာ-တစ်ခု
သော၊ ဥဒကပဒတိယာ-ရေခွက်၌၊ ဩတာရေတွာ-ချ၍၊ ဣဒံ ဥဒကံ-သည်၊
(သံသဋ္ဌံ ဝိယ-ရောနှောသကဲ့သို့၊ အဘောဇ္ဇဝိယ-မကွဲမပြားသကဲ့သို့၊ တထာ-
တူ၊ တုမေ-တို့သည်၊) သံသဋ္ဌာ-န်သည်၊ အဘောဇ္ဇာ-မကွဲမပြားကုန်သည်၊
ဟောထ-န်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လက်ထပ်ပေးသူကပြော၍၊ ပရိဂ္ဂဟိတာယ-
သိမ်းပိုက်အပ်သောမိန်းမ၏၊ ဝေါဟာရနာမံ-ပြောရိုးဆိုစဉ် အမည်တည်း၊
အဿ-ထို ဩဒပတ္တကိနီပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေပိ-၌လည်း၊ တာယ၊ပေ၊ ဝါသေတိတိ-
ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဥဒပတ္တံ+အာမသိတွာ+ဂဟိတာ
ဩဒပတ္တကိနီ၊ အာမသိတ ဂဟိတ အနက်၌ ဣကပစ္စည်း၊ (ဣကို အပြု၊)
ဣတ္ထိဇောတက ဣနီ ပစ္စည်းသက်၊] အဿာ-ထိုမိန်းမ၏၊ ဩဘဋ္ဌံ ဩရောပိတံ-
အောက်သို့ချအပ်သော၊ စုမ္မဋ္ဌံ-ခေါင်းခုသည်၊ (ခေါင်းဖုသည်၊) (အတ္ထိ)၊ ဣတိ
(သာ) ဩဘဋ္ဌစုမ္မဋ္ဌာ-မည်၏၊ ကဋ္ဌဟာရိကာဒိနံ-ထင်းကိုဆောင်သူ အစရှိသူ
တို့တွင်၊ ဝါ-ထင်းခွေသူမ အစရှိသူတို့တွင်၊ အညတရာ-တစ်ယောက်ယောက်
တည်း၊ ဧတံ-ဤ ဩဘဋ္ဌစုမ္မဋ္ဌာဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ယဿာ-၏၊ သီသတော-
မှ၊ စုမ္မဋ္ဌံ-ကို၊ ဩရောပေတွာ-၍၊ ဃရေ-၌၊ ဝါသေတိ-၏၊ တဿာ-ကို၊
အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဒါသီစာတိ-ကား၊ အတ္တနောယေဝ-၏သာလျှင်၊ ဒါသီစ-
ကျန်မသည်လည်းကောင်း၊ ဘရိယာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ကမ္မကာရီ
နာမ-မည်သည်၊ (ယာ-အကြင်မိန်းမသည်၊) ဂေဟေ-၌၊ ဘတိယာ-အခကြောင့်၊
ကမ္မံ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ အတ္တနော-၏၊ ဘရိယာယ-မယားကြီးဖြင့်၊
အနတ္ထိကော-အလိုမရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ တာယ-ထို အလုပ်လုပ်သူမနှင့်၊
သဒ္ဓိံ၊ ကောစိ-အချို့ယောက်ျားသည်၊ ဃရာဝါသံ-အိမ်ဟူသော အာဝါသကို၊
ဝါ-အိမ်ထောင်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေတိ-၏၊ အယံ-ဤမိန်းမကို၊ ကမ္မကာရီ စ
ဘရိယာစာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဓဇေန-အောင်လံဖြင့်၊ အာဟဋ္ဌာ-ဆောင်ယူအပ်သော မယားတည်း၊ ဇောဟဋ္ဌာ-မယား၊ ဥဿိတဒ္ဓဇာယ-စိုက်ထောင်အပ်သော အောင်လံရှိသော၊ သေနာယ-စစ်တပ်ဖြင့်၊ ဂန္ဓာ, ပရဝိသယံ-သူတစ်ပါးနိုင်ငံကို၊ ဝိလုမ္မိတွာ-လုယက်ဖျက်ဆီး၍၊ အာနိတာ-ဆောင်ယူအပ်သော မိန်းမတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တံ-ထို သုံးပါးမိန်းမကို၊ ကောစိ-အချို့ ယောက်ျားသည်၊ ဘရိယံ-ကို၊ ကရောတိ၊ အယံ-ဤမိန်းမသည်၊ ဇောဟဋ္ဌာနာမ-ဋ္ဌာမည်၏၊ [ဓဇယော ဂတော သေနာ ဓဇသဒ္ဓေနဝုတ္တာ၊ ဓဇသဒ္ဓါဖြင့် အလံနှင့်ယှဉ်သော စစ်တပ်ကို ဆိုထားသည်၊ “ဂုန္ဓာ ပစရန္တိ”ကဲ့သို့သော သဟစရဏနည်း၊ ဌာနျူပစာ-ဟူလို၊ “ဓဇေန+အာဟဋ္ဌာ ဇောဟဋ္ဌာ”ဟု ပြု၊] မဟုတ္တိကာ-ကာမယားသည်၊ ဝုတ္တနယာ ဧဝံ၊ ဒသန္နံပိ-န်သော၊ ဧတာသံ-ဤမယားတို့၏၊ ပုရိသန္တရ ဂမနေ-မိမိယောက်ျားမှ တစ်ပါးသောယောက်ျား၌ သွားလာခြင်းကြောင့်၊ မိစ္ဆာစာရော-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဝိသတိယာပိ-၂ ကျိပ်လုံးလည်းဖြစ်သော၊ ဧတာသု-ဤမိန်းမတို့၌၊ (ဂမနေန-ကြောင့်၊) မိစ္ဆာစာရောဟောတိ၊ ဘိက္ခုနောစ-၏လည်း၊ သဉ္စရိတ္တံ-အောင်သွယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [ဤသို့ မယားတစ်ကျိပ်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၃၀၅။ ဣဒါနိ-၌၊ ပုရိသော ဘိက္ခုပဟိဏတိတိအာဒိသု-တို့၌၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ (သမ္ပဋိစ္စတိ၌စပ်၊) တဿပုရိသဿ-၏၊ ဝုတ္တဝစနံဝယ် ဝစနံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ဘန္တေ, ဂစ္ဆ-သွားပါလော၊ ဣတ္ထံ နာမံ-သော၊ မာတုရက္ခိတံ-အမိ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမကို၊ ဗြူဟိ-ပြောပေးပါလော၊ (ကို)၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ဤအမည်ရှိသောယောက်ျား၏၊ ဓနက္ခိတာ-ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော၊ ဘရိယာ-သည်၊ ဟောဟိသိ ကိရု-ဖြစ်လတ္တံ့လောတဲ့၊ ဝါ-ဖြစ်မလားတဲ့၊ [“ဇာယာ ဘဝိဿသိ, ဇာရိဘဝိဿသိ”တို့၌ကဲ့သို့ “ဟောဟိသိ ကိရု”ဟု အနာဂတ်ဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသင့်သည်၊] ဣတိ-သို့၊ (ဗြူဟိ)၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တဝစနံ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္စတိ၌ စပ်၊) ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ သာဓု-ကောင်းပြီ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ (ပြောပေးမည်-ဟူလို၊) ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ အာရောစေဿာမိ-ပြောပေးအံ့၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ-သော၊ အာကာရေန-ဖြင့်၊ ကတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သိသကမ္ပနာဒိဟိဝါ-ဦးခေါင်းလှုပ်ခြင်း၊ (ခေါင်းညိတ်ခြင်း) အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပဋိစ္စတိ-အံ့၊ ဝိမံသတိတိ-ကား၊ ဧဝံ, ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ-လက်ခံပြီး၍၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ-၏၊ သန္တိကံ ဂန္ဓာ, တံ သာသနံ-ထို နတ်မှာစကားကို၊ အာရောစေတိ-အံ့။

ပစ္စာဟရတိတိ-ကား၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ အာရောစိတေ-သော်၊ သာဏုတ္တိ-သည်၊ သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆတုဝါ-လက်ခံမူလည်း လက်ခံပစေ၊ ပဋိက္ခိပတုဝါ-ပယ်မူလည်း ပယ်ပစေ၊ လန္ဓာယ-ရှက်ခြင်းကြောင့်၊ တုဏှိဝါ-မူလည်း၊ ဟောတု-ပစေ၊ ပုနအာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ တဿ၊ ပုရိသဿ-အား၊ တံ ပဝတ္တိ-ထိုဖြစ်ပုံကို၊ အာရောစေတိ-အံ၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာရောစနပစ္စာဟရဏသင်္ခါတာယ-ဝန်ခံခြင်း၊ ပြောပေးခြင်း၊ ပြန်ဆောင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဣမာယ တိဝဂ်သမ္ပတ္တိယာ-ဤ အင်္ဂါ ၃ ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ တဿ-ထိုယောက်ျား၏၊ ဘရိယာ-သည်၊ ဟောတုဝါ-ပစေ၊ မာ(ဟောတိ) ဝါ-စေ၊ ဧတံ-ဤမယားဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းသည်၊ အကာရဏံ-အကြောင်းမဟုတ်၊ [သံဃာဒိသေသံအာပတ် မသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်၊] ပန-ဆက်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ မာတုရက္ခိတာယ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ပေသိတော-စေခိုင်းအပ်သည်၊ (သမာနော)၊ တံ-ထိုမိန်းမကို၊ အဒိသွာ-မတွေ့၍၊ ဝါ-ခြင်းကြောင့်၊ တဿာ-၏၊ မာတုယာ-အား၊ တံ သာသနံ-ကို၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဗဟိဒ္ဓါ-စေခိုင်းအပ်သောမိန်းမ၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝိမဋ္ဌနာမ-ချွတ်ယွင်းသော သုံးသပ်ခြင်း သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဗဟိဒ္ဓါ ဝိမဋ္ဌနာမ ဟောတိတိ အညတ္ထ-အခြားသူ၌၊ အာရောစိတံ နာမ ဟောတိ၊] တသ္မာ၊ ဝိသင်္ကေတံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ။

ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ မာတာဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ပိတာဝါ (ဟောတု-စေ) အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ ဂေဟဒါသီဝိ-အိမ်ကျွန်မသည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ အညောဝါပိ-အိမ်ကျွန်မမှ အခြားသူ သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ယောကောစိ-သည်၊ တံ ကိရိယံ-ထိုပြောဆိုခြင်း ကိစ္စကို၊ သမ္မာဒေသတိ-ပြီးစီးစေနိုင်လတ္တံ့၊ တဿ-ထိုသူအား၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်း၊ ဝိမဋ္ဌနာမ န ဟောတိ၊ တိဝဂ်သမ္ပတ္တိကာလေ-၌၊ အာပတ္တိယေဝ (ဟောတိ)၊ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိ-မိဟူ၍၊ ဝတ္ထုကာမော-ဆိုလိုသည်၊ (သမာနော-လျက်၊) ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ချော်၍၊ ဓမ္မပစ္စက္ခာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒေယျ-ဆိုမိအံ၊ သိက္ခာ-သိက္ခာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပစ္စက္ခာတာဝ-ပယ်စွန့်အပ်သည်သာ၊ ဝါ-ချအပ်သည်သာ၊ အဿယထာ-ဖြစ်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [သိက္ခာချခေတ်

တံ ကိရိယံ သမ္မာဒေသတိ။ ။တဿာ အာရောစေတွာ-ထိုညွှန်ပြအပ်သောမိန်းမအား ပြောပြ၍၊ တံ ကိစ္စံ (ထိုလင်မယားဖြစ်ခြင်းကိစ္စကို) သမ္မာဒေတုဝါ မာဝါ၊ ကိရိယာသမ္မာဒနေ

ပုဒ်ကို ဆိုမိသောကြောင့် သိက္ခာကျသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊] ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုကာမော (သမာနော) ဝိရဇ္ဈိတွာ-၍၊ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒေယျ၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပန္နောဝ-သာလျှင်၊ အဿ ယထာဝါ-လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဒံသမ္ပဒံ-ဤဥပမာနနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပမေယျကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) နနု-မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ ဧတံ-ထို မဟာသုမထေရ်ဆိုအပ်သော စကားသည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသဿာတိ-ဟူသော၊ ဣမိနာ-ဤပါဠိတော်စကားနှင့်၊ သမေတိ-ညီညွတ်၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ သုဘာသိတံ-ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သော စကားတည်း။ [ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ့၊ အန္တေဝါသိ-အနီးနေတပည့်ကို၊ ဝိမံသာဇေတွာ-စုံစမ်းစေ၍၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင်အံ့၊ သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။]

စ-ဆက်၊ မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တဿ-ပြောအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဂန္ထာ-ပြီး၍၊ တဿာ-ထိုမာတုရက္ခိတာမိန်းမအား၊ အာရောစေတုံ-တစ်ဆင့်ပြောခြင်းငှာ၊ သမတ္ထာနံ-စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ မာတာဒိနိပိ-တို့အားလည်း၊ ဝဒတော-ပြောသောရဟန်း၏၊ ဝိသင်္ကေတော-သည်၊ နတ္ထိယထာ-သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ဟောဟိသိကိရ၊ ပေ၊ ဓနက္ခိတာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဝါ-ဆိုလိုလျက်၊ ဟောဟိသိ၊ ပေ၊ ဆန္ဒဝါသိနိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တေသု-န်သော၊ ဆန္ဒဝါသိနိအာဒိသု-ကုန်သော၊ ဝုစနေသု-တို့တွင်၊ အညတရဝသေနဝါ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော စကား၏ အစွမ်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အဝုတ္တေသုပိ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မမူအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဟောဟိသိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿဘရိယာ၊ ဟောဟိသိ ကိရဣတ္ထန္နာမဿ ဇာယာ၊ ပေ၊ ဟောဟိသိကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ပရိစာရိကာတိ ဧဝမာဒိသု-ပရိစာရိကာ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သံဝါသပရိဒီပကေသု-ပေါင်းဖော်ခြင်းကို ပြတတ်ကုန်သော၊ ဝစနေသု-စကားတို့တွင်၊ အညတရ ဝသေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒန္တဿာပိ-၏လည်း၊ ဝိသင်္ကေတောနတ္ထိ၊ ပေ၊ [ဃရဏီ-

(ပြောခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၌) ယောဂျတံ-သင့်လျော်သူ၏အဖြစ်ကို၊ သန္တာယ ဝုတ္တံ ("တံကိရိယံ သမ္မာဒေဿတိ"ဟု ဆိုအပ်ပြီ)။

ဣမိနာ၊ ပေ၊ သုဘာသိတံ။ ။ ကိုယ်တိုင်မစုံစမ်းဘဲ အနီးနေတပည့်ကို အစုံစမ်းခိုင်းပြီးလျှင် မိမိကပြန်၍ပြောရာ၌ ဝိသင်္ကေတ မဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုမိန်းမအား ကိုယ်တိုင်မပြောဘဲ သူ၏အမိ စသူကို တစ်ဆင့်ပြောစေရာ၌လည်း ဝိသင်္ကေတမဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် မဟာသုမထေရ် စကားသည် သုဘာသိတဖြစ်သည်။

အိမ်ကိုဆောင်တတ်သော မိန်းမ၊ ဝါ-မယား၊ ယံရံ+နယတီတိ ယရဏီ၊ နိဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်း၊ ရကြောင့် နကို ဏာ ပြန်၊ ဘတ္တရန္တိကာ-ထမင်းချက်တတ်သော မိန်းမ၊ ဝါ-မယား၊ သုဿူသိကာ-လင်၏စကားကို နားထောင်တတ်သောမိန်းမ၊ ဝါ-မယား၊ ပရိစာရိကာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော မိန်းမ၊ ဝါ-မယား။]

ပန-ဆက်၊ မာတုရက္ခိတံဗြူဟီတိ-ဟူ၍၊ ပေသိတဿ-ဖြစ်၍၊ ဂဇာ-၍၊ အညာသု-န်သော၊ ပိတုရက္ခိတာဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ယောက်ယောက်ကို၊ ဝဒန္တဿ-၏၊ ဝိသကေတံ(ဟောတိ)၊ ပိတုရက္ခိတံ ဗြူဟီတိ အာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား၊ ကေဝလံ၊ ဧတ္ထ-ပိတုရက္ခိတံဗြူဟီ အစရှိသော စကားတို့၌၊ ဧကမူလဒုမူလကာဒိဝသေန-ဧကမူ ဒုမူအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ပေယျာလဘောဒေါဋ္ဌစပ်၊ ဤဧကမူလက ပေယျာလ၊ ဒုမူလက ပေယျာလအပြားကို ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ၊] ပုရိသဿ၊ ပေ၊ ပဟိဏတီတိ ဧဝမာဒိနံ-န်သော၊ မူလဌာနံ-အရင်းမူလအစ၌တည်သောပုရိသဿ မာတာအစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ ဝသေနစ-လည်းကောင်း၊ ပေယျာလဘောဒေါယေဝ-ပေယျာလအပြားသည်သာ၊ ဝိသေသော-၏၊ သောပိ-ထို အထူးကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာကြောင့်၊ [ပဌမသံဃာဒိသေသေ ဝုတ္တနယတ္တာ၊] ပါဠိအနုသာရေနေဝ-ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဇာနိတုံ သက္ကာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပေယျာလအပြား၏၊ ဝိဘာဂံ-ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ အာဒရံ-အလေးဂရုကို၊ န အကရိမှ-မပြုကုန်တော့ပြီ။

၃၃၈။ ပန-ဆက်၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိ အာဒိသု-န်သော၊ စတုက္ကေသု-တို့တွင်၊ ပဌမစတုက္ကေ-၌၊ အာဒိပဒေန-အစ ဖြစ်သော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပစ္စာဟရတိဟူသော

မူလဌာနဉ္စဝသေန။ ။ပုရိသဿ မာတာ ဘိက္ခုပဟိဏတိ-သည် ယောက်ျား၏ အဓိက သူသားအတွက် မယားရဖို့ရန် ရဟန်းကိုစေခိုင်းပုံတည်း၊ ဤခိုင်းပုံ၌ ပုရိသဿ မာတာသည် မူလဌ-နှုတ်မှာ စကားကိုပို့ခြင်း၏ အရင်းအစ၌တည်သူတည်း၊ “မာတုရက္ခိတာယ မာတာ ဘိက္ခု ပဟိဏတိ”သည် သမီး၏မိခင်က မိမိသမီးကို တိုက်ရိုက် မပြောချင်၍ ရဟန်းကို အပြောခိုင်းသော စကားတည်း၊ ထိုခိုင်းပုံကို ပါဠိတော်မှာကြည့်ပါ၊ [ဋီကာ၌ သံမဏ်လုပ်မည့်သူအား တိုက်ရိုက်မပြောချင်၍ ရဟန်းအား ခိုင်းပုံကိုလည်း ပြသေး၏၊] ပိတု စသူတို့လည်း ဤနည်းအတိုင်း သမီး စသူထံသွား၍ ပြောဖို့ရန် ရဟန်းကို ခိုင်းကြသည်၊ ထိုသို့ခိုင်းရာ၌ မာတုရက္ခိတာ၏ မာတာ စသူတို့ကို မူလဌဟု ဆိုသည်၊ [မူလဌာနဉ္စဝသေနာတိ ဧတ္ထ ပုရိသဿ မာတုအာဒယော(တို့ကို) သာသနပေသနေ (နှုတ်မှာစကားကို ပို့ခြင်း၌) မူလဘူတတ္တာ မူလဌာတိ ဝုစ္ဆန္တိ။]

အညွှန်း၊ ပေါ၊ န ဝိမံသတိ နာမ။ ။ “အညွှန်း ကရဏိယေန-သွားစဉ်က စုံစမ်း
လိုသောကြောင့် သွားခြင်းမဟုတ်၊ အခြားကိစ္စကြောင့် သွား၏” ဟူသော စကားကို
မူလသွားခြင်းက စိတ် သန့်ရှင်းကြောင်း ပြလို၍ ဆိုသည်။ စုံစမ်းလိုသော စိတ်ဖြင့်
သွားသော်လည်း မစုံစမ်းဖြစ်လျှင် “န ဝိမံသတိ” ပင်တည်း။

ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တဿာ-
၏၊ ဝစနံ-ကို၊ အနဘိနန္ဒိတွာ-နှစ်လည်း မနှစ်သက်မူ၍၊ (ဘဝိဿာမိ-ဟု
ပြောသောစကားကို နှစ်လည်း မနှစ်သက်ဘဲ၊) အပ္ပဋ္ဌိက္ကောသိတွာ-တားလည်း
မတားမြစ်မူ၍၊ (န ဘဝိဿာမိဟု ပြောသောစကားကို “ဒီလို မပြောပါနှင့်” ဟု
တားလည်း မတားဘဲ၊) တုဏှိဘူတောဝ (ဟုတွာ)၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-
၍၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ သန္တိကံ၊ အာဂန္တာ-ပြန်လွှာ၍၊ အာရော စေတိ-
အံ့၊ ဧတ္ထဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပြန်ပြောခြင်းဖြင့်၊ န ဝိမံသတိ
ပစ္စာဟရတိနာမတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ န ဝိမံသတိ န ပစ္စာဟရ တိတိ-ကား၊
ကောဝလံ-သက်သက်၊ သာသနာရောစ နကာလေ-နှုတ်မှာ စကားကို
ပြောရာအခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိယေဝ-လက်ခံရုံသာလျှင် လက်ခံအံ့၊ ပန-ကား၊
ဣတရံ-လက်ခံခြင်းမှ အခြားသော၊ ဒွယံ-ဝိမံသန၊ ပစ္စာဟရဏ ၂ ပါး
အပေါင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြုအံ့။

န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝိမံသတိ ပစ္စာဟရတိတိ-ကား၊ ကောစိ-သော၊
ပုရိသော-သည်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဌိတဋ္ဌာနေဝါ-ရပ်နေရာအရပ်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ နိသိန္နဋ္ဌာနေဝါ-ထိုင်နေသောအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ တထာရူပိ-
ထိုသို့သဘောရှိသော၊ [မိန်းမကို ပြောပေးစေလိုသော သဘောရှိသော၊] ကထံ
ကထေတိ-၏၊ ဘိက္ခု-သည်၊ တေန-ထို ယောက်ျားသည်၊ အပ္ပဟိတော-
မစေခိုင်းအပ်သည်၊ (သမနော) ပိ၊ ပဟိတောဝိယ-စေခိုင်းအပ်သူ သူကဲ့သို့၊
ဟုတွာ ဣတ္ထိယာ-၏၊ သန္တိကံ ဂန္ဓာ၊ ဟောဟိသိ ကိရ၊ ပေ၊ အာဒိနာ-သော၊
နယေန-ဖြင့်၊ ဝိမံသိတွာ၊ တဿာ-၏၊ ရူစိဝါ-ကြိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
အရူစိဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပုနအာဂန္တာ၊ ဣမဿ-ဤယောက်ျားအား၊ အာရော
စေတိ-အံ့၊ တေနော နယေန-ဖြင့်ပင်၊ ဝိမံသိတွာ၊ အပစ္စာဟရန္တော-
ပြန်မဆောင်သောရဟန်းကို၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝိမံသတိ န ပစ္စာဟရတိတိ-
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေနော နယေန-ဖြင့်ပင်၊ [“အပ္ပဟိတောပိ ပဟိတော
ဝိယ”စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊] ဂတော-သွားပြီးသည်၊
(ဟုတွာ) အဝိမံသိတွာ-၍၊ တာယ-ထိုမိန်းမသည်၊ သမုဋ္ဌာပိတံ-စ၍ ဖြစ်စေ
အပ်သော၊ ဝါ-စ၍ ပြောအပ်သော၊ ကထံ သုတွာ၊ ပဌမစတုက္ကဿ-၏၊
တတိယပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ [သော တဿာ ဝစနံ အနဘိနန္ဒိတွာတိ
အာဒိနာ ဝုတ္တနယေန၊] အာဂန္တာ၊ ဣမဿ-ဤယောက်ျားအား၊ အာရောစေန္တော-
ပြောသောရဟန်းကို၊ ပေ၊ ပါကဋ္ဌာယေဝ-သာ၊ [သမ္မဟုလေ ဘိက္ခု အာဏာပေတိ
ဝတ္ထု၌ မာတုဂါမ တစ်ယောက်တည်းသော ဝတ္ထုကြောင့် ရဟန်းအများ
သံဃာဒီသေသ် သင့်ကြသည်။]

ဘာသာဦးကာ

602

ပန-ဆက်၊ သမ္မဟုလာပိ-များစွာသောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဧက
ဝတ္ထုမိ-တစ်ခုသောမာတုဂါမဝတ္ထု၌၊ (အာပတ္တိ-သို့)၊ အာပဇ္ဇန္တိယထာ-ကဲ့သို့၊
ဧဝံ-တူ၊ ဧကဿပိ-ရဟန်းတစ်ပါး၏လည်း၊ သမ္မဟုလဝတ္ထုသု-တို့၌၊
သမ္မဟုလာ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ကထံ-နည်း၊
ပုရိသော-သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာဏာပေတိ-အံ၊ (ကိံ) ဘန္တေ၊ ဂစ္ဆ-လော၊
အသုကသ္မိနာမ ပါသာဒေ-၌၊ သဠိမတ္တာ-ခြောက်ကျိပ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်
သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဌိတာ-တည်နေပါကုန်၏၊ တာ-ထိုမိန်းမတို့ကို၊
ဟောဟိထကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒေဟိ-ပြောပေးပါ
လော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တတိမတ္တာ-ခုနစ်ကျိပ် အတိုင်း
အရှည် ရှိကုန်သော၊ [(တစ်နည်း) သတမတ္တာ-တစ်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊]
ဣတ္ထိယောဌိတာ၊ တာ-တို့ကို၊ ဟောဟိထ၊ ပေ၊ ဘရိယာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒေဟိ-
လော၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာပေတိ-အံ၊ “ဣတ္ထန္နာ
မဿ-ဤမည်သောယောကျ်ား၏၊ ဘရိယာယော-တို့သည်၊ ဟောဟိထကိရ-
ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့လောတဲ့” ဟုပေး၊] သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သမ္မဋ္ဌိစ္ဆိတွာ-လက်ခံ၍၊
တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အာရောစေတွာ-ပြီး၍၊ ပန-ဖန်၊ တံ သာသနံ-
ကို၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင်အံ့၊ ယတ္ထကာ-န်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊
(သန္တိ-န်၏)၊ တတ္ထကာ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

ဟိ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေပိ-ဌ်လည်း၊ ပဒဝီတိဟာရမတ္ထေန၊ ပေ၊ စိန္တိ
တာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊
[ပဒဝီတိဟာရမတ္ထေန-ခြေလှမ်းကာမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစယ-နှုတ်ဖြင့်၊
ဘဏိတေနစ-ပြောခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ-န်သော၊ ဂရုကာနိ-ဂရုက
ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပဋိကမ္မာနိ-ကုစားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ စတုသဋ္ဌိ-
၆၄ ပါးသော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ အာပဇ္ဇေယျ-
ရောက်နိုင်၏၊ ဒသာပညာ-ကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တို့
သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံဆအပ်ပြီ...[“သဗ္ဗာနိစသည်ကို စတုသဋ္ဌိ အာပတ္တိယောနှင့်
အရတူသောကြောင့် လိင်္ဂဝိပလ္လာသ”ဟု ကြံပါ၊] ဣမံ အတ္ထဝသံ-ဤအနက်
အဓိပ္ပာယ်အထူးကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ အယံပညော-ကို၊ ဝုတ္တောကိရ-မိန့်တော်မူအပ်
သတတ်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပြဿနာ၌၊ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ-စကားပြေပြစ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ [ဂါထာတဲအောင်-ဟူလို၊] စတုသဋ္ဌိအာပတ္တိ
ယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောဇ္ဇော-ပြုသော
ရဟန်းသည်၊ သတမ္ပိ-အာပတ်တစ်ရာသို့လည်းကောင်း၊ သဟဿမ္ပိ-သို့လည်း
ကောင်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်နိုင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ ဧကေန-ယောကျ်ားတစ်ယောက်သည်၊ ပေသိတဿ-သော၊
 ဧကဿ-ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ သမ္မဟုလာသု-န်သော၊ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊ သမ္မဟုလာ-
 န်သော၊ အာပတ္တိယော ဟောန္တိယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ ဧကော-သော၊ ပုရိသော-
 သည်၊ သမ္မဟုလေ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဧကိဿာ-၏၊ သန္တိကံ၊ ပေသေတိ-
 အံ၊ (ဧဝံသတိ) သဗ္ဗေသံ-တို့၏၊ သံဃာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကော-
 ယောကျ်ားတစ်ယောက်သည်၊ ပေ၊ ဣတ္ထိဂဏနာယ-ဖြင့်၊ သံဃာဒိသေသာ ဟောန္တိ၊
 သမ္မဟုလာ ပုရိသာ၊ ပေ၊ ပုရိသဂဏနာယ သံဃာဒိသေသာ (ဟောန္တိ)၊ သမ္မဟုလာ-
 များစွာသော ယောကျ်ားတို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော ရဟန်းကို၊ ပေ၊ ဝတ္ထု
 ဂဏနာယ-ဝတ္ထု အရေအတွက်အားဖြင့်၊ သံဃာဒိသေသာ (ဟောန္တိ)၊ [မိန်းမ
 ယောကျ်ား အရေအတွက် ညီမျှနေလျှင် မိန်းမယောကျ်ား အစုံအစုံ၏အစွမ်းဖြင့်
 အာပတ်သင့်၏၊ မညီမျှဘဲ တစ်ဖက်ဖက်က များနေလျှင် များရာဘက်လိုက်၍
 အာပတ်သင့်၏၊] သမ္မဟုလာ-တို့သည်၊ သမ္မဟုလေ-ရဟန်းတို့ကို၊ ဧကိဿာ၊
 သန္တိကံ ပေသေတိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ-ဖြင့်၊ (ပုရိသဂဏနာယ-ရှိသင့်မည်
 ထင်သည်) သံဃာဒိသေသာ (ဟောန္တိ)၊ ပေ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ-ဝတ္ထု အရေအတွက်
 အားဖြင့်၊ သံဃာဒိသေသာ(ဟောန္တိ)၊ ဧကာဣတ္ထိ ဧကံဘိက္ခုတိ အာဒိသုပိ-
 ဝါရတို့၌လည်း၊ ဧသနယော [ပြခဲ့သော ဝါရတို့၌ ယောကျ်ားကို မူတည်သလို၊
 မိန်းမကို မူတည်ရာ၌လည်း နည်းတူသိပါ-ဟူလို] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသဉ္စရိတ္တ
 ပြုရာ၌၊ သဘာဂဝိသဘာဂတာနာမ-သဘာဂ၏အဖြစ်၊ ဝိသဘာဂ၏အဖြစ်
 မည်သည်၊ [ယောကျ်ားအချင်းချင်းဖြစ်လျှင် သဘာဂ၊ မိန်းမဖြစ်လျှင် ဝိသဘာဂ၊]
 အပ္ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏ မဟုတ်၊ မာတာပိတုနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊
 ပဉ္စသဟဓမ္မိကာနမ္မိ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ သဉ္စရိတ္တကမ္မံ-အောင်သွယ်မှုကို၊
 ကရောန္တဿ-၏၊ အာပတ္တိယေဝ-တည်း။

☞ ပုရိသော ဘိက္ခု အာဏာပေတိ၊ ဂစ္ဆဘန္တေ တိ-အစရှိသော၊ စတုက္ကံ-ကို၊
 အင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ အာပတ္တိဘေဒဒဿနတ္ထံ-အာပတ်အထူးအပြားကို ပြတော်မူ
 ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစတုက္က၏၊ ပစ္စိမပဒေ-နောက်ဆုံး ပုဒ်
 အပေါင်းဝါကျ၌၊ အန္တေဝါသီ ဝိမံသိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ပစ္စာဟရတိတိ-ကား၊
 အာဂန္တာ-၍၊ အာစရိယဿ-စုံစမ်းခိုင်းသောဆရာအား၊ အနာရောစေတွာ-၍၊
 ဧတ္တာဝ-ထို စုံစမ်းရာအရပ်မှသာလျှင်၊ ဂန္တာ-၍၊ တဿ ပုရိသဿ-အား၊
 အာရောစေတိ-အံ၊ အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ထုလ္လစ္စယဿာတိ-ကား၊ အာစရိယဿ-
 ၏၊ ဝါ-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာစ-လက်ခံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ဝိမံသာပိတတ္တာစ-စုံစမ်းစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဒွိဟိ-
 န်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ အန္တေဝါသိကဿ-၏

သံဃာဒီသေသံ]

ဘာသာမိကာ

၆၀၅

ဝါ-သည်၊ ဝိမံသိတတ္တာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာဟဋ္ဌတ္တာစ-ပြန်ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ အင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ၊ သေသံ-သည်၊ ပါကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ။

၃၃၉။ ဂစ္ဆန္တော သမ္မာဒေတီတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိစေဝ-လက်ခံလည်း လက်ခံ၏၊ ဝိမံသတိစ-စုံစမ်းလည်း စုံစမ်း၏၊ အာဂစ္ဆန္တော ဝိသံဝါဒေတီတိ-ကား၊ န ပစ္စာဟရတိ-ပြန်၍မဆောင်၊ ဂစ္ဆန္တော ဝိသံဝါဒေတီတိ-ကား၊ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်မခံ၊ အာဂစ္ဆန္တော သမ္မာဒေတီတိ-ကား၊ ဝိမံသတိ စေဝ-၏၊ ပစ္စာဟရတိစ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဥဘယတ္ထ-ရှေ့ ၂ ပုဒ်တို့၌၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ (ဟောတိ)၊ တတိယပဒေ-၌၊ အာပတ္တိ (ဟောဟိ)၊ စတုတ္ထေ-၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၃၄၀။ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ အာဒိကမ္မိကဿာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ဥပေါသထာဂါရံဝါ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုသော အဆောက်အဦသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပ္ပကတံ-အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမရှိသေးသည်၊ ဝါ-မပြီးဆုံးသေးသည်၊ ဟောတိ-အံ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ မပြီးသေးရာ၌၊ ကာရုကာနံ-လက်သမားတို့၏၊ ဘတ္တဝေတနတ္ထာယ-ထမင်းရိက္ခာ အကျိုးငှာ၊ ဥပါသကော ဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဥပါသိကာယ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဘိက္ခူ-ကို၊ ပဟိဏေယျ-စေလွှတ်အံ၊ ဥပါသိကာဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဥပါသကဿ (သန္တိကံ ဘိက္ခူ ပဟိဏေယျ)၊ ဧဝရူပေန-သော၊ သံဃဿ-၏၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ၊ စေတိယကမ္မေ-စေတီ၏ အလုပ်ကို၊ ကယိရမာနေပိ-ပြုအပ်စဉ်လည်း၊ (ပဟိတဿ-စေခိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊) ဧသေဂနယောတည်း၊ [ဂိလာနအရ သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးကိုသာ ယူ] ဘောသဇ္ဇတ္ထာယ ပိ-ငှားလည်း၊ ဥပါသကေန ဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဥပါသိကာယ၊ သန္တိကံ-သို့လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဥပါသကဿ၊ သန္တိကံ-သို့လည်းကောင်း၊ ပဟိတဿ-စေခိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဂစ္ဆတော-သွား သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ ဥမ္မတ္တကအာဒိကမ္မိကာ-ဥမ္မတ္တကပုဂ္ဂိုလ်၊ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာဇေ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

သမုဋ္ဌာနာဒိသု-တို့တွင်၊ ဣဒံသိက္ခာပဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ သိသုက္ခိပနာဒိနာ-ဦးခေါင်းမော့ခြင်းအစရှိသော၊ (ဦးခေါင်းညိတ်ခြင်း အစရှိသော)၊ ကာယဝိကာရေန-ကိုယ်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာဖြင့်၊ သာသနံ ဂဟေတွာ ဂန္ဓာ၊

ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-လက်ချောင်းချိုးခြင်း
 ဖြင့်၊ ဝိမံသိတွာ ပုန အာဂန္တော၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယဇေ-ဖြင့်သာလျှင်၊ အာရော
 စေန္တဿ-၏၊ ကာယတော-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ အာသနသာလာယ-
 ရွာတွင်းဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ နိသိန္နဿ-စဉ်၊ ဣတ္ထန္နာမာ-ဤအမည်ရှိသော မိန်းမ
 သည်၊ အာဂမိဿတိ-လာပါလတ္တံ့၊ တဿာ-၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ [မိမိကို သဘော
 ကျ-မကျကို၊] ဇာနေယျာထ-သိလိုက်ပါကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ကေနစိ-
 တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားသည်၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ သာဓူတိ
 သမ္ပဋိစ္စိတွာ၊ အာဂတံ-လာသော၊ တံ-ထိုမိန်းမကို၊ ဝတွာ၊ တဿ-ထို မိန်းမ
 သည်၊ ဂတာယ-ပြန်သွားလသော်၊ ပုန၊ တသ္မိံ ပုရိသေ-သည်၊ အာဂတေ-
 သော်၊ အာရောစေန္တဿ ဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ သာဓူတိ-
 ကောင်းပြီဟူ၍၊ သာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အညေန-စုံစမ်းခြင်း ကိစ္စမှ
 အခြားသော၊ ကရဏီယေန-ကြောင့်၊ တဿာ-ထိုမိန်းမ၏၊ ဃရံ-သို့၊ ဂန္တာ-
 သွား၍သော်လည်းကောင်း၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂမနကာလေ-၌၊ တံ-
 ထို မိန်းမကို၊ ဒိသ္မာဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝစီဘေဒေနေဝ-နှုတ်မြွက်
 ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်းပြီး၍၊ ပုန၊ အညေနေဝ-ပြန်ပြောခြင်း
 ကိစ္စမှတစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ကြောင့်၊ တတော-ထိုအရပ်မှ၊
 အပက္ကမ္မ-ဖဲ့ခဲ့၍၊ ကဒါစိဒေဝ-တစ်ရံတစ်ခါ၌သာလျှင်၊ တံ ပုရိသံ-ကို၊ ဒိသ္မာ၊
 အာရောစေန္တဿာပိ-၏လည်း၊ ဝါစတောဝ-နှုတ်ကြောင့်သာလျှင်၊ သမုဋ္ဌာတိ-
 ၏။

ပန-ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ဤ သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်ကို၊
 အဇာနန္တဿ-သော၊ ခီဏာသဝဿပိ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်မှလည်း၊
 ကာယဝါစတော-ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊
 (သမုဋ္ဌာတိ)- ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ အဿ-
 ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မာတာပိတရော-မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်၊ ကုဇ္ဈိတွာ-
 စိတ်ဆိုး၍၊ အလံ ဝစနိယာ-ထိုက်တန်သော ပြောဆိုဖွယ်စကားရှိကုန်သည်၊
 ဝါ-အောင်သွယ် ပြောဆိုခြင်းငှာထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဃရံ-သို့၊ ဥပဂတံ-
 သော၊ တံ ဘိက္ခု-ထိုသားရဟန်းကို၊ ထေရပိတာ-ထေရ်၏ ခမည်းတော်သည်၊
 ဝဒတိ-ညည်းတွား ပြောဆို၏၊ (ကိံ)၊ တာတ-သားတော်၊ တေမာတာ-ကိုယ်တော်
 မယ်တော်သည်၊ မံ-ဒကာကြီးကို၊ မဟလ္လကံ-ကြီးတောင်ကြီးမှ၊ ဆဇ္ဇေတွာ-
 စွန့်ပစ်၍၊ ဉာတိကုလံ-သူ့ဆွေမျိုးအိမ်သို့၊ ဂတာ-သွားပေါ့၊ ဂစ္ဆ-သွားပါချေ၊
 နံ-ထိုကိုယ်တော်မယ်တော်ကို၊ မံ-ဒကာကြီးကို၊ ဥပဋ္ဌာတံ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ၊
 ပေသေဟိ-စေလွှတ်ပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့ စေ(ဝဒတိ)-အံ့၊ [“တဉ္စ ဘိက္ခု”၌

“တဉ္စေဘိက္ခံ” ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းမည်။] သော-ထိုသားရဟန်းသည်၊ ဂန္ဓာ၊ တံ-ထို မယ်တော်ကို၊ ဝတ္တာ-ပြောပြီး၍၊ ပုန၊ ပိတုနော-အား၊ တဿာ-၏၊ အာဂမနံ ဝါ-လာမည့်အကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာဂမနံ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စေ အာရောစေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာဒိဿသော (ဟောတိ)၊ တိဏိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤကာယ၊ ဝါစာ၊ ကာယဝါစာ သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ-တို့တည်း၊ (စိတ်မပါဘဲ သင့်ရသော သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း)။

ပန-ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ကို၊ ဇာနိတွာ-၍၊ ဝါ-လျက်၊ တိဟိ-န်သော၊ ဧတေ ဟေဝ နယေဟိ-ဤနည်းတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ သုဉ္စရိတ္တံ-သို့၊ သမာပဇ္ဇတော-ရောက်သောရဟန်း၏၊ ကာယစိတ္တတော-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာ စိတ္တတော-လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တတောစ-လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ၊ တိဏိ-န်သော၊ ဣမာနိ-ဤသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဇာနနစိတ္တေန-သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်ကိုသိသောစိတ်ဖြင့်၊ သစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်တို့တည်း၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ-ဝိတိက္ကမသညာမရှိသော်လည်း လွတ်မြောက်ခြင်းမရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာ ပုဒ်၌၊ ကုသလာဒိဝသေန-ဖြင့်၊ တိဏိ-န်သော၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်မှာ သနားခြင်းကြောင့် အောင်သွယ်ပေးရာ၌ ကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်၏၊ လာဘ်ကို လိုလားခြင်း စသည်ကြောင့် အောင်သွယ်ပေးရာ၌ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်၏၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကြိယာစိတ်ဖြင့် အောင်သွယ်ပေးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အဗျာကတဖြစ်၏။] သုခါဒိဝသေန တိဿော ဝေဒနာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၃၄၁။ ဝိနိတဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ အာဒိတော-၌၊ ဝတ္ထုပဉ္စကေ-ဝတ္ထု ၅ ခု အပေါင်း၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တတ္တာ-လက်ခံအပ်ကာမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ ကလဟဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ သမ္မောဒနီယံ အကာသီတိ-ကား၊ တံ-ထို မိန်းမကို၊

အလံဝစနီယာ။ ။မိန်းမနှင့်ယောက်ျားတို့ကွာပြီးဖြစ်၍၊ သို့မဟုတ် သမီးခင်ပွန်း မဖြစ်သေး၍ အောင်သွယ်ပေးထိုက်သူကို “အလံဝစနီယ” ဟုခေါ်၏။ [အလံ-ထိုက်တန်သော+ ဝစနီယံ+ပြောဆိုဖွယ် အောင်သွယ်စကားသည်+ယေသံတိ အလံဝစနီယာ၊ ခေတ္တကွဲနေခြင်း မဟုတ်ဘဲ စိတ်ဆိုး၍ ကွာရှင်းထားသူများကို “အလံဝစနီယ” ဟုခေါ်သည်။] ဤ သုဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အလံဝစနီယဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း မသိ သည်ဖြစ်၍ သွားပေးသော ရဟန်းမှာ သိမှုစိတ်မရှိရကား ကာယသက်သက်ကြောင့် သင့်ရသည်၊ နှုတ်သက်သက်ကြောင့် သင့်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။

ကို၊ သညာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ ပုန၊ ဂေဟဂမနီယံ-ပြန်သွားထိုက်သော အိမ်ရှိသည်ကို၊ ဝါ-အိမ်သို့ပြန်သွားထိုက်အောင်၊ အကာသိ-ပြီ။

နာလံဝစနီယာတိ-ကား၊ န ပရိစ္စတ္တာ-မစွန့်လွှတ်အပ်သေးသော မိန်းမ တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ယာ-အကြင် မိန်းမသည်၊ ဝါ-ကို၊ ယထာ ယထာ-အကြင် အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယေသု ယေသု ဇေနပဒေသု- တို့၌၊ ပရိစ္စတ္တာ-အပ်သည်၊ (သမာနာ-သော်၊) [ထိုထို အရပ်၌ လက်ဖက်စား ၍ ကွာရှင်းခြင်းမျိုးကို ဆိုသည်၊] ပရိစ္စတ္တာဝ-စွန့်လွှတ်အပ် သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဘရိယာဘာဝံ-ကို၊ အတိက္ကမတိ-လွန်၏၊ (တေသု တေသု ဇေနပဒေသု-တို့၌၊ တထာ တထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိစ္စတ္တာ- စွန့်လွှတ်အပ်သော၊) အယံ-ဤမိန်းမကို၊ အလံဝစနီယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သော ပန-(ကလဟဝတ္ထုလာ) ဤမိန်းမသည်ကား၊ အလံဝစနီယာ-အလံ ဝစနီယမိန်းမသည်၊ န-မဟုတ်၊ ကေစိနဒေဝ-သော၊ ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ကတွာ၊ ဂတာ-ထွက်သွားသောမိန်းမတည်း၊ တေနေဝ- ကြောင့်ပင်၊ ဧတ္ထ-ဤဝတ္ထု၌၊ ဘဂဝါ၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ကာယသံသဂ္ဂေ-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌၊ ယက္ခိယာ-၌၊ (ကာယသံသဂ္ဂံ-သို့၊ သမာပဇ္ဇတော-ရဟန်း၏၊) ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာဒိသုပိ-ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ [အာဒိဖြင့် သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ကိုယူ၊] ယက္ခိပေတိယော-တို့သည်၊ ထုလ္လစ္စယဝတ္ထုမေဝ-ထုလ္လစ္စယ ဝတ္ထုသာတည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ထုလ္လစ္စယဝတ္ထု ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ဧတံ-ဤ အကြောင်းအရာကို၊ န ဝိစာရိတံ-မစိစစ်အပ်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ် အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ...သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဤတွင် တတိယအုပ် တစ်ခန်းရပ်။